

NOTA INFORMATIVA EN RELACIÓN COA PUBLICACIÓN DOS TEMARIOS DOS PROCESOS SELECTIVOS CONVOCADOS POLA XUNTA DE GALICIA NO DIARIO OFICIAL DE GALICIA Nº 142 DE 26 /07/11

O Diario Oficial de Galicia nº 142, de 26 de xullo de 2011, publica distintas ordes da Consellería de Facenda polas que se convocan diferentes procesos selectivos para o ingreso na Administración autonómica de Galicia.

Cumprindo co compromiso adquirido, a EGAP, continúa coa publicación dos temarios correspondentes aos distintos procesos selectivos convocados formalmente.

Tendo en conta, por unha banda, o volume e complexidade na elaboración dun material didáctico que sirva de referencia básica e, por outra, o interese da EGAP para que os posibles usuarios dispoñan á maior brevidade posible de dito material, a publicación do mesmo na páxina web da Escola (<http://egap.xunta.es>), irase producindo da seguinte maneira:

- 1) **Lexislación**, actualizada e consolidada á data de publicación no DOG do nomeamento do tribunal do proceso (Base II.1 da convocatoria¹), correspondente aos procesos selectivos para o ingreso no corpo superior da Administración da Xunta de Galicia, subgrupo A1; corpo de xestión da Administración da Xunta de Galicia, subgrupo A2; corpo superior da Administración da Xunta de Galicia, subgrupo A1, escala de sistemas e tecnoloxía da información; corpo de xestión da Administración da Xunta de Galicia, subgrupo A2, escala de xestión e sistemas de información e corpo auxiliar da Xunta de Galicia, subgrupo C2.

A data prevista para dita publicación é de 5 de agosto de 2011.

- 2) **Temarios específicos**, iranse publicando na páxina web da Escola, a medida que os procesos de elaboración e revisión vaian concluíndo.

Sen prexuízo da súa publicación nas dúas linguas oficiais e a fin de facilitar á maior brevidade posible este material aos usuarios, os temas iranse publicando na web no idioma orixinalmente empregado por cada un dos autores.

Para maior información pódense poñer en contacto co servizo de Estudos e Publicacións a través do correo electrónico temarios.egap@xunta.es, e teléfono 881 997 251.

A Escola reitera que os temarios por ela facilitados non teñen carácter oficial, polo que en ningún caso vincularán aos opositores ou aos tribunais; senón que se trata de instrumentos complementarios que servirán de apoio e axuda como textos de referencia pero nunca de forma exclusiva e excluínte.

Santiago de Compostela, 4 de agosto de 2011

---

¹ II. Proceso selectivo.
II.1. Procedemento de oposición.
(...)

Teranse en conta as normas de dereito positivo relacionadas co contido do programa que no momento de publicación no DOG do nomeamento do tribunal do proceso contén con publicación oficial no boletín ou diario correspondente.

1. CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA, DO 27 DE DECEMBRO DE 1978.

CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA

PREÁMBULO

A Nación española, desexando que se estableza a xustiza, a liberdade e a seguridade e que se promova o ben de cantos a integran, no uso da súa soberanía, proclama a súa vontade de:

Garantir, dentro da Constitución e das leis, a convivencia democrática, conforme unha orde económica e social xusta.

Consolidar un Estado de dereito que asegure o imperio da lei como expresión da vontade popular.

Protexer todos os españois e pobos de España no exercicio dos dereitos humanos, das súas culturas e tradicións, das súas linguas e institucións.

Promover, para lles asegurar a todos unha digna calidade de vida, o progreso da cultura e da economía.

Establecer unha sociedade democrática avanzada, e

Colaborar no fortalecemento dunhas relacións pacíficas e de eficaz cooperación entre todos os pobos da Terra.

En consecuencia, as Cortes aproban e o pobo español ratifica a seguinte

CONSTITUCIÓN

TÍTULO PRELIMINAR

Artigo 1

1. España constitúese nun Estado social e democrático de dereito, que propugna como valores superiores do seu ordenamento xurídico a liberdade, a xustiza, a igualdade e o pluralismo político.

2. A soberanía nacional reside no pobo español, do que emanan os poderes do Estado.

3. A forma política do Estado español é a monarquía parlamentaria.

Artigo 2

A Constitución fundaméntase na indisoluble unidade da Nación española, patria común e indivisible de todos os españois, e reconece e garante o dereito á autonomía das nacionalidades e rexións que a integran e a solidariedade entre todas elas.

Artigo 3

1. O castelán é a lingua española oficial do Estado. Todos os españois teñen o deber de coñecela e o dereito a usala.
2. As outras linguas españolas serán tamén oficiais nas respectivas comunidades autónomas de acordo cos seus estatutos.
3. A riqueza das distintas modalidades lingüísticas de España é un patrimonio cultural que será obxecto de especial respecto e protección.

Artigo 4

1. A bandeira de España está formada por tres franxas horizontais, vermella, marela e vermella; a marela é dobre de larga do que cada unha das vermellas.
2. Os estatutos poderán recoñecer bandeiras e mais emblemas propios das comunidades autónomas. Estes utilizaranse xunto á bandeira de España nos seus edificios públicos e nos seus actos oficiais.

Artigo 5

A capital do Estado é a vila de Madrid.

Artigo 6

Os partidos políticos expresan o pluralismo político, concorren á formación e manifestación da vontade popular e son instrumento fundamental para a participación política. A súa creación e o exercicio da súa actividade son libres dentro do respecto á Constitución e mais á lei. A súa estrutura interna e funcionamento deberán ser democráticos.

Artigo 7

Os sindicatos de traballadores e as asociacións empresariais contribúen á defensa e promoción dos intereses económicos e sociais que lles son propios. A súa creación e o exercicio da súa actividade son libres dentro do respecto á Constitución e mais á lei. A súa estrutura interna e funcionamento deberán ser democráticos.

Artigo 8

1. As Forzas Armadas, constituídas polo Exército de Terra, a Armada e o Exército do Aire, teñen como misión garantir a soberanía e a independencia de España, defender a súa integridade territorial e o ordenamento constitucional.
2. Unha lei orgánica regulará as bases da organización militar de acordo cos principios desta Constitución.

Artigo 9

1. Os cidadáns e os poderes públicos están suxeitos á Constitución e ó resto do ordenamento xurídico.
2. Correspóndelles ós poderes públicos promoveren as condicións para que a liberdade e a igualdade do individuo e mais dos grupos en que se integra sexan reais e efectivas; removeren os atrancos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilitaren a participación de todos os cidadáns na vida política, económica, cultural e social.
3. A Constitución garante o principio da legalidade, a xerarquía normativa, a publicidade das normas, a irretroactividade das disposicións sancionadoras non favorables ou restrictivas de dereitos individuais, a seguridade xurídica, a responsabilidade e maila interdicción da arbitrariedade dos poderes públicos.

TÍTULO I. DOS DEREITOS E DEBERES FUNDAMENTAIS

Artigo 10

1. A dignidade da persoa, os dereitos inviolables que lle son inherentes, o libre desenvolvemento da personalidade, o respecto á lei e ós dereitos dos demais son fundamento da orde política e da paz social.
2. As normas relativas ós dereitos fundamentais e ás liberdades que a Constitución recoñece interpretaranse conforme a Declaración universal dos dereitos humanos e os tratados e acordos internacionais sobre as mesmas materias ratificados por España.

CAPÍTULO PRIMEIRO. DOS ESPAÑOIS E DOS ESTRANXEIROS

Artigo 11

1. A nacionalidade española adquirese, consérvase e pérdese de acordo co establecido pola lei.
2. Ningún español de orixe poderá ser privado da súa nacionalidade.
3. O Estado poderá concertar tratados de dobre nacionalidade cos países iberoamericanos ou con aqueles que tiveran ou teñan un particular vínculo con España. Nestes mesmos países, aínda que non lles recoñezan ós seus cidadáns un dereito recíproco, poderán naturalizarse os españois sen perderen a súa nacionalidade de orixe.

Artigo 12

Os españois son maiores de idade ós 18 anos.

Artigo 13¹

1. Os estranxeiros gozarán en España das liberdades públicas que garante este título nos termos que establezan os tratados e maila lei.
2. Só os españois serán titulares dos dereitos recoñecidos no artigo 23, non sendo o que, atendendo a criterios de reciprocidade, poida establecerse por tratado ou lei para o dereito de sufraxio activo e pasivo nas eleccións municipais.
3. A extradición non se concederá senón en cumprimento dun tratado ou da lei, atendendo ó principio de reciprocidade. Quedan excluídos da extradición os delitos políticos, non considerándose como tales os actos de terrorismo.
4. A lei establecerá os termos en que os cidadáns doutros países e mailos apátridas poderán gozar do dereito de asilo en España.

CAPÍTULO SEGUNDO. DEREITOS E LIBERDADES

Artigo 14

Os españois son iguais ante a lei, sen que poida prevalecer discriminación ningunha por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.

Sección 1ª. Dos dereitos fundamentais e das liberdades públicas

Artigo 15

Todos teñen dereito á vida e á integridade física e moral, sen que, en caso ningún, poidan ser sometidos a tortura nin a penas ou tratos inhumanos ou degradantes. Queda abolida a pena de morte, salvo o que se poida dispor nas leis penais militares para tempos de guerra.

Artigo 16

1. Garántese a liberdade ideolóxica, relixiosa e de culto dos individuos e das comunidades sen máis limitación, nas súas manifestacións, cá necesaria para a conservación da orde pública, protexida pola lei.
2. Ninguén poderá ser obrigado a declarar sobre a súa ideoloxía, relixión ou crenzas.
3. Ningunha confesión terá carácter estatal. Os poderes públicos terán en conta as crenzas relixiosas da sociedade española e manterán as conseguíntes relacións de cooperación coa Igrexa católica e as demais confesións.

---

¹ Ap. 2 reformado pola Reforma do 27 de agosto 1992.

Artigo 17

1. Toda persoa ten dereito á liberdade e á seguridade. Ninguén pode ser privado da súa liberdade, senón coa observancia do establecido neste artigo e nos casos e na forma previstos pola lei.

2. A detención preventiva non poderá durar máis do tempo estritamente necesario para a realización das indagacións tendentes ó esclarecemento dos feitos, e, en todo caso, no prazo máximo de setenta e dúas horas, o detido deberá ser posto en liberdade ou á disposición da autoridade xudicial.

3. Toda persoa detida debe ser informada de forma inmediata, e de modo que lle sexa comprensible, dos seus dereitos e das razóns da súa detención, sen que poida ser obrigada a declarar. Garántese a asistencia de avogado ó detido nas dilixencias policiais e xudiciais, nos termos que a lei estableza.

4. A lei regulará un procedemento de *habeas corpus* para que se produza a inmediata posta á disposición xudicial de toda persoa detida ilegalmente. Igualmente, determinarase por lei o prazo máximo de duración da prisión provisional.

Artigo 18

1. Garántese o dereito ó honor, á intimidade persoal e familiar e mais á propia imaxe.

2. O domicilio é inviolable. Ningunha entrada ou rexistro poderá facerse nel sen consentimento do titular ou resolución xudicial, non sendo en caso de manifesto delito.

3. Garántese o segredo das comunicacións e, en especial, das postais, telegráficas ou telefónicas, non sendo en caso de resolución xudicial.

4. A lei limitará o uso da informática para que se garanta o honor e maila intimidade persoal e familiar dos cidadáns e o pleno exercicio dos seus dereitos.

Artigo 19

Os españois teñen dereito a elixir libremente a súa residencia e a circularen por todo o territorio nacional.

Tamén teñen dereito a entrar e saír libremente de España nos termos que a lei estableza. Este dereito non poderá ser limitado por motivos políticos ou ideolóxicos.

Artigo 20

1. Recoñécense e protéxense os dereitos:

a) A expresar e difundir libremente os pensamentos, ideas e opinións mediante a palabra, o escrito ou calquera outro medio de reprodución.

b) Á produción e creación literaria, artística, científica e técnica.

c) Á liberdade de cátedra.

d) A comunicar ou recibir libremente información veraz por calquera medio de difusión. A lei regulará o dereito á cláusula de conciencia e ó segredo profesional no exercicio destas liberdades.

2. O exercicio destes dereitos non pode restrinxirse mediante ningún tipo de censura previa.

3. A lei regulará a organización e control parlamentario dos medios de comunicación social dependentes do Estado ou de calquera ente público e garantirá o acceso ós citados medios dos grupos sociais e políticos significativos, respectando o pluralismo da sociedade e das diversas linguas de España.

4. Estas liberdades teñen o seu límite no respecto ós dereitos recoñecidos neste título, nos preceptos das leis que os desenvolven e, especialmente, no dereito ó honor, á intimidade, á propia imaxe e á protección da mocidade e da infancia.

5. Só poderá acordarse o secuestro de publicacións, gravacións e outros medios de información en virtude de resolución xudicial.

Artigo 21

1. Recoñécese o dereito de reunión pacífica e sen armas. O exercicio deste dereito non necesitará autorización previa.

2. Nos casos de reunión en lugares de tránsito público e manifestacións daráselle comunicación previa á autoridade, que só as poderá prohibir cando existan razóns fundadas de alteración da orde pública, con perigo para persoas ou bens.

Artigo 22

1. Recoñécese o dereito de asociación.

2. As asociacións que persigan fins ou empreguen medios tipificados como delicto son ilegais.

3. As asociacións constituídas ó abeiro deste artigo deberanse inscribir nun rexistro para os únicos efectos de publicidade.

4. As asociacións só poderán ser disoltas ou suspendidas nas súas actividades en virtude de resolución xudicial motivada.

5. Prohíbense as asociacións secretas e mailas de carácter paramilitar.

Artigo 23

1. Os cidadáns teñen dereito a participar nos asuntos públicos, directamente ou por medio de representantes, libremente elixidos en eleccións periódicas por sufraxio universal.
2. Tamén teñen dereito a acceder en condicións de igualdade ás funcións e cargos públicos, cos requisitos que sinalan as leis.

Artigo 24

1. Todas as persoas teñen dereito a obter a tutela efectiva dos xuíces e tribunais no exercicio dos seus dereitos e intereses lexítimos, sen que, en ningún caso, poida producirse indefensión.
2. Do mesmo xeito, todos teñen dereito ó xuíz ordinario predeterminado pola lei, á defensa e á asistencia de letrado, a seren informados da acusación formulada contra eles, a un proceso público sen dilacións indebidas e con todas as garantías, a utilizaren os medios de proba pertinentes para a súa defensa, a non declararen contra si mesmos, a non se confesaren culpables e á presunción de inocencia.

A lei regulará os casos en que, por razón de parentesco ou de segredo profesional, non se estea obrigado a declarar sobre feitos presuntamente delictuosos.

Artigo 25

1. Ninguén pode ser condenado ou sancionado por accións ou omisións que no momento de se produciren non constitúan delicto, falta ou infracción administrativa, segundo a lexislación vixente daquela.
2. As penas privativas de liberdade e as medidas de seguridade estarán encamiñadas á reeducación e reinserción social e non poderán consistir en traballos forzados. O condenado a pena de prisión que estea cumprindo esta gozará dos dereitos fundamentais deste capítulo, fóra dos que se vexan expresamente limitados polo contido da sentenza condenatoria, o sentido da pena e a lei penitenciaria. En todo caso, terá dereito a un traballo remunerado e mais ós beneficios correspondentes da Seguridade Social, así como ó acceso á cultura e ó desenvolvemento integral da súa personalidade.
3. A Administración civil non poderá impor sancións que, directa ou subsidiariamente, impliquen privación de liberdade.

Artigo 26

Prohíbense os tribunais de honor no ámbito da Administración civil e das organizacións profesionais.

Artigo 27

1. Todos teñen dereito á educación. Recoñécese a liberdade de ensino.
2. A educación terá por obxecto o pleno desenvolvemento da personalidade humana no respecto ós principios democráticos de convivencia e ós dereitos e liberdades fundamentais.
3. Os poderes públicos garanten o dereito que asiste ós pais para que os seus fillos reciban a formación relixiosa e moral que estea de acordo coas súas propias conviccións.
4. O ensino básico é obrigatorio e gratuíto.
5. Os poderes públicos garanten o dereito de todos á educación, mediante unha programación xeral do ensino, con participación efectiva de todos os sectores afectados e a creación de centros docentes.
6. Recoñéceselles ás persoas físicas e xurídicas a liberdade de creación de centros docentes, dentro do respecto ós principios constitucionais.
7. Os profesores, os pais e, se procede, os alumnos intervirán no control e xestión de todos os centros sostidos pola Administración con fondos públicos, nos termos que a lei estableza.
8. Os poderes públicos inspeccionarán e homologarán o sistema educativo para garantir o cumprimento das leis.
9. Os poderes públicos axudarán os centros docentes que reúnan os requisitos que a lei estableza.
10. Recoñécese a autonomía das universidades, nos termos que a lei estableza.

Artigo 28

1. Todos teñen dereito a sindicarse libremente. A lei poderalles pór limitacións ou excepcións ó exercicio deste dereito ás forzas ou institutos armados ou ós demais corpos sometidos a disciplina militar e regulará as peculiaridades do seu exercicio para os funcionarios públicos. A liberdade sindical comprende o dereito a fundar sindicatos e a se afiliarse ó da súa elección, así como o dereito dos sindicatos a formaren confederacións e a fundaren organizacións sindicais internacionais ou a se afiliaren a elas. Ninguén poderá ser obrigado a se afiliarse a un sindicato.
2. Recoñécese o dereito á folga dos traballadores para a defensa dos seus intereses. A lei que regule o exercicio deste dereito establecerá as garantías precisas para que se asegure o mantemento dos servizos esenciais da comunidade.

Artigo 29

1. Todos os españois terán o dereito de petición individual e colectiva, por escrito, na forma e cos efectos que determine a lei.
2. Os membros das forzas ou institutos armados ou dos corpos sometidos a disciplina militar poderán exercer este dereito só individualmente e de acordo co disposto na súa lexislación específica.

Sección 2ª. Dos dereitos e deberes dos cidadáns

Artigo 30

1. Os españois teñen o dereito e o deber de defender España.
2. A lei fixará as obrigas militares dos españois e regulará, coas debidas garantías, a obxección de conciencia, así como as demais causas de exención do servizo militar obrigatorio, podendo impor, se é o caso, unha prestación social substitutoria.
3. Poderase establecer un servizo civil para o cumprimento de fins de interese xeral.
4. Mediante a lei poderanse regular os deberes dos cidadáns nos casos de grave risco, catástrofe ou calamidade pública.

Artigo 31

1. Todos contribuirán ó sustentamento dos gastos públicos de acordo coa súa capacidade económica mediante un sistema tributario xusto inspirado nos principios de igualdade e progresividade que, en ningún caso, terá alcance confiscatorio.
2. O gasto público realizará unha asignación equitativa dos recursos públicos e a súa programación e execución responderán ós criterios de eficiencia e economía.
3. Só poderán establecerse prestacións persoais ou patrimoniais de carácter público reguladas pola lei.

Artigo 32

1. O home e a muller teñen dereito a contraer matrimonio con plena igualdade xurídica.
2. A lei regulará as formas de matrimonio, a idade e maila capacidade para o contraer, os dereitos e deberes dos cónxuxes, as causas de separación e disolución e os seus efectos.

Artigo 33

1. Recoñécese o dereito á propiedade privada e á herdanza.

2. A función social destes dereitos delimitará o seu contido, de acordo coas leis.

3. Ninguén poderá ser privado dos seus bens e dereitos se non é por causa xustificada de utilidade pública ou interese social, mediante a correspondente indemnización e de conformidade co disposto polas leis.

Artigo 34

1. Recoñécese o dereito de fundación para fins de interese xeral, regulado pola lei.

2. Rexerá tamén para as fundacións o disposto nos números 2 e 4 do artigo 22.

Artigo 35

1. Todos os españois teñen o deber de traballar e o dereito ó traballo, á libre elección de profesión ou oficio, á promoción a través do traballo e a unha remuneración suficiente para satisfacer as súas necesidades e as da súa familia, sen que en ningún caso se poida facer discriminación por razón de sexo.

2. A lei regulará un estatuto dos traballadores.

Artigo 36

A lei regulará as peculiaridades propias do réxime xurídico dos colexios profesionais e do exercicio das profesións tituladas. A estrutura interna e o funcionamento dos colexios deberán ser democráticos.

Artigo 37

1. A lei garantirá o dereito á negociación colectiva laboral entre os representantes dos traballadores e empresarios, así como a forza vinculante dos convenios.

2. Recoñécese o dereito dos traballadores e dos empresarios a adoptaren medidas de conflito colectivo. A lei que regule o exercicio deste dereito, sen prexuízo das limitacións que poida establecer, incluírá as garantías precisas para que se asegure o funcionamento dos servizos esenciais da comunidade.

Artigo 38

Recoñécese a liberdade de empresa no marco da economía de mercado. Os poderes públicos garanten e protexen o seu exercicio e a defensa da produtividade, de acordo coas esixencias da economía xeral e, cando corresponda, da planificación.

CAPÍTULO TERCEIRO. DOS PRINCIPIOS RECTORES DA POLÍTICA SOCIAL E ECONÓMICA

Artigo 39

1. Os poderes públicos aseguran a protección social, económica e xurídica da familia.
2. Os poderes públicos aseguran, tamén, a protección integral dos fillos, iguais estes ante a lei con independencia da súa filiación, e a das nais, calquera que sexa o seu estado civil. A lei posibilitará a investigación da paternidade.
3. Os pais deberanlles prestar asistencia de todo tipo ós fillos tidos dentro ou fóra do matrimonio, durante a súa minoría de idade e nos demais casos en que legalmente proceda.
4. Os nenos gozarán da protección prevista nos acordos internacionais que miran polos seus dereitos.

Artigo 40

1. Os poderes públicos promoverán as condicións favorables para o progreso social e económico e para unha distribución da renda rexional e persoal máis equitativa, no marco dunha política de estabilidade económica. De maneira especial realizarán unha política orientada ó pleno emprego.
2. Ademais, os poderes públicos fomentarán unha política que garanta a formación e readaptación profesionais, mirarán pola seguridade e hixiene no traballo e garantirán o descanso necesario, mediante a limitación da xornada laboral, as vacacións periódicas retribuídas e a promoción de centros adecuados.

Artigo 41

Os poderes públicos manterán un réxime público de seguridade social para todos os cidadáns, que garanta a asistencia e prestacións sociais suficientes ante situacións de necesidade, especialmente en caso de desemprego. A asistencia e prestacións complementarias serán libres.

Artigo 42

O Estado mirará especialmente pola salvagarda dos dereitos económicos e sociais dos traballadores españois no estranxeiro, e orientará a súa política cara ó seu regreso.

Artigo 43

1. Recoñécese o dereito á protección da saúde.

2. Correspóndelles ós poderes públicos organizaren e tutelaren a saúde pública mediante medidas preventivas e as prestacións e servicios necesarios. No tocante a iso a lei establecerá os dereitos e deberes de todos.

3. Os poderes públicos fomentarán a educación sanitaria, a educación física e mailo deporte. Tamén facilitarán a adecuada utilización do lecer.

Artigo 44

1. Os poderes públicos promoverán e tutelarán o acceso á cultura, á que todos teñen dereito.

2. Os poderes públicos promoverán a ciencia e maila investigación científica e técnica en beneficio do interese xeral.

Artigo 45

1. Todos teñen dereito a gozar dun ambiente adecuado para o desenvolvemento da persoa, así como o deber de o conservaren.

2. Os poderes públicos mirarán pola utilización racional de todos os recursos naturais, co fin de protexeren e melloraren a calidade de vida e defenderen e restauraren o ambiente, coa axuda da indispensable solidariedade colectiva.

3. Para quen viole o disposto no número anterior, nos termos que a lei fixe estableceranse sancións penais ou, se houber lugar, administrativas, así como a obriga da reparación do dano causado.

Artigo 46

Os poderes públicos garantirán a conservación e promoverán o enriquecemento do patrimonio histórico, cultural e artístico dos pobos de España e dos bens que o integran, calquera que sexa o seu réxime xurídico e a súa titularidade. A lei penal sancionará os atentados contra este patrimonio.

Artigo 47

Todos os españois teñen dereito a gozar dunha vivenda digna e axeitada. Os poderes públicos promoverán as condicións necesarias e establecerán as normas pertinentes para faceren efectivo este dereito, regulando a utilización do solo de acordo co interese xeral para que se impida a especulación.

A comunidade participará nas plusvalías que xere a acción urbanística dos entes públicos.

Artigo 48

Os poderes públicos promoverán as condicións para a participación libre e eficaz da mocidade no desenvolvemento político, social, económico e cultural.

Artigo 49

Os poderes públicos realizarán unha política de previsión, tratamento, rehabilitación e integración dos diminuídos físicos, sensoriais e psíquicos, ós que lles prestarán a atención especializada que requiran, e ampararanos especialmente para que gocen dos dereitos que este título lles outorga a todos os cidadáns.

Artigo 50

Os poderes públicos garantiranlles, mediante pensións axeitadas e periodicamente actualizadas, a suficiencia económica ós cidadáns na terceira idade. Tamén, e con independencia das obrigas familiares, promoverán o seu benestar mediante un sistema de servizos sociais que atenderán os seus problemas específicos de saúde, vivenda, cultura e lecer.

Artigo 51

1. Os poderes públicos garantirán a defensa dos consumidores e usuarios, protexendo, mediante procedementos eficaces, a súa seguridade, a súa saúde e mailos seus lexítimos intereses económicos.
2. Os poderes públicos promoverán a información e maila educación dos consumidores e usuarios, fomentarán as súas organizacións e oiranas nas cuestións que poidan afectar a aqueles, nos termos que a lei estableza.
3. No marco do disposto polos números anteriores, a lei regulará o comercio interior e mailo réxime de autorización de produtos comerciais.

Artigo 52

A lei regulará as organizacións profesionais que contribúan á defensa dos intereses económicos que lles sexan propios. A súa estrutura interna e funcionamento deberán ser democráticos.

CAPÍTULO CUARTO. DAS GARANTÍAS DAS LIBERDADES E DEREITOS FUNDAMENTAIS

Artigo 53

1. Os dereitos e liberdades recoñecidos no capítulo segundo deste título vinculan a todos os poderes públicos. Só por lei, que en todo caso deberá respectar o seu contido esencial, se poderá regular o exercicio de tales

dereitos e liberdades, que se tutelarán de acordo co previsto no artigo 161.1.a).

2. Calquera cidadán poderá reclamar a tutela das liberdades e dereitos recoñecidos no artigo 14 e a sección 1.ª do capítulo segundo ante os tribunais ordinarios por un procedemento baseado nos principios de preferencia e sumariedade e, se for mester, a través do recurso de amparo perante o Tribunal Constitucional. Este último recurso será aplicable á obxección de conciencia recoñecida no artigo 30.

3. O recoñecemento, o respecto e a protección dos principios recoñecidos no capítulo terceiro informará a lexislación positiva, a práctica xudicial e a actuación dos poderes públicos. Só poderán ser alegados perante a xurisdicción ordinaria de acordo co que dispoñan as leis que os desenvolvan.

Artigo 54

Unha lei orgánica regulará a institución do Defensor do Pobo, como alto comisionado das Cortes Xerais, designado por estas para a defensa dos dereitos comprendidos neste título; para iso poderá supervisar a actividade da Administración, dándolles conta ás Cortes Xerais.

CAPÍTULO QUINTO. DA SUPRESIÓN DOS DEREITOS E LIBERDADES

Artigo 55

1. Os dereitos recoñecidos nos artigos 17, 18, números 2 e 3, artigos 19, 20, puntos 1.a) e d) e 5, artigos 21, 28, número 2, e artigo 37, número 2, poderán ser suspendidos cando se acorde a declaración de estado de excepción ou de sitio nos termos previstos na Constitución. Exceptúase do establecido anteriormente o número 3 do artigo 17 para o suposto de declaración de estado de excepción.

2. Unha lei orgánica poderá determinar a forma e os casos nos que, de xeito individual e coa necesaria intervención xudicial e o adecuado control parlamentario, os dereitos recoñecidos nos artigos 17, número 2, e 18, números 2 e 3, poden ser suspendidos para persoas determinadas, en relación coas investigacións correspondentes á actuación de bandas armadas ou elementos terroristas.

A utilización inxustificada ou abusiva das facultades recoñecidas na citada lei orgánica producirá responsabilidade penal, como violación dos dereitos e liberdades recoñecidos polas leis.

TÍTULO II. DA COROA

Artigo 56

1. O Rei é o xefe do Estado, símbolo da súa unidade e permanencia, arbitra e modera o funcionamento regular das institucións, asume a máis alta representación do Estado español nas relacións internacionais, especialmente coas nacións da súa comunidade histórica, e exerce as funcións que lle atribúen expresamente a Constitución e mailas leis.
2. O seu título é o de Rei de España e poderá facer uso dos demais que lle correspondan á Coroa.
3. A persoa do Rei é inviolable e non está suxeita a responsabilidade. Os seus actos estarán sempre referendados na forma establecida no artigo 64, carecendo de validez sen ese referendo, agás o disposto no artigo 65.2.

Artigo 57

1. A Coroa de España é hereditaria nos sucesores da S.M. don Juan Carlos I de Borbón, lexítimo herdeiro da dinastía histórica. A sucesión no trono seguirá a orde regular de primoxenitura e representación, sendo preferida sempre a liña anterior ás posteriores; na mesma liña, o grao máis próximo ó máis remoto; no mesmo grao, o home á muller, e no mesmo sexo, a persoa de máis idade á de menos.
2. O Príncipe herdeiro, desde o seu nacemento ou desque se produza o feito que orixine o chamamento, terá a dignidade de Príncipe de Asturias e os demais títulos vinculados tradicionalmente ó sucesor da Coroa de España.
3. Extinguidas todas as liñas chamadas en dereito, as Cortes Xerais proverán a sucesión na Coroa na forma que máis conveña ós intereses de España.
4. Aquelas persoas que tendo dereito á sucesión no trono contraian matrimonio contra a expresa prohibición do Rei e das Cortes Xerais quedarán excluídas na sucesión á Coroa elas e os seus descendentes.
5. As abdicacións e renuncias e calquera dúbida de feito ou de dereito que ocorra na orde de sucesión á Coroa resolveranse por unha lei orgánica.

Artigo 58

A Raíña consorte ou o consorte da Raíña non poderán asumir funcións constitucionais, fóra do disposto para a rexencia.

Artigo 59

1. Cando o Rei for menor de idade, o pai ou a nai do Rei e, no seu defecto, o parente maior de idade máis próximo a suceder na Coroa segundo a orde establecida na Constitución entrará a exercer inmediatamente a rexencia e exerceraa durante o tempo da minoría de idade do Rei.

2. Se o Rei quedar inhabilitado para o exercicio da súa autoridade e a imposibilidade for recoñecida polas Cortes Xerais, entrará a exercer inmediatamente a rexencia o Príncipe herdeiro da Coroa, de ser maior de idade. De non o ser, procederase da maneira prevista no número anterior, ata que o Príncipe herdeiro chegue á maioría de idade.

3. Se non houber ningunha persoa a quen lle corresponda a rexencia, esta será nomeada polas Cortes Xerais, e comporase dunha, tres ou cinco persoas.

4. Para exercer a rexencia cómpre ser español e maior de idade.

5. A rexencia exercerase por mandato constitucional e sempre en nome do Rei.

Artigo 60

1. Será titor do Rei menor a persoa que no seu testamento nomeara o Rei defunto, sempre que sexa maior de idade e español de nacemento; se non o nomeara, será titor o pai ou a nai, mentres permanezan viúvos. No seu defecto, nomearanos as Cortes Xerais, pero non poderán acumularse os cargos de rexente e titor senón no pai, nai ou ascendentes directos do Rei.

2. O exercicio da tutela é tamén incompatible co de todo cargo ou representación política.

Artigo 61

1. O Rei, ó ser proclamado perante as Cortes Xerais, prestará xuramento de desempeñar fielmente as súas funcións, gardar e facer que se garde a Constitución e mailas leis e que se respecten os dereitos dos cidadáns e das comunidades autónomas.

2. O Príncipe herdeiro, ó chegar á maioría de idade, e o rexente ou rexentes, ó se faceren cargo das súas funcións, prestarán o mesmo xuramento, así como o de fidelidade ó Rei.

Artigo 62

Correspóndelle ó Rei:

- a) Sancionar e promulgar as leis.
- b) Convocar e disolver as Cortes Xerais e convocar eleccións nos termos previstos na Constitución.
- c) Convocar a referendo nos casos previstos na Constitución.
- d) Propor candidato a presidente do Goberno e, se é o caso, nomealo, así como pór fin ás súas funcións nos termos previstos na Constitución.

e) Nomear e separar os membros do Goberno, por proposta do seu presidente.

f) Expedir os decretos acordados no Consello de Ministros, conferir os empregos civís e militares e conceder honores e distincións de acordo coas leis.

g) Ser informado dos asuntos de Estado e presidir, para estes efectos, as sesións do Consello de Ministros, cando o estime oportuno, por petición do presidente do Goberno.

h) O mando supremo das Forzas Armadas.

i) Exercer o dereito de gracia de acordo coa lei, que non poderá autorizar indultos xerais.

j) O alto padroado das reais academias.

Artigo 63

1. O Rei acredita os embaixadores e outros representantes diplomáticos. Os representantes estranxeiros en España están acreditados ante el.

2. Ó Rei correspóndelle a manifestación do consentimento do Estado para se obrigar internacionalmente por medio de tratados, de conformidade coa Constitución e as leis.

3. Ó Rei correspóndelle, logo de autorización das Cortes Xerais, declarar a guerra e facer a paz.

Artigo 64

1. Os actos do Rei serán referendados polo presidente do Goberno e, se cómpre, polos ministros competentes. A proposta e o nomeamento do presidente do Goberno, e a disolución prevista no artigo 99, serán referendados polo presidente do Congreso.

2. Dos actos do Rei serán responsables as persoas que os referenden.

Artigo 65

1. O Rei recibe dos orzamentos do Estado unha cantidade global para sustento da súa familia e casa, e distribúea libremente.

2. O Rei nomea e substitúe libremente os membros civís e militares da súa casa.

TÍTULO III. DAS CORTES XERAIS

CAPÍTULO PRIMEIRO. DAS CÁMARAS

Artigo 66

1. As Cortes Xerais representan ó pobo español e están formadas polo Congreso dos Deputados e o Senado.
2. As Cortes Xerais exercen a potestade lexislativa do Estado, aproban os seus orzamentos, controlan a acción do Goberno e teñen as demais competencias que lles atribúa a Constitución.
3. As Cortes Xerais son inviolables.

Artigo 67

1. Ninguén poderá ser membro das dúas cámaras simultaneamente, nin acumular a acta dunha asemblea de comunidade autónoma coa de deputado ó Congreso.
2. Os membros das Cortes Xerais non estarán ligados por mandato imperativo.
3. As reunións de parlamentarios que se celebren sen convocatoria regulamentaria non vincularán as cámaras e non poderán facer exercicio das súas funcións nin ostentación dos seus privilexios.

Artigo 68

1. O Congreso componse dun mínimo de 300 e un máximo de 400 deputados, elixidos por sufraxio universal, libre, igual, directo e secreto, nos termos que estableza a lei.
2. A circunscrición electoral é a provincia. As poboacións de Ceuta e Melilla estarán representadas con cadanseu deputado. A lei distribuirá o número total de deputados, asignando unha representación mínima inicial a cada circunscrición e distribuíndo os demais en proporción á súa poboación.
3. A elección verificarase en cada circunscrición atendendo a criterios de representación proporcional.
4. O Congreso elíxese por catro anos. O mandato dos deputados termina catro anos despois da súa elección ou o día da disolución da cámara.
5. Son electores e elixibles todos os españois que estean en pleno uso dos seus dereitos políticos.

A lei recoñecerá e o Estado facilitará o exercicio do dereito de sufraxio ós españois que se atopen fóra do territorio de España.

6. As eleccións terán lugar entre os trinta días e sesenta días desde a terminación do mandato. O Congreso electo deberá de ser convocado dentro dos vintecinco días seguintes á celebración das eleccións.

Artigo 69

1. O Senado é a cámara de representación territorial.

2. En cada provincia elixíranse catro senadores por sufraxio universal, libre, igual, directo e secreto, polos votantes de cada unha delas, nos termos que sinala unha lei orgánica.

3. Nas provincias insulares, cada illa ou agrupación delas, con cabido ou consello insular, constituirá unha circunscrición para efectos de elección de senadores, correspondéndolle tres a cada unha das illas maiores —Gran Canaria, Mallorca e Tenerife— e un a cada unha das seguintes illas ou agrupacións: Ibiza-Formentera, Menorca, Fuerteventura, Gomera, Hierro, Lanzarote e La Palma.

4. As poboacións de Ceuta e Melilla elixirán cada unha delas dous senadores.

5. As comunidades autónomas designarán ademais un senador e outro máis por cada millón de habitantes do seu respectivo territorio.

A designación corresponderalle á asemblea lexislativa ou, no seu defecto, ó órgano colexiado superior da comunidade autónoma, de acordo co que establezan os estatutos, que asegurarán, en todo caso, a adecuada representación proporcional.

6. O Senado elíxese por catro anos. O mandato dos senadores termina catro anos despois da súa elección ou o día da disolución da cámara.

Artigo 70

1. A lei electoral determinará as causas de inelixibilidade e incompatibilidade dos deputados e senadores, que comprenderán, en todo caso:

- a) Os compoñentes do Tribunal Constitucional.
- b) Os altos cargos da Administración do Estado que determine a lei, coa excepción dos membros do Goberno.
- c) O Defensor do Pobo.
- d) Os maxistrados, xuíces e fiscais en activo.
- e) Os militares profesionais e membros das forzas e corpos de seguridade e policía en activo.
- f) Os membros das xuntas electorais.

2. A validez das actas e credenciais dos membros de ambas as cámaras estará sometida a control xudicial, nos termos que estableza a lei electoral.

Artigo 71

1. Os deputados e senadores gozarán de inviolabilidade polas opinións manifestadas no exercicio das súas funcións.

2. Durante o período do seu mandato os deputados e senadores gozarán tamén de inmunidade e só poderán ser detidos en caso de flagrante delicto. Non poderán ser inculcados nin procesados sen a previa autorización da cámara respectiva.

3. Nas causas contra deputados e senadores será competente a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

4. Os deputados e senadores percibirán unha asignación que será fixada polas respectivas cámaras.

Artigo 72

1. As cámaras establecen os seus propios regulamentos, aproban autonomamente os seus orzamentos e, de común acordo, regulan o estatuto do persoal das Cortes Xerais. Os regulamentos e a súa reforma serán sometidos a unha votación final sobre a súa totalidade, que requirirá a maioría absoluta.

2. As cámaras elixen os seus respectivos presidentes e os demais membros das súas mesas. As sesións conxuntas serán presididas polo presidente do Congreso e rexeranse por un regulamento das Cortes Xerais aprobado por maioría absoluta de cada cámara.

3. Os presidentes das cámaras exercen en nome delas todos os poderes administrativos e facultades de policía no interior das súas respectivas sedes.

Artigo 73

1. As cámaras reuniranse anualmente en dous períodos ordinarios de sesións: o primeiro, de setembro a decembro, e o segundo, de febreiro a xuño.

2. As cámaras poderán reunirse en sesións extraordinarias por petición do Goberno, da Deputación Permanente ou da maioría absoluta dos membros de calquera das cámaras. As sesións extraordinarias deberanse convocar sobre unha orde do día determinada e serán clausuradas unha vez que esta se esgote.

Artigo 74

1. As cámaras reuniranse en sesión conxunta para o exercicio das competencias non lexislativas que o título II lles atribúe expresamente ás Cortes Xerais.

2. As decisións das Cortes Xerais previstas nos artigos 94.1, 145.2 e 158.2 adoptaranse por maioría de cada unha das cámaras. No primeiro caso, o procedemento iniciara o Congreso, e nos outros dous, o Senado. En ambos os casos, se non houbera acordo entre Senado e Congreso,

intentarase obter por unha comisión mixta composta de igual número de deputados e senadores. A comisión presentará un texto, que será votado por ambas as cámaras. Se non se aproba na forma establecida decidirá o Congreso por maioría absoluta.

Artigo 75

1. As cámaras funcionarán en pleno e por comisións.
2. As cámaras poderán delegar nas comisións legislativas permanentes a aprobación de proxectos ou proposicións de lei. O Pleno poderá, con todo, reclamar en calquera momento o debate e votación de calquera proxecto ou proposición de lei que xa fora obxecto desta delegación.
3. Quedan exceptuados do disposto no número anterior a reforma constitucional, as cuestións internacionais, as leis orgánicas e de bases e os orzamentos xerais do Estado.

Artigo 76

1. O Congreso e o Senado, e, se é o caso, ambas as cámaras asemade, poderán nomear comisións de investigación sobre calquera asunto de interese público. As súas conclusións non serán vinculantes para os tribunais, nin afectarán as resolucións xudiciais, sen prexuízo de que o resultado da investigación lle sexa comunicado ó Ministerio Fiscal para o exercicio, cando proceda, das accións oportunas.
2. Será obrigatorio comparecer por requirimento das cámaras. A lei regulará as sancións que se poidan impor por incumprimento desta obriga.

Artigo 77

1. As cámaras poden recibir peticións individuais e colectivas, sempre por escrito, quedando prohibida a presentación directa por manifestacións cidadás.
2. As cámaras pódennlle remitir ó Goberno as peticións que reciban. O Goberno está obrigado a explicarse sobre o seu contido, sempre que as cámaras o esixan.

Artigo 78

1. En cada cámara haberá unha Deputación Permanente composta por un mínimo de vinteún membros, que representarán ós grupos parlamentarios, en proporción á súa importancia numérica.
2. As deputacións permanentes estarán presididas polo presidente da cámara respectiva e terán como funcións a prevista no artigo 73, a de asumir as facultades que lles correspondan ás cámaras, de acordo cos artigos 86 e 116, en caso de que estas fosen disoltas ou expirase o seu

mandato, e a de velar polos poderes das cámaras, cando estas non estean reunidas.

3. Expirado o mandato ou en caso de disolución, as deputacións permanentes seguirán exercendo as súas funcións ata a constitución das novas Cortes Xerais.

4. Reunida a cámara correspondente, a Deputación Permanente dará conta dos asuntos tratados e das súas decisións.

Artigo 79

1. Para adoptaren acordos as cámaras deben estar reunidas regulamentariamente e con asistencia da maioría dos seus membros.

2. Eses acordos, para seren válidos, deberán ser aprobados pola maioría dos membros presentes, sen prexuízo das maiorías especiais que establezan a Constitución ou as leis orgánicas e mailas que para a elección de persoas establezan os regulamentos das cámaras.

3. O voto de senadores e deputados é persoal e indelegable.

Artigo 80

As sesións plenarias das cámaras serán públicas, salvo acordo contrario de cada cámara, adoptado por maioría absoluta ou de acordo co regulamento.

CAPÍTULO SEGUNDO

Da elaboración das leis

Artigo 81

1. Son leis orgánicas as relativas ó desenvolvemento dos dereitos fundamentais e das liberdades públicas, as que aproben os estatutos de autonomía e o réxime electoral xeral e as demais previstas na Constitución.

2. A aprobación, modificación ou derogación das leis orgánicas esixirá maioría absoluta do Congreso, nunha votación final sobre o conxunto do proxecto.

Artigo 82

1. As Cortes Xerais poderán delegar no Goberno a potestade de dictar normas con categoría de lei sobre materias determinadas non incluídas no artigo anterior.

2. A delegación lexislativa deberase outorgar mediante unha lei de bases cando o seu obxecto sexa a formación de textos articulados ou por unha lei ordinaria cando se trate de refundir varios textos legais nun só.

3. A delegación lexislativa teráselle que outorgar ó Goberno de forma expresa para materia concreta e con fixación do prazo para o seu exercicio. A delegación esgótase polo uso que dela faga o Goberno mediante a publicación da norma correspondente. Non poderá entenderse concedida de modo implícito ou por tempo indeterminado. Tampouco poderá permitir a subdelegación a autoridades distintas do propio Goberno.

4. As leis de bases delimitarán con precisión o obxecto e alcance da delegación lexislativa e os principios e criterios que se han de seguir no seu exercicio.

5. A autorización para refundir textos legais determinará o ámbito normativo a que se refire o contido da delegación, especificando se se circunscribe á mera formulación dun texto único ou se se inclúe a regularización, aclaración e harmonización dos textos legais que van ser refundidos.

6. Sen prexuízo da competencia propia dos tribunais, as leis de delegación poderán establecer en cada caso fórmulas adicionais de control.

Artigo 83

As leis de bases non poderán en ningún caso:

- a) Autorizar a modificación da propia lei de bases.
- b) Facultar para dictar normas con carácter retroactivo.

Artigo 84

Cando unha proposición de lei ou unha emenda sexa contraria a unha delegación lexislativa en vigor, o Goberno está facultado para se opor á súa tramitación. En tal suposto, poderase presentar unha proposición de lei para a derogación total ou parcial da lei de delegación.

Artigo 85

As disposicións do Goberno que conteñan lexislación delegada recibirán o título de decretos lexislativos.

Artigo 86

1. En caso de extraordinaria e urxente necesidade, o Goberno poderá dictar disposicións lexislativas provisionais que tomarán a forma de decretos lei e que non poderán afectar o ordenamento das institucións básicas do Estado, os dereitos, deberes e liberdades dos cidadáns regulados no título I, o réxime das comunidades autónomas nin o dereito electoral xeral.

2. Os decretos lei deberán ser inmediatamente sometidos a debate e votación de totalidade ó Congreso dos Deputados, convocado para o efecto

se non estivese reunido, no prazo dos trinta días seguintes á súa promulgación. O Congreso terase que pronunciar expresamente dentro dese prazo sobre a súa validación ou derogación; para iso o regulamento establecerá un procedemento especial e sumario.

3. Durante o prazo establecido no número anterior as Cortes poderanos tramitar como proxectos de lei polo procedemento de urxencia.

Artigo 87

1. A iniciativa legislativa correspóndelles ó Goberno, ó Congreso e ó Senado, de acordo coa Constitución e cos regulamentos das cámaras.

2. As asembleas das comunidades autónomas poderán solicitar do Goberno a adopción dun proxecto de lei ou remitiren á Mesa do Congreso unha proposición de lei, delegando ante a citada cámara un máximo de tres membros da asemblea encargados da súa defensa.

3. Unha lei orgánica regulará as formas de exercicio e requisitos da iniciativa popular para a presentación de proposicións de lei. En todo caso esixiranse non menos de 500.000 sinaturas acreditadas. Non procederá esa iniciativa en materias propias de lei orgánica, tributarias ou de carácter internacional, nin no relativo á prerrogativa de gracia.

Artigo 88

Os proxectos de lei serán aprobados en Consello de Ministros, que os someterá ó Congreso, acompañados dunha exposición de motivos e dos antecedentes necesarios para se pronunciar sobre eles.

Artigo 89

1. A tramitación das proposicións de lei regularase polos regulamentos das cámaras, sen que a prioridade debida ós proxectos de lei impida o exercicio da iniciativa legislativa nos termos regulados polo artigo 87.

2. As proposicións de lei que, de acordo co artigo 87, tome en consideración o Senado remitiránselle ó Congreso para o seu trámite neste como tal proposición.

Artigo 90

1. Aprobado un proxecto de lei ordinaria ou orgánica polo Congreso dos Deputados, o seu presidente daralle inmediata conta del ó presidente do Senado, que o someterá á deliberación deste.

2. O Senado no prazo de dous meses, a partir do día da recepción do texto, pode, mediante mensaxe motivada, vetalo ou introducir emendas nel. O veto deberá ser aprobado por maioría absoluta. O proxecto non poderá ser sometido ó Rei para sanción sen que o Congreso ratifique por maioría absoluta, en caso de veto, o texto inicial, ou por maioría simple, unha vez

transcorridos dous meses desde a interposición daquel, ou se pronuncie sobre as emendas, aceptándoas ou non por maioría simple.

3. O prazo de dous meses de que o Senado dispón para vetar ou emendar o proxecto reducirase ó de vinte días naturais nos proxectos declarados urxentes polo Goberno ou polo Congreso dos Deputados.

Artigo 91

O Rei sancionará no prazo de quince días as leis aprobadas polas Cortes Xerais, e promulgaraas e ordenará a súa inmediata publicación.

Artigo 92

1. As decisións políticas de especial transcendencia poderán ser sometidas a referendo consultivo de todos os cidadáns.

2. O referendo será convocado polo Rei, mediante proposta do presidente do Goberno, previamente autorizada polo Congreso dos Deputados.

3. Unha lei orgánica regulará as condicións e mailo procedemento das distintas modalidades de referendo previstas nesta Constitución.

CAPÍTULO TERCEIRO. DOS TRATADOS INTERNACIONAIS

Artigo 93

Mediante lei orgánica poderase autorizar a subscrición de tratados polos que se lle atribúa a unha organización ou institución internacional o exercicio de competencias derivadas da Constitución. Correspóndelles ás Cortes Xerais e mais ó Goberno, segundo os casos, a garantía do cumprimento destes tratados e das resolucións emanadas dos organismos internacionais ou supranacionais titulares da cesión.

Artigo 94

1. A prestación do consentimento do Estado para se obrigar por medio de tratados ou convenios requirirá a autorización previa das Cortes Xerais, nos seguintes casos:

a) Tratados de carácter político.

b) Tratados ou convenios de carácter militar.

c) Tratados ou convenios que afecten a integridade territorial do Estado ou os dereitos e deberes fundamentais establecidos no título I.

d) Tratados ou convenios que impliquen obrigas financeiras para a Facenda pública.

e) Tratados ou convenios que supoñan modificación ou derogación dalgunha lei ou esixan medidas lexislativas para a súa execución.

2. O Congreso e mailo Senado serán inmediatamente informados da conclusión dos restantes tratados ou convenios.

Artigo 95

1. A subscrición dun tratado internacional que conteña estipulacións contrarias á Constitución esixirá a previa revisión constitucional.

2. O Goberno ou calquera das cámaras pode requirir o Tribunal Constitucional para que declare se existe ou non esa contradicción.

Artigo 96

1. Os tratados internacionais validamente subscritos, unha vez publicados oficialmente en España, formarán parte do ordenamento interno. As súas disposicións só poderán ser derogadas, modificadas ou suspendidas na forma prevista nos propios tratados ou de acordo coas normas xerais do dereito internacional.

2. Para a denuncia dos tratados e convenios internacionais utilizarase o mesmo procedemento previsto para a súa aprobación no artigo 94.

TÍTULO IV. DO GOBERNO E DA ADMINISTRACIÓN

Artigo 97

O Goberno dirixe a política interior e exterior, a Administración civil e militar e a defensa do Estado. Exerce a función executiva e a potestade regulamentaria de acordo coa Constitución e coas leis.

Artigo 98

1. O Goberno componse do presidente, dos vicepresidentes, se é o caso, dos ministros e dos demais membros que estableza a lei.

2. O presidente dirixe a acción do Goberno e coordina as funcións dos demais membros del, sen prexuízo da competencia e responsabilidade directa destes na súa xestión.

3. Os membros do Goberno non poderán exercer outras funcións representativas cás propias do mandato parlamentario, nin calquera outra función pública que non derive do seu cargo, nin ningunha actividade profesional ou mercantil.

4. A lei regulará o estatuto e mailas incompatibilidades dos membros do Goberno.

Artigo 99

1. Despois de cada renovación do Congreso dos Deputados, e nos demais supostos constitucionais en que así proceda, o Rei, logo de consulta cos representantes designados polos grupos políticos con representación

parlamentaria, e por medio do presidente do Congreso, propondrá un candidato á Presidencia do Goberno.

2. O candidato proposto conforme o previsto no número anterior exporá perante o Congreso dos Deputados o programa político do Goberno que pretenda formar e solicitará a confianza da cámara.

3. Se o Congreso dos Deputados, polo voto da maioría absoluta dos seus membros, lle outorgase a súa confianza ó citado candidato, o Rei nomearáo presidente. De non se acadar esa maioría, someterase a mesma proposta a nova votación corenta e oito horas despois da anterior, e a confianza entenderase outorgada se obtén a maioría simple.

4. Se efectuadas as citadas votacións non se outorgase a confianza para a investidura, tramitaranse sucesivas propostas na forma prevista nos números anteriores.

5. Se, transcorrido o prazo de dous meses, contado desde a primeira votación de investidura, ningún candidato obtivo a confianza do Congreso, o Rei disolverá ambas as cámaras e convocará novas eleccións co referendo do presidente do Congreso.

Artigo 100

Os demais membros do Goberno serán nomeados e separados polo Rei, por proposta do seu presidente.

Artigo 101

1. O Goberno cesa trala celebración de eleccións xerais, nos casos de perda de confianza parlamentaria previstos na Constitución ou por dimisión ou morte do seu presidente.

2. O Goberno cesante continuará en funcións ata a toma de posesión do novo Goberno.

Artigo 102

1. A responsabilidade criminal do presidente e dos demais membros do Goberno será esixible, cando exista, perante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

2. Se a acusación fose por traizón ou por calquera delito contra a seguridade do Estado no exercicio das súas funcións, só poderá ser promovida por iniciativa da cuarta parte dos membros do Congreso, e coa aprobación da maioría absoluta deste.

3. A prerrogativa real de gracia non será aplicable a ningún dos supostos do presente artigo.

Artigo 103

1. A Administración pública serve con obxectividade os intereses xerais e actúa de acordo cos principios de eficacia, xerarquía, descentralización, desconcentración e coordinación, con sometemento pleno á lei e mais ó dereito.
2. Os órganos da Administración do Estado son creados, rexidos e coordinados de acordo coa lei.
3. A lei regulará o estatuto dos funcionarios públicos, o acceso á función pública de acordo cos principios de mérito e capacidade, as peculiaridades do exercicio do seu dereito á sindicación, o sistema de incompatibilidades e as garantías para a imparcialidade no exercicio das súas funcións.

Artigo 104

1. As forzas e corpos de seguridade, baixo a dependencia do Goberno, terán como misión protexer o libre exercicio dos dereitos e liberdades e garantir a seguridade cidadá.
2. Unha lei orgánica determinará as funcións, principios básicos de actuación e estatutos das forzas e corpos de seguridade.

Artigo 105

A lei regulará:

- a) A audiencia dos cidadáns, directamente ou mediante as organizacións e asociacións recoñecidas pola lei, no procedemento de elaboración das disposicións administrativas que os afecten.
- b) O acceso dos cidadáns ós arquivos e rexistros administrativos, menos no que afecte a seguridade e a defensa do Estado, a investigación dos delitos e a intimidade das persoas.
- c) O procedemento polo que se deben producir os actos administrativos, garantindo, cando proceda, a audiencia do interesado.

Artigo 106

1. Os tribunais controlan a potestade regulamentaria e a legalidade da actuación administrativa, así como o sometemento desta ós fins que a xustifican.
2. Os particulares, nos termos establecidos pola lei, terán dereito a ser indemnizados por toda lesión que sufran en calquera dos seus bens e dereitos, agás en casos de forza maior, sempre que a lesión sexa consecuencia do funcionamento dos servizos públicos.

Artigo 107

O Consello de Estado é o supremo órgano consultivo do Goberno. Unha lei orgánica regulará a súa composición e competencia.

TÍTULO V. DAS RELACIÓNS ENTRE O GOBERNO E AS CORTES XERAIS

Artigo 108

O Goberno responde solidariamente da súa xestión política perante o Congreso dos Deputados.

Artigo 109

As cámaras e as súas comisións poderán solicitar, por medio dos presidentes daquelas, a información e axuda que precisen do Goberno e dos seus departamentos e de calquera autoridade do Estado e das comunidades autónomas.

Artigo 110

1. As cámaras e as súas comisións poden reclamar a presenza dos membros do Goberno.
2. Os membros do Goberno teñen acceso ás sesións das cámaras e ás súas comisións e a facultade de se faceren oír nelas e poderán solicitar que informen perante aquelas funcionarios dos seus departamentos.

Artigo 111

1. O Goberno e cada un dos seus membros están sometidos ás interpelacións e preguntas que lles formulen nas cámaras. Para esta clase de debate os regulamentos establecerán un tempo mínimo semanal.
2. Toda interpelación poderá dar lugar a unha moción na que a cámara manifeste a súa posición.

Artigo 112

O presidente do Goberno, logo de deliberación do Consello de Ministros, pode promover perante o Congreso dos Deputados a cuestión de confianza sobre o seu programa ou sobre unha declaración de política xeral. A confianza entenderase outorgada cando vote a favor dela a maioría simple dos deputados.

Artigo 113

1. O Congreso dos Deputados pode esixir a responsabilidade política do Goberno mediante a adopción por maioría absoluta da moción de censura.

2. A moción de censura deberá ser proposta cando menos pola décima parte dos deputados, e terá que incluír un candidato á Presidencia do Goberno.

3. A moción de censura non poderá ser votada en tanto non transcorran cinco días desde a súa presentación. Nos dous primeiros días do devandito prazo poderanse presentar mocións alternativas.

4. Se a moción de censura non for aprobada polo Congreso, os seus signatarios non poderán presentar outra durante o mesmo período de sesións.

Artigo 114

1. Se o Congreso lle nega a súa confianza ó Goberno, este presentaralle a súa dimisión ó Rei e a seguir procederase á designación de presidente do Goberno, segundo o disposto no artigo 99.

2. Se o Congreso adopta unha moción de censura, o Goberno presentaralle a súa dimisión ó Rei e o candidato incluído naquela entenderase investido da confianza da cámara para os efectos previstos no artigo 99. O Rei nomearáo presidente do Goberno.

Artigo 115

1. O presidente do Goberno, logo de deliberación do Consello de Ministros, e baixo a súa exclusiva responsabilidade, poderá propor a disolución do Congreso, do Senado ou das Cortes Xerais, que será decretada polo Rei. O decreto de disolución fixará a data das eleccións.

2. A proposta de disolución non se poderá presentar cando estea en trámite unha moción de censura.

3. Non procederá nova disolución antes de que transcorra un ano desde a anterior, agás o disposto no artigo 99, número 5.

Artigo 116

1. Unha lei orgánica regulará os estados de alarma, de excepción e de sitio, e as competencias e limitacións correspondentes.

2. O estado de alarma será declarado polo Goberno mediante decreto acordado en Consello de Ministros por un prazo máximo de quince días, dándolle conta ó Congreso dos Deputados, reunido inmediatamente para o efecto; sen a autorización deste non poderá ser prorrogado o citado prazo. O decreto determinará o ámbito territorial a que se estenden os efectos da declaración.

3. O estado de excepción será declarado polo Goberno mediante decreto acordado en Consello de Ministros logo de autorización do Congreso dos Deputados. A autorización e proclamación do estado de excepción deberá

determinar expresamente os seus efectos, o ámbito territorial a que se estende e a súa duración, que non poderá exceder de trinta días, prorrogables por outro prazo igual, cos mesmos requisitos.

4. O estado de sitio será declarado pola maioría absoluta do Congreso dos Deputados, por proposta exclusiva do Goberno. O Congreso determinará o seu ámbito territorial, duración e condicións.

5. Non se poderá proceder á disolución do Congreso mentres estean declarados algúns dos estados comprendidos no presente artigo, quedando automaticamente convocadas as cámaras de non estaren en período de sesións. O seu funcionamento, así como o dos demais poderes constitucionais do Estado, non se poderán interromper durante a vixencia destes estados.

Disolto o Congreso ou expirado o seu mandato, de se producir algunha das situacións que dan lugar a calquera dos citados estados, as competencias do Congreso serán asumidas pola súa Deputación Permanente.

6. A declaración dos estados de alarma, de excepción e de sitio non modificarán o principio de responsabilidade do Goberno e dos seus axentes recoñecidos na Constitución e nas leis.

TÍTULO VI

Do poder xudicial

Artigo 117

1. A xustiza emana do pobo e é administrada en nome do Rei por xuíces e maxistrados integrantes do poder xudicial, independentes, inamovibles, responsables e sometidos unicamente ó imperio da lei.

2. Os xuíces e maxistrados non poderán ser separados, suspendidos, trasladados nin xubilados, a non ser por algunha das causas e coas garantías previstas na lei.

3. O exercicio da potestade xurisdiccional en toda clase de procesos, xulgando e facendo executar o xulgado, correspóndelles só ós xulgados e tribunais determinados polas leis, conforme as normas de competencia e procedemento que estas establezan.

4. Os xulgados e tribunais non exercerán máis funcións cás sinaladas no número anterior e as que expresamente lles sexan atribuídas pola lei en garantía de calquera dereito.

5. O principio de unidade xurisdiccional é a base da organización e funcionamento dos tribunais. A lei regulará o exercicio da xurisdicción militar no ámbito estritamente castrense e nos supostos de estado de sitio, segundo os principios da Constitución.

6. Prohíbense os tribunais de excepción.

Artigo 118

É obrigatorio o cumprimento das sentencias e demais resolucións firmes dos xuíces e tribunais, así como prestar tamén a colaboración por eles requirida no curso do proceso e na execución das resolucións.

Artigo 119

A xustiza será gratuíta cando así o dispoña a lei e, en todo caso, respecto de quen acredite insuficiencia de recursos para litigar.

Artigo 120

1. As actuacións xudiciais serán públicas, coas excepcións previstas nas leis de procedemento.
2. O procedemento será predominantemente oral, sobre todo en materia criminal.
3. As sentencias serán sempre motivadas e pronunciaranse en audiencia pública.

Artigo 121

Os danos causados por erro xudicial, así como tamén os que sexan consecuencia do funcionamento anormal da Administración de xustiza, darán dereito a unha indemnización a cargo do Estado, conforme a lei.

Artigo 122

1. A lei orgánica do poder xudicial deteminará a constitución, o funcionamento e o goberno dos xulgados e tribunais, así como o estatuto xurídico dos xuíces e maxistrados de carreira, que formarán un corpo único, e do persoal ó servizo da Administración de xustiza.
2. O Consello Xeral do Poder Xudicial é o órgano de goberno deste. A lei orgánica establecerá o seu estatuto e o réxime de incompatibilidades dos seus membros e as súas funcións, especialmente en materia de nomeamentos, ascensos, inspección e réxime disciplinario.
3. O Consello Xeral do Poder Xudicial estará integrado polo presidente do Tribunal Supremo, que o presidirá, e por vinte membros nomeados polo Rei por un período de cinco anos. Destes, doce entre xuíces e maxistrados de todas as categorías xudiciais, nos termos que estableza a lei orgánica; catro por proposta do Congreso dos Deputados, e catro por proposta do Senado, elixidos en ambos os casos por maioría de tres quintos dos seus membros, entre avogados e outros xuristas, todos eles de recoñecida competencia e con máis de quince anos de exercicio na súa profesión.

Artigo 123

1. O Tribunal Supremo, con xurisdicción en toda España, é o órgano xurisdiccional superior en todas as ordes, salvo o disposto en materia de garantías constitucionais.
2. O presidente do Tribunal Supremo será nomeado polo Rei, por proposta do Consello Xeral do Poder Xudicial, da maneira que determine a lei.

Artigo 124

1. O Ministerio Fiscal, á parte das funcións encomendadas a outros órganos, ten por misión promover a acción da xustiza en defensa da legalidade, dos dereitos dos cidadáns e do interese público tutelado pola lei, de oficio ou por petición dos interesados, así como velar pola independencia dos tribunais e procurar perante estes a satisfacción do interese social.
2. O Ministerio Fiscal exerce as súas funcións mediante órganos de seu, conforme os principios de unidade de actuación e dependencia xerárquica e con suxeición, en todo caso, ós de legalidade e imparcialidade.
3. A lei regulará o estatuto orgánico do Ministerio Fiscal.
4. O fiscal xeral do Estado será nomeado polo Rei, por proposta do Goberno, unha vez escoitado o Consello Xeral do Poder Xudicial.

Artigo 125

Os cidadáns poderán exercer a acción popular e participaren na Administración de xustiza mediante a institución do xurado, na forma e con respecto a aqueles procesos penais que a lei determine, e tamén nos tribunais consuetudinarios e tradicionais.

Artigo 126

A policía xudicial depende dos xuíces, dos tribunais e do Ministerio Fiscal nas súas funcións de pescuda do delicto e de descubrimento e aseguramento do delincuente nos termos que a lei estableza.

Artigo 127

1. Os xuíces e maxistrados, e mailos fiscais, mentres estean en activo, non poderán desempeñar outros cargos públicos nin pertencer a partidos políticos ou sindicatos. A lei establecerá o sistema e modalidades de asociación profesional dos xuíces, maxistrados e fiscais.
2. A lei establecerá o réxime de incompatibilidades dos membros do poder xudicial de maneira que asegure a súa total independencia.

TÍTULO VII. ECONOMÍA E FACENDA

Artigo 128

1. Toda a riqueza do país nas súas distintas formas e calquera que sexa a súa titularidade está subordinada ó interese xeral.
2. Recoñécese a iniciativa pública na actividade económica. Mediante lei poderanse reservar ó sector público recursos ou servicios esenciais, especialmente no caso de monopolio, e tamén acordarse a intervención de empresas cando así o esixa o interese xeral.

Artigo 129

1. A lei establecerá as formas de participación dos interesados na Seguridade Social e na actividade dos organismos públicos que teñan unha función que afecte directamente a calidade da vida ou o benestar xeral.
2. Os poderes públicos promoverán con eficacia as diversas formas de participación na empresa e fomentarán mediante unha lexislación axeitada as sociedades cooperativas. Tamén establecerán os medios que faciliten o acceso dos traballadores á propiedade dos medios de produción.

Artigo 130

1. Os poderes públicos atenderán á modernización e ó desenvolvemento de todos os sectores económicos e, en particular, da agricultura, da gandería, da pesca e da artesanía, co fin de equiparar o nivel de vida de todos os españois.
2. Co mesmo fin outorgaráselles un tratamento especial ás zonas de montaña.

Artigo 131

1. O Estado mediante lei poderá planificar a actividade económica xeral para atender as necesidades colectivas, equilibrar e harmonizar o desenvolvemento rexional e sectorial e estimular o crecemento da renda e da riqueza e a súa máis xusta distribución.
2. O Goberno elaborará os proxectos de planificación de acordo coas previsións que lle sexan subministradas polas comunidades autónomas e o asesoramento e colaboración dos sindicatos e outras organizacións profesionais, empresariais e económicas. A tal fin constituirase un consello, cunha composición e cunhas funcións que se desenvolverán por lei.

Artigo 132

1. A lei regulará o réxime xurídico dos bens de dominio público e dos comunais, inspirándose nos principios de inalienabilidade, imprescritibilidade e inembargabilidade, así como a súa desafectación.

2. Son bens de dominio público estatal os que determine a lei e, en todo caso, a zona marítimo-terrestre, as praias, o mar territorial e os recursos naturais da zona económica e a plataforma continental.

3. Regularanse por lei o patrimonio do Estado e o patrimonio nacional, a súa administración, defensa e conservación.

Artigo 133

1. A potestade orixinaria para establecer os tributos correspóndelle exclusivamente ó Estado, mediante lei.

2. As comunidades autónomas e as corporacións locais poderán establecer e esixir tributos de acordo coa Constitución e coas leis.

3. Todo beneficio fiscal que afecte os tributos do Estado deberase establecer por lei.

4. As administracións públicas só poderán contraer obrigas financeiras e realizar gastos de acordo coas leis.

Artigo 134

1. Correspóndelle ó Goberno a elaboración dos orzamentos xerais do Estado e ás Cortes Xerais o seu exame, emenda e aprobación.

2. Os orzamentos xerais do Estado terán carácter anual, incluírán a totalidade dos gastos e ingresos do sector público estatal e neles consignarase o importe dos beneficios fiscais que afecten os tributos do Estado.

3. O Goberno deberá presentar perante o Congreso dos Deputados os orzamentos xerais do Estado cando menos tres meses antes da expiración dos do ano anterior.

4. Se a lei de orzamentos non se aprobase antes do primeiro día do exercicio económico correspondente, consideraranse automaticamente prorrogados os orzamentos do exercicio anterior ata a aprobación dos novos.

5. Aprobados os orzamentos xerais do Estado, o Goberno poderá presentar proxectos de lei que impliquen aumento do gasto público ou diminución dos ingresos correspondentes ó mesmo exercicio orzamentario.

6. Toda proposición ou emenda que supoña aumento dos créditos ou diminución dos ingresos orzamentarios requirirá a conformidade do Goberno para a súa tramitación.

7. A lei de orzamentos non pode crear tributos. Poderá modificalos cando estea previsto nunha lei tributaria substantiva.

Artigo 135¹

1. Todas as administracións públicas adecuarán as súas actuacións ao principio de estabilidade orzamentaria.

2. O Estado e as Comunidades Autónomas non poderán incorrer nun déficit estrutural que supere as marxes establecidas, de ser o caso, pola Unión Europea para os seus Estados membros.

Unha lei orgánica fixará o déficit estrutural máximo permitido ao Estado e ás Comunidades Autónomas, en relación co seu produto interior bruto. As entidades locais deberán presentar equilibrio orzamentario.

3. O Estado e as Comunidades Autónomas deberán estar autorizados por lei para emitir débeda pública ou contraer crédito.

Os créditos para satisfacer os xuros e o capital da débeda pública das administracións entenderanse sempre incluídos no estado de gastos dos seus orzamentos e o seu pagamento gozará de prioridade absoluta. Estes créditos non poderán ser obxecto de emenda ou modificación, mentres se axusten ás condicións da lei de emisión.

O volume de débeda pública do conxunto das administracións públicas en relación co produto interior bruto do Estado non poderá superar o valor de referencia establecido no Tratado de funcionamento da Unión Europea.

4. Os límites de déficit estrutural e de volume de débeda pública só poderán superarse en caso de catástrofes naturais, recesión económica ou situacións de emerxencia extraordinaria que escapen ao control do Estado e prexudiquen considerablemente a situación financeira ou a sustentabilidade económica ou social do Estado, apreciadas pola maioría absoluta dos membros do Congreso dos Deputados.

5. Unha lei orgánica desenvolverá os principios a que se refire este artigo, así como a participación, nos procedementos respectivos, dos órganos de coordinación institucional entre as administracións públicas en materia de política fiscal e financeira. En todo caso, regulará:

a) A distribución dos límites de déficit e de débeda entre as distintas administracións públicas, os supostos excepcionais de superación deles e a forma e prazo de corrección das desviacións que sobre un e outro puideren producirse.

b) A metodoloxía e o procedemento para o cálculo do déficit estrutural.

c) A responsabilidade de cada administración pública en caso de incumprimento dos obxectivos de estabilidade orzamentaria.

---

¹ Modificado pola reforma do 27 de setembro de 2011

6. As Comunidades Autónomas, de acordo cos seus respectivos Estatutos e dentro dos límites a que se refire este artigo, adoptarán as disposicións que procedan para a aplicación efectiva do principio de estabilidade nas súas normas e decisións orzamentarias.

Artigo 136

1. O Tribunal de Contas é o supremo órgano fiscalizador das contas e da xestión económica do Estado, así como do sector público.

Dependerá directamente das Cortes Xerais e exercerá as súas funcións por delegación delas no exame e comprobación da Conta xeral do Estado.

2. As contas do Estado e do sector público estatal renderánselle ó Tribunal de Contas e serán censuradas por este.

O Tribunal de Contas, sen perda da súa propia xurisdicción, remitiralles ás Cortes Xerais un informe anual no que, cando proceda, lles comunicará as infraccións ou responsabilidades nas que, ó seu xuízo, se incorrese.

3. Os membros do Tribunal de Contas gozarán da mesma independencia e inamovibilidade e estarán sometidos ás mesmas incompatibilidades cós xuíces.

4. Unha lei orgánica regulará a composición, organización e funcións do Tribunal de Contas.

TÍTULO VIII. DA ORGANIZACIÓN TERRITORIAL DO ESTADO

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS XERAIS

Artigo 137

O Estado organízase territorialmente en municipios, en provincias e nas comunidades autónomas que se constitúan. Todas estas entidades gozan de autonomía para a xestión dos seus respectivos intereses.

Artigo 138

1. O Estado garante a realización efectiva do principio de solidariedade consagrado no artigo 2 da Constitución, mirando de establecer un equilibrio económico axeitado e xusto entre as diversas partes do territorio español, e atendendo en particular ás circunstancias do feito insular.

2. As diferencias entre os estatutos das diferentes comunidades autónomas non poderán implicar, en caso ningún, privilexios económicos ou sociais.

Artigo 139

1. Todos os españois teñen os mesmos dereitos e obrigas en calquera parte do territorio do Estado.

2. Ningunha autoridade poderá adoptar medidas que directa ou indirectamente obstaculicen a liberdade de circulación e establecemento das persoas e a libre circulación de bens en todo o territorio español.

CAPÍTULO SEGUNDO. DA ADMINISTRACIÓN LOCAL

Artigo 140

A Constitución garante a autonomía dos municipios. Estes gozarán de personalidade xurídica plena. O seu goberno e administración correspóndelles ós seus respectivos concellos, integrados polos alcaldes e mailos concelleiros. Os concelleiros serán elixidos polos veciños do municipio mediante sufraxio universal, igual, libre, directo e secreto, na forma establecida pola lei. Os alcaldes serán elixidos polos concelleiros ou polos veciños. A lei regulará as condicións nas que proceda o réxime de concello aberto.

Artigo 141

1. A provincia é unha entidade local con personalidade xurídica propia, definida pola agrupación de municipios e división territorial para o cumprimento das actividades do Estado. Calquera alteración dos límites provinciais terá que ser aprobada polas Cortes Xerais mediante lei orgánica.

2. O goberno e a administración autónoma das provincias estaranlles encomendados a deputacións ou a outras corporacións de carácter representativo.

3. Poderanse crear agrupacións de municipios diferentes da provincia.

4. Nos arquipélagos, as illas terán ademais a súa administración propia en forma de cabidos ou consellos.

Artigo 142

As facendas locais deberán dispor dos medios suficientes para o desempeño das funcións que a lei lles atribúe ás corporacións respectivas e nutriranse fundamentalmente de tributos propios e de participación nos do Estado e nos das comunidades autónomas.

CAPÍTULO TERCEIRO. DAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Artigo 143

1. No exercicio do dereito á autonomía recoñecido no artigo 2 da Constitución, as provincias limítrofes con características históricas, culturais e económicas comúns, os territorios insulares e as provincias con entidade rexional histórica poderán acceder ó seu autogoberno e constituírse en comunidades autónomas conforme o previsto neste título e nos respectivos estatutos.

2. A iniciativa do proceso autonómico correspóndelles a todas as deputacións interesadas ou ó órgano interinsular correspondente e ás dúas terceiras partes dos municipios se a súa poboación representa, cando menos, a maioría do censo electoral de cada provincia ou illa. Estes requisitos terán que ser cumpridos no prazo de seis meses desde o primeiro acordo adoptado neste sentido por algunha das corporacións locais interesadas.

3. A iniciativa, en caso de non prosperar, só se poderá reiterar pasados cinco anos.

Artigo 144

As Cortes Xerais, mediante lei orgánica, poderán, por motivos de interese nacional:

a) Autorizar a constitución dunha comunidade autónoma cando o seu ámbito territorial non supere o dunha provincia e non reúna as condicións do número 1 do artigo 143.

b) Autorizar ou acordar, segundo os casos, un estatuto de autonomía para territorios que non estean integrados na organización provincial.

c) Substituír a iniciativa das corporacións locais a que se refire o número 2 do artigo 143.

Artigo 145

1. Non se admitirá en caso ningún a federación de comunidades autónomas.

2. Os estatutos poderán prever os supostos, requisitos e termos en que as comunidades autónomas poderán concertar convenios entre si para a xestión e prestación de servizos propios delas, así como o carácter e efectos da correspondente comunicación ás Cortes Xerais. Nos outros supostos, os acordos de cooperación entre as comunidades autónomas necesitarán a autorización das Cortes Xerais.

Artigo 146

O proxecto de estatuto será elaborado por unha asemblea composta polos membros da deputación ou órgano interinsular das provincias afectadas e polos deputados e senadores elixidos nelas e será elevado ás Cortes Xerais para a súa tramitación como lei.

Artigo 147

1. Dentro dos termos desta Constitución os estatutos serán a norma institucional básica de cada comunidade autónoma e o Estado recoñeceraos e ampararaos como parte integrante do seu ordenamento xurídico.

2. Os estatutos de autonomía deberán conter:

a) A denominación da comunidade que mellor corresponda á súa identidade histórica.

b) A delimitación do seu territorio.

c) A denominación, organización e sede das institucións autónomas propias.

d) As competencias asumidas dentro do marco establecido na Constitución e as bases para o traspaso dos servizos correspondentes a elas.

3. A reforma dos estatutos axustarase ó procedemento que neles se estableza e requirirá, en todo caso, a aprobación polas Cortes Xerais, mediante lei orgánica.

Artigo 148

1. As comunidades autónomas poderán asumir competencias nas seguintes materias:

1.º Organización das súas institucións de autogoberno.

2.º As alteracións dos termos municipais comprendidos no seu territorio e, en xeral, as funcións que lle correspondan á Administración do Estado sobre as corporacións locais e de transferencia autorizada pola lexislación sobre réxime local.

3.º Ordenación do territorio, urbanismo e vivenda.

4.º As obras públicas de interese da comunidade autónoma no seu propio territorio.

5.º As vías férreas e estradas de percorrido comprendido integramente no territorio da comunidade autónoma e, nos mesmos termos, o transporte levado a cabo por estes medios ou por cable.

6.º Os portos de refuxio, os portos e aeroportos deportivos e, en xeral, os que non desenvolvan actividades comerciais.

7.º A agricultura e a gandería, de acordo coa ordenación xeral da economía.

8.º Os montes e aproveitamentos forestais.

9.º A xestión en materia de protección do ambiente.

10.º Os proxectos, construción e explotación dos aproveitamentos hidráulicos, canles e regadíos de interese da comunidade autónoma; as augas minerais e termais.

11.º A pesca nas augas interiores, o marisqueo e a acuicultura, a caza e a pesca fluvial.

12.º Feiras interiores.

13.º O fomento do desenvolvemento económico da comunidade autónoma dentro dos obxectivos marcados pola política económica nacional.

14.º Artesanía.

15.º Museos, bibliotecas e conservatorios de música de interese para a comunidade autónoma.

16.º Patrimonio monumental de interese da comunidade autónoma.

17.º O fomento da cultura, da investigación e, se é o caso, do ensino da lingua da comunidade autónoma.

18.º Promoción e ordenación do turismo no seu ámbito territorial.

19.º Promoción do deporte e da axeitada utilización do lecer.

20.º Asistencia social.

21.º Sanidade e hixiene.

22.º A vixilancia e protección dos seus edificios e instalacións. A coordinación e demais facultades en relación coas policía locais nos termos que estableza unha lei orgánica.

2. Transcorridos cinco anos, e mediante a reforma dos seus estatutos, as comunidades autónomas poderán ampliar sucesivamente as súas competencias dentro do marco establecido no artigo 149.

Artigo 149

1. O Estado ten competencia exclusiva sobre as seguintes materias:

1.º A regulación das condicións básicas que garantan a igualdade de todos os españois no exercicio dos dereitos e no cumprimento dos deberes constitucionais.

2.º Nacionalidade, inmigración, emigración, estranxeiría e dereito de asilo.

3.º Relacións internacionais.

4.º Defensa e Forzas Armadas.

5.º Administración de xustiza.

6.º Lexislación mercantil, penal e penitenciaria; lexislación procesual, sen perda das necesarias especialidades que nesta orde deriven das particularidades do dereito substantivo das comunidades autónomas.

7.º Lexislación laboral, sen prexuízo da súa execución polos órganos das comunidades autónomas.

8.º Lexislación civil, sen prexuízo da conservación, modificación e desenvolvemento polas comunidades autónomas dos dereitos civís, forais ou especiais, alí onde existan. En todo caso, as regras relativas á aplicación e eficacia das normas xurídicas, relacións xurídico-civís relativas ás formas de matrimonio, ordenación dos rexistros e instrumentos públicos, bases das obrigas contractuais, normas para resolver os conflitos de leis e determinación das fontes do dereito, con respecto, neste último caso, ás normas de dereito foral ou especial.

9.º Lexislación sobre propiedade intelectual e industrial.

10.º Réxime aduaneiro e arancelario; comercio exterior.

11.º Sistema monetario: divisas, cambio e convertibilidade; bases da ordenación do crédito, banca e seguros.

12.º Lexislación sobre pesos e medidas, determinación da hora oficial.

13.º Bases e coordinación da planificación xeral da actividade económica.

14.º Facenda xeral e débeda do Estado.

15.º Fomento e coordinación xeral da investigación científica e técnica.

16.º Sanidade exterior. Bases e coordinación xeral da sanidade. Lexislación sobre os produtos farmacéuticos.

17.º Lexislación básica e réxime económico da Seguridade Social, sen prexuízo da execución dos seus servizos polas comunidades autónomas.

18.º As bases do réxime xurídico das administracións públicas e do réxime estatutario dos seus funcionarios, que, en todo caso, lles garantirán ós administrados un tratamento común ante elas; o procedemento administrativo común, sen prexuízo das especialidades derivadas da organización propia das comunidades autónomas; lexislación sobre expropiación forzosa; lexislación básica sobre contratos e concesións administrativas e o sistema de responsabilidade de todas as administracións públicas.

19.º Pesca marítima, sen prexuízo das competencias que na ordenación do sector se lles atribúan ás comunidades autónomas.

20.º Mariña mercante e abandeiramento de buques; iluminación de costas e sinais marítimos; portos de interese xeral; aeroportos de interese xeral; control do espazo aéreo, tránsito e transporte aéreo, servizo meteorolóxico e matriculación de aeronaves.

21.º Vías férreas e transportes terrestres que transcorran polo territorio de máis dunha comunidade autónoma; réxime xeral de comunicacións; tráfico e circulación de vehículos de motor; correos e telecomunicacións; cables aéreos, submarinos e radiocomunicación.

22.º A lexislación, ordenación e concesión de recursos e aproveitamentos hidráulicos cando as augas corran por máis dunha comunidade autónoma, e a autorización das instalacións eléctricas, cando o seu aproveitamento afecte outra comunidade ou o transporte de enerxía saia do seu ámbito territorial.

23.º Lexislación básica sobre protección do ambiente sen prexuízo das facultades das comunidades autónomas de estableceren normas adicionais de protección. A lexislación básica sobre montes, aproveitamentos forestais e vías pecuarias.

24.º Obras públicas de interese xeral ou de realización que afecte máis dunha comunidade autónoma.

25.º Bases do réxime mineiro e enerxético.

26.º Réxime de produción, comercio, posesión e uso de armas e explosivos.

27.º Normas básicas do réxime de prensa, radio e televisión e, en xeral, de todos os medios de comunicación social, sen perda das facultades que no seu desenvolvemento e execución lles correspondan ás comunidades autónomas.

28.º Defensa do patrimonio cultural, artístico e monumental español contra a exportación e a espoliación; museos, bibliotecas e arquivos de titularidade estatal, sen prexuízo da súa xestión por parte das comunidades autónomas.

29.º Seguridade pública, sen prexuízo da posibilidade de creación de policía polas comunidades autónomas na forma que se estableza nos respectivos estatutos no marco do que dispoña unha lei orgánica.

30.º Regulación das condicións de obtención, expedición e homologación de títulos académicos e profesionais e normas básicas para o desenvolvemento do artigo 27 da Constitución co fin de garantir o cumprimento das obrigas dos poderes públicos nesta materia.

31.º Estatística para fins estatais.

32.º Autorización para a convocatoria de consultas populares por vía de referendo.

2. Á parte das competencias que poderán asumir as comunidades autónomas, o Estado considerará o servicio da cultura como deber e atribución esencial e facilitará a comunicación cultural entre as comunidades autónomas de acordo con elas.

3. As materias non atribuídas expresamente ó Estado por esta Constitución poderanlles corresponder ás comunidades autónomas, segundo os seus respectivos estatutos. A competencia sobre as materias que non foren asumidas polos estatutos de autonomía corresponderalle ó Estado, e as normas deste prevalecerán, en caso de conflito, sobre as das comunidades autónomas en todo o que non estea atribuído á exclusiva competencia destas. O dereito estatal será, en calquera caso, supletorio do dereito das comunidades autónomas.

Artigo 150

1. As Cortes Xerais, en materias de competencia estatal, poderanlles atribuír a todas ou a algunha das comunidades autónomas a facultade de dictaren, para si mesmas, normas lexislativas no marco dos principios, bases e directrices fixados por unha lei estatal. Á parte das competencias dos tribunais, en cada lei marco establecerase a modalidade do control das Cortes Xerais sobre estas normas lexislativas das comunidades autónomas.

2. O Estado poderá transferir ou delegar nas comunidades autónomas, mediante lei orgánica, facultades correspondentes a materia de titularidade estatal que pola súa propia natureza sexan susceptibles de transferencia ou delegación. A lei preverá en cada caso a correspondente transferencia de medios financeiros, así como as formas de control que reserve para si o Estado.

3. O Estado poderá dictar leis que establezan os principios necesarios para harmonizar as disposicións normativas das comunidades autónomas, aínda no caso de materias atribuídas á competencia destas, cando así o esixa o interese xeral. Correspóndelles ás Cortes Xerais, por maioría absoluta de cada cámara, a apreciación desta necesidade.

Artigo 151

1. Non será necesario deixar transcorrer o prazo de cinco anos a que se refire o número 2 do artigo 148 cando a iniciativa do proceso autonómico sexa acordada dentro do prazo do artigo 143.2, ademais de polas deputacións ou os órganos interinsulares correspondentes, polas tres cuartas partes dos concellos de cada unha das provincias afectadas que representen, cando menos, a maioría do censo electoral de cada unha delas e a citada iniciativa sexa ratificada mediante referendo polo voto

afirmativo da maioría absoluta dos electores de cada provincia nos termos que estableza unha lei orgánica.

2. No suposto previsto no número anterior, o procedemento para a elaboración do estatuto será o seguinte:

1.º O Goberno convocará todos os deputados e senadores elixidos nas circunscricións comprendidas no ámbito territorial que pretenda acceder ó autogoberno, para que se constitúan en asemblea, para os únicos efectos de elaborar o correspondente proxecto de estatuto de autonomía, mediante o acordo da maioría absoluta dos seus membros.

2.º Aprobado o proxecto de estatuto pola asemblea de parlamentarios, remitiráselle á Comisión Constitucional do Congreso, a cal, dentro do prazo de dous meses, o examinará co concurso e asistencia dunha delegación da asemblea propoñente para determinaren de común acordo a súa formulación definitiva.

3.º Se se alcanzase o devandito acordo, o texto resultante será sometido a referendo do corpo electoral das provincias comprendidas no ámbito territorial do proxectado estatuto.

4.º Se o proxecto de estatuto é aprobado en cada provincia pola maioría dos votos validamente emitidos, será elevado ás Cortes Xerais. Os plenos de ambas as cámaras decidirán sobre o texto mediante un voto de ratificación. Aprobado o estatuto, o Rei sancionará e promulgará como lei.

5.º De non se alcanzar o acordo ó que se refire o punto 2.º deste número, o proxecto de estatuto será tramitado como proxecto de lei perante as Cortes Xerais. O texto aprobado por estas será sometido a referendo do corpo electoral das provincias comprendidas no ámbito territorial do proxectado estatuto. No caso de ser aprobado pola maioría dos votos validamente emitidos en cada provincia, procederá a súa promulgación nos termos do parágrafo anterior.

3. Nos casos dos parágrafos 4.º e 5.º do número anterior, a non aprobación do proxecto de estatuto por unha ou varias provincias non impedirá a constitución entre as restantes da comunidade autónoma proxectada, na forma que estableza a lei orgánica prevista no número 1 deste artigo.

Artigo 152

1. Nos estatutos aprobados polo procedemento a que se refire o artigo anterior, a organización institucional autonómica basearase nunha asemblea lexislativa elixida por sufraxio universal conforme un sistema de representación proporcional que asegure, ademais, a representación das diversas zonas do territorio; un consello de goberno con funcións executivas e administrativas, e un presidente, elixido pola asemblea, de entre os seus membros, e nomeado polo Rei, a quen lle corresponde a

dirección do consello de goberno, a suprema representación da respectiva comunidade e a ordinaria do Estado naquela. O presidente e os membros do consello de goberno serán politicamente responsables ante a asemblea.

Un Tribunal Superior de Xustiza, sen prexuízo da xurisdicción que lle corresponde ó Tribunal Supremo, culminará a organización xudicial no ámbito territorial da comunidade autónoma. Nos estatutos das comunidades autónomas poderanse establecer os supostos e as formas de participación daquelas na organización das demarcacións xudiciais do territorio. Todo isto de conformidade co previsto na Lei orgánica do poder xudicial e dentro da unidade e independencia deste.

Sen prexuízo do disposto no artigo 123, as sucesivas instancias procesuais, se é o caso, esgotaranse perante órganos xudiciais radicados no mesmo territorio da comunidade autónoma no que estea o órgano competente en primeira instancia.

2. Unha vez sancionados e promulgados os respectivos estatutos, só poderán ser modificados mediante os procedementos neles establecidos e con referendo entre os electores inscritos nos censos correspondentes.

3. Mediante a agrupación de municipios limítrofes, os estatutos poderán establecer circunscricións territoriais de seu que gozarán dunha personalidade xurídica plena.

Artigo 153

O control da actividade dos órganos das comunidades autónomas exercerao:

a) O Tribunal Constitucional, o relativo á constitucionalidade das súas disposicións normativas con forza de lei.

b) O Goberno, logo de dictame do Consello de Estado, o do exercicio de funcións delegadas a que se refire o número 2 do artigo 150.

c) A xurisdicción contencioso-administrativa, o da Administración autónoma e as súas normas regulamentarias.

d) O Tribunal de Contas, o económico e orzamentario.

Artigo 154

Un delegado nomeado polo Goberno dirixirá a Administración do Estado no territorio da comunidade autónoma e coordinaraa, cando proceda, coa Administración propia da comunidade.

Artigo 155

1. Se unha comunidade autónoma non cumprixe as obrigas que a Constitución ou outras leis lle impoñan, ou actuase de forma que atente

gravemente ó interese xeral de España, o Goberno, logo de requirimento ó presidente da comunidade autónoma e, no caso de non ser atendido, coa aprobación por maioría absoluta do Senado, poderá adoptar as medidas necesarias para obrigar aquela ó cumprimento forzoso das citadas obrigas ou para a protección do mencionado interese xeral.

2. Para a execución das medidas previstas no número anterior, o Goberno poderalles dar instrucións a todas as autoridades das comunidades autónomas.

Artigo 156

1. As comunidades autónomas gozarán de autonomía financeira para o desenvolvemento e execución das súas competencias de acordo cos principios de coordinación coa Facenda estatal e de solidariedade entre todos os españois.

2. As comunidades autónomas poderán actuar como delegados ou colaboradores do Estado para a recadación, a xestión e a liquidación dos recursos tributarios daquel, de acordo coas leis e cos estatutos.

Artigo 157

1. Os recursos das comunidades autónomas estarán constituídos por:

a) Impostos cedidos total ou parcialmente polo Estado; recargas sobre impostos estatais e outras participacións nos ingresos do Estado.

b) Os seus propios impostos, taxas e contribucións especiais.

c) Transferencias dun fondo de compensación interterritorial e outras asignacións con cargo ós orzamentos xerais do Estado.

d) Rendementos procedentes do seu patrimonio e ingresos de dereito privado.

e) O produto das operacións de crédito.

2. As comunidades autónomas non poderán en ningún caso adoptar medidas tributarias sobre bens situados fóra do seu territorio ou que supoñan obstáculo á libre circulación de mercancías ou servicios.

3. Mediante lei orgánica poderase regular o exercicio das competencias financeiras enumeradas no precedente número 1, as normas que resolvan os conflitos que puidesen xurdir e as posibles formas de colaboración financeira entre as comunidades autónomas e o Estado.

Artigo 158

1. Nos orzamentos xerais do Estado poderase establecer unha asignación ás comunidades autónomas en función do volume dos servicios e

actividades estatais que asumisen e da garantía dun nivel mínimo na prestación dos servizos públicos fundamentais en todo o territorio español.

2. Co fin de corrixir desequilibrios económicos interterritoriais e facer efectivo o principio de solidariedade constituirase un fondo de compensación con destino a gastos de investimento; os recursos deste fondo serán distribuídos polas Cortes Xerais entre as comunidades autónomas e provincias, se é o caso.

TÍTULO IX. DO TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

Artigo 159

1. O Tribunal Constitucional componse de doce membros nomeados polo Rei; de entre eles, catro por proposta do Congreso por maioría de tres quintos dos seus membros; catro por proposta do Senado, con idéntica maioría; dous por proposta do Goberno, e dous por proposta do Consello Xeral do Poder Xudicial.

2. Os membros do Tribunal Constitucional deberán ser nomeados entre maxistrados e fiscais, profesores de universidade, funcionarios públicos e avogados, todos eles xuristas de recoñecida competencia con máis de quince anos de exercicio profesional.

3. Os membros do Tribunal Constitucional serán designados por un período de nove anos e renovaranse por terceiras partes cada tres.

4. A condición de membro do Tribunal Constitucional é incompatible: con todo mandato representativo; cos cargos políticos ou administrativos; co desempeño de funcións directivas nun partido político ou nun sindicato e co emprego ó servizo deles; co exercicio das carreiras xudicial e fiscal, e con calquera actividade profesional ou mercantil.

No demais, os membros do Tribunal Constitucional terán as incompatibilidades propias dos membros do poder xudicial.

5. Os membros do Tribunal Constitucional serán independentes e inamovibles no exercicio do seu mandato.

Artigo 160

O presidente do Tribunal Constitucional será nomeado entre os seus membros polo Rei, por proposta do mesmo Tribunal en pleno e por un período de tres anos.

Artigo 161

1. O Tribunal Constitucional ten xurisdicción en todo o territorio español e é competente para coñecer:

a) Do recurso de inconstitucionalidade contra leis e disposicións normativas con forza de lei. A declaración de inconstitucionalidade dunha norma xurídica con categoría de lei, interpretada pola xurisprudencia, afectará a esta, se ben a sentenza ou sentencias recaídas non perderán o valor de cousa xulgada.

b) Do recurso de amparo por violación dos dereitos e liberdades referidos no artigo 53.2 desta Constitución, nos casos e formas que a lei estableza.

c) Dos conflitos de competencia entre o Estado e as comunidades autónomas ou dos destas entre si.

d) Das demais materias que lle atribúan a Constitución ou as leis orgánicas.

2. O Goberno poderá impugnar perante o Tribunal Constitucional as disposicións e resolucións adoptadas polos órganos das comunidades autónomas. A impugnación producirá a suspensión da disposición ou da resolución contra a que se recorreu, mais o Tribunal, se corresponde, deberá ratificala ou levantala nun prazo non superior a cinco meses.

Artigo 162

1. Están lexitimados:

a) Para interporen o recurso de inconstitucionalidade, o presidente do Goberno, o Defensor do Pobo, cincuenta deputados, cincuenta senadores, os órganos colexiados executivos das comunidades autónomas e, se é o caso, as asembleas destas.

b) Para interporen o recurso de amparo, toda persoa natural ou xurídica que invoque un interese lexítimo, así como o Defensor do Pobo e o Ministerio Fiscal.

2. Nos demais casos, a lei orgánica determinará as persoas e órganos lexitimados.

Artigo 163

Cando un órgano xudicial considere, nalgún proceso, que unha norma con categoría de lei, aplicable ó caso, da validez da cal dependa a sentenza, poida ser contraria á Constitución, promoverá a cuestión perante o Tribunal Constitucional nos supostos, na forma e cos efectos que estableza a lei, que en ningún caso serán suspensivos.

Artigo 164

1. As sentencias do Tribunal Constitucional publicaranse no *Boletín Oficial del Estado* cos votos particulares, se os houber. Teñen o valor de cousa xulgada a partir do día seguinte da súa publicación e non cabe recurso ningún contra elas. As que declaren a inconstitucionalidade dunha lei ou

dunha norma con forza de lei e todas as que non se limiten á estimación subxectiva dun dereito teñen plenos efectos fronte a todos.

2. De non ser que na sentenza se dispoña outra cousa, subsistirá a vixencia da lei na parte non afectada pola inconstitucionalidade.

Artigo 165

Unha lei orgánica regulará o funcionamento do Tribunal Constitucional, o estatuto dos seus membros, o procedemento perante el e as condicións para o exercicio das accións.

TÍTULO X. DA REFORMA CONSTITUCIONAL

Artigo 166

A iniciativa de reforma constitucional exercerase nos termos previstos nos números 1 e 2 do artigo 87.

Artigo 167

1. Os proxectos de reforma constitucional deberán ser aprobados por unha maioría de tres quintos de cada unha das cámaras. Se non hai acordo entre ambas as dúas, intentarase obtelo mediante a creación dunha comisión de composición paritaria de deputados e senadores, que presentará un texto que será votado polo Congreso e o Senado.

2. De non se lograr a aprobación mediante o procedemento do número anterior, e sempre que o texto obtivera o voto favorable da maioría absoluta do Senado, o Congreso por maioría de dous tercios poderá aprobar a reforma.

3. Aprobada a reforma polas Cortes Xerais, será sometida a referendo para a súa ratificación cando así o solicite, dentro dos quince días seguintes á súa aprobación, unha décima parte dos membros de calquera das cámaras.

Artigo 168

1. Cando se propoña a revisión total da Constitución ou unha parcial que afecte o título preliminar, o capítulo segundo, sección 1.ª, do título I, ou o título II, procederase á aprobación do principio por maioría de dous tercios de cada cámara, e á disolución inmediata das Cortes.

2. As cámaras elixidas deberán ratificar a decisión e proceder ó estudio do novo texto constitucional, que deberá ser aprobado por maioría de dous tercios de ambas as cámaras.

3. Aprobada a reforma polas Cortes Xerais, será sometida a referendo para a súa ratificación.

Artigo 169

Non se poderá iniciar a reforma constitucional en tempo de guerra ou de vixencia dalgún dos estados previstos no artigo 116.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS

PRIMEIRA

A Constitución ampara e respecta os dereitos históricos dos territorios forais.

A actualización xeral dese réxime foral levarase a cabo, se é o caso, no marco da Constitución e dos estatutos de autonomía.

SEGUNDA

A declaración de maioría de idade contida no artigo 12 desta Constitución non prexudica as situacións amparadas polos dereitos forais no ámbito do dereito privado.

TERCEIRA

A modificación do réxime económico e fiscal do arquipélago canario requirirá informe previo da comunidade autónoma ou, cando non, do órgano provisional autonómico.

CUARTA

Nas comunidades autónomas onde teñan a súa sede máis dunha audiencia territorial, os estatutos de autonomía respectivos poderán manter as existentes, distribuindo as competencias entre elas, sempre de conformidade co previsto na Lei orgánica do poder xudicial e dentro da unidade e independencia deste.

DISPOSICIÓNS TRANSITORIAS

PRIMEIRA

Nos territorios dotados dun réxime provisional de autonomía, os seus órganos colexiados superiores, mediante acordo adoptado pola maioría absoluta dos seus membros, poderán substituír a iniciativa que o número 2 do artigo 143 lles atribúe ás deputacións provinciais ou ós órganos interinsulares correspondentes.

SEGUNDA

Os territorios que no pasado plebiscitaron afirmativamente proxectos de estatuto de autonomía e contén, no momento de se promulgar esta Constitución, con réximes provisionais de autonomía poderán proceder inmediatamente na forma que se prevé no número 2 do artigo 148, cando así o acorden, por maioría absoluta, os seus órganos preautonómicos

colexiados superiores, comunicándollo ó Goberno. O proxecto de estatuto será elaborado de acordo co establecido no artigo 151, número 2, por convocatoria do órgano colexiado preautonómico.

TERCEIRA

A iniciativa do proceso autonómico por parte das corporacións locais ou dos seus membros, prevista no número 2 do artigo 143, enténdese diferida, con todos os seus efectos, ata a celebración das primeiras eleccións locais unha vez vixente a Constitución.

CUARTA

1. No caso de Navarra, e para efectos da súa incorporación ó Consello Xeral Vasco ou ó réxime autonómico vasco que o substitúa, en lugar do que establece o artigo 143 da Constitución, a iniciativa correspóndelle ó órgano foral competente, que adoptará a súa decisión por maioría dos membros que o compoñen. Para a validez da citada iniciativa será preciso, ademais, que a decisión do órgano foral competente sexa ratificada por referendo expresamente convocado para o efecto, e aprobado por maioría dos votos válidos emitidos.

2. Se a iniciativa non prosperase, esta só se poderá reproducir en distinto período de mandato do órgano foral competente e, en todo caso, cando xa transcorrera o prazo mínimo que establece o artigo 143.

QUINTA

As cidades de Ceuta e Melilla poderanse constituír en comunidades autónomas se o deciden así os seus respectivos concellos, mediante acordo adoptado pola maioría absoluta dos seus membros e se o autorizan tamén así as Cortes Xerais, mediante unha lei orgánica, nos termos previstos no artigo 144.

SEXTA

En caso de se remitiren á Comisión de Constitución do Congreso varios proxectos de estatuto, dictaminaranse pola súa orde de entrada nela, e o prazo de dous meses a que fai referencia o artigo 151 empezará a contar desde a Comisión remate o estudo do proxecto ou proxectos dos que sucesivamente fose tendo coñecemento.

SÉTIMA

Os organismos provisionais autonómicos consideraranse disoltos nos casos seguintes:

a) Cando estean constituídos os órganos que establezan os estatutos de autonomía aprobados conforme esta Constitución.

b) No caso de que a iniciativa do proceso autonómico non chegase a prosperar por non cumprir os requisitos previstos no artigo 143.

c) Se o organismo non exerceu o dereito que lle recoñece a disposición transitoria primeira no prazo de tres anos.

OITAVA

1. As cámaras que aprobaron esta Constitución asumirán, trala súa entrada en vigor, as funcións e competencias que se sinalen nela tanto para o Congreso coma para o Senado, sen que en caso ningún o seu mandato se estenda máis aló do 15 de xuño de 1981.

2. Para os efectos do establecido no artigo 99, a promulgación da Constitución considerárase como suposto constitucional no que procede a súa aplicación. Para isto, e a partir da devandita promulgación, abrírase un período de trinta días para a aplicación do disposto no citado artigo.

Durante este período, o actual presidente do Goberno, que asumirá as funcións e competencias que para ese cargo establece a Constitución, poderase decidir pola utilización da facultade que lle recoñece o artigo 115 ou dar paso, por medio da dimisión, á aplicación do establecido no artigo 99, quedando neste último caso na situación prevista no número 2 do artigo 101.

3. No caso de disolución, conforme o previsto no artigo 115, e de non desenvolverse legalmente o previsto nos artigos 68 e 69, serán aplicables nas eleccións as normas vixentes con anterioridade, pero coa excepción de que, no que se refire a inelixibilidades e incompatibilidades, se aplicará directamente o previsto no inciso segundo da letra b) do número 1 do artigo 70 da Constitución, e igualmente o disposto nela con respecto á idade para o voto e o establecido no artigo 69.3.

NOVENA

Ós tres anos de elixidos por primeira vez os membros do Tribunal Constitucional procederase por sorteo á designación dun grupo de catro membros da mesma procedencia electiva entre os que teñan que cesar e renovarse. Só no que a isto se refire, consideraranse agrupados como membros da mesma procedencia os dous designados por proposta do Goberno e os dous que proceden da formulada polo Consello Xeral do Poder Xudicial. Procederase de igual xeito unha vez transcorridos outros tres anos entre os dous grupos non afectados polo sorteo anterior. A partir de entón seguirase o establecido no número 3 do artigo 159.

DISPOSICIÓN DERROGATORIA

1. Queda derogada a Lei 1/1977, do 4 de xaneiro, para a reforma política, así como, en tanto en canto non estiveran xa derogadas pola lei mencionada anteriormente, a de principios do Movemento Nacional do 17

de maio de 1958, o Foro dos Españóis do 17 de xullo de 1945, o do Traballo do 9 de marzo de 1938, a Lei constitutiva das Cortes do 17 de xullo de 1942, a Lei de sucesión na Xefatura do Estado do 26 de xullo de 1947, todas elas modificadas pola Lei orgánica do Estado do 10 de xaneiro de 1967 e nos mesmos termos esta última e maila do referendo nacional do 22 de outubro de 1945.

2. En tanto en canto puidese conservar algunha vixencia considérase definitivamente derogada a Lei do 25 de outubro de 1839 no que puidese afectar as provincias de Álava, Guipúscoa e Biscaia.

Nos mesmos termos considérase definitivamente derogada a Lei do 21 de xullo de 1876.

3. Así mesmo quedan derogadas cantas disposicións se opoñan ó establecido nesta Constitución.

DISPOSICIÓN DERRADEIRA

Esta Constitución entrará en vigor o mesmo día da publicación do seu texto oficial no *Boletín Oficial del Estado*. Publicarase tamén nas demais linguas de España.

2. LEI ORGÁNICA 1/1981, DO 6 DE ABRIL, ESTATUTO DE AUTONOMÍA DE GALICIA.

LEI ORGÁNICA 1/1981, DO 6 DE ABRIL, DO ESTATUTO DE AUTONOMÍA DE GALICIA¹

TÍTULO PRELIMINAR

ARTIGO 1

1. Galicia, nacionalidade histórica, constitúese en Comunidade Autónoma para acceder ó seu autogoberno, de conformidade coa Constitución Española e co presente Estatuto, que é a súa norma institucional básica.
2. A Comunidade Autónoma, a través de institucións democráticas, asume como tarefa principal a defensa da identidade de Galicia e dos seus intereses, e a promoción da solidariedade entre todos cantos integran o pobo galego.
3. Os poderes da Comunidade Autónoma de Galicia emanan da Constitución, do presente Estatuto e do Pobo.

ARTIGO 2

1. O territorio de Galicia é o abranguido polas actuais provincias da Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra.
2. A organización territorial terá en conta a distribución da poboación galega e as súas formas tradicionais de convivencia e asentamiento.
3. Unha lei do Parlamento regulará a organización territorial propia de Galicia de acordo co presente Estatuto.

ARTIGO 3

1. Para efectos do presente Estatuto, gozan da condición política de galegos os cidadáns españois que, de acordo coas leis xerais do Estado, teñan veciñanza administrativa en calquera dos municipios de Galicia.
2. Como galegos, gozan de dereitos políticos definidos neste Estatuto os cidadáns españois residentes no estranxeiro que tivesen a súa última veciñanza administrativa en Galicia, e acrediten esta condición no correspondente Consulado de España. Gozarán tamén destes dereitos os seus descendentes inscritos como españois, se así o solicitan na forma que determine a lei do Estado.

ARTIGO 4

---

¹ DO. Galicia 1 octubre 1981, núm. 24.

1. Os dereitos, liberdades e deberes fundamentais dos galegos son os establecidos na Constitución.
2. Correspóndelles ós poderes públicos de Galicia promove-las condicións para que a liberdade e a igualdade do individuo e dos grupos en que se integran sexan reais e efectivas, remove-los atrancos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilita-la participación do tódolos galegos na vida política, económica, cultural e social.
3. Os poderes públicos da Comunidade Autónoma asumen, como un dos principios rectores da súa política social e económica, o dereito dos galegos a viviren e traballaren na propia terra.

ARTIGO 5

1. A lingua propia de Galicia é o galego.
2. Os idiomas galego e castelán son oficiais en Galicia e todos teñen o dereito de os coñecer e de os usar.
3. Os poderes públicos de Galicia garantirán o uso normal e oficial dos dous idiomas e potenciarán o emprego do galego en tódolos planos da vida pública, cultural e informativa, e disporán os medios necesarios para facilita-lo seu coñecemento.
4. Ninguén poderá ser discriminado por causa da lingua.

ARTIGO 6

1. A bandeira de Galicia é branca cunha banda diagonal de cor azul que a travesa desde o ángulo superior esquerdo ó inferior dereito.
2. Galicia ten himno e escudo de seu.

ARTIGO 7

1. As comunidades galegas asentadas fóra de Galicia poderán solicitar, como tales, o recoñecemento da súa galegitude entendida como o dereito a colaboraren e compartiren a vida social e cultural do pobo galego. Unha lei do Parlamento regulará, sen prexuízo das competencias do Estado, o alcance e contido daquel recoñecemento ás ditas comunidades que en ningún caso implicará a concesión de dereitos políticos.
2. A Comunidade Autónoma poderá solicitar do Estado Español que, para facilita-lo disposto anteriormente, celebre os oportunos tratados ou convenios cos Estados onde existan tales comunidades.

ARTIGO 8

Unha lei de Galicia, que requirirá para súa aprobación o voto favorable dos dous tercios dos membros do seu Parlamento, fixará a sede das institucións autonómicas.

TÍTULO PRIMEIRO: DO PODER GALEGO

ARTIGO 9

1. Os poderes da Comunidade Autónoma exércense a través do Parlamento, da Xunta e do seu Presidente.
2. As leis de Galicia ordenarán o funcionamento destas institucións de acordo coa Constitución e co presente Estatuto.

CAPÍTULO I: DO PARLAMENTO

ARTIGO 10

1. Son funcións do Parlamento de Galicia as seguintes:

a) Exerce-la potestade lexislativa da Comunidade Autónoma. O Parlamento só poderá delegar esta potestade lexislativa na Xunta, nos termos que establecen os artigos 82, 83 e 84 da Constitución para o suposto da delegación lexislativa das Cortes Xerais ó Goberno, todo iso no marco do presente Estatuto.

b) Controla-la acción executiva da Xunta, aproba-os orzamentos e exerce-las outras competencias que lle sexan atribuídas pola Constitución, polo presente Estatuto, polas leis do Estado e polas do Parlamento de Galicia.

c) Designar para cada lexislatura das Cortes Xerais os Senadores representantes da Comunidade Autónoma galega, de acordo co previsto no artigo 69, apartado 5.º da Constitución. Tal designación será feita de forma proporcional á representación das distintas forzas políticas existentes no Parlamento de Galicia.

d) Elixir de entre os seus membros o Presidente da Xunta de Galicia.

e) Esixir, se é o caso, responsabilidade política á Xunta e ó seu Presidente.

f) Solicitar do Goberno a adopción de Proxectos de Lei e presentar perante a Mesa do Congreso dos Deputados Proposicións de Lei.

g) Interpor recursos de inconstitucionalidade e presentarse perante o Tribunal Constitucional nos supostos e termos previstos na Constitución e na Lei Orgánica do Tribunal Constitucional.

2. O Parlamento de Galicia é inviolable.

ARTIGO 11

1. O Parlamento estará constituído por Deputados elixidos por sufraxio universal, igual, libre, directo e secreto.

2. O Parlamento será elixido por un prazo de catro anos, de acordo cun sistema de representación proporcional que asegure, ademais, a representación das diversas zonas do territorio galego.

3. Os membros do Parlamento de Galicia serán inviolables polos votos e opinións que emitan no exercicio de seu cargo, Durante o seu mandato non poderán ser detidos nin retidos polos actos delictuosos cometidos no territorio de Galicia a non ser en situación de flagrante delicto, correspondendo decidir, en todo caso, sobre a súa inculpación, prisión, procesamento e xuízo ó Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Fóra deste territorio, a responsabilidade penal será esixible nos mesmos termos perante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

4. A circunscripción electoral, será, en todo caso, a provincia.

5. Unha lei do Parlamento de Galicia determinará os prazos e regulará o procedemento para a elección dos seus membros, fixando o número deles entre sesenta e oitenta, así como as causas de inelixibilidade e incompatibilidade que afecten ós postos ou cargos que se desempeñen dentro do ámbito territorial da Comunidade Autónoma.

6. O Parlamento, mediante lei, poderá establecer un sistema para que os intereses do conxunto dos galegos residentes no estranxeiro se encontren presentes nas decisións da Comunidade Autónoma.

7. Os Deputados non estarán suxeitos a mandato imperativo.

ARTIGO 12

1. O Parlamento elixirá de entre os seus membros un Presidente, a Mesa e unha Deputación Permanente. O Regulamento, que deberá ser aprobado por maioría absoluta, disporá a súa composición, o seu réxime e o seu funcionamento.

2. O Parlamento de Galicia fixará o seu propio orzamento.

3. O Parlamento funcionará en Pleno e en Comisións e reunirase en Sesións ordinarias e extraordinarias.

4. O Regulamento precisará o número mínimo de Deputados para a formación de Grupos Parlamentarios, a intervención destes no proceso legislativo e as funcións da Xunta de Portavoces daqueles. Os Grupos Parlamentarios participarán en tódalas Comisións en proporción ó número dos seus membros.

ARTIGO 13

1. A iniciativa legislativa correspóndelles ós Deputados, ó Parlamento e á Xunta. A iniciativa popular para a presentación de Proposicións de Lei que teñan de ser tramitadas polo Parlamento de Galicia, será regulada por este mediante lei, de acordo co que estableza a lei orgánica prevista no artigo 87.3 da Constitución.

2. As leis de Galicia serán promulgadas en nome de El-Rei polo Presidente da Xunta, e publicadas no *Diario Oficial de Galicia* e no *Boletín Oficial del Estado*. Para efectos da súa entrada en vigor, reixerá a data da súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*.

3. O control da constitucionalidade das Leis do Parlamento de Galicia coresponderalle ó Tribunal Constitucional.

ARTIGO 14

Correspóndelle á Comunidade Autónoma a creación e organización, mediante lei do seu Parlamento e con respecto á institución do Defensor do Pobo establecida no artigo 54 da Constitución, dun órgano similar que en coordinación con aquela exerza as funcións a que se refire o mencionado artigo e calquera outra que o Parlamento de Galicia poida encomendarlle.

CAPÍTULO II: DA XUNTA E DO SEU PRESIDENTE

ARTIGO 15

1. O Presidente dirixe e coordina a acción da Xunta e ostenta a representación da Comunidade Autónoma e a ordinaria do Estado en Galicia.

2. O Presidente da Xunta será elixido polo Parlamento Galego de entre os seus membros e será nomeado por El-Rei.

3. O Presidente do Parlamento, logo de consultas coas forzas políticas representadas parlamentariamente e oída a Mesa, propondrá un candidato a Presidente da Xunta.

O Candidato presentará o seu programa ó Parlamento. Para ser elixido, o candidato deberá obter na primeira votación maioría absoluta; en caso de non a obter, procederase, transcorridas vinte e catro horas da anterior, a unha nova votación e, obtendo maioría simple, considerarase outorgada a confianza. De non conseguirse esta maioría, tramitaranse sucesivas propostas na forma prevista anteriormente.

4. O Presidente da Xunta será politicamente responsable perante o Parlamento. Unha Lei de Galicia determinará o alcance de tal responsabilidade, así como o Estatuto persoal e atribucións do Presidente.

ARTIGO 16

1. A Xunta é o órgano colexiado de Goberno de Galicia.

2. A Xunta de Galicia está composta polo Presidente, Vicepresidente ou Vicepresidentes, se é o caso, e mailos Conselleiros.

3. Os Vicepresidentes e Conselleiros serán nomeados e cesados polo Presidente.

4. Unha Lei de Galicia regulará a organización da Xunta e as atribucións e o Estatuto persoal dos seus compoñentes.

ARTIGO 17

1. A Xunta de Galicia responde politicamente perante o Parlamento de forma solidaria, sen prexuízo da responsabilidade directa de cada un dos seus compoñentes, pola súa xestión.

2. A Xunta cesa trala celebración de eleccións ó Parlamento Galego, nos casos de perda de confianza parlamentaria, dimisión e falecemento do seu Presidente.

3. A Xunta cesante continuará en funcións ata a toma de posesión da nova Xunta.

ARTIGO 18

O Presidente e mais membros da Xunta, durante o seu mandato e polos actos delictivos cometidos no territorio de Galicia, non poderán ser detidos nin retidos a non ser en situación de flagrante delicto, correspondendo decidir, en todo caso, sobre a súa inculpación, prisión, procesamento e xuízo ó Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Fóra deste territorio a responsabilidade penal será esixible nos mesmos termos perante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

ARTIGO 19

A Xunta de Galicia poderá interpor recursos de inconstitucionalidade e presentarse ante o Tribunal Constitucional nos supostos e termos previstos na Constitución e na Lei Orgánica do Tribunal Constitucional.

CAPÍTULO III: DA ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA EN GALICIA

ARTIGO 20

Correspóndelle á Comunidade Autónoma:

1. Exercer tódalas facultades que as leis orgánicas do Poder Xudicial e do Consello Xeral do Poder Xudicial recoñezan ou atribúan ó Goberno do Estado.
2. Fixa-la delimitación das demarcacións territoriais dos órganos xurisdiccionais en Galicia, tendo en conta, entre outros criterios, os límites dos tradicionais partidos xudiciais e as características xeográficas e de poboación.

ARTIGO 21

O Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, no que se integrará a actual Audiencia Territorial, é o órgano xurisdiccional en que culminará a organización xudicial no seu ámbito territorial, e perante o cal se esgotarán as sucesivas instancias procesuais, nos termos do artigo 152 da Constitución e de acordo co presente Estatuto.

ARTIGO 22

1. A competencia dos órganos xurisdiccionais en Galicia esténdese:

- a) No plano civil, a tódalas instancias e graos, incluídos os recursos de casación e de revisión nas materias de Dereito Civil Galego.
- b) No plano penal e social, a tódalas instancias e graos con excepción dos recursos de casación e de revisión.
- c) No plano contencioso-administrativo, a tódalas instancias e graos, cando se trate de actos dictados pola Xunta e pola Administración de Galicia, naquelas materias que lle corresponda legislar en exclusiva á Comunidade Autónoma e ás que, segundo a Lei da citada xurisdicción, lle correspondan en relación cos actos dictados pola Administración do Estado en Galicia.
- d) As cuestións de competencia entre órganos xudiciais en Galicia.

e) Os recursos sobre cualificación de documentos referentes ó dereito privativo galego que deban ter acceso ós Rexistros da Propiedade.

Nas restantes materias poderase interpor, cando proceda, perante o Tribunal Supremo, o recurso de casación ou o que corresponda segundo as leis do Estado e, se é o caso, o de revisión. O Tribunal Supremo resolverá tamén os conflitos de competencia e xurisdicción perante os Tribunais de Galicia e os do resto de España.

ARTIGO 23

1. O Presidente do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia será nomeado por El-Rei por proposta do Consello Xeral do Poder Judicial

2. O nomeamento dos Maxistrados, Xuíces e Secretarios do Tribunal Superior de Xustiza, será efectuado na forma prevista nas leis orgánicas do Poder Xudicial e do Consello Xeral do Poder Xudicial.

ARTIGO 24

1. Por instancia da Comunidade Autónoma, o órgano competente convocará os concursos e oposicións para cubri-las prazas vacantes en Galicia de Maxistrados, Xuíces, Secretarios Xudiciais e restante persoal ó servizo da Administración de Xustiza, de acordo co que dispoña a Lei Orgánica do Poder Xudicial.

2. Correspóndelle integramente ó Estado, de conformidade coas leis xerais, a organización e o funcionamento do Ministerio Fiscal.

ARTIGO 25

Na resolución dos concursos e oposicións para prove-los postos de Maxistrados, Xuíces, Secretarios Xudiciais, Fiscais e tódolos funcionarios ó servizo da Administración de Xustiza, será mérito preferente, a especialización no dereito galego e o coñecemento do idioma do País.

ARTIGO 26

1. Os Notarios e os Rexistradores da Propiedade e Mercantís serán nomeados pola Comunidade Autónoma, en conformidade coas leis do Estado. Para a provisión de notarías, os candidatos serán admitidos en igualdade de dereitos, tanto se exercen no territorio de Galicia coma no resto de España. Nestes concursos e oposicións será mérito preferente a especialización en dereito galego e o coñecemento do idioma do País. Non se poderá establecer, en ningún dos casos, a excepción de natureza ou de veciñanza.

2. A Comunidade Autónoma participará na fixación das demarcacións correspondentes ós Rexistros da Propiedade e Mercantís para as acomodar ó que se dispoña en aplicación do artigo 20, parágrafo 2 deste Estatuto. Tamén participará na fixación das demarcacións notariais e do número de Notarios de acordo co previsto nas leis do Estado.

TÍTULO SEGUNDO: DAS COMPETENCIAS DE GALICIA

CAPÍTULO I: DAS COMPETENCIAS EN XERAL

ARTIGO 27

No marco do presente Estatuto correspóndelle á Comunidade Autónoma galega a competencia exclusiva das seguintes materias:

1. Organización das súas institucións de autogoberno.
2. Organización e réxime xurídico das comarcas e parroquias rurais como entidades locais propias de Galicia, alteracións de termos municipais comprendidos dentro do seu territorio e, en xeral, as funcións que sobre o Réxime Local lle correspondan á Comunidade Autónoma ó amparo do artigo 149.1.18 da Constitución e o seu desenvolvemento.
3. Ordenación do territorio e do litoral, urbanismo e vivenda.
4. Conservación, modificación e desenvolvemento das institucións do Dereito Civil galego.
5. Normas procesuais e procedementos administrativos que se deriven do específico dereito galego ou da organización propia dos poderes públicos galegos.
6. Estatística para os fins da Comunidade Autónoma galega.
7. Obras públicas que non teñan a cualificación legal de interese xeral do Estado, e a súa execución ou explotación non afecte a outra Comunidade Autónoma ou provincia.
8. Vías férreas e estradas non incorporadas á rede do Estado, con itinerarios que se desenvolvan integramente no territorio da Comunidade Autónoma, e, nos mesmos termos, o transporte efectuado por estes medios ou por medio de cables.
9. Os portos, aeroportos e heliportos non cualificados de intere xeral polo Estado, e os portos de refuxio e portos e aeroportos deportivos.

10. Montes, aproveitamentos forestais, vías pecuarias e pastos, sen prexuízo do disposto no artigo 149.1.23 da Constitución.
11. Réxime xurídico dos montes veciñais en man común.
12. Aproveitamentos hidráulicos, canais e regadíos cando as augas discorran integramente dentro do territorio da Comunidade, sen prexuízo do disposto no artigo 149.1.22 da Constitución.
13. Instalacións de produción, distribución e transporte de enerxía eléctrica, cando este transporte non saia do seu territorio e o seu aproveitamento non afecte a outra provincia ou Comunidade Autónoma, sen prexuízo do disposto no artigo 149.1.22 e 25 da Constitución.
14. As augas minerais e termais. As augas subterráneas, sen prexuízo do disposto no artigo 149.1.22 da Constitución e no número 7 do presente artigo.
15. A pesca nas rías e demais augas interiores, o marisqueo, a acuicultura, a caza, a pesca fluvial e lacustre.
16. As feiras e mercados interiores.
17. A artesanía.
18. Patrimonio histórico, artístico, arquitectónico, arqueolóxico, de interese de Galicia, sen prexuízo do que dispón o artigo 149.1.28 da Constitución; arquivos, bibliotecas e museos de interese para a Comunidade Autónoma, e que non sexan de titularidade estatal; conservatorios de música e servicios de Belas Artes de interese para a Comunidade.
19. O fomento da cultura e da investigación en Galicia, sen prexuízo do establecido no artigo 149.2 da Constitución.
20. A promoción e o ensino da lingua galega.
21. A promoción e a ordenación do turismo dentro da Comunidade.
22. A promoción deportiva e a axeitada utilización do lecer.
23. Asistencia social.
24. A promoción do desenvolvemento comunitario.
25. A creación dunha Policía Autónoma, de acordo co que dispoña a lei orgánica prevista no artigo 149.1.29 da Constitución.

26. O réxime das fundacións de interese galego.
27. Casinos, xogos e apostas, con exclusión das Apostas Mutuas Deportivo-Benéficas.
28. Os centros de contratación de mercadorías e valores, en conformidade coas normas xerais de dereito mercantil.
29. Confrarías de Pescadores, Cámaras da Propiedade, Agrarias, de Comercio, Industria e Navegación e outras de natureza equivalente, sen prexuízo do que dispón o artigo 149 da Constitución.
30. Normas adicionais sobre protección do medio ambiente e da paisaxe nos termos do artigo 149.1.23.
31. Publicidade, sen prexuízo das normas dictadas polo Estado para sectores e medios específicos.
32. As restantes materias que con este carácter e mediante lei orgánica sexan transferidas polo Estado.

ARTIGO 28

É competencia da Comunidade Autónoma galega o desenvolvemento lexislativo e a execución da lexislación do Estado nos termos que a mesma estableza, das materias seguintes:

1. Réxime xurídico da Administración Pública de Galicia, e réxime estatutario dos seus funcionarios.
2. Expropiación forzosa, contratos e concesións administrativas no ámbito das competencias propias da Comunidade Autónoma.
3. Réxime mineiro e enerxético.
4. Reserva ó sector público de recursos ou servicios esenciais, especialmente no caso de monopolio e intervención de empresas cando veña esixido polo interese xeral.
5. Ordenación do sector pesqueiro.
6. Portos pesqueiros.
7. Entidades cooperativas.
8. Establecementos farmacéuticos.

ARTIGO 29

Correspóndelle á Comunidade Autónoma galega a execución da lexislación do Estado nas seguintes materias:

1. Laboral, asumindo as facultades, competencias e servicios que neste ámbito, e no nivel de execución, ostenta actualmente o Estado con respecto ás relacións laborais, sen prexuízo da alta inspección deste. Quedan reservadas ó Estado tódalas competencias en materia de migracións interiores e exteriores, fondos de ámbito nacional e de emprego, sen prexuízo do que establezan as normas do Estado sobre estas materias.
2. Propiedade industrial e intelectual.
3. Salvamento marítimo.
4. Vertidos industriais e contaminantes nas augas territoriais do Estado correspondentes ó litoral galego.
5. As restantes materias que se atribúen no presente Estatuto expresamente como de competencia de execución, e as que con este carácter e mediante Lei Orgánica sexan transferidas polo Estado.

ARTIGO 30

1. De acordo coas bases e a ordenación da actuación económica xeral e a política monetaria do Estado, correspóndelle á Comunidade Autónoma galega, nos termos do disposto nos artigos 38, 131, 149.1, 11 e 13, da Constitución, a competencia exclusiva das seguintes materias:

1. Fomento e planificación da actividade económica en Galicia.
2. Industria, sen prexuízo do que determinen as normas do Estado por razóns de seguridade, sanitarias ou de interese militar e as normas relacionadas coas industrias que estean suxeitas á lexislación de minas, hidrocarburos e enerxía nuclear. Queda reservada á competencia exclusiva do Estado a autorización para transferencia de tecnoloxía estranxeira.
3. Agricultura e gandería.
4. Comercio interior, defensa do consumidor e do usuario, sen prexuízo da política xeral de prezos e da lexislación sobre a defensa da competencia. Denominacións de orixe en colaboración co Estado.
5. Institucións de crédito corporativo, público e territorial e Caixas de Aforros.

6. Sector público económico de Galicia en canto non se encontre contemplado por outras normas deste Estatuto.

7. O desenvolvemento e execución en Galicia de:

a) Os plans establecidos polo Estado para a reestructuración de sectores económicos.

b) Programas xenéricos para Galicia, estimuladores da ampliación de actividades productivas e implantación de novas empresas.

c) Programas de actuación referidos a comarcas deprimidas ou en crise.

2. A Comunidade Autónoma galega participará, tamén, na xestión do sector público económico estatal, nos casos e actividades que procedan.

ARTIGO 31

É da competencia plena da Comunidade Autónoma galega o regulamento e administración do ensino en toda a súa extensión, niveis e graos, modalidades e especialidades, no ámbito das súas competencias, sen prexuízo do disposto no artigo 27 da Constitución e nas leis orgánicas que, conforme o apartado primeiro do artigo 81 da mesma, o desenvolvan, das facultades que lle atribúe ó Estado o número 30 do apartado 1 do artigo 149 da Constitución e da alta inspección precisa para o seu cumprimento e garantía.

ARTIGO 32

Correspóndelle á Comunidade Autónoma a defensa e promoción dos valores culturais do pobo galego. Con tal finalidade, e mediante lei do Parlamento, constituirase un Fondo Cultural Galego e o Consello da Cultura Galega.

ARTIGO 33

1. Correspóndelle á Comunidade Autónoma o desenvolvemento lexislativo e a execución da lexislación básica do Estado en materia de sanidade interior.

2. En materia de Seguridade Social corresponderalle á Comunidade Autónoma o desenvolvemento lexislativo e a execución da lexislación básica do estado, non sendo as normas que configuran o réxime económico da mesma. Correspóndelle tamén á Comunidade Autónoma a xestión do réxime económico da Seguridade Social en Galicia, sen prexuízo da Caixa Única.

3. Corresponderalle tamén á Comunidade Autónoma a execución da lexislación do Estado sobre produtos farmacéuticos.

4. A Comunidade Autónoma poderá organizar e administrar para tales fins e dentro de seu territorio tódolos servizos relacionados coas materias antes expresadas, e exercerá a tutela das institucións, entidades e fundacións en materia de Sanidade e Seguridade Social. A alta inspección conducente ó cumprimento das funcións e competencias contidas neste artigo quedalle reservada ó Estado.

ARTIGO 34

1. No marco das normas básicas do Estado, correspóndelle á Comunidade Autónoma o desenvolvemento lexislativo e a execución do réxime de Radiodifusión e Televisión nos termos e casos establecidos na lei que regule o Estatuto Xurídico da Radio e da Televisión.

2. Correspóndelle igualmente, no marco das normas básicas do Estado, o desenvolvemento lexislativo e a execución do réxime de prensa e, en xeral, de tódolos medios de comunicación social.

3. Nos termos establecidos nos apartados anteriores deste artigo, a Comunidade Autónoma poderá regular, crear e mante-la súa propia televisión, radio e prensa, e, en xeral, tódolos medios de comunicación social para o cumprimento dos seus fins.

ARTIGO 35

1. A Comunidade Autónoma poderá celebrar convenios con outras Comunidades Autónomas para a xestión e prestación de servizos propios da exclusiva competencia das mesmas. A celebración dos citados convenios, antes da súa entrada en vigor, deberá ser comunicada ás Cortes Xerais. Se as Cortes Xerais, ou algunha das Cámaras, manifestasen reparos no prazo de trinta días, a partir da recepción da comunicación, o convenio deberá segui-lo trámite previsto no parágrafo seguinte. Se transcorre ese prazo sen que se manifesten reparos ó convenio, este entrará en vigor.

2. A Comunidade Autónoma poderá establecer tamén acordos de cooperación con outras Comunidades Autónomas, logo de autorización das Cortes Xerais.

3. A Comunidade Autónoma galega poderá solicitar do Goberno que celebre e presente, se é o caso, ás Cortes Xerais para a súa autorización, os tratados ou convenios que permitan o establecemento de relacións culturais cos Estados cos que manteña particulares vínculos culturais ou lingüísticos.

ARTIGO 36

1. A Comunidade Autónoma galega poderá solicitar do Estado a transferencia ou delegación de competencias non asumidas neste Estatuto.
2. Correspóndelle ó Parlamento de Galicia a competencia para formula-las anteriores solicitudes, e para determina-lo organismo da Comunidade Autónoma galega, a favor do cal se deberá atribuír en cada caso a competencia transferida ou delegada.

CAPÍTULO II: DO RÉXIME XURÍDICO

ARTIGO 37

1. As competencias da Comunidade Autónoma de Galicia enténdense referidas ó seu territorio.
2. Nas materias da súa competencia exclusiva correspóndelle ó Parlamento a potestade lexislativa nos termos previstos no Estatuto e nas leis do Estado ás que o mesmo se refire, correspondéndolle á Xunta a potestade regulamentaria e a función executiva.
3. As competencias de execución na Comunidade Autónoma levan implícitas a correspondente potestade regulamentaria, a administración e a inspección. Nos supostos previstos nos artigos 28 e 29 deste Estatuto, ou noutros preceptos do mesmo, con análogo carácter, o exercicio desas potestades pola Comunidade Autónoma realizárase en conformidade coas normas regulamentarias de carácter xeral que, como desenvolvemento da súa lexislación, dicte o Estado.

ARTIGO 38

1. En materias de competencia exclusiva da Comunidade Autónoma, o dereito propio de Galicia é aplicable no seu territorio con preferencia a calquera outro, nos termos previstos no presente Estatuto.
2. A falta de dereito propio de Galicia, será de aplicación supletoria o dereito do Estado.
3. Na determinación das fontes do dereito civil o Estado respectará as normas do Dereito Civil galego.

TÍTULO TERCEIRO: DA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA GALEGA

ARTIGO 39

Correspóndelle á Comunidade Autónoma a creación e estruturación da súa propia Administración pública, dentro dos principios xerais e normas básicas do Estado.

ARTIGO 40

Nos termos previstos no artigo 27.1.2 deste Estatuto, por Lei de Galicia poderase:

1. Recoñece-la comarca como entidade local con presonalidade xurídica e demarcación de seu. A comarca non suporá, necesariamente, a supresión dos municipios que a integren.
2. Crear, tamén, agrupacións baseadas en feitos urbanísticos e outros de carácter funcional con fins específicos.
3. Recoñecer personalidade xurídica á parroquia rural.

ARTIGO 41

A Comunidade Autónoma exercerá as súas funcións administrativas por órganos e entes dependentes da Xunta de Galicia. Tamén poderá delegar nas provincias, municipios e demais entidades locais recoñecidas neste Estatuto.

TÍTULO CUARTO: DA ECONOMÍA E FACENDA

ARTIGO 42

A Comunidade Autónoma galega contará para o desempeño das súas competencias con facenda e patrimonio propios.

ARTIGO 43

1. O patrimonio da Comunidade Autónoma estará integrado por:
  1. O patrimonio da Comunidade no momento de se aproba-lo Estatuto.
  2. Os bens afectos a servicios traspasados á Comunidade Autónoma.
  3. Os bens adquiridos pola Comunidade Autónoma por calquera título xurídico válido.
2. O patrimonio da Comunidade Autónoma, a súa administración, a súa defensa e conservación serán regulados por unha lei de Galicia.

ARTIGO 44

A facenda da Comunidade Autónoma constitúese con:

1. Os rendementos dos impostos a establecer pola Comunidade Autónoma.
2. Os rendementos dos impostos cedidos polo Estado a que se refire a disposición adicional primeira e de todos aqueles de cesión aprobada polas Cortes Xerais.
3. Unha porcentaxe de participación no que se recade no total do Estado por impostos directos e indirectos, incluídos os monopolios fiscais.
4. O rendimento das súas propias taxas por aproveitamentos especiais e pola prestación de servizos directos da Comunidade Autónoma, de propia creación ou como consecuencia de traspasos de servizos estatais.
5. As contribucións especiais que estableza a Comunidade Autónoma no exercicio das súas competencias.
6. Os recargos sobre impostos estatais.
7. Se é o caso, os ingresos procedentes do Fondo de Compensación Interterritorial.
8. Outras asignacións con cargo ós Orzamentos Xerais do Estado.
9. A emisión da débeda e o recurso ó crédito.
10. Os rendementos do patrimonio da Comunidade Autónoma.
11. Ingresos de dereito privado; legados e doazóns; subvencións.
12. Multas e sancións no ámbito das súas competencias.

ARTIGO 45

A Comunidade Autónoma galega e os entes locais afectados participarán nos ingresos correspondentes ós tributos que o Estado poida establecer para recupera-los custos sociais producidos por actividades contaminantes ou xeradoras de riscos de especial gravidade para o entorno físico e humano de Galicia, na forma que estableza a lei creadora do gravame.

ARTIGO 46

1. Cando se complete o traspaso de servizos, ou ó cumprirse o sexto ano de vixencia deste Estatuto, en caso de o solicita-la Comunidade Autónoma, a participación anual nos ingresos do Estado citada no número 3 do artigo

44 e definida na disposición transitoria quinta negociarase sobre as bases seguintes:

a) A media dos coeficientes de poboación e esforzo fiscal de Galicia, este último medido polo que se recade no seu territorio do Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas; isto é, o cociente entre o que se recade efectivamente e o potencialmente atinguible, tendo en conta o nivel e distribución persoal da renda.

b) A cantidade equivalente á aportación proporcional que lle corresponde a Galicia polos servizos e cargas xerais que o Estado continúe asumindo como propios.

c) A relación inversa entre a renda real media dos residentes na Comunidade Autónoma e a media estatal.

d) Relación entre os índices de déficit en servizos sociais e infraestruturas que afecten ó territorio da Comunidade e ó conxunto do Estado.

e) Relación entre os custos por habitante dos servizos sociais e administrativos transferidos para o territorio da Comunidade e para o conxunto do Estado.

f) Outros criterios que se xulguen procedentes.

2. A fixación da nova porcentaxe de participación será obxecto de negociación inicial e será revisable por solicitude do Goberno ou da Comunidade Autónoma cada cinco anos.

ARTIGO 47

1. A Comunidade Autónoma, mediante acordo do Parlamento, poderá emitir débeda pública para financiar gastos de investimento.

2. O volume e característica das emisións estableceranse de acordo coa ordenación xeral da política crediticia e en coordinación co Estado.

3. Os títulos emitidos terán a consideración de fondos públicos para tódolos efectos.

ARTIGO 48

No suposto de que o Estado emita Débeda parcialmente destinada á creación ou mellora de servizos situados en Galicia e transferidos á Comunidade Autónoma galega, esta estará facultada para elaborar e presenta-lo programa de obras e servizos beneficiarios da emisión.

ARTIGO 49

1. Correspóndelle á Comunidade Autónoma galega a tutela financeira sobre os entes locais, respectando a autonomía que a estes lles recoñecen os artigos 140 e 142 da Constitución e de acordos co artigo 27.2 deste Estatuto.

2. É competencia dos entes locais de Galicia a xestión, cobranza, liquidación e inspección dos tributos propios que lles atribúan as leis, sen prexuízo da delegación que poidan outorgar para estas facultades a favor da Comunidade Autónoma galega. Mediante lei do Estado establecerase o sistema de colaboración dos entes locais, da Comunidade Autónoma galega e do Estado para a xestión, liquidación, cobranza e inspección daqueles tributos que se determinen.

Os ingresos dos entes locais de Galicia, consistentes en participación en ingresos estatais e en subvencións incondicionadas, percibiranse a través da Comunidade Autónoma galega, que os distribuirá de acordo cos criterios legais que se establezan para as referidas participacións.

ARTIGO 50

A Comunidade Autónoma galega gozará do tratamento fiscal que a lei estableza para o Estado.

ARTIGO 51

Regularanse necesariamente mediante lei do Parlamento galego as seguintes materias:

a) O establecemento, a modificación e supresión dos seus propios impostos, taxas e contribucións especiais, e das exencións ou bonificacións que lles afecten.

b) O establecemento e a modificación e supresión dos recargos sobre os impostos do Estado.

c) A emisión de débeda pública e demais operacións de crédito concertadas pola Comunidade Autónoma galega.

ARTIGO 52

Correspóndelle á Xunta de Galicia:

a) Aproba-los regulamentos xerais dos seus propios tributos.

b) Elabora-las normas regulamentarias precisas para xestionar-las impostos estatais cedidos de acordo cos termos desta cesión.

ARTIGO 53

1. Correspóndelle á Xunta ou Goberno a elaboración e aplicación do orzamento da Comunidade Autónoma galega, e ó Parlamento o seu exame, emenda, aprobación e control. O orzamento será único e incluírá a totalidade dos gastos e ingresos da Comunidade Autónoma galega e dos organismos, institucións e empresas dela dependentes.

2. Sen prexuízo do disposto no artigo 136 e no apartado d) do artigo 153 da Constitución, créase o Consello de Contas de Galicia. Unha lei de Galicia regulará a súa organización e funcionamento e establecerá as garantías, normas e procedementos para asegurala rendición das contas da Comunidade Autónoma que deberá someterse á aprobación do Parlamento.

ARTIGO 54

1. A xestión, cobranza, liquidación e inspección dos seus propios tributos, corresponderalle á Comunidade Autónoma galega, que disporá de plenas atribucións para execución e organización desas tarefas, sen prexuízo da colaboración que poida ser establecida, en especial cando, coa Administración do Estado, así veña esixida pola natureza do tributo.

2. No caso dos impostos dos que se cedesen os rendementos, a Xunta asumirá por delegación do Estado a xestión, recadación, liquidación e inspección dos mesmos, sen prexuízo da colaboración que poida establecerse entre ámbalas administracións, todo iso de acordo co especificado na lei que fixe o alcance e condicións da cesión.

3. A xestión, recadación, liquidación e inspección dos demais impostos do Estado recadados en Galicia corresponderalle á Administración Tributaria do Estado, sen prexuízo da delegación que a Comunidade Autónoma poida recibir desta e da colaboración que poida establecer, especialmente cando así o esixa a natureza do tributo.

ARTIGO 55

1. A Comunidade Autónoma, de acordo co que establezan as leis do Estado, designará os seus propios representantes nos organismos económicos, as institucións financeiras e as empresas públicas do Estado que teñan competencia dentro do territorio galego e que pola súa natureza non sexan obxecto de traspaso.

2. A Comunidade Autónoma poderá constituír empresas públicas como medio de execución das funcións que sexan da súa competencia, segundo o establecido no presente Estatuto.

3. A Comunidade Autónoma, como poder público, poderá facer uso das facultades previstas no apartado I do artigo 130 da Constitución, e poderá fomentar, mediante unha lexislación axeitada, as sociedades cooperativas nos termos resultantes do número 17 do artigo 28 do presente Estatuto. Igualmente, de acordo coa lexislación do Estado na materia, poderá facer uso das demais facultades previstas no apartado 2 do artigo 129 da Constitución.

4. A Comunidade Autónoma galega queda facultada para constituír institucións que fomenten a plena ocupación e o desenvolvemento económico e social no marco das súas competencias.

TÍTULO QUINTO: DA REFORMA

ARTIGO 56

1. A reforma do Estatuto farase conforme o seguinte procedemento:

a) A iniciativa da reforma corresponderalle á Xunta, ó Parlamento galego, por proposta dunha quinta parte dos seus membros, ou ás Cortes Xerais.

b) A proposta de reforma requirirá, en todo caso, a aprobación do Parlamento Galego por maioría de dous tercios, a aprobación das Cortes Xerais mediante lei orgánica e, finalmente, o referendo positivo dos electores.

2. Se a proposta de reforma non é aprobada polo Parlamento galego ou polas Cortes Xerais, ou non é confirmada mediante referendo polo corpo electoral, non poderá ser sometida novamente a debate e votación do Parlamento mentres non transcorra un ano.

3. A aprobación da reforma polas Cortes Xerais, mediante lei orgánica, incluírá a autorización do Estado para que a Comunidade Autónoma galega convoque o referendo a que se refire o parágrafo b) do apartado I deste artigo.

ARTIGO 57

A pesar do disposto no artigo anterior, cando a reforma teña por obxecto a simple alteración da organización dos poderes da Comunidade Autónoma e non afecte ás relacións da Comunidade autónoma co Estado, poderase proceder da seguinte maneira:

a) Elaboración do proxecto de reforma polo Parlamento de Galicia.

b) Consulta ás Cortes Xerais.

c) Se no prazo de trinta días, posteriores á recepción da consulta prevista no apartado precedente, as Cortes Xerais non se declarasen afectadas pola reforma, convocarase, debidamente autorizado, un referendo sobre o texto proposto.

d) Requirirase finalmente a aprobación das Cortes Xerais mediante lei orgánica.

e) Se no prazo sinalado na letra c) as Cortes se declarasen afectadas pola reforma esta terá que segui-lo procedemento previsto no artigo anterior, dándose por cumpridos os trámites do apartado a) do número 1 do mencionado artigo.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS

PRIMEIRA²

1. Cédese á Comunidade Autónoma de Galicia o rendemento dos seguintes tributos:

a) Imposto sobre a renda das persoas físicas, con carácter parcial, na porcentaxe do 50 por cento.

b) Imposto sobre o patrimonio.

c) Imposto sobre sucesións e doazóns.

d) Imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados.

e) Os tributos sobre o xogo.

f) O imposto sobre o valor engadido, con carácter parcial, na porcentaxe do 50 por cento.

g) O imposto especial sobre a cervexa, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

h) O imposto especial sobre o viño e bebidas fermentadas, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

---

² Ap. 1 modificado por art. 1 da Lei 16/2010, de 17 de xullo

i) O imposto especial sobre produtos intermedios, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

j) O imposto especial sobre o alcohol e bebidas derivadas, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

k) O imposto especial sobre hidrocarburos, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

l) O imposto especial sobre os elaborados do tabaco, con carácter parcial, na porcentaxe do 58 por cento.

m) O imposto especial sobre a electricidade.

n) O imposto especial sobre determinados medios de transporte.

ñ) O imposto sobre as vendas retalistas de determinados hidrocarburos.

A eventual supresión ou modificación polo Estado dalgún dos tributos antes sinalados implicará a extinción ou modificación da cesión.»

2. O contido desta disposición poderase modificar mediante acordo do Goberno coa Comunidade Autónoma, que será tramitado polo Goberno como proxecto de lei. Para estes efectos, a modificación da presente disposición non se considerará modificación do Estatuto.

3. O alcance e condicións da cesión serán establecidos pola Comisión Mixta a que se refire o apartado 1 da disposición transitoria cuarta que, en todo caso, terá que os referir a rendementos en Galicia. O Goberno tramitará o acordo da Comisión como proxecto de lei ou, de concorreren razóns de urxencia, como decreto-lei, no prazo de seis meses despois da constitución da Primeira Xunta de Galicia.

SEGUNDA

O exercicio das competencias financeiras recoñecidas por este Estatuto á Comunidade Autónoma de Galicia axeitarase ó que estableza a lei orgánica a que se refire o apartado 3 do artigo 157 da Constitución.

TERCEIRA

1. A Xunta coordinará a actividade das Deputacións Provinciais de Galicia en canto afecte directamente ó interese xeral da Comunidade Autónoma, e para estes efectos uniranse os orzamentos que aqueles elaboren e aproben ó da Xunta de Galicia.

2. A Xunta poderá encomenda-la execución dos seus acordos ás Deputacións Provinciais. Estas exercerán as funcións que a Xunta lles transfira ou delegue.

CUARTA

A celebración de eleccións aterase ás leis que, se é o caso, aproben as Cortes Xerais co fin exclusivo de coordena-lo calendario das diversas consultas electorais.

DISPOSICIÓN TRANSITORIAS

PRIMEIRA

O primeiro Parlamento galego será elixido de acordo coas normas seguintes:

1. Logo de acordo co Goberno, a Xunta Pre-autonómica de Galicia convocará as eleccións nun termo máximo de cento vinte días desde a promulgación do presente Estatuto. As eleccións deberán celebrarse nun termo máximo de sesenta días contados desde a data da convocatoria.

2. A circunscripción electoral será a provincia, elixíndose un total de 71 membros, dos que corresponderán á provincia da Coruña 22, á de Lugo 15, á de Ourense 15 e á de Pontevedra 19.

3. Os membros do Parlamento galego serán elixidos por sufraxio universal, igual, directo e secreto, dos maiores de dezoito anos, segundo un sistema de representación proporcional.

4. As Xuntas Electorais Provinciais terán, dentro dos límites da súa respectiva xurisdicción, a totalidade das competencias que a normativa electoral vixente atribúe á Xunta Central.

Para os recursos que teñan por obxecto a impugnación da validez da elección e proclamación dos membros electos será competente a Sala do Contencioso Administrativo da Audiencia Territorial da Coruña, mentres non queda integrada no Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, que tamén entenderá dos recursos ou impugnacións que procedan contra os acordos das Xuntas Electorais provinciais.

Contra as resolucións da citada Sala da Audiencia Territorial non caberá ningún recurso.

5. En todo o non previsto na presente disposición serán de aplicación as normas vixentes para as eleccións lexislativas ó Congreso dos Deputados das Cortes Xerais.

SEGUNDA

Na súa primeira reunión o Parlamento galego:

a) Constituirase, presidido por unha Mesa de idade, integrada por un Presidente e dous Secretarios, e procederá a elixi-la Mesa provisional, que estará composta por un Presidente, dous Vicepresidentes, un Secretario e un Vicesecretario.

b) Elixirá as súas autoridades conforme a este Estatuto.

Elixidos os órganos da Comunidade Autónoma Galega, disolveranse as Institucións Pre-autonómicas.

TERCEIRA

1. Mentres as Cortes Xerais non elaboren as leis ás que se refire este Estatuto e o Parlamento de Galicia lexisle sobre as materias da súa competencia, continuarán en vigor as actuais leis e disposicións do Estado que se refiren a estas materias, sen prexuízo de que o seu desenvolvemento legislativo, se é o caso, e a súa execución se leve a cabo pola Comunidade Autónoma galega nos supostos así previstos neste Estatuto.

CUARTA

1. Coa finalidade de transferir a Galicia as funcións e atribucións que lle corresponden de acordo co presente Estatuto, crearse, no termo máximo de un mes a partir da constitución da Xunta de Galicia, unha Comisión Mixta paritaria integrada por representantes do Estado e da Comunidade Autónoma galega. Esta Comisión Mixta establecerá as súas normas de funcionamento. Os membros da Comisión Mixta representantes de Galicia darán conta periodicamente da súa xestión perante o Parlamento de Galicia.

A Comisión Mixta establecerá os calendarios e prazos para o traspaso de cada servizo. De calquera maneira, a referida Comisión deberá determinar nun prazo de dous anos desde a data da súa constitución, o termo en que deberá de completarse o traspaso de tódolos servizos que lle corresponden á Comunidade Autónoma galega, de acordo con este Estatuto.

2. Os acordos da Comisión Mixta adoptarán a forma de propostas ó Goberno, que as aprobará mediante decreto, figurando aqueles como anexos ó mesmo e serán publicados simultaneamente no Boletín Oficial del Estado e no Diario Oficial de Galicia, adquirindo vixencia a partir desta publicación.

3. Será título abondo para a inscrición no Rexistro da Propiedade do traspaso de bens inmobles do Estado á Comunidade Autónoma a certificación pola Comisión Mixta dos acordos gubernamentais debidamente promulgados. Esta certificación deberá conte-los requisitos esixidos pola Lei Hipotecaria.

O cambio de titularidade nos contratos de arrendamento de locais para oficinas públicas dos servizos que se transfiran non lle dará dereito ó arrendador a extin- guir ou renova-lo contrato.

4. Os funcionarios adscritos a servizos de titularidade estatal ou a outras institucións públicas que resulten afectadas polos traspasos á Comunidade Autónoma pasarán a depender desta, séndolles respectados tódolos dereitos de calquera orde ou natureza que lles correspondan no momento do traspaso, mesmo o de participaren nos recursos de traslado que convoque o Estado en igualdade de condicións cos restantes membros do seu Corpo, podendo exercer desta maneira o seu dereito permanente de opción.

Mentres a Comunidade Autónoma de Galicia non aprobe o réxime estatutario dos seus funcionarios, serán de aplicación as disposicións do Estado vixente sobre a materia.

5. A comisión Mixta, creada polo Real Decreto 474/78, do 16 de marzo, considerarase disolta cando se constitúa a Comisión Mixta a que se refire o apartado 1 da presente disposición transitoria.

QUINTA

1. En canto non se complete o traspaso dos servizos correspondentes ás competencias fixadas á Comunidade Autónoma neste Estatuto, o Estado garantirá o financiamento dos servizos transferidos á Comunidade cunha cantidade igual ó custo efectivo do servizo en Galicia no momento da transferencia.

2. Para garanti-lo financiamento dos servizos antes referidos, a Comisión Mixta prevista na disposición transitoria cuarta adoptará un método encamiñado a fixa-lo tanto por cento de participación previsto no apartado 3 do artigo 45. O método que se siga terá en conta tanto os custos directos coma os custos indirectos dos servizos así como os gastos de investimento que correspondan.

3. Ó fixa-las transferencias para os investimentos terase en conta, na forma progresiva que se acorde, a conveniencia de equipara-los niveis de servizos en todo o territorio do Estado, establecéndose, se é o caso, as transferencias necesarias para o funcionamento dos servizos.

O financiamento a que se refire este apartado terá en conta as aportacións que se realicen a Galicia partindo do Fondo de Compensación a que se refire o artigo 158 da Constitución, así como a acción investidora do Estado en Galicia que non sexa aplicación dese Fondo.

4. A Comisión Mixta a que e refire o apartado 2 fixará o citado tanto por cento, mentres dure o período transitorio, cunha antelación mínima de un mes á presentación dos Orzamentos Xerais do Estado nas Cortes.

5. A partir do método fixado no apartado 2, establecerase un tanto por cento no que se considerará o custo efectivo global dos servicios transferidos polo Estado á Comunidade Autónoma, minorando polo total da cobranza obtida por esta polos tributos cedidos, en relación coa suma dos ingresos obtidos polo Estado nos capítulos I e II do último Orzamento anterior á transferencia dos servicios.

SEXTA

No relativo á televisión, a aplicación do apartado 3 do artigo 34 do presente Estatuto supón que o Estado outorgará en réxime de concesión á Comunidade Autónoma de Galicia a utilización dunha terceira canle, de titularidade estatal, que debe crearse especificamente para emitir no territorio de Galicia, nos termos que prevexa a citada concesión.

Mentres non se poña en funcionamento efectivo esta nova canle de Televisión, Radio-Televisión Española (RTVE) articulará a través da súa organización en Galicia un réxime transitorio de programación específica para o territorio de Galicia, que Televisión Española emitirá pola segunda cadea (UHF).

O custo da programación específica de Televisión a que se refire o parágrafo anterior entenderase como base para a determinación da subvención que poida concederse á Comunidade Autónoma de Galicia durante os primeiros anos de funcionamento da nova canle ó que se refire esta disposición.

SÉTIMA

As transferencias que se realicen en materia de ensino para traspasar á competencia da Comunidade Autónoma os servicios e centros do Estado en Galicia, realizaranse de acordo cos calendarios e programas que defina a, Comisión Mixta.

3. LEI 1/1983, DO 22 DE FEBREIRO, DE NORMAS REGULADORAS DA XUNTA E DA SÚA PRESIDENCIA: TÍTULOS I A V.

LEI 1/1983, DO 22 DE FEBREIRO, REGULADORA DA XUNTA E DA SÚA PRESIDENCIA: TÍTULOS I A V¹

TÍTULO I. DA XUNTA

Capítulo I. Da natureza e composición da Xunta

Artigo 1²

A Xunta é o órgano colegiado que, baixo a dirección do Presidente, dirixe a política xeral e a Administración da Comunidade Autónoma. A tal fin, exerce a iniciativa lexislativa, a función executiva e a potestade regulamentaria de conformidade co Estatuto de Autonomía e as Leis.

Artigo 2³

A Xunta de Galicia está composta polo Presidente, Vicepresidente ou Vicepresidentes -no seu caso - e os Conselleiros.

No suposto de que haxa varios Vicepresidentes, un deles terá a condición de Vicepresidente primeiro coas facultades que esta Lei lle atribúe.

Todos eles constitúen conxunta e colexiadamente o Consello, que exercerá, conforme ó establecido nesta lei, as atribucións da Xunta, sen prexuício das competencias das Comisións Delegadas.

Na composición da Xunta deberá respectarse o principio de equilibrio por sexos, nunca proporción entre cada un deles que debe concretar o Parlamento ao inicio de cada legislatura.

Artigo 3

A Xunta de Galicia responde politicamente ante o Parlamento de forma solidaria, sen prexuício da responsabilidade directa de cada un dos seus componentes pola súa xestión.

Capítulo II. Das atribucións da Xunta

Artigo 4⁴

---

¹ Modificado pola disp. adic. 8.1 da lei 7/2007, de 28 de marzo

² Modificada polo artigo 1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³ Parágrafo 4 engadido pola disposición adicional 8.2 da lei 7/2007, de 28 de marzo

⁴ Ap. 13 modificado pola disp. adic. 8.3 da lei 2/2007, de 28 de marzo.

Ap. 19 engadido pola disp. adic. 8.4 da lei 2/2007, de 28 de marzo.

Aps.10, 14, 15 e 16 modificados polo artigo 2.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro.

Ap. 18 engadido polo artigo 2.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro.

Ap. 20 renumerado por disp. adic. 8.5 da lei 2/2007, de 28 de marzo

Corresponde á Xunta:

1. Establece-las directrices e desenvolve-lo Programa de goberno.
2. Elabora-los presupostos da Comunidade Autónoma, remítilos ó Parlamento para a súa aprobación.
3. Aproba-los Proxectos de Lei para a súa remisión ó Parlamento e acordar, no seu caso, a súa retirada.
4. Dictar Decretos Legislativos nos supostos de delegación expresa do Parlamento.
5. Outorgar ou denega-la súa conformidade á tramitación de proposicións de lei que supoñan aumento dos créditos ou mengua dos ingresos presupostarios, nos termos previstos no Regulamento do Parlamento.
6. Aproba-los regulamentos para o desenrolo e execución das leis de Galicia así como os das leis do Estado, cando a competencia de execución corresponda á Comunidade Autónoma en virtude do Estatuto de Autonomía ou por delegación ou transferencia.
7. Adoptar, no seu caso, as medidas regulamentarias que requirise a execución dos tratados e convenios internacionais e o cumprimento dos regulamentos e directrices derivadas daqueles, no que afecte a materias atribuídas á competencia da Comunidade Autónoma.
8. Aprobar e remitir ó Parlamento os proxectos de convenios e acordos de cooperación con outras Comunidades Autónomas para a ratificación ou aprobación, no seu caso.
9. Acorda-la interposición de recursos de inconstitucionalidade, así como o persoarse nas cuestións de inconstitucionalidade que afecten a Galicia e o plantexamento de conflitos de competencias ante o Tribunal Constitucional.
10. Deliberar sobre a cuestión de confianza que o Presidente da Xunta propoña formular ó Parlamento, así como sobre a disolución da Cámara, que o Presidente pode decretar, ó abeiro do artigo 24 da presente Lei.
11. Resolve-los recursos en vía administrativa nos casos previstos polas leis.
12. Resolver mediante Decreto os conflitos de atribucións que se susciten entre as diversas Consellerías.

13. Nomear e dstituír, por proposta de quen posúa a titularidade das consellerías respectivas, os altos cargos da Administración pública galega de rango igual ou superior a dirección xeral, así como aqueloutros que legalmente se estableza.

Nos nomeamentos entenderase o principio de equilibrio por sexos, de acordo coas porcentaxes e a estrutura que determine a propia Xunta

14. Crear, modificar e suprimi- las Comisións Delegadas da Xunta

15. Determina-la estrutura orgánica superior da Vicepresidencia ou Vicepresidencias e das Consellerías da Xunta de Galicia

16. Designa-los representantes da Comunidade Autónoma nos organismos económicos, institucións financeiras e empresas públicas do Estado a que se refire o artigo 55 do Estatuto de Autonomía.

Do mesmo xeito, supervisar, de acordo coa Lei, a xestión dos servicios públicos e dos entes e empresas públicas dependentes da Comunidade Autónoma, e administra-lo patrimonio da mesma con suxección ó disposto na Lei

17. Coordina-la actividade das Deputacións Provinciais, en canto afecte directamente ó interés xeral da Comunidade Autónoma, e acorda-las transferencias ou delegación de funcións nas mesmas.

Do exercicio destas competencias darase conta ó Parlamento.

18. Tomar coñecemento das resolucións do Parlamento e adoptar, se é o caso, as medidas que proceden.

19. Garantir e promover a aplicación do principio de igualdade por razón de sexo en todas as políticas que lle corresponda desenvolver á Xunta de Galicia

20. Calquera outra atribución que lle veña conferida por algunha disposición legal ou regulamentaria, e en xeral, deliberar sobre aqueles asuntos nos que a súa resolución deba revesti-la forma de Decreto ou que, pola súa importancia e repercusión na vida da Comunidade Autónoma esixan o coñecemento ou delineração da Xunta

Capítulo III. Do funcionamento da Xunta

Artigo 5

A Xunta reúnese en Consello, que someterá o seu funcionamento ós principios de unidade, colexialidade, participación e coordinación.

Artigo 6⁵

As atribucións da Xunta serán exercidas polo Consello. O Consello designará de entre os seus membros un Secretario que dará fe dos seus acordos e dos das Comisións Delegadas e librará, cando proceda, certificación dos mesmos.

Artigo 7⁶

1. O Consello será convocado polo Presidente da Xunta. Á convocatoria xuntaráselle a orde do día, que será conformada polo Secretario de acordo coas instrucións do Presidente.

2. O Consello entenderase validamente constituído cando asista o Presidente, ou quen o substitúa, e, ó menos, a metade dos seus membros.

3. Os membros do Consello están obrigados a gardar segredo sobre as deliberacións daquel, as opinións e, se é o caso, os votos emitidos

Artigo 8

A Xunta poderá crear no seu seo Comisións Delegadas para coordinar a elaboración de directrices e disposicións, programar a política sectorial, examinar asuntos de interés interdepartamental e preparar as reunións do Consello.

O réxime xeral de funcionamento das Comisións, haberá de axustarse ós criterios establecidos nesta lei para o Consello.

En todo caso, o Decreto de creación dunha Comisión Delegada deberá conter a composición e a Presidencia da mesma e mailas competencias asignadas.

Artigo 9

O Consello establecerá as normas internas que se precisen para a boa orde dos traballos e para a adecuada preparación dos acordos que haxan de adoptarse, mediante un Regulamento de Réxime Interior que haberá de axustarse ós términos da presente lei.

TÍTULO II. DO PRESIDENTE DA XUNTA

Capítulo I. Do Estatuto Persoal, elección e cese

Sección 1ª. Do Estatuto Persoal

⁵ Modificado polo art. 3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

⁶ Modificado polo art. 4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Artigo 10

O Presidente da Xunta ostenta a suprema representación da Comunidade Autónoma e a ordinaria do Estado en Galicia. Dirixe e coordina a acción da Xunta ou Goberno.

Artigo 11⁷

O Presidente da Xunta en razón do seu cargo ten dereito a:

1. A preeminencia que, con arreglo á alta representación da Comunidade Autónoma e á ordinaria do Estado en Galicia, lle corresponde.
2. Que lle sexan rendidos os honores que lle correspondan consoante co que se establece na legalidade vixente e o que acorde a Comunidade Autónoma.
3. Recibi-lo tratamento de Excelencia.
4. Utiliza-la bandeira de Galicia como guión.
5. Ocupa-la residencia oficial que se estableza, coa correspondente dotación de persoal e servicios.
6. Percibi-la remuneración e gastos de representación que se establezan polo Parlamento de Galicia e figuren nos Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma.
7. Recibir con carácter vitalicio o tratamento de excelentísimo señor e os honores protocolarios e as precedencias establecidas na lexislación vixente e na que, se é o caso, dicte a Comunidade Autónoma.

As ex presidentas e os ex presidentes terán dereito a percibir, durante dous anos desde a data do seu cesamento, as compensacións económicas que se establezan por decreto da Xunta de Galicia.

Así mesmo, terán dereito por un período de catro anos adicionais, se tiveron a condición de presidenta ou presidente durante catro ou menos anos, ou por un período de dez anos adicionais, se tiveron a condición de presidenta ou presidente durante máis de catro anos, aos medios e servizos que se establezan por decreto da Xunta.

Este dereito será incompatible coa condición de membro nato do Consello Consultivo de Galicia ou co exercicio dun cargo público que outorgue unha prestación de medios e servizos de análoga natureza.

---

⁷ Ap. 7 engadido polo art. 5 da lei 11/1988, de 20 de outubro
Ap. 7, parágrafo 2º, modificado pola lei 12/2007, de 27 de xullo

Malia o anterior, a Xunta de Galicia poderalles prestar ás ex presidentas e aos ex presidentes os medios materiais de apoio precisos para o exercicio das funcións inherentes á súa condición por un período de tempo superior ao establecido no parágrafo anterior.

Artigo 12⁸

O Presidente da Xunta non poderá exercer ningunha función pública que non se derive do seu cargo, nin actividade mercantil ou profesional ou calquera outra que puidese menoscaba-la independencia e dignidade da súa función.

En canto ás funcións representativas propias do mandato parlamentario, haberá que aterse ó disposto no artigo 6 da Lei de Galicia 8/1985, do 13 de agosto, de eleccións ó Parlamento de Galicia.

Artigo 13

A responsabilidade política do Presidente da Xunta ante o Parlamento será esixible nos termos establecidos no Estatuto de Autonomía, no Regulamento da Cámara e na presente lei.

Artigo 14

Durante o seu mandato e polos actos delictivos cometidos no territorio de Galicia non poderá ser detido nin retido senón no caso de flagrante delito, correspondendo decidir, en todo caso, sobre a súa inculpación, prisión, procesamento e xuicio, ó Tribunal Superior de Xusticia de Galicia. Fóra do devandito territorio, a responsabilidade penal será esixible nos mesmos termos perante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

Sección 2ª. Da elección e cese

Artigo 15

O Presidente da Xunta será elidido polo Parlamento Galego de entre os seus membros.

Artigo 16

Constituído o Parlamento e nos demais supostos en que así proceda, o seu Presidente, previa consulta coas forzas políticas representadas parlamentariamente e oída a Mesa, propoñerá un candidato á Presidencia da Xunta, conforme ó previsto no artigo 136.1.º do Regulamento do Parlamento de Galicia.

---

⁸ Modificado polo artigo 6 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Artigo 17

O candidato presentará o seu Programa ó Parlamento. Para ser elixido o candidato deberá en primeira votación obter maioría absoluta; de non obtela procederase a unha nova votación 24 horas despois da anterior, e a confianza entenderase outorgada se obtivera maioría simple. Caso de non conseguila devandita maioría, tramitaranse sucesivas propostas na forma prevista anteriormente.

Se transcorresen dous meses a partir da primeira votación de investidura sen que ningún candidato proposto obtivera a confianza do Parlamento, este quedará disolto e procederase á convocatoria de novas eleccións.

Artigo 18

Se o Parlamento outorga a súa confianza ó candidato, o Presidente comunicarao a El-Rei para o seu nomeamento, mediante Real Decreto que se publicará no *Boletín Oficial do Estado* e no *Diario Oficial de Galicia*.

Artigo 19

O Presidente elixido tomará posesión do seu cargo dentro dos cinco días seguintes ó da publicación do seu nomeamento.

Artigo 20

O Presidente prestará xuramento na súa toma de posesión coa seguinte fórmula:

«Xuro ou prometo ser fiel ó meu mandato como Presidente da Xunta, observar e facer cumpri-la Constitución e o Estatuto de Autonomía e as demais leis de Galicia e do Estado e exercita-las miñas funcións no interés supremo e exclusivo de Galicia e de España.»

Artigo 21

O Presidente da Xunta cesa trala celebración de eleccións autonómicas, nos casos de perda da confianza parlamentaria, ou por dimisión, falecemento ou incapacidade para o exercicio do cargo. Corresponde ó Parlamento a apreciación da incapacidade do Presidente.

Artigo 22

Nos supostos de falecemento e incapacidade do Presidente, será substituído polos Vicepresidentes se os houber, pola súa orde, e no seu defecto polo Conselleiro que máis tempo leve pertencendo ininterrompidamente á Xunta e, no caso de igualdade, o de máis idade. A mesma orde de substitución

observarase nos casos de ausencia ou enfermidade temporal do Presidente da Xunta, agás designación expresa do mesmo. Asustitución terá que publicarse no *Diario Oficial de Galicia*.

Artigo 23

Nos demais casos previstos no artigo 20 o Presidente continuará o exercicio das súas funcións ata a toma de posesión do novo Presidente da Xunta.

Capítulo II. Das atribucións

Artigo 24⁹

Ó Presidente da Xunta, como supremo representante da Comunidade Autónoma, compételle representar a esta nas relacións con outras institucións do Estado, subscribi-los convenios e acordos de cooperación con outras Comunidades Autónomas, convocar eleccións ó Parlamento de Galicia trala súa disolución, promulgar en nome de El Rei as Leis de Galicia, así como, se é o caso, os Decretos legislativos, e ordena-la súa publicación no *Diario Oficial de Galicia*. O Presidente, baixo a súa exclusiva responsabilidade e logo da deliberación do Consello da Xunta, poderá dissolve-lo Parlamento mediante Decreto que fixará a data das eleccións.

Esta facultade en todo caso non se poderá exercer cando non pasase alomenos un ano desde a última disolución da Cámara.

Artigo 25

Como representante ordinario do Estado en Galicia, corresponde ó Presidente da Xunta manter relacións coa Delegación do Goberno, ós efectos dunha mellor coordinación das actividades do Estado en Galicia e as da Comunidade Autónoma, ordena-la publicación no *Diario Oficial de Galicia* do nomeamento do Presidente do Tribunal Superior de Xusticia, e das Leis e Decretos Legislativos de Galicia no *Boletín Oficial do Estado*.

Artigo 26¹⁰

Para a dirección e coordinación das actividades da Xunta correspóndelle:

1. Crear, modificar ou suprimir mediante Decreto a Vicepresidencia ou Vicepresidencias, se as houber, e as Consellerías, sempre que non supoña aumento de gasto público, así como nomear e dispo- -lo cesamento dos Vicepresidentes e dos Conselleiros.

---

⁹ Modificado polo artigo 7 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁰ Ap. 1 modificado polo artigo 8 da lei 11/1988, de 20 de outubro

2. Convocar, presidir, suspender e levanta-las reunións do Consello e das Comisións Delegadas, así como dirixi-las súas deliberacións.
3. Dirixir e coordina-la acción de Goberno e asegura-la súa continuidade.
4. Velar polo cumprimento das directrices sinaladas pola Xunta e promover e coordina-la execución dos acordos do Consello e das súas Comisións Delegadas.
5. Asegura-la coordinación entre as distintas Consellerías.
6. Coordina-lo programa lexislativo da Xunta e a elaboración de normas de carácter xeral.
7. Encomendar a un Vicepresidente ou a un Conselleiro que se encargue do despacho dunha Consellería ou da propia Presidencia, en caso de ausencia, enfermidade ou impedimento do titular.
8. Plantexar perante o Parlamento, previa deliberación do Consello, a cuestión de confianza.
9. Presentar ó Parlamento os proxectos de lei, por si mesmo ou a través do membro da Xunta designado.
10. Facilitar ó Parlamento a información e documentación que este recabe da Xunta.
11. Solicitar que o Parlamento se reúna en sesión extraordinaria.
12. Solicitar que se celebre un debate xeral no Parlamento.
13. Comunicar ó Parlamento a interposición de recursos de inconstitucionalidade e o plantexamento de conflitos de competencias perante o Tribunal Constitucional, así como o acordo da Xunta de persoarse nos recursos e nas cuestións de inconstitucionalidade que afecten a Galicia.
14. Exercer cantas facultades e atribucións lle correspondan en consonancia coas disposicións vixentes.

TÍTULO III. DOS MEMBROS DA XUNTA

Capítulo I. Do Estatuto Persoal, nomeamento e cese

Artigo 27¹¹

---

¹¹ Modificado polo artigo 9 da lei 11/1988, de 20 de outubro

1. O Vicepresidente ou Vicepresidentes, se os houber, e os Conselleiros serán nomeados e cesados polo Presidente da Xunta, a teor do disposto no artigo 26, e terán a alta consideración que corresponde á súa condición de membros do Goberno Autónomo e o tratamento de excelentísimo señor.
2. Os ex-Vicepresidentes e mailos ex-Conselleiros manterán o tratamento de excelentísimo señor e recibirán os honores protocolarios que estableza a lexislación vixente e a que dicte a Comunidade Autónoma.

Artigo 28

O Vicepresidente ou Vicepresidentes, se os houber, e mailos Conselleiros prestarán xuramento na súa toma de posesión coa mesma fórmula prevista nesta lei para o Presidente da Xunta.

Artigo 29

O cese do Presidente da Xunta comporta o de tódolos membros da mesma. A Xunta cesante continuará en funcións ata a toma de posesión da nova Xunta.

Artigo 30

Os membros da Xunta percibirán a remuneración e gastos de representación que se establezan polo Parlamento de Galicia e figuren nos Presupostos Xerais da Comunidade Autónoma.

Artigo 31

O Vicepresidente ou Vicepresidentes, se os houber, e mailos Conselleiros, non poderán exercer outras funcións representativas cás propias do mandato parlamentario ou, no seu caso, do Senado, nin calquera outra función pública que non derive do seu cargo, nin actividade mercantil ou profesional ou outra que menoscabe a independencia e dignidade da súa función.

Artigo 32

En canto á inmunity, estarase ó disposto no artigo 13 para o Presidente.

Capítulo II. Das atribucións

Artigo 33

O Vicepresidente, ou no seu caso, o Vicepresidente primeiro, amais de substituír ó Presidente nos supostos previstos nesta Lei, exercerá as

funcións que aquel lles delegue dentro do ámbito que lle confiran as disposicións da presente Lei.

Asimesmo, poderán designarse no seo da Xunta outros Vicepresidentes encargados de áreas homogéneas coas funcións que lles sexan asignadas

Artigo 34¹²

Os Conselleiros como xefes das súas Consellerías están investidos das seguintes atribucións:

1. Ostenta-la representación do Departamento de que son titulares.
2. Propoñer ó Consello os nomeamentos e ceses dos cargos da súa Consellería que requiran a forma de decreto para a súa designación.
3. Exerce-la iniciativa, dirección e inspección de tódolos servicios da Consellería e a alta inspección e demais funcións que lles corresponden respecto dos organismos autónomos adscritos á mesma.
4. Propoñer para a súa aprobación polo Consello a estruturación e organización da súa Consellería.
5. Propoñer ó Consello os proxectos de lei ou de Decreto relativos ás competencias atribuídas á súa Consellería.
6. Exerce-la potestade regulamentaria nas materias da súa Consellería.
7. Resolve-los recursos administrativos promovidos contra as resolucións dos organismos e das entidades da consellería, agás cando por lei ou regulamentariamente se lle atribúa esa facultade a outro órgano.
8. Formula-lo anteproyecto de presupostos da súa Consellería.
9. Dispoñe-los gastos propios dos servicios da súa Consellería non reservados á competencia do Consello, dentro dos límites da autorización presupostaria e interesar dos servicios financeiros competentes a ordenación dos pagos correspondentes.
10. Firmar en nome da Xunta os contratos relativos a asuntos propios da súa Consellería.
11. Resolve-los conflictos de atribucións entre autoridades dependentes da súa Consellería.
12. E cantas facultades lles atribúan as disposicións en vigor.

---

¹² Ap. 7 modificado polo artigo 30 da lei 7/2002, de 27 de decembro

Artigo 35

Os membros da Xunta poderán designar e cesar libremente o persoal colaborador e de asistencia directa dentro dos créditos presupostarios consignados ó efecto.

Este persoal, de carácter eventual, cesará automaticamente ó se produci-lo cese do membro da Xunta que efectuou o seu nomeamento.

Título IV. Organización e réxime xurídico¹³

Artigo 36¹⁴

1. A Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, constituída por órganos xerarquicamente ordenados baixo a dirección da Xunta, ten personalidade xurídica única e posúe a capacidade de obrar necesaria para levar a cabo os seus fins.

2. A actuación da Administración axéitase ós principios de legalidade, obxectividade, servizo ó interese xeral, publicidade, eficacia, xerarquía, economía do gasto público, desconcentración e coordinación entre os seus órganos.

Artigo 37¹⁵

1. Adoptarán a forma de Decreto:

a) As disposicións xerais aprobadas polo Consello da Xunta.

b) As resolucións do Consello da Xunta nos supostos dos números 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16 primeiro inciso e 18 do artigo 4 da presente Lei e os demais casos que establezan as Leis.

c) As resolucións do Presidente da Xunta, nos supostos contemplados no parágrafo segundo do artigo 24 e nos números 1 e 7 do artigo 26 desta Lei.

2. Os Decretos serán asinados polo Presidente da Xunta e referendados, agás no suposto c) do apartado anterior, polo Conselleiro competente en razón da materia.

Artigo 38¹⁶

---

¹³ Rúbrica modificada polo art. 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁴ Modificado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁵ Modificado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁶ Modificado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

As disposicións e resolucións dos Conselleiros revestirán a forma de Ordes, que serán asinadas polo titular do Departamento.

Cando interesen a máis de unha Consellería, serán asinadas conxuntamente polos Conselleiros afectados.

Artigo 39¹⁷

As normas regulamentarias terán o rango do órgano que as aprobara e ordenaranse xerarquicamente da seguinte forma:

1. Decretos
2. Ordes das Comisións Delegadas.
3. Ordes dictadas polos Conselleiros

Artigo 40¹⁸

Serán nulas de pleno dereito as normas regulamentarias que infrinxan outras de rango superior ou se opoñan ó establecido pola lei.

Artigo 41¹⁹

1. As disposicións regulamentarias non poderán establecer penas nin impoñer tributos ou exaccións de calquera natureza.

Tampouco poderán impoñer sancións a non ser no marco do disposto na Lei.

2. Serán nulas as disposicións e resolucións que infrinxan o disposto no apartado anterior.

Artigo 42²⁰

As resolucións administrativas de carácter particular non poderán vulneralo establecido nunha disposición de carácter xeral ou dispensar singularmente do seu cumprimento, aínda cando aquelas teñan un rango formal igual ou superior a esta

TÍTULO V. DAS RELACIÓNS DA XUNTA CO PARLAMENTO

Capítulo I. Do control parlamentario

---

¹⁷ Modificado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁸ Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

¹⁹ Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁰ Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Sección 1ª. Da moción de censura

Artigo 43²¹

1. O Consello poderá delega-las funcións administrativas que teña encomendadas nas Comisións Delegadas.
2. Sen prexuício das competencias delegadas no Vicepresidente primeiro de acordo co disposto no artigo 32 desta lei, o Presidente poderá delegar funcións puramente executivas nos demais membros da Xunta, dando conta ó Parlamento.
3. Os Conselleiros poderán delegar competencias administrativas nos órganos inmediatamente inferiores das súas Consellerías, cando as necesidades de funcionamento así o aconsellen.

Artigo 44²²

1. A delegación de atribucións a que se refire o artigo anterior e a súa revocación haberán de publicarse no *Diario Oficial de Galicia*.
2. Non poderán ser obxecto de delegación, a non ser que unha lei o autorice expresamente, as competencias que, á súa vez, foran delegadas, nin a competencia para resolver recursos administrativos interpostos contra actos ou resolucións do órgano delegatario.
3. Os actos dictados por delegación consideraranse como propios do órgano delegante, que en calquera momento poderá revoca-la delegación outorgada.

Artigo 45²³

1. O Parlamento pode esixi-la responsabilidade política da Xunta e do seu Presidente mediante a adopción por maioría absoluta da moción de censura.
2. A moción de censura deberá estar firmada, alomenos, por unha quinta parte dos membros do Parlamento, e haberá de incluír un candidato á Presidencia da Xunta.
3. A moción de censura non poderá ser votada ata que transcurran cinco días desde a súa presentación.

---

²¹ Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²² Renumerado polo artigo 10 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²³ Renumerado polo artigo 11.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Nos dous primeiros días do devandito prazo poderán presentarse mocións alternativas.

4. Se a moción de censura non fose aprobada polo Parlamento, os seus signatarios non poderán presentar outra durante o mesmo período de sesións.

Artigo 46²⁴

Se prosperase a moción de censura, a Xunta e o seu Presidente cesarán e o candidato incluído nela entenderase investido da confianza do Parlamento, procedéndose a continuación á súa designación como Presidente da Xunta, segundo o disposto no artigo 17 desta lei.

Artigo 47²⁵

O Presidente da Xunta, previa deliberación do Consello, pode plantexar perante o Parlamento a cuestión de confianza sobre o seu Programa ou sobre unha declaración política xeral. A cuestión de confianza non se poderá votar ata transcorridas 24 horas desde a súa presentación. A confianza entenderase outorgada cando vote a prol da mesma a maioría simple de Deputados.

Se o Parlamento negase a súa confianza ó Presidente da Xunta entenderase cesado e procederase á elección de novo Presidente conforme ó establecido nesta Lei.

Sección 3ª. Do impulso e control da acción política do Goberno²⁶

Artigo 48²⁷

A Xunta solicitará anualmente do Parlamento, ó comenzo dun dos períodos ordinarios de sesións, a celebración dun debate de política xeral.

Sección 4ª. Doutras formas de control²⁸

Artigo 49²⁹

O Parlamento, as súas Comisións e os Deputados a través da Presidencia do mesmo, poderán recabar a información e axuda que precisen da Xunta, dos seus Conselleiros e de calquera outra autoridade da Comunidade Autónoma.

²⁴ Renumerado polo artigo 11.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁵ Renumerado polo artigo 11.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁶ Rúbrica modificada polo artigo 11.1 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁷ Modificado polo artigo 11.2 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁸ Rúbrica engadida polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

²⁹ Renumerado polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Artigo 50³⁰

O Parlamento mailas súas Comisións poden reclama-la presenza dos Conselleiros e dos outros altos cargos da Comunidade Autónoma.

Artigo 51³¹

Os Conselleiros teñen acceso ás sesións do Parlamento e das súas Comisións e a facultade de se facer oír nelas. Ante as Comisións poderán facerse acompañar de altos cargos ou funcionarios das súas Consellerías e solicitar que estes informen

Artigo 52³²

1. A Xunta e cada un dos seus membros están sometidos ás mocións, interpelacións e preguntas que se lles formulen no Parlamento.
2. Toda interpelación poderá dar lugar a unha moción na que o Parlamento manifeste a súa posición.

Capítulo II. Delegación lexislativa

Artigo 53³³

1. O Parlamento poderá delegar na Xunta a potestade de dictar normas con rango de Lei que recibirán o título de Decretos legislativos.
2. A delegación lexislativa deberá outorgarse mediante unha lei de bases cando o seu obxecto sexa a formación de textos articulados ou por unha lei ordinaria cando se trate de refundir varios textos legais nun só.
3. Non poderán ser obxecto de delegación a regulación do réxime electoral da Comunidade Autónoma, a aprobación do presuposto, as leis institucionais ou de desenrolo básico do Estatuto e as que, pola súa natureza, requiran maioría cualificada para a súa aprobación.

Artigo 54³⁴

A delegación lexislativa haberá de outorgarse á Xunta en forma expresa para materia concreta e con fixación do prazo para o seu exercicio sen que se poida entender concedida de forma implícita nin por tempo indeterminado.

³⁰ Renumerado polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³¹ Renumerado polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³² Renumerado polo artigo 11.3 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³³ Renumerado polo artigo 11.4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³⁴ Renumerado polo artigo 11.4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

Tampouco poderá permiti-la subdelegación en prol de autoridades distintas da propia Xunta.

Artigo 55³⁵

1. As leis de bases delimitarán con precisión o obxecto e alcance da delegación lexislativa e os principios e criterios que se han de seguir no seu exercicio. En ningún caso poderán autorizar á Xunta para modifica-la propia lei de bases nin para dictar normas con carácter retroactivo.

2. As leis ordinarias de autorización para refundir textos legais, determinarán o ámbito normativo a que se refire o contido da delegación, especificando se se circunscribe á mera formulación dun texto único ou se se inclúe a de regularizar, clarexar e harmoniza-los textos legais que han de ser refundidos

Artigo 56³⁶

O control sobre os Decretos Lexislativos levarase a cabo nos termos previstos no Regulamento do Parlamento de Galicia, sen prexuício do cal as leis de delegación poderán establecer en cada caso fórmulas adicionais de control parlamentario.

Artigo 57

1. Cando unha proposición de lei ou unha enmenda sexa contraria a unha delegación legislativa en vigor, a Xunta está facultada para se opoñer á súa tramitación.

Neste caso poderá presentar unha proposición de lei para a derogación parcial ou total da lei de delegación.

2. A delegación entenderase esgotada coa publicación pola Xunta da norma correspondente.

---

³⁵ Renumerado polo artigo 11.4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

³⁶ Renumerado polo artigo 11.4 da lei 11/1988, de 20 de outubro

4. REGULAMENTO DO PARLAMENTO DE GALICIA, DO 1 DE SETEMBRO DE 1983: TÍTULOS I A VII.

REGULAMENTO DO PARLAMENTO DE GALICIA, DO 1 DE SETEMBRO DE 1983: TÍTULOS I A VII¹

TÍTULO I. DA SESIÓN CONSTITUTIVA DO PARLAMENTO DE GALICIA

Artigo 2

1. — Celebradas as eleccións ó Parlamento galego e proclamados os resultados en tódalas circunscricións electorais, a Xunta de Galicia publicará o decreto da sesión constitutiva, conforme o que dispoña unha lei do Parlamento.

2. — A sesión constitutiva terá lugar na data que, dentro do prazo de un mes, a partir do día de celebración das eleccións, determine o decreto de convocatoria.

Artigo 3

A sesión constitutiva será presidida inicialmente polo deputado electo de maior idade dos presentes, asistido, en calidade de secretarios, polos dous deputados máis novos.

Artigo 4

1. — O presidente declarará aberta a sesión e un dos secretarios dará lectura ó decreto de convocatoria, á relación de deputados electos e ós recursos contencioso-electorais interpostos, con indicación dos deputados electos que puidesen quedar afectados pola resolución dos mesmos.

2. — O Pleno procederá seguidamente á elección da Mesa do Parlamento de Galicia, de acordo co procedemento previsto no artigo 36 deste Regulamento.

Artigo 5

1. — Concluídas as votacións, os elixidos ocuparán os seus postos. O presidente electo prestará e solicitará dos demais deputados o xuramento ou a promesa de acatar e gardar fidelidade á Constitución e ó Estatuto de Galicia, para o cal serán chamados por

orde alfabética. Rematado o chamamento, o presidente declarará constituído o Parlamento, e a seguir levantará a sesión.

Artigo 6

---

¹ DO. Galicia 7 xaneiro 1984, núm. 4

Dentro do prazo dos quince días seguintes á celebración da sesión constitutiva, terá lugar a solemne sesión de apertura da lexislatura.

TÍTULO II. DO ESTATUTO DOS DEPUTADOS

DISPOSICIÓN XERAL

Artigo 7

1. — O deputado proclamado electo adquirirá a condición plena de deputado polo cumprimento conxunto dos seguintes requisitos:

1. Presentar na Oficialía Maior a credencial expedida polo correspondente órgano da Administración electoral.

2. Cubri-la súa declaración para efectos do exame de incompatibilidades, reflectindo os datos relativos a profesión e cargos públicos que desempeñe.

3. Prestar na primeira sesión do Pleno á que asista a promesa ou o xuramento de acatar e gardar fidelidade á Constitución e ó Estatuto de Galicia.

2. — Os dereitos e as prerrogativas serán efectivos desde o momento mesmo no que o deputado sexa proclamado electo. Con todo, celebradas tres sesións plenarias sen que o deputado adquira a condición plena de tal, non terá dereitos regulamentarios ata que esta adquisición se produza.

CAPÍTULO I. DOS DEREITOS DOS DEPUTADOS

Artigo 8

1. — Os deputados terán o dereito de asistir con voz e voto ás sesións do Pleno do Parlamento e ás das comisións das que formen parte. Poderán asistir igualmente, nas condicións establecidas neste Regulamento, ás sesións das comisións das que non formen parte.

2. — Os deputados terán dereito a formar parte, polo menos, de unha Comisión e a exercer-las facultades e desempeña-las funcións que este Regulamento lles atribúe.

Artigo 9

1. — Para o mellor cumprimento das súas funcións parlamentarias, os deputados, logo de coñecemento do respectivo grupo parlamentario, terán a facultade de solicitar das administracións públicas os datos, informes ou documentos que consten en poder destas.

2. — A solicitude dirixirase, en todo caso, por conducto da Presidencia do Parlamento, e a Administración requirida deberá facilita-la documentación solicitada ou manifestarlle ó presidente do Parlamento, en prazo non superior a trinta días e para o seu máis conveniente traslado ó solicitante, as razóns fundadas en dereito que o impidan.

3. — Os deputados teñen dereito tamén a recibir directamente ou a través do seu grupo parlamentario a información e documentación necesaria para o desenvolvemento das súas tarefas. Os servicios xerais da Cámara teñen a obriga de facilitárllela

Artigo 10

1. — Os deputados percibirán unha asignación económica que lles permita cumprir eficaz e dignamente a súa función.

2. — Terán igualmente dereito ás indemnizacións e axudas de custo por gastos que sexan indispensables para o cumprimento da súa función.

3. — A Mesa do Parlamento de Galicia fixará cada ano a contía das percepcións dos deputados e as súas modalidades dentro das correspondentes consignacións presupostarias.

Artigo 11

1. — Correrá a cargo do presuposto do Parlamento o aboamento das cotizacións á Seguridade Social e ás mutualidades daqueles deputados que, como consecuencia da súa dedicación parlamentaria, deixen de presta-lo servicio que motivaba a súa afiliación ou pertenza a aquelas.

2. — O Parlamento de Galicia poderá realizar coas entidades xestoras da Seguridade Social os concertos precisos para cumpri-lo disposto no apartado anterior e para afiliar, no réxime que proceda, os deputados que así o desexen e que con anterioridade non estivesen dados de alta na Seguridade Social.

3. — O establecido no apartado 1 estenderase, no caso dos funcionarios públicos que pola súa dedicación parlamentaria estean en situación de excedencia, ás cotas das clases pasivas.

CAPÍTULO II. DOS DEBERES DOS DEPUTADOS

Artigo 12

Os deputados terán o deber de asistir ás sesións do Pleno do Parlamento e das comisións das que formen parte.

Artigo 13

Os deputados están obrigados a axeita-la súa conducta ó Regulamento e a respecta-la orde, a cortesía e a disciplina parlamentarias, así como a non divulga-las actuacións que, segundo o disposto naquel, poidan ter excepcionalmente o carácter de secretas.

Artigo 14

Os deputados non poderán invocar ou facer uso da súa condición de parlamentarios para o exercicio de actividade mercantil, industrial ou profesional.

Artigo 15²

1. — Os deputados estarán obrigados a efectuar declaración notarial dos seus bens patrimoniais e daquelas actividades que lles proporcionen ou poidan proporcionar ingresos económicos.

2. — A declaración deberá formularse inicialmente como requisito para a adquisición da condición plena de deputado e así mesmo no prazo dos trinta días naturais seguintes á perda da dita condición. Para tales efectos a Cámara establecerá un modelo de declaración ó que necesariamente se axustará a mesma.

3. — As declaracións sobre actividades e bens inscribíranse no Rexistro de Intereses constituído na Cámara baixo a dependencia directa do presidente, e ó seu contido poderá accederse logo de autorización do mesmo, oída a Mesa da Cámara, e logo de solicitude debidamente xustificada, con excepción do referido ós bens patrimoniais, que en ningún caso estarán máis ca á disposición da Comisión do Estatuto dos Deputados.

Tamén se inscribirán neste Rexistro as resolucións do Pleno en materia de incompatibilidades e cantos outros datos sobre actividades dos deputados sexan remitidos pola Comisión do Estatuto dos Deputados e non consten previamente no mesmo.

Artigo 16³

1. — Os deputados deberán observar en todo momento as normas sobre incompatibilidades establecidas na Constitución, no Estatuto e nas leis.

2. — A Comisión do Estatuto dos Deputados elevaralle ó Pleno as súas propostas sobre a situación de incompatibilidade de cada deputado no prazo dos vinte días seguintes, contados a partir da plena asunción polo

---

² Modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

³ Apartado 2 modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

mesmo da condición de deputado ou da comunicación, que obrigatoriamente deberá realizar, de calquera alteración na declaración formulada para efectos de incompatibilidades. Para estes fins, remitiráselle desde o Rexistro de Intereses á Comisión do Estatuto dos Deputados a copia das declaracións de actividades e as súas modificacións.

3. — Declarada e notificada a incompatibilidade, o deputado incurso nela terá oito días para optar entre o escano e o cargo incompatible. Se non exercita-la opción no prazo sinalado, entenderase que renuncia ó seu escano.

4. — Todo membro do Parlamento que se ocupe directamente, no marco da súa profesión ou no dunha actividade remunerada, dunha cuestión que é obxecto de debate no Pleno dunha Comisión manifestarao con anterioridade.

CAPÍTULO III. DAS PRERROGATIVAS PARLAMENTARIAS

Artigo 17

Os deputados gozarán de inviolabilidade, aínda despois de cesaren no seu mandato, polos votos emitidos e polas opinións manifestadas no exercicio das súas funcións.

Artigo 18

Os deputados, durante o seu mandato, non poderán ser detidos nin retidos polos actos delictuosos cometidos no territorio de Galicia, senón en caso de flagrante delicto, correspondéndolle decidir, en todo caso, sobre a súa inculpación, prisión, procesamento e xuicio ó Tribunal Superior de Xusticia de Galicia. Fóra deste territorio, a responsabilidade penal será esixible, nos mesmos termos, ante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

Artigo 19

O presidente do Parlamento, unha vez coñecida a detención ou retención dun deputado, ou calquera outra actuación xudicial ou gubernativa que obstaculiza-lo exercicio da súa función parlamentaria, adoptará, de inmediato, cantas medidas coide convenientes, co fin de salvagarda-los dereitos e as prerrogativas da Cámara e mais dos seus membros.

CAPÍTULO IV. DA SUSPENSIÓN E PERDA DA CONDICIÓN DE DEPUTADO

Artigo 20

O deputado quedará suspendido nos seus dereitos e deberes parlamentarios:

1º Nos casos nos que, conforme este Regulamento, así proceda.

2º Cando unha sentenza firme condenatoria así o impoña ou cando o seu cumprimento implique a imposibilidade de exercer-la función parlamentaria.

Artigo 21⁴

O deputado perderá a súa condición de tal polas seguintes causas:

1ª Por decisión xudicial firme que anule a elección ou proclamación do deputado.

2ª Por falecemento ou incapacitación do deputado, declarada esta por decisión xudicial firme.

3ª Por extinción do mandato ó transcorrer-lo seu prazo ou disolverse a Cámara, sen prexuício da prórroga nas súas funcións dos membros, titulares e suplentes, da Deputación Permanente, ata a constitución da nova Cámara.

4ª Por renuncia expresa do deputado, perante a Mesa do Parlamento ou, en caso de imposibilidade física, perante notario, que lle remitirá o correspondente testemuño á Mesa.

TÍTULO III. DOS GRUPOS PARLAMENTARIOS

Artigo 22

1. — Os grupos parlamentarios deberán constar, polo menos, de cinco deputados. Cada deputado non poderá formar parte máis ca de un só grupo parlamentario.

2.— Non poden constituír grupo parlamentario separados deputados que pertencen a un mesmo partido ou coalición electoral, agás a excepción prevista no apartado 3 do artigo 26 deste Regulamento.

Artigo 23

1. — A constitución inicial de grupos parlamentarios farase dentro dos cinco días seguintes á sesión constitutiva do Parlamento mediante escrito dirixido á Mesa da Cámara.

---

⁴ Modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

2. — No devandito escrito, que irá asinado por tódolos que desexen constituí-lo grupo, deberá consta-la denominación deste e os nomes de tódolos membros, do seu portavoz e dos deputados que eventualmente poidan substituílo.

3. — Os deputados que non sexan membros de ningún dos grupos parlamentarios constituídos poderán asociarse a algún deles, mediante solicitude que, aceptada polo portavoz do grupo ó que se pretende asociar, se dirixa á Mesa da Cámara dentro do prazo sinalado no apartado 1 precedente.

4. — Os asociados computaranse para a determinación dos mínimos que se establecen no artigo precedente, así como para fixa-lo número de deputados de cada grupo nas distintas comisións.

Artigo 24

Os deputados que, conforme o establecido nos artigos precedentes, non quedasen integrados nun grupo parlamentario nos prazos sinalados quedarán necesariamente incorporados ó Grupo Mixto polo vixente período de sesións.

Artigo 25

Os deputados que adquiran a súa condición con posterioridade á sesión constitutiva do Parlamento de Galicia deberán incorporarse a un grupo parlamentario dentro dos cinco días seguintes a esta adquisición. Para que se poida produci-la incorporación, deberá consta-la aceptación do portavoz do grupo parlamentario correspondente. En caso contrario, quedará incorporado ó Grupo Parlamentario Mixto, nos mesmos termos establecidos no artigo anterior.

Artigo 26

1. — Unha vez producida a adscrición a un grupo parlamentario no tempo e na forma previstos no artigo anterior, o deputado que o abandonase terá que se encadrar necesariamente no Grupo Mixto durante o vixente período de sesións.

2. — Cando os compoñentes dun grupo parlamentario distinto do Mixto se reduzan durante o transcurso da lexislatura a un número inferior á metade do mínimo esixido para a súa constitución, o grupo quedará disolto e os seus membros pasarán automaticamente a formar parte daquel, nos mesmos termos prescritos no apartado que antecede.

3. — Iniciado un novo período de sesións, os deputados poderán incorporarse ó grupo parlamentario que desexen dos constituídos, e só

para o suposto de que por calquera circunstancia se extinguiše ou rematase a actividade do partido ou coalición electoral polo que concorresen poderán constituír, por unha soa vez, grupo ou grupos parlamentarios distintos se para iso cumpren as esixencias previstas neste Regulamento.

Artigo 27

1.— O Parlamento poñerá á disposición dos grupos parlamentarios locais e medios materiais suficientes e asignaralles, con cargo ó seu presuposto, unha subvención fixa idéntica para todos e outra variable en función do número de deputados de cada un deles. As contías fixaraas a Mesa da Cámara dentro dos límites da correspondente consignación presupostaria.

2. — Os grupos parlamentarios levarán unha contabilidade específica da subvención á que se refire o apartado anterior, que poñerán á disposición da Mesa do Parlamento de Galicia sempre que esta o pida.

Artigo 28

Tódolos grupos parlamentarios, coas especificacións previstas no presente Regulamento, gozan de idénticos dereitos.

TÍTULO IV. DA ORGANIZACIÓN DO PARLAMENTO

CAPÍTULO I. DA MESA

Sección 1ª. Das funcións da Mesa e dos seus membros

Artigo 29

1. — A Mesa é o órgano rector da Cámara e desempeña a representación colexiada desta nos actos a que asista.

2. — A Mesa estará composta polo presidente do Parlamento, dous vicepresidentes, un secretario e un vicesecretario.

Entenderase validamente constituída cando estean presentes, polo menos, tres dos seus membros.

3. — O presidente dirixe e coordina a acción da Mesa.

Artigo 30

1. — Correspóndenlle á Mesa as seguintes funcións:

1ª Interpretar e supli-lo Regulamento, se é o caso, nos supostos de dúbida ou omisión.

2ª Adoptar cantas decisións e medidas requiran a organización do traballo e o réxime e goberno interiores da Cámara.

3ª Elabora-lo proxecto de presupostos do Parlamento de Galicia e proceder á súa execución unha vez aprobados.

4ª Aproba-los gastos da Cámara, sen prexuício das delegacións que poida acordar.

5ª Cualificar, consonte o Regulamento, os escritos e documentos de índole parlamentaria, así como declara-la admisibilidade ou inadmisibilidade dos mesmos.

6ª Decidi-la tramitación de tódolos escritos e documentos de índole parlamentaria, de acordo coas normas establecidas neste Regulamento. Tanto se a resolución fose tramita-lo escrito no seo da propia Cámara ou dirixilo a outras institucións, como se se resolvese o arquivo do mesmo, darase conta da decisión adoptada ó peticionario ou peticionarios.

7ª Programa-las liñas xerais de actuación da Cámara, fixa-lo calendario de actividades do Pleno e das comisións para cada período de sesións e coordina-los traballos dos seus distintos órganos, todo isto logo de audiencia da Xunta de Portavoces.

8ª Calquera outra que lle encomende o presente Regulamento e as que non estean atribuídas a un órgano específico.

2. — Se un deputado ou un grupo parlamentario discrepar da decisión adoptada pola Mesa no exercicio das funcións a que se refiren os puntos 5ª e 6ª do apartado anterior, poderá solicita-la súa reconsideración. A Mesa decidirá definitivamente, oída a Xunta de Portavoces, mediante resolución motivada.

Artigo 31

1. — O presidente do Parlamento desempeña a representación da Cámara, asegura a boa marcha dos traballos, dirixe os debates, mantén a orde dos mesmos e ordena os pagamentos, sen prexuício das delegacións que poida conferir.

2. — Correspóndelle ó presidente cumprir e facer cumpri-lo Regulamento e interpretar e supli-lo mesmo no transcurso dos debates.

3. — O presidente desempeña, así mesmo, tódalas demais funcións que lle confiren o Estatuto de Galicia, as demais leis e o presente Regulamento.

Artigo 32

Os vicepresidentes, pola súa orde, substitúen o presidente, exercendo as súas funcións en caso de vacante, ausencia ou imposibilidade deste. Desempeñan, ademais, calquera outra función, prevista neste Regulamento, que lles encomenden o presidente ou a Mesa.

Artigo 33

O secretario e o vicesecretario supervisan e autorizan, co visto e praxe do presidente, as actas das sesións plenarias, da Mesa e da Xunta de Portavoces, así como as certificacións que se deban expedir; asisten ó presidente nas sesións para asegura-la orde nos debates e a corrección nas votacións; colaboran para o normal desenvolvemento dos traballos da Cámara segundo as disposicións do presidente; e exercen, ademais, calquera outra función, prevista neste Regulamento, que lles encomenden o presidente ou a Mesa.

Artigo 34

A Mesa reunirase por convocatoria do presidente e estará asesorada polo secretario, que redactará a acta das sesións e coidará, baixo a dirección do presidente, da execución dos acordos.

Sección 2ª. Da elección dos membros da Mesa

Artigo 35

1. — O Pleno elixirá os membros da Mesa na sesión constitutiva do Parlamento de Galicia.

2. — Procederase a unha nova elección dos membros da Mesa cando as sentencias recaídas nos recursos contencioso-electorais supuxesen cambio na titularidade de máis do dez por cento dos escanos. A devandita elección terá lugar unha vez que os novos deputados teñan adquirida a plena condición de tales.

Artigo 36

1. — Na elección de presidente cada deputado escribirá só un nome na papeleta. Resultará elixido o que obteña o voto da maioría absoluta dos membros da Cámara. Se ningún obtivese na primeira votación esta maioría, repetirase a elección entre os que acadasen as dúas maiores votacións e resultará elixido o que obteña máis votos.

2. — Os dous vicepresidentes elixíranse simultaneamente. Cada deputado escribirá só un nome na papeleta. Resultarán elixidos, por orde sucesiva, os dous que obteñan maior número de votos. Na mesma forma serán elixidos o secretario e mailo vicesecretario.

3. — Se nalgunha votación se producir empate, celebraranse sucesivas votacións entre os candidatos igualados en votos ata que o empate quede dirimido.

Artigo 37

As vacantes que se produzan na Mesa durante a lexislatura serán cubertas por elección do Pleno na forma establecida no artigo anterior, axeitado nas súas previsións á realidade das vacantes que se teñen que cubrir.

CAPÍTULO II. DA XUNTA DE PORTAVOCES

Artigo 38

1. — Os portavoces dos grupos parlamentarios constitúen a Xunta de Portavoces, que se reunirá baixo a presidencia do presidente do Parlamento. Este convocaráa por iniciativa propia ou por petición de dous grupos parlamentarios ou da quinta parte dos membros da Cámara.

2. — Das convocatorias da Xunta de Portavoces daráselle conta ó Goberno autonómico de Galicia para que envíe, se o considera oportuno, un representante, que poderá estar acompañado, se é o caso, por persoa que o asista.

3. — Deberán asistir ás reunións da Xunta de Portavoces, polo menos, un vicepresidente, o secretario ou vicesecretario da Cámara e o letrado oficial maior. Os portavoces ou os seus suplentes poderán estar acompañados por un membro do seu grupo que non terá dereito a voto.

4. — As decisións da Xunta de Portavoces adoptaranse sempre en función do criterio de voto ponderado.

Artigo 39

Sen prexuício das funcións que lle atribúe o presente Regulamento, a Xunta de Portavoces será escoitada para:

Establece-los criterios que contribúan a ordenar e facilita-los debates e as tarefas do Parlamento.

Decidi-la Comisión competente para entender nos proxectos ou nas proposicións de lei.

Fixa-lo número de membros de cada grupo parlamentario que integrarán as comisións.

Establece-lo calendario de actividades das comisións.

Asignárlle-los escanos no salón de sesións ós diferentes grupos parlamentarios.

CAPÍTULO III. DAS COMISIÓNS

Sección 1ª. Das comisións en xeral

Artigo 40 ⁵

1. — As comisións, agás precepto en contrario, estarán formadas polos membros que designen os grupos parlamentarios no número que, respecto de cada un, indique a Mesa do Parlamento, oída a Xunta de Portavoces, e en proporción á importancia numérica daqueles na Cámara. Tódolos grupos parlamentarios teñen dereito a contar, como mínimo, cun representante en cada Comisión.

2. — Os grupos parlamentarios poden substituír un ou varios dos seus membros adscritos a unha Comisión, por outro ou outros do mesmo grupo, logo de comunicación por escrito ó presidente do Parlamento. Se a substitución fose só para un determinado asunto, debate ou sesión, a comunicación faráselle verbalmente ou por escrito ó presidente da Comisión, quen admitirá como membro da mesma, indistintamente, o substituto ou o substituído.

Así mesmo poderán ser eventualmente substituídos o vicepresidente ou o secretario dunha Comisión por outros membros do mesmo grupo parlamentario, comunicándollo así ó presidente da Comisión verbalmente.

3. — Os membros da Xunta de Galicia poderán asistir con voz ás comisións.

Artigo 41

As comisións, coas excepcións previstas neste Regulamento, elixen de entre os seus membros unha Mesa, composta por un presidente, un vicepresidente e mais un secretario. A elección verificarase de acordo co establecido para a elección da Mesa do Parlamento, axeitado ó distinto número de postos que se teñen que cubrir.

Artigo 42

---

⁵ Apartado 2 modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

1. — As comisións serán convocadas polo seu presidente, de acordo co do Parlamento, por iniciativa propia ou por petición de dous grupos parlamentarios ou dunha quinta parte dos membros da Comisión.

O presidente do Parlamento poderá convocar e presidir calquera Comisión, aínda que só terá voto naquelas das que forme parte.

2. — As comisións entenderanse validamente constituídas en sesión plenaria cando estean presentes a metade máis un dos seus membros.

Artigo 43

1. — As comisións coñecerán dos proxectos, proposicións ou asuntos que lles encomende, de acordo coa súa respectiva competencia, a Mesa do Parlamento.

2. — A Mesa do Parlamento, pola súa propia iniciativa ou por petición dunha Comisión interesada, poderá acordar que, sobre unha cuestión que sexa competencia principal dunha Comisión, informe previamente outra ou outras comisións.

3. — As comisións deberán concluí-la tramitación de calquera asunto nun prazo máximo de dous meses, agás naqueles casos nos que este Regulamento imponha un prazo distinto ou a Mesa da Cámara, atendidas as circunstancias excepcionais que poidan concorrer, acorde amplíalo ou reduci-lo.

4. — As comisións poden reunirse no período de vacacións parlamentarias, mais, neste lapso, non poderán actuar con capacidade lexislativa plena.

Artigo 44⁶

1. — A través do presidente do Parlamento, as comisións poden:

1º Pedir-la información e documentación que necesiten das institucións autonómicas e mais dos entes públicos de Galicia. Así mesmo pódennles solicitar información e documentación ás autoridades do Estado respecto daquelas competencias atribuídas á Xunta de Galicia das cales non estean aínda transferidos os servizos. As autoridades requiridas, nun termo non superior ós trinta días, facilitarán o que se lles pedise ou ben manifestaranlle ó presidente do Parlamento as razóns polas que non poden facelo, para que llo comunique á Comisión solicitante.

2º Requirir-la presenza dos membros da Xunta de Galicia competentes por razón da materia que se debata, para informaren sobre tódalas cuestións das que sexan consultados.

---

⁶ Apartado 1, parágrafo 3º modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

3º Solicita-la presenza de funcionarios, autoridades e particulares.

2.— Se os funcionarios ou as autoridades non compareceren e non o xustificaren no prazo establecido pola Comisión, ou non se responder á petición de información requirida no período indicado no apartado anterior, o presidente do Parlamento comunicarllo á autoridade ou ó funcionario superior correspondente por se for precedente esixirles algunha responsabilidade.

Sección 2ª. Das comisións permanentes

Artigo 45

1. — Son comisións permanentes lexislativas as seguintes:

1ª Institucional, de Administración Xeral, Xusticia e Interior.

2ª Ordenación Territorial, Obras Públicas, Medio Ambiente e Servizos.

3ª Economía, Facenda e Presupostos.

4ª Educación e Cultura.

5ª Sanidade, Política Social e Emprego.

6ª Industria, Enerxía, Comercio e Turismo.

7ª Agricultura, Alimentación, Gandería e Montes.

8ª Pesca e Marisqueo.

2. — Son tamén comisións permanentes aquelas que deban constituírse por disposición legal e mailas seguintes:

1ª Regulamento.

2ª Estatuto dos Deputados.

3ª Peticións.

3. — As comisións permanentes a que se refiren os apartados anteriores deberán constituírse dentro dos dez días seguintes á sesión constitutiva do Parlamento de Galicia.

Artigo 46

A Comisión de Regulamento estará formada polo presidente da Cámara, que a presidirá, polos demais membros da Mesa do Parlamento de Galicia e mais polos deputados que designen os grupos parlamentarios, de acordo co disposto no artigo 40 deste Regulamento.

Artigo 47⁷

1. — A Comisión do Estatuto dos Deputados estará composta por un membro de cada un dos grupos parlamentarios. Terá un presidente, un vicepresidente e un secretario, e adoptará as súas resolucións mediante o voto ponderado de cada un dos seus membros.

2. — A Comisión actuará como órgano preparatorio das resolucións do Pleno cando este, de acordo co Regulamento, deba pronunciarse en asuntos que afecten ó estatuto dos deputados, agás no caso de que a proposta lle corresponda á Presidencia ou á Mesa do Parlamento de Galicia.

A Comisión elevaralle ó Pleno, debidamente articuladas, as propostas que no seu seo estiveren formalizadas.

Artigo 48

1. — A Comisión de Peticións estará formada pola Mesa do Parlamento máis un deputado de cada grupo parlamentario e adoptará as decisións polo sistema de voto ponderado.

2. — A Comisión examinará cada petición, individual ou colectiva, que reciba o Parlamento de Galicia e poderá acorda-la súa remisión, segundo proceda, por conducto do presidente da Cámara:

1º Ó Defensor do Pobo.

2º Á Comisión do Parlamento que estiver coñecendo ou puider coñece-lo asunto de que se trate.

3º Ás Cortes, ó Goberno, ós tribunais, ó Ministerio Fiscal ou á Comunidade Autónoma, Deputación ou Concello ó que corresponda.

3. — A Comisión tamén poderá acordar, se non procede-la remisión a que se refire o apartado anterior, o arquivo da petición sen máis trámites.

4. — En todo caso, acusarase recibo da petición e comunicáraselle ó petionario o acordo adoptado.

Artigo 49

---

⁷ Apartado 1 modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

1. — O Pleno da Cámara, por proposta da Mesa, oída a Xunta de Portavoces, poderá acorda-la creación doutras comisións que teñan carácter permanente durante a lexislatura na que o acordo se adopte.
2. — O acordo de creación fixará o criterio de distribución de competencias entre a Comisión creada e as que, se é o caso, poidan resultar afectadas.
3. — Polo mesmo procedemento sinalado no apartado 1 poderá acordarse a disolución das comisións a que este artigo se refire.

Sección 3ª. Das comisións non permanentes

Artigo 50⁸

Son comisións non permanentes as que se crean para unha función especial ou un traballo concreto. Extínguense ó finaliza-lo seu obxecto e, en todo caso, ó concluí-la lexislatura. Poden ser especiais ou de investigación, e os seus acordos, resolucións ou propostas adoptaranse mediante o voto ponderado, incluída a elección da correspondente Mesa, salvo cando a representación de cada grupo parlamentario na Comisión garde a proporcionalidade existente no Pleno.

Artigo 51⁹

A creación de comisións especiais e o seu eventual carácter mixto ou conxunto respecto doutras xa existentes poderá acordala a Mesa do Parlamento por iniciativa propia, de dous grupos parlamentarios ou da quinta parte dos deputados membros da Cámara, e logo de audiencia da Xunta de Portavoces.

Artigo 52¹⁰

1. — O Pleno do Parlamento de Galicia, por proposta da Xunta, da Mesa, de dous grupos parlamentarios ou da quinta parte dos deputados membros da Cámara, poderá acorda-la creación dunha Comisión de investigación sobre calquera asunto de interese público.
2. — As comisións de investigación elaborarán un plan de traballo e poderán nomear ponencias no seu seo e requirir-la presenza, por conducto da Presidencia do Parlamento de Galicia, de calquera persoa para ser oída. Os extremos sobre os que deba informa-la persoa requirida deberán serlle comunicados cunha antelación mínima de cinco días. Os comparecentes serán advertidos dos seus dereitos así como da posibilidade de acudir

---

⁸ Modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

⁹ Modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

¹⁰ Apartado 2 modificado polo artigo único da comunicación do 19 de decembro de 1994

asistidos de letrado³.— A Presidencia da Cámara, oída a Comisión, poderá, se é o caso, dicta-las oportunas normas de procedemento.

4. — As conclusións destas comisións deberán plasmarse nun dictame que será discutido no Pleno da Cámara. O presidente do Parlamento, oída a Mesa e a Xunta de Portavoces, está facultado para ordena-lo debate, concede-la palabra e fixa-los tempos das intervencións.

5. — As conclusións aprobadas polo Pleno da Cámara serán publicadas no *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* e comunicadas á Xunta de Galicia, sen prexuício de que a Mesa do Parlamento lle dea traslado das mesmas ó Ministerio Fiscal para o exercicio, cando proceda, das accións oportunas.

6. — Por petición do grupo parlamentario propoñente publicaranse tamén no *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* os votos particulares rexeitados.

CAPÍTULO IV. DO PLENO

Artigo 53

O Pleno do Parlamento de Galicia será convocado polo seu presidente, por propia iniciativa ou por solicitude, polo menos, de dous grupos parlamentarios ou da quinta parte dos deputados membros da Cámara.

Artigo 54

1. — Os deputados tomarán asento no salón de sesións conforme a súa adscrición a grupos parlamentarios.

2. — Haberá no salón de sesións un banco especial destinado ós membros da Xunta de Galicia.

3. — Só terán acceso ó salón de sesións, ademais das persoas indicadas, os funcionarios do Parlamento de Galicia no exercicio do seu cargo e quen estea expresamente autorizado polo presidente.

CAPÍTULO V. DA DEPUTACIÓN PERMANENTE

Artigo 55

1. — A Deputación Permanente velará polos poderes da Cámara cando estea expirado o mandato parlamentario, cando o Parlamento estea disolto ou non estea reunido por vacacións ou por calquera causa de forza maior que impida reuni-lo Pleno. Especialmente:

1º Coñecerá a delegación temporal das funcións executivas do presidente da Xunta de Galicia nun dos conselleiros.

2º Exercerá o control da lexislación delegada.

3º Entenderá en todo o que atingue á inviolabilidade parlamentaria.

4º Convocará o Parlamento por acordo da maioría absoluta dos membros da Deputación Permanente.

5º Poderá autorizar presupostos extraordinarios, suplementos de créditos e créditos extraordinarios, por petición da Xunta de Galicia, por razón de urxencia e de necesidade xustificada, sempre que así o acorda-la maioría absoluta dos seus membros.

6º Poderá tamén autorizar ampliacións ou transferencias de crédito, cando o esixan a conservación da orde, unha calamidade pública ou unha necesidade financeira urxente doutra natureza, de acordo coa maioría absoluta dos seus membros.

2. — A Deputación Permanente debe cumprir calquera outra función que lle encomende o Regulamento do Parlamento.

Artigo 56

1. — A Deputación Permanente estará presidida polo presidente do Parlamento de Galicia. Formarán parte da mesma un mínimo de once membros, que representarán ós grupos parlamentarios en proporción á súa importancia numérica.

2. — A fixación do número de membros farase conforme o establecido no apartado 1 do artigo 40. Cada grupo parlamentario designará o número de deputados titulares que lle correspondan e outros tantos en concepto de suplentes.

3. — A Deputación elixirá de entre os seus membros un vicepresidente e un secretario, de acordo co establecido para a elección da Mesa do Parlamento de Galicia, axeitado ó distinto número de postos que se teñen que cubrir.

4. — A Deputación Permanente será convocada polo presidente, por iniciativa propia ou por petición de dous grupos parlamentarios ou dunha quinta parte dos membros daquela.

Artigo 57

1. — En calquera caso, a Deputación Permanente daralle conta ó Pleno do Parlamento dos asuntos e das decisións tratados na primeira sesión ordinaria.

2. — Ó se constituí-lo Parlamento, dentro do prazo de quince días seguintes á súa primeira reunión, os deputados e os grupos parlamentarios poderán formular obxeccións contra a vixencia dos acordos que adoptase a Deputación Permanente.

3. — Se durante este prazo se formularen obxeccións a través de escrito dirixido á Mesa do Parlamento, esta enviarallas á Comisión competente, que haberá de emitir un dictame no prazo que se sinale. O dictame será debatido no Pleno do Parlamento segundo as normas xerais de procedemento lexislativo; para este efecto, cada observación considerarase como unha emenda.

Artigo 58

Seralles aplicable ás sesións da Deputación Permanente e ó seu funcionamento o establecido para o Pleno no presente Regulamento.

Artigo 59

Despois da celebración de eleccións ó Parlamento de Galicia, a Deputación Permanente daralle conta ó Pleno do mesmo, unha vez constituído este, dos asuntos que tratase e das decisións adoptadas.

CAPÍTULO VI. DOS SERVICIOS DO PARLAMENTO

Artigo 60

1. — O Parlamento de Galicia dispoñerá dos medios persoais e materiais necesarios para o desenvolvemento das súas funcións, especialmente de servizos técnicos, de documentación e de asesoramento.

2. — A relación de postos de traballo e a determinación de funcións correspondentes a cada un deles faraa a Mesa do Parlamento.

3. — Estes postos cubriranse conforme o disposto nas leis que lles sexan aplicables.

Artigo 61

O Parlamento contará cunha biblioteca, e o presuposto da Cámara dedicará anualmente unha asignación para a mesma.

Artigo 62

1. — O letrado oficial maior do Parlamento, baixo a dirección do presidente e da Mesa, é o xefe superior de todo o persoal e de tódolos servizos do Parlamento e cumpre as funcións técnicas e de asesoramento dos órganos

rectores deste, asistido dos letrados do Parlamento adscritos á Oficialía Maior.

2. — O letrado oficial maior é nomeado pola Mesa do Parlamento, de entre os letrados do mesmo.

Artigo 63

As publicacións oficiais do Parlamento de Galicia son as seguintes:

1ª O *Diario de Sesións do Parlamento de Galicia*.

2ª O *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia*.

Artigo 64

1. — No *Diario de Sesións* reproduciranse integramente, deixando constancia dos incidentes producidos, tódalas intervencións e acordos adoptados en sesións do Pleno, da Deputación Permanente e, se é o caso, das comisións que non teñan carácter secreto.

2. — Das sesións secretas levantarase acta taquigráfica, o único exemplar da cal custodiarase na Presidencia. Este exemplar poderá ser consultado polos deputados. Os acordos adoptados publicaranse no *Diario de Sesións*, a non ser que o órgano parlamentario decida o carácter reservado dos mesmos e sen prexuício do disposto nos apartados 5 e 6 do artigo 52 deste Regulamento.

Artigo 65

O *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* publicará os proxectos e as proposicións de lei, os votos particulares ou as emendas que se teñan de defender no Pleno ou en comisións con capacidade lexislativa plena, os informes de Ponencia, os dictames das comisións, os acordos das comisións e do Pleno, as interpelacións, as mocións, as proposicións non de lei, as propostas de resolución, as preguntas e respostas que se dean que non sexan de carácter reservado, as comunicacións da Xunta de Galicia e calquera outro texto ou documento dos cales sexa esixida a súa publicación por algún precepto deste Regulamento ou a ordene o presidente, atendendo á esixencia dun trámite que requira a intervención do Parlamento. Tamén publicará a xuicio da Presidencia as disposicións das Cortes Xerais do Estado que poidan afectar á Comunidade Autónoma galega.

Artigo 66

1. — A Mesa da Cámara adoptará as medidas axeitadas, en cada caso, para facilitarlles ós medios de comunicación social a información sobre as actividades dos distintos órganos do Parlamento de Galicia.
2. — A propia Mesa regulará a concesión de credenciais ós representantes dos distintos medios de comunicación social, co obxecto de que poidan acceder ós locais do recinto parlamentario que se lles destine e ás sesións ás que poidan asistir.
3. — Ninguén poderá, sen estar expresamente autorizado polo presidente do Parlamento, realizar gravacións gráficas ou sonoras das sesións dos órganos da Cámara.

TÍTULO V. DAS DISPOSICIÓNS XERAIS DE FUNCIONAMENTO

CAPÍTULO I. DAS SESIÓNS

Artigo 67

1. — O Parlamento de Galicia reunirase anualmente en dous períodos ordinarios de sesións, de setembro a decembro e de febreiro a xuño.
2. — Fóra dos devanditos períodos, a Cámara só poderá celebrar sesións extraordinarias por petición da Xunta de Galicia, da Deputación Permanente ou da maioría absoluta dos membros do Parlamento. Na petición deberá figura-la orde do día que se propón para a sesión extraordinaria solicitada.
3. — A convocatoria e a fixación da orde do día das sesións extraordinarias, tanto das comisións coma do Pleno, faranse de acordo co previsto neste Regulamento para as sesións ordinarias do Pleno.

Artigo 68

1. — As sesións, por regra xeral, celebraranse en días comprendidos entre o martes e o venres, ámbolos dous inclusive, de cada semana.
2. — Poderán, non obstante, celebrarse en días diferentes dos sinalados:
  - 1º Por acordo tomado en Pleno ou en Comisión, por iniciativa dos seus respectivos presidentes, de dous grupos parlamentarios ou dunha quinta parte dos deputados membros da Cámara ou da Comisión.
  - 2º Por acordo da Mesa do Parlamento de Galicia, aceptado pola Xunta de Portavoces.

Artigo 69¹¹

As sesións do Pleno serán públicas coas seguintes excepcións:

1ª Cando se traten cuestións que atingan ó decoro da Cámara ou dos seus membros, ou da suspensión dun deputado.

2ª Cando se debatan propostas, dictames, informes ou conclusións elaboradas no seo da Comisión do Estatuto dos Deputados.

3ª Cando o acorde o Pleno por maioría absoluta dos seus membros, por iniciativa da Mesa do Parlamento, da Xunta, de dous grupos parlamentarios ou da quinta parte dos membros da Cámara. Formulada a solicitude de sesión secreta, someterase a votación sen debate e a sesión continuará co carácter que se acordase.

Artigo 70¹²

1. — As sesións das comisións son a porta pechada, mais poderán asisti-los representantes dos medios de comunicación social debidamente acreditados.

2. — As sesións das comisións serán secretas canda o acorden por maioría absoluta dos seus membros, por iniciativa da súa respectiva Mesa, da Xunta de dous grupos parlamentarios ou da quinta parte dos seus compoñentes.

3. — Serán secretas, en todo caso, as sesións e os traballos da Comisión do Estado dos Deputados.

4. — As sesións das comisións de investigación axustaranse ó previsto no apartado 1 deste artigo, coas seguintes excepcións:

a) Serán secretas as reunións das ponencias que se creen no seo da Comisión.

b) Serán igualmente secretas as comparecencias que versen sobre materias que fosen declaradas reservadas ou secretas conforme a lexislación vixente e as que traten sobre asuntos que coincidan con actuacións xurídicas que fosen declaradas secretas.

---

¹¹ Cuestión segunda modificada polo artigo único da Comunicación de 19 de decembro de 1994

¹² Modificado polo artigo único da Comunicación de 19 de decembro de 1994

c) Tamén serán secretos os datos, informes ou documentos facilitados a estas comisións para o cumprimento dos seus fins cando o dispoña unha lei ou cando motivadamente o acorde a propia Comisión.

Artigo 71

1. — Das sesións do Pleno e das comisións levantarase acta, que conterá unha relación sucinta das materias debatidas, persoas intervenientes, incidencias producidas e acordos adoptados.

2. — As actas serán asinadas polo secretario ou vicesecretario, co visto e prace do presidente, e quedarán á disposición dos deputados na Oficialía Maior do Parlamento. No caso de que non se produza reclamación sobre o seu contido dentro dos dez días seguintes á celebración da sesión, entenderase aprobada; en caso contrario, someterase á decisión do órgano correspondente na súa seguinte sesión.

CAPÍTULO II. DA ORDE DO DÍA

Artigo 72

1. — O presidente, de acordo coa Mesa e a Xunta de Portavoces, tendo en conta o calendario de actividades, fixará a orde do día do Pleno, que se incluírá na correspondente convocatoria.

2. — A orde do día das comisións será fixada pola súa respectiva Mesa, tendo en conta o calendario establecido pola Mesa do Parlamento.

3. — A Xunta de Galicia poderá pedir que nunha sesión concreta se inclúa un asunto con carácter prioritario, sempre que este cumprise os trámites regulamentarios que o fagan estar en condición de ser incluído na orde do día.

4. — Por iniciativa dun grupo parlamentario ou da Xunta de Galicia, a Mesa do Parlamento poderá acordar por maioría coa Xunta de Portavoces e o seu presidente, e atendendo a razóns de urxencia, a inclusión na orde do día dun determinado asunto aínda que non cumprise os trámites regulamentarios.

5. — As sesións plenarias non poderán ser levantadas antes que a orde do día fose debatida na súa totalidade sen prexuício das alteracións previstas no presente Regulamento.

Artigo 73

1. — A orde do día do Pleno pode ser alterada por acordo deste, por proposta do presidente ou por petición de dous grupos parlamentarios ou dunha quinta parte dos membros da Cámara.
2. — A orde do día dunha Comisión pode ser alterada por acordo desta, por proposta do seu presidente ou por petición de dous grupos parlamentarios ou dunha quinta parte dos deputados membros da mesma.
3. — Nun e noutro caso, cando se trate de incluír un asunto, este terá que ter cumpridos os trámites regulamentarios que lle permitan estar en condicións de ser incluído.

CAPÍTULO III. DOS DEBATES

Artigo 74

Ningún debate poderá comezar sen a previa distribución, polo menos con corenta e oito horas de antelación, do informe, do dictame ou da documentación que teña de servir de base ó mesmo, agás acordo contrario da Mesa do Parlamento ou da Comisión, debidamente xustificado.

Artigo 75 ¹³

1. — Ningún deputado poderá falar sen ter pedida e obtida do presidente a palabra. Se un deputado chamado pola Presidencia non se encontrase presente, enténdese que renunciou a facer uso da palabra.
2. — Os discursos pronunciaranse persoalmente e de viva voz. O orador poderá facer uso da palabra desde a tribuna ou desde o escano.
3. — Ninguén poderá ser interrompido, cando fale, senón polo presidente, para lle advertir que esgotou o tempo, para chamalo á cuestión ou á orde, para lle retira-la palabra ou para facer chamadas á orde á Cámara, a algún dos seus membros ou ó público.
4. — Os deputados que pedisen a palabra nun mesmo sentido poderán cederse a rolda entre si. Logo de comunicación ó presidente e para un caso concreto calquera deputado con dereito a intervir poderá ser substituído por outro do mesmo grupo parlamentario.
5. — Os membros da Xunta de Galicia poderán intervir, sempre que o soliciten, ó longo dos debates para matizar ou esclarecer feitos ou fixa-la postura do Goberno. Estas intervencións non reabrirán o debate, sen prexuício da réplica específica que poderá exercer-la oposición e da dúplica a cargo do Goberno.

---

¹³ Apartado 5 modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

6. — Transcorrido o tempo establecido, o presidente, tras indicarlle dúas veces ó orador que conclúa, retirarlle a palabra.

Artigo 76

1. — Cando, a xuício da Presidencia, no desenvolvemento dos debates se fixesen alusións que impliquen xuicios de valor ou inexactitudes sobre a persoa ou conducta dun deputado, concederáselle ó aludido, se así o solicitase, o uso da palabra, por un tempo de tres minutos, para que conteste ás alusións realizadas.

2. — Non se poderá contestar ás alusións senón na mesma sesión. Se o deputado aludido non estiver presente, poderá contestar á alusión na sesión seguinte.

3. — Cando a alusión afecte ó decoro ou á dignidade dun grupo parlamentario, o presidente poderá concederlle a un representante daquel o uso da palabra polo mesmo tempo e coas condicións que se establecen nos apartados 1 e 2 do presente artigo.

Artigo 77

1. — En calquera estado do debate, un deputado poderá pedi-la observancia do Regulamento. Para este efecto, deberá cita-lo artigo ou os artigos dos que reclama a aplicación. Non caberá por este motivo debate ningún debendo acatarse a resolución que a Presidencia adopte á vista da alegación feita.

2. — Calquera deputado poderá tamén pedir, durante a discusión ou antes de votar, a lectura das normas ou dos documentos que coide conducentes á ilustración da materia de que se trate. A Presidencia poderá denega-las lecturas que coide non pertinentes ou innecesarias.

Artigo 78 ¹⁴

1. — En todo o debate, o que fose contradito nas súas argumentacións por outro ou outros dos intervenientes terá dereito a replicar ou rectificar por unha soa vez e por tempo máximo de cinco minutos.

2. — Dentro do marco establecido no presente Regulamento, o presidente ten as facultades de ordena-los debates e as votacións, acumulando asuntos, incrementando ou diminuíndo o tempo das intervencións, ponderando para isto a importancia dun asunto e as circunstancias concorrentes.

Artigo 79

---

¹⁴ Apartado 2 modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

1. — Se non houber precepto específico entenderase que en todo debate cabe unha rolda a favor, outra en contra e unha rolda de portavoces. Non poderán intervir nesta última os grupos parlamentarios que xa o fixesen na rolda a favor ou en contra. A duración das intervencións nunha discusión sobre calquera asunto ou cuestión, agás precepto en contra deste Regulamento, será fixada pola Mesa de acordo coa Xunta de Portavoces.

2. — Se o debate for dos cualificados como de totalidade, as roldas serán de quince minutos, e, tras elas, os demais grupos parlamentarios poderán fixa-la súa posición en intervencións que non excedan de dez minutos.

Artigo 80

1. — Os grupos parlamentarios intervirán nas roldas xerais en orde inversa á súa importancia numérica, comezando polo grupo de menor número de membros.

2. — Os membros do Grupo Mixto distribuirán entre eles o tempo total de intervención, que no seu conxunto non poderá exceder do que lle corresponde a cada un dos demais grupos. A Presidencia da Cámara deberá ser informada do acordo antes de cada sesión, e de non teren concretada a intervención os membros do grupo resolverá sobre a distribución do tempo que ha de empregar cada un deles.

Artigo 81

A Presidencia poderá acorda-lo cerramento dunha discusión, de acordo coa Mesa, cando estimase que un asunto está suficientemente debatido. Tamén poderá acordalo por petición do portavoz dun grupo parlamentario. Sobre esta petición de cerramento poderán falar, durante cinco minutos como máximo cada un, un orador en contra e outro a favor.

Artigo 82

Cando o presidente, os vicepresidentes ou o secretario ou vicesecretario da Cámara ou da Comisión desexaren tomar parte no debate, abandonarán o seu lugar na Mesa e non volverán ocupalo ata que conclúise a discusión do tema de que se trate.

CAPÍTULO IV. DAS VOTACIÓNS

Artigo 83

1. — Para adoptar acordos, a Cámara e mailos seus órganos deberán estar reunidos regulamentariamente e con asistencia da maioría dos seus membros.

2. — Se chegado o momento da votación ou celebrada esta resulta que non existise o quorum a que se refire o apartado anterior, pospoñerase a votación polo prazo máximo de dúas horas. Se transcorrido este prazo tampouco non puiden celebrarse validamente aquela, o asunto será sometido a decisión do órgano correspondente na seguinte sesión.

Artigo 84

1. — Os acordos serán válidos unha vez aprobados pola maioría simple dos membros presentes do órgano correspondente, sen prexuício das maiorías especiais que establecen o Estatuto de Galicia, as demais leis de Galicia e mais este Regulamento.

2. — O voto dos deputados é persoal e indelegable. Ningún deputado poderá tomar parte nas votacións sobre resolucións que afecten ó seu estatuto de deputado.

Artigo 85

As votacións non poderán interromperse por ningunha causa. Durante o desenvolvemento da votación, a Presidencia non concederá o uso da palabra e ningún deputado poderá entrar no salón nin abandonalo agás caso de forza maior e coa venia da Presidencia.

Artigo 86

Nos casos establecidos no presente Regulamento e naqueles que pola súa singularidade ou importancia a Presidencia así o acorde, a votación realizarase a hora fixa, anunciada previamente por aquela. Se, chegada a hora fixada, o debate non estiver rematado, a Presidencia sinalará nova hora para a votación.

Artigo 87

A votación poderá ser:

1º Por asentimento.

2º Ordinaria.

3º Pública.

4º Secreta.

Artigo 88

Consideraranse aprobadas por asentimento as propostas do presidente, cando, unha vez anunciadas, non suscitaren ningunha obxección nin oposición. Noutro caso, farase votación ordinaria.

Artigo 89

A votación ordinaria poderá realizarse, por decisión da Presidencia, nunha das seguintes formas:

1ª Erguéndose primeiro os que aproben, a seguir os que desaproben e finalmente os que se absteñan. O presidente ordenará o recuento polo secretario ou vicesecretario se tiver dúbida do resultado ou, se, mesmo despois de publicado este, algún grupo parlamentario o reclamar.

2ª Por procedemento electrónico que acredite o sentido do voto de cada deputado e mailos resultados totais da votación.

Artigo 90

Na votación pública por chamamento o secretario ou vicesecretario nomeará os deputados e estes responderán, ou . O chamamento realizarase por orde alfabética de primeiro apelido, comezando polo deputado do cal o seu nome sexa sacado a sorte. Os membros da Xunta de Galicia que sexan deputados e maila Mesa votarán ó final.

Artigo 91

1. — A votación secreta poderá facerse:

1º Por procedemento electrónico que acredite o resultado total da votación, omitindo a identificación dos votantes.

2º Por papeletas cando se tratar de eleccións de persoal, cando o decida a Presidencia e cando se tiver especificada esta modalidade na solicitude de voto secreto.

2. — Para realiza-las votacións a que se refire o punto 2º do apartado anterior, os deputados serán chamados nominalmente á Mesa para depositaren a papeleta na urna correspondente.

Artigo 92

1. — A votación será pública por chamamento ou secreta cando así o esixa este Regulamento ou o soliciten dous grupos parlamentarios ou unha quinta parte dos deputados ou dos membros da Comisión. Se houber solicitudes concorrentes en sentido contrario, prevalecerá a de votación

secreta. En ningún caso a votación poderá ser secreta cando se tratar de materia lexislativa.

2. — As votacións para a investidura do presidente da Xunta, a moción de censura e a cuestión de confianza serán en todo caso públicas por chamamento.

Artigo 93

1. — Cando ocorrer empate nalgunha votación, realizarase unha segunda e, de persistir aquel, suspenderase a votación durante o prazo que coide razoable a Presidencia. Transcorrido o prazo, repetirase a votación e, se de novo se producir empate, entenderase desbotado o dictame, artigo, emenda, voto particular ou proposición de que se trate.

2. — Nas votacións en Comisión sobre unha cuestión que deba ser ulteriormente sometida ó Pleno, entenderase que non existe empate cando a igualdade de votos, sendo idéntico o sentido no que votasen tódolos membros

da Comisión pertencentes a un mesmo grupo parlamentario, puiden dirimirse ponderando o número de votos con que cada grupo conte no Pleno.

Artigo 94

1. — Verificada unha votación, ou o conxunto de votacións sobre unha mesma cuestión, cada grupo parlamentario poderá explica-lo voto por tempo máximo de cinco minutos.

2. — Nos proxectos e nas proposicións de lei só poderá explicarse o voto trala derradeira votación, a non ser que se divida en partes claramente diferenciadas para efectos do debate, pois neste caso caberá a explicación despois da derradeira votación correspondente a cada parte. Nos casos previstos neste apartado, a Presidencia poderá amplia-lo tempo ata dez minutos.

3. — Non caberá explicación do voto cando a votación fose secreta ou cando o grupo parlamentario interviñese no debate precedente. Sen embargo e neste último suposto, o grupo parlamentario que cambiase o sentido do seu voto terá dereito a explicalo.

CAPÍTULO V. DO CÓMPUTO DOS PRAZOS E DA PRESENTACIÓN DE DOCUMENTOS

Artigo 95

1. — Os prazos sinalados por días deste Regulamento computaranse en días hábiles, e os sinalados por meses de data a data na forma que determina a Lei de procedemento administrativo.

2. — Excluíranse do cómputo os períodos nos que o Parlamento non celebre sesións, a non ser que o asunto en cuestión estiver incluído na orde do día dunha sesión extraordinaria. A Mesa da Cámara fixará os días que han de habilitarse cos únicos efectos de cumprirlos trámites que posibiliten a celebración daquela.

Artigo 96

1. — A Mesa da Cámara de acordo coa Xunta de Portavoces poderá acordar a prórroga ou redución dos prazos establecidos neste Regulamento.

2. — Agás casos excepcionais, as prórrogas non serán superiores a outro tanto do prazo nin as reducións á súa metade.

Artigo 97

1. — A presentación de documentos no Rexistro da Oficialía Maior do Parlamento poderá facerse nos días e nas horas que fixe a Mesa da Cámara. A

Mesa ha de garantir que os servicios de Rexistro da Oficialía Maior poidan recibilos documentos correspondentes antes de que expiren os prazos dos días e das horas prefixados.

2. — Serán admitidos os documentos presentados dentro do prazo nas oficinas de correos, sempre que concorran os requisitos esixidos na Lei de procedemento administrativo.

CAPÍTULO VI. DA DECLARACIÓN DE URXENCIA

Artigo 98

1. — Por petición da Xunta de Galicia, de dous grupos parlamentarios ou dunha quinta parte dos deputados, a Mesa do Parlamento poderá acordar que un asunto se tramite polo procedemento de urxencia.

2. — Se o acordo se tomar achándose un trámite en curso, o procedemento de urxencia aplicarase para os trámites seguintes a aquel.

Artigo 99

Sen prexuício do establecido no artigo 96 do presente Regulamento, os prazos terán unha duración da metade dos establecidos con carácter ordinario.

CAPÍTULO VII. DA DISCIPLINA PARLAMENTARIA

Sección 1ª. Das sancións polo incumprimento dos deberes dos deputados

Artigo 100

Durante as sesións do Pleno e das comisións, os deputados teñen a obriga de respecta-las regras de orde establecidas por este Regulamento, de evitar toda clase de perturbación ou desorde, acusacións ou recriminacións entre eles, expresións inconvenientes ó decoro da Cámara, interrupcións ós oradores sen autorización do presidente e facer uso da palabra máis tempo do autorizado, como tamén entorpecer deliberadamente o curso dos debates ou de obstruí-lo traballo parlamentario.

Artigo 101

1. — O deputado poderá ser privado, por acordo da Mesa, dalgún ou de tódolos dereitos que lle conceden os artigos do 8 ó 11 do presente Regulamento nos seguintes supostos:

1º Cando de forma reiterada e sen xustificación deixar de asistir voluntariamente ás sesións do Pleno ou das comisións.

2º Cando quebranta-lo deber de segredo establecido no artigo 13 deste Regulamento.

2. — O acordo da Mesa, que será motivado, sinalará a extensión e duración das sancións, que poderán estenderse tamén á parte alícuota de subvención contemplada no artigo 27 do presente Regulamento.

Artigo 102

A prohibición de asistir a unha ou dúas sesións e a expulsión inmediata de un deputado poderán ser impostas polo presidente, nos termos establecidos no presente Regulamento.

Artigo 103

1. — A suspensión temporal na condición de deputado poderá acordala o Pleno da Cámara, por mor de disciplina parlamentaria, nos seguintes supostos:

1º Cando, imposta e cumprida a sanción prevista no artigo 101, o deputado persistir na súa actitude.

2º Cando o deputado portar armas dentro do recinto parlamentario.

3º Cando o deputado, despois de ser expulsado do salón de sesións, se negar a abandonalo.

4º Cando o deputado contraviñese o disposto nos artigos 13 e 14 deste Regulamento.

2. — As propostas formuladas pola Mesa da Cámara nos tres primeiros supostos do apartado anterior e pola Comisión do Estatuto dos Deputados no cuarto, someteranse á consideración e decisión do Pleno da Cámara en sesión secreta. No debate os grupos parlamentarios poderán intervir por medio dos seus portavoces, e a Cámara resolverá sen máis trámites.

3. — Se a causa da sanción puiden ser, a xuício da Mesa, constitutiva de delicto, a Presidencia daralle conta ó órgano xudicial competente.

Sección 2ª. Das chamadas á cuestión e á orde

Artigo 104

1. — Os oradores serán chamados á cuestión sempre que estiveren fóra dela, xa por digresións estrañas ó punto de que se trate, xa por volveren sobre o que estiver discutido ou votado.

2. — O presidente retiralle a palabra ó orador ó que lle houber de facer unha terceira chamada á cuestión nunha mesma intervención.

Artigo 105

Os deputados e os oradores serán chamados á orde:

1º Cando proferiren palabras ou verteren conceptos ofensivos ó decoro da Cámara ou dos seus membros, das institucións do Estado e de Galicia ou de calquera outra persoa ou entidade.

2º Cando nos seus discursos faltaren ó establecido para a boa marcha das deliberacións.

3º Cando con interrupcións ou de calquera forma alteraren a orde das sesións.

4º Cando, retirada a palabra a un orador, pretender continuar facendo uso dela.

Artigo 106

1. — Ó deputado ou orador que for chamado á orde tres veces nunha mesma sesión, advertido unha segunda vez das consecuencias dunha terceira chamada, retiraráselle, se é o caso, a palabra e o presidente, sen debate, poderá impoñerlle a sanción de non asistir ó resto da sesión.

2. — Se o deputado sancionado non atender ó requirimento de abandona-lo salón de sesións, o presidente adoptará as medidas que considere pertinentes para facer efectiva a expulsión. Neste caso, a Presidencia, sen prexuício do establecido no artigo 103, poderá impoñerlle, ademais, a prohibición de asistir á seguinte sesión.

3. — Cando se produci-lo suposto previsto no punto 1º do artigo anterior, o presidente requirirá ó deputado ou orador para que retire as ofensas proferidas e ordenará que non consten no *Diario de Sesións*. A negativa a este requirimento poderá dar lugar a sucesivas chamadas á orde, cos efectos previstos nos apartados anteriores deste artigo.

Sección 3ª. Da orde dentro do recinto parlamentario

Artigo 107

O presidente vela polo mantemento da orde dentro de tódalas dependencias do Parlamento. Para este efecto pode tomar tódalas medidas que considere pertinentes, incluída a de poñer á disposición xudicial as persoas responsables.

Artigo 108

Calquera persoa que no recinto parlamentario, en sesión ou fóra dela, promover desorde grave coa súa conducta de obra ou palabra, será inmediatamente expulsada. Se se tratar dun deputado, o presidente suspenderao, ademais, no acto, dos seus dereitos parlamentarios por prazo de ata un mes, sen prexuício de que a Cámara, por proposta da Mesa e de acordo co previsto no artigo 103, poida ampliar ou agrava-la sanción.

Artigo 109

1. — O presidente velará, nas sesións públicas, polo mantemento da orde das tribunas.

2. — Os que nestas deren mostras de aprobación ou desaprobación, perturbaren a orde ou faltaren á debida compostura, serán inmediatamente expulsados do pazo por indicación da Presidencia, ordenando, cando o estime conveniente, que os servizos de seguridade da Cámara levanten as

oportunas dilixencias por se os actos producidos puidesen ser constitutivos de delicto ou de falta.

TÍTULO VI. DO PROCEDEMENTO LEXISLATIVO

CAPÍTULO I. DA INICIATIVA LEXISLATIVA

Artigo 110

A iniciativa lexislativa, sen prexuício do disposto no artigo 87.2 da Constitución e no 10.1 f) do Estatuto de autonomía, correspóndelles:

1. — Ós deputados e ós grupos parlamentarios de acordo co que establece este Regulamento.
2. — Á Xunta ou ó Goberno de Galicia.
3. — Ós cidadáns, de acordo co artigo 87.3 da Constitución española e da lei orgánica que o desenvolva.

CAPÍTULO II. DO PROCEDEMENTO LEXISLATIVO COMÚN

Sección 1ª. Dos proxectos de lei

Artigo 111

1. — Os proxectos de lei remitidos pola Xunta de Galicia deben ir acompañados dunha exposición de motivos e dos antecedentes necesarios para se poder pronunciar.
2. — A Mesa do Parlamento mandará que se publiquen, que se abra o prazo de emendas e, oída a Xunta de Portavoces, que se tramiten na Comisión correspondente.

Artigo 112

1. — Publicado un proxecto de lei, os deputados e os grupos parlamentarios terán un prazo de quince días para presentar emendas ó mesmo mediante escrito dirixido á Mesa da Comisión. O escrito de emendas deberá leva-la sinatura do portavoz do grupo ó que pertenza o deputado ou da persoa que substitúa a aquel, para os meros efectos de coñecemento. A omisión deste trámite poderá repararse antes do comezo da discusión en Comisión.
2. — As emendas poderán ser á totalidade ou ó articulado.
3. — Serán emendas á totalidade as que versen sobre a oportunidade, os principios ou o espírito do proxecto de lei e postulen a devolución daquel á

Xunta, ou as que propoñan un texto completo alternativo ó do proxecto. Só poderán ser presentadas polos grupos parlamentarios ou por un deputado coa sinatura doutros catro.

4. — As emendas ó articulado poderán ser de supresión, modificación ou adición. Nos dous últimos supostos, a emenda deberá conte-lo texto completo que se propoña.

5. — A tal fin, e en xeral, para tódolos efectos do procedemento lexislativo, cada disposición adicional, derradeira, derogatoria ou transitoria terá a consideración dun artigo, ó igual có título da lei, as rúbricas das distintas partes nas que estea sistematizado, a propia ordenación sistemática e a exposición de motivos.

Artigo 113

1. — As emendas a un proxecto de lei que supoñan aumento dos créditos ou mingua dos ingresos presupostarios requirirán a conformidade da Xunta de Galicia para a súa tramitación.

2. — Para tal efecto, a Ponencia encargada de redacta-lo informe remitiralle á Xunta de Galicia, por conducto da Presidencia do Parlamento, as que supoñan o antedito aumento ou mingua.

3. — A Xunta de Galicia deberá dar resposta razoada no prazo de quince días. Transcorrido este, entenderase que o silencio da Xunta de Galicia expresa conformidade.

4. — A Xunta de Galicia poderá manifesta-la súa desconformidade coa tramitación de emendas que supoñan aumento dos créditos ou mingua dos ingresos presupostarios en calquera momento da tramitación, de non ter sido consultada na forma que sinalan os apartados anteriores.

5. — Cando se tratar de emendas que, aínda implicando mingua de ingresos tributarios, non estiveren suxeitas á conformidade da Xunta de Galicia para a súa tramitación, ademais dos requisitos de carácter xeral, deberán propoñer unha baixa correlativa dos gastos.

Artigo 114 ¹⁵

1. — O debate de totalidade dos proxectos de lei no Pleno procederá cando estiveren presentadas, dentro do prazo regulamentario, emendas á totalidade. O presidente da Comisión, neste caso, trasladaralle ó presidente do Parlamento de Galicia as emendas á totalidade que estivesen presentadas para a súa inclusión na orde do día da sesión plenaria na que se teñan de debater.

---

¹⁵ Apartado 2 modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

2. — O debate de totalidade desenvolverase con suxeición ó establecido neste Regulamento para os deste carácter, se ben unha vez defendidas tódalas emendas, e como regra xeral, se establecerá unha rolda a favor e outra en contra sobre as mesmas, e unha rolda de portavoces para os grupos non emendantes.

3. — Terminada a deliberación, o presidente someterá a votación as emendas á totalidade defendidas, comezando por aquelas que propoñan a devolución do proxecto á Xunta.

4. — Se o Pleno acorda-la devolución do proxecto, este quedará desbotado e o presidente do Parlamento de Galicia comunicarllo ó da Xunta. No caso contrario, remitiráselle á Comisión para proseguir-la súa tramitación.

5. — Se o Pleno aproba unha emenda á totalidade das que propoñan un texto alternativo, daráselle traslado do mesmo á Comisión correspondente, publicarase no *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* e procederase a abrir un novo prazo de presentación de emendas, que só poderán formularse sobre o articulado.

Artigo 115

1. — Finalizado o debate de totalidade, se o houber, e en todo caso o prazo de presentación de emendas, a Comisión nomeará no seu seo un ou varios ponentes para que, á vista do texto e das emendas presentadas ó articulado, redacte un informe no prazo de quince días.

2. — A Mesa da Comisión, sen prexuício do establecido no apartado 3 do artigo 43 do presente Regulamento, poderá prorrogalo prazo para a emisión do informe, cando a transcendencia ou complexidade do proxecto de lei así o esixir.

Artigo 116

1. — Concluído o informe da Ponencia, comezará o debate en Comisión, que se fará artigo por artigo. En cada un deles poderán facer uso da palabra os emendantes ó artigo e os membros da Comisión.

2. — As emendas que estivesen presentadas en relación coa exposición de motivos discutiranse ó final do articulado, se a Comisión acordar incorporala devandita exposición de motivos como preámbulo da lei.

3. — Durante a discusión dun artigo, a Mesa poderá admitir a trámite novas emendas que se presenten neste momento por escrito por un membro da Comisión, sempre que tendan a alcanzar un acordo por aproximación entre as emendas xa formuladas e o texto do artigo. Tamén se admitirán a

trámite emendas que teñan por finalidade reparar erros ou incorreccións técnicas, terminolóxicas ou gramaticais.

Artigo 117

1. — Na dirección dos debates da Comisión, a Presidencia da Mesa exercerá as funcións que neste Regulamento se lles confiran á Presidencia e á Mesa do Parlamento.

2. — O presidente da Comisión, de acordo coa Mesa desta, poderá establece-lo tempo máximo da discusión para cada artigo, o que corresponda a cada intervención, á vista do número de peticións de palabra, e o total para a conclusión do dictame.

Artigo 118

O dictame da Comisión, asinado polo seu presidente e polo secretario, remitiráselle ó presidente do Parlamento para efectos da tramitación subseguinte que proceder.

Artigo 119

Os grupos parlamentarios e deputados, dentro das corenta e oito horas seguintes á data de terminación do dictame, en escrito dirixido ó presidente da Cámara, deberán comunica-los votos particulares e as emendas que, despois de ser defendidas e votadas en Comisión e non incorporadas ó dictame, pretendan defender no Pleno.

Artigo 120¹⁶

1. — O debate no Pleno comezará pola presentación que do dictame da Comisión faga o presidente da mesma ou un deputado en quen delegue, por un tempo de dez minutos.

A continuación os grupos parlamentarios dispoñerán sucesivamente dunha rolda de quince minutos para explica-la súa posición sobre o dictame da Comisión e, se é o caso, defende-las emendas e os votos particulares non incorporados ó mesmo e que oportunamente reservasen.

O debate pecharase con outra rolda de cinco minutos para que sucesivamente os grupos se definan sobre as emendas e os votos particulares defendidos polos demais.

2. — A Presidencia da Cámara someterá a votación as emendas e os votos particulares mantidos, e incorporaranse ó texto os que resulten aprobados.

---

¹⁶ Modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

3. — Durante o debate a Presidencia poderá admitir emendas que teñan por finalidade reparar erros ou incorreccións técnicas, terminolóxicas ou gramaticais. Só se poderán admitir a trámite as emendas de transacción entre as xa presentadas e o texto do dictame, cando se formulen por escrito e ningún grupo parlamentario se opoña á súa admisión. En todo caso, esta comportará a retirada das emendas respecto das que se transaccionen.

4. — Finalmente a Presidencia someterá a votación o dictame da Comisión coas emendas e cos votos particulares que fosen incorporados.

Artigo 121

Terminado o debate dun proxecto, se, como consecuencia da aprobación dun voto particular ou dunha emenda ou da votación dos artigos, o texto resultante puider ser incongruente ou escuro nalgún dos seus puntos, a Mesa da Cámara poderá, por iniciativa propia ou por petición da Comisión, envia-lo texto aprobado polo Pleno de novo á Comisión, co único fin de que esta, no prazo de un mes, efectúe unha redacción harmónica que deixe a salvo os acordos do Pleno. O dictame así redactado someterase á decisión final do Pleno, que deberá aprobalo ou rexeitalo no seu conxunto, nunha soa votación.

Sección 2ª. Das proposicións de lei

Artigo 122

As proposicións de lei dos deputados presentaranas acompañadas dunha exposición de motivos e dos antecedentes necesarios para se poder pronunciar sobre elas:

1º Un deputado coa sinatura doutros catro membros da Cámara.

2º Un grupo parlamentario coa sinatura do seu portavoz.

Artigo 123

1. — Exercitada a iniciativa, a Mesa do Parlamento ordenará a publicación da proposición de lei e a súa remisión á Xunta de Galicia, para que manifeste o seu criterio respecto da toma en consideración, así como a súa conformidade ou non á tramitación se implicar aumento dos créditos ou mingua dos ingresos presupostarios.

2. — Transcorridos quince días sen que a Xunta de Galicia manifestase o seu criterio ou negase expresamente a súa conformidade á súa tramitación, no suposto de implicar aumento dos créditos ou mingua dos ingresos presupostarios do exercicio, a proposición de lei quedará en

condicións de ser incluída na orde do día do Pleno para a súa toma en consideración.

3. — Antes de inicia-lo debate, darase lectura ó criterio da Xunta se o houber. O debate axustarase ó establecido para os de totalidade.

4. — Acto seguido, o presidente preguntará se a Cámara toma ou non en consideración a proposición de lei de que se tratar. En caso afirmativo, a Mesa da Cámara acordará o seu envío á Comisión competente e a apertura do correspondente prazo de presentación de emendas. A proposición seguirá o trámite previsto para os proxectos de lei, correspondéndolle a un dos propoñentes ou a un deputado do grupo autor da iniciativa a presentación da mesma ante o Pleno.

Artigo 124

As proposicións de lei de iniciativa popular deben ser examinadas pola Mesa do Parlamento para ver de que cumpran os requisitos legalmente establecidos. Se os cumpren, a tramitación axustarase ó previsto no artigo anterior, coas especificidades que poidan derivarse das leis que regularán esta iniciativa.

Sección 3ª. Da retirada de proxectos e proposicións de lei

Artigo 125

1. — O Goberno poderá retirar un proxecto de lei en calquera momento da súa tramitación ante a Cámara sempre que non tiver recaído acordo final desta.

2.— Mentres non se acordar tomar en consideración unha proposición de lei, o propoñente poderá decidir retirala; esta iniciativa terá plenos efectos por ela mesma. Tomada en consideración, a retirada só será efectiva se a acepta-lo Pleno da Cámara.

CAPÍTULO III. DAS ESPECIALIDADES NO PROCEDEMENTO LEXISLATIVO

Sección 1ª. Dos proxectos e das proposicións de lei de desenvolvemento básico do Estatuto de Galicia

Artigo 126

1. — A iniciativa lexislativa regulada no artigo 110 deste Regulamento pódese exercer, así mesmo, en relación coas leis de desenvolvemento básico que prevé o Estatuto de Galicia.

2. — Non obstante, a Mesa, de acordo coa Xunta de Portavoces e logo de iniciativa de dous grupos parlamentarios ou dunha quinta parte dos deputados, pode decidir que nestas materias a iniciativa parlamentaria sexa exercida polos grupos parlamentarios. Con esta finalidade, a Comisión competente nomeará no seu seo unha Ponencia para que elabore o texto da proposición de lei. Para a publicación da proposición haberá que aterse ó que dispoñen os artigos 111 e 112 deste Regulamento.

3. — Recibido o proxecto, a proposición de lei ou o texto elaborado pola Ponencia referida no apartado anterior, seguirase o procedemento lexislativo común.

Artigo 127

1. — En todo caso, a aprobación das leis a que se refire o apartado 1 do artigo 126 deste Regulamento require o voto favorable da maioría absoluta dos membros do Parlamento nunha votación final de totalidade. A votación será anunciada con antelación polo presidente do Parlamento. Se non se conseguise a citada maioría, a Comisión emitirá novo dictame no prazo de un mes.

2. — O debate sobre o novo dictame axectarase ás normas que regulan os de totalidade. Se na votación se conseguise o voto favorable da maioría absoluta dos membros do Parlamento, considerarase aprobado, entendéndose definitivamente rexeitado no caso contrario.

3. — A modificación ou derogación das leis de desenvolvemento básico do Estatuto de Galicia igualmente require en todo caso o voto favorable da maioría absoluta dos membros do Parlamento nunha votación final de totalidade.

Sección 2ª. Da reforma do Estatuto de Galicia

Artigo 128

1. — Os proxectos e as proposicións de reforma estatutaria a que se refiren os artigos 56 e 57 do Estatuto de Galicia tramitaranse de acordo coas normas establecidas nos artigos 126 e 127 deste Regulamento, pero para seren aprobados será preciso o voto favorable dos dous tercios dos membros de dereito do Parlamento.

2. — Aprobado o proxecto de reforma, o presidente do Parlamento remitirallo ás Cortes Xerais para a súa tramitación ulterior.

Sección 3ª. Do Proxecto de lei de presupostos

Artigo 129

1. — No exame, na emenda e na aprobación dos presupostos aplicarase o procedemento legislativo común, agás o disposto na presente sección.
2. — O proxecto de lei de presupostos gozará de preferencia na tramitación con respecto ós demais traballos da Cámara.
3. — As emendas ó proxecto de lei de presupostos que supoñan aumento de créditos nalgún concepto unicamente poderán ser admitidas a trámite se, ademais de cumprí-las requisitos xerais, propoñen unha baixa de igual contía na mesma sección.
4. — As emendas ó proxecto de lei de presupostos que supoñan minoración de ingresos remitiráselle á Xunta de Galicia para que emita informe sobre as mesmas no prazo de quince días.

Artigo 130¹⁷

1. — O debate de totalidade do proxecto de lei de presupostos será único, acumulándose no mesmo tanto as emendas que postulen a súa devolución global coma a de calquera sección ou centro xestor de gastos. Para a súa defensa, os grupos que as formulasen dispoñerán dun tempo proporcional entre trinta e corenta e cinco minutos. Só estas emendas terán efectos devolutivos para o proxecto.

A seguir debateranse as emendas que afecten á contía global dos estados dos presupostos ou que transfiran créditos entre seccións. Para a súa defensa cada grupo parlamentario dispoñerá dun tempo proporcional entre quince e trinta minutos.

2. — O debate do presuposto referirase ó articulado e ó estado de autorización de gastos. Todo isto sen prexuício do estudo doutros documentos que deban acompañar a aquel.
3. — O presidente da Comisión e o da Cámara, de acordo coas súas respectivas Mesas, poderán ordena-los debates e as votacións na forma que máis se axeite á estrutura do presuposto.
4. — O debate final dos presupostos no Pleno da Cámara desenvolverase diferenciando o conxunto do articulado da lei e cada unha das súas seccións.

Artigo 131

As disposicións deste apartado tamén son aplicables para a tramitación e a aprobación por parte do Parlamento dos presupostos dos entes públicos da

---

¹⁷ Apartado 1 modificado pola Comunicación de 8 de setembro de 1993

Xunta de Galicia, para os cales a lei establece a necesidade de aprobación do Parlamento.

Sección 4ª. Da competencia lexislativa plena das comisións

Artigo 132

1.— O Pleno da Cámara, por maioría dos dous tercios, por proposta da Mesa, de acordo coa Xunta de Portavoces, ou por iniciativa desta, pode delegar nas comisións a aprobación de proxectos e proposicións de lei, agás as previstas no apartado 1 do artigo 126 e a reforma estatutaria do artigo 128; naquel caso, a Comisión actuará con capacidade lexislativa plena.

2.— En todo momento, o Pleno pode reclama-lo debate e a votación de calquera proxecto ou proposición de lei que fose obxecto de delegación. A iniciativa pode ser tomada pola Mesa do Parlamento, por dous grupos parlamentarios ou por unha quinta parte dos deputados.

Artigo 133

1. — Para a tramitación destes proxectos e proposicións de lei aplicarase o procedemento lexislativo común, agás o debate e a votación no Pleno, e coas especialidades que se establecen nos apartados seguintes.

2. — Recibido o proxecto ou a proposición de lei, a Comisión nomeará unha Ponencia formada por un membro da Comisión pertencente a cada grupo parlamentario.

3. — Aplicaráselle ó informe da Ponencia o que prevé o artigo 116 do Regulamento. A continuación, o Pleno da Comisión seguirá o trámite previsto nesta norma para a deliberación en Pleno.

Sección 5ª. Da tramitación dun proxecto de lei en lectura única

Artigo 134

1. — Cando a natureza dun proxecto de lei o aconsellar ou a súa simplicidade de formulación o permitir, o Pleno da Cámara, por proposta da Mesa, oída a Xunta de Portavoces ou por iniciativa desta, poderá acordar que este proxecto se tramite directamente e en lectura única ante o Pleno ou ante unha Comisión.

2. — Adoptado o acordo, procederase a un debate suxeito ás normas establecidas para os de totalidade e seguidamente o conxunto do proxecto someterase a unha soa votación.

TÍTULO VII. DA INVESTIDURA, DA MOCIÓN DE CENSURA E DA CUESTIÓN DE CONFIANZA

CAPÍTULO I. DA INVESTIDURA

Artigo 135

De conformidade co disposto no apartado 2 do artigo 15 do Estatuto de Galicia, o presidente da Xunta de Galicia será elixido polo Parlamento de Galicia entre os seus membros e será nomeado por el-rei.

Artigo 136

Para a investidura do presidente da Xunta de Galicia aplicaranse, conforme o establecido no apartado 3 do artigo 15 do Estatuto de Galicia, as seguintes normas:

1ª O presidente do Parlamento, consultados os representantes designados polos partidos ou polos grupos políticos con representación parlamentaria, propoñerá de entre os membros do Parlamento un candidato á Presidencia da Xunta. A proposta deberá formularse como máximo no termo de trinta días desde a constitución do Parlamento ou o cesamento do presidente.

2ª A sesión comezará coa lectura da proposta polo secretario ou vicesecretario da Cámara. A seguir, o candidato proposto expoñerá, sen limitación de tempo, o programa político do Goberno que pretende formar, e solicitará a confianza da Cámara.

3ª Tralo tempo de interrupción decretado pola Presidencia, que terá un mínimo de corenta e oito horas, intervirá cada grupo parlamentario que o solicite durante o tempo previamente fixado pola Mesa do Parlamento, de acordo coa Xunta de Portavoces.

4ª O candidato proposto poderá facer uso da palabra tantas veces o solicitar. Cando contestar individualmente a un dos intervenientes, este terá dereito a réplica por dez minutos. Se o candidato contestar en forma global ós representantes dos grupos parlamentarios, estes terán dereito a unha réplica de dez minutos.

5ª A votación levarase a efecto á hora fixada pola Presidencia.

6ª Para ser elixido presidente da Xunta, o candidato deberá obte-los votos da maioría absoluta. Esta elección comportará a aprobación do programa de Goberno. Se non acada esta maioría, procederase a unha segunda votación vintecatro horas despois da anterior, e resultará elixido se obtén o voto favorable da maioría simple. Caso de non se conseguir esta maioría, tramitaranse sucesivas propostas na forma prevista anteriormente.

CAPÍTULO II. DA MOCIÓN DE CENSURA

Artigo 137

O Parlamento de Galicia pode esixi-la responsabilidade política da Xunta, do seu presidente e dos conselleiros con suxeición ó establecido nos artigos 10, 15.4 e 17 do Estatuto de autonomía e nas leis de Galicia que o desenvolvan mediante a adopción dunha moción de censura.

Artigo 138

1. — A moción deberá ser proposta, polo menos, pola quinta parte dos deputados en escrito motivado dirixido á Mesa do Parlamento e terá que incluír un candidato á Presidencia da Xunta.
2. — A Mesa do Parlamento de Galicia, tras comprobar que a moción de censura reúne os requisitos sinalados no número anterior, admitiraa a trámite, dándolles conta da súa presentación ó presidente da Xunta e ós portavoces dos grupos parlamentarios.
3. — Dentro dos dous días seguintes á presentación da moción de censura poderán presentarse mocións alternativas, que deberán reuni-los mesmos requisitos sinalados no apartado anterior e estarán sometidas ós mesmos trámites de admisión sinalados no apartado precedente.
4. — O debate iniciárase pola defensa da moción de censura que, sen limitación de tempo, efectúe un dos deputados asinantes da mesma.
5. — Trala interrupción decretada pola Presidencia poderán intervi-los grupos parlamentarios da Cámara que o solicitaren, por tempo de trinta minutos. Tódolos intervenientes teñen dereito a unha rolda de réplica ou rectificación de dez minutos.
6. — Se se presentase máis de unha moción de censura, o presidente da Cámara, oída a Xunta de Portavoces, poderá acorda-lo debate conxunto de tódalas incluídas na orde do día, pero deberán de ser postas a votación por separado, seguindo a orde da súa presentación.
7. — A moción ou as mocións de censura serán sometidas a votación á hora que previamente fose anunciada pola Presidencia e que non poderá ser anterior ó transcurso de cinco días desde a presentación da primeira no Rexistro Xeral.
8. — A aprobación dunha moción de censura requirirá, en todo caso, o voto favorable da maioría absoluta dos membros do Parlamento.

9. — Ningún dos asinantes dunha moción de censura que fose rexeitada poderá asinar outra durante o mesmo período de sesións. Para este efecto a moción presentada entre un período de sesións e outro será imputada ó período seguinte.

10. — Se prosperar unha moción de censura:

1º Non se someterán a votación as restantes que se presentaron.

2º A Xunta e o seu presidente cesarán e o candidato incluído nela entenderase investido da confianza da Cámara para os efectos previstos no artigo 136 deste Regulamento.

CAPÍTULO III. DA CUESTIÓN DE CONFIANZA

Artigo 139

1. — O presidente da Xunta pode formular ante o Parlamento a cuestión de confianza sobre o seu programa ou sobre unha declaración política xeral.

2. — A cuestión de confianza presentarase en escrito motivado ante a Mesa do Parlamento e o seu presidente daralle conta do mesmo á Xunta de Portavoces e convocará o Pleno.

3. — O debate desenvolverase con suxeición ás mesmas normas establecidas para o de investidura, correspondéndolle ó presidente da Xunta, e se é o caso ós membros da mesma, as intervencións alí establecidas para o candidato.

4. — Rematado o debate, a proposta de confianza será sometida a votación á hora que, previamente, fose anunciada pola Presidencia. A cuestión de confianza non poderá ser votada ata transcorreren vintecatro horas desde a súa presentación.

5. — A confianza entenderase outorgada cando obteña o voto da maioría simple dos deputados. En caso de non ser outorgada, a Xunta e o seu presidente cesarán.

5. LEI 3/1983, DO 15 DE XUÑO, DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA: TÍTULOS I E II.

LEI 3/1983, DO 15 DE XUÑO, DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA: TÍTULOS I E II

TÍTULO I. DOS DEREITOS LINGÜÍSTICOS EN GALICIA

Artigo 1

O galego é a lingua propia de Galicia.

Tódolos galegos teñen o deber de coñecelo¹ e o dereito de usalo.

Artigo 2

Os poderes públicos de Galicia garantirán o uso normal do galego e do castelán, linguas oficiais da Comunidade Autónoma.

Artigo 3

Os poderes públicos de Galicia adoptarán as medidas oportunas para que ninguén sexa discriminado por razón de lingua.

Os cidadáns poderán dirixirse ós xuíces e tribunais para obte-la protección xudicial do dereito a emprega-la súa lingua.

TÍTULO II. DO USO OFICIAL DO GALEGO

Artigo 4

1. O galego, como lingua propia de Galicia, é lingua oficial das institucións da Comunidade Autónoma, da súa Administración, da Administración Local e das Entidades Públicas dependentes da Comunidade Autónoma.

2. Tamén a é o castelán como lingua oficial do Estado.

Artigo 5

As leis de Galicia, os Decretos lexislativos, as disposicións normativas e as resolucións oficiais da Administración Pública galega publicaranse en galego e castelán no Diario Oficial de Galicia.

Artigo 6

1. Os cidadáns teñen dereito ó uso do galego, oralmente e por escrito, nas súas relacións coa Administración Pública no ámbito territorial da Comunidade Autónoma.

---

¹ Declarado inconstitucional por fallo do TC (Sala Pleno), sentenza núm. 84/1986, de 26 xuño de 1986.

2. As actuacións administrativas en Galicia serán válidas e producirán os seus efectos calquera que sexa a lingua oficial empregada.
3. Os poderes públicos de Galicia promoverán o uso normal da lingua galega, oralmente e por escrito, nas súas relacións cos cidadáns.
4. A Xunta dictará as disposicións necesarias para a normalización progresiva do uso do galego. As Corporacións Locais deberán facelo de acordo coas normas recollidas nesta Lei.

Artigo 7

1. No ámbito territorial de Galicia, os cidadáns poderán utilizar calquera das dúas linguas oficiais nas relacións coa Administración de Xustiza.
2. As actuacións xudiciais en Galicia serán válidas e producirán os seus efectos calquera que sexa a lingua oficial empregada. En todo caso, a parte ou interesado terá dereito a que se lle entere ou notifique na lingua oficial que elixa.
3. A Xunta de Galicia promoverá, de acordo cos órganos correspondentes, a progresiva normalización do uso do galego na Administración de Xustiza.

Artigo 8

Os documentos públicos outorgados en Galicia poderanse redactar en galego ou castelán. De non haber acordo entre as partes, empregaranse ámbalas dúas linguas.

Artigo 9

1. Nos Rexistros Públicos dependentes da Administración autonómica, os asentamentos faranse na lingua oficial en que estea redactado o documento ou se faga a manifestación. Se o documento é bilingüe, inscribírase na lingua que indique quen o presenta no Rexistro. Nos Rexistros Públicos non dependentes da Comunidade Autónoma, a Xunta de Galicia promoverá, de acordo cos órganos competentes, o uso normal do galego.
2. As certificacións literais expediranse na lingua na que se efectuase a inscrición reproducida. Cando non sexa transcripción literal do asentamento, empregarase a lingua oficial interesada polo solicitante.
3. No caso de documentos inscritos en dobre versión lingüística pódense obter certificacións en calquera das versións, a vontade do solicitante.

Artigo 10

1. Os topónimos de Galicia terán como única forma oficial a galega.
2. Correspóndelle á Xunta de Galicia a determinación dos nomes oficiais dos municipios, dos territorios, dos núcleos de poboación, das vías de comunicación interurbanas e dos topónimos de Galicia. O nome das vías urbanas será determinado polo Concello correspondente.
3. Estas denominacións son as legais a tódolos efectos e a rotulación terá que concordar con elas. A Xunta de Galicia regulamentará a normalización da rotulación pública respectando en tódolos casos as normas internacionais que subscriba o Estado.

Artigo 11

1. Co fin de facer efectivos os dereitos recoñecidos no presente Título, os poderes autonómicos promoverán a progresiva capacitación no uso do galego do persoal afecto á Administración Pública e ás empresas de carácter público en Galicia.
2. Nas probas selectivas que se realicen para o acceso ás prazas da Administración Autónoma e Local considerarase, entre outros méritos, o grao de coñecemento das linguas oficiais, que se ponderará para cada nivel profesional.
3. Na resolución dos concursos e oposicións para prove-los postos de Maxistrados, Xuíces, Secretarios Xudiciais, Fiscais e tódolos funcionarios ó servizo da Administración de Xustiza, así coma Notarios, Rexistradores da Propiedade e Mercantís, será mérito preferente o coñecemento do idioma galego

6. LEI ORGÁNICA 2/1979, DO 3 DE OUTUBRO, DO TRIBUNAL CONSTITUCIONAL: TÍTULOS I A VII.

LEI ORGÁNICA 2/1979, DO 3 DE OUTUBRO, DO TRIBUNAL CONSTITUCIONAL: TÍTULOS I A VII

TÍTULO PRIMEIRO: DO TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

CAPÍTULO I: DO TRIBUNAL CONSTITUCIONAL, A SÚA ORGANIZACIÓN E ATRIBUCIÓN

Artigo primeiro

1. O Tribunal Constitucional, como intérprete supremo da Constitución, é independente dos demais órganos constitucionais e está sometido só á Constitución e a esta lei orgánica.
2. É único na súa orde e estende a súa xurisdición a todo o territorio nacional.

Artigo segundo

1. O Tribunal Constitucional coñecerá nos casos e na forma que esta lei determina:

a) Do recurso e da cuestión de inconstitucionalidade contra leis, disposicións normativas ou actos con forza de lei.

b) Do recurso de amparo por violación dos dereitos e liberdades públicos relacionados no artigo 53.2 da Constitución.

c) Dos conflitos constitucionais de competencia entre o Estado e as comunidades autónomas ou dos destas entre si.

d) Dos conflitos entre os órganos constitucionais do Estado.

d) bis. Dos conflitos en defensa da autonomía local.

e) Da declaración sobre a constitucionalidade dos tratados internacionais.

f) Das impugnacións previstas no numero 2 do artigo 161 da Constitución.

g) Da verificación dos nomeamentos dos maxistrados do Tribunal Constitucional, para xulgar se estes reúnen os requisitos requiridos pola Constitución e por esta lei.

h) Das demais materias que lle atribúen a Constitución e as leis orgánicas.

2. O Tribunal Constitucional poderá ditar regulamentos sobre o seu propio funcionamento e organización, así como sobre o réxime do seu persoal e

servizos, dentro do ámbito desta lei. Estes regulamentos, que deberán ser aprobados polo Tribunal en Pleno, publicaranse no Boletín Oficial del Estado, autorizados polo seu presidente.

Artigo terceiro.

A competencia do Tribunal Constitucional esténdese ao coñecemento e decisión das cuestións pre-xudiciais e incidentais non pertencentes á orde constitucional, directamente relacionadas coa materia de que coñece, para os únicos efectos do axuizamento constitucional desta.

Artigo cuarto

1. En ningún caso se poderá promover cuestión de xurisdición ou competencia ao Tribunal Constitucional. O Tribunal Constitucional delimitará o ámbito da súa xurisdición e adoptará cantas medidas sexan necesarias para preservala, incluíndo a declaración de nulidade daqueles actos ou resolucións que a menoscaben; así mesmo, poderá apreciar de oficio ou por instancia de parte a súa competencia ou incompetencia.

2. As resolucións do Tribunal Constitucional non poderán ser axuizadas por ningún órgano xurisdicional do Estado.

3. Cando o Tribunal Constitucional anule un acto ou resolución que contraveña o disposto nos dous puntos anteriores débese facer motivadamente e logo de audiencia ao Ministerio Fiscal e ao órgano autor do acto ou resolución.

Artigo quinto

O Tribunal Constitucional está integrado por doce membros, co título de maxistrados do Tribunal Constitucional.

Artigo sexto

1. O Tribunal Constitucional actúa en pleno, en sala ou en sección.

2. O Pleno está integrado por todos os maxistrados do Tribunal. Presídeo o presidente do Tribunal e, no seu defecto, o vicepresidente e, na falta de ambos, o maxistrado máis antigo no cargo e, en caso de igual antigüidade, o de maior idade.

Artigo sétimo

1. O Tribunal Constitucional consta de dúas salas. Cada sala está composta por seis maxistrados nomeados polo Tribunal en Pleno.

2. O presidente do Tribunal tamén o é da Sala Primeira, que presidirá no seu defecto, o maxistrado máis antigo e, en caso de igual antigüidade, o de maior idade.

3. O vicepresidente do Tribunal presidirá na Sala Segunda e, no seu defecto, o maxistrado máis antigo e, en caso de igual antigüidade, o de maior idade.

Artigo oitavo

1. Para o despacho ordinario e a decisión ou proposta, segundo proceda, sobre a admisibilidade ou inadmisibilidade de procesos constitucionais, o pleno e as salas constituirán seccións compostas polo respectivo presidente ou quen o substitúa e dous maxistrados.

2. Darase conta ao Pleno das propostas de admisión ou inadmisión de asuntos da súa competencia. No caso de admisión, o Pleno poderá deferir á sala que corresponda o coñecemento do asunto de que se trate, nos termos previstos nesta lei.

3. Poderá corresponder tamén ás seccións o coñecemento e resolución daqueles asuntos de amparo que a sala correspondente lles defira nos termos previstos nesta lei.

Artigo noveno

1. O Tribunal en Pleno elixe de entre os seus membros por votación secreta o seu presidente e propón ao rei o seu nomeamento.

2. En primeira votación requirirase a maioría absoluta. Se esta non se alcanzase procederase a unha segunda votación, na cal resultará elixido quen obteña maior número de votos. En caso de empate efectuarase unha última votación e se este se repite, será proposto o de maior antigüidade no cargo e no caso de igualdade o de maior idade.

3. O nome do elixido elevarase ao rei para o seu nomeamento por un período de tres anos, expirado o cal poderá ser reelixido por unha soa vez.

4. O Tribunal en Pleno elixirá entre os seus membros, polo procedemento sinalado no número 2 deste artigo e polo mesmo período de tres anos, un vicepresidente, ao cal incumbe substituír o presidente en caso de vacante, ausencia ou outro motivo legal e presidir a Sala Segunda.

Artigo dez

1. O Tribunal en Pleno coñece dos seguintes asuntos:

a) Da constitucionalidade ou inconstitucionalidade dos tratados internacionais.

b) Dos recursos de inconstitucionalidade contra as leis e demais disposicións con valor de lei, excepto os de mera aplicación de doutrina, cuxo coñecemento poderá atribuírse ás salas no trámite de admisión. Ao atribuír á Sala o coñecemento do recurso, o Pleno deberá sinalar a doutrina constitucional de aplicación.

c) Das cuestións de constitucionalidade que reserve para si; as demais deberán deferirse ás salas segundo unha quenda obxectiva.

d) Dos conflitos constitucionais de competencia entre o Estado e as comunidades autónomas ou dos destas entre si.

e) Das impugnacións previstas no número 2 do artigo 161 da Constitución.

f) Dos conflitos en defensa da autonomía local.

g) Dos conflitos entre os órganos constitucionais do Estado.

h) Das anulacións en defensa da xurisdición do Tribunal previstas no artigo 4.3.

i) Da verificación do cumprimento dos requisitos exixidos para o nomeamento de maxistrado do Tribunal Constitucional.

j) Do nomeamento dos maxistrados que deben integrar cada unha das salas.

k) Da recusación dos maxistrados do Tribunal Constitucional.

l) Do cesamento dos maxistrados do Tribunal Constitucional nos casos previstos no artigo 23.

m) Da aprobación e modificación dos regulamentos do Tribunal.

n) De calquera outro asunto que sexa competencia do Tribunal pero solicite para si o Pleno, por proposta do presidente ou de tres maxistrados, así como dos demais asuntos que lle poidan ser atribuídos expresamente por unha lei orgánica.

2. Nos casos previstos nas alíneas d), e) e f) do punto anterior, no trámite de admisión a decisión de fondo poderase atribuír á sala que corresponda segundo unha quenda obxectiva, o que se comunicará ás partes.

3. O Tribunal en Pleno, en exercicio da súa autonomía como órgano constitucional, elabora o seu orzamento, que se integra como unha sección independente dentro dos orzamentos xerais do Estado.

Artigo once

1. As salas do Tribunal Constitucional coñecerán dos asuntos que, atribuídos á xustiza constitucional, non sexan da competencia do Pleno.

2. Tamén coñecerán as salas daquelas cuestións que, tendo sido atribuídas ao coñecemento das seccións, entendan que pola súa importancia deba resolver a propia Sala.

Artigo doce

A distribución de asuntos entre as salas do Tribunal efectuarase segundo unha quenda establecida polo Pleno por proposta do seu presidente.

Artigo trece

Cando unha sala considere necesario apartarse en calquera punto da doutrina constitucional precedente sentada polo Tribunal, a cuestión someterase á decisión do Pleno.

Artigo catorce

O Tribunal en Pleno pode adoptar acordos cando estean presentes, polo menos, dous terzos dos membros que en cada momento o compoñan. Os acordos das salas requirirán así mesmo a presenza de dous terzos dos membros que en cada momento as compoñan. Nas seccións requirirase a presenza de dous membros, salvo que haxa discrepancia, caso en que se requirirá a dos seus tres membros.

Artigo quince

O presidente do Tribunal Constitucional exerce a representación do Tribunal, convoca e preside o Tribunal en Pleno e convoca as salas; adopta as medidas precisas para o funcionamento do Tribunal, das salas e das seccións; comunica ás Cámaras, ao Goberno ou ao Consello Xeral do Poder Xudicial, en cada caso, as vacantes; nomea os letrados, convoca os concursos para cubrir as prazas de funcionarios e os postos de persoal laboral, e exerce as potestades administrativas sobre o persoal do Tribunal.

CAPÍTULO II: DOS MAXISTRADOS DO TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

Artigo dezaseis

1. Os maxistrados do Tribunal Constitucional serán nomeados polo rei, por proposta das Cámaras, do Goberno e do Consello Xeral do Poder Xudicial, nas condicións que establece o artigo 159.1 da Constitución.

Os maxistrados propostos polo Senado serán elixidos entre os candidatos presentados polas asembleas lexislativas das comunidades autónomas nos termos que determine o Regulamento da Cámara.

2. Os candidatos propostos polo Congreso e polo Senado deberán comparecer previamente ante as correspondentes comisións nos termos que dispoñan os respectivos regulamentos.

3. A designación para o cargo de maxistrado do Tribunal Constitucional farase por nove anos, renovándose o Tribunal por terceiras partes cada tres. A partir dese momento producirase a elección do presidente e vicepresidente de acordo co previsto no artigo 9. Se o mandato de tres anos para o cal foron designados como presidente e vicepresidente non coincide coa renovación do Tribunal Constitucional, tal mandato quedará prorrogado para que finalice no momento en que a dita renovación se produza e tomen posesión os novos maxistrados.

4. Ningún maxistrado poderá ser proposto ao rei para outro período inmediato, salvo que ocupase o cargo por un prazo non superior a tres anos.

5. As vacantes producidas por causas distintas á da expiración do período para o cal se fixeron os nomeamentos serán cubertas conforme o mesmo procedemento utilizado para a designación do maxistrado que causou vacante e polo tempo que a este lle reste. Se houber atraso na renovación por terzos dos maxistrados, aos novos que sexan designados restaráselles do mandato o tempo de atraso na renovación

Artigo dezasete

1. Antes dos catro meses previos á data de expiración dos nomeamentos, o presidente do Tribunal solicitará dos presidentes dos órganos que deben facer as propostas para a designación dos novos maxistrados que inicien o procedemento para iso.

2. Os maxistrados do Tribunal Constitucional continuarán no exercicio das súas funcións ata que tomasen posesión os que os teñan que suceder.

Artigo dezaioito

Os membros do Tribunal Constitucional deberán ser nomeados entre cidadáns españois que sexan maxistrados, fiscais, profesores de universidade, funcionarios públicos ou avogados, todos eles xuristas de

recoñecida competencia con máis de quince anos de exercicio profesional ou en activo na respectiva función.

Artigo dezanove

1. O cargo de maxistrado do Tribunal Constitucional é incompatible: primeiro, co de defensor do pobo; segundo, co de deputado e senador; terceiro, con calquera cargo político ou administrativo do Estado, as comunidades autónomas, as provincias ou outras entidades locais; cuarto, co exercicio de calquera xurisdición ou actividade propia da carreira xudicial ou fiscal; quinto, con empregos de todas as clases nos tribunais e xulgados de calquera orde xurisdicional; sexto, co desempeño de funcións directivas nos partidos políticos, sindicatos, asociacións, fundacións e colexios profesionais e con toda clase de emprego ao servizo destes; sétimo, co desempeño de actividades profesionais ou mercantís. No demais, os membros do Tribunal Constitucional terán as incompatibilidades propias dos membros do Poder Xudicial.

2. Cando concorrer causa de incompatibilidade en quen for proposto como maxistrado do Tribunal, deberá, antes de tomar posesión, cesar no cargo ou na actividade incompatible. Se non o fixer no prazo dos dez días seguintes á proposta, entenderase que non acepta o cargo de maxistrado do Tribunal Constitucional. A mesma regra aplicarase no caso de incompatibilidade sobrevida.

Artigo vinte

Os membros da carreira xudicial e fiscal e, en xeral, os funcionarios públicos nomeados maxistrados e letrados do Tribunal pasarán á situación de servizos especiais na súa carreira de orixe.

Artigo vinte e un

O presidente e os demais maxistrados do Tribunal Constitucional prestarán, ao asumir o seu cargo ante o rei, o seguinte xuramento ou promesa: "Xuro (ou prometo) cumprir e facer cumprir fielmente e en todo tempo a Constitución española, lealdade á Coroa e cumprir os meus deberes como maxistrado constitucional."

Artigo vinte e dous

Os maxistrados do Tribunal Constitucional exercerán a súa función de acordo cos principios de imparcialidade e dignidade inherentes a ela; non poderán ser perseguidos polas opinións expresadas no exercicio das súas funcións; serán inamovibles e non poderán ser destituídos nin suspendidos a non ser por algunha das causas que esta lei establece.

Artigo vinte e tres

1. Os maxistrados do Tribunal Constitucional cesan por algunha das causas seguintes: primeiro, por renuncia aceptada polo presidente do Tribunal; segundo, por expiración do prazo do seu nomeamento; terceiro, por incorrer nalgunha causa de incapacidade das previstas para os membros do poder xudicial; cuarto, por incompatibilidade sobrevida; quinto, por deixar de atender con dilixencia os deberes do seu cargo; sexto, por violar a reserva propia da súa función; sétimo, por ter sido declarado responsable civilmente por dolo ou condenado por delito doloso ou por culpa grave.

2. O cesamento ou a vacante no cargo de maxistrado do Tribunal Constitucional, nos casos primeiro e segundo, así como no de falecemento, será decretado polo presidente. Nos restantes supostos decidirá o Tribunal en Pleno, por maioría simple nos casos terceiro e cuarto e por maioría das tres cuartas partes dos seus membros nos demais casos.

Artigo vinte e catro

Os maxistrados do Tribunal Constitucional poderán ser suspendidos polo Tribunal, como medida previa, en caso de procesamento ou polo tempo indispensable para resolver sobre a concorrencia dalgunha das causas de cesamento establecidas no artigo anterior. A suspensión require o voto favorable das tres cuartas partes dos membros do Tribunal reunido en Pleno.

Artigo vinte e cinco

1. Os maxistrados do Tribunal que desempeñasen o cargo durante un mínimo de tres anos terán dereito a unha remuneración de transición por un ano, equivalente á que percibían no momento do cesamento.

2. Cando o maxistrado do Tribunal proceda de calquera corpo de funcionarios con dereito a xubilación, computaráselle, para os efectos de determinación do haber pasivo, o tempo de desempeño das funcións constitucionais e calcularase aquel sobre o total das remuneracións que correspondesen ao maxistrado do Tribunal Constitucional durante o último ano.

Artigo vinte e seis

A responsabilidade criminal dos maxistrados do Tribunal Constitucional só será exixible ante a Sala do Penal do Tribunal Supremo.

TÍTULO II: DOS PROCEDIMENTOS DE DECLARACIÓN DE INCONSTITUCIONALIDADE

CAPÍTULO I: DISPOSICIÓN XERAIS

Artigo vinte e sete

1. Mediante os procedementos de declaración de inconstitucionalidade regulados neste título, o Tribunal Constitucional garante a primacía da Constitución e axuíza a conformidade ou desconformidade con ela das leis, disposicións ou actos impugnados.

2. Son susceptibles de declaración de inconstitucionalidade:

a) Os estatutos de autonomía e as demais leis orgánicas.

b) As demais leis, disposicións normativas e actos do Estado con forza de lei. No caso dos decretos lexislativos, a competencia do Tribunal enténdese sen prexuízo do previsto no número 6 do artigo 82 da Constitución.

c) Os tratados internacionais.

d) Os regulamentos das Cámaras e das Cortes Xerais.

e) As leis, actos e disposicións normativas con forza de lei das comunidades autónomas, coa mesma excepción formulada na alínea b) respecto aos casos de delegación lexislativa.

f) Os regulamentos das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

Artigo vinte e oito

1. Para apreciar a conformidade ou desconformidade coa Constitución dunha lei, disposición ou acto con forza de lei do Estado ou das comunidades autónomas, o Tribunal considerará, ademais dos preceptos constitucionais, as leis que, dentro do marco constitucional, se ditasen para delimitar as competencias do Estado e as diferentes comunidades autónomas ou para regular ou harmonizar o exercicio das competencias destas.

2. Así mesmo, o Tribunal poderá declarar inconstitucionais por infracción do artigo 81 da Constitución os preceptos dun decreto lei, decreto lexislativo, lei que non fose aprobada co carácter de orgánica ou norma lexislativa dunha comunidade autónoma no caso de que as ditas disposicións regulasen materias reservadas a lei orgánica ou impliquen modificación ou derogación dunha lei aprobada con tal carácter, calquera que sexa o seu contido.

Artigo vinte e nove

1. A declaración de inconstitucionalidade poderase promover mediante:

- a) O recurso de inconstitucionalidade.
- b) A cuestión de inconstitucionalidade promovida por xuíces ou tribunais.

2. A desestimación, por razóns de forma, dun recurso de inconstitucionalidade contra unha lei, disposición ou acto con forza de lei non será obstáculo para que a mesma lei, disposición ou acto poidan ser obxecto dunha cuestión de inconstitucionalidade con ocasión da súa aplicación noutro proceso.

Artigo trinta

A admisión dun recurso ou dunha cuestión de inconstitucionalidade non suspenderá a vixencia nin a aplicación da lei, da disposición normativa ou do acto con forza de lei, excepto no caso en que o Goberno se ampare no disposto polo artigo 161.2 da Constitución para impugnar, por medio do seu presidente, leis, disposicións normativas ou actos con forza de lei das comunidades autónomas.

CAPÍTULO II: DO RECURSO DE INCONSTITUCIONALIDADE

Artigo trinta e un

O recurso de inconstitucionalidade contra as leis, disposicións normativas ou actos con forza de lei poderase promover a partir da súa publicación oficial.

Artigo trinta e dous

1. Están lexitimados para o exercicio do recurso de inconstitucionalidade cando se trate de estatutos de autonomía e demais leis do Estado, orgánicas ou en calquera das súas formas, e disposicións normativas e actos do Estado ou das comunidades autónomas con forza de lei, tratados internacionais e regulamentos das Cámaras e das Cortes Xerais:

- a) O presidente do Goberno.
- b) O defensor do pobo.
- c) Cincuenta deputados.
- d) Cincuenta senadores.

2. Para o exercicio do recurso de inconstitucionalidade contra as leis, disposicións ou actos con forza de lei do Estado que poidan afectar o seu

propio ámbito de autonomía, están tamén lexitimados os órganos colexiados executivos e as asembleas das comunidades autónomas, logo do acordo adoptado para o efecto.

Artigo trinta e tres

1. O recurso de inconstitucionalidade formularase dentro do prazo de tres meses a partir da publicación da lei, disposición ou acto con forza de lei impugnado mediante demanda presentada ante o Tribunal Constitucional, en que se deberán expresar as circunstancias de identidade das persoas ou órganos que exerzan a acción e, se é o caso, dos seus comisionados, concretar a lei, disposición ou acto impugnado, en todo ou en parte, e precisar o precepto constitucional que se entende infrinxido.

2. Non obstante o disposto no punto anterior, o presidente do Goberno e os órganos colexiados executivos das comunidades autónomas poderán interpor o recurso de inconstitucionalidade no prazo de nove meses contra leis, disposicións ou actos con forza de lei en relación coas cales, e coa finalidade de evitar a interposición do recurso, se cumplan os seguintes requisitos:

a) Que se reúna a Comisión Bilateral de Cooperación entre a Administración xeral do Estado e a respectiva comunidade autónoma; poderá solicitar a súa convocatoria calquera das dúas administracións.

b) Que no seo da mencionada Comisión Bilateral se adoptase un acordo sobre iniciación de negociacións para resolver as discrepancias, podendo instar, se é o caso, a modificación do texto normativo. Este acordo poderá facer referencia á invocación ou non da suspensión da norma no caso de se presentar o recurso no prazo previsto neste punto.

c) Que o acordo sexa posto en coñecemento do Tribunal Constitucional polos órganos anteriormente mencionados dentro dos tres meses seguintes á publicación da lei, disposición ou acto con forza de lei, e se insira no Boletín Oficial del Estado e no diario oficial da comunidade autónoma correspondente.

3. O sinalado no punto anterior enténdese sen prexuízo da facultade de interposición do recurso de inconstitucionalidade polos demais órganos e persoas a que fai referencia o artigo 32.

Artigo trinta e catro

1. Admitida a trámite a demanda, o Tribunal Constitucional dará traslado desta ao Congreso dos Deputados e ao Senado por conduto dos seus presidentes, ao Goberno por conduto do Ministerio de Xustiza e, en caso de que o obxecto do recurso fose unha lei ou disposición con forza de lei

ditada por unha comunidade autónoma, aos órganos lexislativo e executivo desta co fin de que poidan comparecer no procedemento e formular as alegacións que coiden oportunas.

2. A comparecencia e a formulación de alegacións deberanse facer no prazo de quince días, transcorrido o cal o Tribunal ditará sentenza no de dez, salvo que, mediante resolución motivada, o propio Tribunal coide necesario un prazo máis amplo que, en ningún caso, poderá exceder os trinta días.

CAPÍTULO III: DA CUESTIÓN DE INCONSTITUCIONALIDADE PROMOVIDA POR XUÍCES OU TRIBUNAIS

Artigo trinta e cinco

1. Cando un xuíz ou tribunal, de oficio ou por instancia de parte, considere que unha norma con rango de lei aplicable ao caso e de cuxa validez dependa a decisión poida ser contraria á Constitución, expoñerá a cuestión ao Tribunal Constitucional con suxeición ao disposto nesta lei.

2. O órgano xudicial só poderá promover a cuestión unha vez concluso o procedemento e dentro do prazo para ditar sentenza, ou a resolución xurisdiccional que procedese, e deberá concretar a lei ou norma con forza de lei cuxa constitucionalidade se cuestiona, o precepto constitucional que se supón infrinxido e especificar ou xustificar en que medida a decisión do proceso depende da validez da norma en cuestión. Antes de adoptar mediante auto a súa decisión definitiva, o órgano xudicial oírás partes e o Ministerio Fiscal para que no prazo común e improrrogable de 10 días poidan alegar o que desexen sobre a pertinencia de promover a cuestión de inconstitucionalidade, ou sobre o fondo desta; seguidamente e sen máis trámite, o xuíz resolverá no prazo de tres días. Este auto non será susceptible de recurso de ningunha clase. Non obstante, a cuestión de inconstitucionalidade poderá ser intentada de novo nas sucesivas instancias ou graos mentres non se chegue a sentenza firme.

3. A interposición da cuestión de constitucionalidade orixinará a suspensión provisional das actuacións no proceso xudicial ata que o Tribunal Constitucional se pronuncie sobre a súa admisión. Producida esta o proceso xudicial permanecerá suspendido ata que o Tribunal Constitucional resolva definitivamente sobre a cuestión.

Artigo trinta e seis

O órgano xudicial elevará ao Tribunal Constitucional a cuestión de inconstitucionalidade xunto con testemuño dos autos principais e das alegacións previstas no artigo anterior, se as houber.

Artigo trinta e sete

1. Recibidas no Tribunal Constitucional as actuacións, o procedemento substanciarase polos trámites do número 2 deste artigo. Non obstante, poderá o Tribunal rexeitar, en trámite de admisión, mediante auto e sen outra audiencia que a do Fiscal Xeral do Estado, a cuestión de inconstitucionalidade cando faltaren as condicións procesuais ou for notoriamente infundada a cuestión suscitada. Esta decisión será motivada.

2. Publicada no Boletín Oficial del Estado a admisión a trámite da cuestión de inconstitucionalidade, os que sexan parte no procedemento xudicial poderán comparecer perante o Tribunal Constitucional dentro dos 15 días seguintes ao da súa publicación, para formular alegacións, no prazo doutros 15 días.

3. O Tribunal Constitucional dará traslado da cuestión ao Congreso dos Deputados e ao Senado por conduto dos seus presidentes, ao Fiscal Xeral do Estado, ao Goberno, por conduto do Ministerio de Xustiza, e, en caso de afectar unha lei ou outra disposición normativa con forza de lei ditadas por unha comunidade autónoma, aos órganos lexislativo e executivo desta, todos os cales poderán comparecer e formular alegacións sobre a cuestión interposta no prazo común improrrogable de quince días. Concluído este, o Tribunal ditará sentenza no prazo de quince días, salvo que coide necesario, mediante resolución motivada, un prazo máis amplo, que non poderá exceder os trinta días.

CAPÍTULO IV: DA SENTENZA EN PROCEDEMENTOS DE INCONSTITUCIONALIDADE E DOS SEUS EFECTOS

Artigo trinta e oito

1. As sentenzas ditadas en procedementos de inconstitucionalidade terán o valor de cousa xulgada, vincularán todos os poderes públicos e producirán efectos xerais desde a data da súa publicación no Boletín Oficial del Estado.

2. As sentenzas desestimatorias ditadas en recursos de inconstitucionalidade e en conflitos en defensa da autonomía local impedirán calquera interposición ulterior da cuestión por calquera das dúas vías, fundado na mesma infracción de idéntico precepto constitucional.

3. De se tratar de sentenzas ditadas en cuestións de inconstitucionalidade, o Tribunal Constitucional comunicarallo inmediatamente ao órgano xudicial competente para a decisión do proceso. O dito órgano notificará a sentenza constitucional ás partes. O xuíz ou tribunal quedará vinculado desde que tiver coñecemento da sentenza constitucional e as partes desde o momento en que sexan notificadas.

Artigo trinta e nove

1. Cando a sentenza declare a inconstitucionalidade, declarará igualmente a nulidade dos preceptos impugnados, así como, se é o caso, a daqueles outros da mesma lei, disposición ou acto con forza de lei aos cales se deba estender por conexión ou consecuencia.

2. O Tribunal Constitucional poderá fundar a declaración de inconstitucionalidade na infracción de calquera precepto constitucional, fose ou non invocado no curso do proceso.

Artigo corenta

1. As sentenzas declaratorias da inconstitucionalidade de leis, disposicións ou actos con forza de lei non permitirán revisar procesos fenecidos mediante sentenza con forza de cousa xulgada nos cales se fixese aplicación das leis, disposicións ou actos inconstitucionais, salvo no caso dos procesos penais ou contencioso-administrativos referentes a un procedemento sancionador en que, como consecuencia da nulidade da norma aplicada, resulte unha redución da pena ou da sanción ou unha exclusión, exención ou limitación da responsabilidade.

2. En todo caso, a xurisprudencia dos tribunais de xustiza recaída sobre leis, disposicións ou actos axuizados polo Tribunal Constitucional deberase entender corrixida pola doutrina derivada das sentenzas e autos que resolvan os procesos constitucionais.

TÍTULO III: DO RECURSO DE AMPARO CONSTITUCIONAL

CAPÍTULO PRIMEIRO: DA PROCEDENCIA E INTERPOSICIÓN DO RECURSO DE AMPARO CONSTITUCIONAL

Artigo corenta e un

1. Os dereitos e liberdades recoñecidos nos artigos 14 a 29 da Constitución serán susceptibles de amparo constitucional, nos casos e formas que esta lei establece, sen prexuízo da súa tutela xeral encomendada aos tribunais de xustiza. Igual protección será aplicable á obxección de conciencia recoñecida no artigo 30 da Constitución.

2. O recurso de amparo constitucional protexe, nos termos que esta lei establece, fronte ás violacións dos dereitos e liberdades a que se refire o punto anterior, orixinadas polas disposicións, actos xurídicos, omisións ou simple vía de feito dos poderes públicos do Estado, as comunidades autónomas e demais entes públicos de carácter territorial, corporativo ou institucional, así como dos seus funcionarios ou axentes.

3. No amparo constitucional non se poden facer valer outras pretensións que as dirixidas a restablecer ou preservar os dereitos ou liberdades por razón dos cales se formulou o recurso.

Artigo corenta e dous

Contra as decisións ou actos sen valor de lei, emanados das Cortes ou de calquera dos seus órganos, ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas, ou dos seus órganos, que violen os dereitos e liberdades susceptibles de amparo constitucional, poderase recorrer dentro do prazo de tres meses desde que, de acordo coas normas internas das cámaras ou asembleas, sexan firmes.

Artigo corenta e tres

1. As violacións dos dereitos e liberdades antes referidos orixinadas por disposicións, actos xurídicos, omisións ou simple vía de feito do Goberno ou das súas autoridades ou funcionarios, ou dos órganos executivos colexiados das comunidades autónomas ou das súas autoridades ou funcionarios ou axentes, poderán dar lugar ao recurso de amparo unha vez que se esgotase a vía xudicial procedente.

2. O prazo para interpor o recurso de amparo constitucional será o dos vinte días seguintes ao da notificación da resolución recaída no proceso xudicial previo.

3. O recurso só se poderá fundar na infracción por unha resolución firme dos preceptos constitucionais que recoñecen os dereitos ou liberdades susceptibles de amparo.

Artigo corenta e catro

1. As violacións dos dereitos e liberdades susceptibles de amparo constitucional, que teñan a súa orixe inmediata e directa nun acto ou omisión dun órgano xudicial, poderán dar lugar a este recurso sempre que se cumpran os requisitos seguintes:

a) Que se esgotasen todos os medios de impugnación previstos polas normas procesuais para o caso concreto dentro da vía xudicial.

b) Que a violación do dereito ou liberdade sexa imputable de modo inmediato e directo a unha acción ou omisión do órgano xudicial con independencia dos feitos que deron lugar ao proceso en que aquelas se produciron, acerca dos cales, en ningún caso, entrará a coñecer o Tribunal Constitucional.

c) Que se denunciase formalmente no proceso, se houbo oportunidade, a vulneración do dereito constitucional tan pronto como, unha vez coñecida, houber lugar para iso.

2. O prazo para interpor o recurso de amparo será de 30 días, a partir da notificación da resolución recaída no proceso xudicial.

Artigo corenta e cinco¹

Artigo corenta e seis

1. Están lexitimados para interpor o recurso de amparo constitucional:

a) Nos casos dos artigos 42 e 45, a persoa directamente afectada, o Defensor do Pobo e o Ministerio Fiscal.

b) Nos casos dos artigos 43 e 44, os que fosen parte no proceso xudicial correspondente, o Defensor do Pobo e o Ministerio Fiscal.

2. Se o recurso o promove o Defensor do Pobo ou o Ministerio Fiscal, a sala competente para coñecer do amparo constitucional comunicarlle aos posibles agraviados que sexan coñecidos e ordenará anunciar a interposición do recurso no Boletín Oficial del Estado para efectos de comparecencia doutros posibles interesados. A dita publicación terá carácter preferente.

Artigo corenta e sete

1. Poderán comparecer no proceso de amparo constitucional, co carácter de demandado ou co de coadxuvante, as persoas favorecidas pola decisión, acto ou feito en razón do cal se formule o recurso ou que teñan un interese lexítimo nel.

2. O Ministerio Fiscal intervirá en todos os procesos de amparo, en defensa da legalidade, dos dereitos dos cidadáns e do interese público tutelado pola lei.

CAPÍTULO II: DA TRAMITACIÓN DOS RECURSOS DE AMPARO CONSTITUCIONAL

Artigo corenta e oito

O coñecemento dos recursos de amparo constitucional corresponde ás salas do Tribunal Constitucional e, se é o caso, ás seccións.

---

¹ Derogado pola Lei orgánica 8/1984, do 26 de decembro

Artigo corenta e nove

1. O recurso de amparo constitucional iniciárase mediante demanda en que se expoñerán con claridade e concisión os feitos que a fundamenten, citaranse os preceptos constitucionais que se consideren infrinxidos e fixarase con precisión o amparo que se solicita para preservar ou restablecer o dereito ou liberdade que se considere vulnerado. En todo caso, a demanda xustificará a especial transcendencia constitucional do recurso.

2. Coa demanda presentaranse:

a) O documento que acredite a representación do solicitante do amparo.

b) Se é o caso, a copia, traslado ou certificación da resolución recaída no procedemento xudicial ou administrativo.

3. Á demanda xuntaranse tamén tantas copias literais dela e dos documentos presentados como partes no proceso previo, se o houber, e unha máis para o Ministerio Fiscal.

4. De incumprirse calquera dos requisitos establecidos nos puntos que anteceden, as secretarías de Xustiza comunicaranllo ao interesado no prazo de 10 días, co apercibimento de que, de non se emendar o defecto, se acordará a inadmisión do recurso.

Artigo cincuenta

1. O recurso de amparo debe ser obxecto dunha decisión de admisión a trámite. A Sección, por unanimidade dos seus membros, acordará mediante providencia a admisión, en todo ou en parte, do recurso soamente cando concorran todos os seguintes requisitos:

a) Que a demanda cumpra co disposto nos artigos 41 a 46 e 49.

b) Que o contido do recurso xustifique unha decisión sobre o fondo por parte do Tribunal Constitucional en razón da súa especial transcendencia constitucional, que se apreciará atendendo á súa importancia para a interpretación da Constitución, para a súa aplicación ou para a súa xeral eficacia, e para a determinación do contido e alcance dos dereitos fundamentais.

2. Cando a admisión a trámite, aínda tendo obtido a maioría, non alcance a unanimidade, a sección trasladará a decisión á sala respectiva para a súa resolución.

3. As providencias de inadmisión, adoptadas polas seccións ou as salas, especificarán o requisito incumplido e notificaranse ao demandante e ao Ministerio Fiscal. Contra as ditas providencias soamente poderá recorrer en súplica o Ministerio Fiscal no prazo de tres días. Este recurso resolverase mediante auto, que non será susceptible de ningunha impugnación.

4. Cando na demanda de amparo concorran un ou varios defectos de natureza emendable, procederase na forma prevista no artigo 49.4; de non se producir a emenda dentro do prazo fixado no dito precepto, a Sección acordará a inadmisión mediante providencia, contra a cal non caberá ningún recurso.

Artigo cincuenta e un

1. Admitida a demanda de amparo, a Sala requirirá con carácter urxente o órgano ou a autoridade de que dimane a decisión, o acto ou o feito, ou o xuíz ou tribunal que coñeceu do procedemento precedente para que, en prazo que non poderá exceder os dez días, remita as actuacións ou testemuño delas.

2. O órgano, autoridade, xuíz ou tribunal xustificará inmediato recibo do requirimento, formalizará o envío dentro do prazo sinalado e emprazará aqueles que foron parte no procedemento antecedente para que poidan comparecer no proceso constitucional no prazo de dez días.

Artigo cincuenta e dous

1. Recibidas as actuacións e transcorrido o tempo de emprazamento, a Sala dará vista destas a quen promoveu o amparo, aos comparecidos no proceso, ao avogado do Estado, se estivese interesada a Administración pública e ao Ministerio Fiscal. A vista será por prazo común que non poderá exceder de vinte días, e durante el poderanse presentar as alegacións procedentes.

2. Presentadas as alegacións ou transcorrido o prazo outorgado para efectualas, a Sala poderá deferir a resolución do recurso, cando para a súa resolución sexa aplicable doutrina consolidada do Tribunal Constitucional, a unha das súas seccións ou sinalar día para a vista, se é o caso, ou deliberación e votación.

3. A Sala, ou se é o caso a Sección, pronunciará a sentenza que proceda no prazo de 10 días a partir do día sinalado para a vista ou deliberación.

CAPÍTULO III: DA RESOLUCIÓN DOS RECURSOS DE AMPARO CONSTITUCIONAL E OS SEUS EFECTOS

Artigo cincuenta e tres

A Sala ou, se é o caso, a Sección, ao coñecer do fondo do asunto, pronunciará na súa sentenza algunha destas resolucións:

- a) Outorgamento de amparo.
- b) Denegación de amparo.

Artigo cincuenta e catro

Cando a Sala ou, se é o caso, a Sección coñeza do recurso de amparo respecto de decisións de xuíces e tribunais, limitará a súa función a concretar se se violaron dereitos ou liberdades do demandante e a preservar ou restablecer estes dereitos ou liberdades, e absterase de calquera outra consideración sobre a actuación dos órganos xurisdiccionais.

Artigo cincuenta e cinco

1. A sentenza que outorgue o amparo conterá algún ou algúns dos pronunciamentos seguintes:

a) Declaración de nulidade da decisión, acto ou resolución que impedisen o pleno exercicio dos dereitos ou liberdades protexidos, con determinación, se é o caso, da extensión dos seus efectos.

b) Recoñecemento do dereito ou liberdade pública, de conformidade co seu contido constitucionalmente declarado.

c) Restablecemento do recorrente na integridade do seu dereito ou liberdade coa adopción das medidas apropiadas, se é o caso, para a súa conservación.

2. No suposto de que o recurso de amparo deba ser estimado porque, a xuízo da Sala ou, se for o caso, a Sección, a lei aplicada lesione dereitos fundamentais ou liberdades públicas, elevarase a cuestión ao Pleno con suspensión do prazo para ditar sentenza, de conformidade co previsto nos artigos 35 e seguintes.

Artigo cincuenta e seis

1. A interposición do recurso de amparo non suspenderá os efectos do acto ou sentenza impugnados.

2. Isto non obstante, cando a execución do acto ou sentenza impugnados produza un prexuízo ao recorrente que poida facer perder a súa finalidade ao amparo, a Sala, ou a Sección no suposto do artigo 52.2, de oficio ou por instancia do recorrente, poderá dispor a suspensión, total ou parcial, dos seus efectos, sempre e cando a suspensión non ocasione perturbación

grave a un interese constitucionalmente protexido, nin aos dereitos fundamentais ou liberdades doutra persoa.

3. Así mesmo, a Sala ou a Sección poderá adoptar calquera medida cautelar e resolución provisional previstas no ordenamento, que, pola súa natureza, se poidan aplicar no proceso de amparo e tendan a evitar que o recurso perda a súa finalidade.

4. A suspensión ou outra medida cautelar poderase pedir en calquera tempo, antes de se ter pronunciado a sentenza ou se decidir o amparo doutro modo. O incidente de suspensión substanciarase con audiencia das partes e do Ministerio Fiscal, por un prazo común que non excederá os tres días e co informe das autoridades responsables da execución, se a Sala ou a Sección o crese necesario. A Sala ou a Sección poderá condicionar a denegación da suspensión, no caso de que poida comportar perturbación grave dos dereitos dun terceiro, á constitución de caución suficiente para responder dos danos ou perdas que se poidan orixinar.

5. A Sala ou a Sección poderá condicionar a suspensión da execución e a adopción das medidas cautelares á satisfacción polo interesado da oportuna fianza suficiente para responder dos danos e perdas que se poidan orixinar. A súa fixación e determinación poderase delegar no órgano xurisdiccional de instancia.

6. En supostos de urxencia excepcional, a adopción da suspensión e das medidas cautelares e provisionais poderase efectuar na resolución da admisión a trámite. A dita adopción poderá ser impugnada no prazo de cinco días desde a súa notificación, polo Ministerio Fiscal e demais partes comparecidas. A Sala ou a Sección resolverá o incidente mediante auto non susceptible de ningún recurso.

Artigo cincuenta e sete

A suspensión ou a súa denegación pode ser modificada durante o curso do xuízo de amparo constitucional, de oficio ou por instancia de parte, en virtude de circunstancias sobrevidas ou que non puideron ser coñecidas no momento de substanciarse o incidente de suspensión.

Artigo cincuenta e oito

1. Serán competentes para resolver sobre as peticións de indemnización dos danos causados como consecuencia da concesión ou denegación da suspensión os xuíces ou tribunais, a cuxa disposición se porán as fianzas constituídas.

2. As peticións de indemnización, que se substanciarán polo trámite dos incidentes, deberanse presentar dentro do prazo dun ano a partir da publicación da sentenza do Tribunal Constitucional.

TÍTULO IV: DOS CONFLITOS CONSTITUCIONAIS

CAPÍTULO I: DISPOSICIÓNS XERAIS

Artigo cincuenta e nove

1. O Tribunal Constitucional entenderá dos conflitos que se susciten sobre as competencias ou atribucións asignadas directamente pola Constitución, os estatutos de autonomía ou as leis orgánicas ou ordinarias ditadas para delimitar os ámbitos propios do Estado e as comunidades autónomas e que opoñan:

a) O Estado con unha ou máis comunidades autónomas.

b) Dúas ou máis comunidades autónomas entre si.

c) O Goberno co Congreso dos Deputados, co Senado ou co Consello Xeral do Poder Xudicial, ou calquera destes órganos constitucionais entre si.

2. O Tribunal Constitucional entenderá tamén dos conflitos en defensa da autonomía local que propoñan os municipios e provincias fronte ao Estado ou a unha comunidade autónoma.

CAPÍTULO II: DOS CONFLITOS ENTRE O ESTADO E AS COMUNIDADES AUTÓNOMAS OU DESTAS ENTRE SI

Artigo sesenta

Os conflitos de competencia que opoñan o Estado cunha comunidade autónoma ou estas entre si, poderán ser suscitados polo Goberno ou polos órganos colexiados executivos das comunidades autónomas, na forma que determinan os artigos seguintes. Os conflitos negativos poderán ser instados tamén polas persoas físicas ou xurídicas interesadas.

Artigo sesenta e un

1. Poden dar lugar á interposición dos conflitos de competencia as disposicións, resolucións e actos emanados dos órganos do Estado ou dos órganos das comunidades autónomas ou a omisión de tales disposicións, resolucións ou actos.

2. Cando se suscite un conflito dos mencionados no artigo anterior con motivo dunha disposición, resolución ou acto cuxa impugnación estea

pendente perante calquera tribunal, este suspenderá o curso do proceso ata a decisión do conflito constitucional.

3. A decisión do Tribunal Constitucional vinculará todos os poderes públicos e terá plenos efectos fronte a todos.

SECCIÓN PRIMEIRA.- CONFLITOS POSITIVOS

Artigo sesenta e dous

Cando o Goberno considere que unha disposición ou resolución dunha comunidade autónoma non respecta a orde de competencia establecida na Constitución, nos estatutos de autonomía ou nas leis orgánicas correspondentes, poderá formalizar directamente ante o Tribunal Constitucional, no prazo de dous meses, o conflito de competencia, ou facer uso do requirimento previo regulado no artigo seguinte, todo isto sen prexuízo de que o Goberno poida invocar o artigo 161.2 da Constitución, cos efectos correspondentes.

Artigo sesenta e tres

1. Cando o órgano executivo superior dunha comunidade autónoma considere que unha disposición, resolución ou acto emanado da autoridade doutra comunidade ou do Estado non respecta a orde de competencias establecida na Constitución, nos estatutos de autonomía ou nas leis correspondentes e sempre que afecte o seu propio ámbito, requirirá aquela ou este para que sexa derogada a disposición ou anulados a resolución ou o acto en cuestión.

2. O requirimento de incompetencia poderase formular dentro dos dous meses seguintes ao día da publicación ou comunicación da disposición, resolución ou acto que se entendan viciados de incompetencia ou con motivo dun acto concreto de aplicación, e dirixirse directamente ao Goberno ou ao órgano executivo superior da outra comunidade autónoma, dando conta igualmente ao Goberno neste caso.

3. No requirimento especificaranse con claridade os preceptos da disposición ou os puntos concretos da resolución ou acto viciados de incompetencia, así como as disposicións legais ou constitucionais das cales o vicio resulte.

4. O órgano requirido, se considera fundado o requirimento, deberá atendelo no prazo máximo dun mes a partir da súa recepción, e comunicarllo así ao requirente e ao Goberno, se este non actúa en tal condición. Se non o estima fundado, deberá igualmente rexeitalo dentro do mesmo prazo, a cuxo termo se entenderán en todo caso rexeitados os requirimentos non atendidos.

5. Dentro do mes seguinte á notificación do rexeitamento ou ao remate do prazo a que se refire o punto anterior, o órgano requirente, se non obtivo satisfacción, poderá suscitar o conflito ante o Tribunal Constitucional, certificando o cumprimento infrutuoso do trámite de requirimento e alegando os fundamentos xurídicos en que este se apoia.

Artigo sesenta e catro

1. No prazo de dez días, o Tribunal comunicará ao Goberno ou órgano autonómico correspondente a iniciación do conflito, e sinalará un prazo, que en ningún caso será maior de vinte días, para que presente cantos documentos e alegacións considere convenientes.

2. Se o conflito for presentado polo Goberno unha vez adoptada decisión pola comunidade autónoma e con invocación do artigo 161.2 da Constitución, a súa formalización comunicada polo Tribunal suspenderá inmediatamente a vixencia da disposición, resolución ou acto que desen orixe ao conflito.

3. Nos restantes supostos, o órgano que formalice o conflito poderá solicitar do Tribunal a suspensión da disposición, resolución ou obxecto do conflito, invocando prexuízos de imposible ou difícil reparación, o Tribunal acordará ou denegará libremente a suspensión solicitada.

4. A interposición do conflito iniciado polo Goberno e, se é o caso, o auto do Tribunal polo que se acorde a suspensión da disposición, resolución ou acto obxecto do conflito serán notificados aos interesados e publicados no correspondente diario oficial polo propio Tribunal.

Artigo sesenta e cinco

1. O Tribunal poderá solicitar das partes cantas informacións, aclaracións ou precisións xulgue necesarias para a súa decisión e resolverá dentro dos quince días seguintes ao termo do prazo de alegacións ou do que, se é o caso, se fixe para as informacións, aclaracións ou precisións complementarias antes aludidas.

2. No caso previsto no número dous do artigo anterior, se a sentenza non se produce dentro dos cinco meses desde a iniciación do conflito, o Tribunal deberá resolver dentro deste prazo, por auto motivado, acerca do mantemento ou levantamento da suspensión do acto, resolución ou disposición impugnados de incompetencia polo Goberno.

Artigo sesenta e seis

A sentenza declarará a titularidade da competencia controvertida e acordará, se é o caso, a anulación da disposición, resolución ou actos que

orixinaron o conflito en canto estiveren viciados de incompetencia, e poderá dispor o que for procedente respecto das situacións de feito ou de dereito creadas ao seu abeiro.

Artigo sesenta e sete

Se a competencia controvertida fose atribuída por unha lei ou norma con rango de lei, o conflito de competencias tramitarase desde o seu inicio ou, se é o caso, desde que en defensa da competencia exercida se invocase a existencia da norma legal habilitante, na forma prevista para o recurso de inconstitucionalidade.

SECCIÓN SEGUNDA.- CONFLICTOS NEGATIVOS

Artigo sesenta e oito

1. No caso de que un órgano da Administración do Estado declinar a súa competencia para resolver calquera pretensión deducida ante este por persoa física ou xurídica, por entender que a competencia corresponde a unha comunidade autónoma, o interesado, tras esgotar a vía administrativa mediante recurso ante o ministerio correspondente, poderá reproducir a súa pretensión ante o órgano executivo colexiado da comunidade autónoma que a resolución declare competente. De análogo modo procederase se a solicitude se promove ante unha comunidade autónoma e esta se inhibe por entender competente o Estado ou outra comunidade autónoma.

2. A Administración solicitada en segundo lugar deberá admitir ou declinar a súa competencia no prazo dun mes. Se a admite, procederá a tramitar a solicitude presentada. Se se inhibe, deberá notificarllo ao requirente, con indicación precisa dos preceptos en que se funda a súa resolución.

3. Se a Administración a que se refire o punto anterior declina a súa competencia ou non pronuncia decisión afirmativa no prazo establecido, o interesado poderá acudir ao Tribunal Constitucional. Para tal efecto, deducirá a oportuna demanda dentro do mes seguinte á notificación da declinatoria ou se transcorre o prazo establecido no número dous deste artigo sen resolución expresa, en solicitude de que se tramite e resolva o conflito de competencia negativo.

Artigo sesenta e nove

1. A solicitude de presentación de conflito formularase mediante escrito ao cal se deberán xuntar os documentos que acrediten ter esgotado o trámite a que se refire o artigo anterior e as resolucións recaídas durante este.

2. Se o Tribunal entende que a negativa das administracións implicadas se basea precisamente nunha diferenza de interpretación de preceptos constitucionais ou dos estatutos de autonomía ou de leis orgánicas ou ordinarias que delimiten os ámbitos de competencia do Estado e das comunidades autónomas declarará, mediante auto que deberá ser ditado dentro dos dez días seguintes ao da presentación do escrito, suscitado o conflito. Dará inmediato traslado do auto ao solicitante e ás administracións implicadas, así como a calquera outra que o Tribunal considere competentes, ás cales remitirá ademais copia da solicitude da súa presentación e dos documentos presentados con esta e fixará a todos o prazo común dun mes para que aleguen canto coiden conducente á solución do conflito suscitado.

Artigo setenta

1. Dentro do mes seguinte á conclusión do prazo sinalado no artigo anterior ou, se é o caso, do que sucesivamente o Tribunal concedese para responder ás peticións de aclaración, ampliación ou precisión que lles tiver dirixido, ditarase sentenza que declarará cal é a Administración competente.

2. Os prazos administrativos esgotados entenderanse novamente abertos pola súa duración ordinaria a partir da publicación da sentenza.

Artigo setenta e un

1. O Goberno poderá igualmente suscitar conflito de competencias negativo cando tendo requirido o órgano executivo superior dunha comunidade autónoma para que exerza as atribucións propias da competencia que á comunidade confiran os seus propios estatutos ou unha lei orgánica de delegación ou transferencia, sexa desatendido o seu requirimento por se declarar incompetente o órgano requirido.

2. A declaración de incompetencia entenderase implícita pola simple inactividade do órgano executivo requirido dentro do prazo que o Goberno lle tiver fixado para o exercicio das súas atribucións, que en ningún caso será inferior a un mes.

Artigo setenta e dous

1. Dentro do mes seguinte ao día en que de maneira expresa ou tácita se deba considerar rexeitado o requirimento a que se refire o artigo anterior, o Goberno poderá presentar ante o Tribunal Constitucional o conflito negativo mediante escrito en que se deberán indicar os preceptos constitucionais, estatutarios ou legais que ao seu xuízo obrigan a comunidade autónoma a exercer as súas atribucións.

2. O Tribunal dará traslado do escrito ao órgano executivo superior da comunidade autónoma, ao cal fixará un prazo dun mes para presentar as alegacións que entenda oportunas.

3. Dentro do mes seguinte á conclusión de tal prazo ou, se é o caso, do que sucesivamente fixase ao Estado ou á comunidade autónoma para responder ás peticións de aclaración, ampliación ou precisións que lles tiver dirixido, o Tribunal ditará sentenza, que conterá algún dos seguintes pronunciamentos:

a) A declaración de que o requirimento é procedente, que comportará o establecemento dun prazo dentro do cal a comunidade autónoma deberá exercer a atribución requirida.

b) A declaración de que o requirimento é improcedente.

CAPÍTULO III: DOS CONFLITOS ENTRE ÓRGANOS CONSTITUCIONAIS DO ESTADO

Artigo setenta e tres

1. No caso en que algún dos órganos constitucionais aos cales se refire o artigo 59.3 desta lei, por acordo dos seus respectivos plenos, coide que outro dos ditos órganos adopta decisións asumindo atribucións que a Constitución ou as leis orgánicas confiren ao primeiro, este farallo saber así dentro do mes seguinte á data en que chegue ao seu coñecemento a decisión da que se infira a indebida asunción de atribucións e solicitará del que a revogue.

2. Se o órgano a que se dirixe a notificación afirma que actúa no exercicio constitucional e legal das súas atribucións ou, dentro do prazo dun mes a partir da recepción daquela non rectifica no sentido que lle fose solicitado, o órgano que coide indebidamente asumidas as súas atribucións suscitará o conflito perante o Tribunal Constitucional dentro do mes seguinte. Para tal efecto, presentará un escrito en que se especificarán os preceptos que considera vulnerados e formulará as alegacións que coide oportunas. A este escrito xuntará unha certificación dos antecedentes que repute necesarios e da comunicación cursada en cumprimento do previsto no punto anterior deste artigo.

Artigo setenta e catro

Recibido o escrito, o Tribunal, dentro dos dez días seguintes, dará traslado del ao órgano requirido e fixaralle o prazo dun mes para formular as alegacións que coide procedentes. Idénticos traslados e emprazamentos faránselles a todos os demais órganos lexitimados para suscitar este xénero de conflitos, os cales poderán comparecer no procedemento, en

apoio do demandante ou do demandado, se entenderen que a solución do conflito suscitado afecta dalgún modo as súas propias atribucións.

Artigo setenta e cinco

1. O Tribunal poderá solicitar das partes cantas informacións, aclaracións ou precisións xulgue necesarias para a súa decisión e resolverá dentro do mes seguinte á expiración do prazo de alegacións a que se refire o artigo anterior ou do que, se é o caso, se fixe para as informacións, aclaracións ou precisións complementarias, que non será superior a outros trinta días.
2. A sentenza do Tribunal determinará a que órgano corresponden as atribucións constitucionais controvertidas e declarará nulos os actos executados por invasión de atribucións e resolverá, se é o caso, o que proceder sobre as situacións xurídicas producidas ao seu abeiro.

CAPITULO IV: DOS CONFLITOS EN DEFENSA DA AUTONOMÍA LOCAL

Artigo setenta e cinco bis.

1. Poderán dar lugar á presentación dos conflitos en defensa da autonomía local as normas do Estado con rango de lei ou as disposicións con rango de lei das comunidades autónomas que lesionen a autonomía local constitucionalmente garantida.
2. A decisión do Tribunal Constitucional vinculará todos os poderes públicos e terá plenos efectos fronte a todos.

Artigo setenta e cinco ter.

1. Están lexitimados para presentar estes conflitos:
  - a) O municipio ou provincia que sexa destinatario único da lei.
  - b) Un número de municipios que supoñan polo menos un sétimo dos existentes no ámbito territorial de aplicación da disposición con rango de lei, e representen como mínimo un sexto da poboación oficial do ámbito territorial correspondente.
  - c) Un número de provincias que supoñan polo menos a metade das existentes no ámbito territorial de aplicación da disposición con rango de lei, e representen como mínimo a metade da poboación oficial.
2. Para iniciar a tramitación dos conflitos en defensa da autonomía local será necesario o acordo do órgano plenario das corporacións locais co voto favorable da maioría absoluta do número legal dos seus membros.

3. Unha vez cumprido o requisito establecido no punto anterior, e de maneira previa á formalización do conflito, deberase solicitar ditame, con carácter preceptivo pero non vinculante, do Consello de Estado ou órgano consultivo da correspondente comunidade autónoma, segundo que o ámbito territorial a que pertenzan as corporacións locais corresponda a varias ou a unha comunidade autónoma. Nas comunidades autónomas que non dispoñan de órgano consultivo, o ditame corresponderá ao Consello de Estado.

4. As asociacións de entidades locais poderán asistir os entes locais lexitimados co fin de facilitarlles o cumprimento dos requisitos establecidos no procedemento de tramitación deste conflito.

Artigo setenta e cinco quáter.

1. A solicitude dos ditames a que se refire o artigo anterior deberase formalizar dentro dos tres meses seguintes ao día da publicación da lei que se entenda lesiona a autonomía local.

2. Dentro do mes seguinte á recepción do ditame do Consello de Estado ou do órgano consultivo da correspondente comunidade autónoma, os municipios ou provincias lexitimados poderán suscitar o conflito perante o Tribunal Constitucional, acreditando o cumprimento dos requisitos exixidos no artigo anterior e alegando os fundamentos xurídicos en que se apoia.

Artigo setenta e cinco quinqués.

1. Presentado o conflito, o Tribunal poderá acordar, mediante auto motivado, a súa inadmisión por falta de lexitimación ou outros requisitos exixibles e non emendables ou cando estiver notoriamente infundada a controversia suscitada.

2. Admitido a trámite o conflito, no termo de dez días, o Tribunal dará traslado deste aos órganos lexislativo e executivo da Comunidade Autónoma de quen emanase a lei, e en todo caso aos órganos lexislativo e executivo do Estado. A comparecencia e a formulación de alegacións deberanse realizar no prazo de vinte días.

3. A presentación do conflito será notificada aos interesados e publicada no correspondente diario oficial polo propio Tribunal.

4. O Tribunal poderá solicitar das partes cantas informacións, aclaracións ou precisións xulgue necesarias para a súa decisión e resolverá dentro dos quince días seguintes á finalización do prazo de alegacións ou do que, se é o caso, se fixe para as informacións, aclaracións ou precisións complementarias antes aludidas.

5. A sentenza declarará se existe ou non vulneración da autonomía local constitucionalmente garantida, e determinará, segundo proceda, a titularidade ou atribución da competencia controvertida, e resolverá, se é o caso, o que proceda sobre as situacións de feito ou de dereito creadas en lesión da autonomía local.

6. A declaración, se é o caso, de inconstitucionalidade da lei que deu lugar ao conflito requirirá nova sentenza se o Pleno decide formular a cuestión tras a resolución do conflito declarando que houbo vulneración da autonomía local. A cuestión substanciárase polo procedemento establecido nos artigos 37 e concordantes e terá os efectos ordinarios previstos nos artigos 38 e seguintes.

TÍTULO V: Da impugnación de disposicións sen forza de lei e resolucións das comunidades autónomas prevista no artigo 161.2 da Constitución

Artigo setenta e seis

Dentro dos dous meses seguintes á data da súa publicación ou, en defecto desta, desde que chegue ao seu coñecemento, o Goberno poderá impugnar ante o Tribunal Constitucional as disposicións normativas sen forza de lei e resolucións emanadas de calquera órgano das comunidades autónomas.

Artigo setenta e sete

A impugnación regulada neste título, sexa cal for o motivo en que se basee, formularase e substanciárase polo procedemento previsto nos artigos 62 a 67 desta lei. A formulación da impugnación comunicada polo Tribunal producirá a suspensión da disposición ou resolución contra a que se recorreu ata que o Tribunal resolva ratificala ou levántala en prazo non superior a cinco meses, salvo que, con anterioridade, ditase sentenza.

TÍTULO VI: Da declaración sobre a constitucionalidade dos tratados internacionais

Artigo setenta e oito

1. O Goberno ou calquera de ambas as cámaras poderán requirir o Tribunal Constitucional para que se pronuncie sobre a existencia ou inexistencia de contradición entre a Constitución e as estipulacións dun tratado internacional cuxo texto estivese xa definitivamente fixado, pero ao cal non se lle prestase aínda o consentimento do Estado.

2. Recibido o requirimento, o Tribunal Constitucional emprazará o solicitante e os restantes órganos lexitimados, segundo o previsto no punto anterior, co fin de que, no prazo dun mes, expresen a súa opinión fundada

sobre a cuestión. Dentro do mes seguinte ao transcurso deste prazo e salvo o disposto no punto seguinte, o Tribunal Constitucional emitirá a súa declaración, que, de acordo co establecido no artigo 95 da Constitución, terá carácter vinculante.

3. En calquera momento poderá o Tribunal Constitucional solicitar dos órganos mencionados no punto anterior ou doutras persoas físicas ou xurídicas ou doutros órganos do Estado ou das comunidades autónomas, cantas aclaracións, ampliacións ou precisións coiden necesarias, alongando o prazo dun mes antes citado no mesmo tempo que concedese para responder as súas consultas, que non poderá exceder os trinta días.

Artigo setenta e nove ²

TÍTULO VII: Das disposicións comúns sobre procedemento

Artigo oitenta

Aplicaranse, con carácter supletorio desta lei, os preceptos da Lei orgánica do poder xudicial e da Lei de axuizamento civil, en materia de comparecencia en xuízo, recusación e abstención, publicidade e forma dos actos, comunicacións e actos de auxilio xurisdiccional, días e horas hábiles, cómputo de prazos, deliberación e votación, caducidade, renuncia e desistencia, lingua oficial e policía de estrados.

Artigo oitenta e un

1. As persoas físicas ou xurídicas cuxo interese as lexitime para comparecer nos procesos constitucionais, como demandantes ou coadxuvantes, deberán conferir a súa representación a un procurador e actuar baixo a dirección de letrado. Poderán comparecer por si mesmas, para defender dereitos ou intereses propios, as persoas que teñan título de licenciado en dereito aínda que non exerzan a profesión de procurador ou de avogado.

2. Para exercer ante o Tribunal Constitucional en calidade de avogado requirirase estar incorporado a calquera dos colexios de avogados de España en calidade de exercente.

3. Estarán inhabilitados para actuar como avogado ante o Tribunal Constitucional os que tivesen sido maxistrados ou letrados deste.

Artigo oitenta e dous

---

² Derrogado pola Lei orgánica 4/1985, do 7 de xuño

1. Os órganos ou o conxunto de deputados ou senadores investidos pola Constitución e por esta lei de lexitimación para promover procesos constitucionais actuarán neles representados polo membro ou membros que designen ou por un comisionado nomeado para o efecto.
2. Os órganos executivos, tanto do Estado como das comunidades autónomas, serán representados e defendidos polos seus avogados. Polos órganos executivos do Estado actuará o avogado do Estado.

Artigo oitenta e tres

O Tribunal poderá, por instancia de parte ou de oficio, en calquera momento, e logo de audiencia dos comparecidos no proceso constitucional, dispoñer a acumulación daqueles procesos con obxectos conexos que xustifiquen a unidade de tramitación e decisión. A audiencia farase por prazo que non exceda os dez días.

Artigo oitenta e catro

O Tribunal, en calquera tempo anterior á decisión, poderá comunicar aos comparecidos no proceso constitucional a eventual existencia doutros motivos distintos dos alegados, con relevancia para acordar o procedente sobre a admisión ou inadmisión e, se é o caso, sobre a estimación ou desestimación da pretensión constitucional. A audiencia será común, por prazo non superior ao de dez días con suspensión do termo para ditar a resolución que proceda.

Artigo oitenta e cinco

1. A iniciación dun proceso constitucional deberase facer por escrito fundado en que se fixará con precisión e claridade o que se pida.
2. Os escritos de iniciación do proceso presentaranse na sede do Tribunal Constitucional dentro do prazo legalmente establecido. Os recursos de amparo poderán tamén presentarse ata as 15 horas do día hábil seguinte ao do vencemento do prazo de interposición, no Rexistro do Tribunal Constitucional, ou na oficina ou servizo de rexistro central dos tribunais civís de calquera localidade, de conformidade co establecido no artigo 135.1 da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuizamento civil.

O Tribunal determinará regulamentariamente as condicións de emprego, para os efectos anteriores, de calquera medios técnicos, electrónicos, informáticos ou telemáticos.

3. O Pleno ou as salas poderán acordar a realización de vista oral.

Artigo oitenta e seis

1. A decisión do proceso constitucional producirase en forma de sentenza. Non obstante, as decisións de inadmisión inicial, desistencia e caducidade adoptarán a forma de auto salvo que esta lei dispoña expresamente outra forma. As outras resolucións adoptarán a forma de auto se son motivadas ou de providencia se non o son, segundo a índole do seu contido.

2. As sentenzas e as declaracións a que se refire o título VI publicaranse no Boletín Oficial del Estado dentro dos 30 días seguintes á data da decisión. Tamén poderá o Tribunal ordenar a publicación dos seus autos na mesma forma cando así o coide conveniente.

3. Sen prexuízo no disposto no punto anterior, o Tribunal poderá dispoñer que as sentenzas e demais resolucións ditadas sexan obxecto de publicación a través doutros medios, e adoptará, se é o caso, as medidas que coide pertinentes para a protección dos dereitos recoñecidos no artigo 18.4 da Constitución.

Artigo oitenta e sete

1. Todos os poderes públicos están obrigados ao cumprimento do que o Tribunal Constitucional resolva.

2. Os xulgados e tribunais prestarán con carácter preferente e urxente ao Tribunal Constitucional o auxilio xurisdiccional que este solicite.

Artigo oitenta e oito

1. O Tribunal Constitucional poderá solicitar dos poderes públicos e dos órganos de calquera Administración pública a remisión do expediente e dos informes e documentos relativos á disposición ou acto orixe do proceso constitucional. Se o recurso fose xa admitido, o Tribunal habilitará un prazo para que o expediente, a información ou os documentos poidan ser coñecidos polas partes para que estas aleguen o que ao seu dereito conveña.

2. O Tribunal dispoñerá as medidas necesarias para preservar o segredo que legalmente afecte determinada documentación e o que por decisión motivada acorde para determinadas actuacións.

Artigo oitenta e nove

1. O Tribunal, de oficio ou por instancia de parte, poderá acordar a práctica de proba cando o estimar necesario e resolverá libremente sobre a forma e o tempo da súa realización, sen que en ningún caso poida exceder os trinta días.

2. Se unha testemuña, citada polo Tribunal, só pode comparecer con autorización superior, a autoridade competente para outorgarlle expoñerá ao Tribunal, se é o caso, as razóns que xustifican a súa denegación. O Tribunal, oído este informe, resolverá en definitiva.

Artigo noventa

1. Salvo nos casos para os que esta lei establece outros requisitos, as decisións adoptaranse pola maioría dos membros do pleno, sala ou sección que participen na deliberación. En caso de empate, decidirá o voto do presidente.

2. O presidente e os maxistrados do Tribunal poderán reflectir en voto particular a súa opinión discrepante, sempre que fose defendida na deliberación, tanto polo que se refire á decisión como á fundamentación. Os votos particulares incorporaranse á resolución e cando se trate de sentenzas, autos ou declaracións publicaranse con estas no Boletín Oficial del Estado.

Artigo noventa e un

O Tribunal poderá suspender o procedemento que se segue ante este ata a resolución dun proceso penal pendente ante un xulgado ou Tribunal desta orde.

Artigo noventa e dous

O Tribunal poderá dispoñer na sentenza, ou na resolución, ou en actos posteriores, quen a debe executar e, se é o caso, resolver as incidencias da execución.

Poderá tamén declarar a nulidade de calquera resolución que contraveña as dadas no exercicio da súa xurisdición, con ocasión da execución destas, logo de audiencia do Ministerio Fiscal e do órgano que as ditou.

Artigo noventa e tres

1. Contra as sentenzas do Tribunal Constitucional non cabe ningún recurso, pero no prazo de dous días contados desde a súa notificación as partes poderán solicitar a súa aclaración.

2. Contra as providencias e os autos que dite o Tribunal Constitucional só procederá, se é o caso, o recurso de súplica, que non terá efecto suspensivo. O recurso poderase interpoñer no prazo de tres días e resolverase, logo de audiencia común das partes por igual tempo, nos dous seguintes.

Artigo noventa e catro

O Tribunal, por instancia de parte ou de oficio, deberá antes de pronunciar sentenza, emendar ou validar os defectos que se puidesen producir no procedemento.

Artigo noventa e cinco

1. O procedemento ante o Tribunal Constitucional é gratuíto.
2. O Tribunal poderá impoñer as custas que derivaren da tramitación do proceso á parte ou partes que mantivesen posicións infundadas, se apreciar temeridade ou mala fe.
3. O Tribunal poderá impoñer a quen formulase recursos de inconstitucionalidade ou de amparo, con temeridade ou abuso de dereito, unha sanción pecuniaria de 600 a 3.000 euros.
4. Poderá impoñer multas coercitivas de 600 a 3.000 euros a calquera persoa, investida ou non de poder público, que incumpra os requirimentos do Tribunal dentro dos prazos sinalados e reiterar estas multas ata o total cumprimento dos interesados, sen prexuízo de calquera outra responsabilidade que proceda.
5. Os límites da contía destas sancións ou multas poderán ser revisados, en todo momento, mediante lei ordinaria.

7. LEI ORGÁNICA 2/1982, DO 12 DE MAIO, DO TRIBUNAL DE CONTAS: TÍTULOS I A V.

LEI ORGÁNICA 2/1982, DO 12 DE MAIO, DO TRIBUNAL DE CONTAS: TÍTULOS I A V¹

TÍTULO I. FISCALIZACIÓN ECONÓMICO-FINANCIERA E XURISDICIÓN CONTABLE.

CAPÍTULO I. O TRIBUNAL DE CONTAS, COMPETENCIAS E FUNCÍONS.

Artigo un.

1. O Tribunal de Contas é o supremo órgano fiscalizador das contas e da xestión económica do Estado e do sector público, sen prexuízo da súa propia xurisdición, de acordo coa Constitución e coa presente lei orgánica.

2. É único na súa orde e estende a súa xurisdición a todo o territorio nacional, sen prexuízo dos órganos fiscalizadores de contas que para as comunidades autónomas poidan prever os seus estatutos. Depende directamente das Cortes Xerais.

Artigo dous.

Son funcións propias do Tribunal de Contas:

- a. A fiscalización externa, permanente e consuntiva da actividade económico-financeira do sector público.
- b. O axuizamento da responsabilidade contable en que incorran aqueles que teñan ao seu cargo o manexo de caudais ou efectos públicos.

Artigo tres.

O Tribunal de Contas ten competencia exclusiva para todo o concernente ao seu goberno e réxime interior e ao persoal ao seu servizo.

Artigo catro.

1. Integran o sector público:

- a. A Administración do Estado.
- b. As comunidades autónomas.
- c. As corporacións locais.
- d. As entidades xestoras da Seguridade Social.

---

¹ BOE, 21 maio 1982, núm. 121

e. Os organismos autónomos.

f. As sociedades estatais e demais empresas públicas.

2. Ao Tribunal de Contas correspóndelle a fiscalización das subvencións, créditos, avais ou outras axudas do sector público percibidas por persoas físicas ou xurídicas.

Artigo cinco.

O Tribunal de Contas exercerá as súas funcións con plena independencia e sometemento ao ordenamento xurídico.

Artigo seis.

O Tribunal de Contas elaborará o seu propio orzamento, que se integrará nos xerais do Estado, nunha sección independente e será aprobado polas Cortes Xerais.

Artigo sete.

1. O Tribunal de Contas poderá exixir a colaboración de todas as entidades a que se refire o artigo 4 desta lei orgánica, que estarán obrigadas a subministrarlle cantos datos, estados, documentos, antecedentes ou informes solicite relacionados co exercicio das súas funcións fiscalizadora ou xurisdiccional. Cando a normativa vixente estableza a obrigatoriedade da censura xurada de contas para determinadas entidades do sector público, achegaráselle o correspondente informe ao Tribunal.

2. A petición efectuarase por conduto do ministerio, comunidade ou corporación correspondente.

3. O incumprimento dos requirimentos do Tribunal poderá supor a aplicación das sancións que se establezan na súa lei de funcionamento. Se os requirimentos se refiren á reclamación de xustificantes de investimentos ou gastos públicos e non son cumpridos no prazo solicitado, iniciárase de oficio o oportuno expediente de reintegro.

O Tribunal de Contas porá en coñecemento das Cortes Xerais a falta de colaboración dos obrigados a llela prestar.

4. Así mesmo, o Tribunal poderá comisionar expertos que teñan titulación adecuada co obxecto de inspeccionar, revisar e comprobar a documentación, libros, metálico, valores, bens e existencias das entidades integrantes do sector público ou nos supostos a que se refire o artigo 4.2 e, en xeral, para comprobar a realidade das operacións reflectidas nas súas contas e emitir os informes correspondentes.

Artigo oito.

1. Os conflitos que se susciten sobre as competencias ou atribucións do Tribunal de Contas serán resoltos polo Tribunal Constitucional.
2. Os requirimentos de inhibición feitos ao Tribunal de Contas non producirán a suspensión do respectivo procedemento.

CAPÍTULO II. A FUNCIÓN FISCALIZADORA DO TRIBUNAL.

Artigo nove.

1. A función fiscalizadora do Tribunal de Contas referirase ao sometemento da actividade económico-financeira do sector público aos principios de legalidade, eficiencia e economía.
2. O Tribunal de Contas exercerá a súa función en relación coa execución dos programas de ingresos e gastos públicos.

Artigo dez.

O Tribunal de Contas, por delegación das Cortes Xerais, procederá ao exame e comprobación da conta xeral do Estado dentro do prazo de seis meses a partir da data en que se rendese. O Pleno, oído o fiscal, ditará a declaración definitiva que proceda para elevala ás cámaras coa oportuna proposta, e dará traslado ao Goberno.

Artigo once.

O Tribunal de Contas fiscalizará en particular:

- a. Os contratos celebrados pola Administración do Estado e as demais entidades do sector público nos casos en que así estea establecido ou que considere conveniente o Tribunal.
- b. A situación e as variacións do patrimonio do Estado e demais entidades do sector público.
- c. Os créditos extraordinarios e suplementarios, así como as incorporacións, ampliacións, transferencias e demais modificacións dos créditos orzamentarios iniciais.

Artigo doce.

1. O resultado da fiscalización exporase por medio de informes ou memorias ordinarias ou extraordinarias e de mocións ou notas que se elevarán ás Cortes Xerais e se publicarán no *Boletín Oficial del Estado*.

Cando a actividade fiscalizadora se refira ás comunidades autónomas ou a entidades que delas dependan, o informe remitirase, así mesmo, á asemblea lexislativa da respectiva comunidade e publicaranse tamén no seu boletín oficial.

2. O Tribunal de Contas fará constar cantas infraccións, abusos ou prácticas irregulares observase, con indicación da responsabilidade en que, ao seu xuízo, se incorrese e das medidas para exixila.

Artigo trece.

1. O informe ou memoria anual que o Tribunal debe remitir ás Cortes Xerais en virtude do artigo 136.2 da Constitución comprenderá a análise da conta xeral do Estado e das demais do sector público. Estenderase, ademais, á fiscalización da xestión económica do Estado e do sector público e, entre outros, aos extremos seguintes:

a. A observancia da Constitución, das leis reguladoras dos ingresos e gastos do sector público e, en xeral, das normas que afecten a súa actividade económico-financeira.

b. O cumprimento das previsións e a execución dos orzamentos do Estado, das comunidades autónomas, das corporacións locais e das demais entidades suxeitas a réxime orzamentario público.

c. A racionalidade na execución do gasto público baseada en criterios de eficiencia e economía.

d. A execución dos programas de actuación, investimentos e financiamento das sociedades estatais e dos demais plans ou previsións que rexan a actividade das empresas públicas, así como o emprego ou aplicación das subvencións con cargo a fondos públicos.

2. Idéntico informe será remitido anualmente ás asembleas lexislativas das comunidades autónomas para o control económico e orzamentario da súa actividade financeira.

3. O informe conterá unha memoria das actuacións xurisdicionais do Tribunal durante o exercicio económico correspondente.

Artigo catorce.

1. O Tribunal de Contas propondrá as medidas que se deben adoptar, de ser o caso, para a mellora da xestión económico-financeira do sector público.

2. Cando as medidas propostas polo Tribunal de Contas se refiran á xestión económico-financeira das comunidades autónomas ou entidades do sector

público delas dependentes, a asemblea lexislativa correspondente, no ámbito da súa competencia, entenderá da proposta e ditará, de ser o caso, as disposicións necesarias para a súa aplicación.

CAPÍTULO III. O AXUIZAMENTO CONTABLE.

Artigo quince.

1. O axuizamento contable, como xurisdición propia do Tribunal de Contas, exerceuse respecto das contas que deba render quen recade, interveña, administre, custodie, manexe ou utilice bens, caudais ou efectos públicos.

2. A xurisdición contable esténdese aos alcances de caudais ou efectos públicos, así como ás obrigas accesorias constituídas en garantía da súa xestión.

Artigo dezaseis.

Non corresponderá á xurisdición contable o axuizamento:

- a. Dos asuntos atribuídos á competencia do Tribunal Constitucional.
- b. Das cuestións sometidas á xurisdición contencioso-administrativa.
- c. Dos feitos constitutivos de delito ou falta.
- d. Das cuestións de índole civil, laboral ou doutra natureza encomendadas ao coñecemento dos órganos do poder xudicial.

Artigo dezasete.

1. A xurisdición contable é necesaria e improrrogable, exclusiva e plena.

2. Estenderase, para os únicos efectos do exercicio da súa función, ao coñecemento e decisión nas cuestións prexudiciais e incidentais, salvo as de carácter penal, que constitúan elemento previo necesario para a declaración de responsabilidade contable e estean con ela relacionadas directamente.

3. A decisión que se pronuncie non producirá efectos fóra do ámbito da xurisdición contable.

Artigo dezaioito.

1. A xurisdición contable é compatible respecto duns mesmos feitos co exercicio da potestade disciplinaria e coa actuación da xurisdición penal.

2. Cando os feitos foren constitutivos de delito, a responsabilidade civil será determinada pola xurisdición contable no ámbito da súa competencia.

TÍTULO II. COMPOSICIÓN E ORGANIZACIÓN DO TRIBUNAL DE CONTAS.

CAPÍTULO PRIMEIRO. ÓRGANOS DO TRIBUNAL.

Artigo dezanove.

Son órganos do Tribunal de Contas:

- a. O presidente.
- b. O Pleno.
- c. A Comisión de Goberno.
- d. A Sección de Fiscalización.
- e. A Sección de Axuizamento.
- f. Os conselleiros de contas.
- g. A Fiscalía.
- h. A Secretaría Xeral.

CAPÍTULO II. O PRESIDENTE, O PLENO E A COMISIÓN DE GOBERNO.

Artigo vinte.

Son atribucións do presidente:

- a. Representar o Tribunal.
- b. Convocar e presidir o Pleno e a Comisión de Goberno, así como decidir con voto de calidade en caso de empate.
- c. Exercer a xefatura superior do persoal ao seu servizo e as funcións relativas ao seu nomeamento, contratación, goberno e administración en xeral.
- d. Dispor os gastos propios do Tribunal e a contratación de obras, bens, servizos, subministracións e demais prestacións necesarias para o seu funcionamento.

e. As demais que lle recoñeza a lei.

f. Resolver as demais cuestións de carácter governativo non asignadas a outros órganos do Tribunal.

Artigo vinte e un.

1. O Tribunal en Pleno estará integrado por doce conselleiros de contas, un dos cales será o presidente, e o fiscal.

2. O quórum para a válida constitución do Pleno será o de dous terzos dos seus compoñentes e os seus acordos serán adoptados por maioría de asistentes.

3. Corresponde ao Pleno:

a. Exercer a función fiscalizadora.

b. Presentar os conflitos que afecten as competencias ou atribucións do Tribunal.

c. Coñecer dos recursos de alzada contra as resolucións administrativas ditadas por órganos do Tribunal.

d. As demais funcións que determine a Lei de funcionamento do Tribunal de Contas.

Artigo vinte e dous.

1. A Comisión de Goberno quedará constituída polo presidente e os conselleiros de contas presidentes de sección.

2. Correspóndelle á Comisión de Goberno:

a. Establecer o réxime de traballo do persoal.

b. Exercer a potestade disciplinaria nos casos de faltas moi graves respecto do persoal ao servizo do Tribunal.

c. Distribuír os asuntos entre as seccións.

d. Nomear os delegados instrutores.

e. As demais facultades que lle atribúe a Lei de funcionamento do Tribunal.

CAPÍTULO III. A SECCIÓN DE FISCALIZACIÓN.

Artigo vinte e tres.

1. Á Sección de Fiscalización correspóndelle a verificación da contabilidade das entidades do sector público e o exame e comprobación das contas que se deben someter á fiscalización do Tribunal.
2. A Sección de Fiscalización organizarase en departamentos sectoriais e territoriais ao fronte de cada un dos cales estará un conselleiro de contas.
3. A Lei de funcionamento do Tribunal determinará a estrutura interna que adopten os departamentos.
4. O fiscal do Tribunal designará os avogados fiscais adscritos ao departamento.

CAPÍTULO IV. A SECCIÓN DE AXUIZAMENTO.

Artigo vinte e catro.

1. A Sección de Axuizamento organizarase en salas integradas por un presidente e dous conselleiros de contas e asistidas por un ou máis secretarios.
2. As salas coñecerán das apelacións contra as resolucións en primeira instancia ditadas polos conselleiros de contas nos xuízos de contas, os procedementos de reintegro por alcance e os expedientes de cancelación de fianzas; e en instancia ou por vía de recurso dos asuntos que determine a Lei de funcionamento do Tribunal.

Artigo vinte e cinco.

Compete aos conselleiros de contas, na forma que determine a Lei de funcionamento do Tribunal, a resolución en primeira ou única instancia dos seguintes asuntos:

- a. Os xuízos das contas.
- b. Os procedementos de reintegro por alcance.
- c. Os expedientes de cancelación de fianzas.

Artigo vinte e seis.

1. A instrución dos procedementos de reintegro por alcance efectuarana os delegados instrutores.

2. Os delegados instrutores serán nomeados entre funcionarios públicos que presten servizo na provincia en que ocorresen os actos que poidan constituír alcance ou entre os funcionarios do propio Tribunal.

3. Nas comunidades autónomas cuxos estatutos establecesen órganos propios de fiscalización, o Tribunal poderá delegar nestes a instrución dos procedementos xurisdicionais para o axuizamento da responsabilidade contable en que incorra quen teña ao seu cargo o manexo de caudais ou efectos públicos.

4. O cargo de delegado instrutor é de obrigada aceptación polo funcionario designado.

CAPÍTULO V. A FISCALÍA.

Artigo vinte e sete.

A Fiscalía do Tribunal de Contas, dependente funcionalmente do fiscal xeral do Estado, quedará integrada polo fiscal e os avogados fiscais.

CAPÍTULO VI. A SECRETARÍA XERAL.

Artigo vinte e oito.

A Secretaría Xeral desempeñará as funcións conducentes ao adecuado exercicio das competencias governativas do presidente, do Pleno e da Comisión de Goberno en todo o relativo ao réxime interior do Tribunal de Contas.

TÍTULO III. OS MEMBROS DO TRIBUNAL E O PERSOAL AO SEU SERVIZO.

CAPÍTULO PRIMEIRO. OS MEMBROS DO TRIBUNAL.

Artigo vinte e nove.

O presidente do Tribunal de Contas será nomeado de entre os seus membros polo Rei, por proposta do mesmo Tribunal en Pleno e por un período de tres anos.

Artigo trinta.

1. Os conselleiros de contas serán designados polas Cortes Xerais, seis polo Congreso dos Deputados e seis polo Senado, mediante votación por maioría de tres quintos de cada unha das cámaras, por un período de nove anos, entre censores do Tribunal de Contas, censores xurados de contas, maxistrados e fiscais, profesores de universidade e funcionarios públicos

pertencentes a corpos para cuxo ingreso se exixa titulación académica superior, avogados, economistas e profesores mercantís, todos eles de recoñecida competencia, con máis de quince anos de exercicio profesional.

2. Os conselleiros de contas do Tribunal son independentes e inamovibles.

Artigo trinta e un.

Os presidentes das seccións de Fiscalización e de Axuizamento serán designados polo Tribunal entre os conselleiros de contas, por proposta do Pleno.

Artigo trinta e dous.

O fiscal do Tribunal de Contas, que pertencerá á carreira fiscal, será nomeado polo Goberno na forma determinada no Estatuto do Ministerio Fiscal.

Artigo trinta e tres.

1. Os membros do Tribunal de Contas estarán suxeitos ás mesmas causas de incapacidade, incompatibilidades e prohibicións establecidas para os xuíces na Lei orgánica do poder xudicial.

2. Se o nomeamento recaese en quen teña a condición de senador ou deputado, antes de tomar posesión, deberá renunciar ao seu escano.

3. Non poderán ser designados conselleiros de contas aqueles que nos dous anos anteriores estiveron comprendidos nalgún dos supostos que se indican nas letras seguintes:

a. As autoridades ou funcionarios que teñan ao seu cargo a xestión, inspección ou intervención dos ingresos e gastos do sector público.

b. Os presidentes, directores e membros dos consellos de administración dos organismos autónomos e sociedades integrados no sector público.

c. Os particulares que, excepcionalmente, administren, recaden ou custodien fondos ou valores públicos.

d. Os perceptores das subvencións con cargo a fondos públicos.

e. Calquera outra persoa que teña a condición de contadante ante o Tribunal de Contas.

4. As persoas comprendidas nalgún dos supostos do parágrafo anterior tampouco poderán ser comisionadas polo Tribunal de Contas para o desempeño das funcións a que se refire o artigo 7.4 desta lei.

Artigo trinta e catro.

O nomeamento dos membros do Tribunal de Contas implicará, de ser o caso, a declaración do interesado na situación de excedencia especial ou equivalente na carreira ou corpo de procedencia.

Artigo trinta e cinco.

1. A responsabilidade civil ou criminal en que poidan incorrer os membros do Tribunal de Contas no exercicio das súas funcións será exixida ante a sala correspondente do Tribunal Supremo.

2. A responsabilidade disciplinaria do presidente do Tribunal e dos conselleiros de contas deducirase conforme estableza a Lei de funcionamento do Tribunal, e a do fiscal na forma que determine o Estatuto do Ministerio Fiscal.

Artigo trinta e seis.

O presidente e os conselleiros de contas do Tribunal non poderán ser removidos dos seus cargos senón por esgotamento do seu mandato, renuncia aceptada polas Cortes Xerais, incapacidade, incompatibilidade ou incumprimento grave dos deberes do seu cargo.

CAPÍTULO II. O PERSOAL AO SERVIZO DO TRIBUNAL.

Artigo trinta e sete.

1. O persoal ao servizo do Tribunal de Contas, integrado por funcionarios con titulación adecuada, sen prexuízo das normas especiais que lles sexan de aplicación, estará suxeito ao réxime xeral da función pública e ás súas incompatibilidades.

2. O desempeño da función pública no Tribunal de Contas será incompatible con calquera outra función, destino ou cargo, así como co exercicio profesional e coa intervención en actividades industriais, mercantís ou profesionais, mesmo as consultivas e as de asesoramento, sempre que prexudiquen a imparcialidade ou independencia profesional do funcionario, ou garden relación con entidades que, sen integraren o sector público, utilicen fondos públicos que deban ser fiscalizados ou axuízados polo Tribunal de Contas.

TÍTULO IV. A RESPONSABILIDADE CONTABLE.

CAPÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIÓN COMÚNS.

Artigo trinta e oito.

1. O que por acción ou omisión contraria á lei orixinase o menoscabo dos caudais ou efectos públicos quedará obrigado á indemnización dos danos e perdas causados.
2. A responsabilidade poderá ser directa ou subsidiaria.
3. A responsabilidade directa será sempre solidaria e comprenderá todos os prexuízos causados.
4. Respecto aos responsables subsidiarios, a contía da súa responsabilidade limitarase aos prexuízos que sexan consecuencia dos seus actos e poderase moderar en forma prudencial e equitativa.
5. As responsabilidades, tanto directas como subsidiarias, transmítense aos habentes causa dos responsables pola aceptación expresa ou tácita da herdanza, pero só na contía a que ascenda o seu importe líquido.

Artigo trinta e nove.

1. Quedarán exentos de responsabilidade aqueles que actuasen en virtude de obediencia debida, sempre que advertisen por escrito a imprudencia ou legalidade da correspondente orde, coas razóns en que se funden.
2. Tampouco se exixirá responsabilidade cando o atraso na rendición, xustificación ou exame das contas e na solvencia dos reparos sexa debido ao incumprimento por outros das súas obrigas específicas, sempre que o responsable así o fixese constar por escrito.

Artigo corenta.

1. Non procederá a exixencia de responsabilidade subsidiaria cando se probe que o presunto responsable non puido cumprir as obrigas cuxa omisión é causa daquela, cos medios persoais e materiais que tivese á súa disposición no momento de se produciren os feitos.
2. Cando non existise imposibilidade material para o cumprimento de tales obrigas, pero o esforzo que se debese exixir ao funcionario para isto resultase desproporcionado polo correspondente á natureza do seu cargo, poderase atenuar a responsabilidade conforme o disposto no artigo 38 desta lei.

Artigo corenta e un.

1. Nos casos en que as responsabilidades a que se refire o artigo 38 sexan exixibles consonte normas específicas en vía administrativa, a autoridade que acorde a incoación do expediente comunicaralle ao Tribunal de Contas que poderá en calquera momento solicitar o coñecemento do asunto.
2. As resolucións que dite a Administración en que se declaren responsabilidades contables serán impugnables ante o Tribunal de Contas e resoltas pola sala correspondente.

CAPÍTULO II. A RESPONSABILIDADE DIRECTA.

Artigo corenta e dous.

1. Serán responsables directos aqueles que executasen, forzasen ou inducisen a executar ou cooperasen na comisión dos feitos ou participasen con posterioridade para ocultalos ou impedir a súa persecución.
2. Toda persoa suxeita á obriga de render, xustificar, intervir ou aprobar contas que deixase de facelo no prazo marcado ou o fixese con graves defectos ou non resolverse os seus reparos, será compeliada a iso mediante requirimento conminatorio do Tribunal de Contas.
3. Se o requirimento non for atendido no improrrogable prazo sinalado para o efecto, o Tribunal de Contas poderá aplicar as medidas seguintes:
  - a. A formación de oficio da conta atrasada á custa do moroso, sempre que existisen os elementos suficientes para realizalo sen a súa cooperación.
  - b. A imposición de multas coercitivas na contía que legalmente se estableza.
  - c. A proposta a quen corresponda para a suspensión, a destitución, o cesamento ou a separación do servizo da autoridade, funcionario ou persoa responsable.
4. O Tribunal de Contas, de ser o caso, pasará o tanto de culpa ao fiscal xeral do Estado polo delito de desobediencia.

CAPÍTULO III. A RESPONSABILIDADE SUBSIDIARIA.

Artigo corenta e tres.

1. Son responsables subsidiarios aqueles que por negligencia ou demora no cumprimento de obrigas atribuídas de modo expreso polas leis ou regulamentos desen ocasión directa ou indirecta a que os caudais públicos resulten menoscabados ou a que non se poida conseguir o resarcimento total ou parcial do importe das responsabilidades directas.

2. A exixencia de responsabilidades subsidiarias só procede cando non se puidesen facer efectivas as directas.

TÍTULO V. FUNCIONAMENTO DO TRIBUNAL.

CAPÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIÓN COMÚN.

Artigo corenta e catro.

O Tribunal de Contas axustará a súa actuación aos procedementos establecidos na súa lei de funcionamento, de acordo co previsto na presente lei orgánica.

CAPÍTULO II. OS PROCEDEMENTOS FISCALIZADORES.

Artigo corenta e cinco.

Os procedementos para o exercicio da función fiscalizadora impulsaranse de oficio en todos os seus trámites. A iniciativa corresponde ao propio Tribunal, ás Cortes Xerais e, no seu ámbito, ás asembleas lexislativas ou outros órganos representativos análogos que se constitúan nas comunidades autónomas.

CAPÍTULO III. OS PROCEDEMENTOS XUDICIAIS.

Artigo corenta e seis.

1. Os órganos do Tribunal de Contas que foren competentes para coñecer dun asunto serano tamén para todas as súas incidencias e para executar as resolucións que ditaren.

2. A competencia dos órganos da xurisdición contable non será prorrogable e poderá ser apreciada por estes, mesmo de oficio, logo de audiencia das partes.

Artigo corenta e sete.

1. Estarán lexitimados para actuar ante a xurisdición contable aqueles que tiveren interese directo no asunto ou foren titulares de dereitos subxectivos relacionados co caso.

2. As administracións públicas poderán exercer toda clase de pretensións ante o Tribunal de Contas, sen necesidade de declarar previamente lesivos os actos que impugnen.

3. Será pública a acción para a exixencia da responsabilidade contable en calquera dos procedementos xurisdicionais do Tribunal de Contas.

En ningún caso se exixirá a prestación de fianza ou caución, sen prexuízo da responsabilidade criminal e civil en que puiden incurrir o que exerza a acción indebidamente.

Artigo corenta e oito.

1. Os funcionarios e o persoal ao servizo das entidades do sector público lexitimado para comparecer ante o Tribunal de Contas poderán facelo por si mesmos e asumir a súa propia defensa.

2. A representación e defensa do Estado e dos seus organismos autónomos nas actuacións a que se refire a presente lei corresponderá aos avogados do Estado. A das comunidades autónomas, provincias e municipios aos seus propios letrados, aos avogados que designen ou aos avogados do Estado.

Artigo corenta e nove.

As resolucións do Tribunal de Contas, nos casos e na forma que determine a súa lei de funcionamento, serán susceptibles do recurso de casación e revisión ante o Tribunal Supremo.

8. LEI ORGÁNICA 15/1999, DO 13 DE DECEMBRO, DE PROTECCIÓN DE DATOS DE CARÁCTER PERSOAL: TÍTULOS I, II, III E VI.

LEI ORGÁNICA 15/1999, DO 13 DE DECEMBRO, DE PROTECCIÓN DE DATOS DE CARÁCTER PERSOAL: TÍTULOS I, II, III E VI.¹

TÍTULO I Disposicións xerais.

Artigo 1. Obxecto.

Esta lei orgánica ten por obxecto garantir e protexer, no que atinxe ó tratamento dos datos persoais, as liberdades públicas e os dereitos fundamentais das persoas físicas, e especialmente os do seu honor e intimidade persoal e familiar.

Artigo 2. Ámbito de aplicación.

1. Esta lei orgánica será de aplicación ós datos de carácter persoal rexistrados en soporte físico, que os faga susceptibles de tratamento, e a toda modalidade de uso posterior destes datos polos sectores público e privado.

Rexerase por esta lei orgánica todo tratamento de datos de carácter persoal:

a) Cando o tratamento sexa efectuado en territorio español no marco das actividades dun establecemento do responsable do tratamento.

b) Cando ó responsable do tratamento non establecido en territorio español lle sexa de aplicación a lexislación española en aplicación de normas de dereito internacional público.

c) Cando o responsable do tratamento non estea establecido en territorio da Unión Europea e utilice no tratamento de datos medios situados en territorio español, agás que tales medios se utilicen unicamente con fins de tránsito.

2. O réxime de protección dos datos de carácter persoal que se establece nesta lei orgánica non será de aplicación:

a) Ós ficheiros mantidos por persoas físicas no exercicio de actividades exclusivamente persoais ou domésticas.

b) Ós ficheiros sometidos á normativa sobre protección de materias clasificadas.

---

¹ BOE, 14 decembro 1999, núm. 298.

As referencias á Axencia de Protección de Datos deberanse entender realizadas á Axencia Española de Protección de Datos (art. 79 . da Lei 62/2003, do 30 de decembro)

c) Ós ficheiros establecidos para a investigación do terrorismo e de formas graves de delincuencia organizada. Emporiso, nestes supostos o responsable do ficheiro comunicarlle previamente a súa existencia, as súas características xerais e a súa finalidade á Axencia de Protección de Datos.

3. Rexeranse polas súas disposicións específicas, e polo especialmente previsto, se é o caso, por esta lei orgánica, os seguintes tratamentos de datos persoais:

a) Os ficheiros regulados pola lexislación de réxime electoral.

b) Os que sirvan a fins exclusivamente estatísticos, e estean amparados pola lexislación estatal ou autonómica sobre a función estatística pública.

c) Os que teñan por obxecto o almacenamento dos datos contidos nos informes persoais de cualificación a que se refire a lexislación do réxime do persoal das Forzas Armadas.

d) Os derivados do Rexistro Civil e do Rexistro Central de Penados e Rebeldes.

e) Os procedentes de imaxes e sons obtidos mediante a utilización de videocámaras polas forzas e corpos de seguridade, de conformidade coa lexislación sobre a materia.

Artigo 3. Definicións.

Para os efectos desta lei orgánica entenderase por:

a) Datos de carácter persoal: calquera información tocante a persoas físicas identificadas ou identificables.

b) Ficheiro: todo conxunto organizado de datos de carácter persoal, calquera que sexa a forma ou modalidade da súa creación, almacenamento, organización e acceso.

c) Tratamento de datos: operacións e procedementos técnicos de carácter automatizado ou non, que permitan a recollida, gravación, conservación, elaboración, modificación, bloqueo e cancelación, así como as cesións de datos que resulten de comunicacións, consultas, interconexións e transferencias.

d) Responsable do ficheiro ou tratamento: persoa física ou xurídica, de natureza pública ou privada, ou órgano administrativo, que decida sobre a finalidade, contido e uso do tratamento.

- e) Afectado ou interesado: persoa física titular dos datos que sexan obxecto do tratamento a que se refire a alínea c) deste artigo.
- f) Procedemento de disociación: todo tratamento de datos persoais de modo que a información que se obteña non poida asociarse a persoa identificada ou identificable.
- g) Encargado do tratamento: a persoa física ou xurídica, autoridade pública, servizo ou calquera outro organismo que, só ou conxuntamente con outros, trate datos persoais por conta do responsable do tratamento.
- h) Consentimento do interesado: toda manifestación de vontade, libre, inequívoca, específica e informada, mediante a que o interesado consinta o tratamento de datos persoais que lle atinxan.
- i) Cesión ou comunicación de datos: toda revelación de datos realizada a unha persoa distinta do interesado.
- j) Fontes accesibles ó público: aqueles ficheiros que poden ser consultados por calquera persoa, non impedida por unha norma limitativa ou sen máis esixencia que, se é o caso, o aboamento dunha contraprestación. Teñen a consideración de fontes de acceso público, exclusivamente, o censo promocional, os repertorios telefónicos nos termos previstos pola súa normativa específica e as listas de persoas pertencentes a grupos de profesionais que conteñan unicamente os datos de nome, título, profesión, actividade, grao académico, enderezo e indicación da súa pertenza ó grupo. Así mesmo, teñen o carácter de fontes de acceso público os diarios e boletíns oficiais e os medios de comunicación.

TÍTULO II. PRINCIPIOS DA PROTECCIÓN DE DATOS

Artigo 4. Calidade dos datos.

1. Os datos de carácter persoal só se poderán recoller para o seu tratamento, así como someter ó dito tratamento, cando sexan adecuados, pertinentes e non excesivos en relación co ámbito e as finalidades determinadas, explícitas e lexítimas para as que se obtivesen.
2. Os datos de carácter persoal obxecto de tratamento non poderán usarse para finalidades incompatibles con aquelas para as que os datos fosen recollidos. Non se considerará incompatible o tratamento posterior destes con fins históricos, estatísticos ou científicos.
3. Os datos de carácter persoal serán exactos e postos ó día de forma que respondan con veracidade á situación actual do afectado.

4. Se os datos de carácter persoal rexistrados resultaran ser inexactos, en todo ou en parte, ou incompletos, serán cancelados e substituídos de oficio polos correspondentes datos rectificados ou completados, sen prexuízo das facultades que ós afectados lles recoñece o artigo 16.

5. Os datos de carácter persoal serán cancelados cando deixen de ser necesarios ou pertinentes para a finalidade para a cal fosen recadados ou rexistrados.

Non serán conservados en forma que permita a identificación do interesado durante un período superior ó necesario para os fins consonte ós cales fosen recadados ou rexistrados.

Regulamentariamente, determinarase o procedemento polo que, por excepción, atendidos os valores históricos, estatísticos ou científicos de acordo coa lexislación específica, se decida o mantemento íntegro de determinados datos.

6. Os datos de carácter persoal serán almacenados de forma que permitan o exercicio do dereito de acceso, agás que sexan legalmente cancelados.

7. Prohíbese a recollida de datos por medios fraudulentos, desleais ou ilícitos.

Artigo 5. Dereito de información na recollida de datos.

1. Os interesados ós que se lles soliciten datos persoais deberán ser previamente informados de modo expreso, preciso e inequívoco:

a) Da existencia dun ficheiro ou tratamento de datos de carácter persoal, da finalidade da recollida destes e dos destinatarios da información.

b) Do carácter obrigatorio ou facultativo da súa resposta ás preguntas que lles sexan formuladas.

c) Das consecuencias da obtención dos datos ou da negativa a subministralos.

d) Da posibilidade de exercer os dereitos de acceso, rectificación, cancelación e oposición.

e) Da identidade e dirección do responsable do tratamento ou, se é o caso, do seu representante. Cando o responsable do tratamento non estea establecido no territorio da Unión Europea e utilice no tratamento de datos medios situados en territorio español, deberá designar, agás que tales medios se utilicen con fins de trámite, un representante en España, sen

prexuízo das accións que se puidesen emprender contra o propio responsable do tratamento.

2. Cando se utilicen cuestionarios ou outros impresos para a recollida, figurarán neles, en forma claramente lexible, as advertencias a que se refire o número anterior.

3. Non será necesaria a información a que se refiren as alíneas b), c) e d) do número 1 se o contido dela se deduce claramente da natureza dos datos persoais que se solicitan ou das circunstancias en que se recadan.

4. Cando os datos de carácter persoal non fosen recadados do interesado, este deberá ser informado de forma expresa, precisa e inequívoca, polo responsable do ficheiro ou polo seu representante, dentro dos tres meses seguintes ó momento do rexistro dos datos, agás que xa fose informado con anterioridade, do contido do tratamento, da procedencia dos datos, así como do previsto nas alíneas a), d) e e) do número 1 deste artigo.

5. Non será de aplicación o disposto no número anterior, cando expresamente unha lei o prevexa, cando o tratamento teña fins históricos, estatísticos ou científicos, ou cando a información ó interesado resulte imposible ou esixa esforzos desproporcionados, a criterio da Axencia de Protección de Datos ou do organismo autonómico equivalente, en consideración ó número de interesados, á antigüidade dos datos e ás posibles medidas compensatorias.

Así mesmo, tampouco rexerá o disposto no número anterior cando os datos procedan de fontes accesibles ó público e se destinen á actividade de publicidade ou prospección comercial; neste caso, en cada comunicación que se lle dirixa ó interesado será informado da orixe dos datos e da identidade do responsable do tratamento así como dos dereitos que o asisten.

Artigo 6. Consentimento do afectado.

1. O tratamento dos datos de carácter persoal requirirá o consentimento inequívoco do afectado, agás que a lei dispoña outra cousa.

2. Non será preciso o consentimento cando os datos de carácter persoal se recollan para o exercicio das funcións propias das administracións públicas no ámbito das súas competencias; cando se refiran ás partes dun contrato ou precontrato dunha relación negocial, laboral ou administrativa e sexan necesarios para o seu mantemento ou cumprimento; cando o tratamento dos datos teña por finalidade protexer un interese vital do interesado nos termos do artigo 7, número 6, desta lei, ou cando os datos figuren en fontes accesibles ó público e o seu tratamento sexa necesario para a satisfacción do interese lexítimo perseguido polo responsable do ficheiro ou

polo do terceiro a quen se lle comuniquen os datos, sempre que non se vulneren os dereitos e liberdades fundamentais do interesado.

3. O consentimento a que se refire o artigo poderá ser revogado cando exista causa xustificada para iso e non se lle atribúan efectos retroactivos.

4. Nos casos en que non sexa necesario o consentimento do afectado para o tratamento dos datos de carácter persoal, e sempre que unha lei non dispoña o contrario, este poderase opor ó seu tratamento cando existan motivos fundados e lexítimos relativos a unha concreta situación persoal. En tal suposto, o responsable do ficheiro excluírá do tratamento os datos relativos ó afectado.

Artigo 7. Datos especialmente protexidos.

1. De acordo co establecido no número 2 do artigo 16 da Constitución, ninguén poderá ser obrigado a declarar sobre a súa ideoloxía, relixión ou crenzas. Cando en relación con estes datos se proceda a procura-lo consentimento a que se refire o número seguinte, o interesado será advetido acerca do seu dereito a non o prestar.

2. Só co consentimento expreso e por escrito do afectado poderán ser obxecto de tratamento os datos de carácter persoal que revelen a ideoloxía, afiliación sindical, relixión e crenzas. Exceptúanse os ficheiros mantidos polos partidos políticos, sindicatos, igrexas, confesións ou comunidades relixiosas e asociacións, fundacións e outras entidades sen ánimo de lucro, a finalidade das cales sexa política, filosófica, relixiosa ou sindical, en canto ós datos relativos ós seus asociados ou membros, sen prexuízo de que a cesión dos ditos datos precisará sempre o previo consentimento do afectado.

3. Os datos de carácter persoal que fagan referencia á orixe racial, á saúde e á vida sexual só poderán ser recadados, tratados e cedidos cando, por razóns de interese xeral, así o dispoña unha lei ou o afectado o consinta expresamente.

4. Quedan prohibidos os ficheiros creados coa finalidade exclusiva de almacenar datos de carácter persoal que revelen a ideoloxía, afiliación sindical, relixión, crenzas, orixe racial ou étnica, ou vida sexual.

5. Os datos de carácter persoal relativos á comisión de infraccións penais ou administrativas só poderán ser incluídos en ficheiros das administracións públicas competentes nos supostos previstos nas respectivas normas reguladoras. 6. Malia o disposto nos números anteriores, poderán ser obxecto de tratamento os datos de carácter persoal a que se refiren os números 2 e 3 deste artigo, cando o dito tratamento resulte necesario para a prevención ou para o diagnóstico médicos, a prestación de asistencia sanitaria ou tratamentos médicos ou a xestión de

servicios sanitarios, sempre que o dito tratamento de datos sexa realizada por un profesional sanitario suxeito ó segredo profesional ou por outra persoa suxeita así mesmo a unha obriga equivalente de segredo.

Tamén poderán ser obxecto de tratamento os datos a que se refire o parágrafo anterior cando o tratamento sexa necesario para salvagarda-lo interese vital do afectado ou doutra persoa, no suposto de que o afectado estea física ou xuridicamente incapacitado para da-lo seu consentimento.

Artigo 8. Datos relativos á saúde.

Sen prexuízo do que se dispón no artigo 11 respecto da cesión, as institucións e os centros sanitarios públicos e privados e os profesionais correspondentes poderán proceder ó tratamento dos datos de carácter persoal relativos á saúde das persoas que acudan a eles ou teñan que ser tratados neles, de acordo co disposto na lexislación estatal ou autonómica sobre sanidade.

Artigo 9. Seguridade dos datos.

1. O responsable do ficheiro, e, se é o caso, o encargado do tratamento deberán adopta-las medidas de índole técnica e organizativas necesarias que garantan a seguridade dos datos de carácter persoal e eviten a súa alteración, perda, tratamento ou acceso non autorizado, tendo en conta o estado da tecnoloxía, a natureza dos datos almacenados e os riscos a que están expostos, xa proveñan da acción humana ou do medio físico ou natural.

2. Non se rexistrarán datos de carácter persoal en ficheiros que non reúnan as condicións que se determinen por vía regulamentaria con respecto á súa integridade e seguridade e ás dos centros de tratamento, locais, equipos, sistemas e programas.

3. Regulamentariamente, estableceranse os requisitos e condicións que deban reuni-los ficheiros e as persoas que interveñan no tratamento dos datos a que se refire o artigo 7 desta lei.

Artigo 10. Deber de segredo.

O responsable do ficheiro e quen interveña en calquera fase do tratamento dos datos de carácter persoal están obrigados ó segredo profesional respecto deles e ó deber de os gardar, obrigas que subsistirán mesmo despois de finalizaren as súas relacións co titular do ficheiro ou, se é o caso, co seu responsable.

Artigo 11. Comunicación de datos.

1. Os datos de carácter persoal obxecto do trata-mento só lle poderán ser comunicados a un terceiro para o cumprimento de fins directamente relacionados coas funcións lexítimas do cedente e do cesionario co previo consentimento do interesado.
2. O consentimento esixido no número anterior non será preciso:
  - a) Cando a cesión está autorizada nunha lei.
  - b) Cando se trate de datos recollidos de fontes accesibles ó público.
  - c) Cando o tratamento responda á libre e lexítima aceptación dunha relación xurídica cun desenvolvemento, cumprimento e control que implique necesariamente a conexión do dito tratamento con ficheiros de terceiros. Neste caso a comunicación só será lexítima en canto se limite á finalidade que a xustifique.
  - d) Cando a comunicación que deba efectuarse teña por destinatario o Defensor do Pobo, o Ministerio Fiscal ou os xuíces ou tribunais ou o Tribunal de Contas, no exercicio das funcións que ten atribuídas. Tampouco será preciso o consentimento cando a comunicación teña como destinatario institucións autonómicas con funcións análogas ó Defensor do Pobo ou ó Tribunal de Contas.
  - e) Cando a cesión se produza entre administracións públicas e teña por obxecto o tratamento posterior dos datos con fins históricos, estatísticos ou científicos.
  - f) Cando a cesión de datos de carácter persoal relativos á saúde sexa necesaria para solucionar unha urgencia que requira acceder a un ficheiro ou para realiza-los estudos epidemiolóxicos nos termos establecidos na lexislación sobre sanidade estatal ou autonómica.
3. Será nulo o consentimento para a comunicación dos datos de carácter persoal a un terceiro, cando a información que se lle facilite ó interesado non lle permita coñecer-la finalidade a que destinarán os datos dos que se autoriza a súa comunicación ou o tipo de actividade daquel a quen se lle pretenden comunicar.
4. O consentimento para a comunicación dos datos de carácter persoal ten tamén un carácter de revogable.
5. Aquel a quen se lle comuniquen os datos de carácter persoal obrígase, polo só feito da comunicación, á observancia das disposicións desta lei.
6. Se a comunicación se efectúa logo de procedemento de disociación, non será aplicable o establecido nos números anteriores.

Artigo 12. Acceso ós datos por conta de terceiros.

1. Non se considerará comunicación de datos o acceso dun terceiro ós datos cando o dito acceso sexa necesario para a prestación dun servizo ó responsable do tratamento.
2. A realización de tratamentos por conta de terceiros deberá estar regulada nun contrato que deberá constar por escrito ou nalguna outra forma que permita acreditar a súa celebración e contido, establecéndose expresamente que o encargado do tratamento unicamente tratará os datos conforme as instrucións do responsable do tratamento, que non os aplicará ou utilizará con fin distinto ó que figure no dito contrato, nin llelos comunicará, nin sequera para a súa conservación, a outras persoas. No contrato estipularanse, así mesmo, as medidas de seguridade a que se refire o artigo 9 desta lei que o encargado do tratamento está obrigado a implementar.
3. Unha vez cumprida a prestación contractual, os datos de carácter persoal deberán ser destruídos ou devolvidos ó responsable do tratamento, ó igual que calquera soporte ou documento en que conste algún dato de carácter persoal obxecto do tratamento.
4. No caso de o encargado do tratamento destinar os datos a outra finalidade, comunicalos ou utilízalos incumprindo as estipulacións do contrato, será considerado tamén responsable do tratamento, respondendo das infraccións en que incorrese persoalmente.

TÍTULO III. DEREITOS DAS PERSOAS

Artigo 13. Impugnación de valoracións.

1. Os cidadáns teñen dereito a non se verem sometidos a unha decisión con efectos xurídicos, sobre eles ou que os afecte de maneira significativa, que se basee unicamente nun tratamento de datos destinados a avaliar determinados aspectos da súa personalidade.
2. O afectado poderá impugna-los actos administrativos ou as decisións privadas que impliquen unha valoración do seu comportamento, e que teñan como único fundamento un tratamento de datos de carácter persoal que ofrezca unha definición das súas características ou personalidade.
3. Neste caso, o afectado terá dereito a obter información do responsable do ficheiro sobre os criterios de valoración e o programa utilizados no tratamento que serviu para adoptar a decisión en que consistiu o acto.

4. A valoración sobre o comportamento dos cidadáns, baseada nun tratamento de datos, unicamente poderá ter valor probatorio por petición do afectado.

Artigo 14. Dereito de consulta ó Rexistro Xeral d eProtección de Datos.

Calquera persoa poderá coñecer, recadando para tal fin a información oportuna do Rexistro Xeral de Protección de Datos, a existencia de tratamentos de datos de carácter persoal, as súas finalidades e a identidade do responsable do tratamento. O Rexistro Xeral será de consulta pública e gratuíta.

Artigo 15. Dereito de acceso.

1. O interesado terá dereito a solicitar e obter gratuitamente información dos seus datos de carácter persoal sometidos a tratamento, a orixe destes datos, así como as comunicacións realizadas ou que se prevén facer deles.

2. A información poderase obter mediante a simple consulta dos datos por medio da súa visualización, ou a indicación dos datos que son obxecto de tratamento mediante escrito, copia, telecopia ou fotocopia, certificada ou non, en forma lexible e intelixible, sen utilizar claves ou códigos que requiran o uso de dispositivos mecánicos específicos.

3. O dereito de acceso a que se refire este artigo só poderá ser exercido a intervalos non inferiores a doce meses, agás que o interesado acredite un interese lexítimo para o efecto, caso no cal o poderán exercer antes.

Artigo 16. Dereito de rectificación e cancelación.

1. O responsable do tratamento terá a obriga de facer efectivo o dereito de rectificación ou cancelación do interesado no prazo de dez días.

2. Serán rectificadas ou canceladas, se é o caso, os datos de carácter persoal que posúan un tratamento que non se axuste ó disposto nesta lei e, en particular, cando tales datos resulten inexactos ou incompletos.

3. A cancelación dará lugar ó bloqueo dos datos, conservándose unicamente á disposición das administracións públicas, xuíces e tribunais, para a atención das posibles responsabilidades nacidas do tratamento, durante o prazo de prescrición destas. Cumprido o citado prazo deberá procederse á supresión.

4. Se os datos rectificadas ou cancelados fosen comunicados previamente, o responsable do tratamento deberalle notifica-la rectificación ou

cancelación efectuada a quen se lle comunicasen, no caso de se mante-lo tratamento por este último, que deberá tamén proceder á cancelación.

5. Os datos de carácter persoal deberán ser conservados durante os prazos previstos nas disposicións aplicables ou, se é o caso, nas relacións contractuais entre a persoa ou entidade responsable do tratamento e o interesado.

Artigo 17. Procedemento de oposición, acceso, rectificación ou cancelación.

1. Os procedementos para exercer-lo dereito de oposición, acceso, así como os de rectificación e cancelación serán establecidos regulamentariamente.

2. Non se esixirá ningunha contraprestación polo exercicio dos dereitos de oposición, acceso, rectificación ou cancelación.

Artigo 18. Tutela dos dereitos.

1. As actuacións contrarias ó disposto nesta lei poden ser obxecto de reclamación polos interesados ante a Axencia de Protección de Datos, na forma que regulamentariamente se determine.

2. O interesado ó que se lle denegue, total ou parcialmente, o exercicio dos dereitos de oposición, acceso, rectificación ou cancelación, poderao poñer en coñecemento da Axencia de Protección de Datos ou, se é o caso, do organismo competente de cada Comunidade Autónoma, que se deberá asegurar da procedencia ou improcedencia da denegación.

3. O prazo máximo en que se debe dicta-la resolución expresa de tutela de dereitos será de seis meses.

4. Contra as resolucións da Axencia de Protección de Datos procederá recurso contencioso-administrativo.

Artigo 19. Dereito a indemnización.

1. Os interesados que, como consecuencia do incumprimento do disposto nesta lei polo responsable ou o encargado do tratamento, sufran dano ou lesión nos seus bens ou dereitos terán dereito a ser indemnizados.

2. Cando se trate de ficheiros de titularidade pública, a responsabilidade esixirase de acordo coa lexislación reguladora do réxime de responsabilidade das administracións públicas.

3. No caso dos ficheiros de titularidade privada, a acción exercerase perante os órganos da xurisdicción ordinaria.

TÍTULO VI AXENCIA DE PROTECCIÓN DE DATOS

Artigo 35. Naturaza e réxime xurídico.

1. A Axencia de Protección de Datos é un ente de dereito público, con personalidade xurídica propia e plena capacidade pública e privada, que actúa con plena independencia das administracións públicas no exercicio das súas funcións. Rexerase polo disposto nesta lei e nun estatuto propio, que será aprobado polo Goberno.

2. No exercicio das súas funcións públicas, e en defecto do que dispoña esta lei e as súas disposicións de desenvolvemento, a Axencia de Protección de Datos actuará de conformidade coa Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común. Nas súas adquisicións patrimoniais e contratación estará suxeita ó dereito privado.

3. Os postos de traballo dos órganos e servizos que integren a Axencia de Protección de Datos serán desempeñados por funcionarios das administracións públicas e por persoal contratado para o efecto, segundo a natureza das funcións asignadas a cada posto de traballo. Este persoal está obrigado a gardar segredo dos datos de carácter persoal que coñeza por mor do desenvolvemento da súa función.

4. A Axencia de Protección de Datos contará, para o cumprimento dos seus fins, cos seguintes bens e medios económicos:

a) As asignacións que se establezan anualmente con cargo ós orzamentos xerais do Estado.

b) Os bens e valores que constitúan o seu patrimonio, así como os seus produtos e rendas.

c) Calquera outro que legalmente poida serlle atribuído.

5. A Axencia de Protección de Datos elaborará e aprobará con carácter anual o correspondente anteproxecto de orzamento e remitirallo ó Goberno para que sexa integrado, coa debida independencia, nos orzamentos xerais do Estado.

Artigo 36. O director.

1. O director da Axencia de Protección de Datos dirige a axencia e ten a súa representación. Será nomeado, de entre os que compoñen o Consello Consultivo, mediante real decreto, por un período de catro anos.

2. Exercerá as súas funcións con plena independencia e obxectividade e non estará suxeito a ningunha instrucción no desempeño daquelas.

En todo caso, o director deberá oí-lo Consello Consultivo naquelas propostas que este lle realice no exercicio das súas funcións.

3. O director da Axencia de Protección de Datos só cesará antes da expiración do período a que se refire o número 1, por petición propia ou por separación acordada polo Goberno, logo de instrucción de expediente, no que necesariamente serán oídos os restantes membros do Consello Consultivo, por incumprimento grave das súas obrigas, incapacidade sobrevida para o exercicio da súa función, incompatibilidade ou condena por delicto doloso.

4. O director da Axencia de Protección de Datos terá a consideración de alto cargo e quedará na situación de servicios especiais se con anterioridade estivese desempeñando unha función pública. No suposto de que sexa nomeado para o cargo algún membro da carreira xudicial ou fiscal, pasará así mesmo á situación administrativa de servicios especiais.

Artigo 37. Funcións.²

1. Son funcións da Axencia de Protección de Datos:

a) Velar polo cumprimento da lexislación sobre protección de datos e controla-la súa aplicación, en especial no relativo ós dereitos de información, acceso, rectificación, oposición e cancelación de datos.

b) Emiti-las autorizacións previstas na lei ou nas súas disposicións regulamentarias.

c) Dictar, se é o caso, e sen prexuízo das competencias doutros órganos, as instrucións precisas para adecua-los tratamentos ós principios desta lei.

d) Atende-las peticións e reclamacións formuladas polas persoas afectadas.

e) Proporcionar información ás persoas acerca dos seus dereitos en materia de tratamento dos datos de carácter persoal.

f) Requiri-los responsables e os encargados dos tratamentos, logo de audiencia destes, para adoptaren as medidas necesarias para a adecuación do tratamento de datos ás disposicións desta lei e, se é o caso, ordena-la cesación dos tratamentos e a cancelación dos ficheiros, cando non se axuste ás súas disposicións.

---

² Ap. 1 renumerado polo art. 82.1 da Lei 62/2003, do 30 de decembro

Ap. 2 añadido polo art. 82.1 da Lei 62/2003, do 30 de decembro

g) Exerce-la potestade sancionadora nos termos previstos polo título VII desta lei.

h) Emitir informe, con carácter preceptivo, dos proxectos de disposicións xerais que desenvolvan esta lei.

i) Solicitar dos responsables dos ficheiros canta axuda e información estime necesaria para o desempeño das súas funcións.

j) Velar pola publicidade da existencia dos ficheiros de datos con carácter persoal, para o efecto do cal se publicará periodicamente unha relación dos ditos ficheiros coa información adicional que o director da axencia determine.

k) Redactar unha memoria anual e remitirla ó Ministerio de Xustiza.

l) Exerce-lo control e adopta-las autorizacións que procedan en relación cos movementos internacionais de datos, así como desempeña-las funcións de cooperación internacional en materia de protección de datos persoais.

m) Velar polo cumprimento das disposicións que a Lei da función estatística pública establece respecto á recollida de datos estatísticos e ó segredo estatístico, así como dicta-las instrucións precisas, dictaminar sobre as condicións de seguridade dos ficheiros constituídos con fins exclusivamente estatísticos e exerce-la potestade á que se refire o artigo 46.

n) Cantas outras lle sexan atribuídas por normas legais ou regulamentarias.

2. As resolucións da Axencia Española de Protección de Datos faranse públicas unha vez que lles fosen notificadas ós interesados. A publicación realizarase preferentemente a través de medios informáticos ou telemáticos.

Reglamentariamente poderanse establecer os termos en que se leve a cabo a publicidade das citadas resolucións.

O establecido nos parágrafos anteriores non será aplicable ás resolucións referentes á inscrición dun ficheiro ou tratamento no Rexistro Xeral de Protección de Datos nin a aquelas polas que se resolva a inscrición nel dos códigos tipo, regulados polo artigo 32 desta lei orgánica.

Artigo 38. Consello Consultivo.

O director da Axencia de Protección de Datos estará asesorado por un consello consultivo composto polos seguintes membros:

Un deputado, proposto polo Congreso dos Deputados.

Un senador, proposto polo Senado.

Un representante da Administración central, designado polo Goberno.

Un representante da Administración local, proposto pola Federación Española de Municipios e Provincias.

Un membro da Real Academia da Historia, proposto por ela.

Un experto na materia, proposto polo Consello Superior de Universidades.

Un representante dos usuarios e consumidores, seleccionado do modo que se prevexa regulamentariamente.

Un representante de cada Comunidade Autónoma que crease unha axencia de protección de datos no seu ámbito territorial, proposto de acordo co procedemento que estableza a respectiva Comunidade Autónoma.

Un representante do sector de ficheiros privados, para a proposta do cal se seguirá o procedemento que se estableza regulamentariamente.

O funcionamento do Consello Consultivo rexerase polas normas regulamentarias que para o efecto se establezan.

Artigo 39. O Rexistro Xeral de Protección de Datos.

1. O Rexistro Xeral de Protección de Datos é un órgano integrado na Axencia de Protección de Datos.

2. Serán obxecto de inscrición no Rexistro Xeral de Protección de Datos:

a) Os ficheiros de que sexan titulares as administracións públicas.

b) Os ficheiros de titularidade privada.

c) As autorizacións a que se refire esta lei.

d) Os códigos tipo a que se refire o artigo 32 desta lei.

e) Os datos relativos ós ficheiros que sexan necesarios para o exercicio dos dereitos de información, acceso, rectificación, cancelación e oposición.

3. Por vía regulamentaria fixarase o procedemento de inscrición dos ficheiros, tanto de titularidade pública como de titularidade privada, no

Rexistro Xeral de Protección de Datos, o contido da inscrición, a súa modificación, cancelación, reclamacións e recursos contra as resolucións correspondentes e demais extremos pertinentes.

Artigo 40. Potestade de inspección.

1. As autoridades de control poderán inspeccionar os ficheiros a que fai referencia esta lei, recadando cantas informacións precisen para o cumprimento dos seus cometidos. Para tal efecto, poderán solicitar a exhibición ou o envío de documentos e datos e examinalos no lugar en que se encontren depositados, así como inspeccionar os equipos físicos e lóxicos utilizados para o tratamento dos datos, accedendo ós locais onde se encontren instalados.

2. Os funcionarios que exerzan a inspección a que se refire o número anterior terán a consideración de autoridade pública no desempeño dos seus cometidos. Estarán obrigados a gardar segredo sobre as informacións que coñezan no exercicio das mencionadas funcións, mesmo despois de cesaren nelas.

Artigo 41. Órganos correspondentes das comunidades autónomas.

1. As funcións da Axencia de Protección de Datos reguladas no artigo 37, a excepción das mencionadas nas alíneas j), k) e l), e nas f) e g) no que se refire ás transferencias internacionais de datos, así como nos artigos 46 e 49, en relación coas súas específicas competencias serán exercidas, cando afecten a ficheiros de datos de carácter persoal creados ou xestionados polas comunidades autónomas e pola Administración local do seu ámbito territorial, polos órganos correspondentes de cada comunidade, que terán a consideración de autoridades de control, ós que lles garantirán plena independencia e obxectividade no exercicio do seu cometido.

2. As comunidades autónomas poderán crear e manter os seus propios rexistros de ficheiros para o exercicio das competencias que se lles reconece sobre eles.

3. O director da Axencia de Protección de Datos poderá convocar regularmente os órganos correspondentes das comunidades autónomas para efectos de cooperación institucional e coordinación de criterios ou procedementos de actuación. O director da Axencia de Protección de Datos e os órganos correspondentes das comunidades autónomas poderán solicitarse mutuamente a información necesaria para o cumprimento das súas funcións.

Artigo 42. Ficheiros das comunidades autónomas en materia da súa exclusiva competencia.

1. Cando o director da Axencia de Protección de Datos constate que o mantemento ou o uso dun determinado ficheiro das comunidades autónomas contravén algún precepto desta lei en materia da súa exclusiva competencia poderá requirir-la Administración correspondente para que se adopten as medidas correctoras que determine no prazo que expresamente se fixe no requirimento.
2. Se a Administración pública correspondente non cumprixe o requirimento formulado, o director da Axencia de Protección de Datos poderá impugna-la resolución adoptada por aquela Administración.

**9. LEI 30/1992, DO 26 DE
NOVEMBRO, DE RÉXIME
XURÍDICO DAS
ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS
E DO PROCEDEMENTO
ADMINISTRATIVO COMÚN:
TÍTULOS I A X.**

LEI 30/1992, DO 26 DE NOVEMBRO, DE RÉXIME XURÍDICO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E DO PROCEDEMENTO ADMINISTRATIVO COMÚN: TÍTULOS I A X

TÍTULO PRIMEIRO. DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E AS SÚAS RELACIÓNS

Artigo 4. Principios das relacións entre as administracións públicas.

1. As administracións públicas actúan e relaciónanse de acordo co principio de lealdade institucional e, en consecuencia, deberán:

a) Respetar o exercicio lexítimo polas outras administracións das súas competencias.

b) Ponderar, no exercicio das competencias propias, a totalidade dos intereses públicos implicados e, en concreto, aqueles dos que a xestión estea encomendada ás outras administracións.

c) Facilitarlles ás outras administracións a información que precisen sobre a actividade que desenvolvan no exercicio das súas propias competencias.

d) Prestar, no ámbito propio, a cooperación e a asistencia activas que as outras administracións puidesen reclamar para o eficaz exercicio das súas competencias.

2. Para efectos do disposto nas alíneas c) e d) do número anterior, as administracións públicas poderán solicitar cantos datos, documentos ou medios probatorios se atopen á disposición do ente ao que se dirixa a solicitude. Poderán tamén solicitar asistencia para a execución das súas competencias.

3. A asistencia e cooperación requirida só poderá negarse cando o ente do que se solicita non estea facultado para prestala, non dispoña de medios suficientes para iso ou cando, de o facer, causase un prexuízo grave aos intereses dos que ten encomendada a tutela ou ao cumprimento das súas propias funcións. A negativa a prestar a asistencia comunicaráselle motivadamente á Administración solicitante.

4. A Administración xeral do Estado, as das comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local deberán colaborar e auxiliarse para aquelas execucións dos seus actos que teñan que realizarse fóra dos seus respectivos ámbitos territoriais de competencias.

5. Nas relacións entre a Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas, o contido do deber de colaboración desenvolverase a través dos instrumentos e procedementos que de maneira común e voluntaria establezan tales administracións.

Cando estas relacións, en virtude do principio de cooperación, teñan como finalidade a toma de decisións conxuntas que permitan, naqueles asuntos que afecten a competencias compartidas ou exixan artellar unha actividade común entre ambas as dúas administracións, unha actividade máis eficaz deles, axustaranse aos instrumentos e procedementos de cooperación a que se refiren os artigos seguintes.

Artigo 5. Conferencias sectoriais e outros órganos de cooperación.

1. A Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas poden crear órganos para a cooperación entre ambas, de composición bilateral ou multilateral, de ámbito xeral ou de ámbito sectorial, naquelas materias nas que exista interrelación competencial, e con funcións de coordinación ou cooperación segundo os casos.

Para efectos do establecido no presente capítulo, non teñen a natureza de órganos de cooperación aqueles órganos colexiados creados pola Administración xeral do Estado para o exercicio das súas competencias na composición dos cales se prevexa que participen representantes da Administración das comunidades autónomas coa finalidade de consulta.

2. Os órganos de cooperación de composición bilateral e de ámbito xeral que reúnan a membros do Goberno, en representación da Administración xeral do Estado, e a membros do consello de goberno, en representación da Administración da respectiva comunidade autónoma, denomínanse comisións bilaterais de cooperación. A súa creación efectúase mediante acordo, que determina os elementos esenciais do seu réxime.

3. Os órganos de cooperación de composición multilateral e de ámbito sectorial que reúnen a membros do Goberno, en representación da Administración xeral do Estado, e a membros dos consellos de goberno, en representación das administracións das comunidades autónomas, denomínanse conferencias sectoriais. O réxime de cada conferencia sectorial é o establecido no correspondente acordo de institucionalización e no seu regulamento interno.

4. A convocatoria da conferencia será realizada polo ministro ou ministros que teñan competencias sobre a materia que vaia ser obxecto da conferencia sectorial. A convocatoria farase con antelación suficiente e irá acompañada da orde do día e, se é o caso, da documentación precisa para a preparación previa da conferencia.

5. Os acordos que se adopten nunha conferencia sectorial serán asinados polo ministro ou ministros competentes e polos titulares dos órganos de goberno correspondentes das comunidades autónomas. Se é o caso, estes acordos poderán formalizarse baixo a denominación de convenio de conferencia sectorial.

6. As conferencias sectoriais poderán acordar a creación de comisións e grupos de traballo para a preparación, estudo e desenvolvemento de

cuestións concretas propias do ámbito material de cada unha delas.

7. Coa mesma finalidade, e en ámbitos materiais específicos, a Administración xeral do Estado e as administracións das comunidades autónomas poderán constituír outros órganos de cooperación que reúnan a responsables da materia.

8. Cando a materia do ámbito sectorial dun órgano de cooperación de composición multilateral afecte ou se refira a competencias das entidades locais, o pleno do citado órgano pode acordar que a asociación destas de ámbito estatal con maior implantación sexa invitada a asistir ás súas reunións, con carácter permanente ou segundo a orde do día.

Artigo 6. Convenios de colaboración.

1. A Administración xeral e os organismos públicos vinculados ou dependentes dela poderán subscribir convenios de colaboración cos órganos correspondentes das administracións das comunidades autónomas no ámbito das súas respectivas competencias.

2. Os instrumentos de formalización dos convenios deberán especificar, cando así proceda:

a) Os órganos que subscriben o convenio e a capacidade xurídica coa que actúa cada unha das partes.

b) A competencia que exerce cada Administración.

c) O seu financiamento.

d) As actuacións que se acorde desenvolver para o seu cumprimento.

e) A necesidade ou non de establecer unha organización para a súa xestión.

f) O prazo de vixencia, o que non impedirá a súa prórroga se así o acordan as partes asinantes do convenio.

g) A extinción por causa distinta á prevista no punto anterior, así como a forma de rematar as actuacións en curso para o suposto de extinción.

3. Cando se cree un órgano mixto de vixilancia e control, este resolverá os problemas de interpretación e cumprimento que poidan presentarse respecto dos convenios de colaboración.

4. Cando os convenios se limiten a establecer pautas de orientación política sobre a actuación de cada Administración nunha cuestión de interese común ou a fixar o marco xeral e a metodoloxía para o desenvolvemento da colaboración nunha área de interrelación competencial ou nun asunto de mutuo interese denominaranse protocolos xerais.

5. Cando a xestión do convenio faga necesario crear unha organización común, esta poderá adoptar a forma de consorcio dotado de personalidade xurídica ou sociedade mercantil.

Os estatutos do consorcio determinarán os fins deste, así como as particularidades do réxime orgánico, funcional e financeiro.

Os órganos de decisión estarán integrados por representantes de todas as entidades consorciadas, na proporción que se fixe nos estatutos respectivos.

Para a xestión dos servizos que se lle encomenden poderán utilizarse calquera das formas previstas na lexislación aplicable ás administracións consorciadas.

Artigo 7. Plans e programas conxuntos.

1. A Administración xeral do Estado e a Administración das comunidades autónomas poden acordar a realización de plans e programas conxuntos de actuación para o logro de obxectivos comúns en materias nas que teñan competencias concorrentes.

2. Dentro do respectivo ámbito sectorial, correspóndelles ás conferencias sectoriais a iniciativa para acordar a realización de plans ou programas conxuntos, a aprobación do seu contido, así como o seguimento e avaliación multilateral da súa posta en práctica.

3. O acordo aprobatorio de plans ou programas conxuntos debe especificar, segundo a súa natureza, os seguintes elementos do seu contido:

Os obxectivos de interese común que se queren cumprir.

As actuacións que vai desenvolver cada Administración.

As achegas de medios persoais e materiais de cada Administración.

Os compromisos de achega de recursos financeiros.

A duración, así como os mecanismos de seguimento, avaliación e modificación.

4. O acordo de aprobación dun plan ou programa conxunto, que terá eficacia vinculante para a Administración xeral do Estado e para as comunidades autónomas participantes que o subscriban, pode ser completado mediante convenios de colaboración con cada unha delas que concreten aqueles extremos que deban ser especificados de forma bilateral.

5. Os acordos de aprobación de plans ou programas conxuntos son obxecto de publicación oficial.

Artigo 8. Efectos dos convenios.

1. Os convenios de conferencia sectorial e os convenios de colaboración en ningún caso supoñen a renuncia ás competencias propias das administracións intervenientes.

2. Os convenios de conferencia sectorial e os convenios de colaboración realizados obrigarán as administracións intervenientes desde o momento do seu asinamento, a non ser que neles se estableza outra cousa.

Tanto os convenios de conferencia sectorial coma os convenios de colaboración seranlle comunicados ao Senado.

Ambos os tipos de convenio deberán publicarse no «Boletín Oficial del Estado» e no diario oficial da comunidade autónoma respectiva.

3. As cuestións litixiosas que poidan xurdir na súa interpretación e cumprimento, sen prexuízo do previsto no artigo 6.3, serán de coñecemento e competencia da orde xurisdiccional do contencioso-administrativo e, se é o caso, da competencia do Tribunal Constitucional.

Artigo 9. Relacións coa Administración local.

As relacións entre a Administración xeral do Estado ou a Administración da Comunidade Autónoma coas entidades que integran a Administración local rexeranse pola lexislación básica en materia de réxime local, e aplicarase supletoriamente o disposto no presente título.

Artigo 10. Comunicazóns ás Comunidades Europeas.

1. Cando en virtude dunha obriga derivada do Tratado da Unión Europea ou dos tratados das Comunidades Europeas ou dos actos das súas institucións deban comunicárselles a estas disposicións de carácter xeral ou resolucións, as administracións públicas procederán á súa remisión ao órgano da Administración xeral do Estado competente para realizar a comunicación ás ditas institucións. En ausencia de prazo específico para cumprir esa obriga, a remisión efectuarase no de quince días.

2. Cando se trate de proxectos de disposicións ou calquera outra información, en ausencia de prazo específico, a remisión deberá facerse en tempo útil para os efectos do cumprimento desa obriga.

TÍTULO II. DOS ÓRGANOS DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS XERAIS E COMPETENCIA

Artigo 11. Creación de órganos administrativos.

1. Correspóndelle a cada Administración pública delimitar, no seu propio ámbito de competencias, as unidades administrativas que configuran os órganos administrativos propios das especialidades derivadas da súa

organización.

2. A creación de calquera órgano administrativo exixirá o cumprimento dos seguintes requisitos:

a) Determinación da súa forma de integración na Administración pública de que se trate e da súa dependencia xerárquica.

b) Delimitación das súas funcións e competencias.

c) Dotación dos créditos necesarios para a súa posta en marcha e funcionamento.

3. Non se poderán crear novos órganos que supoñan duplicación doutros xa existentes, se ao mesmo tempo non se suprime ou restrinxen debidamente a competencia destes.

Artigo 12. Competencia.

1. A competencia é irrenunciable e exercerana precisamente os órganos administrativos que a teñan atribuída como propia, non sendo nos casos de delegación ou avocación, cando se efectúen nos termos previstos nesta ou noutras leis.

A encomenda de xestión, a delegación de sinatura e a suplencia non supoñen alteración da titularidade da competencia, aínda que si dos elementos determinantes do seu exercicio que en cada caso se prevén.

2. A titularidade e o exercicio das competencias atribuídas aos órganos administrativos poderán ser desconcentradas noutros xerarquicamente dependentes daqueles nos termos e cos requisitos que prevexan as propias normas de atribución de competencias.

3. Se algunha disposición lle atribúe competencia a unha Administración sen especificar o órgano que a debe exercer, entenderase que a facultade de instruír e resolver os expedientes lles corresponde aos órganos inferiores competentes por razón da materia e do territorio, e, de existiren varios destes, ao superior xerárquico común.

Artigo 13. Delegación de competencias.

1. Os órganos das diferentes administracións públicas poderán delegar o exercicio das competencias que teñan atribuídas noutros órganos da mesma Administración, aínda que non sexan xerarquicamente dependentes, ou das entidades de dereito público vinculadas ou dependentes daquelas.

2. En ningún caso poderán ser obxecto de delegación as competencias relativas:

a) Aos asuntos que se refiran a relacións coa Xefatura do Estado,

Presidencia do Goberno da Nación, Cortes Xerais, presidencias dos consellos de goberno das comunidades autónomas e asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

b) Á adopción de disposicións de carácter xeral.

c) Á resolución de recursos nos órganos administrativos que ditasen os actos obxecto de recurso.

d) Ás materias en que así se determine por norma con rango de lei.

3. As delegacións de competencias e a súa revogación deberán publicarse no «Boletín Oficial del Estado», no da comunidade autónoma ou no da provincia, segundo a Administración á que pertenza o órgano delegante, e o ámbito territorial de competencia deste.

4. As resolucións administrativas que se adopten por delegación indicarán expresamente esta circunstancia e consideraranse ditadas polo órgano delegante.

5. Salvo autorización expresa dunha lei, non poderán delegarse as competencias que se exerzan por delegación.

Non constitúe impedimento para que poida delegarse a competencia para resolver un procedemento a circunstancia de que a súa norma reguladora prevexa, como trámite preceptivo, a emisión dun ditame ou informe; non obstante, non poderá delegarse a competencia para resolver un asunto concreto unha vez que no correspondente procedemento se emitise un ditame ou informe preceptivo respecto del.

6. A delegación será revogable en calquera momento polo órgano que a conferise.

7. A delegación de competencias atribuídas a órganos colexiados, para o exercicio ordinario das cales se requira un quórum especial, deberá adoptarse observando, en todo caso, o dito quórum.

Artigo 14. Avocación.

1. Os órganos superiores poderán avocar para si o coñecemento dun asunto do que a súa resolución corresponda ordinariamente ou por delegación aos seus órganos administrativos dependentes, cando circunstancias de índole técnica, económica, social, xurídica ou territorial o fagan conveniente. Nos supostos de delegación de competencias en órganos non xerarquicamente dependentes, o coñecemento dun asunto poderá ser avocado unicamente polo órgano delegante.

2. En todo caso, a avocación realizarase mediante acordo motivado, que lles deberá ser notificado aos interesados no procedemento, se os houber, con anterioridade á resolución final que se dite.

Contra o acordo de avocación non caberá recurso, aínda que se poderá impugnar no recurso que, se é o caso, se interpoña contra a resolución do procedemento.

Artigo 15. Encomenda de xestión.

1. A realización de actividades de carácter material, técnico ou de servizos da competencia dos órganos administrativos ou das entidades de dereito público poderá encomendárselles a outros órganos ou entidades da mesma ou de distinta Administración, por razóns de eficacia ou cando non se posúan os medios técnicos idóneos para o seu desempeño.

2. A encomenda de xestión non supón cesión de titularidade da competencia nin dos elementos substantivos do seu exercicio; será responsabilidade do órgano ou entidade encomendante ditar cantos actos ou resolucións de carácter xurídico dean soporte ou nos que se integre a concreta actividade material obxecto de encomenda.

3. A encomenda de xestión entre órganos administrativos ou entidades de dereito público pertencentes á mesma Administración deberase formalizar nos termos que estableza a súa normativa propia e, non a habendo, por acordo expreso dos órganos ou entidades intervenientes. En todo caso, o instrumento de formalización da encomenda de xestión e a súa resolución deberá ser publicado, para a súa eficacia, no diario oficial correspondente.

Cada Administración poderá regular os requisitos necesarios para a validez destes acordos, que incluírán, cando menos, expresa mención da actividade ou actividades ás que afecten, o prazo de vixencia e a natureza e alcance da xestión encomendada.

4. Cando a encomenda de xestión se realice entre órganos e entidades de distintas administracións formalizarase mediante o asinamento do correspondente convenio entre elas, agás no suposto da xestión ordinaria dos servizos das comunidades autónomas polas deputacións provinciais ou, de ser o caso, polos cabidos ou consellos insulares, que se rexerá pola lexislación de réxime local.

5. O réxime xurídico da encomenda de xestión que se regula neste artigo non será de aplicación cando a realización das actividades enumeradas na alínea primeira teña que recaer sobre persoas físicas ou xurídicas suxeitas a dereito privado, axustándose daquela, no que proceda, á lexislación correspondente de contratos do Estado, sen que poidan encomendarse a persoas ou entidades desta natureza actividades que, segundo a lexislación vixente, deban realizarse con suxeición ao dereito administrativo.

Artigo 16. Delegación de sinatura.

1. Os titulares dos órganos administrativos poderán, en materia da súa propia competencia, delegar a sinatura das súas resolucións e actos

administrativos nos titulares dos órganos ou unidades administrativas que deles dependan, dentro dos límites sinalados no artigo 13.

2. A delegación de sinatura non alterará a competencia do órgano delegante e para a súa validez non será necesaria a súa publicación.

3. Nas resolucións e actos que se asinen por delegación farase constar a autoridade de procedencia.

4. Non caberá a delegación de sinatura nas resolucións de carácter sancionador.

Artigo 17. Suplencia.

1. Os titulares dos órganos administrativos poderán ser suplidos temporalmente nos supostos de vacante, ausencia ou enfermidade por quen designe o órgano competente para o nomeamento daqueles.

Se non se designa suplente, a competencia do órgano administrativo exerceraa quen designe o órgano administrativo inmediato do que dependa.

2. A suplencia non implicará alteración da competencia.

Artigo 18. Coordinación de competencias.

1. Os órganos administrativos, no exercicio das súas competencias propias, axustarán a súa actividade nas súas relacións con outros órganos da mesma ou doutras administracións aos principios establecidos no artigo 4.1 da lei, e coordinarana coa que puidese corresponderlles lexitimamente a estes, para o que poderán recoller a información que precisen.

2. As normas e actos ditados polos órganos das administracións públicas no exercicio da súa propia competencia deberán ser observadas polo resto dos órganos administrativos, aínda que non dependan xerarquicamente entre si ou pertencen a outra Administración.

Artigo 19. Comunicacions entre órganos.

1. A comunicación entre os órganos administrativos pertencentes a unha mesma Administración pública efectuarase sempre directamente, sen traslados nin reproducións a través de órganos intermedios.

2. As comunicacións entre os órganos administrativos poderán efectuarse por calquera medio que asegure a constancia da súa recepción.

Artigo 20. Decisións sobre competencia.

1. O órgano administrativo que se estime incompetente para resolver un asunto remitiralle directamente as actuacións ao órgano que considere competente, se este pertence á mesma Administración pública.

2. Os interesados que sexan parte no procedemento poderanse dirixir ao órgano que se encontre coñecendo dun asunto para que decline a súa competencia e lle remita as actuacións ao órgano competente.

Así mesmo, poderanse dirixir ao órgano que estimen competente para que lle requira que se inhiba ao que estea coñecendo do asunto.

3. Os conflitos de atribucións só se poderán suscitar entre órganos dunha mesma Administración non relacionados xerarquicamente, e respecto de asuntos sobre os que non finalizase o procedemento administrativo.

Artigo 21. Instrucións e ordes de servizo.

1. Os órganos administrativos poderán dirixir as actividades dos seus órganos xerarquicamente dependentes mediante instrucións e ordes de servizo. Cando unha disposición específica así o estableza ou se estime conveniente por razón dos destinatarios ou dos efectos que poidan producirse, as instrucións e ordes de servizo publicaranse no xornal oficial que corresponda.

2. O incumprimento das instrucións ou das ordes de servizo non afecta por si só á validez dos actos ditados polos órganos administrativos, sen prexuízo da responsabilidade disciplinaria en que se poida incorrer.

CAPÍTULO II. ÓRGANOS COLEXIADOS

Artigo 22. Réxime.

1. O réxime xurídico dos órganos colexiados axustarase ás normas contidas no presente capítulo, sen prexuízo das peculiaridades organizativas das administracións públicas en que se integran.

2. Os órganos colexiados das distintas administracións públicas en que participen organizacións representativas de intereses sociais, así como aqueles compostos por representacións de distintas administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, poderán establecer ou completar as súas propias normas de funcionamento.

Os órganos colexiados a que se refire este número quedarán integrados na Administración pública que corresponda, aínda que sen participar na estrutura xerárquica desta, a non ser que así o establezan as súas normas de creación ou que se deduza das súas funcións ou da propia natureza do órgano colexiado.

Artigo 23. Presidente.

1. En cada órgano colexiado correspóndelle ao presidente:

- a) Exercer a representación do órgano.

b) Acordar a convocatoria das sesións ordinarias e extraordinarias e a fixación da orde do día, tendo en conta, de ser o caso, as peticións dos demais membros formuladas coa suficiente antelación.

c) Presidir as sesións, moderar o desenvolvemento dos debates e suspendelos por causas xustificadas.

d) Dirimir co seu voto os empates, co obxecto de adoptar acordos, agás se se trata dos órganos colexiados a que se refire o número 2 do artigo 22, en que o voto será dirimente se así o establecen as súas propias normas.

e) Asegurar o cumprimento das leis.

f) Visar as actas e certificacións dos acordos do órgano.

g) Exercer cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de presidente do órgano.

2. Nos casos de vacante, ausencia, enfermidade ou outra causa legal, o presidente será substituído polo vicepresidente que corresponda, e, na súa ausencia, polo membro do órgano colexiado de maior xerarquía, antigüidade e idade, por esta orde, de entre os seus compoñentes.

Esta norma non lles será de aplicación aos órganos colexiados previstos no número 2 do artigo 22, en que o réxime de substitución do presidente debe estar especificamente regulado en cada caso ou establecido expresamente por acordo do pleno do órgano colexiado.

Artigo 24. Membros.

1. En cada órgano colexiado correspóndelles aos seus membros:

a) Recibiren, cunha antelación mínima de corenta e oito horas, a convocatoria que conteña a orde do día das reunións. A información sobre os temas que figuren na orde do día estará ao dispor dos membros no mesmo prazo.

b) Participaren nos debates das sesións.

c) Exerceren o seu dereito ao voto e formularen o seu voto particular, así como expresaren o sentido do seu voto e os motivos que o xustifican.

Non se poderán abster nas votacións aqueles que, pola súa calidade de autoridades ou de persoal ao servizo das administracións públicas, teñan a condición de membros de órganos colexiados.

d) Formularen rogos e preguntas.

e) Obteren a información precisa para cumpriren as funcións asignadas.

f) Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición.

2. Os membros dun órgano colexiado non se poderán atribuír as funcións de representación recoñecidas a este, a non ser que expresamente se lles outorgasen por unha norma ou por acordo validamente adoptado, para cada caso concreto, polo propio órgano.

3. En casos de ausencia ou de enfermidade e, en xeral, cando conorra algunha causa xustificada, os membros titulares do órgano colexiado serán substituídos polos seus suplentes, se os houber.

Cando se trate de órganos colexiados aos que se refire o número 2 do artigo 22, as organizacións representativas de intereses sociais poderán substituír os seus membros titulares por outros, acreditándoo perante a secretaría do órgano colexiado, respectando as reservas e limitacións que establezan as súas normas de organización.

Artigo 25. Secretario.

1. Os órganos colexiados terán un secretario, que poderá ser un membro do propio órgano ou unha persoa ao servizo da Administración pública correspondente.

2. A designación e o cesamento, así como a substitución temporal do secretario en supostos de vacante, ausencia ou enfermidade, realizaranse segundo o disposto nas normas específicas de cada órgano, e, de non haberlas, por acordo deste.

3. Correspóndelle ao secretario do órgano colexiado:

a) Asistir ás reunións, con voz pero sen voto, se é un funcionario, e con voz e mais voto, se a secretaría do órgano a exerce un membro deste.

b) Efectuar a convocatoria das sesións do órgano por orde do seu presidente, así como as citacións aos membros deste.

c) Recibir os actos de comunicación dos membros co órgano e, xa que logo, as notificacións, peticións de datos, rectificacións ou calquera outra clase de escritos dos que deba ter coñecemento.

d) Preparar o despacho dos asuntos, redactar e autorizar as actas das sesións.

e) Expedir certificacións das consultas, ditames e acordos aprobados.

f) Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de secretario.

Artigo 26. Convocatorias e sesións.

1. Para a válida constitución do órgano, para os efectos da realización de sesións, deliberacións e adopción de acordos, requirirase a presenza do presidente e mais do secretario, ou, de ser o caso, daqueles que os substitúan, e a de ao menos a metade dos seus membros, agás o disposto

no punto 2 deste artigo.

Cando se trate dos órganos colexiados a que se refire o número 2 do artigo 22, o presidente poderá considerar validamente constituído o órgano, para os efectos de realización de sesión, se están presentes os representantes das administracións públicas e das organizacións representativas de intereses sociais membros do órgano aos que se lles atribúe a condición de voceiros.

2. Os órganos colexiados poderán establecer o réxime propio de convocatorias, se este non está previsto polas súas normas de funcionamento. Este réxime poderá prever unha segunda convocatoria e especificar para ela o número de membros necesarios para constituír validamente o órgano.

3. Non poderá ser obxecto de deliberación ou acordo ningún asunto que non figure incluído na orde do día, a non ser que estean presentes todos os membros do órgano colexiado e sexa declarada a urxencia do asunto polo voto favorable da maioría.

4. Os acordos adoptaranse por maioría de votos.

5. Aqueles que acrediten a titularidade dun interese lexítimo poderanse dirixir ao secretario dun órgano colexiado para que se lles expida unha certificación dos seus acordos.

Artigo 27. Actas.

1. De cada sesión que realice o órgano colexiado o secretario redactará acta, que especificará necesariamente os asistentes, a orde do día da reunión, as circunstancias do lugar e tempo en que se realizou, os puntos principais das deliberacións, así como o contido dos acordos adoptados.

2. Na acta figurará, por solicitude dos respectivos membros do órgano, o voto contrario ao acordo adoptado, a súa abstención e os motivos que a xustifiquen ou o sentido do seu voto favorable. Así mesmo, calquera membro ten dereito a solicitar a transcripción íntegra da súa intervención ou proposta, sempre que achegue, no acto ou no prazo que sinala o presidente, o texto que corresponda fielmente coa súa intervención, facéndose así constar na acta ou uníndoselle copia a esta.

3. Os membros que discrepen do acordo maioritario poderán formular voto particular por escrito no prazo de corenta e oito horas, que se incorporará ao texto aprobado.

4. Cando os membros do órgano voten en contra ou se absteñan, quedarán exentos da responsabilidade que, de ser o caso, poida derivarse dos acordos.

5. As actas aprobaranse na mesma ou na seguinte sesión; non obstante, o secretario poderá emitir certificación sobre os acordos específicos que se

adoptasen, sen prexuízo da ulterior aprobación da acta.

Nas certificacións de acordos adoptados emitidas con anterioridade á aprobación da acta farase constar expresamente tal circunstancia.

CAPÍTULO III. ABSTENCIÓN E RECUSACIÓN

Artigo 28. Abstención.

1. As autoridades e o persoal ao servizo das administracións en quen se dea algunha das circunstancias sinaladas no número seguinte deste artigo absteranse de intervir no procedemento e comunicaranllo ao seu superior inmediato, que resolverá o procedente.

2. Son motivos de abstención os seguintes:

a) Ter interese persoal no asunto de que se trate ou noutro na resolución do cal puidese influír a daquel; ser administrador de sociedade ou entidade interesada, ou ter cuestión litixiosa pendente con algún interesado.

b) Ter parentesco de consanguinidade dentro do cuarto grao ou de afinidade dentro do segundo con calquera dos interesados, cos administradores de entidades ou sociedades interesadas e tamén cos asesores, representantes legais ou mandatarios que interveñan no procedemento, así como compartir despacho profesional ou estar asociado con estes para o asesoramento, a representación ou o mandato.

c) Ter amizade íntima ou inimidade manifesta con algunha das persoas mencionadas na alínea anterior.

d) Ter intervido como perito ou como testemuña no procedemento de que se trate.

e) Ter relación de servizo con persoa natural ou xurídica interesada directamente no asunto, ou terlle prestado nos dous últimos anos servizos profesionais de calquera tipo e en calquera circunstancia e lugar.

3. A actuación de autoridades e persoal ao servizo das administracións públicas nos que concorran motivos de abstención non implicará necesariamente a invalidez dos actos en que interviñesen.

4. Os órganos superiores poderanlles ordenar ás persoas nas que se dea algunha das circunstancias sinaladas que se absteñan de toda intervención no expediente.

5. A non abstención nos casos en que proceda dará lugar a responsabilidade.

Artigo 29. Recusación.

1. Nos casos previstos no artigo anterior, os interesados poderán promover recusación en calquera momento da tramitación do procedemento.

2. A recusación formularase por escrito, no que se expresará a causa ou causas en que se fundan.
3. No día seguinte, o recusado manifestaralle ao seu inmediato superior se se dá ou non nel a causa alegada. No primeiro caso, o superior poderá acordar a súa substitución de seguida.
4. Se o recusado nega a causa de recusación, o superior resolverá no prazo de tres días, tras os informes previos e as comprobacións que coide oportunos.
5. Contra as resolucións adoptadas nesta materia non caberá recurso, sen prexuízo da posibilidade de alegar a recusación ao interpor o recurso que proceda contra o acto que termine o procedemento.

TÍTULO III. DOS INTERESADOS

Artigo 30. Capacidade de obrar.

Terán capacidade de obrar perante as administracións públicas, amais das persoas que a posúan conforme as regras civís, os menores de idade para o exercicio e defensa daqueles dos seus dereitos e intereses nos que a súa actuación estea permitida polo ordenamento xurídico-administrativo sen a asistencia da persoa que exerza a patria potestade, tutela ou curadoría. Exceptúase o suposto dos menores incapacitados, cando a extensión da incapacitación afecte o exercicio e defensa dos dereitos ou intereses de que se trate.

Artigo 31. Concepto de interesado.

1. Considéranse interesados no procedemento administrativo:
  - a) Os que o promovan como titulares de dereitos ou de intereses lexítimos individuais ou colectivos.
  - b) Aqueles que, sen seren os que iniciaron o procedemento, teñan dereitos que poidan resultar afectados pola decisión que nel se adopte.
  - c) Aqueles que teñan intereses lexítimos, individuais ou colectivos, que poidan resultar afectados pola resolución e que se constitúan en parte no procedemento, en tanto non recaia resolución definitiva.
2. As asociacións e organizacións representativas de intereses económicos e sociais serán titulares de intereses lexítimos colectivos nos termos que a lei recoñeza.
3. Cando a condición de interesado derive dalgunha relación xurídica transmisíbel, o habente-dereito sucederá en tal condición, calquera que sexa o estado do procedemento.

Artigo 32. Representación.

1. Os interesados con capacidade de obrar poderán actuar por medio de representante, co que se entenderán as actuacións administrativas, agás manifestación expresa en contra do interesado.
2. Calquera persoa con capacidade de obrar poderá actuar en representación doutra perante as administracións públicas.
3. Para formular solicitudes, presentar recursos, desistir de accións e renunciar a dereitos no nome doutra persoa, deberá acreditarse a representación por calquera medio válido en dereito que deixe constancia fidedigna, ou mediante declaración en comparecencia persoal do interesado. Para os actos e xestións de simple trámite presumirase esta representación.
4. A falta ou insuficiente acreditación da representación non impedirá que se teña por realizado o acto de que se trate, sempre que se achegue aquela ou se emende o defecto dentro do prazo de dez días que deberá conceder, para o efecto, o órgano administrativo, ou dun prazo superior cando as circunstancias do caso así o requiran.

Artigo 33. Pluralidade de interesados.

Cando nunha solicitude, escrito ou comunicación figuren varios interesados, as actuacións a que dean lugar efectuaranse co representante ou o interesado que expresamente sinalasen, e, de non o haber, co que figure en primeiro termo.

Artigo 34. Identificación de interesados.

Se durante a instrución dun procedemento que non tivese publicidade en forma legal se advirte a existencia de persoas que sexan titulares de dereitos ou de intereses lexítimos e directos, que resulten identificados a partir do expediente e que poidan resultar afectados pola resolución que se dite, comunicaráselles ás ditas persoas a tramitación do procedemento.

TÍTULO IV. DA ACTIVIDADE DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

CAPÍTULO PRIMEIRO. NORMAS XERAIS

Artigo 35. Dereitos dos cidadáns.

Os cidadáns, nas súas relacións coas administracións públicas, teñen os seguintes dereitos:

a) A coñeceren, en calquera momento, o estado da tramitación dos procedementos nos que teñan a condición de interesados, e a obteren copias de documentos contidos neles.

b) A identificaren as autoridades e o persoal ao servizo das administracións públicas que teñan baixo a súa responsabilidade a tramitación dos procedementos.

c) A obtenen copia selada dos documentos que presenten, achegándoa xunto cos orixinais, así como á devolución destes, agás cando os orixinais deban constar no procedemento.

d) A empregaren as linguas oficiais no territorio da súa comunidade autónoma, de acordo co previsto nesta lei e no resto do ordenamento xurídico.

e) A formularen alegacións e a achegaren documentos en calquera fase do procedemento anterior ao trámite de audiencia, que o órgano competente deberá ter en conta ao redactar a proposta de resolución.

f) A non presentaren documentos non exixidos polas normas aplicables ao procedemento de que se trate, ou que xa se encontren en poder da Administración actuante.

g) A obtenen información e orientación acerca dos requisitos xurídicos ou técnicos que as disposicións vixentes lles impoñan aos proxectos, actuacións ou solicitudes que se propoñan realizar.

h) A accederen aos rexistros e arquivos das administracións públicas nos termos previstos na Constitución e nesta ou outras leis.

i) A seren tratados con respecto e deferencia polas autoridades e funcionarios, que deberán facilitarlles o exercicio dos seus dereitos e o cumprimento das súas obrigas.

l) A exixiren a responsabilidade das administracións públicas e do persoal ao seu servizo cando así corresponda legalmente.

ll) Calquera outro que lles recoñeza a Constitución e as leis.

Artigo 36. Lingua dos procedementos.

1. A lingua dos procedementos tramitados pola Administración xeral do Estado será o castelán. Non obstante o anterior, os interesados que se dirixan aos órganos da Administración xeral do Estado con sede no territorio dunha comunidade autónoma poderán utilizar tamén a lingua que sexa cooficial nela.

Neste caso, o procedemento tramitarase na lingua elixida polo interesado. De concorreren varios interesados no procedemento e existir discrepancia en canto á lingua, o procedemento tramitarase en castelán, se ben os documentos ou testemuños que requiran os interesados se expedirán na lingua elixida por eles.

2. Nos procedementos tramitados polas administracións das comunidades autónomas e das entidades locais, o uso da lingua axustarase ao previsto na lexislación autonómica correspondente.

3. A Administración pública instrutora deberá traducir para o castelán os

documentos, expedientes ou partes deles que deban producir efecto fóra do territorio da comunidade autónoma e os documentos dirixidos aos interesados que así o soliciten expresamente. Se deben producir efectos no territorio dunha comunidade autónoma onde sexa cooficial esa mesma lingua distinta do castelán, non será precisa a súa tradución.

Artigo 37. Dereito de acceso a arquivos e rexistros.

1. Os cidadáns teñen dereito a accederen aos rexistros e aos documentos que, formando parte dun expediente, estean nos arquivos administrativos, calquera que sexa a forma de expresión, gráfica, sonora ou en imaxe, ou o tipo de soporte material en que figuren, sempre que tales expedientes correspondan a procedementos terminados na data da solicitude.

2. O acceso aos documentos que conteñan datos referentes á intimidade das persoas estará reservado a estas, que, no caso de observaren que estes datos figuran incompletos ou son inexactos, poderán exixir que sexan rectificadados ou completados, a non ser que figuren en expedientes caducados polo transcurso do tempo, conforme os prazos máximos que determinen os diferentes procedementos, dos que non poida derivarse efecto substantivo ningún.

3. O acceso aos documentos de carácter nominativo que, sen incluíren outros datos pertencentes á intimidade das persoas, figuren nos procedementos de aplicación do dereito, agás os de carácter sancionador ou disciplinario, e que, en consideración ao seu contido, poidan facerse valer para o exercicio dos dereitos dos cidadáns, poderá ser exercido, ademais de polos seus titulares, por terceiros que acrediten un interese lexítimo e directo.

4. O exercicio dos dereitos que establecen as alíneas anteriores poderá ser denegado cando prevalezan razóns de interese público, por intereses de terceiros máis dignos de protección ou cando así o dispoña unha lei; nestes casos, deberá ditar resolución motivada o órgano competente.

5. O dereito de acceso non poderá ser exercido con respecto aos seguintes expedientes:

a) Os que conteñan información verbo das actuacións do Goberno do Estado ou das comunidades autónomas no exercicio das súas competencias constitucionais non suxeitas a dereito administrativo.

b) Os que conteñan información sobre a defensa nacional ou a seguridade do Estado.

c) Os tramitados para a investigación dos delitos cando puidese pórse en perigo a protección dos dereitos e liberdades de terceiros ou as necesidades das pescudas que se estean a realizar.

d) Os relativos ás materias protexidas polo segredo comercial ou

industrial.

e) Os relativos a actuacións administrativas derivadas da política monetaria.

6. Rexeranse polas súas disposicións específicas:

a) O acceso aos arquivos sometidos á normativa sobre materias clasificadas.

b) O acceso a documentos e expedientes que conteñan datos sanitarios persoais dos pacientes.

c) Os arquivos regulados pola lexislación do réxime electoral.

d) Os arquivos que sirvan a fins exclusivamente estatísticos dentro do ámbito da función estatística pública.

e) O Rexistro Civil e o Rexistro Central de Penados e Rebeldes e os rexistros de carácter público que teñan regulado o seu uso por unha lei.

f) O acceso aos documentos custodiados nos arquivos das administracións públicas por parte das persoas que teñan a condición de deputado das Cortes Xerais, senador, membro dunha asemblea lexislativa de comunidade autónoma ou dunha corporación local.

g) A consulta de fondos documentais existentes nos arquivos históricos.

7. O dereito de acceso exercerano os particulares de xeito que non se vexa afectada a eficacia do funcionamento dos servizos públicos; para isto débese formular unha petición individualizada dos documentos que se desexe consultar, sen que caiba, a non ser para a súa consideración con carácter potestativo, formular unha solicitude xenérica sobre unha materia ou conxunto de materias. Non obstante, cando os solicitantes sexan investigadores que acrediten un interese histórico, científico ou cultural relevante, poderase autorizar o acceso directo daqueles á consulta do expediente, sempre que quede garantida debidamente a intimidade das persoas.

8. O dereito de acceso levará consigo o de obter copias ou certificados dos documentos que a Administración autorice examinar, tras o pagamento previo, de ser o caso, das exaccións que estean legalmente establecidas.

9. Será obxecto de periódica publicación a relación dos documentos que están en poder das administracións públicas suxeitos a un réxime de especial publicidade por afectaren á colectividade no seu conxunto e cantos outros poidan ser obxecto de consulta polos particulares.

10. Serán obxecto de publicación regular aquelas instrucións e respostas a consultas formuladas polos particulares ou por outros órganos administrativos que comporten unha interpretación do dereito positivo ou

dos procedementos vixentes, co fin de que poidan ser alegadas polos particulares nas súas relacións coa Administración.

Artigo 38. Rexistros.¹

1. Os órganos administrativos levarán un rexistro xeral no que se fará o correspondente asento de todo escrito ou comunicación que sexa presentado ou que se reciba en calquera unidade administrativa propia. Tamén se anotará nel a saída dos escritos e comunicacións oficiais dirixidas a outros órganos ou particulares.

2. Os órganos administrativos poderán crear nas unidades administrativas correspondentes da súa propia organización outros rexistros co fin de facilitar a presentación de escritos e comunicacións. Os ditos rexistros serán auxiliares do rexistro xeral, ao que comunicarán toda anotación que efectúen.

Os asentos anotaranse respectando a orde temporal de recepción ou saída dos escritos e comunicacións, e indicarán a data do día da recepción ou saída.

Concluído o trámite de rexistro, os escritos e comunicacións serán cursados sen dilación aos seus destinatarios e ás unidades administrativas correspondentes desde o rexistro en que fosen recibidas.

3. Os rexistros xerais, así como todos os rexistros que as administracións públicas establezan para a recepción de escritos e comunicacións dos particulares ou de órganos administrativos, deberán instalarse en soporte informático.

O sistema garantirá a constancia, en cada asento que se practique, dun número, unha epígrafe expresiva da súa natureza, a data de entrada, a data e a hora da súa presentación, a identificación do interesado, o órgano administrativo remitente, se procede, e a persoa ou o órgano administrativo ao que se envía, e, se é o caso, unha referencia ao contido do escrito ou comunicación que se rexistra.

Así mesmo, o sistema garantirá a integración informática no rexistro xeral das anotacións efectuadas nos restantes rexistros do órgano administrativo.

4. As solicitudes, escritos e comunicacións que os cidadáns dirixan aos órganos das administracións públicas poderán presentarse:

a) Nos rexistros dos órganos administrativos a que se dirixan.

b) Nos rexistros de calquera órgano administrativo, que pertenza á Administración xeral do Estado, á de calquera Administración das comunidades autónomas, ou á dalgunha das entidades que integran a

---

¹ Ap. 9 derogado pola Lei 11/2007, do 22 de xuño

Administración local se, neste último caso, se subscribiu o oportuno convenio.

c) Nas oficinas de correos, na forma que regulamentariamente se estableza.

d) Nas representacións diplomáticas ou oficinas consulares de España no estranxeiro.

e) En calquera outro que establezan as disposicións vixentes.

Mediante convenios de colaboración subscritos entre as administracións públicas estableceranse sistemas de intercomunicación e coordinación de rexistros que garantan a súa compatibilidade informática, así como a transmisión telemática dos asentos rexistrais e das solicitudes, escritos, comunicacións e documentos que se presenten en calquera dos rexistros.

5. Para a eficacia dos dereitos recoñecidos no artigo 35.c) desta lei aos cidadáns, estes poderán achegar unha copia dos documentos que presenten xunto coas súas solicitudes, escritos e comunicacións.

A dita copia, logo do cotexo co orixinal por calquera dos rexistros a que se refiren as alíneas a) e b) do número 4 deste artigo, seralle remitida ao órgano destinatario e o orixinal devolveráselle ao cidadán. Cando o orixinal deba figurar no procedemento, entregaráselle ao cidadán a copia del, unha vez selada polos rexistros mencionados e comprobada a súa identidade co orixinal.

6. Cada Administración pública establecerá os días e o horario en que deban permanecer abertos os seus rexistros, garantindo o dereito dos cidadáns a presentaren os documentos previstos no artigo 35.

7. Poderán facerse efectivos, ademais de por outros medios mediante xiro postal ou telegráfico, ou mediante transferencia dirixida á oficina pública correspondente, aqueles tributos que se teñan que satisfacer no momento da presentación de solicitudes e escritos ás administracións públicas.

8. As administracións públicas deberán facer pública e manter actualizada unha relación das oficinas de rexistro propias ou concertadas, os seus sistemas de acceso e comunicación, así como os horarios de funcionamento.

9.

Artigo 39. Colaboración dos cidadáns.

1. Os cidadáns están obrigados a facilitarlle á Administración informes, inspeccións e outros actos de investigación só nos casos previstos pola lei.

2. Os interesados nun procedemento que coñezan datos que permitan identificar outros interesados que non comparecesen nel teñen o deber de

proporcionarlos á Administración actuante.

Artigo 39 bis. Principios de intervención das administracións públicas para o desenvolvemento dunha actividade.

1. As administracións públicas que, no exercicio das súas respectivas competencias, establezan medidas que limiten o exercicio de dereitos individuais ou colectivos ou exixan o cumprimento de requisitos para o desenvolvemento dunha actividade, deberán elixir a medida menos restritiva, motivar a súa necesidade para a protección do interese público así como xustificar a súa adecuación para lograr os fins que se perseguen, sen que en ningún caso se produzan diferenzas de trato discriminatorias.

2. As administracións públicas velarán polo cumprimento dos requisitos aplicables segundo a lexislación correspondente, para o cal poderán comprobar, verificar, investigar e inspeccionar os feitos, actos, elementos, actividades, estimacións e demais circunstancias que se produzan.

Artigo 40. Comparecencia dos cidadáns.

1. A comparecencia dos cidadáns perante as oficinas públicas só será obrigatoria cando así estea previsto nunha norma con rango de lei.

2. Nos casos en que proceda a comparecencia, a correspondente citación fará constar expresamente o lugar, a data, a hora e o obxecto da comparecencia, así como os efectos de non atendela.

3. As administracións públicas, por solicitude do interesado, entregaranlle unha certificación na que se faga constar a comparecencia.

Artigo 41. Responsabilidade da tramitación.

1. Os titulares das unidades administrativas e o persoal ao servizo das administracións públicas que tivesen ao seu cargo a resolución ou o despacho dos asuntos serán responsables directos da súa tramitación e adoptarán as medidas axeitadas para remover os atrancos que impidan, dificulten ou atrasen o exercicio pleno dos dereitos dos interesados ou o respecto aos seus intereses lexítimos, dispoñendo o necesario para evitar e eliminar toda anormalidade na tramitación de procedementos.

2. Os interesados poderán solicitarlle a exixencia desa responsabilidade á Administración pública que corresponda.

Artigo 42. Obriga de resolver.

1. A Administración está obrigada a ditar resolución expresa en todos os procedementos e a notificala calquera que sexa a súa forma de iniciación.

Nos casos de prescrición, renuncia do dereito, caducidade do procedemento ou desistencia da solicitude, así como de desaparición sobrevida do obxecto do procedemento, a resolución consistirá na

declaración da circunstancia que concorra en cada caso, con indicación dos feitos producidos e as normas aplicables.

Exceptúanse da obriga a que se refire o parágrafo primeiro os supostos de terminación do procedemento por pacto ou convenio, así como os procedementos relativos ao exercicio de dereitos sometidos unicamente ao deber de comunicación previa á Administración.

2. O prazo máximo no que debe notificarse a resolución expresa será o fixado pola norma reguladora do correspondente procedemento. Este prazo non poderá exceder de seis meses agás que unha norma con rango de lei estableza un maior ou así veña previsto na normativa comunitaria europea.

3. Cando as normas reguladoras dos procedementos non fixen o prazo máximo, este será de tres meses. Este prazo e os previstos no número anterior contaránse:

a) Nos procedementos iniciados de oficio, desde a data do acordo de iniciación.

b) Nos iniciados por solicitude do interesado, desde a data en que a solicitude tivese entrada no rexistro do órgano competente para a súa tramitación.

4. As administracións públicas deben publicar e manter actualizadas, para efectos informativos, as relacións de procedementos, con indicación dos prazos máximos de duración deles, así como dos efectos que produza o silencio administrativo.

En todo caso, as administracións públicas informarán os interesados do prazo máximo normativamente establecido para a resolución e notificación dos procedementos, así como dos efectos que poida producir o silencio administrativo, incluíndo a citada mención na notificación ou publicación do acordo de iniciación de oficio, ou en comunicación que se lles dirixirá para o efecto dentro dos dez días seguintes á recepción da solicitude no rexistro do órgano competente para a súa tramitación. Neste último caso, a comunicación indicará ademais a data en que a solicitude foi recibida polo órgano competente.

5. O transcurso do prazo máximo legal para resolver un procedemento e notificar a resolución poderase suspender nos seguintes casos:

a) Cando se lle deba requirir a calquera interesado que emende deficiencias e achegue documentos e outros elementos de xuízo necesarios, polo tempo que medie entre a notificación do requirimento e o seu efectivo cumprimento polo destinatario ou, no seu defecto, o transcurso do prazo concedido, todo iso sen prexuízo do previsto no artigo 71 da presente lei.

b) Cando deba obterse un pronunciamento previo e preceptivo dun órgano das Comunidades Europeas, polo tempo que medie entre a petición, que deberá comunicárselles aos interesados, e a notificación do pronunciamento á Administración instrutora, que tamén lles deberá ser comunicada.

c) Cando deban solicitarse informes que sexan preceptivos e determinantes do contido da resolución a órgano da mesma ou distinta Administración, polo tempo que medie entre a petición, que deberá comunicarse aos interesados, e a recepción do informe, que igualmente lles deberá ser comunicada. Este prazo de suspensión non poderá exceder en ningún caso de tres meses.

d) Cando deban realizarse probas técnicas ou análises contraditorias ou dirimentes propostas polos interesados, durante o tempo necesario para a incorporación dos resultados ao expediente.

e) Cando se inicien negociacións con vistas á conclusión dun pacto ou convenio nos termos previstos no artigo 88 desta lei, desde a declaración formal ao respecto e ata a conclusión sen efecto, se é o caso, das referidas negociacións que se constatará mediante declaración formulada pola Administración ou os interesados.

6. Cando o número das solicitudes formuladas ou de persoas afectadas puidesen supor un incumprimento do prazo máximo de resolución, o órgano competente para resolver, por proposta razoada do órgano instrutor, ou o superior xerárquico do órgano competente para resolver, por proposta deste, poderán habilitar os medios persoais e materiais para cumprir co despacho adecuado e en prazo.

Excepcionalmente, poderá acordarse a ampliación do prazo máximo de resolución e notificación mediante motivación clara das circunstancias concorrentes e só unha vez esgotados todos os medios á disposición posibles.

De acordarse, finalmente, a ampliación do prazo máximo, este non poderá ser superior ao establecido para a tramitación do procedemento.

Contra o acordo que resolva sobre a ampliación de prazos, que deberá ser notificado aos interesados, non caberá recurso ningún.

7. O persoal ao servizo das administracións públicas que teña ao seu cargo o despacho dos asuntos, así como os titulares dos órganos administrativos competentes para instruír e resolver son directamente responsables, no ámbito das súas competencias, do cumprimento da obriga legal de ditar resolución expresa en prazo.

O incumprimento da dita obriga dará lugar á exixencia de responsabilidade disciplinaria, sen prexuízo da responsabilidade á que houber lugar de acordo coa normativa vixente.

Artigo 43. Silencio administrativo en procedementos iniciados por solicitude do interesado.

1. Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, sen prexuízo da resolución que a Administración debe ditar na forma prevista no número 3 deste artigo, o vencemento do prazo máximo sen que fose notificada resolución expresa lexítima o interesado ou interesados que deducisen a solicitude para entendela estimada por silencio administrativo, excepto nos supostos en que unha norma con rango de lei por razóns imperiosas de interese xeral ou unha norma de dereito comunitario establezan o contrario.

Así mesmo, o silencio terá efecto desestimatorio nos procedementos relativos ao exercicio do dereito de petición, a que se refire o artigo 29 da Constitución, naqueles cuxa estimación tería como consecuencia que se transferisen ao solicitante ou a terceiros facultades relativas ao dominio público ou ao servizo público, así como nos procedementos de impugnación de actos e disposicións. Non obstante, cando o recurso de alzada se interpuxese contra a desestimación por silencio administrativo dunha solicitude polo transcurso do prazo, entenderase estimado aquel se, chegado o prazo de resolución, o órgano administrativo competente non dita resolución expresa sobre el.

2. A estimación por silencio administrativo ten para todos os efectos a consideración de acto administrativo finalizador do procedemento. A desestimación por silencio administrativo ten os únicos efectos de permitir aos interesados a interposición do recurso administrativo ou contencioso-administrativo que resulte procedente.

3. A obriga de ditar resolución expresa a que se refire o número primeiro do artigo 42 suxeitarase ao seguinte réxime:

a) Nos casos de estimación por silencio administrativo, a resolución expresa posterior á produción do acto só se poderá ditar de ser confirmatoria del.

b) Nos casos de desestimación por silencio administrativo, a resolución expresa posterior ao vencemento do prazo será adoptada pola Administración sen vinculación ningunha ao sentido do silencio.

4. Os actos administrativos producidos por silencio administrativo poderanse facer valer tanto ante a Administración como ante calquera persoa física ou xurídica, pública ou privada. Tales actos producen efectos desde o vencemento do prazo máximo en que debe ditarse e notificarse a resolución expresa sen que esta se produciise, e a súa existencia pode ser acreditada por calquera medio de proba admitido en dereito, incluído o certificado acreditativo do silencio producido que puidese solicitarse do órgano competente para resolver. Unha vez solicitado o certificado, este deberá ser emitido no prazo máximo de quince días.

Artigo 44. Falta de resolución expresa en procedementos iniciados de oficio.

Nos procedementos iniciados de oficio, o vencemento do prazo máximo establecido sen que se ditase e notificase resolución expresa non exime a Administración do cumprimento da obriga legal de resolver, e produce os seguintes efectos:

1. No caso de procedementos dos que puidese derivarse o recoñecemento ou, se é o caso, a constitución de dereitos ou outras situacións xurídicas individualizadas, os interesados que comparecesen poderán entender desestimadas as súas pretensións por silencio administrativo.
2. Nos procedementos en que a Administración exercite potestades sancionadoras ou, en xeral, de intervención, susceptibles de produciren efectos desfavorables ou de gravame, producirase a caducidade. Nestes casos, a resolución que declare a caducidade ordenará o arquivo das actuacións, cos efectos previstos no artigo 92.

Nos supostos nos que o procedemento se paralizase por causa imputable ao interesado, interromperase o cómputo do prazo para resolver e notificar a resolución.

Artigo 45. Incorporación de medios técnicos.²

1. As administracións públicas impulsarán o emprego e aplicación das técnicas e medios electrónicos, informáticos e telemáticos, para o desenvolvemento da súa actividade e o exercicio das súas competencias, coas limitacións que para o emprego destes medios establecen a Constitución e as leis.
- 2.
- 3.
- 4.
5. Os documentos emitidos polas administracións públicas, calquera que sexa o seu soporte, por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, ou os que estas emitan como copias de orixinais almacenados por estes mesmos medios, gozarán da validez e da eficacia de documento orixinal, sempre que quede garantida a súa autenticidade, integridade e conservación, e, se é o caso, a recepción por parte do interesado, así como o cumprimento das garantías e requisitos exixidos por esta ou por outras leis.

Artigo 46. Validez e eficacia de documentos e copias.

1. Cada Administración pública determinará regulamentariamente os

---

² Aps. 2, 3 e 4 derogados pola Lei 11/2007, do 22 de xuño

órganos que teñan atribuídas as competencias de expedición de copias auténticas de documentos públicos ou privados.

2. As copias de calquera documento público gozarán da mesma validez e eficacia ca este, sempre que exista constancia de que sexan auténticas.

3. As copias de documentos privados terán validez e eficacia exclusivamente no ámbito da actividade das administracións públicas, sempre que a súa autenticidade fose comprobada.

4. Teñen a consideración de documento público administrativo os documentos validamente emitidos polos órganos das administracións públicas.

CAPÍTULO II. TERMOS E PRAZOS

Artigo 47. Obrigatoriedade de termos e prazos.

Os termos e prazos establecidos nesta ou noutras leis obrigan as autoridades e persoal ao servizo das administracións públicas competentes para a tramitación dos asuntos, así como os interesados neles.

Artigo 48. Cómputo.

1. Sempre que mediante lei ou normativa comunitaria europea non se exprese outra cousa, cando os prazos se sinalen por días enténdese que estes son hábiles, excluíndose do cómputo os domingos e os declarados festivos.

Cando os prazos se sinalen por días naturais, farase constar esta circunstancia nas correspondentes notificacións.

2. Se o prazo se fixa en meses ou anos, estes computaranse a partir do día seguinte a aquel en que teña lugar a notificación ou publicación do acto de que se trate, ou desde o seguinte a aquel en que se produza a estimación ou desestimación por silencio administrativo. Se no mes de vencemento non houbese día equivalente a aquel en que comeza o cómputo, entenderase que o prazo expira o derradeiro día do mes.

3. Cando o derradeiro día do prazo sexa inhábil, entenderase prorrogado ata o primeiro día hábil seguinte.

4. Os prazos expresados en días contaránse a partir do día seguinte a aquel en que teña lugar a notificación ou publicación do acto de que se trate, ou desde o seguinte a aquel en que se produza a estimación ou a desestimación por silencio administrativo.

5. Cando un día sexa hábil no municipio ou comunidade autónoma en que reside o interesado, e inhábil na sede do órgano administrativo, ou á inversa, considerarase inhábil en todo caso.

6. A declaración dun día como hábil ou inhábil para efectos de cómputo de prazos non determina por si soa o funcionamento dos centros de traballo das administracións públicas, a organización do tempo de traballo nin o acceso dos cidadáns aos rexistros.

7. A Administración xeral do Estado e as administracións das comunidades autónomas, con suxeición ao calendario laboral oficial, fixarán, no seu respectivo ámbito, o calendario de días inhábiles para efectos de cálculos de prazos. O calendario aprobado polas comunidades autónomas comprenderá os días inhábiles das entidades que integran a Administración local correspondente ao seu ámbito territorial, ás que será de aplicación.

O devandito calendario deberá publicarse antes do comezo de cada ano no diario oficial que corresponda e noutros medios de difusión que garantan o seu coñecemento polos cidadáns.

Artigo 49. Ampliación

1. A Administración, agás precepto en contrario, poderá conceder, de oficio ou por petición dos interesados, unha ampliación dos prazos establecidos, que non exceda da metade deles, se as circunstancias o aconsellan e con iso non se prexudican dereitos de terceiro. O acordo de ampliación deberalles ser notificado aos interesados.

2. A ampliación dos prazos polo tempo máximo permitido aplicarase en todo caso aos procedementos tramitados polas misións diplomáticas e oficinas consulares, así como a aqueles que, tramitándose no interior, exixan cumprir algún trámite no estranxeiro ou nos que interveñan interesados residentes fóra de España.

3. Tanto a petición dos interesados como a decisión sobre a ampliación deberán producirse, en todo caso, antes do vencemento do prazo de que se trate. En ningún caso poderá ser obxecto de ampliación un prazo xa vencido. Os acordos sobre ampliación de prazos ou sobre a súa denegación non serán susceptibles de recursos.

Artigo 50. Tramitación de urxencia.

1. Cando razóns de interese público o aconsellen, poderase acordar, de oficio ou por pedimento do interesado, a aplicación ao procedemento da tramitación de urxencia, pola cal se reducirán á metade os prazos establecidos para o procedemento ordinario, agás os relativos á presentación de solicitudes e recursos.

2. Non caberá recurso ningún contra o acordo que declare a aplicación de tramitación de urxencia ao procedemento.

TÍTULO V. DAS DISPOSICIÓNS E OS ACTOS ADMINISTRATIVOS

CAPÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIÓNS ADMINISTRATIVAS

Artigo 51. Xerarquía e competencia.

1. As disposicións administrativas non poderán vulnerar a Constitución ou as leis nin regular aquelas materias que a Constitución ou os estatutos de autonomía recoñecen da competencia das Cortes Xerais ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.
2. Ningunha disposición administrativa poderá vulnerar os preceptos doutra de rango superior.
3. As disposicións administrativas axustaranse á orde de xerarquía que establezan as leis.

Artigo 52. Publicidade e inderrogabilidade singular.

1. Para que produzan efectos xurídicos as disposicións administrativas terán que publicarse no diario oficial que corresponda.
2. As resolucións administrativas de carácter particular non poderán vulnerar o establecido nunha disposición de carácter xeral, aínda que aquelas teñan igual ou superior rango a estas.

CAPÍTULO II. REQUISITOS DOS ACTOS ADMINISTRATIVOS

Artigo 53. Producción e contido.

1. Os actos administrativos que ditén as administracións públicas, ben de oficio ou por instancia do interesado, produciraos o órgano competente axustándose ao procedemento establecido.
2. O contido dos actos axustarase ao disposto polo ordenamento xurídico e será determinado e adecuado aos fins daqueles.

Artigo 54. Motivación.

1. Serán motivados, con sucinta referencia de feitos e fundamentos de dereito:
  - a) Os actos que limiten dereitos subxectivos ou intereses lexítimos.
  - b) Os que resolvan procedementos de revisión de oficio de disposicións ou actos administrativos, recursos administrativos, reclamacións previas á vía xudicial e procedementos de arbitraje.
  - c) Os que se separen do criterio seguido en actuacións precedentes ou do ditame de órganos consultivos.
  - d) Os acordos de suspensión de actos, calquera que sexa o motivo desta, así como a adopción de medidas provisionais previstas nos artigos 72 e 136 desta lei.
  - e) Os acordos de aplicación da tramitación de urxencia ou de ampliación

de prazos.

f) Os que se diten no exercicio de potestades discrecionais, así como os que deban selo en virtude de disposición legal ou regulamentaria expresa.

2. A motivación dos actos que poñan fin aos procedementos selectivos e de concorrencia competitiva realizarase de conformidade co que dispoñan as normas que regulen as súas convocatorias. En todo caso, deberán quedar acreditados no procedemento os fundamentos da resolución que se adopte.

Artigo 55. Forma.

1. Os actos administrativos produciranse por escrito a non ser que a súa natureza exixa ou permita outra forma máis axeitada de expresión e constancia.

2. Nos casos en que os órganos administrativos exerzan a súa competencia de forma verbal, a constancia escrita do acto, cando sexa necesaria, terá que efectuala e asinala o titular do órgano inferior ou funcionario que a reciba oralmente, que expresará na comunicación do mesmo a autoridade da que procede. Se se tratase de resolucións, o titular da competencia deberá autorizar unha relación das que ditase de forma verbal, con expresión do seu contido.

3. Cando deba ditarse unha serie de actos administrativos da mesma natureza, tales como nomeamentos, concesións ou licenzas, poderán refundirse nun único acto, acordado polo órgano competente, que especificará as persoas ou outras circunstancias que individualicen os efectos do acto para cada interesado.

CAPÍTULO III. EFICACIA DOS ACTOS

Artigo 56. Executividade.

Os actos das administracións públicas suxeitas ao dereito administrativo serán executivos de acordo co disposto nesta lei.

Artigo 57. Efectos.

1. Os actos das administracións públicas suxeitos ao dereito administrativo presumiranse válidos e producirán efectos desde a data en que se diten, salvo que neles se dispoña outra cousa.

2. A eficacia quedará demorada cando así o exixa o contido do acto ou estea supeditada á súa notificación, publicación ou aprobación superior.

3. Excepcionalmente, poderá outorgárselles eficacia retroactiva aos actos cando se diten en substitución de actos anulados e, así mesmo, cando produzan efectos favorables ao interesado, sempre que os supostos de feito necesarios existisen xa na data a que se retrotraia a eficacia do acto

e esta non lesione dereitos ou intereses lexítimos doutras persoas.

Artigo 58. Notificación.

1. Notificaránselles aos interesados as resolucións e os actos administrativos que afecten os seus dereitos e intereses, nos termos previstos no artigo seguinte.
2. Toda notificación deberá ser cursada dentro do prazo de dez días a partir da data en que o acto foi ditado, e deberá conter o texto íntegro da resolución, con indicación de se é ou non definitivo na vía administrativa, a expresión dos recursos que procedan, o órgano perante o que deberán presentarse e o prazo para os interpor, sen prexuízo de que os interesados poidan exercer, se é o caso, calquera outro que estimen procedente,
3. As notificacións que, contendo o texto íntegro do acto, omitisen algún dos demais requisitos previstos no número anterior producirán efecto a partir da data en que o interesado realice actuacións que supoñan o coñecemento do contido e alcance da resolución ou acto obxecto da notificación ou resolución ou interpoña calquera recurso que proceda.
4. Sen prexuízo do establecido no número anterior, e para os únicos efectos de entender cumprida a obriga de notificar dentro do prazo máximo de duración dos procedementos, abondará a notificación que conteña cando menos o texto íntegro da resolución, así como o intento de notificación debidamente acreditado.

Artigo 59. Práctica da notificación.³

1. As notificacións practicaranse por calquera medio que permita ter constancia da recepción polo interesado ou o seu representante, así como da data, a identidade e o contido do acto notificado.

A acreditación da notificación efectuada incorporarase ao expediente.

2. Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, a notificación practicarase no lugar que este sinalase para tal efecto na solicitude. Cando iso non for posible, en calquera lugar adecuado para tal fin, e por calquera medio conforme co disposto no número 1 deste artigo.

Cando a notificación se practique no domicilio do interesado, de non acharse presente este no momento de se entregar a notificación poderá facerse cargo dela calquera persoa que se atope no domicilio e faga constar a súa identidade. Se ninguén se puiden facer cargo da notificación, farase constar esta circunstancia no expediente, xunto co día e a hora en que se intentou a notificación, intento que se repetirá por unha soa vez e nunha hora distinta dentro dos tres días seguintes.

- 3.

---

³ Ap. 3Derogado pola Lei 11/2007, do 22 de xuño

4. Cando o interesado ou o seu representante rexeite a notificación dunha actuación administrativa, farase constar no expediente, especificando as circunstancias do intento de notificación, terase por efectuado o trámite e seguirase o procedemento.

5. Cando os interesados nun procedemento sexan descoñecidos, se ignore o lugar da notificación ou o medio a que se refire o punto 1 deste artigo, ou ben, intentada a notificación, non se puidese practicar, a notificación farase por medio de anuncios no taboleiro de editos do concello no seu último domicilio, no «Boletín Oficial del Estado», da comunidade autónoma ou da provincia, segundo cal sexa a Administración da que proceda o acto que se pretende notificar, e o ámbito territorial do órgano que o ditou.

No caso de o último domicilio coñecido radicar nun país estranxeiro, a notificación efectuarase mediante a súa publicación no taboleiro de anuncios do consulado ou sección consular da embaixada correspondente.

As administracións públicas poderán establecer outras formas de notificación complementarias a través dos restantes medios de difusión, que non excluirán a obriga de notificar conforme os dous parágrafos anteriores.

6. A publicación, nos termos do artigo seguinte, substituirá a notificación e producirá os seus mesmos efectos nos seguintes casos:

a) Cando o acto teña por destinatario unha pluralidade indeterminada de persoas ou cando a Administración estime que a notificación efectuada a un só interesado é insuficiente para garantir a notificación a todos; neste último caso será adicional á notificación efectuada.

b) Cando se trate de actos integrantes dun procedemento selectivo ou de concorrência competitiva de calquera tipo. Neste caso, a convocatoria do procedemento deberá indicar o taboleiro de anuncios ou os medios de comunicación onde se efectuarán as sucesivas publicacións, carecendo de validez as que se leven a cabo en lugares distintos.

Artigo 60. Publicación.

1. Os actos administrativos serán obxecto de publicación cando así o establezan as normas reguladoras de cada procedemento ou cando o aconsellen razóns de interese público apreciadas polo órgano competente.

2. A publicación dun acto deberá conter os mesmos elementos que o punto 2 do artigo 58 exige verbo das notificacións. Será tamén aplicable á publicación o establecido no punto 3 do mesmo artigo.

Nos supostos de publicacións de actos que conteñan elementos comúns, poderán publicarse de forma conxunta os aspectos coincidentes, e especificaranse soamente os aspectos individuais de cada acto.

Artigo 61. Indicación de notificacións e publicacións.

Se o órgano competente apreciase que a notificación por medio de anuncios ou a publicación dun acto lesiona dereitos ou intereses lexítimos, limitarase a publicar no diario oficial que corresponda unha indicación simple do contido do acto e do lugar onde os interesados poderán comparecer, no prazo que se estableza, para coñecemento do contido íntegro do mencionado acto e constancia do devandito coñecemento.

CAPÍTULO IV. NULIDADE E ANULABILIDADE

Artigo 62. Nulidade de pleno dereito.

1. Os actos das administracións públicas son nulos de pleno dereito nos casos seguintes:

a) Os que lesionen os dereitos e liberdades susceptibles de amparo constitucional.

b) Os ditados por órgano manifestamente incompetente por razón da materia ou do territorio.

c) Os que teñan un contido imposible.

d) Os que sexan constitutivos de infracción penal ou se diten como consecuencia desta.

e) Os ditados prescindindo total e absolutamente do procedemento legalmente establecido ou das normas que conteñen as regras esenciais para a formación da vontade dos órganos colexiados.

f) Os actos expresos ou presuntos contrarios ao ordenamento xurídico polos que se adquiren facultades ou dereitos cando se careza dos requisitos esenciais para a súa adquisición.

g) Calquera outro que se estableza expresamente nunha disposición de rango legal.

2. Tamén serán nulas de pleno dereito as disposicións administrativas que vulneren a Constitución, as leis ou outras disposicións administrativas de rango superior, as que regulen materias reservadas á lei, e as que establezan a retroactividade de disposicións sancionadoras non favorables ou restritivas de dereitos individuais.

Artigo 63. Anulabilidade.

1. Son anulables os actos da Administración que incorran en calquera infracción do ordenamento xurídico, incluso a desviación do poder.

2. Non obstante, o defecto de forma só determinará a anulabilidade cando o acto careza dos requisitos formais indispensables para alcanzar o seu fin ou dea lugar á indefensión dos interesados.

3. A realización de actuacións administrativas fóra do tempo establecido

para elas só implicará a anulabilidade do acto cando así o impoña a natureza do termo ou prazo.

Artigo 64. Transmisibilidade.

1. A nulidade ou anulabilidade dun acto non implicará a dos sucesivos no procedemento que sexan independentes do primeiro.

2. A nulidade ou anulabilidade en parte do acto administrativo non implicará a das partes do mesmo independentes daquela, non sendo que a parte viciada sexa de tal importancia que sen ela o acto administrativo non tería sido ditado.

Artigo 65. Conversión de actos viciados.

Os actos nulos ou anulables que, no entanto, conteñan os elementos constitutivos doutro distinto producirán os efectos deste.

Artigo 66. Conservación de actos e trámites.

O órgano que declare a nulidade ou anule as actuacións disporá sempre a conservación daqueles actos e trámites que terían mantido igual o seu contido de non se ter cometido a infracción.

Artigo 67. Validación.

1. A Administración poderá validar os actos anulables, emendando os vicios en que incorran.

2. O acto de validación producirá efecto desde a súa data, salvo o disposto anteriormente para a retroactividade dos actos administrativos.

3. Se o vicio consistise en incompetencia non determinante de nulidade, a validación poderá realizala o órgano competente cando sexa superior xerárquico do que ditou o acto viciado.

4. Se o vicio consistise na falta dalgunha autorización, o acto poderá ser validado mediante o outorgamento desta polo órgano competente.

TÍTULO VI. DAS DISPOSICIÓNS XERAIS SOBRE OS PROCEDEMENTOS ADMINISTRATIVOS

CAPÍTULO PRIMEIRO. INICIACIÓN DO PROCEDEMENTO

Artigo 68. Clases de iniciación.

Os procedementos poderán iniciarse de oficio ou por solicitude da persoa interesada.

Artigo 69. Iniciación de oficio.

1. Os procedementos iniciaranse de oficio por acordo do órgano com-

petente, ben por propia iniciativa ou como consecuencia de orde superior, a pedimento razoado doutros órganos ou por denuncia.

2. Con anterioridade ao acordo de iniciación, o órgano competente poderá abrir un período de información previa co fin de coñecer as circunstancias do caso concreto e mais a conveniencia ou non de iniciar o procedemento.

Artigo 70. Solicitudes de iniciación.

1. As solicitudes que se formulen deberán conter:

a) Nomes e apelidos do interesado e, se é o caso, da persoa que o representa, así como a identificación do medio preferente ou do lugar que se sinala para efectos de notificacións.

b) Feitos, razóns e petición en que se concrete, con toda claridade, a solicitude.

c) Lugar e data.

d) Sinatura do solicitante ou acreditación da autenticidade da súa vontade expresada por calquera medio.

e) Órgano, centro ou unidade administrativa á que se dirixe.

2. Cando as pretensións correspondentes a unha pluralidade de persoas teñan un contido e fundamento idéntico ou substancialmente similar, poderán ser formuladas nunha única solicitude, salvo que as normas reguladoras dos procedementos específicos dispoñan outra cousa.

3. Das solicitudes, comunicacións e escritos que presenten os interesados nas oficinas da Administración, estes poderán exixir o correspondente recibo que acredite a data de presentación; admitirase como tal unha copia na que figure a data de presentación anotada na oficina.

4. As administracións públicas deberán establecer modelos e sistemas normalizados de solicitudes cando se trate de procedementos que impliquen a resolución numerosa dunha serie de procedementos. Os ditos modelos estarán ao dispor dos cidadáns nas dependencias administrativas.

Os solicitantes poderán achegar os elementos que estimen convenientes para precisar ou completar os datos do modelo, os cales deberá admitir ou ter en conta o órgano ao que se dirixan.

Artigo 71. Emenda e mellora da solicitude.

1. Se a solicitude de iniciación non reúne os requisitos que sinala o artigo anterior e os exixidos, se é o caso, pola lexislación específica aplicable, requirirase o interesado para que, nun prazo de dez días, emende a falta ou achegue os documentos preceptivos, con indicación de que, se así non o fixer, se terá por desistido da súa petición, logo de resolución que deberá

ser ditada nos termos previstos no artigo 42.

2. Sempre que non se trate de procedementos selectivos ou de concorrência competitiva, este prazo poderá ser ampliado prudencialmente, ata cinco días, por petición do interesado ou por iniciativa do órgano, cando a achega dos documentos requiridos presente dificultades especiais.

3. Nos procedementos iniciados por solicitude dos interesados, o órgano competente poderalle ofrecer a posibilidade ao solicitante da modificación ou mellora voluntarias dos termos daquela. Do anterior levantarase acta sucinta, que se incorporará ao procedemento.

Artigo 71 bis. Declaración responsable e comunicación previa.

1. Para os efectos desta lei, entenderase por declaración responsable o documento subscrito por un interesado no cal manifesta, baixo a súa responsabilidade, que cumpre cos requisitos establecidos na normativa vixente para acceder ao recoñecemento dun dereito ou facultade ou para o seu exercicio, que dispón da documentación que así o acredita e que se compromete a manter o seu cumprimento durante o período de tempo inherente ao dito recoñecemento ou exercicio.

Os requisitos a que se refire o parágrafo anterior deberán estar recollidos de maneira expresa, clara e precisa na correspondente declaración responsable.

2. Para os efectos desta lei, entenderase por comunicación previa aquel documento mediante o cal os interesados poñen en coñecemento da Administración pública competente os seus datos identificativos e demais requisitos exixibles para o exercicio dun dereito ou o inicio dunha actividade, de acordo co establecido no artigo 70.1.

3. As declaracións responsables e as comunicacións previas producirán os efectos que determine en cada caso a lexislación correspondente e permitirán, con carácter xeral, o recoñecemento ou exercicio dun dereito ou ben o inicio dunha actividade, desde o día da súa presentación, sen prexuízo das facultades de comprobación, control e inspección que teñan atribuídas as administracións públicas.

Non obstante o disposto no parágrafo anterior, a comunicación poderá presentarse dentro dun prazo posterior ao inicio da actividade cando a lexislación correspondente o prevea expresamente.

4. A inexactitude, falsidade ou omisión, de carácter esencial, en calquera dato, manifestación ou documento que se achegue ou incorpore a unha declaración responsable ou a unha comunicación previa, ou a non presentación ante a Administración competente da declaración responsable ou comunicación previa, determinará a imposibilidade de continuar co exercicio do dereito ou actividade afectada desde o momento

en que se teña constancia de tales feitos, sen prexuízo das responsabilidades penais, civís ou administrativas que procederen.

Así mesmo, a resolución da Administración pública que declare tales circunstancias poderá determinar a obriga do interesado de restituír a situación xurídica ao momento previo ao recoñecemento ou ao exercicio do dereito ou ao inicio da actividade correspondente, así como a imposibilidade de instar un novo procedemento co mesmo obxecto durante un período de tempo determinado, todo isto conforme os termos establecidos nas normas sectoriais de aplicación.

5. As administracións públicas terán permanentemente publicados e actualizados modelos de declaración responsable e de comunicación previa, os cales se facilitarán de forma clara e inequívoca e que, en todo caso, se poderán presentar á distancia e por vía electrónica.

Artigo 72. Medidas provisionais.

1. Iniciado o procedemento, o órgano administrativo competente para resolvelo poderá adoptar, de oficio ou por instancia de parte, as medidas provisionais que estime oportunas para asegurar a eficacia da resolución que puidese recaer, de existiren elementos de xuízo suficiente para iso.

2. Antes da iniciación do procedemento administrativo, o órgano competente, de oficio ou por instancia de parte, nos casos de urxencia e para a protección provisional dos intereses implicados, poderá adoptar as medidas correspondentes nos supostos previstos expresamente por unha norma de rango de lei. As medidas provisionais deberán ser confirmadas, modificadas ou levantadas no acordo de iniciación do procedemento, que deberá efectuarse dentro dos quince días seguintes á súa adopción, o cal poderá ser obxecto do recurso que proceda.

En todo caso, as devanditas medidas quedarán sen efecto se non se inicia o procedemento no citado prazo ou cando o acordo de iniciación non conteña un pronunciamento expreso respecto delas.

3. Non se poderán adoptar medidas provisionais que lles poidan causar aos interesados un prexuízo de difícil ou imposible reparación ou que impliquen violación de dereitos amparados polas leis.

4. As medidas provisionais poderán ser alzadas ou modificadas durante a tramitación do procedemento, de oficio ou por instancia de parte, en virtude de circunstancias sobrevidas ou que non puideron ser tidas en conta no momento da súa adopción.

En todo caso, extinguiranse coa eficacia da resolución administrativa que poña fin ao procedemento correspondente.

Artigo 73. Acumulación.

O órgano administrativo que inicie ou tramite un procedemento, calquera

que fose a forma da súa iniciación, poderá dispor a súa acumulación a outros cos que garde identidade substancial ou íntima conexión.

Contra o acordo de acumulación non procederá recurso ningún.

CAPÍTULO II. ORDENACIÓN DO PROCEDEMENTO

Artigo 74. Impulso.

1. O procedemento, sometido ao criterio de celeridade, impulsarase de oficio en todos os seus trámites.
2. No despacho dos expedientes gardarase a orde rigorosa de incoación en asunto de natureza homoxénea, salvo que o titular da unidade administrativa dea orde motivada do contrario, da que quede constancia.

O incumprimento do disposto no parágrafo anterior dará lugar á exixencia de responsabilidade disciplinaria do infractor ou, se é o caso, será causa de remoción do posto do traballo.

Artigo 75. Celeridade.

1. Acordaranse nun só acto todos os trámites que, pola súa natureza, admitan unha impulsión simultánea e non sexa obrigado o seu cumprimento sucesivo.
2. Cando se soliciten os trámites que deban ser cumpridos por outros órganos, deberá consignarse na comunicación cursada o prazo legal establecido para o efecto.

Artigo 76. Cumprimento de trámites.

1. Os trámites que deban cumprir os interesados deberán realizarse no prazo de dez días a partir da notificación do correspondente acto, salvo no caso de que na norma correspondente se fixe prazo distinto.
2. Cando en calquera momento se considere que algún dos actos do interesado non reúne os requisitos necesarios, a Administración porao en coñecemento do seu autor, e concederalle un prazo de dez días para cumprilo.
3. Os interesados que non cumpran o disposto nos puntos anteriores poderán ser declarados decaídos no seu dereito ao trámite correspondente; no entanto, admitirase a actuación do interesado e producirá os seus efectos legais, se se producise antes ou dentro do día en que se notifique a resolución na que se dea por transcorrido o prazo.

Artigo 77. Cuestións incidentais.

As cuestións incidentais que se susciten no procedemento, mesmo as que se refiran á nulidade das actuacións, non suspenderán a súa tramitación, agás a recusación.

CAPÍTULO III. INSTRUCCIÓN DO PROCEDEMENTO

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 78. Actos de instrución.

1. Os actos de instrución necesarios para a determinación, coñecemento e comprobación dos datos en virtude dos cales se deba pronunciar a resolución, realizaraos de oficio o órgano que tramite o procedemento, sen prexuízo do dereito dos interesados a proporen aquelas actuacións que requiran a súa intervención ou constitúan trámites legal ou regulamentariamente establecidos.

2. Os resultados das sondaxes e enquisas de opinión que se incorporen á instrución dun procedemento deberán reunir as garantías legalmente establecidas para estas técnicas de información, así como a identificación técnica do procedemento seguido para a obtención destes resultados.

Artigo 79. Alegacións.

1. Os interesados poderán, en calquera momento do procedemento anterior ao trámite de audiencia, aducir alegacións e achegar documentos ou outros elementos de xuízo.

Uns e outros serán tidos en conta polo órgano competente ao redactar a correspondente proposta de resolución.

2. En todo momento os interesados poderán alegar os defectos de tramitación e, en especial, os que supoñan paralización, infracción dos prazos preceptivamente sinalados ou a omisión de trámites que poden ser emendados antes da resolución definitiva do asunto. As ditas alegacións poderán dar lugar, se houber razóns para iso, á existencia da correspondente responsabilidade disciplinaria.

Sección 2.ª Proba

Artigo 80. Medios e período de proba.

1. Os feitos relevantes para a decisión dun procedemento poderán acreditarse por calquera medio de proba admisible en dereito.

2. Cando a Administración non teña por certos os feitos que aleguen os interesados ou a natureza do procedemento o exixa, o instrutor deste acordará a apertura dun período de proba por un prazo non superior a trinta días nin inferior a dez, co fin de que se poidan practicar cantas probas xulgue pertinentes.

3. O instrutor do procedemento só poderá rexeitar as probas propostas polos interesados cando sexan manifestamente improcedentes ou innecesarias, mediante resolución motivada.

Artigo 81. Práctica de proba.

1. A Administración comunicaralles aos interesados, con antelación abonda, o inicio das actuacións necesarias para a realización das probas que fosen admitidas.
2. Na notificación consignarase o lugar, a data e a hora en que se practicará a proba, coa advertencia, de ser o caso, de que o interesado pode nomear técnicos para que o asistan.
3. Nos casos en que, a pedimento do interesado, deban efectuarse probas que impliquen gastos que non deba soportar a Administración, esta poderá exixir o anticipo deles, coa reserva da liquidación definitiva, unha vez practicada a proba. A liquidación dos gastos practicarase unindo os comprobantes que acrediten a súa realidade e contía.

Sección 3.ª Informes

Artigo 82. Petición.

1. Para os efectos da resolución do procedemento, solicitaranse aqueles informes que sexan preceptivos por disposicións legais, e os que se xulguen necesarios para resolver, citándose o precepto que os exixa ou fundamentando, se é o caso, a conveniencia de os reclamar.
2. Na petición do informe concretarase o punto ou puntos verbo dos que se solicita.

Artigo 83. Emisión.

1. Salvo disposición expresa do contrario, os informes serán facultativos e non vinculantes.
2. Os informes serán emitidos no prazo de dez días, salvo que unha disposición ou o cumprimento do resto dos prazos do procedemento permita ou exixa outro prazo menor ou maior.
3. De non se emitir o informe no prazo sinalado, e sen prexuízo da responsabilidade en que incorra o responsable da demora, poderanse proseguir as actuacións calquera que sexa o carácter do informe solicitado, excepto nos casos de informes preceptivos que sexan determinantes para a resolución do procedemento; nese caso poderase interromper o prazo dos trámites sucesivos.
4. Se o informe debe ser emitido por unha Administración pública distinta da que tramita o procedemento para expresar o punto de vista correspondente ás súas competencias respectivas e transcorre o prazo sen que aquel fose emitido, poderanse proseguir as actuacións.

O informe emitido fóra de prazo poderá non terse en conta ao adoptar a correspondente resolución.

Sección 4.ª Participación dos interesados

Artigo 84. Trámite de audiencia.

1. Instruídos os procedementos, e inmediatamente antes de redactar a proposta de resolución, poránselles de manifesto aos interesados ou, se é o caso, aos seus representantes, agás o que afecte as informacións e datos a que se refire o artigo 37.5.
2. Os interesados, nun prazo non inferior a dez días nin superior a quince, poderán alegar e presentar os documentos e xustificacións que estimen pertinentes.
3. Se antes do vencemento do prazo os interesados manifestan a súa decisión de non efectuar alegacións nin achegar novos documentos ou xustificacións, o trámite darase por realizado.
4. Poderase prescindir do trámite de audiencia cando non figuren no procedemento nin se teñan en conta na resolución outros feitos nin outras alegacións e probas que as aducidas polo interesado.

Artigo 85. Actuación dos interesados.

1. Os actos de instrución que requiran a intervención dos interesados terán que practicarse na forma que resulte máis cómoda para eles e sexa compatible, na medida do posible, coas súas obrigas laborais ou profesionais.
2. Os interesados poderán, en todo caso, actuar asistidos de asesor cando o consideren conveniente en defensa dos seus intereses.
3. En calquera caso, o órgano instrutor adoptará as medidas necesarias para lograr o pleno respecto aos principios de contradición e de igualdade dos interesados no procedemento.

Artigo 86. Información pública.

1. O órgano ao que lle corresponda a resolución do procedemento, cando a natureza deste o requira, poderá acordar un período de información pública.
2. Para tal efecto, anunciarase no «Boletín Oficial del Estado», da comunidade autónoma ou no da provincia respectiva, co fin de que calquera persoa física ou xurídica poida examinar o procedemento ou a parte deste que se acorde.

O anuncio sinalará o lugar de exhibición e determinará o prazo para formular alegacións, que en ningún caso poderá ser inferior a vinte días.

3. A incomparecencia neste trámite non lles impedirá aos interesados interpor os recursos procedentes contra a resolución definitiva do

procedemento.

A comparecencia no trámite de información pública non outorga, por si mesma, a condición de interesado. Non obstante, os que presenten alegacións ou observacións neste trámite teñen dereito a obter da Administración unha resposta razoada, que poderá ser común para todas aquelas alegacións que formulen cuestións substancialmente iguais.

4. Conforme o disposto nas leis, as administracións públicas poderán establecer outras formas, medios e vías de participación dos cidadáns, directamente ou a través das organizacións e asociacións recoñecidas pola lei no procedemento de elaboración das disposicións e actos administrativos.

CAPÍTULO IV. FINALIZACIÓN DO PROCEDEMENTO

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 87. Remate.

1. Porán fin ao procedemento a resolución, a desistencia, a renuncia ao dereito en que se funde a solicitude, cando esta renuncia non estea prohibida polo ordenamento xurídico, e mais a declaración de caducidade.

2. Tamén producirá o remate do procedemento a imposibilidade material de continualo por causas sobrevidas. A resolución que se dite deberá ser motivada en todo caso.

Artigo 88. Remate convencional.

1. As administracións públicas poderán subscribir acordos, pactos, convenios ou contratos con persoas tanto de dereito público como privado, sempre que non sexan contrarios ao ordenamento xurídico nin versen sobre materias non susceptibles de transacción e teñan por obxecto satisfacer o interese público que teñen encomendado, co alcance, efectos e réxime xurídico específico que en cada caso prevexa a disposición que o regule; tales actos poderán ter a consideración de finalizadores dos procedementos administrativos ou inserirse neles con carácter previo, vinculante ou non, á resolución que lles poña fin.

2. Os citados instrumentos deberán establecer como contido mínimo a identificación das partes intervenientes, o ámbito persoal, funcional e territorial, e o prazo de vixencia; deberán publicarse ou non segundo a súa natureza e as persoas ás que estivesen destinados.

3. Requirirán en todo o caso a aprobación expresa do Consello de Ministros, os acordos que versen sobre materias da competencia directa do dito órgano.

4. Os acordos que se subscriban non suporán alteración das competencias atribuídas aos órganos administrativos nin das responsabilidades que lles

correspondan ás autoridades e funcionarios relativas ao funcionamento dos servizos públicos.

Sección 2.ª Resolución

Artigo 89. Contido.

1. A resolución que poña fin ao procedemento decidirá todas as cuestións formuladas polos interesados e aquelas outras derivadas daquel.

Cando se trate de cuestións conexas que non formulasen os interesados, o órgano competente poderá pronunciarse sobre elas, e antes terállelo que pór de manifesto a estes por un prazo non superior a quince días, para que presenten as alegacións que estimen pertinentes e acheguen, de ser o caso, os medios de proba.

2. Nos procedementos tramitados por solicitude do interesado, a resolución será congruente coas peticións formuladas por este, sen que en ningún caso poida agravar a súa situación inicial e sen prexuízo da potestade da Administración de incoar de oficio un novo procedemento, se procede.

3. As resolucións conterán a decisión, que será motivada nos casos a que se refire o artigo 54. Expresarán, ademais, os recursos que contra ela procedan, o órgano administrativo ou xudicial perante o que deban presentarse e o prazo para interposicións, sen prexuízo de que os interesados poidan exercer calquera outro que estimen oportuno.

4. En ningún caso a Administración poderá absterse de resolver so pretexto de silencio, escuridade ou insuficiencia dos preceptos legais aplicables ao caso, aínda que poderá resolver a inadmisión das solicitudes de recoñecemento de dereitos non previstos no ordenamento xurídico ou manifestamente carentes de fundamento, sen prexuízo do dereito de petición previsto polo artigo 29 da Constitución.

5. A aceptación de informes ou ditames servirá de motivación á resolución cando se incorporen ao texto desta.

Sección 3.ª Desistencia e renuncia

Artigo 90. Exercicio.

1. Todo interesado poderá desistir da súa solicitude ou, cando isto non estea prohibido polo ordenamento xurídico, renunciar aos seus dereitos.

2. Se o escrito de iniciación estivese formulado por dous ou máis interesados, a desistencia ou a renuncia só lles afectará a aqueles que a formulasen.

Artigo 91. Medios e efectos.

Tanto a desistencia como a renuncia poderán facerse por calquera medio que permita a súa constancia.

2. A Administración aceptará de vez a desistencia ou a renuncia, e declarará concluído o procedemento salvo que, estando constituídos como parte nel terceiros interesados, estes solicitasen a súa continuación no prazo de dez días desde que foron notificados da desistencia.

3. Se a cuestión suscitada pola incoación do procedemento entrañase interese xeral ou fose conveniente substanciala para a súa definición e esclarecemento, a Administración poderá limitar os efectos da desistencia ou a renuncia ao interesado e seguirá o procedemento.

Sección 4.ª Caducidade

Artigo 92. Requisitos e efectos.

1. Nos procedementos iniciados por solicitude do interesado, cando se produza a súa paralización por causa imputable a este, a Administración advertirao de que, transcorridos tres meses, se producirá a caducidade daquel. Consumido este prazo sen que o particular requirido realice as actividades necesarias para proseguir a tramitación, a Administración acordará o arquivamento das actuacións, o que lle notificará ao interesado. Contra a resolución que declare a caducidade procederán os recursos pertinentes.

2. Non poderá acordarse a caducidade pola simple inactividade do interesado ao cumprir os trámites, sempre que non sexan indispensables para ditar resolución. A dita inactividade non terá outro efecto que a perda do seu dereito ao referido trámite.

3. A caducidade non producirá por si soa a prescrición das accións do particular ou da Administración, pero os procedementos caducados non interromperán o prazo de prescrición.

4. Poderá non ser aplicable a caducidade no caso de que a cuestión suscitada afecte o interese xeral, ou fose conveniente substanciala para a súa definición e esclarecemento.

CAPÍTULO V. EXECUCIÓN

Artigo 93. Título.

1. As administracións públicas non iniciarán ningunha actuación material de execución de resolucións que limite dereitos dos particulares sen que previamente se adoptase a resolución que lle sirva de fundamento xurídico.

2. O órgano que ordene un acto de execución material de resolucións estará obrigado a notificarlle ao particular interesado a resolución que autorice a actuación administrativa.

Artigo 94. Executoriedade.

Os actos das administracións públicas suxeitos ao dereito administrativo serán inmediatamente executivos, salvo o previsto nos artigos 111 e 138, e naqueles casos en que unha disposición estableza o contrario ou necesiten aprobación ou autorización superior.

Artigo 95. Execución forzosa.

As administracións públicas, a través dos seus órganos competentes en cada caso, poderán proceder, tras o apercibimento previo, á execución forzosa dos actos administrativos, non sendo nos supostos en que se suspenda a execución de acordo coa lei, ou cando a Constitución ou a lei exixan a intervención dos tribunais.

Artigo 96. Medios de execución forzosa.

1. A execución forzosa por parte das administracións públicas efectuarase, respectando sempre o principio de proporcionalidade, polos seguintes medios:

- a) Constrinximento sobre o patrimonio.
- b) Execución subsidiaria.
- c) Multa coercitiva.
- d) Compulsión sobre as persoas.

2. De seren varios os medios de execución admisibles, elixirase o menos restritivo da liberdade individual.

3. Se for necesario entrar no domicilio do afectado, as administracións públicas deberán obter o seu consentimento ou, na súa ausencia, a oportuna autorización xudicial.

Artigo 97. Constrinximento sobre o patrimonio.

1. Se en virtude de acto administrativo tivese que satisfacerse cantidade líquida, seguirase o procedemento previsto nas normas reguladoras do procedemento recadatorio en vía executiva.

2. En calquera caso, non se lles poderá impor aos interesados unha obriga pecuniaria que non estivese establecida de acordo cunha norma de rango legal.

Artigo 98. Execución subsidiaria.

1. Haberá lugar á execución subsidiaria cando se trate de actos que por non seren persoalísimos poidan ser realizados por suxeito distinto do obrigado.

2. Neste caso, as administracións públicas realizarán o acto, por si ou a través das persoas que determinen, á custa do obrigado.
3. O importe dos gastos, danos e perdas exixirase conforme o disposto no artigo anterior.
4. O dito importe poderá liquidarse de forma provisional e realizarse antes da execución, coa reserva da liquidación definitiva.

Artigo 99. Multa coercitiva.

1. Cando así o autoricen as leis, e na forma e contía que estas determinen, as administracións públicas poden, para a execución de determinados actos, impor multas coercitivas, reiteradas por lapsos de tempo que abonden para cumprir o ordenado, nos seguintes casos:

a) Actos persoalísimos en que non proceda a compulsión directa sobre a persoa do obrigado.

b) Actos en que, procedendo a compulsión, a Administración non a estimase conveniente.

c) Actos en que o obrigado poida encargarlle a súa execución a outra persoa.

2. A multa coercitiva é independente das sancións que poidan imporse con tal carácter e compatible con elas.

Artigo 100. Compulsión sobre as persoas.

1. Os actos administrativos que impoñan unha obriga persoalísima de non facer ou soportar poderán ser executados por compulsión directa sobre as persoas nos casos en que a lei expresamente o autorice, e dentro sempre do respecto debido á súa dignidade e aos dereitos recoñecidos na Constitución.

2. Se, tratándose de obrigas persoalísimas de facer, non se realizase a prestación, o obrigado deberá resarcir os danos e perdas e á liquidación e cobramento destes procederase por vía administrativa.

Artigo 101. Prohibición de interditos.

Non se admitirán a trámite interditos contra as actuacións dos órganos administrativos realizadas en materia da súa competencia e de acordo co procedemento legalmente establecido.

TÍTULO VII. DA REVISIÓN DOS ACTOS EN VÍA ADMINISTRATIVA

CAPÍTULO PRIMEIRO. REVISIÓN DE OFICIO

Artigo 102. Revisión de disposicións e actos nulos.

1. As administracións públicas, en calquera momento, por iniciativa propia ou por solicitude de interesado, e contando co ditame favorable do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma, se o houber, declararán de oficio a nulidade dos actos administrativos que puxesen fin á vía administrativa ou que non fosen obxecto de recurso en prazo, nos supostos previstos no artigo 62.1.
2. Así mesmo, en calquera momento, as administracións públicas de oficio, e co ditame favorable do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma, se o houber, poderán declarar a nulidade das disposicións administrativas nos supostos previstos no artigo 62.2.
3. O órgano competente para a revisión de oficio poderá acordar motivadamente a inadmisión a trámite das solicitudes formuladas polos interesados, sen necesidade de contar con ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo da comunidade autónoma, cando aquelas non se baseen nalgunha das causas de nulidade do artigo 62 ou carezan manifestamente de fundamento, así como no suposto de que se tivesen desestimado en canto ao fondo outras solicitudes substancialmente iguais.
4. As administracións públicas, ao declararen a nulidade dunha disposición ou acto, poderán establecer, na mesma resolución, as indemnizacións que proceda recoñecer aos interesados, se se dan as circunstancias previstas nos artigos 139.2 e 141.1 desta lei, sen prexuízo de que, tratándose dunha disposición, subsistan os actos firmes ditados en aplicación dela.
5. Cando o procedemento se iniciase de oficio, o transcurso do prazo de tres meses desde o seu inicio sen se ditar resolución producirá a caducidade daquel. Se o procedemento se iniciase por solicitude de interesado, poderase entender esta desestimada por silencio administrativo.

Artigo 103. Declaración de lesividade de actos anulables

1. As administracións públicas poderán declarar lesivos para o interese público os actos favorables para os interesados que sexan anulables conforme o disposto no artigo 63 desta lei, co fin de proceder á súa ulterior impugnación perante a orde xurisdiccional contencioso-administrativa.
2. A declaración de lesividade non poderá adoptarse unha vez transcorridos catro anos desde que se ditou o acto administrativo e exixirá a audiencia previa de cantos aparezan como interesados nel, nos termos establecidos polo artigo 84 desta lei.
3. Transcorrido o prazo de seis meses desde a iniciación do procedemento sen se declarar a lesividade producirase a súa caducidade.
4. Se o acto proviñese da Administración xeral do Estado ou das comunidades autónomas, a declaración de lesividade será adoptada polo

órgano de cada Administración competente na materia.

5. Se o acto proviñese das entidades que integran a Administración local, a declaración de lesividade será adoptada polo Pleno da corporación ou, en defecto deste, polo órgano colexiado superior da entidade.

Artigo 104. Suspensión.

Iniciado o procedemento de revisión de oficio, o órgano competente para resolver poderá suspender a execución do acto, cando esta puidese causar prexuízos de imposible ou difícil reparación.

Artigo 105. Revogación de actos e rectificación de erros.

1. As administracións públicas poderán revogar en calquera momento os seus actos de gravame ou desfavorables, sempre que tal revogación non constitúa dispensa ou exención non permitida polas leis, ou sexa contraria ao principio de igualdade, ao interese público ou ao ordenamento xurídico.

2. As administracións públicas poderán, así mesmo, rectificar en calquera momento, de oficio ou por instancia dos interesados, os erros materiais, de feito ou aritméticos existentes nos seus actos.

Artigo 106. Límites da revisión.

As facultades de revisión non poderán ser exercitadas cando por prescrición de accións, polo tempo transcorrido ou por outras circunstancias, o seu exercicio resulte contrario á equidade, á boa fe, ao dereito dos particulares ou ás leis.

CAPÍTULO II. RECURSOS ADMINISTRATIVOS

Sección 1.ª Principios xerais

Artigo 107. Obxecto e clases.

1. Contra as resolucións e os actos de trámite, se estes últimos deciden directa ou indirectamente o fondo do asunto, determinan a imposibilidade de continuar o procedemento, producen indefensión ou prexuízo irreparable a dereitos e intereses lexítimos, os interesados poderán interpor o recurso de alzada e o potestativo de reposición, que caberá fundar en calquera dos motivos de nulidade ou anulabilidade previstos nos artigos 62 e 63 desta lei.

A oposición aos restantes actos de trámite poderá ser alegada polos interesados para a súa consideración na resolución que poña fin ao procedemento.

2. As leis poderán substituír o recurso de alzada, en supostos ou ámbitos sectoriais determinados, e cando a especificidade da materia así o xustifique, por outros procedementos de impugnación, reclamación,

conciliación, mediación e arbitraje, perante órganos colexiados ou comisións específicas non sometidas a instrucións xerárquicas, con respecto aos principios, garantías e prazos que a presente lei lles recoñece aos cidadáns e aos interesados en todo procedemento administrativo.

Nas mesmas condicións, o recurso de reposición poderá ser substituído polos procedementos a que se refire o parágrafo anterior, respectando o seu carácter potestativo para o interesado.

A aplicación destes procedementos no ámbito da Administración local non poderá supor o descoñecemento das facultades de resolución recoñecidas aos órganos representativos electos establecidos pola lei.

3. Contra as disposicións administrativas de carácter xeral non caberá recurso en vía administrativa.

Os recursos contra un acto administrativo que se funden unicamente na nulidade dalgunha disposición administrativa de carácter xeral poderán interperse directamente perante o órgano que ditou a citada disposición.

4. As reclamacións económico-administrativas axustaranse aos procedementos establecidos pola súa lexislación específica.

Artigo 108. Recurso extraordinario de revisión

Contra os actos firmes en vía administrativa só procederá o recurso extraordinario de revisión cando concorran algunha das circunstancias previstas no artigo 118.1.

Artigo 109. Fin da vía administrativa.

Poñen fin á vía administrativa:

- a) As resolucións dos recursos de alzada.
- b) As resolucións dos procedementos de impugnación a que se refire o artigo 107.2.
- c) As resolucións dos órganos administrativos que carezan de superior xerárquico, salvo que unha lei estableza o contrario.
- d) As demais resolucións de órganos administrativos cando unha disposición legal ou regulamentaria así o estableza.
- e) Os acordos, pactos, convenios ou contratos que teñan a consideración de finalizadores do procedemento.

Artigo 110. Interposición do recurso.

1. A interposición do recurso deberá expresar:

- a) O nome e apelidos do recorrente, así como a súa identificación persoal.

- b) O acto contra o que se recorre e a razón da súa impugnación.
  - c) Lugar, data, sinatura do recorrente, identificación do medio e, se é o caso, do lugar que se sinale para efectos de notificacións.
  - d) Órgano, centro ou unidade administrativa ao que se dirixe.
  - e) As demais particularidades exixidas, se é o caso, polas disposicións específicas.
2. O erro na cualificación do recurso por parte do recorrente non será obstáculo para a súa tramitación, sempre que se deduza o seu verdadeiro carácter.
3. Os vicios e defectos que fagan anulable un acto non poderán ser alegados por quen os causase.

Artigo 111. Suspensión da execución.

1. A interposición de calquera recurso, excepto nos casos en que unha disposición estableza o contrario, non suspenderá a execución do acto impugnado.
2. Malia o disposto no punto anterior, o órgano ao que lle competa resolver o recurso, logo de ponderación, suficientemente razoada, entre o prexuízo que a suspensión causaría ao interese público ou a terceiros e o prexuízo que se lle causa ao recorrente como consecuencia da eficacia inmediata do acto obxecto de recurso, poderá suspender, de oficio ou por solicitude do recorrente, a execución do acto impugnado cando concorran algunha das seguintes circunstancias:
- a) Que a execución puidese causar prexuízos de imposible ou difícil reparación.
  - b) Que a impugnación se fundamente nalgunha das causas de nulidade de pleno dereito previstas no artigo 62.1 desta lei.
3. A execución do acto impugnado entenderase suspendida se transcorridos trinta días desde que a solicitude de suspensión tivo entrada no rexistro do órgano competente para decidir sobre ela, este non ditou resolución expresa ao respecto. Nestes casos non será de aplicación o establecido no artigo 42.4, segundo parágrafo, desta lei.
4. Ao ditar o acordo de suspensión poderán adoptarse as medidas cautelares que sexan necesarias para asegurar a protección do interese público ou de terceiros e a eficacia da resolución ou do acto impugnado.

Cando da suspensión poidan derivarse prexuízos de calquera natureza, aquela só producirá efectos unha vez que se preste caución ou garantía suficiente para responder deles, nos termos establecidos regulamentariamente.

A suspensión poderá prolongarse despois de esgotada a vía administrativa cando exista medida cautelar e os efectos desta se estendan á vía contencioso-administrativa. Se o interesado interpuxer recurso contencioso-administrativo, no que solicite a suspensión do acto obxecto do proceso, manterase a suspensión ata que se produza o correspondente pronunciamento xudicial sobre a solicitude.

5. Cando o recurso teña por obxecto a impugnación dun acto administrativo que afecte unha pluralidade indeterminada de persoas, a suspensión da súa eficacia terá que ser publicada no xornal oficial en que aquel se inseriu.

Artigo 112. Audiencia dos interesados.

1. Cando teñan que terse en conta novos feitos ou documentos non recollidos no expediente orixinario, poránselles de manifesto aos interesados para que, nun prazo non inferior a dez días nin superior a quince, formulen as alegacións e presenten os documentos e xustificantes que estimen procedentes.

Na resolución dos recursos non se terán en conta feitos, documentos ou alegacións do recorrente cando, podendo achegalos no trámite de alegacións, non o fixo.

2. De haber outros interesados daráselles, en todo caso, traslado do recurso para que no prazo antes citado aleguen canto estimen procedente.

3. O recurso, os informes e as propostas non teñen o carácter de documentos novos para os efectos deste artigo. Tampouco non o terán os que os interesados achegasen ao expediente antes de recaer a resolución impugnada.

Artigo 113. Resolución.

1. A resolución do recurso estimará, en todo ou en parte, ou desestimarás as pretensións formuladas nel ou declarará a súa inadmisión.

2. Cando existindo vicio de forma non se estime procedente resolver sobre o fondo ordenarase a retroacción do procedemento ao momento en que o vicio foi cometido, agás o disposto no artigo 67.

3. O órgano que resolva o recurso decidirá cantas cuestións, tanto de forma como de fondo, presente o procedemento, fosen ou non alegadas polos interesados. Neste último caso serán oídos previamente. Non obstante, a resolución será congruente coas peticións formuladas polo recorrente, sen que en ningún caso poida agravarse a súa situación inicial.

Sección 2.ª Recurso de alzada

Artigo 114. Obxecto.

1. As resolucións e actos a que se refire o artigo 107.1, cando non poñan fin á vía administrativa, poderán ser obxecto de recurso en alzada perante o órgano superior xerárquico do que os ditou. Para estes efectos, os tribunais e os órganos de selección do persoal ao servizo das administracións públicas e calquera outro que, no seo destas, actúe con autonomía funcional, consideraranse dependentes do órgano ao que estean adscritos ou, no seu defecto, do órgano que nomease ao presidente daqueles.

2. O recurso poderá interporse perante o órgano que ditou o acto que se impugna ou perante o competente para o resolver.

Se o recurso se interpor perante o órgano que ditou o acto impugnado, este deberallo remitir ao competente no prazo de dez días, co seu informe e cunha copia completa e ordenada do expediente.

O titular do órgano que ditou o acto obxecto de recurso será responsable directo do cumprimento do previsto no parágrafo anterior.

Artigo 115. Prazos.

1. O prazo para a interposición do recurso de alzada será dun mes, se o acto for expreso.

Se non o for, o prazo será de tres meses e contarase, para o solicitante e outros posibles interesados, a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produzan os efectos do silencio administrativo.

Transcorridos os ditos prazos sen se interpor o recurso, a resolución será firme para todos os efectos.

2. O prazo máximo para ditar e notificar a resolución será de tres meses. Transcorrido este prazo sen que recaia resolución, poderase entender desestimado o recurso, agás no suposto previsto no artigo 43.2, segundo parágrafo.

3. Contra a resolución dun recurso de alzada non caberá ningún outro recurso administrativo, salvo o recurso extraordinario de revisión nos casos establecidos no artigo 118.1.

Sección 3.ª Recurso potestativo de reposición

Artigo 116. Obxecto e natureza.

1. Contra os actos administrativos que poñan fin á vía administrativa poderase recorrer potestativamente en reposición perante o mesmo órgano que os ditase ou poderán ser impugnados directamente perante a orde xurisdiccional contencioso-administrativa.

2. Non se poderá interpor recurso contencioso-administrativo ata que sexa

resolto expresamente ou se producise a desestimación presunta do recurso de reposición interposto.

Artigo 117. Prazos.

1. O prazo para a interposición do recurso de reposición será dun mes, se o acto for expreso. Se non o for, o prazo será de tres meses e contarase, para o solicitante e outros posibles interesados, a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produza o acto presunto. Transcorridos os devanditos prazos, unicamente se poderá interpor recurso contencioso-administrativo, sen prexuízo, se é o caso, da procedencia do recurso extraordinario de revisión.

2. O prazo máximo para ditar e notificar a resolución do recurso será dun mes.

3. Contra a resolución dun recurso de reposición non se poderá interpor de novo tal recurso.

Sección 4.ª Recurso extraordinario de revisión

Artigo 118. Obxecto e prazos.

Contra os actos firmes en vía administrativa poderá interporse o recurso extraordinario de revisión perante o órgano administrativo que os ditou, que tamén será o competente para a súa resolución, cando concorra algunha das circunstancias seguintes:

1. Que ao ditalos se incorrese en erro de feito, que resulte dos propios documentos incorporados ao expediente.

2. Que aparezan documentos de valor esencial para a resolución do asunto que, aínda que sexan posteriores, evidencien o erro da resolución obxecto de recurso.

3. Que na resolución influísen esencialmente documentos ou testemuños declarados falsos por sentenza xudicial firme, anterior ou posterior a aquela resolución.

4. Que a resolución se ditase como consecuencia de prevaricación, suborno, violencia, maquinación fraudulenta ou outra conduta punible e se declarase así en virtude de sentenza xudicial firme.

2. O recurso extraordinario de revisión interporase, cando se trate da causa 1ª, dentro do prazo de catro anos seguintes á data da notificación da resolución impugnada. Nos demais casos, o prazo será de tres meses contados a partir do coñecemento dos documentos ou a partir de cando a sentenza xudicial quedou firme.

3. O establecido neste artigo non prexudica o dereito dos interesados a formularen a solicitude e a instancia a que se refiren os artigos 102 e

105.2 da presente lei nin o seu dereito a que aquelas se substancien e resolvan.

Artigo 119. Resolución.

1. O órgano competente para a resolución do recurso poderá acordar motivadamente a inadmisión a trámite, sen necesidade de contar con ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo da comunidade autónoma, cando aquel non se funde nalgunha das causas previstas no punto 1 do artigo anterior ou no suposto de que se tivesen desestimado en canto ao fondo outros recursos substancialmente iguais.

2. O órgano ao que lle corresponde coñecer do recurso extraordinario de revisión debe pronunciarse non só sobre a procedencia do recurso, senón tamén, se é o caso, sobre o fondo da cuestión resolta polo acto obxecto de recurso.

3. Transcorrido o prazo de tres meses desde a interposición do recurso extraordinario de revisión sen que se ditase e notificase a resolución, entenderase desestimado, e quedará expedita a vía xurisdiccional contencioso-administrativa.

TÍTULO VIII. DAS RECLAMACIÓNS PREVIAS AO EXERCICIO DAS ACCIÓNS CIVÍS E LABORAIS

CAPÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIÓNS XERAIS

Artigo 120. Natureza.

1. A reclamación en vía administrativa é requisito previo ao exercicio de accións fundadas en dereito privado ou laboral contra calquera Administración pública, salvo os casos en que o dito requisito estea exceptuado por unha disposición con rango de lei.

2. A dita reclamación tramitarase e resolverase a través das normas contidas neste título e mais por aquelas que, en cada caso, sexan de aplicación e, na súa ausencia, polas xerais desta lei.

Artigo 121. Efectos.

1. Se presentada unha reclamación perante as administracións públicas, esta non foi resolta e non transcorreu o prazo en que deba entenderse desestimada, non poderá deducirse a mesma pretensión perante a xurisdición correspondente.

2. Presentada a reclamación previa interromperanse os prazos para o exercicio das accións xudiciais, que se volverán contar a partir da data en que se practicase a notificación expresa da resolución ou, se é o caso, desde que se entenda desestimada polo transcurso do prazo.

CAPÍTULO II

Reclamación previa á vía xudicial civil

Artigo 122. Iniciación.

1. A reclamación dirixirase ao órgano competente da Administración pública de que se trate.
2. Na Administración xeral do Estado presentárase perante o ministro do departamento que por razón da materia obxecto da reclamación sexa competente. As reclamacións poderán presentarse en calquera dos lugares previstos por esta lei para a presentación de escritos ou solicitudes.

Artigo 123. Instrución.

1. O órgano ante o que se presentase a reclamación remitírala no prazo de cinco días ao órgano competente en unión de todos os antecedentes do asunto.
2. O órgano competente para resolver poderá ordenar que se complete o expediente cos antecedentes, informes, documentos e datos que resulten necesarios.

Artigo 124. Resolución.

1. Resolta a reclamación polo ministro ou órgano competente notificaráselle ao interesado.
2. Se a Administración non lle notificase a súa decisión no prazo de tres meses, o interesado poderá considerar desestimada a súa reclamación para o efecto de formular a correspondente demanda xudicial.

CAPÍTULO III. RECLAMACIÓN PREVIA Á VÍA XUDICIAL LABORAL

Artigo 125. Tramitación.

1. A reclamación deberá dirixirse ao xefe administrativo ou director do establecemento ou organismo en que o traballador preste os seus servizos.
2. Transcorrido un mes sen lle ser notificada resolución ningunha, o traballador poderá considerar desestimada a reclamación para os efectos da acción xudicial laboral.

Artigo 126. Reclamacións do persoal civil non funcionario da Administración militar.

As reclamacións que lle formule o persoal civil non funcionario ao servizo da Administración militar rexeranse polas súas disposicións específicas.

TÍTULO IX. DA POTESTADE SANCIONADORA

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS DA POTESTADE SANCIONADORA

Artigo 127. Principio de legalidade.

1. A potestade sancionadora das administracións públicas, recoñecida pola Constitución, exercerase cando fose expresamente atribuída por unha norma con rango de lei, con aplicación do procedemento previsto para o seu exercicio e de acordo co establecido neste título e, cando se trate de entidades locais, de conformidade co disposto no título XI da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases de réxime local.
2. O exercicio da potestade sancionadora correspóndelles aos órganos administrativos que a teñan expresamente atribuída, por disposición de rango legal ou regulamentario.
3. As disposicións deste título non son de aplicación ao exercicio polas administracións públicas da súa potestade disciplinaria respecto do persoal ao seu servizo e de quen estea vinculado a elas por unha relación contractual.

Artigo 128. Irretroactividade.

1. Serán de aplicación as disposicións sancionadoras vixentes no momento de se produciren os feitos que constitúan infracción administrativa.
2. As disposicións sancionadoras producirán efecto retroactivo en canto favorezan o presunto infractor.

Artigo 129. Principio de tipicidade.

1. Só constitúen infraccións administrativas as vulneracións do ordenamento xurídico previstas como tales infraccións por unha lei, sen prexuízo do disposto para a Administración local no título XI da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local.
2. Unicamente pola comisión de infraccións administrativas se poderán impor sancións, que, en todo caso, estarán delimitadas pola lei.
3. As disposicións regulamentarias de desenvolvemento poderán introducir especificacións ou graduacións no cadro das infraccións ou sancións establecidas legalmente que, sen constituíren novas infraccións ou sancións, nin alteraren a natureza ou límites das que a lei contempla, contribúan á máis correcta identificación das condutas ou á máis precisa determinación das sancións correspondentes.
4. As normas definidoras de infraccións e sancións non serán susceptibles de aplicación analóxica.

Artigo 130. Responsabilidade.

1. Só poderán ser sancionadas por feitos constitutivos de infracción administrativa as persoas físicas e xurídicas que resulten responsables deles, aínda a título de simple inobservancia.

2. As responsabilidades administrativas que se deriven do procedemento sancionador serán compatibles coa exixencia ao infractor da reposición da situación alterada por el ao seu estado orixinario, así como coa indemnización polos danos e perdas causados que poderán ser determinados polo órgano competente; neste caso deberá comunicárselle ao infractor para a súa satisfacción no prazo que para o efecto se determine, e quedará, de non se facer así, expedita a vía xudicial correspondente.

3. Cando o cumprimento das obrigas previstas nunha disposición legal lles corresponda a varias persoas conxuntamente, responderán de forma solidaria das infraccións que, se é o caso, se cometan e mais das sancións que se impoñan.

Serán responsables subsidiarios ou solidarios polo incumprimento das obrigas impostas pola lei que comporten o deber de previr a infracción administrativa cometida por outros, as persoas físicas e xurídicas sobre as que tal deber recaia, cando así o determinen as leis reguladoras dos distintos réximes sancionadores.

Artigo 131. Principio de proporcionalidade.

1. As sancións administrativas, sexan ou non de natureza pecuniaria, en ningún caso poderán implicar, directa ou subsidiariamente, privación de liberdade.

2. O establecemento de sancións pecuniarias deberá prever que a comisión das infraccións tipificadas non resulte máis beneficioso para o infractor que o cumprimento das normas infrinxidas.

3. Na determinación normativa do réxime sancionador, así como na imposición de sancións polas administracións públicas, deberase gardar a debida adecuación entre a gravidade do feito constitutivo da infracción e a sanción aplicada, considerándose especialmente os seguintes criterios para a graduación da sanción que se aplique:

a) A existencia de intencionalidade ou reiteración.

b) A natureza dos prexuízos causados.

c) A reincidencia, por comisión no prazo dun ano de máis dunha infracción da mesma natureza cando así fose declarado por resolución firme.

Artigo 132. Prescrición.

1. As infraccións e sancións prescribirán segundo o disposto nas leis que as establezan. Se estas non fixan prazos de prescrición, as infraccións moi graves prescribirán aos tres anos, as graves aos dous anos e as leves aos seis meses; as sancións impostas por faltas moi graves prescribirán aos tres anos, as impostas por faltas graves aos dous anos e as impostas por

faltas leves ao ano.

2. O prazo de prescrición das infraccións comezará a contarse desde o día en que a infracción se cometera.

Interromperá a prescrición a iniciación, con coñecemento do interesado, do procedemento sancionador, e volverá a transcorrer o prazo de prescrición se o expediente sancionador estivese paralizado durante máis dun mes por causa non imputable ao presunto responsable.

3. O prazo de prescrición das sancións comezará a contarse desde o día seguinte a aquel en que adquira firmeza a resolución pola que se impón a sanción.

Interromperá a prescrición a iniciación, con coñecemento do interesado, do procedemento de execución, e volverá a transcorrer o prazo se aquel está paralizado durante máis dun mes por causa non imputable ao infractor.

Artigo 133. Concorrencia de sancións.

Non poderán sancionarse os feitos que fosen sancionados penal ou administrativamente, nos casos en que se aprecie identidade do suxeito, feito e fundamento.

CAPÍTULO II. PRINCIPIOS DO PROCEDEMENTO SANCIONADOR

Artigo 134. Garantía de procedemento.

1. O exercicio da potestade sancionadora requirirá procedemento legal ou regulamentariamente establecido.

2. Os procedementos que regulen o exercicio da potestade sancionadora deberán establecer a debida separación entre a fase instrutora e a sancionadora, encomendándoas a órganos distintos.

3. En ningún caso se poderá impor unha sanción sen que se tramitase o necesario procedemento.

Artigo 135. Dereitos do presunto responsable.

Os procedementos sancionadores garantiranlle ao presunto responsable os seguintes dereitos:

A ser notificado dos feitos que se lle imputen, das infraccións que tales feitos poidan constituír e mais das sancións que, se é o caso, se lle puidesen impor, así como da identidade do instrutor, da autoridade competente para impor a sanción e da norma que atribúa tal competencia.

A formular alegacións e utilizar os medios de defensa admitidos polo ordenamento xurídico que resulten procedentes.

Os demais dereitos recoñecidos polo artigo 35 desta lei.

Artigo 136. Medidas de carácter provisional.

Cando así estea previsto nas normas que regulen os procedementos sancionadores, poderá procederse mediante acordo motivado á adopción de medidas de carácter provisional que aseguren a eficacia da resolución final que puidese recaer.

Artigo 137. Presunción de inocencia.

1. Os procedementos sancionadores respectarán a presunción de non existencia de responsabilidade administrativa mentres non se demostre o contrario.

2. Os feitos declarados probados por resolucións xudiciais penais firmes vincularán as administracións públicas respecto dos procedementos sancionadores que substancien.

3. Os feitos constatados por funcionarios aos que se lles recoñece a condición de autoridade, e que se formalicen en documento público observando os requisitos legais pertinentes, terán valor probatorio sen prexuízo das probas que en defensa dos respectivos dereitos ou intereses poidan sinalar ou achegar os propios administrados.

4. Practicaranse de oficio ou admitiranse por proposta do presunto responsable cantas probas sexan adecuadas para a determinación de feitos e posibles responsabilidades.

Só poderán declararse improcedentes aquelas probas que pola súa relación cos feitos non poidan alterar a resolución final a favor do presunto responsable.

Artigo 138. Resolución.

1. A resolución que poña fin ao procedemento terá que ser motivada e resolverá todas as cuestións formuladas no expediente.

2. Na resolución non se poderán aceptar feitos distintos dos determinados no curso do procedemento, con independencia da súa diferente valoración xurídica.

3. A resolución será executiva cando poña fin á vía administrativa.

Na resolución adoptaranse, se é o caso, as disposicións preventivas precisas para garantir a súa eficacia en tanto non sexa executiva.

TÍTULO X. DA RESPONSABILIDADE DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E DAS SÚAS AUTORIDADES E DEMAIS PERSOAL AO SEU SERVIZO

CAPÍTULO PRIMEIRO. RESPONSABILIDADE PATRIMONIAL DA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA

Artigo 139. Principios da responsabilidade.

1. Os particulares terán dereito a ser indemnizados polas administracións públicas correspondentes de toda lesión que sufran en calquera dos seus bens e dereitos, agás nos casos de forza maior, sempre que a lesión sexa consecuencia do funcionamento normal ou anormal dos servizos públicos.
2. En todo caso, o dano alegado terá que ser efectivo, avaliable economicamente e individualizado con relación a unha persoa ou grupo de persoas.
3. As administracións públicas indemnizarán os particulares pola aplicación de actos legislativos de natureza non expropiatoria de dereitos e que estes non teñan o deber xurídico de soportar, cando así se establezan nos propios actos legislativos e nos termos que especifiquen os ditos actos.
4. A responsabilidade patrimonial do Estado polo funcionamento da Administración de Xustiza rexerase pola Lei orgánica do Poder Xudicial.
5. O Consello de Ministros fixará o importe das indemnizacións que proceda aboar cando o Tribunal Constitucional declarase, por instancia de parte interesada, a existencia dun funcionamento anormal na tramitación dos recursos de amparo ou das cuestións de inconstitucionalidade.

O procedemento para fixar o importe das indemnizacións tramitarao o Ministerio de Xustiza, con audiencia ao Consello de Estado.

Artigo 140. Responsabilidade concorrente das administracións públicas.

1. Cando da xestión dimanante de fórmulas conxuntas de actuación entre varias administracións públicas se derive responsabilidade nos termos previstos na presente lei, as administracións intervenientes responderán de forma solidaria. O instrumento xurídico regulador da actuación conxunta poderá determinar a distribución da responsabilidade entre as diferentes administracións públicas.
2. Noutros supostos de concorrencia de varias administracións na produción do dano, a responsabilidade fixarase para cada Administración atendendo aos criterios de competencia, interese público tutelado e intensidade da intervención. A responsabilidade será solidaria cando non sexa posible a dita determinación.

Artigo 141. Indemnización.

1. Só serán indemnizables as lesións producidas ao particular provenientes de danos que este non teña o deber xurídico de soportar de acordo coa lei. Non serán indemnizables os danos que se deriven de feitos ou circunstancias que non se puidesen prever ou evitar segundo o estado dos coñecementos da ciencia ou da técnica existentes no momento de se produciren aqueles, todo iso sen prexuízo das prestacións asistenciais ou

económicas que as leis poidan establecer para estes casos.

2. A indemnización calcularase consonte os criterios de valoración establecidos na lexislación de expropiación forzosa, lexislación fiscal e demais normas aplicables, ponderándose, se é o caso, as valoracións predominantes no mercado.

3. A contía da indemnización calcularase con referencia ao día en que a lesión efectivamente se produciu, sen prexuízo da súa actualización na data en que se poña fin ao procedemento de responsabilidade consonte o índice de prezos ao consumo, fixado polo Instituto Nacional de Estatística, e dos xuros que procedan por demora no pagamento da indemnización fixada, os cales se exixirán consonte o establecido na Lei xeral orzamentaria.

4. A indemnización procedente poderase substituír por unha compensación en especie ou ser aboada mediante pagamentos periódicos, cando resulte máis adecuado para lograr a reparación debida e conveña ao interese público, sempre que exista acordo co interesado.

Artigo 142. Procedementos de responsabilidade patrimonial.

1. Os procedementos de responsabilidade patrimonial das administracións públicas iniciaranse de oficio ou por reclamación dos interesados.

2. Os procedementos de responsabilidade patrimonial resolveraos o ministro respectivo, o Consello de Ministros se unha lei así o dispón, ou os órganos correspondentes das comunidades autónomas ou das entidades que integran a Administración local. Cando a súa norma de creación así o determine, a reclamación resolverana os órganos aos que lles corresponda das entidades de dereito público a que se refire o artigo 2.2 desta lei.

3. Para a determinación da responsabilidade patrimonial establecerase regulamentariamente un procedemento xeral con inclusión dun procedemento abreviado para os supostos en que concorran as condicións previstas no artigo 143 desta lei. No procedemento xeral será preceptivo o ditame do Consello de Estado ou, de ser o caso, do órgano consultivo da comunidade autónoma cando as indemnizacións reclamadas sexan de contía igual ou superior a 50.000 € ou á que se estableza na correspondente lexislación autonómica.

4. A anulación en vía administrativa ou pola orde xurisdiccional contencioso-administrativa dos actos ou disposicións administrativas non presupón dereito á indemnización, pero se a resolución ou disposición impugnada o fose por razón do seu fondo ou forma, o dereito a reclamar prescribirá ao ano de se ditar a sentenza definitiva, e non será de aplicación o disposto no punto 5.

5. En todo caso, o dereito a reclamar prescribe ao ano de producido o feito ou o acto que motive a indemnización ou de manifestarse o seu efecto

lesivo. En caso de danos, de carácter físico ou psíquico, ás persoas o prazo empezárase a computar desde a curación ou a determinación do alcance das secuelas.

6. A resolución administrativa dos procedementos de responsabilidade patrimonial, calquera que fose o tipo de relación, pública ou privada, de que derive, pón fin á vía administrativa.

7. Se non recae resolución expresa poderase entender desestimada a solicitude de indemnización.

Artigo 143. Procedemento abreviado.

1. Iniciado o procedemento xeral, cando sexan inequívocos a relación de causalidade entre o funcionamento do servizo público e a lesión, así como a valoración do dano e o cálculo da contía da indemnización, o órgano competente poderá acordar a substanciación dun procedemento abreviado, co fin de recoñecer o dereito á indemnización no prazo de trinta días.

2. En todo caso, os órganos competentes poderán acordar ou propor que se siga o procedemento xeral.

3. Se non recae resolución expresa poderase entender desestimada a solicitude de indemnización.

Artigo 144. Responsabilidade de dereito privado.

Cando as administracións públicas actúen en relacións de dereito privado, responderán directamente dos danos e perdas causados polo persoal que se encontre ao seu servizo, considerándose a actuación deste como actos propios da Administración baixo o servizo da cal se encontre. A responsabilidade exíxirase de conformidade co previsto nos artigos 139 e seguintes desta lei.

CAPÍTULO II. RESPONSABILIDADE DAS AUTORIDADES E PERSOAL AO SERVIZO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Artigo 145. Exixencia de responsabilidade patrimonial das autoridades e do persoal ao servizo das administracións públicas.

1. Para facer efectiva a responsabilidade patrimonial a que se refire o capítulo I deste título, os particulares exixiranlle directamente á Administración pública correspondente as indemnizacións polos danos e perdas causados polas autoridades e persoal ao seu servizo.

2. A Administración correspondente, unha vez que indemnice os lesionados, exixirá de oficio das súas autoridades e demais persoal ao seu servizo a responsabilidade en que incorresen por dolo, ou culpa ou negligencia graves, logo de instruír o procedemento que regulamentariamente se estableza.

Para a exixencia da dita responsabilidade ponderaranse, entre outros, os seguintes criterios: o resultado danoso producido, a existencia ou non de intencionalidade, a responsabilidade profesional do persoal ao servizo das administracións públicas e a súa relación coa produción do resultado danoso.

3. Así mesmo, a Administración instruirá igual procedemento ás autoridades e demais persoal ao seu servizo polos danos e perdas causados nos seus bens ou dereitos cando concorrese dolo, ou culpa ou negligencia graves.

4. A resolución declaratoria de responsabilidade porá fin á vía administrativa.

5. O disposto nos parágrafos anteriores entenderase sen prexuízo de pasar, se procede, o tanto de culpa aos tribunais competentes.

Artigo 146. Responsabilidade penal.

1. A responsabilidade penal do persoal ao servizo das administracións públicas, así como a responsabilidade civil derivada do delito, exixirase de acordo co previsto na lexislación correspondente.

2. A exixencia de responsabilidade penal do persoal ao servizo das administracións públicas non suspenderá os procedementos de recoñecemento de responsabilidade patrimonial que se instrúan, agás que a determinación dos feitos na orde xurisdiccional penal sexa necesaria para a fixación da responsabilidade patrimonial.

10. LEI 50/1997, DO 27 DE NOVEMBRO, DO GOBERNO: TÍTULOS I A V.

LEI 50/1997, DO 27 DE NOVEMBRO DE ORGANIZACIÓN, COMPETENCIA E FUNCIONAMENTO DO GOBERNO: TÍTULOS I A V.¹

TÍTULO PRIMEIRO. DO GOBERNO: COMPOSICIÓN, ORGANIZACIÓN E ÓRGANOS DE COLABORACIÓN E APOIO

Capítulo I. Do Goberno, a súa composición, organización e funcións

Artigo 1. Do Goberno.

1. O Goberno dirixe a política interior e exterior, a Administración civil e militar e a defensa do Estado. Exerce a función executiva e a potestade regulamentaria de acordo coa Constitución e as leis.
2. O Goberno componse do presidente, do vicepresidente ou vicepresidentes, se é o caso, e dos ministros.
3. Os membros do Goberno reúnen-se en Consello de Ministros e en comisións delegadas do Goberno.

Art. 2. Do presidente do Goberno.

1. O presidente dirixe a acción do Goberno e coordina as funcións dos demais membros deste, sen prexuízo da competencia e responsabilidade directa dos ministros na súa xestión.
2. En todo caso, correspóndelle ao presidente do Goberno:
  - a) Representar o Goberno.
  - b) Establecer o programa político do Goberno e determinar as directrices da política interior e exterior e velar polo seu cumprimento.
  - c) Propoñerlle ao Rei, logo de deliberación do Consello de Ministros, a disolución do Congreso, do Senado ou das Cortes Xerais.
  - d) Promover ante o Congreso dos Deputados, logo de deliberación do Consello de Ministros, a cuestión de confianza.
  - e) Proporlle ao Rei a convocatoria dun referendo consultivo, logo de autorización do Congreso dos Deputados.
  - f) Dirixir a política de defensa e exercer respecto das Forzas Armadas as funcións previstas na lexislación reguladora da defensa nacional e da organización militar.
  - g) Convocar, presidir e fixar a orde do día das reunións do Consello de Ministros, sen prexuízo do previsto no artigo 62.g) da Constitución.

---

¹ BOE 28 de novembro, n. 285

h) Referendar, se é o caso, os actos do Rei e someterlle, para a súa sanción, as leis e demais normas con rango de lei, de acordo co establecido nos artigos 64 e 91 da Constitución.

i) Interpor o recurso de inconstitucionalidade.

j) Crear, modificar e suprimir, por real decreto, os departamentos ministeriais, así como as secretarías de Estado. Así mesmo, correspóndelle a aprobación da estrutura orgánica da Presidencia do Goberno.

k) Proporlle ao Rei o nomeamento e separación dos vicepresidentes e dos ministros.

l) Resolver os conflitos de atribucións que poidan xurdir entre os diferentes ministerios.

m) Impartirlles instrucións aos demais membros do Goberno.

n) Exercer cantas outras atribucións lle confiran a Constitución e as leis.

Art. 3. Do vicepresidente ou vicepresidentes do Goberno.

1. Ao vicepresidente ou vicepresidentes, cando existan, corresponderalles o exercicio das funcións que lles encomende o presidente.

2. O vicepresidente que asuma a titularidade dun departamento ministerial posuirá, ademais, a condición de ministro.

Art. 4. Dos ministros.

1. Os ministros, como titulares dos seus departamentos, teñen competencia e responsabilidade na esfera específica da súa actuación, e correspóndelles o exercicio das seguintes funcións:

a) Desenvolver a acción do Goberno no ámbito do seu departamento, de conformidade cos acordos adoptados en Consello de Ministros ou coas directrices do presidente do Goberno.

b) Exercer a potestade regulamentaria nas materias propias do seu departamento.

c) Exercer cantas outras competencias lles atribúan as leis, as normas de organización e funcionamento do Goberno e calquera outra disposición.

d) Referendar, se é o caso, os actos do Rei en materia da súa competencia.

2. Ademais dos ministros titulares dun departamento, poderán existir ministros sen carteira, aos que se lles atribuirá a responsabilidade de determinadas funcións gobernamentais.

Art. 5. Do Consello de Ministros.

1. Ao Consello de Ministros, como órgano colexiado do Goberno, correspóndelle :

a) Aprobar os proxectos de lei e a súa remisión ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado.

b) Aprobar o proxecto de Lei de orzamentos xerais do Estado.

c) Aprobar os reais decretos lei e os reais decretos lexislativos.

d) Acordar a negociación e sinatura de tratados internacionais, así como a súa aplicación provisional.

e) Remitir os tratados internacionais ás Cortes Xerais nos termos previstos nos artigos 94 e 96.2 da Constitución.

f) Declarar os estados de alarma e de excepción e proporlle ao Congreso dos Deputados a declaración do estado de sitio.

g) Dispor a emisión de débeda pública ou contraer crédito, cando fose autorizado por unha lei.

h) Aprobar os regulamentos para o desenvolvemento e a execución das leis, logo de ditame do Consello de Estado, así como as demais disposicións regulamentarias que procedan.

i) Crear, modificar e suprimir os órganos directivos dos departamentos ministeriais.

j) Adoptar programas, plans e directrices vinculantes para todos os órganos da Administración xeral do Estado.

k) Exercer cantas outras atribucións lle confiran a Constitución, as leis e calquera outra disposición.

2. Ás reunións do Consello de Ministros poderán asistir os secretarios de Estado cando sexan convocados.

3. As deliberacións do Consello de Ministros serán secretas.

Art. 6. Das comisións delegadas do Goberno.

1. A creación, modificación e supresión das comisións delegadas do Goberno será acordada polo Consello de Ministros mediante real decreto, por proposta do presidente do Goberno.

2. O real decreto de creación dunha comisión delegada deberá especificar, en todo caso:

a) O membro do Goberno que asume a presidencia da Comisión.

b) Os membros do Goberno e, se é o caso, os secretarios de Estado que a integran.

c) As funcións que se lle atribúen á comisión.

d) O membro da comisión ao que lle corresponde a secretaría desta.

3. Non obstante o disposto no punto anterior, poderán ser convocados ás reunións das comisións delegadas os titulares daqueles outros órganos superiores e directivos da Administración xeral do Estado que se estime conveniente.

4. Correspóndelles ás comisións delegadas, como órganos colexiados do Goberno:

a) Examinar as cuestións de carácter xeral que teñan relación con varios dos departamentos ministeriais que integren a Comisión.

b) Estudiar aqueles asuntos que, afectando a varios ministerios, requiran a elaboración dunha proposta conxunta previa á súa resolución polo Consello de Ministros.

c) Resolver os asuntos que, afectando a máis dun ministerio, non requiran ser elevados ao Consello de Ministros.

d) Exercer calquera outra atribución que lles confira o ordenamento xurídico ou que lles delegue o Consello de Ministros.

5. As deliberacións das comisións delegadas do Goberno serán secretas.

Capítulo II. Dos órganos de colaboración e apoio do Goberno

Art. 7. Dos secretarios de Estado.

1. Os secretarios de Estado son órganos superiores da Administración xeral do Estado, directamente responsables da execución da acción do Goberno nun sector de actividade específica dun departamento ou da Presidencia do Goberno.

2. Actúan baixo a dirección do titular do departamento ao que pertencen. Cando estean adscritos á Presidencia do Goberno, actúan baixo a dirección do presidente. Así mesmo, poderán exercer por delegación expresa dos seus respectivos ministros a representación destes en materias propias da súa competencia, incluídas aquelas con proxección internacional, sen prexuízo, en todo caso, das normas que rexen as relacións de España con outros Estados e coas organizacións internacionais.

3. As competencias dos secretarios de Estado son as que se determinan na Lei de organización e funcionamento da Administración xeral do Estado.

Art. 8. Da Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios.

1. A Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios estará integrada polos titulares das secretarías de Estado e polos subsecretarios dos distintos departamentos ministeriais.
2. A presidencia da Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios correspóndelle a un vicepresidente do Goberno ou, no seu defecto, ao ministro da Presidencia. A secretaría da comisión será exercida por quen se determine regulamentariamente.
3. As reunións da Comisión teñen carácter preparatorio das sesións do Consello de Ministros. En ningún caso a comisión poderá adoptar decisións ou acordos por delegación do Goberno.
4. Todos os asuntos que vaian someterse a aprobación do Consello de Ministros deben ser examinados pola Comisión, excepto aqueles que sexan determinados polas normas de funcionamento daquel.

Art. 9. Do Secretariado do Goberno.

1. O Secretariado do Goberno, como órgano de apoio do Consello de Ministros, das comisións delegadas do Goberno e da Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios exercerá as seguintes funcións:
  - a) A asistencia ao ministro-secretario do Consello de Ministros.
  - b) A remisión das convocatorias aos diferentes membros dos órganos colexiados anteriormente enumerados.
  - c) A colaboración coas secretarías técnicas das comisións delegadas do Goberno.
  - d) O arquivo e custodia das convocatorias, ordes do día e actas das reunións.
  - e) Velar pola correcta e fiel publicación das disposicións e normas emanadas do Goberno que deban inserirse no «Boletín Oficial del Estado».
2. O Secretariado do Goberno intégrase na estrutura orgánica do Ministerio da Presidencia.

Art. 10. Dos gabinetes.

1. Os gabinetes son órganos de apoio político e técnico do presidente do Goberno, dos vicepresidentes, dos ministros e dos secretarios de Estado. Os membros dos gabinetes realizan tarefas de confianza e asesoramento especial sen que en ningún caso poidan adoptar actos ou resolucións que lles correspondan legalmente aos órganos da Administración xeral do Estado ou das organizacións adscritas a ela.

Particularmente préstalles o seu apoio no desenvolvemento do seu labor político, no cumprimento das tarefas de carácter parlamentario e nas súas relacións coas institucións e a organización administrativa.

2. Aos directores, subdirectores e demais membros destes gabinetes correspóndelles o nivel orgánico que regulamentariamente se determine.

3. O número e as retribucións dos seus membros serán determinados polo Consello de Ministros dentro das consignacións orzamentarias establecidas para o efecto, adecuándose, en todo caso, ás retribucións da Administración xeral do Estado.

TÍTULO II. Do estatuto dos membros do Goberno, dos secretarios de Estado e dos directores dos gabinetes

Capítulo I. Dos membros do Goberno

Art. 11. Dos requisitos de acceso ao cargo.

Para ser membro do Goberno requírese ser español, maior de idade, gozar dos dereitos de sufraxio activo e pasivo, así como non estar inhabilitado para exercer emprego ou cargo público por sentenza xudicial firme.

Art. 12. Do nomeamento e cesamento.

1. O nomeamento e cesamento do presidente do Goberno producirase nos termos previstos na Constitución.

2. Os demais membros do Goberno serán nomeados e separados polo Rei, por proposta do seu presidente.

3. A separación dos vicepresidentes do Goberno e dos ministros sen carteira levará implícita a extinción dos ditos órganos.

Art. 13. Da suplencia.

1. Nos casos de vacante, ausencia ou enfermidade, as funcións do presidente do Goberno serán asumidas polos vicepresidentes, de acordo coa correspondente orde de prelación, e, en defecto deles, polos ministros, segundo a orde de precedencia dos departamentos.

2. A suplencia dos ministros, para o despacho ordinario dos asuntos da súa competencia, será determinada por real decreto do presidente do Goberno, debendo recaer, en todo caso, noutro membro do Goberno. O real decreto expresará a causa e o carácter da suplencia.

Art. 14. Do réxime de incompatibilidades dos membros do Goberno.

1. Os membros do Goberno non poderán exercer outras funcións representativas que as propias do mandato parlamentario, nin calquera

outra función pública que non derive do seu cargo, nin actividade profesional ou mercantil ningunha.

2. Seralles de aplicación, así mesmo, aos membros do Goberno o réxime de incompatibilidades dos altos cargos da Administración xeral do Estado.

Capítulo II. Dos secretarios de Estado

Art. 15. Do nomeamento, cesamento, suplencia e incompatibilidades dos secretarios de Estado.

1. Os secretarios de Estado son nomeados e separados por real decreto do Consello de Ministros, aprobado por proposta do presidente do Goberno ou do membro do Goberno ao departamento do cal pertencen.

2. A suplencia dos secretarios de Estado do mesmo departamento determinarase segundo a orde de precedencia que se derive do real decreto de estrutura orgánica do ministerio.

3. Os secretarios de Estado dependentes directamente da Presidencia do Goberno serán suplidos por quen designe o presidente.

4. Élles de aplicación aos secretarios de Estado o réxime de incompatibilidades previsto para os altos cargos da Administración xeral do Estado.

Capítulo III. Dos directores dos gabinetes de presidente, vicepresidentes, ministros e secretarios de Estado

Art. 16. Do nomeamento e cesamento dos directores dos gabinetes.

1. Os directores dos gabinetes do presidente, dos vicepresidentes e dos ministros serán nomeados e separados por real decreto aprobado en Consello de Ministros.

2. Os directores de gabinete dos secretarios de Estado serán nomeados por orde ministerial, logo de coñecemento do Consello de Ministros.

3. Os directores dos gabinetes cesarán automaticamente cando cese o titular do cargo do que dependen. No suposto do Goberno en funcións, continuarán ata a formación do novo Goberno.

4. Os funcionarios que se incorporen aos gabinetes a que se refire este artigo pasarán á situación de servizos especiais, salvo que opten por permanecer na situación de servizo activo na súa Administración de orixe.

Do mesmo xeito, o persoal non funcionario que se incorpore a estes gabinetes terá dereito á reserva do posto e antigüidade, conforme o disposto na súa lexislación específica.

TÍTULO III. DAS NORMAS DE FUNCIONAMENTO DO GOBERNO E DA DELEGACIÓN DE COMPETENCIAS

Art. 17. Das normas aplicables ao funcionamento do Goberno.

O Goberno réxese, na súa organización e funcionamento, por esta lei e mais:

a) Polos reais decretos do presidente do Goberno sobre a composición e organización do Goberno, así como dos seus órganos de colaboración e apoio.

b) Polas disposicións organizativas internas, de funcionamento e actuación emanadas do presidente do Goberno ou do Consello de Ministros.

Art. 18. Do funcionamento do Consello de Ministros.

1. O presidente do Goberno convoca e preside as reunións do Consello de Ministros, actuando como secretario o ministro da Presidencia.

2. As reunións do Consello de Ministros poderán ter carácter decisorio ou deliberante.

3. A orde do día das reunións do Consello de Ministros será fixada polo presidente do Goberno.

4. Das sesións do Consello de Ministros levantarase acta na que figurarán, exclusivamente, as circunstancias relativas ao tempo e lugar da súa realización, a relación de asistentes, os acordos adoptados e os informes presentados.

Art. 19. Das actas das comisións delegadas do Goberno e da Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios.

As comisións delegadas do Goberno e á Comisión Xeral de Secretarios de Estado e Subsecretarios seralles de aplicación o disposto no artigo 18 desta lei en relación coas actas dos ditos órganos colexiados.

Art. 20. Da delegación de competencias.

1. Poden delegar o exercicio de competencias propias:

a) O presidente do Goberno, en favor do vicepresidente ou vicepresidentes e dos ministros.

b) Os ministros, en favor dos secretarios de Estado dependentes deles, dos delegados do Goberno nas comunidades autónomas e dos órganos directivos do ministerio.

2. Así mesmo, son delegables as funcións administrativas do Consello de Ministros nas comisións delegadas do Goberno.

3. Non son en ningún caso delegables as seguintes competencias:

- a) As atribuídas directamente pola Constitución.
- b) As relativas ao nomeamento e separación dos altos cargos atribuídas ao Consello de Ministros.
- c) As atribuídas aos órganos colexiados do Goberno, coa excepción prevista no punto 2 deste artigo.
- d) As atribuídas por unha lei que prohíba expresamente a delegación.

TÍTULO IV. DO GOBERNO EN FUNCIÓNS

Art. 21. Do Goberno en funcións.

1. O Goberno cesa trala realización de eleccións xerais, nos casos de perda de confianza parlamentaria previstos na Constitución, ou por dimisión ou falecemento do seu presidente.

2. O Goberno cesante continúa en funcións ata a toma de posesión do novo Goberno, coas limitacións establecidas nesta lei.

3. O Goberno en funcións facilitará o normal desenvolvemento do proceso de formación do novo Goberno e o traspaso de poderes a este e limitará a súa xestión ao despacho ordinario dos asuntos públicos, absténdose de adoptar, salvo casos de urxencia debidamente acreditados ou por razóns de interese xeral, a acreditación expresa das cales así o xustifique, calquera outra medida.

4. O presidente do Goberno en funcións non poderá exercer as seguintes facultades:

- a) Proporlle ao Rei a disolución dalgunha das cámaras, ou das Cortes Xerais.
- b) Promover a cuestión de confianza.
- c) Proporlle ao Rei a convocatoria dun referendo consultivo.

5. O Goberno en funcións non poderá exercer as seguintes facultades:

- a) Aprobar o proxecto de Lei de orzamentos xerais do Estado.
- b) Presentar proxectos de lei ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado.

6. As delegacións lexislativas outorgadas polas Cortes Xerais quedarán en suspenso durante todo o tempo que o Goberno estea en funcións como consecuencia da realización de eleccións xerais.

TÍTULO V. Da iniciativa lexislativa, da potestade regulamentaria e do control dos actos do Goberno.

Art. 22. Da iniciativa lexislativa do Goberno.²

1. O Goberno exercerá a iniciativa lexislativa prevista nos artigos 87 e 88 da Constitución mediante a elaboración, aprobación e posterior remisión dos proxectos de lei ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado.

2. O procedemento de elaboración de proxectos de lei a que se refire o punto anterior, iniciárase no ministerio ou ministerios competentes mediante a elaboración do correspondente anteproxecto, que irá acompañado pola memoria, os estudos ou informes sobre a súa necesidade e oportunidade, un informe sobre o impacto por razón de xénero das medidas que se establecen nel, así como por unha memoria económica que conteña a estimación do custo a que dará lugar.

En todo caso, os anteproxectos de lei deberán ser sometidos a informe da Secretaría Xeral Técnica.

3. O titular do departamento proponente elevará o anteproxecto ao Consello de Ministros co fin de que este decida sobre os posteriores trámites e, en particular, sobre as consultas, ditames e informes que resulten convenientes, así como sobre os termos da súa realización, sen prexuízo dos legalmente preceptivos.

4. Unha vez cumpridos os trámites a que se refire o punto anterior, o titular do departamento proponente someterá o anteproxecto, de novo, ao Consello de Ministros para a súa aprobación como proxecto de lei e a súa remisión ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado, acompañándoo dunha exposición de motivos e da memoria e demais antecedentes necesarios para pronunciarse sobre el.

5. Cando razóns de urxencia así o aconsellen, o Consello de Ministros poderá prescindir dos trámites considerados no punto 3 deste artigo, salvo os que teñan carácter preceptivo, e acordar a aprobación dun proxecto de lei e a súa remisión ao Congreso dos Deputados ou, se é o caso, ao Senado.

Art. 23. Da potestade regulamentaria.

1. O exercicio da potestade regulamentaria correspóndelle ao Goberno de acordo coa Constitución e as leis.

2. Os regulamentos non poderán regular materias obxecto de reserva de lei, nin infrinxir normas co dito rango. Ademais, sen prexuízo da súa función de desenvolvemento ou colaboración con respecto á lei, non poderán tipificar delitos, faltas ou infraccións administrativas, establecer penas ou

---

² Ap. 2 modificado por art. 1 da Lei 30/2003, de 13 outubro

sancións, así como tributos, canons ou outras cargas ou prestacións persoais ou patrimoniais de carácter público.

3. Os regulamentos axustaranse ás seguintes normas de competencia e xerarquía:

1.o Disposicións aprobadas por real decreto do presidente do Goberno ou do Consello de Ministros.

2.o Disposicións aprobadas por orde ministerial.

Ningún regulamento poderá vulnerar preceptos doutro de xerarquía superior.

4. Son nulas as resolucións administrativas que vulneren o establecido nun regulamento, aínda que fosen ditadas por órganos de igual ou superior xerarquía que o que o aprobouse.

Art. 24. Do procedemento de elaboración dos regulamentos.³

1. A elaboración dos regulamentos axustarase ao seguinte procedemento:

a) A iniciación do procedemento de elaboración dun regulamento levaraa a cabo o centro directivo competente mediante a elaboración do correspondente proxecto, ao que se lle xuntará un informe sobre a necesidade e oportunidade daquel, así como unha memoria económica que conteña a estimación do custo a que dará lugar.

b) Durante o proceso de elaboración deberán solicitarse, ademais dos informes, ditames e aprobacións previas preceptivos, cantos estudos e consultas se estimen convenientes para garantir o acerto e a legalidade do texto.

En todo caso, os regulamentos deberán ir acompañados dun informe sobre o impacto por razón de xénero das medidas que se establecen neles.

c) Elaborado o texto dunha disposición que afecte os dereitos e intereses lexítimos dos cidadáns, daráselles audiencia, durante un prazo razoable e non inferior a quince días hábiles, directamente ou a través das organizacións e asociacións recoñecidas pola lei que os agrupen ou os representen e os fins das cales garden relación directa co obxecto da disposición. A decisión sobre o procedemento escollido para lles dar audiencia aos cidadáns afectados será debidamente motivada no expediente polo órgano que acorde a apertura do trámite de audiencia. Así mesmo, e cando a natureza da disposición o aconselle, será sometida a información pública durante o prazo indicado.

Este trámite poderá ser abreviado ata o mínimo de sete días hábiles cando razóns debidamente motivadas así o xustifiquen. Só se poderá omitir o dito

---

³ Ap. 1 b) párr. 2º engadido polo art. 2 da Lei 30/2003, de 13 outubro

trámite cando graves razóns de interese público, que así mesmo deberán explicitarse, o exixan.

d) Non será necesario o trámite previsto na letra anterior, se as organizacións ou asociacións mencionadas participaron por medio de informes ou consultas no proceso de elaboración indicado na alínea b).

e) O trámite de audiencia aos cidadáns, nas súas diversas formas, reguladas na letra c), non se aplicará ás disposicións que regulan os órganos, cargos e autoridades desta lei, así como ás disposicións orgánicas da Administración xeral do Estado ou das organizacións dependentes ou adscritas a ela.

f) Xunto á memoria ou informe sucintos que inician o procedemento de elaboración do regulamento conservaranse no expediente todos os estudos e consultas emitidos e demais actuacións practicadas.

2. En todo caso, os proxectos de regulamentos deberán someterse a informe da Secretaría Xeral Técnica, sen prexuízo do ditame do Consello de Estado nos casos legalmente previstos.

3. Será necesario informe previo do Ministerio de Administracións Públicas cando a norma regulamentaria puidese afectar a distribución das competencias entre o Estado e as comunidades autónomas.

4. A entrada en vigor dos regulamentos aprobados polo Goberno require a súa íntegra publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Art. 25. Da forma das disposicións e resolucións do Goberno, dos seus membros e das comisións delegadas.

As decisións dos órganos regulados nesta lei revisten as formas seguintes:

a) Reais decretos lexislativos e reais decretos lei, as decisións que aproban, respectivamente, as normas previstas nos artigos 82 e 86 da Constitución.

b) Reais decretos do presidente do Goberno, as disposicións e actos dos que a adopción estea atribuída ao presidente.

c) Reais decretos acordados en Consello de Ministros, as decisións que aproben normas regulamentarias da competencia deste e as resolucións que deban adoptar a dita forma xurídica.

d) Acordos do Consello de Ministros, as decisións do dito órgano colexiado que non deban adoptar a forma de real decreto.

e) Acordos adoptados en comisións delegadas do Goberno, as disposicións e resolucións de tales órganos colexiados. Tales acordos revestirán a forma de orde do ministro competente ou do ministro da Presidencia, cando a competencia corresponda a distintos ministros.

f) Ordes ministeriais, as disposicións e resolucións dos ministros. Cando a disposición ou resolución afecte a varios departamentos revestirá a forma de orde do ministro da Presidencia, ditada por proposta dos ministros interesados.

Art. 26. Do control dos actos do Goberno.

1. O Goberno está suxeito á Constitución e ao resto do ordenamento xurídico en toda a súa actuación.
2. Todos os actos e omisións do Goberno están sometidos ao control político das Cortes Xerais.
3. Os actos do Goberno e dos órganos e autoridades regulados nesta lei son impugnables ante a xurisdición contencioso-administrativa, de conformidade co disposto na súa lei reguladora.
4. A actuación do Goberno é impugnable ante o Tribunal Constitucional nos termos da Lei orgánica reguladora deste.

11. LEI 6/1997, DO 14 DE ABRIL, DE ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO DA ADMINISTRACIÓN XERAL DO ESTADO: TÍTULOS I A III.

LEI 6/1997, DO 14 DE ABRIL DE ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO DA ADMINISTRACIÓN XERAL DO ESTADO: TÍTULOS I A III¹

TÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIÓNS XERAIS

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS DE ORGANIZACIÓN, FUNCIONAMENTO E RELACIÓNS COS CIDADÁNS

Artigo 1. Ámbito de aplicación.

Esta lei regula, no marco do réxime xurídico común a todas as administracións públicas, a organización e o funcionamento da Administración xeral do Estado e dos organismos públicos vinculados ou dependentes dela, para o desenvolvemento da súa actividade.

Os organismos públicos son as entidades de dereito público que desenvolven actividades derivadas da propia Administración xeral do Estado, en calidade de organizacións instrumentais diferenciadas e dependentes desta.

Artigo 2. Personalidade xurídica e competencia.

1. A Administración xeral do Estado, baixo a dirección do Goberno e con sometemento pleno á lei e ao dereito, serve con obxectividade os intereses xerais, desenvolvendo funcións executivas de carácter administrativo.

2. A Administración xeral do Estado, constituída por órganos xerarquicamente ordenados, actúa con personalidade xurídica única.

3. Os organismos públicos previstos no título III desta lei teñen por obxecto a realización de actividades de execución ou xestión tanto administrativas de fomento ou prestación, como de contido económico, reservadas á Administración xeral do Estado; dependen desta e adscribíense, directamente ou a través doutro organismo público, ao ministerio competente por razón da materia, a través do órgano que, en cada caso, se determine.

4. As potestades e competencias administrativas que, en cada momento, teñan atribuídas a Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos polo ordenamento xurídico, determinan a capacidade de obrar dunha e doutros.

---

¹ BOE núm. 90, do 15 de abril

5. Os órganos que integran a Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos estenden a súa competencia a todo o territorio español, agás cando as normas que lles sexan de aplicación a limiten expresamente a unha parte deste.

Artigo 3. Principios de organización e funcionamento.

A Administración xeral do Estado organízase e actúa con pleno respecto ao principio de legalidade e de acordo cos outros principios que a seguir se mencionan:

1. De organización:

- a) Xerarquía.
- b) Descentralización funcional.
- c) Desconcentración funcional e territorial.
- d) Economía, suficiencia e adecuación estrita dos medios aos fins institucionais.
- e) Simplicidade, claridade e proximidade aos cidadáns.
- f) Coordinación.

2. De funcionamento:

- a) Eficacia no cumprimento dos obxectivos fixados.
- b) Eficiencia na asignación e utilización dos recursos públicos.
- c) Programación e desenvolvemento de obxectivos e control da xestión e dos resultados.
- d) Responsabilidade pola xestión pública.
- e) Racionalización e axilidade dos procedementos administrativos e das actividades materiais de xestión.
- f) Servizo efectivo aos cidadáns.
- g) Obxectividade e transparencia da actuación administrativa.
- h) Cooperación e coordinación coas outras administracións públicas.

Artigo 4. Principio de servizo aos cidadáns.

1. A actuación da Administración xeral do Estado débelle asegurar aos cidadáns:

a) A efectividade dos seus dereitos cando se relacionen coa Administración.

b) A continua mellora dos procedementos, servizos e prestacións públicas, de acordo coas políticas fixadas polo Goberno e tendo en conta os recursos dispoñibles, determinando ao respecto as prestacións que proporcionan os servizos estatais, os seus contidos e os correspondentes estándares de calidade.

2. A Administración xeral do Estado desenvolverá a súa actividade e organizará as dependencias administrativas e, en particular, as oficinas periféricas, de maneira que os cidadáns:

a) Poidan resolver os seus asuntos, ser auxiliados na redacción formal de documentos administrativos e recibir información de interese xeral por medios telefónicos, informáticos e telemáticos.

b) Poidan presentar reclamacións, sen o carácter de recursos administrativos, sobre o funcionamento das dependencias administrativas.

3. Todos os ministerios manterán permanentemente actualizadas e ao dispor dos cidadáns nas unidades de información correspondentes, o esquema da súa organización e a dos organismos dependentes, e as guías informativas sobre os procedementos administrativos, servizos e prestacións aplicables no ámbito da competencia do ministerio e dos seus organismos públicos.

CAPÍTULO II. A ORGANIZACIÓN ADMINISTRATIVA

Artigo 5. Órganos administrativos.

1. Os órganos da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos créanse, modifícanse e suprimense conforme o establecido nesta lei.

2. Terán a consideración de órganos as unidades administrativas ás que se lles atribúan funcións que teñan efectos xurídicos fronte a terceiros, ou a actuación das cales teña carácter preceptivo.

Artigo 6. Órganos superiores e órganos directivos.

1. A organización da Administración xeral do Estado responde aos principios de división funcional en departamentos ministeriais e de

xestión territorial integrada en delegacións do Goberno nas comunidades autónomas, agás as excepcións previstas por esta lei.

2. Na organización central son órganos superiores e órganos directivos:

A) Órganos superiores:

- a) Os ministros.
- b) Os secretarios de Estado.

B) Órganos directivos:

- a) Os subsecretarios e secretarios xerais.
- b) Os secretarios xerais técnicos e directores xerais.
- c) Os subdirectores xerais.

3. Na organización territorial da Administración xeral do Estado son órganos directivos tanto os delegados do Goberno nas comunidades autónomas, que terán rango de subsecretario, como os subdelegados do Goberno nas provincias, os cales terán nivel de subdirector xeral.

4. Na Administración xeral do Estado no exterior son órganos directivos os embaixadores e os representantes permanentes ante organizacións internacionais.

5. Os órganos superiores e directivos teñen, ademais, a condición de alto cargo, excepto os subdirectores xerais e asimilados.

6. Todos os demais órganos da Administración xeral do Estado están baixo a dependencia ou dirección dun órgano superior ou directivo.

7. Os estatutos dos organismos públicos determinarán os seus respectivos órganos directivos.

8. Correspóndelles aos órganos superiores establecer os plans de actuación da organización situada baixo a súa responsabilidade e aos órganos directivos, o seu desenvolvemento e execución.

9. Os ministros e secretarios de Estado son nomeados de acordo co establecido na lexislación correspondente.

10. Os titulares dos órganos directivos son nomeados, atendendo a criterios de competencia profesional e experiencia, na forma establecida nesta lei, e é de aplicación ao desempeño das súas funcións:

a) A responsabilidade profesional, persoal e directa pola xestión desenvolvida.

b) A suxeición ao control e avaliación da xestión polo órgano superior ou directivo competente, sen prexuízo do control establecido pola Lei xeral orzamentaria.

Artigo 7. Elementos organizativos básicos.

1. As unidades administrativas son os elementos organizativos básicos das estruturas orgánicas. As unidades comprenden postos de traballo ou dotacións de persoal vinculados funcionalmente por razón dos seus cometidos e organicamente por unha xefatura común. Poden existir unidades administrativas complexas que agrupen dúas ou máis unidades menores.

2. Os xefes das unidades administrativas son responsables do correcto funcionamento da unidade e da adecuada execución das tarefas asignadas a ela.

3. As unidades administrativas establécense mediante as relacións de postos de traballo , que se aprobarán de acordo coa súa regulación específica, e intégranse nun determinado órgano.

TÍTULO II. ADMINISTRACIÓN XERAL DO ESTADO

CAPÍTULO PRIMEIRO. ÓRGANOS CENTRAIS

Sección 1.ª Os ministerios e a súa estrutura interna

Artigo 8. Os ministerios.

1. A Administración xeral do Estado organízase en ministerios , comprendendo cada un deles un ou varios sectores funcionalmente homoxéneos de actividade administrativa.

A organización en departamentos ministeriais non obsta para a existencia de órganos superiores ou directivos ou organismos públicos non integrados ou dependentes, respectivamente, dun ministerio, que, con carácter excepcional, se adscriban a membros do Goberno distintos dos ministros.

2. A determinación do número, a denominación e o ámbito de competencia respectivo dos ministerios e das secretarías de Estado establécense mediante real decreto do presidente do Goberno.

Artigo 9. Organización interna dos ministerios.

1. Nos ministerios poden existir secretarías de Estado e, excepcionalmente, secretarías xerais, para a xestión dun sector de actividade administrativa. Delas dependerán xerarquicamente os órganos directivos que se lles adscriban.
2. Os ministerios contarán, en todo caso, cunha subsecretaría e, dependendo dela, unha secretaría xeral técnica, para a xestión dos servizos comúns previstos na sección 4.a deste capítulo.
3. As direccións xerais son os órganos de xestión dunha ou varias áreas funcionalmente homoxéneas.
4. As direccións xerais organízanse en subdireccións xerais para a distribución das competencias encomendadas a aquelas, a realización das actividades que lles son propias e a asignación de obxectivos e responsabilidades. Sen prexuízo do anterior, poderanse adscribir directamente subdireccións xerais a outros órganos directivos de maior nivel ou a órganos superiores do ministerio.

Artigo 10. Creación, modificación e supresión de órganos e unidades administrativas.

1. As subsecretarías, as secretarías xerais, as secretarías xerais técnicas, as direccións xerais, as subdireccións xerais e órganos similares aos anteriores créanse, modifícanse e suprímense por real decreto do Consello de Ministros, por iniciativa do ministro interesado e por proposta do ministro de Administracións Públicas.
2. Os órganos de nivel inferior a subdirección xeral créanse, modifícanse e suprímense por orde do ministro respectivo, logo de aprobación do ministro de Administracións Públicas.
3. As unidades que non teñan a consideración de órganos créanse, modifícanse e suprímense a través das relacións de postos de traballo.

Artigo 11. Ordenación xerárquica dos órganos ministeriais.

1. Os ministros son os xefes superiores do departamento e superiores xerárquicos directos dos secretarios de Estado.
2. Os órganos directivos dependen dalgún dos anteriores e ordénanse xerarquicamente entre si da seguinte forma: subsecretario, director xeral e subdirector xeral.

Os secretarios xerais teñen categoría de subsecretario e os secretarios xerais técnicos teñen categoría de director xeral.

Sección 2.ª Órganos superiores dos ministerios

Artigo 12. Os ministros.

1. Os ministros, ademais das atribucións que lles corresponden como membros de Goberno, dirixen, en canto titulares dun departamento ministerial, os sectores de actividade administrativa integrados no seu ministerio e asumen a responsabilidade inherente á devandita dirección.

2. Correspóndelles aos ministros, en todo caso, exercer as seguintes competencias :

a) Exercer a potestade regulamentaria nos termos previstos na lexislación específica.

b) Fixar os obxectivos do ministerio, aprobar os seus plans de actuación e asignar os recursos necesarios para a súa execución, dentro dos límites das dotacións orzamentarias correspondentes.

c) Aprobar as propostas dos estados de gastos do ministerio e dos orzamentos dos organismos públicos dependentes e remitirllas ao Ministerio de Economía e Facenda.

d) Determinar e, se é o caso, propoñer a organización interna do seu ministerio, de acordo coas competencias que lle atribúe esta lei.

e) Avaliar a realización dos plans de actuación do ministerio por parte dos órganos superiores e órganos directivos e exercer o control de eficacia respecto da actuación dos devanditos órganos e dos organismos públicos dependentes, sen prexuízo do disposto na Lei xeral orzamentaria.

f) Nomear e separar os titulares dos órganos directivos do ministerio e dos organismos públicos dependentes del, cando a competencia non lle estea atribuída ao Consello de Ministros ou ao propio organismo, e elevar ao Consello de Ministros as propostas de nomeamento a este reservadas.

g) Manter as relacións coas comunidades autónomas e convocar as conferencias sectoriais e os órganos de cooperación no ámbito das competencias atribuídas ao seu departamento.

h) Dirixir a actuación dos titulares dos órganos superiores e directivos do ministerio, impartirlles instrucións concretas e delegarlles competencias propias.

i) Revisar de oficio os actos administrativos e resolver os conflitos de atribucións cando lles corresponda, así como formular os que procedan con outros ministerios.

Artigo 13. Outras competencias dos ministros.

Correspóndelles aos ministros, sen prexuízo da súa desconcentración ou delegación nos órganos superiores ou directivos do ministerio ou nos directivos da organización territorial da Administración xeral do Estado , as seguintes competencias:

1. Administrar os créditos para gastos dos orzamentos do seu ministerio. Aprobar e comprometer os gastos que non sexan da competencia do Consello de Ministros e elevar á aprobación deste os que sexan da súa competencia, recoñecer as obrigas económicas e propoñer o seu pagamento no marco do plan de disposición de fondos do Tesouro Público.
2. Autorizar as modificacións orzamentarias que lles atribúe a Lei xeral orzamentaria.
3. Subscribir, no ámbito da súa competencia, contratos e convenios, agás que estes últimos lle correspondan ao Consello de Ministros.
4. Solicitar do Ministerio de Economía e Facenda a afectación ou o arrendamento dos inmobles necesarios para o cumprimento dos fins dos servizos ao seu cargo. Estes bens quedarán suxeitos ao réxime establecido na lexislación patrimonial correspondente.
5. Propor e executar, no ámbito das súas competencias, os plans de emprego do ministerio e dos organismos públicos dependentes del.
6. Modificar a relación de postos de traballo do ministerio que expresamente autoricen de forma conxunta os ministerios de Administracións Públicas e de Economía e Facenda.
7. Convocar as probas selectivas en relación co persoal funcionario dos corpos e escalas adscritos ao ministerio, así como co persoal laboral, de acordo coa correspondente oferta de emprego público, e prover os postos de traballo vacantes, conforme os procedementos establecidos para o efecto e axustándose ao marco previamente fixado polo Ministerio de Administracións Públicas.
8. Administrar os recursos humanos do ministerio de acordo coa lexislación específica en materia de persoal. Fixar os criterios para a avaliación do persoal e a distribución do complemento de produtividade e doutros incentivos ao rendemento legalmente previstos.

9. Outorgar ou propor, se é o caso, as recompensas que procedan e exercer a potestade disciplinaria de acordo coas disposicións vixentes.
10. Decidir a representación do ministerio nos órganos colexiados ou grupos de traballo nos que non estea previamente determinado o titular do órgano superior ou directivo que deba representar o departamento.
11. Resolver os recursos administrativos e declarar a lesividade dos actos administrativos cando lles corresponda.
12. Calquera outra competencia que lles atribúa a lexislación en vigor.

Artigo 14. Os secretarios de Estado.

Os secretarios de Estado dirixen e coordinan as direccións xerais situadas baixo a súa dependencia e responden ante o ministro da execución dos obxectivos fixados para a secretaría de Estado. Para tal fin, correspóndelles:

1. Exercer as competencias sobre o sector de actividade administrativa asignado que lles atribúa a norma de creación do órgano ou que lles delegue o ministro e desempeñar as relacións externas da secretaría de Estado, agás nos casos legalmente reservados ao ministro.
2. Exercer as competencias inherentes á súa responsabilidade de dirección e, en particular, impulsar a consecución dos obxectivos e a execución dos proxectos da súa organización, controlando o seu cumprimento, supervisando a actividade dos órganos directivos adscritos e impartindo instrucións aos seus titulares.
3. Nomear e separar os subdirectores xerais da secretaría de Estado.
4. Manter as relacións cos órganos das comunidades autónomas competentes por razón da materia.
5. Exercer as competencias atribuídas ao ministro en materia de execución orzamentaria, cos límites que, se é o caso, aquel estableza.
6. Subscribir os contratos relativos a asuntos da súa secretaría de Estado e os convenios non reservados ao ministro do que dependan ou ao Consello de Ministros.
7. Resolver os recursos que se interpoñan contra as resolucións dos órganos directivos que dependan directamente del e os actos dos cales non esgoten a vía administrativa, así como os conflitos de atribucións que se susciten entre os devanditos órganos.

8. Calquera outra competencia que lles atribúa a lexislación en vigor.

Sección 3.ª Órganos directivos dos ministerios

Artigo 15. Os subsecretarios.

1. Os subsecretarios exercen a representación ordinaria do ministerio, dirixen os servizos comúns, exercen as competencias correspondentes aos devanditos servizos comúns e, en todo caso, as seguintes :

a) Apoiar os órganos superiores na planificación da actividade do ministerio, a través do correspondente asesoramento técnico.

b) Asistir o ministro no control de eficacia do ministerio e dos seus organismos públicos.

c) Establecer os programas de inspección dos servizos do ministerio, así como determinar as actuacións precisas para a mellora dos sistemas de planificación, dirección e organización e para a racionalización e simplificación dos procedementos e métodos de traballo, no marco definido polo Ministerio de Administracións Públicas.

d) Propor as medidas de organización do ministerio e dirixir o funcionamento dos servizos comúns a través das correspondentes instrucións ou ordes de servizo.

e) Asistir os órganos superiores en materia de relacións de postos de traballo, plans de emprego e política de directivos do ministerio e os seus organismos públicos, así como na elaboración, execución e seguimento dos orzamentos e a planificación dos sistemas de información e comunicación.

f) Desempeñar a xefatura superior de todo o persoal do departamento.

g) Responsabilizarse do asesoramento xurídico ao ministro no desenvolvemento das funcións que a este lle corresponden e, en particular, no exercicio da súa potestade normativa e na produción dos actos administrativos da competencia daquel, así como aos demais órganos do ministerio.

Nos mesmos termos do parágrafo anterior, emitir informe sobre as propostas ou proxectos de normas e actos doutros ministerios, cando regulamentariamente proceda.

Para tales efectos, serán responsables de coordinar as actuacións correspondentes dentro do ministerio e en relación cos demais ministerios que teñan que intervir no procedemento.

h) Exercer as facultades de dirección, impulso e supervisión da secretaría xeral técnica e dos restantes órganos directivos que dependan directamente del.

i) Calquera outra que sexa inherente aos servizos comúns do ministerio e á representación ordinaria deste e as que lles atribúa a lexislación en vigor.

2. Os subsecretarios serán nomeados e separados por real decreto do Consello de Ministros por proposta do titular do ministerio.

Os nomeamentos terán que se efectuar de acordo cos criterios establecidos no número 10 do artigo 6 desta lei, entre funcionarios de carreira do Estado, das comunidades autónomas ou das entidades locais, aos que se lles exixa para o seu ingreso o título de doutor, licenciado, enxeñeiro, arquitecto ou equivalente.

Artigo 16. Os secretarios xerais.

1. Cando con carácter excepcional as normas que regulan a estrutura dun ministerio prevexan a existencia dun secretario xeral, deberán determinar as competencias que lle correspondan sobre un sector de actividade administrativa determinado.

2. Os secretarios xerais exercen as competencias inherentes á súa responsabilidade de dirección sobre os órganos dependentes, contempladas no punto 2 do artigo 14, así como todas aquelas que lles asigne expresamente o real decreto de estrutura do ministerio.

3. Os secretarios xerais, con categoría de subsecretario, serán nomeados e separados por real decreto do Consello de Ministros, por proposta do titular do ministerio.

Os nomeamentos terán que se efectuar de acordo cos criterios establecidos no punto 10 do artigo 6 entre persoas con cualificación e experiencia no desempeño de postos de responsabilidade na xestión pública ou privada.

Artigo 17. Os secretarios xerais técnicos.

1. Os secretarios xerais técnicos, baixo a inmediata dependencia do subsecretario, terán as competencias sobre servizos comúns que lles atribúan o real decreto de estrutura do departamento e, en todo caso, as relativas a produción normativa, asistencia xurídica e publicacións.

2. Os secretarios xerais técnicos teñen para todos os efectos a categoría de director xeral e exercen sobre os seus órganos dependentes as facultades atribuídas ao devandito órgano polo artigo seguinte.

3. Os secretarios xerais técnicos serán nomeados e separados por real decreto do Consello de Ministros, por proposta do titular do ministerio. Os nomeamentos terán que se efectuar de acordo cos criterios establecidos no punto 10 do artigo 6 desta lei entre funcionarios de carreira do Estado, das comunidades autónomas ou das entidades locais, aos que se lles exixa para o seu ingreso o título de doutor, licenciado, enxeñeiro, arquitecto ou equivalente.

Artigo 18. Os directores xerais.

1. Os directores xerais son os titulares dos órganos directivos encargados da xestión dunha ou varias áreas funcionalmente homoxéneas do ministerio. Para tal efecto, correspóndelles:

a) Propor os proxectos da súa dirección xeral para acadar os obxectivos establecidos polo ministro, dirixir a súa execución e controlar o seu adecuado cumprimento.

b) Exercer as competencias atribuídas á dirección xeral e as que lle sexan desconcentradas ou delegadas.

c) Propor, nos restantes casos, ao ministro ou ao titular do órgano do que dependa, a resolución que estime procedente sobre os asuntos que afectan ao órgano directivo.

d) Impulsar e supervisar as actividades que forman parte da xestión ordinaria do órgano directivo e velar polo bo funcionamento dos órganos e unidades dependentes e do persoal integrado neles.

e) As demais atribucións que lles confiran as leis e regulamentos.

2. Os directores xerais serán nomeados e separados por real decreto do Consello de Ministros, por proposta do titular do departamento.

Os nomeamentos terán que se efectuar de acordo cos criterios establecidos no punto 10 do artigo 6 entre funcionarios de carreira do Estado, das comunidades autónomas ou das entidades locais, aos que se exixa para o seu ingreso o título de doutor, licenciado, enxeñeiro, arquitecto ou equivalente, agás que o real decreto de estrutura do departamento permita que, en atención ás características específicas das funcións da dirección xeral, o seu titular non reúna a devandita condición de funcionario.

Artigo 19. Os subdirectores xerais.

1. Os subdirectores xerais son os responsables inmediatos, baixo a supervisión do director xeral ou do titular do órgano do que dependan, da execución daqueles proxectos, obxectivos ou actividades que lles sexan asignados, así como da xestión ordinaria dos asuntos da competencia da subdirección xeral.

2. Os subdirectores xerais serán nomeados e separados polo ministro ou polo secretario de Estado do que dependan.

Os nomeamentos efectuaranse entre funcionarios de carreira da Administración xeral do Estado e, se é o caso, doutras administracións públicas cando así o prevexan as normas de aplicación e que pertencen a corpos e escalas nos que para ingresar se exixa o título de doutor, licenciado, enxeñeiro, arquitecto ou equivalente, de acordo cos criterios establecidos no punto 10 do artigo 6 e conforme o sistema previsto na lexislación específica.

Sección 4.ª Os servizos comúns dos ministerios

Artigo 20. Regras xerais sobre os servizos comúns.

1. Os órganos directivos encargados dos servizos comúns préstanlles aos órganos superiores e directivos a asistencia precisa para o máis eficaz cumprimento dos seus cometidos e, en particular, a eficiente utilización dos medios e recursos materiais, económicos e persoais que teñan asignados.

Correspóndelles aos servizos comúns o asesoramento, o apoio técnico e, se é o caso, a xestión directa en relación coas funcións de planificación, programación e establecemento de orzamentos, cooperación internacional, acción no exterior, organización e recursos humanos, sistemas de información e comunicación, produción normativa, asistencia xurídica, xestión financeira, xestión de medios materiais e servizos auxiliares, seguimento, control e inspección de servizos, estatística para fins estatais e publicacións.

2. Os servizos comúns organízanse e funcionan en cada ministerio de acordo coas disposicións e directrices adoptadas polos ministerios con competencia sobre as devanditas funcións comúns na Administración xeral do Estado. Todo iso, sen prexuízo de que determinados órganos con competencia sobre algúns servizos comúns sigan dependendo funcional ou xerarquicamente dalgún dos referidos ministerios.

Artigo 21. Organización básica dos servizos comúns ministeriais.

Os servizos comúns estarán integrados nunha subsecretaría dependente directamente do ministro, á que estará adscrita unha secretaría xeral técnica e os demais órganos directivos que determine o real decreto de estrutura do departamento.

CAPÍTULO II. ÓRGANOS TERRITORIAIS

Sección 1.ª Os delegados do Goberno nas comunidades autónomas

Artigo 22. Os delegados do Goberno nas comunidades autónomas.

1. Os delegados do Goberno nas comunidades autónomas representan o Goberno no territorio daquelas sen prexuízo da representación ordinaria do Estado nas comunidades autónomas a través dos seus respectivos presidentes. Exercen a dirección e a supervisión de todos os servizos da Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos situados no seu territorio, nos termos desta lei.

Os delegados do Goberno dependen da Presidencia do Goberno, correspondéndolle ao ministro de Administracións Públicas ditar as instrucións precisas para a correcta coordinación da Administración xeral do Estado no territorio, e ao ministro do Interior, no ámbito das competencias do Estado, impartir as necesarias en materia de liberdades públicas e seguridade cidadá. Todo iso enténdese sen prexuízo da competencia dos demais ministros para ditar as instrucións relativas ás súas respectivas áreas de responsabilidade.

2. Correspóndelles, así mesmo, aos delegados do Goberno :

a) Manter as necesarias relacións de cooperación e coordinación da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos coa da comunidade autónoma e coas correspondentes entidades locais.

b) Comunicar e recibir canta información precisen o Goberno e o órgano de goberno da comunidade autónoma. Realizará tamén estas funcións coas entidades locais no seu ámbito territorial, a través dos seus respectivos presidentes.

3. Os delegados do Goberno serán nomeados e separados por real decreto do Consello de Ministros, por proposta do presidente do Goberno, e terán a súa sede na localidade onde radique o Consello de Goberno da comunidade autónoma, agás que o Consello de Ministros determine outra cousa e sen prexuízo do que dispoña, expresamente, o estatuto de autonomía.

4. En caso de ausencia, vacante ou enfermidade, o delegado do Goberno será suplido, temporalmente, polo subdelegado do Goberno da provincia onde aquel teña a súa sede, agás que o delegado designe a outro subdelegado. Nas comunidades autónomas uniprovinciais, a suplencia corresponderalle ao titular do órgano responsable dos servizos comúns da delegación do Goberno.

Artigo 23. Competencias dos delegados do Goberno nas comunidades autónomas.

Para o exercicio das funcións asignadas respecto de todos os servizos da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos, os delegados do Goberno nas comunidades autónomas teñen as seguintes competencias :

1. Dirixir a delegación do Goberno; nomear os subdelegados do Goberno nas provincias e dirixir e coordinar como superior xerárquico a actividade daqueles; impulsar e supervisar, con carácter xeral, a actividade dos restantes órganos da Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos no territorio da comunidade autónoma, e emitir informe sobre as propostas de nomeamento dos titulares de órganos territoriais da Administración xeral do Estado e dos organismos públicos de ámbito autonómico e provincial non integrados na delegación do Goberno.
2. Formularlles aos ministerios competentes, en cada caso, as propostas que estime convenientes sobre os obxectivos contidos nos plans e programas que teñan que executar os servizos territoriais e os dos seus organismos públicos, e informar, regular e periodicamente, aos ministerios competentes sobre a xestión dos seus servizos territoriais.
3. Protexer o libre exercicio dos dereitos e liberdades e garantir a seguridade cidadá, a través dos subdelegados do Goberno e das forzas e corpos de seguridade do Estado, a xefatura das cales lle corresponderá ao delegado do Goberno, quen exercerá as competencias do Estado nesta materia baixo a dependencia funcional do Ministerio do Interior.
4. Elevar, con carácter anual, un informe ao Goberno, a través do ministro de Administracións Públicas, sobre o funcionamento dos servizos públicos estatais e a súa avaliación global.
5. Suspende a execución dos actos impugnados ditados polos órganos da delegación do Goberno, cando lle corresponda resolver o recurso, de acordo co artigo 111.2 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, e propor a suspensión nos restantes casos, así como respecto dos

actos impugnados ditados polos servizos non integrados na delegación do Goberno.

6. Velar polo cumprimento das competencias atribuídas, constitucionalmente, ao Estado e a correcta aplicación da súa normativa, promovendo ou interpoñendo, segundo corresponda, conflitos de xurisdición, conflitos de atribucións, recursos e demais accións legalmente procedentes.

7. Exercer as potestades sancionadoras, expropiatorias e calquera outra que lles confiran as normas ou que lles sexan desconcentradas ou delegadas.

Artigo 24. Competencias en materia de información aos cidadáns.

1. Os delegados do Goberno nas comunidades autónomas coordinarán a información sobre os programas e actividades do Goberno e a Administración xeral do Estado na comunidade autónoma.

2. Os delegados do Goberno nas comunidades autónomas promoverán, igualmente, os mecanismos de colaboración coas restantes administracións públicas en materia de información ao cidadán.

Artigo 25. Competencias sobre simplificación de estruturas.

1. Os delegados do Goberno nas comunidades autónomas proporán perante os órganos centrais competentes as medidas precisas para lle dar cumprimento efectivo ao previsto no artigo 31, en relación coa organización da Administración periférica do Estado.

2. Ademais, os delegados do Goberno nas comunidades autónomas:

a) Proponlles aos ministerios de Administracións Públicas e de Economía e Facenda a elaboración de plans de emprego, a adecuación das relacións de postos de traballo e os criterios de aplicación das retribucións variables, na forma que regulamentariamente se determine.

b) Serán consultados na elaboración de plans de emprego da Administración xeral do Estado no seu ámbito territorial e na adopción doutras medidas de optimización dos recursos humanos, especialmente as que afecten a máis dun departamento.

Artigo 26. Dirección dos servizos territoriais integrados.

1. Os delegados do Goberno nas comunidades autónomas son os titulares das correspondentes delegacións do Goberno, e dirixen, directamente ou a través dos subdelegados do Goberno nas provincias, os servizos

territoriais ministeriais integrados nestas, de acordo cos obxectivos e, se é o caso, coas instrucións dos órganos superiores dos respectivos ministerios.

2. Exercen as competencias propias dos ministerios no territorio e xestionan os recursos asignados aos servizos integrados.

Artigo 27. Relación con outras administracións territoriais.

1. Para o exercicio das funcións previstas no punto 2 do artigo 22, respecto da comunidade autónoma do seu territorio, aos delegados do Goberno correspóndelles:

a) Participar nas comisións mixtas de transferencias e nas comisións bilaterais de cooperación, así como noutros órganos de cooperación de natureza similar cando se determine.

b) Promover a subscrición de convenios de colaboración e calquera outro mecanismo de cooperación da Administración xeral do Estado coa comunidade autónoma, participando, se é o caso, no seguimento da execución e cumprimento deles.

2. En relación coas entidades locais, os delegados do Goberno nas comunidades autónomas poderán promover, no marco das necesarias relacións de cooperación coa respectiva comunidade autónoma, a subscrición de convenios de colaboración, en particular, en relación aos programas de financiamento estatal.

Artigo 28. Comisión territorial de asistencia ao delegado do Goberno.

1. Para o mellor cumprimento da función directiva e coordinadora, prevista no artigo 23, créase en cada unha das comunidades autónomas pluriprovinciais unha comisión territorial, presidida polo delegado do Goberno na comunidade autónoma e integrada polos subdelegados do Goberno nas provincias comprendidas no territorio desta; nas das illas Baleares e Canarias integraranse, ademais, os directores insulares. Ás súas sesións poderán asistir os titulares dos órganos e servizos que o delegado do Goberno na correspondente comunidade autónoma considere oportuno.

2. Esta comisión desenvolverá, en todo caso, as seguintes funcións:

a) Coordinar as actuacións que se teñan que efectuar de forma homoxénea no ámbito da comunidade autónoma, para asegurar o cumprimento dos obxectivos xerais fixados polo Goberno aos servizos territoriais.

b) Asesorar o delegado do Goberno na comunidade autónoma na elaboración das propostas de simplificación administrativa e racionalización na utilización dos recursos a que se refire o artigo 25.

c) Calquera outra que, ao xuízo do delegado do Goberno na comunidade autónoma, resulte adecuada para que a Comisión territorial cumpra a finalidade de apoio e asesoramento no exercicio das competencias que esta lei lle asigna.

Sección 2.ª Os subdelegados do Goberno nas provincias e os directores insulares da Administración xeral do Estado

Artigo 29. Os subdelegados do Goberno nas provincias.

1. En cada provincia, e baixo a inmediata dependencia do delegado do Goberno na respectiva comunidade autónoma, existirá un subdelegado do Goberno, que será nomeado por aquel, polo procedemento de libre designación entre funcionarios de carreira do Estado, das comunidades autónomas ou das entidades locais, aos que se lles exixa para o seu ingreso o título de doutor, licenciado, enxeñeiro, arquitecto ou equivalente.

Nas comunidades autónomas uniprovinciais nas que non exista subdelegado, o delegado do Goberno asumirá as competencias que esta lei lles atribúe aos subdelegados do Goberno nas provincias.

Poderanse crear por real decreto subdelegacións do Goberno nas comunidades autónomas uniprovinciais, e para iso haberá que ter en conta circunstancias tales como a poboación do territorio, o volume de xestión ou as súas singularidades xeográficas, sociais ou económicas

2. Aos subdelegados do Goberno correspóndelles:

a) Dirixir, se é o caso, os servizos integrados da Administración xeral do Estado, de acordo coas instrucións do delegado do Goberno.

b) Impulsar, supervisar e inspeccionar os servizos non integrados.

c) Desempeñar, nos termos do punto 2 do artigo 22, as funcións de comunicación, colaboración e cooperación coas corporacións locais e, en particular, informar sobre a incidencia no territorio dos programas de financiamento estatal.

d) Manter, por iniciativa e de acordo coas instrucións do delegado do Goberno na comunidade autónoma, relacións de comunicación, cooperación e colaboración cos órganos territoriais da Administración da

respectiva comunidade autónoma que teña a súa sede no territorio provincial.

e) Exercer as competencias sancionadoras que se lles atribúan normativamente.

3. Nas provincias nas que non radique a sede das delegacións do Goberno, o subdelegado do Goberno, baixo a dirección e a supervisión do delegado do Goberno, exercerá as seguintes competencias:

a) A protección do libre exercicio dos dereitos e liberdades, garantindo a seguridade cidadá, todo iso dentro das competencias estatais na materia. Para estes efectos dirixirá as forzas e corpos de seguridade do Estado na provincia.

b) A dirección e a coordinación da protección civil no ámbito da provincia.

Nas provincias nas que radique a sede da delegación do Goberno, os subdelegados do Goberno poderán exercer as anteriores competencias, logo de delegación do delegado do Goberno, e en todo caso baixo a súa dirección e supervisión.

Artigo 30. Os directores insulares da Administración xeral do Estado.

Regulamentariamente determinaranse as illas nas que existirá un director insular da Administración xeral do Estado, co nivel que se determine na relación de postos de traballo. Serán nomeados polo delegado do Goberno polo procedemento de libre designación entre os funcionarios de carreira do Estado, das comunidades autónomas ou das entidades locais, aos que se lles exixa para o seu ingreso o título de doutor, licenciado, enxeñeiro, arquitecto ou equivalente, ou o título de enxeñeiro técnico, arquitecto técnico, diplomado universitario ou equivalente.

Os directores insulares dependen xerarquicamente do delegado do Goberno na comunidade autónoma ou do subdelegado do Goberno na provincia, cando este cargo exista, e exercen, no seu ámbito territorial, as competencias atribuídas por esta lei aos subdelegados do Goberno nas provincias.

Sección 3.ª Estrutura dos servizos periféricos

Artigo 31. Simplificación dos servizos periféricos.

A organización da Administración periférica do Estado nas comunidades autónomas responderá aos principios de eficacia e de economía do gasto

público, así como á necesidade de evitar a duplicidade de estruturas administrativas, tanto na propia Administración xeral do Estado como con outras administracións públicas. Xa que logo, suprimiranse, refundiranse ou reestruturaranse, logo de consulta aos delegados do Goberno, os órganos que resulten innecesarios á vista das competencias transferidas ou delegadas ás comunidades autónomas e, cando proceda, atendendo ao marco competencial, ás corporacións locais, e dos medios e servizos traspasados a elas.

Artigo 32. Delegacións e subdelegacións do Goberno.

1. As delegacións do Goberno adscribíense organicamente ao Ministerio de Administracións Públicas.

As subdelegacións do Goberno nas provincias constitúense en órganos da respectiva delegación do Goberno.

2. A organización das delegacións atenderá aos seguintes criterios:

a) Existirán áreas funcionais para xestionar os servizos que se integren na delegación, manter a relación inmediata cos servizos non integrados e asesorar nos asuntos correspondentes a cada área.

b) O número das devanditas áreas fixarase en atención aos diversos sectores funcionalmente homoxéneos de actividade administrativa e atendendo ao volume dos servizos que desenvolva a Administración xeral do Estado en cada comunidade autónoma, ao número de provincias da Comunidade e a outras circunstancias en presenza que poidan aconsellar criterios de agrupación de distintas áreas baixo un mesmo responsable, atendendo especialmente ao proceso de transferencias do Estado ás comunidades autónomas.

c) Existirá un órgano para a xestión dos servizos comúns da delegación, incluíndo os dos servizos integrados.

3. A estrutura das delegacións e subdelegacións do Goberno establecerase por real decreto do Consello de Ministros no que se determinarán os órganos e as áreas funcionais que se constitúan.

A estruturación das áreas funcionais levarase a cabo a través das relacións de postos de traballo, que se aprobarán por iniciativa do delegado do Goberno.

Artigo 33. Criterios sobre integración de servizos.

1. Integraranse nas delegacións do Goberno todos os servizos territoriais da Administración xeral do Estado e os seus organismos públicos, agás

aqueles casos en que polas singularidades das súas funcións ou polo volume de xestión resulte aconsellable a súa dependencia directa dos órganos centrais correspondentes, en prol dunha maior eficacia na súa actuación.

2. Os servizos integrados adscribíranse, atendendo ao ámbito territorial en que deban prestarse, á delegación do Goberno ou á subdelegación correspondente.

Artigo 34. Criterios sobre organización de servizos non integrados.

1. Os servizos non integrados nas delegacións do Goberno organizaranse territorialmente atendendo ao mellor cumprimento dos seus fins e á natureza das funcións que deban desempeñar. Para tal efecto, a norma que determine a súa organización establecerá o ámbito idóneo para prestar os devanditos servizos.

2. A organización dos devanditos servizos establecerase mediante real decreto por proposta conxunta do ministro correspondente e do ministro de Administracións Públicas, cando inclúa unidades con nivel de subdirección xeral ou equivalentes, ou por orde conxunta cando afecte a órganos inferiores, nos termos referidos no punto 2 do artigo 10 desta lei.

Artigo 35. Dependencia dos servizos non integrados.

Os servizos non integrados dependerán do órgano central competente sobre o sector de actividade no que aqueles operen, o cal lles fixará os obxectivos concretos de actuación e controlará a súa execución, así como o funcionamento dos servizos.

Os titulares dos servizos estarán especialmente obrigados a prestar toda a colaboración que precisen os delegados do Goberno e os subdelegados do Goberno para facilitar a dirección efectiva do funcionamento dos servizos estatais.

CAPÍTULO III. A ADMINISTRACIÓN XERAL DO ESTADO NO EXTERIOR

Artigo 36. Organización da Administración xeral do Estado no exterior.

1. Integran a Administración xeral do Estado no exterior :

- a) As misións diplomáticas, permanentes ou especiais.
- b) As representacións ou misións permanentes.

c) As delegacións.

d) As oficinas consulares.

e) As institucións e organismos públicos da Administración xeral do Estado que desenvolvan a súa actuación no exterior.

2. As misións diplomáticas permanentes representan con este carácter o Reino de España ante o ou os Estados cos que ten establecidas relacións diplomáticas.

As misións diplomáticas especiais representan temporalmente o Reino de España ante un Estado, co consentimento deste, para un cometido determinado.

3. As representacións ou misións permanentes representan con este carácter o Reino de España ante unha organización internacional.

4. As delegacións representan o Reino de España nun órgano dunha organización internacional ou nunha conferencia de Estados convocada por unha organización internacional ou baixo os seus auspicios.

5. As oficinas consulares son os órganos encargados do exercicio das funcións consulares, nos termos definidos polas disposicións legais pertinentes, e polos acordos internacionais subscritos por España.

6. As institucións e organismos públicos da Administración xeral do Estado no exterior son os establecidos con autorización expresa do Consello de Ministros, logo de informe favorable do ministro de Asuntos Exteriores, para o desempeño, sen carácter representativo, das actividades que teñan encomendadas no exterior.

7. En cumprimento das funcións que ten encomendadas e tendo en conta os obxectivos e intereses da política exterior de España, a Administración xeral do Estado no exterior colaborará con todas as institucións e organismos españois que actúen no exterior e, en especial, coas oficinas das comunidades autónomas.

Artigo 37. Os embaixadores e representantes permanentes ante organizacións internacionais.

1. Os embaixadores e representantes permanentes ante organizacións internacionais representan o Reino de España no Estado ou na organización internacional ante os que están acreditados.

2. Dirixen a Administración xeral do Estado no exterior e colaboran na formulación e execución da política exterior do Estado, definida polo

Goberno, baixo as instrucións do ministro de Asuntos Exteriores, de quen dependen funcionalmente, e, se é o caso, do ou dos secretarios de Estado do departamento.

3. Coordinan a actividade de todos os órganos e unidades administrativas que integran a Administración xeral do Estado no exterior, para efectos da súa adecuación aos criterios xerais da política exterior definida polo Goberno, de acordo co principio de unidade de acción do Estado no exterior.

4. Son nomeados na forma disposta na normativa reguladora do servizo exterior.

5. O representante permanente adxunto ante a Unión Europea equipárase aos embaixadores e representantes permanentes, para os efectos do punto 4 do artigo 6 e dos puntos 2, 3 e 4 do presente artigo.

CAPÍTULO IV. ÓRGANOS COLEXIADOS

Artigo 38. Requisitos para constituír órganos colexiados.

1. Son órganos colexiados aqueles que se creen formalmente e estean integrados por tres ou máis persoas, aos que se lles atribúan funcións administrativas de decisión, proposta, asesoramento, seguimento ou control, e que actúen integrados na Administración xeral do Estado ou nalgún dos seus organismos públicos.

2. A constitución dun órgano colexiado na Administración xeral do Estado e nos seus organismos públicos ten como presuposto indispensable a determinación na súa norma de creación ou no convenio con outras administracións públicas polo que o devandito órgano se cree, dos seguintes extremos:

a) Os seus fins ou obxectivos.

b) A súa integración administrativa ou dependencia xerárquica.

c) A composición e os criterios para a designación do seu presidente e dos restantes membros.

d) As funcións de decisión, proposta, informe, seguimento ou control, así como calquera outra que se lle atribúa.

e) A dotación dos créditos necesarios, se é o caso, para o seu funcionamento.

3. O réxime xurídico dos órganos colexiados a que se refire o punto 1 deste artigo axustarase ás normas contidas no capítulo II do título II da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común , sen prexuízo das peculiaridades organizativas contidas nesa lei ou na súa norma ou convenio de creación.

Artigo 39. Clasificación e composición dos órganos colexiados.

1. Os órganos colexiados da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos, pola súa composición, clasifícanse en:

a) Órganos colexiados interministeriais, se os seus membros proceden de diferentes ministerios.

b) Órganos colexiados ministeriais, se os seus compoñentes proceden dos órganos dun só ministerio.

2. Nos órganos colexiados aos que se refire o número anterior, poderán existir representantes doutras administracións públicas, cando estas o acepten voluntariamente, cando un convenio así o estableza ou cando unha norma aplicable ás administracións afectadas o determine.

3. Na composición dos órganos colexiados poderán participar, cando así se determine, organizacións representativas de intereses sociais, así como outros membros que se designen polas especiais condicións de experiencia ou coñecementos que concorran neles, en atención á natureza das funcións asignadas a tales órganos.

Artigo 40. Creación, modificación e supresión de órganos colexiados.

1. A creación de órganos colexiados da Administración xeral do Estado e dos seus organismos públicos só requirirá dunha norma específica, con publicación no «Boletín Oficial del Estado», nos casos en que se lles atribúan calquera das seguintes competencias:

a) Competencias decisorias.

b) Competencias de proposta ou emisión de informes preceptivos que deban servir de base a decisións doutros órganos administrativos.

c) Competencias de seguimento ou control das actuacións doutros órganos da Administración xeral do Estado.

2. Nos supostos enunciados no punto anterior, a norma de creación deberá revestir a forma de real decreto no caso dos órganos colexiados interministeriais nos que o presidente teña rango superior ao de director

xeral; orde ministerial conxunta para os restantes órganos colexiados interministeriais, e orde ministerial para os deste carácter.

3. En todos os supostos non comprendidos no punto 1 deste artigo, os órganos colexiados terán o carácter de grupos ou comisións de traballo e poderán ser creados por acordo do Consello de Ministros ou polos ministerios interesados. Os seus acordos non poderán ter transcendencia xurídica directa fronte a terceiros.

4. A modificación e supresión dos órganos colexiados e dos grupos ou comisións de traballo da Administración xeral do Estado e dos organismos públicos levarase a cabo na mesma forma disposta para a súa creación, agás que esta fixase prazo previsto para a súa extinción, caso en que esta se producirá automaticamente na data sinalada para o efecto.

TÍTULO III. Organismos públicos

CAPÍTULO PRIMEIRO. DISPOSICIONES XERAIS

Artigo 41. Actividades propias dos organismos públicos.

Son organismos públicos os creados baixo a dependencia ou vinculación da Administración xeral do Estado, para a realización de calquera das actividades previstas no punto 3 do artigo 2, as características das cales xustifiquen a súa organización e desenvolvemento en réxime de descentralización funcional.

Artigo 42. Personalidade xurídica e potestades.

1. Os organismos públicos teñen personalidade xurídica pública diferenciada, patrimonio e tesouraría propios, así como autonomía de xestión, nos termos desta lei.

2. Dentro da súa esfera de competencia, correspóndenlles as potestades administrativas precisas para o cumprimento dos seus fins, nos termos que prevexan os seus estatutos, agás a potestade expropiatoria.

Os estatutos poderanlles atribuír aos organismos públicos a potestade de ordenar aspectos secundarios do funcionamento do servizo encomendado, no marco e co alcance establecido polas disposicións que fixen o réxime xurídico básico do devandito servizo.

Artigo 43. Clasificación e adscrición dos organismos públicos.

1. Os organismos públicos clasifícanse en:

a) Organismos autónomos.

b) Entidades públicas empresariais.

c) Axencias estatais, que se rexerán pola súa normativa específica e, supletoriamente, por esta lei.

2. Os organismos autónomos dependen dun ministerio, ao que lle corresponde a dirección estratéxica, a avaliación e o control dos resultados da súa actividade, a través do órgano ao que estea adscrito o organismo.

3. As entidades públicas empresariais dependen dun ministerio ou dun organismo autónomo, e correspóndenlles as funcións aludidas no punto anterior ao órgano de adscrición do ministerio ou organismo. Excepcionalmente, poderán existir entidades públicas empresariais ás que os seus estatutos lles asignen a función de dirixir ou coordinar outros entes da mesma ou distinta natureza.

4. As axencias estatais adscribíense ao ministerio que exerza a iniciativa na súa creación. As funcións de dirección estratéxica, avaliación e control de resultados e da actividade das axencias estatais articularanse a través do contrato de xestión previsto na normativa reguladora destas.

Artigo 44. Aplicación das disposicións xerais desta lei aos organismos públicos.

1. Os organismos públicos axustaranse ao principio de instrumentalidade respecto dos fins e obxectivos que teñan especificamente asignados.

2. Ademais, na súa organización e funcionamento:

a) Os organismos autónomos ateranse aos criterios dispostos para a Administración xeral do Estado no título I desta lei.

b) As entidades públicas empresariais rexeranse polos criterios establecidos no título I desta lei, sen prexuízo das peculiaridades recollidas no capítulo III deste título, en consideración á natureza das súas actividades.

CAPÍTULO II. OS ORGANISMOS AUTÓNOMOS

Artigo 45. Funcións dos organismos autónomos.

1. Os organismos autónomos réxense polo dereito administrativo e encoméndaselles, en réxime de descentralización funcional e en execución de programas específicos da actividade dun ministerio, a realización de actividades de fomento, prestacionais ou de xestión de servizos públicos.

2. Para o desenvolvemento das súas funcións, os organismos autónomos disporán dos ingresos propios que estean autorizados a obter, así como das restantes dotacións que poidan percibir a través dos orzamentos xerais do Estado.

Artigo 46. Regras para o nomeamento dos titulares dos órganos dos organismos autónomos.

O nomeamento dos titulares dos órganos dos organismos autónomos rexerase polas normas aplicables á Administración xeral do Estado.

Artigo 47. Persoal ao servizo dos organismos autónomos.

1. O persoal ao servizo dos organismos autónomos será funcionario ou laboral, nos mesmos termos ca os establecidos para a Administración xeral do Estado.

2. O titular do máximo órgano de dirección do organismo autónomo terá atribuídas, en materia de xestión de recursos humanos, as facultades que lle asigne a lexislación específica.

3. Malia o establecido no punto 1 deste artigo, a lei de creación poderá establecer excepcionalmente peculiaridades do réxime de persoal do organismo autónomo nas materias de oferta de emprego, sistemas de acceso, adscrición e provisión de postos e réxime de mobilidade do seu persoal.

4. O organismo autónomo estará obrigado a aplicar as instrucións sobre recursos humanos establecidas polo Ministerio de Administracións Públicas e a comunicarlle cantos acordos ou resolucións adopte en aplicación do réxime específico de persoal establecido na súa lei de creación.

Artigo 48. Patrimonio dos organismos autónomos.

O réxime patrimonial dos organismos autónomos será o establecido na Lei do patrimonio das administracións públicas.

Artigo 49. Réxime de contratación dos organismos autónomos.

1. A contratación dos organismos autónomos réxese polas normas xerais da contratación das administracións públicas.

2. O titular do ministerio ao que estea adscrito o organismo autónomo autorizará a subscrición daqueles contratos en que a contía exceda da previamente fixada por aquel.

Artigo 50. Réxime orzamentario dos organismos autónomos.

O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade, intervención e de control financeiro dos organismos autónomos será o establecido pola Lei xeral orzamentaria.

Artigo 51. Control de eficacia dos organismos autónomos.

Os organismos autónomos están sometidos a un control de eficacia, que será exercido polo ministerio ao que estean adscritos, sen prexuízo do control establecido ao respecto pola Lei xeral orzamentaria. Este control terá por finalidade comprobar o grao de cumprimento dos obxectivos e a adecuada utilización dos recursos asignados.

Artigo 52. Impugnación e reclamacións contra os actos dos organismos autónomos.

1. Os actos e resolucións dos órganos dos organismos autónomos son susceptibles dos recursos administrativos previstos na Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

2. As reclamacións previas, en asuntos civís e laborais, serán resoltas polo órgano máximo do organismo autónomo, agás que o seu estatuto lle asigne a competencia a un dos órganos superiores do ministerio de adscrición.

CAPÍTULO III. AS ENTIDADES PÚBLICAS EMPRESARIAIS

Artigo 53. Funcións e réxime xeral aplicable ás entidades públicas empresariais.

1. As entidades públicas empresariais son organismos públicos aos que se lles encomenda a realización de actividades prestacionais, a xestión de servizos ou a produción de bens de interese público susceptibles de contraprestación.

2. As entidades públicas empresariais réxense polo dereito privado, agás na formación da vontade dos seus órganos, no exercicio das potestades administrativas que teñan atribuídas e nos aspectos especificamente regulados para elas nesta lei, nos seus estatutos e na lexislación orzamentaria.

Artigo 54. Exercicio de potestades administrativas.

1. As potestades administrativas atribuídas ás entidades públicas empresariais só poden ser exercidas por aqueles órganos destas aos que nos estatutos se lles asigne expresamente esta facultade.

2. Nembargantes, para os efectos desta lei, os órganos das entidades públicas empresariais non son asimilables en canto ao seu rango administrativo ao dos órganos da Administración xeral do Estado, agás as excepcións que, para determinados efectos se fixen, en cada caso, nos seus estatutos.

Artigo 55. Persoal ao servizo das entidades públicas empresariais.

1. O persoal das entidades públicas empresariais réxese polo dereito laboral, coas especificacións dispostas neste artigo e as excepcións relativas aos funcionarios públicos da Administración xeral do Estado e, se é o caso, doutras administracións públicas, que se rexerán pola lexislación sobre función pública que lles resulte de aplicación.

2. A selección do persoal laboral destas entidades realizarase conforme as seguintes regras:

a) O persoal directivo, que se determinará nos estatutos da entidade, será nomeado consonte os criterios establecidos no punto 10 do artigo 6 desta lei, atendendo á experiencia no desempeño de postos de responsabilidade na xestión pública ou privada.

b) O resto do persoal será seleccionado mediante convocatoria pública baseada nos principios de igualdade, mérito e capacidade.

3. A determinación e modificación das condicións retributivas, tanto do persoal directivo coma do resto do persoal, requirirán o informe conxunto, previo e favorable, dos ministerios de Administracións Públicas e de Economía e Facenda.

4. Os ministerios a que se refire o punto anterior efectuarán, coa periodicidade adecuada, controis específicos sobre a evolución dos gastos de persoal e da xestión dos seus recursos humanos, conforme os criterios previamente establecidos por eles.

5. A lei de creación de cada entidade pública empresarial deberá determinar as condicións conforme as cales os funcionarios da Administración xeral do Estado e, se é o caso, doutras administracións Públicas, poderán cubrir destinos na referida entidade, e establecerá, así mesmo, as competencias que a ela lle correspondan sobre este persoal, que, en todo caso, serán as que teñan legalmente atribuídas os organismos autónomos.

Artigo 56. Patrimonio das entidades públicas empresariais.

O réxime patrimonial das entidades públicas empresariais será o establecido na Lei do patrimonio das administracións públicas.

Artigo 57. Réxime de contratación das entidades públicas empresariais.

1. A contratación das entidades públicas empresariais réxese polas previsións contidas ao respecto na lexislación de contratos das administracións públicas.

2. Será necesaria a autorización do titular do ministerio ao cal se encontren adscritas para subscribir contratos de contía superior á previamente fixada por el.

Artigo 58. Réxime orzamentario das entidades públicas empresariais.

O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade, intervención e de control financeiro das entidades públicas empresariais será o establecido na Lei xeral orzamentaria.

Artigo 59. Control de eficacia das entidades públicas empresariais.

1. As entidades públicas empresariais están sometidas a un control de eficacia que será exercido polo ministerio e, se é o caso, polo organismo público ao que estean adscritas, sen prexuízo do control establecido ao respecto pola Lei xeral orzamentaria. Este control ten por finalidade comprobar o grao de cumprimento dos obxectivos e a adecuada utilización dos recursos asignados.

2. O control do cumprimento dos compromisos específicos que, se é o caso, asumise a entidade pública nun convenio ou contrato-programa, corresponderalle ademais á comisión de seguimento regulada no propio convenio ou contrato-programa, e ao Ministerio de Economía e Facenda nos supostos previstos para o efecto pola Lei xeral orzamentaria.

Artigo 60. Impugnación e reclamación contra os actos das entidades públicas empresariais.

1. Contra os actos ditados no exercicio de potestades administrativas polas entidades públicas empresariais caben os recursos administrativos previstos na Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

2. As reclamacións previas á vía xudicial, civil ou laboral, serán resoltas polo órgano máximo do organismo, agás que, polos seus estatutos, tal competencia se lle atribúa ao ministerio ou organismo público ao cal estea adscrito.

CAPÍTULO IV. CREACIÓN, MODIFICACIÓN E EXTINCIÓN DOS ORGANISMOS AUTÓNOMOS E ENTIDADES PÚBLICAS EMPRESARIAIS

Artigo 61. Creación de organismos públicos.

1. A creación dos organismos autónomos e das entidades públicas empresariais efectuarase por lei. A lei de creación establecerá:

- a) O tipo de organismo público que crea, con indicación dos seus fins xerais, así como o ministerio ou organismo de adscrición.
- b) Se é o caso, os recursos económicos, así como as peculiaridades do seu réxime de persoal, de contratación, patrimonial, fiscal e calquera outra que, pola súa natureza, exixan norma con rango de lei.

2. O anteproxecto de lei de creación do organismo público que se presente ao Goberno deberá ser acompañado dunha proposta de estatutos e do plan inicial de actuación do organismo aos que se refire o artigo seguinte.

Artigo 62. Estatutos e plan de actuación.

1. Os estatutos dos organismos autónomos e das entidades públicas empresariais regularán os seguintes extremos:

- a) A determinación dos máximos órganos de dirección do organismo, xa sexan unipersoais ou colexiados, así como a súa forma de designación, con indicación daqueles dos que os actos e resolucións esgoten a vía administrativa.

A configuración dos órganos colexiados, se os houber, coas especificacións sinaladas no punto 2 do artigo 38 desta lei.

- b) As funcións e competencias do organismo, con indicación das potestades administrativas xerais que este pode exercer, e a distribución das competencias entre os órganos de dirección, así como o rango administrativo deles no caso dos organismos autónomos e a determinación dos órganos que, excepcionalmente, se asimilen aos dun determinado rango administrativo, no suposto das entidades públicas empresariais.

No caso das entidades públicas empresariais, os estatutos tamén determinarán os órganos aos que se confira o exercicio de potestades administrativas.

c) O patrimonio que se lles asigne para o cumprimento dos seus fins e os recursos económicos que teña que financiar o organismo.

d) O réxime relativo a recursos humanos, patrimonio e contratación.

e) O réxime orzamentario, económico-financeiro, de intervención, control financeiro e contabilidade, que será, en todo caso, o establecido na Lei xeral orzamentaria.

f) A facultade de creación ou participación en sociedades mercantís cando iso sexa imprescindible para a consecución dos fins asignados.

2. O plan inicial de actuación do organismo público, que será aprobado polo titular do departamento ministerial do que dependa, deberá contar co previo informe favorable dos ministerios de Administracións Públicas e de Economía e Facenda, e o seu contido, que se determinará regulamentariamente, incluírá, en todo caso, os seguintes extremos :

a) Os obxectivos que o organismo deba alcanzar na área de actividade encomendada.

b) Os recursos humanos, financeiros e materiais precisos para o funcionamento do organismo.

3. Os estatutos dos organismos autónomos e entidades públicas empresariais serán aprobados por real decreto do Consello de Ministros, por iniciativa do titular do ministerio de adscrición e por proposta conxunta dos ministros de Administracións Públicas e de Economía e Facenda.

Os estatutos deberán ser aprobados e publicados con carácter previo á entrada en funcionamento efectivo do organismo público correspondente.

Artigo 63. Modificación e refundición de organismos públicos.

1. A modificación ou refundición de organismos autónomos ou entidades públicas empresariais deberá producirse por lei cando supoña a alteración dos seus fins xerais, do tipo de organismo público ou das peculiaridades relativas aos recursos económicos, ao réxime de persoal, de contratación, patrimonial, fiscal e calquera outra que exixan norma con rango de lei.

2. As modificacións ou refundicións de organismos autónomos ou entidades públicas empresariais, non comprendidas no punto anterior, levarase a cabo, aínda que supoñan modificación da lei de creación, mediante real decreto acordado en Consello de Ministros, por proposta conxunta dos ministros de Administracións Públicas e de Economía e Facenda, e por iniciativa do ministro ou ministros de adscrición ou, en todo caso, de acordo con el.

3. Cando a modificación afecte unicamente á organización do organismo público levarase a cabo por real decreto, por iniciativa do ministro de adscrición, e por proposta do ministro de Administracións Públicas.

4. En todos os casos de refundición de organismos, o ministerio que adopte a iniciativa deberá achegar o plan de actuación do organismo nos termos do punto 2 do artigo anterior.

Artigo 64. Extinción e liquidación de organismos públicos.

1. A extinción dos organismos autónomos e das entidades públicas empresariais producirase:

a) Por determinación dunha lei.

b) Mediante real decreto acordado en Consello de Ministros, por proposta conxunta dos ministros de Administracións Públicas e de Economía e Facenda, e por iniciativa do ministro de adscrición ou, en todo caso, de acordo con el, nos casos seguintes:

Polo transcurso do tempo de existencia sinalado na lei de creación.

Porque a totalidade dos seus fins e obxectivos sexan asumidos polos servizos da Administración xeral do Estado ou polas comunidades autónomas.

Porque os seus fins fosen totalmente cumpridos, de forma que non se xustifique a pervivencia do organismo público.

2. A norma correspondente establecerá as medidas aplicables ao persoal do organismo afectado no marco da lexislación reguladora do devandito persoal. Así mesmo, determinará a integración no patrimonio do Estado dos bens e dereitos que, se é o caso, resulten sobrantes da liquidación do organismo, para a súa afectación a servizos da Administración xeral do Estado ou adscrición aos organismos públicos que procedan conforme o previsto nas disposicións reguladoras do patrimonio do Estado, ingresándose no Tesouro Público o remanente líquido resultante, se o houber.

CAPÍTULO V. RECURSOS ECONÓMICOS E BENS ADSCRITOS

Artigo 65. Recursos económicos.

1. Os recursos económicos dos organismos autónomos poderán provir das seguintes fontes:

- a) Os bens e valores que constitúen o seu patrimonio.
- b) Os produtos e rendas do devandito patrimonio.
- c) As consignacións específicas que tiveren asignadas nos orzamentos xerais do Estado.
- d) As transferencias correntes ou de capital que procedan das administracións ou entidades públicas.
- e) Os ingresos ordinarios e extraordinarios que estean autorizados a percibir, segundo as disposicións polas que se rexan.
- f) As doazóns, legados e outras achegas de entidades privadas e de particulares.
- g) Calquera outro recurso que lles puidese ser atribuído.

2. As entidades públicas empresariais deberán financiarse cos ingresos que se deriven das súas operacións e cos recursos económicos comprendidos nas letras a), b), e) e g) do punto anterior. Excepcionalmente, cando así o prevexa a Lei de creación, poderán financiarse cos recursos sinalados nas restantes letras do mesmo punto.

**12. LEI 16/2010, DO 17 DE
DECEMBRO, DE
ORGANIZACIÓN E
FUNCIONAMENTO DA
ADMINISTRACIÓN XERAL E DO
SECTOR PÚBLICO
AUTONÓMICO DE GALICIA:
TÍTULOS PRELIMINAR, I, II E III.**

LEI 16/2010, DO 17 DE DECEMBRO, DE ORGANIZACIÓN E FUNCIONAMENTO DA ADMINISTRACIÓN XERAL E DO SECTOR PÚBLICO AUTONÓMICO DE GALICIA: TÍTULOS PRELIMINAR, I, II E III.¹

TÍTULO PRELIMINAR. Do ámbito de aplicación

Artigo 1. Obxecto e finalidade da lei

1. Esta lei ten por obxecto regular a organización e o réxime xurídico da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades instrumentais integrantes do sector público autonómico, así como a regulación do exercicio da potestade regulamentaria e do procedemento de elaboración de regulamentos.

2. O fin desta lei é atinxir unha maior racionalización e axilización administrativa e afondar na modernización dos procedementos e dos servizos prestados aos cidadáns por parte da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades instrumentais integrantes do sector público autonómico.

Artigo 2. A Administración xeral de Galicia

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, constituída por órganos xerarquicamente ordenados e dirixida pola Xunta de Galicia, actúa con personalidade xurídica única.

2. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia desenvolve funcións executivas de carácter administrativo, realizando as tarefas nas que se concreta o exercicio da acción de goberno.

Artigo 3. O sector público autonómico

1. Para os efectos desta lei, o sector público autonómico, ademais de pola propia Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, está integrado polas seguintes entidades:

a) Entidades públicas instrumentais dependentes da Administración xeral ou doutras entidades públicas instrumentais da Comunidade Autónoma de Galicia.

b) Outras entidades instrumentais respecto das que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia exerce xuridicamente, de forma directa ou indirecta, unha posición de dominio, entendendo como tal, para estes efectos, aquela na que se exerce un control análogo ao dos

---

¹ DO. Galicia 31 decembro 2010, núm. 251

proprios servizos da Administración.

2. As entidades públicas instrumentais integrantes do sector público autonómico suxeitarán a súa actividade ao dereito administrativo sempre que exerzan potestades administrativas e en calquera outra circunstancia agás que, neste último caso, de acordo coas leis xerais ou sectoriais aplicables ou coas súas específicas normas reguladoras, poidan ou deban someterse ao dereito privado. En todo caso, actuarán baixo o control e a dependencia ou tutela da Administración xeral de Galicia ou doutra entidade instrumental integrante do sector público autonómico.

3. As demais entidades instrumentais integrantes do sector público autonómico actuarán, como regra xeral, en réxime de dereito privado, sen prexuízo de actuaren con suxeición ao dereito administrativo cando así o establezan as leis xerais e sectoriais aplicables.

4. Os consorcios poderán exercer por delegación, logo do acordo do Consello de Xunta e sempre que se recoñeza nos seus estatutos, competencias e potestades administrativas das administracións consorciadas.

TÍTULO I. Réxime xurídico da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia

CAPÍTULO I. Dos principios da organización administrativa e do réxime xurídico dos órganos colexiados

Sección 1ª. Principios xerais

Artigo 4. Principios xerais

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, baixo a dirección da Xunta, e as entidades integrantes do sector público autonómico serven con obxectividade os intereses xerais e actúan con sometemento pleno á Constitución, ao Estatuto de autonomía, á lei e ao resto do ordenamento xurídico.

2. As potestades e competencias administrativas que teñen atribuídas polo ordenamento xurídico a Administración xeral e as entidades que integran o sector público autonómico determinan a súa capacidade de obrar.

3. A organización e a actividade da Administración xeral e das entidades integrantes do sector público autonómico responden ao principio de división funcional. Na súa organización observaranse os seguintes principios:

a) Xerarquía.

b) Descentralización.

c) Desconcentración.

d) Coordinación.

e) Eficacia e eficiencia.

f) Simplificación, claridade, boa fe, imparcialidade, confianza lexítima e proximidade aos cidadáns.

4. O contido deste artigo aplicaráselles tamén ás entidades integrantes do sector público autonómico.

Sección 2ª. Competencia administrativa

Artigo 5. Exercicio da competencia

1. A competencia dos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia é irrenunciable, e será exercida precisamente polos órganos que a teñan atribuída como propia, agás nos casos de delegación ou avocación, nos termos previstos na lei.

2. A encomenda de xestión, a delegación de sinatura e a suplencia non supoñen alteración da titularidade da competencia, aínda que si dos elementos determinantes do seu exercicio que en cada caso se prevexan.

3. A titularidade e o exercicio das competencias atribuídas aos órganos administrativos poderán ser desconcentrados noutros xerarquicamente dependentes daqueles nos termos e cos requisitos que prevexan as propias normas de atribución de competencias.

4. As funcións correspondentes ás competencias dunha consellaría que non sexan asignadas por lei a un concreto órgano administrativo entenderanse atribuídas aos órganos inferiores competentes por razón da materia e do territorio, e, de existiren varios destes, ao superior xerárquico común, sen prexuízo de que mediante decreto se poida designar como titular da competencia outro órgano da mesma consellaría.

5. Os órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia estenden a súa competencia a todo o territorio da Comunidade Autónoma, agás indicación en sentido contrario das normas aplicables.

Artigo 6. Delegación de competencias

1. O exercicio das competencias cuxa titularidade lles corresponda a órganos da Administración autonómica poderá ser delegado noutros órganos da propia Administración autonómica ou dalgunha entidade integrante do sector público autonómico.
2. Cando entre os órganos delegante e delegado non exista relación xerárquica e pertencen á mesma consellaría, será necesaria a aprobación previa do órgano superior común. Se delegante e delegado non pertencen á mesma consellaría, requirirase a autorización da persoa titular da consellaría á que pertence o órgano delegado.
3. No caso de que un órgano da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia delegue o exercicio de competencias nun órgano dunha entidade instrumental do sector autonómico, tal delegación deberá ser previamente aprobada, se os houber, polos órganos dos que dependan o órgano delegante e o órgano delegado, agás que o delegante sexa o titular da consellaría de adscrición da entidade instrumental, caso no que abundará coa decisión deste.
4. En ningún caso poderán ser obxecto de delegación as competencias relativas a:
  - a) Os asuntos que deban ser sometidos a acordo da Xunta de Galicia, sen prexuízo das competencias do Consello da Xunta cuxo exercicio se lles atribúa ás súas comisións delegadas.
  - b) A aprobación de regulamentos.
  - c) Os asuntos que se refiran ás relacións institucionais coa Xefatura do Estado, coa Presidencia do Goberno do Estado, coas Cortes Xerais, coas presidencias dos consellos de goberno das comunidades autónomas, co Parlamento de Galicia e coas demais asembleas lexislativas das comunidades autónomas e coa Unión Europea.
  - d) A resolución dos recursos nos órganos administrativos que diten os actos obxecto do recurso.
  - e) As materias nas que así se determine por unha norma con rango de lei.
5. Non constitúe impedimento para que se poida delegar a competencia para resolver un procedemento a circunstancia de que a súa norma reguladora prevexa, como trámite preceptivo, a emisión dun ditame ou informe; no entanto, non se poderá delegar a competencia para resolver un asunto concreto unha vez que no correspondente procedemento se emitise un ditame ou informe preceptivo acerca del.

6. As delegacións de competencias e a súa revogación deberán publicarse no Diario Oficial de Galicia e figurar dun xeito permanente e accesible na páxina web institucional da consellaría ou do órgano delegante.
7. Os actos e as resolucións administrativas ditados por delegación farán constar esta circunstancia, con referencia ao número e á data da súa publicación no Diario Oficial de Galicia, e consideraranse ditados polo órgano delegante.
8. Salvo autorización expresa dunha lei, non se poderán delegar as competencias que se exerzan por delegación.
9. A delegación será revogable en calquera momento polo órgano que a conferise.
10. A delegación de competencias atribuídas a órganos colexiados para cuxo exercicio ordinario se requira un quórum especial deberá adoptarse observando, en todo caso, o devandito quórum.

Artigo 7. Avocación

1. Os órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia poderán avocar para si o coñecemento dun asunto cuxa resolución lle corresponda ordinariamente ou por delegación a un órgano administrativo dependente, cando haxa circunstancias de índole técnica, económica, social, xurídica ou territorial que o fagan conveniente.
2. Cando se producise delegación do exercicio de competencias entre órganos que non son dependentes xerarquicamente, a avocación só poderá ser acordada polo órgano delegante.
3. A avocación realizarase mediante acordo motivado que lles deberá ser notificado aos interesados no procedemento, se os houber, con anterioridade á resolución final que se dite. A avocación, salvo que sexa acordada por un membro da Xunta de Galicia, deberá ser posta tamén en coñecemento do superior xerárquico do órgano avocante.
4. Contra o acordo de avocación non caberá recurso, aínda que a posible ilegalidade da avocación poderá facerse valer, de ser o caso, no recurso que se interpoña contra a resolución do procedemento.

Artigo 8. Encomenda de xestión intrasubxectiva

1. A realización de actividades de carácter material, técnico ou de servizos da competencia dos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou das entidades de dereito público dependentes dela poderá ser encomendada intrasubxectivamente a outros órganos da

mesma administración ou entidade que o encomendante, por razóns de eficacia ou cando non se posúan os medios idóneos para o seu desempeño.

2. A encomenda de xestión non supón cesión de titularidade da competencia nin dos elementos substantivos do seu exercicio, e será responsabilidade do órgano encomendante ditar cantos actos ou cantas resolucións de carácter xurídico lle dean soporte á concreta actividade material obxecto de encomenda ou aqueles nos que esta se integre.

3. A encomenda de xestión a órganos pertencentes á mesma consellaría deberá ser autorizada pola persoa titular da consellaría correspondente. Para a encomenda de xestión a órganos pertencentes a diferente consellaría ou dependentes de diferente consellaría será precisa a autorización do Consello da Xunta.

4. A encomenda de xestión intrasubxectiva formalizarase por medio da resolución de autorización e dos acordos que se asinen entre os órganos correspondentes unha vez autorizada a encomenda de xestión, e deberá ser publicada no Diario Oficial de Galicia co contido mínimo seguinte:

- a) Actividade ou actividades ás que se refira.
- b) Natureza e alcance da xestión encomendada.
- c) Prazo de vixencia e supostos nos que proceda a finalización anticipada da encomenda ou a súa prórroga.

Así mesmo, nos termos descritos neste punto, tamén deberán ser publicadas as sucesivas prórrogas da encomenda que, se é o caso, se asinen.

5. A encomenda de xestión publicarase na páxina web institucional dos órganos intervinientes, para os efectos informativos.

Artigo 9. Encomenda de xestión intersubxectiva entre administracións públicas e entidades públicas

1. A encomenda de xestión tamén se poderá levar a cabo entre órganos pertencentes a distintas administracións e entidades públicas, pertencen ou non ao sector público autonómico, coa condición de que conorra algunha das seguintes circunstancias:

- a) Que o órgano que realice a actividade encomendada o faga a título gratuito.
- b) Que a entidade que vaia desenvolver a actividade encomendada

poida ser considerada como medio propio ou servizo técnico da entidade encomendante.

c) Que, polo seu obxecto, pola súa causa ou por outra circunstancia xuridicamente relevante, non teña a natureza de contrato suxeito á Lei de contratos do sector público.

2. A encomenda de xestión intersubxectiva articularase por medio de convenios interadministrativos de colaboración. Non obstante, no caso de que a entidade á que pertence o órgano que vaia realizar a encomenda teña a consideración de medio propio e servizo técnico da entidade á que pertence o encomendante, a encomenda instrumentarase por medio de resolución da consellaría de adscrición da entidade.

3. Para a súa efectividade, o instrumento no que se formalice a encomenda de xestión intersubxectiva deberá ser publicado no Diario Oficial de Galicia co contido mínimo previsto no artigo anterior.

4. A encomenda de xestión de actividades e servizos que sexan competencia doutras administracións públicas en favor de órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou entes públicos do sector público autonómico requirirá a aceptación previa do Consello da Xunta e será formalizada mediante a sinatura do correspondente convenio.

Artigo 10. Encomendas a outras entidades

1. Poderá encargarse a realización de tarefas a entidades de dereito privado que reúnan a condición de medio propio da Administración ou entidade pública encomendante mediante resolución unilateral do órgano que se determine conforme o artigo 47º desta lei.

2. Poderá encargarse a realización de tarefas a outras persoas físicas ou xurídicas de dereito privado por medio de convenios sempre que se respecten os contidos e límites da lexislación básica sobre contratación do sector público. Por medio de tales convenios de colaboración non se lles poderá encargar a estas persoas físicas ou xurídicas privadas actividades que, segundo a lexislación vixente, teñan que realizarse con suxeición ao dereito administrativo.

Artigo 11. Delegación de sinatura

1. Os titulares dos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia poderán, en materia da súa propia competencia, delegar a sinatura das súas resolucións e dos seus actos administrativos nos titulares dos órganos que dependan deles, dentro dos límites sinalados para a delegación de competencias.

2. A delegación da sinatura non alterará a competencia do órgano delegante e para a súa validez non será necesaria a súa publicación.

3. Nas resolucións e nos actos que se asinen por delegación farase constar a autoridade de procedencia. Para estes efectos, a sinatura deberá ir precedida da expresión «por delegación de sinatura», con indicación do cargo que autoriza e do órgano autorizado.

4. Non caberá delegación de sinatura nas resolucións de carácter sancionador.

Artigo 12. Suplencia

1. Os titulares dos órganos administrativos poderán ser suplidos temporalmente nos supostos de vacante, ausencia ou enfermidade por quen designe o órgano competente para o nomeamento daqueles.

2. Se non se designa suplente, a competencia do órgano administrativo será exercida por quen designe o órgano administrativo inmediato superior do que dependa.

3. A suplencia non implicará alteración da competencia.

Artigo 13. Conflitos de atribucións

1. Na Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia os conflitos de atribucións só se poderán suscitar entre órganos non relacionados xerarquicamente, e respecto de asuntos sobre os cales non finalizase o procedemento administrativo.

2. Os conflitos de atribucións positivos ou negativos entre órganos dunha mesma consellaría serán resoltos polo superior xerárquico común no prazo de dez días hábiles sen que caiba recurso ningún.

3. Nos conflitos positivos, o órgano que se considere competente requirirá de inhibición a aquel que coñeza do asunto, o cal suspenderá o procedemento por un prazo de dez días hábiles. Se dentro deste prazo acepta o requirimento, remitiralle o expediente ao órgano que o formulase. No caso de considerarse competente, remitiralle acto seguido as actuacións ao superior xerárquico común.

4. Nos conflitos negativos, o órgano que se considere incompetente remitiralle as actuacións ao órgano que considere competente, que decidirá no prazo de dez días hábiles, e este, no caso de considerarse incompetente, remitiralle acto seguido o expediente co seu informe ao superior xerárquico común.

5. Os conflitos de atribucións entre diferentes consellarías serán resolto por acordo asinado conxuntamente polas propias persoas titulares das consellarías afectadas. No caso de discrepancia, daráselle traslado ao Consello da Xunta de Galicia, que resolverá no prazo de dez días, sen que contra a súa decisión caiba recurso ningún.

Sección 3ª. Órganos colexiados

Artigo 14. Réxime xurídico

1. Os órganos colexiados réxense pola lexislación básica sobre réxime xurídico das administracións públicas, pola lexislación específica aplicable, polas normas contidas nesta sección e polos seus regulamentos de réxime interior.

2. Os órganos colexiados das distintas administracións públicas nos que participen organizacións representativas de intereses sociais, así como aqueles compostos por representacións de distintas administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, poderán establecer ou completar as súas propias normas de funcionamento.

Os órganos colexiados aos que se refire este punto quedarán integrados na Administración pública que corresponda, aínda que sen participar na estrutura xerárquica desta, agás que así o establezan as súas normas de creación ou se desprenda das súas funcións ou da propia natureza do órgano colexiado.

3. As normas contidas nesta sección non lle serán aplicables ao Consello da Xunta nin ás súas comisións delegadas.

Artigo 15. Requisitos de creación

A constitución dun órgano colexiado terá como presuposto indispensable a determinación dos seguintes aspectos na súa norma de creación:

- a) Os seus fins e obxectivos.
- b) A súa integración administrativa ou dependencia xerárquica.
- c) A composición e os criterios para a designación da persoa titular da súa presidencia e dos restantes membros.
- d) As funcións de decisión, proposta, asesoramento, seguimento e control, así como calquera outra que se lle atribúa.
- e) A dotación dos créditos necesarios, de ser o caso, para o seu

funcionamento.

Artigo 16. Presidencia

1. En cada órgano colexiado correspóndelle á presidenta ou ao presidente:

a) Desempeñar a representación do órgano.

b) Acordar a convocatoria das sesións ordinarias e extraordinarias e a fixación da orde do día, tendo en conta, de ser o caso, as peticións dos demais membros formuladas coa suficiente antelación.

c) Presidir as sesións, moderar o desenvolvemento dos debates e suspendelos por causas xustificadas.

d) Dirimir co seu voto os empates, para os efectos de adoptar acordos, agás se se trata dos órganos colexiados nos que participen organizacións representativas de intereses sociais, así como daqueles compostos por representacións da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e doutras administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, nos que o voto será dirimente de establecérenos así as súas propias normas.

e) Asegurar o cumprimento das leis.

f) Visar as actas e certificacións dos acordos do órgano.

g) Exercer cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de presidente do órgano.

2. A persoa que exerza a presidencia sempre terá a condición de membro do órgano colexiado.

3. Nos casos de vacante, ausencia, enfermidade ou outra causa legal, o presidente será substituído polo vicepresidente, se o houber, e, de faltar este, polo membro do órgano colexiado de maior xerarquía, antigüidade ou idade, por esta orde, de entre os seus compoñentes.

Esta norma non lles será aplicable aos órganos colexiados nos que participen organizacións representativas de intereses sociais, nin tampouco a aqueles compostos por representacións da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e doutras administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, nos que o réxime de substitución do presidente debe estar especificamente regulado en cada caso, ou establecido expresamente por acordo do pleno do órgano colexiado.

Artigo 17. Membros

1. En cada órgano colexiado correspóndelles aos seus membros:

a) Recibir, cunha antelación mínima de corenta e oito horas, a convocatoria que conteña a orde do día das reunións. A información sobre os temas que figuren na orde do día estará á disposición dos membros coa antelación referida.

b) Participar nos debates das sesións.

c) Exercer o seu dereito ao voto e formular o seu voto particular, así como expresar o sentido do seu voto e os motivos que o xustifican.

d) Non absterse nas votacións aqueles que pola súa calidade de autoridades ou persoal ao servizo das administracións públicas teñan a condición de membros de órganos colexiados.

e) Formular rogos e preguntas.

f) Obter a información precisa para cumprir as funcións asignadas.

g) Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición.

2. Os membros dun órgano colexiado non poderán atribuírse as funcións de representación recoñecidas a este, salvo que expresamente lles fosen outorgadas por unha norma ou por acordo validamente adoptado, para cada caso concreto, polo propio órgano.

3. En caso de ausencia ou de enfermidade e, en xeral, cando conorra algunha causa xustificada, os membros titulares do órgano colexiado serán substituídos polos seus suplentes, se os houber.

4. Cando se trate de órganos colexiados nos que participen organizacións representativas de intereses sociais, así como daqueles compostos por representacións da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e outras administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, estas poderán substituír os seus membros titulares por outros, acreditándoo ante a secretaría do órgano colexiado, respectando as reservas e limitacións que establezan as súas normas de organización.

Artigo 18. Secretaría

1. Os órganos colexiados terán unha secretaria ou un secretario, que poderá ser un membro do propio órgano ou un empregado público ao servizo da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou

da entidade pública na que se integre o órgano do que se trate.

2. A designación e o cesamento, así como a substitución temporal da persoa que exerza a secretaría en supostos de vacante, ausencia ou enfermidade, realizaranse segundo o disposto nas normas específicas de cada órgano e, no caso da súa falta, por acordo deste.

3. Correspóndelle á secretaria ou ao secretario do órgano colexiado:

a) Asistir ás reunións, con voz pero sen voto se non é membro do órgano e con voz e voto se é membro del.

b) Efectuar a convocatoria das sesións do órgano por orde da súa presidencia, así como as citacións aos seus membros.

c) Recibir os actos de comunicación dos membros co órgano e, polo tanto, as notificacións, peticións de datos, rectificacións ou calquera outra clase de escritos dos que deba ter coñecemento.

d) Preparar o despacho dos asuntos e redactar e autorizar as actas das sesións.

e) Expedir certificacións das consultas, ditames e acordos aprobados.

f) Cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de secretaria ou secretario.

Artigo 19. Convocatorias e sesións

1. Para a válida constitución do órgano, para os efectos da realización de sesións, das deliberacións e da toma de acordos, requirirase a presenza do presidente e do secretario ou, de ser o caso, daqueles que os substitúan, e da metade, polo menos, dos seus membros, agás o disposto no punto 2 deste artigo.

Cando se trate dos órganos colexiados nos que participen entidades representativas de intereses sociais, así como daqueles compostos por representacións da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e doutras administracións públicas, contén ou non con participación de organizacións representativas de intereses sociais, o presidente poderá considerar validamente constituído o órgano, para os efectos da realización de sesións, de estaren presentes os representantes das administracións públicas e das organizacións representativas de intereses sociais membros do órgano aos cales se lles atribúe a condición de voceiros.

2. Os órganos colexiados poderán establecer o réxime propio de

convocatorias, se este non está previsto polas súas normas de funcionamento. Tal réxime poderá prever unha segunda convocatoria e especificar para esta o número de membros necesarios para constituír validamente o órgano.

3. Non poderá ser obxecto de deliberación ou acordo ningún asunto que non figure incluído na orde do día, agás que estean presentes todos os membros do órgano colexiado e sexa declarada a urxencia do asunto polo voto favorable da maioría.

4. Os acordos serán adoptados por maioría simple de votos, agás que as súas normas específicas prevexan outras maiorías.

5. Quen acredite a titularidade dun interese lexítimo poderá dirixirse ao secretario dun órgano colexiado para que lle sexa expedida certificación dos seus acordos.

Artigo 20. Actas

1. De cada sesión que realice o órgano colexiado o secretario levantará a acta, que especificará necesariamente os asistentes, a orde do día da reunión, as circunstancias do lugar e tempo nas que se realizou, os puntos principais das deliberacións, así como o contido dos acordos adoptados.

2. Na acta figurará, por solicitude dos respectivos membros do órgano, o voto contrario ao acordo adoptado, a súa abstención e os motivos que a xustifiquen ou o sentido do seu voto favorable. Así mesmo, calquera membro ten dereito a solicitar a transcripción íntegra da súa intervención ou proposta, sempre que se refira a algún dos puntos da orde do día e achegue no acto, ou no prazo que sinala o presidente, o texto que se corresponda fielmente coa súa intervención, e farase constar así na acta ou uniráselle copia a esta.

3. Os membros que discrepen do acordo maioritario poderán formular voto particular por escrito no prazo de corenta e oito horas contado desde o momento no que o presidente dea por finalizada a sesión, que se lle incorporará ao texto aprobado.

4. Cando os membros do órgano voten en contra ou se absteñan, quedarán exentos da responsabilidade que, de ser o caso, poida derivar dos acordos.

5. As actas aprobaranse na mesma ou na seguinte sesión; no entanto, o secretario poderá emitir certificación sobre os acordos específicos que se adoptasen, sen prexuízo da ulterior aprobación da acta.

Nas certificacións de acordos adoptados emitidas con anterioridade á

aprobación da acta farase constar expresamente tal circunstancia.

Artigo 21. Uso de medios electrónicos

1. Os órganos colexiados poderán constituírse e adoptar acordos utilizando medios electrónicos, respectando os trámites esenciais establecidos nos artigos 26º e 27º.1 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, na Lei 4/2006, de transparencia e boas prácticas na Administración pública galega, e nesta lei.

2. A convocatoria poderá efectuarse por medio do correo electrónico sempre que se cumpran os seguintes requisitos:

a) O sistema de notificación electrónica permitirá acreditar a data e a hora na que se produza a posta á disposición do interesado da convocatoria notificada, así como a de acceso ao seu contido, momento a partir do cal a notificación se entenderá practicada para todos os efectos legais; en todo caso, presumirase que a notificación se produciu polo transcurso de 24 horas, excluindo sábados, domingos e festivos, desde a posta á disposición do interesado da convocatoria notificada, agás que, de oficio ou por instancia do destinatario, se comprobe a imposibilidade técnica ou material do acceso.

b) Todos os membros do órgano colexiado que teñan a condición de cargo público ou empregado público da Administración da que forme parte o devandito órgano serán notificados no seu enderezo electrónico institucional correspondente. O resto dos membros dos órganos colexiados serán notificados electronicamente no enderezo de correo electrónico que sinalen para ese efecto.

3. Os membros dun órgano colexiado poderán ser validamente convocados para que a sesión se realice en varios lugares simultaneamente sempre que os medios técnicos permitan o normal desenvolvemento da sesión e o respecto dos dereitos dos membros. Unha vez constituído o órgano, a persoa que exerza a súa presidencia designará, para cada un dos lugares onde non se atope fisicamente o secretario, un dos membros asistentes para que o auxilie nas súas funcións.

4. Adicionalmente ao disposto no artigo 20º.5, as actas das sesións dos órganos colexiados poderán ser aprobadas por vía telemática, logo de sérenlles remitidas aos seus membros ao seu enderezo electrónico.

Artigo 22. Órganos colexiados consultivos

1. Os órganos colexiados da Administración xeral da Comunidade

Autónoma de Galicia cuxas funcións sexan exclusiva ou principalmente emitir informes ou propostas, asesorar ou resolver consultas denominaranse consellos.

2. Con carácter departamental ou interdepartamental poderanse crear consellos asesores. A composición e as funcións destes consellos determinaranse nas normas de creación respectivas e os seus informes non terán carácter vinculante, agás disposición legal en sentido contrario.

CAPÍTULO II. Da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia

Sección 1ª. Aspectos xerais

Artigo 23. Organización en consellarías

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia organízase en consellarías atendendo ao principio de división material de competencias, e correspóndelle a cada unha delas o desenvolvemento dun ou de varios sectores de actividade administrativa.

2. A creación, modificación e supresión de consellarías será aprobada por decreto da persoa titular da Presidencia da Xunta.

3. A organización en consellarías non obsta para a existencia de órganos superiores ou de dirección, así como entes do sector público non integrados nunha consellaría, que, excepcionalmente, se adscriban á Presidencia da Xunta de Galicia ou aos órganos superiores dependentes dela.

Artigo 24. Órganos centrais e territoriais

1. Os órganos centrais da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia son aqueles que exercen as súas competencias no ámbito territorial da Comunidade Autónoma.

2. Os órganos territoriais son aqueles que exercen as súas competencias nun ámbito territorial inferior ao da Comunidade Autónoma de Galicia.

3. Cando o desenvolvemento de competencias propias da Administración xeral da Comunidade Autónoma o faga necesario, poderán crearse órganos ou unidades administrativas que exerzan a súa competencia funcional fóra do territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, tanto no ámbito territorial estatal coma no exterior.

Artigo 25. Órganos superiores e de dirección

1. Son órganos superiores da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia a Presidencia da Xunta de Galicia, as consellarías, a vicepresidencia ou vicepresidencias, de existiren estas, e as secretarías xerais.
2. Son órganos de dirección da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia as secretarías xerais técnicas, as direccións xerais e equivalentes, as vicesecretarías xerais, as subdireccións xerais, as delegacións territoriais, as secretarías territoriais e as xefaturas territoriais.
3. Todos os demais órganos e unidades administrativas da Administración xeral da Comunidade Autónoma están baixo a dependencia dun órgano superior ou de dirección.
4. Correspóndelles aos órganos superiores establecer os plans de actuación da organización situada baixo a súa responsabilidade; e aos órganos de dirección, o seu desenvolvemento e execución.
5. Correspóndelle á Xunta de Galicia determinar a estrutura orgánica superior da vicepresidencia ou vicepresidencias, de existiren estas, así como a das consellarías da Xunta de Galicia.

Sección 2ª. Secretarías xerais

Artigo 26. Secretarías xerais

1. Na estrutura das consellarías, na da Presidencia da Xunta de Galicia e na das vicepresidencias, de existiren estas, poderanse integrar secretarías xerais. As secretarías xerais son órganos superiores da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, directamente responsables da execución da acción de goberno nun sector de actividade específica dunha consellaría baixo a dirección da persoa titular desta, nos termos fixados en cada caso por medio do correspondente decreto de estrutura orgánica.
2. As persoas titulares das secretarías xerais dirixen e coordinan as direccións xerais situadas baixo a súa dependencia, e responden perante a conselleira ou o conselleiro da execución dos obxectivos fixados.
3. Compételles ás persoas titulares das secretarías xerais:
  - a) A dirección e o control do exercicio das competencias sobre o sector da actividade administrativa que se lles asigne no decreto de estrutura orgánica da consellaría e, de ser o caso, o exercicio daquelas outras competencias delegadas pola persoa titular da consellaría.

b) Exercer as competencias inherentes á súa responsabilidade de dirección e, en particular, impulsar a consecución dos obxectivos e a execución dos proxectos que, no seu ámbito de actividade, lles sexan encargados pola conselleira ou polo conselleiro, controlar o seu cumprimento, supervisar a actividade dos órganos directivos adscritos e impartirlles instrucións aos seus titulares.

c) Resolver os recursos interpostos contra as resolucións dos órganos directivos que dependan directamente delas cando non poñan fin á vía administrativa, e resolver tamén os conflitos de atribucións suscitados entre os devanditos órganos.

d) Calquera outra competencia atribuída por outra norma xurídica.

4. As persoas titulares das secretarías xerais serán nomeadas por decreto do Consello da Xunta.

5. Como órganos superiores da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, poderán integrarse na Presidencia, con carácter excepcional, as secretarías xerais directamente responsables da execución da acción de goberno nun sector de actividade específica ou ben con funcións de apoio e asesoramento técnico, e unha delas terá atribuídas as competencias previstas no artigo 29º desta lei. As secretarías xerais integradas na Presidencia desenvolverán as súas competencias nos termos previstos no punto 3º deste artigo, baixo a dependencia funcional da Presidencia e a dependencia orgánica da conselleira ou do conselleiro que se determine na norma de aprobación da estrutura correspondente, que poderá desconcentrar neles a titularidade e o exercicio das súas competencias.

Sección 3ª. Órganos de dirección

Artigo 27. Determinación de competencias e funcións

1. Os decretos de estrutura determinarán os distintos órganos de dirección, as competencias e as funcións dos órganos que deles dependen e, en particular, dos postos con rango de subdirección xeral e xefatura de servizo.

2. As demais unidades administrativas determinaranse nas correspondentes relacións de postos de traballo.

Artigo 28. Nomeamento e estatuto persoal

1. As persoas titulares das secretarías xerais técnicas, das direccións xerais e das delegacións territoriais serán nomeadas e separadas libremente por decreto do Consello da Xunta, atendendo a criterios de

competencia profesional e experiencia, entre persoas que reúnan os requisitos de solvencia académica, profesional, técnica ou científica que en cada caso sexan necesarios para o desenvolvemento da función.

2. As persoas titulares das vicesecretarías xerais, subdireccións xerais e secretarías territoriais serán nomeadas e separadas, a través do procedemento de libre designación regulado na Lei da función pública de Galicia, pola persoa titular da consellaría da que dependan entre funcionarios de carreira do grupo A1. A designación deste persoal realizarase mediante convocatoria pública, que consiste na apreciación discrecional polo órgano competente da idoneidade dos candidatos en relación cos requisitos exixidos para o desempeño do posto.

3. As convocatorias para a provisión de postos de libre designación incluírán os seguintes datos:

- a) A identificación do posto.
- b) Os requisitos necesarios para participar na convocatoria.

Artigo 29. Secretarías xerais técnicas

1. En cada consellaría haberá unha secretaría xeral técnica con relación xerárquica directa coa conselleira ou co conselleiro, e cuxo titular desempeñará as seguintes funcións:

- a) Representar a consellaría por orde do seu titular.
- b) Coordinar, baixo a dirección da persoa titular da consellaría, os programas e as actuacións das diferentes direccións xerais e entes do sector público adscritos á consellaría.
- c) Prestarlle asistencia técnica e administrativa á persoa titular da consellaría en cantos asuntos esta considere conveniente.
- d) Actuar como órgano de comunicación coas demais consellarías.
- e) Dirixir e xestionar os servizos comúns do departamento, así como os órganos e as unidades administrativas que estean baixo a súa dependencia.
- f) Velar pola organización, simplificación e racionalización da actividade administrativa, e propor as modificacións encamiñadas a mellorar e perfeccionar os servizos.
- g) Elaborar os proxectos de plans xerais de actuación da consellaría.

h) Elaborar o anteproxecto de orzamento correspondente á consellaría e levar a cabo o seguimento da execución orzamentaria.

i) Emitir informe sobre os anteproxectos de lei e proxectos de regulamentos da consellaría e tramitalos.

j) Emitir informe sobre os anteproxectos de lei e de regulamentos doutras consellarías.

k) Xestionar os medios materiais adscritos ao funcionamento da consellaría.

l) Resolver os conflitos de atribucións que xurdan entre órganos dependentes dela.

m) Proporlle á persoa titular da consellaría a resolución que xulgue procedente nos asuntos da súa competencia cuxa tramitación lle estea encomendada.

n) Responsabilizarse dos servizos de lexislación, documentación e publicación da consellaría.

ñ) Velar polo cumprimento da Lei 2/2007, de igualdade no traballo entre homes e mulleres.

o) Garantir a accesibilidade á información do seu departamento segundo a Lei 4/2006, de transparencia e boas prácticas na Administración pública galega.

p) Aqueloutras que lle asigne o órgano competente ou que lle atribúa o ordenamento xurídico.

2. Figurarán adscritas organicamente ás secretarías xerais técnicas, con nivel de subdirección xeral, a/as asesoría/s xurídica/s da consellaría e a intervención delegada, que dependerán funcionalmente da Asesoría Xurídica Xeral da Xunta de Galicia e da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, respectivamente.

Artigo 30. Direccións xerais

1. En cada consellaría existirán unha ou varias direccións xerais con relación xerárquica directa coa persoa titular da consellaría ou da secretaría xeral, de ser o caso. A directora ou o director xeral desempeñará as seguintes funcións:

a) Elaborar os programas de actuación específicos da dirección xeral.

b) Dirixir e xestionar os servizos e resolver os asuntos da consellaría que sexan da súa competencia e os que lle delegue a persoa titular da consellaría.

c) Impulsar, coordinar e supervisar as actividades que se desenvolvan nas dependencias ao seu cargo e velar polo bo funcionamento dos órganos e das unidades dependentes e do persoal integrado neles.

d) Resolver os conflitos de atribucións que xurdan entre os órganos dependentes del.

e) Elaborar o proxecto de orzamento e a memoria de funcionamento do seu centro directivo.

f) Ditalle ou proporlle á persoa titular da consellaría, segundo proceda, as resolucións en materia da competencia do seu centro directivo.

g) Informar a persoa titular da consellaría en todos os asuntos atribuídos ao centro directivo da súa competencia.

h) Formularlle ao órgano competente propostas sobre a organización e o funcionamento dos servizos ao seu cargo.

i) As demais atribucións que se lle asignen.

j) Aqueloutras funcións que lle sexan atribuídas polo ordenamento xurídico vixente.

2. Como órganos directivos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, poderán integrarse na Presidencia, con carácter excepcional, direccións xerais que desenvolverán as súas competencias nos termos previstos no punto anterior, baixo a dependencia funcional da Presidencia e a dependencia orgánica da persoa titular da consellaría que se determine na norma de aprobación da estrutura correspondente, que poderá desconcentrar a titularidade e o exercicio das súas competencias nestes órganos.

Artigo 31. Delegacións territoriais

1. Con competencias sobre ámbitos territoriais inferiores ao da Comunidade Autónoma de Galicia, existirán delegacións territoriais da Xunta de Galicia, nas cales se integran todos os órganos e unidades administrativas da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia no correspondente ámbito territorial na forma na que se determine regulamentariamente.

2. Á fronte de cada delegación territorial haberá un delegado territorial

con rango de director xeral.

3. As delegacións territoriais dependen organicamente da consellaría competente en materia de administracións públicas, e para o desenvolvemento das súas funcións contarán co apoio e coa coordinación da secretaría xeral técnica do devandito departamento. Sen prexuízo do anterior, tamén poderán recibir directrices ou instrucións procedentes doutras consellarías desde os seus respectivos ámbitos competenciais materiais.

4. Os delegados territoriais son competentes no seu ámbito territorial para:

a) Representar a Xunta.

b) Manter as necesarias relacións de cooperación e, de ser o caso, coordinación coa Administración do Estado, cos entes locais e con outros organismos públicos.

c) Coordinar a actuación de todos os órganos e de todas as unidades administrativas autonómicas, así como, de ser o caso, a de entidades do sector público autonómico con ámbito territorial de actuación igual ou inferior ao da delegación territorial.

d) Coordinar as relacións sindicais no seu ámbito territorial.

e) Xestionar os servizos compartidos, consonte as competencias establecidas na normativa patrimonial.

f) Ser os órganos de contratación da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia nos seus respectivos ámbitos competenciais, dentro dos créditos orzamentarios que se lles asignen e de acordo cos límites e requisitos xerais que se fixen por decreto da Xunta. En todo caso, serán os titulares da competencia para a celebración de contratos menores.

g) As demais atribucións que se lles asignen.

h) Aqueloutras funcións que lles sexan atribuídas polo ordenamento xurídico vixente.

5. As delegacións territoriais terán a estrutura que se determine mediante decreto da Xunta de Galicia.

Artigo 32. Vicesecretarías xerais

1. En cada secretaría xeral técnica, e baixo a inmediata dependencia

xerárquica da persoa titular desta, poderá existir unha vicesecretaría xeral con nivel orgánico de subdirección xeral, cuxo titular exercerá, ademais das competencias específicas que teña atribuídas nos decretos de estrutura orgánica, as seguintes funcións:

- a) A coordinación e o apoio na dirección e xestión da actividade da secretaría xeral técnica.
- b) A execución dos proxectos, dos obxectivos ou das actividades que lle sexan asignados pola persoa titular da secretaría xeral técnica.
- c) As demais atribucións que se lle asignen.

2. Así mesmo, poderá existir unha vicesecretaría xeral baixo a dependencia xerárquica do secretario xeral dependente da Presidencia que, conforme o previsto no artigo 26º.5, teña atribuídas as competencias previstas no artigo 29º desta lei.

Artigo 33. Subdireccións xerais

En cada secretaría xeral, secretaría xeral técnica e en cada dirección xeral poderán existir unha ou varias subdireccións xerais baixo a directa dependencia xerárquica das persoas titulares daquelas, segundo corresponda. O titular da subdirección xeral exercerá, ademais das competencias específicas que teña atribuídas no decreto de estrutura orgánica, as seguintes funcións:

- a) A coordinación e o apoio na dirección e xestión da actividade do órgano do que dependa.
- b) A execución dos proxectos, dos obxectivos ou das actividades que lle sexan asignados polo órgano directivo do que dependa.
- c) A elaboración dos programas de actuación específicos da subdirección.
- d) A resolución dos conflitos de atribucións que xurdan entre os órganos dependentes del.
- e) As demais atribucións que se lle asignen.

Artigo 34. Secretarías territoriais

1. En cada delegación territorial, baixo a dependencia orgánica e funcional dos delegados territoriais, existirá unha secretaría territorial con nivel orgánico de subdirección xeral, que exercerá, ademais das competencias específicas que teña atribuídas no decreto de estrutura orgánica, as

seguintes funcións:

- a) O apoio e o asesoramento á persoa titular da delegación territorial no exercicio das súas competencias.
- b) A substitución da persoa titular da delegación territorial no caso de vacante, ausencia ou enfermidade desta.
- c) Cantas outras competencias lle sexan atribuídas ou delegadas.

Artigo 35. Xefaturas territoriais

1. As delegacións territoriais poderán estruturarse en xefaturas territoriais que, sen prexuízo da súa integración nelas para os efectos de coordinación, dependerán orgánica e funcionalmente das consellarías que correspondan por razón da materia.
2. Son os órganos de exercicio das competencias administrativas de cada unha das consellarías, co alcance que se lles atribúa na estrutura orgánica da consellaría e demais normativa aplicable ou que se lles delegue, e estarán integrados por aqueles servizos, aquelas áreas ou aquelas unidades que sexan necesarios para unha maior eficacia da xestión administrativa.

Sección 4ª. Servizos e outros órganos e unidades administrativas de inferior nivel

Artigo 36. Servizos e unidades administrativas de inferior nivel

1. Cada consellaría poderá organizarse nos servizos e unidades de inferior nivel que se determinen.
2. Os servizos constitúen órganos de apoio aos órganos de dirección de cada consellaría, aos que lles corresponden, ademais das competencias específicas que teñan atribuídas nos decretos de estrutura orgánica, as funcións de informe e proposta das cuestións pertencentes ao seu ámbito competencial, así como funcións de planificación, coordinación, dirección e control das unidades administrativas deles dependentes.
3. Os servizos poderán integrar unidades administrativas con funcións de execución, tramitación e, de ser o caso, informe e proposta das cuestións pertencentes ao seu ámbito competencial, así como de dirección e control das actividades desenvolvidas polas unidades deles dependentes.
4. As unidades administrativas que conforman os servizos poderán contar tamén con outras de inferior nivel con funcións de tramitación, inventario, se procede, e arquivo dos asuntos que teñan asignados.

TÍTULO II. DO EXERCICIO DA POTESTADE REGULAMENTARIA POR PARTE DA ADMINISTRACIÓN E DO GOBERNO DE GALICIA

CAPÍTULO I. DAS DISPOSICIÓNS ADMINISTRATIVAS DE CARÁCTER XERAL: XERARQUÍA E TIPOS

Artigo 37. Exercicio da potestade regulamentaria

1. Correspóndelle á Xunta de Galicia a titularidade e o exercicio da potestade regulamentaria da Comunidade Autónoma.
2. As persoas titulares das consellarías poden ditar disposicións administrativas de carácter xeral no relativo á organización e ás materias propias dos seus departamentos.
3. As instrucións emitidas polos órganos da Administración xeral de Galicia e polas entidades instrumentais públicas non se consideran en ningún caso disposicións ditadas no exercicio da potestade regulamentaria.

Artigo 38. Concepto e forma dos regulamentos

1. Para os efectos desta lei, enténdese por regulamentos as disposicións administrativas de carácter xeral de rango inferior á lei, ditadas polos órganos que teñan atribuída expresamente competencia para isto.
2. Os regulamentos adoptarán a forma de decreto se son aprobados polo Consello da Xunta de Galicia e de orde se son aprobados polas persoas titulares das consellarías.
3. Os decretos serán asinados polo presidente da Xunta e referendados polo conselleiro competente por razón da materia. No suposto de competencias coincidentes, a proposta corresponderalles aos conselleiros interesados, co referendo do conselleiro da Presidencia, ao que lle corresponde tamén designar as consellarías que deben participar na elaboración do respectivo proxecto ou, de ser o caso, proporlle ao Consello da Xunta a constitución dunha comisión interdepartamental para tales efectos.
4. As ordes serán asinadas pola persoa titular da consellaría que en cada caso corresponda. Cando interesen a máis dunha consellaría revestirán a forma de ordes, e serán asinadas conxuntamente polos conselleiros afectados.

Artigo 39. Xerarquía

1. As disposicións de carácter regulamentario están sometidas á seguinte

xerarquía normativa:

- a) Decretos aprobados polo Consello da Xunta de Galicia.
- b) Ordes aprobadas polas conselleiras ou polos conselleiros.

2. Os regulamentos non poderán conter preceptos contrarios á Constitución española, ao Estatuto de autonomía e ás leis ou a outras disposicións de rango superior, nin regular materias reservadas ás leis nin establecer a retroactividade de disposicións sancionadoras restritivas de dereitos individuais ou non favorables a estes.

3. Son nulos de pleno dereito os regulamentos que infrinxan o establecido anteriormente.

4. As resolucións administrativas non poderán vulnerar o establecido nun regulamento, aínda que sexan ditadas por órganos de igual ou superior rango a aquel que ditou o regulamento.

CAPÍTULO II. DO PROCEDEMENTO DE ELABORACIÓN DE DISPOSICIÓNS ADMINISTRATIVAS DE CARÁCTER XERAL

Artigo 40. Fases do procedemento de elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral

1. O procedemento de elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral consta de tres fases:

a) Fase inicial, que se desenvolve dentro da consellaría que tivese a iniciativa normativa.

b) Fase intermedia, na que o proxecto normativo se somete a informes e opinión doutros órganos da Xunta e da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e, de ser o caso, da cidadanía.

c) Fase final, que consiste na aprobación definitiva da norma polo órgano competente.

2. Ao longo de todo o procedemento conservaranse e incorporaranse ao expediente todos os ditames, os informes e as consultas realizados, as observacións e emendas que se formulen e cantos datos e documentos teñan interese para coñecer o proceso de elaboración da norma ou poidan facilitar a súa interpretación.

3. O impulso do procedemento en todas as súas fases correspóndelle á consellaría que tivese a iniciativa normativa.

4. Os órganos superiores dependentes da Presidencia terán as facultades de iniciativa e impulso previstas neste capítulo respecto da elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral que correspondan ao sector de actividade específica da súa competencia, e a Secretaría Xeral da Presidencia desenvolverá as funcións de tramitación e informe que se lles atribúen aos secretarios xerais técnicos das consellarías. As funcións que nesta lei se lles atribúen aos servizos xurídicos das consellarías corresponderanlle ao servizo que na estrutura da Secretaría Xeral da Presidencia teña atribuídas as funcións de apoio técnico.

Artigo 41. Fase inicial

1. A elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral será iniciada polo centro directivo correspondente, co acordo previo da persoa titular da consellaría.

2. O anteproxecto irá acompañado dos seguintes documentos:

a) Unha memoria xustificativa sobre a súa legalidade, o seu acerto e a súa oportunidade, así como sobre as modificacións e innovacións que contén.

b) Unha memoria económico-financeira que conteña a estimación do custo ao que poida dar lugar e, de ser o caso, a súa forma de financiamento.

c) O informe do servizo xurídico correspondente da consellaría na que se encadre o centro directivo que tivese a iniciativa.

d) O anteproxecto tamén irá acompañado dunha táboa de vixencias e dunha cláusula ou disposición derogatoria na que se enumeren expresamente as normas de igual ou inferior rango que se pretende derogar.

3. Unha vez reunida toda a documentación á que se fai referencia nos parágrafos anteriores, o texto poderá ser aprobado inicialmente como proxecto pola persoa titular da consellaría na que se encadre o centro directivo que tivo a iniciativa.

4. Cada consellaría publicará na súa páxina web a relación circunstanciada e motivada dos procedementos de elaboración de disposicións administrativas de carácter xeral que estean en tramitación, a partir do momento no que se produza a aprobación do anteproxecto, e indicará o seu obxecto e estado de tramitación, así como a posibilidade que teñen as persoas de remitir suxestións e a forma de facelo.

Artigo 42. Fase intermedia

1. Aprobado inicialmente, todo proxecto será sometido a informe económico-financieiro da consellaría competente en materia de facenda así como a cantos informes e ditames sexan exixidos pola lexislación vixente ou considerados oportunos pola consellaría impulsora do proxecto.

2. Cando o proxecto teña repercusións en cuestións de xénero, irá acompañado dun informe sobre o impacto por razón de xénero das medidas que se establezan nel.

3. Os proxectos que afecten os dereitos e intereses lexítimos de determinados grupos ou sectores da cidadanía serán sometidos a audiencia destes, directamente ou a través das organizacións e asociacións recoñecidas pola lei que os agrupen ou representen e cuxos fins garden relación directa co obxecto da disposición, durante un prazo razoable e non inferior a quince días hábiles. A decisión sobre o procedemento escollido para a audiencia será debidamente motivada no expediente. Este trámite non será necesario se as organizacións ou asociacións mencionadas xa participasen no procedemento por medio de informes ou consultas.

Así mesmo, cando o contido e a repercusión da disposición o aconsellen, será sometida a información pública durante o prazo indicado anteriormente.

4. Fomentarase a participación da cidadanía, directamente ou a través das organizacións e asociacións recoñecidas pola lei. Nos trámites de audiencia e información pública promoverase a participación cidadá a través dun portal web específico ou a través de calquera medio admisible en dereito que permita acreditar a identidade do suxeito actuante, incluídas todas as posibilidades que ofrece a vía telemática por medios electrónicos. As proposicións, suxestións ou recomendacións recibidas teranse en conta pola consellaría impulsora do proxecto, que poderá asumilas ou rexeitalas a través dun informe final no que recibirán unha resposta razoada que poderá ser común para todas aquelas suxestións de distintos cidadáns que expoñan cuestións substancialmente iguais.

5. O trámite de audiencia e de información pública poderá ser abreviado ata o mínimo de sete días hábiles cando razóns debidamente motivadas así o xustifiquen. Só se poderá omitir o mencionado trámite cando graves razóns de interese público, que se deberán explicitar, o exixan.

6. Non será necesaria ningunha forma de audiencia ou información pública no caso de anteprojectos puramente organizativos.

7. De tratarse de proxectos que afecten a estrutura orgánica, métodos de traballo, procedementos administrativos e burocráticos ou o réxime de

persoal da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou do sector público autonómico, requirirase o informe favorable da consellaría, ou das consellarías, con competencia en materia de administracións públicas e emprego público.

8. Os proxectos que conteñan materias que afecten os empregados públicos recollidas no artigo 37º.1 do Estatuto básico do empregado público deberán ser negociadas na comisión de persoal.

Artigo 43. Fase final

1. Rematada a fase de documentación e consulta recollida no artigo anterior, o proxecto someterase ao informe da Asesoría Xurídica Xeral, que se pronunciará sobre cuestións de legalidade e técnica normativa.

2. A continuación, emitirá informe a secretaría xeral técnica da consellaría impulsora do proxecto, que, en todo caso, pechará cronoloxicamente os correspondentes a esta etapa, agás que sexa preceptivo o ditame do Consello Consultivo de Galicia conforme o esixido pola súa normativa reguladora, caso no que este será o derradeiro en solicitarse e emitirse.

3. Finalmente, o titular da consellaría impulsora do procedemento concluírao cunha resolución mediante a que decida desistir da iniciativa, retrotraer o procedemento ou aprobar definitivamente o proxecto.

4. No caso dos proxectos de ordes, a aprobación definitiva comporta a aprobación da propia orde e, con isto, o remate do procedemento.

5. No caso dos proxectos de decretos, logo de aprobados definitivamente, enviaranse a todas as consellarías con carácter previo á reunión da Comisión de Secretarios Xerais en cuxa orde do día se vaia tratar o tema.

6. A Comisión de Secretarios Xerais elevará o proxecto de decreto ao Consello da Xunta de Galicia, que, de ser o caso, procederá á aprobación do decreto.

7. Logo de que o Consello da Xunta de Galicia aprobe o decreto, o presidente da Xunta disporá a súa publicación oficial.

Artigo 44. Publicación e entrada en vigor

Para que produzan efectos, os regulamentos autonómicos deberán publicarse integramente no Diario Oficial de Galicia, e entrarán en vigor aos vinte días naturais da súa publicación agás que neles se dispoña outra cousa.

TÍTULO III. RÉXIME XURÍDICO DAS ENTIDADES INSTRUMENTAIS DO

SECTOR PÚBLICO AUTONÓMICO

CAPÍTULO I. ASPECTOS XERAIS

Artigo 45. Ámbito subxectivo

As previsións deste título aplicaráselles ás seguintes entidades autonómicas:

a) Entidades públicas instrumentais:

- Organismos autónomos.
- Axencias públicas autonómicas.
- Entidades públicas empresariais.
- Consortios autonómicos.

b) Outras entidades instrumentais:

- Sociedades mercantís públicas autonómicas.
- Fundacións do sector público autonómico.

Artigo 46. Principios básicos

1. As entidades reguladas nesta lei teñen personalidade xurídica propia e diferenciada respecto da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia. Así mesmo, contan con patrimonio e tesouraría propios e gozan de autonomía de xestión nos termos establecidos nesta lei.

2. As entidades reguladas nesta lei só se poden crear cando as especiais características das actividades que se lles encomendan ou razóns de eficacia xustifiquen a organización e o desenvolvemento de tales actividades en réxime de descentralización funcional que permita autonomía de xestión e maior proximidade á cidadanía nos termos previstos nesta lei.

3. A creación de novas entidades instrumentais do sector público autonómico non suporá, en ningún caso, a duplicación dos servizos públicos que xa sexan prestados pola Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, xa que a devandita creación irá acompañada das previsións necesarias para suprimir ou restrinxir debidamente a competencia doutros órganos ou doutras entidades preexistentes.

4. As entidades reguladas nesta lei axustaranse ao principio de

instrumentalidade respecto dos fins e obxectivos que lles asigne a respectiva norma de creación e que, en todo caso, terán a consideración de fins e obxectivos propios da Comunidade Autónoma de Galicia.

5. Seralle aplicable ao persoal das entidades instrumentais no seu ámbito respectivo o disposto no artigo 37º do Estatuto básico do empregado público en relación coas materias obxecto de negociación.

6. A aprobación dos instrumentos polos que se regulen as condicións de traballo do persoal e o réxime retributivo das entidades instrumentais requirirá, en todo caso, o informe previo e favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública e deberán ser negociados coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública. Con carácter xeral, a través destes instrumentos implantarase un réxime retributivo similar ao do resto do persoal laboral da Xunta de Galicia, sen prexuízo da existencia, de ser o caso, de acordo coa normativa vixente, de complementos de produtividade ou conceptos equivalentes vinculados ao grao de cumprimento de obxectivos.

7. As distintas clases de persoal, tanto funcionario coma laboral, que pasen a prestar servizos nos entes instrumentais do sector público autonómico manterán o réxime xurídico de orixe, sen prexuízo dos procesos de integración que se leven a cabo de acordo coa normativa correspondente. Respectarase o suposto do persoal laboral susceptible de ser incluído, polas súas características, nos procesos de funcionarización que de acordo coa Lei da función pública galega se deban implementar.

Artigo 47. Carácter de medios propios e servizos técnicos da Comunidade Autónoma de Galicia

1. Para os efectos previstos no artigo 4º.1.n) e 24º.6 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, todas as entidades instrumentais determinadas no artigo 45 teñen a consideración de medios propios e servizos técnicos daqueles poderes adxudicadores para os cales realicen a parte esencial da súa actividade cando estes exerzan sobre aqueles un control análogo ao que poden exercer sobre os seus propios servizos. Se se trata de sociedades, ademais, a totalidade do seu capital terá que ser de titularidade pública.

2. O carácter de medios propios instrumentais e servizos técnicos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia comporta para as entidades, de acordo co previsto na lexislación de contratos do sector público, a obriga de executar as encomendas ou os encargos que os poderes adxudicadores que os controlan e os seus medios propios lles realicen dentro do ámbito do seu obxecto social e nos termos fixados nos seus estatutos.

As relacións dos medios propios cos poderes adxudicadores dos que son medios propios instrumentais e servizos técnicos teñen natureza instrumental e non contractual, polo que, para todos os efectos, son de carácter interno, dependente e subordinado. As encomendas ou os encargos retribuiranse mediante as tarifas suxeitas ao réxime previsto neste artigo, e comportarán a facultade para o órgano que os efectúa de ditar as instrucións necesarias para a súa execución.

3. De acordo co artigo 24º.6 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, a condición de medio propio ou servizo técnico determinará a imposibilidade de participar en licitacións públicas convocadas polos poderes adxudicadores dos que sexan tal medio propio ou servizo técnico, sen prexuízo de que, cando non concorra ningún licitador, se lles poida encargar a execución da prestación obxecto daquelas.

Artigo 48. Control dos medios propios e servizos técnicos

A consellaría ou o departamento ao que estea adscrita a entidade, ou que teña atribuída a súa tutela funcional, poderá ditar instrucións sobre a forma de realización dos encargos, supervisará a súa realización e determinará as prioridades de actuación do medio propio na súa realización, para o que deberá dársele traslado das encomendas efectuadas. En particular, cando as encomendas sexan efectuadas por outros medios propios da Administración da Comunidade Autónoma que non estean baixo a tutela funcional da consellaría ou do departamento ou adscritos a estes, deberá autorizalas previamente.

As eventuais discrepancias derivadas da utilización de medios propios da Administración xeral da Comunidade Autónoma entre órganos desta resolveranse polo procedemento dos conflitos de atribucións.

Artigo 49. Organización dos traballos dos medios propios e servizos técnicos

O medio propio deberá dispor da estrutura e dos servizos técnicos suficientes para facerse responsable da organización e xestión dos traballos que desenvolva e das prestacións encargadas así como da súa calidade técnica. Este aspecto deberá ser xustificado pola entidade encomendante no expediente tramitado para a realización de cada encomenda. Para os efectos da lexislación de contratos do sector público, o medio propio sempre terá a consideración de poder adxudicador nos contratos que deba celebrar para a realización das prestacións obxecto do encargo.

Artigo 50. Tarifas, anticipos e gastos dos medios propios e servizos técnicos

1. As encomendas de xestión deberán adecuarse a un sistema de tarifas aprobado por unha comisión mixta paritaria constituída por representantes da consellaría ou do departamento aos que estea adscrita a entidade ou que teñan atribuída a súa tutela funcional e da Consellería de Facenda, agás que, conforme a normativa vixente, estiver establecido un procedemento específico. De xeito excepcional, mentres non se aprobe o indicado sistema de tarifas, ou cando este non sexa preciso por se produciren encomendas só de forma ocasional, estas serán fixadas para cada encomenda pola consellaría ou polo departamento aos que estea adscrita a entidade ou que teñan atribuída a súa tutela funcional, sempre dentro dos límites do número 2 deste artigo e contando co informe favorable da consellaría competente en materia de facenda.

2. Poderán concederse anticipos nos termos recollidos, de ser o caso, nas encomendas ou encargos. Ante a falta de previsión na encomenda, os anticipos poderán concederse con carácter xeral ata un límite máximo do 50% do importe previsto para a anualidade agás autorización expresa do Consello da Xunta e sempre que estea debidamente xustificada a aplicación dos anticipos anteriores.

3. O importe correspondente aos gastos xerais e corporativos da entidade á que se lle realiza a encomenda non superará o 6% do importe da encomenda nas relativas a execucións de obras, e o 10% nos demais casos, agás autorización expresa do Consello da Xunta, logo do informe preceptivo da consellaría competente en materia de facenda.

Artigo 51. Contratación

As entidades integrantes do sector público autonómico rexeranse polas normas xerais de contratación do sector público, en función da cualificación que lles corresponda en virtude do ámbito subxectivo da normativa básica estatal.

Artigo 52. Rexistro de entidades do sector público da Comunidade Autónoma de Galicia

1. Créase na consellaría competente en materia de facenda un rexistro de entidades do sector público da Comunidade Autónoma de Galicia, no que se inscribirán preceptivamente a constitución destas entidades e os demais actos relativos a elas que se determinen regulamentariamente. Así mesmo, depositaranse nel as contas anuais de cada entidade, para o efecto da súa remisión ao Consello de Contas.

2. O rexistro previsto neste artigo ten carácter público e dividirase en tantas seccións e subseccións como tipos de entidades prevé esta lei.

3. Garantirase a coordinación e colaboración entre este rexistro e

aqueloutros rexistros da Administración da Comunidade Autónoma nos que consten datos destas entidades.

Artigo 53. Indemnizacións

As indemnizacións máximas que por asistencia lles poidan corresponder aos integrantes dos órganos superiores de dirección das entidades instrumentais do sector público autonómico serán fixadas mediante acordo do Consello da Xunta, contando co informe favorable da consellaría competente en materia de facenda.

CAPÍTULO II. ENTIDADES PÚBLICAS INSTRUMENTAIS DO SECTOR PÚBLICO AUTONÓMICO

Sección 1ª. Disposicións xerais

Artigo 54. Creación

1. A creación de entidades públicas instrumentais integrantes do sector público autonómico, agás os consorcios, require autorización por lei, que establecerá:

- a) O tipo de entidade que se crea.
- b) O obxecto e os fins xerais da entidade.
- c) O réxime xurídico xeral ao que axustará o desenvolvemento da súa actividade.
- d) A consellaría, o departamento ou o órgano de adscrición.

2. O anteproxecto de lei de autorización irá acompañado dunha memoria na que se precisarán os seguintes aspectos:

- a) O obxectivo e os fins que se perseguen coa creación da entidade proposta.
- b) O tipo de entidade e a súa xustificación.
- c) As consecuencias organizativas da creación da entidade proposta e, en particular, a súa incidencia sobre as funcións e competencias doutros órganos ou entidades preexistentes.
- d) Os recursos que garantan a viabilidade económico-financeira da entidade proposta, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de facenda.

3. Tras a lei que autorice a creación dunha entidade instrumental, procederase á súa creación e á aprobación dos seus estatutos por decreto do Consello da Xunta, por proposta da consellaría de adscrición, logo do informe favorable das consellarías competentes en materia de administracións públicas e de facenda.

4. A creación dos consorcios autonómicos rexerese polo establecido no artigo 96º.2 desta lei e non será precisa a autorización lexislativa previa.

5. O proxecto de estatuto, elaborado pola consellaría de adscrición, terá o seguinte contido mínimo:

a) As funcións que desenvolverá.

b) A determinación da sede e da súa estrutura orgánica, con concreción dos seus órganos, así como das facultades de cada un deles, da forma de designación dos seus compoñentes e do réxime de funcionamento e desenvolvemento da súa actividade, con indicación daqueles órganos cuxos actos poñan fin á vía administrativa.

c) A participación, de ser o caso, doutras administracións públicas nos seus órganos de goberno.

d) A regulación sobre os medios persoais, materiais e económico-financeiros e sobre o seu patrimonio.

6. O proxecto de estatuto irá acompañado dun plan inicial plurianual de actuación da entidade, que incluírá:

a) Un plan estratéxico para a súa posta en funcionamento e o inicio efectivo da realización das actividades que teña encomendadas.

b) Un plan económico-financeiro coa previsión dos recursos materiais e orzamentarios precisos para a súa posta en funcionamento, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de facenda.

c) A previsión dos recursos humanos necesarios.

No caso das axencias públicas autonómicas, o plan inicial de actuación abranguerá ata a entrada en vigor do primeiro contrato de xestión.

Artigo 55. Modificación e extinción

1. A modificación dos estatutos das entidades públicas instrumentais integrantes do sector público autonómico levarase a cabo por decreto do Consello da Xunta, por proposta da consellaría de adscrición, logo do informe favorable das consellarías competentes en materia de

administracións públicas e de facenda. Cando a modificación proposta afecte os contidos incluídos dentro do ámbito de materias enunciadas no artigo 37 do Estatuto básico do empregado público, serán negociados coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

2. A extinción das entidades públicas instrumentais integrantes do sector público autonómico levarase a cabo nos termos previstos na lei que autoriza a súa creación ou, ante a falta de previsión expresa desta, por decreto do Consello da Xunta, por proposta da consellaría de adscrición, logo do informe favorable das consellarías competentes en materia de administracións públicas e de facenda. As disposicións anteriores determinarán o destino dos bens, dos dereitos e das obrigas dos organismos así como as medidas aplicables aos empregados do organismo que se suprime no marco da lexislación reguladora de cada tipo de persoal.

Artigo 56. Adscrición

Cada entidade pública instrumental adscríbese directamente, ou a través doutra entidade instrumental, á consellaría ou ao órgano competente por razón da materia, de acordo co que se determine na norma de creación.

Artigo 57. Personalidade xurídica e potestades

1. As entidades públicas instrumentais teñen personalidade xurídica propia diferenciada respecto da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, patrimonio e tesouraría propios, así como autonomía de xestión, nos termos que precisen as leis.

2. Dentro da esfera da súa competencia, correspóndenlles as potestades administrativas precisas para o cumprimento dos seus fins.

Artigo 58. Persoal: aspectos xerais

1. O persoal ao servizo das entidades integrantes do sector público autonómico poderá ser funcionario, estatutario ou laboral, de acordo co previsto nesta lei e na normativa aplicable aos empregados públicos.

2. A aprobación e modificación tanto do cadro de persoal coma da proposta de relación de postos de traballo serán acordadas polos órganos superiores de goberno e dirección, logo do informe favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública, e a contratación será decidida polo órgano que sinale a súa normativa específica ou os seus estatutos. En todo caso, a aprobación da relación de postos de traballo con persoal funcionario e/ou laboral da Xunta de Galicia estará sometida na súa tramitación á normativa xeral establecida na Administración da Comunidade Autónoma de Galicia sobre modificacións

ou aprobacións destes instrumentos de planificación de persoal.

3. A selección do seu persoal, agás o directivo e demais excepcións previstas nesta lei, será realizada polo centro directivo competente en materia de función pública e seranlle aplicables as disposicións da lexislación galega sobre emprego público relativas a:

a) Composición e funcionamento dos tribunais ou das comisións de selección.

b) Bases das convocatorias.

c) Probas de selección.

4. A aprobación dos instrumentos polos que se regulen as condicións de traballo do persoal e o réxime retributivo destas entidades instrumentais requirirá, en todo caso, informe previo e favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública e deberán ser negociadas previamente coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

5. O persoal destas entidades estará suxeito ao réxime de incompatibilidades que derive da súa condición.

Artigo 59. Persoal laboral temporal das entidades públicas instrumentais do sector público autonómico

1. A celebración de contratos laborais de duración determinada debe ser autorizada polos órganos superiores de goberno e dirección, contando cos informes favorables previos dos centros directivos competentes en materia de función pública e de orzamentos, sen que, en ningún caso, poidan dar lugar a contratos indefinidos. A selección deste persoal realizarase entre as persoas incluídas nas listas da Administración autonómica ou, de ser o caso, a través dos servizos públicos de emprego.

2. Malia o disposto no punto anterior, estas entidades poderán excepcionalmente acollerse a un sistema de listas previo por categorías, coa autorización previa do centro directivo competente en materia de función pública, logo da negociación coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

3. En todo caso, o procedemento establecido nos parágrafos precedentes deberá adaptarse á natureza da entidade, consonte o establecido na Lei da función pública de Galicia.

Artigo 60. Persoal de alta dirección

1. A contratación de persoal de alta dirección someterase aos principios de mérito e capacidade, entre persoas que reúnan os requisitos de solvencia académica, profesional, técnica ou científica que en cada caso sexan necesarios para o desenvolvemento da función.
2. A fixación das súas retribucións deberá contar cun informe previo favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública. Unicamente por razóns vinculadas á especial cualificación profesional estas retribucións poderán igualar ou superar as da persoa titular da Presidencia da Xunta.

Artigo 61. Réxime patrimonial

O réxime patrimonial das entidades públicas instrumentais será o determinado pola Lei de patrimonio da Comunidade Autónoma e demais normativa que lle sexa aplicable.

Artigo 62. Contratación

Os estatutos da entidade pública instrumental determinarán o seu órgano de contratación. A persoa titular da consellaría de adscrición poderá fixar a duración ou contía a partir da cal será necesaria a súa autorización para a celebración de contratos, excepto que a devandita autorización lle corresponda ao Consello da Xunta.

Artigo 63. Elementos básicos de organización

1. En toda entidade pública instrumental haberá un órgano superior colexiado de goberno denominado «consello reitor» e un órgano unipersoal de goberno ao que lle corresponderá a presidencia da entidade e do propio consello reitor. A composición do consello reitor e as funcións deste e do presidente serán determinadas na normativa específica de cada entidade.
2. Por debaixo do consello reitor e do seu presidente existirá a estrutura administrativa que en cada caso determine a normativa específica de cada entidade.

Artigo 64. Órganos de goberno

1. Son órganos de goberno a presidencia e o consello reitor. O estatuto de cada entidade pode prever outros órganos de goberno con atribucións distintas e, en todo caso, subordinadas ás do consello reitor.
2. A presidencia corresponderalle á persoa titular da consellaría de adscrición, agás que no estatuto da entidade se prevexa a posibilidade de que o Consello da Xunta nomee outra persoa para desempeñar o cargo

por proposta da persoa titular da consellaría de adscrición.

3. O estatuto de cada entidade determina a composición e o réxime aplicables aos membros do consello reitor, respectando, en todo caso, as seguintes regras:

a) Os membros do consello reitor son nomeados pola persoa titular da consellaría de adscrición.

b) A persoa titular da dirección do organismo é membro nato do consello reitor.

c) A consellaría competente en materia de facenda debe contar, cando menos, cun representante no consello reitor. Nas entidades cuxo obxecto afecte as competencias de varias consellarías, cada unha destas debe contar tamén, cando menos, cun representante no consello reitor.

d) Nas entidades con participación doutras administracións públicas, os representantes destas serán designados directamente por elas.

e) A persoa titular da secretaría do consello reitor será designada e nomeada por este.

4. O consello reitor exerce, en todo caso, as seguintes atribucións mínimas:

a) O seguimento, a supervisión e o control superiores da actuación da entidade e da xestión da persoa titular da dirección.

b) A aprobación dun informe xeral anual da actividade desenvolvida pola entidade e de cantos extraordinarios considere necesarios sobre a súa xestión, coa valoración dos resultados obtidos e a consignación das deficiencias observadas.

c) A aprobación do anteproxecto de orzamentos anuais e da contracción de obrigas de carácter plurianual dentro dos límites que teña fixados.

d) A aprobación das contas anuais e, de ser o caso, a distribución do resultado do exercicio, consonte a lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

e) Nas axencias públicas autonómicas, a proposta do contrato de xestión da axencia e a aprobación dos obxectivos e plans de acción anuais e plurianuais, así como dos criterios cuantitativos e cualitativos de medición do cumprimento dos devanditos obxectivos e do grao de eficiencia na xestión, no marco establecido polo contrato de xestión.

Artigo 65. Órganos executivos

1. A dirección da entidade é o seu órgano executivo.
2. A persoa titular da dirección dos organismos autónomos é nomeada e separada por decreto do Consello da Xunta. Os titulares da dirección das entidades públicas empresariais e das axencias públicas autonómicas son nomeados e separados polo Consello da Xunta de Galicia, por proposta da persoa titular da consellaría de adscrición, entre persoas que reúnan a cualificación necesaria para o cargo, segundo se determine no estatuto de cada entidade.
3. A persoa titular da dirección é responsable da xestión ordinaria da entidade e exerce as competencias inherentes á devandita dirección, así como as que expresamente lle atribúe esta lei e os estatutos e as que lle delegue o consello reitor.

Artigo 66. Impugnación de actos administrativos e reclamacións administrativas

1. Os actos administrativos dos órganos das entidades públicas instrumentais son susceptibles dos recursos administrativos previstos na lexislación básica sobre réxime xurídico das administracións públicas. Os actos ditados polo consello reitor ou polo presidente esgotan a vía administrativa, agás que a súa lei de autorización específica prevexa a posibilidade de recurso de alzada impropio ante un órgano da consellaría de adscrición.
2. As reclamacións previas, en asuntos civís e laborais, serán resoltas polo consello reitor, agás que na súa normativa específica se lle asigne tal competencia a un órgano da consellaría de adscrición.

Artigo 67. Tipos

As entidades públicas instrumentais adoptarán a forma de organismos autónomos, axencias públicas autonómicas, entidades públicas empresariais ou consorcios.

Sección 2ª. Organismos autónomos

Artigo 68. Réxime xurídico

1. Os organismos autónomos son entidades públicas instrumentais cuxa organización e funcionamento se regulan polo dereito administrativo, e que se someten ao dereito privado só naqueles casos nos que corresponda de acordo coa normativa xeral ou sectorial aplicable.

2. Estas entidades instrumentais, de acordo coa súa normativa específica, poden exercer actividades de intervención, fomento, xestión de servizos públicos ou apoio á función administrativa en réxime de descentralización funcional.

Artigo 69. Persoal

1. O persoal ao servizo dos organismos autónomos será funcionario, estatutario ou laboral, nos mesmos termos nos que está establecido para a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Á contratación de persoal laboral fixo ao servizo dos organismos autónomos regulados neste título seranlle aplicables as disposicións da lexislación galega sobre emprego público e as normas regulamentarias que a desenvolvan, relativas a:

- a) Composición e funcionamento dos tribunais ou comisións de selección.
- b) Bases das convocatorias.
- c) Probas de selección.

3. Os estatutos dos organismos autónomos determinarán o órgano que terá atribuídas as competencias internas en materia de xestión de recursos humanos.

4. As relacións de postos de traballo serán aprobadas pola Xunta de Galicia consonte a normativa aplicable na materia e logo de negociación coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

Artigo 70. Plan de actuación

1. A actividade dos organismos autónomos desenvólvese consonte o plan anual de actuación de cada un deles, que é aprobado por orde da consellaría de adscrición dentro do marco do programa plurianual desta última, contando co informe favorable da consellaría competente en materia de facenda, consonte o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. O contido do plan de actuación determinarase regulamentariamente e debe incluír, en todo caso:

- a) Os obxectivos e resultados que deban ser acadados polo organismo.
- b) Os recursos persoais, materiais e orzamentarios precisos para a consecución dos obxectivos e resultados fixados.

Artigo 71. Recursos económicos

1. Os organismos autónomos fináncianse cos seguintes recursos:

a) As transferencias consignadas nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia.

b) Os ingresos propios que perciban como contraprestación polas actividades que poidan realizar en virtude de contratos, convenios ou disposicións legais para outras entidades públicas ou privadas ou persoas físicas.

c) O produto do alleamento dos bens e valores que constitúan o seu patrimonio, de acordo co establecido na lexislación de patrimonio da Comunidade Autónoma.

d) O rendemento procedente dos seus bens e valores.

e) As achegas voluntarias, doazóns, herdanzas, legados e demais achegas a título gratuito de entidades privadas e particulares.

f) Os ingresos recibidos de persoas físicas e xurídicas como consecuencia do patrocinio de actividades ou instalacións.

g) Os demais ingresos de dereito público ou privado que estean autorizados a percibir.

h) Calquera outro recurso que se lles poida atribuír.

Artigo 72. Réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control

O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control dos organismos autónomos é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 73. Control de eficacia

1. Os organismos autónomos están sometidos a un control de eficacia no cumprimento do seu plan de actuación, que será exercido pola consellaría de adscrición e pola unidade administrativa con competencias en avaliación e reforma administrativa.

2. O control de eficacia ten por obxecto comprobar o grao de cumprimento dos obxectivos fixados aos organismos autónomos e a adecuada utilización dos recursos que lles fosen asignados para a consecución destes obxectivos, así como unha continua avaliación do

cumprimento dos fins previstos na creación da citada entidade pública instrumental.

Sección 3ª. Axencias públicas autonómicas

Artigo 74. Réxime xurídico

1. As axencias públicas autonómicas son aquelas entidades ás que, para o cumprimento de programas específicos correspondentes a políticas públicas da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, se lles encomenda a realización de actividades en réxime de descentralización funcional e xestión por obxectivos.
2. O réxime xurídico interno das axencias públicas autonómicas regúlase polo dereito administrativo; e o réxime xurídico externo, polo dereito privado ou polo dereito administrativo, segundo determinen as súas leis de creación e a normativa xeral aplicable.
3. Sen prexuízo do sinalado nesta sección, as súas normas específicas poderán integrar elementos de réxime xurídico propios dos organismos autónomos e das entidades públicas empresariais.
4. A actuación das axencias públicas autonómicas suxéitase ao principio e aos mecanismos de xestión transparente por obxectivos. Os mecanismos de xestión transparente por obxectivos son o contrato plurianual de xestión, o plan de acción anual, o informe de actividade e as contas anuais.
5. A persoa titular da presidencia de cada axencia autonómica, en calidade de máxima representación da entidade, poderá subscribir con entidades públicas e privadas convenios de colaboración excluídos da lexislación de contratos do sector público en nome da entidade que preside.

Artigo 75. Persoal das axencias públicas autonómicas

1. O persoal das axencias públicas autonómicas estará constituído por persoal funcionario, estatutario e/ou laboral da Xunta de Galicia e, de ser o caso, por persoal laboral propio.
2. O persoal laboral propio rexerase por esta lei, polo Estatuto dos traballadores e polo resto da normativa laboral. As súas condicións retributivas serán as determinadas no seu convenio colectivo de aplicación e as súas contías fixaranse consonte o establecido nas leis de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.
3. As distintas clases de persoal integrantes das axencias públicas

autonómicas rexeranse pola súa normativa de orixe coas especialidades establecidas nesta lei e no seu estatuto.

Artigo 76. Procedementos de selección do persoal laboral propio

1. Corresponderalles ás axencias autonómicas a determinación, logo do informe favorable do órgano directivo da Administración xeral da Comunidade Autónoma competente en materia de función pública, dos criterios de selección do seu persoal laboral e a convocatoria e xestión dos procesos selectivos deste, de acordo cos principios de concorrencia, igualdade, publicidade, mérito e capacidade e demais establecidos pola lexislación xeral de emprego público.

2. Á contratación do seu persoal laboral propio seranlle de aplicación as disposicións da lexislación galega sobre emprego público e as normas regulamentarias que a desenvolvan, relativas a:

- a) Composición e funcionamento dos tribunais ou comisións de selección.
- b) Bases das convocatorias.
- c) Probas de selección.

Artigo 77. Mobilidade do persoal

A mobilidade do persoal funcionario, estatutario e laboral da Xunta de Galicia destinado nas axencias públicas autonómicas someterase ao réxime xeral previsto na normativa de función pública.

Artigo 78. Réxime retributivo

1. Os conceptos retributivos do persoal funcionario das axencias públicas autonómicas serán os establecidos na normativa reguladora da función pública da Xunta de Galicia e dos orzamentos da Comunidade Autónoma, coas especialidades previstas nesta lei e no estatuto de creación. As súas contías determinaranse no marco do contrato de xestión.

2. As condicións retributivas do persoal laboral serán as determinadas no convenio colectivo de aplicación. As súas contías fixaranse de acordo co sinalado no punto anterior.

3. A contía da masa salarial destinada a complemento de produtividade ou concepto equivalente do persoal laboral vincularase estritamente ao grao de cumprimento dos obxectivos fixados no contrato de xestión.

4. No marco da política de recursos humanos, e de acordo cos sistemas de representación e participación do persoal, establecerase un sistema de

avaliación que sirva de instrumento obxectivo para a valoración do desempeño dos postos de traballo e a asignación da produtividade sinalada no punto anterior, sen que en ningún caso se poida superar a contía da masa que dispoña o contrato de xestión. O sistema de avaliación valorará rendementos colectivos das unidades e realizará unha valoración individual de cada posto de traballo.

Artigo 79. Persoal directivo

1. O persoal directivo das axencias públicas autonómicas ocupará postos definidos como tales na relación de postos de traballo ou no cadro de persoal en atención á especial responsabilidade, competencia técnica e relevancia das funcións asignadas a eles.
2. O persoal directivo será nomeado e separado polo consello reitor, por proposta motivada da dirección, entre persoas que acrediten competencia profesional e idoneidade.
3. A regulación do persoal directivo terá en conta o establecido no artigo 13º do Estatuto básico do empregado público e na normativa de desenvolvemento da Comunidade Autónoma.

Artigo 80. Contrato plurianual de xestión

1. A actuación das axencias públicas autonómicas prodúcese, de acordo co plan de acción anual, conforme o pertinente contrato plurianual de xestión e baixo a súa vixencia.
2. O contrato plurianual de xestión deberá establecer, como mínimo e para o período da súa vixencia, os seguintes aspectos:
  - a) Os obxectivos que se persigan, os resultados que se pretende obter e, en xeral, a xestión que se vai desenvolver.
  - b) Os plans necesarios para alcanzar os obxectivos, con especificación dos marcos temporais correspondentes e dos proxectos asociados a cada unha das estratexias e os seus prazos temporais, así como os indicadores para avaliar os resultados obtidos.
  - c) As previsións máximas de cadro de persoal e o marco de actuación en materia de xestión de recursos humanos.
  - d) Os recursos persoais, materiais e orzamentarios que cómpre achegar para a consecución dos obxectivos.
  - e) Os efectos asociados ao grao de cumprimento dos obxectivos establecidos no que atinxe á esixencia de responsabilidade pola xestión

dos órganos executivos e do persoal directivo.

f) De ser o caso, a contía da masa salarial destinada ao complemento de produtividade ou concepto equivalente do persoal laboral, segundo o establecido na Lei da función pública e nas leis anuais de orzamentos da Comunidade Autónoma. Esta contía estará vinculada estritamente ao grao de cumprimento dos obxectivos fixados, co informe previo favorable das direccións xerais competentes en materia de función pública e de orzamentos, nos termos aprobados no contrato plurianual de xestión.

g) O procedemento que se seguirá para a cobertura dos déficits anuais que, de ser o caso, se puideren producir por insuficiencia dos ingresos reais respecto dos estimados e as consecuencias de responsabilidade na xestión que, de ser o caso, se deban seguir de tales déficits.

h) O procedemento para a introdución das modificacións ou adaptacións anuais que, de ser o caso, procedan.

3. No contrato plurianual de xestión determinaranse os mecanismos que permitan a esixencia de responsabilidades á que se refire a alínea e) do punto anterior por incumprimento de obxectivos.

4. O consello reitor de cada axencia aproba a proposta do primeiro contrato plurianual de xestión no prazo de tres meses desde a súa constitución. Os posteriores contratos plurianuais de xestión presentaranse no último trimestre da vixencia do anterior.

5. A aprobación do contrato plurianual de xestión ten lugar por acordo do Consello da Xunta, por proposta das consellarías de adscrición e das competentes nas materias de administracións públicas e de facenda, nun prazo máximo de tres meses contados desde a súa presentación. No caso de non ser aprobado neste prazo, manterá a súa vixencia o contrato de xestión anterior.

Artigo 81. O plan de acción, o informe de actividade e as contas anuais

1. O consello reitor de cada axencia autonómica, por proposta do seu director, aproba:

a) O plan de acción de cada ano, sobre a base dos recursos dispoñibles.

b) O informe xeral de actividade correspondente ao ano inmediatamente anterior.

c) As contas anuais, acompañadas do informe de auditoría de contas.

2. Os documentos aos que se refire o punto anterior son públicos, e os cidadáns terán acceso ao seu contido desde a súa aprobación.

3. No primeiro trimestre de cada ano, cada axencia autonómica, a través do seu director, informará a súa consellaría de adscrición e as competentes nas materias de administracións públicas e de facenda acerca da execución e do cumprimento dos obxectivos fixados no contrato de xestión durante o anterior exercicio.

Artigo 82. Recursos económicos

1. As axencias públicas autonómicas fináncianse cos seguintes recursos:

a) As transferencias consignadas nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia.

b) Os ingresos propios que perciban como contraprestación polas actividades que poidan realizar en virtude de contratos, convenios ou disposicións legais para outras entidades públicas ou privadas ou persoas físicas.

c) O produto do alleamento dos bens e valores que constitúan o seu patrimonio, de acordo co establecido na lexislación de patrimonio da Comunidade Autónoma.

d) O rendemento procedente dos seus bens e valores.

e) As achegas voluntarias, doazóns, herdanzas, legados e demais achegas a título gratuito de entidades privadas e particulares.

f) Os ingresos recibidos de persoas físicas e xurídicas como consecuencia do patrocinio de actividades ou instalacións.

g) Os demais ingresos de dereito público ou privado que estean autorizadas a percibir.

h) Calquera outro recurso que se lles poida atribuír.

Artigo 83. Réxime orzamentario

1. Correspóndelle ao consello reitor de cada axencia autonómica elaborar e aprobar o anteproxecto de orzamento. O anteproxecto seralle remitido para o seu exame á consellaría de adscrición, que llo achegará xunto co orzamento da propia consellaría á competente en materia de facenda para a elaboración dos orzamentos da Comunidade Autónoma.

2. Correspóndelle á consellaría competente en materia de facenda

determinar a estrutura do orzamento das axencias públicas autonómicas e a documentación que lle ten que xuntar a este.

3. Os orzamentos das axencias públicas autonómicas teñen carácter limitativo polo seu importe global e carácter estimativo para a distribución dos créditos en categorías económicas, agás os correspondentes a gastos de persoal e capital que, en todo caso, teñen carácter limitativo e vinculante pola súa contía total.

4. Correspóndelle á persoa titular da consellaría competente en materia de facenda, por proposta da dirección de cada axencia autonómica, autorizar as variacións da contía global do orzamento, así como as que afecten a gastos de persoal e de capital.

A autorización das restantes variacións por riba do inicialmente orzado, mesmo na contía global cando sexan financiadas con recursos derivados das alíneas b), e), f) e g) do artigo precedente e se destinen directamente a fins da axencia con dotación orzamentaria, correspóndelle á persoa titular da dirección da axencia autonómica, logo do informe favorable da comisión de control, sempre que existan garantías suficientes da súa efectividade e do correspondente equilibrio orzamentario, que lle dará conta con posterioridade á consellaría competente en materia de facenda.

5. Non se poderán adquirir compromisos de gastos que se estendan a máis de catro exercicios, e o gasto que se lle impute a cada un deles non poderá exceder a cantidade que resulte de aplicarlle ao importe total de cada programa, excluídos o capítulo de persoal e os restantes créditos que teñan carácter vinculante, as seguintes porcentaxes: o 70% no exercicio inmediato seguinte, o 60% no segundo, e o 50% nos exercicios terceiro e cuarto.

O Consello da Xunta, por proposta da Consellería de Facenda, poderá modificar as porcentaxes e os importes anteriores, así como modificar o número de anualidades nos casos especialmente xustificados por petición da correspondente consellaría e logo dos informes que se consideren oportunos, e en todo caso o da dirección xeral competente en materia de orzamentos.

6. A dirección da axencia poderá acordar incorporar o remanente de tesouraría non afectado ao orzamento do exercicio seguinte, logo do informe preceptivo e vinculante da Dirección Xeral de Orzamentos, que se pronunciará respecto dos seus efectos sobre a estabilidade orzamentaria. Do devandito acordo daráselle conta á comisión de control.

Artigo 84. Endebedamento

1. Queda prohibido o recurso ao endebedamento a longo prazo nas

axencias públicas autonómicas, agás que unha norma con rango de lei o autorice expresamente.

2. A lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de cada exercicio autorizará o límite máximo do endebedamento a curto prazo das axencias públicas autonómicas.

Artigo 85. Aplicación da lexislación de réxime financeiro e orzamentario e facultades da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma

1. O réxime económico-financeiro das axencias públicas autonómicas, no non previsto nesta lei, é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. En particular, correspóndelle á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, nos termos establecidos pola lexislación mencionada no punto anterior:

a) Establecer os criterios que precise a aplicación da normativa contable ás axencias públicas autonómicas.

b) Exercer o control interno da actividade económico-financeira das axencias públicas autonómicas.

Artigo 86. Principios e procedementos en materia de subvencións

O réxime xurídico das subvencións establecidas ou xestionadas polas axencias autonómicas é o establecido polo artigo 3.1 da Lei 9/2007, do 3 de xuño, de subvencións de Galicia, e pola normativa que a desenvolva.

Artigo 87. Órgano de control

1. Nas axencias públicas autonómicas, no seo do consello reitor, constituirase unha comisión de control, coa composición que se determine no estatuto de cada axencia. En todo caso, a persoa representante da consellaría competente en materia de facenda integrarase na comisión de control.

2. Correspóndelle á comisión de control informar o consello reitor sobre a execución do contrato de xestión e, en xeral, sobre todos aqueles aspectos relativos á xestión económico-financeira que deba coñecer o propio consello e que se determinen no estatuto de cada axencia.

Artigo 88. Transparencia na xestión

1. Sen prexuízo das demais obrigas de información ao cidadán

establecidas na lexislación vixente e daquelas que os órganos de dirección consideren oportunas, as axencias públicas autonómicas publicarán na súa sede electrónica información actualizada sobre os seguintes aspectos:

a) O contrato de xestión da axencia, o plan de acción anual, o informe xeral de actividade e as contas anuais, acompañadas do informe de auditoría de contas.

b) As redes de coñecemento e intercambio de información que impulse e, de ser o caso, outras que existan no territorio de Galicia.

c) Os recursos públicos destinados pola Xunta de Galicia ás políticas que desenvolva a axencia e, de ser o caso, condicións e formas de acceso a eles.

d) Outros recursos públicos ou privados destinados a similares fins e dispoñibles no ámbito de Galicia, dos que a axencia teña coñecemento.

e) Os procedementos e medios de acceso dos interesados aos servizos da axencia e os dereitos que para ese efecto lles correspondan.

2. Nos estatutos das axencias públicas autonómicas incorporaranse os mecanismos precisos para garantir o devandito acceso, e incluírase a posibilidade de acceder, a través da correspondente páxina web, á información sobre tales documentos.

Sección 4ª. Entidades públicas empresariais

Artigo 89. Réxime xurídico e funcionamento

1. As entidades públicas empresariais son entes instrumentais aos que se lles encomenda a realización, consonte criterios de xestión empresarial, de actividades prestacionais, de xestión de servizos públicos ou de produción de bens de interese público susceptibles de contraprestación.

2. A súa organización e o seu réxime xurídico interno regúlanse polo dereito administrativo, e o seu réxime xurídico externo regúlase polo dereito privado, excepto no exercicio das potestades administrativas que teñan atribuídas e nos aspectos especificamente previstos en normas con rango de lei.

Artigo 90. Persoal

O persoal das entidades públicas empresariais suxeitarase ao réxime previsto no artigo 58º desta lei.

Artigo 91. Plan de actuación

1. A actividade das entidades públicas empresariais desenvólvese de acordo co plan anual de actuación de cada unha delas, que é aprobado por orde da consellaría de adscrición, dentro do marco do programa plurianual desta última, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de facenda, consonte o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. O contido do plan de actuación determinarase regulamentariamente, e debe incluír en todo caso:

a) Os obxectivos e resultados que deban ser acadados polo organismo.

b) Os recursos persoais, materiais e orzamentarios precisos para a consecución dos obxectivos e resultados fixados.

Artigo 92. Recursos económicos

1. As entidades públicas empresariais fináncianse, preferentemente, cos ingresos propios que perciban como contraprestación polas actividades que poidan realizar en virtude de contratos, convenios ou disposicións legais para outras entidades públicas ou privadas ou persoas físicas.

2. Excepcionalmente, cando así o estableza a lei que autorice a súa creación, financiaranse coas transferencias consignadas nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 93. Réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control

O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control das entidades públicas empresariais é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 94. Control de eficacia

1. As entidades públicas empresariais están sometidas a un control de eficacia no cumprimento do seu plan de actuación, que será exercido pola consellaría de adscrición.

2. O control de eficacia ten por obxecto comprobar o grao de cumprimento dos obxectivos fixados e a adecuada utilización dos recursos que lles fosen asignados para a consecución destes obxectivos.

3. O control do cumprimento dos compromisos específicos que, de ser o caso, asumise a entidade pública empresarial nun convenio ou contrato-programa corresponderalle á comisión de seguimento regulada no propio convenio ou contrato-programa, sen prexuízo dos posibles controis previstos na lexislación orzamentaria.

Sección 5ª. Consorcios autonómicos

Artigo 95. Consorcios: natureza e réxime xurídico

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia pode constituír, mediante convenio, consorcios con outras administracións públicas para a xestión de servizos da súa competencia ou para a consecución de fins de interese común, así como con entidades privadas sen ánimo de lucro que persigan fins de interese público concorrentes cos da Xunta de Galicia, para a realización destes.

2. Teñen a consideración de consorcios autonómicos aqueles consorcios nos que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, directamente ou a través das entidades instrumentais reguladas nesta lei, achegase maioritariamente os medios necesarios para a súa constitución e funcionamento ou se comprometese, no momento da súa constitución, a financiarlos maioritariamente, sempre que a actuación dos seus órganos de dirección e goberno estea suxeita ao poder de decisión da Administración xeral da Comunidade Autónoma ou doutra entidade instrumental regulada nesta lei.

3. Os consorcios autonómicos son entidades instrumentais da Administración xeral da Comunidade Autónoma dotadas de personalidade xurídica propia, que suxeitan a súa actividade ás normas que rexen a organización, o funcionamento e a actuación das administracións públicas, así como ao establecido no seu convenio de creación e no seu estatuto.

4. Os estatutos do consorcio determinarán a consellaría de adscrición, os seus fins, así como as particularidades do réxime orgánico, funcional e financeiro. En todo caso, nos órganos dos que se dote o consorcio deberá garantirse a presenza maioritaria do sector público.

5. Para a xestión dos servizos que se lle encomendan poderá utilizarse calquera das formas previstas na lexislación aplicable ás administracións consorciadas.

Artigo 96. Constitución, modificación e disolución

1. A proposta de convenio de constitución do consorcio e dous seus estatutos será formulada pola consellaría á que vaia quedar adscrito, logo

de negociación coas demais administracións públicas e entidades con que se pretenda constituír o consorcio, e irá acompañada dunha memoria na que se precisarán os aspectos previstos no punto 2 do artigo 54º desta lei e dun plan plurianual de actuación co contido establecido no punto 6 do artigo 54º. Por acordo do Consello da Xunta autorizarase a sinatura do convenio de constitución. Cando os consorcios vaian quedar adscritos a un órgano dependente da Presidencia, corresponderalle a este a tramitación do convenio.

2. Correspóndelle ao Consello da Xunta aprobar, mediante decreto, a constitución do consorcio e os seus estatutos, por proposta da consellaría á que se fai referencia no punto anterior.

3. A modificación dos estatutos levarase a cabo por decreto do Consello da Xunta, logo do acordo do órgano competente do consorcio e por proposta da consellaría de adscrición.

4. Os estatutos establecerán as causas de disolución do consorcio, que requirirá decreto do Consello da Xunta de Galicia, logo do acordo do órgano competente do consorcio.

5. Regulamentariamente estableceranse o procedemento e as regras que se deberán observar para a constitución dos consorcios autonómicos e para a elaboración dos seus estatutos, así como para a súa modificación e disolución.

Artigo 97. Réxime de organización e funcionamento

1. O estatuto de cada consorcio autonómico determinará os seus fins, así como o seu réxime orgánico e funcional.

2. Os órganos colexiados de goberno dos consorcios autonómicos estarán integrados por representantes de todas as administracións públicas e entidades consorciadas, na proporción que se fixe no estatuto respectivo. En todo caso, deberá garantirse o voto maioritario da representación da Xunta de Galicia en todos os órganos colexiados dos que se dote o consorcio.

3. Para a xestión dos servizos que se lles encomenden, os consorcios autonómicos poden utilizar calquera das formas de xestión dos servizos públicos previstas polo ordenamento xurídico.

4. Os consorcios poderán exercer por delegación competencias e potestades administrativas das administracións consorciadas de así o recoñeceren os seus estatutos.

Artigo 98. Persoal

O persoal dos consorcios autonómicos suxeitarase ao réxime previsto no artigo 58 desta lei.

Artigo 99. Réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e control

1. O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control dos consorcios autonómicos é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. A dirección do consorcio poderá acordar incorporar o remanente de tesouraría non afectado ao orzamento do exercicio seguinte, logo do informe preceptivo e vinculante da Dirección Xeral de Orzamentos, que se pronunciará respecto dos seus efectos sobre a estabilidade orzamentaria.

CAPÍTULO III. DOUTRAS ENTIDADES INSTRUMENTAIS

Sección 1ª. Aspectos xerais

Artigo 100. Tipos

Para os efectos desta lei, as sociedades mercantís públicas e as fundacións públicas que cumpran os requisitos previstos neste capítulo consideraranse sector público autonómico.

Artigo 101. Iniciativa para a creación

1. A iniciativa para a creación das entidades reguladas neste capítulo correspóndelle á persoa titular da consellaría competente por razón da materia ou ao órgano da Presidencia competente por razón da materia.

2. A iniciativa de realizar algunha actuación cuxo resultado sexa a conversión nunha entidade regulada neste capítulo dunha entidade previamente existente no sector privado tamén lle corresponde á persoa titular da consellaría competente por razón da materia ou ao órgano da Presidencia competente por razón da materia.

Sección 2ª. Sociedades mercantís públicas autonómicas

Artigo 102. Definición

1. Son sociedades mercantís públicas autonómicas as sociedades mercantís, calquera que sexa a forma que adopten, en cuxo capital social sexa maioritaria a participación directa ou indirecta da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades instrumentais reguladas nesta lei.

2. Ademais, seranlles aplicables as disposicións contidas nesta lei ás sociedades mercantís que, sen teren a natureza de sociedades mercantís autonómicas, se atopen nalgún dos seguintes supostos:

a) Que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou as entidades instrumentais reguladas nesta lei dispoñan da maioría dos dereitos de voto na sociedade, ben directamente ben mediante acordos con outros socios.

b) Que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou as entidades instrumentais reguladas nesta lei teñan dereito a nomear ou a separar a maioría dos membros dos órganos de goberno da sociedade, ben directamente ben mediante acordos con outros socios.

3. A Xunta de Galicia poderá participar no capital das sociedades mercantís, calquera que sexa a súa forma ou obxecto social, cando o Consello da Xunta, logo do informe da Consellería de Facenda, o considere conveniente para o cumprimento de finalidades concretas de política económica. Agás o disposto por normas especiais, a participación da Xunta non será inferior ao 10% nin superior ao 50% do capital social das devanditas sociedades.

Artigo 103. Réxime xurídico

1. As sociedades mercantís autonómicas réxense, calquera que sexa a súa forma xurídica, polo ordenamento xurídico privado, sen prexuízo do establecido nesta lei, na lexislación de contratos do sector público, na normativa de subvencións e nas especialidades previstas no resto da normativa aplicable.

2. As sociedades mercantís autonómicas en ningún caso disporán de facultades que impliquen o exercicio de potestades administrativas.

3. O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control das sociedades mercantís autonómicas é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 104. Constitución

1. O Consello da Xunta de Galicia deberá autorizar a constitución das sociedades mercantís autonómicas, por proposta da consellaría competente en materia de facenda, logo da iniciativa da consellaría ou da entidade interesada, consonte o disposto na lexislación mercantil que resulte aplicable.

2. Xunto coa proposta de acordo de constitución, elevaranse ao Consello

da Xunta o texto dos estatutos da sociedade que se pretende constituír, unha memoria na que se precisarán os aspectos previstos no punto 2 do artigo 54º desta lei e un plan plurianual de actuación co contido establecido no punto 6 do referido artigo.

3. O acordo de autorización da constitución da sociedade, adoptado polo Consello da Xunta consonte o previsto por este artigo, aprobará tamén os estatutos societarios, que se publicarán no Diario Oficial de Galicia e por medios electrónicos na páxina institucional da Xunta de Galicia.

Artigo 105. Modificación e disolución

1. A transformación, fusión, escisión e disolución das sociedades mercantís autonómicas requiren autorización do Consello da Xunta, por proposta da consellaría competente en materia de facenda, logo da iniciativa da consellaría ou da entidade interesada, con carácter previo á aprobación dos acordos sociais que deben adoptarse segundo a lexislación mercantil. En caso de disolución, o Consello da Xunta determinará, de ser o caso, o destino do haber social.

Nos estatutos das sociedades mercantís autonómicas debe constar expresamente que nos casos de transformación, fusión, escisión e disolución se require autorización previa do Consello da Xunta.

2. As modificacións estatutarias requiren autorización do Consello da Xunta de Galicia, por proposta da consellaría competente en materia de facenda, logo da iniciativa da consellaría ou da entidade interesada, con carácter previo á aprobación dos acordos sociais que deban adoptarse segundo a lexislación mercantil.

Artigo 106. Exercicio dos dereitos da Xunta de Galicia nas sociedades mercantís autonómicas

O exercicio dos dereitos que lle correspondan á Administración autonómica de Galicia como partícipe nas sociedades mercantís autonómicas correspóndelle ao órgano directivo competente en materia de patrimonio, sen prexuízo de que a persoa titular deste poida delegar ese exercicio nun representante dunha consellaría ou dunha entidade instrumental da Comunidade Autónoma de Galicia, co alcance e coa extensión que se determinen en cada caso.

Artigo 107. Tutela funcional das sociedades mercantís autonómicas

1. No acordo do Consello da Xunta de autorización de constitución das sociedades mercantís autonómicas determinárase a consellaría ou a entidade instrumental da Comunidade Autónoma de Galicia á que estean

adscritas as devanditas sociedades para os efectos de exercer a súa tutela funcional. En defecto de adscrición expresa, o exercicio das facultades relativas á supervisión da actividade das sociedades mercantís autonómicas correspóndelle ao órgano directivo da Administración autonómica competente en materia de patrimonio.

Sen prexuízo do disposto no parágrafo anterior, non será preciso acordo expreso para os cambios de adscrición que sexan consecuencia dos procesos de reestruturación do patrimonio empresarial na forma prevista na lexislación de patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. A consellaría ou entidade que exerce a tutela funcional levará a cabo o control de eficacia das sociedades mercantís autonómicas que teña adscritas, sen prexuízo das atribucións que lle corresponden á consellaría competente en materia de facenda. A persoa titular da consellaría que exerza directamente a tutela, ou daquela á que estea adscrita a entidade que a exerza, é responsable de darlle conta ao Parlamento de Galicia das actuacións levadas a cabo neste ámbito.

Artigo 108. Membros dos órganos de goberno e administración

1. Os representantes da Administración autonómica nas sociedades mercantís serán designados pola persoa titular do órgano directivo da Administración autonómica competente en materia de patrimonio, por proposta da persoa titular da consellaría, ou da Presidencia, da entidade de adscrición.

2. As persoas representantes da Comunidade Autónoma nos órganos de goberno e administración das sociedades mercantís autonómicas cumprirán as instrucións que, para o adecuado exercicio dos dereitos inherentes á titularidade das accións, considere oportuno impartirlles a persoa titular da consellaría, ou da Presidencia, da entidade de adscrición.

Artigo 109. Responsabilidade e incompatibilidade

1. Os administradores das sociedades mercantís autonómicas aos que se lles impartisen instrucións para operacións concretas ás que se refire a Lei xeral de patrimonio das administracións públicas actuarán dilixentemente para a súa execución. Se do cumprimento destas instrucións derivaren consecuencias lesivas, os administradores quedarán exonerados da responsabilidade prevista na lexislación mercantil nos mesmos termos establecidos para os administradores das sociedades mercantís estatais na lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas.

2. Os administradores das sociedades mercantís autonómicas non se verán afectados pola prohibición establecida pola lexislación mercantil de que sexan administradores os funcionarios ao servizo da Administración

pública con funcións ao seu cargo que se relacionen coas actividades propias das sociedades das que se trate, nos mesmos termos previstos para os administradores das sociedades mercantís estatais na lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas.

Artigo 110. Persoal

O persoal das sociedades mercantís autonómicas réxese polo disposto na disposición adicional primeira do Estatuto básico do empregado público, na normativa autonómica que a desenvolva e polas seguintes regras:

a) Todas as sociedades mercantís autonómicas disporán dun cadro de persoal, que incluírá os postos do persoal directivo, que será aprobado polo órgano competente consonte os estatutos societarios, logo do informe favorable dos órganos directivos da Administración autonómica competentes en materia de orzamentos e de función pública.

b) Á selección do seu persoal incluído no devandito cadro, agás o directivo, seranlle aplicables as disposicións da lexislación galega sobre emprego público relativas a:

- Composición e funcionamento dos tribunais ou comisións de selección.
- Bases das convocatorias.
- Probas de selección.

c) Poderanse celebrar contratos laborais de duración determinada, logo da convocatoria mediante anuncio público e da designación dunha comisión de selección. A selección deste persoal realizarase entre as persoas incluídas nas listas da Administración autonómica ou, de ser o caso, a través dos servizos públicos de emprego. Alternativamente, as sociedades mercantís autonómicas poderán, excepcionalmente, acollerse a un sistema de listas previo por categorías, contando coa autorización do centro directivo competente en materia de función pública e logo da negociación coas organizacións sindicais representativas no ámbito da función pública.

d) A contratación de persoal directivo poderá levarse a cabo mediante contratos de alta dirección nos supostos previstos na normativa laboral, con suxeición aos principios de publicidade, concorrência, mérito e capacidade, entre persoas que demostren a súa cualificación profesional. A fixación das retribucións deste persoal e das indemnizacións que lle poidan corresponder deberá contar cun informe previo favorable da consellaría competente en materia de facenda.

e) Os instrumentos polos que se regulen as condicións de traballo do

persoal, a subscrición dos convenios colectivos, as ofertas de emprego e as bases das convocatorias de contratación de persoal establecidas nos puntos anteriores serán aprobados polo órgano competente consonte os estatutos societarios, e requirirán, en todo caso, informe previo e favorable dos centros directivos competentes en materia de orzamentos e de función pública.

Artigo 111. Comisión de auditoría e control

As sociedades mercantís autonómicas que, consonte a normativa aplicable, estean obrigadas a someter as súas contas a auditoría deben constituír unha comisión de auditoría e control, dependente do consello de administración, coa composición e coas funcións que se determinen nos estatutos de cada sociedade.

Artigo 112. Publicidade da actividade societaria

1. Sen prexuízo da publicidade que, de ser o caso, sexa obrigatoria a través do Rexistro Mercantil e do rexistro de entidades instrumentais da Comunidade Autónoma de Galicia previsto nesta lei, as sociedades mercantís autonómicas difundirán mediante a internet toda a información relevante, relativa á súa actividade empresarial, que pola súa natureza non teña carácter reservado e, en particular, os seus estatutos, os integrantes dos seus órganos de administración, dirección, xestión e control, os poderes e as delegacións conferidos por estes, as contas anuais, os códigos de conduta ou as guías de boas prácticas que deban observar e a identificación da parte da súa actividade vinculada a servizos de interese xeral.

2. Así mesmo, deberán publicarse na páxina web das sociedades mercantís autonómicas as instrucións internas de contratación, así como os anuncios relativos aos procedementos de contratación consonte o previsto nas devanditas instrucións.

3. Tamén deberá publicarse na súa páxina web toda a información relativa aos procesos de contratación de persoal, particularmente:

a) As bases íntegras dos procesos selectivos de persoal temporal ou fixo.

b) Todos os anuncios e todas as resolucións que se produzan nos procesos selectivos de persoal, coa información necesaria para que os interesados poidan efectuar as reclamacións pertinentes.

c) As listaxes de contratación temporal por categorías profesionais debidamente actualizadas.

d) As composicións dos tribunais e das comisións de selección de

persoal, se é o caso.

Sección 3ª. Fundacións do sector público autonómico

Artigo 113. Concepto

1. Son fundacións do sector público autonómico aquelas fundacións nas que concorran algunha das seguintes circunstancias:

a) Que se constituán, directa ou indirectamente, cunha achega maioritaria ou exclusiva da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e/ou das entidades integrantes do sector público autonómico.

b) Que o seu patrimonio fundacional, con carácter de permanencia, estea formado en máis dun 50% por bens e dereitos achegados ou cedidos polas referidas entidades.

vc) Que cuxos ingresos proveñan maioritariamente dos orzamentos da Comunidade Autónoma sempre que, neste caso, se posúa a maioría ou se exerza control análogo sobre os seus órganos de goberno e dirección.

2. O financiamento que as fundacións reciban da Administración da Comunidade Autónoma ou das entidades integrantes do sector público, xa sexa mediante concerto, convenio ou contraprestación por prestación de servizos en xeral, así como mediante concesión de subvencións, non determina por esta soa circunstancia o carácter de fundación do sector público, sen prexuízo da súa condición de poder adxudicador para os efectos do réxime xurídico contractual.

3. Na constitución, así como na adquisición do carácter de fundación do sector público autonómico dunha fundación preexistente, será necesario que a designación da maioría dos membros do padroado lle corresponda á Administración pública autonómica.

Artigo 114. Creación e extinción

1. A constitución, transformación, modificación de estatutos, fusión e extinción das fundacións do sector público da Comunidade Autónoma, os actos que impliquen a perda do seu carácter de fundación do sector público autonómico, ou a adquisición de tal carácter por unha fundación preexistente, deberán ser autorizados por acordo do Consello da Xunta, que determinará o contido dos estatutos e designará a persoa ou as persoas que deban actuar no acto de constitución, así como os membros que, en representación da Xunta de Galicia, formen parte do padroado.

2. No expediente de autorización incluírase unha memoria, que deberá ser

sometida ao informe do departamento da Xunta de Galicia que exerza as competencias correspondentes aos fins da fundación, na que se xustifiquen suficientemente as razóns de por que se considera que existirá unha mellor consecución dos fins de interese xeral perseguidos a través dunha fundación que mediante outras formas xurídicas previstas na normativa vixente.

3. Deberá presentarse, igualmente, unha memoria económica, que requirirá o informe da consellaría competente en materia de facenda, na que se precisarán os aspectos previstos no punto 2 do artigo 54º desta lei, e un plan plurianual de actuación co contido establecido no punto 6 do referido artigo.

4. O Parlamento poderá exercer o control da creación deste tipo de fundacións, nos termos establecidos no seu regulamento, dentro do control da acción da Xunta de Galicia.

Artigo 115. Réxime xurídico

1. As fundacións do sector público da Comunidade Autónoma non poderán exercer potestades públicas. Unicamente poderán realizar actividades relacionadas co ámbito competencial das entidades fundadoras, debendo contribuír á consecución dos seus fins, sen que isto supoña a asunción da titularidade das súas competencias, agás previsión legal expresa.

2. O protectorado destas fundacións será exercido polo departamento da Xunta de Galicia que exerza as competencias correspondentes aos fins da fundación.

Artigo 116. Contratación de persoal laboral fixo

1. Á contratación de persoal laboral fixo ao servizo das fundacións reguladas neste título seranlle aplicables as disposicións da lexislación galega sobre emprego público e as normas regulamentarias que a desenvolvan, relativas a:

a) Composición e funcionamento dos tribunais ou das comisións de selección.

b) Bases das convocatorias.

c) Probas de selección.

Artigo 117. Outros contratos

No resto da súa actividade contractual estas fundacións actuarán conforme os principios e disposicións aplicables da lexislación estatal e

autonómica en materia de contratos do sector público.

Artigo 118. Réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control

O réxime orzamentario, económico-financeiro, de contabilidade e de control das fundacións reguladas nesta sección é o establecido pola lexislación de réxime financeiro e orzamentario da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 119. Comisión de auditoría e control

As fundacións do sector público autonómico que, consonte a normativa aplicable, estean obrigadas a someter as súas contas a auditoría deben constituír unha comisión de auditoría e control, dependente do padroado, coa composición e coas funcións que se determinen nos estatutos de cada fundación.

Artigo 120. Principios e procedementos en materia de subvencións

Seranlles aplicables na súa integridade ás fundacións do sector público de Galicia os principios previstos na lexislación xeral sobre subvencións.

**13. REAL DECRETO 429/1993,
DO 26 DE MARZO.
REGULAMENTO DOS
PROCEDEMENTOS DAS
ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS
EN MATERIA DE
RESPONSABILIDADE
PATRIMONIAL:
CAPÍTULOS I A V.**

REAL DECRETO 429/1993, DO 26 DE MARZO. REGULAMENTO DOS PROCEDEMTNOS DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS EN MATERIA DE RESPONSABILIDADE PATRIMONIAL: CAPÍTULOS I A V ¹

CAPÍTULO PRIMEIRO

DISPOSICIÓNS XERAIS

Artigo 1. Ámbito de aplicación.

1. A responsabilidade patrimonial das administracións públicas e a das súas autoridades e demais persoal ao seu servizo farase efectiva de acordo coas previsións da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común e cos procedementos establecidos neste regulamento.

2. As disposicións deste regulamento son de aplicación aos procedementos que inicien, instrúan e resolvan todas as administracións públicas en materia de responsabilidade patrimonial pola súa actuación en relacións de dereito público ou de dereito privado. Iso sen prexuízo das especialidades procedementais que, con respecto á Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común e a este regulamento, establezan as comunidades autónomas que teñan asumidas competencias normativas en materia de responsabilidade patrimonial.

3. Seguiranse os procedementos previstos nos capítulos II e III deste regulamento para determinar a responsabilidade das administracións públicas polos danos e perdas causados a terceiros durante a execución de contratos, cando sexan consecuencia dunha orde directa e inmediata da Administración ou dos vicios do proxecto elaborado por ela mesma, conforme a lexislación de contratos das administracións públicas, sen prexuízo das especialidades que, se é o caso, a dita lexislación establece. En todo caso daráselle audiencia ao contratista, notificándolle cantas actuacións se realicen no procedemento, para o efecto de que compareza en forma nel, expoña o que ao seu dereito conveña e propoña cantos medios de proba coide necesarios.

Artigo 2. Obxecto.

1. Mediante os procedementos previstos neste regulamento as administracións públicas recoñecerán o dereito a indemnización dos particulares nos termos previstos no capítulo I do título X da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, polas lesións que aqueles sufran en calquera dos seus bens e

¹ BOE 4 maio 1993, núm. 106

dereitos sempre que a lesión sexa consecuencia do funcionamento normal ou anormal dos servizos públicos, salvo nos casos de forza maior ou de danos que o particular teña o deber xurídico de soportar de acordo coa lei.

Tamén serán de aplicación os procedementos previstos neste regulamento para o recoñecemento da responsabilidade patrimonial en que incorran as administracións públicas cando actúen en relacións de dereito privado.

2. A resolución do procedemento ou, se é o caso, o acordo de terminación convencional fixará a contía e o modo da indemnización, cando proceda, de acordo cos criterios que para a calcular e aboar se establecen no artigo 141 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

A compensación en especie substituirá a indemnización procedente cando resulte máis adecuado para lograr a reparación debida e conveña ao interese público, formalizándose, en todo caso, mediante acordo entre a Administración pública e o interesado.

3. As resolucións e os acordos de terminación convencional que recaian nos procedementos regulados neste regulamento poñen fin á vía administrativa.

Artigo 3. Órganos competentes.

1. En cada Administración pública son órganos competentes para iniciar e instruír os procedementos previstos neste regulamento os que resulten das normas que sobre atribución e exercicio de competencias están establecidas no capítulo I do título II da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Nas entidades de dereito público con personalidade xurídica propia vinculadas ou dependentes de calquera das administracións públicas, serán órganos competentes para iniciar e instruír os procedementos os que cada entidade determine en aplicación das normas de atribución de competencias previstas na súa norma de creación.

2. Son órganos competentes para resolver os procedementos administrativos previstos neste regulamento os que se establecen no artigo 142.2 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

CAPÍTULO II. PROCEDEMENTO XERAL

Artigo 4. Iniciación.

1. O procedemento de responsabilidade patrimonial iniciárase de oficio ou por reclamación dos interesados.

2. A anulación en vía administrativa ou pola orde xurisdiccional administrativa dos actos ou disposicións administrativas non presupón dereito á indemnización, pero se a resolución ou disposición impugnada o fose por razón do seu fondo ou forma, o dereito a reclamar prescribirá no prazo dun ano desde a data en que a sentenza de anulación devíñese firme, e non será de aplicación o disposto no punto seguinte.

En todo caso, o dereito a reclamar prescribe ao ano de producido o feito ou o acto que motive a indemnización ou de manifestarse o seu efecto lesivo. En caso de danos, de carácter físico ou psíquico ás persoas, o prazo empezará a computarse desde a curación ou a determinación do alcance das secuelas.

O procedemento poderase iniciar de oficio mentres non prescriba o dereito á reclamación do interesado.

Artigo 5. Iniciación de oficio.

1. Cando o órgano competente para iniciar o procedemento de responsabilidade patrimonial entenda que se produciron lesións nos bens e dereitos dos particulares nos termos previstos no artigo 2 deste regulamento iniciará o procedemento regulado neste capítulo.

2. A iniciación de oficio do procedemento efectuarase sempre por acordo do órgano competente, adoptado ben por propia iniciativa, ben como consecuencia de orde superior, petición razoada doutros órganos ou por denuncia.

A petición razoada doutros órganos para a iniciación de oficio do procedemento deberá individualizar a lesión producida nunha persoa ou grupo de persoas, a súa relación de causalidade co funcionamento do servizo público, a súa avaliación económica se fose posible, e o momento en que a lesión efectivamente se produciu.

3. O acordo de iniciación do procedemento notificaráselles aos particulares presuntamente lesionados, concedéndolles un prazo de sete días para que acheguen cantas alegacións, documentos ou información coiden conveniente para o seu dereito e propoñan cantas probas sexan pertinentes para o recoñecemento deste.

O procedemento iniciado instruírase aínda que os particulares presuntamente lesionados non se constitúan como parte no prazo establecido.

Artigo 6. Iniciación por reclamación do interesado.

1. Cando o procedemento se inicie por instancia do interesado, a reclamación dirixirase ao órgano competente e deberá axustarse ao previsto no artigo 70 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Na reclamación deberanse especificar as lesións producidas, a presunta relación de causalidade entre estas e o funcionamento do servizo público, a avaliación económica da responsabilidade patrimonial, se fose posible, e o momento en que a lesión efectivamente se produciu, e irá acompañada de cantas alegacións, documentos e informacións se coiden oportunos e da proposición de proba, concretando os medios de que pretenda valerse o reclamante.

2. De o órgano competente admitir a reclamación, o procedemento impulsarase de oficio en todos os seus trámites e poderase acordar a acumulación da reclamación a outro procedemento co que garde identidade substancial ou íntima conexión. Contra o acordo de acumulación non procede recurso ningún.

Artigo 7. Actos de instrución.

Os actos de instrución necesarios para a determinación, coñecemento e comprobación dos datos en virtude dos cales deba pronunciarse a resolución, realizaraos o órgano que tramite o procedemento, de conformidade co capítulo III do título VI da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Artigo 8. Acordo indemnizatorio.

En calquera momento do procedemento anterior ao trámite de audiencia, o órgano competente, por proposta do instrutor, poderá acordar co interesado a terminación convencional do procedemento mediante acordo indemnizatorio. Se o interesado manifesta a súa conformidade cos termos da proposta de acordo, seguiranse os trámites previstos nos artigos 12 e 13 deste regulamento.

Artigo 9. Práctica de probas.

No prazo de trinta días practícaranse cantas probas fosen declaradas pertinentes. O órgano instrutor só poderá rexeitar as probas propostas polos interesados cando sexan manifestamente improcedentes ou innecesarias, mediante resolución motivada.

Cando sexa necesario, o instrutor, por petición dos interesados, poderá decidir a apertura dun período extraordinario de proba.

Artigo 10. Informes.

1. O órgano competente para a instrución do procedemento poderá solicitar cantos informes coide necesarios para resolver.

En todo caso, solicitarase informe ao servizo no funcionamento do cal se ocasionase a presunta lesión indemnizable.

2. Os informes serán emitidos no prazo de dez días, salvo que o órgano instrutor, atendendo ás características do informe solicitado ou do propio procedemento, solicite a súa emisión nun prazo menor ou maior, sen que neste último caso poida exceder dun mes.

Artigo 11. Audiencia.

1. Instruído o procedemento, e inmediatamente antes de redactar a proposta de resolución, poráselle aquel de manifesto ao interesado, salvo no que afecte as informacións e datos a que se refire o artigo 37.5 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Ao notificarlles aos interesados a iniciación do trámite facilitaráselles unha relación dos documentos que constan no procedemento, co fin de que poidan obter copia dos que teñan por convenientes, e concedéndolles un prazo non inferior a dez días nin superior a quince para formularen alegacións e presentaren os documentos e xustificacións que coiden pertinentes.

2. Durante o prazo do trámite de audiencia, fixése ou non con anterioridade, o interesado poderalle propor ao órgano instrutor a terminación convencional do procedemento fixando os termos definitivos do acordo indemnizatorio que estaría disposto a subscribir coa Administración pública correspondente.

3. Nos procedementos iniciados de oficio, cando o interesado non compareza en forma en ningún trámite do procedemento, e non o fixese no de audiencia, o instrutor propondrá que se dite resolución pola que se declare o arquivo provisional das actuacións, sen entrar no fondo do asunto. Tal arquivo converterase en definitivo unha vez transcorrido o prazo de prescrición da reclamación, salvo que o interesado compareza en forma no procedemento dentro do dito prazo .

Artigo 12. Ditame.

1. Concluído o trámite de audiencia, no prazo de dez días, o órgano instrutor propondrá que se solicite, cando sexa preceptivo a teor do establecido na Lei orgánica do Consello de Estado, o ditame deste órgano

consultivo ou, se é o caso, do órgano consultivo da comunidade autónoma. Para este efecto, remitirá ao órgano competente para solicitálo todo o actuado no procedemento, así como unha proposta de resolución que se axustará ao disposto no artigo 13 deste regulamento ou, se é o caso, a proposta de acordo polo que se podería terminar convencionalmente o procedemento.

2. Solicitarase que o ditame se pronuncie sobre a existencia ou non de relación de causalidade entre o funcionamento do servizo público e a lesión producida e, se é o caso, sobre a valoración do dano causado e a contía e modo da indemnización, considerando os criterios previstos na Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

O ditame emitirase nun prazo máximo de dous meses.

Artigo 13. Terminación.

1. No prazo de vinte días desde a recepción, se é o caso, do ditame ou, cando este non sexa preceptivo, desde a conclusión do trámite de audiencia, o órgano competente resolverá ou someterá a proposta de acordo para a súa formalización polo interesado e polo órgano administrativo competente para subscribilo. Cando non se considerase procedente formalizar a proposta de terminación convencional, o órgano competente resolverá nos termos previstos no punto seguinte.

2. A resolución pronunciarase, necesariamente, sobre a existencia ou non da relación de causalidade entre o funcionamento do servizo público e a lesión producida e, se é o caso, sobre a valoración do dano causado e a contía da indemnización, explicitando os criterios utilizados para o seu cálculo. A resolución axustarase, en todo caso, ao previsto no artigo 89 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

3. Transcorridos seis meses desde que se iniciou o procedemento, ou o prazo que resulte de lles engadir un período extraordinario de proba, de conformidade co artigo 9 deste regulamento, sen que recaese resolución expresa ou, se é o caso, se formalizase o acordo, poderá entenderse que a resolución é contraria á indemnización do particular.

CAPÍTULO III. PROCEDEMENTO ABREVIADO

Artigo 14. Iniciación do procedemento abreviado.–1. Cando á vista das actuacións, documentos e informacións do procedemento xeral, o órgano instrutor entenda que son inequívocas a relación de causalidade entre a lesión e o funcionamento do servizo público, a valoración do dano e o cálculo da contía da indemnización, poderá acordar de oficio a suspensión

do procedemento xeral e a iniciación dun procedemento abreviado, que se tramitará de acordo co previsto neste capítulo.

2. Só se poderá iniciar procedemento abreviado antes do trámite de audiencia.

Artigo 15. Audiencia.

1. Ao se lles notificar aos interesados o acordo de iniciación do procedemento abreviado facilitaráselles unha relación dos documentos que constan no procedemento, co fin de que poidan obter copia dos que consideren convenientes, e concederáselles un prazo máximo de cinco días para formularen alegacións e presentaren os documentos e xustificacións que coiden pertinentes.

2. Durante o indicado prazo, tanto o órgano instrutor como o lesionado poderán acordar propor a terminación convencional do procedemento fixando os termos dunha proposta de acordo indemnizatorio.

Artigo 16. Ditame.

Concluído o trámite de audiencia, no prazo de cinco días o órgano instrutor proporá, cando proceda, que se solicite ditame preceptivo nos termos previstos no artigo 12 deste regulamento. O ditame deberá ser emitido no prazo de dez días.

Artigo 17. Terminación.

1. Recibido, se é o caso, o ditame ou transcorrido o prazo para a súa emisión, o órgano competente resolverá o procedemento ou someterá a proposta de acordo para a súa formalización polo interesado e polo órgano administrativo competente para o suscribir. Se o ditame a que se refire o artigo anterior discrepa da proposta de resolución ou da proposta de terminación convencional, o órgano competente para resolver acordará o levantamento da suspensión do procedemento xeral e a remisión de todo o actuado ao órgano competente para a súa instrución, notificándollo ao interesado.

2. Transcorridos trinta días desde a iniciación do procedemento sen que recaese resolución, se formalizase acordo ou se levantase a suspensión do procedemento xeral poderá entenderse que a resolución é contraria á indemnización do particular.

CAPÍTULO IV. DA RESPONSABILIDADE CONCORRENTE DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Artigo 18. Concorrencia de responsabilidade.

1. Cando da xestión dimanante de fórmulas colexiadas de actuación entre varias administracións públicas se derive responsabilidade, a Administración competente para a iniciación, instrución e decisión do procedemento será a fixada nos estatutos ou regras da organización colexiada. No seu defecto, a competencia virá atribuída á Administración pública con maior participación no financiamento do servizo.

2. Os procedementos para exixir a responsabilidade nestes supostos de concorrencia serán os establecidos nos capítulos II e III deste regulamento, se ben neles preceptivamente deberán ser consultadas as administracións públicas implicadas na fórmula colexiada para que, no prazo que a Administración pública competente a que se refire o punto anterior determine, aquelas poidan expor canto consideren procedente.

3. A responsabilidade entre as administracións implicadas é solidaria.

Na orde interna, a distribución de responsabilidade entre as distintas administracións públicas rexerase polos criterios que establezan as fórmulas colexiadas.

CAPÍTULO V. RESPONSABILIDADE PATRIMONIAL DE AUTORIDADES E PERSOAL AO SERVIZO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Artigo 19. Responsabilidade por danos e perdas causados aos particulares.

Os particulares exixiranlle directamente á Administración pública correspondente as indemnizacións polos danos e perdas causados polas autoridades e o persoal ao seu servizo, de conformidade co previsto no artigo 145 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Satisfeita a indemnización, a Administración correspondente poderá exixir das súas autoridades e demais persoal ao seu servizo a responsabilidade en que incorresen por dolo, culpa ou neglixencia grave, logo da instrución do procedemento regulado no artigo 21 deste regulamento.

Artigo 20. Responsabilidade por danos e perdas causados ás administracións públicas.

1. A Administración pública correspondente poderá exixir de oficio das súas autoridades e demais persoal ao seu servizo a responsabilidade en que incorresen polos danos e perdas causados a ela mediando dolo, culpa ou neglixencia grave, de conformidade co previsto nos artigos 145 e 146 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, seguindo o procedemento previsto no artigo 21 deste regulamento.

2. Cando os danos ou perdas a que se refire o número anterior foran orixinados por accións ou omisións das autoridades ou funcionarios ao servizo das administracións públicas constitutivos de responsabilidade contable, será de aplicación o previsto nos artigos 140 e seguintes do texto refundido da Lei xeral orzamentaria, aprobado polo Real decreto lexislativo 1091/1988, do 23 de setembro, ou as normas sobre a materia que resulten de respectiva aplicación ao resto das administracións públicas, así como as previsións contidas na Lei orgánica 2/1982, do 12 de maio, do Tribunal de Contas, e Lei 7/1988, do 5 de abril, de funcionamento do dito tribunal.

No ámbito da Administración xeral do Estado aplicarase, se é o caso, o procedemento regulado no Real decreto 700/1988, do 1 de xullo.

Artigo 21. Procedemento para a existencia de responsabilidade patrimonial ás autoridades e persoal ao servizo das administracións públicas.

1. Para a existencia de responsabilidade patrimonial ás autoridades e persoal ao servizo das administracións públicas, o órgano competente acordará a iniciación do procedemento, notificándolles o dito acordo aos interesados, con indicación dos motivos deste, e concedéndolles un prazo de quince días para que acheguen cantos documentos, informacións e probas consideren convenientes.

2. En todo caso, solicitaráselle informe ao servizo no funcionamento do cal se ocasionase a presunta lesión indemnizable.

3. No prazo de quince días practicaranse cantas probas fosen admitidas e cantas outras o órgano competente considere oportunas.

4. Instruído o procedemento, e inmediatamente antes de redactar a proposta de resolución, porase aquel de manifesto ao interesado, concedéndolle un prazo de dez días para que formule as alegacións que coide convenientes.

5. Concluído o trámite de audiencia, a proposta de resolución será formulada nun prazo máximo de cinco días.

6. O órgano competente resolverá no prazo máximo de cinco días.

**14. REAL DECRETO 1398/1993,
DO 4 DE AGOSTO.
REGULAMENTO DO
PROCEDEMENTO PARA O
EXERCICIO DA POTESTADE
SANCIONADORA:
CAPÍTULOS I A V.**

REAL DECRETO 1398/1993, DO 4 DE AGOSTO. REGULAMENTO DO PROCEDIMENTO PARA O EXERCICIO PARA A POTESTADE SANCIONADORA: CAPÍTULOS I A V¹

CAPÍTULO PRIMEIRO

DISPOSICIÓN XERAIS

Artigo 1. Obxecto e ámbito de aplicación.

1. A potestade sancionadora exercerase mediante o procedemento establecido neste regulamento, en defecto total ou parcial de procedementos específicos previstos nas correspondentes normas, nos supostos seguintes:

a) Pola Administración xeral do Estado, respecto daquelas materias en que o Estado ten competencia exclusiva.

b) Pola Administración das comunidades autónomas, respecto daquelas materias en que o Estado ten competencia normativa plena.

c) Polas entidades que integran a Administración local, respecto daquelas materias en que o Estado ten competencia normativa plena.

2. Así mesmo, aplicaráselles este regulamento aos procedementos sancionadores establecidos por ordenanzas locais que tipifiquen infraccións e sancións, respecto daquelas materias en que o Estado ten competencia normativa plena, no non previsto por tales ordenanzas.

3. Quedan excluídos deste regulamento os procedementos de exercicio da potestade sancionadora en materia tributaria e os procedementos para a imposición de sancións por infraccións na orde social. Non obstante, este regulamento ten carácter supletorio das regulacións de tales procedementos.

As disposicións deste regulamento non son de aplicación nin teñen carácter supletorio respecto do exercicio polas administracións públicas da súa potestade disciplinaria respecto do persoal ao seu servizo e das persoas que estean vinculadas a elas por unha relación contractual.

Artigo 2. Imposición de sancións.

1. A aplicación das graduacións regulamentarias dos cadros de infraccións e sancións legalmente establecidas deberalle atribuír á infracción cometida unha sanción concreta e adecuada, aínda cando as leis

---

¹ BOE, 9 agosto 1993, núm. 189

prevexan como infraccións os incumprimentos totais ou parciais das obrigas ou prohibicións establecidas nela.

2. Así mesmo, as entidades que integran a Administración local, cando tipifiquen como infraccións feitos e condutas mediante ordenanzas, e tipifiquen como infracción de ordenanzas o incumprimento total ou parcial das obrigas ou prohibicións establecidas nelas, ao aplicalas deberán respectar en todo caso as tipificacións previstas na lei.

Artigo 3. Transparencia do procedemento.

1. O procedemento desenvolverase de acordo co principio de acceso permanente. Para estes efectos, en calquera momento do procedemento, os interesados teñen dereito a coñecer o seu estado de tramitación e a acceder e obter copias dos documentos contidos nel.

2. Así mesmo, e con anterioridade ao trámite de audiencia, os interesados poderán formular alegacións e achegar os documentos que coiden convenientes.

3. O acceso aos documentos que consten nos expedientes sancionadores xa concluídos rexeráse polo disposto no artigo 37 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

4. Con obxecto de garantir a transparencia no procedemento, a defensa do imputado e a dos intereses doutros posibles afectados, así como a eficacia da propia Administración, cada procedemento sancionador que se tramite formalizárase sistematicamente, incorporando sucesiva e ordenadamente os documentos, testemuños, actuacións, actos administrativos, notificacións e demais dilixencias que vaian aparecendo ou se vaian realizando. O procedemento así formalizado custodiarase baixo a responsabilidade do órgano competente en cada fase do procedemento ata o momento da remisión da proposta de resolución ao órgano correspondente para resolver, quen se fará cargo del e da súa continuación ata o arquivo definitivo das actuacións.

Artigo 4. Réxime, aplicación e eficacia das sancións administrativas.

1. Só se poderán sancionar infraccións consumadas e respecto de condutas e feitos constitutivos de infraccións administrativas delimitadas por lei anterior á súa comisión e, se é o caso, graduadas polas disposicións regulamentarias de desenvolvemento.

As disposicións sancionadoras non se aplicarán con efecto retroactivo, salvo cando favorezan o presunto infractor.

2. O cumprimento ou execución das medidas de carácter provisional ou das disposicións cautelares que, se é o caso, se adopten compensaranse, cando sexa posible, coa sanción imposta.

3. En defecto de regulación específica establecida na norma correspondente, cando o xustifique a debida adecuación entre a sanción que deba aplicarse coa gravidade do feito constitutivo da infracción e as circunstancias concorrentes, o órgano competente para resolver poderá impor a sanción no seu grao mínimo.

4. En defecto de regulación específica establecida na norma correspondente, cando da comisión dunha infracción derive necesariamente a comisión doutra ou outras, deberase impor unicamente a sanción correspondente á infracción máis grave cometida.

5. As sancións só serán executivas na forma e circunstancias prescritas polas leis e por este regulamento.

Nos casos e na forma previstos polas leis, a Administración poderá resolver motivadamente a remisión condicional que deixe en suspenso a execución da sanción.

6. Non se poderán iniciar novos procedementos sancionadores por feitos ou condutas tipificados como infraccións na comisión das cales o infractor persista de forma continuada, mentres non recaese unha primeira resolución sancionadora daqueles, con carácter executivo.

Así mesmo, será sancionable, como infracción continuada, a realización dunha pluralidade de accións ou omisións que infrinxan o mesmo ou semellantes preceptos administrativos, en execución dun plan preconcebido ou aproveitando idéntica ocasión.

Artigo 5. Concorrencia de sancións.

1. O órgano competente resolverá a non exixibilidade de responsabilidade administrativa en calquera momento da instrución dos procedementos sancionadores en que quede acreditado que recae a sanción penal ou administrativa sobre os mesmos feitos, sempre que concorran, ademais, identidade de suxeito e fundamento.

2. O órgano competente poderá aprazar a resolución do procedemento se se acredita que se está a seguir un procedemento polos mesmos feitos ante os órganos comunitarios europeos. A suspensión alzarase unha vez que estes diten resolución firme.

De os órganos comunitarios impoñeren sanción, o órgano competente para resolver deberaa ter en conta para efectos de graduar a que, se é o

caso, deba impor, podéndoa compensar, sen prexuízo de declarar a comisión da infracción.

Artigo 6. Prescrición e arquivo das actuacións.

1. Cando das actuacións previas se conclúa que prescribiu a infracción, o órgano competente acordará a non procedencia de iniciar o procedemento sancionador. Igualmente, se iniciado o procedemento se conclúise, en calquera momento, que prescribiu a infracción, o órgano competente resolverá a conclusión do procedemento, co arquivo das actuacións. En ambos os dous casos, notificaráselles aos interesados o acordo ou a resolución adoptados.

Así mesmo, cando transcorrese o prazo para a prescrición da sanción, o órgano competente notificarállelo aos interesados.

2. Transcorridos dous meses desde a data en que se iniciou o procedemento sen se practicar a notificación deste ao imputado, procederase ao arquivo das actuacións, notificándollo ao imputado, sen prexuízo das responsabilidades en que se puidese ter incorrido.

Artigo 7. Vinculacións coa orde xurisdiccional penal.

1. En calquera momento do procedemento sancionador en que os órganos competentes coiden que os feitos tamén puidesen ser constitutivos de ilícito penal, comunicaranllo ao Ministerio Fiscal, e solicitaranlle testemuño sobre as actuacións practicadas respecto da comunicación.

Nestes supostos, así como cando os órganos competentes teñan coñecemento de que se está a desenvolver un proceso penal sobre os mesmos feitos, solicitarán do órgano xudicial comunicación sobre as actuacións adoptadas.

2. Recibida a comunicación, e se se considera que existe identidade de suxeito, feito e fundamento entre a infracción administrativa e a infracción penal que puidera corresponder, o órgano competente para a resolución do procedemento acordará a súa suspensión ata que recaia resolución xudicial.

3. En todo caso, os feitos declarados probados por resolución xudicial penal firme vinculan os órganos administrativos respecto dos procedementos sancionadores que substancien.

Artigo 8. Recoñecemento de responsabilidade ou pagamento voluntario.

1. Iniciado un procedemento sancionador, se o infractor recoñece a súa responsabilidade, poderase resolver o procedemento, coa imposición da sanción que proceda.

2. Cando a sanción teña carácter pecuniario, o pagamento voluntario polo imputado, en calquera momento anterior á resolución, poderá implicar igualmente a terminación do procedemento, sen prexuízo da posibilidade de interpor os recursos procedentes.

Nos termos ou períodos expresamente establecidos polas correspondentes disposicións legais, poderanse aplicar reducións sobre o importe da sanción proposta, que deberán estar determinadas na notificación da iniciación do procedemento.

Artigo 9. Comunicación de indicios de infracción.

Cando, en calquera fase do procedemento sancionador, os órganos competentes consideren que existen elementos de xuízo indicativos da existencia doutra infracción administrativa para o coñecemento da cal non sexan competentes, comunicaranllo ao órgano que consideren competente.

Artigo 10. Órganos competentes.

1. Para efectos deste regulamento, son órganos administrativos competentes para a iniciación, instrución e resolución dos procedementos sancionadores as unidades administrativas ás que, de conformidade cos artigos 11 e 21 da LRX-PAC, cada Administración lles atribúa estas competencias, sen que poidan atribuírse ao mesmo órgano para as fases de instrución e resolución do procedemento.

2. Os órganos competentes para a iniciación, instrución e resolución son os expresamente previstos nas normas sancionadoras e, no seu defecto, os que resulten das normas que sobre atribución e exercicio de competencias están establecidas no capítulo primeiro do título II da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común. Cando da aplicación das regras anteriores non quede especificado o órgano competente para iniciar o procedemento, entenderase que tal competencia lle corresponde ao órgano que a teña para resolver.

No ámbito da Administración local son órganos competentes para a resolución os alcaldes ou outros órganos, cando así estea previsto nas correspondentes normas de atribución de competencias.

3. En defecto de previsións de desconcentración nas normas de atribución de competencias sancionadoras, e no ámbito da Administración xeral do

Estado, mediante unha disposición administrativa de carácter xeral poderase desconcentrar a titularidade e o exercicio das competencias sancionadoras en órganos xerarquicamente dependentes daqueles que as teñan atribuídas. A desconcentración deberá ser publicada no «Boletín Oficial del Estado». Os órganos en que se desconcentrasen competencias non poderán desconcentrar estas pola súa vez.

Os alcaldes e os plenos das entidades locais, mediante a correspondente norma de carácter xeral, poderán desconcentrar nas comisións de goberno, os concelleiros e os alcaldes as competencias sancionadoras que teñan atribuídas. Esta desconcentración estará sometida aos mesmos límites e requisitos establecidos no parágrafo anterior. A norma de desconcentración publicárase no boletín oficial da provincia e no taboleiro de edictos do concello ou medio de publicación equivalente.

CAPÍTULO II. ACTUACIÓNS PREVIAS E INICIACIÓN DO PROCEDEMENTO

Artigo 11. Forma de iniciación.

1. Os procedementos sancionadores iniciaranse sempre de oficio, por acordo do órgano competente, ben por propia iniciativa ou como consecuencia de orde superior, petición razoada doutros órganos ou denuncia.

Para efectos do presente regulamento, enténdese por:

a) Propia iniciativa: a actuación derivada do coñecemento directo ou indirecto das condutas ou feitos susceptibles de constituíren infracción polo órgano que ten atribuída a competencia de iniciación, ben ocasionalmente ou por ter a condición de autoridade pública ou atribuídas funcións de inspección ou investigación.

b) Orde superior: a orde emitida por un órgano administrativo superior xerárquico da unidade administrativa que constitúe o órgano competente para a iniciación, e que expresará, na medida do posible, a persoa ou persoas presuntamente responsables; as condutas ou feitos que poderían constituír infracción administrativa e a súa tipificación, así como o lugar, a data, datas ou período de tempo continuado en que os feitos se produciron.

c) Petición razoada: a proposta de iniciación do procedemento formulada por calquera órgano administrativo que non ten competencia para iniciar o procedemento e que tivo coñecemento das condutas ou feitos que poderían constituír infracción, ben ocasionalmente ou ben por ter atribuídas funcións de inspección ou investigación.

As peticións deberán especificar, na medida do posible, a persoa ou persoas presuntamente responsables; as condutas ou feitos que poderían constituír infracción administrativa e a súa tipificación; así como o lugar, a data, datas ou período de tempo continuado en que os feitos se produciron.

d) Denuncia: o acto polo que calquera persoa, en cumprimento ou non dunha obriga legal, pon en coñecemento dun órgano administrativo a existencia dun determinado feito que podería constituír infracción administrativa.

As denuncias deberán expresar a identidade da persoa ou persoas que as presentan, o relato dos feitos que poderían constituír infracción e a data da súa comisión e, cando sexa posible, a identificación dos presuntos responsables.

2. A formulación dunha petición non vincula o órgano competente para iniciar o procedemento sancionador, aínda que lle deberá comunicar ao órgano que a formulou os motivos polos que, se é o caso, non procede a iniciación do procedemento.

Cando se presentase unha denuncia, deberáselle comunicar ao denunciante a iniciación ou non do procedemento cando a denuncia vaia acompañada dunha solicitude de iniciación.

Artigo 12. Actuacións previas.

1. Con anterioridade á iniciación do procedemento, poderanse realizar actuacións previas con obxecto de determinar con carácter preliminar se concorren circunstancias que xustifiquen tal iniciación. En especial, estas actuacións orientaranse a determinar, coa maior precisión posible, os feitos susceptibles de motivar a incoación do procedemento, a identificación da persoa ou persoas que puidesen resultar responsables e as circunstancias relevantes que concorran nuns e outros.

2. As actuacións previas serán realizadas polos órganos que teñan atribuídas funcións de investigación e inspección na materia e, en defecto destes, pola persoa ou órgano administrativo que determine o órgano competente para a iniciación ou resolución do procedemento.

Artigo 13. Iniciación.

1. A iniciación dos procedementos sancionadores formalizarase co contido mínimo seguinte:

a) Identificación da persoa ou persoas presuntamente responsables.

b) Os feitos sucintamente expostos que motivan a incoación do procedemento, a súa posible cualificación e as sancións que puidesen corresponder, sen prexuízo do que resulte da instrución.

c) Instrutor e, se é o caso, secretario do procedemento, con expresa indicación do réxime de recusación deles.

d) Órgano competente para a resolución do expediente e norma que lle atribúa tal competencia, indicando a posibilidade de que o presunto responsable poida recoñecer voluntariamente a súa responsabilidade, cos efectos previstos no artigo 8.

e) Medidas de carácter provisional que acordase o órgano competente para iniciar o procedemento sancionador, sen prexuízo das que se poidan adoptar durante este de conformidade co artigo 15.

f) Indicación do dereito a formular alegacións e á audiencia no procedemento e dos prazos para o seu exercicio.

2. O acordo de iniciación comunicáraselle ao instrutor, con traslado de cantas actuacións existan ao respecto, e notificaráselle ao denunciante, se é o caso, e aos interesados, entendendo en todo caso por tal o inculpado. Na notificación advertiráselles aos interesados que, de non efectuaren alegacións sobre o contido da iniciación do procedemento no prazo previsto no artigo 16.1, a iniciación poderá ser considerada proposta de resolución cando conteña un pronunciamento preciso acerca da responsabilidade imputada, cos efectos previstos nos artigos 18 e 19 do regulamento.

Artigo 14. Colaboración e responsabilidade da tramitación.

1. Nos termos previstos polo artigo 4 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, os órganos e dependencias administrativas pertencentes a calquera das administracións públicas facilitaránlle ao órgano instrutor os antecedentes e informes necesarios, así como os medios persoais e materiais necesarios para o desenvolvemento das súas actuacións.

2. As persoas designadas como órgano instrutor ou, se é o caso, os titulares das unidades administrativas que teñan atribuída tal función serán responsables directos da tramitación do procedemento e, en especial, do cumprimento dos prazos establecidos.

Artigo 15. Medidas de carácter provisional.

1. De conformidade co previsto nos artigos 72 e 136 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo

común, o órgano competente para resolver poderá adoptar en calquera momento, mediante acordo motivado, as medidas de carácter provisional que resulten necesarias para asegurar a eficacia da resolución que puidese recaer, a boa fin do procedemento, evitar o mantemento dos efectos da infracción e as exixencias dos intereses xerais.

Cando así veña exixido por razóns de urxencia inaprazable, o órgano competente para iniciar o procedemento ou o órgano instrutor poderán adoptar as medidas provisionais que resulten necesarias.

2. As medidas de carácter provisional poderán consistir na suspensión temporal de actividades e a prestación de fianzas, así como na retirada de produtos ou suspensión temporal de servizos por razóns de sanidade, hixiene ou seguridade, e nas demais previstas nas correspondentes normas específicas.

3. As medidas provisionais deberán estar expresamente previstas e axustarse á intensidade, proporcionalidade e necesidades dos obxectivos que se pretenda garantir en cada suposto concreto.

CAPÍTULO III. INSTRUCIÓN

Artigo 16. Actuacións e alegacións.

1. Sen prexuízo do disposto no artigo 3, os interesados disporán dun prazo de quince días para achegar cantas alegacións, documentos ou informacións coiden convenientes e, se é o caso, propor proba na que concreten os medios de que pretendan valerse. Na notificación da iniciación do procedemento indicaráselles aos interesados o dito prazo.

2. Cursada a notificación a que se refire o punto anterior, o instrutor do procedemento realizará de oficio cantas actuacións resulten necesarias para o exame dos feitos, solicitando os datos e informacións que sexan relevantes para determinar, se é o caso, a existencia de responsabilidades susceptibles de sanción.

3. Se como consecuencia da instrución do procedemento resultase modificada a determinación inicial dos feitos, da súa posible cualificación, das sancións impoñibles ou das responsabilidades susceptibles de sanción, notificaráselle todo iso ao inculpado na proposta de resolución.

Artigo 17. Proba.

1. Recibidas as alegacións ou transcorrido o prazo sinalado no artigo 16, o órgano instrutor poderá acordar a apertura dun período de proba, de conformidade co previsto nos artigos 80 e 137.4 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento

administrativo común, por un prazo non superior a trinta días nin inferior a dez días.

2. No acordo, que se lles notificará aos interesados, poderase rexeitar de forma motivada a práctica daquelas probas que, se é o caso, propuxesen aqueles, cando sexan improcedentes de acordo co disposto no artigo 137.4 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

3. A práctica das probas que o órgano instrutor coide pertinentes, entendéndose por tales aquelas distintas dos documentos que os interesados poidan achegar en calquera momento da tramitación do procedemento, realizarase de conformidade co establecido no artigo 81 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

4. Cando a proba consista na emisión dun informe dun órgano administrativo ou entidade pública, e sexa admitida a trámite, entenderase que ten carácter preceptivo, e poderase entender que ten carácter determinante para a resolución do procedemento, cos efectos previstos no artigo 83.3 da LRX-PAC.

5. Os feitos constatados por funcionarios aos que se lles recoñece a condición de autoridade, e que se formalicen en documento público observando os requisitos legais pertinentes, terán valor probatorio, sen prexuízo das probas que en defensa dos respectivos dereitos ou intereses poidan sinalar ou achegar os propios administrados.

6. Cando a valoración das probas practicadas poida constituír o fundamento básico da decisión que se adopte no procedemento, por ser peza imprescindible para a avaliación dos feitos, deberá incluírse na proposta de resolución.

Artigo 18. Proposta de resolución.

Concluída, se é o caso, a proba, o órgano instrutor do procedemento formulará proposta de resolución na que se fixarán de forma motivada os feitos, especificándose os que se consideren probados e a súa exacta cualificación xurídica, determinarase a infracción que, se é o caso, aqueles constitúan e a persoa ou persoas que resulten responsables, especificándose a sanción que propón que se imponha e as medidas provisionais que adoptase, se é o caso, o órgano competente para iniciar o procedemento ou o instrutor del; ou ben proponse a declaración de non existencia de infracción ou responsabilidade.

Artigo 19. Audiencia.

1. A proposta de resolución notificaráselles aos interesados, indicándolles a posta de manifesto do procedemento. Á notificación xuntaráselle unha relación dos documentos que constan no procedemento co fin de que os interesados poidan obter as copias dos que coiden convenientes, concedéndoselles un prazo de quince días para formularen alegacións e presentaren os documentos e informacións que coiden pertinentes ante o instrutor do procedemento.

2. Salvo no suposto previsto polo artigo 13.2 deste regulamento, poderase prescindir do trámite de audiencia cando non figuren no procedemento nin sexan tidos en conta outros feitos nin outras alegacións e probas que as aducidas, se é o caso, polo interesado de conformidade co previsto no artigo 3 e no punto 1 do artigo 16 deste regulamento.

3. A proposta de resolución cursarase inmediatamente ao órgano competente para resolver o procedemento, xunto con todos os documentos, alegacións e informacións que consten nel.

CAPÍTULO IV. RESOLUCIÓN

Artigo 20. Resolución.

1. Antes de ditar resolución, o órgano competente para resolver poderá decidir, mediante acordo motivado, a realización das actuacións complementarias indispensables para resolver o procedemento.

O acordo de realización de actuacións complementarias notificaráselles aos interesados, concedéndoselles un prazo de sete días para formularen as alegacións que consideren pertinentes. As actuacións complementarias deberán practicarse nun prazo non superior a quince días. O prazo para resolver o procedemento quedará suspendido ata a terminación das actuacións complementarias. Non terán a consideración de actuacións complementarias os informes que preceden inmediatamente á resolución final do procedemento.

2. O órgano competente ditará resolución, que será motivada e decidirá todas as cuestións formuladas polos interesados e aqueloutras derivadas do procedemento.

A resolución formalizarase por calquera medio que acredite a vontade do órgano competente para adoptala.

A resolución adoptarase no prazo de dez días, desde a recepción da proposta de resolución e os documentos, alegacións e informacións que constan no procedemento, salvo o disposto nos puntos 1 e 3 deste artigo.

3. Na resolución non se poderán aceptar feitos distintos dos determinados na fase de instrución do procedemento, salvo os que resulten, se é o caso, da aplicación do previsto no número 1 deste artigo, con independencia da súa diferente valoración xurídica. Non obstante, cando o órgano competente para resolver considere que a infracción reviste maior gravidade que a determinada na proposta de resolución, notificaráselle ao inculpado para que achegue cantas alegacións coide convenientes, concedéndolle un prazo de quince días.

4. As resolucións dos procedementos sancionadores, ademais de conteren os elementos previstos no artigo 89.3 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, incluírán a valoración das probas practicadas, e especialmente daquelas que constitúan os fundamentos básicos da decisión, fixarán os feitos e, se é o caso, a persoa ou persoas responsables, a infracción ou infraccións cometidas e a sanción ou sancións que se impoñen, ou ben a declaración de non existencia de infracción ou responsabilidade.

5. As resolucións notificaránselles aos interesados. Se o procedemento se iniciou como consecuencia de orde superior ou petición razoada, a resolución comunicaráselle ao órgano administrativo autor daquela.

6. De non recaer resolución transcorridos seis meses desde a iniciación, tendo en conta as posibles interrupcións do seu cómputo por causas imputables aos interesados ou pola suspensión do procedemento a que se refiren os artigos 5 e 7, iniciárase o cómputo do prazo de caducidade establecido no artigo 43.4 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Transcorrido o prazo de caducidade, o órgano competente emitirá, por solicitude do interesado, certificación na que conste que caducou o procedemento e se procedeu ao arquivo das actuacións.

Artigo 21. Efectos da resolución.

1. As resolucións que poñan fin á vía administrativa serán inmediatamente executivas e contra elas non se poderá interpor recurso administrativo ordinario.

2. As resolucións que non poñan fin á vía administrativa non serán executivas mentres non recaia resolución do recurso ordinario que, se é o caso, se interpuxese ou transcorra o prazo para a súa interposición sen que esta se producise.

3. Cando o infractor sancionado recorra contra a resolución adoptada ou a impugne, as resolucións do recurso ordinario e dos procedementos de

revisión de oficio que, se é o caso, se interpoña ou substancien non poderán supor a imposición de sancións máis graves para o sancionado.

4. No suposto sinalado no punto anterior, as resolucións poderán adoptar as disposicións cautelares precisas para garantir a súa eficacia mentres non sexan executivas.

As mencionadas disposicións poderán consistir no mantemento das medidas provisionais que, se é o caso, se adoptasen de conformidade co artigo 15 deste regulamento.

En todo caso, as disposicións cautelares estarán suxeitas ás limitacións que o artigo 72 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, establece para as medidas de carácter provisional.

Artigo 22. Resarcimento e indemnización.

1. Se as condutas sancionadas causaron danos ou perdas á Administración pública, a resolución do procedemento poderá declarar:

a) A exixencia ao infractor da reposición ao seu estado orixinario da situación alterada pola infracción.

b) A indemnización polos danos e perdas causados, cando a súa contía quedase determinada durante o procedemento.

2. Cando non concorran as circunstancias previstas na letra b) do punto anterior, a indemnización polos danos e perdas causados determinarase mediante un procedemento complementario, a resolución do cal será inmediatamente executiva. Este procedemento será susceptible de terminación convencional, pero nin esta nin a aceptación polo infractor da resolución que puidese recaer implicará o recoñecemento voluntario da súa responsabilidade. A resolución do procedemento porá fin á vía administrativa.

CAPÍTULO V. PROCEDEMENTO SIMPLIFICADO

Artigo 23. Procedemento simplificado.

Para o exercicio da potestade sancionadora no suposto de que o órgano competente para iniciar o procedemento considere que existen elementos de xuízo abondos para cualificar a infracción como leve, tramitarase o procedemento simplificado que se regula neste capítulo.

Artigo 24. Tramitación.

1. A iniciación producirase, de conformidade co disposto no capítulo II, por acordo do órgano competente no que se especificará o carácter simplificado do procedemento e que se comunicará ao órgano instrutor do procedemento e, simultaneamente, será notificado aos interesados.

2. No prazo de dez días a partir da comunicación e notificación do acordo de iniciación, o órgano instrutor e os interesados efectuarán, respectivamente, as actuacións preliminares, a achega de cantas alegacións, documentos ou informacións coiden convenientes e, se é o caso, a proposición e práctica da proba.

3. Transcorrido o dito prazo , o órgano competente para a instrución formulará proposta de resolución de conformidade co disposto no artigo 18 ou, se aprecia que os feitos poden ser constitutivos de infracción grave ou moi grave, acordará que continúe tramitándose o procedemento xeral segundo o disposto no artigo 17, notificándollo aos interesados para que, no prazo de cinco días, propoñan proba se o consideran conveniente.

4. O procedemento remitiráselle ao órgano competente para resolver, que no prazo de tres días ditará resolución na forma e cos efectos previstos no capítulo IV. O procedemento deberá resolverse no prazo máximo dun mes desde que se iniciou.

15. LEI 29/1998, DO 13 DE XULLO, REGULADORA DA XURISDICIÓN CONTENCIOSO- ADMINISTRATIVA: TÍTULOS I A VI.

LEI 29/1998, DO 13 DE XULLO, REGULADORA DA XURISDICIÓN CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVA: TÍTULOS I A VI¹

TÍTULO PRIMEIRO. DA ORDE XURISDICCIONAL CONTENCIOSO- ADMINISTRATIVA

CAPÍTULO PRIMEIRO. ÁMBITO

Artigo 1.

1. Os xulgados e tribunais da orde contencioso-administrativa coñecerán das pretensións que se deduzan en relación coa actuación das administracións públicas suxeita ao dereito administrativo, coas disposicións xerais de rango inferior á lei e cos decretos legislativos cando excedan os límites da delegación.

2. Entenderase para estes efectos por administracións públicas:

- a) A Administración xeral do Estado.
- b) As administracións das comunidades autónomas.
- c) As entidades que integran a Administración local.

d) As entidades de dereito público que sexan dependentes ou estean vinculadas ao Estado, ás comunidades autónomas ou ás entidades locais.

3. Coñecerán tamén das pretensións que se deduzan en relación:

a) Cos actos e disposicións en materia de persoal, administración e xestión patrimonial suxeitos ao dereito público adoptados polos órganos competentes do Congreso dos Deputados, do Senado, do Tribunal Constitucional, do Tribunal de Contas e do Defensor do Pobo, así como das asembleas legislativas das comunidades autónomas e das institucións autonómicas análogas ao Tribunal de Contas e ao Defensor do Pobo.

b) Cos actos e disposicións do Consello Xeral do Poder Xudicial e a actividade administrativa dos órganos de goberno dos xulgados e tribunais, nos termos da Lei orgánica do poder xudicial.

c) Coa actuación da Administración electoral, nos termos previstos na Lei orgánica do réxime electoral xeral.

Artigo 2.

---

¹ BOE 14 xullo 1998n núm. 167

A orde xurisdiccional contencioso-administrativa coñecerá das cuestións que se susciten en relación:

- a) Coa protección xurisdiccional dos dereitos fundamentais, os elementos regrados e a determinación das indemnizacións que fosen procedentes, todo iso en relación cos actos do Goberno ou dos consellos de goberno das comunidades autónomas, calquera que for a natureza dos ditos actos.
- b) Cos contratos administrativos e cos actos de preparación e adxudicación dos demais contratos suxeitos á lexislación de contratación das administracións públicas.
- c) Cos actos e disposicións das corporacións de dereito público, adoptados no exercicio de funcións públicas.
- d) Cos actos administrativos de control ou fiscalización ditados pola Administración concedente, respecto dos ditados polos concesionarios dos servizos públicos que impliquen o exercicio de potestades administrativas conferidas a eles, así como os actos dos propios concesionarios cando se poida recorrer contra eles directamente perante esta orde xurisdiccional de conformidade coa lexislación sectorial correspondente.
- e) Coa responsabilidade patrimonial das administracións públicas, calquera que sexa a natureza da actividade ou o tipo de relación de que derive; aquelas non poderán ser demandadas por este motivo perante as ordes xurisdiccionais civil ou social, aínda cando na produción do dano concorran con particulares ou contén cun seguro de responsabilidade.
- f) Coas restantes materias que lle atribúa expresamente unha lei.

Artigo 3.

Non lle corresponden á orde xurisdiccional contencioso-administrativa:

- a) As cuestións expresamente atribuídas ás ordes xurisdiccionais civil, penal e social, aínda que estean relacionadas coa actividade da Administración pública.
- b) O recurso contencioso-disciplinario militar.
- c) Os conflitos de xurisdición entre os xulgados e tribunais e a Administración pública e os conflitos de atribucións entre órganos dunha mesma Administración.
- d) Os recursos directos ou indirectos que se interpoñan contra as normas forais fiscais das xuntas xerais dos territorios históricos de Araba, Gipuzkoa

e Bizkaia, que corresponderán, en exclusiva, ao Tribunal Constitucional, nos termos establecidos pola disposición adicional quinta da súa lei orgánica.

Artigo 4.

1. A competencia da orde xurisdicional contencioso-administrativa esténdese ao coñecemento e decisión das cuestións pre-xudiciais e incidentais non pertencentes á orde administrativa, directamente relacionadas cun recurso contencioso-administrativo, agás as de carácter constitucional e penal e o disposto nos tratados internacionais.
2. A decisión que se pronuncie non producirá efectos fóra do proceso en que se dite e non vinculará a orde xurisdicional correspondente.

Artigo 5.

1. A xurisdición contencioso-administrativa é improrrogable.
2. Os órganos desta orde xurisdicional apreciarán de oficio a falta de xurisdición e resolverán sobre ela, logo de audiencia das partes e do ministerio fiscal por un prazo común de dez días.
3. En todo caso, esta declaración será fundada e efectuarase indicando sempre a concreta orde xurisdicional que se coide competente. De a parte demandante exercer a acción perante ela no prazo dun mes desde a notificación da resolución que declare a falta de xurisdición, entenderase que o efectuou na data en que se iniciou o prazo para interpoñer o recurso contencioso-administrativo, sempre que formulase este seguindo as indicacións da notificación do acto ou se esta fose defectuosa.

CAPÍTULO II. ÓRGANOS E COMPETENCIAS

Artigo 6.

A orde xurisdicional contencioso-administrativa está integrada polos seguintes órganos:

- a) Xulgados do contencioso-administrativo.
- b) Xulgados centrais do contencioso-administrativo.
- c) Salas do contencioso-administrativo dos tribunais superiores de xustiza.
- d) Sala do Contencioso-Administrativo da Audiencia Nacional.
- e) Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo.

Artigo 7.

1. Os órganos da orde xurisdiccional contencioso-administrativa que foren competentes para coñecer dun asunto tamén o serán para todas as súas incidencias e para facer executar as sentenzas que ditaren nos termos sinalados no artigo 103.1.
2. A competencia dos xulgados e salas do contencioso-administrativo non será prorrogable e deberá ser apreciada por eles, mesmo de oficio, logo de audiencia das partes e do ministerio fiscal por un prazo común de dez días.
3. A declaración de incompetencia adoptará a forma de auto e deberase efectuar antes da sentenza; remitiráselle as actuacións ao órgano da xurisdición que se estime competente para que perante el siga o curso do proceso. Se a competencia lle puiden corresponder a un tribunal superior en grao, xuntarase unha exposición razoada, e haberase que ater ao que este resolva.

Artigo 8.²

1. Os xulgados do contencioso-administrativo coñecerán, en única ou primeira instancia segundo o disposto nesta lei, dos recursos que se deduzan fronte aos actos das entidades locais ou das entidades e corporacións dependentes ou vinculadas a elas, excluídas as impugnacións de calquera clase de instrumentos de planeamento urbanístico.
2. Coñecerán, así mesmo, en única ou primeira instancia dos recursos que se deduzan fronte aos actos administrativos da Administración das comunidades autónomas, salvo cando procedan do respectivo consello de goberno, cando teñan por obxecto:
  - a) Cuestións de persoal, agás que se refiran ao nacemento ou extinción da relación de servizo dos funcionarios públicos de carreira.
  - b) As sancións administrativas que consistan en multas non superiores a 60.000 euros e en cesamentos de actividades ou privación de exercicio de dereitos que non excedan os seis meses.
  - c) As reclamacións por responsabilidade patrimonial cuxa contía non exceda os 30.050 euros.
3. Coñecerán en única ou primeira instancia dos recursos que se deduzan fronte a disposicións e actos da Administración periférica do Estado e das comunidades autónomas, contra os actos dos organismos, entes, entidades ou corporacións de dereito público, cuxa competencia non se estenda a todo o territorio nacional e contra as resolucións dos órganos superiores

---

² Ap. 4 modificado por art. 3.1 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

cando confirmen integramente os ditados por aqueles en vía de recurso, fiscalización ou tutela.

Exceptúanse os actos de contía superior a 60.000 euros ditados pola Administración periférica do Estado e os organismos públicos estatais cuxa competencia non se estenda a todo o territorio nacional, ou cando se diten en exercicio das súas competencias sobre dominio público, obras públicas do Estado, expropiación forzosa e propiedades especiais.

4. Coñecerán, igualmente, de todas as resolucións que diten en materia de estranxeiría a Administración periférica do Estado ou os órganos competentes das comunidades autónomas.

5. Correspóndelles aos xulgados coñecer das impugnacións contra actos das xuntas electorais de zona e das formuladas en materia de proclamación de candidaturas e candidatos efectuada por calquera das xuntas electorais, nos termos previstos na lexislación electoral.

6. Coñecerán tamén os xulgados do contencioso-administrativo das autorizacións para a entrada en domicilios e restantes lugares cuxo acceso requira o consentimento de seu titular, sempre que isto proceda para a execución forzosa de actos da Administración pública.

Así mesmo, corresponderalles aos xulgados do Contencioso-Administrativo a autorización ou ratificación xudicial das medidas que as autoridades sanitarias consideren urxentes e necesarias para a saúde pública e impliquen privación ou restrición da liberdade ou doutro dereito fundamental.

Ademais, os xulgados do Contencioso-Administrativo coñecerán das autorizacións para a entrada e inspección de domicilios, locais, terreos e medios de transporte que fose acordada pola Comisión Nacional da Competencia, cando, requirindo o dito acceso e inspección o consentimento do seu titular, este se opoña a isto ou exista risco de tal oposición.

Artigo 9.

1. Os xulgados centrais do contencioso-administrativo coñecerán dos recursos que se deduzan fronte aos actos administrativos que teñan por obxecto:

a) En primeira ou única instancia nas materias de persoal cando se trate de actos ditados por ministros e secretarios de Estado, agás que confirmen en vía de recurso, fiscalización ou tutela, actos ditados por órganos inferiores, ou se refiran ao nacemento ou extinción da relación de servizo de

funcionarios de carreira, ou ás materias recollidas no artigo 11.1.a) sobre persoal militar.

b) En única ou primeira instancia contra os actos dos órganos centrais da Administración xeral do Estado nos supostos previstos no número 2.b) do artigo 8.

c) En primeira ou única instancia dos recursos contencioso-administrativos que se interpoñan contra as disposicións xerais e contra os actos emanados dos organismos públicos con personalidade xurídica propia e entidades pertencentes ao sector público estatal con competencia en todo o territorio nacional, sen prexuízo do disposto na letra i) do número 1 do artigo 10.

d) En primeira ou única instancia, dos recursos contra as resolucións ditadas polos ministros e secretarios de Estado en materia de responsabilidade patrimonial cando o reclamado non exceda 30.050 euros.

e) En primeira instancia, das resolucións que acorden a inadmisión das peticións de asilo político.

f) En única ou primeira instancia, das resolucións que en vía de fiscalización sexan ditadas polo Comité Español de Disciplina Deportiva en materia de disciplina deportiva.

2. Corresponderalles aos xulgados centrais do Contencioso-Administrativo a autorización a que se refire o artigo 8.2 da Lei 34/2002, así como autorizar a execución dos actos adoptados pola Sección Segunda da Comisión de Propiedade Intelectual para que se interrompa a prestación de servizos da sociedade da información ou para que se retiren contidos que vulneren a propiedade intelectual, en aplicación da Lei 34/2002, do 11 de xullo, de servizos da sociedade da información e de comercio electrónico.

Artigo 10.

1. As salas do Contencioso-Administrativo dos tribunais superiores de Xustiza coñecerán en única instancia dos recursos que se deduzan en relación con:

a) Os actos das entidades locais e das administracións das comunidades autónomas, cuxo coñecemento non estea atribuído aos xulgados do Contencioso-Administrativo.

b) As disposicións xerais emanadas das comunidades autónomas e das entidades locais.

- c) Os actos e disposicións dos órganos de goberno das asembleas lexislativas das comunidades autónomas, e das institucións autonómicas análogas ao Tribunal de Contas e ao Defensor do Pobo, en materia de persoal, administración e xestión patrimonial.
- d) Os actos e resolucións ditados polos tribunais económico-administrativos rexionais e locais que poñan fin á vía económico-administrativa.
- e) As resolucións ditadas polo Tribunal Económico-Administrativo Central en materia de tributos cedidos.
- f) Os actos e disposicións das xuntas electorais provinciais e de comunidades autónomas, así como os recursos contencioso-electorais contra acordos das xuntas electorais sobre proclamación de electos e elección e proclamación de presidentes de corporacións locais, nos termos da lexislación electoral.
- g) Os convenios entre administracións públicas cuxas competencias se exerzan no ámbito territorial da correspondente comunidade autónoma.
- h) A prohibición ou a proposta de modificación de reunións previstas na Lei orgánica 9/1983, do 15 de xullo, reguladora do dereito de reunión.
- i) Os actos e resolucións ditados por órganos da Administración xeral do Estado cuxa competencia se estenda a todo o territorio nacional e cuxo nivel orgánico sexa inferior ao de ministro ou secretario de Estado en materias de persoal, propiedades especiais e expropiación forzosa.
- j) Os actos e resolucións dos órganos das comunidades autónomas competentes para a aplicación da Lei de defensa da competencia.
- k) As resolucións ditadas polo órgano competente para a resolución de recursos en materia de contratación previsto no artigo 311 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, en relación cos contratos incluídos no ámbito competencial das comunidades autónomas ou das corporacións locais.
- l) As resolucións ditadas polos tribunais administrativos territoriais de recursos contractuais.
- m) Calquera outra actuación administrativa non atribuída expresamente á competencia doutros órganos desta orde xurisdiccional.»

2. Coñecerán, en segunda instancia, das apelacións promovidas contra sentenzas e autos ditados polos xulgados do contencioso-administrativo, e dos correspondentes recursos de queixa.

3. Tamén lles corresponde, consonte o establecido nesta lei, o coñecemento dos recursos de revisión contra as sentenzas firmes dos xulgados do contencioso-administrativo.

4. Coñecerán das cuestións de competencia entre os xulgados do contencioso-administrativo con sede na comunidade autónoma.

5. Coñecerán do recurso de casación para a unificación de doutrina previsto no artigo 99.

6. Coñecerán do recurso de casación en interese da lei previsto no artigo 101.

Artigo 11.

1. A Sala do Contencioso-Administrativo da Audiencia Nacional coñecerá en única instancia:

a) Dos recursos que se deduzan en relación coas disposicións xerais e os actos dos ministros e dos secretarios de Estado en xeral e en materia de persoal cando se refiran ao nacemento ou extinción da relación de servizo de funcionarios de carreira. Así mesmo, coñecerá dos recursos contra os actos de calquera órgano central do Ministerio de Defensa referidos a ascensos, orde e antigüidade no escalafón e destinos.

b) Dos recursos contra os actos dos ministros e secretarios de Estado cando rectifiquen en vía de recurso ou en procedemento de fiscalización ou de tutela os ditados por órganos ou entes distintos con competencia en todo o territorio nacional.

c) Dos recursos en relación cos convenios entre administracións públicas non atribuídos aos tribunais superiores de xustiza.

d) Dos actos de natureza económico-administrativa ditados polo ministro de Economía e Facenda e polo Tribunal Económico-Administrativo Central, con excepción do disposto no artigo 10.1.e).

e) Dos recursos contra os actos ditados pola Comisión de Vixilancia de Actividades de Financiamento do Terrorismo, e da autorización de prórroga dos prazos das medidas da dita comisión, conforme o previsto na Lei de prevención e bloqueo do financiamento do terrorismo.

f) As resolucións ditadas polo Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuais, con excepción do disposto no artigo 10.1.k).

2. Coñecerá, en segunda instancia, das apelacións contra autos e sentenzas ditados polos xulgados centrais do contencioso-administrativo e dos correspondentes recursos de queixa.

3. Coñecerá dos recursos de revisión contra sentenzas firmes ditadas polos xulgados centrais do contencioso-administrativo.

4. Tamén coñecerá das cuestións de competencia que se poidan suscitar entre os xulgados centrais do contencioso-administrativo.

Artigo 12.

1. A Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo coñecerá en única instancia dos recursos que se deduzan en relación con:

a) Os actos e disposicións do Consello de Ministros e das comisións delegadas do Goberno.

b) Os actos e disposicións do Consello Xeral do Poder Xudicial.

c) Os actos e disposicións en materia de persoal, administración e xestión patrimonial adoptados polos órganos competentes do Congreso dos Deputados, do Senado, do Tribunal Constitucional, do Tribunal de Contas e do Defensor do Pobo.

2. Coñecerá tamén de:

a) Os recursos de casación de calquera modalidade, nos termos establecidos por esta lei, e os correspondentes recursos de queixa.

b) Os recursos de casación e revisión contra as resolucións ditadas polo Tribunal de Contas, consonte o establecido na súa Lei de funcionamento.

c) Os recursos de revisión contra sentenzas firmes ditadas polas salas do contencioso-administrativo dos tribunais superiores de xustiza, da Audiencia Nacional e do Tribunal Supremo, agás o disposto no artigo 61.1. 1º. da Lei orgánica do poder xudicial.

3. Así mesmo, coñecerá de:

a) Os recursos que se deduzan en relación cos actos e disposicións da Xunta Electoral Central, así como os recursos contencioso-electorais que se deduzan contra os acordos sobre proclamación de electos nos termos previstos na lexislación electoral.

b) Os recursos deducidos contra actos das xuntas electorais adoptados no procedemento para elección de membros das salas de Goberno dos tribunais, nos termos da Lei orgánica do poder xudicial.

Artigo 13.

Para aplicar as regras de distribución de competencia contidas nos artigos anteriores, teranse en conta os seguintes criterios:

a) As referencias que se fan á Administración do Estado, ás comunidades autónomas e ás entidades locais comprenden as entidades e corporacións dependentes ou vinculadas a cada unha delas.

b) A competencia atribuída aos xulgados e tribunais para o coñecemento de recursos contra actos administrativos inclúe a relativa á inactividade e ás actuacións constitutivas de vía de feito.

c) Agás disposición expresa en contrario, a atribución de competencia por razón da materia prevalece sobre a efectuada en razón do órgano administrativo autor do acto.

CAPÍTULO III. COMPETENCIA TERRITORIAL DOS XULGADOS E TRIBUNAIS

Artigo 14.³

1. A competencia territorial dos xulgados e dos tribunais superiores de xustiza determinarase conforme as seguintes regras:

Primeira. Con carácter xeral, será competente o órgano xurisdiccional na circunscripción do cal teña a súa sede o órgano que ditase a disposición ou o acto orixinario impugnado.

Segunda. Cando o recurso teña por obxecto actos das administracións públicas en materia de responsabilidade patrimonial, persoal, propiedades especiais e sancións será competente, á elección do demandante, o xulgado ou o tribunal na circunscripción do cal teña aquel o seu domicilio ou se encontre a sede do órgano autor do acto orixinario impugnado.

Cando o recurso teña por obxecto actos das administracións das comunidades autónomas ou das entidades da Administración local, a elección a que se refire esta regra segunda entenderase limitada á circunscripción do Tribunal Superior de Xustiza en que teña a súa sede o órgano que ditou o acto orixinario impugnado.

---

³ Ap. 1 regra 2ª modificado por art. 3.2 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

Terceira. A competencia corresponderalle ao órgano xurisdiccional na circunscrición do cal radiquen os inmobles afectados cando se impugnen plans de ordenación urbana e actuacións urbanísticas, expropiatorias e, en xeral, as que comporten intervención administrativa na propiedade privada.

2. Cando o acto orixinario impugnado afectase unha pluralidade de destinatarios e fosen diversos os xulgados ou tribunais competentes segundo as regras anteriores, a competencia estaralle atribuída ao órgano xurisdiccional na circunscrición do cal teña a súa sede o órgano que ditase o acto orixinario impugnado.

CAPÍTULO IV. CONSTITUCIÓN E ACTUACIÓN DAS SALAS DO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO

Artigo 15.

1. A Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo actuará dividida en seccións, o presidente das cales será quen o for da sala ou o maxistrado máis antigo dos que integren a sección, agás no suposto previsto no artigo 96.6 no que a sección a que se refire será presidida polo presidente do Tribunal Supremo.

2. Para a vista ou deliberación e para a decisión xudicial será necesaria a concorrencia de quen presida e dos maxistrados seguintes:

- a) Todos os que compoñen a sección para decidir os recursos de casación e revisión.
- b) Catro nos demais casos.

3. Para o despacho ordinario abondará coa concorrencia de quen presida e dous maxistrados.

Artigo 16.

1. A Sala do Contencioso-Administrativo da Audiencia Nacional comporase das seccións que aconselle o número de asuntos, o presidente das cales será quen o for da Sala ou o maxistrado máis antigo dos integrantes da sección.

2. As salas do contencioso-administrativo dos tribunais superiores de xustiza, cando o número dos seus membros exceda de cinco, actuarán divididas en seccións, o presidente das cales será quen o for da sala ou o maxistrado máis antigo dos que integren a sección.

3. Para a vista ou deliberación e para a decisións xudicial, e para o despacho ordinario, será suficiente a concorrencia do que presida e dous maxistrados.

4. A resolución dos recursos de casación en interese da lei, de casación para a unificación de doutrina e de revisión encomendaráselle a unha sección da Sala do Contencioso-Administrativo que teña a súa sede no Tribunal Superior de Xustiza composta polo presidente da dita sala, que a presidirá, polo presidente ou presidentes das demais salas do contencioso-administrativo e, se é o caso, das súas seccións, en número non superior a dous; e polos maxistrados da referida sala ou salas que fosen necesarios para completar un total de cinco membros.

Se a sala ou salas do contencioso-administrativo tivesen máis dunha sección, a Sala de Goberno do Tribunal Superior de Xustiza establecerá para cada ano xudicial a quenda consonte a cal os presidentes de sección ocuparán os postos da regulada neste punto. Tamén a establecerá entre todos os maxistrados que presten servizo na sala ou salas.

CAPÍTULO V. DISTRIBUCIÓN DE ASUNTOS

Artigo 17.

1. A distribución de asuntos entre as diversas salas dun mesmo tribunal, ou entre as diversas seccións dunha mesma sala, será acordada pola Sala de Goberno do respectivo tribunal, tendo en conta a natureza e homoxeneidade da materia a que se refiren os recursos.

2. Idéntico criterio se terá en conta para a distribución de asuntos entre os diversos xulgados do contencioso-administrativo dunha mesma poboación. A aprobación corresponderalle á Sala de Goberno do Tribunal Superior de Xustiza, por proposta da xunta de xuíces desta orde xurisdiccional.

3. Os acordos sobre distribución de asuntos adoptaranse cada dous anos e comunicaránselle ao Consello Xeral do Poder Xudicial para o único efecto da súa publicación, antes da apertura de tribunais, no *Boletín Oficial del Estado* ou no da comunidade autónoma, segundo corresponda.

No caso de resultar alterada a competencia dos distintos xulgados con sede nun mesmo partido xudicial, das diversas salas dun mesmo tribunal ou das diversas seccións dunha sala por razón dunha nova distribución de asuntos, dos procesos en tramitación continuará coñecendo e resolverá o órgano xurisdiccional que resultar competente no momento da interposición do recurso, segundo os acordos entón vixentes.

TÍTULO II. AS PARTES

CAPÍTULO PRIMEIRO. CAPACIDADE PROCESUAL

Artigo 18.

Teñen capacidade procesual perante a orde xurisdicional contencioso-administrativa, ademais das persoas que a teñan consonte a Lei de axuízamento civil, os menores de idade para a defensa daqueles dos seus dereitos e intereses lexítimos a actuación dos cales lles estea permitida polo ordenamento xurídico sen necesidade de asistencia da persoa que exerza a patria potestade, tutela ou curatela.

Os grupos de afectados, as unións sen personalidade ou patrimonios independentes ou autónomos, entidades todas elas aptas para seren titulares de dereitos e obrigas á marxe da súa integración nas estruturas formais das persoas xurídicas, tamén terán capacidade procesual perante a orde xurisdicional contencioso-administrativa cando a lei así o declare expresamente.

CAPÍTULO II. LEXITIMACIÓN

Artigo 19.

1. Están lexitimados perante a orde xurisdicional contencioso-administrativa:

- a) As persoas físicas ou xurídicas que teñan un dereito ou interese lexítimo.
- b) As corporacións, asociacións, sindicatos e grupos e entidades a que se refire o artigo 18 que resulten afectados ou estean legalmente habilitados para a defensa dos dereitos e intereses lexítimos colectivos.
- c) A Administración do Estado, cando teña un dereito ou interese lexítimo, para impugnar os actos e disposicións da Administración das comunidades autónomas e dos organismos públicos vinculados a estas, así como os das entidades locais, de conformidade co disposto na lexislación de réxime local, e os de calquera outra entidade pública non sometida á súa fiscalización.
- d) A Administración das comunidades autónomas, para impugnar os actos e disposicións que afecten o ámbito da súa autonomía, emanados da Administración do Estado e de calquera outra Administración ou organismo público, así como os das entidades locais, de conformidade co disposto na lexislación de réxime local.
- e) As entidades locais territoriais, para impugnar os actos e disposicións que afecten o ámbito da súa autonomía, emanados das administracións do Estado e das comunidades autónomas, así como os de organismos públicos

con personalidade xurídica propia vinculados a unha e a outras ou os doutras entidades locais.

f) O Ministerio Fiscal, para intervir nos procesos que determine a lei.

g) As entidades de dereito público con personalidade xurídica propia vinculadas ou dependentes de calquera das administracións públicas, para impugnar os actos ou disposicións que afecten o ámbito dos seus fins.

h) Calquera cidadán, en exercicio da acción popular, nos casos expresamente previstos polas leis.

i) Para a defensa do dereito de igualdade de trato entre mulleres e homes, alén dos afectados e sempre coa súa autorización, estarán tamén lexitimados os sindicatos e as asociacións legalmente constituídas cuxo fin primordial sexa a defensa da igualdade de trato entre mulleres e homes, respecto dos seus afiliados e asociados, respectivamente.

Cando os afectados sexan unha pluralidade de persoas indeterminada ou de difícil determinación, a lexitimación para demandar en xuízo a defensa destes intereses difusos corresponderalles exclusivamente aos organismos públicos con competencia na materia, aos sindicatos máis representativos e ás asociacións de ámbito estatal cuxo fin primordial sexa a igualdade entre mulleres e homes, sen prexuízo, se os afectados estivesen determinados, da súa propia lexitimación procesual.

A persoa acosada será a única lexitimada nos litixios sobre acoso sexual e acoso por razón de sexo.

2. A Administración autora dun acto está lexitimada para impugnalos perante esta orde xurisdiccional, logo da súa declaración de lesividade para o interese público nos termos establecidos pola lei.

3. O exercicio de accións polos veciños en nome e interese das entidades locais réxese polo disposto na lexislación de réxime local.

4. As administracións públicas e os particulares poderán interpor recurso contencioso-administrativo contra as decisións adoptadas polos órganos administrativos aos cales corresponde resolver os recursos especiais e as reclamacións en materia de contratación a que se refire a lexislación de contratos do sector público sen necesidade, no primeiro caso, de declaración de lesividade.

Artigo 20.

Non poden interpor recurso contencioso-administrativo contra a actividade dunha Administración pública:

- a) Os órganos dela e os membros dos seus órganos colexiados, agás que unha lei o autorice expresamente.
- b) Os particulares cando actúen por delegación ou como simples axentes ou mandatarios dela.
- c) As entidades de dereito público que sexan dependentes ou estean vinculadas ao Estado, ás comunidades autónomas ou ás entidades locais, respecto da actividade da Administración de que dependan. Exceptúanse aquelas que por lei fosen dotadas dun estatuto específico de autonomía respecto da devandita Administración.

Artigo 21.

1. Considérase parte demandada:

- a) As administracións públicas ou calquera dos órganos mencionados no artigo 1.3 contra a actividade dos cales se dirixa o recurso.
- b) As persoas ou entidades con dereitos ou intereses lexítimos que puidesen quedar afectados pola estimación das pretensións do demandante.
- c) As aseguradoras das administracións públicas, que sempre serán parte codemandada xunto coa Administración a quen aseguren.

2. Para efectos do disposto na alínea a) do punto anterior, cando se trate de organismos ou corporacións públicos suxeitos á fiscalización dunha Administración territorial, enténdese por Administración demandada:

- a) O organismo ou corporación autores do acto ou disposición fiscalizados, se o resultado da fiscalización é aprobatorio.
- b) A que exerza a fiscalización, se mediante ela non se aproba integramente o acto ou disposición.

3. Nos recursos contra as decisións adoptadas polos órganos administrativos a que corresponde resolver os recursos especiais e as reclamacións en materia de contratación a que se refire a lexislación de contratos do sector público, os citados órganos non terán a consideración de parte demandada, séndoo as persoas ou administracións favorecidas polo acto obxecto do recurso, ou que se constitúan como parte en tal concepto, conforme o disposto no artigo 49

4. Se o demandante fundase as súas pretensións na ilegalidade dunha disposición xeral, considerarase tamén parte demandada a Administración

autora dela, aínda que non proceda dela a actuación contra a que se recorreu.

Artigo 22.

De a lexitimación das partes derivar dalgunha relación xurídica transmisíbel, o habente causa poderá suceder en calquera estado do proceso á persoa que inicialmente actuase como parte.

CAPÍTULO III. REPRESENTACIÓN E DEFENSA DAS PARTES

Artigo 23.

1. Nas súas actuacións perante órganos unipersoais, as partes poderanlle conferir a súa representación a un procurador e serán asistidas, en todo caso, por avogado. Cando as partes lle confiran a súa representación ao avogado, será a este a quen se lle notificarán as actuacións.

2. Nas súas actuacións perante órganos colexiados, as partes deberanlle conferir a súa representación a un procurador e ser asistidas por avogado.

3. Poderán, non obstante, comparecer en por si os funcionarios públicos en defensa dos seus dereitos estatutarios, cando se refiran a cuestións de persoal que non impliquen separación de empregados públicos inamovíbeis.

Artigo 24.

A representación e defensa das administracións públicas e dos órganos constitucionais réxese polo disposto na Lei orgánica do poder xudicial e na Lei de asistencia xurídica ao Estado e institucións públicas, así como nas normas que sobre a materia e no marco das súas competencias ditasen as comunidades autónomas.

TÍTULO III. OBXECTO DO RECURSO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO

CAPÍTULO PRIMEIRO. ACTIVIDADE ADMINISTRATIVA IMPUGNABLE

Artigo 25.

1. O recurso contencioso-administrativo é admisible en relación coas disposicións de carácter xeral e cos actos expresos e presuntos da Administración pública que poñan fin á vía administrativa, xa sexan definitivos ou de trámite, se estes últimos deciden directa ou indirectamente o fondo do asunto, determinan a imposibilidade de continuar o procedemento, producen indefensión ou prexuízo irreparable a dereitos ou intereses lexítimos.

2. Tamén é admisible o recurso contra a inactividade da Administración e contra as súas actuacións materiais que constitúan vía de feito, nos termos establecidos nesta lei.

Artigo 26.

1. Ademais da impugnación directa das disposicións de carácter xeral, tamén é admisible a dos actos que se produzan en aplicación delas, fundada en que tales disposicións non son conformes a dereito.

2. A falta de impugnación directa dunha disposición xeral ou a desestimación do recurso que fronte a ela se interpuxese non impiden a impugnación dos actos de aplicación con fundamento no disposto no número anterior.

Artigo 27.

1. Cando un xuíz ou tribunal do contencioso-administrativo ditase unha sentenza firme estimatoria por considerar ilegal o contido da disposición xeral aplicada, deberá suscitar a cuestión de ilegalidade perante o tribunal competente para coñecer do recurso directo contra a disposición, agás o disposto nos dous números seguintes.

2. Cando o xuíz ou tribunal competente para coñecer dun recurso contra un acto fundado na invalidez dunha disposición xeral o for tamén para coñecer do recurso directo contra esta, a sentenza declarará a validez ou a nulidade da disposición xeral.

3. Sen necesidade de suscitar cuestión de ilegalidade, o Tribunal Supremo anulará calquera disposición xeral cando, en calquera grao, coñeza dun recurso contra un acto fundado na ilegalidade daquela norma.

Artigo 28.

Non é admisible o recurso contencioso-administrativo respecto dos actos que sexan reprodución doutros anteriores definitivos e firmes e os confirmatorios de actos consentidos por non se ter recorrido contra eles en tempo e forma.

Artigo 29.

1. Cando a Administración, en virtude dunha disposición xeral que non precise de actos de aplicación ou en virtude dun acto, contrato ou convenio administrativo, estea obrigada a realizar unha prestación concreta en favor dunha ou varias persoas determinadas, quen tivese dereito a ela pode reclamar da Administración o cumprimento da dita obriga. Se no prazo de tres meses desde a data da reclamación, a Administración non lle dese

cumprimento ao solicitado ou non chegase a un acordo cos interesados, estes poden deducir recurso contencioso-administrativo contra a inactividade da Administración.

2. Cando a Administración non execute os seus actos firmes os afectados poderán solicitar a súa execución, e se esta non se produce no prazo dun mes desde tal petición, poderán os solicitantes formular recurso contencioso-administrativo, que se tramitará polo procedemento abreviado regulado no artigo 78.

Artigo 30.

En caso de vía de feito, o interesado poderá formular requirimento contra a Administración actuante, intimando a súa cesación. Se a dita intimación non fose formulada ou non fose atendida dentro dos dez días seguintes á presentación do requirimento, poderá deducir directamente recurso contencioso-administrativo.

CAPÍTULO II. PRETENSÍONS DAS PARTES

Artigo 31.

1. O demandante poderá pretender a declaración de non seren conformes a dereito e, se é o caso, a anulación dos actos e disposicións susceptibles de impugnación segundo o capítulo precedente.

2. Tamén poderá pretender o recoñecemento dunha situación xurídica individualizada e a adopción das medidas adecuadas para o seu pleno restablecemento, entre delas a indemnización dos danos e perdas, cando proceda.

Artigo 32.

1. Cando o recurso se dirixa contra a inactividade da Administración pública, conforme o disposto no artigo 29, o demandante poderá pretender do órgano xurisdiccional que condene a Administración ao cumprimento das súas obrigas nos concretos termos en que estean establecidas.

2. Se o recurso ten por obxecto unha actuación material constitutiva de vía de feito, o demandante poderá pretender que se declare contraria a dereito, que se ordene o cesamento da dita actuación e que se adopten, se é o caso, as demais medidas previstas no artigo 31.2.

Artigo 33.

1. Os órganos da orde xurisdiccional contencioso-administrativa xulgarán dentro do límite das pretensións formuladas polas partes e dos motivos que fundamenten o recurso e a oposición.
2. Se o xuíz ou o tribunal, ao ditar sentenza, estimar que a cuestión sometida ao seu coñecemento puidese non ter sido apreciada debidamente polas partes, por existiren en aparencia outros motivos susceptibles de fundar o recurso ou a oposición, someterao a aquelas mediante providencia en que, advertindo que non se prexulga a decisión definitiva, os exporá e lles concederá aos interesados un prazo común de dez días para que formulen as alegacións que coiden oportunas, con suspensión do prazo para pronunciar a sentenza. Contra a expresada providencia non caberá ningún recurso.
3. Isto mesmo se observará se, impugnados directamente determinados preceptos dunha disposición xeral, o tribunal entendese necesario estender o axuizamento a outros da mesma disposición por razóns de conexión ou consecuencia cos preceptos contra os que se recorreu.

CAPÍTULO III. ACUMULACIÓN

Artigo 34.

1. Serán acumulables nun proceso as pretensións que se deduzan en relación cun mesmo acto, disposición ou actuación.
2. Serano tamén as que se refiran a varios actos, disposicións ou actuacións cando uns sexan reprodución, confirmación ou execución doutros ou exista entre eles calquera outra conexión directa.

Artigo 35.

1. O demandante poderá acumular na súa demanda cantas pretensións reúnan os requisitos sinalados no artigo anterior.
2. Se o secretario xudicial non estima pertinente a acumulación, dará conta ao tribunal, quen, se é o caso, ordenará á parte que interpoña por separado os recursos no prazo de trinta días. Se non o efectuase, o xuíz terá por caducado aquel recurso respecto do cal non se dese cumprimento ao ordenado.

Artigo 36.

1. Se antes da sentenza se ditar ou se tiver coñecemento da existencia de calquera acto, disposición ou actuación que garde co que sexa obxecto do recurso en tramitación a relación prevista no artigo 34, o demandante

poderá solicitar, dentro do prazo que sinala o artigo 46, a ampliación do recurso a aquel acto administrativo, disposición ou actuación.

2. Desta petición, que producirá a suspensión do curso do procedemento, o secretario xudicial dará traslado ás partes para que presenten alegacións no prazo común de cinco días.

3. Se o órgano xurisdiccional acceder á ampliación, continuará a suspensión da tramitación do proceso entreméntres non se acade respecto daquela o mesmo estado que tiver o procedemento inicial.

4. Será así mesmo aplicable o disposto no punto 1 deste artigo cando nos recursos contencioso-administrativos interpostos contra actos presuntos a Administración ditar durante a súa tramitación resolución expresa respecto da pretensión inicialmente deducida. En tal caso o recorrente poderá desistir do recurso interposto con fundamento na aceptación da resolución expresa que se ditase ou solicitar a ampliación á resolución expresa. Unha vez producida a desistencia do recurso inicialmente interposto, o prazo para recorrer contra a resolución expresa, que será de dous meses, contarase desde o día seguinte ao da súa notificación.

Artigo 37.

1. Interpostos varios recursos contencioso-administrativos con ocasión de actos, disposicións ou actuacións en que concorra algunha das circunstancias sinaladas no artigo 34, o órgano xurisdiccional poderá en calquera momento procesual, logo de audiencia das partes por un prazo común de cinco días, acordar a acumulación de oficio ou por instancia dalgunha delas.

2. Cando ante un xuíz ou tribunal estivese pendente unha pluralidade de recursos con idéntico obxecto, o órgano xurisdiccional, se non se acumulasen, deberá tramitar un ou varios con carácter preferente logo de audiencia das partes por prazo común de cinco días, suspendendo o curso dos demais ata que se dite sentenza nos primeiros.

3. Unha vez firme, o secretario xudicial levará testemuño da sentenza aos recursos suspendidos e notificaraa aos recorrentes afectados pola suspensión co fin de que no prazo de cinco días poidan solicitar a extensión dos seus efectos nos termos previstos no artigo 111, a continuación do procedemento ou ben desistir do recurso.

Artigo 38.

1. A Administración comunicarlle ao tribunal, ao remitirille o expediente administrativo, se ten coñecemento da existencia doutros recursos

contencioso-administrativos en que poidan concorrer os supostos de acumulación que prevén o presente capítulo.

2. O secretario xudicial porá en coñecemento do xuíz ou tribunal os procesos que se tramiten na oficina xudicial nos cales poidan concorrer os supostos de acumulación que prevén este capítulo.

Artigo 39.

Contra as resolucións sobre acumulación, ampliación e tramitación preferente só se dará recurso de súplica.

CAPÍTULO IV. CONTÍA DO RECURSO

Artigo 40.

1. O secretario xudicial fixará a contía do recurso contencioso-administrativo unha vez formulados os escritos de demanda e contestación, nos cales as partes poderán expor, por medio de outrosí, o seu parecer ao respecto.

2. Cando así non se faga, o secretario xudicial requirirá o demandante para que fixe a contía, concedéndolle para o efecto un prazo non superior a dez días, transcorrido o cal sen telo realizado observarse a que fixe o secretario xudicial, logo de audiencia do demandado.

3. Cando o demandado non estea de acordo coa contía fixada polo demandante, exporao por escrito dentro do termo de dez días, resolvendo o secretario xudicial o procedente. Neste caso, o xuíz ou tribunal, na sentenza, resolverá definitivamente a cuestión.

4. A parte prexudicada pola resolución prevista no punto anterior poderá fundar o recurso de queixa na indebida determinación da contía se por causa desta non se tivese por preparado o recurso de casación ou non se admitise o recurso de casación para a unificación de doutrina ou o de apelación.

Artigo 41.

1. A contía do recurso contencioso-administrativo virá determinada polo valor económico da pretensión obxecto del.

2. Cando existan varios demandantes, haberase que ater ao valor económico da pretensión deducida por cada un deles, e non á suma de todos.

3. Nos supostos de acumulación ou de ampliación, a contía virá determinada pola suma do valor económico das pretensións obxecto daquelas, pero non lles comunicará ás de contía inferior a posibilidade de casación ou apelación.

Artigo 42.

1. Para fixar o valor económico da pretensión teranse en conta as normas da lexislación procesual civil, coas especialidades seguintes:

a) Cando o demandante solicite soamente a anulación do acto, atenderase ao contido económico deste, para o cal se terá en conta o débito principal, pero non as recargas, as custas nin calquera outra clase de responsabilidade, agás que calquera destas fose de importe superior a aquel.

b) Cando o demandante solicite, ademais da anulación, o recoñecemento dunha situación xurídica individualizada, ou cando solicite o cumprimento dunha obriga administrativa, a contía virá determinada:

Primeiro. Polo valor económico total do obxecto da reclamación, se a Administración pública denegase totalmente, en vía administrativa, as pretensións do demandante.

Segundo. Pola diferenza da contía entre o obxecto da reclamación e o do acto que motivou o recurso, se a Administración recoñecese parcialmente, en vía administrativa, as pretensións do demandante.

2. Reputaranse de contía indeterminada os recursos dirixidos a impugnar directamente as disposicións xerais, incluídos os instrumentos normativos de planeamento urbanístico, os que se refiran aos funcionarios públicos cando non versen sobre dereitos ou sancións susceptibles de valoración económica, así como aqueles en que xunto a pretensións avaliábeles economicamente se acumulen outras non susceptibles de tal valoración.

Tamén se reputarán de contía indeterminada os recursos interpostos contra actos, en materia de seguranza social, que teñan por obxecto a inscrición de empresas, formalización da protección fronte a riscos profesionais, tarifación, cobertura da prestación de incapacidade temporal, afiliación, alta, baixa e variacións de datos de traballadores.

TÍTULO IV. PROCEDEMENTO CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO

CAPÍTULO PRIMEIRO. PROCEDEMENTO EN PRIMEIRA OU ÚNICA INSTANCIA

Sección 1ª. Dilixencias preliminares

Artigo 43. Cando a propia Administración autora dalgún acto pretenda demandar a súa anulación perante a xurisdición contencioso-administrativa deberá, previamente, declaralo lesivo para o interese público.

Artigo 44.⁴

1. Nos litixios entre administracións públicas non caberá interpor recurso en vía administrativa. Malia iso, cando unha Administración interpoña recurso contencioso-administrativo contra outra, poderaa requirir previamente para que derogue a disposición, anule ou revogue o acto, faga cesar ou modifique a actuación material, ou inicie a actividade a que estea obrigada.

Cando a Administración contratante, o contratista ou terceiros pretendan impugnar as decisións adoptadas polos órganos administrativos aos cales lles corresponde resolver os recursos especiais e as reclamacións en materia de contratación a que se refire a lexislación de contratos do sector público, interporán o recurso directamente e sen necesidade de requirimento previo ou recurso administrativo.

2. O requirimento deberase dirixir ao órgano competente mediante escrito razoado que concretará a disposición, acto, actuación ou inactividade, e deberase producir no prazo de dous meses contados desde a publicación da norma ou desde que a Administración requirente coñecese ou puidese coñecer o acto, actuación ou inactividade.

3. O requirimento entenderase rexeitado se, dentro do mes seguinte á súa recepción, o requirido non o contestase.

4. Queda a salvo o disposto sobre esta materia na lexislación de réxime local.

Sección 2ª. Interposición do recurso e reclamación do expediente

Artigo 45.

1. O recurso contencioso-administrativo iniciárase por un escrito que se reduza a citar a disposición, acto, inactividade ou actuación constitutiva de vía de feito que se impugne e a solicitar que se teña por interposto o recurso, agás cando esta lei dispoña outra cosa.

2. A este escrito xuntaráse:

a) O documento que acredite a representación do comparecente, agás se figurase unido ás actuacións doutro recurso pendente perante o mesmo

---

⁴ Parágrafo 2º do ap. 1 engadido por art. 3.56 da Lei 34/2010, do 5 de agosto

xulgado ou tribunal, caso en que se poderá solicitar que se expida unha certificación para a unir aos autos.

b) O documento ou documentos que acrediten a lexitimación do demandante cando a teña por lla ter transmitido outro por herdanza ou por calquera outro título.

c) A copia ou traslado da disposición ou do acto expreso contra os que se recorra, ou indicación do expediente en que recaese o acto ou o periódico oficial en que a disposición se publicase. Se o obxecto do recurso fose a inactividade da Administración ou unha vía de feito, mencionárase o órgano ou dependencia a que se lle atribúa unha ou outra, se é o caso, o expediente en que tivesen orixe, ou calquera outro dato que sirva para identificar suficientemente o obxecto do recurso.

d) O documento ou documentos que acrediten o cumprimento dos requisitos exixidos para as persoas xurídicas iniciaren accións consonte as normas ou estatutos que lles sexan de aplicación, agás que se incorporasen ou inserisen no pertinente dentro do corpo do documento mencionado na letra a) deste mesmo punto.

3. O secretario xudicial examinará de oficio a validez da comparecencia tan pronto como se presente o escrito de interposición. Se considera que é válida, admitirá a trámite o recurso. Se co escrito de interposición non se xuntan os documentos expresados no punto anterior ou os presentados son incompletos e, en xeral, sempre que o secretario xudicial considere que non concorren os requisitos exixidos por esta lei para a validez da comparecencia, requirirá inmediatamente a emenda destes, sinalando un prazo de dez días para que o recorrente poida levala a efecto e, de non o facer, o xuíz ou tribunal pronunciárase sobre o arquivo das actuacións.

4. O recurso de lesividade iniciarase por demanda formulada consonte o artigo 56.1, que fixará con precisión a persoa ou persoas demandadas e a súa sede ou ou seu domicilio se constase. A esta demanda xuntaráselle en todo caso a declaración de lesividade, o expediente administrativo e, se procede, os documentos das letras a) e d) do número 2 deste artigo.

5. O recurso dirixido contra unha disposición xeral, acto, inactividade ou vía de feito en que non existan terceiros interesados poderase iniciar tamén mediante demanda en que se concretará a disposición, acto ou conduta impugnados e se razoará a súa desconformidade a dereito. Coa demanda xuntaranse os documentos que procedan dos previstos no número 2 deste artigo.

Artigo 46.

1. O prazo para interpor o recurso contencioso-administrativo será de dous meses contados desde o día seguinte ao da publicación da disposición impugnada ou ao da notificación ou publicación do acto que poña fin á vía administrativa, se for expreso. Se non o for, o prazo será de seis meses e contarase, para o solicitante e outros posibles interesados, a partir do día seguinte a aquel en que, de acordo coa súa normativa específica, se produza o acto presunto.
2. Nos supostos previstos no artigo 29, os dous meses contarase a partir do día seguinte ao do vencemento dos prazos sinalados no dito artigo.
3. Se o recurso contencioso-administrativo se dirixise contra unha actuación en vía de feito, o prazo para interpor o recurso será de dez días contados desde o día seguinte ao de remate do prazo establecido no artigo 30. Se non houber requirimento, o prazo será de vinte días desde o día en que se iniciou a actuación administrativa en vía de feito.
4. O prazo para interpor o recurso contencioso-administrativo contarase desde o día seguinte a aquel en que se notifique a resolución expresa do recurso potestativo de reposición ou en que este se deba entender presuntamente desestimado.
5. O prazo para interpor recurso de lesividade será de dous meses contados a partir do día seguinte ao da data da declaración de lesividade.
6. Nos litixios entre administracións, o prazo para interpor recurso contencioso-administrativo será de dous meses, agás que por lei se estableza outra cosa. Se precedeu o requirimento regulado nos tres primeiros puntos do artigo 44, o prazo contarase desde o día seguinte a aquel en que se reciba a comunicación do acordo expreso ou se entenda presuntamente rexeitado.

Artigo 47.

1. Unha vez cumprido o disposto no artigo 45.3, o secretario xudicial no seguinte día hábil acordará, se o solicita o recorrente, que se anuncie a interposición do recurso e remitirá o oficio para a súa publicación polo órgano competente, sen prexuízo de que sexa pagada polo recorrente, no diario oficial que proceda atendendo ao ámbito territorial de competencia do órgano autor da actividade administrativa impugnada. O secretario xudicial poderá tamén acordar de oficio a publicación, se o considera conveniente.
2. Se se iniciase o recurso mediante demanda nos supostos previstos polo artigo 45.5 e este se dirixe contra unha disposición xeral, deberá procederse á publicación do anuncio de interposición daquel, no que se concederán quince días para a comparecencia daqueles que teñan interese

lexítimo en soste a conformidade a dereito da disposición, acto ou conduta impugnados. Transcorrido este prazo, o secretario xudicial procederá a dar traslado da demanda e dos documentos que a acompañen para que sexa contestada primeiro pola Administración e logo polos demais demandados que comparecesen.

Artigo 48.

1. O secretario xudicial, ao acordar o previsto no número 1 do artigo anterior, ou mediante dilixencia se a publicación non for necesaria, requirirá á Administración que lle remita o expediente administrativo, ordenándolle que practique os emprazamentos previstos no artigo 49. O expediente reclamarase ao órgano autor da disposición ou acto impugnado ou a aquel ao que se impute a inactividade ou vía de feito. Farase sempre unha copia autenticada dos expedientes tramitados en graos ou fases anteriores, antes de devolvelos á súa oficina de procedencia.
2. Non se reclamará o expediente no caso do número 2 do artigo anterior, sen prexuízo da facultade outorgada polo punto 5 deste artigo 48.
3. O expediente deberá ser remitido no prazo improrrogable de vinte días, contados desde que a comunicación xudicial teña entrada no rexistro xeral do órgano requirido. A entrada porase en coñecemento do órgano xurisdiccional.
4. O expediente, orixinal ou copiado, enviarase completo, foliado e, se é o caso, autenticado, acompañado dun índice, así mesmo autenticado, dos documentos que conteña. A Administración conservará sempre o orixinal ou unha copia autenticada dos expedientes que envíe. Se o expediente fose reclamado por diversos xulgados ou tribunais, a Administración enviará copias autenticadas do orixinal ou da copia que conserve.
5. Cando o recurso contra a disposición se iniciase por demanda, o tribunal poderá solicitar de oficio ou por petición do demandante o expediente de elaboración. Recibido o expediente, o secretario xudicial porao de manifesto ás partes por cinco días para que formulen alegacións.
6. Excluíranse do expediente, mediante resolución motivada, os documentos clasificados como segredo oficial, facéndoo constar así no índice de documentos e no lugar do expediente onde se encontrasen os documentos excluídos.
7. Transcorrido o prazo de remisión do expediente sen terse recibido completo, reiterarase a reclamación e, se non se enviase no prazo de dez días contados como dispón o número 3, tras constatare a súa responsabilidade, logo de apercibimento do secretario xudicial notificado persoalmente para formulación de alegacións, o xuíz ou tribunal imporá

unha multa coercitiva de entre trescentos e mil douscentos euros á autoridade ou empregado responsable. A multa será reiterada cada vinte días, ata o cumprimento do requirido.

De darse a causa de imposibilidade de determinación individualizada da autoridade ou empregado responsable, a Administración será a responsable do pagamento da multa sen prexuízo de que se repercuta contra o responsable.

8. Contra os autos en que se acorde a imposición de multas ás que se refire o punto anterior poderase interpor recurso de súplica nos termos previstos no artigo 79.

9. Se non se aboasen voluntariamente, as multas firmes faranse efectivas por vía xudicial de constrinximento.

10. Impostas as tres primeiras multas coercitivas sen lograr que se remita o expediente completo, o xuíz ou o tribunal porá os feitos en coñecemento do Ministerio Fiscal, sen prexuízo de seguir impoñendo novas multas. O requirimento non atendido que poida dar lugar á terceira multa coercitiva conterà o oportuno apercibimento.

Sección 3ª. Emprazamento dos demandados e admisión do recurso

Artigo 49⁵

1. A resolución pola que se acorde remitir o expediente notificaráselles, nos cinco días seguintes á súa adopción, a cantos aparezan como interesados nel, emprazándoos para que se poidan constituír en parte como demandados no prazo de nove días. A notificación practicarase consonte o disposto na lei que regule o procedemento administrativo común.

Nos recursos contra as decisións adoptadas polos órganos administrativos aos cales lles corresponde resolver os recursos especiais e as reclamacións en materia de contratación a que se refire a lexislación de contratos do sector público serán emprazadas como parte demandada as persoas, distintas do recorrente, que tivesen comparecido no recurso administrativo, para que poidan constituírse como demandados no prazo de nove días.

2. Feitas as notificacións, enviaráselle o expediente ao xulgado ou tribunal, incorporando a xustificación do emprazamento ou emprazamentos efectuados, agás que non se puidesen practicar dentro do prazo fixado para a remisión do expediente, caso en que este se enviará sen demora, e a xustificación dos emprazamentos unha vez que se ultimen.

---

⁵ Parágrafo 2º do ap. 1 engadido por art. 3.6 da Lei 34/2010, do 5 de agosto

3. Recibido o expediente, o secretario xudicial, á vista do resultado das actuacións administrativas e do contido do escrito de interposición e documentos anexos, comprobará que se efectuaron as debidas notificacións para emprazamento e, se advirte que son incompletas, ordenará á Administración que se practiquen as necesarias para asegurar a defensa dos interesados que sexan identificables.

4. Cando non fose posible emprazar algún interesado no domicilio que conste, o secretario xudicial mandará inserir o correspondente edicto no diario oficial que proceda atendendo ao ámbito territorial de competencia do órgano autor da actividade administrativa impugnada. Os emprazados por edictos poderán comparecer ata o momento en que houber que darlles traslado para contestar á demanda.

5. No suposto previsto no artigo 47.2 será de observancia o que nel se dispón.

6. O emprazamento dos demandados no recurso de lesividade efectuarase persoalmente por un prazo de nove días.

Artigo 50.

1. O emprazamento da Administración entenderase efectuado pola reclamación do expediente.

2. As administracións públicas entenderanse constituídas en parte polo envío do expediente.

3. Os demandados legalmente emprazados poderanse constituír en parte no procedemento dentro do prazo concedido. Se o fixeren posteriormente, serán tidos por parte para os trámites non precluídos. De non se constituíren en parte oportunamente continuará o procedemento polos seus trámites, sen que haxa lugar a lles practicar, en estrados ou en calquera outra forma, notificacións de ningunha clase.

Artigo 51.

1. O xulgado ou sala, tras o exame do expediente administrativo, declarará que non procede a admisión do recurso cando conste de modo inequívoco e manifesto:

a) A falta de xurisdición ou a incompetencia do xulgado ou tribunal.

b) A falta de lexitimación do recorrente.

c) Que o recurso se interpuxo contra unha actividade non susceptible de impugnación.

d) Que caducou o prazo de interposición do recurso.

2. O xulgado ou a sala poderá inadmitir o recurso cando se desestimasen no fondo outros recursos substancialmente iguais por sentenza firme, mencionando, neste último caso, a resolución ou resolucións desestimatorias.

3. Cando se impugne unha actuación material constitutiva de vía de feito, o xulgado ou a sala poderá tamén inadmitir o recurso se fose evidente que a actuación administrativa se produciu dentro da competencia e de conformidade coas regras do procedemento legalmente establecido.

Así mesmo, cando se impugne a non-realización pola Administración das obrigas a que se refire o artigo 29, o recurso inadmitirase se fose evidente a ausencia de obriga concreta da Administración respecto dos recorrentes.

4. O xulgado ou a sala, antes de se pronunciar sobre a inadmisión do recurso, faralles saber ás partes o motivo en que se puidese fundar para que, no prazo común de dez días, aleguen o que estimen procedente e acheguen os documentos a que houbese lugar.

5. Contra o auto que declare a inadmisión poderanse interpor os recursos previstos nesta lei. Contra o auto de admisión non se poderá recorrer pero poderase opoñer calquera motivo de inadmisibilidade nun momento procesual posterior.

6. Declarada a inadmisión ao abeiro do establecido na letra a) do punto 1 deste artigo, haberase que ater ao que determinan os artigos 5.3 e 7.3.

Sección 4ª. Demanda e contestación

Artigo 52.

Recibido o expediente administrativo no xulgado ou tribunal e comprobados, e se é o caso completados, os emprazamentos, o secretario xudicial acordará que se entregue ao recorrente para que se deduza a demanda no prazo de vinte días, agás que concorra algún dos supostos do artigo 51, caso en que dará conta ao tribunal para que resolva o que proceda. Cando os recorrentes fosen varios, e aínda que non actuasen baixo unha mesma dirección, a demanda formularana simultaneamente todos eles. A entrega do expediente efectuarase en orixinal ou copia.

2. Se a demanda non se presentase dentro do prazo, o xulgado ou a sala, de oficio, declarará por auto a caducidade do recurso. Malia iso, admitirase o escrito de demanda, e producirá os seus efectos legais, se se presentar dentro do día en que se notifique o auto.

Artigo 53.

1. Transcorrido o prazo para a remisión do expediente administrativo sen que este fose enviado, a parte recorrente poderá pedir, por si ou por iniciativa do secretario xudicial, que se lle conceda prazo para formalizar a demanda.

2. Se despois de que a parte demandante fixese uso do dereito establecido no punto anterior se recibise o expediente, o secretario xudicial porá este de manifesto ás partes demandantes e, se é o caso, demandadas por prazo común de dez días para que poidan efectuar as alegacións complementarias que consideren oportunas.

Artigo 54. 1. Presentada a demanda, o secretario xudicial dará traslado dela, con entrega do expediente administrativo, ás partes demandadas que comparecesen, para que a contesten no prazo de vinte días. Se a demanda se formalizase sen terse recibido o expediente administrativo, emprazará a Administración demandada para contestar, apercibíndoa de que non se admitirá a contestación se non vai acompañada do dito expediente.

2. Se o defensor da Administración demandada considera que a disposición ou actuación administrativa impugnada puidese non axustarse a dereito, poderá solicitar a suspensión do procedemento por un prazo de vinte días para comunicar o seu parecer razoado a aquela. O secretario xudicial, logo de audiencia do demandante, acordará o procedente.

3. A contestación formularaa primeiro a Administración demandada. Cando o tivesen que facer, ademais da Administración, outros demandados, e aínda que non actúen baixo unha mesma dirección, a contestación formularana simultaneamente todos eles. Neste caso non procederá a entrega do expediente administrativo, que será posto de manifesto na oficina xudicial, pero si da súa copia, cos gastos por conta destes demandados.

4. Se a Administración demandada fose unha entidade local e non comparecese no proceso malia ter sido emprazada, daráselle non obstante traslado da demanda para que, no prazo de vinte días, poida designar representante en xuízo ou comunicar ao órgano xudicial, por escrito, os fundamentos polos que estime improcedente a pretensión do demandante.

Artigo 55.

1. Se as partes estimasen que o expediente administrativo non está completo, poderán solicitar, dentro do prazo para formular a demanda ou a contestación, que se reclamen os antecedentes para o completar.

2. A solicitude a que se refire o número anterior suspenderá o curso do prazo correspondente.

3. O secretario xudicial resolverá o pertinente no prazo de tres días. A Administración, ao remitir de novo o expediente, deberá indicar no índice a que se refire o artigo 48.4 os documentos que se engadiron.

Artigo 56.

1. Nos escritos de demanda e de contestación consignaranse coa debida separación os feitos, os fundamentos de dereito e as pretensións que se deduzan, en xustificación das cales se poderán alegar cantos motivos procedan, fosen ou non formulados perante a Administración.

2. O secretario xudicial examinará de oficio a demanda e requirirá que se emenden as faltas que padeza en prazo non superior a dez días. Realizada a emenda, admitirá a demanda. Noutro caso, dará conta ao xuíz para que resolva o que proceda sobre a súa admisión.

3. Coa demanda e a contestación as partes xuntarán os documentos en que directamente funden o seu dereito, e se non constasen no seu poder, designarán o arquivo, oficina, protocolo ou persoa en poder dos cales se encontren.

4. Despois da demanda e contestación non se lles admitirán ás partes máis documentos que os que se encontren nalgún dos casos previstos para o proceso civil. Non obstante, o demandante poderá achegar, ademais, os documentos que teñan por obxecto desvirtuar alegacións contidas nas contestacións á demanda e que poñan de manifesto desconformidade nos feitos, antes da citación de vista ou conclusións.

Artigo 57.

O secretario xudicial declarará concluso o preito, sen máis trámite, para sentenza unha vez contestada a demanda, agás que o xuíz ou tribunal faga uso da facultade que lle atribúe o artigo 61 nos seguintes supostos:

1.º Se o demandante pide por outrosí na súa demanda que o recurso se resolva sen necesidade de recibimento a proba nin tampouco de vista ou conclusións e a parte demandada non se opón.

2.º Se nos escritos de demanda e contestación non se solicita o recibimento a proba nin os trámites de vista ou conclusións, agás que o xuíz ou tribunal excepcionalmente, atendida a índole do asunto, acorde a celebración de vista ou a formulación de conclusións escritas.

Nos dous supostos anteriores, se o demandado solicita a inadmisión do recurso, darase traslado ao demandante para que no prazo de cinco días formule as alegacións que considere procedentes sobre a posible causa de inadmisión, e seguidamente declarárase concluso o preito.

Sección 5ª. Alegacións previas

Artigo 58.

1. As partes demandadas poderán alegar, dentro dos primeiros cinco días do prazo para contestaren a demanda, os motivos que puideren determinar a incompetencia do órgano xurisdiccional ou a inadmisibilidade do recurso consonte o disposto no artigo 69, sen prexuízo de que tales motivos, agás a incompetencia do órgano xurisdiccional, poidan ser alegados na contestación, mesmo se fosen desestimados como alegación previa.

2. Para facer uso deste trámite a Administración demandada terá que achegar o expediente administrativo se non o remitiu antes.

Artigo 59.

1. Do escrito que formula alegacións previas o secretario xudicial dará traslado por cinco días ao demandante, o cal poderá emendar o defecto, se procedese, no prazo de dez días.

2. Formalizado o traslado, seguirase a tramitación prevista para os incidentes.

3. O auto desestimatorio das alegacións previas non será susceptible de recurso e disporá que se conteste a demanda no prazo que quede.

4. O auto estimatorio das alegacións previas declarará a inadmisibilidade do recurso e, unha vez firme, o secretario xudicial ordenará a devolución do expediente administrativo á oficina de onde procedese. Se se declarase a falta de xurisdición ou de competencia, observárase o que determinan os artigos 5.º 3 e 7.º 3.

Sección 6ª. Proba

Artigo 60.⁶

1. Só se poderá pedir o recibimento do proceso a proba por medio de outrosí nos escritos de demanda e contestación e nos de alegacións complementarias.

---

⁶ Aps. 1, 2 e 4 modificados polo artigo 3.3 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

Nos ditos escritos deberanse expresar en forma ordenada os puntos de feito sobre os cales teña que versar a proba e os medios de proba que se propoñan.

2. Se da contestación á demanda resultaren novos feitos de transcendencia para a resolución do preito, o recorrente poderá pedir o recibimento a proba e expresar os medios de proba que se propoñan dentro dos cinco días seguintes a aquel en que se dese traslado desta, sen prexuízo de que poida facer uso do seu dereito a achegar documentos conforme o disposto no punto 4 do artigo 56.

3. Recibirase o proceso a proba cando exista desconformidade nos feitos e estes fosen de transcendencia, a xuízo do órgano xurisdiccional, para a resolución do preito. Se o obxecto do recurso fose unha sanción administrativa ou disciplinaria, o proceso recibirase sempre a proba cando exista desconformidade nos feitos.

4. A proba desenvolverase consonte as normas xerais establecidas para o proceso civil, e o prazo para practicala será de trinta días. Non obstante, poderanse achegar ao proceso as probas practicadas fóra deste prazo por causas non imputables á parte que as propuxo.

5. As salas poderán delegar nun dos seus maxistrados ou nun xulgado do contencioso-administrativo a práctica de todas ou dalgunhas das dilixencias probatorias, e o representante en autos da Administración poderá, pola súa vez, delegar nun funcionario público dela a facultade de intervir na práctica de probas.

6. No acto de emisión da proba pericial, o xuíz outorgará, por petición de calquera das partes, un prazo non superior a cinco días para que as partes poidan solicitar aclaracións ao ditame emitido.

7. De acordo coas leis procesuais, naqueles procedementos en que as alegacións da parte demandante se fundamenten en actuacións discriminatorias, por razón de sexo, corresponderalle á persoa demandada probar a ausencia de discriminación nas medidas adoptadas e a súa proporcionalidade.

Para os efectos do disposto no parágrafo anterior, o órgano xudicial, por instancia de parte, poderá solicitar, se o estimase útil e pertinente, informe ou ditame dos organismos públicos competentes.

Artigo 61.

1. O xuíz ou o tribunal poderá acordar de oficio o recibimento a proba e dispoñer a práctica de cantas estime pertinentes para a máis acertada decisión do asunto.

2. Finalizado o período de proba, e ata que o preito sexa declarado concluído para sentenza, o órgano xurisdiccional poderá tamén acordar a práctica de calquera dilixencia de proba que estimar necesaria.

3. As partes terán intervención nas probas que se practiquen ao abeiro do previsto nos dous números anteriores.

4. Se o xuíz ou tribunal fixese uso da súa facultade de acordar de oficio a práctica dunha proba, e as partes carecesen de oportunidade para alegar sobre iso na vista ou no escrito de conclusións, o secretario xudicial porá de manifesto o resultado da proba ás partes, as cales poderán, no prazo de cinco días, alegar canto consideren conveniente acerca do seu alcance e importancia.

5. O xuíz poderá acordar de oficio, logo de audiencia ás partes, ou ben por instancia delas a extensión dos efectos das probas periciais aos procedementos conexos. Para os efectos da aplicación das normas sobre custas procesuais en relación ao custo destas probas entenderase que son partes todos os intervenientes nos procesos sobre os cales se acordase a extensión dos seus efectos, rateándose o seu custo entre os obrigados nos ditos procesos ao pagamento das custas.

Sección 7ª. Vista e conclusións

Artigo 62.

1. Agás que nesta lei se dispoña outra cousa, as partes poderán solicitar que se celebre vista, que se presenten conclusións ou que o preito sexa declarado concluído, sen máis trámites, para sentenza.

2. A dita solicitude deberase formular por medio de outrosí nos escritos de demanda ou contestación ou por escrito presentado no prazo de cinco días contados desde que se notifique a dilixencia de ordenación que declara concluído o período de proba.

3. O secretario xudicial proverá segundo o que coincidentemente soliciten as partes. Noutro caso, só acordará a celebración de vista ou a formulación de conclusións escritas cando o solicite o demandante ou cando, téndose practicado proba, o solicite calquera das partes; todo iso sen prexuízo do disposto no número 4 do artigo 61.

4. Se as partes non formulasen ningunha solicitude o xuíz ou o tribunal, excepcionalmente, atendida a índole do asunto, poderá acordar a celebración de vista ou a formulación de conclusións escritas.

Artigo 63.

1. Se se acordase a celebración de vista, o secretario xudicial sinalará a data da audiencia por rigorosa orde de antigüidade dos asuntos, excepto os referentes a materias que por prescripción da lei ou por acordo motivado do órgano xurisdiccional, fundado en circunstancias excepcionais, deban ter preferencia, os cales, estando concluídos, poderán ser antepostos aos demais cuxo sinalamento aínda non se fixese. No sinalamento das vistas o secretario xudicial atenderá, así mesmo, aos criterios establecidos no artigo 182 da Lei de axuízamento civil.
2. No acto da vista darase a palabra ás partes pola súa orde para que de forma sucinta expoñan as súas alegacións. O xuíz ou o presidente da sala, por si ou a través do maxistrado relator, poderá invitar os defensores das partes, antes ou despois dos informes orais, a que concreten os feitos e puntualicen, aclaren ou rectifiquen canto sexa preciso para delimitar o obxecto de debate.
3. O desenvolvemento da vista rexistrarase en soporte apto para a gravación e reprodución do son e da imaxe. O secretario xudicial deberá custodiar o documento electrónico que sirva de soporte á gravación. As partes poderán pedir, á súa custa, copia das gravacións orixinais.
4. Sempre que se conte cos medios tecnolóxicos necesarios, o secretario xudicial garantirá a autenticidade e integridade do gravado ou reproducido mediante a utilización da sinatura electrónica recoñecida ou outro sistema de seguranza que conforme a lei ofrezca tales garantías. Neste caso, a celebración do acto non requirirá a presenza na sala do secretario xudicial, agás que o soliciten as partes, polo menos dous días antes da celebración da vista, ou que excepcionalmente o secretario xudicial o considere necesario, atendendo á complexidade do asunto, ao número e natureza das probas que se van practicar, ao número de intervenientes, á posibilidade de que se produzan incidencias que non puidesen rexistrarse, ou á concorrencia doutras circunstancias igualmente excepcionais que o xustifiquen, suposto no cal o secretario xudicial expedirá acta sucinta nos termos previstos no punto seguinte.
5. Se os mecanismos de garantía previstos no punto anterior non se puidesen utilizar, o secretario xudicial deberá consignar na acta os seguintes extremos: número e clase de procedemento, lugar e data de celebración, tempo de duración, asistentes ao acto, alegacións das partes, resolucións que adopte o xuíz ou tribunal, así como as circunstancias e incidencias que non puidesen constar naquel soporte. A esta acta incorporaranse os soportes da gravación das sesións.
6. Cando os medios de rexistro previstos neste artigo non se puidesen utilizar por calquera causa, o secretario xudicial expedirá acta de cada sesión, recollendo nela, coa extensión e detalle necesarios, as alegacións

das partes, as incidencias e reclamacións producidas e as resolucións adoptadas.

7. A acta prevista nos números 5 e 6 deste artigo expedirase por procedementos informáticos, sen que poida ser manuscrita máis que nas ocasións en que a sala en que se estea celebrando a actuación carecese de medios informáticos. Nestes casos, ao terminar a sesión o secretario xudicial lerá a acta, facendo nela as rectificacións que as partes reclamen, se as considera procedentes. Esta acta asinaráa o secretario xudicial tras o xuíz ou presidente, as partes, os seus representantes ou defensores e os peritos, se é o caso.

Artigo 64.

1. Cando se acorde o trámite de conclusións, as partes presentarán unhas alegacións sucintas acerca dos feitos, a proba practicada e os fundamentos xurídicos en que apoien as súas pretensións.

2. O prazo para formular o escrito será de dez días sucesivos para os demandantes e demandados; será simultáneo para cada un destes grupos de partes se nalgún deles comparecese máis dunha persoa e non actuasen unidos baixo unha mesma representación.

3. O sinalamento de día para a votación e a decisión xudicial axustarase á orde expresada no número 1 do artigo anterior.

4. Celebrada a vista ou presentadas as conclusións, o xuíz ou o tribunal declarará que o preito quedou concluso para sentenza, agás que faga uso da facultade a que se refire o número 2 do artigo 61; neste caso a tal declaración farase inmediatamente despois de que finalice a práctica da dilixencia ou dilixencias de proba acordadas.

Artigo 65.

1. No acto da vista ou no escrito de conclusións non se poderán formular cuestións que non fosen suscitadas nos escritos de demanda e contestación.

2. Cando o xuíz ou o tribunal xulgue oportuno que no acto da vista ou nas conclusións se traten motivos relevantes para a decisión xudicial, e distintos dos alegados, porao en coñecemento das partes mediante providencia, e daralles un prazo de dez días para seren oídas sobre iso. Contra esta providencia non caberá ningún recurso.

3. No acto da vista, ou no escrito de conclusións, o demandante poderá solicitar que a sentenza formule un pronunciamento concreto sobre a

existencia e contía dos danos e perdas do resarcimento dos cales se trate, se xa constasen probados en autos.

Artigo 66.

Os recursos directos contra disposicións xerais gozarán de preferencia e, unha vez conclusos, serán antepostos para a súa votación e resolución a calquera outro recurso contencioso-administrativo, sexa cal for a súa instancia ou grao, agás o proceso especial de protección de dereitos fundamentais.

Sección 8ª. Sentenza

Artigo 67.

1. A sentenza ditarase no prazo de dez días desde que o preito fose declarado concluso e decidirá todas as cuestións controvertidas no proceso.

2. Cando o xuíz ou o tribunal apreciase que a sentenza non se poderá ditar dentro do prazo indicado, razoarao debidamente e sinalará unha data posterior concreta en que se ditará aquela, notificándollelo ás partes.

Artigo 68.

1. A sentenza pronunciará algunha das decisións seguintes:

- a) Inadmisibilidade do recurso contencioso-administrativo.
- b) Estimación ou desestimación do recurso contencioso-administrativo.

2. A sentenza conterá ademais o pronunciamento que corresponda respecto das custas.

Artigo 69.

A sentenza declarará a inadmisibilidade do recurso ou dalgunha das pretensións nos casos seguintes:

- a) Que o xulgado ou o tribunal contencioso-administrativo careza de xurisdición.
- b) Que fose interposto por persoa incapaz, non debidamente representada ou non lexitimada.
- c) Que tivese por obxecto disposicións, actos ou actuacións non susceptibles de impugnación.

d) Que recaese sobre cousa xulgada ou existise litispendencia.

e) Que se presentase o escrito inicial do recurso fóra do prazo establecido.

Artigo 70.

1. A sentenza desestimarán o recurso cando se axusten a dereito a disposición, o acto ou a actuación impugnados.

2. A sentenza estimará o recurso contencioso-administrativo cando a disposición, a actuación ou o acto incorresen en calquera infracción do ordenamento xurídico, mesmo a desviación de poder.

Enténdese por desviación de poder o exercicio de potestades administrativas para fins distintos dos fixados polo ordenamento xurídico.

Artigo 71.

1. Cando a sentenza estime o recurso contencioso-administrativo:

a) Declarará non ser conforme a dereito e, se é o caso, anulará total ou parcialmente a disposición ou o acto contra o que se recorreu ou disporá que cese ou se modifique a actuación impugnada.

b) Se se pretendese o recoñecemento e o restablecemento dunha situación xurídica individualizada, recoñecerá esa situación xurídica e adoptará cantas medidas sexan necesarias para o pleno restablecemento dela.

c) Se a medida consistise na emisión dun acto ou na práctica dunha actuación xuridicamente obrigatoria, a sentenza poderá establecer un prazo para que se cumpra a decisión.

d) Se fose estimada unha pretensión de resarcir danos e perdas, declararase en todo caso o dereito á reparación, sinalando así mesmo quen está obrigado a indemnizar. A sentenza fixará tamén a contía da indemnización cando o pida expresamente o demandante e consten probados en autos elementos suficientes para iso. Noutro caso, estableceranse as bases para determinar a contía, a definitiva concreción da cal quedará adiada ata o período de execución de sentenza.

2. Os órganos xurisdicionais non poderán determinar a forma en que han de quedar redactados os preceptos dunha disposición xeral en substitución dos que anulasen nin poderán determinar o contido discrecional dos actos anulados.

Artigo 72.

1. A sentenza que declare a inadmisibilidade ou desestimación do recurso contencioso-administrativo só producirá efectos entre as partes.
2. A anulación dunha disposición ou acto producirá efectos para todas as persoas afectadas. As sentenzas firmes que anulen unha disposición xeral terán efectos xerais desde o día en que sexa publicada a súa parte dispositiva e os preceptos anulados no mesmo periódico oficial en que fose publicada a disposición anulada. Tamén se publicarán as sentenzas firmes que anulen un acto administrativo que afecte unha pluralidade indeterminada de persoas.
3. A estimación de pretensións de recoñecemento ou restablecemento dunha situación xurídica individualizada só producirá efectos entre as partes. Non obstante, tales efectos poderanse estender a terceiros nos termos previstos nos artigos 110 e 111.

Artigo 73.

As sentenzas firmes que anulen un precepto dunha disposición xeral non afectarán en por si a eficacia das sentenzas ou actos administrativos firmes que o aplicasen antes de que a anulación acadase efectos xerais, agás no caso de que a anulación do precepto supuxese a exclusión ou a redución das sancións aínda non executadas completamente.

Sección 9ª. Outros modos de terminación do procedemento

Artigo 74.

1. O recorrente poderá desistir do recurso en calquera momento anterior á sentenza.
2. Para que a desistencia do representante en xuízo produza efectos será necesario que o ratifique o recorrente ou que estea autorizado para iso. Se a Administración pública desistise, terase que presentar testemuño do acordo adoptado polo órgano competente consonte os requisitos exixidos polas leis ou regulamentos respectivos.
3. O secretario xudicial dará traslado ás demais partes, e nos supostos de acción popular, ao Ministerio Fiscal, por prazo común de cinco días. Se prestasen a súa conformidade á desistencia ou non se opuxesen a ela, ditará decreto no cal declarará terminado o procedemento, ordenando o arquivo dos autos e a devolución do expediente administrativo á oficina de procedencia.

4. No outro caso, ou cando apreciase dano para o interese público, dará conta ao xuíz ou tribunal para que resolva o que proceda.
5. Se foren varios os recorrentes, o procedemento continuará respecto daqueles que non desistisen.
6. A desistencia non implicará necesariamente a condena en custas.
7. Cando se desistise do recurso porque a Administración demandada tivese recoñecidas totalmente en vía administrativa as pretensións do demandante, e despois a Administración ditase un novo acto total ou parcialmente revogatorio do recoñecemento, o demandante poderá pedir que continúe o procedemento no estado en que se encontrase, estendéndose ao acto revogatorio. Se o xuíz ou o tribunal o estimar conveniente, concederalles ás partes un prazo común de dez días para que formulen por escrito alegacións complementarias sobre a revogación.
8. Desistido un recurso de apelación ou de casación, o secretario xudicial, sen máis trámites, declarará terminado o procedemento por decreto, ordenando o arquivo dos autos e a devolución das actuacións recibidas ao órgano xurisdiccional de procedencia.

Artigo 75.

1. Os demandados poderanse conformar coa demanda cumprindo os requisitos exixidos no punto 2 do artigo anterior.
2. Producida a conformidade coa demanda, o xuíz ou tribunal, sen máis trámites, ditará sentenza de conformidade coas pretensións do demandante, agás se iso supuxer unha infracción manifesta do ordenamento xurídico, caso en que o órgano xurisdiccional lles comunicará ás partes os motivos que se puideren opoñer á estimación das pretensións e oiraas por un prazo común de dez días, para ditar despois a sentenza que estime axustada a dereito.
3. De seren varios os demandados, o procedemento seguirá respecto daqueles que non se conformasen coa demanda.

Artigo 76.

1. Se interposto un recurso contencioso-administrativo a Administración demandada recoñecese totalmente en vía administrativa as pretensións do demandante, calquera das partes o poderá poñer en coñecemento do xuíz ou o tribunal, cando a Administración non o fixese.
2. O secretario xudicial mandará oír as partes por prazo común de cinco días e, logo de comprobación do alegado, o xuíz ou tribunal ditará auto en

que declarará terminado o procedemento e ordenará o arquivo do recurso e a devolución do expediente administrativo, se o recoñecemento non infrinxise manifestamente o ordenamento xurídico. Neste último caso ditará sentenza axustada a dereito.

Artigo 77.

1. Nos procedementos en primeira ou única instancia, o xuíz ou o tribunal, de oficio ou por solicitude de parte, unha vez formuladas a demanda e a contestación, poderá someter á consideración das partes o recoñecemento de feitos ou documentos, así como a posibilidade de acadar un acordo que poña fin á controversia, cando o xuízo se promova sobre materias susceptibles de transacción e, en particular, cando verse sobre estimación de cantidade.

Os representantes das administracións públicas demandadas necesitarán a autorización oportuna para levar a efecto a transacción, consonte as normas que regulan a disposición da acción por parte deles.

2. O intento de conciliación non suspenderá o curso das actuacións agás que todas as partes comparecidas o solicitasen e poderase producir en calquera momento anterior ao día en que o preito fose declarado concluído para sentenza.

3. Se as partes chegasen a un acordo que implique a desaparición da controversia, o xuíz ou o tribunal ditará auto en que declarará terminado o procedemento, sempre que o acordado non fose manifestamente contrario ao ordenamento xurídico nin lesivo do interese público ou de terceiros.

CAPÍTULO II. PROCEDIMENTO ABREVIADO

Artigo 78.⁷

1. Os xulgados do contencioso-administrativo e, se é o caso, os xulgados centrais do contencioso-administrativo desta orde xurisdiccional coñecen, polo procedemento abreviado, dos asuntos da súa competencia que se susciten sobre cuestións de persoal ao servizo das administracións públicas, sobre estranxeiría e sobre inadmisión de peticións de asilo político, asuntos de disciplina deportiva en materia de dopaxe, así como todas aquelas cuxa contía non supere os 30.000 euros.

2. O recurso iniciárase por demanda, a que se lle xuntará o documento ou documentos en que o demandante funde o seu dereito e aqueles previstos no artigo 45.2.

---

⁷ Aps. 1 e 3 modificados polo artigo 3.4 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

3. Presentada a demanda, o secretario xudicial, apreciada a xurisdición e competencia obxectiva do tribunal, admitirá a demanda. Noutro caso, dará conta a este para que resolva o que proceda.

Admitida a demanda, o secretario xudicial acordará o seu traslado ao demandado, citando as partes para a celebración de vista, con indicación de día e hora, e requirirá á Administración demandada que remita o expediente administrativo con polo menos quince días de antelación do termo sinalado para a vista. No sinalamento das vistas atenderá aos criterios establecidos no artigo 182 da Lei de axuizamento civil.

Non obstante, se o demandante pide por outrosí na súa demanda que o recurso se resolva sen necesidade de recibimento a proba nin tampouco de vista, o secretario xudicial dará traslado desta ás partes demandadas para que a contesten no prazo de vinte días, co apercibimento a que se refire o punto primeiro do artigo 54. As partes demandadas poderán, dentro dos dez primeiros días do prazo para contestar a demanda, solicitar a celebración da vista. Neste caso, o secretario xudicial citará as partes ao acto conforme o previsto no parágrafo anterior. En caso contrario, o secretario xudicial procederá de acordo co disposto no artigo 57, e declarará concluso o preito sen máis trámite unha vez contestada a demanda, salvo que o xuíz faga uso da facultade que lle atribúe o artigo 61.

4. Recibido o expediente administrativo, o secretario xudicial remitirao ao demandante e aos interesados que comparecesen para que poidan facer alegacións no acto da vista.

5. Comparecidas as partes, ou algunha delas, o xuíz declarará aberta a vista.

Se as partes non compareceren ou comparecese só o demandado, o xuíz ou tribunal terá o demandante por desistido do recurso e condenarao en custas, e se comparecese só o demandante, acordará que prosiga a vista en ausencia do demandado.

6. A vista comezará cunha exposición polo demandante dos fundamentos do que pida ou cunha ratificación dos expostos na demanda.

7. Acto seguido, o demandado poderá formular as alegacións que conveñan ao seu dereito, comezando, se é o caso, polas cuestións relativas á xurisdición, á competencia obxectiva e territorial e a calquera outro feito ou circunstancia que poida obstar a válida prosecución e termo do proceso mediante sentenza sobre o fondo.

8. Oído o demandante sobre estas cuestións, o xuíz resolverá o que proceda, e se mandase proseguir o xuízo, o demandado poderá pedir que

conste en acta a súa desconformidade. O mesmo poderá facer o demandante se o xuíz, ao resolver sobre algunha das ditas cuestións, declínase o coñecemento do asunto en favor doutro xulgado ou tribunal ou entendese que debe declarar a inadmisibilidade do recurso.

9. Se nas súas alegacións o demandado impugnase a adecuación do procedemento por razón da contía, o xuíz, antes de se practicar a proba ou, se é o caso, as conclusións, exhortará as partes a se poren de acordo sobre tal extremo. Se non se acadar o acordo, decidirá o xuíz, que lle dará ao proceso o curso procedemental que corresponda segundo a contía que el determine. Fronte á decisión do xuíz non se dará ningún recurso.

10. Se non se suscitasen as cuestións procesuais a que se refiren os números anteriores ou se, suscitadas, o xuíz resolvese a continuación do xuízo, daráselles a palabra ás partes para fixaren con claridade os feitos en que fundamenten as súas pretensións. Se non houber conformidade sobre eles, proporanse as probas e, unha vez admitidas as que non sexan impertinentes ou inútiles, practicaranse seguidamente.

11. Cando das alegacións das partes se deduxa a conformidade de todos os demandados coas pretensións do actor, o carácter simplemente xurídico da controversia, a ausencia de proposición da proba ou a inadmisibilidade de toda a proba proposta, e as partes non desexasen formular conclusións, o xuíz apreciará tal circunstancia no acto e, se ningunha parte se opuxer, ditará sentenza sen máis dilación.

Formulada oposición, o xuíz resolverá estimándoa, e neste caso proseguirá a vista conforme o regrado nos puntos seguintes, ou desestimándoa na mesma sentenza que dite conforme o previsto no parágrafo anterior, antes de resolver sobre o fondo, como especial pronunciamento.

12. Os medios de proba practicaranse nos xuízos abreviados, en canto non sexa incompatible cos seus trámites, do modo previsto para o xuízo ordinario.

13. As preguntas para a proba de interrogatorio de parte proporanse verbalmente, sen admisión de pregos.

14. Non se admitirán escritos de preguntas e repreguntas para a proba testifical. Cando o número de testemuñas fose excesivo e, a criterio do órgano xudicial, as súas manifestacións puidesen constituír reiteración inútil do testemuño sobre feitos abondo esclarecidos, aquel poderaos limitar discrecionalmente.

15. As testemuñas non poderán ser tachadas e, unicamente en conclusións, as partes poderán facer as observacións que sexan oportunas

respecto das súas circunstancias persoais e da veracidade das súas manifestacións.

16. Na práctica da proba pericial non serán de aplicación as regras xerais sobre insaculación de peritos.

17. Contra as resolucións do xuíz sobre denegación de probas ou sobre admisión das que se denunciase como obtidas con violación de dereitos fundamentais, as partes poderán interpor no acto recurso de súplica, que se substanciará e resolverá seguidamente.

18. Se o xuíz estimase que algunha proba relevante non pode practicarse na vista, sen mala fe por parte de quen tivese a carga de achegala, suspenderaa, sinalando o secretario xudicial competente, no acto e sen necesidade de nova notificación, o lugar, día e hora en que deba reiniciarse.

19. Tras a práctica da proba, se a houber, e, se é o caso, das conclusións, oídos os letrados, as persoas que sexan parte nos asuntos poderán, coa venia do xuíz, expoñer de palabra o que crean oportuno para a súa defensa á conclusión da vista, antes de a dar por terminada.

20. O xuíz ditará sentenza no prazo de dez días desde a celebración da vista.

21. A vista documentarase na forma establecida nos números 3 e 4 do artigo 63.

22. Se os mecanismos de garantía previstos no punto anterior non se puidesen utilizar deberán consignarse na acta os seguintes extremos: número e clase de procedemento, lugar e data de celebración, tempo de duración, asistentes ao acto, alegacións das partes, resolucións que adopte o xuíz ou tribunal, así como as circunstancias e incidencias que non puidesen constar naquel soporte. A esta acta incorporaranse os soportes da gravación das sesións.

Cando non se puidesen utilizar os medios de rexistro por calquera causa, o secretario xudicial expedirá acta de cada sesión, en que se fará constar:

a) Lugar, data, xuíz que preside o acto, partes comparecentes, representantes, se é o caso, e defensores que as asisten.

b) Breve resumo das alegacións das partes, medios de proba propostos por elas, declaración expresa da súa pertinencia ou impertinencia, razóns da denegación e protesta, se é o caso.

c) En canto ás probas admitidas e practicadas:

1.º Resumo suficiente das de interrogatorio de parte e testifical.

2.º Relación circunstanciada dos documentos presentados, ou datos suficientes que permitan identificalos, no caso de que o seu excesivo número faga desaconsellable a citada relación.

3.º Relación das incidencias formuladas no xuízo respecto á proba documental.

4.º Resumo suficiente dos informes periciais, así como tamén da resolución do xuíz sobre as propostas de recusación dos peritos.

5.º Resumo das declaracións realizadas na vista.

d) Conclusións e peticións concretas formuladas polas partes; en caso de que fosen de condena a cantidade, esta deberá recollerse na acta.

e) Declaración feita polo xuíz de conclusión dos autos, mandando traelos á vista para sentenza.

As actas previstas neste punto expediranse por procedementos informáticos, sen que poidan ser manuscritas máis que nas ocasións en que a sala en que se estea celebrando a actuación carecese de medios informáticos. Nestes casos, ao terminar a sesión o secretario xudicial lerá a acta, facendo nela as rectificacións que as partes reclamen, se as considera procedentes. Esta acta asinaráa o secretario xudicial tras o xuíz ou presidente, as partes, os seus representantes ou defensores e os peritos, se é o caso.

23. O procedemento abreviado, no non disposto neste capítulo, rexerase polas normas xerais da presente lei.

CAPÍTULO III. RECURSOS CONTRA RESOLUCIÓNS PROCESUAIS

Sección 1ª. Recursos contra providencias e autos

Artigo 79.

1. Contra as providencias e os autos non susceptibles de apelación ou casación poderase interpor recurso de súplica, sen prexuízo do cal se levará a efecto a resolución impugnada, agás que o órgano xurisdiccional, de oficio ou por instancia de parte, acorde o contrario.

2. Non é admisible o recurso de reposición contra as resolucións expresamente exceptuadas del nesta lei, nin contra os autos que resolvan os recursos de reposición e os de aclaración.

3. O recurso de súplica interporase no prazo de cinco días contados desde o seguinte ao da notificación da resolución impugnada.

4. Interposto o recurso en tempo e forma, o secretario xudicial dará traslado das copias do escrito ás demais partes, por termo común de cinco días, co fin de que poidan impugnalos se o consideran conveniente. Transcorrido o dito prazo, o órgano xurisdiccional resolverá por auto dentro do terceiro día.

Artigo 80.

1. Son obxecto de apelación nun só efecto os autos ditados polos xulgados do contencioso-administrativo e os xulgados centrais do contencioso-administrativo, en procesos de que coñezan en primeira instancia, nos seguintes casos:

- a) Os que poñan termo á peza separada de medidas cautelares.
- b) Os recaídos en execución de sentenza.
- c) Os que declaren a inadmisión do recurso contencioso-administrativo ou fagan imposible a súa continuación.
- d) Os recaídos sobre as autorizacións previstas no artigo 8.6 e nos artigos 9.2 e 122 bis.
- e) Os recaídos en aplicación dos artigos 83 e 84.

2. A apelación dos autos ditados polos xulgados do contencioso-administrativo e os xulgados centrais do contencioso-administrativo nos supostos dos artigos 110 e 111, rexerase polo mesmo réxime de admisión da apelación que corresponda á sentenza da cal se pretende a extensión.

3. A tramitación dos recursos de apelación interpostos contra os autos dos xulgados do contencioso-administrativo e os xulgados centrais do contencioso-administrativo axustarase ao establecido na sección 2ª. deste capítulo.

Sección 2ª. Recurso ordinario de apelación

Artigo 81.⁸

1. As sentenzas dos xulgados do contencioso-administrativo e dos xulgados centrais do contencioso-administrativo serán susceptibles de recurso de apelación, agás que se ditasen nos asuntos seguintes:

---

⁸ Ap. 1.a) modificado polo artigo 3.5 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

a) Aqueles cuxa contía non exceda os 30.000 euros.

b) Os relativos a materia electoral comprendidos no artigo 8.º 4.

2. Serán sempre susceptibles de apelación as seguintes sentenzas:

a) As que declaren a inadmisibilidade do recurso no caso da letra a) do número anterior.

b) As ditadas no procedemento para a protección dos dereitos fundamentais da persoa.

c) As que resolvan litixios entre administracións públicas.

d) As que resolvan impugnacións indirectas de disposicións xerais.

Artigo 82.

O recurso de apelación poderao interpor quen, segundo esta lei, estea lexitimado como parte demandante ou demandada.

Artigo 83.

1. O recurso de apelación contra as sentenzas é admisible en ambos os efectos, agás nos casos en que a presente lei dispoña outra cosa.

2. Malia o disposto no número anterior, o xuíz, en calquera momento, por instancia da parte interesada, poderá adoptar as medidas cautelares que sexan pertinentes para asegurar, se é o caso, a execución da sentenza atendendo os criterios establecidos no capítulo II do título VI.

Artigo 84.

1. A interposición dun recurso de apelación non impedirá a execución provisional da sentenza contra a que se recorre.

As partes favorecidas pola sentenza poderán instar a súa execución provisional. Cando desta se puidesen derivar prexuízos de calquera natureza, poderanse acordar as medidas que sexan adecuadas para evitar ou paliar os ditos prexuízos. Igualmente, poderase exixir a prestación de caución ou garantía para responder daqueles. Neste caso non se poderá levar a cabo a execución provisional ata que a caución ou a medida acordada estea constituída e acreditada en autos.

2. A constitución da caución axustarase ao establecido no artigo 133.2.

3. Non se acordará a execución provisional cando esta sexa susceptible de producir situacións irreversibles ou prexuízos de imposible reparación.
4. Logo de audiencia das demais partes por un prazo común de tres días, o xuíz resolverá sobre a execución provisional no prazo dos cinco días seguintes.
5. Cando quen inste a execución provisional sexa unha Administración pública, quedará exenta da prestación de caución.

Artigo 85.

1. O recurso de apelación interporase ante o xulgado que ditase a sentenza que se apele, dentro dos quince días seguintes ao da súa notificación, mediante escrito razoado que deberá conter as alegacións en que se fundamente o recurso. Transcorrido o prazo de quince días sen terse interposto o recurso de apelación, o secretario xudicial declarará a firmeza da sentenza
2. Se o escrito presentado cumpre os requisitos previstos no punto anterior e se refire a unha sentenza susceptible de apelación, o secretario xudicial ditará resolución admitindo o recurso, contra a que non caberá recurso ningún, e dará traslado del ás demais partes para que, no prazo común de quince días, poidan formalizar a súa oposición. Noutro caso, porao en coñecemento do xuíz que, se o considera oportuno, denegará a admisión por medio de auto, contra o que poderá interporse recurso de queixa, que se substanciará na forma establecida na Lei de axuizamento civil.
3. Nos escritos de interposición do recurso e de oposición a el as partes poderán pedir o recibimento a proba para a práctica das que fosen denegadas ou non fosen debidamente practicadas en primeira instancia por causas que non lles sexan imputables. Nos ditos escritos, os funcionarios públicos, nos procesos a que se refire o artigo 23.3, designarán un domicilio para notificacións na sede da sala do contencioso-administrativo competente.
4. No escrito de oposición, a parte apelada, se entendese admitida indebidamente a apelación, deberá facelo constar, caso en que o secretario xudicial dará vista á apelante, por cinco días, desta alegación. Tamén poderá o apelado, no mesmo escrito, adherirse á apelación, razoando os puntos en que crea que lle é prexudicial a sentenza, e neste caso o secretario dará traslado ao apelante do escrito de oposición por prazo de dez días, para o único efecto de que poida oporse á adhesión.
5. Transcorridos os prazos a que se refiren os números 2 e 4 anteriores, o xulgado elevará os autos e o expediente administrativo, en unión dos escritos presentados, ordenándose o emprazamento das partes para a súa

comparecencia no prazo de trinta días ante a sala do contencioso-administrativo competente, que resolverá, se é o caso, o que proceda sobre a discutida admisión do recurso ou sobre o recibimento a proba.

6. Cando a sala estime procedente a proba solicitada, a súa práctica terá lugar con citación das partes.

7. As partes, nos escritos de interposición e de oposición ao recurso, poderán solicitar que se celebre vista, que se presenten conclusións ou que o preito sexa declarado concluído, sen máis trámites, para sentenza.

8. O secretario xudicial acordará a celebración de vista, caso en que fará o oportuno sinalamento, ou a presentación de conclusións se o solicitasen todas as partes ou se se practicasa proba. A sala tamén poderá acordar que se celebre vista, que sinalará o secretario, ou que se presenten conclusións escritas cando o considere necesario, atendida a índole do asunto. Será de aplicación a estes trámites o disposto nos artigos 63 a 65.

Celebrada a vista ou presentadas as conclusións, o secretario xudicial declarará que o preito quedou concluído para sentenza.

9. A sala ditará sentenza no prazo de dez días desde a declaración de que o preito está concluído para sentenza.

10. Cando a sala revogue en apelación a sentenza impugnada que declarase a inadmisibilidade do recurso contencioso-administrativo, resolverá ao mesmo tempo sobre o fondo do asunto.

Sección 3ª. Recurso de casación

Artigo 86.⁹

1. As sentenzas ditadas en única instancia pola Sala do Contencioso-Administrativo da Audiencia Nacional e polas salas do contencioso-administrativo dos tribunais superiores de xustiza serán susceptibles de recurso de casación perante a Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo.

2. Exceptúanse do establecido no número anterior:

a) As sentenzas que se refiran a cuestións de persoal ao servizo das administracións públicas, agás que afecten o nacemento ou a extinción da relación de servizo de funcionarios de carreira.

b) As recaídas, calquera que for a materia, en asuntos cuxa contía non exceda os 600.000 euros, excepto cando se trate do procedemento

---

⁹ Ap. 2.b) modificado polo artigo 3.6 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

especial para a defensa dos dereitos fundamentais, caso en que procederá o recurso calquera que sexa a contía do asunto litixioso.

c) As ditadas no procedemento para a protección do dereito fundamental de reunión a que se refire o artigo 122.

d) As ditadas en materia electoral.

3. Caberá en todo caso recurso de casación contra as sentenzas da Audiencia Nacional e dos tribunais superiores de xustiza que declaren nula ou conforme a dereito unha disposición de carácter xeral.

4. Contra as sentenzas que, sendo susceptibles de casación por aplicación dos números precedentes, fosen ditadas polas salas do contencioso-administrativo dos tribunais superiores de xustiza só se poderá recorrer en casación se o recurso se pretende fundar en infracción de normas de dereito estatal ou comunitario europeo que sexa relevante e determinante da sentenza obxecto de recurso, sempre que fosen invocadas oportunamente no proceso ou consideradas pola sala sentenciadora.

5. As resolucións do Tribunal de Contas en materia de responsabilidade contable serán susceptibles de recurso de casación nos casos establecidos na súa Lei de funcionamento.

Artigo 87.

1. Tamén son susceptibles de recurso de casación, nos mesmos supostos previstos no artigo anterior, os autos seguintes:

a) Os que declaren a inadmisión do recurso contencioso-administrativo ou fagan imposible a súa continuación.

b) Os que poñan termo á peza separada de suspensión ou doutras medidas cautelares.

c) Os recaídos en execución de sentenza, sempre que resolvan cuestións non decididas, directa ou indirectamente, naquela ou que contradigan os termos da decisión da sentenza que se executa.

d) Os ditados no caso previsto no artigo 91.

2. Serán susceptibles de recurso de casación, en todo caso, os autos ditados en aplicación dos artigos 110 e 111.

3. Para que se poida preparar o recurso de casación nos casos previstos no número anterior é requisito necesario interpor previamente o recurso de súplica.

Artigo 88.

1. O recurso de casación terá que se fundar nalgún ou nalgúns dos seguintes motivos:

a) Abuso, exceso ou defecto no exercicio da xurisdición.

b) Incompetencia ou inadecuación do procedemento.

c) Quebrantamento das formas esenciais do xuízo por infracción das normas reguladoras da sentenza ou das que rexen os actos e garantías procesuais, sempre que, neste último caso, se producise indefensión para a parte.

d) Infracción das normas do ordenamento xurídico ou da xurisprudencia que fosen aplicables para resolver as cuestións obxecto de debate.

2. A infracción das normas relativas aos actos e garantías procesuais que produza indefensión só se poderá alegar cando se pedise a emenda da falta ou transgresión na instancia, de existir momento procesual oportuno para iso.

3. Cando o recurso se funde no motivo previsto na letra d) do número 1 deste artigo, o Tribunal Supremo poderá integrar nos feitos admitidos como probados polo tribunal de instancia aqueles que, sendo omitidos por este, estean suficientemente xustificados segundo as actuacións e a toma en consideración dos cales resulte necesaria para apreciar a infracción alegada das normas do ordenamento xurídico ou da xurisprudencia, mesmo a desviación de poder.

Artigo 89.

1. O recurso de casación preparase perante a sala que ditase a resolución obxecto de recurso no prazo de dez días, contados desde o seguinte ao da notificación daquela, mediante escrito en que deberá manifestarse a intención de interpoñer o recurso, con exposición sucinta da concorrencia dos requisitos de forma exixidos.

2. No suposto previsto no artigo 86.4, terase que xustificar que a infracción dunha norma estatal ou comunitaria europea foi relevante e determinante do ditame da parte dispositiva.

3. O recurso de casación poderá ser interposto polos que fosen parte no procedemento a que se contraia a sentenza ou resolución recorrida.

4. Transcorrido o prazo de dez días sen terse preparado o recurso de casación, a sentenza ou resolución quedará firme, declarándoo así o secretario xudicial mediante decreto.

Artigo 90.

1. Se o escrito de preparación cumpre os requisitos previstos no artigo anterior, e se refire a unha resolución susceptible de casación, o secretario xudicial terá por preparado o recurso. Noutro caso, dará conta á sala para que resolva o que proceda.

Se se tiver por preparado o recurso, o secretario xudicial emprazará as partes para a súa comparecencia e interposición do recurso dentro do prazo de trinta días ante a Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo. Practicados os emprazamentos, remitirá os autos orixinais e o expediente administrativo dentro dos cinco días seguintes.

2. Se non se tivese por preparado, a sala ditará auto motivado denegando o emprazamento das partes e a remisión das actuacións ao Tribunal Supremo. Contra este auto unicamente poderá interporse recurso de queixa, que se substanciará na forma establecida pola Lei de axuizamento civil.

3. Contra a resolución na que se teña por preparado o recurso de casación, a parte impugnada non poderá interpor recurso ningún, pero poderá oporse á súa admisión ao tempo de comparecer ante o Tribunal Supremo, se o fixer dentro do termo do emprazamento.

Artigo 91.

1. A preparación do recurso de casación non impedirá a execución provisional da sentenza obxecto de recurso.

As partes favorecidas pola sentenza poderán instar a súa execución provisional. Cando desta se puidesen derivar prexuízos de calquera natureza, poderanse acordar as medidas que sexan adecuadas para evitar ou paliar os citados prexuízos. Igualmente, poderase exixir a presentación de caución ou garantía para responder daqueles. Non se poderá levar a efecto a execución provisional ata que a caución ou a medida acordada estea constituída e acreditada en autos.

2. A constitución da caución axustarase ao establecido no artigo 133.2.

3. O xuíz ou tribunal denegará a execución provisional cando poida crear situacións irreversibles ou causar prexuízos de difícil reparación.

4. Cando se teña por preparado un recurso de casación, o secretario xudicial deixará testemuño bastante dos autos e da resolución impugnada para os efectos previstos neste artigo.

Artigo 92.

1. Dentro do prazo do emprazamento, o recorrente terá que se constituír en parte e formular perante a Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo o escrito de interposición do recurso, en que se expresará razoadamente o motivo ou motivos en que se ampare, citando as normas ou a xurisprudencia que considere infrinxidas.

2. Transcorrido o dito prazo sen presentar o escrito de interposición, o secretario xudicial declarará deserto o recurso, ordenando a devolución das actuacións recibidas á sala de que procederen.

3. Se o recorrente for o defensor da Administración ou o Ministerio Fiscal, en canto se reciban os autos ditarase dilixencia de ordenación e daráselles traslado deles por un prazo de trinta días para que manifesten se sosteñen ou non o recurso e, en caso afirmativo, formulen o escrito de interposición axustado ao que prevén o número 1 deste artigo.

4. Se o recurso non se sostivese ou non se formulase o escrito de interposición no prazo antes sinalado, declararao deserto o secretario xudicial.

Artigo 93.

1. Interposto o recurso de casación, o secretario xudicial pasará as actuacións ao maxistrado relator para que se instrúa e someta á deliberación da sala o que se teña que resolver sobre a admisión ou inadmisión do recurso interposto.

2. A sala ditará auto de inadmisión nos seguintes casos:

a) Se, malia terse por preparado o recurso, se apreciar neste trámite que non se observaron os requisitos exixidos ou que a resolución impugnada non é susceptible de recurso de casación. Para estes efectos, a sala poderá rectificar fundadamente a contía inicialmente fixada, de oficio ou por instancia da parte contra a que se recorre, se esta o solicita dentro do prazo do emprazamento.

b) Se o motivo ou motivos invocados no escrito de interposición do recurso non se encontran comprendidos entre os que se relacionan no artigo 88; se non se citan as normas ou a xurisprudencia que se reputan infrinxidas; se as citas feitas non gardan ningunha relación coas cuestións

debatidas; ou se, sendo necesario pedir a reparación da falta, non hai constancia de que se fixese.

- c) Se se desestimasen no fondo outros recursos substancialmente iguais.
- d) Se o recurso carece manifestamente de fundamento.

e) Nos asuntos de contía indeterminada que non se refiran á impugnación directa ou indirecta dunha disposición xeral, se o recurso estivese fundado no motivo do artigo 88.1. d) e se apreciase que o asunto carece de interese casacional por non afectar un gran número de situacións ou non posuír o suficiente contido de xeneralidade.

3. A sala, antes de resolver, porá de manifesto sucintamente a posible causa de inadmisión do recurso ás partes constituídas por un prazo de dez días para que formulen as alegacións que coiden procedentes.

4. Se a sala considera que concorre algunha das causas de inadmisión, ditará un auto motivado en que declare a inadmisión do recurso e a firmeza da resolución obxecto de recurso. Se a inadmisión non fose de todos os motivos aducidos, ditará tamén auto motivado, e a tramitación do recurso continuará respecto dos motivos non afectados polo auto de inadmisión parcial. Para declarar a inadmisión do recurso por calquera das causas previstas nas letras c), d) e e) do número 2, será necesario que o auto se dite por unanimidade.

5. A inadmisión do recurso, cando sexa total, comportará a imposición das custas ao recorrente, agás se o é exclusivamente pola causa prevista na letra e) do número 2.

6. Contra os autos a que se refire este artigo non se dará ningún recurso.

Artigo 94.

1. De admitirse o recurso por todos ou algún dos seus motivos, o secretario xudicial entregará copia del á parte ou partes contra as que se recorre e que comparecen para que formalicen por escrito a súa oposición no prazo común de trinta días. Durante ese prazo estarán de manifesto as actuacións na oficina xudicial.

No escrito de oposición poderanse alegar causas de inadmisibilidade do recurso, sempre que non fosen rexeitadas polo tribunal no trámite establecido no artigo 93.

2. Transcorrido o prazo, presentásen-se ou non escritos de oposición, o secretario xudicial sinalará día e hora para celebración da vista, de

acordalo así a sala ou, de non ser así, declarará que o preito está concluso para sentenza.

3. Procederá a celebración de vista cando o pidan todas as partes ou a sala o estime necesario, atendida a índole do asunto. A solicitude de vista formularase por outrosí nos escritos de interposición do recurso e de oposición a este.

4. A sala ditará sentenza no prazo de dez días desde a celebración da vista ou a declaración de que o preito está concluso para sentenza.

Artigo 95.

1. A sentenza que resolva o recurso de casación poderá declarar a súa inadmisibilidade se concorre algún dos motivos previstos no artigo 93.2.

2. Se fose estimado o recurso por todos ou por algún dos motivos aducidos, a sala, nunha soa sentenza, casando a que foi obxecto de recurso, resolverá conforme dereito, tendo en conta o seguinte:

a) De se estimar polo motivo do artigo 88.1.a), anularase a sentenza ou resolución recorrida, indicándose a concreta orde xurisdiccional que se estima competente, ou resolverase o asunto, segundo corresponda. No primeiro caso, será aplicable o disposto no artigo 5.3.

b) De se estimar polo motivo do artigo 88.1.b), remitiranse as actuacións ao órgano xurisdiccional competente para que resolva, ou reporanse ao estado e momento exixidos polo procedemento adecuado para a substanciación delas, agás que, pola aplicación das súas normas específicas, o devandito procedemento adecuado non se poida seguir.

c) De se estimar a existencia das infraccións procesuais mencionadas no motivo do artigo 88.1.c), mandaranse repoñer as actuacións ao estado e momento en que se incorrese na falta, agás se a infracción consistise na vulneración das normas reguladoras da sentenza, caso en que haberá que se ater ao disposto na seguinte letra d).

d) Nos demais casos, a sala resolverá o que corresponda dentro dos termos en que aparece formulado o debate.

3. Na sentenza que declare que hai lugar ao recurso, a sala resolverá en canto ás custas da instancia conforme o establecido no artigo 139.

Sección 4ª. Recursos de casación para a unificación de doutrina

Artigo 96.¹⁰

¹⁰ Ap. 3 modificado polo artigo 3.7 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

1. Poderase interpor recurso de casación para a unificación de doutrina contra as sentenzas ditadas en única instancia polas salas do contencioso-administrativo do Tribunal Supremo, Audiencia Nacional e tribunais superiores de xustiza cando, respecto aos mesmos litigantes ou outros diferentes en idéntica situación e, con base en feitos, fundamentos e pretensións substancialmente iguais, se chegase a pronunciamentos distintos.
2. Tamén se pode recorrer por este mesmo concepto contra as sentenzas da Audiencia Nacional e dos tribunais superiores de xustiza ditadas en única instancia cando a contradición se produza con sentenzas do Tribunal Supremo nas mesmas circunstancias sinaladas no número anterior.
3. Só serán susceptibles de recurso de casación para a unificación de doutrina aquelas sentenzas contra as cales non se poida recorrer en casación consonte o establecido na letra b) do artigo 86.2, sempre que a contía litixiosa sexa superior a 30.000 euros.
4. En ningún caso se poderá recorrer contra as sentenzas a que se refire o artigo 86.2.a), c) e d), nin contra as que quedan excluídas do recurso de casación no artigo 86.4.
5. Do recurso de casación para a unificación de doutrina previsto neste artigo coñecerá, dentro da Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo, a sección que corresponda de acordo coas regras xerais de organización da mesma sala.
6. Malia iso, cando se trate de sentenzas ditadas en única instancia polo Tribunal Supremo, do recurso coñecerá unha sección composta polo presidente do Tribunal Supremo, polo da Sala do Contencioso-Administrativo e por cinco maxistrados desta mesma sala, que serán os dous máis antigos e os tres máis modernos.
7. Deste recurso coñecerá a sección a que se refire o punto anterior cando a sentenza do Tribunal Supremo que se cite como infrinxida proveña, e así o faga constar o recorrente no escrito de preparación, dunha sección distinta daquela a que corresponda coñecer de acordo co disposto no número 5 deste artigo.

Artigo 97.

1. O recurso de casación para a unificación de doutrina interporase directamente perante a sala sentenciadora no prazo de trinta días, contados desde o seguinte ao da notificación da sentenza, mediante escrito razoado que deberá conter unha relación precisa e circunstanciada das identidades determinantes da contradición alegada e a infracción legal que se lle imputa á sentenza recorrida.

2. A este escrito xuntarase certificación da sentenza ou sentenzas alegadas con mención da súa firmeza ou, no seu defecto, copia simple do seu texto e xustificación documental de terse solicitado aquela, caso en que o secretario xudicial a reclamará de oficio. Se a sentenza foi publicada conforme o disposto no artigo 72.2, bastará con indicar o diario oficial en que apareza publicada

3. Se o escrito de interposición cumpre os requisitos previstos nos puntos anteriores e se refire a unha sentenza susceptible de casación para a unificación da doutrina, o secretario xudicial admitirá o recurso. Noutro caso, dará conta á sala para que resolva o que proceda.

Admitido o recurso, o secretario xudicial dará traslado deste, con entrega de copia, á parte ou partes impugnadas para que formalicen por escrito a súa oposición no prazo de trinta días, quedando mentres de manifesto as actuacións na oficina xudicial. O traslado do recurso á parte ou partes impugnadas exixirá, se é o caso, que previamente se trouxese aos autos a certificación reclamada.

4. Se non se admitise o recurso ditarase auto motivado, pero antes de resolver a sala porá de manifesto sucintamente a posible causa de inadmisión ás partes, no prazo común de cinco días, para que formulen as alegacións que consideren procedentes. Contra o auto de inadmisión poderá interporse recurso de queixa, que se substanciará conforme o establecido na Lei de axuizamento civil.

5. Nos escritos de interposición do recurso e de oposición a el as partes poderán pedir a celebración de vista.

6. Presentado o escrito ou escritos de oposición ao recurso, ou transcorrido o prazo para iso, a sala sentenciadora elevará os autos e o expediente administrativo á Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo, ordenándose o emprazamento das partes para a súa comparecencia no prazo de trinta días.

7. A substanciación e resolución do recurso de casación para a unificación de doutrina, en todo o non previsto nos artigos anteriores, acomodarse ao establecido na sección anterior en canto resulte aplicable.

Artigo 98.

1. Os pronunciamentos do Tribunal Supremo ao resolver os recursos de casación para a unificación de doutrina en ningún caso afectarán as situacións xurídicas creadas polas sentenzas precedentes á impugnada.

2. Se a sentenza declara que procede o recurso, casará a impugnada e resolverá o debate suscitado con pronunciamentos axustados a dereito,

modificando as declaracións efectuadas e as situacións creadas pola sentenza obxecto de recurso.

Artigo 99.¹¹

1. Son susceptibles de recurso de casación para a unificación de doutrina as sentenzas das salas do contencioso-administrativo dos tribunais superiores de xustiza, se existen varias destas salas ou a sala ou salas teñen varias seccións, cando, respecto dos mesmos litigantes ou outros diferentes en idéntica situación e, con base en feitos, fundamentos e pretensións substancialmente iguais, se chegase a pronunciamentos distintos. Este recurso só se poderá fundar en infracción de normas emanadas da Comunidade Autónoma.

2. Este recurso unicamente procederá contra sentenzas que non sexan susceptibles de recurso de casación ou de recurso de casación para a unificación de doutrina por aplicación exclusiva do previsto no artigo 86.4 e cando a contía litixiosa supere os 30.000 euros.

3. Do recurso de casación para a unificación de doutrina coñecerá unha sección da Sala do Contencioso-Administrativo que teña a súa sede no Tribunal Superior de Xustiza composta polo presidente da citada sala, que a presidirá, polo presidente ou presidentes das demais salas do contencioso-administrativo e, se é o caso, das súas seccións, en número non superior a dous, e polos maxistrados da referida sala ou salas que fosen necesarios para completar un total de cinco membros.

Se a sala ou salas do contencioso-administrativo tivesen máis dunha sección, a Sala de Goberno do Tribunal Superior de Xustiza establecerá para cada ano xudicial a quenda consonte a cal os presidentes de sección ocuparán os postos da regulada neste número. Tamén a establecerá entre todos os maxistrados que presten servizo na sala ou salas.

4. No referente a prazos, procedemento para a substanciación deste recurso e efectos da sentenza rexerá o establecido nos artigos 97 e 98 coas adaptacións necesarias.

Sección 5ª. Recursos de casación en interese da lei

Artigo 100.

1. As sentenzas ditadas en única instancia polos xuíces do contencioso-administrativo e as pronunciadas polas salas do contencioso-administrativo dos tribunais superiores de xustiza e da Audiencia Nacional, que non sexan susceptibles dos recursos de casación a que se refiren as dúas seccións anteriores, poderán ser impugnadas pola Administración pública territorial

¹¹ Ap. 2 modificado polo artigo 3.8 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

que teña interese lexítimo no asunto e polas entidades ou corporacións que teñan a representación e defensa de intereses de carácter xeral ou corporativo e tivesen interese lexítimo no asunto, polo Ministerio Fiscal e pola Administración xeral do Estado, en interese da lei, mediante un recurso de casación, cando estimen gravemente danosa para o interese xeral e errónea a resolución ditada.

2. Unicamente se poderá axuizar a través deste recurso a correcta interpretación e aplicación de normas emanadas do Estado que fosen determinantes da decisión recorrida.

3. O recurso interporase no prazo de tres meses, directamente ante a Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo, mediante escrito razoado en que se fixará a doutrina legal que se postule, acompañando copia certificada da sentenza impugnada en que deberá constar a data da súa notificación. Se non se cumpren estes requisitos ou o recurso fose extemporáneo, a sala ordenará de plano o seu arquivo.

4. Interposto o recurso en tempo e forma, o secretario xudicial do Tribunal Supremo reclamará os autos orixinais ao órgano xurisdiccional sentenciador e mandará emprazar a cantos foron parte neles, para que no prazo de quince días comparezan no recurso.

5. Do escrito de interposición do recurso o secretario dará traslado, con entrega de copia, ás partes que compareceron para que no prazo de trinta días formulen as alegacións que consideren procedentes, poñéndolles mentres de manifesto as actuacións na oficina xudicial. Este traslado entenderase sempre co defensor da Administración cando non for alegante.

6. Transcorrido o prazo de alegacións, presentásense ou non escritos, e logo de audiencia do Ministerio Fiscal por un prazo de dez días, o Tribunal Supremo ditará sentenza. Á tramitación e resolución destes recursos daráselles carácter preferente.

7. A sentenza que se dite respectará, en todo caso, a situación xurídica particular derivada da sentenza obxecto de recurso e, cando for estimatoria, fixará na parte dispositiva a doutrina legal. Neste caso, publicarase no Boletín Oficial del Estado, e a partir da súa inserción nel vinculará a todos os xuíces e tribunais inferiores en grao desta orde xurisdiccional.

Artigo 101.

1. As sentenzas ditadas en única instancia polos xuíces do contencioso-administrativo contra as que non se pode interpoñer o recurso previsto no artigo anterior poderán ser impugnadas pola Administración pública territorial que teña interese lexítimo no asunto e polas entidades ou

corporacións que teñan a representación e defensa de intereses de carácter xeral ou corporativo e tivesen interese lexítimo no asunto, polo Ministerio Fiscal e pola Administración da Comunidade Autónoma, en interese da lei, mediante un recurso de casación, cando estimen gravemente danosa para o interese xeral e errónea a resolución ditada.

2. Unicamente se poderá axuizar a través deste recurso a correcta interpretación e aplicación de normas emanadas da Comunidade Autónoma que fosen determinantes da sentenza obxecto de recurso.

3. Deste recurso de casación en interese da lei coñecerá a Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza e, cando conte con máis dunha, a sección da sala que teña a súa sede no dito tribunal a que se refire o artigo 99.3.

4. No tocante a prazos, procedemento para a substanciación deste recurso e efectos da sentenza rexerá o establecido no artigo anterior coas adaptacións necesarias. A publicación da sentenza, se é o caso, terá lugar no boletín oficial da comunidade autónoma e a partir da súa inserción nel vinculará a todos os xuíces do contencioso-administrativo con sede no territorio a que estende a súa xurisdición o Tribunal Superior de Xustiza.

Sección 6ª. Da revisión das sentenzas

Artigo 102.

1. Procederá a revisión dunha sentenza firme:

a) Se despois de pronunciada se recobraren documentos decisivos, non achegados por causa de forza maior ou por obra da parte en favor da cal se ditase.

b) Se recaese en virtude de documentos que, no momento de se ditar aquela, unha das partes ignoraba que se recoñecesen e se declarasen falsos ou a falsidade dos cales se recoñecese ou declarase despois.

c) Se ditadas en virtude de proba testifical, as testemuñas fosen condenadas por falso testemuño dado nas declaracións que serviron de fundamento á sentenza.

d) Se se ditase sentenza en virtude de suborno, prevaricación, violencia ou outra maquinación fraudulenta.

2. No tocante a prazos, procedemento e efectos das sentenzas ditadas neste procedemento de revisión rexerán as disposicións da Lei de axuizamento civil. Non obstante, só procederá a celebración de vista cando o pidan todas as partes ou a sala o considere necesario.

3. A revisión en materia de responsabilidade contable procederá nos casos establecidos na Lei de funcionamento do Tribunal de Contas.

Sección 7.ª Recursos contra as resolucións do secretario xudicial

Artigo 102 bis.

1. Contra as dilixencias de ordenación e decretos non definitivos do secretario xudicial caberá recurso de reposición ante o secretario que ditou a resolución impugnada, excepto nos casos en que a lei prevexa recurso directo de revisión.

O recurso de reposición interporase no prazo de cinco días contado desde o seguinte ao da notificación da resolución impugnada.

Se non se cumprisen os requisitos establecidos no parágrafo anterior, inadmitirase mediante decreto directamente impugnabile en revisión.

Interposto o recurso en tempo e forma, o secretario xudicial dará traslado das copias do escrito ás demais partes, por termo común de tres días, co fin de que poidan impugnalos se o consideran conveniente. Transcorrido ese prazo, o secretario xudicial resolverá mediante decreto dentro do terceiro día.

2. Contra o decreto resolutivo da reposición non se dará recurso ningún, sen prexuízo de reproducir a cuestión ao recorrer, se for procedente, contra a resolución definitiva.

Caberá recurso directo de revisión contra os decretos polos que se poña fin ao procedemento ou impidan a súa continuación. O dito recurso carecerá de efectos suspensivos sen que, en ningún caso, proceda actuar en sentido contrario ao que se resolve.

Caberá interpor igualmente recurso directo de revisión contra os decretos naqueles casos en que expresamente se prevexa.

3. O recurso de revisión deberá interporse no prazo de cinco días mediante escrito no cal deberá citarse a infracción en que a resolución incorrese.

Cumpridos os anteriores requisitos, o secretario xudicial, mediante dilixencia de ordenación, admitirá o recurso, concedendo ás demais partes que compareceron un prazo común de cinco días para impugnalos, se o consideran conveniente.

Se non se cumprisen os requisitos de admisibilidade do recurso, o xulgado ou tribunal inadmitirao mediante providencia.

Transcorrido o prazo para impugnación, presentánsenlle ou non escritos, o xulgado ou tribunal resolverá sen máis trámites, mediante auto, nun prazo de cinco días. Contra as resolucións sobre admisión ou inadmisión non caberá recurso ningún.

4. Contra o auto ditado resolvendo o recurso de revisión unicamente caberá recurso de apelación e de casación nos supostos previstos nos artigos 80 e 87 desta lei, respectivamente.

CAPÍTULO IV. EXECUCIÓN DE SENTENZAS

Artigo 103.

1. A potestade de facer executar as sentenzas e demais resolucións xudiciais correspóndelles exclusivamente aos xulgados e tribunais desta orde xurisdiccional, e o seu exercicio compételle ao que coñecese do asunto en primeira ou única instancia.

2. As partes están obrigadas a cumprir as sentenzas na forma e termos que nestas se consignan.

3. Todas as persoas e entidades públicas e privadas están obrigadas a prestar a colaboración requirida polos xuíces e tribunais do contencioso-administrativo para a debida e completa execución do resolto.

4. Serán nulos de pleno dereito os actos e disposicións contrarios aos pronunciamentos das sentenzas, que se diten coa finalidade de eludir o seu cumprimento.

5. O órgano xurisdiccional ao que lle corresponda a execución da sentenza declarará, por instancia de parte, a nulidade dos actos e disposicións a que se refire o número anterior, polos trámites previstos nos números 2 e 3 do artigo 109, agás que carecese de competencia para iso conforme o disposto nesta lei.

Artigo 104.¹²

1. Logo de que sexa firme unha sentenza, o secretario xudicial comunicará no prazo de dez días ao órgano que realizase a actividade obxecto do recurso, co fin de que, unha vez recibida a comunicación, a leve a puro e debido efecto e practique o que exixa o cumprimento das declaracións contidas na parte dispositiva, e no mesmo prazo indique o órgano responsable do cumprimento daquela.

2. Transcorridos dous meses a partir da comunicación da sentenza ou o prazo fixado nesta para o cumprimento da resolución conforme o artigo

¹² Modificado polo artigo 3.9 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

71.1.c), calquera das partes e persoas afectadas poderá instar a súa execución forzosa.

3. Atendendo á natureza do reclamado e á efectividade da sentenza, esta poderá fixar un prazo inferior para o cumprimento, cando o disposto no número anterior o faga ineficaz ou cause grave prexuízo.

Artigo 105.

1. Non se poderá suspender o cumprimento nin declararse a inexecución total ou parcial da sentenza.

2. Se concorresen causas de imposibilidade material ou legal de executar unha sentenza, o órgano obrigado ao seu cumprimento manifestarallo á autoridade xudicial a través do representante procesual da Administración, dentro do prazo previsto no punto segundo do artigo anterior, co fin de que, con audiencia das partes e de quen considere interesado, o xuíz ou o tribunal aprecie a concorrencia ou non das ditas causas e adopte as medidas necesarias que aseguren a maior efectividade da executoria, fixando, se é o caso, a indemnización que proceda pola parte en que non poida ser obxecto de cumprimento pleno.

3. Son causas de utilidade pública ou de interese social para expropiar os dereitos ou intereses lexítimos recoñecidos fronte á Administración nunha sentenza firme o perigo certo de alteración grave do libre exercicio dos dereitos e liberdades dos cidadáns, o temor fundado de guerra ou o quebranto da integridade do territorio nacional. A declaración da concorrencia dalgunha das causas citadas faraa o Goberno da Nación; poderá tamén efectuala o Consello de Goberno da Comunidade Autónoma cando se trate de perigo certo de alteración grave do libre exercicio dos dereitos e liberdades dos cidadáns e o acto, actividade ou disposición impugnados proviñese dos órganos da Administración da citada comunidade ou das entidades locais do seu territorio, así como das entidades de dereito público e corporacións dependentes dunha e outras.

A declaración de concorrencia dalgunha das causas mencionadas no parágrafo anterior terá que se efectuar dentro dos dous meses seguintes á comunicación da sentenza. O xuíz ou o tribunal a quen competa a execución sinalará, polo trámite dos incidentes, a correspondente indemnización e, se a causa alegada fose a de perigo certo de alteración grave do libre exercicio dos dereitos e liberdades dos cidadáns, apreciará, ademais, a concorrencia do devandito motivo.

Artigo 106.

1. Cando a Administración fose condenada ao pagamento dunha cantidade líquida, o órgano encargado do seu cumprimento acordará o pagamento

con cargo ao crédito correspondente do seu orzamento que terá sempre a consideración de ampliable. Se para o pagamento for necesario realizar unha modificación orzamentaria, deberase concluír o procedemento correspondente dentro dos tres meses seguintes ao día de notificación da resolución xudicial.

2. Á cantidade a que se refire o punto anterior engadiráselle o xuro legal do diñeiro, calculado desde a data de notificación da sentenza ditada en única ou primeira instancia.

3. Malia o disposto no artigo 104.2, transcorridos tres meses desde que a sentenza firme lle sexa comunicada ao órgano que a deba cumprir, poderase instar a execución forzosa. Neste suposto, a autoridade xudicial, oído o órgano encargado de a facer efectiva, poderá incrementar en dous puntos o xuro legal que se devengará, sempre que apreciase falta de dilixencia no cumprimento.

4. Se a Administración condenada ao pagamento dunha cantidade estimase que o cumprimento da sentenza lle habería de producir un trastorno grave á súa facenda, porao en coñecemento do xuíz ou o tribunal acompañado dunha proposta razoada para que, oídas as partes, se resolva sobre o modo de executar a sentenza na forma que sexa menos gravosa para aquela.

5. O disposto nos números anteriores será de aplicación así mesmo aos supostos en que se leve a efecto a execución provisional das sentenzas conforme esta lei.

6. Calquera das partes poderá solicitar que a cantidade que haxa que aboar se compense con créditos que a Administración teña contra o recorrente.

Artigo 107.

1. Se a sentenza firme anulase total ou parcialmente o acto impugnado, o secretario xudicial disporá, por instancia de parte, a inscrición do ditame nos rexistros públicos a que tivese acceso o acto anulado, así como a súa publicación nos diarios oficiais ou privados, se concorrese causa bastante para iso, por conta da parte executada. Cando a publicación sexa en xornais privados, deberase acreditar ante o órgano xurisdiccional un interese público que o xustifique.

2. Se a sentenza anulase total ou parcialmente unha disposición xeral ou un acto administrativo que afecte unha pluralidade indeterminada de persoas, o secretario do órgano xudicial ordenará a súa publicación en diario oficial no prazo de dez días contado desde a firmeza da sentenza.

Artigo 108.

1. Se a sentenza condenase a Administración a realizar unha determinada actividade ou a ditar un acto, o xuíz ou tribunal poderá, en caso de incumprimento:

a) Executar a sentenza a través dos seus propios medios ou requirindo a colaboración das autoridades e axentes da Administración condenada ou, no seu defecto, doutras administracións públicas, con observancia dos procedementos establecidos para o efecto.

b) Adoptar as medidas necesarias para que a decisión xudicial adquira a eficacia que, se é o caso, sería inherente ao acto omitido, entre as que se inclúe a execución subsidiaria con cargo á Administración condenada.

2. Se a Administración realizar algunha actividade que contraviñese os pronunciamentos da resolución, o xuíz ou o tribunal, por instancia dos interesados, procederá a repoñer a situación ao estado exixido pola decisión xudicial e determinará os danos e perdas que ocasionar o incumprimento.

Artigo 109.

1. A Administración pública, as demais partes procesuais e as persoas afectadas pola decisión xudicial, mentres non conste en autos a total execución da sentenza, poderán promover incidente para decidir, sen contrariar o contido da decisión, cantas cuestións se formulen na execución e especialmente as seguintes:

a) Órgano administrativo que se ten que responsabilizar de realizar as actuacións.

b) Prazo máximo para o seu cumprimento, en atención ás circunstancias que concorran.

c) Medios con que se levará a efecto e procedemento que se seguirá.

2. Do escrito que formula a cuestión incidental, o secretario xudicial dará traslado ás partes para que, en prazo común que non excederá os vinte días, aleguen o que consideren procedente.

3. Formalizado o traslado ou transcorrido o prazo a que se refire o punto anterior, o xuíz ou o tribunal ditará auto, no prazo de dez días, en que decidirá a cuestión suscitada.

Artigo 110

1. En materia tributaria e de persoal ao servizo da Administración pública, os efectos dunha sentenza firme que recoñecese unha situación xurídica

individualizada a favor dunha ou varias persoas poderanse estender a outras, en execución da sentenza, cando concorran as seguintes circunstancias:

a) Que os interesados se encontren en idéntica situación xurídica que os favorecidos pola sentenza.

b) Que o xuíz ou tribunal sentenciador fose tamén competente, por razón do territorio, para coñecer das súas pretensións de recoñecemento da dita situación individualizada.

c) Que soliciten a extensión dos efectos da sentenza no prazo dun ano desde a última notificación dela aos que foron parte no proceso.

Se se interpuxese recurso en interese da lei ou de revisión, este prazo contarase desde a última notificación da resolución que poña fin a este.

2. A solicitude deberase dirixir directamente ao órgano xurisdiccional competente que ditase a resolución da cal se pretende que se estendan os efectos.

3. A petición ao órgano xurisdiccional formularase en escrito razoado a que se deberá xuntar o documento ou documentos que acrediten a identidade de situacións ou a non concorrencia dalgunha das circunstancias do número 5 deste artigo.

4. Antes de resolver, nos vinte días seguintes, o secretario xudicial solicitará da Administración os antecedentes que considere oportunos e, en todo caso, un informe detallado sobre a viabilidade da extensión solicitada, pondo de manifesto o resultado desas actuacións ás partes para que aleguen por prazo común de cinco días, con emprazamento se é o caso dos interesados directamente afectados polos efectos da extensión. Unha vez executado o trámite, o xuíz ou tribunal resolverá sen máis por medio de auto, no que non poderá recoñecerse unha situación xurídica distinta á definida na sentenza firme de que se trate.

Unha vez realizado o trámite, resolverá sen máis por medio de auto, no cal non se poderá recoñecer unha situación xurídica distinta á definida na sentenza firme de que se trate.

5. O incidente desestimarase, en todo caso, cando conorra algunha das seguintes circunstancias:

a) Se existise cousa xulgada.

b) Cando a doutrina determinante da sentenza de que se postule a extensión for contraria á xurisprudencia do Tribunal Supremo ou á doutrina

sentada polos tribunais superiores de xustiza no recurso a que se refire o artigo 99.

c) Se para o interesado se ditase resolución que, tendo causado estado en vía administrativa, for consentida e firme por non ter promovido recurso contencioso-administrativo.

6. Se se encontra pendente un recurso de revisión ou un recurso de casación en interese da lei, quedará en suspenso a decisión do incidente ata se resolver o citado recurso.

7. O réxime de recurso do auto ditado axustarase ás regras xerais previstas no artigo 80.

Artigo 111.

Cando se acordase suspender a tramitación dun ou máis recursos conforme o previsto no artigo 37.2, unha vez declarada a firmeza da sentenza ditada no preito que se tramitase con carácter preferente, o secretario xudicial requirirá os recorrentes afectados pola suspensión para que, no prazo de cinco días, soliciten a extensión dos efectos da sentenza ou a continuación do preito suspendido, ou ben manifesten se desisten do recurso.

Se se solicitase a extensión dos efectos daquela sentenza, o xuíz ou tribunal acordaraa, agás que concorra a circunstancia prevista no artigo 110.5.b) ou algunha das causas de inadmisibilidade do recurso recollidas no artigo 69 desta lei.

Artigo 112.

Transcorridos os prazos sinalados para o total cumprimento da sentenza, o xuíz ou tribunal adoptará, logo de audiencia das partes, as medidas necesarias para lograr a efectividade do mandado.

Singularmente, acreditada a súa responsabilidade, logo de apercibimento do secretario xudicial notificado persoalmente para formulación de alegacións, o xuíz ou a sala poderán:

a) Impor multas coercitivas de entre cento cincuenta e mil cincocentos euros ás autoridades, funcionarios ou axentes que incumpran os requirimentos do xulgado ou da sala, así como reiterar estas multas ata a completa execución do ditame xudicial, sen prexuízo doutras responsabilidades patrimoniais que procedan. Á imposición destas multas seralles aplicable o previsto no artigo 48.

b) Deducir o oportuno testemuño de particulares para exixir a responsabilidade penal que puidese corresponder.

Artigo 113.

1. Transcorrido o prazo de execución que se fixase no acordo a que se refire o artigo 77.3, calquera das partes poderá instar a súa execución forzosa.
2. Se non se fixase prazo para o cumprimento das obrigas derivadas do acordo, a parte prexudicada poderalle requirir á outra o seu cumprimento e transcorridos dous meses poderá proceder a instar a súa execución forzosa.

TÍTULO V. Procedementos especiais

CAPÍTULO PRIMEIRO. PROCEDEMENTO PARA A PROTECCIÓN DOS DEREITOS FUNDAMENTAIS DA PERSOA

Artigo 114.

1. O procedemento de amparo xudicial das liberdades e dereitos, previsto no artigo 53.2 da Constitución española, rexeráse, na orde contencioso-administrativa, polo disposto neste capítulo e, no non previsto nel, polas normas xerais da presente lei.
2. Poderanse facer valer neste proceso as pretensións a que se refiren os artigos 31 e 32, sempre que teñan como finalidade a de restablecer ou preservar os dereitos ou liberdades por razón dos cales o recurso fose formulado.
3. Para todos os efectos, a tramitación destes recursos terá carácter preferente.

Artigo 115.

1. O prazo para interpoñer este recurso será de dez días, que se computarán, segundo os casos, desde o día seguinte ao de notificación do acto, publicación da disposición impugnada, requirimento para o cesamento da vía de feito, ou transcurso do prazo fixado para a resolución, sen máis trámites. Cando a lesión do dereito fundamental tivese a súa orixe na inactividade administrativa, ou se interpuxese potestativamente un recurso administrativo, ou, tratándose dunha actuación en vía de feito, non se formulase requirimento, o prazo de dez días iniciárase transcorridos vinte días desde a reclamación, a presentación do recurso ou o inicio da actuación administrativa en vía de feito, respectivamente.
2. No escrito de interposición expresarase con precisión e claridade o dereito ou dereitos de que se pretende a súa tutela e, de maneira concisa, os argumentos substanciais que lle dean fundamento ao recurso.

Artigo 116.

1. No mesmo día da presentación do recurso ou no seguinte, o secretario xudicial requirirá con carácter urgente o órgano administrativo correspondente, xuntando copia do escrito de interposición, para que, no prazo máximo de cinco días contados desde a recepción do requirimento, remita o expediente acompañado dos informes e datos que considere procedentes, con apercibimento de canto se establece no artigo 48.
2. Ao remitir o expediente, o órgano administrativo comunicarllelo a todos os que aparezan como interesados nel, achegando copia do escrito de interposición e emprazándoos para que poidan comparecer como demandados perante o xulgado ou sala no prazo de cinco días.
3. A Administración, co envío do expediente, e os demais demandados, ao compareceren, poderán solicitar razoadamente a inadmisión do recurso e a celebración da comparecencia a que se refire o artigo 117.2.
4. A falta de envío do expediente administrativo dentro do prazo previsto no número anterior non suspenderá o curso dos autos.
5. Cando o expediente administrativo se recibise no xulgado ou sala unha vez transcorrido o prazo establecido no número 1 deste artigo, o secretario xudicial porao de manifesto ás partes por prazo de corenta e oito horas, no que poderán facer alegacións, e sen alteración do curso do procedemento.

Artigo 117.

1. Recibido o expediente ou transcorrido o prazo para a súa remisión e, se é o caso, o do emprazamento aos demais interesados, o secretario xudicial, dentro do seguinte día, ditará decreto mandando seguir as actuacións. Se considera que non procede a admisión, dará conta ao tribunal quen, se é o caso, comunicará ás partes o motivo en que puidese fundarse a inadmisión do procedemento.
2. No suposto de posibles motivos de inadmisión do procedemento, o secretario xudicial convocará as partes e o Ministerio Fiscal a unha comparecencia, que deberá ter lugar antes de transcorreren cinco días, na cal serán oídos sobre a procedencia de dar ao recurso a tramitación prevista neste capítulo.
3. No seguinte día, o órgano xurisdiccional ditará un auto en que mandará proseguir as actuacións por este trámite ou acordará a súa inadmisión por inadecuación do procedemento.

Artigo 118.

Acordada a prosecución do procedemento especial deste capítulo, o secretario xudicial porá de manifesto ao recorrente o expediente e demais actuacións para que no prazo improrrogable de oito días poida formalizar a demanda e presentar os documentos.

Artigo 119.

Formalizada a demanda, o secretario xudicial dará traslado dela ao Ministerio Fiscal e ás partes demandadas para que, á vista do expediente, presenten as súas alegacións no prazo común e improrrogable de oito días e presenten os documentos que consideren oportunos.

Artigo 120.

Formalizado o trámite de alegacións ou transcorrido o prazo para as efectuar, o órgano xurisdiccional decidirá no seguinte día sobre o recibimento a proba, consonte as normas xerais establecidas na presente lei, e sen prexuízo do disposto no artigo 57. O período probatorio non será en ningún caso superior a vinte días comúns para a súa proposición e práctica.

Artigo 121.

1. Concluídas as actuacións, o órgano xurisdiccional ditará sentenza no prazo de cinco días.
2. A sentenza estimará o recurso cando a disposición, a actuación ou o acto incorran en calquera infracción do ordenamento xurídico, mesmo na de desviación de poder, e cando como consecuencia dela vulneren un dereito dos susceptibles de amparo.
3. Contra as sentenzas dos xulgados do contencioso-administrativo procederá sempre a apelación nun só efecto.

Artigo 122.

1. No caso de prohibición ou de proposta de modificación de reunións previstas na Lei orgánica reguladora do dereito de reunión que non sexan aceptadas polos promotores, estes poderán interpoñer recurso contencioso-administrativo perante o tribunal competente. O recurso interporase dentro das corenta e oito horas seguintes á notificación da prohibición ou modificación, e os promotores trasladaranlle unha copia debidamente rexistrada do escrito do recurso á autoridade gubernativa, co obxecto de que esta remita inmediatamente o expediente.
2. O secretario xudicial, no prazo improrrogable de catro días, e pondo de manifesto o expediente se se recibise, convocará o representante legal da

Administración, o Ministerio Fiscal e os recorrentes ou a persoa que estes designen como representante a unha audiencia na que o tribunal, de maneira contraditoria, oír a todos os que comparezan e resolverá sen ulterior recurso.

En canto se refire á gravación da audiencia e á súa documentación, serán aplicables as disposicións contidas no artigo 63.

3. A decisión que se adopte unicamente poderá manter ou revogar a prohibición ou as modificacións propostas.

Artigo 122 bis.

1. O procedemento para obter a autorización xudicial a que se refire o artigo 8.2 da Lei 34/2002, do 11 de xullo, de servizos da sociedade da información e do comercio electrónico, iniciárase coa solicitude dos órganos competentes, na cal se exporán as razóns que xustifican a petición acompañada dos documentos que sexan procedentes para estes efectos. O xulgado, no prazo de 24 horas seguintes á petición e logo de audiencia do Ministerio Fiscal, ditará resolución en que autorice a solicitude efectuada sempre que non resulte afectado o artigo 18, puntos 1 e 3, da Constitución.

2. A execución das medidas para que se interrompa a prestación de servizos da sociedade da información ou para que se retiren contidos que vulneren a propiedade intelectual, adoptadas pola Sección Segunda da Comisión de Propiedade Intelectual en aplicación da Lei 34/2002, do 11 de xullo, de servizos da sociedade da información e de comercio electrónico, requirirá de autorización xudicial previa de conformidade co establecido nos parágrafos seguintes.

Acordada a medida pola Comisión, solicitará do xulgado competente a autorización para a súa execución, referida á posible afectación aos dereitos e liberdades garantidos no artigo 20 da Constitución.

No prazo improrrogable de dous días seguintes ao da recepción da notificación da resolución da Comisión e pondo de manifesto o expediente, o xulgado convocará o representante legal da Administración, o Ministerio Fiscal e os titulares dos dereitos e liberdades afectados ou a persoa que estes designen como representante, a unha audiencia na cal, de maneira contraditoria, o xulgado oír a todos os comparecentes e resolverá no prazo improrrogable de dous días mediante auto. A decisión que se adopte unicamente poderá autorizar ou denegar a execución da medida.

CAPÍTULO II. CUESTIÓN DE ILEGALIDADE

Artigo 123.

1. O xuíz ou tribunal formulará, mediante auto, a cuestión de ilegalidade prevista no artigo 27.1 dentro dos cinco días seguintes a aquel en que conste nas actuacións a firmeza da sentenza. A cuestión terá que se cinxir exclusivamente a aquel ou aqueles preceptos regulamentarios a declaración de ilegalidade dos cales servise de base para a estimación da demanda. Contra o auto de formulación non se dará ningún recurso.

2. Neste auto acordarase emprazar as partes para que, no prazo de quince días, poidan comparecer e formular alegacións perante o tribunal competente para decidir sobre a cuestión. Transcorrido este prazo, non se admitirá a constitución en parte.

Artigo 124.

1. Formulada a cuestión, o secretario xudicial remitirá urxentemente, xunto coa certificación do auto de formulación, copia testemuñada dos autos principais e do expediente administrativo.

2. Acordará igualmente a publicación do auto de formulación da cuestión no mesmo diario oficial en que o fose a disposición cuestionada.

Artigo 125.

1. Co escrito de constitución en parte e alegacións poderase xuntar a documentación que se estime oportuna para axuizar a legalidade da disposición cuestionada.

2. Terminado o prazo de comparecencia e alegacións, o secretario xudicial declarará concluído o procedemento. A sentenza ditarase nos dez días seguintes á dita declaración. Non obstante, poderá o tribunal rexeitar, en trámite de admisión, mediante auto e sen necesidade de audiencia das partes, a cuestión de ilegalidade cando falten as condicións procesuais.

3. O prazo para ditar sentenza quedará interrompido se, para mellor prover, o tribunal acordase reclamar o expediente de elaboración da disposición cuestionada ou practicar algunha proba de oficio. Nestes casos o secretario xudicial acordará oír as partes por prazo común de cinco días sobre o expediente ou o resultado da proba.

Artigo 126.

1. A sentenza estimará ou desestimará parcial ou totalmente a cuestión, agás que faltar algún requisito procesual non emendable, caso en que a declarará inadmisíbel.

2. Aplicaráselle á cuestión de ilegalidade o disposto para o recurso directo contra disposicións xerais nos artigos 33.3, 66, 70, 71.1.a), 71.2, 72.2 e 73. Publicaranse tamén as sentenzas firmes que desestimen a cuestión.
3. Firme a sentenza que resolva a cuestión de ilegalidade, o secretario xudicial comunicaralla ao xuíz ou tribunal que a formulou.
4. Cando a cuestión de ilegalidade sexa de especial transcendencia para o desenvolvemento doutros procedementos, será obxecto de tramitación e resolución preferente.
5. A sentenza que resolva a cuestión de ilegalidade non afectará a situación xurídica concreta derivada da sentenza ditada polo xuíz ou o tribunal que formulou aquela.

CAPÍTULO III. PROCEDIMENTO NOS CASOS DE SUSPENSIÓN ADMINISTRATIVA PREVIA DE ACORDOS

Artigo 127.

1. Nos casos en que, conforme as leis, a suspensión administrativa de actos ou acordos de corporacións ou entidades públicas deba ir seguida da impugnación ou traslado daqueles perante a xurisdición contencioso-administrativa, procederase conforme o disposto neste precepto.
2. No prazo dos dez días seguintes á data en que se ditase o acto de suspensión ou no que a lei estableza, deberá interpoñerse o recurso contencioso-administrativo mediante escrito fundado, ou dársele traslado directo do acordo suspendido ao órgano xurisdiccional, segundo proceda, xuntando en todo caso unha copia do citado acto de suspensión.
3. Interposto o recurso ou trasladado o acordo suspendido, o secretario xudicial requirirá a corporación ou entidade que o ditou para que no prazo de dez días remita o expediente administrativo, alegue o que considere conveniente en defensa daquel e notifique a cantos tivesen interese lexítimo no seu mantemento ou anulación a existencia do procedemento, para os efectos da súa comparecencia ante o órgano xurisdiccional no prazo de dez días.
4. Recibido o expediente administrativo, o secretario xudicial porao de manifesto xunto coas actuacións aos comparecidos no procedemento, convocándoos para a celebración da vista, que se celebrará, como mínimo, aos dez días da posta de manifesto do expediente.
5. O órgano xurisdiccional poderá, motivadamente, substituír o trámite de vista polo de alegacións escritas, que se presentarán no prazo común dos dez días seguintes ao da notificación do auto en que así se acorde. Poderá

tamén abrir un período de proba, para mellor prover, por prazo non superior a quince días.

6. Celebrada a vista ou deducidas as alegacións a que se refiren os números anteriores, ditarase sentenza pola que se anule ou confirme o acto ou acordo obxecto do recurso, dispoñendo o que proceda en canto á suspensión.

TÍTULO VI. DISPOSICIÓNS COMÚNS AOS TÍTULOS IV E V

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRAZOS

Artigo 128.

1. Os prazos son improrrogables e, unha vez transcorridos, o secretario xudicial correspondente terá por caducado o dereito e por perdido o trámite que deixase de utilizarse. Non obstante, admitirase o escrito que proceda, e producirá os seus efectos legais, se se presentase dentro do día en que se notifique a resolución, agás cando se trate de prazos para preparar ou interpor recursos.

2. Durante o mes de agosto non correrá o prazo para interpoñer o recurso contencioso-administrativo nin ningún outro prazo dos previstos nesta lei agás para o procedemento para a protección dos dereitos fundamentais en que o mes de agosto terá carácter de hábil.

3. En casos de urxencia, ou cando as circunstancias do caso o fagan necesario, as partes poderanlle solicitar ao órgano xurisdiccional que habilite os días inhábiles no procedemento para a protección dos dereitos fundamentais ou no incidente de suspensión ou de adopción doutras medidas cautelares. O xuíz ou o tribunal oírán as demais partes e resolverá por auto no prazo de tres días, e acordarán en todo caso a habilitación cando a súa denegación puidese causar prexuízos irreversibles.

CAPÍTULO II. MEDIDAS CAUTELARES

Artigo 129.

1. Os interesados poderán solicitar en calquera estado do proceso a adopción de cantas medidas aseguren a efectividade da sentenza.

2. Se se impugnar unha disposición xeral, e se solicitar a suspensión da vixencia dos preceptos impugnados, a petición deberase efectuar no escrito de interposición ou no de demanda.

Artigo 130.

1. Logo de valoración circunstanciada de todos os intereses en conflito, a medida cautelar poderase acordar unicamente cando a execución do acto ou a aplicación da disposición lle puidesen facer perder ao recurso a súa finalidade lexítima.
2. A medida cautelar poderase denegar cando desta se puidese seguir unha perturbación grave dos intereses xerais ou de terceiro que o xuíz ou tribunal ponderará en forma circunstanciada.

Artigo 131.

O incidente cautelar substanciárase en peza separada, con audiencia da parte contraria, que ordenará o secretario xudicial por prazo que non excederá os dez días, e será resolto por auto dentro dos cinco días seguintes. Se a Administración demandada aínda non compareceu, a audiencia entenderase co órgano autor da actividade impugnada.

Artigo 132.

1. As medidas cautelares estarán en vigor ata que recaia sentenza firme que poña fin ao procedemento en que se acordasen, ou ata que este finalice por calquera das causas previstas nesta lei. Non obstante, poderán ser modificadas ou revogadas durante o curso do procedemento se cambiasen as circunstancias en virtude das cales se adoptasen.
2. Non se poderán modificar ou revogar as medidas cautelares en razón dos distintos avances que se vaian facendo durante o proceso respecto á análise das cuestións formais ou de fondo que configuran o debate, e, tampouco, en razón da modificación dos criterios de valoración que o xuíz ou tribunal lles aplicou aos feitos ao decidir o incidente cautelar.

Artigo 133.

1. Cando da medida cautelar se puideren derivar prexuízos de calquera natureza, poderán acordarse as medidas que sexan adecuadas para evitar ou paliar os devanditos prexuízos. Igualmente, poderase exixir a presentación de caución ou garantía suficiente para responder daqueles.
2. A caución ou garantía poderase constituír en calquera das formas admitidas en dereito. A medida cautelar acordada non se levará a efecto ata que a caución ou garantía estea constituída e acreditada en autos, ou ata que conste o cumprimento das medidas acordadas para evitar ou paliar os prexuízos a que se refire o número precedente.
3. Levantada a medida por sentenza ou por calquera outra causa, a Administración, ou a persoa que pretender ter dereito á indemnización dos danos sufridos, poderá solicitar esta perante o propio órgano xurisdiccional

polo trámite dos incidentes, dentro do ano seguinte ao da data do levantamento. Se non se formulase a solicitude dentro do citado prazo, se renunciase a ela ou non se acreditase o dereito, cancelárase a garantía constituída.

Artigo 134.

1. O auto que acorde a medida comunicáraselle ao órgano administrativo correspondente, o cal disporá o seu inmediato cumprimento, sendo de aplicación o disposto no capítulo IV do título IV, agás o artigo 104.2
2. A suspensión da vixencia de disposicións de carácter xeral será publicada consonte o disposto no artigo 107.2. Observarase o mesmo cando a suspensión se refira a un acto administrativo que afecte unha pluralidade indeterminada de persoas.

Artigo 135.¹³

1. Cando os interesados alegaren a concorrencia de circunstancias de especial urxencia no caso, o xuíz ou tribunal, sen oír a parte contraria, no prazo de dous días poderá, mediante auto:

a) Apreciar as circunstancias de especial urxencia e adoptar ou denegar a medida, conforme o artigo 130. Contra este auto non se dará recurso ningún. Na mesma resolución o órgano xudicial dará audiencia á parte contraria para que, no prazo de tres días, alegue o que considere procedente ou ben convocará as partes a unha comparecencia, que se deberá celebrar dentro dos tres días seguintes ao da adopción da medida. Unha vez recibidas as alegacións ou transcorrido o prazo, se é o caso, ou ben celebrada a comparecencia, o xuíz ou tribunal ditará auto sobre o levantamento, mantemento ou modificación da medida adoptada, contra o cal se poderá recorrer conforme as regras xerais.

En canto se refire á gravación da comparecencia e á súa documentación, serán aplicables as disposicións contidas no artigo 63.

b) Non apreciar as circunstancias de especial urxencia e ordenar a tramitación do incidente cautelar conforme o artigo 131, durante a cal os interesados non poderán solicitar novamente ningunha medida ao abeiro deste artigo.

2. Nos supostos que teñan relación con actuacións da Administración en materia de estranxeiría, asilo político e condición de refuxiado que impliquen retorno e o afectado sexa un menor de idade, o órgano xurisdiccional oír o Ministerio Fiscal con carácter previo a ditar o auto a que fai referencia o punto primeiro deste artigo.

¹³ Modificado polo artigo 3.10 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

Artigo 136.

1. Nos supostos dos artigos 29 e 30, a medida cautelar adoptarase agás que se aprecie con evidencia que non se dan as situacións previstas nos referidos artigos ou a medida ocasione unha perturbación grave dos intereses xerais ou de terceiro, que o xuíz ponderará en forma circunstanciada.

2. Nos supostos do punto anterior, as medidas tamén poderán solicitarse antes da interposición do recurso, tramitándose conforme o disposto no artigo precedente. En tal caso, o interesado deberá pedir a súa ratificación ao interpor o recurso, o que deberá facerse inescusablemente no prazo de dez días contados desde a notificación da adopción das medidas cautelares. Nos tres días seguintes, o secretario xudicial convocará a comparecencia a que fai referencia o artigo anterior.

De non interporse o recurso, quedarán automaticamente sen efecto as medidas acordadas, debendo o solicitante indemnizar dos danos e perdas que a medida cautelar producise.

CAPÍTULO III. INCIDENTES E INVALIDEZ DE ACTOS PROCESUAIS

Artigo 137.

Todas as cuestións incidentais que se susciten no proceso, substanciaranse en peza separada e sen suspender o curso dos autos.

Artigo 138.

1. Cando se alegue que algún dos actos das partes non reúne os requisitos establecidos pola presente lei, a que se atope en tal suposto poderá emendar o defecto ou opoñer o que estime pertinente dentro dos dez días seguintes ao da notificación do escrito que conteña a alegación.

2. Cando o xulgado ou tribunal de oficio aprecie a existencia dalgún defecto emendable, o secretario xudicial ditará dilixencia de ordenación en que o sinale e outorgue o mencionado prazo para a emenda, con suspensión, se é o caso, do fixado para ditar sentenza.

3. Só cando o defecto non sexa emendable ou non se emende debidamente en prazo, poderá ser decidido o recurso con fundamento en tal defecto.

CAPÍTULO IV. CUSTAS PROCESUAIS

Artigo 139.¹⁴

¹⁴ Ap. 1. modificado polo artigo 3.11 da Lei 37/2011, do 10 de outubro

1. En primeira ou única instancia, o órgano xurisdiccional, ao ditar sentenza ou ao resolver por auto os recursos ou incidentes que ante el se promoveren, impondrá as custas á parte que vise rexeitadas todas as súas pretensións, salvo que aprecie, e así o razoe, que o caso presentaba serias dúbidas de feito ou de dereito.

Nos supostos de estimación ou desestimación parcial das pretensións, cada parte aboará as custas causadas pola súa instancia e as comúns por metade, salvo que o órgano xurisdiccional, razoándoo debidamente, as impoña a unha delas por ter sostido a súa acción ou ter interposto o recurso con mala fe ou temeridade 2. Nas demais instancias ou graos impondránse ao recorrente se se desestima totalmente o recurso, agás que o órgano xurisdiccional, razoándoo debidamente, aprecie a concorrencia de circunstancias que xustifiquen a súa non-imposición.

3. A imposición das custas poderá ser á totalidade, a unha parte destas ou ata unha cifra máxima.

4. Para a exacción das custas impostas a particulares, a Administración acreedora utilizará o procedemento de constrinximento, en defecto de pagamento voluntario.

5. En ningún caso se lle impondrán as custas ao Ministerio Fiscal.

6. As custas causadas nos autos serán reguladas e taxadas segundo o disposto na Lei de axuizamento civil.

**16. LEI 30/2007, DO 30 DE
OUTUBRO, DE CONTRATOS DO
SECTOR PÚBLICO: TÍTULO
PRELIMINAR, LIBRO I, LIBRO II,
TÍTULO I DO LIBRO III, LIBRO IV
E TÍTULO I DO LIBRO V.**

REAL DECRETO LEXISLATIVO 3/2011, DO 14 DE NOVEMBRO, POLO QUE SE APROBA O TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE CONTRATOS DO SECTOR PÚBLICO: TÍTULO PRELIMINAR, LIBRO I (EXCEPTO O CAPÍTULO VI DO TÍTULO I), LIBRO II, TÍTULO I DO LIBRO III, LIBRO IV (EXCEPTO A SECCIÓN 4ª DO CAPÍTULO II, DO TÍTULO II) E TÍTULO I DO LIBRO V.¹

TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE CONTRATOS DO SECTOR PÚBLICO

TÍTULO PRELIMINAR. DISPOSICIÓN XERAIS

Capítulo I. Obxecto e ámbito de aplicación da lei

Artigo 1. Obxecto e finalidade.

A presente lei ten por obxecto regular a contratación do sector público, co fin de garantir que esta se axusta aos principios de liberdade de acceso ás licitacións, publicidade e transparencia dos procedementos, e non discriminación e igualdade de trato entre os candidatos, e de asegurar, en conexión co obxectivo de estabilidade orzamentaria e control do gasto, unha eficiente utilización dos fondos destinados á realización de obras, á adquisición de bens e á contratación de servizos mediante a existencia da definición previa das necesidades que se deben satisfacer, a salvagarda da libre competencia e a selección da oferta economicamente máis vantaxosa.

É igualmente obxecto desta lei a regulación do réxime xurídico aplicable para os efectos, cumprimento e extinción dos contratos administrativos, en atención aos fins institucionais de carácter público que a través destes se trata de realizar.

---

¹ BOE 16 novembro 2011, núm. 276.

Esta Lei derroga na súa totalidade a Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público (Disposición derogatoria única. Derogación normativa).

Dacordo coa nota aclaratoria sobre as normas de dereito positivo obxecto do primeiro exercicio, publicada pola Dirección Xeral de Función Pública:

“Da lei que se refunde eran obxecto de exame o título preliminar, libro I, Libro II, título I do Libro III, Libro IV e o título I do libro V. Trala publicación da nova normativa serán obxecto de exame os mesmos apartados do Real decreto legislativo 3/2011, excepto:

- O capítulo VI do título I (artigos 40 a 50) sobre réxime especial de revisión de decisións en materia de contratación e medios alternativos de resolucións de conflitos, materia anteriormente regulada no Libro VI da Lei 30/2007.

- A sección 4ª (artigos 259 a 265) do capítulo II, do título II, do Libro IV que integra as disposicións sobre financiación privada contidas no capítulo IV, do Título V, do libro II do Texto refundido da lei de contratos das Administracións Públicas aprobada por Real Decreto legislativo 2/2000, do 16 de xuño, que permanecían vixentes tras a entrada en vigor da Lei 30/2007.”

Artigo 2. Ámbito de aplicación.

1. Son contratos do sector público e, en consecuencia, están sometidos á presente lei na forma e termos previstos nela, os contratos onerosos, calquera que sexa a súa natureza xurídica, que subscriban os entes, organismos e entidades enumerados no artigo 3.

2. Están tamén suxeitos á presente lei, nos termos que nela se sinalan, os contratos subvencionados polos entes, organismos e entidades do sector público que subscriban outras persoas físicas ou xurídicas nos supostos previstos no artigo 17, así como os contratos de obras que subscriban os concesionarios de obras públicas nos casos do artigo 274.

3. A aplicación desta lei aos contratos que subscriban as comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local, ou os organismos dependentes destas, así como aos contratos subvencionados por calquera destas entidades, efectuarase nos termos previstos na disposición derradeira segunda.

Artigo 3. Ámbito subxectivo.

1. Para os efectos desta lei, considérase que forman parte do sector público os seguintes entes, organismos e entidades:

a) A Administración xeral do Estado, as administracións das comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local.

b) As entidades xestoras e os servizos comúns da Seguridade Social.

c) Os organismos autónomos, as entidades públicas empresariais, as universidades públicas, as axencias estatais e calquera entidade de dereito público con personalidade xurídica propia vinculada a un suxeito que pertenza ao sector público ou dependentes deste, incluíndo aquelas que, con independencia funcional ou cunha especial autonomía recoñecida pola lei, teñan atribuídas funcións de regulación ou control de carácter externo sobre un determinado sector ou actividade.

d) As sociedades mercantís en cuxo capital social a participación, directa ou indirecta, de entidades das mencionadas nas alíneas a) a f) deste punto sexa superior ao 50 por 100.

e) Os consorcios dotados de personalidade xurídica propia a que se refiren o artigo 6.5 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, e a lexislación de réxime local.

f) As fundacións que se constituán cunha achega maioritaria, directa ou

indirecta, dunha ou varias entidades integradas no sector público, ou cuxo patrimonio fundacional, cun carácter de permanencia, estea formado en máis dun 50 por 100 por bens ou dereitos achegados ou cedidos polas referidas entidades.

g) As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social.

h) Calquera ente, organismo ou entidade con personalidade xurídica propia, que fose creado especificamente para satisfacer necesidades de interese xeral que non teña carácter industrial ou mercantil, sempre que un ou varios suxeitos pertencentes ao sector público financien maioritariamente a súa actividade, controlen a súa xestión ou nomeen máis da metade dos membros do seu órgano de administración, dirección ou vixilancia.

i) As asociacións constituídas polos entes, organismos e entidades mencionados nas alíneas anteriores.

2. Dentro do sector público, e para os efectos desta lei, terán a consideración de administracións públicas os seguintes entes, organismos e entidades:

a) Os mencionados nas alíneas a) e b) do punto anterior.

b) Os organismos autónomos.

c) As universidades públicas.

d) As entidades de dereito público que, con independencia funcional ou cunha especial autonomía recoñecida pola lei, teñan atribuídas funcións de regulación ou control de carácter externo sobre un determinado sector ou actividade, e

e) As entidades de dereito público vinculadas a unha ou varias administracións públicas ou dependentes destas que cumpran algunha das características seguintes:

1.ª Que a súa actividade principal non consista na produción en réxime de mercado de bens e servizos destinados ao consumo individual ou colectivo, ou que efectúen operacións de redistribución da renda e da riqueza nacional, en todo caso sen ánimo de lucro, ou

2.ª Que non se financien maioritariamente con ingresos, calquera que sexa a súa natureza, obtidos como contrapartida á entrega de bens ou á prestación de servizos.

Non obstante, non terán a consideración de administracións públicas as entidades públicas empresariais estatais e os organismos asimilados dependentes das comunidades autónomas e entidades locais.

f) Os órganos competentes do Congreso dos Deputados, do Senado, do Consello Xeral do Poder Xudicial, do Tribunal Constitucional, do Tribunal de Contas, do Defensor do Pobo, das asembleas lexislativas das comunidades autónomas e das institucións autonómicas análogas ao Tribunal de Contas e ao Defensor do Pobo, no que respecta á súa actividade de contratación.

g) As deputacións forais e as xuntas xerais dos territorios históricos do País Vasco no que respecta á súa actividade de contratación.

3. Consideraranse poderes adxudicadores, para efectos desta lei, os seguintes entes, organismos e entidades:

a) As administracións públicas.

b) Todos os demais entes, organismos ou entidades con personalidade xurídica propia distintos dos expresados na alínea a) que fosen creados especificamente para satisfacer necesidades de interese xeral que non teñan carácter industrial ou mercantil, sempre que un ou varios suxeitos que se deban considerar poder adxudicador de acordo cos criterios deste número 3 financien maioritariamente a súa actividade, controlen a súa xestión ou nomeen máis da metade dos membros do seu órgano de administración, dirección ou vixilancia.

c) As asociacións constituídas polos entes, organismos e entidades mencionados nas alíneas anteriores.

Artigo 4. Negocios e contratos excluídos.

1. Están excluídos do ámbito da presente lei os seguintes negocios e relacións xurídicas:

a) A relación de servizo dos funcionarios públicos e os contratos regulados na lexislación laboral.

b) As relacións xurídicas consistentes na prestación dun servizo público cuxa utilización polos usuarios requira o aboamento dunha tarifa, taxa ou prezo público de aplicación xeral.

c) Os convenios de colaboración que subscriba a Administración xeral do Estado coas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, as universidades públicas, as comunidades autónomas, as entidades locais, organismos autónomos e restantes entidades públicas, ou os que

subscriban estes organismos e entidades entre si, salvo que, pola súa natureza, teñan a consideración de contratos suxeitos a esta lei.

d) Os convenios que, de acordo coas normas específicas que os regulan, subscriba a Administración con persoas físicas ou xurídicas suxeitas ao dereito privado, sempre que o seu obxecto non estea comprendido no dos contratos regulados nesta lei ou en normas administrativas especiais.

e) Os convenios incluídos no ámbito do artigo 346 do Tratado de funcionamento da Unión Europea que se conclúan no sector da defensa.

f) Os acordos que subscriba o Estado con outros Estados ou con entidades de dereito internacional público.

g) Os contratos de subministración relativos a actividades directas dos organismos de dereito público dependentes das administracións públicas cuxa actividade teña carácter comercial, industrial, financeiro ou análogo, aínda que os bens sobre os que versan foron adquiridos co propósito de devolvelos, con ou sen transformación, ao tráfico xurídico patrimonial, de acordo cos seus fins peculiares, sempre que tales organismos actúen en exercicio de competencias específicas a eles atribuídas pola lei.

h) Os contratos e convenios derivados de acordos internacionais subscritos de conformidade co Tratado de funcionamento da Unión Europea cun ou varios países non membros da Comunidade, relativos a obras ou subministracións destinadas á realización ou explotación conxunta dunha obra, ou relativos aos contratos de servizos destinados á realización ou explotación en común dun proxecto.

i) Os contratos e convenios efectuados en virtude dun acordo internacional subscrito en relación co estacionamento de tropas.

j) Os contratos e convenios adxudicados en virtude dun procedemento específico dunha organización internacional.

k) Os contratos relativos a servizos de arbitraje e conciliación.

l) Os contratos relativos a servizos financeiros relacionados coa emisión, compra, venda e transferencia de valores ou doutros instrumentos financeiros, en particular as operacións relativas á xestión financeira do Estado, así como as operacións destinadas á obtención de fondos ou capital polos entes, organismos e entidades do sector público, así como os servizos prestados polo Banco de España e as operacións de tesouraría.

m) Os contratos polos cales un ente, organismo ou entidade do sector público se compromete a entregar bens ou dereitos ou prestar algún servizo, sen prexuízo de que o adquirente dos bens ou o receptor dos

servizos, se é unha entidade do sector público suxeita a esta lei, se deba axustar ás súas prescricións para a subscrición do correspondente contrato.

n) Os negocios xurídicos en virtude dos cales se encargue a unha entidade que, conforme o sinalado no artigo 24.6, teña atribuída a condición de medio propio e servizo técnico deste a realización dunha determinada prestación. Non obstante, os contratos que deban subscribir as entidades que teñan a consideración de medio propio e servizo técnico para a realización das prestacións obxecto do encargo quedarán sometidos a esta lei, nos termos que sexan procedentes de acordo coa natureza da entidade que os subscriba e o seu tipo e contía, e, en todo caso, cando se trate de contratos de obras, servizos ou subministracións cuxas contías superen os limiares establecidos na sección 2.ª do capítulo II deste título preliminar, as entidades de dereito privado deberán observar para a súa preparación e adxudicación as regras establecidas nos artigos 137.1 e 190.

o) As autorizacións e concesións sobre bens de dominio público e os contratos de explotación de bens patrimoniais distintos aos definidos no artigo 7, que serán regulados pola súa lexislación específica salvo nos casos en que expresamente se declaren de aplicación as prescricións da presente lei.

p) Os contratos de compravenda, doazón, permuta, arrendamento e demais negocios xurídicos análogos sobre bens inmobles, valores negociables e propiedades incorporais, a non ser que recaian sobre programas de ordenador e deban ser cualificados como contratos de subministración ou servizos, que terán sempre o carácter de contratos privados e se rexerán pola lexislación patrimonial. Nestes contratos non se poderán incluír prestacións que sexan propias dos contratos típicos regulados na sección 1.ª do capítulo II do título preliminar, se o seu valor estimado é superior ao 50 por 100 do importe total do negocio ou se non manteñen coa prestación característica do contrato patrimonial relacións de vinculación e complementariedade nos termos previstos no artigo 25; nestes dous supostos, as ditas prestacións deberán ser obxecto de contratación independente de acordo co establecido nesta lei.

q) Os contratos de servizos e subministración subscritos polos organismos públicos de investigación estatais e os organismos similares das comunidades autónomas que teñan por obxecto prestacións ou produtos necesarios para a execución de proxectos de investigación, desenvolvemento e innovación tecnolóxica ou servizos técnicos, cando a presentación e obtención de resultados derivados destes estea ligada a retornos científicos, tecnolóxicos ou industriais susceptibles de incorporarse ao tráfico xurídico e a súa realización fose encomendada a equipos de investigación do organismo mediante procesos de

concorrenza competitiva.

r) Os contratos de investigación e desenvolvemento remunerados integramente polo órgano de contratación, sempre que este comparta coas empresas adxudicatarias os riscos e os beneficios da investigación científica e técnica necesaria para desenvolver solucións innovadoras que superen as dispoñibles no mercado. Na adxudicación destes contratos deberase asegurar o respecto aos principios de publicidade, concorrencia, transparencia, confidencialidade, igualdade e non discriminación e de elección da oferta economicamente máis vantaxosa.

2. Os contratos, negocios e relacións xurídicas enumerados no punto anterior regularanse polas súas normas especiais e aplicaranse os principios desta lei para resolver as dúbidas e lagoas que se poidan presentar.

Capítulo II. Contratos do sector público

Sección 1.ª Delimitación dos tipos contractuais

Artigo 5. Cualificación dos contratos.

1. Os contratos de obras, concesión de obras públicas, xestión de servizos públicos, subministración, servizos e de colaboración entre o sector público e o sector privado que subscriban os entes, organismos e entidades pertencentes ao sector público cualificaranse de acordo coas normas contidas na presente sección.

2. Os restantes contratos do sector público cualificaranse segundo as normas de dereito administrativo ou de dereito privado que lles sexan de aplicación.

Artigo 6. Contrato de obras.

1. Son contratos de obras aqueles que teñen por obxecto a realización dunha obra ou a execución dalgún dos traballos enumerados no anexo I ou a realización por calquera medio dunha obra que responda ás necesidades especificadas pola entidade do sector público contratante. Ademais destas prestacións, o contrato poderá comprender, se é o caso, a redacción do correspondente proxecto.

2. Por «obra» entenderase o resultado dun conxunto de traballos de construción ou de enxeñaría civil, destinado a cumprir por si mesmo unha función económica ou técnica, que teña por obxecto un ben inmovible.

Artigo 7. Contrato de concesión de obras públicas.

1. A concesión de obras públicas é un contrato que ten por obxecto a realización polo concesionario dalgúns das prestacións a que se refire o artigo 6, incluídas as de restauración e reparación de construcións existentes, así como a conservación e o mantemento dos elementos construídos, e no cal a contraprestación a favor daquel consiste, ou ben unicamente no dereito a explotar a obra, ou ben no dito dereito acompañado do de percibir un prezo.

2. O contrato, que se executará en todo caso a risco e ventura do contratista, poderá comprender, ademais, o seguinte contido:

a) A adecuación, reforma e modernización da obra para adaptala ás características técnicas e funcionais requiridas para a correcta prestación dos servizos ou a realización das actividades económicas ás cales serve de soporte material.

b) As actuacións de reposición e gran reparación que sexan exixibles en relación cos elementos que debe reunir cada unha das obras para manterse apta co fin de que os servizos e actividades a que aquelas serven poidan ser desenvolvidos adecuadamente de acordo coas exixencias económicas e as demandas sociais.

3. O contrato de concesión de obras públicas poderá tamén prever que o concesionario estea obrigado a proxectar, executar, conservar, repor e reparar aquelas obras que sexan accesorias ou estean vinculadas coa principal e que sexan necesarias para que esta cumpra a finalidade determinante da súa construción e que permitan o seu mellor funcionamento e explotación, así como a efectuar as actuacións ambientais relacionadas con estas que neles se prevexan. No suposto de que as obras vinculadas ou accesorias poidan ser obxecto de explotación ou aproveitamento económico, estes corresponderán ao concesionario conxuntamente coa explotación da obra principal, na forma determinada polos pregos respectivos.

Artigo 8. Contrato de xestión de servizos públicos.

1. O contrato de xestión de servizos públicos é aquel en cuxa virtude unha Administración pública ou unha mutua de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social lle encomenda a unha persoa, natural ou xurídica, a xestión dun servizo cuxa prestación foi asumida como propia da súa competencia pola Administración ou mutua encomendante.

As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais só poderán realizar este tipo de contrato respecto á xestión da prestación de asistencia sanitaria.

2. As disposicións desta lei referidas a este contrato non serán aplicables aos supostos en que a xestión do servizo público se efectúe mediante a creación de entidades de dereito público destinadas a este fin, nin a aqueles en que esta se atribúa a unha sociedade de dereito privado cuxo capital sexa, na súa totalidade, de titularidade pública.

Artigo 9. Contrato de subministración.

1. Son contratos de subministración os que teñen por obxecto a adquisición, o arrendamento financeiro ou o arrendamento, con ou sen opción de compra, de produtos ou bens mobles.

2. Sen prexuízo do disposto na alínea b) do número 3 deste artigo respecto dos contratos que teñan por obxecto programas de ordenador, non terán a consideración de contrato de subministración os contratos relativos a propiedades incorpórais ou valores negociables.

3. En todo caso, consideraranse contratos de subministración os seguintes:

a) Aqueles en que o empresario se comprometa a entregar unha pluralidade de bens de forma sucesiva e por prezo unitario sen que a contía total se defina con exactitude no momento de subscribir o contrato, por estaren subordinadas as entregas ás necesidades do adquirente. Non obstante, a adxudicación destes contratos efectuarase de acordo coas normas previstas no capítulo II do título II do libro III para os acordos marco subscritos cun único empresario.

b) Os que teñan por obxecto a adquisición e o arrendamento de equipamentos e sistemas de telecomunicacións ou para o tratamento da información, os seus dispositivos e programas, e a cesión do dereito de uso destes últimos, coa excepción dos contratos de adquisición de programas de ordenador desenvolvidos a medida, que se considerarán contratos de servizos.

c) Os de fabricación, polos cales a cousa ou cousas que teñan que ser entregadas polo empresario deban ser elaboradas de acordo coas características peculiares fixadas previamente pola entidade contratante, mesmo cando esta se comprometa a achegar, total ou parcialmente, os materiais precisos.

Artigo 10. Contrato de servizos.

Son contratos de servizos aqueles cuxo obxecto son prestacións de facer consistentes no desenvolvemento dunha actividade ou dirixidas á obtención dun resultado distinto dunha obra ou dunha subministración. Para efectos de aplicación desta lei, os contratos de servizos divídense

nas categorías enumeradas no anexo II.

Artigo 11. Contrato de colaboración entre o sector público e o sector privado.

1. Son contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado aqueles en que unha Administración pública ou unha entidade pública empresarial ou organismo similar das comunidades autónomas encarga a unha entidade de dereito privado, por un período determinado en función da duración da amortización dos investimentos ou das fórmulas de financiamento que se prevexan, a realización dunha actuación global e integrada que, ademais do financiamento de investimentos inmateriais, de obras ou de subministracións necesarias para o cumprimento de determinados obxectivos de servizo público ou relacionados con actuacións de interese xeral, comprenda algunha das seguintes prestacións:

a) A construción, instalación ou transformación de obras, equipamentos, sistemas, e produtos ou bens complexos, así como o seu mantemento, actualización ou renovación, a súa explotación ou a súa xestión.

b) A xestión integral do mantemento de instalacións complexas.

c) A fabricación de bens e a prestación de servizos que incorporen tecnoloxía especificamente desenvolvida co propósito de achegar solucións máis avanzadas e economicamente máis vantaxosas que as existentes no mercado.

d) Outras prestacións de servizos ligadas ao desenvolvemento pola Administración do servizo público ou actuación de interese xeral que lle fose encomendado.

2. Só se poderán subscribir contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado cando previamente se puxese de manifesto, na forma prevista no artigo 134, que outras fórmulas alternativas de contratación non permiten a satisfacción das finalidades públicas.

3. O contratista pode asumir, nos termos previstos no contrato, a dirección das obras que sexan necesarias, así como realizar, total ou parcialmente, os proxectos para a súa execución e contratar os servizos precisos.

4. A contraprestación que percibirá o contratista colaborador consistirá nun prezo que se satisfará durante toda a duración do contrato, e que poderá estar vinculado ao cumprimento de determinados obxectivos de rendemento.

Artigo 12. Contratos mixtos.

Cando un contrato conteña prestacións correspondentes a outro ou outros de distinta clase atenderase en todo caso, para a determinación das normas que se deban observar na súa adxudicación, ao carácter da prestación que teña máis importancia desde o punto de vista económico.

Sección 2.ª Contratos suxeitos a unha regulación harmonizada

Artigo 13. Delimitación xeral.

1. Son contratos suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, en todo caso, e os contratos de obras, os de concesión de obras públicas, os de subministración e os de servizos comprendidos nas categorías 1 a 16 do anexo II, cuxo valor estimado, calculado conforme as regras que se establecen no artigo 88, sexa igual ou superior ás contías que se indican nos artigos seguintes, sempre que a entidade contratante teña o carácter de poder adxudicador. Terán tamén a consideración de contratos suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos subvencionados por estas entidades aos cales se refire o artigo 17.

2. Non obstante o sinalado no punto anterior, non se consideran suxeitos a regulación harmonizada, calquera que sexa o seu valor estimado, os contratos seguintes:

a) Os que teñan por obxecto a compra, o desenvolvemento, a produción ou a coprodución de programas destinados á radiodifusión, por parte dos organismos de radiodifusión, así como os relativos ao tempo de radiodifusión.

b) Os de investigación e desenvolvemento remunerados integramente polo órgano de contratación, sempre que os seus resultados non se reserven para a súa utilización exclusiva por este no exercicio da súa actividade propia.

c) Os incluídos dentro do ámbito definido polo artigo 346 do Tratado de funcionamento da Unión Europea que se conclúan no sector da defensa.

d) Os declarados secretos ou reservados, ou aqueles cuxa execución deba ir acompañada de medidas de seguridade especiais conforme a lexislación vixente, ou nos que o exixa a protección de intereses esenciais para a seguridade do Estado.

A declaración de que concorre esta última circunstancia deberaa facer, de forma expresa en cada caso, o titular do departamento ministerial do cal dependa o órgano de contratación no ámbito da Administración xeral do

Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, o órgano competente das comunidades autónomas, ou o órgano ao cal estea atribuída a competencia para subscribir o correspondente contrato nas entidades locais. A competencia para efectuar esta declaración non será susceptible de delegación, salvo que unha lei expresamente o autorice.

e) Aqueles cuxo obxecto principal sexa permitir aos órganos de contratación a posta á disposición ou a explotación de redes públicas de telecomunicacións ou a subministración ao público dun ou máis servizos de telecomunicacións.

Artigo 14. Contratos de obras e de concesión de obras públicas suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de obras e os contratos de concesión de obras públicas cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 4.845.000 euros.

2. No suposto previsto no artigo 88.7, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a obra iguale ou supere a cantidade indicada no punto anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a un millón de euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non exceda o 20 por 100 do valor acumulado da totalidade deles.

Artigo 15. Contratos de subministración suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de subministración cuxo valor estimado sexa igual ou superior ás seguintes cantidades:

a) 125.000 euros, cando se trate de contratos adxudicados pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, ou as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social. Non obstante, cando os contratos sexan adxudicados por órganos de contratación que pertencen ao sector da defensa, este limiar só se aplicará respecto dos contratos de subministración que teñan por obxecto os produtos enumerados no anexo III.

b) 193.000 euros, cando se trate de contratos de subministración distintos, por razón do suxeito contratante ou por razón do seu obxecto, dos establecidos na alínea anterior.

2. No suposto previsto no artigo 88.7, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a subministración iguale ou supere as cantidades indicadas no punto anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a 80.000 euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non exceda o 20 por 100 do valor acumulado da súa totalidade.

Artigo 16. Contratos de servizos suxeitos a unha regulación harmonizada: limiar.

1. Están suxeitos a regulación harmonizada os contratos de servizos comprendidos nas categorías 1 a 16 do anexo II cuxo valor estimado sexa igual ou superior ás seguintes cantidades:

a) 125.000 euros, cando os contratos deban ser adxudicados pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, ou as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, sen prexuízo do disposto para certos contratos da categoría 5 e para os contratos da categoría 8 do anexo II na alínea b) deste artigo.

b) 193.000 euros, cando os contratos deban ser adxudicados por entes, organismos ou entidades do sector público distintos á Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos ou as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, ou cando, mesmo sendo adxudicados por estes suxeitos, se trate de contratos da categoría 5 consistentes en servizos de difusión de emisións de televisión e de radio, servizos de conexión ou servizos integrados de telecomunicacións, ou contratos da categoría 8, segundo se definen estas categorías no anexo II.

2. No suposto previsto no artigo 88.7, cando o valor acumulado dos lotes en que se divida a compra de servizos iguale ou supere os importes indicados no punto anterior, aplicaranse as normas da regulación harmonizada á adxudicación de cada lote. Non obstante, os órganos de contratación poderán exceptuar destas normas os lotes cuxo valor estimado sexa inferior a 80.000 euros, sempre que o importe acumulado dos lotes exceptuados non exceda o 20 por 100 do valor acumulado da súa totalidade.

Artigo 17. Contratos subvencionados suxeitos a unha regulación harmonizada.

1. Son contratos subvencionados suxeitos a unha regulación harmonizada os contratos de obras e os contratos de servizos definidos conforme o previsto nos artigos 6 e 10, respectivamente, que sexan subvencionados, de forma directa e en máis dun 50 por 100 do seu importe, por entidades

que teñan a consideración de poderes adxudicadores, sempre que pertencen a algunha das categorías seguintes:

a) Contratos de obras que teñan por obxecto actividades de enxeñaría civil da sección F, división 45, grupo 45.2 da Nomenclatura xeral de actividades económicas das Comunidades Europeas (NACE), ou a construción de hospitais, centros deportivos, recreativos ou de lecer, edificios escolares ou universitarios e edificios de uso administrativo, sempre que o seu valor estimado sexa igual ou superior a 4.845.000 euros.

b) Contratos de servizos vinculados a un contrato de obras dos definidos na alínea a), cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 193.000 euros.

2. As normas previstas para os contratos subvencionados aplicaranse a aqueles subscritos por particulares ou por entidades do sector público que non teñan a consideración de poderes adxudicadores, en conxunción, neste último caso, coas restantes disposicións desta lei que lles sexan de aplicación. Cando o contrato subvencionado o adxudiquen entidades do sector público que teñan a consideración de poder adxudicador, aplicaranse as normas de contratación previstas para estas entidades, de acordo coa súa natureza, salvo a relativa á determinación da competencia para resolver o recurso especial en materia de contratación e para adoptar medidas cautelares no procedemento de adxudicación, que se rexerá, en todo caso, pola regra establecida no artigo 41.

Sección 3.ª Contratos administrativos e contratos privados

Artigo 18. Réxime aplicable aos contratos do sector público.

Os contratos do sector público poden ter carácter administrativo ou carácter privado.

Artigo 19. Contratos administrativos.

1. Terán carácter administrativo os contratos seguintes, sempre que sexan subscritos por unha Administración pública:

a) Os contratos de obra, concesión de obra pública, xestión de servizos públicos, subministración, e servizos, así como os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado. Non obstante, os contratos de servizos comprendidos na categoría 6 do anexo II e os que teñan por obxecto a creación e interpretación artística e literaria e os de espectáculos comprendidos na categoría 26 do mesmo anexo non terán carácter administrativo.

b) Os contratos de obxecto distinto aos anteriormente expresados, pero

que teñan natureza administrativa especial por estaren vinculados ao xiro ou tráfico específico da Administración contratante ou por satisfaceren de forma directa ou inmediata unha finalidade pública da específica competencia daquela, sempre que non teñan expresamente atribuído o carácter de contratos privados conforme o parágrafo segundo do artigo 20.1, ou por declaralo así unha lei.

2. Os contratos administrativos rexeranse, en canto á súa preparación, adxudicación, efectos e extinción, por esta lei e as súas disposicións de desenvolvemento; aplicaranse supletoriamente as restantes normas de dereito administrativo e, no seu defecto, as normas de dereito privado. Non obstante, aos contratos administrativos especiais a que se refire a alínea b) do punto anterior seranlles de aplicación, en primeiro termo, as súas normas específicas.

Artigo 20. Contratos privados.

1. Terán a consideración de contratos privados os subscritos polos entes, organismos e entidades do sector público que non reúnan a condición de administracións públicas.

Igualmente, son contratos privados os subscritos por unha Administración pública que teñan por obxecto servizos comprendidos na categoría 6 do anexo II, a creación e interpretación artística e literaria ou espectáculos comprendidos na categoría 26 do mesmo anexo, e a subscrición a revistas, publicacións periódicas e bases de datos, así como calquera outro contrato distinto dos previstos no número 1 do artigo anterior.

2. Os contratos privados rexeranse, en canto á súa preparación e adxudicación, en defecto de normas específicas, pola presente lei e as súas disposicións de desenvolvemento, e aplicaranse supletoriamente as restantes normas de dereito administrativo ou, se é o caso, as normas de dereito privado, segundo corresponda por razón do suxeito ou entidade contratante. En canto aos seus efectos e extinción, estes contratos rexeranse polo dereito privado.

Non obstante, serán de aplicación a estes contratos as normas contidas no título V do libro I, sobre modificación dos contratos.

Artigo 21. Xurisdición competente.

1. A orde xurisdiccional contencioso-administrativa será a competente para resolver as cuestións litixiosas relativas á preparación, adxudicación, efectos, cumprimento e extinción dos contratos administrativos. Igualmente corresponderá a esta orde xurisdiccional o coñecemento das cuestións que se susciten en relación coa preparación e adxudicación dos contratos privados das administracións públicas e dos contratos suxeitos a

regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados a que se refire o artigo 17, así como dos contratos de servizos das categorías 17 a 27 do anexo II cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 193.000 euros que pretendan concertar entes, organismos ou entidades que, sen seren administracións públicas, teñan a condición de poderes adxudicadores. Tamén coñecerá dos recursos interpostos contra as resolucións que diten os órganos de resolución de recursos previstos no artigo 41 desta lei.

2. A orde xurisdiccional civil será a competente para resolver as controversias que xurdan entre as partes en relación cos efectos, cumprimento e extinción dos contratos privados. Esta orde xurisdiccional será igualmente competente para coñecer de cantas cuestións litixiosas afecten a preparación e adxudicación dos contratos privados que subscriban os entes e entidades sometidos a esta lei que non teñan o carácter de Administración pública, sempre que estes contratos non estean suxeitos a unha regulación harmonizada.

3. O coñecemento das cuestións litixiosas que se susciten por aplicación dos preceptos contidos na sección 4.ª do capítulo II do título II do libro IV desta lei será competencia da orde xurisdiccional civil, salvo para as actuacións en exercicio das obrigas e potestades administrativas que, de acordo co disposto nos ditos preceptos, se atribúen á Administración concedente, e nas cales será competente a orde xurisdiccional contencioso-administrativa.

LIBRO PRIMEIRO. CONFIGURACIÓN XERAL DA CONTRATACIÓN DO SECTOR PÚBLICO E ELEMENTOS ESTRUTURAIS DOS CONTRATOS

TÍTULO I. DISPOSICIÓNS XERAIS SOBRE A CONTRATACIÓN DO SECTOR PÚBLICO

Capítulo I. Racionalidade e consistencia da contratación do sector público

Artigo 22. Necesidade e idoneidade do contrato e eficiencia na contratación.

1. Os entes, organismos e entidades do sector público non poderán subscribir outros contratos que aqueles que sexan necesarios para o cumprimento e realización dos seus fins institucionais. Para tal efecto, a natureza e extensión das necesidades que se pretenden cubrir mediante o contrato proxectado, así como a idoneidade do seu obxecto e contido para satisfacelas, deben ser determinadas con precisión, deixando constancia disto na documentación preparatoria, antes de iniciar o procedemento encamiñado á súa adxudicación.

2. Os entes, organismos e entidades do sector público velarán pola

eficiencia e o mantemento dos termos acordados na execución dos procesos de contratación pública, favorecerán a axilización de trámites, valorarán a innovación e a incorporación de alta tecnoloxía como aspectos positivos nos procedementos de contratación pública e promoverán a participación da pequena e mediana empresa e o acceso sen custo á información, nos termos previstos na presente lei.

Artigo 23. Prazo de duración dos contratos.

1. Sen prexuízo das normas especiais aplicables a determinados contratos, a duración dos contratos do sector público deberase establecer tendo en conta a natureza das prestacións, as características do seu financiamento e a necesidade de someter periodicamente a concorrência a realización destas.

2. O contrato poderá prever unha ou varias prórrogas sempre que as súas características permanezan inalterables durante o período de duración destas e que a concorrência para a súa adxudicación fose realizada tendo en conta a duración máxima do contrato, incluídos os períodos de prórroga.

A prórroga será acordada polo órgano de contratación e será obrigatoria para o empresario, salvo que o contrato expresamente prevexa o contrario, sen que se poida producir polo consentimento tácito das partes.

3. Os contratos menores definidos no artigo 138.3 non poderán ter unha duración superior a un ano nin ser obxecto de prórroga.

Artigo 24. Execución de obras e fabricación de bens mobles pola Administración, e execución de servizos coa colaboración de empresarios particulares.

1. A execución de obras poderá ser realizada polos servizos da Administración, xa sexa empregando exclusivamente medios propios ou coa colaboración de empresarios particulares sempre que o importe da parte de obra a cargo destes sexa inferior a 4.845.000 euros, cando concorra algunha destas circunstancias:

a) Que a Administración teña montadas fábricas, arsenais, mestranzas ou servizos técnicos ou industriais suficientemente aptos para a realización da prestación, caso en que se deberá normalmente utilizar este sistema de execución.

b) Que a Administración posúa elementos auxiliares utilizables, cuxo emprego supoña unha economía superior ao 5 por 100 do importe do orzamento do contrato ou unha maior celeridade na súa execución, xustificándose, neste caso, as vantaxes que se sigan dela.

- c) Que non houbera ofertas de empresarios na licitación previamente efectuada.
- d) Cando se trate dun suposto de emerxencia, de acordo co previsto no artigo 113.
- e) Cando, dada a natureza da prestación, sexa imposible a fixación previa dun prezo certo ou a dun orzamento por unidades simples de traballo.
- f) Cando sexa necesario relevar o contratista de realizar algunhas unidades de obra por non se ter chegado a un acordo nos prezos contraditorios correspondentes.
- g) As obras de mera conservación e mantemento, definidas no artigo 122.5.
- h) Excepcionalmente, a execución de obras definidas en virtude dun anteproxecto, cando non se aplique o artigo 150.3.a).

En casos distintos dos previstos nas alíneas d), g) e h), deberase redactar o correspondente proxecto, cuxo contido se fixará regulamentariamente.

2. A fabricación de bens mobles poderá ser efectuada polos servizos da Administración, xa sexa empregando de forma exclusiva medios propios ou coa colaboración de empresarios particulares sempre que o importe da parte da prestación a cargo destes sexa inferior ás cantidades sinaladas no artigo 15, cando concorra algunha das circunstancias previstas nas alíneas a), c), d) e e) do punto anterior, ou cando, no suposto definido na alínea b) deste mesmo punto, o aforro que se poida obter sexa superior ao 20 por 100 do orzamento da subministración ou se poida obter unha maior celeridade na súa execución.

Exceptúanse destas limitacións aquelas subministracións que, por razóns de defensa ou de interese militar, resulte conveniente que sexan executadas pola Administración.

3. A realización de servizos en colaboración con empresarios particulares poderase levar a cabo sempre que o seu importe sexa inferior ás cantidades establecidas no artigo 16, e concorra algunha das circunstancias mencionadas no punto anterior, no que sexan de aplicación a estes contratos.

Exceptúanse destas limitacións os servizos da categoría 1 do anexo II cando estean referidos ao mantemento de bens incluídos no ámbito definido polo artigo 346 do Tratado de funcionamento da Unión Europea.

4. Cando a execución das obras, a fabricación dos bens mobles ou a

realización dos servizos se efectúe en colaboración con empresarios particulares, os contratos que se subscriban con estes terán carácter administrativo especial, sen constituír contratos de obras, subministracións ou servizos, por estar a execución destes a cargo do órgano xestor da Administración. A selección do empresario colaborador efectuarase polos procedementos de adxudicación establecidos no artigo 138, salvo no caso previsto na alínea d) do punto 1 deste artigo. Nos supostos de obras incluídas nas alíneas a) e b) do punto 1, a contratación con colaboradores non poderá exceder o 50 por 100 do importe total do proxecto.

5. A autorización da execución de obras e da fabricación de bens mobles e, se é o caso, a aprobación do proxecto, corresponderá ao órgano competente para a aprobación do gasto ou ao órgano que determinen as disposicións orgánicas das comunidades autónomas, no seu respectivo ámbito.

6. Para os efectos previstos neste artigo e no artigo 4.1.n), os entes, organismos e entidades do sector público poderán ser considerados medios propios e servizos técnicos daqueles poderes adxudicadores para os cales realicen a parte esencial da súa actividade cando estes teñan sobre aqueles un control análogo ao que poden exercer sobre os seus propios servizos. Se se trata de sociedades, ademais, a totalidade do seu capital terá que ser de titularidade pública.

En todo caso, entenderase que os poderes adxudicadores teñen sobre un ente, organismo ou entidade un control análogo ao que teñen sobre os seus propios servizos se lles poden conferir encomendas de xestión que sexan de execución obrigatoria para eles de acordo con instrucións fixadas unilateralmente polo encomendante e cuxa retribución se fixe por referencia a tarifas aprobadas pola entidade pública da cal dependan.

A condición de medio propio e servizo técnico das entidades que cumpran os criterios mencionados neste punto deberase recoñecer expresamente pola norma que as cree ou polos seus estatutos, que deberán determinar as entidades respecto das cales teñen esta condición e precisar o réxime das encomendas que se lles poidan conferir ou as condicións en que se lles poderán adxudicar contratos, e determinará para elas a imposibilidade de participar en licitacións públicas convocadas polos poderes adxudicadores dos cales sexan medios propios, sen prexuízo de que, cando non concurra ningún licitador, se lles poida encargar a execución da prestación obxecto delas.

Capítulo II. Liberdade de pactos e contido mínimo do contrato

Artigo 25. Liberdade de pactos.

1. Nos contratos do sector público poderanse incluír calquera pacto, cláusula e condición, sempre que non sexan contrarios ao interese público, ao ordenamento xurídico e aos principios de boa administración.

2. Só se poderán fusionar prestacións correspondentes a diferentes contratos nun contrato mixto cando esas prestacións se encontren directamente vinculadas entre si e manteñan relacións de complementariedade que exixan a súa consideración e tratamento como unha unidade funcional dirixida á satisfacción dunha determinada necesidade ou á consecución dun fin institucional propio do ente, organismo ou entidade contratante.

Artigo 26. Contido mínimo do contrato.

1. Salvo que xa se encontren recollidas nos pregos, os contratos que subscriban os entes, organismos e entidades do sector público deben incluír, necesariamente, as seguintes mencións:

a) A identificación das partes.

b) A acreditación da capacidade dos asinantes para subscribir o contrato.

c) Definición do obxecto do contrato.

d) Referencia á lexislación aplicable ao contrato.

e) A enumeración dos documentos que integran o contrato. Se así se expresa no contrato, esta enumeración poderá estar xerarquizada e ordenarse segundo a orde de prioridade acordada polas partes, suposto no cal, e salvo caso de erro manifesto, a orde pactada se utilizará para determinar a prevalencia respectiva, en caso de que existan contradicións entre diversos documentos.

f) O prezo certo, ou o modo de determinalo.

g) A duración do contrato ou as datas estimadas para o comezo da súa execución e para a súa finalización, así como a da prórroga ou prórrogas, de estaren previstas.

h) As condicións de recepción, entrega ou admisión das prestacións.

i) As condicións de pagamento.

j) Os supostos en que procede a resolución.

k) O crédito orzamentario ou o programa ou rúbrica contable con cargo ao cal se aboará o prezo, de ser o caso.

l) A extensión obxectiva e temporal do deber de confidencialidade que, se for o caso, se impoña ao contratista.

2. O documento contractual non poderá incluír estipulacións que establezan dereitos e obrigas para as partes distintos dos previstos nos pregos, concretados, se é o caso, na forma que resulte da proposición do adxudicatario, ou dos precisados no acto de adxudicación do contrato de acordo co actuado no procedemento, de non existiren aqueles.

Capítulo III. Perfección e forma do contrato

Artigo 27. Perfección dos contratos.

1. Os contratos que subscriban os poderes adxudicadores perfecciónanse coa súa formalización. Os contratos subvencionados que, de conformidade co disposto no artigo 17 desta lei, se deban considerar suxeitos a regulación harmonizada, perfeccionaranse de conformidade coa lexislación pola cal se rexan. As partes deberán notificar a súa formalización ao órgano que outorgou a subvención.

2. Salvo que se indique outra cosa no seu clausulado, os contratos do sector público entenderanse subscritos no lugar onde se encontre a sede do órgano de contratación.

Artigo 28. Carácter formal da contratación do sector público.

1. Os entes, organismos e entidades do sector público non poderán contratar verbalmente, salvo que o contrato teña, conforme o sinalado no artigo 113.1, carácter de emerxencia.

2. Os contratos que subscriban as administracións públicas formalizaranse de acordo co previsto no artigo 156, sen prexuízo do sinalado para os contratos menores no artigo 111.

3. Os contratos que subscriban outros entes, organismos e entidades do sector público, cando sexan susceptibles de recurso especial en materia de contratación conforme o artigo 40.1, deberanse formalizar nos prazos establecidos no artigo 156.3.

Capítulo IV. Remisión de información para efectos estatísticos e de fiscalización

Artigo 29. Remisión de contratos ao Tribunal de Contas.

1. Dentro dos tres meses seguintes á formalización do contrato, para o exercicio da función fiscalizadora deberase remitir ao Tribunal de Contas ou órgano externo de fiscalización da comunidade autónoma unha copia

certificada do documento no cal se tiver formalizado aquel, xunto cun extracto do expediente de que derive, sempre que a contía do contrato exceda os 600.000 euros se se trata de obras, concesións de obras públicas, xestión de servizos públicos e contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado; os 450.000 euros se se trata de subministracións, e os 150.000 euros, nos de servizos e nos contratos administrativos especiais.

2. Igualmente se comunicarán ao Tribunal de Contas ou órgano externo de fiscalización da comunidade autónoma as modificacións, prórrogas ou variacións de prazos, as variacións de prezo e o importe final, a nulidade e a extinción normal ou anormal dos contratos indicados.

3. O disposto nos dous puntos anteriores entenderase sen prexuízo das facultades do Tribunal de Contas ou, se é o caso, dos correspondentes órganos de fiscalización externos das comunidades autónomas para reclamar cantos datos, documentos e antecedentes xulgue pertinentes con relación aos contratos de calquera natureza e contía.

4. As comunicacións a que se refire este artigo serán efectuadas polo órgano de contratación no ámbito da Administración xeral do Estado e dos entes, organismos e entidades do sector público dependentes dela.

Artigo 30. Datos estatísticos.

No mesmo prazo sinalado no artigo anterior o órgano de contratación remitirá á Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado a información sobre os contratos que regulamentariamente se determine, para efectos do cumprimento da normativa internacional. Así mesmo, informarase a mencionada Xunta dos casos de modificación, prórroga ou variación do prazo, as variacións de prezo e o importe final dos contratos, a nulidade e a extinción normal ou anormal destes.

As comunidades autónomas que contén con rexistros de contratos poderán dar cumprimento a estas previsións a través da comunicación entre rexistros.

Capítulo V. Réxime de invalidez

Sección 1.ª Réxime xeral

Artigo 31. Supostos de invalidez.

Ademais dos casos en que a invalidez derive da ilegalidade do seu clausulado, os contratos das administracións públicas e os contratos suxeitos a regulación harmonizada, incluídos os contratos subvencionados a que se refire o artigo 17, serán inválidos cando o sexa algún dos seus

actos preparatorios ou o de adxudicación, por concorrer neles algunha das causas de dereito administrativo ou de dereito civil a que se refiren os artigos seguintes.

Artigo 32. Causas de nulidade de dereito administrativo.

Son causas de nulidade de dereito administrativo as seguintes:

- a) As indicadas no artigo 62.1 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.
- b) A falta de capacidade de obrar ou de solvencia económica, financeira, técnica ou profesional, debidamente acreditada, do adxudicatario, ou estar este incurso nalgunha das prohibicións para contratar sinaladas no artigo 60.
- c) A carencia ou insuficiencia de crédito, de conformidade co establecido na Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, ou nas normas orzamentarias das restantes administracións públicas suxeitas a esta lei, salvo os supostos de emerxencia.

Artigo 33. Causas de anulabilidade de dereito administrativo.

Son causas de anulabilidade de dereito administrativo as demais infraccións do ordenamento xurídico e, en especial, as das regras contidas na presente lei, de conformidade co artigo 63 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

Artigo 34. Revisión de oficio.

1. A revisión de oficio dos actos preparatorios e dos actos de adxudicación dos contratos das administracións públicas e dos contratos suxeitos a regulación harmonizada efectuarase de conformidade co establecido no capítulo primeiro do título VII da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

2. Sen prexuízo do que, para o ámbito das comunidades autónomas, establezan as súas normas respectivas que, en todo caso, deberán atribuír esta competencia a un órgano cuxas resolucións esgoten a vía administrativa, serán competentes para declarar a nulidade destes actos ou declarar a súa lesividade o órgano de contratación, cando se trate de contratos dunha Administración pública, ou o titular do departamento, órgano, ente ou organismo a que estea adscrita a entidade contratante ou ao cal corresponda a súa tutela, cando esta non teña o carácter de Administración pública. Neste último caso, se a entidade contratante estiver vinculada a máis dunha Administración, será competente o órgano correspondente da que teña o control ou participación maioritaria.

No suposto de contratos subvencionados, a competencia corresponderá

ao titular do departamento, órgano, ente ou organismo que outorgase a subvención, ou ao cal estea adscrita a entidade que a concedese, cando esta non teña o carácter de Administración pública. No suposto de concorrencia de subvencións por parte de distintos suxeitos do sector público, a competencia determinarase atendendo á subvención de maior contía e, a igualdade de importe, atendendo á subvención primeiramente concedida.

3. Salvo determinación expresa en contrario, a competencia para declarar a nulidade ou a lesividade entenderase delegada conxuntamente coa competencia para contratar. Non obstante, a facultade de acordar unha indemnización por prexuízos en caso de nulidade non será susceptible de delegación, e deberá resolver sobre esta, en todo caso, o órgano delegante; para estes efectos, se se considera pertinente recoñecer unha indemnización, elevarase o expediente ao órgano delegante, o cal, sen necesidade de avocación previa e expresa, resolverá o procedente sobre a declaración de nulidade conforme o previsto no artigo 102.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

4. Nos supostos de nulidade e anulabilidade, e en relación coa suspensión da execución dos actos dos órganos de contratación, aplicarase o disposto na Lei 30/1992, do 26 de novembro.

Artigo 35. Efectos da declaración de nulidade.

1. A declaración de nulidade dos actos preparatorios do contrato ou da adxudicación, cando sexa firme, comportará en todo caso a do mesmo contrato, que entrará en fase de liquidación; as partes deberanse restituír reciprocamente as cousas que recibisen en virtude deste e, se isto non for posible, devolverase o seu valor. A parte que resulte culpable deberá indemnizar a contraria dos danos e perdas que sufrise.

2. A nulidade dos actos que non sexan preparatorios só afectará estes e as súas consecuencias.

3. Se a declaración administrativa de nulidade dun contrato produce un grave trastorno ao servizo público, poderase dispor no mesmo acordo a continuación dos efectos daquel e baixo as súas mesmas cláusulas, ata que se adopten as medidas urxentes para evitar o prexuízo.

Artigo 36. Causas de invalidez de dereito civil.

A invalidez dos contratos por causas recoñecidas no dereito civil, en canto resulten de aplicación aos contratos a que se refire o artigo 31, suxeitarase aos requisitos e prazos de exercicio das accións establecidos no ordenamento civil, pero o procedemento para facelas valer someterase ao previsto nos artigos anteriores para os actos e contratos

administrativos anulables.

Sección 2.ª Supostos especiais de nulidade

Artigo 37. Supostos especiais de nulidade contractual.

1. Os contratos suxeitos a regulación harmonizada a que se refiren os artigos 13 a 17, ambos inclusive, desta lei, así como os contratos de servizos comprendidos nas categorías 17 a 27 do anexo II cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 193.000 euros, serán nulos nos seguintes casos:

a) Cando o contrato se adxudicase sen cumprir previamente co requisito de publicación do anuncio de licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea», naqueles casos en que sexa preceptivo, de conformidade co artigo 142.

b) Cando non se respectase o prazo de quince días hábiles previsto no artigo 156.3 para a formalización do contrato sempre que concorran os dous seguintes requisitos:

1.º Que por esta causa o licitador se vise privado da posibilidade de interpor o recurso regulado nos artigos 40 e seguintes e,

2.º Que, ademais, concorra algunha infracción dos preceptos que regulan o procedemento de adxudicación dos contratos que lle teña impedido obter esta.

c) Cando, a pesar de se ter interposto o recurso especial en materia de contratación a que se refiren os artigos 40 e seguintes, se leve a efecto a formalización do contrato sen ter en conta a suspensión automática do acto de adxudicación nos casos en que sexa procedente, e sen esperar a que o órgano independente ditase resolución sobre o mantemento ou non da suspensión do acto impugnado.

d) Tratándose dun contrato baseado nun acordo marco do artigo 196 subscrito con varios empresarios que polo seu valor estimado deba ser considerado suxeito a regulación harmonizada, se se tiveren incumplido as normas sobre adxudicación establecidas no parágrafo segundo do artigo 198.4.

e) Cando se trate da adxudicación dun contrato específico baseado nun sistema dinámico de contratación no cal estivesen admitidos varios empresarios, sempre que o contrato que se vai adxudicar estea suxeito a regulación harmonizada e se incumprisen as normas establecidas no artigo 202 sobre adxudicación de tales contratos.

2. Non obstante o disposto no punto anterior, non procederá a declaración de nulidade a que se refire este artigo no suposto da alínea a) do punto anterior de concorreren conxuntamente as tres circunstancias seguintes:

a) Que, de conformidade co criterio do órgano de contratación, o contrato estea incluído nalgún dos supostos de exención de publicación do anuncio de licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea» previstos nesta lei.

b) Que o órgano de contratación publique no «Diario Oficial de la Unión Europea» un anuncio de transparencia previa voluntaria no cal se manifeste a súa intención de subscribir o contrato e que conteña os seguintes aspectos:

- Identificación do órgano de contratación.
- Descrición da finalidade do contrato.
- Xustificación da decisión de adxudicar o contrato sen o requisito de publicación do artigo 142.
- Identificación do adxudicatario do contrato.
- Calquera outra información que o órgano de contratación considere relevante.

c) Que o contrato non se perfeccionase ata transcorridos dez días hábiles contados desde o seguinte ao da publicación do anuncio.

3. Non procederá a declaración de nulidade a que se refire este artigo nos supostos das alíneas d) e e) de concorreren conxuntamente as dúas condicións seguintes:

a) Que o órgano de contratación lles notificase a todos os licitadores afectados a adxudicación do contrato e, de o solicitaren, os motivos do rexeitamento da súa candidatura ou da súa proposición e das características da proposición do adxudicatario que foron determinantes da adxudicación ao seu favor, sen prexuízo do disposto no artigo 153 en canto aos datos cuxa comunicación non sexa procedente.

b) Que o contrato non se perfeccionase ata transcorridos quince días hábiles desde o seguinte ao da remisión da notificación aos licitadores afectados.

Artigo 38. Consecuencias xurídicas da declaración de nulidade nos supostos do artigo anterior.

1. A declaración de nulidade polas causas previstas no artigo anterior producirá os efectos establecidos no artigo 35.1 desta lei.

2. O órgano competente para declarar a nulidade, non obstante, poderá non declárala e acordar o mantemento dos efectos do contrato, se, atendendo ás circunstancias excepcionais que concorran, considera que existen razóns imperiosas de interese xeral que o exixan.

Só se considerará que os intereses económicos constitúen as razóns imperiosas mencionadas no primeiro parágrafo deste punto nos casos excepcionais en que a declaración de nulidade do contrato dea lugar a consecuencias desproporcionadas.

Así mesmo, non se considerará que constitúen razóns imperiosas de interese xeral os intereses económicos directamente vinculados ao contrato en cuestión, tales como os custos derivados do atraso na execución do contrato, da convocatoria dun novo procedemento de contratación, do cambio do operador económico que deberá executar o contrato ou das obrigas xurídicas derivadas da nulidade.

A resolución pola cal se acorde o mantemento dos efectos do contrato deberá ser obxecto de publicación no perfil de contratante previsto no artigo 53 desta lei.

3. No caso previsto no punto anterior, a declaración de nulidade deberase substituír por algunha das sancións alternativas seguintes:

a) A imposición de multas ao poder adxudicador por un importe que non poderá ser inferior ao 5 por 100 nin superar o 20 por 100 do prezo de adxudicación do contrato. Cando se trate de poderes adxudicadores cuxa contratación se efectúe a través de diferentes órganos de contratación, a sanción alternativa recaerá sobre o orzamento do departamento, consellería ou órgano correspondente que adxudicase o contrato.

Para determinar a contía na imposición das multas, o órgano competente tomará en consideración a reiteración, a porcentaxe do contrato que fose executado ou o dano causado aos intereses públicos ou, se é o caso, ao licitador, de tal forma que estas sexan eficaces, proporcionadas e disuasorias.

b) A redución proporcionada da duración do contrato. Neste caso, o órgano competente tomará en consideración a reiteración, a porcentaxe do contrato que fose executado ou o dano causado aos intereses públicos

ou, se é o caso, ao licitador. Así mesmo, determinará a indemnización que corresponda ao contratista polo lucro cesante derivado da redución temporal do contrato, sempre que a infracción que motive a sanción alternativa non lle sexa imputable.

4. O disposto en todos os puntos anteriores entenderase sen prexuízo das sancións de carácter disciplinario que corresponda impor ao responsable das infraccións legais.

Artigo 39. Interposición da cuestión de nulidade.

1. A cuestión de nulidade, nos casos a que se refire o artigo 37.1, deberase interpor perante o órgano previsto no artigo 41, que será o competente para tramitar o procedemento e resolvela.

2. Poderá interpor a cuestión de nulidade, en tales casos, toda persoa física ou xurídica cuxos dereitos ou intereses lexítimos se visen prexudicados ou poidan resultar afectados polos supostos de nulidade do artigo 37. O órgano competente, non obstante, poderá inadmitila cando o interesado interpuxese recurso especial regulado nos artigos 40 e seguintes sobre o mesmo acto tendo respectado o órgano de contratación a suspensión do acto impugnado e a resolución ditada.

3. O prazo para a interposición da cuestión de nulidade será de trinta días hábiles contados:

a) Desde a publicación da adxudicación do contrato na forma prevista no artigo 154.2, incluíndo as razóns xustificativas da non publicación da licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea»,

b) Ou desde a notificación aos licitadores afectados dos motivos do rexeitamento da súa candidatura ou da súa proposición e das características da proposición do adxudicatario que foron determinantes da adxudicación ao seu favor, sen prexuízo do disposto no artigo 153 en canto aos datos cuxa comunicación non sexa procedente.

4. Fóra dos casos previstos no punto anterior, a cuestión de nulidade deberase interpor antes de que transcorran seis meses contados desde a formalización do contrato.

5. A cuestión de nulidade tramitarase de conformidade co disposto nos artigos 44 e seguintes coas seguintes excepcións:

a) Non será de aplicación o disposto no artigo 44.1 en canto á existencia de anunciar a interposición do recurso.

b) A interposición da cuestión de nulidade non producirá efectos

suspensivos de ningunha clase por si soa.

c) O prazo establecido no artigo 43.2, parágrafo segundo, e no 46.3 para que o órgano de contratación formule alegacións en relación coa solicitude de medidas cautelares elevarase a sete días hábiles.

d) O prazo establecido no artigo 46.2 para a remisión do expediente polo órgano de contratación, acompañado do correspondente informe, elevarase a sete días hábiles.

e) Na resolución da cuestión de nulidade, o órgano competente para ditala deberá resolver tamén sobre a procedencia de aplicar as sancións alternativas se o órgano de contratación o solicitase no informe que debe acompañar a remisión do expediente administrativo.

f) Cando o órgano de contratación non o solicitase na forma establecida na alínea anterior, poderá facelo no trámite de execución da resolución. En tal caso o órgano competente, logo de audiencia por un prazo de cinco días ás partes comparecidas no procedemento, resolverá sobre a procedencia ou non de aplicar a sanción alternativa solicitada dentro dos cinco días seguintes ao transcurso do prazo anterior. Contra esta resolución caberá interpor recurso nos mesmos termos previstos para as resolucións ditadas que resolveron sobre o fondo.

TÍTULO II. PARTES NO CONTRATO

Capítulo I. Órgano de contratación

Artigo 51. Competencia para contratar.

1. A representación dos entes, organismos e entidades do sector público en materia contractual corresponde aos órganos de contratación unipersoais ou colexiados que, en virtude de norma legal ou regulamentaria ou disposición estatutaria, teñan atribuída a facultade de subscribir contratos no seu nome.

2. Os órganos de contratación poderán delegar ou desconcentrar as súas competencias e facultades nesta materia con cumprimento das normas e formalidades aplicables en cada caso para a delegación ou desconcentración de competencias, no caso de que se trate de órganos administrativos, ou para o outorgamento de poderes, cando se trate de órganos societarios ou dunha fundación.

Artigo 52. Responsable do contrato.

1. Os órganos de contratación poderán designar un responsable do contrato ao cal lle corresponderá supervisar a súa execución e adoptar as

decisións e ditar as instrucións necesarias co fin de asegurar a correcta realización da prestación pactada, dentro do ámbito de facultades que aqueles lle atribúan. O responsable do contrato poderá ser unha persoa física ou xurídica, vinculada ao ente, organismo ou entidade contratante ou allea a el.

2. Nos contratos de obras, as facultades do responsable do contrato entenderanse sen prexuízo das que corresponden ao director facultativo conforme o disposto no capítulo V do título II do libro IV.

Artigo 53. Perfil de contratante.

1. Co fin de asegurar a transparencia e o acceso público á información relativa á súa actividade contractual, e sen prexuízo da utilización doutros medios de publicidade nos casos exixidos por esta lei ou polas normas autonómicas de desenvolvemento ou nos que así se decida voluntariamente, os órganos de contratación difundirán, a través da internet, o seu perfil de contratante. A forma de acceso ao perfil de contratante deberase especificar nas páxinas web institucionais que manteñan os entes do sector público, na plataforma de contratación do Estado e nos pregos e anuncios de licitación.

2. O perfil de contratante poderá incluír calquera dato e información referentes á actividade contractual do órgano de contratación, tales como os anuncios de información previa previstos no artigo 141, as licitacións abertas ou en curso e a documentación relativa a estas, as contratacións programadas, os contratos adxudicados, os procedementos anulados, e calquera outra información útil de tipo xeral, como puntos de contacto e medios de comunicación que se poden utilizar para relacionarse co órgano de contratación. En todo caso deberá publicarse no perfil de contratante a adxudicación dos contratos.

3. O sistema informático que soporte o perfil de contratante deberá contar cun dispositivo que permita acreditar fidedignamente o momento de inicio da difusión pública da información que se inclúa nel.

4. A difusión a través do perfil de contratante da información relativa aos procedementos de adxudicación de contratos producirá os efectos previstos no título I do libro III.

Capítulo II. Capacidade e solvencia do empresario

Sección 1.ª Aptitude para contratar co sector público

Subsección 1.ª Normas xerais

Artigo 54. Condicións de aptitude.

1. Só poderán contratar co sector público as persoas naturais ou xurídicas, españolas ou estranxeiras, que teñan plena capacidade de obrar, non estean incursas nunha prohibición de contratar e acrediten a súa solvencia económica, financeira e técnica ou profesional ou, nos casos en que así o exixa esta lei, se encontren debidamente clasificadas.
2. Os empresarios deberán contar, así mesmo, coa habilitación empresarial ou profesional que, se é o caso, sexa exigible para a realización da actividade ou prestación que constitúa o obxecto do contrato.
3. Nos contratos subvencionados a que se refire o artigo 17 desta lei, o contratista deberá acreditar a súa solvencia e non poderá estar incurso na prohibición de contratar a que se refire a alínea a) do número 1 do artigo 60.

Artigo 55. Empresas non comunitarias.

1. As persoas físicas ou xurídicas de Estados non pertencentes á Unión Europea deberán xustificar mediante informe da respectiva misión diplomática permanente española, que se xuntará á documentación que se presente, que o Estado de procedencia da empresa estranxeira admite pola súa vez a participación de empresas españolas na contratación coa Administración e cos entes, organismos ou entidades do sector público asimilables aos enumerados no artigo 3, en forma substancialmente análoga. Nos contratos suxeitos a regulación harmonizada prescindirase do informe sobre reciprocidade en relación coas empresas de Estados signatarios do Acordo sobre contratación pública da Organización Mundial de Comercio.
2. Para subscribir contratos de obras será necesario, ademais, que estas empresas teñan aberta sucursal en España, con designación de apoderados ou representantes para as súas operacións, e que estean inscritas no Rexistro Mercantil.

Artigo 56. Condicións especiais de compatibilidade.

1. Sen prexuízo do disposto en relación coa adxudicación de contratos a través dun procedemento de diálogo competitivo, non poderán concorrer ás licitacións empresas que participasen na elaboración das especificacións técnicas ou dos documentos preparatorios do contrato sempre que esta participación poida provocar restricións á libre concorrencia ou supor un trato privilexiado con respecto ao resto das empresas licitadoras.
2. Os contratos que teñan por obxecto a vixilancia, supervisión, control e dirección da execución de obras e instalacións non se poderán adxudicar

ás mesmas empresas adxudicatarias dos correspondentes contratos de obras, nin ás empresas a estas vinculadas, entendéndose por tales as que se encontren nalgún dos supostos previstos no artigo 42 do Código de comercio.

Subsección 2.ª Normas especiais sobre capacidade

Artigo 57. Persoas xurídicas.

1. As persoas xurídicas só poderán ser adxudicatarias de contratos cuxas prestacións estean comprendidas dentro dos fins, obxecto ou ámbito de actividade que, a teor dos seus estatutos ou regras fundacionais, lles sexan propios.

2. Os que concorran individual ou conxuntamente con outros á licitación dunha concesión de obras públicas, poderán facelo co compromiso de constituír unha sociedade que será a titular da concesión. A constitución e, se for o caso, a forma da sociedade deberanse axustar ao que estableza, para determinados tipos de concesións, a correspondente lexislación específica.

Artigo 58. Empresas comunitarias.

1. Terán capacidade para contratar co sector público, en todo caso, as empresas non españolas de Estados membros da Unión Europea que, de acordo coa lexislación do Estado en que estean establecidas, se encontren habilitadas para realizar a prestación de que se trate.

2. Cando a lexislación do Estado en que se encontren establecidas estas empresas exixa unha autorización especial ou a pertenza a unha determinada organización para poder prestar nel o servizo de que se trate, deberán acreditar que cumpren este requisito.

Artigo 59. Unións de empresarios.

1. Poderán contratar co sector público as unións de empresarios que se constituán temporalmente para o efecto, sen que sexa necesaria a súa formalización en escritura pública ata que se efectuase a adxudicación do contrato ao seu favor.

2. Os empresarios que concorran agrupados en unións temporais quedarán obrigados solidariamente e deberán nomear un representante ou apoderado único da unión con poderes bastantes para exercer os dereitos e cumprir as obrigas que do contrato deriven ata a súa extinción, sen prexuízo da existencia de poderes mancomunados que poidan outorgar para cobramentos e pagamentos de contía significativa.

Para efectos da licitación, os empresarios que desexen concorrer integrados nunha unión temporal deberán indicar os nomes e as circunstancias dos que a constitúan e a participación de cada un, así como que asumen o compromiso de se constituíren formalmente en unión temporal en caso de resultaren adxudicatarios do contrato.

3. A duración das unións temporais de empresarios será coincidente coa do contrato ata a súa extinción.

4. Para os casos en que sexa exixible a clasificación e concorran na unión empresarios nacionais, estranxeiros que non sexan nacionais dun Estado membro da Unión Europea e estranxeiros que sexan nacionais dun Estado membro da Unión Europea, os que pertencen aos dous primeiros grupos deberán acreditar a súa clasificación, e estes últimos a súa solvencia económica, financeira e técnica ou profesional.

Subsección 3.ª Prohibicións de contratar

Artigo 60. Prohibicións de contratar.

1. Non poderán contratar co sector público as persoas nas cales concorra algunha das circunstancias seguintes:

a) Ter sido condenadas mediante sentenza firme por delitos de asociación ilícita, corrupción en transaccións económicas internacionais, tráfico de influencias, suborno, fraudes e exaccións ilegais, delitos contra a Facenda pública e a Seguridade Social, delitos contra os dereitos dos traballadores, malversación e receptación e condutas afíns, delitos relativos á protección do ambiente, ou a pena de inhabilitación especial para o exercicio de profesión, oficio, industria ou comercio. A prohibición de contratar alcanza as persoas xurídicas cuxos administradores ou representantes, vixente o seu cargo ou representación, se encontren na situación mencionada por actuacións realizadas en nome ou a beneficio das ditas persoas xurídicas, ou nas cales concorran as condicións, calidades ou relacións que requira a correspondente figura de delito para ser suxeito activo deste.

b) Ter solicitado a declaración de concurso voluntario, ter sido declaradas insolventes en calquera procedemento, encontrarse declaradas en concurso, salvo que neste adquirise a eficacia un convenio, estar suxeitos a intervención xudicial ou ter sido inhabilitados conforme a Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal, sen que concluíse o período de inhabilitación fixado na sentenza de cualificación do concurso.

c) Ter sido sancionadas con carácter firme por infracción grave en materia de disciplina de mercado, en materia profesional ou en materia de integración laboral e de igualdade de oportunidades e non discriminación das persoas con discapacidade, ou por infracción moi grave en materia social, incluídas as infraccións en materia de prevención de riscos laborais, de acordo co disposto no texto refundido da Lei sobre infraccións e sancións na orde social, aprobado polo Real decreto lexislativo 5/2000, do 4 de agosto, así como pola infracción grave prevista no seu artigo 22.2, ou por infracción moi grave en materia ambiental, de acordo co establecido no Real decreto lexislativo 1/2008, do 11 de xaneiro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de avaliación de impacto ambiental de proxectos; na Lei 22/1988, do 28 de xullo, de costas; na Lei 4/1989, do 27 de marzo, de conservación dos espazos naturais e da flora e fauna silvestres; na Lei 11/1997, do 24 de abril, de envases e residuos de envases; na Lei 10/1998, do 21 de abril, de residuos; no texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/2001, do 20 de xullo, e na Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación

d) Non estar ao día no cumprimento das obrigas tributarias ou da Seguridade Social impostas polas disposicións vixentes, nos termos que regulamentariamente se determinen.

e) Ter incorrido en falsidade ao efectuar a declaración responsable a que se refire o artigo 146.1.c) ou ao facilitar calquera outro dato relativo á súa capacidade e solvencia, ou ter incumplido, por causa que lle sexa imputable, a obriga de comunicar a información prevista no artigo 70.4 e no artigo 330.

f) Estar incurso a persoa física ou os administradores da persoa xurídica nalgún dos supostos da Lei 5/2006, do 10 de abril, de regulación dos conflitos de intereses dos membros do Goberno e dos altos cargos da Administración xeral do Estado, da Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas, ou tratarse de calquera dos cargos electivos regulados na Lei orgánica 5/1985, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral, nos termos establecidos nela.

A prohibición alcanzará as persoas xurídicas en cuxo capital participen, nos termos e contías establecidas na lexislación citada, o persoal e os altos cargos de calquera Administración pública, así como os cargos electos ao servizo destas.

A prohibición esténdese igualmente, en ambos os casos, aos cónxuxes, persoas vinculadas con análoga relación de convivencia afectiva e descendentes das persoas a que se refiren os parágrafos anteriores, sempre que, respecto dos últimos, estas persoas teñan a súa representación legal.

g) Ter contratado persoas respecto das cales se publicase no «Boletín Oficial del Estado» o incumplimento a que se refire o artigo 18.6 da Lei 5/2006, do 10 de abril, de regulación dos conflitos de intereses dos membros do Goberno e dos altos cargos da Administración xeral do Estado, por ter pasado a prestar servizos en empresas ou sociedades privadas directamente relacionadas coas competencias do cargo desempeñado durante os dous anos seguintes á data de cesamento neste. A prohibición de contratar manterase durante o tempo que permaneza dentro da organización da empresa a persoa contratada, co límite máximo de dous anos contados desde o cesamento como alto cargo.

2. Ademais das previstas no punto anterior, son circunstancias que impedirán aos empresarios contratar coas administracións públicas as seguintes:

a) Ter dado lugar, por causa da que fosen declarados culpables, á

resolución firme de calquera contrato suscrito cunha Administración pública.

b) Ter infrinxido unha prohibición para contratar con calquera das administracións públicas.

c) Estar afectado por unha prohibición de contratar imposta en virtude de sanción administrativa, de acordo co previsto na Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións, ou na Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria.

d) Ter retirado indebidamente a súa proposición ou candidatura nun procedemento de adxudicación, ou ter imposibilitado a adxudicación do contrato ao seu favor por non cumprir o establecido no artigo 151.2 dentro do prazo sinalado, mediando dolo, culpa ou negligencia.

e) Ter incumplido as condicións especiais de execución do contrato establecidas de acordo co sinalado no artigo 118, cando este incumprimento fose definido nos pregos ou no contrato como infracción grave de conformidade coas disposicións de desenvolvemento desta lei, e concorra dolo, culpa ou negligencia no empresario.

3. As prohibicións de contratar afectarán tamén aquelas empresas das cales, por razón das persoas que as rexen ou doutras circunstancias, se poida presumir que son continuación ou que derivan, por transformación, fusión ou sucesión, doutras empresas nas cales concorresen aquelas.

Artigo 61. Declaración da concorrencia de prohibicións de contratar e efectos.

1. As prohibicións de contratar contidas nas alíneas b), d), f) e g) do número 1 do artigo anterior, e c) do seu número 2 serán apreciadas directamente polos órganos de contratación e subsistirán mentres concorran as circunstancias que en cada caso as determinan.

A prohibición de contratar pola causa prevista na alínea a) do número 1 do artigo anterior será apreciada directamente polos órganos de contratación, sempre que a sentenza se pronuncie sobre o seu alcance e duración, e subsistirá durante o prazo sinalado nelas. Cando a sentenza non conteña pronunciamento sobre a prohibición de contratar ou sobre a súa duración, a prohibición será apreciada directamente polos órganos de contratación, pero o seu alcance e duración deberán determinarse mediante procedemento instruído de conformidade co disposto nos números 2 e 3 deste artigo.

Nos restantes supostos previstos no artigo anterior, a apreciación da concorrencia da prohibición de contratar requirirá a declaración previa da

súa existencia mediante procedemento para o efecto.

2. Nos casos en que, conforme o sinalado no punto anterior, sexa necesaria unha declaración previa sobre a concorrencia da prohibición, o alcance e duración desta determinaranse seguindo o procedemento que nas normas de desenvolvemento desta lei se estableza atendendo, se é o caso, á existencia de dolo ou manifesta mala fe no empresario e á entidade do dano causado aos intereses públicos. A duración da prohibición non excederá os cinco anos, con carácter xeral, ou os oito anos no caso das prohibicións que teñan por causa a existencia dunha condena mediante sentenza firme. Porén, as prohibicións de contratar baseadas na causa prevista na alínea d) do número 2 do artigo anterior subsistirán, en todo caso, durante un prazo de dous anos, contados desde a súa inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas, e as impostas pola causa prevista na alínea e) do mesmo punto non poderán exceder un ano de duración.

O procedemento de declaración non se poderá iniciar se transcorreron máis de tres anos contados a partir das seguintes datas:

- a) Desde a firmeza da resolución sancionadora, no caso da causa prevista na alínea c) do número 1 do artigo anterior;
- b) Desde a data en que se facilitasen os datos falsos ou desde aquela en que se debese comunicar a correspondente información, nos casos previstos na alínea e) do número 1 do artigo anterior;
- c) Desde a data en que sexa firme a resolución do contrato, no caso previsto na alínea a) do número 2 do artigo anterior;
- d) Desde a data de formalización do contrato, no caso previsto na alínea b) do número 2 do artigo anterior;
- e) Nos casos previstos na alínea d) do número 2 do artigo anterior, desde a data en que se procedese á adxudicación do contrato, se a causa é a retirada indebida de proposicións ou candidaturas; ou desde a data en que se debese proceder á adxudicación, se a prohibición se fundamenta no incumprimento do establecido no artigo 151.2.

No caso da alínea a) do número 1 do artigo anterior, o procedemento, de ser necesario, non se poderá iniciar unha vez transcorrido o prazo previsto para a prescrición da correspondente pena, e no caso da alínea e) do número 2, se transcorreron máis de tres meses desde que se produciu o incumprimento.

3. A competencia para fixar a duración e o alcance da prohibición de contratar no caso da alínea a) do número 1 do artigo anterior, así como

para declarar a prohibición de contratar no suposto previsto na alínea c) do mesmo número, corresponderá ao ministro de Economía e Facenda, que ditará resolución por proposta da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. A prohibición así declarada impedirá contratar con calquera órgano de contratación.

No suposto previsto na alínea e) do número 1 do artigo anterior a declaración da prohibición corresponderá á Administración ou entidade á cal se deba comunicar a correspondente información; nos casos previstos nas alíneas a), d) e e) do número 2, á Administración contratante; e no suposto da alínea b) deste mesmo punto, á Administración que declarase a prohibición. Nestes casos, a prohibición afectará a contratación coa Administración ou entidade do sector público competente para a súa declaración, sen prexuízo de que o ministro de Economía e Facenda, logo de comunicación daquelas e con audiencia do empresario afectado, considerando o dano causado aos intereses públicos, poida estender os seus efectos á contratación con calquera órgano, ente, organismo ou entidade do sector público.

4. A eficacia das prohibicións de contratar a que se refiren as alíneas c) e e) do número 1 do artigo anterior, así como a das establecidas no seu número 2, estará condicionada á súa inscrición ou constancia no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas que corresponda. Igualmente, a eficacia da resolución que determine o alcance e duración da prohibición de contratar derivada da causa prevista na alínea a) do número 1 do artigo anterior estará condicionada á súa inscrición.

5. Para os efectos da aplicación deste artigo as autoridades e órganos competentes notificarán á Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado e aos órganos competentes das comunidades autónomas, as sancións e resolucións firmes recaídas nos procedementos mencionados no artigo anterior, así como a comisión dos feitos previstos na alínea e) do seu número 1 e nas alíneas b), d) e e) do seu número 2, co fin de que poidan instruírse os expedientes previstos neste artigo ou adoptarse as resolucións que sexan pertinentes e proceder, se é o caso, á súa inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas que sexa procedente. Así mesmo, a Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado poderá solicitar destas autoridades e órganos cantos datos e antecedentes sexan precisos para os mesmos efectos.

Subsección 4.ª Solvencia

Artigo 62. Exixencia de solvencia.

1. Para subscribir contratos co sector público, os empresarios deberán acreditar estar en posesión das condicións mínimas de solvencia económica e financeira e profesional ou técnica que determine o órgano

de contratación. Este requisito será substituído polo da clasificación, cando esta sexa exixible conforme o disposto nesta lei.

2. Os requisitos mínimos de solvencia que deba reunir o empresario e a documentación requirida para acreditarlos indicaranse no anuncio de licitación e especificaranse no prego do contrato, e deberán estar vinculados ao seu obxecto e ser proporcionais a el.

Artigo 63. Integración da solvencia con medios externos.

Para acreditar a solvencia necesaria para subscribir un contrato determinado o empresario poderá basearse na solvencia e medios doutras entidades, independentemente da natureza xurídica dos vínculos que teña con elas, sempre que demostre que, para a execución do contrato, dispón efectivamente deses medios.

Artigo 64. Concreción das condicións de solvencia.

1. Nos contratos de servizos e de obras, así como nos contratos de subministración que inclúan servizos ou traballos de colocación e instalación, poderá exixirse ás persoas xurídicas que especifiquen, na oferta ou na solicitude de participación, os nomes e a cualificación profesional do persoal responsable de executar a prestación.

2. Os órganos de contratación poderán exixir aos candidatos ou licitadores, facéndoo constar nos pregos, que ademais de acreditar a súa solvencia ou, se é o caso, clasificación, se comprometan a dedicar ou adscribir á execución do contrato os medios persoais ou materiais suficientes para isto. Estes compromisos integraranse no contrato, e os pregos ou o documento contractual poderán atribuírlles o carácter de obrigas esenciais para os efectos previstos no artigo 223.f), ou establecer penalidades, conforme o sinalado no artigo 212.1, para o caso de que sexan incumplidos polo adxudicatario.

Subsección 5.ª Clasificación das empresas

Artigo 65. Exixencia de clasificación.

1. Para contratar coas administracións públicas a execución de contratos de obras cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 350.000 euros, ou de contratos de servizos cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 120.000 euros, será requisito indispensable que o empresario se encontre debidamente clasificado. Non obstante, non será necesaria clasificación para subscribir contratos de servizos comprendidos nas categorías 6, 8, 21, 26 e 27 do anexo II.

No caso de que unha parte da prestación obxecto do contrato teña que

ser realizada por empresas especializadas que contén cunha determinada habilitación ou autorización profesional, a clasificación no grupo correspondente a esa especialización, en caso de ser exixida, poderá suplirse polo compromiso do empresario de subcontratar a execución desta porción con outros empresarios que dispoñan da habilitación e, se é o caso, clasificación necesarias, sempre que o importe da parte que debe ser executada por estes non exceda o 50 por 100 do prezo do contrato.

2. A clasificación será exixible igualmente ao cesionario dun contrato no caso en que fose requirida ao cedente.

3. Por real decreto poderase exceptuar a necesidade de clasificación para determinados tipos de contratos de obras e de servizos en que este requisito sexa exixible ou acordar a súa exixencia para tipos de contratos de obras e servizos en que non o sexa, tendo en conta as circunstancias especiais concorrentes nestes.

4. Cando non concorrese ningunha empresa clasificada nun procedemento de adxudicación dun contrato para o cal se requira clasificación, o órgano de contratación poderá excluír a necesidade de cumprir este requisito no seguinte procedemento que se convoque para a adxudicación do mesmo contrato, precisando no prego de cláusulas e no anuncio, se é o caso, os medios de acreditación da solvencia que deban ser utilizados de entre os especificados nos artigos 75, 76 e 78.

5. As entidades do sector público que non teñan o carácter de Administración pública poderán exixir unha determinada clasificación aos licitadores para definir as condicións de solvencia requiridas para subscribir o correspondente contrato.

Artigo 66. Exención da exixencia de clasificación.

1. Non será exixible a clasificación aos empresarios non españois de Estados membros da Unión Europea, xa concorran ao contrato illadamente ou integrados nunha unión, sen prexuízo da obriga de acreditar a súa solvencia.

2. Excepcionalmente, cando así sexa conveniente para os intereses públicos, a contratación da Administración xeral do Estado e os entes, organismos e entidades dela dependentes con persoas que non estean clasificadas poderá ser autorizada polo Consello de Ministros, logo de informe da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. No ámbito das comunidades autónomas, a autorización será outorgada polos órganos que estas designen como competentes.

Artigo 67. Criterios aplicables e condicións para a clasificación.

1. A clasificación das empresas farase en función da súa solvencia, valorada conforme o establecido nos artigos 75, 76 e 78, e determinará os contratos a cuxa adxudicación poidan concorrer ou optar por razón do seu obxecto e da súa contía. Para estes efectos, os contratos dividiranse en grupos xerais e subgrupos, pola súa peculiar natureza, e dentro destes por categorías, en función da súa contía.

A expresión da contía efectuarase por referencia ao valor íntegro do contrato, cando a duración deste sexa igual ou inferior a un ano, e por referencia ao seu valor medio anual, cando se trate de contratos de duración superior.

2. Para proceder á clasificación será necesario que o empresario acredite a súa personalidade e capacidade de obrar, así como que se encontra legalmente habilitado para realizar a correspondente actividade, por dispor das correspondentes autorizacións ou habilitacións empresariais ou profesionais e reunir os requisitos de colexiación ou inscrición ou outros semellantes que poidan ser necesarios, e que non está incurso en prohibicións de contratar.

3. No suposto de persoas xurídicas pertencentes a un grupo de sociedades, e para efectos da valoración da súa solvencia económica, financeira, técnica ou profesional, poderanse ter en conta as sociedades pertencentes ao grupo, sempre e cando a persoa xurídica en cuestión acredite que terá efectivamente á súa disposición, durante o prazo a que se refire o artigo 70.2, os medios das ditas sociedades necesarios para a execución dos contratos.

4. Denegarase a clasificación daquelas empresas das cales, á vista das persoas que as rexen ou doutras circunstancias, se poida presumir que son continuación ou que derivan, por transformación, fusión ou sucesión, doutras afectadas por unha prohibición de contratar.

5. Para os efectos de valorar e apreciar a concorrencia do requisito de clasificación respecto dos empresarios que concorran agrupados no caso do artigo 59, atenderase, na forma que regulamentariamente se determine, ás características acumuladas de cada un deles, expresadas nas súas respectivas clasificacións. En todo caso, será necesario para proceder a esta acumulación que todas as empresas obtivesen previamente a clasificación como empresa de obras ou de servizos, en relación co contrato a que opten, sen prexuízo do establecido para os empresarios non españois de Estados membros da Unión Europea no número 4 do artigo 59.

Artigo 68. Competencia para a clasificación.

1. Os acordos relativos á clasificación das empresas serán adoptados, con

eficacia xeral fronte a todos os órganos de contratación, polas comisións clasificadoras da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado. Estes acordos poderán ser obxecto de recurso de alzada ante o ministro de Economía e Facenda.

2. Os órganos competentes das comunidades autónomas poderán adoptar decisións sobre clasificación das empresas que serán eficaces, unicamente, para efectos de contratar coa comunidade autónoma que os adoptase, coas entidades locais incluídas no seu ámbito territorial e cos entes, organismos e entidades do sector público dependentes dunha e doutras. Na adopción destes acordos deberán respectarse, en todo caso, as regras e os criterios establecidos nesta lei e nas súas disposicións de desenvolvemento.

Artigo 69. Inscripción rexistral da clasificación.

Os acordos relativos á clasificación das empresas inscribíranse de oficio no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas que corresponda en función do órgano que os adoptase.

Artigo 70. Prazo de vixencia e revisión das clasificacións.

1. A clasificación das empresas terá unha vixencia indefinida mentres o empresario manteña as condicións e circunstancias en que se baseou a súa concesión.

2. Non obstante, e sen prexuízo do sinalado no número 3 deste artigo e no artigo seguinte, para a conservación da clasificación deberase xustificar anualmente o mantemento da solvencia económica e financeira e, cada tres anos, o da solvencia técnica e profesional; para este efecto o empresario achegará a correspondente documentación actualizada nos termos que se establezan regulamentariamente.

3. A clasificación será revisable a pedimento dos interesados ou de oficio pola Administración en canto varíen as circunstancias tomadas en consideración para concedela.

4. En todo caso, o empresario está obrigado a pór en coñecemento do órgano competente en materia de clasificación calquera variación nas circunstancias que fosen tidas en conta para concedela que poida dar lugar a unha revisión da clasificación. A omisión desta comunicación fará que o empresario incorra na prohibición de contratar prevista na alínea e) do número 1 do artigo 60.

Artigo 71. Comprobación dos elementos da clasificación.

Os órganos competentes en materia de clasificación poderán solicitar en

calquera momento das empresas clasificadas ou pendentes de clasificación os documentos que coiden necesarios para comprobar as declaracións e feitos manifestados por estas nos expedientes que tramiten, así como pedir informe a calquera órgano das administracións públicas sobre estes aspectos.

Sección 2.ª Acreditación da aptitude para contratar

Subsección 1.ª Capacidade de obrar

Artigo 72. Acreditación da capacidade de obrar.

1. A capacidade de obrar dos empresarios que sexan persoas xurídicas acreditarase mediante a escritura ou documento de constitución, os estatutos ou o acto fundacional, en que consten as normas polas cales se regula a súa actividade, debidamente inscritos, se é o caso, no rexistro público que corresponda, segundo o tipo de persoa xurídica de que se trate.
2. A capacidade de obrar dos empresarios non españois que sexan nacionais de Estados membros da Unión Europea acreditarase pola súa inscrición no rexistro procedente de acordo coa lexislación do Estado onde están establecidos, ou mediante a presentación dunha declaración xurada ou un certificado, nos termos que se establezan regulamentariamente, de acordo coas disposicións comunitarias de aplicación.
3. Os demais empresarios estranxeiros deberán acreditar a súa capacidade de obrar con informe da misión diplomática permanente de España no Estado correspondente ou da oficina consular en cuxo ámbito territorial radique o domicilio da empresa.

Subsección 2.ª Prohibicións de contratar

Artigo 73. Proba da non concorrencia dunha prohibición de contratar.

1. A proba, por parte dos empresarios, de non estaren incursos en prohibicións para contratar poderá realizarse mediante testemuño xudicial ou certificación administrativa, segundo os casos. Cando o dito documento non poida ser expedido pola autoridade competente, poderá ser substituído por unha declaración responsable outorgada ante unha autoridade administrativa, notario público ou organismo profesional cualificado.
2. Cando se trate de empresas de Estados membros da Unión Europea e esta posibilidade estea prevista na lexislación do Estado respectivo, poderá tamén substituírse por unha declaración responsable, outorgada

ante unha autoridade xudicial.

Subsección 3.ª Solvencia

Artigo 74. Medios de acreditar a solvencia.

1. A solvencia económica e financeira e técnica ou profesional acreditarase mediante a achega dos documentos que determine o órgano de contratación de entre os previstos nos artigos 75 a 79.
2. A clasificación do empresario acreditará a súa solvencia para a subscripción de contratos do mesmo tipo que aqueles para os cales se obtivese e para cuxa celebración non se exixa estar en posesión dela.
3. Os entes, organismos e entidades do sector público que non teñan a condición de administracións públicas poderán admitir outros medios de proba da solvencia distintos dos previstos nos artigos 75 a 79 para os contratos que non estean suxeitos a regulación harmonizada.

Artigo 75. Solvencia económica e financeira.

1. A solvencia económica e financeira do empresario poderá acreditarse por un ou varios dos medios seguintes:
  - a) Declaracións apropiadas de entidades financeiras ou, se é o caso, xustificante da existencia dun seguro de indemnización por riscos profesionais.
  - b) As contas anuais presentadas no Rexistro Mercantil ou no rexistro oficial que corresponda. Os empresarios non obrigados a presentar as contas en rexistros oficiais poderán achegar, como medio alternativo de acreditación, os libros de contabilidade debidamente legalizados.
  - c) Declaración sobre o volume global de negocios e, se é o caso, sobre o volume de negocios no ámbito de actividades correspondente ao obxecto do contrato, referido como máximo aos tres últimos exercicios dispoñibles en función da data de creación ou de inicio das actividades do empresario, na medida en que se dispoña das referencias do dito volume de negocios.
2. Se, por unha razón xustificada, o empresario non está en condicións de presentar as referencias solicitadas, será autorizado para acreditar a súa solvencia económica e financeira por medio de calquera outro documento que considere apropiado o órgano de contratación.

Artigo 76. Solvencia técnica nos contratos de obras.

Nos contratos de obras a solvencia técnica do empresario poderá ser

acreditada por un ou varios dos medios seguintes:

- a) Relación das obras executadas no curso dos cinco últimos anos, avalada por certificados de boa execución para as obras máis importantes; estes certificados indicarán o importe, as datas e o lugar de execución das obras e precisarase se se realizaron segundo as regras polas cales se rexe a profesión e se levaron normalmente a bo termo; se é o caso, os ditos certificados serán comunicados directamente ao órgano de contratación pola autoridade competente.
- b) Declaración en que se indiquen os técnicos ou as unidades técnicas, estean ou non integradas na empresa, dos cales esta dispoña para a execución das obras, especialmente os responsables do control de calidade, acompañada dos documentos acreditativos correspondentes.
- c) Títulos académicos e profesionais do empresario e dos directivos da empresa e, en particular, do responsable ou responsables das obras.
- d) Nos casos adecuados, indicación das medidas de xestión ambiental que o empresario poderá aplicar ao executar o contrato.
- e) Declaración sobre o cadro de persoal medio anual da empresa e a importancia do seu persoal directivo durante os tres últimos anos, xunto coa documentación xustificativa correspondente.
- f) Declaración en que se indiquen a maquinaria, material e equipo técnico de que se disporá para a execución das obras, á cal se xuntará a documentación acreditativa pertinente.

Artigo 77. Solvencia técnica nos contratos de subministración.

1. Nos contratos de subministración a solvencia técnica dos empresarios acreditarase por un ou varios dos seguintes medios:

- a) Relación das principais subministracións efectuadas durante os tres últimos anos, en que se indique o seu importe, datas e destinatario público ou privado destes. As subministracións efectuadas acreditaranse mediante certificados expedidos ou visados polo órgano competente cando o destinatario sexa unha entidade do sector público, ou, cando o destinatario sexa un comprador privado, mediante un certificado expedido por este ou, na falta deste certificado, mediante unha declaración do empresario.
- b) Indicación do persoal técnico ou unidades técnicas, integradas ou non na empresa, dos cales se dispoña para a execución do contrato, especialmente os encargados do control de calidade.

c) Descrición das instalacións técnicas, das medidas empregadas para garantir a calidade e dos medios de estudo e investigación da empresa.

d) Control efectuado pola entidade do sector público contratante ou, no seu nome, por un organismo oficial competente do Estado no cal o empresario está establecido, sempre que medie acordo do dito organismo, cando os produtos que se van subministrar sexan complexos ou cando, excepcionalmente, deban responder a un fin particular. Este control versará sobre a capacidade de produción do empresario e, se for necesario, sobre os medios de estudo e investigación con que conta, así como sobre as medidas empregadas para controlar a calidade.

e) Mostras, descricións e fotografías dos produtos que se van subministrar, cuxa autenticidade se poida certificar por petición da entidade do sector público contratante.

f) Certificados expedidos polos institutos ou servizos oficiais encargados do control de calidade, de competencia recoñecida, que acrediten a conformidade de produtos perfectamente detallada mediante referencias a determinadas especificacións ou normas.

2. Nos contratos de subministración que requiran obras de colocación ou instalación, a prestación de servizos ou a execución de obras, a capacidade dos operadores económicos para prestar estes servizos ou executar a dita instalación ou obras poderá avaliarse tendo en conta especialmente os seus coñecementos técnicos, eficacia, experiencia e fiabilidade.

Artigo 78. Solvencia técnica ou profesional nos contratos de servizos.

Nos contratos de servizos, a solvencia técnica ou profesional dos empresarios deberase apreciar tendo en conta os seus coñecementos técnicos, eficacia, experiencia e fiabilidade, o que se poderá acreditar, segundo o obxecto do contrato, por un ou varios dos medios seguintes:

a) Unha relación dos principais servizos ou traballos realizados nos últimos tres anos que inclúa importe, datas e o destinatario, público ou privado, destes. Os servizos ou traballos efectuados acreditaranse mediante certificados expedidos ou visados polo órgano competente, cando o destinatario sexa unha entidade do sector público; cando o destinatario sexa un suxeito privado, mediante un certificado expedido por este ou, na falta deste certificado, mediante unha declaración do empresario; se é o caso, estes certificados serán comunicados directamente ao órgano de contratación pola autoridade competente.

b) Indicación do persoal técnico ou das unidades técnicas, integradas ou

non na empresa, participantes no contrato, especialmente aqueles encargados do control de calidade.

c) Descrición das instalacións técnicas, das medidas empregadas polo empresario para garantir a calidade e dos medios de estudo e investigación da empresa.

d) Cando se trate de servizos ou traballos complexos ou cando, excepcionalmente, deban responder a un fin especial, un control efectuado polo órgano de contratación ou, en nome deste, por un organismo oficial ou homologado competente do Estado en que estea establecido o empresario, sempre que medie acordo do dito organismo. O control versará sobre a capacidade técnica do empresario e, se for necesario, sobre os medios de estudo e de investigación de que dispoña e sobre as medidas de control da calidade.

e) As titulacións académicas e profesionais do empresario e do persoal directivo da empresa e, en particular, do persoal responsable da execución do contrato.

f) Nos casos adecuados, indicación das medidas de xestión ambiental que o empresario poderá aplicar ao executar o contrato.

g) Declaración sobre o cadro de persoal medio anual da empresa e a importancia do seu persoal directivo durante os tres últimos anos, xunto coa documentación xustificativa correspondente.

h) Declaración en que se indiquen a maquinaria, material e equipo técnico de que se disporá para a execución dos traballos ou prestacións, á cal se xuntará a documentación acreditativa pertinente.

i) Indicación da parte do contrato que o empresario ten eventualmente o propósito

Artigo 79. Solvencia técnica ou profesional nos restantes contratos.

A acreditación da solvencia profesional ou técnica en contratos distintos dos de obras, servizos ou subministración poderá acreditarse polos documentos e medios que se indican no artigo anterior.

Artigo 80. Acreditación do cumprimento das normas de garantía da calidade.

1. Nos contratos suxeitos a unha regulación harmonizada, cando os órganos de contratación exijan a presentación de certificados expedidos por organismos independentes que acrediten que o empresario cumpre

determinadas normas de garantía da calidade, deberán facer referencia aos sistemas de aseguramento da calidade baseados na serie de normas europeas na materia, certificados por organismos conformes coas normas europeas relativas á certificación.

2. Os órganos de contratación recoñecerán os certificados equivalentes expedidos por organismos establecidos en calquera Estado membro da Unión Europea, e tamén aceptarán outras probas de medidas equivalentes de garantía da calidade que presenten os empresarios.

Artigo 81. Acreditación do cumprimento das normas de xestión ambiental.

1. Nos contratos suxeitos a unha regulación harmonizada, os órganos de contratación poderán exixir a presentación de certificados expedidos por organismos independentes que acrediten que o empresario cumpre determinadas normas de xestión ambiental. Con tal finalidade poderanse remitir ao sistema comunitario de xestión e auditoría ambientais (EMAS) ou ás normas de xestión ambiental baseadas nas normas europeas ou internacionais na materia e certificadas por organismos conformes coa lexislación comunitaria ou coas normas europeas ou internacionais relativas á certificación.

2. Os órganos de contratación recoñecerán os certificados equivalentes expedidos por organismos establecidos en calquera Estado membro da Unión Europea e tamén aceptarán outras probas de medidas equivalentes de xestión ambiental que presenten os empresarios.

Artigo 82. Documentación e información complementaria.

O órgano de contratación ou o órgano auxiliar deste poderá solicitar do empresario aclaracións sobre os certificados e documentos presentados en aplicación dos artigos anteriores ou requirilo para a presentación doutros complementarios.

Subsección 4.ª Proba da clasificación e da aptitude para contratar a través de rexistros ou listas oficiais de contratistas

Artigo 83. Certificacións de rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas.

1. A inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas do Estado acreditará fronte a todos os órganos de contratación do sector público, a teor do reflectido nel e salvo proba en contrario, as condicións de aptitude do empresario en canto á súa personalidade e capacidade de obrar, representación, habilitación profesional ou empresarial, solvencia económica e financeira, e clasificación, así como a concorrencia ou non

concorrenza das prohibicións de contratar que deban constar nel.

A inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas dunha comunidade autónoma acreditará idénticas circunstancias para efectos da contratación con ela, coas entidades locais incluídas no seu ámbito territorial e cos restantes entes, organismos ou entidades do sector público dependentes dunha e doutras.

2. A proba do contido dos rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas efectuarase mediante certificación do órgano encargado del, que se poderá expedir por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos.

Artigo 84. Certificados comunitarios de clasificación.

1. Os certificados de clasificación ou documentos similares que acrediten a inscrición en listas oficiais de empresarios autorizados para contratar establecidas polos Estados membros da Unión Europea sentan unha presunción de aptitude dos empresarios incluídos nelas fronte aos diferentes órganos de contratación en relación coa non concorrencia das prohibicións de contratar a que se refiren as alíneas a) a c) e e) do número 1 do artigo 60 e a posesión das condicións de capacidade de obrar e habilitación profesional exixidas polo artigo 54 e as de solvencia a que se refiren as alíneas b) e c) do artigo 75, as alíneas a), b) e e) do artigo 76, o artigo 77 e as alíneas a) e c) a i) do artigo 78. Igual valor presuntivo producirán as certificacións emitidas por organismos que respondan ás normas europeas de certificación expedidas de conformidade coa lexislación do Estado membro en que estea establecido o empresario.

2. Os documentos a que se refire o número anterior deberán indicar as referencias que permiten a inscrición do empresario na lista ou a expedición da certificación, así como a clasificación obtida. Estas mencións tamén se deberán incluír nos certificados que expidan os rexistros oficiais de licitadores e empresas clasificadas para efectos da contratación no ámbito da Unión Europea.

Capítulo III. Sucesión na persoa do contratista

Artigo 85. Supostos de sucesión do contratista.

Nos casos de fusión de empresas en que participe a sociedade contratista, continuará o contrato vixente coa entidade absorbente ou coa resultante da fusión, que quedará subrogada en todos os dereitos e obrigas dimanantes do contrato. Igualmente, nos supostos de escisión, achega ou transmisión de empresas ou ramas de actividade destas, continuará o contrato coa entidade a que se atribúa o contrato, que quedará subrogada

nos dereitos e obrigas dimanantes deste, sempre que teña a solvencia exixida ao acordarse a adxudicación ou que as diversas sociedades beneficiarias das mencionadas operacións e, en caso de subsistir, a sociedade da cal proveñan o patrimonio, empresas ou ramas segregadas, se responsabilicen solidariamente con aquela da execución do contrato. Se non se pode producir a subrogación por non reunir a entidade á cal se atribúa o contrato as condicións de solvencia necesarias, resolverase o contrato e considerárase para todos os efectos como un suposto de resolución por culpa do adxudicatario.

TÍTULO III. OBXECTO, PREZO E CONTÍA DO CONTRATO

Capítulo I. Normas xerais

Artigo 86. Obxecto do contrato.

1. O obxecto dos contratos do sector público deberá ser determinado.
2. Non se poderá fraccionar un contrato coa finalidade de diminuír a súa contía e eludir así os requisitos de publicidade ou os relativos ao procedemento de adxudicación que correspondan.
3. Cando o obxecto do contrato admita fraccionamento e así se xustifique debidamente no expediente, poderase prever a realización independente de cada unha das súas partes mediante a súa división en lotes, sempre que estes sexan susceptibles de utilización ou aproveitamento separado e constitúan unha unidade funcional, ou así o exixa a natureza do obxecto.

Así mesmo, poderanse contratar separadamente prestacións diferenciadas dirixidas a integrarse nunha obra, tal e como esta é definida no artigo 6, cando estas prestacións gocen dunha substantividade propia que permita unha execución separada, por ter que ser realizadas por empresas que contén cunha determinada habilitación.

Nos casos previstos nos parágrafos anteriores, as normas procedementais e de publicidade que se deben aplicar na adxudicación de cada lote ou prestación diferenciada determinaranse en función do valor acumulado do conxunto, salvo o disposto nos artigos 14.2, 15.2 e 16.2.

Artigo 87. Prezo.

1. Nos contratos do sector público, a retribución do contratista consistirá nun prezo certo que se deberá expresar en euros, sen prexuízo de que o seu pagamento se poida facer mediante a entrega doutras contraprestacións nos casos en que esta ou outras leis así o prevexan. Os órganos de contratación coidarán de que o prezo sexa adecuado para o efectivo cumprimento do contrato mediante a correcta estimación do seu importe, atendendo ao prezo xeral de mercado, no momento de fixar o orzamento de licitación e a aplicación, se é o caso, das normas sobre ofertas con valores anormais ou desproporcionados.
2. O prezo do contrato poderase formular tanto en termos de prezos unitarios referidos aos distintos compoñentes da prestación ou ás unidades desta que se entreguen ou executen, como en termos de prezos aplicables a prezo global á totalidade ou a parte das prestacións do contrato. Indicarase en todo caso, como partida independente, o importe

do imposto sobre o valor engadido que deba soportar a Administración.

3. Os prezos fixados no contrato poderán ser revisados ou actualizados, nos termos previstos no capítulo II deste título, de se tratar de contratos das administracións públicas, ou na forma pactada no contrato, noutro caso, cando deban ser axustados, á alza ou á baixa, para ter en conta as variacións económicas que acaezan durante a execución do contrato.

4. Os contratos, cando a súa natureza e obxecto o permitan, poderán incluír cláusulas de variación de prezos en función do cumprimento de determinados obxectivos de prazos ou de rendemento, así como penalizacións por incumprimento de cláusulas contractuais, e deberán determinar con precisión os supostos en que se producirán estas variacións e as regras para a súa determinación.

5. Excepcionalmente poden subscribirse contratos con prezos provisionais cando, tras a tramitación dun procedemento negociado ou dun diálogo competitivo, se poña de manifesto que a execución do contrato debe comezar antes de que a determinación do prezo sexa posible pola complexidade das prestacións ou a necesidade de utilizar unha técnica nova, ou que non existe información sobre os custos de prestacións análogas e sobre os elementos técnicos ou contables que permitan negociar con precisión un prezo certo.

Nos contratos subscritos con prezos provisionais o prezo determinarase, dentro dos límites fixados para o prezo máximo, en función dos custos en que realmente incorra o contratista e do beneficio que se acordase, para o cal, en todo caso, se detallarán no contrato os seguintes aspectos:

a) O procedemento para determinar o prezo definitivo, con referencia aos custos efectivos e á fórmula de cálculo do beneficio.

b) As regras contables que o adxudicatario deberá aplicar para determinar o custo das prestacións.

c) Os controis documentais e sobre o proceso de produción que o adxudicador poderá efectuar sobre os elementos técnicos e contables do custo de produción.

6. Nos contratos poderase prever que a totalidade ou parte do prezo sexa satisfeito en moeda distinta do euro. Neste suposto expresarase na correspondente divisa o importe que se deba satisfacer nesa moeda, e incluírase unha estimación en euros do importe total do contrato.

7. Prohíbese o pagamento adiado do prezo nos contratos das administracións públicas, excepto nos supostos en que o sistema de pagamento se estableza mediante a modalidade de arrendamento

financeiro ou de arrendamento con opción de compra, así como nos casos en que esta ou outra lei o autorice expresamente.

Artigo 88. Cálculo do valor estimado dos contratos.

1. Para todos os efectos previstos nesta lei, o valor estimado dos contratos virá determinado polo importe total, sen incluír o imposto sobre o valor engadido, pagadoiro segundo as estimacións do órgano de contratación. No cálculo do importe total estimado, deberán terse en conta calquera forma de opción eventual e as eventuais prórrogas do contrato.

Cando se previse aboar primas ou efectuar pagamentos aos candidatos ou licitadores, a súa contía terase en conta no cálculo do valor estimado do contrato.

No caso de que, de conformidade co disposto no artigo 106, se previse nos pregos ou no anuncio de licitación a posibilidade de que o contrato sexa modificado, considerarase valor estimado do contrato o importe máximo que este poida alcanzar, tendo en conta a totalidade das modificacións previstas.

2. A estimación deberase facer tendo en conta os prezos habituais no mercado, e estar referida ao momento do envío do anuncio de licitación ou, en caso de que non se requira un anuncio deste tipo, ao momento en que o órgano de contratación inicie o procedemento de adxudicación do contrato.

3. Nos contratos de obras e de concesión de obra pública, o cálculo do valor estimado debe ter en conta o importe destas así como o valor total estimado das subministracións necesarias para a súa execución que fosen postos á disposición do contratista polo órgano de contratación.

4. Nos contratos de subministración que teñan por obxecto o arrendamento financeiro, o arrendamento ou a venda a prazos de produtos, o valor que se tomará como base para calcular o valor estimado do contrato será o seguinte:

a) No caso de contratos de duración determinada, cando a súa duración sexa igual ou inferior a doce meses, o valor total estimado para a duración do contrato; cando a súa duración sexa superior a doce meses, o seu valor total, incluído o importe estimado do valor residual.

b) No caso de contratos cuxa duración non se fixe por referencia a un período de tempo determinado, o valor mensual multiplicado por 48.

5. Nos contratos de subministración ou de servizos que teñan un carácter de periodicidade, ou de contratos que se deban renovar nun período de tempo determinado, tomarase como base para o cálculo do valor

estimado do contrato algunha das seguintes cantidades:

a) O valor real total dos contratos sucesivos similares adxudicados durante o exercicio precedente ou durante os doce meses previos, axustado, cando sexa posible, en función dos cambios de cantidade ou valor previstos para os doce meses posteriores ao contrato inicial.

b) O valor estimado total dos contratos sucesivos adxudicados durante os doce meses seguintes á primeira entrega ou no transcurso do exercicio, se este for superior a doce meses.

A elección do método para calcular o valor estimado non se poderá efectuar coa intención de subtraer o contrato á aplicación das normas de adxudicación que correspondan.

6. Nos contratos de servizos, para os efectos do cálculo do seu importe estimado, tomaranse como base, se é o caso, as seguintes cantidades:

a) Nos servizos de seguros, a prima pagadoira e outras formas de remuneración.

b) En servizos bancarios e outros servizos financeiros, os honorarios, as comisións, os xuros e outras formas de remuneración.

c) Nos contratos relativos a un proxecto, os honorarios, as comisións pagadoiras e outras formas de remuneración, así como as primas ou contraprestacións que, de ser o caso, se fixen para os participantes no concurso.

d) Nos contratos de servizos en que non se especifique un prezo total, se teñen unha duración determinada igual ou inferior a corenta e oito meses, o valor total estimado correspondente a toda a súa duración. Se a duración é superior a corenta e oito meses ou non se encontra fixada por referencia a un período de tempo certo, o valor mensual multiplicado por 48.

7. Cando a realización dunha obra, a contratación duns servizos ou a obtención dunhas subministracións homoxéneas poida dar lugar á adxudicación simultánea de contratos por lotes separados, deberase ter en conta o valor global estimado da totalidade dos ditos lotes.

8. Para os acordos marco e para os sistemas dinámicos de adquisición terase en conta o valor máximo estimado, excluído o imposto sobre o valor engadido, do conxunto de contratos previstos durante a duración total do acordo marco ou do sistema dinámico de adquisición.

Capítulo II. Revisión de prezos nos contratos das administracións

públicas

Artigo 89. Procedencia e límites.

1. A revisión de prezos nos contratos das administracións públicas terá lugar, nos termos establecidos neste capítulo e salvo que a improcedencia da revisión se prevéise expresamente nos pregos ou se pactase no contrato, cando este se executase, polo menos, no 20 por 100 do seu importe e transcorrese un ano desde a súa formalización. En consecuencia, o primeiro 20 por 100 executado e o primeiro ano transcorrido desde a formalización quedarán excluídos da revisión.

Non obstante, nos contratos de xestión de servizos públicos, a revisión de prezos poderá ter lugar unha vez transcorrido o primeiro ano desde a formalización do contrato, sen que sexa necesario ter executado o 20 por 100 da prestación.

2. A revisión de prezos non terá lugar nos contratos cuxo pagamento se concerte mediante o sistema de arrendamento financeiro ou de arrendamento con opción de compra, nin nos contratos menores. Nos restantes contratos, o órgano de contratación, en resolución motivada, poderá excluír a procedencia da revisión de prezos.

3. O prego de cláusulas administrativas particulares ou o contrato deberán detallar, se é o caso, a fórmula ou sistema de revisión aplicable.

Artigo 90. Sistema de revisión de prezos.

1. Cando resulte procedente, a revisión de prezos levarase a cabo mediante a aplicación de índices oficiais ou da fórmula aprobada polo Consello de Ministros, logo do informe da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado, para cada tipo de contratos.

2. O órgano de contratación determinará o índice que se deba aplicar, atendendo á natureza de cada contrato e á estrutura dos custos das prestacións deste. As fórmulas aprobadas polo Consello de Ministros excluirán a posibilidade de utilizar outros índices; se, debido á configuración do contrato, pode ser aplicable máis dunha fórmula, o órgano de contratación determinará a máis adecuada, de acordo cos criterios indicados.

3. Cando o índice de referencia que se adopte sexa o índice de prezos de consumo elaborado polo Instituto Nacional de Estatística ou calquera dos índices dos grupos, subgrupos, clases ou subclases que nel se integran, a revisión non poderá superar o 85 por 100 de variación experimentada polo índice adoptado.

Artigo 91. Fórmulas.

1. As fórmulas que se establezan reflectirán a ponderación no prezo do contrato do custo dos materiais básicos e da enerxía incorporados ao proceso de xeración das prestacións obxecto deste. Non se incluírán nelas o custo da man de obra, os custos financeiros, os gastos xerais ou de estrutura nin o beneficio industrial.

2. Cando por circunstancias excepcionais a evolución dos custos de man de obra ou financeiros acaecida nun período experimente desviacións á alza que se poidan reputar como impredecibles no momento da adxudicación do contrato, o Consello de Ministros ou o órgano competente das comunidades autónomas poderá autorizar, con carácter transitorio, a introdución de factores correctores desta desviación para a súa consideración na revisión do prezo, sen que, en ningún caso, poidan superar o 80 por 100 da desviación efectivamente producida.

Considerarase que concorren as circunstancias a que se refire o parágrafo anterior cando a evolución do deflator do produto interior bruto oficialmente determinado polo Instituto Nacional de Estatística supere en 5 puntos porcentuais as previsións macroeconómicas oficiais efectivas no momento da adxudicación ou o tipo de xuro das letras do Tesouro supere en cinco puntos porcentuais o último dispoñible no momento da adxudicación do contrato. Os pregos de cláusulas administrativas particulares poderán incluír as referencias ás previsións macroeconómicas e tipo de xuro existentes no momento da licitación.

3. Salvo o previsto no número anterior, o índice ou fórmula de revisión aplicable ao contrato será invariable durante a súa vixencia e determinará a revisión de prezos en cada data respecto á data de adxudicación do contrato, sempre que a adxudicación se produza no prazo de tres meses desde a finalización do prazo de presentación de ofertas, ou respecto á data en que termine este prazo de tres meses se a adxudicación se produce con posterioridade.

4. A Comisión Delegada do Goberno para Asuntos Económicos aprobará os índices mensuais de prezos dos materiais básicos e da enerxía, por proposta do Comité Superior de Prezos de Contratos do Estado, que deberán ser publicados no «Boletín Oficial del Estado».

Os índices reflectirán, á alza ou á baixa, as variacións reais dos prezos da enerxía e materiais básicos observadas no mercado e poderán ser únicos para todo o territorio nacional ou particularizarse por zonas xeográficas.

5. Establecerase regulamentariamente a relación de materiais básicos que se deben incluír nas fórmulas de revisión de prezos. Esta relación poderá ser ampliada por orde do ministro de Economía e Facenda, ditada co

informe previo da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado, cando así o exixa a evolución dos procesos produtivos ou a aparición de novos materiais con participación relevante no custo de determinados contratos.

Os indicadores ou regras de determinación de cada un dos índices que interveñen nas fórmulas de revisión de prezos serán establecidos por orde do ministro de Economía e Facenda, por proposta do Comité Superior de Prezos de Contratos do Estado.

Artigo 92. Coeficiente de revisión.

O resultado de lles aplicar as ponderacións previstas no número 1 do artigo anterior aos índices de prezos definidos no seu número 4, proporcionará en cada data, respecto á data e períodos determinados no número 3 do citado artigo, un coeficiente que se aplicará aos importes líquidos das prestacións realizadas que teñan dereito a revisión para os efectos de calcular o prezo que corresponda satisfacer.

Artigo 93. Revisión en casos de demora na execución.

Cando a cláusula de revisión se aplique sobre períodos de tempo en que o contratista incorrese en mora e sen prexuízo das penalidades que sexan procedentes, os índices de prezos que deberán ser tidos en conta serán aqueles que corresponderon ás datas establecidas no contrato para a realización da prestación en prazo, salvo que os correspondentes ao período real de execución produzan un coeficiente inferior, caso en que se aplicarán estes últimos.

Artigo 94. Pagamento do importe da revisión.

O importe das revisións que procedan farase efectivo, de oficio, mediante o aboamento ou desconto correspondente nas certificacións ou pagamentos parciais ou, excepcionalmente, cando non se puidesen incluír nas certificacións ou pagamentos parciais, na liquidación do contrato.

TÍTULO IV. GARANTÍAS EXIXIBLES NA CONTRATACIÓN DO SECTOR PÚBLICO

Capítulo I. Garantías que se deben prestar nos contratos subscritos coas administracións públicas

Sección 1.ª Garantía definitiva

Artigo 95. Exixencia de garantía.

1. Os que presenten as ofertas economicamente máis vantaxosas nas

licitacións dos contratos que subscriban as administracións públicas deberán constituír á disposición do órgano de contratación unha garantía dun 5 por 100 do importe de adxudicación, excluído o imposto sobre o valor engadido. No caso dos contratos con prezos provisionais a que se refire o artigo 87.5, a porcentaxe calcularase con referencia ao prezo máximo fixado.

Non obstante, atendidas as circunstancias concorrentes no contrato, o órgano de contratación poderá eximir o adxudicatario da obriga de constituír garantía, xustificándoo adecuadamente nos pregos, especialmente no caso de subministracións de bens consumibles cuxa entrega e recepción se deba efectuar antes do pagamento do prezo. Esta exención non será posible no caso de contratos de obras e de concesión de obras públicas.

2. En casos especiais, o órgano de contratación poderá establecer no prego de cláusulas que, ademais da garantía a que se refire o número anterior, se preste unha complementaria de ata un 5 por 100 do importe de adxudicación do contrato; a garantía total poderá alcanzar un 10 por 100 do prezo do contrato.

3. Cando a contía do contrato se determine en función de prezos unitarios, o importe da garantía que se debe constituír fixarase atendendo ao orzamento base de licitación.

4. Na concesión de obras públicas o importe da garantía definitiva calcularase aplicando o 5 por 100 sobre o valor estimado do contrato, cuantificado de acordo co establecido no artigo 88.3.

O órgano de contratación, atendidas as características e a duración do contrato, poderá prever nos pregos, xustificándoo adecuadamente, a posibilidade de reducir o importe da garantía definitiva, unha vez executada a obra e durante o período previsto para a súa explotación. Sen prexuízo doutros criterios que se poidan establecer nos pregos, esta redución será progresiva e inversamente proporcional ao tempo que reste de vixencia do contrato, sen que poida supor unha minoración do importe da garantía por debaixo do 2 por 100 do valor estimado do contrato.

Artigo 96. Garantías admitidas.

1. As garantías exixidas nos contratos subscritos coas administracións públicas poderán prestarse nalgunha das seguintes formas:

a) En efectivo ou en valores de débeda pública, con suxeición, en cada caso, ás condicións establecidas nas normas de desenvolvemento desta lei. O efectivo e os certificados de inmovilización dos valores anotados depositaranse na Caixa Xeral de Depósitos ou nas súas sucursais

encadradas nas delegacións de Economía e Facenda, ou nas caixas ou establecementos públicos equivalentes das comunidades autónomas ou entidades locais contratantes ante as cales deban producir efectos, na forma e coas condicións que as normas de desenvolvemento desta lei establezan.

b) Mediante aval, prestado na forma e condicións que establezan as normas de desenvolvemento desta lei, por algún dos bancos, caixas de aforro, cooperativas de crédito, establecementos financeiros de crédito e sociedades de garantía recíproca autorizados para operar en España, que se deberá depositar nos establecementos sinalados na alínea a) anterior.

c) Mediante contrato de seguro de caución, subscrito na forma e condicións que as normas de desenvolvemento desta lei establezan, cunha entidade aseguradora autorizada para operar no ramo. O certificado do seguro deberase entregar nos establecementos sinalados na alínea a) anterior.

2. Cando así se prevexa nos pregos, a garantía que, eventualmente, se deba prestar en contratos distintos aos de obra e concesión de obra pública poderá constituírse mediante retención no prezo.

3. Cando así se prevexa no prego, a acreditación da constitución da garantía poderase facer mediante medios electrónicos, informáticos ou telemáticos.

Artigo 97. Réxime das garantías prestadas por terceiros.

1. As persoas ou entidades distintas do contratista que presten garantías a favor deste non poderán utilizar o beneficio de excusión a que se refiren os artigos 1.830 e concordantes do Código civil.

2. O avalista ou asegurador será considerado parte interesada nos procedementos que afecten a garantía prestada, nos termos previstos na Lei 30/1992, do 26 de novembro.

3. No contrato de seguro de caución aplicaranse as seguintes normas:

a) Terá a condición de tomador do seguro o contratista e a de asegurado a Administración contratante.

b) A falta de pagamento da prima, sexa única, primeira ou seguintes, non dará dereito ao asegurador a resolver o contrato, nin extinguirá o seguro, nin suspenderá a cobertura, nin liberará o asegurador da súa obriga, no caso de que este deba facer efectiva a garantía.

c) O asegurador non poderá opor ao asegurado as excepcións que lle

poidan corresponder contra o tomador do seguro.

Artigo 98. Garantía global.

1. Alternativamente á prestación dunha garantía singular para cada contrato, o empresario poderá constituír unha garantía global para afianzar as responsabilidades que poidan derivar da execución de todos os que subscriba cunha Administración pública ou cun ou varios órganos de contratación.

2. A garantía global deberase constituír nalgunha das modalidades previstas nas alíneas b) e c) do número 1 do artigo 96, e ser depositada na Caixa Xeral de Depósitos ou nas súas sucursais encadradas nas delegacións de Economía e Facenda ou nas caixas ou establecementos públicos equivalentes das comunidades autónomas ou entidades locais contratantes, segundo a Administración ante a cal deba producir efecto.

3. A garantía global responderá, xenérica e permanentemente, do cumprimento polo adxudicatario das obrigas derivadas dos contratos cubertos por ela ata o 5 por 100, ou porcentaxe maior que proceda, do importe de adxudicación ou do orzamento base de licitación, cando o prezo se determine en función de prezos unitarios, sen prexuízo de que a indemnización de danos e perdas a favor da Administración que, se é o caso, poida ser procedente, se faga efectiva sobre o resto da garantía global.

4. Para efectos da afectación da garantía global a un contrato concreto, a caixa ou establecemento onde se constituíse emitirá, a pedimento dos interesados, unha certificación acreditativa da súa existencia e suficiencia, nun prazo máximo de tres días hábiles desde a presentación da solicitude en tal sentido, e procederá a inmovilizar o importe da garantía que hai que constituír, que se liberará cando quede cancelada a garantía.

Artigo 99. Constitución, reposición e reaxuste de garantías.

1. O licitador que presentase a oferta economicamente máis vantaxosa deberá acreditar, no prazo sinalado no artigo 151.2, a constitución da garantía. De non cumprir este requisito por causas imputables a el, a Administración non efectuará a adxudicación ao seu favor, e será de aplicación o disposto no último parágrafo do artigo 151.2.

2. En caso de que se fagan efectivas sobre a garantía as penalidades ou indemnizacións exixibles ao adxudicatario, este deberá repor ou ampliar aquela, na contía que corresponda, no prazo de quince días desde a execución; en caso contrario incorrerá en causa de resolución.

3. Cando, como consecuencia dunha modificación do contrato, experimente variación o seu prezo, deberá reaxustarse a garantía, para que garde a debida proporción co novo prezo modificado, no prazo de quince días contados desde a data en que se lle notifique ao empresario o acordo de modificación. Para estes efectos, non se considerarán as variacións de prezo que se produzan como consecuencia dunha revisión deste conforme o sinalado no capítulo II do título III deste libro.

Artigo 100. Responsabilidades a que están afectas as garantías.

A garantía responderá dos seguintes conceptos:

- a) Das penalidades impostas ao contratista conforme o artigo 212.
- b) Da correcta execución das prestacións recollidas no contrato, dos gastos orixinados á Administración pola demora do contratista no cumprimento das súas obrigas, e dos danos e perdas ocasionados a ela con motivo da execución do contrato ou polo seu incumprimento, cando non proceda a súa resolución.
- c) Da incautación que se pode decretar nos casos de resolución do contrato, de acordo co que nel ou nesta lei estea establecido.
- d) Ademais, no contrato de subministración a garantía definitiva responderá da inexistencia de vicios ou defectos dos bens subministrados durante o prazo de garantía que se previse no contrato.

Artigo 101. Preferencia na execución de garantías.

- 1. Para facer efectiva a garantía, a Administración contratante terá preferencia sobre calquera outro acredor, sexa cal for a súa natureza e o título de que derive o seu crédito.
- 2. Cando a garantía non sexa bastante para cubrir as responsabilidades a que está afecta, a Administración procederá ao cobramento da diferenza mediante o procedemento administrativo de constrinximento, de acordo co establecido nas normas de recadación.

Artigo 102. Devolución e cancelación das garantías.

- 1. A garantía non será devolta ou cancelada ata que se producise o vencemento do prazo de garantía e se cumprise satisfactoriamente o contrato de que se trate, ou ata que se declare a resolución deste sen culpa do contratista.
- 2. Aprobada a liquidación do contrato e transcorrido o prazo de garantía, se non resultaren responsabilidades devolverase a garantía constituída ou

cancelarase o aval ou seguro de caución.

O acordo de devolución deberá adoptarse e notificarse ao interesado no prazo de dous meses desde a finalización do prazo de garantía. Transcorrido este, a Administración deberá aboarlle ao contratista a cantidade debida incrementada co xuro legal do diñeiro correspondente ao período transcorrido desde o vencemento do citado prazo ata a data da devolución da garantía, se esta non se fixo efectiva por causa imputable á Administración.

3. No suposto de recepción parcial, só o contratista poderá solicitar a devolución ou cancelación da parte proporcional da garantía cando así se autorice expresamente no prego de cláusulas administrativas particulares.

4. Nos casos de cesión de contratos, non se procederá á devolución ou cancelación da garantía prestada polo cedente ata que se encontre formalmente constituída a do cesionario.

5. Transcorrido un ano desde a data de terminación do contrato sen que a recepción formal e a liquidación tivesen lugar por causas non imputables ao contratista, procederase, sen máis demora, á devolución ou cancelación das garantías, unha vez depuradas as responsabilidades a que se refire o artigo 100.

Cando o importe do contrato sexa inferior a 1.000.000 de euros, de se tratar de contratos de obras, ou a 100.000 euros, no caso doutros contratos, o prazo reducirase a seis meses.

Sección 2.ª Garantía provisional

Artigo 103. Exixencia e réxime.

1. En atención ás circunstancias concorrentes en cada contrato, os órganos de contratación poderán exixir aos licitadores a constitución dunha garantía que responda do mantemento das súas ofertas ata a súa adxudicación. Para o licitador que resulte adxudicatario, a garantía provisional responderá tamén do cumprimento das obrigas que lle impón o segundo parágrafo do artigo 151.2.

Cando o órgano de contratación decida exixir unha garantía provisional, deberá xustificar suficientemente no expediente as razóns da súa exixencia para ese concreto contrato.

2. Nos pregos de cláusulas administrativas determinarase o importe da garantía provisional, que non poderá ser superior a un 3 por 100 do orzamento do contrato, excluído o imposto sobre o valor engadido, e o réxime da súa devolución. A garantía provisional poderase prestar en calquera das formas previstas no artigo 96.

3. Cando se exixan garantías provisionais estas depositaranse, nas condicións que as normas de desenvolvemento desta lei establezan, na seguinte forma:

a) Na Caixa Xeral de Depósitos ou nas súas sucursais encadradas nas delegacións de Economía e Facenda, ou na caixa ou establecemento público equivalente das comunidades autónomas ou entidades locais contratantes ante as cales deban producir efecto cando se trate de garantías en efectivo. b) Ante o órgano de contratación, cando se trate de certificados de inmovilización de

valores anotados, de avais ou de certificados de seguro de caución.

4. A garantía provisional extinguirase automaticamente e será devolta aos licitadores inmediatamente despois da adxudicación do contrato. En todo caso, a garantía será retida ao licitador cuxa proposición fose seleccionada para a adxudicación ata que proceda á constitución da garantía definitiva, e incautada ás empresas que retiren inxustificadamente a súa proposición antes da adxudicación.

5. O adxudicatario poderá aplicar o importe da garantía provisional á definitiva ou proceder a unha nova constitución desta última, caso en que a garantía provisional se cancelará simultaneamente á constitución da definitiva.

Capítulo II. Garantías que se deben prestar noutros contratos do sector público

Artigo 104. Supostos e réxime.

1. Nos contratos que subscriban os entes, organismos e entidades do sector público que non teñan a consideración de administracións públicas, os órganos de contratación poderán exixir a prestación dunha garantía aos licitadores ou candidatos, para responder do mantemento das súas ofertas ata a adxudicación e, se é o caso, formalización do contrato ou ao adxudicatario, para asegurar a correcta execución da prestación.

2. O importe da garantía, que se poderá presentar nalgunha das formas previstas no artigo 96, así como o réxime da súa devolución ou cancelación, serán establecidos polo órgano de contratación, atendidas as circunstancias e características do contrato.

TÍTULO V. MODIFICACIÓN DOS CONTRATOS

Artigo 105. Supostos.

1. Sen prexuízo dos supostos previstos nesta lei de sucesión na persoa do contratista, cesión do contrato, revisión de prezos e prórroga do prazo de execución, os contratos do sector público só se poderán modificar cando así se previse nos pregos ou no anuncio de licitación ou nos casos e cos límites establecidos no artigo 107.

En calquera outro suposto, se for necesario que a prestación se execute en forma distinta á pactada, inicialmente deberase proceder á resolución do contrato en vigor e á subscripción doutro baixo as condicións pertinentes. Este novo contrato deberase adxudicar de acordo co previsto no libro III.

2. A modificación do contrato non se poderá realizar co fin de engadir prestacións complementarias ás inicialmente contratadas, ampliar o obxecto do contrato co fin de que poida cumprir finalidades novas non previstas na súa documentación preparatoria, ou incorporar unha prestación susceptible de utilización ou aproveitamento independente. Nestes supostos, deberase proceder a unha nova contratación da prestación correspondente, na cal se poderá aplicar o réxime establecido para a adxudicación de contratos complementarios, de concorreren as circunstancias previstas nos artigos 171.b) e 174.b).

Artigo 106. Modificacións previstas na documentación que rexe a licitación.

Os contratos do sector público poderán modificarse sempre que nos

pregos ou no anuncio de licitación se advertise expresamente desta posibilidade e se detallasen de forma clara, precisa e inequívoca as condicións en que se poderá facer uso dela, así como o alcance e os límites das modificacións que se poden acordar con expresa indicación da porcentaxe do prezo do contrato a que, como máximo, poidan afectar, e o procedemento que se debe seguir para isto.

Para estes efectos, os supostos en que se poderá modificar o contrato deberán definirse con total concreción por referencia a circunstancias cuxa concorrencia se poida verificar de forma obxectiva e as condicións da eventual modificación deberán precisarse cun detalle suficiente para permitirlles aos licitadores a súa valoración para efectos de formular a súa oferta e ser tomadas en conta no que se refire á existencia de condicións de aptitude aos licitadores e valoración das ofertas.

Artigo 107. Modificacións non previstas na documentación que rexe a licitación.

1. As modificacións non previstas nos pregos ou no anuncio de licitación só se poderán efectuar cando se xustifique suficientemente a concorrencia dalgunha das seguintes circunstancias:

a) Inadecuación da prestación contratada para satisfacer as necesidades que se pretenden cubrir mediante o contrato debido a erros ou omisións padecidos na redacción do proxecto ou das especificacións técnicas.

b) Inadecuación do proxecto ou das especificacións da prestación por causas obxectivas que determinen a súa falta de idoneidade, consistentes en circunstancias de tipo xeolóxico, hídrico, arqueolóxico, ambiental ou similares, postas de manifesto con posterioridade á adxudicación do contrato e que non fosen previsibles con anterioridade aplicando toda a dilixencia requirida de acordo cunha boa práctica profesional na elaboración do proxecto ou na redacción das especificacións técnicas.

c) Forza maior ou caso fortuíto que fixesen imposible a realización da prestación nos termos inicialmente definidos.

d) Conveniencia de incorporar á prestación avances técnicos que a melloren notoriamente, sempre que a súa dispoñibilidade no mercado, de acordo co estado da técnica, se producise con posterioridade á adxudicación do contrato.

e) Necesidade de axustar a prestación a especificacións técnicas, ambientais, urbanísticas, de seguridade ou de accesibilidade aprobadas con posterioridade á adxudicación do contrato.

2. A modificación do contrato acordada conforme o previsto neste artigo

non poderá alterar as condicións esenciais da licitación e adxudicación, e deberase limitar a introducir as variacións estritamente indispensables para responder á causa obxectiva que a faga necesaria.

3. Para os efectos do previsto no número anterior, entenderase que se alteran as condicións esenciais de licitación e adxudicación do contrato nos seguintes casos:

a) Cando a modificación varíe substancialmente a función e as características esenciais da prestación inicialmente contratada.

b) Cando a modificación altere a relación entre a prestación contratada e o prezo, tal e como esa relación quedou definida polas condicións da adxudicación.

c) Cando, para a realización da prestación modificada, sexa necesaria unha habilitación profesional diferente da exixida para o contrato inicial ou unhas condicións de solvencia substancialmente distintas.

d) Cando as modificacións do contrato iguallen ou excedan, en máis ou en menos, o 10 por cento do prezo de adxudicación do contrato; no caso de modificacións sucesivas, o conxunto delas non poderá superar este límite.

e) En calquera outro caso en que se poida presumir que, de ter sido coñecida previamente a modificación, terían concorrido ao procedemento de adxudicación outros interesados, ou que os licitadores que tomaron parte nel terían presentado ofertas substancialmente diferentes ás formuladas.

Artigo 108. Procedemento.

1. No caso previsto no artigo 106 as modificacións contractuais acordaranse na forma que se especificase no anuncio ou nos pregos.

2. Antes de proceder á modificación do contrato de acordo co disposto no artigo 107, deberá darse audiencia ao redactor do proxecto ou das especificacións técnicas, se estes foron preparados por un terceiro alleo ao órgano de contratación en virtude dun contrato de servizos, para que, nun prazo non inferior a tres días, formule as consideracións que teña por conveniente.

3. O disposto neste artigo enténdese sen prexuízo do establecido no artigo 211 para o caso de modificacións que afecten contratos administrativos.

LIBRO II. PREPARACIÓN DOS CONTRATOS

TÍTULO I. PREPARACIÓN DE CONTRATOS POLAS ADMINISTRACIÓN PÚBLICAS

Capítulo I. Normas xerais

Sección 1.ª Expediente de contratación

Subsección 1.ª Tramitación ordinaria

Artigo 109. Expediente de contratación: iniciación e contido.

1. A subscrición de contratos por parte das administracións públicas requirirá a tramitación previa do correspondente expediente, que será iniciado polo órgano de contratación motivando a necesidade do contrato nos termos previstos no artigo 22 desta lei.

2. O expediente deberase referir á totalidade do obxecto do contrato, sen prexuízo do previsto no número 3 do artigo 86 acerca da súa eventual división en lotes, para efectos da licitación e adxudicación.

3. Ao expediente incorporaranse o prego de cláusulas administrativas particulares e o de prescricións técnicas que deben rexer o contrato. No caso de que o procedemento elixido para adxudicar o contrato sexa o de diálogo competitivo regulado na sección 5.ª do capítulo I, do título I, do libro III, os pregos de cláusulas administrativas e de prescricións técnicas serán substituídos polo documento descritivo a que fai referencia o artigo 181.1.

Así mesmo, deberanse incorporar o certificado de existencia de crédito ou documento que legalmente o substitúa, e a fiscalización previa da intervención, se é o caso, nos termos previstos na Lei 47/2003, do 26 de novembro.

4. No expediente xustificarase adecuadamente a elección do procedemento e a dos criterios que se terán en consideración para adxudicar o contrato.

5. Se o financiamento do contrato se debe realizar con achegas de distinta procedencia, aínda que se trate de órganos dunha mesma Administración pública, será tramitado un só expediente polo órgano de contratación a que corresponda a adxudicación do contrato, no cal se deberá acreditar a plena dispoñibilidade de todas as achegas e determinar a orde do seu aboamento, con inclusión dunha garantía para a súa efectividade.

Artigo 110. Aprobación do expediente.

1. Completado o expediente de contratación, o órgano de contratación

ditará resolución motivada en que se aprobe e dispoña a apertura do procedemento de adxudicación. Esta resolución implicará tamén a aprobación do gasto, salvo o suposto excepcional previsto na alínea a) do número 3 do artigo 150, ou que as normas de desconcentración ou o acto de delegación establecesen o contrario, caso en que se deberá solicitar a aprobación do órgano competente.

2. Os expedientes de contratación poderán ultimarse mesmo coa adxudicación e formalización do correspondente contrato, aínda cando a súa execución, xa se realice nunha ou en varias anualidades, se deba iniciar no exercicio seguinte. Para estes efectos poderanse comprometer créditos coas limitacións que se determinen nas normas orzamentarias das distintas administracións públicas suxeitas a esta lei.

Artigo 111. Expediente de contratación en contratos menores.

1. Nos contratos menores definidos no artigo 138.3, a tramitación do expediente só exixirá a aprobación do gasto e a incorporación a este da factura correspondente, que deberá reunir os requisitos que as normas de desenvolvemento desta lei establezan.

2. No contrato menor de obras deberase engadir, ademais, o orzamento das obras, sen prexuízo de que deba existir o correspondente proxecto cando normas específicas así o requiran. Deberá igualmente solicitarse o informe de supervisión a que se refire o artigo 125 cando o traballo afecte a estabilidade, seguridade ou estanquidade da obra.

Subsección 2.ª Tramitación abreviada do expediente

Artigo 112. Tramitación urxente do expediente.

1. Poderán ser obxecto de tramitación urxente os expedientes correspondentes aos contratos cuxa celebración responda a unha necesidade inadiable ou cuxa adxudicación sexa preciso acelerar por razóns de interese público. Para tales efectos o expediente deberá conter a declaración de urxencia feita polo órgano de contratación, debidamente motivada.

2. Os expedientes cualificados de urxentes tramitaranse seguindo o mesmo procedemento que os ordinarios, coas seguintes especialidades:

a) Os expedientes gozarán de preferencia para o seu despacho polos distintos órganos que interveñan na tramitación, que disporán dun prazo de cinco días para emitiren os respectivos informes ou cumpriren os trámites correspondentes.

Cando a complexidade do expediente ou calquera outra causa igualmente

xustificada impida cumprir o prazo antes indicado, os órganos que deban efectuar o trámite porano en coñecemento do órgano de contratación que declarase a urxencia. En tal caso, o prazo quedará prorrogado ata dez días.

b) Acordada a apertura do procedemento de adxudicación, os prazos establecidos nesta lei para a licitación, adxudicación e formalización do contrato reduciranse á metade, salvo o prazo de quince días hábiles establecido no parágrafo primeiro do artigo 156.3 como período de espera antes da formalización do contrato.

Non obstante, cando se trate de procedementos relativos a contratos suxeitos a regulación harmonizada, esta redución non afectará os prazos establecidos nos artigos 158 e 159 para facilitar información aos licitadores e presentar proposicións no procedemento aberto. Nos procedementos restrinxidos e nos negociados en que, conforme o previsto no artigo 177.1, proceda a publicación dun anuncio da licitación, o prazo para a presentación de solicitudes de participación poderase reducir ata quince días contados desde o envío do anuncio de licitación, ou ata dez, se este envío se efectúa por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, e o prazo para facilitar a información suplementaria a que se refire o artigo 166.4 reducirase a catro días. No procedemento restrinxido, o prazo para a presentación de proposicións previsto no artigo 167.1 poderase reducir ata dez días a partir da data do envío da invitación para presentar ofertas.

c) O prazo de inicio da execución do contrato non poderá ser superior a quince días hábiles, contados desde a formalización. Se se excede este prazo, o contrato poderá ser resolto, salvo que o atraso se deba a causas alleas á Administración contratante e ao contratista e así se fixer constar na correspondente resolución motivada.

Artigo 113. Tramitación de emerxencia.

1. Cando a Administración teña que actuar de maneira inmediata a causa de acontecementos catastróficos, de situacións que supoñan grave perigo ou de necesidades que afecten a defensa nacional, aplicárase o seguinte réxime excepcional:

a) O órgano de contratación, sen obriga de tramitar expediente administrativo, poderá ordenar a execución do necesario para remediar o acontecemento producido ou satisfacer a necesidade sobrevida, ou contratar libremente o seu obxecto, en todo ou en parte, sen suxeitarse aos requisitos formais establecidos na presente lei, mesmo o da existencia de crédito suficiente. O acordo correspondente irá acompañado da oportuna retención de crédito ou documentación que xustifique a iniciación do expediente de modificación de crédito.

b) Se o contrato foi subscrito pola Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social ou demais entidades públicas estatais, darase conta dos ditos acordos ao Consello de Ministros no prazo máximo de sesenta días.

c) Simultaneamente, o Ministerio de Economía e Facenda, se se trata da Administración xeral do Estado, ou os representantes legais dos organismos autónomos e entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social autorizarán o libramento dos fondos precisos para facer fronte aos gastos, con carácter de a xustificar.

d) Executadas as actuacións obxecto deste réxime excepcional, procederase a cumprir os trámites necesarios para a intervención e aprobación da conta xustificativa, sen prexuízo dos axustes precisos que se establezan regulamentariamente para efectos de dar cumprimento ao artigo 49 da Lei xeral orzamentaria.

e) O prazo de inicio da execución das prestacións non poderá ser superior a un mes, contado desde a adopción do acordo previsto na alínea a). Se se excede este prazo, a contratación das ditas prestacións requirirá a tramitación dun procedemento ordinario.

Así mesmo, transcorrido este prazo, renderase a conta xustificativa do libramento que, de ser o caso, se efectuase, con reintegro dos fondos non investidos. Nas normas de desenvolvemento desta lei desenvolverase o procedemento de control destas obrigas.

2. As restantes prestacións que sexan necesarias para completar a actuación acometida pola Administración e que non teñan carácter de emerxencia contrataranse de acordo coa tramitación ordinaria regulada nesta lei.

Sección 2.ª Pregos de cláusulas administrativas e de prescricións técnicas

Artigo 114. Pregos de cláusulas administrativas xerais.

1. O Consello de Ministros, por iniciativa dos ministerios interesados, por proposta do ministro de Economía e Facenda, e logo do ditame do Consello de Estado, poderá aprobar pregos de cláusulas administrativas xerais, que se deberán axustar no seu contido aos preceptos desta lei e das súas disposicións de desenvolvemento, para a súa utilización nos contratos que sexan subscritos polos órganos de contratación da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais.

2. Cando se trate de pregos xerais para a adquisición de bens e servizos relacionados coas tecnoloxías para a información, a proposta ao Consello de Ministros corresponderá conxuntamente ao ministro de Economía e Facenda e ao ministro de Política Territorial e Administración Pública.

3. As comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local poderán aprobar pregos de cláusulas administrativas xerais, de acordo coas súas normas específicas, logo do ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma respectiva, se o houber.

Artigo 115. Pregos de cláusulas administrativas particulares.

1. Os pregos de cláusulas administrativas particulares deberanse aprobar previamente á autorización do gasto ou conxuntamente con ela, e sempre antes da licitación do contrato, ou, de non existir esta, antes da súa adxudicación.

2. Nos pregos de cláusulas administrativas particulares incluíranse os pactos e condicións definidores dos dereitos e obrigas das partes do contrato e as demais mencións requiridas por esta lei e as súas normas de desenvolvemento. No caso de contratos mixtos, detallarase o réxime xurídico aplicable aos seus efectos, cumprimento e extinción, atendendo ás normas aplicables ás diferentes prestacións fusionadas neles.

3. Os contratos axustaranse ao contido dos pregos particulares, cuxas cláusulas se consideran parte integrante deles.

4. A aprobación dos pregos de cláusulas administrativas particulares corresponderá ao órgano de contratación, que poderá, así mesmo, aprobar modelos de pregos particulares para determinadas categorías de contratos de natureza análoga.

5. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado deberá emitir informe con carácter previo sobre todos os pregos particulares en que se propoña a inclusión de estipulacións contrarias aos correspondentes pregos xerais.

6. Na Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, a aprobación dos pregos e dos modelos requirirá o informe previo do servizo xurídico respectivo. Este informe non será necesario cando o prego de cláusulas administrativas particulares se axuste a un modelo de prego que fose previamente obxecto deste informe.

Artigo 116. Pregos de prescricións técnicas.

1. O órgano de contratación aprobará con anterioridade á autorización do gasto ou conxuntamente con ela, e sempre antes da licitación do contrato, ou, de non existir esta, antes da súa adxudicación, os pregos e documentos que conteñan as prescricións técnicas particulares que deban rexer a realización da prestación e definan as súas calidades, de conformidade cos requisitos que para cada contrato establece a presente lei.

2. Logo do informe da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado, o Consello de Ministros, por proposta do ministro correspondente, poderá establecer os pregos de prescricións técnicas xerais a que se deban axustar a Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais.

Artigo 117. Regras para o establecemento de prescricións técnicas.

1. As prescricións técnicas definiranse, na medida do posible, tendo en conta criterios de accesibilidade universal e de deseño para todos, tal como son definidos estes termos na Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade, e, sempre que o obxecto do contrato afecte ou poida afectar o ambiente, aplicando criterios de sustentabilidade e protección ambiental, de acordo coas definicións e principios regulados nos artigos 3 e 4, respectivamente, da Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación.

De non ser posible definir as prescricións técnicas tendo en conta criterios de accesibilidade universal e de deseño para todos, deberá motivarse suficientemente esta circunstancia.

2. As prescricións técnicas deberán permitir o acceso en condicións de igualdade dos licitadores, sen que poidan ter por efecto a creación de obstáculos inxustificados á apertura dos contratos públicos á competencia.

3. Sen prexuízo das instrucións e regulamentos técnicos nacionais que sexan obrigatorios, sempre e cando sexan compatibles co dereito comunitario, as prescricións técnicas poderanse definir dalgunha das seguintes formas:

a) Facendo referencia, de acordo coa seguinte orde de prelación, a especificacións técnicas contidas en normas nacionais que incorporen normas europeas, a documentos de idoneidade técnica europeos, a especificacións técnicas comúns, a normas internacionais, a outros sistemas de referencias técnicas elaborados polos organismos europeos

de normalización ou, no seu defecto, a normas nacionais, a documentos de idoneidade técnica nacionais ou a especificacións técnicas nacionais en materia de proxecto, cálculo e realización de obras e de posta en funcionamento de produtos, acompañando cada referencia da mención «ou equivalente».

b) En termos de rendemento ou de exixencias funcionais, incorporando a estas últimas, cando o obxecto do contrato afecte ou poida afectar o ambiente, a consideración de características ambientais. Os parámetros empregados deben ser suficientemente precisos como para permitir a determinación do obxecto do contrato polos licitadores e a súa adxudicación aos órganos de contratación.

c) En termos de rendemento ou de exixencias funcionais, conforme o indicado na alínea b), facendo referencia, como medio de presunción de conformidade con estes, ás especificacións citadas na alínea a).

d) Facendo referencia ás especificacións técnicas mencionadas na alínea a), para certas características, e ao rendemento ou ás exixencias funcionais mencionados na alínea b), para outras.

4. Cando as prescricións técnicas se definan na forma prevista na alínea a) do número anterior, o órgano de contratación non poderá rexeitar unha oferta baseándose en que os produtos e servizos ofrecidos non se axustan ás especificacións a que se fixo referencia, sempre que na súa oferta o licitador probe, por calquera medio adecuado, que as solucións que propón cumpren de forma equivalente os requisitos definidos nas correspondentes prescricións técnicas. Para estes efectos, un informe técnico do fabricante ou un informe de ensaios elaborado por un organismo técnico oficialmente recoñecido poderán constituír un medio de proba adecuado.

5. Cando as prescricións se establezan en termos de rendemento ou de exixencias funcionais, non se poderá rexeitar unha oferta de obras, produtos ou servizos que se axusten a unha norma nacional que incorpore unha norma europea, a un documento de idoneidade técnica europeo, a unha especificación técnica común, a unha norma internacional ou ao sistema de referencias técnicas elaborado por un organismo europeo de normalización, sempre que estes documentos técnicos teñan por obxecto os rendementos ou as exixencias funcionais exixidos polas prescricións.

Nestes casos, o licitador debe probar na súa oferta que as obras, produtos ou servizos conformes coa norma ou documento técnico cumpren as prescricións técnicas establecidas polo órgano de contratación. Para estes efectos, un informe técnico do fabricante ou un informe de ensaios elaborado por un organismo técnico oficialmente recoñecido poderán constituír un medio adecuado de proba.

6. Cando se prescriban características ambientais en termos de rendementos ou de exixencias funcionais, poderán utilizarse prescricións detalladas ou, se é o caso, partes destas, tal como se definen nas etiquetas ecolóxicas europeas, nacionais ou plurinacionais, ou en calquera outra etiqueta ecolóxica, sempre que estas sexan apropiadas para definir as características das subministracións ou das prestacións que sexan obxecto do contrato, as súas exixencias se baseen en información científica, no procedemento para a súa adopción puidesen participar todas as partes concernidas, tales como organismos gobernamentais, consumidores, fabricantes, distribuidores e organizacións ambientais, e que sexan accesibles a todas as partes interesadas.

Os órganos de contratación poderán indicar que os produtos ou servizos provistos da etiqueta ecolóxica se consideran acordes coas especificacións técnicas definidas no prego de prescricións técnicas, e deberán aceptar calquera outro medio de proba adecuado, como un informe técnico do fabricante ou un informe de ensaios elaborado por un organismo técnico oficialmente recoñecido.

7. Para efectos do presente artigo, entenderase por «organismos técnicos oficialmente recoñecidos» aqueles laboratorios de ensaios, entidades de calibración e organismos de inspección e certificación que, sendo conformes coas normas aplicables, fosen oficialmente recoñecidos polas administracións públicas no ámbito das súas respectivas competencias.

Os órganos de contratación deberán aceptar os certificados expedidos por organismos recoñecidos noutros Estados membros.

8. Salvo que o xustifique o obxecto do contrato, as especificacións técnicas non poderán mencionar unha fabricación ou unha procedencia determinada ou un procedemento concreto, nin facer referencia a unha marca, a unha patente ou a un tipo, a unha orixe ou a unha produción determinados coa finalidade de favorecer ou descartar certas empresas ou certos produtos. Tal mención ou referencia autorizarase, con carácter excepcional, no caso en que non sexa posible facer unha descrición o bastante precisa e intelixible do obxecto do contrato en aplicación dos números 3 e 4 deste artigo e deberá ir acompañada da mención «ou equivalente».

Artigo 118. Condicións especiais de execución do contrato.

1. Os órganos de contratación poderán establecer condicións especiais en relación coa execución do contrato, sempre que sexan compatibles co dereito comunitario e se indiquen no anuncio de licitación e no prego ou no contrato. Estas condicións de execución poderán referirse, en especial, a consideracións de tipo ambiental ou a consideracións de tipo social, co fin de promover o emprego de persoas con dificultades particulares de

inserción no mercado laboral, eliminar as desigualdades entre o home e a muller no dito mercado, combater o paro, favorecer a formación no lugar de traballo, ou outras finalidades que se establezan con referencia á estratexia coordinada para o emprego, definida no artigo 145 do Tratado de funcionamento da Unión Europea, ou garantir o respecto aos dereitos laborais básicos ao longo da cadea de produción mediante a exigencia do cumprimento das convencións fundamentais da Organización Internacional do Traballo.

2. Os pregos ou o contrato poderán establecer penalidades, conforme o previsto no artigo 212.1, para o caso de incumprimento destas condicións especiais de execución, ou atribuírlles o carácter de obrigas contractuais esenciais para os efectos sinalados no artigo 223.f). Cando o incumprimento destas condicións non se tipifique como causa de resolución do contrato, este poderá ser considerado nos pregos ou no contrato, nos termos que se establezan regulamentariamente, como infracción grave para os efectos establecidos no artigo 60.2.e).

Artigo 119. Información sobre as obrigas relativas á fiscalidade, protección do ambiente, emprego e condicións laborais.

1. O órgano de contratación poderá sinalar no prego o organismo ou organismos dos cales os candidatos ou licitadores poidan obter a información pertinente sobre as obrigas relativas á fiscalidade, á protección do ambiente e ás disposicións vixentes en materia de protección do emprego, condicións de traballo e prevención de riscos laborais, que serán aplicables aos traballos efectuados na obra ou aos servizos prestados durante a execución do contrato.

2. O órgano de contratación que facilite a información a que se refire o número 1 solicitará aos licitadores ou aos candidatos nun procedemento de adxudicación de contratos que manifesten ter tido en conta na elaboración das súas ofertas as obrigas derivadas das disposicións vixentes en materia de protección do emprego, condicións de traballo e prevención de riscos laborais, e protección do ambiente.

Isto non obstará para a aplicación do disposto no artigo 152 sobre verificación das ofertas que inclúan valores anormais ou desproporcionados.

Artigo 120. Información sobre as condicións de subrogación en contratos de traballo.

Naqueles contratos que impoñan ao adxudicatario a obriga de subrogarse como empregador en determinadas relacións laborais, o órgano de contratación deberá facilitar aos licitadores, no propio prego ou na documentación complementaria, a información sobre as condicións dos

contratos dos traballadores a que afecte a subrogación que resulte necesaria para permitir a avaliación dos custos laborais que implicará tal medida. Para estes efectos, a empresa que veña efectuando a prestación obxecto do contrato que se vai adxudicar e que teña a condición de empregadora dos traballadores afectados estará obrigada a proporcionar a referida información ao órgano de contratación, por requirimento deste.

Capítulo II. Normas especiais para a preparación de determinados contratos

Sección 1.ª Actuacións preparatorias do contrato de obras

Subsección 1.ª Proxecto de obras e implantación

Artigo 121. Proxecto de obras.

1. Nos termos previstos nesta lei, a adxudicación dun contrato de obras requirirá a elaboración, supervisión, aprobación e implantación previas do correspondente proxecto que definirá con precisión o obxecto do contrato. A aprobación do proxecto corresponderá ao órgano de contratación salvo que tal competencia estea especificamente atribuída a outro órgano por unha norma xurídica.
2. No suposto de adxudicación conxunta de proxecto e obra, a execución desta quedará condicionada á supervisión, aprobación e implantación do proxecto polo órgano de contratación.

Artigo 122. Clasificación das obras.

1. Para os efectos de elaboración dos proxectos clasifícanse as obras, segundo o seu obxecto e natureza, nos grupos seguintes:
  - a) Obras de primeiro establecemento, reforma ou gran reparación.
  - b) Obras de reparación simple, restauración ou rehabilitación.
  - c) Obras de conservación e mantemento.
  - d) Obras de demolición.
2. Son obras de primeiro establecemento as que dan lugar á creación dun ben inmovible.
3. O concepto xeral de reforma abrangue o conxunto de obras de ampliación, mellora, modernización, adaptación, adecuación ou reforzo dun ben inmovible xa existente.

4. Considéranse obras de reparación as necesarias para emendar un menoscabo producido nun ben inmovible por causas fortuítas ou accidentais. Cando afecten fundamentalmente a estrutura resistente terán a cualificación de gran reparación e, en caso contrario, de reparación simple.

5. Se o menoscabo se produce no tempo polo natural uso do ben, as obras necesarias para a súa reparación terán o carácter de conservación. As obras de mantemento terán o mesmo carácter que as de conservación.

6. Son obras de restauración aquelas que teñen por obxecto reparar unha construción conservando a súa estética, respectando o seu valor histórico e mantendo a súa funcionalidade.

7. Son obras de rehabilitación aquelas que teñen por obxecto reparar unha construción conservando a súa estética, respectando o seu valor histórico e dotándoa dunha nova funcionalidade que sexa compatible cos elementos e valores orixinais do inmovible.

8. Son obras de demolición as que teñan por obxecto a derruba ou a destrución dun ben inmovible.

Artigo 123. Contido dos proxectos e responsabilidade derivada da súa elaboración.

1. Os proxectos de obras deberán comprender, polo menos:

a) Unha memoria en que se describa o obxecto das obras, que recollerá os antecedentes e situación previa a elas, as necesidades que se deben satisfacer e a xustificación da solución adoptada e na cal se detallarán os factores de toda orde que se deben ter en conta.

b) Os planos de conxunto e de detalle necesarios para que a obra quede perfectamente definida, así como os que delimiten a ocupación de terreos e a restitución de servidumes e demais dereitos reais, se for o caso, e servizos afectados pola súa execución.

c) O prego de prescricións técnicas particulares, onde se fará a descrición das obras e se regulará a súa execución, con expresión da forma en que esta se levará a cabo, as obrigas de orde técnica que correspondan ao contratista, e a maneira en que se levará a cabo a medición das unidades executadas e o control de calidade dos materiais empregados e do proceso de execución.

d) Un orzamento, integrado ou non por varios parciais, con expresión dos prezos unitarios e dos descompostos, se é o caso, estado de medicións e os detalles precisos para a súa valoración.

e) Un programa de desenvolvemento dos traballos ou plan de obra de carácter indicativo, con previsión, se é o caso, do tempo e do custo.

f) As referencias de todo tipo en que se fundamentará o implantación da obra.

g) O estudo de seguridade e saúde ou, se é o caso, o estudo básico de seguridade e saúde, nos termos previstos nas normas de seguridade e saúde nas obras.

h) Canta documentación veña prevista en normas de carácter legal ou regulamentario.

2. Non obstante, para os proxectos de obras de primeiro establecemento, reforma ou gran reparación inferiores a 350.000 euros, e para os restantes proxectos enumerados no artigo anterior, poderase simplificar, refundir ou mesmo suprimir algún ou algúns dos documentos anteriores na forma en que se determine nas normas de desenvolvemento desta lei, sempre que a documentación resultante sexa suficiente para definir, valorar e executar as obras que comprenda. Non obstante, só se poderá prescindir da documentación indicada na alínea g) do número anterior nos casos en que así estea previsto na normativa específica que a regula.

3. Salvo que isto resulte incompatible coa natureza da obra, o proxecto deberá incluír un estudo xeotécnico dos terreos sobre os cales esta se vai executar, así como os informes e estudos previos necesarios para a mellor determinación do obxecto do contrato.

4. Cando a elaboración do proxecto fose contratada integramente pola Administración, o seu autor ou autores incorrerán en responsabilidade nos termos establecidos nos artigos 310 a 312. No suposto de que a prestación se leve a cabo en colaboración coa Administración e baixo a súa supervisión, as responsabilidades limitaranse ao ámbito da colaboración.

5. Os proxectos deberanse suxeitar ás instrucións técnicas que sexan de obrigado cumprimento.

Artigo 124. Presentación do proxecto polo empresario.

1. A contratación conxunta da elaboración do proxecto e a execución das obras correspondentes terá carácter excepcional e só se poderá efectuar nos seguintes supostos, cuxa concorrencia se deberá xustificar debidamente no expediente:

a) Cando motivos de índole técnica obriguen necesariamente a vincular o empresario aos estudos das obras. Estes motivos deben estar ligados ao

destino ou ás técnicas de execución da obra.

b) Cando se trate de obras cuxa dimensión excepcional ou dificultades técnicas singulares requiran solucións achegadas con medios e capacidade técnica propias das empresas.

2. En todo caso, a licitación deste tipo de contrato requirirá a redacción previa pola Administración ou entidade contratante do correspondente anteproxecto ou documento similar e só se poderá limitar a redactar as bases técnicas a que o proxecto se deba axustar cando por causas xustificadas for conveniente ao interese público.

3. O contratista presentará o proxecto ao órgano de contratación para a súa supervisión, aprobación e implantación. De se observaren defectos ou referencias de prezos inadecuados no proxecto recibido, requirirase a súa emenda por parte do contratista, nos termos do artigo 310, sen que se poida iniciar a execución de obra ata que se proceda a unha nova supervisión, aprobación e implantación do proxecto. No suposto de que o órgano de contratación e o contratista non cheguen a un acordo sobre os prezos, o último quedará exonerado de executar as obras, sen outro dereito fronte ao órgano de contratación que o pagamento dos traballos de redacción do correspondente proxecto.

4. Nos casos a que se refire este artigo, a iniciación do expediente e a reserva de crédito correspondente fixarán o importe estimado máximo que o futuro contrato pode alcanzar. Non obstante, non se procederá á fiscalización do gasto, á súa aprobación, así como á adquisición do compromiso xerado por este ata que se coñezan o importe e as condicións do contrato de acordo coa proposición seleccionada, circunstancias que serán recollidas no correspondente prego de cláusulas administrativas particulares.

5. Cando se trate da elaboración dun proxecto de obras singulares de infraestruturas hidráulicas ou de transporte cuxa entidade ou complexidade non permita establecer o importe estimativo da realización das obras, a previsión do prezo máximo a que se refire o número anterior limitarase exclusivamente ao proxecto. A execución da obra quedará supeditada ao estudo da viabilidade do seu financiamento e á tramitación do correspondente expediente de gasto. No suposto de que se renuncie á execución da obra ou non se produza pronunciamento nun prazo de tres meses, salvo que o prego de cláusulas estableza outro maior, o contratista terá dereito ao pagamento do prezo do proxecto incrementado no 5 por 100 como compensación.

Artigo 125. Supervisión de proxectos.

Antes da aprobación do proxecto, cando a contía do contrato de obras

sexa igual ou superior a 350.000 euros, os órganos de contratación deberán solicitar un informe das correspondentes oficinas ou unidades de supervisión dos proxectos encargadas de verificar que se tiveron en conta as disposicións xerais de carácter legal ou regulamentario, así como a normativa técnica que resulten de aplicación para cada tipo de proxecto. A responsabilidade pola aplicación incorrecta destas nos diferentes estudos e cálculos exixirase de conformidade co disposto no artigo 123.4. Nos proxectos de contía inferior á sinalada, o informe terá carácter facultativo salvo que se trate de obras que afecten a estabilidade, seguridade ou estanquidade da obra, caso en que o informe de supervisión será igualmente preceptivo.

Artigo 126. Implantación do proxecto.

1. Aprobado o proxecto e previamente á tramitación do expediente de contratación da obra, efectuarase a súa implantación, a cal consistirá en comprobar a realidade xeométrica desta e a dispoñibilidade dos terreos precisos para a súa normal execución, que será requisito indispensable para a adxudicación en todos os procedementos. Así mesmo, deberanse comprobar cantos supostos figuren no proxecto elaborado e sexan básicos para o contrato que se vai subscribir.

2. Na tramitación dos expedientes de contratación referentes a obras de infraestruturas hidráulicas, de transporte e de estradas dispensarase do requisito previo de dispoñibilidade dos terreos, aínda que a ocupación efectiva destes deberá ir precedida da formalización da acta de ocupación.

3. Nos casos de cesión de terreos ou locais por entidades públicas será suficiente, para acreditar a dispoñibilidade dos terreos, a achega dos acordos de cesión e aceptación polos órganos competentes.

4. Unha vez realizada a implantación, incorporarase o proxecto ao expediente de contratación.

Subsección 2.ª Prego de cláusulas administrativas en contratos baixo a modalidade de aboamento total do prezo

Artigo 127. Contido dos pregos de cláusulas administrativas nos contratos de obra con aboamento total do prezo.

Nos contratos de obras en que se estipule que a Administración satisfará o prezo mediante un único aboamento efectuado no momento de terminación da obra, polo cal o contratista se compromete a financiar a súa construción adiantando as cantidades necesarias ata que se produza a recepción da obra terminada, os pregos de cláusulas administrativas particulares deberán incluír as condicións específicas do financiamento,

así como, se é o caso, a capitalización dos seus xuros e a súa liquidación, e as ofertas deberán expresar separadamente o prezo de construción e o prezo final que hai que pagar, para efectos de que na valoración destas se poidan ponderar as condicións de financiamento e o refinanciamento, de ser o caso, dos custos de construción.

Sección 2.ª Actuacións preparatorias do contrato de concesión de obra pública

Artigo 128. Estudo de viabilidade.

1. Con carácter previo á decisión de construír e explotar en réxime de concesión unha obra pública, o órgano que corresponda da Administración concedente acordará a realización dun estudo de viabilidade.

2. O estudo de viabilidade deberá conter, polo menos, os datos, análises, informes ou estudos que procedan sobre os puntos seguintes:

a) Finalidade e xustificación da obra, así como definición das súas características esenciais.

b) Previsións sobre a demanda de uso e incidencia económica e social da obra na súa área de influencia e sobre a rendibilidade da concesión.

c) Valoración dos datos e informes existentes que fagan referencia ao planeamento sectorial, territorial ou urbanístico.

d) Estudo de impacto ambiental cando este sexa preceptivo de acordo coa lexislación vixente. Nos restantes casos, unha análise ambiental das alternativas e as correspondentes medidas correctoras e protectoras necesarias.

e) Xustificación da solución elixida indicando, entre as alternativas consideradas de se tratar de infraestruturas viarias ou lineais, as características do seu trazado.

f) Riscos operativos e tecnolóxicos na construción e explotación da obra.

g) Custo do investimento que se vai realizar, así como o sistema de financiamento proposto para a construción da obra coa xustificación, así mesmo, da procedencia deste.

h) Estudo de seguridade e saúde ou, se é o caso, estudo básico de seguridade e saúde, nos termos previstos nas disposicións mínimas de seguridade e saúde en obras de construción.

3. A Administración concedente someterá o estudo de viabilidade a

información pública polo prazo dun mes, prorrogable por idéntico prazo en razón da súa complexidade, e dará traslado deste para informe aos órganos da Administración xeral do Estado, ás comunidades autónomas e entidades locais afectados cando a obra non figure no correspondente planeamento urbanístico, que deberán emitilo no prazo dun mes.

4. O trámite de información pública previsto no número anterior servirá tamén para formalizar o concenrente ao estudo de impacto ambiental nos casos en que a declaración de impacto ambiental resulte preceptiva.

5. Admitirase a iniciativa privada na presentación de estudos de viabilidade de eventuais concesións. Presentado o estudo, será elevado ao órgano competente para que no prazo de tres meses lle comunique ao particular a decisión de tramitalo ou non tramitalo ou fixe un prazo maior para o seu estudo que, en ningún caso, será superior a seis meses. O silencio da Administración ou da entidade que corresponda equivalerá á non aceptación do estudo.

No suposto de que o estudo de viabilidade culmine no outorgamento da correspondente concesión tras a oportuna licitación, o seu autor terá dereito, sempre que non resultase adxudicatario e salvo que o estudo resultase insuficiente de acordo coa súa propia finalidade, ao resarcimento dos gastos efectuados para a súa elaboración, incrementados nun 5 por 100 como compensación, gastos que se poderán impor ao concesionario como condición contractual no correspondente prego de cláusulas administrativas particulares. O importe dos gastos será determinado pola Administración concedente en función dos que resulten acreditados por quen presentase o estudo, conformes coa natureza e contido deste e de acordo cos prezos de mercado.

6. A Administración concedente poderá acordar motivadamente a substitución do estudo de viabilidade a que se refiren os números anteriores por un estudo de viabilidade económico-financeira cando pola natureza e finalidade da obra ou pola contía do investimento requirido considere que este é suficiente. Nestes supostos a Administración elaborará ademais, antes de licitar a concesión, o correspondente anteproxecto ou proxecto para asegurar os trámites establecidos nos números 3 e 4 do artigo seguinte.

Artigo 129. Anteproxecto de construción e explotación da obra.

1. En función da complexidade da obra e do grao de definición das súas características, a Administración concedente, aprobado o estudo de viabilidade, poderá acordar a redacción do correspondente anteproxecto. Este poderá incluír, de acordo coa natureza da obra, zonas complementarias de explotación comercial.

2. O anteproxecto de construción e explotación da obra deberá conter, como mínimo, a seguinte documentación:

a) Unha memoria na cal se exporán as necesidades que se deben satisfacer, os factores sociais, técnicos, económicos, ambientais e administrativos considerados para atender o obxectivo fixado e a xustificación da solución que se propón. A memoria irá acompañada dos datos e cálculos básicos correspondentes.

b) Os planos de situación xerais e de conxunto necesarios para a definición da obra.

c) Un orzamento que comprenda os gastos de execución da obra, incluído o custo das expropiacións que haxa que levar a cabo, partindo das correspondentes medicións aproximadas e valoracións. Para o cálculo do custo das expropiacións terase en conta o sistema legal de valoracións vixente.

d) Un estudo relativo ao réxime de utilización e explotación da obra, con indicación da súa forma de financiamento e do réxime tarifario que rexerá na concesión, incluíndo, se é o caso, a incidencia ou contribución nestas dos rendementos que poidan corresponder á zona de explotación comercial.

3. O anteproxecto someterase a información pública polo prazo dun mes, prorrogable por idéntico prazo en razón da súa complexidade, para que se poidan formular cantas observacións se consideren oportunas sobre a localización e características da obra, así como calquera outra circunstancia referente á súa declaración de utilidade pública, e darase traslado deste para informe aos órganos da Administración xeral do Estado, ás comunidades autónomas e entidades locais afectados. Este trámite de información pública servirá tamén para cumprir o concernente ao estudo de impacto ambiental, nos casos en que a declaración de impacto ambiental resulte preceptiva e non se efectuase este trámite anteriormente por se tratar dun suposto incluído no número 6 do artigo anterior.

4. A Administración concedente aprobará o anteproxecto da obra considerando as alegacións formuladas e incorporando as prescricións da declaración de impacto ambiental, e instará o recoñecemento concreto da utilidade pública desta para os efectos previstos na lexislación de expropiación forzosa.

5. Cando o prego de cláusulas administrativas particulares o autorice, e nos termos que este estableza, os licitadores á concesión poderán introducir no anteproxecto as variantes ou melloras que xulguen convenientes.

Artigo 130. Proxecto da obra e implantación deste.

1. No suposto de que as obras sexan definidas en todas as súas características pola Administración concedente, procederase á redacción, supervisión, aprobación e implantación do correspondente proxecto de acordo co disposto nos correspondentes artigos desta lei e ao recoñecemento da utilidade pública da obra para os efectos previstos na lexislación de expropiación forzosa.
2. Cando non exista anteprojecto, a Administración concedente someterá o proxecto, antes da súa aprobación definitiva, á tramitación establecida nos números 3 e 4 do artigo anterior para os anteprojectos.
3. Será de aplicación no que se refire ás posibles melloras do proxecto da obra o disposto no número 5 do artigo anterior.
4. O concesionario responderá dos danos derivados dos defectos do proxecto cando, segundo os termos da concesión, lle corresponda a súa presentación ou introducíse melloras no proposto pola Administración.

Artigo 131. Pregos de cláusulas administrativas particulares.

1. Os pregos de cláusulas administrativas particulares dos contratos de concesión de obras públicas deberán facer referencia, polo menos, aos seguintes aspectos:
  - a) Definición do obxecto do contrato, con referencia ao anteprojecto ou proxecto de que se trate e mención expresa dos documentos deste que revistan carácter contractual. Se é o caso, determinación da zona complementaria de explotación comercial.
  - b) Requisitos de capacidade e solvencia financeira, económica e técnica que sexan exixibles aos licitadores.
  - c) Contido das proposicións, que deberán facer referencia, polo menos, aos seguintes aspectos:
    - 1.º Relación de promotores da futura sociedade concesionaria, no suposto de que estea prevista a súa constitución, e características desta tanto xurídicas coma financeiras.
    - 2.º Plan de realización das obras, con indicación das datas previstas para o seu inicio, terminación e apertura ao uso a que se destinen.
    - 3.º Prazo de duración da concesión.
    - 4.º Plan económico-financeiro da concesión, que incluírá, entre os

aspectos que lle son propios, o sistema de tarifas, o investimento e os custos de explotación e obrigas de pagamento e gastos financeiros, directos ou indirectos, estimados. Deberá ser obxecto de consideración específica a incidencia nas tarifas, así como nas previsións de amortización, no prazo da concesión e noutras variables da concesión previstas no prego, de ser o caso, dos rendementos da demanda de utilización da obra e, cando exista, dos beneficios derivados da explotación da zona comercial, cando non alcancen ou cando superen os niveis mínimo e máximo, respectivamente, que se consideren na oferta. En calquera caso, se os rendementos da zona comercial non superan o limiar mínimo fixado no prego de cláusulas administrativas, estes rendementos non se poderán ter en conta para os efectos da revisión dos elementos sinalados anteriormente.

5.º Nos casos de financiamento mixto da obra, proposta da porcentaxe de financiamento con cargo a recursos públicos, por debaixo dos establecidos no prego de cláusulas administrativas particulares.

6.º Compromiso de que a sociedade concesionaria adoptará o modelo de contabilidade que estableza o prego, de conformidade coa normativa aplicable, incluído o que puiden corresponder á xestión das zonas complementarias de explotación comercial, sen prexuízo de que os rendementos destas se integren para todos os efectos nos da concesión.

7.º Nos termos e co alcance que se fixe no prego, os licitadores poderán introducir as melloras que consideren convenientes, e que se poderán referir a características estruturais da obra, ao seu réxime de explotación, ás medidas tendentes a evitar os danos ao ambiente e aos recursos naturais, ou a melloras substanciais, pero non á súa localización.

d) Sistema de retribución do concesionario no cal se incluírán as opcións posibles sobre as cales deberá versar a oferta, así como, se é o caso, as fórmulas de actualización de custos durante a explotación da obra, con referencia obrigada á súa repercusión nas correspondentes tarifas en función do obxecto da concesión.

e) O limiar mínimo de beneficios derivados da explotación da zona comercial por debaixo do cal non se poderá incidir nos elementos económicos da concesión.

f) Contía e forma das garantías.

g) Características especiais, se é o caso, da sociedade concesionaria.

h) Prazo, se for o caso, para a elaboración do proxecto, prazo para a execución das obras e prazo de explotación destas, que poderá ser fixo ou variable en función dos criterios establecidos no prego.

- i) Dereitos e obrigas específicas das partes durante a fase de execución das obras e durante a súa explotación.
- j) Réxime de penalidades e supostos que poidan dar lugar ao secuestro da concesión.
- k) Lugar, data e prazo para a presentación de ofertas.

2. O órgano de contratación poderá incluír no prego, en función da natureza e complexidade deste, un prazo para que os licitadores poidan solicitar as aclaracións que xulguen pertinentes sobre o seu contido. As respostas terán carácter vinculante e deberán facerse públicas en termos que garantan a igualdade e concorrència no proceso de licitación.

Sección 3.ª Actuacións preparatorias do contrato de xestión de servizos públicos

Artigo 132. Réxime xurídico do servizo.

Antes de proceder á contratación dun servizo público deberá terse establecido o seu réxime xurídico, que declare expresamente que a actividade de que se trata queda asumida pola Administración respectiva como propia dela, atribúa as competencias administrativas, determine o alcance das prestacións en favor dos administrados e regule os aspectos de carácter xurídico, económico e administrativo relativos á prestación do servizo.

Artigo 133. Pregos e anteproxecto de obra e explotación.

1. De acordo coas normas reguladoras do réxime xurídico do servizo, os pregos de cláusulas administrativas particulares e de prescricións técnicas fixarán as condicións de prestación do servizo e, se é o caso, fixarán as tarifas que deban aboar os usuarios, os procedementos para a súa revisión e o canon ou participación que se deba satisfacer á Administración.

2. Nos contratos que comprendan a execución de obras, a tramitación do expediente irá precedida da elaboración e aprobación administrativa do anteproxecto de explotación e do correspondente ás obras precisas, con especificación das prescricións técnicas relativas á súa realización. En tal suposto serán de aplicación os preceptos establecidos nesta lei para a concesión de obras públicas.

3. O órgano de contratación poderá incluír no prego, en función da natureza e complexidade deste, un prazo para que os licitadores poidan solicitar as aclaracións que consideren pertinentes sobre o seu contido. As respostas terán carácter vinculante e deberán facerse públicas en termos

que garantan a igualdade e concorrencia no proceso de licitación.

Sección 4.ª Actuacións preparatorias dos contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado

Artigo 134. Avaliación previa.

1. Con carácter previo á iniciación dun expediente de contrato de colaboración entre

o sector público e o sector privado, a Administración ou entidade contratante deberá elaborar un documento de avaliación en que se poña de manifesto que, tendo en conta a complexidade do contrato, non se encontra en condicións de definir, con carácter previo á licitación, os medios técnicos necesarios para alcanzar os obxectivos proxectados ou de establecer os mecanismos xurídicos e financeiros para levar a cabo o contrato, e en que se efectúe unha análise comparativa con formas alternativas de contratación que xustifiquen en termos de obtención de maior valor por prezo, de custo global, de eficacia ou de imputación de riscos, os motivos de carácter xurídico, económico, administrativo e financeiro que recomenden a adopción desta fórmula de contratación.

2. A avaliación a que se refire o número anterior poderase realizar de forma breve se concorren razóns de urxencia non imputables á Administración ou entidade contratante que aconsellen utilizar o contrato de colaboración entre o sector público e o sector privado para atender as necesidades públicas.

3. A avaliación será realizada por un órgano colexiado onde se integren expertos con cualificación suficiente na materia sobre a cal verse o contrato.

4. Non será necesario realizar unha nova avaliación cando un órgano integrado na mesma Administración ou entidade que aquel que pretenda realizar o contrato, ou na Administración de que dependa este ou á cal se encontre vinculado, a efectuese previamente para un suposto análogo, sempre que esta avaliación previa non se realizase de forma breve por razóns de urxencia.

Artigo 135. Programa funcional.

O órgano de contratación, á vista dos resultados da avaliación a que se refire o artigo anterior, elaborará un programa funcional que conterá os elementos básicos que informarán o diálogo cos contratistas e que se incluírá no documento descritivo do contrato. Particularmente, identificaranse no programa funcional a natureza e dimensión das necesidades que se deben satisfacer, os elementos xurídicos, técnicos ou

económicos mínimos que deben incluír necesariamente as ofertas para seren admitidas ao diálogo competitivo, e os criterios de adxudicación do contrato.

Artigo 136. Clausulado do contrato.

Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado deberán incluír necesariamente, ademais das cláusulas relativas aos aspectos previstos no artigo 26, estipulacións referidas aos seguintes aspectos:

- a) Identificación das prestacións principais que constitúen o seu obxecto, que condicionarán o réxime substantivo aplicable ao contrato, de conformidade co previsto na alínea m) deste artigo e no artigo 313.
- b) Condicións de repartición de riscos entre a Administración e o contratista, desagregando e precisando a imputación dos riscos derivados da variación dos custos das prestacións e a imputación dos riscos de dispoñibilidade ou de demanda das ditas prestacións.
- c) Obxectivos de rendemento asignados ao contratista, particularmente no que concirne á calidade das prestacións dos servizos, á calidade das obras e subministracións e ás condicións en que son postas á disposición da Administración.
- d) Remuneración do contratista, que deberá desagregar as bases e os criterios para o cálculo dos custos de investimento, de funcionamento e de financiamento e, se é o caso, dos ingresos que o contratista poida obter da explotación das obras ou equipamentos en caso de que sexa autorizada e compatible coa cobertura das necesidades da Administración.
- e) Causas e procedementos para determinar as variacións da remuneración ao longo do período de execución do contrato.
- f) Fórmulas de pagamento e, particularmente, condicións nas cales, en cada vencemento ou en determinado prazo, o montante dos pagamentos pendentes de satisfacer pola Administración e os importes que o contratista debe aboar a esta como consecuencia de penalidades ou sancións poden ser obxecto de compensación.
- g) Fórmulas de control pola Administración da execución do contrato, especialmente respecto aos obxectivos de rendemento, así como ás condicións en que se pode producir a subcontratación.
- h) Sancións e penalidades aplicables en caso de incumprimento das obrigas do contrato.

i) Condicións en que se pode proceder por acordo ou, na falta deste, por unha decisión unilateral da Administración, á modificación de determinados aspectos do contrato ou á súa resolución, particularmente en supostos de variación das necesidades da Administración, de innovacións tecnolóxicas ou de modificación das condicións de financiamento obtidas polo contratista.

j) Control que reserva para si a Administración sobre a cesión total ou parcial do contrato.

k) Destino das obras e equipamentos obxecto do contrato cando este finalice.

l) Garantías que o contratista afecta ao cumprimento das súas obrigas.

m) Referencia ás condicións xerais e, cando sexa procedente, ás especiais que sexan pertinentes en función da natureza das prestacións principais, que a lei establece respecto ás prerrogativas da Administración e á execución, modificación e extinción dos contratos.

TÍTULO II. PREPARACIÓN DOUTROS CONTRATOS

Capítulo único. Regras aplicables á preparación dos contratos subscritos por poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas e de contratos subvencionados

Artigo 137. Establecemento de prescricións técnicas e preparación de pregos.

1. Nos contratos subscritos por poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas, que estean suxeitos a regulación harmonizada ou que sexan contratos de servizos comprendidos nas categorías 17 a 27 do anexo II de contía igual ou superior a 193.000 euros, así como nos contratos subvencionados a que se refire o artigo 17, deberán observarse as regras establecidas no artigo 117 para a definición e establecemento de prescricións técnicas, e tamén será aplicable o previsto nos artigos 118 a 120. Se a subscrición do contrato é necesaria para atender unha necesidade inadiable ou se resulta preciso acelerar a adxudicación por razóns de interese público, o órgano de contratación poderá declarar urxente a súa tramitación, motivándoo debidamente na documentación preparatoria. Neste caso será de aplicación o previsto no artigo 112.2.b) sobre redución de prazos.

2. En contratos distintos aos mencionados no número anterior de contía superior a 50.000 euros, os poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas deberán elaborar un prego no cal se establezan as características básicas do contrato, o réxime de admisión

de variantes, as modalidades de recepción das ofertas, os criterios de adxudicación e as garantías que deberán constituír, se for o caso, os licitadores ou o adxudicatario, e será aplicable, así mesmo, o disposto no artigo 120. Estes pregos serán parte integrante do contrato.

LIBRO III. SELECCIÓN DO CONTRATISTA E ADXUDICACIÓN DOS CONTRATOS

TÍTULO I. ADXUDICACIÓN DOS CONTRATOS

Capítulo I. Adxudicación dos contratos das administracións públicas

Sección 1.ª Normas xerais

Subsección 1.ª Disposicións directivas

Artigo 138. Procedemento de adxudicación.

1. Os contratos que subscriban as administracións públicas adxudicaranse de acordo coas normas do presente capítulo.

2. A adxudicación realizarase, ordinariamente, utilizando o procedemento aberto ou o procedemento restrinxido. Nos supostos enumerados nos artigos 170 a 175, ambos incluídos, poderá seguirse o procedemento negociado, e nos casos previstos no artigo 180 poderá recorrerse ao diálogo competitivo.

3. Os contratos menores poderán ser adxudicados directamente a calquera empresario con capacidade de obrar e que conte coa habilitación profesional necesaria para realizar a prestación, en cumprimento das normas establecidas no artigo 111.

Considéranse contratos menores os contratos de importe inferior a 50.000 euros, cando se trate de contratos de obras, ou a 18.000 euros, cando se trate doutros contratos, sen prexuízo do disposto no artigo 206 en relación coas obras, servizos e subministracións centralizados no ámbito estatal.

4. Nos concursos de proxectos seguirase o procedemento regulado na sección 6.ª deste capítulo.

Artigo 139. Principios de igualdade e transparencia.

Os órganos de contratación darán aos licitadores e candidatos un tratamento igualitario e non discriminatorio e axustarán a súa actuación ao principio de transparencia.

Artigo 140. Confidencialidade.

1. Sen prexuízo das disposicións da presente lei relativas á publicidade da adxudicación e á información que se debe dar aos candidatos e aos licitadores, os órganos de contratación non poderán divulgar a información facilitada polos empresarios que estes designasen como confidencial; este carácter afecta, en particular, os segredos técnicos ou comerciais e os aspectos confidenciais das ofertas.

2. O contratista deberá respectar o carácter confidencial daquela información á cal teña acceso con ocasión da execución do contrato á cal se lle deu o referido carácter nos pregos ou no contrato, ou que pola súa propia natureza deba ser tratada como tal. Este deber manterase durante un prazo de cinco anos desde o coñecemento desa información, salvo que os pregos ou o contrato establezan un prazo maior.

Subsección 2.ª Publicidade

Artigo 141. Anuncio previo.

1. Os órganos de contratación poderán publicar un anuncio de información previa co fin de dar a coñecer, en relación cos contratos de obras, subministracións e servizos que teñan proxectado adxudicar nos doce meses seguintes, os seguintes datos:

a) No caso dos contratos de obras, as características esenciais daqueles cuxo valor estimado sexa igual ou superior a 4.845.000 euros.

b) No caso dos contratos de subministración, o seu valor total estimado, desagregado por grupos de produtos referidos a partidas do «Vocabulario común dos contratos públicos» (CPV), cando ese valor total sexa igual ou superior a 750.000 euros.

c) No caso dos contratos de servizos, o valor total estimado para cada categoría das abrangidas nos números 1 a 16 do anexo II, cando ese valor total sexa igual ou superior a 750.000 euros.

2. Os anuncios publicaranse no «Diario Oficial de la Unión Europea» ou no perfil de contratante do órgano de contratación a que se refire o artigo 53.

No caso de que a publicación se vaia efectuar no perfil de contratante do órgano de contratación, este deberá comunicalo previamente á Comisión Europea e ao «Boletín Oficial del Estado» por medios electrónicos, de acordo co formato e coas modalidades de transmisión que se establezan. No anuncio previo indicárase a data en que se enviou esta comunicación.

3. Os anuncios enviaranse á Oficina de Publicacións Oficiais das

Comunidades Europeas ou publicaranse no perfil de contratante o antes posible, unha vez tomada a decisión pola que se autorice o programa en que se prevea a subscripción dos correspondentes contratos, no caso dos de obras, ou unha vez iniciado o exercicio orzamentario, nos restantes.

4. A publicación do anuncio previo cumprindo coas condicións establecidas nos artigos 159.1 e 167.1 permitirá reducir os prazos para a presentación de proposicións nos procedementos abertos e restrinxidos na forma que neses preceptos se determina.

Artigo 142. Convocatoria de licitacións.

1. Os procedementos para a adxudicación de contratos das administracións públicas, coa excepción dos negociados que se sigan en casos distintos dos previstos nos números 1 e 2 do artigo 177, deberán anunciarse no «Boletín Oficial del Estado». Non obstante, cando se trate de contratos das comunidades autónomas, entidades locais ou organismos ou entidades de dereito público dependentes destas, poderase substituír a publicidade no «Boletín Oficial del Estado» pola que se realice nos diarios ou boletíns oficiais autonómicos ou provinciais.

Cando os contratos estean suxeitos a regulación harmonizada, a licitación deberá publicarse, ademais, no «Diario Oficial de la Unión Europea», sen que neste caso a publicidade efectuada nos diarios oficiais autonómicos ou provinciais poida substituír a que se debe facer no «Boletín Oficial del Estado».

2. Cando o órgano de contratación o xulgue conveniente, os procedementos para a adxudicación de contratos de obras, subministracións ou servizos non suxeitos a regulación harmonizada poderán ser anunciados, ademais, no «Diario Oficial de la Unión Europea».

3. O envío do anuncio ao «Diario Oficial de la Unión Europea» deberá preceder a calquera outra publicidade. Os anuncios que se publiquen noutros diarios ou boletíns deberán indicar a data daquel envío, da cal o órgano de contratación deixará proba suficiente no expediente, e non poderán conter indicacións distintas ás incluídas no dito anuncio.

4. Os anuncios de licitación publicaranse, así mesmo, no perfil de contratante do órgano de contratación. Nos procedementos negociados seguidos nos casos previstos no artigo 177.2, esta publicidade poderá substituír á que se debe efectuar no «Boletín Oficial del Estado» ou nos diarios oficiais autonómicos ou provinciais.

Subsección 3.ª Licitación

Artigo 143. Prazos de presentación das solicitudes de participación e das proposicións.

Os órganos de contratación fixarán os prazos de recepción das ofertas e solicitudes de participación tendo en conta o tempo que razoablemente poida ser necesario para preparar aquelas, atendida a complexidade do contrato, e respectando, en todo caso, os prazos mínimos fixados nesta lei.

Artigo 144. Redución de prazos en caso de tramitación urgente.

En caso de que o expediente de contratación fose declarado de tramitación urgente, os prazos establecidos neste capítulo reduciranse na forma prevista na alínea b) do número 2 do artigo 112.

Artigo 145. Proposicións dos interesados.

1. As proposicións dos interesados deberanse axustar ao previsto no prego de cláusulas administrativas particulares, e a súa presentación supón a aceptación incondicionada polo empresario do contido da totalidade das ditas cláusulas ou condicións, sen excepción ou reserva ningunha.
2. As proposicións serán secretas e arbitraranse os medios que garantan tal carácter ata o momento da licitación pública, sen prexuízo do disposto nos artigos 148 e 182 en canto á información que se debe facilitar aos participantes nunha poxa electrónica ou nun diálogo competitivo.
3. Cada licitador non poderá presentar máis dunha proposición, sen prexuízo do disposto no artigo 147 sobre admisibilidade de variantes ou melloras e no artigo 148 sobre presentación de novos prezos ou valores no seo dunha poxa electrónica. Tampouco poderá subscribir ningunha proposta en unión temporal con outros se o fixo individualmente ou figurar en máis dunha unión temporal. A infracción destas normas dará lugar á non admisión de todas as propostas subscritas por el.
4. Nos contratos de concesión de obra pública, a presentación de proposicións diferentes por empresas vinculadas suporá a exclusión do procedemento de adxudicación, para todos os efectos, das ofertas formuladas. Non obstante, se sobrevén a vinculación antes de que conclúa o prazo de presentación de ofertas, ou do prazo de presentación de candidaturas no procedemento restrinxido, poderá subsistir a oferta que determinen de común acordo as citadas empresas.

Nos demais contratos, a presentación de distintas proposicións por empresas vinculadas producirá os efectos que regulamentariamente se determinen en relación coa aplicación do réxime de ofertas con valores anormais ou desproporcionados previsto no artigo 152.

Consideraranse empresas vinculadas as que se encontren nalgún dos supostos previstos no artigo 42 do Código de comercio.

5. Na proposición deberase indicar, como partida independente, o importe do imposto sobre o valor engadido que deba ser repercutido.

Artigo 146. Presentación da documentación acreditativa do cumprimento de requisitos previos.

1. As proposicións no procedemento aberto e as solicitudes de participación nos procedementos restrinxido e negociado e no diálogo competitivo deberán ir acompañadas dos seguintes documentos:

a) Os que acrediten a personalidade xurídica do empresario e, de ser o caso, a súa representación.

b) Os que acrediten a clasificación da empresa, se for o caso, ou xustifiquen os requisitos da súa solvencia económica, financeira e técnica ou profesional.

Se a empresa se encontra pendente de clasificación, deberase xuntar o documento acreditativo de ter presentado a correspondente solicitude para isto, e deberase xustificar estar en posesión da clasificación exixida no prazo previsto nas normas de desenvolvemento desta lei para a emenda de defectos ou omisións na documentación.

c) Unha declaración responsable de non estar incurso en prohibición de contratar. Esta declaración incluírá a manifestación de estar ao día do cumprimento das obrigas tributarias e coa Seguridade Social impostas polas disposicións vixentes, sen prexuízo de que a xustificación acreditativa de tal requisito deba ser presentada, antes da adxudicación, polo empresario a favor do cal se vaia efectuar esta.

d) De ser o caso, un enderezo de correo electrónico en que efectuar as notificacións.

e) Para as empresas estranxeiras, nos casos en que o contrato se vaia executar en España, a declaración de someterse á xurisdición dos xulgados e tribunais españois de calquera orde, para todas as incidencias que de modo directo ou indirecto poidan xurdir do contrato, con renuncia, se é o caso, ao foro xurisdiccional estranxeiro que lle puiden corresponder ao licitante.

2. Cando, de acordo con esta lei, sexa necesaria a presentación doutros documentos, indicarse esta circunstancia no prego de cláusulas administrativas particulares ou no documento descritivo e no correspondente anuncio de licitación.

3. Cando a acreditación das circunstancias mencionadas nas alíneas a) e b) do número 1 se realice mediante a certificación dun Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas prevista no número 2 do artigo 83, ou mediante un certificado comunitario de clasificación conforme o establecido no artigo 84, deberá xuntarse a ela unha declaración responsable do licitador na cal manifeste que as circunstancias reflectidas no correspondente certificado non experimentaron variación. Esta manifestación deberase reiterar, en caso de resultar adxudicatario, no documento en que se formalice o contrato, sen prexuízo de que o órgano de contratación poida efectuar, se o xulga conveniente, unha consulta ao Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas.

O certificado do Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas poderá ser expedido electronicamente, salvo que se estableza outra cousa nos pregos ou no anuncio do contrato. Se os pregos ou o anuncio do contrato así o prevén, a incorporación do certificado ao procedemento poderá ser efectuado de oficio polo órgano de contratación ou por aquel a que corresponda o exame das proposicións, solicitándoo directamente ao Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas, sen prexuízo de que os licitadores deban presentar, en todo caso, a declaración responsable indicada no parágrafo anterior.

Artigo 147. Admisibilidade de variantes ou melloras.

1. Cando na adxudicación se deban ter en conta criterios distintos do prezo, o órgano de contratación poderá tomar en consideración as variantes ou melloras que ofrezan os licitadores, sempre que o prego de cláusulas administrativas particulares previse expresamente tal posibilidade.

2. A posibilidade de que os licitadores ofrezan variantes ou melloras indicarse no anuncio de licitación do contrato precisando sobre que elementos e en que condicións queda autorizada a súa presentación.

3. Nos procedementos de adxudicación de contratos de subministración ou de servizos, os órganos de contratación que autorizasen a presentación de variantes ou melloras non poderán rexeitar unha delas polo único motivo de que, de ser elixida, daría lugar a un contrato de servizos en vez de a un contrato de subministración ou a un contrato de subministración en vez de a un contrato de servizos.

Artigo 148. Poxa electrónica.

1. Para efectos da adxudicación do contrato poderase realizar unha poxa electrónica, articulada como un proceso iterativo, que ten lugar tras unha primeira avaliación completa das ofertas, para a presentación de melloras nos prezos ou de novos valores relativos a determinados elementos das ofertas que as melloren no seu conxunto, baseado nun dispositivo electrónico que permita a súa clasificación a través de métodos de avaliación automáticos.
2. A poxa electrónica poderase empregar nos procedementos abertos, nos restrinxidos e nos negociados que se sigan no caso previsto no artigo 170 a), sempre que as especificacións do contrato que se deba adxudicar se poidan establecer de maneira precisa e que as prestacións que constitúen o seu obxecto non teñan carácter intelectual. Non se poderá recorrer ás poxas electrónicas de forma abusiva ou de modo que se obstaculice, restrinxa ou falsee a competencia ou que se vexa modificado o obxecto do contrato.
3. A poxa electrónica basearase en variacións referidas ao prezo ou a valores dos elementos da oferta que sexan cuantificables e susceptibles de ser expresados en cifras ou porcentaxes.
4. Os órganos de contratación que decidan recorrer a unha poxa electrónica deberán indicalo no anuncio de licitación e incluír no prego de condicións a seguinte información:
  - a) Os elementos a cuxos valores se refira a poxa electrónica;
  - b) Se é o caso, os límites dos valores que se poderán presentar, tal como resulten das especificacións do obxecto do contrato;
  - c) A información que se porá á disposición dos licitadores durante a poxa electrónica e o momento en que se facilitará;
  - d) A forma en que se desenvolverá a poxa;
  - e) As condicións en que os licitadores poderán facer ofertas e, en particular, as melloras mínimas que se exixirán, se é caso, para cada poxa;
  - f) O dispositivo electrónico utilizado e as modalidades e especificacións técnicas de conexión.
5. Antes de proceder á poxa electrónica, o órgano de contratación efectuará unha primeira avaliación completa das ofertas de conformidade cos criterios de adxudicación e a continuación invitará simultaneamente, por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, todos os licitadores que presentasen ofertas admisibles a que presenten novos prezos

revisados á baixa ou novos valores que melloren a oferta.

6. A invitación incluírá toda a información pertinente para a conexión individual ao dispositivo electrónico utilizado e precisará a data e a hora de comezo da poxa electrónica.

Igualmente se indicará nela a fórmula matemática que se utilizará para a reclasificación automática das ofertas en función dos novos prezos ou dos novos valores que se presenten. Esta fórmula incorporará a ponderación de todos os criterios fixados para determinar a oferta economicamente máis vantaxosa, tal como se indicase no anuncio de licitación ou no prego, para o cal as eventuais bandas de valores deberán expresarse previamente cun valor determinado. En caso de que se autorice a presentación de variantes ou melloras, proporcionaranse fórmulas distintas para cada unha, se isto é procedente.

Cando para a adxudicación do contrato se deban ter en conta unha pluralidade de criterios, xuntarase á invitación o resultado da avaliación da oferta presentada polo licitador.

7. Entre a data de envío das invitacións e o comezo da poxa electrónica deberán transcorrer, polo menos, dous días hábiles.

8. A poxa electrónica poderase desenvolver en varias fases sucesivas.

9. Ao longo de cada fase da poxa, e de forma continua e instantánea, comunicáraselles aos licitadores, como mínimo, a información que lles permita coñecer a súa respectiva clasificación en cada momento. Adicionalmente, poderanse facilitar outros datos relativos aos prezos ou valores presentados polos restantes licitadores, sempre que isto estea recollido no prego, e anunciar o número dos que están participando na correspondente fase da poxa, sen que en ningún caso se poida divulgar a súa identidade.

10. O peche da poxa fixarase por referencia a un ou varios dos seguintes criterios:

a) Mediante o sinalamento dunha data e hora concretas, que deberán ser indicadas na invitación a participar na poxa.

b) Atendendo á falta de presentación de novos prezos ou de novos valores que cumpran os requisitos establecidos en relación coa formulación de melloras mínimas.

De utilizarse esta referencia, na invitación a participar na poxa especificarase o prazo que deberá transcorrer a partir da recepción da última oferta antes de declarar o seu peche.

c) Por finalización do número de fases establecido na invitación a participar na poxa. Cando o peche da poxa se deba producir aplicando este criterio, a invitación a participar nela indicará o calendario que se observará en cada unha das súas fases.

11. Unha vez concluída a poxa electrónica, o contrato adxudicarase de conformidade co establecido no artigo 151, en función dos seus resultados.

Artigo 149. Sucesión no procedemento.

Se durante a tramitación dun procedemento e antes da adxudicación se produce a extinción da personalidade xurídica dunha empresa licitadora ou candidata por fusión, escisión ou pola transmisión do seu patrimonio empresarial, sucederano na súa posición no procedemento as sociedades absorbentes, as resultantes da fusión, as beneficiarias da escisión ou as adquirentes do patrimonio ou da correspondente rama de actividade, sempre que reúna as condicións de capacidade e ausencia de prohibicións de contratar e acredite a súa solvencia e clasificación nas condicións exixidas no prego de cláusulas administrativas particulares para poder participar no procedemento de adxudicación.

Subsección 4.ª Selección do adxudicatario

Artigo 150. Criterios de valoración das ofertas.

1. Para a valoración das proposicións e a determinación da oferta economicamente máis vantaxosa deberá atenderse a criterios directamente vinculados ao obxecto do contrato, tales como a calidade, o prezo, a fórmula utilizable para revisar as retribucións ligadas á utilización da obra ou á prestación do servizo, o prazo de execución ou entrega da prestación, o custo de utilización, as características ambientais ou vinculadas coa satisfacción de exixencias sociais que respondan a necesidades, definidas nas especificacións do contrato, propias das categorías de poboación especialmente desfavorecidas ás cales pertencen os usuarios ou beneficiarios das prestacións que se van contratar, a rendibilidade, o valor técnico, as características estéticas ou funcionais, a dispoñibilidade e custo dos recambios, o mantemento, a asistencia técnica, o servizo posvenda ou outros semellantes.

Cando só se utilice un criterio de adxudicación, este debe ser, necesariamente, o do prezo máis baixo.

2. Os criterios que servirán de base para a adxudicación do contrato serán determinados polo órgano de contratación e detallaranse no anuncio, nos pregos de cláusulas administrativas particulares ou no documento descriptivo.

Na determinación dos criterios de adxudicación daráselles preponderancia a aqueles que fagan referencia a características do obxecto do contrato que se poidan valorar mediante cifras ou porcentaxes obtidas a través da simple aplicación das fórmulas establecidas nos pregos. Cando nunha licitación que se siga por un procedemento aberto ou restrinxido se atribúa aos criterios avaliáveis de forma automática por aplicación de fórmulas unha ponderación inferior á correspondente aos criterios cuxa cuantificación dependa dun xuízo de valor, deberá constituírse un comité que conte cun mínimo de tres membros, formado por expertos non integrados no órgano proponente do contrato e con cualificación apropiada, ao cal corresponderá realizar a avaliación das ofertas conforme estes últimos criterios, ou encomendar esta avaliación a un organismo técnico especializado, debidamente identificado nos pregos.

A avaliación das ofertas conforme os criterios cuantificables mediante a simple aplicación de fórmulas realizarase tras efectuar previamente a daqueles outros criterios en que non concorra esta circunstancia, e deixárase constancia documental disto. As normas de desenvolvemento desta lei determinarán os supostos e as condicións en que se deba facer pública tal avaliación previa, así como a forma en que se deberán presentar as proposicións para facer posible esta valoración separada.

3. A valoración de máis dun criterio procederá, en particular, na adxudicación dos seguintes contratos:

a) Aqueles cuxos proxectos ou orzamentos non puidesen ser establecidos previamente e deban ser presentados polos licitadores.

b) Cando o órgano de contratación considere que a definición da prestación é susceptible de ser mellorada por outras solucións técnicas, que proporán os licitadores mediante a presentación de variantes, ou por reducións no seu prazo de execución.

c) Aqueles para cuxa execución facilite o órgano, organismo ou entidade contratante materiais ou medios auxiliares cuxa boa utilización exixa garantías especiais por parte dos contratistas.

d) Aqueles que requiran o emprego de tecnoloxía especialmente avanzada ou cuxa execución sexa particularmente complexa.

e) Contratos de xestión de servizos públicos.

f) Contratos de subministracións, salvo que os produtos que se vaian adquirir estean perfectamente definidos por estaren normalizados e non sexa posible variar os prazos de entrega nin introducir modificacións de ningunha clase no contrato, sendo por conseguinte o prezo o único factor determinante da adxudicación.

g) Contratos de servizos, salvo que as prestacións estean perfectamente definidas tecnicamente e non sexa posible variar os prazos de entrega nin introducir modificacións de ningunha clase no contrato, sendo, por conseguinte, o prezo o único factor determinante da adxudicación.

h) Contratos cuxa execución poida ter un impacto significativo no ambiente, na adxudicación dos cales se valorarán condicións ambientais medibles, tales como o menor impacto ambiental, o aforro e o uso eficiente da auga e a enerxía e dos materiais, o custo ambiental do ciclo de vida, os procedementos e métodos de produción ecolóxicos, a xeración e xestión de residuos ou o uso de materiais reciclados ou reutilizados ou de materiais ecolóxicos.

4. Cando se tome en consideración máis dun criterio, deberase precisar a ponderación relativa atribuída a cada un deles, que se poderá expresar fixando unha banda de valores cunha amplitude adecuada. No caso de que o procedemento de adxudicación se articule en varias fases, indicárase igualmente en cales delas se irán aplicando os distintos criterios, así como o limiar mínimo de puntuación exixido ao licitador para continuar no proceso selectivo.

Cando, por razóns debidamente xustificadas, non sexa posible ponderar os criterios elixidos, estes enumeraranse por orde decrecente de importancia.

5. Os criterios elixidos e a súa ponderación indicaranse no anuncio de licitación, en caso de que se deba publicar.

6. Os pregos ou o contrato poderán establecer penalidades, conforme o previsto no artigo 212.1, para os casos de incumprimento ou de cumprimento defectuoso da prestación que afecten características desta que se tivesen en conta para definir os criterios de adxudicación, ou atribuír á puntual observancia destas características o carácter de obriga contractual esencial para os efectos sinalados no artigo 223.f).

Artigo 151. Clasificación das ofertas, adxudicación do contrato e notificación da adxudicación.

1. O órgano de contratación clasificará, por orde decrecente, as proposicións presentadas e que non fosen declaradas desproporcionadas ou anormais conforme o sinalado no artigo seguinte. Para realizar a dita clasificación, atenderá aos criterios de adxudicación sinalados no prego ou no anuncio e poderá solicitar para isto cantos informes técnicos xulgue pertinentes. Cando o único criterio que se vaia considerar sexa o prezo, entenderase que a oferta economicamente máis vantaxosa é a que incorpora o prezo máis baixo.

2. O órgano de contratación requirirá o licitador que presentase a oferta economicamente máis vantaxosa para que, dentro do prazo de dez días hábiles contados desde o seguinte a aquel en que recibise o requirimento, presente a documentación xustificativa de estar ao día no cumprimento das súas obrigas tributarias e coa Seguridade Social ou autorice o órgano de contratación para obter de forma directa a acreditación disto, de dispor efectivamente dos medios que se comprometese a dedicar ou adscribir á execución do contrato conforme o artigo 64.2, e de ter constituído a garantía definitiva que sexa procedente. Os correspondentes certificados poderán ser expedidos por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, salvo que se estableza outra cousa nos pregos.

As normas autonómicas de desenvolvemento desta lei poderán fixar un prazo maior ao previsto neste parágrafo, sen que se exceda o de vinte días hábiles.

De non cumprirse adecuadamente o requirimento no prazo sinalado, entenderase que o licitador retirou a súa oferta, e nese caso procederase a solicitarlle a mesma documentación ao licitador seguinte, pola orde en que quedasen clasificadas as ofertas.

3. O órgano de contratación deberá adxudicar o contrato dentro dos cinco días hábiles seguintes ao da recepción da documentación. Nos procedementos negociados e de diálogo competitivo, a adxudicación concretará e fixará os termos definitivos do contrato.

Non se poderá declarar deserta unha licitación cando exista algunha oferta ou proposición que sexa admisible de acordo cos criterios que figuren no prego.

4. A adxudicación deberá ser motivada, notificaráselles aos candidatos ou licitadores e, simultaneamente, publicarse no perfil de contratante.

A notificación deberá conter, en todo caso, a información necesaria que permita ao licitador excluído ou candidato descartado interpor, conforme o artigo 40, recurso suficientemente fundado contra a decisión de adxudicación.

En particular expresará os seguintes aspectos:

- a) En relación cos candidatos descartados, a exposición resumida das razóns polas que se desestimou a súa candidatura.
- b) Con respecto aos licitadores excluídos do procedemento de adxudicación, tamén en forma resumida, as razóns polas cales non se admitiu a súa oferta.

c) En todo caso, o nome do adxudicatario, as características e vantaxes da proposición do adxudicatario determinantes de que fose seleccionada a oferta deste con preferencia ás que presentasen os restantes licitadores cuxas ofertas fosen admitidas.

Será de aplicación á motivación da adxudicación a excepción de confidencialidade contida no artigo 153.

En todo caso, na notificación e no perfil de contratante indicárase o prazo en que se debe proceder á súa formalización conforme o artigo 156.3.

A notificación farase por calquera dos medios que permiten deixar constancia da súa recepción polo destinatario. En particular, poderase efectuar por correo electrónico ao enderezo que os licitadores ou candidatos designasen ao presentaren as súas proposicións, nos termos establecidos no artigo 28 da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos. Non obstante, o prazo para considerar rexeitada a notificación, cos efectos previstos no artigo 59.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, será de cinco días.

Artigo 152. Ofertas con valores anormais ou desproporcionados.

1. Cando o único criterio valorable de forma obxectiva que se deba considerar para a adxudicación do contrato sexa o do seu prezo, o carácter desproporcionado ou anormal das ofertas poderase apreciar de acordo cos parámetros obxectivos que se establezan regulamentariamente, por referencia ao conxunto de ofertas válidas que se presentasen.

2. Cando para a adxudicación se deba considerar máis dun criterio de valoración, poderanse expresar nos pregos os parámetros obxectivos en función dos cales se apreciará, se é o caso, que a proposición non pode ser cumprida como consecuencia da inclusión de valores anormais ou desproporcionados. Se o prezo ofertado é un dos criterios obxectivos que servirán de base para a adxudicación, poderán indicarse no prego os límites que permitan apreciar, se é o caso, que a proposición non pode ser cumprida como consecuencia de ofertas desproporcionadas ou anormais.

3. Cando se identifique unha proposición que poida ser considerada desproporcionada ou anormal, deberá darse audiencia ao licitador que a presentase para que xustifique a valoración da oferta e precise as súas condicións, en particular no que se refire ao aforro que permita o procedemento de execución do contrato, as solucións técnicas adoptadas e as condicións excepcionalmente favorables de que dispoña para executar a prestación, a orixinalidade das prestacións propostas, o respecto das disposicións relativas á protección do emprego e as condicións de traballo vixentes no lugar en que se vaia realizar a

prestación, ou a posible obtención dunha axuda de Estado.

No procedemento deberase solicitar o asesoramento técnico do servizo correspondente. Se a oferta é anormalmente baixa debido a que o licitador obtivo unha axuda de Estado, só se poderá rexeitar a proposición por esta única causa se aquel non pode acreditar que tal axuda se concedeu sen contravir as disposicións comunitarias en materia de axudas públicas. O órgano de contratación que rexeite unha oferta por esta razón deberá informar disto a Comisión Europea cando o procedemento de adxudicación se refira a un contrato suxeito a regulación harmonizada.

4. Se o órgano de contratación, considerando a xustificación efectuada polo licitador e os informes mencionados no número anterior, considera que a oferta non pode ser cumprida como consecuencia da inclusión de valores anormais ou desproporcionados, excluíraa da clasificación e acordará a adxudicación a favor da proposición economicamente máis vantaxosa, de acordo coa orde en que fosen clasificadas conforme o sinalado no número 1 do artigo anterior.

Subsección 5.ª Obrigas de información sobre o resultado do procedemento

Artigo 153. Información non publicable.

O órgano de contratación poderá non comunicar determinados datos relativos á adxudicación cando considere, xustificándoo debidamente no expediente, que a divulgación desa información pode obstaculizar a aplicación dunha norma, resultar contraria ao interese público ou prexudicar intereses comerciais lexítimos de empresas públicas ou privadas ou a competencia leal entre elas, ou cando se trate de contratos declarados secretos ou reservados ou cuxa execución deba ir acompañada de medidas de seguridade especiais conforme a lexislación vixente, ou cando o exixa a protección dos intereses esenciais da seguridade do Estado e así se declarase de conformidade co previsto no artigo 13.2.d).

Artigo 154. Publicidade da formalización dos contratos.

1. A formalización dos contratos cuxa contía sexa igual ou superior ás cantidades indicadas no artigo 138.3 publicarase no perfil de contratante do órgano de contratación indicando, como mínimo, os mesmos datos mencionados no anuncio da adxudicación.

2. Cando a contía do contrato sexa igual ou superior a 100.000 euros ou, no caso de contratos de xestión de servizos públicos, cando o orzamento de gastos de primeiro establecemento sexa igual ou superior ao dito

importe ou o seu prazo de duración exceda os cinco anos, deberase publicar, ademais, no «Boletín Oficial del Estado» ou nos respectivos diarios ou boletíns oficiais das comunidades autónomas ou das provincias un anuncio en que se dea conta da dita formalización, nun prazo non superior a corenta e oito días contados desde a data da formalización.

Cando se trate de contratos suxeitos a regulación harmonizada o anuncio deberá enviarse, no prazo sinalado no parágrafo anterior, ao «Diario Oficial de la Unión Europea» e publicarse no «Boletín Oficial del Estado».

3. No caso de contratos de servizos comprendidos nas categorías 17 a 27 do anexo II e de contía igual ou superior a 193.000 euros, o órgano de contratación comunicará a adxudicación á Comisión Europea, indicando se considera procedente a súa publicación.

4. Nos casos a que se refire o artigo anterior, o órgano de contratación poderá non publicar determinada información relativa á adxudicación e formalización do contrato e deberá xustificalo debidamente no expediente.

Artigo 155. Renuncia á subscrición do contrato e desistencia do procedemento de adxudicación pola Administración.

1. No caso en que o órgano de contratación renuncie a subscribir un contrato para o cal efectuase a correspondente convocatoria, ou decida reiniciar o procedemento para a súa adxudicación, notificarállelo aos candidatos ou licitadores, e informará tamén a Comisión Europea desta decisión cando o contrato fose anunciado no «Diario Oficial de la Unión Europea».

2. A renuncia á subscrición do contrato ou a desistencia do procedemento só poderán ser acordadas polo órgano de contratación antes da adxudicación. En ambos os casos os candidatos ou licitadores serán compensados polos gastos en que incorresen, na forma prevista no anuncio ou no prego, ou de acordo cos principios xerais que rexen a responsabilidade da Administración.

3. Só se poderá renunciar á subscrición do contrato por razóns de interese público debidamente xustificadas no expediente. Neste caso, non se poderá promover unha nova licitación do seu obxecto mentres subsistan as razóns alegadas para fundamentar a renuncia.

4. A desistencia do procedemento deberá estar fundada nunha infracción non emendable das normas de preparación do contrato ou das reguladoras do procedemento de adxudicación, polo que se deberá xustificar no expediente a concorrencia da causa. A desistencia non impedirá a iniciación inmediata dun novo procedemento de licitación.

Subsección 6.ª Formalización do contrato

Artigo 156. Formalización dos contratos.

1. Os contratos que subscriban as administracións públicas deberán formalizarse en documento administrativo que se axuste con exactitude ás condicións da licitación, e o dito documento constituirá título suficiente para acceder a calquera rexistro público. Non obstante, o contratista poderá solicitar que o contrato se eleve a escritura pública, e serán pola súa conta os correspondentes gastos. En ningún caso se poderán incluír no documento en que se formalice o contrato cláusulas que impliquen alteración dos termos da adxudicación.

2. No caso dos contratos menores definidos no artigo 138.3 aplicárase, en canto á súa formalización, o disposto no artigo 111.

3. Se o contrato é susceptible de recurso especial en materia de contratación conforme o artigo 40.1, a formalización non se poderá efectuar antes de que transcorran quince días hábiles desde que se remita a notificación da adxudicación aos licitadores e candidatos. As comunidades autónomas poderán incrementar este prazo, sen que exceda un mes.

O órgano de contratación requirirá o adxudicatario para que formalice o contrato en prazo non superior a cinco días contados desde o seguinte a aquel en que recibise o requirimento, unha vez transcorrido o prazo previsto no parágrafo anterior sen que se interpuxese recurso que comporte a suspensión da formalización do contrato. De igual forma procederá cando o órgano competente para a resolución do recurso levantase a suspensión.

Nos restantes casos, a formalización do contrato deberase efectuar non máis tarde dos quince días hábiles seguintes a aquel en que se reciba a notificación da adxudicación aos licitadores e candidatos na forma prevista no artigo 151.4.

4. Cando, por causas imputables ao adxudicatario, non se formalizase o contrato dentro do prazo indicado, a Administración poderá acordar a incautación sobre a garantía definitiva do importe da garantía provisional que, de ser o caso, tiver exixido.

Se as causas da non formalización son imputables á Administración, indemnizárase o contratista dos danos e perdas que a demora lle puiden ocasionar.

5. Non se poderá iniciar a execución do contrato sen a súa formalización previa, excepto nos casos previstos no artigo 113 desta lei.

Sección 2.ª Procedemento aberto

Artigo 157. Delimitación.

No procedemento aberto todo empresario interesado poderá presentar unha proposición e quedará excluída toda negociación dos termos do contrato cos licitadores.

Artigo 158. Información aos licitadores.

1. Cando non se facilitase acceso por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos aos pregos e a calquera documentación complementaria, estes enviaránselles aos interesados nun prazo de seis días a partir da recepción dunha solicitude en tal sentido, sempre e cando esta se presentase, antes de que expire o prazo de presentación das ofertas, coa antelación que o órgano de contratación, atendidas as circunstancias do contrato e do procedemento, sinalase nos pregos.

2. A información adicional que se solicite sobre os pregos e sobre a documentación complementaria deberase facilitar, polo menos, seis días antes da data límite fixada para a recepción de ofertas, sempre que a petición se presentase coa antelación que o órgano de contratación, atendidas as circunstancias do contrato e do procedemento, sinalase nos pregos.

3. Cando os pregos e a documentación ou a información complementaria, a pesar de se ter solicitado ao seu debido tempo, non se proporcionasen nos prazos fixados ou cando as ofertas soamente se poidan realizar despois dunha visita sobre o terreo ou con consulta previa «in situ» da documentación que se xunte ao prego, os prazos para a recepción de ofertas prorrogaranse de forma que todos os interesados afectados poidan ter coñecemento de toda a información necesaria para formular as ofertas.

Artigo 159. Prazos para a presentación de proposicións.

1. En procedementos de adxudicación de contratos suxeitos a regulación harmonizada, o prazo de presentación de proposicións non será inferior a cincuenta e dous días, contados desde a data do envío do anuncio do contrato á Comisión Europea. Este prazo poderase reducir en cinco días cando se ofrezca acceso por medios electrónicos aos pregos e á documentación complementaria.

Se se enviase o anuncio previo a que se refire o artigo 141, o prazo de presentación de proposicións poderá reducirse ata trinta e seis días, como norma xeral, ou, en casos excepcionais debidamente xustificados, ata vinte e dous días. Esta redución do prazo só será admisible cando o

anuncio de información previa se enviase para a súa publicación antes dos cincuenta e dous días e dentro dos doce meses anteriores á data de envío do anuncio de licitación, sempre que nel se incluíse, de estar dispoñible, toda a información exixida para este.

Os prazos sinalados nos dous parágrafos anteriores poderán reducirse en sete días cando os anuncios se preparen e envíen por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos. Esta redución poderase engadir, se é o caso, á de cinco días prevista no inciso final do primeiro parágrafo.

Nestes procedementos, a publicación da licitación no «Boletín Oficial del Estado» debe facerse, en todo caso, cunha antelación mínima equivalente ao prazo fixado para a presentación das proposicións no número seguinte.

2. Nos contratos das administracións públicas que non estean suxeitos a regulación harmonizada, o prazo de presentación de proposicións non será inferior a quince días, contados desde a publicación do anuncio do contrato. Nos contratos de obras e de concesión de obras públicas o prazo será, como mínimo, de vinte e seis días.

Artigo 160. Exame das proposicións e proposta de adxudicación.

1. O órgano competente para a valoración das proposicións cualificará previamente a documentación a que se refire o artigo 146, que deberá ser presentada polos licitadores en sobre distinto ao que conteña a proposición. Posteriormente procederá á apertura e exame das proposicións, formulando a correspondente proposta de adxudicación ao órgano de contratación, unha vez ponderados os criterios que se deban aplicar para efectuar a selección do adxudicatario, e sen prexuízo da intervención do comité de expertos ou do organismo técnico especializado a que fai referencia o artigo 150.2 nos casos previstos neste, cuxa avaliación dos criterios que exixan un xuízo de valor vinculará aquel para efectos de formular a proposta. A apertura das proposicións deberase efectuar no prazo máximo dun mes contado desde a data de finalización do prazo para presentar as ofertas. En todo caso, a apertura da oferta económica realizarase en acto público, salvo cando se prevexa que na licitación se poidan empregar medios electrónicos.

Cando para a valoración das proposicións se deban ter en conta criterios distintos ao do prezo, o órgano competente para isto poderá solicitar, antes de formular a súa proposta, cantos informes técnicos considere precisos. Igualmente, poderán solicitarse estes informes cando sexa necesario verificar que as ofertas cumpren coas especificacións técnicas do prego.

2. A proposta de adxudicación non crea ningún dereito en favor do licitador proposto fronte á Administración. Non obstante, cando o órgano

de contratación non adxudique o contrato de acordo coa proposta formulada deberá motivar a súa decisión.

Artigo 161. Adxudicación.

1. Cando o único criterio que se vaia considerar para seleccionar o adxudicatario do contrato sexa o do prezo, a adxudicación deberá recaer no prazo máximo de quince días contados desde o seguinte ao de apertura das proposicións.

2. Cando para a adxudicación do contrato se deban ter en conta unha pluralidade de criterios, o prazo máximo para efectuar a adxudicación será de dous meses contados desde a apertura das proposicións, salvo que se establecese outro no prego de cláusulas administrativas particulares.

3. Os prazos indicados nos números anteriores ampliáranse en quince días hábiles cando sexa necesario seguir os trámites a que se refire o artigo 152.3.

4. De non se producir a adxudicación dentro dos prazos sinalados, os licitadores terán dereito a retirar a súa proposición.

Sección 3.ª Procedemento restrinxido

Artigo 162. Caracterización.

No procedemento restrinxido só poderán presentar proposicións aqueles empresarios que, pola súa solicitude e en atención á súa solvencia, sexan seleccionados polo órgano de contratación. Neste procedemento estará prohibida toda negociación dos termos do contrato cos solicitantes ou candidatos.

Artigo 163. Criterios para a selección de candidatos.

1. Con carácter previo ao anuncio da licitación, o órgano de contratación deberá ter establecido os criterios obxectivos de solvencia, de entre os sinalados nos artigos 75 a 79, de acordo cos cales serán elixidos os candidatos que serán invitados a presentar proposicións.

2. O órgano de contratación sinalará o número mínimo de empresarios que invitará a participar no procedemento, que non poderá ser inferior a cinco. Se así o xulga procedente, o órgano de contratación poderá igualmente fixar o número máximo de candidatos que invitará a presentar oferta.

En calquera caso, o número de candidatos invitados debe ser suficiente

para garantir unha competencia efectiva.

3. Os criterios ou normas obxectivos e non discriminatorios de acordo cos cales se seleccionarán os candidatos, así como o número mínimo e, se é o caso, o número máximo daqueles que invitará a presentar proposicións indicaranse no anuncio de licitación.

Artigo 164. Solicitudes de participación.

1. Nos procedementos de adxudicación de contratos suxeitos a regulación harmonizada, o prazo de recepción das solicitudes de participación non poderá ser inferior a trinta e sete días, a partir da data do envío do anuncio ao «Diario Oficial de la Unión Europea». Se se trata de contratos de concesión de obra pública, este prazo non poderá ser inferior a cincuenta e dous días. Este prazo poderase reducir en sete días cando os anuncios se envíen por medios electrónicos, informáticos e telemáticos.

Nestes casos, a publicación da licitación no «Boletín Oficial del Estado» débese facer cunha antelación mínima equivalente ao prazo fixado para a presentación das solicitudes de participación no número seguinte.

2. Se se trata de contratos non suxeitos a regulación harmonizada, o prazo para a presentación de solicitudes de participación será, como mínimo, de dez días, contados desde a publicación do anuncio.

3. As solicitudes de participación deberán ir acompañadas da documentación a que se refire o artigo 146.1.

Artigo 165. Selección de solicitantes.

1. O órgano de contratación, unha vez comprobada a personalidade e solvencia dos solicitantes, seleccionará os que deban pasar á seguinte fase, que invitará, simultaneamente e por escrito, a presentar as súas proposicións no prazo que proceda conforme o sinalado no artigo 167.

2. O número de candidatos invitados a presentar proposicións deberá ser igual, polo menos, ao mínimo que, se é o caso, se fixase previamente. Cando o número de candidatos que cumpran os criterios de selección sexa inferior a ese número mínimo, o órgano de contratación poderá continuar o procedemento cos que reúnan as condicións exixidas, sen que se poida invitar empresarios que non solicitasen participar nel, ou candidatos que non posúan esas condicións.

Artigo 166. Contido das invitacións e información aos invitados.

1. As invitacións conterán unha referencia ao anuncio de licitación publicado e indicarán a data límite para a recepción de ofertas, o

enderezo ao cal se deban enviar e a lingua en que deban estar redactadas, se se admite algunha outra ademais do castelán, os criterios de adxudicación do contrato que se terán en conta e a súa ponderación relativa ou, se é o caso, a orde decrecente de importancia atribuída a estes, se non figurasen no anuncio de licitación, e o lugar, día e hora da apertura de proposicións.

2. A invitación aos candidatos incluírá un exemplar dos pregos e copia da documentación complementaria, ou conterá as indicacións pertinentes para permitir o acceso a estes documentos, cando estes se puxesen directamente á súa disposición por medios electrónicos, informáticos e telemáticos de acordo co disposto no número 1 do artigo seguinte.

3. Cando os pregos ou a documentación complementaria estean en poder dunha entidade ou órgano distinto do que tramita o procedemento, a invitación precisará a forma en que se pode solicitar esta documentación e, se é o caso, a data límite para isto, así como o importe e as modalidades de pagamento da cantidade que, se é o caso, se teña que aboar. Os servizos competentes remitirán esta documentación sen demora aos interesados tras a recepción da súa solicitude.

4. Os órganos de contratación ou os servizos competentes deberán facilitar, antes dos seis días anteriores á data límite fixada para a recepción de ofertas, a información suplementaria sobre os pregos ou sobre a documentación complementaria que lles soliciten coa debida antelación os candidatos.

5. Será igualmente de aplicación neste procedemento o previsto no artigo 158.3.

Artigo 167. Proposicións.

1. O prazo de recepción de ofertas nos procedementos relativos a contratos suxeitos a regulación harmonizada non poderá ser inferior a corenta días, contados a partir da data de envío da invitación escrita. Este prazo poderase reducir en cinco días cando se ofrezca acceso por medios electrónicos, informáticos e telemáticos aos pregos e á documentación complementaria.

Se se enviase o anuncio previo a que se refire o artigo 141, o prazo poderá reducirse, como norma xeral, ata trinta e seis días ou, en casos excepcionais debidamente xustificados, ata vinte e dous días. Esta redución do prazo só será admisible cando o anuncio de información previa se enviase para a súa publicación antes dos cincuenta e dous días e despois dos doce meses anteriores á data de envío do anuncio de licitación, sempre que nel se incluíse, de estar dispoñible, toda a información exixida para este.

2. Nos procedementos relativos a contratos non suxeitos a regulación harmonizada o prazo para a presentación de proposicións non será inferior a quince días, contados desde a data de envío da invitación.

Artigo 168. Adxudicación.

Na adxudicación do contrato será de aplicación o previsto nos artigos 160 e 161, salvo o que se refire á necesidade de cualificar previamente a documentación a que se refire o artigo 146.

Sección 4.ª Procedemento negociado

Artigo 169. Caracterización.

1. No procedemento negociado a adxudicación recaerá no licitador xustificadamente elixido polo órgano de contratación, tras efectuar consultas con diversos candidatos e negociar as condicións do contrato cun ou con varios deles.

2. O procedemento negociado será obxecto de publicidade previa nos casos previstos no artigo 177, nos cales será posible a presentación de ofertas en concorrencia por calquera empresario interesado. Nos restantes supostos, non será necesario dar publicidade ao procedemento, asegurándose a concorrencia mediante o cumprimento do previsto no artigo 178.1.

Subsección 1.ª Supostos de aplicación

Artigo 170. Supostos xerais.

Nos termos que se establecen para cada tipo de contrato nos artigos seguintes, os contratos que subscriban as administracións públicas poderanse adxudicar mediante procedemento negociado nos seguintes casos:

a) Cando as proposicións ou ofertas económicas nos procedementos abertos, restrinxidos ou de diálogo competitivo seguidos previamente sexan irregulares ou inaceptables por ter sido presentados por empresarios carentes de aptitude, por incumprimento nas ofertas das obrigas legais relativas á fiscalidade, protección do ambiente e condicións de traballo a que se refire o artigo 119, por infrinxir as condicións para a presentación de variantes ou melloras, ou por incluír valores anormais ou desproporcionados, sempre que non se modifiquen substancialmente as condicións orixinais do contrato.

b) En casos excepcionais, cando se trate de contratos en que, por razón das súas características ou dos riscos que entrañen, non se poida determinar previamente o prezo global.

c) Cando, tras se ter seguido un procedemento aberto ou restrinxido, non se presentase ningunha oferta ou candidatura, ou as ofertas non sexan adecuadas, sempre que as condicións iniciais do contrato non se modifiquen substancialmente. Tratándose de contratos suxeitos a regulación harmonizada, remitirase un informe á Comisión da Unión Europea, se esta así o solicita.

d) Cando, por razóns técnicas ou artísticas ou por motivos relacionados coa protección de dereitos de exclusiva, o contrato só se poida encomendar a un empresario determinado.

e) Cando unha imperiosa urxencia, resultante de acontecementos imprevisibles para o órgano de contratación e non imputables a este, demande unha pronta execución do contrato que non se poida lograr mediante a aplicación da tramitación de urxencia regulada no artigo 112.

f) Cando o contrato fose declarado secreto ou reservado, ou cando a súa execución deba ir acompañada de medidas de seguridade especiais conforme a lexislación vixente, ou cando o exixa a protección dos intereses esenciais da seguridade do Estado e así se declarase de conformidade co previsto no artigo 13.2.d).

g) Cando se trate de contratos incluídos no ámbito do artigo 346 do Tratado de funcionamento da Unión Europea.

Artigo 171. Contratos de obras.

Ademais de nos casos previstos no artigo 170, os contratos de obras poderanse adxudicar por procedemento negociado nos seguintes supostos:

a) Cando as obras se realicen unicamente con fins de investigación, experimentación ou perfeccionamento e non co obxecto de obter unha rendibilidade ou de cubrir os custos de investigación ou de desenvolvemento.

b) Cando se trate de obras complementarias que non figuren no proxecto nin no contrato, ou no proxecto de concesión e no seu contrato inicial, pero que debido a unha circunstancia que non puido prever un poder adxudicador dilixente pasen a ser necesarias para executar a obra tal e como estaba descrita no proxecto ou no contrato sen modificala, e cuxa execución se confíe ao contratista da obra principal ou ao concesionario da obra pública de acordo cos prezos que rexan para o contrato primitivo ou que, de ser o caso, se fixen contraditoriamente, sempre que as obras non se poidan separar técnica ou economicamente do contrato primitivo sen causar grandes inconvenientes ao órgano de contratación ou que, aínda que resulten separables, sexan estritamente necesarias para o seu perfeccionamento, e que o importe acumulado das obras complementarias non supere o 50 por cento do importe primitivo do contrato.

c) Cando as obras consistan na repetición doutras similares adxudicadas por procedemento aberto ou restrinxido ao mesmo contratista polo órgano de contratación, sempre que se axusten a un proxecto base que

fose obxecto do contrato inicial adxudicado polos ditos procedementos, que a posibilidade de facer uso deste procedemento estea indicada no anuncio de licitación do contrato inicial e que o importe das novas obras se computase ao fixar a contía total do contrato.

Unicamente se poderá recorrer a este procedemento durante un período de tres anos, a partir da formalización do contrato inicial. d) En todo caso, cando o seu valor estimado sexa inferior a un millón de euros.

Artigo 172. Contratos de xestión de servizos públicos.

Ademais de nos supostos previstos no artigo 170, poderá acudirse ao procedemento negociado para adxudicar contratos de xestión de servizos públicos nos seguintes casos:

- a) Cando se trate de servizos públicos respecto dos cales non sexa posible promover concorrencia na oferta.
- b) Os de xestión de servizos cuxo orzamento de gastos de primeiro establecemento se prevexa inferior a 500.000 euros e o seu prazo de duración sexa inferior a cinco anos.
- c) Os relativos á prestación de asistencia sanitaria concertados con medios alleos, derivados dun convenio de colaboración entre as administracións públicas ou dun contrato marco, sempre que este fose adxudicado con suxeición ás normas desta lei.

Artigo 173. Contratos de subministración.

Ademais de nos casos previstos no artigo 170, os contratos de subministración poderán adxudicarse mediante o procedemento negociado nos seguintes supostos:

- a) Cando se trate da adquisición de bens mobles integrantes do patrimonio histórico español, logo de seren valorados pola Xunta de Cualificación, Valoración e Exportación de Bens do Patrimonio Histórico Español ou organismo recoñecido para o efecto das comunidades autónomas, que se destinen a museos, arquivos ou bibliotecas.
- b) Cando os produtos se fabriquen exclusivamente para fins de investigación, experimentación, estudo ou desenvolvemento; esta condición non se aplica á produción en serie destinada a establecer a viabilidade comercial do produto ou a recuperar os custos de investigación e desenvolvemento.
- c) Cando se trate de entregas complementarias efectuadas polo proveedor inicial que constitúan ben unha reposición parcial de subministracións ou instalacións de uso corrente, ou ben unha ampliación das subministracións ou instalacións existentes, se o cambio de proveedor obriga o órgano de contratación a adquirir material con características técnicas diferentes, dando lugar a incompatibilidades ou a dificultades técnicas de uso e de mantemento desproporcionadas. A duración de tales contratos, así como a dos contratos renovables, non poderá, por regra xeral, ser superior a tres anos.

d) Cando se trate da adquisición en mercados organizados ou bolsas de materias primas de subministracións que coticen nestes.

e) Cando se trate dunha subministración concertada en condicións especialmente vantaxosas cun proveedor que cese definitivamente nas súas actividades comerciais, ou cos administradores dun concurso, ou a través dun acordo xudicial ou un procedemento da mesma natureza.

f) En todo caso, cando o seu valor estimado sexa inferior a 100.000 euros.

Artigo 174. Contratos de servizos.

Ademais de nos casos previstos no artigo 170, os contratos de servizos poderanse adxudicar por procedemento negociado nos seguintes supostos:

a) Cando, debido ás características da prestación, especialmente nos contratos que teñan por obxecto prestacións de carácter intelectual e nos comprendidos na categoría 6 do anexo II, non sexa posible establecer as súas condicións coa precisión necesaria para adxudicalo por procedemento aberto ou restrinxido.

b) Cando se trate de servizos complementarios que non figuren no proxecto nin no contrato pero que, debido a unha circunstancia que non puido ser prevista por un poder adxudicador dilixente, pasen a ser necesarios para executar o servizo tal e como estaba descrito no proxecto ou no contrato sen modificalo, e cuxa execución se confíe ao empresario ao cal se adxudicou o contrato principal de acordo cos prezos que rexan para este ou que, se é o caso, se fixen contraditoriamente, sempre que os servizos non se poidan separar técnica ou economicamente do contrato primitivo sen causar grandes inconvenientes ao órgano de contratación ou que, aínda que resulten separables, sexan estritamente necesarios para o seu perfeccionamento e que o importe acumulado dos servizos complementarios non supere o 50 por cento do importe primitivo do contrato.

c) Cando os servizos consistan na repetición doutros similares adxudicados por procedemento aberto ou restrinxido ao mesmo contratista polo órgano de contratación, sempre que se axusten a un proxecto base que fose obxecto do contrato inicial adxudicado polos ditos procedementos, que a posibilidade de facer uso deste procedemento estea indicada no anuncio de licitación do contrato inicial e que o importe dos novos servizos se computase ao fixar a contía total do contrato.

Unicamente se poderá recorrer a este procedemento durante un período de tres anos a partir da formalización do contrato inicial.

d) Cando o contrato en cuestión sexa a consecuencia dun concurso e, de acordo coas normas aplicables, deba adxudicarse ao gañador. En caso de que existan varios gañadores, deberán ser invitados todos eles a participar nas negociacións.

e) En todo caso, cando o seu valor estimado sexa inferior a 100.000 euros.

Artigo 175. Outros contratos.

Salvo que se dispoña outra cousa nas normas especiais polas cales se regulen, os restantes contratos das administracións públicas poderán ser adxudicados por procedemento negociado nos casos previstos no artigo 170 e, ademais, cando o seu valor estimado sexa inferior a 100.000 euros.

Subsección 2.ª Tramitación

Artigo 176. Delimitación da materia obxecto de negociación.

No prego de cláusulas administrativas particulares determinaranse os aspectos económicos e técnicos que, se é o caso, deban ser obxecto de negociación coas empresas.

Artigo 177. Anuncio de licitación e presentación de solicitudes de participación.

1. Cando se acuda ao procedemento negociado por concorreren as circunstancias previstas nas alíneas a) e b) do artigo 170, na alínea a) do artigo 171, ou na alínea a) do artigo 174, o órgano de contratación deberá publicar un anuncio de licitación na forma prevista no artigo 142.

Poderase prescindir da publicación do anuncio cando se acuda ao procedemento negociado por se teren presentado ofertas irregulares ou inaceptables nos procedementos antecedentes, sempre que na negociación se inclúan todos os licitadores que no procedemento aberto ou restrinxido, ou no procedemento de diálogo competitivo seguido con anterioridade, presentasen ofertas conformes cos requisitos formais exixidos, e só eles.

2. Igualmente, nos contratos non suxeitos a regulación harmonizada que se poidan adxudicar por procedemento negociado por ser a súa contía inferior á indicada nos artigos 171, alínea d), 172, alínea b), 173, alínea f), 174, alínea e) e 175, deberán publicarse anuncios conforme o previsto no artigo 142 cando o seu valor estimado sexa superior a 200.000 euros, se se trata de contratos de obras, ou a 60.000 euros, cando se trate doutros contratos.

3. Serán de aplicación ao procedemento negociado, nos casos en que se proceda á publicación de anuncios de licitación, as normas contidas nos artigos 163 a 166, ambos incluídos. Non obstante, en caso de que se decida limitar o número de empresas que se invitarán a negociar, deberá terse en conta o sinalado no número 1 do artigo seguinte.

Artigo 178. Negociación dos termos do contrato.

1. No procedemento negociado será necesario solicitar ofertas, polo menos, a tres empresas capacitadas para a realización do obxecto do contrato, sempre que isto sexa posible.
2. Os órganos de contratación poderán articular o procedemento negociado en fases sucesivas, co fin de reducir progresivamente o número de ofertas que se van negociar mediante a aplicación dos criterios de adxudicación sinalados no anuncio de licitación ou no prego de condicións, indicándose nestes se se vai facer uso desta facultade. O número de solucións que cheguen ata a fase final deberá ser o suficientemente amplo como para garantir unha competencia efectiva, sempre que se presentase un número suficiente de solucións ou de candidatos adecuados.
3. Durante a negociación, os órganos de contratación velarán porque todos os licitadores reciban igual trato. En particular, non facilitarán, de forma discriminatoria, información que poida dar vantaxes a determinados licitadores con respecto ao resto.
4. Os órganos de contratación negociarán cos licitadores as ofertas que estes presentasen para adaptalas aos requisitos indicados no prego de cláusulas administrativas particulares e no anuncio de licitación, se é o caso, e nos posibles documentos complementarios, co fin de identificar a oferta economicamente máis vantaxosa.
5. No expediente deberase deixar constancia das invitacións cursadas, das ofertas recibidas e das razóns para a súa aceptación ou rexeitamento.

Sección 5.ª Diálogo competitivo

Artigo 179. Caracterización.

1. No diálogo competitivo, o órgano de contratación dirixe un diálogo cos candidatos seleccionados, logo de solicitude destes, co fin de desenvolver unha ou varias solucións susceptibles de satisfacer as súas necesidades e que servirán de base para que os candidatos elixidos presenten unha oferta.
2. Os órganos de contratación poderán establecer primas ou compensacións para os participantes no diálogo.

Artigo 180. Supostos de aplicación.

1. O diálogo competitivo poderase utilizar no caso de contratos particularmente complexos cando o órgano de contratación considere que o uso do procedemento aberto ou o do restrinxido non permite unha adecuada adxudicación do contrato.

2. Para estes efectos, considerarase que un contrato é particularmente complexo cando o órgano de contratación non se encontre obxectivamente capacitado para definir, de acordo coas alíneas b), c) ou d) do número 3 do artigo 117, os medios técnicos aptos para satisfacer as súas necesidades ou obxectivos, ou para determinar a cobertura xurídica ou financeira dun proxecto.

3. Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado a que se refire o artigo 11 adxudicaranse por este procedemento, sen prexuízo de que se poida seguir o procedemento negociado con publicidade no caso previsto no artigo 170.a).

Artigo 181. Apertura do procedemento e solicitudes de participación.

1. Os órganos de contratación publicarán un anuncio de licitación no cal darán a coñecer as súas necesidades e requisitos, que definirán neste anuncio ou nun documento descritivo.

2. Serán de aplicación neste procedemento as normas contidas nos artigos 163 a 165, ambos incluídos. Non obstante, en caso de que se decida limitar o número de empresas ás cales se invitará a tomar parte no diálogo, este non poderá ser inferior a tres.

3. As invitacións a tomar parte no diálogo conterán unha referencia ao anuncio de licitación publicado e indicarán a data e o lugar de inicio da fase de consulta, a lingua ou linguas utilizables, se se admite algunha outra, ademais do castelán, os documentos relativos ás condicións de aptitude que, se é o caso, se deban xuntar, e a ponderación relativa dos criterios de adxudicación do contrato ou, se é o caso, a orde decrecente de importancia dos ditos criterios, se non figuran no anuncio de licitación. Serán aplicables as disposicións dos números 2 a 5 do artigo 166, en canto á documentación que debe acompañar as invitacións, aínda que as referencias aos pregos se deben entender feitas ao documento descritivo, e o prazo límite previsto no número 4 para facilitar información suplementaria se entenderá referido aos seis días anteriores á data fixada para o inicio da fase de diálogo.

Artigo 182. Diálogo cos candidatos.

1. O órgano de contratación desenvolverá, cos candidatos seleccionados, un diálogo cuxo fin será determinar e definir os medios adecuados para satisfacer as súas necesidades. No transcurso deste diálogo, poderán debaterse todos os aspectos do contrato cos candidatos seleccionados.

2. Durante o diálogo, o órgano de contratación dará un trato igual a todos os licitadores e, en particular, non facilitará, de forma discriminatoria,

información que lles poida dar vantaxes a determinados licitadores con respecto ao resto.

O órgano de contratación non poderá revelar aos demais participantes as solucións propostas por un participante ou outros datos confidenciais que este lles comunique sen previo acordo deste.

3. O procedemento poderase articular en fases sucesivas co fin de reducir progresivamente o número de solucións que se van examinar durante a fase de diálogo mediante a aplicación dos criterios indicados no anuncio de licitación ou no documento descritivo; nestes indicárase se se vai facer uso desta posibilidade. O número de solucións que se examinen na fase final deberá ser o suficientemente amplo como para garantir unha competencia efectiva entre elas, sempre que se presentasen un número suficiente de solucións ou de candidatos adecuados.

4. O órgano de contratación proseguirá o diálogo ata que se encontre en condicións de determinar, despois de comparalas, se é preciso, as solucións que poidan responder ás súas necesidades.

Tras declarar pechado o diálogo e seren informados disto todos os participantes, o órgano de contratación invitaraos a que presenten a súa oferta final, baseada na solución ou solucións presentadas e especificadas durante a fase de diálogo, indicando a data límite, o enderezo ao cal se deba enviar e a lingua ou linguas en que poidan estar redactadas, de se admitir algunha outra ademais do castelán.

Artigo 183. Presentación e exame das ofertas.

1. As ofertas deben incluír todos os elementos requiridos e necesarios para a realización do proxecto.

O órgano de contratación poderá solicitar precisións ou aclaracións sobre as ofertas presentadas, axustes nestas ou información complementaria relativa a elas, sempre que isto non supoña unha modificación dos seus elementos fundamentais que implique unha variación que poida falsear a competencia ou ter un efecto discriminatorio.

2. O órgano de contratación avaliará as ofertas presentadas polos licitadores en función dos criterios de adxudicación establecidos no anuncio de licitación ou no documento descritivo e seleccionará a oferta economicamente máis vantaxosa. Para esta valoración deberán tomarse en consideración, necesariamente, varios criterios, sen que sexa posible adxudicar o contrato unicamente baseándose no prezo ofertado.

3. O órgano de contratación poderá requirir o licitador cuxa oferta se considere máis vantaxosa economicamente para que aclare determinados

aspectos desta ou ratifique os compromisos que figuran nela, sempre que con isto non se modifiquen elementos substanciais da oferta ou da licitación, se falsee a competencia ou se produza un efecto discriminatorio.

Sección 6.ª Normas especiais aplicables aos concursos de proxectos

Artigo 184. Ámbito de aplicación.

1. Son concursos de proxectos os procedementos encamiñados á obtención de planos ou proxectos, principalmente nos campos da arquitectura, o urbanismo, a enxeñaría e o procesamento de datos, a través dunha selección que, tras a correspondente licitación, se encomenda a un xurado.

2. As normas da presente sección aplicaranse aos concursos de proxectos que respondan a un dos tipos seguintes:

a) Concursos de proxectos organizados no marco dun procedemento de adxudicación dun contrato de servizos.

b) Concursos de proxectos con primas de participación ou pagamentos aos participantes.

3. Non se aplicarán as normas da presente sección aos concursos de proxectos que se encontren en casos equiparables aos previstos no artigo 4 e no número 2 do artigo 13.

4. Considéranse suxeitos a regulación harmonizada os concursos de proxectos cuxa contía sexa igual ou superior aos limiares fixados no artigo 16 en función do órgano que efectúe a convocatoria.

A contía dos concursos de proxectos calcularase aplicando as seguintes regras aos supostos previstos no número 2 deste artigo: no caso da alínea a), terase en conta o valor estimado do contrato de servizos e as eventuais primas de participación ou pagamentos aos participantes; no caso previsto na alínea b) teranse en conta o importe total dos pagamentos e primas, incluíndo o valor estimado do contrato de servizos que se puiden adxudicar posteriormente de acordo coa alínea d) do artigo 174, se o órgano de contratación non exclúe esta adxudicación no anuncio do concurso.

Artigo 185. Bases do concurso.

As normas relativas á organización dun concurso de proxectos estableceranse de conformidade co regulado na presente sección e poranse á disposición dos que estean interesados en participar nel.

Artigo 186. Participantes.

En caso de que se decida limitar o número de participantes, a selección destes deberase efectuar aplicando criterios obxectivos, claros e non discriminatorios, sen que o acceso á participación se poida limitar a un determinado ámbito territorial, ou a persoas físicas con exclusión das xurídicas ou á inversa. En calquera caso, ao fixar o número de candidatos invitados a participar, deberá terse en conta a necesidade de garantir unha competencia real.

Artigo 187. Publicidade.

1. A licitación do concurso de proxectos publicarase na forma prevista no artigo 142.

2. Os resultados do concurso publicaranse na forma prevista no artigo 154.

Artigo 188. Decisión do concurso.

1. O xurado estará composto por persoas físicas independentes dos participantes no concurso de proxectos.

2. Cando se exixa unha cualificación profesional específica para participar nun concurso de proxectos, polo menos un terzo dos membros do xurado deberá posuír a dita cualificación ou outra equivalente.

3. O xurado adoptará as súas decisións ou ditames con total independencia, sobre a base de proxectos que lle serán presentados de forma anónima, e atendendo unicamente aos criterios indicados no anuncio de realización do concurso.

4. O xurado terá autonomía de decisión ou de ditame.

5. O xurado fará constar nun informe, asinado polos seus membros, a clasificación dos proxectos, tendo en conta os méritos de cada proxecto, xunto coas súas observacións e calquera aspecto que requira aclaración.

6. Deberase respectar o anonimato ata que o xurado emita o seu ditame ou decisión.

7. De ser necesario, poderanse invitar os participantes para que respondan a preguntas que o xurado inclúise na acta para aclarar calquera aspecto dos proxectos; e deberase elaborar unha acta completa do diálogo entre os membros do xurado e os participantes.

8. Coñecido o ditame do xurado e tendo en conta o contido da clasificación e da acta a que se refire o artigo anterior, o órgano de contratación procederá á adxudicación, que deberá ser motivada se non

se axusta á proposta ou propostas do xurado.

9. No non previsto por esta sección, o concurso dos proxectos rexerase polas

disposicións reguladoras da contratación de servizos.

Capítulo II. Adxudicación doutros contratos do sector público

Sección 1.ª Normas aplicables polos poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas

Artigo 189. Delimitación xeral.

Os poderes adxudicadores que non teñan o carácter de administracións públicas aplicarán, para a adxudicación dos seus contratos, as normas da presente sección.

Artigo 190. Adxudicación dos contratos suxeitos a regulación harmonizada.

1. A adxudicación dos contratos suxeitos a regulación harmonizada rexerase polas normas establecidas no capítulo anterior coas seguintes adaptacións:

a) Non serán de aplicación as normas establecidas no segundo parágrafo do número 2 do artigo 150 sobre intervención do comité de expertos para a valoración de criterios subxectivos; nos números 1 e 2 do artigo 152 sobre criterios para apreciar o carácter anormal ou desproporcionado das ofertas; no artigo 156 sobre formalización dos contratos sen prexuízo de que se deba observar o prazo establecido no seu número 3 e o previsto no número 5; no artigo 160 sobre exame das proposicións e proposta de adxudicación, e no artigo 172 sobre os supostos en que é posible acudir a un procedemento negociado para adxudicar contratos de xestión de servizos públicos.

b) Non será preciso publicar as licitacións e adxudicacións nos diarios oficiais nacionais a que se refiren o parágrafo primeiro do número 1 do artigo 142 e o parágrafo primeiro do número 2 do artigo 154, entendéndose que se satisfai o principio de publicidade mediante a publicación efectuada no «Diario Oficial de la Unión Europea» e a inserción da correspondente información na plataforma de contratación a que se refire o artigo 334 ou no sistema equivalente xestionado pola Administración pública da cal dependa a entidade contratante, sen prexuízo da utilización de medios adicionais con carácter voluntario.

2. Se, por razóns de urxencia, resulta impracticable o cumprimento dos prazos mínimos establecidos, será de aplicación o previsto no artigo 112.2.b) sobre redución de prazos.

Artigo 191. Adxudicación dos contratos que non estean suxeitos a

regulación harmonizada.

Na adxudicación de contratos non suxeitos a regulación harmonizada serán de aplicación as seguintes disposicións:

a) A adxudicación estará sometida, en todo caso, aos principios de publicidade, concorrência, transparencia, confidencialidade, igualdade e non discriminación.

b) Os órganos competentes das entidades a que se refire esta sección aprobarán unhas instrucións, de obrigado cumprimento no seu ámbito interno, nas cales se regulen os procedementos de contratación de forma que quede garantida a efectividade dos principios enunciados na alínea anterior e que o contrato é adxudicado a quen presente a oferta economicamente máis vantaxosa. Estas instrucións deben pórse á disposición de todos os interesados en participar nos procedementos de adxudicación de contratos regulados por elas, e publicarse no perfil de contratante da entidade.

No ámbito do sector público estatal, a aprobación das instrucións requirirá o informe previo da Avogadía do Estado.

c) Entenderanse cumpridas as exixencias derivadas do principio de publicidade coa inserción da información relativa á licitación dos contratos cuxo importe supere os 50.000 euros no perfil do contratante da entidade, sen prexuízo de que as instrucións internas de contratación poidan arbitrar outras modalidades, alternativas ou adicionais, de difusión.

Sección 2.ª Normas aplicables por outros entes, organismos e entidades do sector público

Artigo 192. Réxime de adxudicación de contratos.

1. Os entes, organismos e entidades do sector público que non teñan a consideración de poderes adxudicadores deberán axustarse, na adxudicación dos contratos, aos principios de publicidade, concorrência, transparencia, confidencialidade, igualdade e non discriminación.

2. A adxudicación dos contratos deberase efectuar de forma que recaia na oferta economicamente máis vantaxosa.

3. Nas instrucións internas en materia de contratación que aproben estas entidades disporase o necesario para asegurar a efectividade dos principios enunciados no número 1 deste artigo e a directriz establecida no número 2. Estas instrucións deben pórse á disposición de todos os interesados en participar nos procedementos de adxudicación de contratos regulados por elas, e publicarse no perfil de contratante da

entidade.

No ámbito do sector público estatal, deberase emitir informe sobre estas instrucións antes de ser aprobadas polo órgano a que corresponda o asesoramento xurídico da correspondente entidade.

Sección 3.ª Normas aplicables na adxudicación de contratos subvencionados

Artigo 193. Adxudicación de contratos subvencionados.

A adxudicación dos contratos subvencionados a que se refire o artigo 17 desta lei rexeráse polas normas establecidas no artigo 190.

LIBRO IV. EFECTOS, CUMPRIMENTO E EXTINCIÓN DOS CONTRATOS ADMINISTRATIVOS

TÍTULO I. NORMAS XERAIS

Capítulo I. Efectos dos contratos

Artigo 208. Réxime xurídico.

Os efectos dos contratos administrativos rexeráse polas normas a que fai referencia o artigo 19.2 e polos pregos de cláusulas administrativas e de prescricións técnicas, xerais e particulares.

Artigo 209. Vinculación ao contido contractual.

Os contratos deberanse cumprir a teor das súas cláusulas, sen prexuízo das prerrogativas establecidas pola lexislación en favor das administracións públicas.

Capítulo II. Prerrogativas da Administración pública nos contratos administrativos

Artigo 210. Enumeración.

Dentro dos límites e con suxeición aos requisitos e efectos sinalados na presente lei,

o órgano de contratación ten a prerrogativa de interpretar os contratos administrativos, resolver as dúbidas que ofrezca o seu cumprimento, modificalos por razóns de interese público, acordar a súa resolución e determinar os efectos desta.

Artigo 211. Procedemento de exercicio.

1. Nos procedementos que se instrúan para a adopción de acordos relativos á interpretación, modificación e resolución do contrato deberá darse audiencia ao contratista.

2. Na Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais os acordos a que se refire o número anterior deberán ser adoptados co informe previo do servizo xurídico correspondente, salvo nos casos previstos nos artigos 99 e 213.

3. Non obstante o anterior, será preceptivo o informe do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma respectiva nos casos de:

a) Interpretación, nulidade e resolución, cando o contratista formule oposición.

b) Modificacións do contrato, cando a súa contía, illada ou conxuntamente, sexa superior a un 10 por cento do prezo primitivo do contrato, cando este sexa igual ou superior a 6.000.000 de euros.

4. Os acordos que adopte o órgano de contratación porán fin á vía administrativa e serán inmediatamente executivos.

Capítulo III. Execución dos contratos

Artigo 212. Execución defectuosa e demora.

1. Os pregos ou o documento contractual poderán prever penalidades para o caso de cumprimento defectuoso da prestación obxecto deste ou para o suposto de incumprimento dos compromisos ou das condicións especiais de execución do contrato que se establecesen conforme os artigos 64.2 e 118.1. Estas penalidades deberán ser proporcionais á gravidade do incumprimento e a súa contía non poderá ser superior ao 10 por 100 do orzamento do contrato.

2. O contratista está obrigado a cumprir o contrato dentro do prazo total fixado para a súa realización, así como dos prazos parciais sinalados para a súa execución sucesiva.

3. A constitución en mora do contratista non precisará intimación previa por parte da Administración.

4. Cando o contratista, por causas imputables a el, incorra en demora respecto ao cumprimento do prazo total, a Administración poderá optar indistintamente pola resolución do contrato ou pola imposición das penalidades diarias na proporción de 0,20 euros por cada 1.000 euros do prezo do contrato.

O órgano de contratación poderá acordar a inclusión no prego de cláusulas administrativas particulares dunhas penalidades distintas ás

enumeradas no parágrafo anterior cando, atendendo ás especiais características do contrato, se considere necesario para a súa correcta execución e así se xustifique no expediente.

5. Cada vez que as penalidades por demora alcancen un múltiplo do 5 por 100 do prezo do contrato, o órgano de contratación estará facultado para proceder á súa resolución ou acordar a continuidade da súa execución con imposición de novas penalidades.

6. A Administración terá a mesma facultade a que se refire o número anterior respecto ao incumprimento por parte do contratista dos prazos parciais, cando se previse no prego de cláusulas administrativas particulares ou cando a demora no cumprimento daqueles faga presumir razoablemente a imposibilidade de cumprir o prazo total.

7. Cando o contratista, por causas imputables a el, incumpra a execución parcial das prestacións definidas no contrato, a Administración poderá optar, indistintamente, pola súa resolución ou pola imposición das penalidades que, para tales supostos, se determinen no prego de cláusulas administrativas particulares.

8. As penalidades imporanse por acordo do órgano de contratación, adoptado por proposta do responsable do contrato, de estar designado, que será inmediatamente executivo, e faranse efectivas mediante dedución das cantidades que, en concepto de pagamento total ou parcial, se deban aboar ao contratista ou sobre a garantía que, se é o caso, se constituíse, cando non se poidan deducir das mencionadas certificacións.

Artigo 213. Resolución por demora e prórroga dos contratos.

1. No suposto a que se refire o artigo anterior, se a Administración opta pola resolución esta deberá ser acordada polo órgano de contratación ou por aquel que teña atribuída esta competencia nas comunidades autónomas, sen outro trámite preceptivo que a audiencia do contratista e, cando se formule oposición por parte deste, o ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma respectiva.

2. Se o atraso for producido por motivos non imputables ao contratista e este ofrece cumprir os seus compromisos dándolle prórroga do tempo que se lle sinalara, a Administración concederá un prazo que será, polo menos, igual ao tempo perdido, a non ser que o contratista pida outro menor.

Artigo 214. Indemnización de danos e perdas.

1. Será obriga do contratista indemnizar todos os danos e perdas que se

causen a terceiros como consecuencia das operacións que requira a execución do contrato.

2. Cando tales danos e perdas fosen ocasionados como consecuencia inmediata e directa dunha orde da Administración, esta será responsable dentro dos límites sinalados nas leis. Tamén será a Administración responsable dos danos que se causen a terceiros como consecuencia dos vicios do proxecto elaborado por ela mesma no contrato de obras ou no de subministración de fabricación.

3. Os terceiros poderán requirir previamente, dentro do ano seguinte á produción do feito, o órgano de contratación para que este, oído o contratista, se pronuncie sobre a cal das partes contratantes lle corresponde a responsabilidade dos danos. O exercicio desta facultade interrompe o prazo de prescrición da acción.

4. A reclamación daqueles formularase, en todo caso, conforme o procedemento establecido na lexislación aplicable a cada suposto.

Artigo 215. Principio de risco e ventura.

A execución do contrato realizarase a risco e ventura do contratista, sen prexuízo do establecido para o de obras no artigo 231, e do pactado nas cláusulas de repartición de risco que se inclúan nos contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado.

Artigo 216. Pagamento do prezo.

1. O contratista terá dereito ao aboamento da prestación realizada nos termos establecidos nesta lei e no contrato, consonte o prezo convindo.

2. O pagamento do prezo poderase facer de maneira total ou parcial, mediante aboamentos á conta ou, no caso de contratos de tracto sucesivo, mediante pagamento en cada un dos vencementos que se estipulasen.

3. O contratista terá tamén dereito a percibir aboamentos á conta polo importe das operacións preparatorias da execución do contrato e que estean comprendidas no seu obxecto, nas condicións sinaladas nos respectivos pregos; os referidos pagamentos deberanse asegurar mediante a prestación de garantía.

4. A Administración terá a obriga de aboar o prezo dentro dos trinta días seguintes á data da expedición das certificacións de obras ou dos correspondentes documentos que acrediten a realización total ou parcial do contrato, sen prexuízo do prazo especial establecido no artigo 222.4, e, se se demora, deberá aboar ao contratista, a partir do cumprimento do

dito prazo de trinta días, os xuros de demora e a indemnización polos custos de cobramento nos termos previstos na Lei 3/2004, do 29 de decembro, pola que se establecen medidas de loita contra a morosidade nas operacións comerciais. Cando non proceda a expedición de certificación de obra e a data de recibo da factura ou solicitude de pagamento equivalente se preste a dúbida ou sexa anterior á recepción das mercadorías ou á prestación dos servizos, o prazo de trinta días contarase desde a dita data de recepción ou prestación.

5. Se a demora no pagamento for superior a catro meses, o contratista poderá proceder, se for o caso, á suspensión do cumprimento do contrato, e deberá comunicar á Administración, cun mes de antelación, tal circunstancia, para efectos do recoñecemento dos dereitos que poidan derivar da dita suspensión, nos termos establecidos nesta lei.

6. Se a demora da Administración for superior a oito meses, o contratista terá dereito, así mesmo, a resolver o contrato e ao resarcimento dos prexuízos que como consecuencia disto se lle orixinen.

7. Sen prexuízo do establecido nas normas tributarias e da Seguridade Social, os aboamentos á conta que procedan pola execución do contrato só poderán ser embargados nos seguintes supostos:

a) Para o pagamento dos salarios devengados polo persoal do contratista na execución do contrato e das cotas sociais derivadas destes.

b) Para o pagamento das obrigas contraídas polo contratista cos subcontratistas e subministradores referidas á execución do contrato.

8. As comunidades autónomas poderán reducir os prazos de trinta días, catro meses e oito meses establecidos nos números 4, 5 e 6 deste artigo.

Artigo 217. Procedemento para facer efectivas as débedas das administracións públicas.

Transcorrido o prazo a que se refire o artigo 216.4 desta lei, os contratistas poderán reclamar por escrito á Administración contratante o cumprimento da obriga de pagamento e, se é o caso, dos xuros de demora. Se, transcorrido o prazo dun mes, a Administración non contestase, entenderase recoñecido o vencemento do prazo de pagamento e os interesados poderán formular recurso contencioso-administrativo contra a inactividade da Administración e solicitar como medida cautelar o pagamento inmediato da débeda. O órgano xudicial adoptará a medida cautelar, salvo que a Administración acredite que non concorren as circunstancias que xustifican o pagamento ou que a contía reclamada non corresponde á que é exixible, caso en que a medida cautelar se limitará a esta última. A sentenza condenará en custas a

Administración demandada no caso de estimación total da pretensión de cobramento.

Artigo 218. Transmisión dos dereitos de cobramento.

1. Os contratistas que, conforme o artigo anterior, teñan dereito de cobramento fronte á Administración, poderán cedelo conforme dereito.
2. Para que a cesión do dereito de cobramento sexa efectiva fronte á Administración, será requisito imprescindible a notificación fidedigna a esta do acordo de cesión.
3. A eficacia das segundas e sucesivas cesións dos dereitos de cobramento cedidos polo contratista quedará condicionada ao cumprimento do disposto no número anterior.
4. Unha vez que a Administración teña coñecemento do acordo de cesión, o mandamento de pagamento deberá ser expedido a favor do cesionario. Antes de que a cesión se poña en coñecemento da Administración, os mandamentos de pagamento a nome do contratista ou do cedente producirán efectos liberatorios.

Capítulo IV. Modificación dos contratos

Artigo 219. Potestade de modificación do contrato.

1. Os contratos administrativos só poderán ser modificados por razóns de interese público nos casos e na forma previstos no título V do libro I, e de acordo co procedemento regulado no artigo 211.

Nestes casos, as modificacións acordadas polo órgano de contratación serán obrigatorias para os contratistas.

2. As modificacións do contrato deberanse formalizar conforme o disposto no artigo 156.

Artigo 220. Suspensión dos contratos.

1. Se a Administración acorda a suspensión do contrato ou aquela tiver lugar pola aplicación do disposto no artigo 216, elaborárase unha acta na cal se consignarán as circunstancias que a motivaron e a situación de feito na execución daquel.
2. Acordada a suspensión, a Administración aboaralle ao contratista os danos e perdas efectivamente sufridos por este.

Capítulo V. Extinción dos contratos

Sección 1.ª Disposición xeral

Artigo 221. Extinción dos contratos.

Os contratos extinguiranse por cumprimento ou por resolución.

Sección 2.ª Cumprimento dos contratos

Artigo 222. Cumprimento dos contratos e recepción da prestación.

1. O contrato entenderase cumprido polo contratista cando este realizase, de acordo cos termos do contrato e á satisfacción da Administración, a totalidade da prestación.

2. En todo caso, a súa constatación exixirá por parte da Administración un acto formal e positivo de recepción ou conformidade dentro do mes seguinte á entrega ou realización do obxecto do contrato, ou no prazo que se determine no prego de cláusulas administrativas particulares por razón das súas características. Á Intervención da Administración correspondente seranlle comunicados, cando isto sexa preceptivo, a data e o lugar do acto, para a súa eventual asistencia en exercicio das súas funcións de comprobación do investimento.

3. Nos contratos fixarase un prazo de garantía contado desde a data de recepción ou conformidade, transcorrido o cal sen obxeccións por parte da Administración, salvo os supostos en que se estableza outro prazo nesta lei ou noutras normas, quedará extinguida a responsabilidade do contratista. Exceptúanse do prazo de garantía aqueles contratos en que pola súa natureza ou características non resulte necesario, o que se deberá xustificar debidamente no expediente de contratación, consignándoo expresamente no prego.

4. Excepto nos contratos de obras, que se rexerán polo disposto no artigo 235, dentro do prazo dun mes, contado desde a data da acta de recepción ou conformidade, deberá acordarse e ser notificada ao contratista a liquidación correspondente do contrato e aboárselle, se é o caso, o saldo resultante. De se producir demora no pagamento do saldo de liquidación, o contratista terá dereito a percibir os xuros de demora e a indemnización polos custos de cobramento nos termos previstos na Lei 3/2004, do 29 de decembro, pola que se establecen medidas de loita contra a morosidade nas operacións comerciais.

Sección 3.ª Resolución dos contratos

Artigo 223. Causas de resolución.

Son causas de resolución do contrato:

- a) A morte ou incapacidade sobrevida do contratista individual ou a extinción da personalidade xurídica da sociedade contratista, sen prexuízo do previsto no artigo 85.
- b) A declaración de concurso ou a declaración de insolvencia en calquera outro procedemento.
- c) O mutuo acordo entre a Administración e o contratista.
- d) A demora no cumprimento dos prazos por parte do contratista e o incumprimento do prazo sinalado na alínea c) do número 2 do artigo 112.
- e) A demora no pagamento por parte da Administración por prazo superior ao establecido no número 6 do artigo 216 ou o inferior que se fixase ao abeiro do seu número 8.
- f) O incumprimento das restantes obrigas contractuais esenciais, cualificadas como tales nos pregos ou no contrato.
- g) A imposibilidade de executar a prestación nos termos inicialmente pactados ou a posibilidade certa de produción dunha lesión grave ao interese público, de se continuar executando a prestación neses termos, cando non sexa posible modificar o contrato conforme o disposto no título V do libro I.
- h) As establecidas expresamente no contrato.
- i) As que se sinalen especificamente para cada categoría de contrato nesta lei.

Artigo 224. Aplicación das causas de resolución.

1. A resolución do contrato será acordada polo órgano de contratación, de oficio ou por instancia do contratista, se é o caso, seguindo o procedemento que nas normas de desenvolvemento desta lei se estableza.

2. A declaración de insolvencia en calquera procedemento e, en caso de concurso, a apertura da fase de liquidación, darán sempre lugar á resolución do contrato.

Nos restantes casos, a resolución poderá ser instada por aquela parte á cal non lle sexa imputable a circunstancia que der lugar a ela, sen prexuízo do establecido no número 7.

3. Cando a causa de resolución sexa a morte ou incapacidade sobrevida do contratista individual, a Administración poderá acordar a continuación

do contrato cos seus herdeiros ou sucesores.

4. A resolución por mutuo acordo só poderá ter lugar cando non concorra outra causa de resolución que sexa imputable ao contratista, e sempre que razóns de interese público fagan innecesaria ou inconveniente a permanencia do contrato.

5. En caso de declaración de concurso e mentres non se producise a apertura da fase de liquidación, a Administración potestativamente continuará o contrato se o contratista presta as garantías suficientes ao xuízo daquela para a súa execución.

6. No suposto de demora a que se refire a alínea e) do artigo anterior, se as penalidades a que dea lugar a demora no cumprimento do prazo alcanzan un múltiplo do 5 por cento do importe do contrato, observarase disposto no artigo 212.5.

7. O incumprimento das obrigas derivadas do contrato por parte da Administración orixinará a resolución daquel só nos casos previstos nesta lei.

Artigo 225. Efectos da resolución.

1. Cando a resolución se produza por mutuo acordo, os dereitos das partes acomodaranse ao validamente estipulado por elas.

2. O incumprimento por parte da Administración das obrigas do contrato determinará para aquela, con carácter xeral, o pagamento dos danos e perdas que por tal causa se irroguen ao contratista.

3. Cando o contrato se resolva por incumprimento culpable do contratista, este deberá indemnizar a Administración polos danos e perdas ocasionados. A indemnización farase efectiva, en primeiro termo, sobre a garantía que, se é o caso, se constituíse, sen prexuízo da subsistencia da responsabilidade do contratista no que se refire ao importe que exceda o da garantía incautada.

4. En todo caso, o acordo de resolución conterá pronunciamento expreso acerca da procedencia ou non da perda, devolución ou cancelación da garantía que, se é o caso, fose constituída. Só se acordará a perda da garantía en caso de resolución do contrato por concurso do contratista cando o concurso tiver sido cualificado como culpable.

5. Cando a resolución se acorde polas causas recollidas na alínea g) do artigo 223, o contratista terá dereito a unha indemnización do 3 por cento do importe da prestación deixada de realizar, salvo que a causa sexa imputable ao contratista.

6. Ao tempo de se incoar o expediente administrativo de resolución do contrato pola causa establecida na alínea g) do artigo 223, poderase iniciar o procedemento para a adxudicación do novo contrato, aínda que a adxudicación deste quedará condicionada á terminación do expediente de resolución. Aplicarase a tramitación de urxencia a ambos os procedementos.

Ata que se formalice o novo contrato, o contratista quedará obrigado, na forma e co alcance que determine o órgano de contratación, a adoptar as medidas necesarias por razóns de seguridade, ou indispensables para evitar un grave trastorno ao servizo público ou a ruína do construído ou fabricado. Na falta de acordo, a retribución do contratista será fixada por instancia deste polo órgano de contratación, unha vez concluídos os traballos e tomando como referencia os prezos que serviron de base para a subscripción do contrato. O contratista poderá impugnar esta decisión ante o órgano de contratación, que deberá resolver o que proceda no prazo de quince días hábiles.

Capítulo VI. Cesión dos contratos e subcontratación

Sección 1.ª Cesión dos contratos

Artigo 226. Cesión dos contratos.

1. Os dereitos e obrigas dimanantes do contrato poderán ser cedidos polo adxudicatario a un terceiro sempre que as calidades técnicas ou persoais do cedente non fosen razón determinante da adxudicación do contrato, e da cesión non resulte unha restrición efectiva da competencia no mercado. Non se poderá autorizar a cesión a un terceiro cando esta supoña unha alteración substancial das características do contratista se estas constitúen un elemento esencial do contrato.

2. Para que os adxudicatarios poidan ceder os seus dereitos e obrigas a terceiros deberán cumprirse os seguintes requisitos:

a) Que o órgano de contratación autorice, de forma previa e expresa, a cesión.

b) Que o cedente teña executado polo menos un 20 por 100 do importe do contrato ou, cando se trate da xestión de servizo público, que efectuase a súa explotación durante polo menos unha quinta parte do prazo de duración do contrato. Non será de aplicación este requisito se a cesión se produce encontrándose o adxudicatario en concurso aínda que se abra a fase de liquidación.

c) Que o cesionario teña capacidade para contratar coa Administración e a solvencia que resulte exixible; deberá estar debidamente clasificado se tal requisito foi exixido ao cedente e non estar incurso nunha causa de prohibición de contratar.

d) Que a cesión se formalice, entre o adxudicatario e o cesionario, en escritura pública.

3. O cesionario quedará subrogado en todos os dereitos e obrigas que corresponderían ao cedente.

Sección 2.ª Subcontratación

Artigo 227. Subcontratación.

1. O contratista poderá concertar con terceiros a realización parcial da prestación, salvo que o contrato ou os pregos dispoñan o contrario ou que pola súa natureza e condicións se deduza que aquel deba ser executado directamente polo adxudicatario.

2. A subscrición dos subcontratos estará sometida ao cumprimento dos seguintes requisitos:

a) Se así se prevé nos pregos ou no anuncio de licitación, os licitadores deberán indicar na oferta a parte do contrato que teñan previsto subcontratar, sinalando o seu importe e o nome ou o perfil empresarial, definido por referencia ás condicións de solvencia profesional ou técnica, dos subcontratistas aos cales se vaia encomendar a súa realización.

b) En todo caso, o adxudicatario deberá comunicar anticipadamente e por escrito á Administración a intención de subscribir os subcontratos, sinalando a parte da prestación que se pretende subcontratar e a identidade do subcontratista, e xustificando suficientemente a aptitude deste para executala por referencia aos elementos técnicos e humanos de que dispón e á súa experiencia. No caso que o subcontratista teña a clasificación adecuada para realizar a parte do contrato obxecto da subcontratación, a comunicación desta circunstancia eximirá o contratista da necesidade de xustificar a aptitude daquel. A acreditación da aptitude do subcontratista poderase realizar inmediatamente despois da subscrición do subcontrato se esta é necesaria para atender unha situación de emerxencia ou que exixa a adopción de medidas urxentes e así se xustifique suficientemente.

c) De os pregos ou o anuncio de licitación teren imposto aos licitadores a obriga de comunicar as circunstancias sinaladas na alínea a), os subcontratos que non se axusten ao indicado na oferta, por se subscribiren con empresarios distintos dos indicados nominativamente nesta ou por se referiren a partes da prestación diferentes ás sinaladas nela, non se poderán subscribir ata que transcorran vinte días desde que se cursase a notificación e presentasen as xustificacións a que se refire a alínea b), salvo que con anterioridade fosen autorizados expresamente, sempre que a Administración non notificase dentro deste prazo a súa oposición a estes. Este réxime será igualmente aplicable de os subcontratistas teren sido identificados na oferta mediante a descrición do seu perfil profesional.

Baixo a responsabilidade do contratista, os subcontratos poderanse concluír sen necesidade de deixar transcorrer o prazo de vinte días se a súa subscrición é necesaria para atender unha situación de emerxencia ou que exixa a adopción de medidas urxentes e así se xustifica suficientemente.

d) Nos contratos de carácter secreto ou reservado, ou naqueles cuxa execución deba ir acompañada de medidas de seguridade especiais de acordo con disposicións legais ou regulamentarias ou cando o exixa a protección dos intereses esenciais da seguridade do Estado, a subcontratación requirirá sempre autorización expresa do órgano de

contratación.

e) As prestacións parciais que o adxudicatario subcontrate con terceiros non poderán exceder a porcentaxe que se fixe no prego de cláusulas administrativas particulares. No suposto de que non figure no prego un límite especial, o contratista poderá subcontratar ata unha porcentaxe que non exceda o 60 por 100 do importe de adxudicación.

Para o cómputo desta porcentaxe máxima, non se terán en conta os subcontratos concluídos con empresas vinculadas ao contratista principal, entendéndose por tales as que se encontren nalgúns dos supostos previstos no artigo 42 do Código de comercio.

3. A infracción das condicións establecidas no número anterior para proceder á subcontratación, así como a falta de acreditación da aptitude do subcontratista ou das circunstancias determinantes da situación de emerxencia ou das que fan urxente a subcontratación, poderá dar lugar, en todo caso, á imposición ao contratista dunha penalidade de ata un 50 por 100 do importe do subcontrato.

4. Os subcontratistas quedarán obrigados só ante o contratista principal que asumirá, por tanto, a total responsabilidade da execución do contrato fronte á Administración, estritamente conforme os pregos de cláusulas administrativas particulares e os termos do contrato.

O coñecemento que teña a Administración dos subcontratos subscritos en virtude das comunicacións a que se refiren as alíneas b) e c) do número 1 deste artigo, ou a autorización que outorgue no suposto previsto na alínea d) do dito punto, non alterarán a responsabilidade exclusiva do contratista principal.

5. En ningún caso o contratista poderá concertar a execución parcial do contrato con persoas inhabilitadas para contratar de acordo co ordenamento xurídico ou abranguidas nalgún dos supostos do artigo 60.

6. O contratista deberá informar os representantes dos traballadores da subcontratación, de acordo coa lexislación laboral.

7. Os órganos de contratación poderán impor ao contratista, advertíndoo no anuncio ou nos pregos, a subcontratación con terceiros non vinculados a este de determinadas partes da prestación que non excedan no seu conxunto o 50 por cento do importe do orzamento do contrato, cando gocen dunha substantividade propia dentro do conxunto que as faga susceptibles de execución separada, por ter que ser realizadas por empresas que contén cunha determinada habilitación profesional ou poder atribuírse a súa realización a empresas cunha clasificación adecuada para realizala.

As obrigas impostas conforme o previsto no parágrafo anterior consideraranse condicións especiais de execución do contrato para os efectos previstos nos artigos 212.1 e 223.f)

8. Os subcontratistas non terán en ningún caso acción directa fronte á Administración contratante polas obrigas contraídas con eles polo contratista como consecuencia da execución do contrato principal e dos subcontratos.

9. O disposto neste artigo será de aplicación ás entidades públicas empresariais e aos organismos asimilados dependentes das restantes administracións públicas, aínda que a referencia ás prohibicións de contratar que se efectúa no número 5 deste artigo se debe entender limitada ás que se enumeran no artigo 60.1.

Artigo 228. Pagamentos a subcontratistas e subministradores.

1. O contratista debe comprometerse a aboarlles aos subcontratistas ou subministradores o prezo pactado nos prazos e condicións que se indican a continuación.

2. Os prazos fixados non poderán ser máis desfavorables que os previstos no artigo 216.4 para as relacións entre a Administración e o contratista, e computaranse desde a data de aprobación polo contratista principal da factura emitida polo subcontratista ou o subministrador, con indicación da súa data e do período a que corresponda.

3. A aprobación ou conformidade deberase outorgar nun prazo máximo de trinta días desde a presentación da factura. Dentro do mesmo prazo deberanse formular, se é o caso, os motivos de desconformidade con ela.

4. O contratista deberá aboar as facturas no prazo fixado de conformidade co previsto no número 2. En caso de demora no pagamento, o subcontratista ou o subministrador terá dereito ao cobramento dos xuros de demora e a indemnización polos custos de cobramento nos termos previstos na Lei 3/2004, do 29 de decembro.

5. O contratista poderá pactar cos subministradores e subcontratistas prazos de pagamento superiores aos establecidos no presente artigo sempre que o dito pacto non constitúa unha cláusula abusiva de acordo cos criterios establecidos no artigo 9 da Lei 3/2004, do 29 de decembro, e que o pagamento se instrumente mediante un documento negociable que comporte a acción cambiaria, cuxos gastos de desconto ou negociación sexan na súa integridade por conta do contratista. Adicionalmente, o subministrador ou subcontratista poderá exixir que o pagamento se garanta mediante aval.

TÍTULO II. NORMAS ESPECIAIS PARA CONTRATOS DE OBRAS, CONCESIÓN DE OBRA PÚBLICA, XESTIÓN DE SERVIZOS PÚBLICOS, SUBMINISTRACIÓNS, SERVIZOS E DE COLABORACIÓN ENTRE O SECTOR PÚBLICO E O SECTOR PRIVADO

Capítulo I. Contrato de obras

Sección 1.ª Execución do contrato de obras

Artigo 229. Comprobación da implantación.

A execución do contrato de obras comezará coa acta de comprobación da implantación. Para tales efectos, dentro do prazo que se consigne no contrato, que non poderá ser superior a un mes desde a data da súa formalización salvo casos excepcionais xustificados, o servizo da Administración encargada das obras procederá, en presenza do contratista, a efectuar a comprobación da implantación feita previamente á licitación; redactarase acta do resultado, que será asinada por ambas as partes interesadas, e un exemplar desta acta será remitida ao órgano que subscribiu o contrato.

Artigo 230. Execución das obras e responsabilidade do contratista.

1. As obras executaranse con estrita suxeición ás estipulacións contidas no prego de cláusulas administrativas particulares e ao proxecto que serve de base ao contrato e conforme as instrucións que en interpretación técnica deste dean ao contratista o director facultativo das obras e, se é o caso, o responsable do contrato, nos ámbitos da súa respectiva competencia.
2. Cando as instrucións sexan de carácter verbal, deberán ser ratificadas por escrito no máis breve prazo posible, para que sexan vinculantes para as partes.
3. Durante o desenvolvemento das obras e ata que se cumpra o prazo de garantía, o contratista é responsable dos defectos que na construción se poidan advertir.

Artigo 231. Forza maior.

1. En casos de forza maior e sempre que non exista actuación imprudente por parte do contratista, este terá dereito a unha indemnización polos danos e perdas que se lle producen.
2. Terán a consideración de casos de forza maior os seguintes:

- a) Os incendios causados pola electricidade atmosférica.
- b) Os fenómenos naturais de efectos catastróficos, como maremotos, terremotos, erupcións volcánicas, movementos do terreo, temporais marítimos, inundacións ou outros semellantes.
- c) Os estragos ocasionados violentamente en tempo de guerra, roubos tumultuosos ou alteracións graves da orde pública.

Artigo 232. Certificacións e aboamentos á conta.

1. Para os efectos do pagamento, a Administración expedirá mensualmente, nos primeiros dez días seguintes ao mes a que correspondan, certificacións que comprendan a obra executada durante o dito período de tempo, salvo prevención en contrario no prego de cláusulas administrativas particulares, cuxos aboamentos teñen o concepto de pagamentos á conta suxeitos ás rectificacións e variacións que se produzan na medición final e sen supor en forma ningunha aprobación e recepción das obras que comprenden.
2. O contratista terá tamén dereito a percibir aboamentos á conta sobre o seu importe polas operacións preparatorias realizadas como instalacións e almacenamento de materiais ou equipamentos de maquinaria pesada adscritos á obra, nas condicións que se sinalen nos respectivos pregos de cláusulas administrativas particulares e conforme o réxime e os límites que con carácter xeral se determinen regulamentariamente; os referidos pagamentos deberán ser asegurados mediante a prestación de garantía.

Artigo 233. Obras a prezo global e obras con prezo pechado.

1. Cando a natureza da obra o permita, poderase establecer o sistema de retribución a prezo global, sen existencia de prezos unitarios, de acordo co establecido nos números seguintes cando o criterio de retribución se configure como de prezo pechado ou nas circunstancias e condicións que se determinen nas normas de desenvolvemento desta lei para o resto dos casos.
2. O sistema de retribución a prezo global poderá, se é o caso, configurarse como de prezo pechado, co efecto de que o prezo ofertado polo adxudicatario se manterá invariable e non serán aboables as modificacións do contrato que sexan necesarias para corrixir erros ou omisións padecidos na redacción do proxecto conforme o establecido nas alíneas a) e b) do número 1 do artigo 107.
3. A contratación de obras a prezo global con prezo pechado requirirá que se cumpran as seguintes condicións:

a) Que así se prevexa no prego de cláusulas administrativas particulares do contrato; este poderá establecer que algunhas unidades ou partes da obra se exclúan deste sistema e se aboen por prezos unitarios.

b) As unidades de obra cuxo prezo se vaia aboar conforme este sistema deberán estar previamente definidas no proxecto e terse feita a implantación antes da licitación. O órgano de contratación deberá garantir aos interesados o acceso ao terreo onde se realizarán as obras, co fin de que se poidan realizar sobre este as comprobacións que consideren oportunas con suficiente antelación á data límite de presentación de ofertas.

c) Que o prezo correspondente aos elementos do contrato ou unidades de obra contratados polo sistema de prezo global con prezo pechado sexa aboado mensualmente na mesma proporción que a obra executada no mes a que corresponda garde co total da unidade ou elemento de obra de que se trate.

d) Cando, de conformidade co establecido no número 2 do artigo 147, se autoricen os licitadores para a presentación de variantes ou melloras sobre determinados elementos ou unidades de obra que, de acordo co prego de cláusulas administrativas particulares do contrato, deban ser ofertadas polo prezo pechado, as citadas variantes deberán ser ofertadas baixo a dita modalidade.

Neste caso, os licitadores quedarán obrigados a presentar un proxecto básico cuxo contido se determinará no prego de cláusulas administrativas particulares do contrato.

O adxudicatario do contrato, no prazo que determine o dito prego, deberá presentar o proxecto de construción das variantes ou melloras ofertadas para a súa preceptiva supervisión e aprobación. En ningún caso o prezo ou o prazo da adxudicación sufrirá variación como consecuencia da aprobación deste proxecto.

Sección 2.ª Modificación do contrato de obras

Artigo 234. Modificación do contrato de obras.

1. Serán obrigatorias para o contratista as modificacións do contrato de obras que se acorden de conformidade co establecido no artigo 219 e no título V do libro I.

En caso de que a modificación supoña supresión ou redución de unidades de obra, o contratista non terá dereito a reclamar ningunha indemnización.

2. Cando as modificacións supoñan a introdución de unidades de obra non previstas no proxecto ou cuxas características difiran das fixadas neste, os prezos aplicables a elas serán fixados pola Administración, logo de audiencia do contratista por un prazo mínimo de tres días hábiles. Se este non acepta os prezos fixados, o órgano de contratación poderá contratalas con outro empresario nos mesmos prezos que fixase ou executalas directamente.

3. Cando o director facultativo da obra considere necesaria unha modificación do proxecto, solicitará do órgano de contratación autorización para iniciar o correspondente expediente, que se substanciará con carácter de urxencia coas seguintes actuacións:

- a) Redacción da modificación do proxecto e aprobación técnica desta.
- b) Audiencia do contratista e do redactor do proxecto por un prazo mínimo de tres días.
- c) Aprobación do expediente polo órgano de contratación así como dos gastos complementarios precisos.

Non obstante, poderanse introducir variacións sen necesidade de aprobación previa cando estas consistan na alteración no número de unidades realmente executadas sobre as previstas nas medicións do proxecto, sempre que non representen un incremento do gasto superior ao 10 por cento do prezo primitivo do contrato.

4. Cando a tramitación dun modificado exixa a suspensión temporal parcial ou total da execución das obras e isto ocasione graves prexuízos para o interese público, o ministro, de se tratar da Administración xeral do Estado, os seus organismos autónomos, entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social e demais entidades públicas estatais, poderá acordar que continúen provisionalmente estas tal e como estea previsto na proposta técnica que elabore a dirección facultativa, sempre que o importe máximo previsto non supere o 10 por cento do prezo primitivo do contrato e exista crédito adecuado e suficiente para o seu financiamento.

O expediente de modificación que se tramitará para o efecto exixirá exclusivamente a incorporación das seguintes actuacións:

- a) Proposta técnica motivada efectuada polo director facultativo da obra, onde figure o importe aproximado da modificación así como a descrición básica das obras que se van realizar.
- b) Audiencia do contratista.

c) Conformidade do órgano de contratación.

d) Certificado de existencia de crédito.

No prazo de seis meses deberá estar aprobado tecnicamente o proxecto e no de oito meses, o expediente da modificación.

Dentro do citado prazo de oito meses executaranse preferentemente, das unidades de obra previstas, aquelas partes que non deban quedar posterior e definitivamente ocultas. A autorización do ministro para iniciar provisionalmente as obras implicará no ámbito da Administración xeral do Estado, dos seus organismos autónomos e entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social a aprobación do gasto, sen prexuízo dos axustes que se deban efectuar no momento da aprobación do expediente do gasto.

Sección 3.ª Cumprimento do contrato de obras

Artigo 235. Recepción e prazo de garantía.

1. Á recepción das obras no momento da súa terminación, e para os efectos establecidos no artigo 222.2, concorrerá o responsable do contrato a que se refire o artigo 52 desta lei, de se ter nomeado, ou un facultativo designado pola Administración representante desta, o facultativo encargado da dirección das obras e o contratista, asistido do seu facultativo se o xulga oportuno.

Dentro do prazo de tres meses, contados a partir da recepción, o órgano de contratación deberá aprobar a certificación final das obras executadas, que será aboada ao contratista á conta da liquidación do contrato no prazo previsto no artigo 216.4 desta lei.

2. De se encontraren as obras en bo estado e de acordo coas prescricións previstas, o funcionario técnico designado pola Administración contratante e representante desta daraas por recibidas, e elaborárase a correspondente acta e comezará daquela o prazo de garantía.

Cando as obras non se encontren en estado de ser recibidas, farase constar así na acta e o seu director sinalará os defectos observados e detallará as instrucións precisas e fixará un prazo para remediar aqueles. Transcorrido o dito prazo, de o contratista non o ter efectuado, poderá concedérselle outro novo prazo improrrogable ou declarar resolto o contrato.

3. O prazo de garantía establecerase no prego de cláusulas administrativas particulares atendendo á natureza e á complexidade da obra e non poderá ser inferior a un ano salvo casos especiais.

Dentro do prazo de quince días anteriores ao cumprimento do prazo de garantía, o director facultativo da obra, de oficio ou por instancia do contratista, redactará un informe sobre o estado das obras. Se este for favorable, o contratista quedará relevado de toda responsabilidade, salvo o disposto no artigo seguinte, polo que se procederá á devolución ou cancelación da garantía, á liquidación do contrato e, se é o caso, ao pagamento das obrigas pendentes, que se deberá efectuar no prazo de sesenta días. No caso de que o informe non sexa favorable e os defectos observados se deban a deficiencias na execución da obra e non ao uso do construído, durante o prazo de garantía, o director facultativo procederá a ditar as oportunas instrucións ao contratista para a debida reparación do construído, e concederlle un prazo para isto durante o cal continuará encargado da conservación das obras, sen dereito a percibir cantidade ningunha por ampliación do prazo de garantía.

4. Non obstante, naquelas obras cuxa perduración non teña finalidade práctica como as de sondaxes e prospeccións que resultasen infrutuosas ou que pola súa natureza exixan traballos que excedan o concepto de simple conservación como os de dragaxes, non se exixirá prazo de garantía.

5. Poderán ser obxecto de recepción parcial aquelas partes de obra susceptibles de ser executadas por fases que poidan ser entregadas ao uso público, segundo o establecido no contrato.

6. Sempre que por razóns excepcionais de interese público debidamente motivadas no expediente o órgano de contratación acorde a ocupación efectiva das obras ou a súa posta en servizo para o uso público, mesmo sen o cumprimento do acto formal de recepción, desde que concorran estas circunstancias produciñanse os efectos e consecuencias propios do acto de recepción das obras e nos termos en que regulamentariamente se establezan.

Artigo 236. Responsabilidade por vicios ocultos.

1. Se a obra se arruína con posterioridade á expiración do prazo de garantía por vicios ocultos da construción, debido a incumprimento do contrato por parte do contratista, este responderá dos danos e perdas que se manifesten durante un prazo de quince anos contados desde a recepción.

2. Transcorrido este prazo sen que se manifestase ningún dano ou prexuízo, quedará totalmente extinguida a responsabilidade do contratista.

Sección 4.ª Resolución do contrato de obras

Artigo 237. Causas de resolución.

Son causas de resolución do contrato de obras, ademais das sinaladas no artigo 223, as seguintes:

- a) A demora na comprobación da implantación, conforme o artigo 229.
- b) A suspensión da iniciación das obras por un prazo superior a seis meses por parte da Administración.
- c) A desistencia ou a suspensión das obras por un prazo superior a oito meses acordada pola Administración.

Artigo 238. Suspensión da iniciación da obra.

Na suspensión da iniciación das obras por parte da Administración, cando esta deixe transcorrer seis meses contados desde aquela sen ditar acordo sobre a dita situación e notificarllo ao contratista, este terá dereito á resolución do contrato.

Artigo 239. Efectos da resolución.

1. A resolución do contrato dará lugar á comprobación, medición e liquidación das obras realizadas de acordo co proxecto, fixando os saldos pertinentes a favor ou en contra do contratista. Será necesaria a citación deste, no domicilio que figure no expediente de contratación, para a súa asistencia ao acto de comprobación e medición.
2. De se demorar a comprobación da implantación, segundo o artigo 229, dando lugar á resolución do contrato, o contratista só terá dereito a unha indemnización equivalente ao 2 por 100 do prezo da adxudicación.
3. No suposto de suspensión da iniciación das obras por parte da Administración por tempo superior a seis meses, o contratista terá dereito a percibir por todos os conceptos unha indemnización do 3 por 100 do prezo de adxudicación.
4. En caso de desistencia ou suspensión das obras iniciadas por un prazo superior a oito meses, o contratista terá dereito ao 6 por 100 do prezo das obras deixadas de realizar en concepto de beneficio industrial, entendéndose por obras deixadas de realizar as que resulten da diferenza entre as reflectidas no contrato primitivo e as súas modificacións e as que ata a data de notificación da suspensión se executasen.
5. Cando as obras deban ser continuadas por outro empresario ou pola propia Administración, con carácter de urxencia, por motivos de seguridade ou para evitar a ruína do construído, o órgano de contratación, unha vez que lle notificase ao contratista a liquidación das executadas, poderá acordar a súa continuación, sen prexuízo de que o contratista poida impugnar a valoración efectuada ante o propio órgano. O órgano de contratación resolverá o que proceda no prazo de quince días.

Capítulo II. Contrato de concesión de obra pública

Sección 1.ª Construción das obras obxecto de concesión

Artigo 240. Modalidades de execución das obras.

1. As obras realizaranse conforme o proxecto aprobado polo órgano de contratación e nos prazos establecidos no prego de cláusulas administrativas particulares, e poderán ser executadas con axuda da Administración. A execución da obra que corresponda ao concesionario poderá ser contratada en todo ou en parte con terceiros, de acordo co disposto nesta lei e no prego de cláusulas administrativas particulares.
2. A axuda da Administración na construción da obra poderá consistir na

execución pola súa conta de parte desta ou no seu financiamento parcial. No primeiro suposto, a parte de obra que execute deberá presentar características propias que permitan o seu tratamento diferenciado, e deberá ser obxecto no momento da súa terminación da correspondente recepción formal. Se non dispuxer outra cousa o prego de cláusulas administrativas particulares, o importe da obra aboarase de acordo co establecido no artigo 232. No segundo suposto, o importe do financiamento que se outorgue poderá aboarse nos termos pactados, durante a execución das obras, de acordo co establecido no artigo 232, ou ben unha vez que aquelas conclúsen, na forma en que se especifica no artigo 254.

Artigo 241. Responsabilidade na execución das obras por terceiros.

1. Corresponde ao concesionario o control da execución das obras que contrate con terceiros e o control deberase axustar ao plan que o concesionario elabore e resulte aprobado polo órgano de contratación. Este poderá en calquera momento solicitar información sobre a marcha das obras e realizar as visitas de inspección que xulgue oportunas.
2. O concesionario será responsable ante o órgano de contratación das consecuencias derivadas da execución ou resolución dos contratos que subscriba con terceiros e responsable, así mesmo, único fronte a estes das mesmas consecuencias.

Artigo 242. Principio de risco e ventura na execución das obras.

1. As obras executaranse a risco e ventura do concesionario, de acordo co disposto nos artigos 215 e 231, salvo para aquela parte da obra que puiden ser executada por conta da Administración, segundo o previsto no artigo 240.2, caso en que rexerá o réxime xeral previsto para o contrato de obras.
2. Non se terán en conta para efectos do cómputo do prazo de duración da concesión e do establecido para a execución da obra aqueles períodos en que esta se deba suspender por unha causa imputable á Administración concedente ou debida a forza maior. Se o concesionario for responsable do atraso na execución da obra, aplicarase o disposto no réxime de penalidades contido no prego de cláusulas administrativas particulares e nesta lei, sen que dese lugar á ampliación do prazo da concesión.
3. Se a concorrencia de forza maior implica maiores custos para o concesionario procederase a axustar o plan económico-financeiro. Se a forza maior impide por completo a realización das obras, procederase a resolver o contrato, e o órgano de contratación deberalle aboar ao

concesionario o importe total das executadas, así como os maiores custos en que incorrese como consecuencia do endebedamento con terceiros.

Artigo 243. Modificación do proxecto.

Unha vez perfeccionado o contrato, o órgano de contratación só poderá introducir modificacións no proxecto de acordo co establecido no título V do libro I e no artigo 249.1.b). O plan económico-financeiro da concesión deberá recoller en todo caso, mediante os oportunos axustes, os efectos derivados do incremento ou diminución dos custos.

Artigo 244. Comprobación das obras.

1. No momento da terminación das obras, e para efectos do seguimento do correcto cumprimento do contrato polo concesionario, procederase á elaboración dunha acta de comprobación por parte da Administración concedente. A acta de recepción formal elaborárase ao termo da concesión cando se proceda á entrega de bens e instalacións ao órgano de contratación. A elaboración e contido da acta de comprobación axustaranse ao disposto no prego de cláusulas administrativas particulares e os da acta de recepción ao establecido no artigo 235.

2. Á acta de comprobación unirase un documento de valoración da obra pública executada e, se é o caso, unha declaración do cumprimento das condicións impostas na declaración de impacto ambiental, que será expedido polo órgano de contratación e no cal se fará constar o investimento realizado.

3. Nas obras financiadas parcialmente pola Administración concedente, mediante aboamentos parciais ao concesionario con base nas certificacións mensuais da obra executada, a certificación final da obra xuntarase ao documento de valoración e á acta de comprobación a que se refire o número anterior.

4. A aprobación da acta de comprobación das obras polo órgano da Administración concedente levará implícita a autorización para a súa apertura ao uso público e desde ese momento comezará o prazo de garantía da obra cando fose executada por terceiros distintos do concesionario, así como a fase de explotación.

Sección 2.ª Dereitos e obrigas do concesionario e prerrogativas da Administración concedente

Subsección 1.ª Dereitos e obrigas do concesionario

Artigo 245. Dereitos do concesionario.

Os concesionarios terán os seguintes dereitos:

- a) O dereito a explotar a obra pública e percibir a retribución económica prevista no contrato durante o tempo da concesión.
- b) O dereito ao mantemento do equilibrio económico da concesión, na forma e coa extensión prevista no artigo 258.
- c) O dereito a utilizar os bens de dominio público da Administración concedente necesarios para a construción, modificación, conservación e explotación da obra pública. O dito dereito incluírá o de utilizar, exclusivamente para a construción da obra, as augas que nazan ou os materiais que aparezan durante a súa execución, logo de autorización da Administración competente, en cada caso, para a xestión do dominio público correspondente.
- d) O dereito a solicitar da Administración a tramitación dos procedementos de expropiación forzosa, imposición de servidumes e desafuizamento administrativo que resulten necesarios para a construción, modificación e explotación da obra pública, así como a realización de cantas accións sexan necesarias para facer viable o exercicio dos dereitos do concesionario.
- e) Os bens e dereitos expropiados que queden afectos á concesión incorporaranse ao dominio público.
- f) O dereito a ceder a concesión de acordo co previsto no artigo 226 e a hipotecala nas condicións establecidas na lei, logo de autorización do órgano de contratación en ambos os casos.
- g) O dereito a titular os seus dereitos de crédito, nos termos previstos na lei.
- h) Calquera outro que lle sexa recoñecido por esta ou outras leis ou polos pregos de condicións.

Artigo 246. Obrigas do concesionario.

Serán obrigas xerais do concesionario:

- a) Executar as obras de acordo co disposto no contrato.
- b) Explotar a obra pública, asumindo o risco económico da súa xestión coa continuidade e nos termos establecidos no contrato ou ordenados posteriormente polo órgano de contratación.
- c) Admitir a utilización da obra pública por todo usuario, nas condicións

que fosen establecidas de acordo cos principios de igualdade, universalidade e non discriminación, mediante o aboamento, se é o caso, da correspondente tarifa.

d) Coidar da boa orde e da calidade da obra pública e do seu uso, para o cal poderá ditar as oportunas instrucións, sen prexuízo dos poderes de policía que correspondan ao órgano de contratación.

e) Indemnizar os danos que se ocasionen a terceiros por causa da execución das obras ou da súa explotación, cando lle sexan imputables de acordo co artigo 214.

f) Protexer o dominio público que quede vinculado á concesión, en especial, preservando os seus valores ecolóxicos e ambientais.

g) Calquera outra prevista nesta ou noutra lei ou no prego de cláusulas administrativas particulares.

Artigo 247. Uso e conservación da obra pública.

1. O concesionario deberá coidar da adecuada aplicación das normas sobre uso, policía e conservación da obra pública.

2. O persoal encargado da explotación da obra pública, en ausencia de axentes da autoridade, poderá adoptar as medidas necesarias para a utilización da obra pública e formular, se é o caso, as denuncias pertinentes. Para estes efectos, servirán de medio de proba as obtidas polo persoal do concesionario debidamente acreditado e cos medios previamente homologados pola Administración competente, así como calquera outro admitido en dereito.

3. O concesionario poderá impedir o uso da obra pública a aqueles usuarios que non aboan a tarifa correspondente, sen prexuízo do que, a este respecto, se estableza na lexislación sectorial correspondente.

4. O concesionario deberá manter a obra pública de conformidade co que, en cada momento e segundo o progreso da ciencia, dispoña a normativa técnica, ambiental, de accesibilidade e eliminación de barreiras e de seguridade dos usuarios que resulte de aplicación.

5. A Administración poderá incluír nos pregos de condicións mecanismos para medir a calidade do servizo ofrecida polo concesionario, e outorgar vantaxes ou penalizacións económicas a este en función deses mecanismos.

Artigo 248. Zonas complementarias de explotación comercial.

1. Atendendo á súa finalidade, as obras públicas poderán incluír, ademais das superficies que sexan precisas segundo a súa natureza, outras zonas ou terreos para a execución de actividades complementarias, comerciais ou industriais que sexan necesarias ou convenientes pola utilidade que prestan aos usuarios das obras e que sexan susceptibles dun aproveitamento económico diferenciado, tales como establecementos de hostalaría, estacións de servizo, zonas de lecer, estacionamentos, locais comerciais e outros susceptibles de explotación.

2. Estas actividades complementarias implantaranse de conformidade co establecido nos pregos xerais ou particulares que rexan a concesión e, se é o caso, co determinado na lexislación ou o planeamento urbanístico que resulte de aplicación.

3. As correspondentes zonas ou espazos quedarán suxeitos ao principio de unidade de xestión e control da Administración pública concedente e serán explotados conxuntamente coa obra polo concesionario, directamente ou a través de terceiros, nos termos establecidos no oportuno prego da concesión.

Subsección 2.ª Prerrogativas e dereitos da Administración

Artigo 249. Prerrogativas e dereitos da Administración.

1. Dentro dos límites e con suxeición aos requisitos e cos efectos sinalados nesta lei, o órgano de contratación ou, se é o caso, o órgano que se determine na lexislación específica, terá as seguintes prerrogativas e dereitos en relación cos contratos de concesión de obras públicas:

a) Interpretar os contratos e resolver as dúbidas que ofrezca o seu cumprimento.

b) Modificar os contratos por razóns de interese público debidamente xustificadas, de acordo co previsto no título V do libro I.

c) Restablecer o equilibrio económico da concesión a favor do interese público, na forma e coa extensión prevista no artigo 258.

d) Acordar a resolución dos contratos nos casos e nas condicións que se establecen nos artigos 269 e 270.

e) Establecer, se é o caso, as tarifas máximas pola utilización da obra pública.

f) Vixiar e controlar o cumprimento das obrigas do concesionario; para este efecto poderá inspeccionar o servizo, as súas obras, instalacións e locais, así como a documentación, relacionados co obxecto da concesión.

- g) Asumir a explotación da obra pública nos supostos en que se produza o secuestro da concesión.
- h) Impor ao concesionario as penalidades pertinentes por razón dos incumprimentos en que incorra.
- i) Exercer as funcións de policía no uso e explotación da obra pública nos termos que se establezan na lexislación sectorial específica.
- j) Impor con carácter temporal as condicións de utilización da obra pública que sexan necesarias para solucionar situacións excepcionais de interese xeral e aboar a indemnización que, se é o caso, proceda.
- k) Calquera outro dereito recoñecido nesta ou noutras leis.

2. O exercicio das prerrogativas administrativas previstas neste artigo axustarase ao disposto nesta lei e na lexislación específica que resulte de aplicación.

En particular, será preceptivo o ditame do Consello de Estado ou órgano consultivo equivalente da comunidade autónoma respectiva nos casos de interpretación, modificación, nulidade e resolución, cando o concesionario formule oposición, nas modificacións acordadas na fase de execución das obras que se encontren no caso previsto no artigo 211.3.b) e naqueles supostos previstos na lexislación específica.

Artigo 250. Modificación da obra pública.

1. O órgano de contratación poderá acordar, cando o interese público o exixa e de concorreren as circunstancias previstas no título V do libro I, a modificación da obra pública, así como a súa ampliación ou, de concorreren as circunstancias previstas no artigo 171.b), a realización de obras complementarias directamente relacionadas co obxecto da concesión durante a vixencia desta; de ser o caso, procederase á revisión do plan económico-financeiro co obxecto de acomodalo ás novas circunstancias.
2. Toda modificación que afecte o equilibrio económico da concesión se rexerá polo disposto no artigo 258.
3. As modificacións que, polas súas características físicas e económicas, permitan a súa explotación independente serán obxecto de nova licitación para a súa construción e explotación.

Artigo 251. Secuestro da concesión.

1. O órgano de contratación, logo de audiencia do concesionario, poderá

acordar o secuestro da concesión nos casos en que o concesionario non poida facer fronte, temporalmente e con grave dano social, á explotación da obra pública por causas alleas a el ou incorrese nun incumprimento grave das súas obrigas que poña en perigo a dita explotación. O acordo do órgano de contratación será notificado ao concesionario e se este, dentro do prazo que se lle fixase, non corrixe a deficiencia executarase o secuestro. Así mesmo, poderase acordar o secuestro nos demais casos recollidos nesta lei cos efectos previstos nela.

2. Efectuado o secuestro, corresponderá ao órgano de contratación a explotación directa da obra pública e a percepción da contraprestación establecida, que poderá utilizar o mesmo persoal e material do concesionario. O órgano de contratación designará un ou varios interventores que substituirán plena ou parcialmente o persoal directivo da empresa concesionaria. A explotación da obra pública obxecto de secuestro efectuarase por conta e risco do concesionario, a quen se devolverá, ao finalizar aquel, co saldo que resulte despois de satisfacer todos os gastos, incluídos os honorarios dos interventores, e deducir, se é o caso, a contía das penalidades impostas.

3. O secuestro terá carácter temporal e a súa duración será a que determine o órgano de contratación sen que poida exceder, incluídas as posibles prórrogas, os tres anos. O órgano de contratación acordará de oficio ou a pedimento do concesionario o cesamento do secuestro cando resulte acreditada a desaparición das causas que o motivasen e o concesionario xustifique estar en condicións de proseguir a normal explotación da obra pública. Transcorrido o prazo fixado para o secuestro sen que o concesionario garantise a asunción completa das súas obrigas, o órgano de contratación resolverá o contrato de concesión.

Artigo 252. Penalidades por incumprimentos do concesionario.

1. Os pregos de cláusulas administrativas particulares establecerán un catálogo de incumprimentos das obrigas do concesionario, distinguindo entre os de carácter leve e grave. Deberanse considerar penalizables o incumprimento total ou parcial polo concesionario das prohibicións establecidas nesta lei, a omisión de actuacións que sexan obrigatorias conforme ela e, en particular, o incumprimento dos prazos para a execución das obras, a negligencia no cumprimento dos seus deberes de uso, policía e conservación da obra pública, a interrupción inxustificada total ou parcial da súa utilización e o cobramento ao usuario de cantidades superiores ás legalmente autorizadas.

2. O órgano de contratación poderá impor penalidades de carácter económico, que se establecerán nos pregos de forma proporcional ao tipo de incumprimento e á importancia económica da explotación. O límite máximo das penalidades que se imporán non poderá exceder o 10 por

100 do orzamento total da obra durante a súa fase de construción. Se a concesión estiver en fase de explotación, o límite máximo das penalidades anuais non poderá exceder o 20 por 100 dos ingresos obtidos pola explotación da obra pública durante o ano anterior.

3. Os incumprimentos graves darán lugar, ademais, á resolución da concesión nos casos previstos no correspondente prego.

4. Ademais dos supostos previstos nesta lei, nos pregos estableceranse os incumprimentos graves que poden dar lugar ao secuestro temporal da concesión, con independencia das penalidades que en cada caso procedan por razón do incumprimento.

5. Durante a fase de execución da obra o réxime de penalidades que se imporá ao concesionario será o establecido no artigo 212.

6. Con independencia do réxime de penalidades previsto no prego, a Administración poderá tamén impor ao concesionario multas coercitivas cando persista no incumprimento das súas obrigas, sempre que fose requirido previamente e non as cumprise no prazo fixado. Na falta de determinación pola lexislación específica, o importe diario da multa será do 3.000 euros.

Sección 3.ª Réxime económico-financeiro da concesión

Artigo 253. Financiamento das obras.

1. As obras públicas obxecto de concesión serán financiadas, total ou parcialmente, polo concesionario que, en todo caso, asumirá o risco en función do investimento realizado.

2. Cando existan razóns de rendibilidade económica ou social, ou concorran singulares exixencias derivadas do fin público ou interese xeral da obra obxecto de concesión, a Administración poderá tamén achegar recursos públicos para o seu financiamento, que adoptará a forma de financiamento conxunto da obra, mediante subvencións ou préstamos reintegrables, con ou sen xuro, de acordo co establecido no artigo 240 e nesta sección, e de conformidade coas previsións do correspondente prego de cláusulas administrativas particulares; deberase respectar, en todo caso, o principio de asunción de risco polo concesionario.

3. A construción da obra pública obxecto de concesión poderá, así mesmo, ser financiada con achegas doutras administracións públicas distintas á concedente, nos termos que se conteñan no correspondente convenio, e co financiamento que poida provir doutros organismos nacionais ou internacionais.

Artigo 254. Achegas públicas á construción.

1. As administracións públicas poderán contribuír ao financiamento da obra mediante achegas que serán realizadas durante a fase de execución das obras, tal como dispón o artigo 240 desta lei, unha vez concluídas estas ou ao remate da concesión, e cuxo importe será fixado nos pregos de condicións correspondentes ou polos licitadores nas súas ofertas cando así se estableza nos ditos pregos. Nos dous últimos supostos, resultará de aplicación a normativa sobre contratos de obra baixo a modalidade de aboamento total, salvo na posibilidade de fraccionar o aboamento.

2. As achegas públicas a que se refire o número anterior poderán consistir en achegas non pecuniarias do órgano de contratación ou de calquera outra Administración coa cal exista convenio para o efecto, de acordo coa valoración destas que se conteña no prego de cláusulas administrativas particulares.

Os bens inmobles que se lle entreguen ao concesionario integraranse no patrimonio afecto á concesión, destinándose ao uso previsto no proxecto da obra, e reverterán á Administración no momento da súa extinción; deberase respectar, en todo caso, o disposto nos plans de ordenación urbanística ou sectorial que os afecten.

Artigo 255. Retribución pola utilización da obra.

1. O concesionario terá dereito a percibir dos usuarios ou da Administración unha retribución pola utilización da obra na forma prevista no prego de cláusulas administrativas particulares e de conformidade co establecido neste artigo.

2. As tarifas que aboan os usuarios pola utilización das obras públicas serán fixadas polo órgano de contratación no acordo de adxudicación. As tarifas terán o carácter de máximas e os concesionarios poderán aplicar tarifas inferiores cando así o xulguen conveniente.

3. As tarifas serán obxecto de revisión de acordo co procedemento que determine o prego de cláusulas administrativas particulares.

De conformidade co artigo 131.1.c).4.º, o plan económico-financeiro da concesión establecerá a incidencia nas tarifas dos rendementos da demanda de utilización da obra e, cando exista, dos beneficios derivados da explotación da zona comercial, cando non alcancen ou cando superen, respectivamente, os niveis mínimo e máximo que se consideren na oferta.

4. A retribución pola utilización da obra poderá ser aboada pola Administración tendo en conta a súa utilización e na forma prevista no prego de cláusulas administrativas particulares.

5. O concesionario será retribuído igualmente cos ingresos procedentes da explotación da zona comercial vinculada á concesión, no caso de existir esta, segundo o establecido no prego de cláusulas administrativas particulares.

6. O concesionario deberá separar contablemente os ingresos provenientes das achegas públicas e aqueles outros procedentes das tarifas aboadas polos usuarios da obra e, se é o caso, os procedentes da explotación da zona comercial.

Artigo 256. Achegas públicas á explotación.

As administracións públicas poderán outorgar ao concesionario as seguintes achegas co fin de garantir a viabilidade económica da explotación da obra:

a) Subvencións, anticipos reintegrables, préstamos participativos, subordinados ou doutra natureza, aprobados polo órgano de contratación para ser achegados desde o inicio da explotación da obra ou no transcurso desta cando se preveja que vaian resultar necesarios para garantir a viabilidade económico-financeira da concesión. A devolución dos préstamos e o pagamento dos xuros devengados, se é o caso, por

estes axustaranse aos termos previstos na concesión.

b) Axudas nos casos excepcionais en que, por razóns de interese público, resulte aconsellable a promoción da utilización da obra pública antes de que a súa explotación alcance o limiar mínimo de rendibilidade.

Artigo 257. Obras públicas diferenciadas.

1. Cando dúas ou máis obras públicas manteñan unha relación funcional entre elas,

o contrato de concesión de obra pública non perde a súa natureza polo feito de que a utilización dunha parte das obras construídas non estea suxeita a remuneración sempre que a dita parte sexa, así mesmo, competencia da Administración concedente e incida na explotación da concesión.

2. O correspondente prego de cláusulas administrativas particulares especificará con claridade os aspectos concernentes á obra obxecto de concesión, segundo se determina nesta lei, distinguindo, para estes efectos, a parte obxecto de remuneración daquela que non o é.

Os licitadores deberán presentar o correspondente plan económico-financeiro que recolla ambas as partes das obras.

3. En todo caso, para a determinación das tarifas que se aplicarán pola utilización da obra obxecto de concesión terase en conta o importe total das obras realizadas.

Artigo 258. Mantemento do equilibrio económico do contrato.

1. O contrato de concesión de obras públicas deberá manter o seu equilibrio económico nos termos que foron considerados para a súa adxudicación, tendo en conta o interese xeral e o interese do concesionario, de conformidade co disposto no número seguinte.

2. A Administración deberá restablecer o equilibrio económico do contrato, en beneficio da parte que corresponda, nos seguintes supostos:

a) Cando a Administración modifique, por razóns de interese público e de acordo co previsto no título V do libro I, as condicións de explotación da obra.

b) Cando causas de forza maior ou actuacións da Administración determinen de forma directa a ruptura substancial da economía da concesión. Para estes efectos, entenderase por causa de forza maior as enumeradas no artigo 231.

c) Cando se produzan os supostos que se establezan no propio contrato para a súa revisión, de acordo co previsto no número 4.º da alínea c), e na alínea d) do artigo 131.1.

3. Nos supostos previstos no número anterior, o restablecemento do equilibrio económico do contrato realizarase mediante a adopción das medidas que en cada caso procedan. Estas medidas poderán consistir na modificación das tarifas establecidas pola utilización da obra, a redución do prazo concesional, e, en xeral, en calquera modificación das cláusulas de contido económico incluídas no contrato. Así mesmo, nos casos previstos no número 2.b), e sempre que a retribución do concesionario proviñer en máis dun 50 por cento de tarifas aboadas polos usuarios, poderá prorrogarse o prazo da concesión por un período que non exceda un 15 por cento da súa duración inicial. No suposto de forza maior previsto no número 2.b), a Administración concedente asegurará os rendementos mínimos acordados no contrato sempre que aquela non impida por completo a realización das obras ou a continuidade da súa explotación.

Sección 4.ª Financiamento privado

Sección 5.ª Extinción das concesións

Artigo 266. Modos de extinción.

As concesións de obra pública extinguíranse por cumprimento ou por resolución.

Artigo 267. Extinción da concesión por transcurso do prazo.

1. A concesión entenderase extinguida por cumprimento cando transcorra o prazo inicialmente establecido ou, se é o caso, o resultante das prórrogas acordadas conforme o artigo 258.3, ou das reducións que se decidisen.

2. Quedarán igualmente extinguidos todos os contratos vinculados á concesión e á explotación das súas zonas comerciais.

Artigo 268. Prazo das concesións.

1. As concesións de construción e explotación de obras públicas outorgáranse polo prazo que se acorde no prego de cláusulas administrativas particulares, que non poderá exceder os 40 anos.

2. Os prazos fixados nos pregos de condicións só poderán ser prorrogados polas causas previstas no artigo 258.3.

3. As concesións relativas a obras hidráulicas rexeranse, en canto á súa duración, polo artigo 134.1.a) do texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/2001, do 20 de xullo.

Artigo 269. Causas de resolución.

Son causas de resolución do contrato de concesión de obras públicas as seguintes:

- a) A morte ou incapacidade sobrevida do concesionario individual ou a extinción da personalidade xurídica da sociedade concesionaria.
- b) A declaración de concurso ou a declaración de insolvencia en calquera outro procedemento.
- c) A execución hipotecaria declarada deserta ou a imposibilidade de iniciar o procedemento de execución hipotecaria por falta de interesados autorizados para isto nos casos en que así proceda, de acordo co establecido na lei.
- d) O mutuo acordo entre o concedente e o concesionario.
- e) O secuestro da concesión por un prazo superior ao establecido como máximo sen que o contratista garantise a asunción completa das súas obrigas.
- f) A demora superior a seis meses por parte do órgano de contratación na entrega ao concesionario da contraprestación, dos terreos ou dos medios auxiliares a que se comprometeu segundo o contrato.
- g) O rescate da explotación da obra pública polo órgano de contratación. Entenderase por rescate a declaración unilateral do órgano contratante, discrecionalmente adoptada, pola cal dea por terminada a concesión, malia a boa xestión do seu titular.
- h) A supresión da explotación da obra pública por razóns de interese público.
- i) A imposibilidade da explotación da obra pública como consecuencia de acordos adoptados pola Administración concedente con posterioridade ao contrato.
- j) O abandono, a renuncia unilateral, así como o incumprimento polo concesionario das súas obrigas contractuais esenciais.
- k) Calquera outras causa expresamente recollida nesta ou noutra lei ou no contrato.

Artigo 270. Aplicación das causas de resolución.

1. A resolución do contrato será acordada polo órgano de contratación, de

oficio ou por instancia do concesionario, mediante o procedemento que resulte de aplicación de acordo coa lexislación de contratos.

2. A declaración de insolvencia e, en caso de concurso, a apertura da fase de liquidación, así como as causas de resolución previstas nas alíneas e), g), h) e i) do artigo anterior orixinarán, sempre a resolución do contrato. Nos restantes casos, será potestativo instar a resolución para a parte á cal non lle sexa imputable a causa.

3. Cando a causa de resolución sexa a morte ou incapacidade sobrevida do contratista individual, a Administración poderá acordar a continuación do contrato cos seus herdeiros ou sucesores, sempre que estes cumpran ou se comprometan a cumprir, no prazo que se estableza para o efecto, os requisitos exixidos ao concesionario inicial.

4. A resolución por mutuo acordo só poderá ter lugar se a concesión non se encontra sometida a secuestro acordado por infracción grave do concesionario e sempre que razóns de interese público fagan innecesaria ou inconveniente a continuación do contrato.

5. Nos casos de fusión de empresas en que participe a sociedade concesionaria, será necesaria a autorización administrativa previa para que a entidade absorbente ou resultante da fusión poida continuar coa concesión e quedar subrogada en todos os dereitos e obrigas dimanantes daquela.

6. Nos supostos de escisión, achega ou transmisión de empresas, só poderá continuar o contrato coa entidade resultante ou beneficiaria no caso en que así sexa expresamente autorizado polo órgano de contratación considerando os requisitos establecidos para a adxudicación da concesión en función do grao de desenvolvemento do negocio concesional no momento de se producir estas circunstancias.

Artigo 271. Efectos da resolución.

1. Nos supostos de resolución, a Administración aboará ao concesionario o importe dos investimentos realizados por razón da expropiación de terreos, execución de obras de construción e adquisición de bens que sexan necesarios para a explotación da obra obxecto da concesión. Para o efecto, terase en conta o seu grao de amortización en función do tempo que reste para o termo da concesión e o establecido no plan económico-financieiro. A cantidade resultante fixarase dentro do prazo de seis meses, salvo que se estableza outro no prego de cláusulas administrativas particulares.

2. No suposto da alínea f) do artigo 269, o concesionario poderá optar pola resolución do contrato, cos efectos establecidos no número seguinte,

ou por exixir o aboamento do xuro legal das cantidades debidas ou os valores económicos convidados, a partir do vencemento do prazo previsto para o cumprimento da contraprestación ou entrega dos bens pactados.

3. Nos supostos das alíneas g), h) e i) do artigo 269, e sen prexuízo do disposto no número 1 deste artigo, a Administración concedente indemnizará o concesionario polos danos e perdas que se lle irroguen. Para determinar a contía da indemnización teranse en conta os beneficios futuros que o concesionario deixe de percibir, atendendo aos resultados de explotación no último quinquenio cando resulte posible, e á perda do valor das obras e instalacións que non teñan que ser entregadas a aquela, considerando o seu grao de amortización.

4. Cando o contrato se resolva por causa imputable ao concesionario, seralle incautada a fianza e deberá, ademais, indemnizar a Administración polos danos e perdas ocasionados no que exceda o importe da garantía incautada.

5. O órgano de contratación poderá acordar tamén a resolución dos contratos outorgados polo concesionario para o aproveitamento das zonas complementarias. O órgano de contratación poderá acordar tamén, como consecuencia da resolución da concesión, a resolución dos contratos outorgados de explotación comercial, aboando a indemnización que, se é o caso, corresponda. Esta indemnización será aboada con cargo ao concesionario cando a resolución se produza como consecuencia de causa imputable a este. Cando non se acorde a resolución dos citados contratos, os titulares dos dereitos de aproveitamento seguirán exercéndoos, e quedarán obrigados fronte ao órgano de contratación nos mesmos termos en que o estean fronte ao concesionario, salvo que se chegue, de mutuo acordo, á revisión do correspondente contrato.

6. Cando o contrato se resolva por mutuo acordo, os dereitos das partes acomodaranse ao validamente estipulado entre elas.

Artigo 272. Destino das obras á extinción da concesión.

1. O concesionario quedará obrigado a facer entrega á Administración concedente, en bo estado de conservación e uso, das obras incluídas na concesión, así como dos bens e instalacións necesarios para a súa explotación e dos bens e instalacións incluídos na zona de explotación comercial, se a houber, de acordo co establecido no contrato, todo o cal quedará reflectido na acta de recepción.

2. Non obstante, os pregos poderán prever que, cando se extinga a concesión, estas obras, bens e instalacións, ou algúns deles, deban ser demolidos polo concesionario, que reporá os bens sobre os cales se asentan ao estado en que se encontraban antes da súa construción.

Sección 6.ª Execución de obras por terceiros

Artigo 273. Subcontratación.

1. O órgano de contratación poderá impor ao concesionario de obras públicas que confíe a terceiros unha porcentaxe dos contratos que represente, como mínimo, un 30 por 100 do valor global das obras obxecto da concesión, prevendo ao mesmo tempo a facultade de que os candidatos incrementen a dita porcentaxe; esta porcentaxe mínima deberá constar no contrato de concesión de obras.
2. En caso de non facer uso da facultade a que se refire o número anterior, o órgano de contratación poderá invitar os candidatos á concesión a que indiquen nas súas ofertas, se procede, a porcentaxe do valor global das obras obxecto da concesión que se propoñen confiar a terceiros.

Artigo 274. Adxudicación de contratos de obras polo concesionario.

1. Cando o concesionario da obra pública teña o carácter de poder adxudicador conforme o artigo 3.3, deberá respectar, en relación con aquelas obras que teñan que ser executadas por terceiros, as disposicións da presente lei sobre adxudicación de contratos de obras.

2. A adxudicación de contratos de obras polos concesionarios de obras públicas que non teñan o carácter de poderes adxudicadores regularase polas normas contidas nos números 3 e 4 deste artigo cando a adxudicación se realice a un terceiro e o valor do contrato sexa igual ou superior a 4.845.000 euros, salvo que no contrato concorran circunstancias que permitan a súa adxudicación por un procedemento negociado sen publicidade.

Non terán a consideración de terceiros aquelas empresas que se agrupasen para obter a concesión nin as empresas vinculadas a elas. Entenderase por empresa vinculada calquera empresa en que o concesionario poida exercer, directa ou indirectamente, unha influencia dominante, ou calquera empresa que poida exercer unha influencia dominante no concesionario ou que, do mesmo modo que o concesionario, estea sometida á influencia dominante doutra empresa por razón de propiedade, participación financeira ou normas reguladoras. Presumirase que existe influencia dominante cando unha empresa, directa ou indirectamente, se encontre nunha das seguintes situacións con respecto a outra:

- a) Que posúa a maioría do capital subscrito da empresa;
- b) Que dispoña da maioría dos votos correspondentes ás participacións emitidas pola empresa;
- c) Que poida designar máis da metade dos membros do órgano de administración, de dirección ou de vixilancia da empresa.

A lista exhaustiva destas empresas debe xuntarse á candidatura para a concesión, e actualizarse en función das modificacións que se produzan posteriormente nas relacións entre as empresas.

3. Serán de aplicación a estes procedementos as normas sobre publicidade contidas no artigo 142.

4. O concesionario fixará o prazo de recepción das solicitudes de participación, que non poderá ser inferior a trinta e sete días a partir da data de envío do anuncio de licitación, e o prazo de recepción das ofertas,

que non poderá ser inferior a corenta días a partir da data do envío do anuncio de licitación ao «Diario Oficial de la Unión Europea» ou da invitación a presentar unha oferta.

Cando os anuncios se preparen e envíen por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, poderanse reducir en sete días os prazos de recepción das ofertas e o prazo de recepción das solicitudes de participación.

Será posible reducir en cinco días os prazos de recepción das ofertas cando se ofrezca acceso sen restrición, directo e completo, por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, ao prego de condicións e a calquera documentación complementaria, especificando no texto do anuncio o enderezo da internet en que se poida consultar a dita documentación. Esta redución poderase sumar á prevista no parágrafo anterior.

En todo caso será de aplicación o previsto no artigo 158.3 e a prohibición de contratar prevista no artigo 60.1.a), en relación cos adxudicatarios destes contratos.

Capítulo III. Contrato de xestión de servizos públicos

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 275. Ámbito do contrato.

1. A Administración poderá xestionar indirectamente, mediante contrato, os servizos da súa competencia, sempre que sexan susceptibles de explotación por particulares. En ningún caso se poderán prestar por xestión indirecta os servizos que impliquen exercicio da autoridade inherente aos poderes públicos.

2. O contrato expresará con claridade o ámbito da xestión, tanto na orde funcional coma na territorial.

Artigo 276. Réxime xurídico.

Os efectos, cumprimento e extinción dos contratos de xestión de servizos públicos regularanse pola presente lei, excluídos os artigos 212, números 2 a 7, ambos incluídos, 213, 220 e 222, e polas disposicións especiais do respectivo servizo, en canto non se opoñan a ela.

Artigo 277. Modalidades da contratación.

A contratación da xestión dos servizos públicos poderá adoptar as seguintes modalidades:

- a) Concesión, pola cal o empresario xestionará o servizo ao seu propio risco e ventura.
- b) Xestión interesada, en virtude da cal a Administración e o empresario participarán nos resultados da explotación do servizo na proporción que se estableza no contrato.
- c) Concerto con persoa natural ou xurídica que veña realizando prestacións análogas ás que constitúen o servizo público de que se trate.
- d) Sociedade de economía mixta en que a Administración participe, por si mesma ou por medio dunha entidade pública, en concorrencia con persoas naturais ou xurídicas.

Artigo 278. Duración.

O contrato de xestión de servizos públicos non poderá ter carácter perpetuo ou indefinido, polo que se fixará necesariamente no prego de cláusulas administrativas particulares a súa duración e a das prórrogas de que poida ser obxecto, sen que poida exceder o prazo total, incluídas as prórrogas, dos seguintes períodos:

- a) Cincuenta anos nos contratos que comprendan a execución de obras e a explotación de servizo público, salvo que este sexa de mercado ou lonxa central grosista de artigos alimenticios xestionados por sociedade de economía mixta municipal, caso en que poderá ser ata 60 anos.
- b) Vinte e cinco anos nos contratos que comprendan a explotación dun servizo público non relacionado coa prestación de servizos sanitarios.
- c) Dez anos nos contratos que comprendan a explotación dun servizo público cuxo obxecto consista na prestación de servizos sanitarios sempre que non estean abranguidos na alínea a).

Sección 2.ª Execución do contrato de xestión de servizos públicos

Artigo 279. Execución do contrato.

1. O contratista está obrigado a organizar e prestar o servizo con estrita suxeición ás características establecidas no contrato e dentro dos prazos sinalados neste e, se é o caso, á execución das obras conforme o proxecto aprobado polo órgano de contratación.
2. En todo caso, a Administración conservará os poderes de policía necesarios para asegurar a boa marcha dos servizos de que se trate.

Artigo 280. Obrigas xerais.

O contratista estará suxeito ao cumprimento das seguintes obrigas:

- a) Prestar o servizo coa continuidade convida e garantir aos particulares o dereito a utilizalo nas condicións que fosen establecidas e mediante o aboamento, de ser o caso, da contraprestación económica comprendida nas tarifas aprobadas.
- b) Coidar da boa orde do servizo, para o cal poderá ditar as oportunas instrucións, sen prexuízo dos poderes de policía a que se refire o artigo anterior.
- c) Indemnizar polos danos que se causen a terceiros como consecuencia das operacións que requira o desenvolvemento do servizo, excepto cando o dano sexa producido por causas imputables á Administración.
- d) Respetar o principio de non discriminación por razón de nacionalidade, respecto das empresas de Estados membros da Comunidade Europea ou signatarios do Acordo sobre contratación pública da Organización Mundial do Comercio, nos contratos de subministración consecuencia do de xestión de servizos públicos.

Artigo 281. Prestacións económicas.

- 1. O contratista ten dereito ás contraprestacións económicas previstas no contrato, entre as cales se incluírá, para facer efectivo o seu dereito á explotación do servizo, unha retribución fixada en función da súa utilización, que se percibirá directamente dos usuarios ou da propia Administración.
- 2. As contraprestacións económicas pactadas serán revisadas, se é o caso, na forma establecida no contrato.

Sección 3.ª Modificación do contrato de xestión de servizos públicos

Artigo 282. Modificación do contrato e mantemento do seu equilibrio económico.

- 1. A Administración poderá modificar, por razóns de interese público e de concorreren as circunstancias previstas no título V do libro I, as características do servizo contratado e as tarifas que deben ser aboadas polos usuarios.
- 2. Cando as modificacións afecten o réxime financeiro do contrato, a Administración deberá compensar o contratista de maneira que se manteña o equilibrio dos supostos económicos que foron considerados como básicos na adxudicación do contrato.

3. No caso de que os acordos que dite a Administración respecto ao desenvolvemento do servizo carezan de transcendencia económica, o contratista non terá dereito a indemnización por razón destes.

4. A Administración deberá restablecer o equilibrio económico do contrato, en beneficio da parte que corresponda, nos seguintes supostos:

a) Cando a Administración modifique, por razóns de interese público e de acordo co establecido no título V do libro I, as características do servizo contratado.

b) Cando actuacións da Administración determinen de forma directa a ruptura substancial da economía do contrato.

c) Cando causas de forza maior determinen de forma directa a ruptura substancial da economía do contrato. Para estes efectos, entenderase por causas de forza maior as enumeradas no artigo 231 desta lei.

5. Nos supostos previstos no número anterior, o restablecemento do equilibrio económico do contrato realizarase mediante a adopción das medidas que en cada caso procedan. Estas medidas poderán consistir na modificación das tarifas que deben aboar os usuarios, na redución do prazo do contrato e, en xeral, en calquera modificación das cláusulas de contido económico incluídas no contrato. Así mesmo, nos casos previstos nos números 4.b) e c), poderase prorrogar o prazo do contrato por un período que non exceda un 10 por cento da súa duración inicial, respectando os límites máximos de duración previstos legalmente.

Sección 4.ª Cumprimento e efectos do contrato de xestión de servizos públicos

Artigo 283. Reversión.

1. Cando finalice o prazo contractual, o servizo reverterá á Administración e o contratista deberá entregar as obras e instalacións a que estea obrigado de acordo co contrato e no estado de conservación e funcionamento adecuados.

2. Durante un período prudencial anterior á reversión, que se deberá fixar no prego, o órgano competente da Administración adoptará as disposicións encamiñadas a que a entrega dos bens se verifique nas condicións convidadas.

Artigo 284. Falta de entrega de contraprestacións económicas e medios auxiliares.

Se a Administración non lle fixer efectiva ao contratista a contraprestación

económica ou non lle entregar os medios auxiliares a que se comprometeu no contrato dentro dos prazos previstos neste e non proceder á resolución do contrato ou non a solicitar o contratista, este terá dereito ao xuros de demora das cantidades ou valores económicos que aqueles signifiquen, de conformidade co establecido no artigo 216.

Artigo 285. Incumprimento do contratista.

Se do incumprimento por parte do contratista deriva perturbación grave e non reparable por outros medios no servizo público e a Administración non decide a resolución do contrato, poderá acordar a intervención deste ata que aquela desapareza. En todo caso, o contratista deberá aboar á Administración os danos e perdas que efectivamente lle irrogase.

Sección 5.ª Resolución do contrato de xestión de servizos públicos

Artigo 286. Causas de resolución.

Son causas de resolución do contrato de xestión de servizos públicos, ademais das sinaladas no artigo 223, coa excepción das previstas nas súas alíneas d) e e), as seguintes:

a) A demora superior a seis meses por parte da Administración na entrega ao contratista da contraprestación ou dos medios auxiliares a que se comprometeu segundo

o contrato. b) O rescate do servizo pola Administración. c) A supresión do servizo por razóns de interese público. d) A imposibilidade da explotación do servizo como consecuencia de acordos adoptados pola Administración con posterioridade ao contrato.

Artigo 287. Aplicación das causas de resolución.

1. Cando a causa de resolución sexa a morte ou incapacidade sobrevida do contratista, a Administración poderá acordar a continuación do contrato cos seus herdeiros ou sucesores, salvo disposición expresa en contrario da lexislación específica do servizo.

2. Por razóns de interese público, a Administración poderá acordar o rescate do servizo para xestionalo directamente.

Artigo 288. Efectos da resolución.

1. Nos supostos de resolución, a Administración aboará, en todo caso, ao contratista

o prezo das obras e instalacións que, executadas por este, deban pasar á

propiedade daquela, tendo en conta o seu estado e o tempo que reste para a reversión.

2. Con independencia do disposto no artigo 225, o incumprimento por parte da Administración ou do contratista das obrigas do contrato producirá os efectos que segundo as disposicións específicas do servizo poidan afectar estes contratos.

3. No suposto da alínea a) do artigo 286, o contratista terá dereito ao aboamento do xuro de demora previsto na lei pola que se establecen medidas de loita contra a morosidade en operacións comerciais das cantidades debidas ou valores económicos convidos, a partir do vencemento do prazo previsto para a súa entrega, así como dos danos e perdas sufridos.

4. Nos supostos das alíneas b), c) e d) do artigo 286, sen prexuízo do disposto no número 1 deste artigo, a Administración indemnizará o contratista dos danos e perdas que se lle irroguen, incluídos os beneficios futuros que deixe de percibir, atendendo aos resultados da explotación no último quinquenio e á perda do valor das obras e instalacións que non teñan que reverter a aquela, tendo en conta o seu grao de amortización.

Sección 6.ª Subcontratación do contrato de xestión de servizos públicos

Artigo 289. Subcontratación.

No contrato de xestión de servizos públicos a subcontratación só poderá recaer sobre prestacións accesorias.

Capítulo IV. Contrato de subministración

Sección 1.ª Regulación de determinados contratos de subministración

Artigo 290. Arrendamento.

1. No contrato de arrendamento, o arrendador ou empresario asumirá durante o prazo de vixencia do contrato a obriga do mantemento do obxecto deste. As cantidades que, se é o caso, deba satisfacer a Administración en concepto de canon de mantemento fixaranse separadamente das constitutivas do prezo do arrendamento.

2. No contrato de arrendamento non se admitirá a prórroga tácita e a prórroga expresa non se poderá estender a un período superior á metade do contrato inmediatamente anterior.

Artigo 291. Contratos de fabricación e aplicación de normas e usos vixentes en comercio internacional.

1. Aos contratos de fabricación, aos cales se refire a alínea c) do número 3 do artigo 9, aplicaráselles directamente as normas xerais e especiais do contrato de obras que o órgano de contratación determine no correspondente prego de cláusulas administrativas particulares, salvo as relativas á súa publicidade, que se acomodarán, en todo caso, ao contrato de subministración.

2. Os contratos que se subscriban con empresas estranxeiras, cando o seu obxecto se fabrique ou proceda de fóra do territorio nacional, e os de subministración que con estas empresas subscriba o Ministerio de Defensa e que deban ser executados fóra do territorio nacional rexeranse pola presente lei, sen prexuízo do que se conveña entre as partes de acordo coas normas e usos vixentes no comercio internacional.

Sección 2.ª Execución do contrato de subministración

Artigo 292. Entrega e recepción.

1. O contratista estará obrigado a entregar os bens obxecto de subministración no tempo e lugar fixados no contrato e de conformidade coas prescricións técnicas e cláusulas administrativas.

2. Calquera que sexa o tipo de subministración, o adxudicatario non terá dereito a indemnización por causa de perdas, avarías ou prexuízos ocasionados nos bens antes da súa entrega á Administración, salvo que esta incorrese en mora ao recibilos.

3. Cando o acto formal da recepción dos bens, de acordo coas condicións do prego, sexa posterior á súa entrega, a Administración será responsable da custodia destes durante o tempo que medie entre unha e outra.

4. Unha vez recibidos de conformidade pola Administración bens ou produtos perecedoiros, será esta responsable da súa xestión, uso ou caducidade, sen prexuízo da responsabilidade do subministrador polos seus vicios ou defectos ocultos.

Artigo 293. Pagamento do prezo.

O adxudicatario terá dereito ao aboamento do prezo das subministracións efectivamente entregadas e formalmente recibidas pola Administración de acordo coas condicións establecidas no contrato.

Artigo 294. Pagamento en metálico e noutros bens.

1. Cando razóns técnicas ou económicas debidamente xustificadas no expediente o aconsellen, poderase establecer no prego de cláusulas administrativas particulares que o pagamento do prezo total dos bens que se van subministrar consista parte en diñeiro e parte na entrega doutros bens da mesma clase, sen que, en ningún caso, o importe destes poida superar o 50 por 100 do prezo total. Para estes efectos, o compromiso de gasto correspondente limitárase ao importe que, do prezo total do contrato, non se satisfaga mediante a entrega de bens ao contratista, sen que teña aplicación o disposto no artigo 27.4 da Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, no número 3 do artigo 165 da Lei reguladora das facendas locais, aprobada polo Real decreto legislativo 2/2004, do 5 de marzo, ou en análogas regulacións contidas nas normas orzamentarias das distintas administracións públicas suxeitas a esta lei.

2. A entrega dos bens pola Administración será acordada polo órgano de contratación, polo mesmo procedemento que se siga para a adxudicación

do contrato de subministración, e este acordo implicará por si só a baixa no inventario e, se é o caso, a desafectación dos bens de que se trate.

3. Neste suposto, o importe que do prezo total da subministración corresponda aos bens entregados pola Administración será un elemento económico que se deberá valorar para a adxudicación do contrato e deberá ser consignado expresamente polos empresarios nas súas ofertas.

4. O contido deste artigo será de aplicación aos contratos de servizos para a xestión dos sistemas de información, aos de servizos de telecomunicación e aos contratos de mantemento destes sistemas, subministracións de equipamentos e terminais e adaptacións necesarias como cableado, canalizacións e outras análogas, sempre que vaian asociadas á prestación destes servizos e se contraten conxuntamente con eles, entendéndose que os bens que entregará, se é o caso, a Administración deben ser bens e equipamentos informáticos e de telecomunicacións.

Artigo 295. Facultades da Administración no proceso de fabricación.

A Administración ten a facultade de inspeccionar e de ser informada do proceso de fabricación ou elaboración do produto que deba ser entregado como consecuencia do contrato, polo que poderá ordenar ou realizar por si mesma análises, ensaios e probas dos materiais que se vaian empregar, establecer sistemas de control de calidade e ditar cantas disposicións considere oportunas para o estrito cumprimento do convido.

Sección 3.ª Modificación do contrato de subministración

Artigo 296. Modificación do contrato de subministración.

Cando, como consecuencia das modificacións do contrato de subministración acordadas conforme o establecido no artigo 219 e no título V do libro I, se produza aumento, redución ou supresión das unidades de bens que integran a subministración ou a substitución duns bens por outros, sempre que estes estean comprendidos no contrato, estas modificacións serán obrigatorias para o contratista, sen que teña ningún dereito, en caso de supresión ou redución de unidades ou clases de bens, a reclamar indemnización polas ditas causas.

Sección 4.ª Cumprimento do contrato de subministración

Artigo 297. Gastos de entrega e recepción.

1. Salvo pacto en contrario, os gastos da entrega e transporte dos bens obxecto da subministración ao lugar convido serán por conta do

contratista.

2. Se os bens non se encontran en estado de ser recibidos, farase constar así na acta de recepción e daranse as instrucións precisas ao contratista para que emende os defectos observados ou proceda a unha nova subministración de conformidade co pactado.

Artigo 298. Vicios ou defectos durante o prazo de garantía.

1. Se durante o prazo de garantía se acredita a existencia de vicios ou defectos nos bens subministrados, a Administración terá dereito a reclamar do contratista a reposición dos que resulten inadecuados ou a reparación destes se for suficiente.

2. Durante este prazo de garantía terá dereito o contratista a coñecer e ser oído sobre a aplicación dos bens subministrados.

3. Se o órgano de contratación considera, durante o prazo de garantía, que os bens subministrados non son aptos para o fin pretendido, como consecuencia dos vicios ou defectos observados neles e imputables ao contratista e existe a presunción de que a reposición ou reparación destes bens non serán bastantes para lograr aquel fin, poderá, antes de expirar o dito prazo, rexeitar os bens, deixándoos por conta do contratista e quedando exento da obriga de pagamento, ou tendo dereito, se é o caso, á recuperación do prezo satisfeito.

4. Terminado o prazo de garantía sen que a Administración formalizase algún dos reparos ou a denuncia a que se refiren os números 1 e 3 deste artigo, o contratista quedará exento de responsabilidade por razón dos bens subministrados.

Sección 5.ª Resolución do contrato de subministración

Artigo 299. Causas de resolución.

Son causas de resolución do contrato de subministración, ademais das sinaladas no artigo 223, as seguintes:

- a) A suspensión, por causa imputable á Administración, da iniciación da subministración por un prazo superior a seis meses a partir da data sinalada no contrato para a entrega, salvo que no prego se sinale outro menor.
- b) A desistencia ou a suspensión da subministración por un prazo superior ao ano acordada pola Administración, salvo que no prego se sinale outro menor.

Artigo 300. Efectos da resolución.

1. A resolución do contrato dará lugar á recíproca devolución dos bens e do importe dos pagamentos realizados e, cando non for posible ou conveniente para a Administración, esta deberá aboar o prezo dos efectivamente entregados e recibidos de conformidade.
2. No suposto de suspensión da iniciación da subministración por tempo superior a seis meses, o contratista só terá dereito a percibir unha indemnización do 3 por 100 do prezo da adxudicación.
3. No caso de desistencia ou de suspensión da subministración por un prazo superior a un ano por parte da Administración, o contratista terá dereito ao 6 por 100 do prezo das entregas deixadas de realizar en concepto de beneficio industrial.

Capítulo V. Contratos de servizos

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 301. Contido e límites.

1. Non poderán ser obxecto destes contratos os servizos que impliquen exercicio da autoridade inherente aos poderes públicos.
2. Salvo que se dispoña outra cosa nos pregos de cláusulas administrativas ou no documento contractual, os contratos de servizos que teñan por obxecto o desenvolvemento e a posta á disposición de produtos protexidos por un dereito de propiedade intelectual ou industrial comportará a cesión deste á Administración contratante. En todo caso, e mesmo cando se exclúa a cesión dos dereitos de propiedade intelectual, o órgano de contratación poderá sempre autorizar o uso do correspondente produto aos entes, organismos e entidades pertencentes ao sector público a que se refire o artigo 3.1.
3. Os contratos de servizos que subscriba o Ministerio de Defensa con empresas estranxeiras e que deban ser executados fóra do territorio nacional rexeranse pola presente lei, sen prexuízo do que se conveña entre as partes de acordo coas normas e usos vixentes no comercio internacional.
4. Cando se extingan os contratos de servizos non se poderá producir en ningún caso a consolidación das persoas que realizen os traballos obxecto do contrato como persoal do ente, organismo ou entidade do sector público contratante.

Artigo 302. Determinación do prezo.

No prego de cláusulas administrativas establecerase o sistema de determinación do prezo dos contratos de servizos, que poderá estar referido a compoñentes da prestación, unidades de execución ou unidades de tempo, ou fixarse nun prezo global cando non sexa posible ou conveniente a súa descomposición, ou resultar da aplicación de honorarios por tarifas ou dunha combinación de varias destas modalidades.

Artigo 303. Duración.

1. Os contratos de servizos non poderán ter un prazo de vixencia superior a catro anos coas condicións e límites establecidos nas respectivas normas orzamentarias das administracións públicas, aínda que se poderá prever no mesmo contrato a súa prórroga por mutuo acordo das partes antes da finalización daquel, sempre que a duración total do contrato, incluídas as prórrogas, non exceda os seis anos, e que as prórrogas non superen, illada ou conxuntamente, o prazo fixado orixinariamente. A subscrición de contratos de servizos de duración superior á sinalada poderá ser autorizada excepcionalmente polo Consello de Ministros ou polo órgano autonómico competente de forma singular, para contratos determinados, ou de forma xenérica, para certas categorías.

2. Non obstante o disposto anteriormente, os contratos regulados neste título que sexan complementarios de contratos de obras ou de subministración poderán ter un prazo superior de vixencia que, en ningún caso, excederá o prazo de duración do contrato principal, salvo nos contratos que comprenden traballos relacionados coa liquidación do contrato principal, cuxo prazo final excederá o deste no tempo necesario para realizalos. A iniciación do contrato complementario a que se refire este número quedará en suspenso, salvo causa xustificada derivada do seu obxecto e contido, ata que comece a execución do correspondente contrato de obras.

Soamente terán o concepto de contratos complementarios aqueles cuxo obxecto se considere necesario para a correcta realización da prestación ou prestacións obxecto do contrato principal.

3. Os contratos para a defensa xurídica e xudicial da Administración terán a duración precisa para atender adecuadamente as súas necesidades.

4. Os contratos de servizos que teñan por obxecto a asistencia á dirección de obra ou a xestión integrada de proxectos terán unha duración igual á do contrato de obras a que están vinculados máis o prazo estimado para proceder á liquidación das obras.

Artigo 304. Réxime de contratación para actividades docentes.

1. Nos contratos regulados neste título que teñan por obxecto a prestación de actividades docentes en centros do sector público desenvolvidas en forma de cursos de formación ou perfeccionamento do persoal ao servizo da Administración ou cando se trate de seminarios, coloquios, mesas redondas, conferencias, colaboracións ou calquera outro tipo similar de actividade, sempre que estas actividades sexan realizadas por persoas físicas, as disposicións desta lei non serán de aplicación á preparación e adxudicación do contrato.
2. Nesta clase de contratos poderase establecer o pagamento parcial anticipado, logo de constitución de garantía por parte do contratista, sen que se poida autorizar a súa cesión.
3. Para acreditar a existencia dos contratos a que se refire este artigo, abondará a designación ou o nomeamento por autoridade competente.

Sección 2.ª Execución dos contratos de servizos

Artigo 305. Execución e responsabilidade do contratista.

1. O contrato executarase con suxeición ao establecido nas súas cláusulas e nos pregos, e de acordo coas instrucións que para a súa interpretación lle dea ao contratista o órgano de contratación.
2. O contratista será responsable da calidade técnica dos traballos que desenvolva e das prestacións e servizos realizados, así como das consecuencias que se deduzan para a Administración ou para terceiros das omisións, erros, métodos inadecuados ou conclusións incorrectas na execución do contrato.

Sección 3.ª Modificación dos contratos de servizos de mantemento

Artigo 306. Modificación destes contratos.

Cando, como consecuencia de modificacións do contrato de servizos de mantemento acordadas conforme o establecido no artigo 219 e no título V do libro I, se produza aumento, redución ou supresión de equipamentos que se deben manter ou a substitución duns equipamentos por outros, sempre que estes estean contidos no contrato, estas modificacións serán obrigatorias para o contratista, sen que teña ningún dereito, en caso de supresión ou redución de unidades ou clases de equipamentos, a reclamar indemnización polas ditas causas.

Sección 4.ª Cumprimento dos contratos de servizos

Artigo 307. Cumprimento dos contratos.

1. A Administración determinará se a prestación realizada polo contratista se axusta ás prescricións establecidas para a súa execución e cumprimento, e requirirá, se é o caso, a realización das prestacións contratadas e a emenda dos defectos observados con ocasión da súa recepción. De os traballos efectuados non se adecuaren á prestación contratada, como consecuencia de vicios ou defectos imputables ao contratista, poderá rexeitala e quedará exento da obriga de pagamento ou terá dereito, de ser o caso, á recuperación do prezo satisfeito.
2. Se durante o prazo de garantía se acredita a existencia de vicios ou defectos nos traballos efectuados, o órgano de contratación terá dereito a reclamar do contratista a súa emenda.
3. Terminado o prazo de garantía sen que a Administración formalizase

algún dos reparos ou a denuncia a que se refiren os números anteriores, o contratista quedará exento de responsabilidade por razón da prestación efectuada, sen prexuízo do establecido nos artigos 310, 311 e 312 sobre emenda de erros e responsabilidade nos contratos que teñan por obxecto a elaboración de proxectos de obras.

4. O contratista terá dereito a coñecer e ser oído sobre as observacións que se formulen en relación co cumprimento da prestación contratada.

Sección 5.ª Resolución dos contratos de servizos

Artigo 308. Causas de resolución.

Son causas de resolución dos contratos de servizos, ademais das sinaladas no artigo 223, as seguintes:

- a) A suspensión por causa imputable á Administración da iniciación do contrato por prazo superior a seis meses a partir da data sinalada nel para o seu comezo, salvo que no prego se sinala outro menor.
- b) A desistencia ou a suspensión do contrato por un prazo superior a un ano acordada pola Administración, salvo que no prego se sinala outro menor.
- c) Os contratos complementarios a que se refire o artigo 303.2 quedarán resoltos, en todo caso, cando se resolva o contrato principal.

Artigo 309. Efectos da resolución.

- 1. A resolución do contrato dará dereito ao contratista, en todo caso, a percibir o prezo dos estudos, informes, proxectos, traballos ou servizos que efectivamente realizase de acordo co contrato e que tivesen sido recibidos pola Administración.
- 2. No suposto de suspensión da iniciación do contrato por tempo superior a seis meses, o contratista só terá dereito a percibir unha indemnización do 5 por 100 do prezo daquel.
- 3. No caso da alínea b) do artigo anterior, o contratista terá dereito ao 10 por 100 do prezo dos estudos, informes, proxectos ou traballos pendentes de realizar en concepto de beneficio deixado de obter.

Sección 6.ª Da emenda de erros e responsabilidades no contrato de elaboración de proxectos de obras

Artigo 310. Emenda de erros e corrección de deficiencias.

1. Cando o contrato de servizos consista na elaboración íntegra dun proxecto de obra, o órgano de contratación exixirá a emenda polo contratista dos defectos, insuficiencias técnicas, erros materiais, omisións e infraccións de preceptos legais ou regulamentarios que lle sexan imputables, e outorgaralle para o efecto o correspondente prazo, que non poderá exceder os dous meses.
2. Se, transcorrido este prazo, as deficiencias non foron corrixidas, a Administración poderá, atendendo ás circunstancias concorrentes, optar pola resolución do contrato ou por conceder un novo prazo ao contratista.
3. No primeiro caso, procederá a incautación da garantía e o contratista incorrerá na obriga de aboar á Administración unha indemnización equivalente ao 25 por 100 do prezo do contrato.
4. No segundo caso, o novo prazo concedido para emendar as deficiencias non corrixidas será dun mes improrrogable e o contratista incorrerá nunha penalidade equivalente ao 25 por 100 do prezo do contrato.
5. De se producir un novo incumprimento, procederá a resolución do contrato con obriga por parte do contratista de aboar á Administración unha indemnización igual ao prezo pactado con perda da garantía.
6. Cando o contratista, en calquera momento antes da concesión do último prazo, renuncie á realización do proxecto deberá aboar á Administración unha indemnización igual á metade do prezo do contrato con perda da garantía.

Artigo 311. Indemnizacións.

1. Para os casos en que o orzamento de execución da obra prevista no proxecto se desvíe en máis dun 20 por 100, tanto por exceso como por defecto, do seu custo real como consecuencia de erros ou omisións imputables ao contratista consultor, a Administración poderá establecer, no prego de cláusulas administrativas particulares, un sistema de indemnizacións consistente nunha minoración do prezo do contrato de elaboración do proxecto, en función da porcentaxe de desviación, ata un máximo equivalente á metade daquel.
2. O baremo de indemnizacións será o seguinte:
  - a) No suposto de que a desviación sexa de máis do 20 por 100 e menos do 30 por 100, a indemnización correspondente será do 30 por 100 do prezo do contrato.
  - b) No suposto de que a desviación sexa de máis do 30 por 100 e menos do 40 por 100, a indemnización correspondente será do 40 por 100 do

prezo do contrato.

c) No suposto de que a desviación sexa de máis do 40 por 100, a indemnización correspondente será do 50 por 100 do prezo do contrato.

3. O contratista deberá aboar o importe da dita indemnización no prazo dun mes a partir da notificación da resolución correspondente, que se adoptará logo da tramitación do expediente con audiencia do interesado.

Artigo 312. Responsabilidade por defectos ou erros do proxecto.

1. Con independencia do previsto nos artigos anteriores, o contratista responderá dos danos e perdas que durante a execución ou explotación das obras se causen tanto á Administración como a terceiros, por defectos e insuficiencias técnicas do proxecto ou polos erros materiais, omisións e infraccións de preceptos legais ou regulamentarios en que este incorrese, imputables a aquel.

2. A indemnización derivada da responsabilidade exigible ao contratista alcanzará o 50 por 100 do importe dos danos e perdas causados, ata un límite máximo de cinco veces o prezo pactado polo proxecto, e será exigible dentro do termo de dez anos, contados desde a súa recepción pola Administración, sendo por conta desta última, se é o caso, o resto da dita indemnización cando deba ser satisfeita a terceiros.

Capítulo VI. Contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado

Artigo 313. Réxime xurídico.

Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado rexeranse polas normas xerais contidas no título I do presente libro e polas especiais correspondentes ao contrato típico cuxo obxecto se corresponda coa prestación principal daquel, identificada conforme o disposto no artigo 136.a), no que non se opoñan á súa natureza, funcionalidade e contido peculiar conforme o artigo 11.

Estas normas delimitarán os deberes e dereitos das partes e as prerrogativas da Administración.

Artigo 314. Duración.

A duración dos contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado non poderá exceder os 20 anos. Non obstante, cando por razón da prestación principal que constitúe o seu obxecto e da súa configuración, o réxime aplicable sexa o propio dos contratos de concesión de obra pública, aplicárase o disposto no artigo 268 sobre a duración destes.

Artigo 315. Financiamento.

1. O financiamento dos colaboradores privados nos contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, nos supostos en que por razón do obxecto teñan natureza de concesión de obra pública, levarase a cabo nas condicións e nos termos previstos para este último contrato.

2. A regulación do financiamento dos adxudicatarios de contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado nos supostos non previstos no número anterior rexerá polas seguintes normas:

a) Cando se determine o réxime de remuneración do contratista, co alcance previsto no artigo 136, alíneas d), e) e f) desta lei, poderán establecerse previsións sobre as garantías que conforme o previsto nas disposicións reguladoras do financiamento privado das concesións de obras públicas pode obter o contratista para a captación do financiamento necesario para a execución do contrato.

b) O contrato preverá un réxime de notificación polo contratista das operacións financeiras que concerte para o financiamento do contrato.

No caso de que proceda a resolución do contrato, o órgano de contratación, antes de acordar esta, dará audiencia aos acredores por se estes ofrecen subrogarse no cumprimento do contrato, directamente ou a través dunha entidade participada, en condicións que se consideren compatibles co seu bo fin, sempre que reúnan os requisitos exixidos ao adxudicatario.

c) Cando a execución do contrato comporte custos de investimento iniciais e se prevea que as obras ou equipamentos que se xeren se vaian incorporar ao patrimonio da entidade contratante ao concluír ou resolverse o contrato, poderase establecer que, cando proceda a resolución do contrato, a entidade contratante poida pór á disposición dos acredores unha cantidade non superior ao 80 por cento do custo real dos investimentos realmente executados detraendo esta cantidade da liquidación do contrato.

LIBRO V. ORGANIZACIÓN ADMINISTRATIVA PARA A XESTIÓN DA CONTRATACIÓN

TÍTULO I. ÓRGANOS COMPETENTES EN MATERIA DE CONTRATACIÓN

Capítulo I. Órganos de contratación

Artigo 316. Órganos de contratación.

1. Os ministros e os secretarios de Estado son os órganos de contratación da Administración xeral do Estado e, en consecuencia, están facultados para subscribir no seu nome os contratos no ámbito da súa competencia.

Nos departamentos ministeriais en que existan varios órganos de contratación, a competencia para subscribir os contratos de subministración e de servizos que afecten o ámbito de máis dun deles

corresponderá ao ministro, salvo nos casos en que esta se atribúa á Xunta de Contratación.

2. Os presidentes ou directores dos organismos autónomos, axencias estatais, entidades públicas empresariais e demais entidades públicas estatais, e os directores xerais das distintas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, son os órganos de contratación duns e doutros, na falta de disposición específica sobre o particular, recollida nas correspondentes normas de creación ou reguladoras do funcionamento desas entidades.

3. O director xeral do Patrimonio do Estado é o órgano de contratación do sistema estatal de contratación centralizada regulado nos artigos 206 e 207.

4. Nos departamentos ministeriais e nos organismos autónomos, axencias estatais, entidades públicas empresariais e demais entidades de dereito público estatais, así como nas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, poderán constituírse xuntas de contratación, que actuarán como órganos de contratación, cos límites cuantitativos ou referentes ás características dos contratos que determine o titular do departamento, nos seguintes contratos:

a) Contratos de obras comprendidas nas alíneas b) e c) do número 1 do artigo 122, salvo que estas fosen declaradas de contratación centralizada.

b) Contratos de subministración que se refiran a bens consumibles ou de fácil deterioración polo uso, salvo os relativos a bens declarados de adquisición centralizada.

c) Contratos de servizos non declarados de contratación centralizada.

d) Contratos de subministración e de servizos, distintos dos atribuídos á competencia da Xunta de acordo coas dúas alíneas anteriores que afecten máis dun órgano de contratación, exceptuando os que teñan por obxecto bens ou servizos de contratación centralizada.

A composición das xuntas de contratación fixarase regulamentariamente e deberán figurar entre os seus vogais un funcionario que teña atribuído, legal ou regulamentariamente, o asesoramento xurídico do órgano de contratación e un interventor.

5. Excepcionalmente, cando o contrato resulte de interese para varios departamentos ministeriais e, por razóns de economía e eficacia, a tramitación do expediente deba ser efectuado por un único órgano de contratación, os demais departamentos interesados poderán contribuír ao seu financiamento, nos termos que se establezan regulamentariamente e

con respecto á normativa orzamentaria, na forma que se determine en convenios ou protocolos de actuación.

6. A capacidade para contratar dos representantes legais das sociedades e fundacións do sector público estatal rexerase polo disposto nos estatutos destas entidades e polas normas de dereito privado que sexan en cada caso de aplicación.

Artigo 317. Autorización para contratar.

1. Os órganos de contratación dos departamentos ministeriais, organismos autónomos, axencias estatais e entidades de dereito público estatais, así como os das entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, necesitarán a autorización do Consello de Ministros para subscribir contratos nos seguintes supostos:

a) Cando o valor estimado do contrato, calculado conforme o sinalado no artigo 88, sexa igual ou superior a doce millóns de euros.

b) Nos contratos de carácter plurianual, cando se modifiquen as porcentaxes ou o número de anualidades legalmente previstas a que se refire o artigo 47 da Lei 47/2003, do 26 de novembro.

c) Cando o pagamento dos contratos se concerte mediante o sistema de arrendamento financeiro ou mediante o sistema de arrendamento con opción de compra e o número de anualidades supere catro anos.

2. A autorización do Consello de Ministros a que se refire o número anterior deberá obterse antes da aprobación do expediente. A aprobación do expediente e a aprobación do gasto corresponderán ao órgano de contratación.

3. O Consello de Ministros poderá reclamar discrecionalmente o coñecemento e autorización de calquera outro contrato. Igualmente, o órgano de contratación, a través do ministro correspondente, poderá elevar un contrato non comprendido no número 1 á consideración do Consello de Ministros.

4. Cando o Consello de Ministros autorice a subscrición do contrato, deberá autorizar igualmente a súa modificación, cando sexa causa de resolución, e a resolución mesma, de ser o caso.

5. Os titulares dos departamentos ministeriais a que se encontren adscritos os organismos autónomos, entidades públicas e as entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social poderán fixar a contía a partir da cal será necesaria a súa autorización para a subscrición dos contratos.

6. No ámbito do sector público estatal, antes de autorizar un contrato de colaboración entre o sector público e o sector privado, así como un contrato de concesión de obra pública, cuxo valor estimado sexa igual ou superior a doce millóns de euros, será preceptivo e vinculante un informe do Ministerio de Economía e Facenda que se pronuncie sobre as repercusións orzamentarias e os compromisos financeiros que comporta, así como sobre a súa incidencia no cumprimento do obxectivo de estabilidade orzamentaria, segundo o establecido no texto refundido da Lei xeral de estabilidade orzamentaria, aprobado polo Real decreto lexislativo 2/2007, do 28 de decembro.

Para tal efecto, o órgano de contratación deberá proporcionar información completa acerca dos aspectos financeiros e orzamentarios do contrato, incluíndo os mecanismos de captación de financiamento e as garantías que se prevexa utilizar, durante toda a súa vixencia, así como, se é o caso, o documento de avaliación previa a que se refire o artigo 134 desta lei.

Nestes contratos, con carácter previo á aprobación do expediente de contratación ou da modificación destes, será igualmente necesario solicitar o informe do Ministerio de Economía e Facenda cando, con independencia da contía do contrato, no seu financiamento se prevexa calquera forma de axuda ou achega estatal, ou o outorgamento de préstamos ou anticipos.

Artigo 318. Desconcentración.

1. As competencias en materia de contratación poderán ser desconcentradas por real decreto acordado en Consello de Ministros, en calquera órgano, sexa ou non dependente do órgano de contratación.

2. Nas entidades xestoras e servizos comúns da Seguridade Social, as competencias en materia de contratación dos seus directores poderán desconcentrarse na forma e cos requisitos establecidos na Lei xeral da seguridade social, texto refundido aprobado polo Real decreto lexislativo 1/1994, do 20 de xuño.

Artigo 319. Abstención e recusación.

As autoridades e o persoal ao servizo das administracións públicas que interveñan nos procedementos de contratación deberán absterse ou poderán ser recusados nos casos e na forma previstos nos artigos 28 e 29 da Lei 30/1992, do 26 de novembro.

Capítulo II. Órganos de asistencia

Artigo 320. Mesas de contratación.

1. Salvo no caso en que a competencia para contratar corresponda a unha xunta de contratación, nos procedementos abertos e restrinxidos e nos procedementos negociados con publicidade a que se refire o artigo 177.1, os órganos de contratación das administracións públicas estarán asistidos por unha mesa de contratación, que será o órgano competente para a valoración das ofertas. Nos procedementos negociados en que non sexa necesario publicar anuncios de licitación, a constitución da mesa será potestativa para o órgano de contratación.

2. A mesa estará constituída por un presidente, os vogais que se determinen regulamentariamente, e un secretario.

3. Os membros da mesa serán nomeados polo órgano de contratación.

O secretario deberá ser designado entre funcionarios ou, no seu defecto, outro tipo de persoal dependente do órgano de contratación, e entre os vogais deberán figurar necesariamente un funcionario de entre os que teñan atribuído legal ou regulamentariamente o asesoramento xurídico do órgano de contratación e un interventor, ou, na falta destes, unha persoa ao servizo do órgano de contratación que teña atribuídas as funcións correspondentes ao seu asesoramento xurídico, e outra que teña atribuídas as relativas ao seu control económico-orzamentario.

Artigo 321. Mesa especial do diálogo competitivo.

1. Para asistir o órgano de contratación nos procedementos de diálogo competitivo que sigan as administracións públicas estatais, constituirase unha mesa coa composición sinalada no número 2 do artigo anterior á cal se incorporarán persoas especialmente cualificadas na materia sobre a que verse o diálogo, designadas polo órgano de contratación. O número destas persoas será igual ou superior a un terzo dos compoñentes da mesa e participarán nas deliberacións con voz e voto.

2. Nos expedientes que se tramiten para a subscrición de contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado corresponderá á mesa especial do diálogo competitivo a elaboración do documento de avaliación previa a que se refire o artigo 134.

Artigo 322. Mesa de contratación do Sistema Estatal de Contratación Centralizada.

Nas súas funcións como órgano de contratación do Sistema Estatal de Contratación Centralizada, o director xeral do Patrimonio do Estado estará asistido por unha mesa de contratación interdepartamental, cuxa composición se determinará regulamentariamente.

Artigo 323. Xurados de concursos.

1. Nos concursos de proxectos, a mesa de contratación constituirase en xurado dos concursos de proxectos, incorporando á súa composición ata cinco personalidades de notoria competencia no ámbito relevante, designadas polo órgano de contratación, que poidan contribuír de forma especial a avaliar as propostas presentadas, e que participarán nas deliberacións con voz e voto.

2. Os membros do xurado deben ser persoas físicas independentes dos participantes no concurso. Cando se lles exixa aos candidatos posuír unha determinada cualificación ou experiencia, polo menos unha terceira parte dos membros do xurado deben estar en posesión desta ou outra equivalente.

Capítulo III. Órganos consultivos

Artigo 324. Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado.

1. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado é o órgano consultivo específico da Administración xeral do Estado, dos seus organismos autónomos, axencias e demais entidades públicas estatais, en materia de contratación administrativa. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado estará adscrita ao Ministerio de Economía e Facenda, e a súa composición e réxime xurídico estableceranse regulamentariamente.

2. A Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado poderá promover a adopción das normas ou medidas de carácter xeral que considere procedentes para a mellora do sistema de contratación nos seus aspectos administrativos, técnicos e económicos.

3. A Xunta poderá expor directamente aos órganos de contratación ou formular con carácter xeral as recomendacións pertinentes, se dos estudos sobre contratación administrativa ou dun contrato particular se deducen conclusións de interese para a Administración.

Artigo 325. Órganos consultivos en materia de contratación das comunidades autónomas.

Os órganos consultivos en materia de contratación que creen as comunidades autónomas exercerán a súa competencia no seu respectivo ámbito territorial, en relación coa contratación das administracións autonómicas, dos organismos e entidades dependentes ou vinculados a elas e, de se establecer así nas súas normas reguladoras, das entidades locais incluídas nel, sen prexuízo das competencias da Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado.

17. LEI ORGÁNICA 8/1980, DO 22 DE SETEMBRO, DE FINANCIAMENTO DAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS: CAPÍTULOS I A III.

LEI ORGÁNICA 8/1980, DO 22 DE SETEMBRO, DE FINANCIAMENTO DAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS: CAPÍTULOS I A III¹

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS XERAIS

Artigo 1

1. As comunidades autónomas gozarán de autonomía financeira para o desenvolvemento e execución das competencias que, de acordo coa Constitución, lles atribúan as leis e os seus respectivos estatutos.
2. O financiamento das comunidades autónomas rexerase por esta lei orgánica e polo estatuto de cada unha desas comunidades. No que a esta materia afecte aplicaranse as leis ordinarias, regulamentos e demais normas xurídicas emanadas das institucións do Estado e das comunidades autónomas.
3. O disposto nesta lei enténdese sen prexuízo do establecido nos tratados ou convenios subscritos ou que se subscriban no futuro por España.

Artigo 2²

1. A actividade financeira das comunidades autónomas exercerase en coordinación coa Facenda do Estado, conforme os seguintes principios:
  - a) O sistema de ingresos das comunidades autónomas, regulado nas normas básicas a que se refire o artigo anterior, deberase establecer de forma que non poida implicar, en ningún caso, privilexios económicos ou sociais nin supor a existencia de barreiras fiscais no territorio español, de conformidade co punto 2 do artigo 157 da Constitución.
  - b) A garantía do equilibrio económico, a través da política económica xeral, de acordo co establecido nos artigos 40.1, 131 e 138 da Constitución, correspóndelle ao Estado, que é o encargado de adoptar as medidas oportunas tendentes a conseguir a estabilidade económica interna e externa e a estabilidade orzamentaria, así como o desenvolvemento harmónico entre as diversas partes do territorio español. Para estes efectos, entenderase por estabilidade orzamentaria a situación de equilibrio ou de superávit, computada en termos de capacidade de financiamento, de acordo coa definición establecida no Sistema Europeo de Contas Nacionais e Rexionais, nos termos recollidos na normativa de estabilidade orzamentaria.

¹ BOE 1 outubro 1980, núm. 236. Non se publicou en galego

² Ap. 1 modificado polo art. único.1 da Lei Orgánica 3/2009, de 18 decembro

Ap. 1 b) modificado pola disp. adic. única.1 da Lei Orgánica 5/2001, de 13 decembro

c) A garantía dun nivel base equivalente de financiamento dos servizos públicos fundamentais, independentemente da comunidade autónoma de residencia.

d) A corresponsabilidade das comunidades autónomas e o Estado en consonancia coas súas competencias en materia de ingresos e gastos públicos.

e) A solidariedade entre as diversas nacionalidades e rexións que consagran os artigos segundo e os puntos un e dous do cento trinta e oito da Constitución.

f) A suficiencia de recursos para o exercicio das competencias propias das comunidades autónomas.

g) A lealdade institucional, que determinará o impacto, positivo ou negativo, que poidan supor as actuacións lexislativas do Estado e das comunidades autónomas en materia tributaria, ou a adopción de medidas que eventualmente poidan facer recaer sobre as comunidades autónomas ou sobre o Estado obrigacións de gasto non previstas na data de aprobación do sistema de financiamento vixente, e que deberán ser obxecto de valoración quinquenal en canto ao seu impacto, tanto en materia de ingresos como de gastos, polo Consello de Política Fiscal e Financeira das Comunidades Autónomas e, de ser o caso, compensación, mediante modificación do sistema de financiamento para o seguinte quinquenio.

2. Cada comunidade autónoma está obrigada a velar polo seu propio equilibrio territorial e pola realización interna do principio de solidariedade.

3. As comunidades autónomas gozarán do tratamento fiscal que a lei estableza para o Estado.

Artigo 3 ³

1. Para a adecuada coordinación entre a actividade financeira das comunidades autónomas e da Facenda do Estado créase mediante esta lei o Consello de Política Fiscal e Financeira das Comunidades Autónomas, que estará constituído polo ministro de Economía e Facenda, o ministro de Administracións Públicas e o conselleiro de Facenda de cada comunidade ou cidade autónoma.

2. O Consello de Política Fiscal e Financeira das Comunidades Autónomas, como órgano de coordinación do Estado e as comunidades autónomas en materia fiscal e financeira, entenderá das seguintes materias:

---

³ Ap. 2 modificado pola disp. adic. única.2 da Lei Orgánica 5/2001, de 13 decembro.
Ap. 1 modificado polo art. único.1 da Lei Orgánica 3/1996, de 27 decembro

a) A coordinación da política orzamentaria das comunidades autónomas coa do Estado.

b) A emisión dos informes e a adopción dos acordos previstos na Lei orgánica 18/2001, complementaria da Lei xeral de estabilidade orzamentaria.

c) O estudo e a valoración dos criterios de distribución dos recursos do Fondo de Compensación.

d) O estudo, a elaboración, de ser o caso, e a revisión dos métodos utilizados para o cálculo dos custos dos servizos transferidos ás comunidades autónomas.

e) A apreciación das razóns que xustifiquen, en cada caso, a percepción por parte das comunidades autónomas das asignacións orzamentarias, así como os criterios de equidade seguidos para a súa afectación.

f) A coordinación da política de endebedamento.

g) A coordinación da política de investimentos públicos.

h) En xeral, todo aspecto da actividade financeira das comunidades autónomas e da Facenda do Estado que, dada a súa natureza, precise dunha actuación coordinada.

3. Para o seu adecuado funcionamento, o Consello de Política Fiscal e Financeira elaborará un regulamento de réxime interior, que será aprobado pola maioría absoluta dos seus membros.

CAPÍTULO II. RECURSOS DAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Artigo 4⁴

1. De conformidade co punto 1 do artigo 157 da Constitución e, sen prexuízo do establecido no resto do articulado, os recursos das comunidades autónomas estarán constituídos:

a) Polos ingresos procedentes do seu patrimonio e demais de dereito privado.

b) Polos seus propios impostos, taxas e contribucións especiais.

c) Polos tributos cedidos, total ou parcialmente, polo Estado.

---

⁴ Ap. 1 modificado polo art. único.2 da Lei Orgánica 3/2009, de 18 decembro.

Ap. 2 modificado polo art. 4.1 da Lei Orgánica 7/2001, de 27 decembro.

Ap. 1 d) modificado polo art. único.2 da Lei Orgánica 3/1996, de 27 decembro

d) Pola participación no Fondo de Garantía de Servizos Públicos Fundamentais.

e) Polas recargas que se puideren establecer sobre os tributos do Estado.

f) Polas participacións nos ingresos do Estado a través dos fondos e mecanismos que establezan as leis.

g) Polo produto das operacións de crédito.

h) Polo produto das multas e sancións no ámbito da súa competencia.

i) Polos seus propios prezos públicos.

2. De ser o caso, as comunidades autónomas poderán obter igualmente ingresos procedentes:

a) Das asignacións que se establezan nos orzamentos xerais do Estado, de acordo co disposto nesta lei.

b) Das transferencias dos fondos de Compensación Interterritorial, cuxos recursos teñen o carácter de carga xeral do Estado para os efectos previstos nos arts. 2, 138 e 158 da Constitución.

Artigo 5

1. Constitúen ingresos de dereito privado das comunidades autónomas os rendementos ou produtos de calquera natureza derivados do seu patrimonio, así como as adquisicións a título de herdanza, legado ou doazón.

2. Para estes efectos, considerarase patrimonio das comunidades autónomas o constituído polos bens da súa propiedade, así como polos dereitos reais ou persoais de que sexa titular, susceptibles de valoración económica, sempre que uns ou outros estean afectos ao uso ou ao servizo público.

Artigo 6⁵

1. As comunidades autónomas poderán establecer e exixir os seus propios tributos de acordo coa Constitución e coas leis.

2. Os tributos que establezan as comunidades autónomas non poderán recaer sobre feitos impoñibles gravados polo Estado. Cando o Estado, no exercicio da súa potestade tributaria orixinaria estableza tributos sobre feitos impoñibles gravados polas comunidades autónomas que lles supoñan

---

⁵ Modificado polo art. único.3 da Lei Orgánica 3/2009, de 18 decembro

a estas unha diminución de ingresos, instrumentará as medidas de compensación ou coordinación adecuadas en favor delas.

3. Os tributos que establezan as comunidades autónomas non poderán recaer sobre feitos impositivos gravados polos tributos locais. As comunidades autónomas poderán establecer e xestionar tributos sobre as materias que a lexislación de réxime local reserve ás corporacións locais. En todo caso, deberanse establecer as medidas de compensación ou coordinación adecuadas a favor daquelas corporacións, de xeito que os ingresos de tales corporacións locais non se vexan minguados nin reducidos tampouco nas súas posibilidades de crecemento futuro.

Artigo 7⁶

1. As comunidades autónomas poderán establecer taxas pola utilización do seu dominio público, así como pola prestación de servizos públicos ou a realización de actividades en réxime de dereito público da súa competencia, que se refiran, afecten ou beneficien de modo particular os suxeitos pasivos cando concorra calquera das circunstancias seguintes:

a) Que non sexan de solicitude voluntaria para os administrados. Para estes efectos non se considerará voluntaria a solicitude por parte dos administrados:

- Cando veña imposta por disposicións legais ou regulamentarias.

- Cando os bens, servizos ou actividades requiridos sexan imprescindibles para a vida privada ou social do solicitante.

b) Que non as preste ou realice o sector privado, estea ou non establecida a súa reserva a favor do sector público conforme a normativa vixente.

2. Cando o Estado ou as corporacións locais transfiran ás comunidades autónomas bens de dominio público para cuxa utilización estivesen establecidas taxas ou competencias en cuxa execución ou desenvolvemento presten servizos ou realicen actividades igualmente gravadas con taxas, aquelas e estas consideraranse como tributos propios das respectivas comunidades.

3. O rendemento previsto para cada taxa pola prestación de servizos ou realización de actividades non poderá superar o custo deses servizos ou actividades.

---

⁶ Ap. 2 modificado polo art. único.3 da Lei Orgánica 3/1996, de 27 decembro
Ap. 1 modificado polo art. único.3 da Lei Orgánica 3/1996, de 27 decembro

4. Para a fixación das tarifas das taxas poderanse ter en conta criterios xenéricos de capacidade económica, sempre que a natureza daquela llo permita.

Artigo 8

1. As comunidades autónomas poderán establecer contribucións especiais pola obtención polo suxeito pasivo dun beneficio ou dun aumento do valor dos seus bens como consecuencia da realización por estas de obras públicas ou do establecemento ou ampliación pola súa conta de servizos públicos.

2. A recadación pola contribución especial non poderá superar o custo da obra ou do establecemento ou ampliación do servizo soportado pola comunidade autónoma.

Artigo 9

As comunidades autónomas poderán establecer os seus propios impostos, respectando, ademais do establecido no artigo sexto desta lei, os seguintes principios:

a) Non se poderán suxeitar elementos patrimoniais situados, rendementos orixinados nin gastos realizados fóra do territorio da respectiva comunidade autónoma.

b) Non se poderán gravar, como tales, negocios, actos ou feitos celebrados ou realizados fóra do territorio da comunidade impositora, nin a transmisión ou exercicio de bens, dereitos e obrigas que non nazan nin teñan de se cumprir no dito territorio ou cuxo adquirente non resida neste.

c) Non poderán supor obstáculo para a libre circulación de persoas, mercadorías e servizos capitais, nin afectar de maneira efectiva a fixación de residencia das persoas ou a localización de empresas e capitais dentro do territorio español, de acordo co establecido no artigo segundo, uno a), nin comportar cargas trasladables a outras comunidades.

Artigo 10⁷

1. Son tributos cedidos os establecidos e regulados polo Estado cuxo produto corresponda á comunidade autónoma.

2. Entenderase efectuada a cesión cando tivese lugar en virtude de precepto expreso do estatuto correspondente, sen prexuízo de que o alcance e condicións desta se establezan nunha lei específica.

---

⁷ Modificado polo art. 1.1 da Lei Orgánica 7/2001, de 27 decembro

3. A cesión de tributos polo Estado a que se refire o punto anterior poderá facerse total ou parcialmente. A cesión será total se se cedese a recadación correspondente á totalidade dos feitos impositivos previstos no tributo de que se trate. A cesión será parcial se se cedese a dalgún ou algúns dos mencionados feitos impositivos, ou parte da recadación correspondente a un tributo. En ambos os casos, a cesión poderá comprender competencias normativas nos termos que determine a lei que regule a cesión de tributos.

4. Sen prexuízo dos requisitos específicos que estableza a Lei de cesión:

a) Cando os tributos cedidos sexan de natureza persoal, a súa atribución a unha comunidade autónoma realizarase en función do domicilio fiscal dos suxeitos pasivos, salvo no gravame de adquisicións por causa de morte, en que se atenderá ao do causante.

b) Cando os tributos cedidos graven o consumo, a súa atribución ás comunidades autónomas levarase a cabo ben en función do lugar de consumo, ben en función do lugar no que o vendedor realice a operación a través de establecementos, locais ou axencias, ben en función dos consumos calculados sobre unha base estatística.

c) Cando os tributos cedidos graven operacións inmobiliarias, a súa atribución ás comunidades autónomas realizarase en función do lugar onde radique o inmovible.

Artigo 11⁸

Só poden ser cedidos ás comunidades autónomas, nas condicións que establece esta lei, os seguintes tributos:

a) Imposto sobre a renda das persoas físicas, con carácter parcial co límite máximo do 50 por cento.

b) Imposto sobre o patrimonio.

c) Imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados.

d) Imposto sobre sucesións e doazóns.

e) Imposto sobre o valor engadido, con carácter parcial co límite máximo do 50 por cento.

f) Os impostos especiais de fabricación, con excepción do imposto sobre a electricidade, con carácter parcial co límite máximo do 58 por cento de cada un deles.

---

⁸ Modificado polo art. único.4 da Lei Orgánica 3/2009, de 18 decembro

- g) O imposto sobre a electricidade.
- h) O imposto especial sobre determinados medios de transporte.
- i) Os tributos sobre o xogo.
- j) O imposto sobre as vendas retalistas de determinados hidrocarburos.

Artigo 12⁹

1. As comunidades autónomas poderán establecer recargas sobre os tributos do Estado susceptibles de cesión, excepto no imposto sobre as vendas retalistas de determinados hidrocarburos. No imposto sobre o valor engadido e impostos especiais unicamente poderán establecer recargas cando teñan competencias normativas en materia de tipos de gravame.
2. As recargas previstas no punto anterior non se poderán configurar de xeito que poidan supor unha minoración nos ingresos do Estado polos ditos impostos, nin desvirtuar a súa natureza ou estrutura.

Artigo 13¹⁰

1. As comunidades autónomas e cidades con estatuto de autonomía participarán, a través do seu Fondo de Suficiencia Global, nos ingresos do Estado.
2. O Fondo de Suficiencia Global cubrirá a diferenza entre as necesidades de gasto de cada comunidade autónoma e cidade con estatuto de autonomía e a suma da súa capacidade tributaria e a transferencia do Fondo de Garantía de Servizos Públicos Fundamentais.
3. O valor inicial do Fondo de Suficiencia Global de cada comunidade autónoma e cidade con estatuto de autonomía determinarase en Comisión Mixta. Ese valor será obxecto de regularización e evolucionará de acordo co previsto na lei.
4. O valor do Fondo de Suficiencia Global de cada comunidade autónoma e cidade con estatuto de autonomía unicamente poderá ser obxecto de revisión nos seguintes supostos:
  - a) Cando se produza o traspaso de novos servizos ou se amplíen ou revisen valoracións de traspasos anteriores.
  - b) Cando cobre efectividade a cesión de novos tributos.

---

⁹ Modificado polo art. 1.3 da Lei Orgánica 7/2001, de 27 decembro

¹⁰ Modificado polo art. único.5 da Lei Orgánica 3/2009, de 18 decembro

c) Cando se dean outras circunstancias establecidas na lei.

5. As comunidades autónomas e cidades con estatuto de autonomía poderán ser titulares doutras formas de participación nos ingresos do Estado, a través dos fondos e mecanismos establecidos nas leis.

Artigo 14¹¹

1. As comunidades autónomas, sen prexuízo do que se establece no número catro deste artigo, poderán realizar operacións de crédito por prazo inferior a un ano, co obxecto de cubrir as súas necesidades transitorias de tesouraría.

2. Así mesmo, as comunidades autónomas poderán concertar operacións de crédito por prazo superior a un ano, calquera que sexa a forma como se documenten, sempre que cumpran os seguintes requisitos:

a) Que o importe total do crédito sexa destinado exclusivamente á realización de gastos de investimento.

b) Que o importe total das anualidades de amortización, por capital e xuros, non exceda o vinte e cinco por cento dos ingresos correntes da comunidade autónoma.

3. Para concertar operacións de crédito no estranxeiro e para a emisión de débeda ou calquera outra apelación de crédito público, as comunidades autónomas precisarán autorización do Estado. Para a concesión da referida autorización, o Estado terá en conta o cumprimento do principio de estabilidade orzamentaria definido no art. 2.1.b) desta lei.

Con relación ao que se prevé no parágrafo anterior, non se considerarán financiamento exterior, para os efectos da súa preceptiva autorización, as operacións de concertación ou emisión denominadas en euros que se realicen dentro do espazo territorial dos países pertencentes á Unión Europea.

En todo caso, as operacións de crédito a que se refiren os puntos un e dous anteriores precisarán autorización do Estado cando da información subministrada polas comunidades autónomas se constate o incumprimento do obxectivo de estabilidade orzamentaria.

4. As operacións de crédito das comunidades autónomas deberán coordinarse entre si e coa política de endebedamento do Estado no seo do Consello de Política Fiscal e Financeira.

---

¹¹ Ap. 3 modificado pola disp. adic. única.3 da Lei Orgánica 5/2001, de 13 decembro
Ap. 3 párr. último engadido polo art. 1 da Lei Orgánica 10/1998, de 17 decembro

5. A débeda pública das comunidades autónomas e os títulos-valores de carácter equivalente emitidos por estas estarán suxeitos, no non establecido por esta lei, ás mesmas normas e gozarán dos mesmos beneficios e condicións que a débeda pública do Estado.

Artigo 15¹²

1. O Estado garantizará en todo o territorio español o nivel mínimo dos servizos públicos fundamentais da súa competencia.

Para os efectos deste artigo consideraranse servizos públicos fundamentais a educación, a sanidade e os servizos sociais esenciais.

Considerarase que non se chega a cubrir o nivel de prestación dos servizos públicos a que fai referencia este punto, cando a súa cobertura se desvíe do seu nivel medio no territorio nacional.

2. En cumprimento do artigo 158.1 da Constitución, e dando satisfacción ao disposto no punto anterior, o Fondo de Garantía de Servizos Públicos Fundamentais terá por obxecto garantir que cada comunidade recibe, nos termos fixados pola lei, os mesmos recursos por habitante, axustados en función das súas necesidades diferenciais, para financiar os servizos públicos fundamentais, garantindo a cobertura do nivel mínimo dos servizos fundamentais en todo o territorio. Participarán na súa constitución as comunidades autónomas cunha porcentaxe dos seus tributos cedidos, en termos normativos, e o Estado coa súa achega, nas porcentaxes e contías que marque a lei.

Artigo 16¹³

1. De conformidade co principio de solidariedade interterritorial a que se refire o punto 2 do artigo 158 da Constitución, nos orzamentos xerais do Estado dotarase anualmente un Fondo de Compensación, os recursos do cal teñen o carácter de carga xeral do Estado, tal e como se determina no artigo 4.2.b) desta lei.

O Fondo de Compensación será distribuído polas Cortes Xerais, de conformidade co establecido no artigo 74.2 da Constitución, entre comunidades autónomas e cidades con estatuto de autonomía.

2. Con independencia do Fondo de Compensación establecido no punto 1 anterior, nos orzamentos xerais do Estado tamén se dotará anualmente un fondo complementario do anterior, os recursos do cal terán así mesmo o carácter de carga xeral do Estado.

---

¹² Modificado polo art. único.6 da Lei Orgánica 3/2009, de 18 decembro

¹³ Modificado polo art. 4.2 da Lei Orgánica 7/2001, de 27 decembro

3. O Fondo de Compensación dotarase anualmente da seguinte forma:

a) Cunha cantidade que non poderá ser inferior ao 22,5 por cento da base de cálculo do investimento público que fora aprobada nos orzamentos xerais do Estado do exercicio, tal e como se defina na Lei reguladora dos fondos de Compensación Interterritorial.

b) Adicionalmente, co 1,5 por cento da cantidade determinada na letra anterior e o importe que se asigne legalmente en función da variable “cidade con estatuto de autonomía”.

c) Adicionalmente, co 4,02 por cento da cantidade determinada na letra a) anterior, e o importe que se asigne legalmente pola variable de «rexión ultraperiférica».

As ditas contías destinaranse a gastos de investimento nos territorios comparativamente menos desenvolvidos e repartiranse de acordo cos criterios establecidos no número seguinte.

4. O importe resultante de aplicar a letra a) do punto precedente distribuirase entre comunidades autónomas perceptoras conforme os seguintes criterios:

- a) A inversa da renda por habitante.
- b) A taxa de poboación emigrada nos últimos dez anos.
- c) A porcentaxe de desemprego sobre a poboación activa.
- d) A superficie territorial.
- e) O feito insular, en relación co afastamento do territorio peninsular.
- f) Outros criterios que se consideren pertinentes.

A ponderación dos criterios anteriores e dos índices de distribución establecerase por lei e será revisable cada cinco anos.

O importe total resultante de aplicar a alínea b) do punto precedente distribuirase por partes iguais entre as cidades con estatuto de autonomía propio, en consideración á especificidade da súa condición fronteiriza.

5. O fondo complementario dotarase anualmente para cada comunidade autónoma e cidade con estatuto de autonomía propio, cunha cantidade equivalente ao 33,33 por cento do seu respectivo Fondo de Compensación.

A dita contía destinarase a gastos de investimento. Non obstante, por solicitude dos seus territorios beneficiarios, poderase destinar a financiar, durante o período que determine a lei, gastos de funcionamento asociados aos investimentos financiados con cargo ao Fondo de Compensación ou a este fondo.

6. As transferencias dos fondos de Compensación Interterritorial recibidas deberán destinarse a financiar proxectos de carácter local, comarcal, provincial ou rexional de infraestrutura, obras públicas, regadíos, ordenación do territorio, vivenda e equipamento colectivo, mellora do hábitat rural, transportes e comunicacións e, en xeral, aqueles investimentos que coaduxen a diminuír as diferenzas de renda e riqueza no territorio español. Malia o anterior, as transferencias recibidas do fondo complementario poderán destinarse a financiar gastos de funcionamento asociados aos proxectos de investimento relacionados anteriormente.

7. O Estado, comunidades autónomas e cidades con estatuto de autonomía, co fin de equilibrar e harmonizar o desenvolvemento rexional, de común acordo determinarán, segundo a distribución de competencias existentes en cada momento, os proxectos en que se materializan os investimentos realizados con cargo aos fondos de Compensación.

8. Cada territorio deberá dar conta anualmente ás Cortes Xerais do destino dos recursos recibidos con cargo ao Fondo de Compensación, así como o estado de realización dos proxectos que con cargo a este estean en curso de execución.

9. Os posibles excedentes dos fondos nun exercicio económico quedarán afectos a estes para a atención dos proxectos de exercicios posteriores.

10. Sen prexuízo do establecido nos números anteriores, os investimentos que efectúe directamente o Estado e o sector público estatal inspiraranse no principio de solidariedade.

CAPÍTULO III. COMPETENCIAS

Artigo 17¹⁴

As comunidades autónomas regularán a través dos seus órganos competentes, de acordo cos seus estatutos, as seguintes materias:

a) A elaboración, exame, aprobación e control dos seus orzamentos.

b) O establecemento e a modificación dos seus propios impostos, taxas e contribucións especiais, así como dos seus elementos directamente determinantes da contía da débeda tributaria.

---

¹⁴ Modificado polo art. único.7 da Lei Orgánica 3/2009 de 18 de decembro

c) O exercicio das competencias normativas establecidas pola Lei reguladora da cesión de tributos.

d) O establecemento e a modificación das recargas sobre os tributos do Estado.

e) As operacións de crédito concertadas pola comunidade autónoma, sen prexuízo do establecido no artigo décimo cuarto desta lei.

f) O réxime xurídico do patrimonio das comunidades autónomas no marco da lexislación básica do Estado.

g) Os regulamentos xerais dos seus propios tributos.

h) As demais funcións ou competencias que lles atribúan as leis.

Artigo 18¹⁵

1. O Estado e as comunidades autónomas poderán promover e realizar conxuntamente proxectos concretos de investimento, coa correspondente aprobación en cada caso das Cortes Xerais e do órgano competente da respectiva comunidade autónoma.

2. Os recursos financeiros que se comprometan a achegar as comunidades autónomas correspondentes poderán provir total ou parcialmente das transferencias dos fondos de Compensación Interterritorial a que tiveren dereito, de acordo co establecido nesta lei.

Artigo 19¹⁶

1. A aplicación dos tributos e a potestade sancionadora respecto dos seus propios tributos corresponderalle á comunidade autónoma, a cal disporá de plenas atribucións para a execución e organización das ditas tarefas, sen prexuízo da colaboración que se poida establecer coa Administración tributaria do Estado, especialmente cando así o exixa a natureza do tributo.

2. En caso de tributos cedidos, cada comunidade autónoma poderá asumir, nos termos que estableza a lei que regule a cesión de tributos, as seguintes competencias normativas:

a) No imposto sobre a renda das persoas físicas, a fixación da contía do mínimo persoal e familiar e a regulación da tarifa e deducións da cota.

b) No imposto sobre o patrimonio, a determinación de mínimo exento e a tarifa, deducións e bonificacións.

¹⁵ Ap. 2 modificado polo art. 4.3 da Lei Orgánica 7/2001, de 27 decembro

¹⁶ Modificado polo art. único.8 da Lei Orgánica 3/2009, de 18 decembro

c) No imposto sobre sucesións e doazóns, reducións da base imponible, a tarifa, a fixación da contía e os coeficientes do patrimonio preexistente, as deducións, as bonificacións, así como a regulación da xestión.

d) No imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados, na modalidade «Transmisións patrimoniais onerosas», a regulación do tipo de gravame en arrendamentos, nas concesións administrativas, na transmisión de bens mobles e inmoables e na constitución e cesión de dereitos reais que recaían sobre eles, excepto os dereitos reais de garantía; e na modalidade «Actos xurídicos documentados», o tipo de gravame dos documentos notariais. Así mesmo, poderán regular deducións da cota, bonificacións, así como a regulación da xestión do tributo.

e) Nos tributos sobre o xogo, a determinación de exencións, base imponible, tipos de gravame, cotas fixas, bonificacións e devengo, así como a regulación da aplicación dos tributos.

f) No imposto especial sobre determinados medios de transporte, a regulación dos tipos impositivos.

g) No imposto sobre as vendas retalistas de determinados hidrocarburos, a regulación dos tipos de gravame, así como a regulación de aplicación dos tributos.

No exercicio das competencias normativas a que se refire o parágrafo anterior, as comunidades autónomas observarán o principio de solidariedade entre todos os españois, conforme o establecido respecto diso na Constitución; non adoptarán medidas que discriminen por razón do lugar onde se encontren os bens, de procedencia das rendas, de realización do gasto, da prestación dos servizos ou de realización dos negocios, actos ou feitos; e manterán unha presión fiscal efectiva global equivalente á do resto do territorio nacional.

Así mesmo, en caso de tributos cedidos, cada comunidade autónoma poderá asumir por delegación do Estado a aplicación dos tributos, a potestade sancionadora e, de ser o caso, a revisión daqueles, sen prexuízo da colaboración que se poida establecer entre ambas as administracións, todo iso de acordo co especificado na lei que fixe o alcance e as condicións da cesión.

O previsto no parágrafo anterior non será de aplicación no imposto sobre a renda das persoas físicas, no imposto sobre o valor engadido, nin nos impostos especiais de fabricación. A aplicación dos tributos, a potestade sancionadora e a revisión destes impostos terá lugar segundo o establecido no punto seguinte.

As competencias que se lles atribúan ás comunidades autónomas en relación cos tributos cedidos pasarán a ser exercidas polo Estado cando resulte necesario para dar cumprimento á normativa sobre harmonización fiscal da Unión Europea.

3. A aplicación dos tributos, potestade sancionadora e revisión, de ser o caso, dos demais tributos do Estado recadados en cada comunidade autónoma corresponderalle á Administración tributaria do Estado, sen prexuízo da delegación que aquela poida recibir desta e da colaboración que se poida establecer, especialmente cando así o exixa a natureza do tributo.

Artigo 20¹⁷

1. O coñecemento das reclamacións interpostas contra os actos ditados polas comunidades autónomas e polas cidades con estatuto de autonomía en relación cos seus tributos propios corresponderalles aos seus propios órganos económico-administrativos.

2. Cando así se estableza na correspondente lei do Estado, e en relación cos tributos estatais, a competencia para o exercicio da función revisora en vía administrativa dos actos ditados polas comunidades autónomas e polas cidades con estatuto de autonomía poderalles corresponder a estas, sen prexuízo da colaboración que se poida establecer coa Administración tributaria do Estado.

3. A dita competencia poderase efectuar nos termos establecidos pola lei na cal se fixen o alcance e as condicións da cesión de tributos por parte do Estado.

Sen prexuízo do exercicio desta competencia, entre o Estado e as comunidades autónomas e cidades con estatuto de autonomía poderanse establecer fórmulas de colaboración específica de cara ao exercicio da citada función revisora, cando a natureza do tributo así o aconselle, para o cal se acordarán os mecanismos de cooperación que sexan precisos para o seu adecuado exercicio.

4. O disposto nos puntos anteriores enténdese sen prexuízo das competencias atribuídas en exclusiva ao Estado no artigo 149.1. 1ª, 8ª, 14ª e 18ª da Constitución española en relación co establecemento dos principios e das normas xurídicas xerais, substantivas e de procedemento, do sistema tributario español, contidas nas disposicións tributarias do Estado e, especificamente, na Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria, e na súa normativa de desenvolvemento, aplicables a e por todas as administracións tributarias.

---

¹⁷ Modificado polo art. único.9 da Lei Orgánica 3/2009, de 18 decembro

5. A función unificadora de criterio nos tributos estatais correspóndelle á Administración tributaria do Estado, que a exercerá conforme o disposto na Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria.

Artigo 21¹⁸

1. Os orzamentos das comunidades autónomas terán carácter anual e igual período que os do Estado, atenderán ao cumprimento do principio de estabilidade orzamentaria, incluírán a totalidade dos gastos e ingresos dos organismos e entidades integrantes dela, e neles consignarase o importe dos beneficios fiscais que afecten tributos atribuídos ás referidas comunidades.

2. Se os orzamentos xerais das comunidades autónomas non fosen aprobados antes do primeiro día do exercicio económico correspondente, quedará automaticamente prorrogada a vixencia dos anteriores.

3. Os orzamentos das comunidades autónomas serán elaborados con criterios homoxéneos de forma que sexa posible a súa consolidación cos orzamentos xerais do Estado.

Artigo 22

Ademais dos sistemas e institucións de control que puidesen adoptar nos seus respectivos estatutos e, de ser o caso, as que por lei se autorizan no territorio comunitario, ao Tribunal de Contas correspóndelle realizar o control económico e orzamentario da actividade financeira das comunidades autónomas, sen prexuízo do control que lle compete ao Estado no caso de transferencias de medios financeiros consonte o punto 2 do artigo 150 da CE.

---

¹⁸ Ap. 1 modificado pola disp. adic. única.4 da Lei Orgánica 5/2001, de 13 decembro

18. LEI 7/2007, DO 12 DE ABRIL, DO ESTATUTO BÁSICO DO EMPREGADO PÚBLICO: TÍTULOS I A VII.

LEY 7/2007, DO 12 DE ABRIL, DO ESTATUTO BÁSICO DO EMPREGADO PÚBLICO: TÍTULOS I A VII

TÍTULO PRIMEIRO. OBXECTO E ÁMBITO DE APLICACIÓN

Artigo 1. Obxecto

1. Este estatuto ten por obxecto establecer as bases do réxime estatutario dos funcionarios públicos incluídos no seu ámbito de aplicación.

2. Así mesmo, ten por obxecto determinar as normas aplicables ao persoal laboral ao servizo das administracións públicas.

3. Este estatuto reflicte, do mesmo xeito, os seguintes fundamentos de actuación:

- a) Servizo aos cidadáns e aos intereses xerais.
- b) Igualdade, mérito e capacidade no acceso e na promoción profesional.
- c) Sometemento pleno á lei e ao dereito.
- d) Igualdade de trato entre mulleres e homes.
- e) Obxectividade, profesionalidade e imparcialidade no servizo garantidas coa inamovibilidade na condición de funcionario de carreira.
- f) Eficacia na planificación e xestión dos recursos humanos.
- g) Desenvolvemento e cualificación profesional permanente dos empregados públicos.
- h) Transparencia.
- i) Avaliación e responsabilidade na xestión.
- j) Xerarquía na atribución, ordenación e desempeño das funcións e tarefas.
- k) Negociación colectiva e participación, a través dos representantes, na determinación das condicións de emprego.
- l) Cooperación entre as administracións públicas na regulación e xestión do emprego público.

Artigo 2. Ámbito de aplicación

1. Este estatuto aplícaselles ao persoal funcionario e, no que proceda, ao persoal laboral ao servizo das seguintes administracións públicas:

- A Administración xeral do Estado.
- As administracións das comunidades autónomas e das cidades de Ceuta e Melilla.
- As administracións das entidades locais.
- Os organismos públicos, axencias e demais entidades de dereito público con personalidade xurídica propia, vinculadas ou dependentes de calquera das administracións públicas.
- As universidades públicas.

2. Na aplicación deste estatuto ao persoal investigador poderanse ditar normas singulares para adecualo ás súas peculiaridades.

3. O persoal docente e o persoal estatutario dos servizos de saúde rexeranse pola lexislación específica ditada polo Estado e polas comunidades autónomas no ámbito das súas respectivas competencias e polo previsto no presente estatuto, excepto o capítulo II do título II, salvo o art. 20, e os arts. 22.3, 24 e 84.

4. Cada vez que este estatuto faga mención ao persoal funcionario de carreira entenderase comprendido o persoal estatutario dos servizos de saúde.

5. Este estatuto ten carácter supletorio para todo o persoal das administracións públicas non incluído no seu ámbito de aplicación.

Artigo 3. Persoal funcionario das entidades locais

1. O persoal funcionario das entidades locais réxese pola lexislación estatal que resulte de aplicación, da cal forma parte este estatuto, e pola lexislación das comunidades autónomas, con respecto á autonomía local.

2. Os corpos de Policía local réxense tamén por este estatuto e pola lexislación das comunidades autónomas, excepto no establecido para eles na Lei orgánica 2/1986, do 13 de marzo, de forzas e corpos de seguranza.

Artigo 4. Persoal con lexislación específica propia

As disposicións deste estatuto só se lle aplicarán directamente cando así o dispoña a súa lexislación específica ao seguinte persoal:

- a) Persoal funcionario das Cortes Xerais e das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.
- b) Persoal funcionario dos demais órganos constitucionais do Estado e dos órganos estatutarios das comunidades autónomas.
- c) Xuíces, maxistrados, fiscais e demais persoal funcionario ao servizo da Administración de xustiza.
- d) Persoal militar das Forzas Armadas.
- e) Persoal das forzas e corpos de seguranza.
- f) Persoal retribuído por arancel.
- g) Persoal do Centro Nacional de Intelixencia.
- h) Persoal do Banco de España e Fondos de Garantía de Depósitos en Entidades de Crédito.

Artigo 5. Persoal da Sociedade Estatal Correos e Telégrafos

O persoal funcionario da Sociedade Estatal Correos e Telégrafos rexerase polas súas normas específicas e supletoriamente polo disposto neste estatuto.

O seu persoal laboral rexerase pola lexislación laboral e demais normas convencionalmente aplicables.

Artigo 6. Leis de función pública

En desenvolvemento deste estatuto, as Cortes Xerais e as asembleas lexislativas das comunidades autónomas aprobarán, no ámbito das súas competencias, as leis reguladoras da función pública da Administración xeral do Estado e das comunidades autónomas.

Artigo 7. Normativa aplicable ao persoal laboral

O persoal laboral ao servizo das administracións públicas réxese, ademais de pola lexislación laboral e polas demais normas convencionalmente aplicables, polos preceptos deste estatuto que así o dispoñan.

TÍTULO II. CLASES DE PERSOAL AO SERVIZO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Artigo 8. Concepto e clases de empregados públicos

1. Son empregados públicos os que desempeñan funcións retribuídas nas administracións públicas ao servizo dos intereses xerais.
2. Os empregados públicos clasifícanse en:
  - a) Funcionarios de carreira.
  - b) Funcionarios interinos.
  - c) Persoal laboral, xa sexa fixo, por tempo indefinido ou temporal.
  - d) Persoal eventual.

Artigo 9. Funcionarios de carreira¹

1. Son funcionarios de carreira os que, en virtude de nomeamento legal, están vinculados a unha Administración pública por unha relación estatutaria regulada polo dereito administrativo para o desempeño de servizos profesionais retribuídos de carácter permanente.
2. En todo caso, o exercicio das funcións que impliquen a participación directa ou indirecta no exercicio das potestades públicas ou na salvagarda dos intereses xerais do Estado e das administracións públicas correspóndenlles exclusivamente aos funcionarios públicos, nos termos que na lei de desenvolvemento de cada Administración pública se estableza.

Artigo 10. Funcionarios interinos

1. Son funcionarios interinos os que, por razóns expresamente xustificadas de necesidade e urxencia, son nomeados como tales para o desempeño de funcións propias de funcionarios de carreira, cando se dea algunha das seguintes circunstancias:
  - a) A existencia de prazas vacantes cando non sexa posible a súa cobertura por funcionarios de carreira.
  - b) A substitución transitoria dos titulares.
  - c) A execución de programas de carácter temporal.
  - d) O exceso ou acumulación de tarefas por prazo máximo de seis meses, dentro dun período de doce meses.

---

¹ O ap. 2 non é aplicable ao personal dos organismos portuarios por disp. adic. 23 do Real Decreto Lexislativo 2/2011, do 5 de setembro

2. A selección de funcionarios interinos deberase realizar mediante procedementos áxiles que respectarán en todo caso os principios de igualdade, mérito, capacidade e publicidade.

3. O cesamento dos funcionarios interinos producirase, ademais de polas causas previstas no art. 63, cando finalice a causa que deu lugar ao seu nomeamento.

4. No suposto previsto na letra a) do punto 1 deste artigo, as prazas vacantes desempeñadas por funcionarios interinos deberanse incluír na oferta de emprego correspondente ao exercicio en que se produce o seu nomeamento e, se non for posible, na seguinte, salvo que se decida a súa amortización.

5. Aos funcionarios interinos seralles aplicable, en canto sexa adecuado á natureza da súa condición, o réxime xeral dos funcionarios de carreira.

Artigo 11. Persoal laboral

1. É persoal laboral o que en virtude de contrato de traballo formalizado por escrito, en calquera das modalidades de contratación de persoal previstas na lexislación laboral, presta servizos retribuídos polas administracións públicas. En función da duración do contrato, este poderá ser fixo, por tempo indefinido ou temporal.

2. As leis de función pública que se ditén en desenvolvemento deste estatuto establecerán os criterios para a determinación dos postos de traballo que poden ser desempeñados por persoal laboral, respectando en todo caso o establecido no art. 9.2.

Artigo 12. Persoal eventual

1. É persoal eventual o que, en virtude de nomeamento e con carácter non permanente, só realiza funcións expresamente cualificadas como de confianza ou asesoramento especial, sendo retribuído con cargo aos créditos orzamentarios consignados para este fin.

2. As leis de función pública que se ditén en desenvolvemento deste estatuto determinarán os órganos de goberno das administracións públicas que poderán dispor deste tipo de persoal. O número máximo establecerano os respectivos órganos de goberno. Este número e as condicións retributivas serán públicos.

3. O nomeamento e cesamento serán libres. O cesamento terá lugar, en todo caso, cando se produza o da autoridade a que se lle preste a función de confianza ou asesoramento.

4. A condición de persoal eventual non poderá constituír mérito para o acceso á función pública ou para a promoción interna.

5. Ao persoal eventual seralle aplicable, no que sexa adecuado á natureza da súa condición, o réxime xeral dos funcionarios de carreira.

SUBTÍTULO PRIMEIRO. PERSONAL DIRECTIVO

Artigo 13. Persoal directivo profesional

O Goberno e os órganos de goberno das comunidades autónomas poderán establecer, en desenvolvemento deste estatuto, o réxime xurídico específico do persoal directivo así como os criterios para determinar a súa condición, de acordo, entre outros, cos seguintes principios:

1. É persoal directivo o que desenvolve funcións directivas profesionais nas administracións públicas, definidas como tales nas normas específicas de cada Administración.

2. A súa designación atenderá a principios de mérito e capacidade e a criterios de idoneidade, e levarase a cabo mediante procedementos que garantan a publicidade e concorrencia.

3. O persoal directivo estará suxeito á avaliación conforme os criterios de eficacia e eficiencia, responsabilidade pola súa xestión e control de resultados en relación cos obxectivos que lle fosen fixados.

4. A determinación das condicións de emprego do persoal directivo non terá a consideración de materia obxecto de negociación colectiva para os efectos desta lei. Cando o persoal directivo reúna a condición de persoal laboral, estará sometido á relación laboral de carácter especial de alta dirección.

TÍTULO III. DEREITOS E DEBERES. CÓDIGO DE CONDUCTA DOS EMPREGADOS PÚBLICOS

CAPÍTULO PRIMEIRO. DEREITOS DOS EMPREGADOS PÚBLICOS

Artigo 14. Dereitos individuais

Os empregados públicos teñen os seguintes dereitos de carácter individual en correspondencia coa natureza xurídica da súa relación de servizo:

a) Á inamovibilidade na condición de funcionario de carreira.

b) Ao desempeño efectivo das funcións ou tarefas propias da súa condición profesional e de acordo coa progresión alcanzada na súa carreira profesional.

c) Á progresión na carreira profesional e promoción interna segundo principios constitucionais de igualdade, mérito e capacidade mediante a implantación de sistemas obxectivos e transparentes de avaliación.

d) A percibir as retribucións e as indemnizacións por razón do servizo.

e) A participar na consecución dos obxectivos atribuídos á unidade onde preste os seus servizos e a ser informado polos seus superiores das tarefas que se van desenvolver.

f) Á defensa xurídica e protección da Administración pública nos procedementos que se sigan ante calquera orde xurisdiccional como consecuencia do exercicio lexítimo das súas funcións ou cargos públicos.

g) Á formación continua e á actualización permanente dos seus coñecementos e capacidades profesionais, preferentemente en horario laboral.

h) Ao respecto da súa intimidade, orientación sexual, propia imaxe e dignidade no traballo, especialmente fronte ao acoso sexual e por razón de sexo, moral e laboral.

i) Á non-discriminación por razón de nacemento, orixe racial ou étnica, xénero, sexo ou orientación sexual, relixión ou conviccións, opinión, discapacidade, idade ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.

j) Á adopción de medidas que favorezan a conciliación da vida persoal, familiar e laboral.

k) Á liberdade de expresión dentro dos límites do ordenamento xurídico.

l) A recibir protección eficaz en materia de seguranza e saúde no traballo.

m) Ás vacacións, descansos, permisos e licenzas.

n) Á xubilación segundo os termos e condicións establecidos nas normas aplicables.

o) Ás prestacións da Seguridade Social correspondentes ao réxime que lles sexa de aplicación.

p) Á libre asociación profesional.

q) Aos demais dereitos recoñecidos polo ordenamento xurídico.

Artigo 15. Dereitos individuais exercidos colectivamente

Os empregados públicos teñen os seguintes dereitos individuais que se exercen de forma colectiva:

a) Á liberdade sindical.

b) Á negociación colectiva e á participación na determinación das condicións de traballo.

c) Ao exercicio da folga, coa garantía do mantemento dos servizos esenciais da comunidade.

d) Á suscitación de conflitos colectivos de traballo, de acordo coa lexislación aplicable en cada caso.

e) Ao de reunión, nos termos establecidos no art. 46 deste estatuto.

CAPÍTULO II. DEREITO Á CARREIRA PROFESIONAL E Á PROMOCIÓN INTERNA. A AVALIACIÓN DO DESEMPEÑO

Artigo 16. Concepto, principios e modalidades da carreira profesional dos funcionarios de carreira

1. Os funcionarios de carreira terán dereito á promoción profesional.

2. A carreira profesional é o conxunto ordenado de oportunidades de ascenso e expectativas de progreso profesional conforme os principios de igualdade, mérito e capacidade.

Con tal obxecto, as administracións públicas promoverán a actualización e o perfeccionamento da cualificación profesional dos seus funcionarios de carreira.

3. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto regularán a carreira profesional aplicable en cada ámbito, que poderán consistir, entre outras, na aplicación illada ou simultánea dalgunha ou dalgunhas das seguintes modalidades:

a) Carreira horizontal, que consiste na progresión de grao, categoría, escala ou outros conceptos análogos, sen necesidade de cambiar de posto de traballo e de conformidade co establecido na letra b) do art. 17 e no punto 3 do art. 20 deste estatuto.

b) Carreira vertical, que consiste no ascenso na estrutura de postos de traballo polos procedementos de provisión establecidos no capítulo III do título V deste estatuto.

c) Promoción interna vertical, que consiste no ascenso desde un corpo ou escala dun subgrupo, ou grupo de clasificación profesional no suposto de que este non teña subgrupo, a outro superior, de acordo co establecido no art. 18.

d) Promoción interna horizontal, que consiste no acceso a corpos ou escalas do mesmo subgrupo profesional, de acordo co disposto no art. 18.

4. Os funcionarios de carreira poderán progresar simultaneamente nas modalidades de carreira horizontal e vertical cando a Administración correspondente as implantase nun mesmo ámbito.

Artigo 17. Carreira horizontal dos funcionarios de carreira

As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto poderán regular a carreira horizontal dos funcionarios de carreira, e pódense aplicar, entre outras, as seguintes regras:

a) Articularase un sistema de graos, categorías ou escalas de ascenso e fixarase a remuneración a cada un deles. Os ascensos serán consecutivos con carácter xeral, salvo naqueles supostos excepcionais en que se prevexa outra posibilidade.

b) Deberase valorar a traxectoria e actuación profesional, a calidade dos traballos realizados, os coñecementos adquiridos e o resultado da avaliación do desempeño.

Poderanse incluír así mesmo outros méritos e aptitudes por razón da especificidade da función desenvolvida e a experiencia adquirida.

Artigo 18. Promoción interna dos funcionarios de carreira

1. A promoción interna realizarase mediante procesos selectivos que garantan o cumprimento dos principios constitucionais de igualdade, mérito e capacidade, así como os previstos no art. 55.2 deste estatuto.

2. Os funcionarios deberán posuír os requisitos exixidos para o ingreso, ter unha antigüidade de, polo menos, dous anos de servizo activo no inferior subgrupo, ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo, e superar as correspondentes probas selectivas.

3. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto articularán os sistemas para realizar a promoción interna, así

como tamén poderán determinar os corpos e escalas a que poderán acceder os funcionarios de carreira pertencentes a outros do seu mesmo subgrupo.

Así mesmo, as leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto poderán determinar os corpos e escalas a que poderán acceder os funcionarios de carreira pertencentes a outros do seu mesmo subgrupo.

4. As administracións públicas adoptarán medidas que incentiven a participación do seu persoal nos procesos selectivos de promoción interna e para a progresión na carreira profesional.

Artigo 19. Carreira profesional e promoción do persoal laboral

1. O persoal laboral terá dereito á promoción profesional.

2. A carreira profesional e a promoción do persoal laboral farase efectiva a través dos procedementos previstos no Estatuto dos traballadores ou nos convenios colectivos.

Artigo 20. A avaliación do desempeño

1. As administracións públicas establecerán sistemas que permitan a avaliación do desempeño dos seus empregados.

A avaliación do desempeño é o procedemento mediante o cal se mide e valora a conduta profesional e o rendemento ou o logro de resultados.

2. Os sistemas de avaliación do desempeño adecuaranse, en todo caso, a criterios de transparencia, obxectividade, imparcialidade e non-discriminación e aplicaranse sen menoscabo dos dereitos dos empregados públicos.

3. As administracións públicas determinarán os efectos da avaliación na carreira profesional horizontal, a formación, a provisión de postos de traballo e na percepción das retribucións complementarias previstas no art. 24 deste estatuto.

4. A continuidade nun posto de traballo obtido por concurso quedará vinculada á avaliación do desempeño de acordo cos sistemas de avaliación que cada Administración pública determine, dándoselle audiencia ao interesado, e pola correspondente resolución motivada.

5. A aplicación da carreira profesional horizontal, das retribucións complementarias derivadas da alínea c) do art. 24 deste estatuto e o cesamento do posto de traballo obtido polo procedemento de concurso

requirirán a aprobación previa, en cada caso, de sistemas obxectivos que permitan avaliar o desempeño de acordo co establecido nos puntos 1 e 2 deste artigo.

CAPÍTULO III. DEREITOS RETRIBUTIVOS

Artigo 21. Determinación das contías e dos incrementos retributivos

1. As contías das retribucións básicas e o incremento das contías globais das retribucións complementarias dos funcionarios, así como o incremento da masa salarial do persoal laboral, deberanse reflectir para cada exercicio orzamentario na correspondente Lei de orzamentos.

2. Non se poderán acordar incrementos retributivos que globalmente supoñan un incremento da masa salarial superior aos límites fixados anualmente na Lei de orzamentos xerais do Estado para o persoal.

Artigo 22. Retribucións dos funcionarios

1. As retribucións dos funcionarios de carreira clasifícanse en básicas e complementarias.

2. As retribucións básicas son as que se lle retribúen ao funcionario segundo a adscrición do seu corpo ou escala a un determinado subgrupo ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo, e pola súa antigüidade nel. Dentro delas están comprendidas as compoñentes de soldo e trienios das pagas extraordinarias.

3. As retribucións complementarias son as que retribúen as características dos postos de traballo, a carreira profesional ou o desempeño, rendemento ou resultados alcanzados polo funcionario.

4. As pagas extraordinarias serán dúas ao ano, cada unha polo importe dunha mensualidade de retribucións básicas e da totalidade das retribucións complementarias, salvo aquelas a que se refiren as alíneas c) e d) do art. 24.

5. Non se poderá percibir participación en tributos ou en calquera outro ingreso das administracións públicas como contraprestación de calquera servizo, participación ou premio en multas impostas, mesmo cando estivesen normativamente atribuídas aos servizos.

Artigo 23. Retribucións básicas

As retribucións básicas, que se fixan na Lei de orzamentos xerais do Estado, estarán integradas única e exclusivamente:

a) Polo soldo asignado a cada subgrupo ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo.

b) Polos trienios, que consisten nunha cantidade, que será igual para cada subgrupo ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo, por cada tres anos de servizo.

Artigo 24. Retribucións complementarias

A contía e estrutura das retribucións complementarias dos funcionarios serán establecidas polas correspondentes leis de cada Administración pública e atenderán, entre outros, aos seguintes factores:

a) Á progresión acadada polo funcionario dentro do sistema de carreira administrativa.

b) Á especial dificultade técnica, responsabilidade, dedicación, incompatibilidade exixible para o desempeño de determinados postos de traballo ou ás condicións en que se desenvolve o traballo.

c) Ao grao de interese, iniciativa ou esforzo con que o funcionario desempeña o seu traballo e ao rendemento ou resultados obtidos.

d) Aos servizos extraordinarios prestados fóra da xornada normal de traballo.

Artigo 25. Retribucións dos funcionarios interinos

1. Os funcionarios interinos percibirán as retribucións básicas e as pagas extraordinarias correspondentes ao subgrupo ou grupo de adscrición, no suposto de que este non teña subgrupo. Percibirán así mesmo as retribucións complementarias a que se refiren as alíneas b), c) e d) do art. 24 e as correspondentes á categoría de entrada no corpo ou escala en que sexa nomeado.

2. Recoñeceranse os trienios correspondentes aos servizos prestados antes da entrada en vigor deste estatuto, que terán efectos retributivos unicamente a partir da súa entrada en vigor.

Artigo 26. Retribucións dos funcionarios en prácticas

As administracións públicas determinarán as retribucións dos funcionarios en prácticas que, como mínimo, se corresponderán ás do soldo do subgrupo ou grupo, no suposto de que este non teña subgrupo, en que aspiren a ingresar.

Artigo 27. Retribucións do persoal laboral

As retribucións do persoal laboral determinaranse de acordo coa lexislación laboral, co convenio colectivo que sexa aplicable e co contrato de traballo; respectarase en todo caso o establecido no art. 21 deste estatuto.

Artigo 28. Indemnizacións

Os funcionarios percibirán as indemnizacións correspondentes por razón do servizo.

Artigo 29. Retribucións diferidas

As administracións públicas poderán destinar cantidades ata a porcentaxe da masa salarial que se fixe nas correspondentes leis de orzamentos xerais do Estado para financiar achegas a plans de pensións de emprego ou contratos de seguro colectivos que inclúan a cobertura da continxencia de xubilación, para o persoal incluído nos seus ámbitos, de acordo co establecido na normativa reguladora dos plans de pensións.

As cantidades destinadas a financiar achegas a plans de pensións ou contratos de seguros terán, para todos os efectos, a consideración de retribución diferida.

Artigo 30. Dedución de retribucións

1. Sen prexuízo da sanción disciplinaria que poida corresponder, a parte de xornada non realizada dará lugar á dedución proporcional de haberes, que non terá carácter sancionador.

2. Os que exerzan o dereito de folga non terán dereito nin percibirán as retribucións correspondentes ao tempo en que permanecesen nesa situación sen que a dedución de haberes que se efectúe teña carácter de sanción, nin afecte o réxime respectivo das súas prestacións sociais.

CAPÍTULO IV. DEREITO Á NEGOCIACIÓN COLECTIVA, REPRESENTACIÓN E PARTICIPACIÓN INSTITUCIONAL. DEREITO DE REUNIÓN

Artigo 31. Principios xerais

1. Os empregados públicos teñen dereito á negociación colectiva, representación e participación institucional para a determinación das súas condicións de traballo.

2. Por negociación colectiva, para os efectos desta lei, enténdese o dereito a negociar a determinación de condicións de traballo dos empregados da Administración pública.

3. Por representación, para os efectos desta lei, enténdese a facultade de elixir representantes e constituír órganos unitarios a través dos cales se instrumenta a interlocución entre as administracións públicas e os seus empregados.
4. Por participación institucional, para os efectos desta lei, enténdese o dereito a participar, a través das organizacións sindicais, nos órganos de control e seguimento das entidades ou organismos que legalmente se determine.
5. O exercicio dos dereitos establecidos neste artigo garántese e lévase a cabo a través dos órganos e sistemas específicos regulados no presente capítulo, sen prexuízo doutras formas de colaboración entre as administracións públicas e os seus empregados públicos ou os representantes destes.
6. As organizacións sindicais máis representativas no ámbito da función pública están lexitimadas para a interposición de recursos en vía administrativa e xurisdiccional contra as resolucións dos órganos de selección.
7. O exercicio dos dereitos establecidos neste capítulo deberá respectar en todo caso o contido deste estatuto e as leis de desenvolvemento previstas nel.
8. Os procedementos para determinar condicións de traballo nas administracións públicas terán en conta as previsións establecidas nos convenios e acordos de carácter internacional ratificados por España.

Artigo 32. Negociación colectiva, representación e participación do persoal laboral

A negociación colectiva, representación e participación dos empregados públicos con contrato laboral rexeráse pola lexislación laboral, sen prexuízo dos preceptos deste capítulo que expresamente lles son de aplicación.

Artigo 33. Negociación colectiva

1. A negociación colectiva de condicións de traballo dos funcionarios públicos, que estará suxeita aos principios de legalidade, cobertura orzamentaria, obrigatoriedade, boa fe negocial, publicidade e transparencia, efectuarase mediante o exercicio da capacidade representativa recoñecida ás organizacións sindicais nos arts. 6.3.c); 7.1 e 7.2 da Lei orgánica 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical, e o previsto neste capítulo.

Para este efecto, constituiranse mesas de negociación en que estarán lexitimados para estar presentes, por unha parte, os representantes da Administración pública correspondente, e por outra, as organizacións sindicais máis representativas a nivel estatal, as organizacións sindicais máis representativas da comunidade autónoma, así como os sindicatos que obtivesen o 10 por 100 ou máis dos representantes nas eleccións para delegados e xuntas de persoal, nas unidades electorais comprendidas no ámbito específico da súa constitución.

2. As administracións públicas poderán encargarlles o desenvolvemento das actividades de negociación colectiva a órganos creados por elas, de natureza estritamente técnica, que terán a súa representación na negociación colectiva logo das instrucións políticas correspondentes e sen prexuízo da ratificación dos acordos alcanzados polos órganos de goberno ou administrativos con competencia para iso.

Artigo 34. Mesas de negociación

1. Para os efectos da negociación colectiva dos funcionarios públicos, constituirase unha mesa xeral de negociación no ámbito da Administración xeral do Estado, así como en cada unha das comunidades autónomas, cidades de Ceuta e Melilla e entidades locais.

2. Recoñécese a lexitimación negocial das asociacións de municipios, así como a das entidades locais de ámbito supramunicipal. Para tales efectos, os municipios poderanse adherir con carácter previo ou de maneira sucesiva á negociación colectiva que se leve a cabo no ámbito correspondente.

Así mesmo, unha Administración ou entidade pública poderase adherir aos acordos alcanzados dentro do territorio de cada comunidade autónoma, ou aos acordos alcanzados nun ámbito supramunicipal.

3. Son competencias propias das mesas xerais a negociación das materias relacionadas con condicións de traballo comúns aos funcionarios do seu ámbito.

4. Dependendo das mesas xerais de negociación e por acordo delas poderanse constituír mesas sectoriais, en atención ás condicións específicas de traballo das organizacións administrativas afectadas ou ás peculiaridades de sectores concretos de funcionarios públicos e ao seu número.

5. A competencia das mesas sectoriais estenderase aos temas comúns aos funcionarios do sector que non fosen obxecto de decisión por parte da mesa xeral respectiva ou aos que esta explicitamente lles reenvíe ou delegue.

6. O proceso de negociación abrírase, en cada mesa, na data que, de común acordo, fixen a Administración correspondente e a maioría da representación sindical.

Na falta de acordo, o proceso iniciárase no prazo máximo dun mes desde que a maioría dunha das partes lexitimadas o promova, salvo que existan causas legais ou pactadas que o impidan.

7. Ambas as partes estarán obrigadas a negociar baixo o principio da boa fe e a proporcionarse mutuamente a información que precisen relativa á negociación.

Artigo 35. Constitución e composición das mesas de negociación

1. As mesas a que se refire o artigo anterior quedarán validamente constituídas cando, ademais da representación da Administración correspondente, e sen prexuízo do dereito de todas as organizacións sindicais lexitimadas a participar nelas en proporción á súa representatividade, tales organizacións sindicais representen, como mínimo, a maioría absoluta dos membros dos órganos unitarios de representación no ámbito de que se trate.

2. As variacións na representatividade sindical, para os efectos de modificación na composición das mesas de negociación, serán acreditadas polas organizacións sindicais interesadas, mediante o correspondente certificado da oficina pública de rexistro competente, cada dous anos a partir da data inicial de constitución das citadas mesas.

3. A designación dos compoñentes das mesas corresponderalles ás partes negociadora que poderán contar coa asistencia nas deliberacións de asesores, que intervirán con voz pero sen voto.

4. Nas normas de desenvolvemento do presente estatuto establecerase a composición numérica das mesas correspondentes aos seus ámbitos, sen que ningunha das partes poida superar o número de quince membros.

Artigo 36. Mesas xerais de negociación

1. Constitúese unha Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas. A representación destas será unitaria, estará presidida pola Administración xeral do Estado e contará con representantes das comunidades autónomas, das cidades de Ceuta e Melilla e da Federación Española de Municipios e Provincias, en función das materias que se vaian negociar.

A representación das organizacións sindicais lexitimadas para estar presentes de acordo co disposto nos arts. 6 e 7 da Lei orgánica 11/1985, do

2 de agosto, de liberdade sindical, distribuirase en función dos resultados obtidos nas eleccións aos órganos de representación do persoal, delegados de persoal, xuntas de persoal e comités de empresa, no conxunto das administracións públicas.

2. Serán materias obxecto de negociación nesta mesa as relacionadas no art. 37 deste estatuto que resulten susceptibles de regulación estatal con carácter de norma básica, sen prexuízo dos acordos a que poidan chegar as comunidades autónomas no seu correspondente ámbito territorial en virtude das súas competencias exclusivas e compartidas en materia de función pública.

Será especificamente obxecto de negociación no ámbito da Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas o incremento global das retribucións do persoal ao servizo das administracións públicas que corresponda incluír no proxecto da Lei de orzamentos xerais do Estado de cada ano.

3. Para a negociación de todas aquelas materias e condicións de traballo comúns ao persoal funcionario, estatutario e laboral de cada Administración pública, constituirase na Administración xeral do Estado, en cada unha das comunidades autónomas, cidades de Ceuta e Melilla e entidades locais unha mesa xeral de negociación.

Son de aplicación a estas mesas xerais os criterios establecidos no parágrafo anterior sobre representación das organizacións sindicais na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas, tomando en consideración en cada caso os resultados obtidos nas eleccións aos órganos de representación do persoal funcionario e laboral do correspondente ámbito de representación.

Ademais, tamén estarán presentes nestas mesas xerais as organizacións sindicais que formen parte da Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas sempre que obtivesen o 10 por 100 dos representantes a persoal funcionario ou a persoal laboral no ámbito correspondente á mesa de que se trate.

Artigo 37. Materias obxecto de negociación

1. Serán obxecto de negociación, no seu ámbito respectivo e en relación coas competencias de cada Administración pública e co alcance que legalmente proceda en cada caso, as materias seguintes:

a) A aplicación do incremento das retribucións do persoal ao servizo das administracións públicas que se estableza na Lei de orzamentos xerais do Estado e das comunidades autónomas.

b) A determinación e aplicación das retribucións complementarias dos funcionarios.

c) As normas que fixen os criterios xerais en materia de acceso, carreira, provisión, sistemas de clasificación de postos de traballo e plans e instrumentos de planificación de recursos humanos.

d) As normas que fixen os criterios e mecanismos xerais en materia de avaliación do desempeño.

e) Os plans de previsión social complementaria.

f) Os criterios xerais dos plans e fondos para a formación e a promoción interna.

g) Os criterios xerais para a determinación de prestacións sociais e pensións de clases pasivas.

h) As propostas sobre dereitos sindicais e de participación.

i) Os criterios xerais de acción social.

j) As que así se establezan na normativa de prevención de riscos laborais.

k) As que afecten as condicións de traballo e as retribucións dos funcionarios, cuxa regulación exixa norma con rango de lei.

l) Os criterios xerais sobre ofertas de emprego público.

m) As referidas ao calendario laboral, aos horarios, ás xornadas, ás vacacións, aos permisos, á mobilidade funcional e xeográfica, así como os criterios xerais sobre a planificación estratéxica dos recursos humanos, naqueles aspectos que afecten condicións de traballo dos empregados públicos.

2. Quedan excluídas da obrigatoriedade da negociación as materias seguintes:

a) As decisións das administracións públicas que afecten as súas potestades de organización.

Cando as consecuencias das decisións das administracións públicas que afecten as súas potestades de organización teñan repercusión sobre condicións de traballo dos funcionarios públicos recollidas no punto anterior, procederá a negociación destas condicións coas organizacións sindicais a que se refire este estatuto.

b) A regulación do exercicio dos dereitos dos cidadáns e dos usuarios dos servizos públicos, así como o procedemento de formación dos actos e disposicións administrativas.

c) A determinación das condicións de traballo do persoal directivo.

d) Os poderes de dirección e control propios da relación xerárquica.

e) A regulación e determinación concreta, en cada caso, dos sistemas, criterios, órganos e procedementos de acceso ao emprego público e á promoción profesional.

Artigo 38. Pactos e acordos

1. No seo das mesas de negociación correspondentes, os representantes das administracións públicas poderán concertar pactos e acordos coa representación das organizacións sindicais lexitimadas para tales efectos, para a determinación das condicións de traballo dos funcionarios destas administracións.

2. Os pactos subscribíranse sobre materias que se correspondan estritamente co ámbito competencial do órgano administrativo que o subscriba e aplicaráselle directamente ao persoal do ámbito correspondente.

3. Os acordos versarán sobre materias competencia dos órganos de goberno das administracións públicas.

Para a súa validez e eficacia será necesaria a súa aprobación expresa e formal por estes órganos. Cando tales acordos fosen ratificados e afecten temas que poden ser decididos de forma definitiva polos órganos de goberno, o seu contido será directamente aplicable ao persoal incluído no seu ámbito de aplicación, sen prexuízo de que para efectos formais se requira a modificación ou derogación, de ser o caso, da normativa regulamentaria correspondente.

Se os acordos ratificados tratan sobre materias sometidas a reserva de lei que, en consecuencia, só poden ser determinadas definitivamente polas Cortes Xerais ou as asembleas lexislativas das comunidades autónomas, o seu contido carecerá de eficacia directa. Non obstante, neste suposto, o órgano de goberno respectivo que teña iniciativa lexislativa procederá á elaboración, aprobación e remisión ás Cortes Xerais ou asembleas lexislativas das comunidades autónomas do correspondente proxecto de lei conforme o contido do acordo e no prazo que se acordase.

Cando exista falta de ratificación dun acordo ou, de ser o caso, unha negativa expresa a incorporar o acordado no proxecto de lei

correspondente, deberase iniciar a renegociación das materias tratadas no prazo dun mes, se así o solicitase polo menos a maioría dunha das partes.

4. Os pactos e acordos deberán determinar as partes que os concertan, o ámbito persoal, funcional, territorial e temporal, así como a forma, o prazo de aviso previo e condicións da súa denuncia.

5. Estableceranse comisións paritarias de seguimento dos pactos e acordos coa composición e funcións que as partes determinen.

6. Os pactos subscritos e os acordos, unha vez ratificados, deberán ser remitidos á oficina pública que cada Administración competente determine e a autoridade respectiva ordenará a súa publicación no boletín oficial que corresponda en función do ámbito territorial.

7. No suposto de que non se produza acordo na negociación ou na renegociación prevista no último parágrafo do punto 3 deste artigo e unha vez esgotados, de ser o caso, os procedementos de solución extraxudicial de conflitos, corresponderalles aos órganos de goberno das administracións públicas establecer as condicións de traballo dos funcionarios coas excepcións previstas nos números 11, 12 e 13 do presente artigo.

8. Os pactos e acordos que, de conformidade co establecido no art. 37, conteñan materias e condicións xerais de traballo comúns ao persoal funcionario e laboral, terán a consideración e efectos previstos neste artigo para os funcionarios e no art. 83 do Estatuto dos traballadores para o persoal laboral.

9. Os pactos e acordos nos seus respectivos ámbitos e en relación coas competencias de cada Administración pública poderán establecer a estrutura da negociación colectiva así como fixar as regras que deben resolver os conflitos de concorrencia entre as negociacións de distinto ámbito e os criterios de primacía e complementariedade entre as diferentes unidades negociadoras.

10. Garántese o cumprimento dos pactos e acordos, salvo cando excepcionalmente e por causa grave de interese público derivada dunha alteración substancial das circunstancias económicas, os órganos de goberno das administracións públicas suspendan ou modifiquen o cumprimento de pactos e acordos xa asinados, na medida estritamente necesaria para salvagardar o interese público.

Neste suposto, as administracións públicas deberán informar as organizacións sindicais das causas da suspensión ou modificación.

11. Salvo acordo en contrario, os pactos e acordos prorrogaranse de ano en ano se non mediase denuncia expresa dunha das partes.

12. A vixencia do contido dos pactos e acordos, unha vez concluída a súa duración, producirase nos termos que estes establecesen.

13. Os pactos e acordos que sucedan a outros anteriores derróganos na súa integridade, salvo os aspectos que expresamente se acorde manter.

Artigo 39. Órganos de representación

1. Os órganos específicos de representación dos funcionarios son os delegados de persoal e as xuntas de persoal.

2. Nas unidades electorais onde o número de funcionarios sexa igual ou superior a 6 e inferior a 50, a súa representación corresponderalles aos delegados de persoal.

Ata 30 funcionarios elixirase un delegado, e de 31 a 49 elixiranse tres, que exercerán a súa representación conxunta e mancomunadamente.

3. As xuntas de persoal constituiranse en unidades electorais que contén cun censo mínimo de 50 funcionarios.

4. O Estado e cada comunidade autónoma regularán o establecemento das unidades electorais dentro do ámbito das súas competencias lexislativas. Logo de acordo coas organizacións sindicais lexitimadas nos arts. 6 e 7 da Lei orgánica 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical, os órganos de goberno das administracións públicas poderán modificar ou establecer unidades electorais en razón do número e peculiaridades dos seus colectivos e adecuarán a súa configuración ás estruturas administrativas ou aos ámbitos de negociación constituídos ou que se constitúan.

5. Cada xunta de persoal componse dun número de representantes, en función do número de funcionarios da unidade electoral correspondente, de acordo coa seguinte escala, en coherencia co establecido no Estatuto dos traballadores:

De 50 a 100 funcionarios: 5.

De 101 a 250 funcionarios: 9.

De 251 a 500 funcionarios: 13.

De 501 a 750 funcionarios: 17.

De 751 a 1.000 funcionarios: 21.

De 1.001 en diante, dous por cada 1.000 ou fracción, co máximo de 75.

6. As xuntas de persoal elixirán de entre os seus membros un presidente e un secretario, elaborarán o seu propio regulamento de procedemento, que non poderá contravir o disposto neste estatuto e na lexislación de desenvolvemento, e remitirán copia del e das súas modificacións ao órgano ou órganos competentes en materia de persoal que cada Administración determine. O regulamento e as súas modificacións deberán ser aprobados polos votos favorables de, polo menos, dous terzos dos seus membros.

Artigo 40. Funcións e lexitimación dos órganos de representación

1. As xuntas de persoal e os delegados de persoal, de ser o caso, terán as seguintes funcións, nos seus respectivos ámbitos:

a) Recibir información sobre a política de persoal, así como sobre os datos referentes á evolución das retribucións, evolución probable do emprego no ámbito correspondente e programas de mellora do rendemento.

b) Emitir informe, por solicitude da Administración pública correspondente, sobre o traslado total ou parcial das instalacións e a implantación ou revisión dos seus sistemas de organización e métodos de traballo.

c) Ser informados de todas as sancións impostas por faltas moi graves.

d) Ter coñecemento e ser oídos no establecemento da xornada laboral e do horario de traballo, así como no réxime de vacacións e permisos.

e) Vixiar o cumprimento das normas vixentes en materia de condicións de traballo, prevención de riscos laborais, Seguridade Social e emprego e exercer, de ser o caso, as accións legais oportunas ante os organismos competentes.

f) Colaborar coa Administración correspondente para conseguir o establecemento de cantas medidas procuren o mantemento e incremento da produtividade.

2. As xuntas de persoal, colexiadamente, por decisión maioritaria dos seus membros e, de ser o caso, os delegados de persoal, mancomunadamente, estarán lexitimados para iniciar, como interesados, os correspondentes procedementos administrativos e exercer as accións en vía administrativa ou xudicial en todo o relativo ao ámbito das súas funcións.

Artigo 41. Garantías da función representativa do persoal

1. Os membros das xuntas de persoal e os delegados de persoal, se for o caso, como representantes legais dos funcionarios, disporán, no exercicio da súa función representativa, das seguintes garantías e dereitos:

a) O acceso e libre circulación polas dependencias da súa unidade electoral, sen que se entorpeza o normal funcionamento das correspondentes unidades administrativas, dentro dos horarios habituais de traballo e con excepción das zonas que se reserven de conformidade co disposto na lexislación vixente.

b) A distribución libre das publicacións que se refiran a cuestións profesionais e sindicais.

c) A audiencia nos expedientes disciplinarios a que puidesen ser sometidos os seus membros durante o tempo do seu mandato e durante o ano inmediatamente posterior, sen prexuízo da audiencia ao interesado regulada no procedemento sancionador.

d) Un crédito de horas mensuais dentro da xornada de traballo e retribuídas como de traballo efectivo, de acordo coa seguinte escala:

Ata 100 funcionarios: 15.

De 101 a 250 funcionarios: 20.

De 251 a 500 funcionarios: 30.

De 501 a 750 funcionarios: 35.

De 751 en diante: 40.

Os membros da xunta de persoal e delegados de persoal da mesma candidatura que así o manifesten poderán proceder, logo de comunicación ao órgano que teña a xefatura de persoal ante a cal aquela exerza a súa representación, á acumulación dos créditos horarios.

e) Non ser trasladados nin sancionados por causas relacionadas co exercicio do seu mandato representativo, nin durante a súa vixencia, nin no ano seguinte á súa extinción; exceptuarase a extinción que teña lugar por revogación ou dimisión.

2. Os membros das xuntas de persoal e os delegados de persoal non poderán ser discriminados na súa formación nin na súa promoción económica ou profesional por razón do desempeño da súa representación.

3. Cada un dos membros da xunta de persoal e esta como órgano colexiado, así como os delegados de persoal, se for o caso, observarán sxiilo profesional en todo o referente aos asuntos en que a Administración sinala expresamente o carácter reservado, mesmo despois de expirar o seu mandato. En todo caso, ningún documento reservado entregado pola

Administración poderá ser utilizado fóra do estrito ámbito da Administración para fins distintos dos que motivaron a súa entrega.

Artigo 42. Duración da representación

O mandato dos membros das xuntas de persoal e dos delegados de persoal, se é o caso, será de catro anos, e poden ser reelixidos. O mandato entenderase prorrogado se, ao seu termo, non se promovesen novas eleccións, sen que os representantes con mandato prorrogado se contabilicen para efectos de determinar a capacidade representativa dos sindicatos.

Artigo 43. Promoción de eleccións a delegados e xuntas de persoal

1. Poderán promover a celebración de eleccións a delegados e xuntas de persoal, conforme o previsto no presente estatuto e nos arts. 6 e 7 da Lei orgánica 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical:

a) Os sindicatos máis representativos a nivel estatal.

b) Os sindicatos máis representativos no ámbito da comunidade autónoma, cando a unidade electoral afectada estea situada no seu ámbito xeográfico.

c) Os sindicatos que, sen ser máis representativos, conseguisen polo menos o 10 por 100 dos representantes a que se refire este estatuto no conxunto das administracións públicas.

d) Os sindicatos que obtivesen polo menos unha porcentaxe do 10 por 100 na unidade electoral en que se pretenden promover as eleccións.

e) Os funcionarios da unidade electoral, por acordo maioritario.

2. Os lexitimados para promover eleccións terán, para este efecto, dereito a que a Administración pública correspondente lles subministre o censo de persoal das unidades electorais afectadas, distribuído por organismos ou centros de traballo.

Artigo 44. Procedemento electoral

O procedemento para a elección das xuntas de persoal e para a elección de delegados de persoal determinarase regulamentariamente tendo en conta os seguintes criterios xerais:

- A elección realizarase mediante sufraxio persoal, directo, libre e secreto que se poderá emitir por correo ou por outros medios telemáticos.

- Serán electores e elixibles os funcionarios que se encontren na situación de servizo activo. Non terán a consideración de electores nin elixibles os funcionarios que ocupen postos cuxo nomeamento se efectúe a través de real decreto ou por decreto dos consellos de Goberno das comunidades autónomas e das cidades de Ceuta e Melilla.

- Poderán presentar candidaturas as organizacións sindicais legalmente constituídas ou as coalicións destas e os grupos de electores dunha mesma unidade electoral, sempre que o seu número sexa equivalente, polo menos, ao triplo dos membros que se van elixir.

- As xuntas de persoal elixiranse mediante listas pechadas a través dun sistema proporcional corrixido e os delegados de persoal mediante listas abertas e sistema maioritario.

- Os órganos electorais serán as mesas electorais que se constitúan para a dirección e desenvolvemento do procedemento electoral e as oficinas públicas permanentes para o cómputo e certificación de resultados reguladas na normativa laboral.

- As impugnacións tramitaranse conforme un procedemento arbitral, excepto as reclamacións contra as denegacións de inscrición de actas electorais, que se poderán presentar directamente ante a xurisdición social.

Artigo 45. Solución extraxudicial de conflitos colectivos

1. Con independencia das atribucións fixadas polas partes ás comisións paritarias previstas no art. 38.5 para o coñecemento e resolución dos conflitos derivados da aplicación e interpretación dos pactos e acordos, as administracións públicas e as organizacións sindicais a que se refire este capítulo poderán acordar a creación, configuración e desenvolvemento de sistemas de solución extraxudicial de conflitos colectivos.

2. Os conflitos a que se refire o parágrafo anterior poderán ser os derivados da negociación, aplicación e interpretación dos pactos e acordos sobre as materias sinaladas no art. 37, excepto para aquelas en que exista reserva de lei.

3. Os sistemas poderán estar integrados por procedementos de mediación e arbitraje. A mediación será obrigatoria cando o solicite unha das partes e as propostas de solución que ofrezan o mediador ou mediadores poderán ser libremente aceptadas ou rexeitadas por elas.

Mediante o procedemento de arbitraje, as partes poderán acordar voluntariamente encomendarlle a un terceiro a resolución do conflito presentado e comprometeranse de antemán a aceptar o seu contido.

4. O acordo logrado a través da mediación ou da resolución de arbitraje terá a mesma eficacia xurídica e tramitación dos pactos e acordos regulados neste estatuto, sempre que os que adoptasen o acordo ou subscribisen o compromiso arbitral tivesen a lexitimación que lles permita acordar, no ámbito do conflito, un pacto ou acordo conforme o previsto neste estatuto.

Estes acordos serán susceptibles de impugnación.

Especificamente caberá recurso contra a resolución arbitral no caso de que non se observasen no desenvolvemento da actuación arbitral os requisitos e formalidades establecidos para o efecto ou cando a resolución versase sobre puntos non sometidos á súa decisión, ou que esta contradiga a legalidade vixente.

5. A utilización destes sistemas efectuarase conforme os procedementos que regulamentariamente se determinen logo de acordo coas organizacións sindicais representativas.

Artigo 46. Dereito de reunión

1. Están lexitimados para convocar unha reunión, ademais das organizacións sindicais, directamente ou a través dos delegados sindicais:

a) Os delegados de persoal.

b) As xuntas de persoal.

c) Os comités de empresa.

d) Os empregados públicos das administracións respectivas en número non inferior ao 40 por 100 do colectivo convocado.

2. As reunións no centro de traballo autorizaranse fóra das horas de traballo, salvo acordo entre o órgano competente en materia de persoal e os que estean lexitimados para convocalas.

A realización da reunión non prexudicará a prestación dos servizos e os seus convocantes serán responsables do seu normal desenvolvemento.

CAPÍTULO V. DEREITO Á XORNADA DE TRABALLO, PERMISOS E VACACIÓNS

Artigo 47. Xornada de traballo dos funcionarios públicos

As administracións públicas establecerán a xornada xeral e as especiais de traballo dos seus funcionarios públicos. A xornada de traballo poderá ser a tempo completo ou a tempo parcial.

Artigo 48. Permisos dos funcionarios públicos

1. As administracións públicas determinarán os supostos de concesión de permisos aos funcionarios públicos e os seus requisitos, efectos e duración. En defecto de lexislación aplicable, os permisos e a súa duración serán, cando menos, os seguintes:

a) Por falecemento, accidente ou enfermidade grave dun familiar dentro do primeiro grao de consanguinidade ou afinidade, tres días hábiles cando o suceso se produza na mesma localidade, e cinco días hábiles cando sexa en distinta localidade.

Cando se trate do falecemento, accidente ou enfermidade grave dun familiar dentro do segundo grao de consanguinidade ou afinidade, o permiso será de dous días hábiles cando se produza na mesma localidade e de catro días hábiles cando sexa en distinta localidade.

b) Por traslado de domicilio sen cambio de residencia, un día.

c) Para realizar funcións sindicais ou de representación do persoal, nos termos que se determine.

d) Para concorrer a exames finais e demais probas definitivas de aptitude, durante os días da súa realización.

e) Para a realización de exames prenatais e técnicas de preparación ao parto polas funcionarias embarazadas.

f) Por lactación dun fillo menor de doce meses terá dereito a unha hora de ausencia do traballo que poderá dividir en dúas fraccións. Este dereito poderase substituír por unha redución da xornada normal en media hora ao inicio e ao final da xornada ou nunha hora ao inicio ou ao final da xornada, coa mesma finalidade. Este dereito poderá ser exercido indistintamente por un ou outro dos proxenitores, no caso de que ambos traballen.

Igualmente a funcionaria poderá solicitar a substitución do tempo de lactación por un permiso retribuído que acumule en xornadas completas o tempo correspondente.

Este permiso incrementarase proporcionalmente nos casos de parto múltiple.

g) Por nacemento de fillos prematuros ou que por calquera outra causa deban permanecer hospitalizados a continuación do parto, a funcionaria ou o funcionario terá dereito a se ausentar do traballo durante un máximo de dúas horas diarias percibindo as retribucións íntegras. Así mesmo, terán dereito a reducir a súa xornada de traballo ata un máximo de dúas horas, coa diminución proporcional das súas retribucións.

h) Por razóns de garda legal, cando o funcionario teña o coidado directo dalgún menor de doce anos, dunha persoa maior que requira especial dedicación ou dunha persoa con discapacidade que non desempeñe actividade retribuída, terá dereito á redución da súa xornada de traballo, coa diminución das súas retribucións que corresponda.

Terá o mesmo dereito o funcionario que se precise encargar do coidado directo dun familiar, ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente ou enfermidade non se poida valer por si mesmo e que non desempeñe actividade retribuída.

i) Por ser preciso atender o coidado dun familiar de primeiro grao, o funcionario terá dereito a solicitar unha redución de ata o cincuenta por cento da xornada laboral, con carácter retribuído, por razóns de enfermidade moi grave e polo prazo máximo dun mes. Se houber máis dun titular deste dereito polo mesmo feito causante, o tempo de desfrute desta redución poderase ratear entre eles, e respectarase, en todo caso, o prazo máximo dun mes.

j) Polo tempo indispensable para o cumprimento dun deber inescusable de carácter público ou persoal e por deberes relacionados coa conciliación da vida familiar e laboral.

k) Por asuntos particulares, seis días.

2. Ademais dos días de libre disposición establecidos por cada Administración pública, os funcionarios terán dereito ao desfrute de dous días adicionais ao cumprir o sexto trienio, que se incrementará nun día adicional por cada trienio cumprido a partir do oitavo.

Artigo 49. Permisos por motivos de conciliación da vida persoal, familiar e laboral e por razón de violencia de xénero²

En todo caso concederanse os seguintes permisos coas correspondentes condicións mínimas:

a) Permiso por parto: terá unha duración de dezaseis semanas ininterrompidas. Este permiso ampliarase en dúas semanas máis no

² Ap. e) modificado pola disp. final 2 da Lei 27/2011, do 1 de agosto
Ap. e) engadido por disp. final 23 da Lei 39/2010, de 22 de decembro

suposto de discapacidade do fillo e, por cada fillo a partir do segundo, nos supostos de parto múltiple. O permiso distribuirase á opción da funcionaria sempre que seis semanas sexan inmediatamente posteriores ao parto. En caso de falecemento da nai, o outro proxenitor poderá facer uso da totalidade ou, de ser o caso, da parte que reste de permiso.

Malia o anterior, e sen prexuízo das seis semanas inmediatas posteriores ao parto de descanso obrigatorio para a nai, no caso de que ambos os proxenitores traballen, a nai, ao se iniciar o período de descanso por maternidade, poderá optar por que o outro proxenitor desfrute dunha parte determinada e ininterrompida do período de descanso posterior ao parto, ben de forma simultánea ou sucesiva co da nai. O outro proxenitor poderá seguir desfrutando do permiso de maternidade inicialmente cedido, aínda que no momento previsto para a reincorporación da nai ao traballo esta se encontre en situación de incapacidade temporal.

Nos casos de desfrute simultáneo de períodos de descanso, a súa suma non poderá exceder das dezaseis semanas ou das que correspondan en caso de discapacidade do fillo ou de parto múltiple.

Este permiso poderase desfrutar a xornada completa ou a tempo parcial, cando as necesidades do servizo o permitan, e nos termos que regulamentariamente se determinen.

Nos casos de parto prematuro e naqueles en que, por calquera outra causa, o neonato deba permanecer hospitalizado a continuación do parto, este permiso ampliarase en tantos días como o neonato se encontre hospitalizado, cun máximo de trece semanas adicionais.

Durante o desfrute deste permiso poderase participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

b) Permiso por adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple: terá unha duración de dezaseis semanas ininterrompidas. Este permiso ampliarase en dúas semanas máis no suposto de discapacidade do menor adoptado ou acollido e por cada fillo, a partir do segundo, nos supostos de adopción ou acollemento múltiple.

O cómputo do prazo contarase, á elección do funcionario, a partir da decisión administrativa ou xudicial de acollemento ou a partir da resolución xudicial pola cal se constituía a adopción, sen que en ningún caso un mesmo menor poida dar dereito a varios períodos de desfrute deste permiso.

No caso de que ambos os proxenitores traballen, o permiso distribuirase á opción dos interesados, que poderán desfrutalo de xeito simultáneo ou sucesivo, sempre en períodos ininterrompidos.

Nos casos de desfrute simultáneo de períodos de descanso, a súa suma non poderá exceder as dezaseis semanas ou as que correspondan en caso de adopción ou acollemento múltiple e de discapacidade do menor adoptado ou acollido.

Este permiso poderase desfrutar a xornada completa ou a tempo parcial, cando as necesidades do servizo o permitan e nos termos que regulamentariamente se determine.

Se for necesario o desprazamento previo dos proxenitores ao país de orixe do adoptado, nos casos de adopción ou acollemento internacional, terase dereito, ademais, a un permiso de ata dous meses de duración; durante este período percibiranse exclusivamente as retribucións básicas.

Con independencia do permiso de ata dous meses previsto no parágrafo anterior e para o suposto previsto neste parágrafo, o permiso por adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple, poderase iniciar ata catro semanas antes da resolución xudicial pola cal se constitúa a adopción ou a decisión administrativa ou xudicial de acollemento.

Durante o desfrute deste permiso poderase participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

Os supostos de adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple, previstos neste artigo serán os que así se establezan no Código civil ou nas leis civís das comunidades autónomas que os regulen; o acollemento simple deberá ter unha duración non inferior a un ano.

c) Permiso de paternidade polo nacemento, acollemento ou pola adopción dun fillo: terá unha duración de quince días, que os desfrutará o pai ou o outro proxenitor a partir da data do nacemento, da decisión administrativa ou xudicial de acollemento ou da resolución xudicial pola cal se constitúa a adopción.

Este permiso é independente do desfrute compartido dos permisos recollidos nas alíneas a) e b).

Nos casos previstos nas alíneas a), b), e c), o tempo transcorrido durante o desfrute destes permisos computarase como de servizo efectivo para todos os efectos; garantirase a plenitude dos dereitos económicos da funcionaria e, de ser o caso, do outro proxenitor funcionario, durante todo o período de duración do permiso, e, se é o caso, durante os períodos posteriores ao desfrute deste, se de acordo coa normativa aplicable, o dereito a percibir algún concepto retributivo se determina en función do período de desfrute do permiso.

Os funcionarios que fixesen uso do permiso por parto ou maternidade, paternidade e adopción ou acollemento terán dereito, unha vez finalizado o período de permiso, a se reintegrar ao seu posto de traballo nos termos e condicións que non lles resulten menos favorables ao desfrute do permiso, así como a se beneficiar de calquera mellora nas condicións de traballo a que puidesen ter dereito durante a súa ausencia.

d) Permiso por razón de violencia de xénero sobre a muller funcionaria: as faltas de asistencia das funcionarias vítimas de violencia de xénero, totais ou parciais, terán a consideración de xustificadas polo tempo e nas condicións en que así o determinen os servizos sociais de atención ou de saúde segundo proceda.

Así mesmo, as funcionarias vítimas de violencia sobre a muller, para faceren efectiva a súa protección ou o seu dereito de asistencia social integral, terán dereito á redución da xornada con diminución proporcional da retribución ou á reordenación do tempo de traballo, a través da adaptación do horario, da aplicación do horario flexible ou doutras formas de ordenación do tempo de traballo que sexan aplicables, nos termos que para estes supostos estableza a Administración pública competente en cada caso.

e) Permiso por coidado de fillo menor afectado por cancro ou outra enfermidade grave: o funcionario terá dereito, sempre que ambos os proxenitores, adoptantes ou acolledores de carácter preadoptivo ou permanente traballen, a unha redución da xornada de traballo de polo menos a metade da duración daquela, percibindo as retribucións íntegras con cargo aos orzamentos do órgano ou entidade onde veña prestando os seus servizos, para o coidado, durante a hospitalización e tratamento continuado, do fillo menor de idade afectado por cancro (tumores malignos, melanomas ou carcinomas) ou por calquera outra enfermidade grave que implique un ingreso hospitalario de longa duración e requira a necesidade do seu coidado directo, continuo e permanente, acreditado polo informe do servizo público de saúde ou órgano administrativo sanitario da comunidade autónoma ou, se for o caso, da entidade sanitaria concertada correspondente e, como máximo, ata que o menor faga os 18 anos.

Cando concorran en ambos os proxenitores, adoptantes ou acolledores de carácter preadoptivo ou permanente, polo mesmo suxeito e feito causante, as circunstancias necesarias para ter dereito a este permiso ou, de ser o caso, poidan ter a condición de beneficiarios da prestación establecida para este fin no réxime da Seguridade Social que lles sexa aplicable, o funcionario terá dereito á percepción das retribucións íntegras durante o tempo que dure a redución da súa xornada de traballo, sempre que o outro proxenitor, adoptante ou acolledor de carácter preadoptivo ou permanente, sen prexuízo do dereito á redución de xornada que lle corresponda, non cobre as súas retribucións íntegras en virtude deste permiso ou como

beneficiario da prestación establecida para este fin no réxime da Seguridade Social que lle sexa aplicable. No caso contrario, só se terá dereito á redución de xornada, coa conseguinte redución de retribucións.

Así mesmo, no suposto de que ambos presten servizos no mesmo órgano ou entidade, esta poderá limitar o seu exercicio simultáneo por razóns fundadas no correcto funcionamento do servizo.

Regulamentariamente estableceranse as condicións e os supostos en que esta redución de xornada se poderá acumular en xornadas completas.

Artigo 50. Vacacións dos funcionarios públicos

Os funcionarios públicos terán dereito a desfrutar como mínimo, durante cada ano natural, dunhas vacacións retribuídas de vinte e dous días hábiles, ou dos días que correspondan proporcionalmente se o tempo de servizo durante o ano foi menor.

Para os efectos do previsto neste artigo, non se considerarán como días hábiles os sábados, sen prexuízo das adaptacións que se establezan para os horarios especiais.

Artigo 51. Xornada de traballo, permisos e vacacións do persoal laboral

Para o réxime de xornada de traballo, permisos e vacacións do persoal laboral terase en conta o establecido neste capítulo e na lexislación laboral correspondente.

CAPÍTULO VI. DEBERES DOS EMPREGADOS PÚBLICOS. CÓDIGO DE CONDUCTA

Artigo 52. Deberes dos empregados públicos. Código de conduta

Os empregados públicos deberán desempeñar con dilixencia as tarefas que teñan asignadas e velar polos intereses xerais con suxeición e observancia da Constitución e do resto do ordenamento xurídico e deberán actuar consonte os seguintes principios: obxectividade, integridade, neutralidade, responsabilidade, imparcialidade, confidencialidade, dedicación ao servizo público, transparencia, exemplaridade, austeridade, accesibilidade, eficacia, honradez, promoción do contorno cultural e ambiental e respecto á igualdade entre mulleres e homes, que inspiran o código de conduta dos empregados públicos configurado polos principios éticos e de conduta regulados nos artigos seguintes.

Os principios e regras establecidos neste capítulo informarán a interpretación e aplicación do réxime disciplinario dos empregados públicos.

Artigo 53. Principios éticos

1. Os empregados públicos respectarán a Constitución e o resto das normas que integran o ordenamento xurídico.
2. A súa actuación perseguirá a satisfacción dos intereses xerais dos cidadáns e fundamentarase en consideracións obxectivas orientadas cara á imparcialidade e o interese común, á marxe de calquera outro factor que exprese posicións persoais, familiares, corporativas, clientelares ou calquera outra que poida colidir con este principio.
3. Axustarán a súa actuación aos principios de lealdade e boa fe coa Administración na cal presten os seus servizos, cos seus superiores, compañeiros, subordinados e cos cidadáns.
4. A súa conduta basearase no respecto dos dereitos fundamentais e liberdades públicas e evitarán toda actuación que poida producir algunha discriminación por razón de nacemento, orixe racial ou étnica, xénero, sexo, orientación sexual, relixión ou conviccións, opinión, discapacidade, idade ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.
5. Absteranse naqueles asuntos en que teñan un interese persoal, así como de toda actividade privada ou interese que poida supor un risco de xerar conflitos de intereses co seu posto público.
6. Non contraerán obrigas económicas nin intervirán en operacións financeiras, obrigas patrimoniais ou negocios xurídicos con persoas ou entidades cando poida supor un conflito de intereses coas obrigas do seu posto público.
7. Non aceptarán ningún trato de favor ou situación que implique privilexio ou vantaxe inxustificada, por parte de persoas físicas ou entidades privadas.
8. Actuarán de acordo cos principios de eficacia, economía e eficiencia e vixiarán a consecución do interese xeral e o cumprimento dos obxectivos da organización.
9. Non influirán na axilización ou resolución de trámite ou procedemento administrativo sen causa xusta e, en ningún caso, cando iso comporte un privilexio en beneficio dos titulares dos cargos públicos ou no seu contorno familiar e social inmediato ou cando supoña un menoscabo dos intereses de terceiros.

10. Cumprirán con dilixencia as tarefas que lles correspondan ou se lles encomenden e, de ser o caso, resolverán dentro de prazo os procedementos ou expedientes da súa competencia.

11. Exerцерán as súas atribucións segundo o principio de dedicación ao servizo público e absteranse non só de condutas contrarias a el, senón tamén de calquera outra que comprometa a neutralidade no exercicio dos servizos públicos.

12. Gardarán segredo das materias clasificadas ou outras cuxa difusión estea prohibida legalmente e manterán a debida discreción sobre aqueles asuntos que coñezan por razón do seu cargo, sen que poidan facer uso da información obtida para beneficio propio ou de terceiros, ou en prexuízo do interese público.

Artigo 54. Principios de conduta

1. Tratarán con atención e respecto os cidadáns, os seus superiores e os restantes empregados públicos.

2. O desempeño das tarefas correspondentes ao seu posto de traballo realizarase de forma dilixente e cumprirán a xornada e o horario establecidos.

3. Obedecerán as instrucións e ordes profesionais dos superiores, agás que constitúan unha infracción manifesta do ordenamento xurídico; neste caso poranas inmediatamente en coñecemento dos órganos de inspección procedentes.

4. Informarán os cidadáns sobre aquelas materias ou asuntos que teñan dereito a coñecer e facilitarán o exercicio dos seus dereitos e o cumprimento das súas obrigas.

5. Administrarán os recursos e bens públicos con austeridade e non os utilizarán en proveito propio ou de persoas achegadas. Terán, así mesmo, o deber de velar pola súa conservación.

6. Rexeitarase calquera regalo, favor ou servizo en condicións vantaxosas que vaia máis alá dos usos habituais, sociais e de cortesía, sen prexuízo do establecido no Código penal.

7. Garantirán a constancia e permanencia dos documentos para a súa transmisión e entrega aos seus posteriores responsables.

8. Manterán actualizada a súa formación e cualificación.

9. Observarán as normas sobre seguranza e saúde laboral.

10. Porán en coñecemento dos seus superiores ou dos órganos competentes as propostas que consideren axeitadas para mellorar o desenvolvemento das funcións da unidade en que estean destinados. Para estes efectos poderase prever a creación da instancia adecuada competente para centralizar a recepción das propostas dos empregados públicos ou administrados que sirvan para mellorar a eficacia no servizo.

11. Garantirán a atención ao cidadán na lingua que o solicite sempre que sexa oficial no territorio.

TÍTULO IV. ADQUISICIÓN E PERDA DA RELACIÓN DE SERVIZO

CAPÍTULO PRIMEIRO. ACCESO AO EMPREGO PÚBLICO E ADQUISICIÓN DA RELACIÓN DE SERVIZO

Artigo 55. Principios reitores

1. Todos os cidadáns teñen dereito ao acceso ao emprego público de acordo cos principios constitucionais de igualdade, mérito e capacidade, e de acordo co previsto neste estatuto e no resto do ordenamento xurídico.

2. As administracións públicas, entidades e organismos a que se refire o art. 2 deste estatuto seleccionarán o seu persoal funcionario e laboral mediante procedementos en que se garantan os principios constitucionais antes expresados, así como os establecidos a seguir:

a) Publicidade das convocatorias e das súas bases.

b) Transparencia.

c) Imparcialidade e profesionalidade dos membros dos órganos de selección.

d) Independencia e discrecionalidade técnica na actuación dos órganos de selección.

e) Adecuación entre o contido dos procesos selectivos e as funcións ou tarefas que se van desenvolver.

f) Axilidade, sen prexuízo da obxectividade, nos procesos de selección.

Artigo 56. Requisitos xerais

1. Para poder participar nos procesos selectivos será necesario reunir os seguintes requisitos:

a) Ter a nacionalidade española, sen prexuízo do disposto no artigo seguinte.

b) Posuír a capacidade funcional para o desempeño das tarefas.

c) Ter cumpridos dezaseis anos e non exceder, de ser o caso, da idade máxima de xubilación forzosa. Só por lei se poderá establecer outra idade máxima, distinta da idade de xubilación forzosa, para o acceso ao emprego público.

d) Non ter sido separado mediante expediente disciplinario do servizo de calquera das administracións públicas ou dos órganos constitucionais ou estatutarios das comunidades autónomas, nin encontrarse en inhabilitación absoluta ou especial para empregos ou cargos públicos por resolución xudicial, para o acceso ao corpo ou á escala de funcionario, ou para exercer funcións similares ás que desempeñaba no caso do persoal laboral, no cal fose separado ou inhabilitado. No caso de ser nacional doutro Estado, non estar inhabilitado ou en situación equivalente nin ter sido sometido a sanción disciplinaria ou equivalente que impida, no seu Estado, nos mesmos termos, o acceso ao emprego público.

e) Posuír a titulación exixida.

2. As administracións públicas, no ámbito das súas competencias, deberán prever a selección de empregados públicos debidamente capacitados para cubrir os postos de traballo nas comunidades autónomas que gocen de dúas linguas oficiais.

3. Poderase exixir o cumprimento doutros requisitos específicos que garden relación obxectiva e proporcionada coas funcións asumidas e as tarefas que se van desempeñar. En todo caso, deberanse establecer de maneira abstracta e xeral.

Artigo 57. Acceso ao emprego público de nacionais doutros Estados

1. Os nacionais dos Estados membros da Unión Europea poderán acceder, como persoal funcionario, en igualdade de condicións ca os españois aos empregos públicos, con excepción daqueles que directa ou indirectamente impliquen unha participación no exercicio do poder público ou nas funcións que teñen por obxecto a salvagarda dos intereses do Estado ou das administracións públicas.

Para tal efecto, os órganos de goberno das administracións públicas determinarán as agrupacións de funcionarios recollidas no art. 76 a que non poidan acceder os nacionais doutros Estados.

2. As previsións do parágrafo anterior serán de aplicación, calquera que sexa a súa nacionalidade, ao cónxuxe dos españois e dos nacionais doutros Estados membros da Unión Europea, sempre que non estean separados de dereito, e aos seus descendentes e aos do seu cónxuxe, sempre que non estean separados de dereito, sexan menores de vinte e un anos ou maiores desa idade dependentes.

3. O acceso ao emprego público como persoal funcionario estenderase igualmente ás persoas incluídas no ámbito de aplicación dos tratados internacionais subscritos pola Unión Europea e ratificados por España, nos cales sexa de aplicación a libre circulación de traballadores, nos termos establecidos no número 1 deste artigo.

4. Os estranxeiros a que se refiren os puntos anteriores, así como os estranxeiros con residencia legal en España, poderán acceder ás administracións públicas, como persoal laboral, en igualdade de condicións ca os españois.

5. Só por lei das Cortes Xerais ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas se poderá eximir do requisito da nacionalidade por razóns de interese xeral para o acceso á condición de persoal funcionario.

Artigo 58. Acceso ao emprego público de funcionarios españois de organismos internacionais

As administracións públicas establecerán os requisitos e condicións para o acceso a elas de funcionarios de nacionalidade española de organismos internacionais, sempre que posúan a titulación requirida e superen os correspondentes procesos selectivos. Poderán quedar exentos da realización daquelas probas que teñan por obxecto acreditar coñecementos xa exixidos para o desempeño do seu posto no organismo internacional correspondente.

Artigo 59. Persoas con discapacidade ³

1. Nas ofertas de emprego público reservarase unha cota non inferior ao 7 por cento das vacantes para seren cubertas entre persoas con discapacidade, considerando como tales as definidas no punto 2 do artigo 1 da Lei 51/2003, do 2 de decembro, de igualdade de oportunidades, non-discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade, sempre que superen os procesos selectivos e acrediten a súa discapacidade e a compatibilidade co desempeño das tarefas, de xeito que progresivamente se acade o 2 por cento dos efectivos totais en cada Administración pública.

---

³ Ap. 1 modificado polo art. 11 da Lei 26/2011, do 1 de agosto

A reserva do mínimo do 7 por cento realizarase de maneira que, polo menos, o 2 por cento das prazas ofertadas o sexa para seren cubertas por persoas que acrediten discapacidade intelectual e o resto das prazas ofertadas o sexa para persoas que acrediten calquera outro tipo de discapacidade.

2. Cada Administración pública adoptará as medidas precisas para establecer as adaptacións e axustes razoables de tempos e medios no proceso selectivo e, unha vez superado este proceso, as adaptacións no posto de traballo ás necesidades das persoas con discapacidade.

Artigo 60. Órganos de selección

1. Os órganos de selección serán colexiados e a súa composición deberase axustar aos principios de imparcialidade e profesionalidade dos seus membros e tenderase, así mesmo, á paridade entre muller e home.

2. O persoal de elección ou de designación política, os funcionarios interinos e o persoal eventual non poderán formar parte dos órganos de selección.

3. A pertenza aos órganos de selección será sempre a título individual e non se poderá exercer esta en representación ou por conta de ninguén.

Artigo 61. Sistemas selectivos

1. Os procesos selectivos terán carácter aberto e garantirán a libre concorrência, sen prexuízo do establecido para a promoción interna e das medidas de discriminación positiva previstas neste estatuto.

Os órganos de selección velarán polo cumprimento do principio de igualdade de oportunidades entre sexos.

2. Os procedementos de selección coidarán especialmente a conexión entre o tipo de probas que hai que superar e a adecuación ao desempeño das tarefas dos postos de traballo convocados, incluíndo, de ser o caso, as probas prácticas que sexan precisas.

As probas poderán consistir na comprobación dos coñecementos e a capacidade analítica dos aspirantes, expresados de forma oral ou escrita, na realización de exercicios que demostren a posesión de habilidades e destrezas, na comprobación do dominio de linguas estranxeiras e, se for o caso, na superación de probas físicas.

3. Os procesos selectivos que inclúan, ademais das preceptivas probas de capacidade, a valoración de méritos dos aspirantes, só lle poderán outorgar

a esta valoración unha puntuación proporcionada que non determinará, en ningún caso, por si mesma o resultado do proceso selectivo.

4. As administracións públicas poderán crear órganos especializados e permanentes para a organización de procesos selectivos, e poderanlles encomendar estas funcións aos institutos ou escolas de Administración pública.

5. Para asegurar a obxectividade e a racionalidade dos procesos selectivos, as probas poderanse completar coa superación de cursos, de períodos de prácticas, coa exposición curricular polos candidatos, con probas psicotécnicas ou coa realización de entrevistas. Igualmente, poderanse exixir recoñecementos médicos.

6. Os sistemas selectivos de funcionarios de carreira serán os de oposición e concurso-oposición, que deberán incluír, en todo caso, unha ou varias probas para determinar a capacidade dos aspirantes e establecer a orde de prelación.

Só en virtude de lei se poderá aplicar, con carácter excepcional, o sistema de concurso, que consistirá unicamente na valoración de méritos.

7. Os sistemas selectivos de persoal laboral fixo serán os de oposición, concurso-oposición, coas características establecidas no punto anterior, ou concurso de valoración de méritos.

As administracións públicas poderán negociar as formas de colaboración que no marco dos convenios colectivos fixen a actuación das organizacións sindicais no desenvolvemento dos procesos selectivos.

8. Os órganos de selección non poderán propor o acceso á condición de funcionario dun número superior de aprobados ao de prazas convocadas, excepto cando así o prevexa a propia convocatoria.

Malia o anterior, sempre que os órganos de selección propuxesen o nomeamento de igual número de aspirantes que o de prazas convocadas, e co fin de asegurar a súa cobertura, cando se produzan renuncias dos aspirantes seleccionados, antes do seu nomeamento ou toma de posesión, o órgano convocante poderá requirir do órgano de selección relación complementaria dos aspirantes que sigan os propostos, para o seu posible nomeamento como funcionarios de carreira.

Artigo 62. Adquisición da condición de funcionario de carreira

1. A condición de funcionario de carreira adquirese polo cumprimento sucesivo dos seguintes requisitos:

a) Superación do proceso selectivo.

b) Nomeamento polo órgano o pola autoridade competente, que será publicado no diario oficial correspondente.

c) Acto de acatamento da Constitución e, de ser o caso, do Estatuto de autonomía correspondente e do resto do ordenamento xurídico.

d) Toma de posesión dentro do prazo que se estableza.

2. Para efectos do disposto no punto 1.b) anterior, non poderán ser funcionarios e quedarán sen efecto as actuacións relativas a aqueles que non acrediten, unha vez superado o proceso selectivo, que reúnen os requisitos e condicións exixidos na convocatoria.

CAPÍTULO II. PERDA DA RELACIÓN DE SERVIZO

Artigo 63. Causas de perda da condición de funcionario de carreira

Son causas de perda da condición de funcionario de carreira:

a) A renuncia á condición de funcionario.

b) A perda da nacionalidade.

c) A xubilación total do funcionario.

d) A sanción disciplinaria de separación do servizo que tiver carácter firme.

e) A pena principal ou accesoria de inhabilitación absoluta ou especial para cargo público que tiver carácter firme.

Artigo 64. Renuncia

1. A renuncia voluntaria á condición de funcionario terá que ser manifestada por escrito e será aceptada expresamente pola Administración, salvo o disposto no punto seguinte.

2. Non poderá ser aceptada a renuncia cando o funcionario estea suxeito a expediente disciplinario ou fose ditado na súa contra auto de procesamento ou de apertura de xuízo oral pola comisión dalgún delito.

3. A renuncia á condición de funcionario non inhabilita para ingresar de novo na Administración pública a través do procedemento de selección establecido.

Artigo 65. Perda da nacionalidade

A perda da nacionalidade española ou a de calquera outro Estado membro da Unión Europea o a daqueles Estados a que, en virtude de tratados internacionais subscritos pola Unión Europea e ratificados por España, lles sexa de aplicación a libre circulación de traballadores, que fose tida en conta para o nomeamento, determinará a perda da condición de funcionario salvo que simultaneamente se adquira a nacionalidade dalgún destes Estados.

Artigo 66. Pena principal ou accesoria de inhabilitación absoluta ou especial para cargo público

A pena principal ou accesoria de inhabilitación absoluta, cando adquirise firmeza a sentenza que a impoña, produce a perda da condición de funcionario respecto a todos os empregos ou cargos que tiver.

A pena principal ou accesoria de inhabilitación especial, cando adquirise firmeza a sentenza que a impoña, produce a perda da condición de funcionario respecto daqueles empregos ou cargos especificados na sentenza.

Artigo 67. Xubilación

1. A xubilación dos funcionarios poderá ser:

a) Voluntaria, por solicitude do funcionario.

b) Forzosa, ao cumprir a idade legalmente establecida.

c) Pola declaración de incapacidade permanente para o exercicio das funcións propias do seu corpo ou escala, ou polo recoñecemento dunha pensión de incapacidade permanente absoluta ou incapacidade permanente total en relación co exercicio das funcións do seu corpo ou escala.

d) Parcial. De acordo co establecido nos números 2 e 4.

2. Procederá a xubilación voluntaria, por solicitude do interesado, sempre que o funcionario reúna os requisitos e condicións establecidos no réxime de Seguridade Social que lle sexa aplicable.

Por lei das Cortes Xerais, con carácter excepcional e no marco da planificación dos recursos humanos, poderanse establecer condicións especiais das xubilacións voluntaria e parcial.

3. A xubilación forzosa declararase de oficio ao cumprir o funcionario os sesenta e cinco anos de idade.

Porén, nos termos das leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto, poderase solicitar a prolongación da permanencia no servizo activo como máximo ata que se cumpran os setenta anos de idade. A Administración pública competente deberá resolver de forma motivada a aceptación ou denegación da prolongación.

Do disposto nos dous parágrafos anteriores quedarán excluídos os funcionarios que teñan normas estatais específicas de xubilación.

4. Procederá a xubilación parcial, por solicitude do interesado, sempre que o funcionario reúna os requisitos e as condicións establecidos no réxime de Seguridade Social que lle sexa aplicable.

Artigo 68. Rehabilitación da condición de funcionario

1. En caso de extinción da relación de servizo como consecuencia de perda da nacionalidade ou xubilación por incapacidade permanente para o servizo, o interesado, unha vez desaparecida a causa obxectiva que a motivou, poderá solicitar a rehabilitación da súa condición de funcionario, que lle será concedida.

2. Os órganos de goberno das administracións públicas poderán conceder, con carácter excepcional, a rehabilitación, por petición do interesado, de quen perdesse a condición de funcionario por ter sido condenado á pena principal ou accesoria de inhabilitación, atendendo ás circunstancias e entidade do delito cometido. Se, transcorrido o prazo para ditar a resolución, non se producise de forma expresa, entenderase desestimada a solicitude.

TÍTULO V. ORDENACIÓN DA ACTIVIDADE PROFESIONAL

CAPÍTULO PRIMEIRO. PLANIFICACIÓN DE RECURSOS HUMANOS

Artigo 69. Obxectivos e instrumentos da planificación

1. A planificación dos recursos humanos nas administracións públicas terá como obxectivo contribuír á consecución da eficacia na prestación dos servizos e da eficiencia na utilización dos recursos económicos dispoñibles mediante a dimensión axeitada dos seus efectivos, a súa mellor distribución, formación, promoción profesional e mobilidade.

2. As administracións públicas poderán aprobar plans para a ordenación dos seus recursos humanos, que inclúan, entre outras, algunhas das seguintes medidas:

a) Análise das dispoñibilidades e necesidades de persoal, tanto desde o punto de vista do número de efectivos como do dos seus perfís profesionais ou niveis de cualificación.

b) Previsións sobre os sistemas de organización do traballo e modificacións de estruturas de postos de traballo.

c) Medidas de mobilidade, entre as cales poderá figurar a suspensión de incorporacións de persoal externo a un determinado ámbito ou a convocatoria de concursos de provisión de postos limitados a persoal de ámbitos que se determinen.

d) Medidas de promoción interna e de formación do persoal e de mobilidade forzosa de conformidade co disposto no capítulo III deste título do estatuto.

e) A previsión da incorporación de recursos humanos a través da oferta de emprego público, de acordo co establecido no artigo seguinte.

3. Cada Administración pública planificará os seus recursos humanos de acordo cos sistemas que establezan as normas que lles sexan de aplicación.

Artigo 70. Oferta de emprego público

1. As necesidades de recursos humanos, con asignación orzamentaria, que se deban prover mediante a incorporación de persoal de novo ingreso, serán obxecto da oferta de emprego público, ou a través doutro instrumento similar de xestión da provisión das necesidades de persoal, o que comportará a obriga de convocar os correspondentes procesos selectivos para as prazas comprometidas e ata un dez por cento adicional, fixando o prazo máximo para a súa convocatoria. En todo caso, a execución da oferta de emprego público ou instrumento similar deberase desenvolver dentro do prazo improrrogable de tres anos.

2. A oferta de emprego público ou instrumento similar, que aprobarán anualmente os órganos de goberno das administracións públicas, deberá ser publicada no diario oficial correspondente.

3. A oferta de emprego público ou instrumento similar poderá conter medidas derivadas da planificación de recursos humanos.

Artigo 71. Rexistros de persoal e xestión integrada de recursos humanos

1. Cada Administración pública constituirá un rexistro no cal se inscribirán os datos relativos ao persoal previsto nos arts. 2 e 5 do presente estatuto e que terá en conta as peculiaridades de determinados colectivos.
2. Os rexistros poderán dispor tamén da información agregada sobre os restantes recursos humanos do seu respectivo sector público.
3. Mediante convenio da Conferencia Sectorial estableceranse os contidos mínimos comúns dos rexistros de persoal e os criterios que permitan o intercambio homoxéneo da información entre administracións, con respecto ao establecido na lexislación de protección de datos de carácter persoal.
4. As administracións públicas impulsarán a xestión integrada de recursos humanos.
5. Cando as entidades locais non contén coa suficiente capacidade financeira ou técnica, a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas cooperarán con aquelas para os efectos recollidos neste artigo.

CAPÍTULO II. ESTRUCTURACIÓN DO EMPREGO PÚBLICO

Artigo 72. Estructuración dos recursos humanos

No marco das súas competencias de autoorganización, as administracións públicas estruturan os seus recursos humanos de acordo coas normas que regulan a selección, a promoción profesional, a mobilidade e a distribución de funcións e conforme o previsto neste capítulo.

Artigo 73. Desempeño e agrupación de postos de traballo

1. Os empregados públicos teñen dereito ao desempeño dun posto de traballo de acordo co sistema de estruturación do emprego público que establezan as leis de desenvolvemento deste estatuto.
2. As administracións públicas poderanlle asignar ao seu persoal funcións, tarefas ou responsabilidades distintas ás correspondentes ao posto de traballo que desempeñen sempre que resulten adecuadas á súa clasificación, ao seu grao ou categoría, cando as necesidades do servizo o xustifiquen sen mingua nas retribucións.
3. Os postos de traballo poderanse agrupar en función das súas características para ordenar a selección, a formación e a mobilidade.

Artigo 74. Ordenación dos postos de traballo

As administracións públicas estruturarán a súa organización a través de relacións de postos de traballo ou outros instrumentos organizativos semellantes que comprenderán, cando menos, a denominación dos postos, os grupos de clasificación profesional, os corpos ou escalas, de ser o caso, a que estean adscritos, os sistemas de provisión e as retribucións complementarias. Estes instrumentos serán públicos.

Artigo 75. Corpos e escalas

1. Os funcionarios agrúpanse en corpos, escalas, especialidades ou outros sistemas que incorporen competencias, capacidades e coñecementos comúns acreditados a través dun proceso selectivo.
2. Os corpos e as escalas de funcionarios créanse, modifícanse e suprimense por lei das Cortes Xerais ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.
3. Cando nesta lei se fai referencia a corpos e escalas, entenderase comprendida igualmente calquera outra agrupación de funcionarios.

Artigo 76. Grupos de clasificación profesional do persoal funcionario de carreira

Os corpos e escalas clasifícanse, de acordo coa titulación exixida para o acceso a eles, nos seguintes grupos:

Grupo A, dividido en dous subgrupos A1 e A2.

Para o acceso aos corpos ou ás escalas deste grupo exixirase estar en posesión do título universitario de grao.

Naqueles supostos en que a lei exixa outro título universitario, será este o que se teña en conta.

A clasificación dos corpos e das escalas en cada subgrupo estará en función do nivel de responsabilidade das funcións que se van desempeñar e das características das probas de acceso.

Grupo B. Para o acceso aos corpos ou escalas do grupo B exixirase estar en posesión do título de técnico superior.

Grupo C. Dividido en dous subgrupos, C1 e C2, segundo a titulación exixida para o ingreso.

C1: título de bacharelato ou técnico.

C2: título de graduado en educación secundaria obrigatoria.

Artigo 77. Clasificación do persoal laboral

O persoal laboral clasificarase de conformidade coa lexislación laboral.

CAPÍTULO III. PROVISIÓN DE POSTOS DE TRABAJO E MOVILIDADES

Artigo 78. Principios e procedementos de provisión de postos de traballo do persoal funcionario de carreira

1. As administracións públicas proverán os postos de traballo mediante procedementos baseados nos principios de igualdade, mérito, capacidade e publicidade.
2. A provisión de postos de traballo en cada Administración pública levarase a cabo polos procedementos de concurso e de libre designación con convocatoria pública.
3. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto poderán establecer outros procedementos de provisión nos supostos de mobilidade a que se refire o art. 81.2, permutas entre postos de traballo, mobilidade por motivos de saúde ou rehabilitación do funcionario, reingreso ao servizo activo, cesamento ou remoción nos postos de traballo e supresión deles.

Artigo 79. Concurso de provisión dos postos de traballo do persoal funcionario de carreira

1. O concurso, como procedemento normal de provisión de postos de traballo, consistirá na valoración dos méritos e das capacidades e, se for o caso, das aptitudes dos candidatos por órganos colexiados de carácter técnico.

A composición destes órganos responderá ao principio de profesionalidade e especialización dos seus membros e adecuarase ao criterio de paridade entre muller e home. O seu funcionamento axustarase ás regras de imparcialidade e obxectividade.

2. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto establecerán o prazo mínimo de ocupación dos postos obtidos por concurso para poder participar noutros concursos de provisión de postos de traballo.
3. No caso de supresión ou remoción dos postos obtidos por concurso, deberase asignar un posto de traballo conforme o sistema de carreira profesional propio de cada Administración pública e coas garantías inherentes dese sistema.

Artigo 80. Libre designación con convocatoria pública do persoal funcionario de carreira

1. A libre designación con convocatoria pública consiste na apreciación discrecional polo órgano competente da idoneidade dos candidatos en relación cos requisitos exixidos para o desempeño do posto.
2. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto establecerán os criterios para determinar os postos que pola súa especial responsabilidade e confianza se poidan cubrir polo procedemento de libre designación con convocatoria pública.
3. O órgano competente para o nomeamento poderá solicitar a intervención de especialistas que permitan apreciar a idoneidade dos candidatos.
4. Os titulares dos postos de traballo provistos polo procedemento de libre designación con convocatoria pública poderán ser cesados discrecionalmente. En caso de cesamento, deberáselles asignar un posto de traballo conforme o sistema de carreira profesional propio de cada Administración pública e coas garantías inherentes dese sistema.

Artigo 81. Mobilidade do persoal funcionario de carreira

1. Cada Administración pública, no marco da planificación xeral dos seus recursos humanos e sen prexuízo do dereito dos funcionarios á mobilidade, poderá establecer regras para a ordenación da mobilidade voluntaria dos funcionarios públicos cando considere que existen sectores prioritarios da actividade pública con necesidades específicas de efectivos.
2. As administracións públicas, de xeito motivado, poderán trasladar os seus funcionarios, por necesidades de servizo ou funcionais, a unidades, departamentos ou organismos públicos ou entidades distintos aos do seu destino, respectando as súas retribucións, condicións esenciais de traballo, modificando, de ser o caso, a adscrición dos postos de traballo de que sexan titulares. Cando, por motivos excepcionais, os plans de ordenación de recursos impliquen cambio de lugar de residencia, darase prioridade á voluntariedade dos traslados. Os funcionarios terán dereito ás indemnizacións establecidas regulamentariamente para os traslados forzosos.
3. En caso de urxente e inaprazable necesidade, os postos de traballo poderanse prover con carácter provisional e deberase proceder á súa convocatoria pública dentro do prazo que sinalen as normas que sexan de aplicación.

Artigo 82. Mobilidade por razón de violencia de xénero

As mulleres vítimas de violencia de xénero que se vexan obrigadas a abandonar o posto de traballo na localidade onde viñan prestando os seus servizos, para facer efectiva a súa protección ou o dereito á asistencia social integral, terán dereito ao traslado a outro posto de traballo propio do seu corpo, escala ou categoría profesional, de análogas características, sen necesidade de que sexa vacante de necesaria cobertura. Aínda así, en tales supostos, a Administración pública competente estará obrigada a comunicarlle as vacantes situadas na mesma localidade ou nas localidades que a interesada expresamente solicite.

Este traslado terá a consideración de traslado forzoso.

Nas actuacións e procedementos relacionados coa violencia de xénero protexerase a intimidade das vítimas, en especial, os seus datos persoais, os dos seus descendentes e os de calquera persoa que estea baixo a súa garda ou custodia.

Artigo 83. A provisión de postos e a mobilidade do persoal laboral

A provisión de postos e a mobilidade do persoal laboral realizarase de conformidade co que establezan os convenios colectivos que sexan de aplicación e, no seu defecto, o sistema de provisión de postos e mobilidade do persoal funcionario de carreira.

Artigo 84. A mobilidade voluntaria entre as administracións públicas

1. Co fin de lograr un mellor aproveitamento dos recursos humanos, que garanta a eficacia do servizo que se lles preste aos cidadáns, a Administración xeral do Estado e as comunidades autónomas e as entidades locais establecerán medidas de mobilidade interadministrativa, preferentemente mediante convenio da Conferencia Sectorial ou outros instrumentos de colaboración.

2. A Conferencia Sectorial de Administración Pública poderá aprobar os criterios xerais que se terán en conta para levar a cabo as homologacións necesarias para facer posible a mobilidade.

3. Os funcionarios de carreira que obteñan destino noutra Administración pública a través dos procedementos de mobilidade quedarán, respecto da súa Administración de orixe, na situación administrativa de servizo noutras administracións públicas. Nos supostos de cesamentos ou supresión do posto de traballo, permanecerán na Administración de destino, que lles deberá asignar un posto de traballo conforme os sistemas de carreira e provisión de postos vixentes nesa Administración.

TÍTULO VI. SITUACIÓNS ADMINISTRATIVAS

Artigo 85. Situacións administrativas dos funcionarios de carreira

1. Os funcionarios de carreira encontraranse nalgunha das seguintes situacións:

- a) Servizo activo.
- b) Servizos especiais.
- c) Servizo noutras administracións públicas.
- d) Excedencia.
- e) Suspensión de funcións.

2. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento deste estatuto poderán regular outras situacións administrativas dos funcionarios de carreira, nos supostos, nas condicións e cos efectos que nelas se determinen, cando concorra, entre outras, algunha das circunstancias seguintes:

a) Cando por razóns organizativas, de reestruturación interna ou exceso de persoal, resulte unha imposibilidade transitoria de asignar un posto de traballo ou a conveniencia de incentivar o cesamento no servizo activo.

b) Cando os funcionarios accedan, ben por promoción interna, ben por outros sistemas de acceso, a outros corpos ou escalas e non lles corresponda quedar nalgunha das situacións previstas neste estatuto, e cando pasen a prestar servizos en organismos ou entidades do sector público en réxime distinto ao de funcionario de carreira.

Esta regulación, segundo a situación administrativa de que se trate, poderá comportar garantías de índole retributiva ou impor dereitos ou obrigas en relación co reingreso ao servizo activo.

Artigo 86. Servizo activo

1. Atoparanse en situación de servizo activo os que, conforme a normativa de función pública ditada en desenvolvemento deste estatuto, presten servizos na súa condición de funcionarios públicos calquera que sexa a Administración ou o organismo público ou a entidade en que estean destinados e non lles corresponda quedar noutra situación.

2. Os funcionarios de carreira en situación de servizo activo gozan de todos os dereitos inherentes á súa condición de funcionarios e quedan suxeitos aos deberes e responsabilidades derivados dela. Rexeranse polas normas

deste estatuto e pola normativa de función pública da Administración pública en que presten servizo.

Artigo 87. Servizos especiais ⁴

1. Os funcionarios de carreira serán declarados en situación de servizos especiais:

a) Cando sexan designados membros do Goberno ou dos órganos de goberno das comunidades autónomas e cidades de Ceuta e Melilla, membros das institucións da Unión Europea ou das organizacións internacionais, ou sexan nomeados altos cargos das citadas administracións públicas ou institucións.

b) Cando sexan autorizados para realizar unha misión por período determinado superior a seis meses en organismos internacionais, gobernos ou entidades públicas estranxeiras ou en programas de cooperación internacional.

c) Cando sexan nomeados para desempeñar postos ou cargos en organismos públicos ou entidades, dependentes ou vinculados ás administracións públicas que, de conformidade co que estableza a respectiva Administración pública, estean asimilados no seu rango administrativo a altos cargos.

d) Cando sexan adscritos aos servizos do Tribunal Constitucional ou do Defensor do Pobo ou destinados ao Tribunal de Contas nos termos previstos no art. 93.3 da Lei 7/1988, do 5 de abril.

e) Cando accedan á condición de deputado ou senador das Cortes Xerais ou membros das asembleas lexislativas das comunidades autónomas se perciben retribucións periódicas pola realización da función. Aqueles que perdan a dita condición por disolución das correspondentes cámaras ou terminación do seu mandato poderán permanecer na situación de servizos especiais ata a súa nova constitución.

f) Cando desempeñen cargos electivos retribuídos e de dedicación exclusiva nas asembleas das cidades de Ceuta e Melilla e nas entidades locais, cando desempeñen responsabilidades de órganos superiores e directivos municipais e cando desempeñen responsabilidades de membros dos órganos locais para o coñecemento e a resolución das reclamacións económico-administrativas.

g) Cando sexan designados para formar parte do Consello Xeral do Poder Xudicial ou dos consellos de xustiza das comunidades autónomas.

---

⁴ Ap. 1. e) modificado pola disp. final 5 da Lei 40/2007, de 4 de decembro

h) Cando sexan elixidos ou designados para formar parte dos órganos constitucionais ou dos órganos estatutarios das comunidades autónomas ou outros cuxa elección corresponda ao Congreso dos Deputados, ao Senado ou ás asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

i) Cando sexan designados como persoal eventual por ocuparen postos de traballo con funcións expresamente cualificadas como de confianza ou asesoramento político e non opten por permanecer na situación de servizo activo.

j) Cando adquiran a condición de funcionarios ao servizo de organizacións internacionais.

k) Cando sexan designados asesores dos grupos parlamentarios das Cortes Xerais ou das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

l) Cando sexan activados como reservistas voluntarios para prestaren servizos nas Forzas Armadas.

2. Os que estean en situación de servizos especiais percibirán as retribucións do posto ou cargo que desempeñen e non as que lles correspondan como funcionarios de carreira, sen prexuízo do dereito a percibir os trienios que teñan recoñecidos en cada momento. O tempo que permanezan en tal situación computaráselles para os efectos de ascensos, recoñecemento de trienios, promoción interna e dereitos no réxime de Seguridade Social que lles sexa de aplicación. Non lles será de aplicación aos funcionarios públicos que, tendo ingresado ao servizo das institucións comunitarias europeas, ou ao de entidades e organismos asimilados, exerzan o dereito de transferencia establecido no Estatuto dos funcionarios das comunidades europeas.

3. Os que se encontren en situación de servizos especiais terán dereito, polo menos, a reingresar ao servizo activo na mesma localidade, nas condicións e coas retribucións correspondentes á categoría, ao nivel ou escala da carreira consolidados, de acordo co sistema de carreira administrativa vixente na Administración pública a que pertenzan. Terán, así mesmo, os dereitos que cada Administración pública poida establecer en función do cargo que orixinase o paso á mencionada situación. Neste sentido, as administracións públicas velarán para que non haxa menoscabo no dereito á carreira profesional dos funcionarios públicos que fosen nomeados altos cargos, membros do poder xudicial ou doutros órganos constitucionais ou estatutarios ou que fosen elixidos alcaldes, retribuídos e con dedicación exclusiva, presidentes de deputacións ou de cabidos ou consellos insulares, deputados ou senadores das Cortes Xerais e membros das asembleas lexislativas das comunidades autónomas. Como mínimo, estes funcionarios recibirán o mesmo tratamento na consolidación do grao e no conxunto de complementos que o que se estableza para os que fosen

directores xerais e outros cargos superiores da correspondente Administración pública.

4. A declaración desta situación procederá, en todo caso, nos supostos que se determinen neste estatuto e nas leis de función pública que se diten no seu desenvolvemento.

Artigo 88. Servizo noutras administracións públicas

1. Os funcionarios de carreira que, en virtude dos procesos de transferencias ou polos procedementos de provisión de postos de traballo, obteñan destino nunha Administración pública distinta, serán declarados na situación de servizo noutras administracións públicas.

Manteranse nesa situación no caso de que por disposición legal da Administración a que acceden se integren como persoal propio desta.

2. Os funcionarios transferidos ás comunidades autónomas intégranse plenamente na súa organización da función pública e estarán na situación de servizo activo na función pública da comunidade autónoma en que se integran.

As comunidades autónomas, ao procederen a esta integración dos funcionarios transferidos como funcionarios propios, respectarán o grupo ou subgrupo do corpo ou escala de procedencia, así como os dereitos económicos inherentes á posición na carreira que tivesen recoñecido.

Os funcionarios transferidos manteñen todos os seus dereitos na Administración pública de orixe como se se atopasen en servizo activo de acordo co establecido nos respectivos estatutos de autonomía.

Recoñécese a igualdade entre todos os funcionarios propios das comunidades autónomas con independencia da súa Administración de procedencia.

3. Os funcionarios de carreira na situación de servizo noutras administracións públicas que se encontren nesta situación por obteren un posto de traballo mediante os sistemas de provisión previstos neste estatuto, réxense pola lexislación da Administración en que estean destinados de forma efectiva e conservan a súa condición de funcionario da Administración de orixe e o dereito a participar nas convocatorias para a provisión de postos de traballo que sexan efectuadas por esta última. O tempo de servizo na Administración pública en que estean destinados computaráselles como de servizo activo no seu corpo ou escala de orixe.

4. Os funcionarios que reingresen ao servizo activo na Administración de orixe, procedentes da situación de servizo noutras administracións

públicas, obterán o recoñecemento profesional dos progresos acadados no sistema de carreira profesional e os seus efectos sobre a posición retributiva conforme o procedemento previsto nos convenios da Conferencia Sectorial e demais instrumentos de colaboración que establecen medidas de mobilidade interadministrativa, previstos no art. 84 deste estatuto. En defecto de tales convenios ou instrumentos de colaboración, o recoñecemento realizarao a Administración pública en que se produza o reingreso.

Artigo 89. Excedencia

1. A excedencia dos funcionarios de carreira poderá adoptar as seguintes modalidades:

- a) Excedencia voluntaria por interese particular.
- b) Excedencia voluntaria por agrupación familiar.
- c) Excedencia por coidado de familiares.
- d) Excedencia por razón de violencia de xénero.

2. Os funcionarios de carreira poderán obter a excedencia voluntaria por interese particular cando prestasen servizos efectivos en calquera das administracións públicas durante un período mínimo de cinco anos inmediatamente anteriores.

Non obstante, as leis de función pública que se diten en desenvolvemento dese estatuto poderán establecer unha duración menor do período de prestación de servizos exixido para que o funcionario de carreira poida solicitar a excedencia e determinaranse os períodos mínimos de permanencia nela.

A concesión de excedencia voluntaria por interese particular quedará subordinada ás necesidades do servizo debidamente motivadas. Non se poderá declarar cando ao funcionario público se lle instrúa expediente disciplinario.

Procederá declarar de oficio a excedencia voluntaria por interese particular cando, finalizada a causa que determinou o paso a unha situación distinta á de servizo activo, se incumpra a obriga de solicitar o reingreso ao servizo activo no prazo en que se determine regulamentariamente.

Os que se encontren en situación de excedencia por interese particular non terán dereito a percibir retribucións, nin lles será computable o tempo que permanezan en tal situación para efectos de ascensos, trienios e dereitos no réxime de Seguridade Social que lles sexa de aplicación.

3. Poderáselles conceder a excedencia voluntaria por agrupación familiar sen o requisito de ter prestado servizos efectivos en calquera das administracións públicas durante o período establecido aos funcionarios cuxo cónxuxe resida noutra localidade por obter e estar desempeñando un posto de traballo de carácter definitivo como funcionario de carreira ou como laboral fixo en calquera das administracións públicas, organismos públicos e entidades de dereito público dependentes ou vinculados a elas, nos órganos constitucionais ou do poder xudicial e órganos similares das comunidades autónomas, así como na Unión Europea ou en organizacións internacionais.

Os que se encontren en situación de excedencia voluntaria por agrupación familiar non terán dereito a percibir retribucións, nin lles será computable o tempo que permanezan en tal situación para efectos de ascensos, trienios e dereitos no réxime de Seguridade Social que lles sexa de aplicación.

4. Os funcionarios de carreira terán dereito a un período de excedencia de duración non superior a tres anos para atender o coidado de cada fillo, tanto cando o sexa por natureza como por adopción ou acollemento permanente ou preadoptivo, contados desde a data de nacemento ou, de ser o caso, da resolución xudicial ou administrativa.

Tamén terán dereito a un período de excedencia de duración non superior a tres anos, para atender o coidado dun familiar que se encontre ao seu cargo, ata o segundo grao inclusive de consanguinidade ou afinidade que por razóns de idade, accidente, enfermidade ou discapacidade non se poida valer por si mesmo e non desempeñe actividade retribuída.

O período de excedencia será único por cada suxeito causante. Cando un novo suxeito causante dese orixe a unha nova excedencia, o inicio do seu período poralle fin ao que se viña desfrutando.

No caso de que dous funcionarios xerasen o dereito a desfrutala polo mesmo suxeito causante, a Administración poderá limitar o seu exercicio simultáneo por razóns xustificadas relacionadas co funcionamento dos servizos.

O tempo de permanencia nesta situación será computable para efectos de trienios, carreira e dereitos no réxime de Seguridade Social que sexa de aplicación. O posto de traballo desempeñado reservarase, polo menos, durante dous anos. Transcorrido este período, esta reserva será a un posto na mesma localidade e de igual retribución.

Os funcionarios nesta situación poderán participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

5. As funcionarias vítimas de violencia de xénero, para faceren efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terán dereito a solicitar a situación de excedencia sen ter que ter prestado un tempo mínimo de servizos previos e sen que sexa exigible prazo de permanencia nela.

Durante os seis primeiros meses terán dereito á reserva do posto de traballo que desempeñasen e será computable este período para efectos de antigüidade, carreira e dereitos do réxime de Seguridade Social que sexa de aplicación.

Cando as actuacións xudiciais o exixisen, poderase prorrogar este período por tres meses, cun máximo de dezaioito, con idénticos efectos aos sinalados anteriormente, co fin de garantir a efectividade do dereito de protección da vítima.

Durante os dous primeiros meses desta excedencia, a funcionaria terá dereito a percibir as retribucións íntegras e, se for o caso, as prestacións familiares por fillo a cargo.

Artigo 90. Suspensión de funcións

1. O funcionario declarado na situación de suspensión quedará privado durante o tempo de permanencia nela do exercicio das súas funcións e de todos os dereitos inherentes á condición. A suspensión determinará a perda do posto de traballo cando exceda seis meses.

2. A suspensión firme imporase en virtude de sentenza ditada en causa criminal ou en virtude de sanción disciplinaria. A suspensión firme por sanción disciplinaria non poderá exceder seis anos.

3. O funcionario declarado na situación de suspensión de funcións non poderá prestar servizos en ningunha Administración pública nin nos organismos públicos, axencias ou entidades de dereito público dependentes ou vinculadas a elas durante o tempo de cumprimento da pena ou sanción.

4. Poderase acordar a suspensión de funcións con carácter provisional con ocasión da tramitación dun procedemento xudicial ou expediente disciplinario, nos termos establecidos neste estatuto.

Artigo 91. Reingreso ao servizo activo

Regulamentariamente regularanse os prazos, os procedementos e as condicións, segundo as situacións administrativas de procedencia, para solicitar o reingreso ao servizo activo dos funcionarios de carreira, con

respecto ao dereito á reserva do posto de traballo nos casos en que proceda conforme este estatuto.

Artigo 92. Situacións do persoal laboral

O persoal laboral rexerase polo Estatuto dos traballadores e polos convenios colectivos que lle sexan de aplicación.

Os convenios colectivos poderán determinar a aplicación deste capítulo ao persoal incluído no seu ámbito de aplicación no que resulte compatible co Estatuto dos traballadores.

TÍTULO VII. RÉXIME DISCIPLINARIO

Artigo 93. Responsabilidade disciplinaria

1. Os funcionarios públicos e o persoal laboral quedan suxeitos ao réxime disciplinario establecido no presente título e nas normas que as leis de función pública diten en desenvolvemento deste estatuto.

2. Os funcionarios públicos ou o persoal laboral que induciren outros á realización de actos ou condutas constitutivos de falta disciplinaria, incorrerán na mesma responsabilidade ca estes.

3. Igualmente, incorrerán en responsabilidade os funcionarios públicos ou persoal laboral que encubriren as faltas consumadas moi graves ou graves, cando destes actos derive dano grave para a Administración ou os cidadáns.

4. O réxime disciplinario do persoal laboral rexerase, no non previsto neste título, pola lexislación laboral.

Artigo 94. Exercicio da potestade disciplinaria

1. As administracións públicas corrixirán disciplinariamente as infraccións do persoal ao seu servizo sinalado no artigo anterior, cometidas no exercicio das súas funcións e cargos, sen prexuízo da responsabilidade patrimonial ou penal que puiden derivar de tales infraccións.

2. A potestade disciplinaria exercerase de acordo cos seguintes principios:

a) Principio de legalidade e tipicidade das faltas e sancións, a través da predeterminación normativa ou, no caso do persoal laboral, dos convenios colectivos.

b) Principio de irretroactividade das disposicións sancionadoras non favorables e de retroactividade das favorables ao presunto infractor.

c) Principio de proporcionalidade, aplicable tanto á clasificación das infraccións e sancións como á súa aplicación.

d) Principio de culpabilidade.

e) Principio de presunción de inocencia.

3. Cando da instrución dun procedemento disciplinario resulte a existencia de indicios fundados de criminalidade, suspenderase a súa tramitación poñéndoo en coñecemento do Ministerio Fiscal.

Os feitos declarados probados por resolucións xudiciais firmes vinculan a Administración.

Artigo 95. Faltas disciplinarias

1. As faltas disciplinarias poden ser moi graves, graves e leves.

2. Son faltas moi graves:

a) O incumprimento do deber de respecto á Constitución e aos respectivos estatutos de autonomía das comunidades autónomas e cidades de Ceuta e Melilla, no exercicio da función pública.

b) Toda actuación que supoña discriminación por razón de orixe racial ou étnica, relixión ou conviccións, discapacidade, idade ou orientación sexual, lingua, opinión, lugar de nacemento ou veciñanza, sexo ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, así como o acoso por razón de orixe racial ou étnica, relixión ou conviccións, discapacidade, idade ou orientación sexual e o acoso moral, sexual e por razón de sexo.

c) O abandono do servizo, así como non facerse cargo voluntariamente das tarefas ou funcións que teñen encomendadas.

d) A adopción de acordos manifestamente ilegais que lles causen prexuízo grave á Administración ou aos cidadáns.

e) A publicación ou utilización indebida da documentación ou información a que teñan ou tivesen acceso por razón do seu cargo ou función.

f) A negligencia na custodia de segredos oficiais, declarados así por lei ou clasificados como tales, que sexa causa da súa publicación ou que provoque a súa difusión ou coñecemento indebido.

g) O notorio incumprimento das funcións esenciais inherentes ao posto de traballo ou funcións encomendadas.

h) A violación da imparcialidade, utilizando as facultades atribuídas para influír en procesos electorais de calquera natureza e ámbito.

i) A desobediencia aberta ás ordes ou instrucións dun superior, salvo que constitúan infracción manifesta do ordenamento xurídico.

j) A prevalencia da condición de empregado público para obter un beneficio indebido para si ou para outro.

k) A obstaculización ao exercicio das liberdades públicas e dereitos sindicais.

l) A realización de actos encamiñados a coartar o libre exercicio do dereito de folga.

m) O incumprimento da obriga de atender os servizos esenciais en caso de folga.

n) O incumprimento das normas sobre incompatibilidades cando iso dea lugar a unha situación de incompatibilidade.

ñ) A incomparecencia inxustificada nas comisións de investigación das Cortes Xerais e das asembleas lexislativas das comunidades autónomas.

o) O acoso laboral.

p) Tamén serán faltas moi graves as que queden tipificadas como tales en lei das Cortes Xerais ou da asemblea lexislativa da correspondente comunidade autónoma ou polos convenios colectivos no caso de persoal laboral.

3. As faltas graves serán establecidas por lei das Cortes Xerais ou da asemblea lexislativa da correspondente comunidade autónoma ou polos convenios colectivos no caso de persoal laboral, atendendo ás seguintes circunstancias:

a) O grao en que se vulnerase a legalidade.

b) A gravidade dos danos causados ao interese público, ao patrimonio ou aos bens da Administración ou dos cidadáns.

c) O descrédito para a imaxe pública da Administración.

4. As leis de función pública que se diten en desenvolvemento do presente estatuto determinarán o réxime aplicable ás faltas leves, atendendo ás anteriores circunstancias.

Artigo 96. Sancións

1. Por razón das faltas cometidas poderanse impor as seguintes sancións:

a) Separación do servizo dos funcionarios, que no caso dos funcionarios interinos comportará a revogación do seu nomeamento e que só poderá sancionar a comisión de faltas moi graves.

b) Despedimento disciplinario do persoal laboral, que só poderá sancionar a comisión de faltas moi graves e comportará a inhabilitación para ser titular dun novo contrato de traballo con funcións similares ás que desempeñaban.

c) Suspensión firme de funcións, ou de emprego e soldo no caso do persoal laboral, cunha duración máxima de seis anos.

d) Traslado forzoso, con ou sen cambio de localidade de residencia, polo período que en cada caso se estableza.

e) Demérito, que consistirá na penalización para efectos de carreira, promoción ou mobilidade voluntaria.

f) Apercibimento.

g) Calquera outra que se estableza por lei.

2. Procederá a readmisión do persoal laboral fixo cando sexa declarado improcedente o despedimento acordado como consecuencia da incoación dun expediente disciplinario pola comisión dunha falta moi grave.

3. O alcance de cada sanción establecerase tendo en conta o grao de intencionalidade, descoido ou negligencia que se revele na conduta, o dano ao interese público, a reiteración ou reincidencia, así como o grao de participación.

Artigo 97. Prescrición das faltas e sancións

As infraccións moi graves prescribirán aos tres anos, as graves aos dous anos e as leves aos seis meses; as sancións impostas por faltas moi graves prescribirán aos tres anos, as impostas por faltas graves aos dous anos e as impostas por faltas leves ao ano.

O prazo de prescrición comezarase a contar desde que a falta se cometese, e desde o cesamento da súa comisión cando se trate de faltas continuadas.

O das sancións, desde a firmeza da resolución sancionadora.

Artigo 98. Procedemento disciplinario e medidas provisionais

1. Non se poderá impor sanción pola comisión de faltas moi graves ou graves senón mediante o procedemento previamente establecido.

A imposición de sancións por faltas leves levarase a cabo por procedemento sumario con audiencia ao interesado.

2. O procedemento disciplinario que se estableza no desenvolvemento deste estatuto estruturarase atendendo aos principios de eficacia, celeridade e economía procesual, con pleno respecto aos dereitos e garantías de defensa do presunto responsable.

No procedemento quedará establecida a debida separación entre a fase instrutora e a sancionadora, encomendándoseles a órganos distintos.

3. Cando así estea previsto nas normas que regulen os procedementos sancionadores, poderanse adoptar mediante resolución motivada medidas de carácter provisional que aseguren a eficacia da resolución final que puidese recaer.

A suspensión provisional como medida cautelar na tramitación dun expediente disciplinario no poderá exceder seis meses, salvo en caso de paralización do procedemento imputable ao interesado. A suspensión provisional poderase acordar tamén durante a tramitación dun procedemento xudicial e manterase polo tempo a que se estenda a prisión provisional ou outras medidas decretadas polo xuíz que determinen a imposibilidade de desempeñar o posto de traballo. Neste caso, se a suspensión provisional excedese seis meses, non suporá perda do posto de traballo.

O funcionario suspenso provisional terá dereito a percibir durante a suspensión as retribucións básicas e, se for o caso, as prestacións familiares por fillo a cargo.

4. Cando a suspensión provisional se eleve a definitiva, o funcionario deberá devolver o percibido durante o tempo de duración daquela. Se a suspensión provisional non chegase a converterse en sanción definitiva, a Administración deberá restituírlle ao funcionario a diferenza entre os haberes realmente percibidos e os que debese percibir se se encontrase con plenitude de dereitos.

O tempo de permanencia en suspensión provisional será de aboamento para o cumprimento da suspensión firme.

Cando a suspensión non sexa declarada firme, o tempo da súa duración computarase como de servizo activo e deberase acordar a inmediata

reincorporación do funcionario ao seu posto de traballo, con recoñecemento de todos os dereitos económicos e demais que procedan desde a data de suspensión.

TÍTULO VIII. COOPERACIÓN ENTRE AS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Artigo 99. Relacións de cooperación entre as administracións públicas

As administracións públicas actuarán e relacionaranse entre si nas materias obxecto deste estatuto de acordo cos principios de cooperación e colaboración, respectando, en todo caso, o exercicio lexítimo das súas competencias por parte das outras administracións.

Artigo 100. Órganos de cooperación

1. A Conferencia Sectorial de Administración Pública, como órgano de cooperación en materia de administración pública da Administración xeral do Estado, das administracións das comunidades autónomas, das cidades de Ceuta e Melilla e da Administración local, cuxos representantes serán designados pola Federación Española de Municipios e Provincias, como asociación de entidades locais de ámbito estatal con maior implantación, sen prexuízo da competencia doutras conferencias sectoriais ou órganos equivalentes, atenderá no seu funcionamento e organización ao establecido na vixente lexislación sobre réxime xurídico das administracións públicas.

2. Créase a Comisión de Coordinación do Emprego Público como órgano técnico e de traballo dependente da Conferencia Sectorial de Administración Pública. Nesta comisión farase efectiva a coordinación da política de persoal entre a Administración xeral do Estado, as administracións das comunidades autónomas e das cidades de Ceuta e Melilla e as entidades locais e, en concreto, correspóndelle:

a) Impulsar as actuacións necesarias para garantir a efectividade dos principios constitucionais no acceso ao emprego público.

b) Estudar e analizar os proxectos de lexislación básica en materia de emprego público, así como emitir informe sobre calquera outro proxecto normativo que as administracións públicas lle presenten.

c) Elaborar estudos e informes sobre o emprego público. Estes estudos e informes remitiráselles ás organizacións sindicais presentes na Mesa Xeral de Negociación das Administracións Públicas.

3. Compoñen a Comisión de Coordinación do Emprego Público os titulares daqueles órganos directivos da política de recursos humanos da

Administración xeral do Estado, das administracións das comunidades autónomas e das cidades de Ceuta e Melilla e os representantes da Administración local designados pola Federación Española de Municipios e Provincias, como asociación de entidades locais de ámbito estatal con maior implantación, nos termos que se determinen regulamentariamente, logo da consulta coas comunidades autónomas.

4. A Comisión de Coordinación do Emprego Público elaborará as súas propias normas de organización e funcionamento.

**19. DECRETO LEXISLATIVO
1/2008, DO 13 DE MARZO, POLO
QUE SE APROBA O TEXTO
REFUNDIDO DA LEI DA
FUNCIÓN PÚBLICA DE GALICIA:
TÍTULOS I A V.**

DECRETO LEGISLATIVO 1 /2008, DO 13 DE MARZO, POLO QUE SE APROBA O TEXTO REFUNDIDO DA LEI DA FUNCIÓN PÚBLICA DE GALICIA.¹ TÍTULOS I A V

TEXTO REFUNDIDO DA LEI DA FUNCIÓN PÚBLICA DE GALICIA

TÍTULO I. Obxecto e ámbito de aplicación

Artigo 1º

1. Esta lei ten por obxecto ordenar e regular todo o persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, en desenvolvemento do seu estatuto de autonomía e no marco da lexislación básica do Estado.
2. Poderanse ditar normas especiais para adaptar esta lei ás peculiaridades do persoal docente, investigador e sanitario.

Artigo 2º

1. A función pública de Galicia desenvolverase de acordo co ordenamento xurídico consonte os principios de legalidade e eficacia.
2. O persoal da Administración autónoma desempeñará as súas funcións ao servizo dos cidadáns e dos intereses xerais de Galicia con criterios de obxectividade, profesionalidade e imparcialidade.

Artigo 3º

1. Esta lei élle aplicable a todo o persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia e dos seus organismos autónomos.
2. No que non está reservado á lexislación do Estado, aplicaráselle esta lei ao persoal da Administración local.
3. O persoal laboral rexerase pola lexislación laboral e polos preceptos desta lei que lle sexan aplicables.
4. Ao persoal que está ao servizo do Parlamento de Galicia, regulado polo seu estatuto de persoal previsto no Regulamento da cámara, así como ao adscrito a órganos creados e dependentes do Parlamento, aplicaráselle, con carácter supletorio, esta lei.
5. Queda excluído do seu ámbito de aplicación o persoal do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia.

---

¹ DO Galicia, 13 xuño 2008, n. 114.

6. Esta lei e a súa normativa de desenvolvemento seralle de aplicación supletoria ao persoal de administración e servizos das universidades galegas.

Artigo 4º

Respectaráselle á totalidade do persoal en réxime funcional ou estatutario da Administración pública galega os dereitos recoñecidos no título II da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes, aínda que na regulación da cada unha das clases de persoal non se consideren tales dereitos ou se consideren nuns termos máis restritivos.

Título II. Persoal ao servizo da administración da comunidade autónoma de Galicia

Artigo 5º

O persoal ao servizo da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia clasifícase en:

- a) Persoal funcionario.
- b) Persoal eventual.
- c) Persoal interino.
- d) Persoal laboral.

Artigo 6º

É persoal funcionario o que, en virtude de nomeamento legal, estea incorporado á Administración da Comunidade Autónoma de Galicia mediante relación profesional de carácter permanente regulada estatutariamente e suxeita a dereito público, ocupe prazas dotadas nos orzamentos da comunidade ou se encontre nalgunha das situacións administrativas previstas nesta lei.

Artigo 7º

1. É persoal eventual aquel que, en virtude de libre nomeamento das persoas integrantes do Consello de Goberno da comunidade autónoma e con carácter non permanente, ocupe un posto de traballo expresamente cualificado de confianza ou de asesoramento especial e que non estea reservado a persoal funcionario e que figure nas correspondentes relacións de postos de traballo.

O persoal eventual realiza tarefas de confianza e asesoramento especial, particularmente de apoio ao desenvolvemento polas persoas integrantes do Consello de Goberno do seu labor político, así como para o cumprimento das súas tarefas de carácter parlamentario e de relación coas institucións e as organizacións administrativas. Non poderá adoptar, en ningún caso, resolucións que lles correspondan legalmente aos órganos da Administración da comunidade autónoma ou das organizacións a ela adscritas.

2. A prestación de servizos en calidade de persoal eventual nunca poderá ser considerada como mérito para o acceso á condición de persoal funcionario, de persoal interino ou laboral nin tampouco para a promoción interna.

3. O Consello da Xunta de Galicia determinará o número de postos reservados a persoal eventual, coas súas características e retribucións, dentro dos correspondentes créditos orzamentarios consignados para o efecto.

A consellería competente en materia de función pública levará un rexistro público en que figuren as titulacións académicas e as remuneracións percibidas polo persoal eventual.

4. O persoal eventual cesará automaticamente cando cese a autoridade a que lle presta a súa función de confianza ou asesoramento.

5. No caso de que unha funcionaria ou funcionario público acceda a un posto de traballo de carácter eventual, o seu nomeamento realizarase cumprindo os requisitos para o nomeamento do devandito persoal.

Este persoal funcionario, de non optar por permanecer en servizo activo, será declarado en situación de servizos especiais.

Artigo 8º

1. É persoal interino o que, con carácter transitorio, por razóns de necesidade ou de urxencia, debidamente xustificadas e emitido o informe preceptivo pola Comisión de Persoal, é nomeado para prestar servizos en prazas e postos de traballo vacantes reservados ao persoal funcionario e dotados orzamentariamente, mentres non sexan ocupados por aqueles.

Por mor da acumulación de tarefas reservadas a persoal funcionario, con carácter excepcional e logo de informe favorable das consellerías competentes en materia de función pública e economía, poderase nomear persoal funcionario interino sen adscrición á praza dotada orzamentariamente. Os nomeamentos durarán un máximo de seis meses dentro dun período máximo de doce. No caso das administracións públicas

distintas da autonómica, o informe favorable previo corresponderalles aos seus órganos competentes.

Os nomeamentos por esta causa non poderán superar, en ningún caso, o 20% do total do persoal funcionario do centro directivo, nin o 3% do persoal funcionario da Xunta de Galicia.

2. A selección deste persoal deberá efectuarse observando os principios de publicidade, mérito e capacidade, a favor de persoas que reúnan as condicións, os requisitos de titulación e os demais exixidos legalmente para participar na convocatoria pública dos correspondentes procesos selectivos.

3. O persoal interino cesará no seu posto cando a súa praza sexa cuberta por unha funcionaria ou funcionario con carácter definitivo ou por medio dunha adscrición provisional, cando se amortice a devandita praza, cando desaparezan as razóns de necesidade ou urxencia que motivaron o seu nomeamento ou polo transcurso do prazo máximo de duración do nomeamento, no suposto de acumulación de tarefas.

4. Os postos de traballo ocupados por persoal interino deberán figurar nos procedementos de provisión e na primeira e sucesivas ofertas públicas de emprego, excepto os supostos de substitución de persoal funcionario con dereito a reserva de praza.

Artigo 9º

Seralle aplicable ao persoal interino e eventual, por analoxía e en canto sexa axeitado á natureza da súa condición, o réxime xeral do persoal funcionario.

Artigo 10º²

1. É persoal laboral aquel que, en virtude de contrato de natureza laboral, que se deberá formalizar, en todo caso, por escrito, ocupe postos de traballo destinados a persoal desta natureza ou ben, con carácter excepcional, postos reservados a persoal funcionario.

2. A selección do persoal laboral efectuarase de acordo coa oferta de emprego público, mediante convocatoria pública e a través do sistema de oposición, de concurso ou de concurso-oposición libre, na que se garantan, en todo caso, os principios constitucionais de igualdade, mérito, capacidade e publicidade, sen prexuízo do disposto na alínea 1 do artigo 37º da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

---

² Ap. 2 modificado polo art. 20 da Lei 15/2010, do 30 de decembro

Cando o sistema de acceso sexa o de concurso, nas convocatorias establecerase unha puntuación mínima para superalo. En ningún caso o número de seleccionados poderá exceder o número de prazas convocadas.

3. Para a realización de traballos de carácter temporal e conxuntural, no caso de vacante ou por razóns de necesidade ou urxencia, que deberán ser debidamente motivadas, poderase contratar persoal laboral de carácter non permanente de conformidade coa lexislación laboral vixente. O contrato deberase formalizar necesariamente por escrito.

A contratación deste persoal non amparado polo disposto nas alíneas anteriores dará lugar á responsabilidade persoal da autoridade ou da funcionaria ou funcionario que a autorizase.

4. A Administración non poderá converter en fixa ou indefinida unha relación laboral de carácter temporal.

Artigo 11º

Nin a prestación de servizos en réxime interino nin a contratación de persoal temporal constituirán mérito preferente para o acceso á condición de persoal funcionario ou de persoal laboral fixo, respectivamente. Non obstante, o tempo de servizos prestados poderá ser computado nos supostos de concurso-oposición e sempre que os servizos correspondan ás prazas convocadas.

Título III. Órganos da función pública

Artigo 12º

Son órganos superiores en materia de función pública:

A.-O Consello da Xunta de Galicia.

B.-A conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública.

C.-O Consello Galego da Función Pública.

Artigo 13º

Correspóndelle ao Consello da Xunta de Galicia:

1. Establecer os criterios da política de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia para a súa coordinación e colaboración con outras administracións públicas.

2. Aprobar os proxectos de lei en materia de función pública e a súa remisión ao Parlamento.
3. Determinar as instrucións a que deberán atermos as persoas representantes da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia na negociación coa representación sindical do persoal funcionario público das súas condicións de traballo, así como darlles validez e eficacia aos acordos acadados mediante a súa aprobación expresa e formal, establecendo as condicións de traballo para os casos en que non se produza acordo na negociación.
4. Establecer as instrucións a que debe atermos a representación da Administración da comunidade na negociación colectiva co persoal laboral.
5. Establecer anualmente os criterios para a aplicación do réxime retributivo do persoal funcionario público e do persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia.
6. Determinar os intervalos dos niveis de postos de traballo que lles corresponderán aos corpos ou escalas do persoal funcionario.
7. Aprobar as medidas de racionalización de efectivos así como os incentivos á excedencia voluntaria, regulada no artigo 57º.5, e á xubilación anticipada.
8. Aprobar a oferta de emprego público.
9. Aprobar as normas de clasificación e as relacións de postos de traballo da Administración e acordar a súa publicación.
10. Aprobar a adscrición de corpos ou escalas a unha determinada consellería, por proposta da conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública, así como a adscrición de postos de traballo a un corpo ou escala.
11. Determinar os requisitos obxectivos para a adquisición dos graos superiores dentro de cada corpo ou escala, que se fundarán exclusivamente en criterios de mérito e capacidade.
12. Establecer as bases do sistema obxectivo para o fomento da promoción interna de todo o persoal ao servizo da Administración galega, de conformidade cos termos previstos nos artigos 63º e 64º desta lei.
13. Aprobar, cando proceda, as medidas para garantir os servizos mínimos nos casos de exercicio do dereito de folga polo persoal ao servizo da Administración da comunidade autónoma.

14. Aprobar o Plan de normalización lingüística da Administración pública da comunidade autónoma.
15. Decidir as propostas de resolución dos expedientes disciplinarios que supoñan separación do servizo, logo dos informes e ditames preceptivos.
16. Exercer a potestade regulamentaria e todas as atribucións en materia de persoal que lle atribúa a lexislación vixente.

Artigo 14º

1. Correspóndelle á conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública o desenvolvemento xeral, a coordinación e o control da execución da política de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. En particular, compételle:

2.1. Velar polo cumprimento das normas de xeral aplicación en materia de función pública por todos os órganos da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, impulsar, coordinar e desenvolver os plans, métodos de traballo e medidas tendentes a mellorar o rendemento dos servizos, a formación e a promoción do persoal.

2.2. Manter a adecuada coordinación cos órganos das demais administracións territoriais competentes en materia de función pública.

2.3. Exercer a inspección xeral de servizos e a de todo o persoal da Administración pública da comunidade autónoma.

2.4. Propoñerlle ao Consello da Xunta de Galicia os proxectos de normas de xeral aplicación á función pública. Cando se trate de proxectos normativos referentes ao persoal funcionario suxeito a un réxime singular ou especial, a proposta será por iniciativa conxunta coa conselleira ou conselleiro sectorialmente competente.

2.5. Elaborar a proposta de relación de postos de traballo e a súa valoración, así como os cadros de persoal orzamentarios en función da dita relación e de acordo coa política de gastos en materia de persoal.

2.6. Convocar e resolver os concursos de traslados.

2.7. Propoñer, logo de informe favorable da consellería competente en materia de facenda e co informe previo da Comisión Superior de Persoal, a oferta de emprego público, que garantirá que non contén requisitos que determinen un prexuízo para as mulleres ou para un colectivo

maioritariamente feminino. Esta garantía terá que ser respectada nas correspondentes convocatorias de cobertura de postos de traballo.

2.8. Convocar as probas selectivas para o ingreso nos corpos ou escalas da Administración da comunidade, excepto persoal docente, investigador ou sanitario.

2.9. Nomear o persoal funcionario e interino, así como expedir os correspondentes títulos, excepto persoal docente, investigador ou sanitario.

2.10. Presidir o Consello Galego da Función Pública.

2.11. Resolver as situacións do persoal funcionario da Administración da comunidade e os expedientes de incompatibilidades.

2.12. Autorizar as adscricións en comisión de servizos para postos de traballo, así como, sen prexuízo do previsto nos artigos 17º.7.e) e 65º.4, a adscrición con carácter provisional do persoal funcionario sen destino definitivo.

2.13. Autorizar as probas selectivas para persoal laboral fixo e asinar os correspondentes contratos.

2.14. Designar a representación da Administración autonómica en convenios colectivos de ámbito xeral ou que afecten varias consellerías.

2.15. Emitir informe, conxuntamente coa Consellería de Economía e Facenda e con carácter previo á extensión e adhesión a outros convenios colectivos vixentes, sobre retribucións salariais e, en xeral, sobre calquera autorización de melloras retributivas individuais ou colectivas.

2.16. Aprobar os plans de emprego.

2.17. Exercer as demais competencias que en materia de persoal lle atribúe a lexislación vixente.

Artigo 15º

Correspóndelle á conselleira ou conselleiro competente en materia de Administración local:

1. Exercer as competencias que, respecto do persoal funcionario da Administración local con habilitación de carácter nacional, lle correspondan á Comunidade Autónoma de Galicia.

2. A designación de persoas representantes da comunidade autónoma nos tribunais cualificadores de procesos selectivos de persoal para as entidades locais.

Artigo 16º

É competencia da conselleira ou conselleiro de Economía e Facenda:

1. Propoñerlle ao Consello da Xunta de Galicia, dentro da política xeral, económica e orzamentaria, as directrices a que se deberán axustar os gastos de persoal da Administración autónoma e, de forma específica, a valoración, para os seus efectos retributivos, dos postos de traballo previamente clasificados.

2. Autorizar calquera medida relativa ao persoal que poida supoñer modificacións no gasto.

Artigo 17º

Correspóndelles ás conselleiras ou conselleiros:

1. Exercer a xefatura do persoal do seu departamento e a súa inspección.

2. O exercicio das potestades disciplinarias, excepto a separación do servizo, conforme as disposicións vixentes.

3. Emitir informe sobre a adscrición dos corpos e escalas á súa consellería.

4. A provisión de postos de traballo clasificados como de libre designación, logo de convocatoria pública.

5. A proposta da relación de postos de traballo.

6. Autorizar a asistencia a cursos de formación e perfeccionamento.

7. En relación co persoal funcionario pertencente a corpos ou escalas adscritos ao seu departamento:

a) A convocatoria e a resolución dos concursos de traslados.

b) O nomeamento de persoal interino.

c) O recoñecemento da adquisición do grao persoal e dos trienios.

d) Resolver as situacións administrativas do persoal funcionario.

e) Autorizar a adscrición, con carácter provisional, do persoal funcionario sen destino definitivo.

Artigo 18º

1. O Consello Galego da Función Pública é o órgano superior colexiado de asesoramento e participación en cuestións comúns de función pública das distintas administracións públicas da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Integran o consello:

a) A conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública, que será o presidente.

b) A conselleira ou conselleiro de Economía e Facenda, que será o vicepresidente.

c) A directora ou director xeral que teña ao seu cargo a función pública, que será o secretario.

Vogais:

d) A directora ou director xeral da Escola Galega de Administración Pública.

e) A directora ou director xeral de orzamentos.

f) A directora ou director xeral que teña atribuída a área da Administración local.

g) As secretarías ou secretarios xerais técnicos das consellerías.

h) Cinco persoas en representación das corporacións locais.

i) Sete persoas en representación do persoal designada polas organizacións sindicais en proporción á súa representatividade respectiva.

3. En todo caso, polo menos o 40% dos postos no Consello Galego da Función Pública resérvanse para o sexo menos representado no propio consello.

Artigo 19º

Correspóndelle ao Consello Galego da Función Pública:

a) Emitir informe, con carácter preceptivo, no prazo que regulamentariamente se determine, e non superior, en todo caso, a dous

meses, sobre os anteproxectos de lei e os proxectos de regulamento, en materia de emprego público autonómico.

Con carácter facultativo, emitirá informe sobre os proxectos normativos de rango legal ou regulamentario relativos á función pública por petición das diferentes administracións públicas.

b) Emitir informe no prazo que regulamentariamente se determine, e non superior, en todo caso, a dous meses, sobre aquelas disposicións ou decisións que teñan relevancia en materia de persoal e que lle sexan consultadas polas distintas administracións públicas de Galicia.

c) Deliberar, logo de consulta, sobre as medidas necesarias para a coordinación da política de persoal e aconsellar a adopción daquelas dirixidas a mellorar a organización, as condicións de traballo, o rendemento e a consideración social do persoal ao servizo das administracións públicas de Galicia.

d) Estudar e propoñer medidas de homologación dos sistemas de selección, formación e perfeccionamento para facilitar a mobilidade entre as distintas administracións públicas de Galicia.

e) Estudar e propoñer medidas de homologación dos programas de perfeccionamento do persoal funcionario na Escola Galega de Administración Pública.

f) Estudar medidas sobre valoración de postos de traballo, niveis e retribucións.

g) Estudar e propoñer medidas referentes ao establecemento, funcionamento e coordinación dos rexistros de persoal das administracións públicas de Galicia.

h) Estudar e propoñer medidas tendentes á coordinación da Administración pública de Galicia con outras administracións públicas.

i) Estudar e propoñer medidas tendentes á coordinación da oferta pública de emprego das distintas administracións públicas da Comunidade Autónoma de Galicia.

j) Coñecer e emitir informe sobre calquera outro asunto que lle sexa sometido por iniciativa das administracións públicas de Galicia.

k) Garantir, promover e facer efectivo o principio de igualdade por razón de sexo, así como remover os obstáculos para facelo efectivo e combater as discriminacións sexistas.

Artigo 20º

1. A Comisión de Persoal configúrase como un órgano colexiado de coordinación, asesoramento e documentación para a elaboración da política de persoal ao servizo da Administración da comunidade autónoma.

2. Terá a composición que o Goberno galego estableza por decreto, respectándose a mesma cota prevista no punto 3 do artigo 18º, e exercerá as seguintes funcións:

1º Como órgano de coordinación, fixar criterios xerais nas seguintes materias:

a) Clasificación, valoración e relación de postos de traballo.

b) Aplicación do réxime de retribucións previstas na Lei 30/1984, do 2 de agosto.

c) Bases de concesión de complementos de produtividade e gratificacións.

d) Condicións de traballo e promoción do persoal.

2º Como órgano de asesoramento, emitir informe previo con carácter preceptivo no prazo máximo dun mes sobre:

a) Os expedientes disciplinarios que impliquen separación do servizo de persoal funcionario público da Administración da comunidade autónoma.

b) A modificación da estrutura, organización e composición do persoal ao servizo da Xunta de Galicia.

3º Como órgano de documentación, ser oído e prestar o seu apoio na elaboración de:

a) Proxectos de disposicións e actos de carácter xeral referentes ao persoal dependente da Administración da comunidade autónoma.

b) Bases xerais das convocatorias de probas selectivas de acceso para prazas vacantes e concursos de méritos para provisión de postos de traballo.

4º Emitir calquera outro informe en materia de persoal exixido pola normativa vixente ou por petición dos órganos superiores da función pública.

Título IV. Organización da Función Pública

Capítulo I. Corpos de persoal funcionario

Artigo 21º

1. O persoal funcionario intégrase en corpos e escalas que, de acordo coa titulación exixida para o seu ingreso, se agrupan da seguinte forma:

Grupo A.-Titulación de doutoramento, licenciatura, enxeñaría, arquitectura ou equivalente.

Grupo B.-Titulación de enxeñaría técnica, diplomatura universitaria, arquitectura técnica, formación profesional de terceiro grao ou equivalente.

Grupo C.-Título de bacharelato, formación profesional de segundo grao ou equivalente.

Grupo D.-Título de graduado escolar, formación profesional de primeiro grao ou equivalente.

Grupo E.-Certificado de escolaridade.

2. Por cada grupo existirá un único corpo de Administración xeral, no que se poderán establecer diferentes escalas, se así fose necesario por razóns de especialización.

Artigo 22º

1. A creación, refundición, modificación ou supresión dos corpos e escalas deberase facer por lei.

2. A lei de creación deberá conter os seguintes elementos:

a) Denominación do corpo e escalas de que, se é o caso, se compoñe.

b) Grupo en que se clasifica e o sistema de selección aplicable.

c) Funcións que deban desempeñar as súas persoas integrantes, que non se poderán corresponder coas atribuídas aos órganos da Administración.

d) Nivel de titulación ou titulacións concretas exixidas para o ingreso nos corpos e escalas. Malia o anterior, cando o Goberno aprobe novas titulacións ou se produzan modificacións na normativa educativa vixente, o Consello da Xunta, mediante decreto, poderá establecer as titulacións equivalentes ás legalmente exixidas.

3. Non se poderán crear novos corpos e escalas cando a súa titulación e funcións sexan idénticas ás doutros que xa existan.

Artigo 23º

Os corpos de persoal funcionario dependerán organicamente da consellería competente en materia de función pública, sen prexuízo da que funcionalmente lles corresponda.

Capítulo II. O rexistro de persoal

Artigo 24º

1. Na consellería competente en materia de función pública haberá un rexistro en que se inscribirá todo o persoal ao servizo da Administración da comunidade autónoma e en que se anotarán preceptivamente todos os actos que afecten a vida administrativa do persoal.

2. Non se poderán incluír en nómina novas remuneracións sen lle comunicar previamente ao rexistro de persoal a resolución ou acto polo que se recoñeceron.

3. O funcionamento do rexistro de persoal estará coordinado co das demais administracións públicas.

4. A utilización dos datos que consten no rexistro de persoal estará sometida ás limitacións previstas no artigo 18.4º da Constitución. Toda persoa funcionaria poderá acceder libremente ao seu expediente persoal, onde non poderá figurar ningún dato relativo á súa raza, relixión ou opinión.

5. O Consello da Xunta de Galicia, por proposta da conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública, ditará as normas adecuadas para a organización e funcionamento do rexistro de persoal.

Artigo 25º

As entidades locais constituirán un rexistro de persoal, sometido ao réxime de publicidade que se determine regulamentariamente, consonte a normativa en materia de protección de datos de carácter persoal.

A Administración autonómica cooperará coas entidades locais na constitución dos seus rexistros de persoal cando aquelas carezan de suficiente capacidade financeira, e poderá delegar esta función nos órganos de goberno das entidades supramunicipais.

Artigo 26º

1. Na Lei de orzamentos da comunidade figurarán os cadros de todo o persoal. O cadro de persoal estará formado polas prazas que figuran

dotadas nos orzamentos, clasificadas en grupos de corpos e, dentro deles, de acordo coas escalas de cada corpo. Incluirá tamén o persoal eventual e laboral.

2. Os programas de gasto dos orzamentos xerais da comunidade autónoma incluírán o custo de todos os postos de traballo asignados a cada unha das consellerías e por cada un dos centros xestores.

3. Os cadros dos diferentes corpos e escalas da Administración da comunidade autónoma serán os que resulten dos créditos establecidos na Lei de orzamentos da comunidade autónoma.

Capítulo III. Relación de postos de traballo, provisión, plans de emprego e oferta de emprego público

Artigo 27º

1. As consellerías remitiranlle á consellería competente en materia de función pública as relacións de postos de traballo correspondentes á súa estrutura orgánica, que conterán, necesariamente, os seguintes datos de cada posto:

a) Órgano ou dependencia a que se adscribe.

b) Denominación, tipo e sistema de provisión.

c) Nivel e retribucións complementarias do persoal funcionario e categoría profesional e réxime xurídico aplicable aos postos que vai desempeñar o persoal laboral.

d) Requisitos exixidos para o seu desempeño.

2. Os postos de traballo da Administración da comunidade autónoma e dos seus organismos autónomos de carácter administrativo serán desempeñados por persoal funcionario público.

Exceptúanse da regra anterior e poderán ser desempeñados por persoal laboral:

a) Os postos de natureza non permanente e aqueles en que as súas actividades se dirixan a satisfacer necesidades de carácter periódico e discontinuo.

b) Os postos en que as súas actividades sexan propias de oficios.

c) Os postos correspondentes a áreas de actividades que requiran coñecementos técnicos especializados cando non existan corpos ou escalas

de persoal funcionario en que as persoas integrantes teñan a preparación específica necesaria para o seu desempeño.

d) Os postos de carácter instrumental correspondentes ás áreas de mantemento e conservación de edificios, equipamentos e instalacións, e artes gráficas, así como os postos das áreas de expresión artística.

e) Os postos de traballo de organismos autónomos de carácter comercial, industrial, financeiro ou análogo, agás aqueles que impliquen exercicio da autoridade, inspección ou control correspondente á consellería a que estean adscritos, que se reservan ao persoal funcionario.

f) Os de prestación directa de servizos sociais e protección da infancia.

3. As devanditas relacións serán públicas, e tanto na súa elaboración como nas modificacións posteriores deberán ser sometidas a informe dos correspondentes órganos de representación das empregadas e empregados públicos, exclusivamente cando supoñan modificación das condicións de traballo deste persoal.

Artigo 28º

1. Os postos de traballo serán de adscrición indistinta para todo persoal funcionario incluído no ámbito de aplicación desta lei.

2. A adscrición con carácter exclusivo de determinados postos a persoal funcionario dun corpo concreto unicamente se poderá realizar cando derive necesariamente da natureza do posto e das funcións asignadas a este para o seu desempeño. Será acordada polo Consello da Xunta de Galicia por proposta da conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública.

Artigo 29º

Os postos de traballo vacantes adscritos a persoal funcionario proveranse polos seguintes procedementos:

1. Concurso. Constitúe o sistema normal de provisión. Nel teranse en conta unicamente os méritos exixidos na correspondente convocatoria, entre os que figurarán os adecuados ás características de cada posto de traballo, así como a posesión dun determinado grao persoal, a valoración do traballo desenvolvido en anteriores postos, os cursos de formación e perfeccionamento superados que teñan relación cos postos de traballo que se van cubrir e a antigüidade.

Os concursos para a provisión de postos de persoal funcionario deberán ser convocados cunha periodicidade anual e serán resoltos en seis meses,

desde a publicación das listas definitivas de persoas admitidas e excluídas. A Administración da Xunta de Galicia garantirá a existencia dos medios materiais e persoais propios que fagan posible esta periodicidade e garantan a axilidade da resolución dos procedementos.

Para tal efecto, crearanse comisións de valoración, das que se determinará regulamentariamente a súa composición e o seu funcionamento, coa garantía da presenza da representación das traballadoras e traballadores na súa composición.

As persoas funcionarias deberán permanecer en cada posto de traballo de destino definitivo obtido por concurso un mínimo de dous anos para poderen participar nos concursos de provisión, a non ser por supresión do posto de traballo. No cómputo do dito período incluírase o tempo de destino provisional que, de ser o caso, con carácter excepcional, desempeñasen nun posto as persoas funcionarias de novo ingreso.

2. Libre designación con convocatoria pública. Por este sistema cubriranse aqueles postos que así se determinen nas relacións de postos de traballo.

Para o desempeño de postos de traballo de libre designación que así se determinen nas relacións de postos de traballo, atendendo á función que se vai desempeñar, será requisito necesario estar en posesión do diploma de directiva ou directivo expedido pola Escola Galega de Administración Pública ou equivalente dado por outras institucións públicas que habilite para o exercicio do posto de traballo de que se trate.

3. As convocatorias e resolucións que se diten para prover postos de traballo por concurso ou por libre designación serán anunciadas no Diario Oficial de Galicia pola autoridade competente para efectuar os nomeamentos.

Nas convocatorias de concursos deberán incluírse, en todo caso, os seguintes datos e circunstancias:

- Denominación, nivel e localización do posto.
- Requisitos indispensables para desempeñalo.
- Baremo para puntuar os méritos.
- Puntuación mínima para a adxudicación das vacantes convocadas.

As convocatorias para a provisión de postos por libre designación incluírán os seguintes datos:

- Denominación, nivel e localización do posto.

-Requisitos indispensables para desempeñalo.

Concederase un prazo mínimo de quince días hábiles para presentar solicitudes, contado desde a publicación da convocatoria. Os nomeamentos de libre designación requirirán o informe previo da persoa titular do centro orgánico ou da unidade a que figure adscrito o posto convocado.

4. As persoas funcionarias adscritas a un posto de traballo polo procedemento de libre designación poderán ser removidas del con carácter discrecional.

5. As persoas funcionarias que accedan a un posto de traballo polo procedemento de concurso poderán ser removidas por causas sobrevidas, derivadas dunha alteración no contido do posto de traballo, realizada a través das relacións de postos de traballo que modifiquen os supostos que serviron de base á convocatoria, ou dunha falta de capacidade sobrevida para o seu desempeño, manifestada por rendemento insuficiente que non comporte inhibición e que impida realizar con eficacia as funcións atribuídas. A remoción efectuarase logo de expediente contradictorio mediante resolución motivada do órgano que realizou o nomeamento, oída a xunta de persoal correspondente.

As persoas funcionarias afectadas polo previsto neste punto seralles aplicable o disposto no artigo 65º.4 desta lei.

6. As persoas funcionarias que ocupen un posto que sexa obxecto de supresión, como consecuencia dun plan de emprego, poderán ser destinadas a outro posto de traballo polo procedemento de reasignación de efectivos.

A reasignación de efectivos como consecuencia dun plan de emprego efectuarase aplicando criterios obxectivos relacionados coas aptitudes, formación, experiencia e antigüidade que nel se concretarán.

A adscrición ao posto adxudicado por reasignación terá carácter definitivo.

A persoa funcionaria que, como consecuencia de reasignación de efectivos no marco dun plan de emprego, vexa modificado o seu lugar de residencia terá dereito ás indemnizacións que por tal concepto se establecen no parágrafo seguinte. Os mesmos dereitos recoñeceránselles ás persoas funcionarias en excedencia forzosa ás cales se lles asigne destino no marco do dito plan.

A indemnización consistirá no aboamento dos gastos de viaxe, incluídos os da súa familia, nunha indemnización de tres axudas de custo do titular e cada membro da súa familia que efectivamente se traslade e no pagamento dos gastos de transporte de mobles e equipamento, así como

nunha indemnización de tres mensualidades da totalidade das súas retribucións, excepto o complemento de produtividade, cando se produza cambio de concello. Isto sen prexuízo doutras axudas que no propio plan de emprego poidan establecerse.

A reasignación de efectivos producirase en tres fases:

a) A reasignación de efectivos, dentro da consellería onde estivese destinada a persoa funcionaria, efectuaráase a consellería competente en materia de función pública, logo de informe daquela, no prazo máximo de seis meses, contados a partir da supresión do posto. Terá carácter obrigatorio para postos no mesmo concello e voluntario para postos que radiquen en distinto concello, que serán, en ambos os dous casos, de similares características, funcións e retribucións. Durante esta fase percibiranse as retribucións do posto de traballo que se desempeñaba.

b) Se na primeira fase as persoas funcionarias non obteñen posto na consellería onde estivesen destinadas, poderán ser asignadas pola consellería competente en materia de función pública, no prazo máximo de tres meses, a postos doutras consellerías e dos seus organismos adscritos, nas condicións anteriores, percibindo durante esta segunda fase as retribucións do posto de traballo que desempeñaban.

Durante as dúas fases citadas poderán encomendárseles ás persoas funcionarias afectadas tarefas adecuadas ao seu corpo ou escala de pertenza.

c) As persoas funcionarias que tras as anteriores fases de reasignación de efectivos non obtivesen posto adscribiranse á consellería competente en materia de función pública, a través de relacións específicas de postos en reasignación, na situación de expectativa de destino definida nos artigos 51º g) e 59º desta lei, e poderán ser reasignadas por esta a postos de similares características e retribucións doutras consellerías e dos seus organismos adscritos, con carácter obrigatorio cando estean situadas no mesmo concello e con carácter voluntario cando radiquen en distinto concello.

7. A Administración da Xunta de Galicia poderá adscribir as persoas funcionarias a postos de traballo en distinta unidade ou localidade, logo de solicitude baseada en motivos de saúde ou rehabilitación da funcionaria ou funcionario, da súa ou seu cónxuxe ou da persoa unida por análoga relación de afectividade, das fillas e fillos ao seu cargo ou das persoas ascendentes no primeiro grao de consanguinidade, cando concorran os seguintes requisitos:

a) Informe previo favorable do servizo médico oficial legalmente establecido.

b) Existencia de postos vacantes con asignación orzamentaria.

c) Que o nivel de complemento de destino e específico do posto de destino non sexa superior ao do posto de orixe.

d) Que a persoa funcionaria reúna os requisitos para o seu desempeño.

e) No caso das persoas ascendentes, que a funcionaria ou funcionario conviva con elas.

Esta adscrición terá, sen prexuízo da aplicación da normativa sobre riscos laborais, carácter provisional, e o posto de traballo de orixe da persoa funcionaria, sempre que o ocupase con carácter definitivo, reserváraselle mentres se manteña a causa que motiva a adscrición. Coa periodicidade que regulamentariamente se determine e, en todo caso, cada ano, deberase comprobar que persisten as circunstancias que deron lugar á adscrición. A negativa á adscrición por causa de saúde será sempre motivada.

8. En todos os procedementos de provisión de postos de traballo atenderase especialmente ao cumprimento do previsto no punto 2º do artigo 34 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

9. As mulleres vítimas de violencia de xénero que se vexan obrigadas a abandonar o posto de traballo na localidade onde viñan prestando servizos, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terán dereito ao traslado a outro posto de traballo propio do seu corpo, escala ou categoría profesional, de análogas características, sen necesidade de que sexa vacante de necesaria cobertura. Aínda así, en tales supostos a Administración pública competente estará obrigada a lles comunicar as vacantes radicadas na mesma localidade ou nas localidades que as interesadas expresamente soliciten.

Este traslado terá a condición de traslado forzoso, para os efectos dos dereitos que para a traballadora puidesen derivar del.

Nas actuacións e nos procedementos relacionados coa violencia de xénero protexerase a intimidade das vítimas, en especial os seus datos persoais, os dos seus descendentes e os de calquera persoa que estea baixo a súa garda ou custodia.

Artigo 30º³

Proveranse polo sistema de libre designación, con convocatoria pública entre persoal funcionario de carreira, os postos de traballo de carácter

³ Modificado polo art. 21 da Lei 15/2010, do 30 de decembro

directivo ou de especial responsabilidade e aqueles que requiran unha confianza persoal para exercer as súas funcións. En todo caso, mediante este procedemento, proveranse as subdireccións xerais ou equivalentes, xefaturas de servizo ou equivalentes, as secretarías de altos cargos, así como, excepcionalmente, outros de nivel inferior que, como tales, se determinen nas relacións de postos de traballo, segundo os criterios que se establezan, neste último caso, logo da negociación coas organizacións sindicais.

Os postos clasificados como de libre designación estarán sometidos a dispoñibilidade horaria nos termos que se establezan regulamentariamente.

Artigo 30º bis)⁴

1. A Xunta de Galicia, no marco da planificación xeral dos seus recursos humanos, e sen prexuízo do dereito do persoal funcionario á mobilidade, poderá trasladar motivadamente o persoal funcionario de carreira a consellarías, unidades, organismos, axencias ou entidades distintas ás do seu destino cando considere que existen sectores prioritarios da actividade pública con necesidades específicas de efectivos.

2. Este traslado, de carácter voluntario, levarase a cabo mediante comisión de servizos, e atribuiráselle ao persoal funcionario ou ben un posto de traballo distinto ao de orixe, para o que reúna os requisitos establecidos na relación de postos de traballo, ou ben funcións ou tarefas propias da súa condición profesional que, por motivo de maior volume ou razóns conxunturais, non poidan ser atendidas con suficiencia polo persoal que preste servizos nas unidades sinaladas na alínea 1 deste artigo.

Nestes casos percibirán as retribucións do posto de traballo que realmente desempeñen, ou as do posto de orixe, no caso de que a devandita comisión sexa por atribución de tarefas.

Esta comisión de servizos terá unha duración de seis meses, prorrogable excepcionalmente por outros seis no caso de que se manteñan as necesidades de servizo ou funcionais. Os postos de traballo vacantes, cubertos temporalmente por esta comisión de servizos, incluíranse nos correspondentes concursos de traslados.

3. Cando as necesidades de servizo ou funcionais xustifiquen a modificación da adscrición dos postos de traballo a unha consellaría, unidade, organismo, axencia ou entidade distinta da que figure na relación de postos de traballo, o Consello da Xunta de Galicia aprobará un plan de ordenación de recursos humanos, oída a comisión de persoal e logo da

---

⁴ Engadido polo art. 22 da Lei 15/2010, do 30 de decembro

negociación sindical e do informe da consellaría competente en materia de función pública e da consellaría competente en materia de orzamentos.

Artigo 31º

1. A Xunta de Galicia poderá elaborar plans de emprego, referidos tanto a persoal funcionario como laboral, que conterán, de forma conxunta, as actuacións que se deben desenvolver para a óptima utilización dos recursos humanos no ámbito a que afecten, dentro dos límites orzamentarios e de acordo coas directrices de política de persoal.

As actuacións previstas para o persoal laboral nos plans de emprego desenvolveranse conforme a normativa específica do ordenamento xurídico laboral e o establecido nos convenios colectivos aplicables.

2. Os plans de emprego poderán conter as seguintes previsións e medidas:

a) Previsións sobre modificación de estruturas organizativas e de postos de traballo.

b) Suspensión de incorporacións de persoal externo ao ámbito afectado, tanto as derivadas de oferta de emprego como de procesos de mobilidade.

c) Reasignación de efectivos de persoal.

d) Establecemento de cursos de formación e capacitación.

e) Autorización de concursos de provisión de postos limitados ao persoal dos ámbitos que se determinen.

f) Medidas específicas de promoción interna.

g) Prestación de servizos a tempo parcial.

h) Necesidades adicionais de recursos humanos, que deberán integrarse, se é o caso, na oferta de emprego público.

i) Outras medidas que procedan en relación cos obxectivos do plan de emprego.

As memorias xustificativas dos plans de emprego conterán as referencias temporais que procedan, respecto das previsións e medidas establecidas neles.

3. O persoal afectado por un plan de emprego poderá ser reasignado voluntariamente noutras administracións públicas nos termos que

establezan os convenios que, para tal efecto, se promovan e subscriban con elas.

4. Os plans de emprego poderán afectar unha ou varias consellerías, organismos ou áreas administrativas concretas e serán aprobados pola consellería competente en materia de función pública, logo de informe favorable da Consellería de Economía e Facenda.

A iniciativa para a súa elaboración corresponderalle á consellería ou ao organismo afectado ou, conxuntamente, ás consellerías competentes en materia de función pública e economía.

5. A Xunta de Galicia poderá adoptar, ademais de plans de emprego, outras medidas de racionalización de efectivos así como incentivos á excedencia voluntaria e á xubilación anticipada.

6. As necesidades de recursos humanos con asignación orzamentaria que non poidan ser cubertas cos efectivos de persoal existentes serán obxecto de oferta de emprego público.

A oferta de emprego público será aprobada polo Consello da Xunta de Galicia por proposta da consellería competente en materia de función pública.

7. No deseño e na execución dos plans de emprego atenderase, con absoluta prioridade, ao principio de igualdade e non-discriminación por razón de sexo.

Capítulo IV. O acceso á función pública

Artigo 32º

Para a admisión ás probas selectivas será necesario:

1. Ter nacionalidade española. Non obstante, teranse en conta os seguintes supostos:

a) A poboación nacional dos demais estados membros da Unión Europea poderán acceder, en idénticas condicións que as persoas de nacionalidade española, á función pública investigadora, docente, de correos, sanitaria de carácter asistencial e aos demais sectores da función pública aos cales, segundo o dereito comunitario, lles sexa aplicable a libre circulación de traballadoras e traballadores.

b) A poboación nacional daqueles estados aos cales, en virtude de tratados internacionais subscritos pola Unión Europea e ratificados por España, lles sexa aplicable a libre circulación de traballadoras e

traballadores nos termos en que esta está definida no tratado constitutivo da Unión Europea.

O previsto nas alíneas a) e b) aplicarase de acordo co disposto na Lei 17/1993, do 23 de decembro, sobre o acceso a determinados sectores da función pública dos nacionais dos demais estados membros da Unión Europea.

2. Estar en posesión da titulación suficiente ou estar en condicións de obtela na data en que remate o prazo de presentación das instancias para tomar parte nas probas selectivas.

3. Non estar separada ou separado do servizo de ningunha Administración pública en virtude de expediente disciplinario nin encontrarse inhabilitada ou inhabilitado por sentenza firme para o exercicio de funcións públicas.

4. Ter cumpridos os 18 anos de idade ou ter a idade que a convocatoria estableza como mínima antes de que finalice o prazo de presentación de instancias, e non exceder a idade establecida como máxima para o ingreso nun corpo ou escala.

5. Cumprir os requisitos para exercer as funcións que dentro do corpo ou escala lle poidan ser encomendadas, conforme o previsto regulamentariamente.

Artigo 33º

1. Todas as convocatorias de probas selectivas publicaranse no Diario Oficial de Galicia e as súas bases, que vinculan o órgano convocante e o tribunal, deberán, en todo caso, conter os seguintes elementos:

a) Número e características das prazas convocadas.

b) Condicións e requisitos que deben concorrer nas persoas aspirantes.

c) Probas e programas de procedemento selectivo, así como sistemas e formas de cualificación dos exercicios ou baremos de puntuación.

d) Composición do tribunal cualificador ou, se é o caso, da comisión de selección.

e) Modelo de solicitude e importe dos dereitos de exame.

f) Características, efectos e duración dos cursos ou período de prácticas, ou ambos, que deban realizar, se é o caso, as persoas seleccionadas.

2. Nas convocatorias teranse en conta as condicións especiais de ingreso das persoas con discapacidade na función pública.

Artigo 34º

1. As probas selectivas serán teóricas e prácticas e deberán adecuarse aos postos de traballo que se vaian ocupar.

2. Os tribunais que xulguen as probas selectivas non poderán estar compostos maioritariamente por persoal funcionario dos corpos ou escalas de que se trate. Ningunha persoa integrante terá titulación inferior á exixida para a admisión ás probas. Na súa composición debe atenderse ao artigo 36 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

3. O Consello da Xunta de Galicia, por proposta da conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública, establecerá as bases e contidos mínimos obrigatorios dos programas para o acceso aos distintos corpos e escalas da Administración pública da comunidade autónoma.

Artigo 35º⁵

A Administración garantirá os dereitos constitucionais e lingüísticos das cidadás e dos cidadáns galegos, tanto respecto do galego, como lingua propia de Galicia, coma do castelán, lingua oficial en Galicia.

Para lle dar cumprimento á normalización do idioma galego na Administración pública de Galicia e

para garantir o dereito das administradas e dos administrados ao uso do galego nas relacións coa Administración pública no ámbito da comunidade autónoma, e a promoción do uso normal do galego por parte dos poderes públicos de Galicia, que determina o artigo 6.3º da Lei de normalización lingüística, nas probas selectivas que se realicen para o acceso ás prazas da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades locais de Galicia incluírase un exame de galego, agás para aqueles que acrediten o coñecemento da lingua galega conforme a normativa vixente. As bases das convocatorias dos procesos selectivos establecerán o carácter e a valoración deste exame.

Todo isto sen prexuízo daquelas probas que teñan que realizarse en galego para aquelas prazas que requiran un especial coñecemento da lingua galega

Artigo 36º

---

⁵ Modificado por art. único da Lei 2/2009, de 23 de xuño

O acceso á función pública e aos seus corpos ou escalas realizarase mediante concurso, oposición ou concurso-oposición libre, convocados publicamente e baseados nos principios de igualdade, mérito e capacidade, sen prexuízo do que sobre a carreira administrativa se dispón nesta lei. Na convocatoria cumprirá ter en conta o mandado do artigo 37 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes.

Artigo 37º

1. A oposición consistirá na superación de probas teóricas e prácticas exixidas na convocatoria pública, adecuadas ao exercicio da función así como, se é o caso, na superación dun curso selectivo de formación.
2. As probas de selección deberanse establecer de maneira que poidan manifestarse as condicións de aptitude e coñecemento que se consideren necesarias segundo a natureza da función e permitan fixar unha orde de prelación das persoas aspirantes seleccionadas.
3. Os programas das probas de selección e, se é o caso, dos cursos de formación deberán procurar especialmente que as materias exixidas se correspondan co desenvolvemento posterior das tarefas que se van cumprir.
4. En casos determinados e xustificados, as persoas aspirantes poderán ser sometidas a un período de prácticas, conforme a convocatoria.

Artigo 38º⁶

1. A selección por concurso-oposición consistirá na superación das probas correspondentes e, se é o caso, do curso selectivo de formación, así como na posesión previa, debidamente valorada, de determinadas condicións de formación, méritos ou niveis de experiencia.
2. A valoración dos devanditos méritos ou niveis de experiencia non suporá máis dun 40% da puntuación máxima alcanzable no proceso selectivo. Co fin de asegurar a debida idoneidade das persoas aspirantes, estas deberán superar na fase de oposición a puntuación mínima establecida para as respectivas probas selectivas
3. Na fase de oposición serán de aplicación os criterios establecidos no artigo 37º.

Artigo 39º

O concurso, sistema excepcional de acceso para postos singulares en atención á natureza das funcións que se van desempeñar, valorará os

---

⁶ Ap. 2 modificado por art. 23 da Lei 15/2010, de 30 de decembro

méritos que se sinalen na convocatoria, que, en todo caso, debe ser pública e libre.

Artigo 40º

Poderanse realizar convocatorias de probas conxuntas de selección para o ingreso nos distintos corpos ou escalas.

Artigo 41º

Os tribunais non poderán aprobar nin declarar que superaron as probas selectivas un número superior de persoas aspirantes ao de prazas convocadas. A contravención deste principio xera nulidade de pleno dereito na proposta do tribunal.

Artigo 42º

A adxudicación de postos de traballo ás persoas aspirantes que superaron o ingreso deberase realizar de acordo coas solicitudes que realicen as persoas interesadas, sempre segundo a orde obtida nas probas selectivas.

Artigo 43º

1. Cando a convocatoria o estableza e unha vez aprobadas as probas selectivas, as persoas aspirantes ao ingreso na función pública deberán superar un curso de selección ou formación na Escola Galega de Administración Pública adaptado á natureza de cada corpo ou escala ou un período de prácticas nunha unidade administrativa.
2. Durante este período serán nomeadas funcionarias e funcionarios en prácticas cos dereitos económicos que se sinalen e o tempo que permanezan nesta situación computaráselles para todos os efectos.

Capítulo V. Mobilidade do persoal funcionario das diversas Administracións públicas

Artigo 44º

1. Garántese, no ámbito desta lei e de acordo coa lexislación básica do Estado, o dereito á mobilidade do persoal funcionario procedente doutras administracións públicas, de conformidade coas condicións e cos requisitos que determine previamente a Xunta de Galicia nas relacións de postos de traballo e de acordo co que dispoña a correspondente convocatoria.
2. Ao persoal funcionario da Administración do Estado, das comunidades autónomas e das corporacións locais que, mediante os procedementos legalmente establecidos, pase a ocupar postos de traballo na

Administración pública desta comunidade autónoma seralle aplicable a lexislación da función pública desta.

O mencionado persoal que, mediante transferencia, pase a ocupar postos de traballo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia con carácter definitivo integrarase no correspondente corpo ou escala.

3. No marco dos acordos que as administracións públicas subscriban coa finalidade de facilitar a mobilidade entre o persoal funcionario, terán especial consideración os casos de mobilidade xeográfica das funcionarias vítimas de violencia de xénero.

4. O persoal doutras administracións en servizo activo na Administración da Xunta de Galicia non poderá superar en ningún caso o 5% dos efectivos totais con que esta conte.

Artigo 45º

O persoal funcionario da Comunidade Autónoma galega que, mediante concurso ou libre designación, pase a ocupar postos noutras administracións públicas seguirá pertencendo aos seus corpos ou escalas de orixe na situación de servizos noutras administracións públicas, e mentres tanto seralle de aplicación a lexislación da Administración de destino coa excepción prevista no artigo 56.

Artigo 46º

O persoal funcionario transferido á Comunidade Autónoma galega que, en virtude dos procedementos de concurso ou libre designación, pase a ocupar postos de traballo noutras administracións públicas seguirá conservando a súa condición de persoal funcionario do Estado e da Comunidade Autónoma galega en situación administrativa de servizos noutras administracións públicas.

Título V. Rexime xurídico da Función Pública

Capítulo I. Adquisición e perda da condición de funcionaria ou funcionario

Artigo 47º

A condición de funcionaria ou funcionario adquirese polo cumprimento dos seguintes requisitos:

1. Superar as probas selectivas e os cursos de selección ou formación que sexan procedentes.

2. Nomeamento conferido pola autoridade competente e publicado no Diario Oficial de Galicia.

3. Xurar ou prometer fidelidade á Constitución, ao Estatuto de autonomía de Galicia e obediencia ás leis, así como desempeñar con imparcialidade o exercicio da función pública.

4. Tomar posesión no prazo dun mes a partir da publicación do nomeamento.

Artigo 48º

A condición de funcionaria ou funcionario pérdese por algunha das causas seguintes:

1. Renuncia expresa, que non inhabilita para novo ingreso na función pública.

2. Separación do servizo, por resolución firme recaída en expediente disciplinario ou inhabilitación absoluta ou especial para cargo público acordada como pena principal ou accesoria en sentenza xudicial de carácter definitivo.

3. Perda da nacionalidade española, tendo en conta, non obstante, a Lei 17/1993, do 23 de decembro, sobre o acceso a determinados sectores da función pública da poboación nacional dos demais estados membros da Unión Europea.

4. Xubilación forzosa ou voluntaria.

Artigo 49º

1. A xubilación forzosa declárase de oficio ao cumprir a funcionaria ou funcionario a idade de 65 anos.

Malia o disposto no parágrafo anterior, tal declaración non se producirá ata o momento en que as persoas funcionarias cesen na situación de servizo activo, naqueles supostos en que voluntariamente prolonguen a súa permanencia nela, ata, como máximo, os 70 anos de idade. Para tal efecto poderán optar pola prolongación da permanencia no servizo activo, mediante escrito dirixido á conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública cunha anticipación de dous meses, como mínimo, á data en que cumpran os 65 anos de idade, e entenderase recoñecida pola Administración da Xunta de Galicia a devandita prolongación se non lles notificase ás persoas interesadas resolución expresa e motivada en contrario antes dos quince días que preceden a aquela data.

Facúltase a conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública para ditar as normas complementarias de procedemento que permitan a aplicación da medida citada ás persoas funcionarias referidas no parágrafo anterior.

Do disposto no parágrafo segundo quedan exceptuado o persoal funcionario daqueles corpos e escalas que teñan normas específicas de xubilación de acordo co disposto na normativa básica estatal.

2. Procederase tamén á súa xubilación, logo da instrución de expediente que poderá iniciarse de oficio ou por instancia da persoa funcionaria interesada, cando se declare a incapacidade permanente para o exercicio das súas funcións, ben por inutilidade física ou psíquica ou por diminución apreciable das súas facultades.

En calquera caso será preceptiva a audiencia no expediente da persoa interesada funcionaria.

Artigo 50º

1. A xubilación voluntaria declararase por instancia da funcionaria ou funcionario conforme a lexislación vixente.

2. a) Malia o anterior, as persoas funcionarias afectadas por un proceso de reasignación de efectivos que se encontren nas situacións de expectativa de destino ou de excedencia forzosa, como consecuencia dun plan de emprego, poderán solicitar a xubilación voluntaria anticipada, nas condicións establecidas no réxime de Seguridade Social en que estean encadradas, sempre que teñan cumpridos 60 anos de idade e reúnan os requisitos exixidos no dito réxime.

2. b) As persoas funcionarias que se acollan a esta xubilación terán dereito a percibir, por unha soa vez, unha indemnización cuxa contía será fixada polo Consello da Xunta de Galicia segundo a súa idade e as retribucións íntegras correspondentes á última mensualidade completa percibida, con exclusión, se é o caso, do complemento específico e da produtividade, referida a doce mensuralidades.

2. c) Correspóndelle á conselleira ou conselleiro competente en materia de función pública acordar a xubilación voluntaria incentivada.

Artigo 50º bis)⁷

1. Nos casos de extinción da relación de servizo como consecuencia de perda da nacionalidade ou de xubilación por incapacidade permanente para o servizo, a persoa interesada, unha vez desaparecida a causa

---

⁷ Engadido por art. 24 da Lei 15/2010, de 30 de decembro

obxectiva que a motivou, pode solicitar a rehabilitación da súa condición de persoal funcionario, que lle será concedida.

Se a rehabilitación se producise antes de que transcorresen dous anos desde a extinción da relación de servizo como consecuencia de jubilación por incapacidade permanente para o servizo, o persoal funcionario reincorporarase ao último posto de traballo que ocupase con carácter definitivo, o que lle quedará reservado durante ese período de tempo.

2. O Consello da Xunta de Galicia, logo do informe favorable da Asesoría Xurídica e oída a comisión de persoal, poderá conceder de forma motivada, con carácter excepcional e por solicitude da persoa interesada, a rehabilitación de quen perdese a condición de persoal funcionario por condena á pena principal ou accesoria de inhabilitación, atendendo ás circunstancias e á entidade do delito cometido. Se a resolución non se ditase de forma expresa nin se lle notificase á persoa interesada no prazo de tres meses, a solicitude de rehabilitación poderase entender desestimada.

Capítulo II Situacións administrativas

Artigo 51º

As persoas funcionarias poden estar nalgunha das seguintes situacións:

- a) Servizo activo.
- b) Servizos especiais.
- c) Servizos noutras administracións públicas.
- d) Excedencia voluntaria.
- e) Excedencia forzosa.
- f) Suspensión de funcións.
- g) Expectativa de destino.
- h) Excedencia forzosa aplicable a funcionarias e funcionarios en expectativa de destino.
- i) Excedencia voluntaria incentivada.
- j) Excedencia por razón de violencia sobre a muller funcionaria.

Artigo 52º

As persoas funcionarias están en situación de servizo activo:

1. Cando ocupen unha praza dotada orzamentariamente dun corpo ou escala e desempeñen un posto de traballo, en virtude da súa pertenza a aqueles.
2. Cando estean en comisión de servizo de carácter temporal conferida pola consellería competente en materia de función pública.
3. Cando queden á disposición do órgano que regulamentariamente se determine de acordo co establecido no artigo 65º.4.
4. Nos supostos previstos no artigo 54º en que a persoa funcionaria opte por permanecer nesta situación.

Artigo 53º

Por necesidade do servizo, debidamente xustificada e de acordo cos criterios e as condicións que se determinen regulamentariamente, oída a comisión de persoal, os órganos competentes poderán destinar a funcionaria ou funcionario en comisión de servizos de carácter forzoso e por tempo non superior a tres meses a un posto de traballo distinto do de destino e, se supuxese cambio de localidade, a funcionaria ou funcionario terá dereito ás indemnizacións establecidas regulamentariamente. Quedan excluídas desta comisión forzosa as persoas que exerzan os dereitos das letras e) e f) do punto 1 do artigo 76º, así como as funcionarias embarazadas. Regulamentariamente estableceranse dereitos de oposición á comisión forzosa derivados do coidado de familiares.

Artigo 54º

O persoal funcionario público pasará á situación de servizos especiais:

1. Cando sexa autorizado para realizar unha misión por período superior a seis meses en organismos internacionais, gobernos ou entidades públicas estranxeiras ou en programas de cooperación internacional.
2. Cando adquira a condición de persoal funcionario ao servizo de organizacións internacionais ou de carácter supranacional.
3. Cando sexa nomeado integrante do Goberno ou dos órganos de goberno das comunidades autónomas ou altos cargos deles que non deban ser provistos necesariamente por persoal funcionario público.
4. Cando sexa elixido polas Cortes Xerais para formar parte dos órganos constitucionais ou doutros que lles corresponda ás cámaras elixir.

5. Cando sexa adscrito aos servizos do Tribunal Constitucional ou do Defensor do Pobo.

6. Cando acceda á condición de deputada, deputado, senadora ou senador das Cortes Xerais.

7. Cando acceda á condición de deputada ou deputado do Parlamento galego, de membro das asembleas lexislativas das comunidades autónomas ou cando forme parte de órganos que lle corresponda elixir ao Parlamento galego, se percibe retribucións periódicas polo desempeño da función.

Cando non perciba tales retribucións poderá optar entre permanecer na situación de servizo activo ou pasar á de servizos especiais, sen prexuízo da normativa que diten as comunidades autónomas sobre incompatibilidades das persoas integrantes de asembleas lexislativas.

8. Cando desempeñe cargos electivos retribuídos e de dedicación exclusiva nas entidades locais, cando desempeñe responsabilidades de órganos superiores e directivos municipais e mais cando se desempeñen responsabilidades de persoas integrantes dos órganos locais para o coñecemento e a resolución das reclamacións económico-administrativas. Exceptúanse as persoas funcionarias da Administración local con habilitación de carácter estatal, cando desempeñen postos reservados a elas, que se rexerán pola súa normativa específica, quedando na situación de servizo activo.

9. Cando preste servizo nos gabinetes da Presidencia do Goberno, das ministras e ministros e das secretarías e secretarios de Estado e non opte por permanecer na situación de servizo activo na súa Administración de orixe.

10. Cando sexa nomeado para calquera cargo de carácter político de que derive incompatibilidade para exercer a función pública.

11. Cando cumpra o servizo militar ou a prestación substitutoria equivalente.

12. Cando preste servizo nos gabinetes da Presidencia da Xunta de Galicia ou dos conselleiros e non opte por permanecer na situación de servizo activo na súa Administración de orixe.

13. Cando desempeñe postos de traballo de carácter directivo no Gabinete da Presidencia do Parlamento.

14. Cando sexa adscrito aos servizos do Valedor do Pobo, nos termos previstos na lei reguladora da devandita institución.

15. Cando sexa nomeado membro do Consello de Contas de Galicia.
16. Cando pase a desempeñar os postos de traballo de presidenta ou presidente, conselleira ou conselleiro delegado, directora ou director xerente nas sociedades públicas a que fai alusión o artigo 12 da Lei 11/1992, do 7 de outubro, de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, e así o determine o Consello da Xunta de Galicia.
17. Cando sexa nomeado como titular de subsecretarías, secretarías xerais técnicas ou direccións xerais da Administración xeral do Estado.
18. Cando sexa nomeado como titular das subdelegacións do Goberno nas provincias ou das direccións insulares da Administración xeral do Estado e non opte por permanecer na situación de servizo activo na súa Administración de orixe.
19. Cando sexa nomeado para desempeñar postos nas áreas funcionais da alta inspección de educación, funcionaria ou funcionario dos corpos docentes ou das escalas en que se ordena a función pública docente.
20. Cando pase a desenvolver cargos directivos nas empresas públicas, nos entes públicos, nas sociedades ou nas fundacións públicas en que a Xunta de Galicia, directa ou indirectamente, participe ou achegue máis do 50% do capital ou do patrimonio, cando os devanditos cargos sexan designados logo de acordo do Consello da Xunta de Galicia ou polos seus propios órganos de goberno.

Artigo 55º

1. Ás persoas funcionarias en situación de servizos especiais computaráselles o tempo que permanezan en tal situación para os efectos de ascensos, trienios e dereitos pasivos e terán dereito á reserva de praza e destino que ocupasen, que poderá ser desempeñada mentres a persoa funcionaria estea en situación de servizos especiais ben en comisión de servizos, ben por persoal interino.

En todos os casos percibirán as retribucións do posto ou cargo efectivo que desempeñen e non as que lles correspondan como persoal funcionario, sen prexuízo do dereito á percepción dos trienios que puidesen ter recoñecidos como funcionarias ou funcionarios.

2. As deputadas, deputados, senadoras, senadores e persoas integrantes das asembleas lexislativas das comunidades autónomas que perdan tal condición por disolución das correspondentes cámaras ou finalización do mandato destas poderán permanecer na situación de servizos especiais ata a súa nova constitución.

3. O disposto neste artigo relativo ao cómputo do tempo de permanencia na situación de servizos especiais, para os efectos de ascensos, trienios e dereitos pasivos, non será de aplicación ás funcionarias e funcionarios públicos que, logo de ingresaren ao servizo das institucións comunitarias europeas ou ao de entidades e organismos asimilados, exerzan o dereito de transferencia establecido no artigo 11.2º do anexo VIII do Estatuto dos funcionarios das comunidades europeas, aprobado polo Regulamento 259/1968 do Consello, do 29 de febreiro, modificado polo Regulamento 571/1992, do Consello, do 2 de marzo, sen prexuízo dos efectos económicos que poidan derivar dos ascensos e trienios consolidables ata o momento do exercicio deste dereito.

4. A Administración pública velará para que non haxa menoscabo no dereito á carreira profesional do persoal funcionario público que fose nomeado alto cargo, membro do poder xudicial ou doutros órganos constitucionais ou estatutarios ou que fose elixido alcaldesa ou alcalde, retribuído e con dedicación exclusiva, presidenta ou presidente de deputacións ou institucións equivalentes, deputada, deputado, senador ou senadora das Cortes Xerais e membro das asembleas lexislativas das comunidades autónomas. Como mínimo, este persoal funcionario recibirá o mesmo tratamento na consolidación do grao e no conxunto de complementos que o que se estableza para o que fose directora ou director xeral e outros cargos equivalentes ou superiores da correspondente Administración pública.

Artigo 56º

Servizos noutras administracións públicas.

As persoas funcionarias da comunidade que, por medio dos sistemas de concurso, de libre designación, transferencia ou adscrición provisional, se é o caso, pasen a ocupar postos de traballo noutras administracións públicas someteranse ao réxime estatutario vixente na Administración en que estean destinadas e seralles aplicable a lexislación en materia de función pública desta, pero conservarán a súa condición de funcionarias ou funcionarios da comunidade en situación de servizo noutras administracións públicas. No suposto de estaren incursas en expediente disciplinario, a imposición da sanción de separación do servizo corresponderalles aos órganos competentes da comunidade autónoma.

Artigo 57º⁸

Excedencia voluntaria.

1. Excedencia por prestación de servizos no sector público:

⁸ Ap. 1 modificado polo art. 25 da Lei 15/2010, do 28 de decembro

Ap. 6 modificado polo art. 26 da Lei 15/2010, do 28 de decembro

Sen prexuízo do disposto na normativa sobre incompatibilidades, procede declarar, de oficio ou por solicitude da persoa interesada, na situación de excedencia por prestación de servizos no sector público:

a) O persoal funcionario de carreira que acceda, por promoción interna ou por outros sistemas de acceso, a outros corpos ou escalas en calquera administración pública e non lle corresponda quedar noutra situación administrativa.

b) O persoal funcionario de carreira que pase a prestar servizos como persoal laboral fixo en calquera administración pública ou en organismos, axencias ou entidades do sector público. Para estes efectos, considéranse incluídas no sector público as sociedades mercantís e fundacións que reúnan os requisitos esixidos pola lexislación aplicable segundo a administración pública á que estean vinculadas ou da que dependan.

A excedencia regulada nesta alínea non lle é aplicable ao persoal funcionario de carreira que pase a prestar servizos en calquera administración pública, organismo, axencia ou entidade do sector público como persoal funcionario interino ou como persoal laboral con contrato temporal ou declarado indefinido por sentenza xudicial firme nin ao que pase a prestar servizos en entidades que queden excluídas da consideración de sector público para os efectos do previsto na letra b) desta alínea.

Nestes supostos, o persoal funcionario de carreira será declarado na situación de excedencia por interese particular, sen que lle sexa exixible o requisito de que prestase un tempo mínimo de servizos previos nin o prazo de permanencia nesa situación.

As persoas que se atopen en situación de excedencia por prestación de servizos no sector público non devengarán retribucións nin lles será computable o tempo que permanezan nesa situación para efectos de ascensos, trienios e dereitos no réxime de Seguridade Social que lles sexa aplicable.

Malia o disposto no parágrafo anterior, no suposto regulado na letra b) desta alínea, o tempo de servizos prestados en organismos, axencias ou entidades do sector público computarase só para os efectos de antigüidade, unha vez que se reingrese ao servizo activo».

2. Por interese particular:

a) Poderá concedérselles igualmente a excedencia voluntaria ás persoas funcionarias cando o soliciten por interese particular.

Para solicitar o pase á situación prevista nesta letra será preciso ter prestado servizos efectivos en calquera das administracións públicas durante os cinco anos inmediatamente anteriores e nela non se poderá permanecer menos de dous anos continuados.

Procederá, así mesmo, declarar en excedencia voluntaria o persoal funcionario público cando, rematada a causa que determinou o pase a unha situación distinta á de servizo activo, incumpra a obriga de solicitar o reingreso no prazo establecido regulamentariamente.

O persoal funcionario público que preste servizos en organismos ou entidades que quede excluído da consideración do sector público para os efectos da declaración de excedencia voluntaria prevista no punto 1 deste artigo será declarado na situación de excedencia voluntaria regulada neste punto, sen que lle sexan de aplicación os prazos de permanencia nela.

b) Pasarán tamén á situación de excedencia voluntaria por interese particular as persoas funcionarias que cesasen na situación de servizos especiais e non solicitasen o reingreso no servizo activo no prazo de trinta días desde tal cesamento, agás no suposto previsto no parágrafo in fine do artigo 55º.

Ao excedente voluntario por interese particular ao cal, solicitado o reingreso, non se lle conceda por falta de posto vacante con dotación orzamentaria continuará na situación de excedencia voluntaria ata que se produza este.

3. Por agrupación familiar.

As persoas funcionarias excedentes por algunha das causas anteriores non percibirán retribucións nin lles será computado o tempo permanecido en tal situación para efectos de ascensos, trienios e dereitos pasivos.

4. Excedencia para o coidado de fillas, fillos e familiares:

As persoas funcionarias de carreira terán dereito a un período de excedencia, de duración non superior a tres anos, para coidar cada filla ou fillo, tanto cando sexa por natureza como por adopción ou acollemento permanente ou en proceso de adopción, que se contará desde a data de nacemento ou, se é o caso, da resolución xudicial ou administrativa.

Tamén terán dereito a un período de excedencia, de duración non superior a tres anos, para o coidado dunha persoa familiar que estea ao seu cargo, ata o segundo grao inclusive de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente, enfermidade ou discapacidade non se poida valer por si mesma e non desempeñe actividade retribuída.

O período de excedencia será único por cada persoa causante. Cando unha nova persoa causante dese orixe a unha nova excedencia, o inicio do período desta poñerá fin ao que se viñese gozando.

Esta excedencia constitúe un dereito individual das persoas funcionarias. No caso de que dúas persoas funcionarias xerasen o dereito a gozala pola mesma persoa causante, a Administración poderá limitar o seu exercicio simultáneo por razóns xustificadas relacionadas co funcionamento dos servizos.

O tempo de permanencia nesta situación será computable para os efectos de trienios, carreira e dereitos no réxime da Seguridade Social que sexa aplicable. O posto de traballo desempeñado reservarase, cando menos, dous anos. Ao transcorrer ese período, a devandita reserva será a un posto na mesma localidade e de igual retribución.

As persoas funcionarias nesta situación poderán participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

5. Excedencia voluntaria incentivada:

As persoas funcionarias afectadas por un proceso de reasignación de efectivos que se encontren nalgunha das dúas fases a que fai referencia o artigo 29º.6 desta lei poderán ser declaradas, por solicitude súa, en situación de excedencia voluntaria incentivada.

As que se encontren nas situacións de expectativa de destino ou de excedencia forzosa como consecuencia da aplicación dun plan de emprego terán dereito a pasar, por solicitude súa, á dita situación.

A excedencia voluntaria incentivada terá unha duración de cinco anos e impedirá desempeñar postos de traballo no sector público baixo ningún tipo de relación funcional ou contractual, sexa esta de natureza laboral ou administrativa. Concluído o prazo sinalado, pasarase automaticamente, se non se solicita o reingreso, á situación de excedencia voluntaria por interese particular.

As que pasen á situación de excedencia voluntaria incentivada terán dereito a unha mensualidade das retribucións de carácter periódico, excluídas as pagas extraordinarias e o complemento de produtividade, percibidas no último posto de traballo desempeñado, por cada ano completo de servizos efectivos e cun máximo de doce mensuralidades.

Correspóndelle á consellería competente en materia de función pública acordar o pase á situación de excedencia voluntaria incentivada.

Non se poderá conceder a excedencia voluntaria cando a persoa funcionaria estea sometida a expediente disciplinario ou pendente do cumprimento dunha sanción.

6. Excedencia por razón de violencia de xénero:

As funcionarias vítimas de violencia de xénero, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, teñen dereito a solicitar a situación de excedencia sen que lles sexa exigible o requisito de que prestasen un tempo mínimo de servizos previos nin un prazo de permanencia nesa situación.

Durante os seis primeiros meses de permanencia nesta situación tense dereito á reserva do posto de traballo que se desempeñase, e computarase o devandito período para efectos de antigüidade, carreira e dereitos do réxime de Seguridade Social que resulten aplicables. Cando as actuacións xudiciais así o exixan, este período prorrogarase por prazos de tres meses, ata un máximo total de dezaioito, con idénticos efectos aos sinalados anteriormente, co fin de garantir a efectividade do dereito de protección da vítima.

Durante os tres primeiros meses da excedencia regulada neste artigo a funcionaria ten dereito a percibir as súas retribucións íntegras e, se é o caso, as prestacións familiares por filla ou fillo ao seu cargo.

Artigo 58º

1. A excedencia forzosa producirase polas seguintes causas:

a) Cando se leve a cabo unha redución de postos de traballo de acordo cos procedementos legalmente establecidos e a persoa funcionaria afectada por ela non poida ser adscrita a outro posto.

b) Cando, unha vez concluído o período de excedencia voluntaria para o coidado dunha filla ou fillo, a persoa funcionaria solicite o reingreso e non o poida obter por falta de posto vacante con dotación orzamentaria.

c) Cando a persoa funcionaria procedente da situación de suspenso en firme, unha vez cumprida a suspensión, solicite o reingreso e non fose posible concederllo por falta de postos vacantes.

As que estean na situación a) terán dereito a percibir as retribucións básicas e o complemento de destino inferior en dous niveis ao seu grao persoal, así como ao cómputo do tempo que permanezan en tal situación para os efectos de trienios e dereitos pasivos.

As que estean nas situacións b) e c) non terán dereito ao complemento de destino, pero o tempo que permanezan en tal situación seralles computado para os efectos de trienios e dereitos pasivos.

2. Excedencia forzosa aplicable ás persoas funcionarias en expectativa de destino.

As persoas funcionarias declaradas en expectativa de destino pasarán á situación de excedencia forzosa, coas peculiaridades establecidas neste punto, polas causas seguintes:

- a) O transcurso do período máximo fixado para esta.
- b) O incumprimento das obrigas determinadas no artigo 59º desta lei.

As que se encontren nesta modalidade de excedencia forzosa terán dereito a percibir as retribucións básicas e, se é o caso, as prestacións familiares por filla ou fillo a cargo.

As ditas persoas funcionarias estarán obrigadas a participar nos concursos convocados a postos adecuados ao seu corpo, escala ou especialidade que lles sexan notificados, así como a aceptar os destinos que se lles sinalen en postos de características similares e a participar nos cursos de capacitación que se lles ofrezan.

Non poderán desempeñar postos de traballo no sector público baixo ningún tipo de relación funcional ou contractual, sexa esta de natureza laboral ou administrativa. Se obteñen posto de traballo no dito sector pasarán á situación de excedencia voluntaria regulada no artigo 57º.1 desta lei.

Pasarán á situación de excedencia voluntaria por interese particular cando incumpran as obrigas a que se refire este punto.

Correspóndelle á consellería competente en materia de función pública acordar a declaración desta modalidade de excedencia forzosa e o pase á excedencia voluntaria destes excedentes forzosos, así como a xestión do persoal afectado mediante resolución motivada.

Artigo 59º

As persoas funcionarias en expectativa de destino percibirán as retribucións básicas, o complemento de destino do grao persoal que lles corresponda e o 50% do complemento específico do posto que desempeñaban ao pasar a esta situación.

As ditas persoas estarán obrigadas a:

1. Aceptar os destinos en postos de características similares aos que desempeñaban que se lles ofrezan na provincia onde estaban destinadas.
2. Participar nos concursos para postos adecuados ao seu corpo, escala ou categoría, situados na provincia onde estaban destinadas.
3. Participar nos cursos de capacitación a que sexan convocadas.

O período máximo de duración da situación de expectativa de destino será dun ano; transcorrido este, pasarase á situación de excedencia forzosa.

Para os restantes efectos esta situación equipárase á de servizo activo.

Correspóndelle á consellería competente en materia de función pública efectuar a declaración e o cesamento nesta situación administrativa e a xestión do persoal afectado por ela.

Artigo 60º

1. A suspensión de funcións pode ter carácter provisorio ou firme. A persoa funcionaria declarada en tal situación quedará privada temporalmente do exercicio das súas funcións e dos dereitos inherentes á súa condición.
2. A suspensión provisoria poderá acordarse preventivamente por un período non superior a seis meses, durante a tramitación do procedemento xudicial ou do expediente disciplinario, por posible comisión de faltas graves, que lle instrúa á persoa funcionaria a autoridade competente.
3. Durante o tempo de suspensión provisoria a persoa funcionaria percibirá as retribucións básicas que lle correspondan.
4. Se a persoa funcionaria resultase absolta no procedemento criminal ou expediente disciplinario, ou se a sanción que se lle impuxese fose inferior á suspensión, o tempo de duración desta computaráselle como servizo activo e deberá reincorporarse inmediatamente ao seu posto de traballo, con recoñecemento de todos os dereitos económicos e demais que procedan desde a data de efectividade da suspensión.
5. A suspensión terá carácter firme cando se impoña en virtude de condena criminal ou sanción disciplinaria.
6. Ás persoas funcionarias en situación de suspensión de funcións con carácter firme non se lles reservará a praza nin o destino.

Artigo 61º⁹

---

⁹ Ap. 3 modificado polo art. 27 da Lei 15/2010, do 30 de decembro

1. O reingreso ao servizo activo das persoas funcionarias que non teñan reserva de praza e destino efectuarase mediante a súa participación nas convocatorias de concurso ou de libre designación para a provisión de postos de traballo.
2. Así mesmo, o reingreso poderá efectuarse por adscrición a un posto, que terá necesariamente o carácter de provisional, condicionado ás necesidades do servizo e sempre que se reúnan os requisitos para o desempeño do posto.
3. O posto asignado con carácter provisional convocarase para a súa provisión definitiva no prazo máximo dun ano, no caso de estar vacante, e a persoa funcionaria reingresada terá a obriga de participar nos concursos de traslados que se convoquen para todos os postos de traballo do seu corpo ou da súa escala da localidade onde estivese adscrita provisionalmente. Se non obtivese destino definitivo, quedará ao dispor da persoa titular da consellaría, e o órgano competente procederá á súa adscrición provisional a un posto de traballo correspondente ao seu corpo e/ou escala
4. No suposto de incumprir a obriga de participar no concurso no que se inclúa o posto que ocupa provisionalmente, será declarada de oficio na situación de excedencia voluntaria.

Artigo 62º

As que estean en situación de excedencia forzosa ou de suspensión de funcións en firme, neste caso ao cumpriren o tempo de suspensión, están obrigadas a solicitar o reingreso, que lles será concedido, de existiren vacantes, con carácter provisional e ata que obteñan destino con carácter definitivo, a través de concurso de traslados, estando obrigadas a participar en todos os que se convoquen ata que iso se produza e, de non o facer, serán declaradas na situación de excedencia voluntaria por interese particular.

Capítulo III. A carreira administrativa

Artigo 63º

1. A carreira administrativa consiste na promoción desde o corpo ou escala dun determinado grupo ao doutro inmediatamente superior, ou no ascenso dentro dos graos asignados ao mesmo corpo ou escala, ou no acceso a outro corpo ou escala do mesmo grupo.
2. Nas convocatorias das probas selectivas reservarase un mínimo dun 25% das vacantes convocadas para persoal funcionario pertencente a corpos ou escalas do grupo inmediatamente inferior que, posuindo a titulación exixida

e os demais requisitos inherentes á vacante que se vai cubrir, prestase servizos efectivos durante polo menos dous anos no corpo ou na escala de pertenza.

As devanditas probas, nas cales se deberán respectar os principios de igualdade, mérito e capacidade, poderanse levar a cabo en convocatorias independentes das de ingreso cando, por conveniencia da planificación xeral dos recursos humanos, así o autorice o Consello da Xunta de Galicia.

Poderá participar nos procesos de promoción interna para o acceso ao corpo administrativo da Xunta de Galicia (grupo C) o persoal funcionario do corpo auxiliar da Xunta de Galicia (grupo D) que, aínda que careza da titulación exixida para pertencer ao grupo C, acredite unha antigüidade mínima de dez anos no grupo D ou ben teña unha antigüidade mínima de cinco anos e supere os cursos de formación que regulamentariamente se determinen.

3. As persoas funcionarias que accedan a outros corpos ou escalas polo sistema de promoción interna terán, en todo caso, preferencia para cubrir os postos vacantes ofertados sobre as persoas aspirantes que non procedan desta quenda.

Ademais, as persoas funcionarias aspirantes que superen tal proceso selectivo poderán tomar posesión da praza que xa viñesen desempeñando con carácter definitivo cando o nivel desta se encontre incluído no intervalo de niveis do corpo e grupo a que accedan.

As prazas reservadas a promoción interna que non se cubran por este procedemento acumularanse ás de provisión libre.

4. Así mesmo, estas persoas funcionarias conservarán o seu grao persoal que xa consolidasen no corpo ou escala de procedencia, sempre que estea incluído no intervalo de niveis correspondente ao novo corpo ou escala, e o tempo de servizos prestados naqueles será aplicable, se é o caso, para a consolidación do grao persoal neste.

O disposto neste artigo seralles tamén aplicable as persoas funcionarias que accedan por integración a outros corpos ou escalas do mesmo grupo ou de grupo superior de acordo co previsto nesta lei.

Artigo 64º

As persoas funcionarias poderían acceder a outros corpos ou escalas encadradas no mesmo grupo que teñan asignadas funcións substancialmente coincidentes no seu contido profesional e no seu nivel técnico, sempre que estean en posesión da titulación exixida en cada caso e superen as probas selectivas.

Poderán ser eximidas dalgunha das probas aquelas persoas funcionarias que procedan da mesma área de especialización profesional ca a correspondente ao corpo ou escala a que se pretende ascender.

Artigo 65^º¹⁰

1. Toda persoa funcionaria posúe un grao persoal que corresponderá a un dos 30 niveis en que se clasifiquen os postos de traballo.

2. O grao persoal adquírese polo desempeño dun ou máis postos de nivel correspondente durante dous anos continuados ou durante tres con interrupción. Se durante o tempo en que a persoa funcionaria desempeña un posto se modifícase o nivel destes, o tempo do desempeño computarase no nivel máis alto con que tal posto estivese clasificado.

Malia o disposto no parágrafo anterior, as persoas funcionarias que obteñan un posto de traballo superior en máis de dous niveis ao correspondente ao seu grao persoal consolidarán cada dous anos de servizos continuados o grao superior en dous niveis ao que posúisen sen que en ningún caso poidan superar o correspondente ao do posto desempeñado.

As persoas funcionarias de novo ingreso comezarán a consolidar o grao correspondente ao nivel de complemento de destino do primeiro posto a que sexan adscritos, de forma provisional ou definitiva, tras a superación do proceso selectivo.

3. As persoas funcionarias terán dereito, calquera que sexa o posto de traballo que desempeñen, a percibir polo menos o complemento de destino dos postos de nivel correspondente ao seu grao persoal. Non obstante, a percepción do complemento específico será sempre a que lle corresponda ao posto realmente desempeñado.

4. As persoas funcionarias que cesen nun posto de traballo sen obter outro polos sistemas de provisión previstos no artigo 29º desta lei quedarán ao dispor da persoa titular da consellaría, que procederá á súa adscrición provisional a un posto de traballo correspondente ao seu corpo e/ou escala na mesma localidade que a do posto que viñan desempeñando con carácter definitivo. Garantiránselles, en todo caso, as retribucións que lles correspondan polo seu grao persoal consolidado e un complemento específico non inferior en máis de dous niveis ao do devandito grao. A consellaría competente en materia de función pública autorizará esta adscrición cando implique cambio de consellaría ou de localidade, coa conformidade, neste último caso, do persoal funcionario afectado.

---

¹⁰ Ap. 4 modificado polo art. 28 da Lei 15/2010, de 28 de decembro

Sen prexuízo do disposto no parágrafo anterior, quen cese nun posto provisto por libre designación ou por alteración do contido ou supresión do seu posto definitivo na relación de postos de traballo, mentres non obteña outro posto con carácter definitivo, e durante un prazo máximo de tres meses, percibirá, en todo caso, as retribucións complementarias correspondentes ao posto que viña desempeñando con carácter definitivo.

O persoal funcionario ao dispor da persoa titular da consellaría ou adscrito provisionalmente a un posto de traballo está obrigado a participar nos concursos de provisión que se convoquen para postos adecuados ao seu corpo e/ou escala e a solicitar, á súa elección, todos os postos situados na localidade da do posto que ocupase con carácter definitivo, ou ben na localidade onde estivese adscrito provisionalmente. O incumprimento das obrigas establecidas neste parágrafo determinará a declaración da situación de excedencia voluntaria por interese particular.

Nos concursos de traslados computarase o período de tempo nesta situación, de ser o caso, coma se se desempeñase un posto inferior en dous niveis ao do grao persoal consolidado, desde o día seguinte ao do cesamento do posto que ocupase con carácter definitivo e de acordo co que dispoñan as bases da convocatoria».

5. O tempo de permanencia en situación de servizos especiais será computado, para efectos de consolidación do grao persoal, como prestado no último posto desempeñado en situación de servizo activo ou no que posteriormente se obtivese por concurso.

6. A adquisición e os cambios de grao inscribíranse no rexistro de persoal logo de recoñecelos o órgano competente.

7. Os graos superiores dos corpos ou escalas poderán coincidir cos inferiores no corpo ou escala inmediatamente superior.

Artigo 66^{º11}

Nos supostos de provisión polo procedemento de libre designación de postos de traballo abertos a persoal funcionario docente nas relacións de postos de traballo, calquera que sexa o corpo docente ao que pertenza, ou ao corpo de inspectores ao servizo da Administración educativa, este persoal terá dereito á reserva do posto de traballo docente ou de función inspectora de procedencia, sempre que o ocupase con carácter definitivo.

Artigo 67º

A adquisición dos graos superiores polas persoas funcionarias dos corpos e escalas de cada grupo poderá realizarse tamén mediante a superación de

---

¹¹ Modificado polo art. 29 da Lei 15/2010, de 28 de decembro

cursos de formación ou outros requisitos obxectivos que determine a Xunta de Galicia, de conformidade co disposto no artigo 13º, punto 11.

Artigo 68º

1. A Administración pública galega establecerá sistemas que permitan a avaliación do desempeño das súas empregadas e empregados.

A avaliación do desempeño é o procedemento a través do cal se mide e valora a conduta profesional e mais o rendemento ou o logro de resultados.

2. Os sistemas de avaliación do desempeño adecuaranse, en todo caso, a criterios de transparencia, obxectividade, imparcialidade e non-discriminación, e aplicaranse sen menoscabo dos dereitos das empregadas e empregados públicos.

3. A Administración pública galega determinará os efectos da avaliación na carreira profesional, na formación, na provisión de postos de traballo e na percepción das retribucións complementarias correspondentes.

4. A Xunta de Galicia articulará un sistema que, entre outros factores, terá en conta necesariamente:

a) O grao de satisfacción da cidadanía respecto dos servizos que lle presten.

b) A boa xestión e organización da estrutura administrativa, para o cal promoverá a utilización por parte do persoal directivo dos datos derivados da xestión para a toma de decisións.

c) A implicación en procesos innovadores e de boas prácticas a prol da excelencia.

d) A normalización e a racionalización de procesos.

e) O grao de cumprimento do Plan de normalización lingüística.

5. Nomearase unha comisión de avaliación do desempeño, cuxa composición e funcionamento se regulará por decreto do Consello da Xunta de Galicia, por proposta da consellería competente en materia de función pública. Poderase nomear máis dunha comisión de avaliación do desempeño cando así se considere necesario.

Capítulo IV. Réxime retributivo

Artigo 69º¹²

---

¹²Ap. 2.b) modificado polo art. 30 da Lei 15/2010, de 28 de decembro

1. As retribucións das persoas funcionarias son básicas e complementarias.

2. Son retribucións básicas:

a) O soldo, que se fixará en función do índice de proporcionalidade que se lle asigne a cada un dos grupos en que se organizan os corpos e escalas de persoal funcionario da comunidade.

b) Os trienios, que consisten nunha cantidade, que será igual para o subgrupo ou grupo de clasificación profesional, no suposto de que este non teña subgrupo, por cada tres anos de servizo no corpo ou na escala.

Nos casos nos que o persoal funcionario preste servizos sucesivamente en diferentes corpos ou escalas de distinto subgrupo ou grupo de clasificación terá dereito a seguir percibindo os trienios derivados da pertenza aos subgrupos ou grupos anteriores. Así mesmo, cando o persoal funcionario cambie de adscripción de subgrupo ou grupo antes de completar un trienio, a fracción de tempo transcorrido considerárase como tempo de servizos prestados no novo subgrupo ou grupo.

O persoal interino da Xunta de Galicia que acceda á condición de persoal funcionario en prácticas e/ou de carreira terá dereito a seguir percibindo os trienios que teña recoñecidos como persoal interino ou en prácticas.

c) As pagas extraordinarias, que serán dúas ao ano por un importe mínimo cada unha delas dunha mensualidade de soldo e trienios, percibiranse os meses de xuño e decembro.

3. Son retribucións complementarias:

a) O complemento de destino correspondente ao nivel do posto que desempeñe. Este complemento figurará nas relacións de postos de traballo e será igual para todos os postos do mesmo nivel.

b) O complemento específico, destinado a retribuír as condicións particulares dalgúns postos de traballo en atención á súa especial dificultade técnica, dedicación, responsabilidade, incompatibilidade, perigosidade ou penosidade. En ningún caso poderá asignarse máis dun complemento específico a cada posto de traballo.

c) O complemento de produtividade, destinado a retribuír o especial rendemento, a actividade extraordinaria, o interese ou a iniciativa con que a persoa funcionaria desempeñe o seu traballo.

A súa contía global non poderá exceder unha porcentaxe sobre os custos totais de persoal de cada programa e de cada órgano que se determinará na Lei de orzamentos. O responsable da xestión de cada programa de

gasto, dentro das correspondentes dotacións orzamentarias, determinará, de acordo coa normativa establecida na Lei de orzamentos, a contía individual que lle corresponda, se é o caso, a cada persoa funcionaria.

A súa asignación realizarase conforme criterios obxectivos establecidos regulamentariamente coa necesaria información e participación das persoas representantes do persoal. Para isto terase especialmente en consideración a cualificación emitida pola comisión de avaliación do desempeño respecto da unidade administrativa de que se trate, todo isto de acordo co previsto no artigo 68º desta lei.

En calquera caso, as cantidades que perciba cada persoa funcionaria por este concepto serán de coñecemento público das demais persoas funcionarias do departamento e organismo interesado, así como das persoas representantes sindicais.

d) As gratificacións por servizos extraordinarios, fóra da xornada normal, que en ningún caso poderán ser fixas na súa contía e periódicas na súa percepción.

4. As persoas funcionarias percibirán as indemnizacións correspondentes por razón de servizo.

Artigo 70º

1. As contías das retribucións básicas das letras a) e b) do punto 2 do artigo 69 desta lei serán iguais para cada un dos grupos en que se clasifican os corpos ou as escalas. Así mesmo, as contías das pagas extraordinarias serán iguais para cada un dos grupos de clasificación segundo o nivel do complemento de destino que perciban.

O soldo das persoas funcionarias do grupo A non poderá exceder en máis de tres veces o soldo das persoas funcionarias do grupo E.

2. A contía das retribucións básicas, dos complementos de destino asignados a cada posto de traballo e dos complementos específicos e de produtividade, se é o caso, deberá reflectirse para cada exercicio orzamentario na correspondente lei de orzamentos da comunidade autónoma.

Artigo 71º

Os postos de traballo que exixan o mesmo nivel de titulación e que teñan no seu exercicio similar grao de dificultade terán os mesmos complementos de destino e específico se son semellantes as condicións de traballo.

Artigo 72º

O persoal laboral será retribuído conforme o previsto na súa normativa e nos convenios colectivos, procurándose mediante un convenio-marco ou outros instrumentos a igualdade de retribucións para as tarefas que supoñan unhas mesmas condicións de preparación e unhas mesmas funcións.

Artigo 73º

No desenvolvemento e aplicación dos preceptos incluídos neste capítulo, así como nos de toda a política retributiva da Xunta de Galicia, deberanse ter en conta os artigos 39 e 40 da Lei 7/2004, do 16 de xullo.

Capítulo V. Licenzas, vacacións e permisos

Artigo 74º

Poderanse conceder licenzas nos seguintes casos e condicións:

1. Por matrimonio, a persoa funcionaria terá dereito a unha licenza retribuída de quince días naturais ininterrompidos.

2. Por embarazo, nas condicións e duración previstas na lexislación xeral.

3. Por asuntos propios poderanse conceder licenzas sen retribución dunha duración acumulada que non poderá exceder os tres meses cada dous anos. A concesión de licenzas por asuntos propios subordinarase, en todo caso, ás necesidades do servizo.

4. As licenzas por enfermidade fixaranse de acordo co réxime da Seguridade Social a que pertenza a persoa funcionaria.

5. Poderanse conceder licenzas para a realización de estudos sobre materias directamente relacionadas coa Administración Pública, logo do informe favorable da persoa xerarquicamente superior, e a persoa funcionaria terá dereito a percibir as retribucións básicas e mais o complemento familiar.

Artigo 75º

1. O persoal funcionario terá dereito, por ano completo de servizos, a gozar de vacacións retribuídas dun mes natural ou de vinte e dous días hábiles anuais ou dos días que correspondan proporcionalmente ao tempo de servizos efectivos.

2. Así mesmo, terá dereito a un día hábil adicional ao cumprir quince anos de servizo, ao que lle engadirá un día hábil máis ao cumprir os vinte, vinte

e cinco e trinta anos de servizo, respectivamente, ata un total de vinte e seis días hábiles por ano natural.

Este dereito farase efectivo a partir do ano natural seguinte ao do cumprimento dos anos de servizo sinalados no parágrafo anterior.

3. Para os efectos previstos neste artigo, non se considerarán como días hábiles os sábados, sen prexuízo das adaptacións que se establezan para os horarios especiais.

4. No caso de que o período de vacacións coincida co permiso previsto no número 4 do artigo 76º, a persoa interesada terá dereito á fixación dun período alternativo.

5. O calendario de vacacións elaborárase anualmente, tendo en conta as necesidades dos servizos, oídos os órganos de representación das persoas funcionarias.

Recoñécese o dereito á elección do período de vacacións a favor das mulleres xestantes e a preferencia de elección de mulleres e homes con fillas ou fillos menores de doce anos ou maiores dependentes ao seu coidado.

6. Os permisos de maternidade, paternidade e lactación, así como os períodos de incapacidade temporal derivados do embarazo, poderanse acumular ao período de vacacións, mesmo despois do remate do ano natural a que aquelas correspondan.

Artigo 76º

1. Concederanse permisos polas seguintes causas xustificadas:

a) Polo falecemento, accidente ou enfermidade grave dun familiar dentro do primeiro grao de consanguinidade ou afinidade, tres días hábiles cando o suceso se produza na mesma localidade e cinco días hábiles cando sexa en distinta localidade.

Cando se trate do falecemento, accidente ou enfermidade grave dun familiar dentro do segundo grao de consanguinidade ou afinidade, o permiso será de dous días hábiles cando o suceso se produza na mesma localidade e de catro días hábiles cando sexa en distinta localidade.

b) Por traslado de domicilio sen cambio de residencia, un día na mesma localidade e dous días se hai cambio de localidade. Se a unidade familiar está integrada por dúas ou máis persoas membros, o permiso será de dous días sen cambio de localidade e de catro se existe cambio.

c) Para realizar funcións sindicais, de formación sindical ou de representación do persoal, nos termos legalmente establecidos.

d) Para concorrer a exames finais e demais probas definitivas de aptitude, durante os días da súa realización.

e) Por lactación dunha filla ou fillo menor de doce meses, a funcionaria terá dereito a unha hora de ausencia do traballo, que poderá dividir en dúas fraccións. Este dereito poderase substituír por unha redución da xornada normal en media hora ao inicio e ao final da xornada, ou ben nunha hora ao inicio ou ao final da xornada. Este dereito poderá ser exercido indistintamente polas persoas proxenitoras, no caso de que ambas traballen.

Igualmente, poderase substituír o tempo de lactación por un permiso retribuído que acumule en xornadas completas o tempo correspondente, ou ben por un crédito de horas, podéndose aproveitar, en ambos os casos, en calquera momento, despois do gozo do permiso de maternidade.

A cantidade de horas incluídas no crédito será o resultado de contabilizar o total de horas a que se tería dereito se se dispuxese do permiso de lactación na súa modalidade dunha hora de ausencia.

Este permiso incrementarase proporcionalmente nos casos de parto múltiple.

Nos supostos de adopción ou acollemento, este dereito computarase durante o primeiro ano desde a resolución xudicial ou administrativa de adopción ou acollemento.

f) Por nacemento de fillas e fillos prematuros ou que por calquera outra causa deban permanecer no hospital a continuación do parto, a funcionaria ou funcionario terá dereito a ausentarse do traballo durante un máximo de dúas horas diarias e percibirá as retribucións íntegras.

g) Por razóns de garda legal, cando o persoal funcionario teña o coidado directo dalgún menor de doce anos, de persoa maior que requira especial dedicación ou dunha persoa con discapacidade que non desempeñe actividade retribuída, terá dereito a unha redución dun terzo ou un medio da xornada de traballo, coa diminución proporcional das súas retribucións.

Terá o mesmo dereito o persoal funcionario que precise encargarse do coidado directo dun familiar ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade que, por razóns de idade, accidente ou enfermidade, non se poida valer por si mesmo e que non desempeñe actividade retribuída.

h) As funcionarias embarazadas terán dereito a ausentarse do traballo para a realización de exames prenatais e técnicas de preparación ao parto

polo tempo necesario para a súa práctica e logo de xustificación da súa necesidade de realización dentro da xornada de traballo.

i) O persoal funcionario terá dereito a un permiso retribuído para tratamentos de fecundación asistida polo tempo necesario para a súa práctica, con aviso previo e xustificación da necesidade de realización dentro da xornada de traballo. Se fose necesario o desprazamento, o permiso será de dous días.

j) Para acompañar a súa ou o seu cónxuxe ou parella en análoga relación de afectividade a tratamentos de fecundación asistida, a exames prenatais e a técnicas de preparación ao parto, o persoal funcionario terá dereito a un permiso retribuído en idénticos termos e condicións de exercicio que os previstos para estes permisos.

k) Nos supostos de accidente ou enfermidade moi grave da ou do cónxuxe, parella en análoga relación de afectividade, familiares en primeiro grao, persoas acollidas ou familiares que convivan na mesma casa, e para atender ao seu coidado, o persoal funcionario terá dereito a un permiso retribuído cunha duración máxima de trinta días naturais. Cada accidente ou enfermidade xerará un único permiso, que, dentro da duración máxima de trinta días, se poderá utilizar de maneira separada ou acumulada.

l) Por ser preciso atender o coidado dun familiar de primeiro grao, o persoal funcionario terá dereito a solicitar unha redución de ata o 50% da xornada laboral, con carácter retribuído, por razóns de enfermidade moi grave e polo prazo máximo dun mes, prorrogable en circunstancias excepcionais e atendendo á extrema gravidade da enfermidade padecida, ata un período máximo de dous meses.

Se houbese máis dunha persoa titular deste dereito polo mesmo feito causante, o tempo de gozo desta redución poderase ratear entre elas, respectando, en todo caso, o prazo máximo dun mes ou, se é o caso, o de dous meses.

m) O persoal funcionario terá dereito a ausentarse para acompañar ás revisións médicas as fillas e os fillos e as persoas maiores ao seu cargo polo tempo necesario, con aviso previo e xustificación da necesidade de realización dentro da xornada de traballo.

2. Poderase conceder permiso polo tempo indispensable para o cumprimento dun deber inescusable de carácter público ou persoal e por deberes relacionados coa conciliación da vida familiar e laboral.

3. Poderase dispoñer de ata nove días ao ano, como máximo, de permiso para asuntos persoais sen xustificación, atendendo sempre ás necesidades do servizo. Así mesmo, terase dereito ao gozo de dous días adicionais ao

cumprir o sexto trienio, que se incrementará nun día adicional por cada trienio cumprido a partir do oitavo.

4. En todo caso, concederanse os seguintes permisos:

a) Permiso por parto: terá unha duración de dezaseis semanas ininterrompidas. Este permiso ampliarase en dúas semanas máis no suposto de discapacidade da filla ou fillo, e por cada filla ou fillo a partir do segundo, nos supostos de parto múltiple. O permiso distribuirase á opción da funcionaria sempre que seis semanas sexan inmediatamente posteriores ao parto. No caso de falecemento da nai, a outra persoa proxenitora poderá facer uso da totalidade ou, se é o caso, da parte que reste do permiso.

Malia o anterior, e sen prexuízo das seis semanas inmediatas posteriores ao parto de descanso obrigatorio para a nai, no caso de que ambos os proxenitores traballen, a nai, ao iniciarse o período de descanso por maternidade, poderá optar por que a outra persoa proxenitora goce dunha parte determinada e ininterrompida do período de descanso posterior ao parto, ben de forma simultánea ou sucesiva co da nai. A outra persoa proxenitora poderá seguir gozando do permiso de maternidade inicialmente cedido, aínda que no momento previsto para a reincorporación da nai ao traballo esta se atope en situación de incapacidade temporal.

Nos casos de gozo simultáneo de períodos de descanso, a suma destes non poderá exceder as dezaseis semanas ou as que correspondan no caso de discapacidade da filla ou fillo ou de parto múltiple.

Este permiso poderase gozar a xornada completa ou a tempo parcial, cando as necesidades do servizo o permitan, e nos termos que regulamentariamente se determinen.

Nos casos de parto prematuro e naqueles en que, por calquera outra causa, a neonata ou neonato deba permanecer no hospital a continuación do parto, este permiso ampliarase en tantos días como a neonata ou neonato permaneza no hospital, cun máximo de trece semanas adicionais.

Durante o gozo deste permiso poderase participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

b) Permiso por adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple: terá unha duración de dezaseis semanas ininterrompidas. Este permiso ampliarase en dúas semanas máis no suposto de discapacidade da ou do menor adoptado ou acollido e por cada filla ou fillo, a partir da ou do segundo, nos supostos de adopción ou acollemento múltiple.

O cómputo do prazo contarase á elección da persoa funcionaria, a partir da decisión administrativa ou xudicial do acollemento ou a partir da resolución xudicial pola que se constitúa a adopción, sen que un mesmo menor poida dar, en ningún caso, dereito a varios períodos de gozo deste permiso.

No caso de que ambos os proxenitores traballen, o permiso distribuirase á opción dos interesados, que poderán gozalo de forma simultánea ou sucesiva, sempre en períodos ininterrompidos.

Nos casos de gozo simultáneo de períodos de descanso, a suma destes non poderá exceder as dezaseis semanas ou as que correspondan en caso de adopción ou acollemento múltiple e de discapacidade da ou do menor en adopción ou en acollida.

Este permiso poderase gozar a xornada completa ou a tempo parcial, cando as necesidades do servizo o permitan, e nos termos que regulamentariamente se determinen.

Se fose necesario o desprazamento previo das persoas proxenitoras ao país de orixe da ou do menor en adopción ou acollida, nos casos de adopción ou acollemento internacional, terase dereito, ademais, a un permiso de ata tres meses de duración, e durante este período percibiranse exclusivamente as retribucións básicas, podendo gozar delas de forma fraccionada, sempre que non se superen os tres meses.

Con independencia do permiso de ata tres meses previsto no parágrafo anterior e para o suposto previsto no devandito parágrafo, o permiso por adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple, poderase iniciar ata catro semanas antes da resolución xudicial pola que se constitúa a adopción ou a decisión administrativa ou xudicial do acollemento.

Durante o gozo deste permiso poderase participar nos cursos de formación que convoque a Administración.

Os supostos de adopción ou acollemento, tanto preadoptivo como permanente ou simple, previstos neste artigo serán os que así se establezan na normativa aplicable na Comunidade Autónoma de Galicia, e o acollemento simple deberá ter unha duración non inferior a un ano.

c) Permiso por paternidade polo nacemento, acollemento ou adopción dunha filla ou fillo: terá unha duración de vinte e nove días naturais, que gozará o pai funcionario a partir da data de nacemento, da decisión administrativa ou xudicial de acollemento ou da resolución xudicial pola que se constitúa a adopción. No caso de parto, acollemento ou adopción múltiple, o permiso será de trinta e cinco días naturais.

Nos supostos de adopción ou acollemento, se ambas as persoas proxenitoras fosen persoal ao servizo da Administración pública galega, o permiso poderase distribuír á opción da parte interesada, que poderán gozalo de forma simultánea ou sucesiva, sempre en períodos ininterrompidos, respectando en todo caso o prazo de duración.

Este permiso é independente do gozo compartido dos permisos previstos nas letras a) e b).

A nai poderá gozar deste permiso de paternidade a continuación dos permisos previstos nas letras a) e b) nos seguintes supostos:

- Cando o pai falecese antes da utilización íntegra do devandito permiso.

- Se a filiación paterna non estivese determinada.

- Cando as persoas proxenitoras non estivesen casadas nin estivesen unidas de feito en análoga relación de afectividade.

- Cando en resolución xudicial ditada en proceso de nulidade, separación ou divorcio, iniciado antes da utilización do permiso, se lle recoñecese á nai a garda da filla ou do fillo que acaba de nacer.

No suposto de matrimonio de mulleres ou de unións de feito en análoga relación de afectividade, ao ser unha delas a nai biolóxica, a que non o sexa terá dereito ao permiso de paternidade nos termos fixados nesta letra.

Nos casos previstos nas letras a), b) e c), o tempo transcorrido durante o gozo destes permisos computarase como de servizo efectivo para todos os efectos, garantíndose a plenitude de dereitos económicos do persoal funcionario durante todo o período de duración do permiso, e, se é o caso, durante os períodos posteriores ao gozo deste, se, de acordo coa normativa aplicable, o dereito a percibir algún concepto retributivo se determina en función do período de gozo do permiso.

As persoas funcionarias que fixesen uso do permiso por parto ou maternidade, paternidade e adopción ou acollemento terán dereito, así que finalice o período de permiso, a reintegrarse ao seu posto de traballo nos termos e nas condicións que non lles resulten menos favorables ao gozo do permiso, así como a beneficiarse de calquera mellora nas condicións de traballo a que puidesen ter dereito durante a súa ausencia.

d) Permiso por razón de violencia de xénero sobre o persoal funcionario: as faltas de asistencia do persoal funcionario vítima da violencia de xénero, totais ou parciais, terán a consideración de xustificadas polo tempo e nas

condicións en que así o determinen os servizos sociais de atención ou de saúde, segundo proceda.

Así mesmo, o persoal funcionario vítima de violencia de xénero, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terá dereito á redución da xornada coa diminución proporcional da retribución ou á reordenación do tempo de traballo, a través da adaptación do horario, da aplicación do horario flexible ou doutras formas de ordenación do tempo de traballo que lle poida ser aplicable, nos termos que para estes supostos estableza a Administración da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 77º

As persoas funcionarias que exerzan o dereito de folga non terán dereito a percibir nin percibirán as retribucións correspondentes ao tempo que permanezan nesta situación, sen que a dedución de haberes que se efectúe teña, en ningún caso, carácter de sanción disciplinaria nin afecte o réxime respectivo das súas prestacións sociais.

Capítulo VI. Seguridade Social

Artigo 78º

O réxime de Seguridade Social e dereitos pasivos do persoal da Comunidade Autónoma de Galicia regularase pola normativa estatal que lle resulte de aplicación.

Artigo 79º

Faise extensivo ás persoas funcionarias da Comunidade Autónoma de Galicia o réxime disciplinario establecido pola normativa do Estado.

Para tal fin, un regulamento disciplinario regulará o procedemento sancionador, no cal se terán basicamente en conta os principios de eficacia e garantía

20. V CONVENIO COLECTIVO ÚNICO PARA O PERSOAL LABORAL DA XUNTA DE GALICIA (CAPÍTULOS I AO XIII).

V CONVENIO COLECTIVO ÚNICO PARA O PERSOAL LABORAL DA XUNTA DE GALICIA (CAPÍTULOS I AO XIII)

V CONVENIO COLECTIVO ÚNICO DA XUNTA DE GALICIA ¹

Capítulo I. Ámbito do convenio

Artigo 1º.-Ámbito persoal e territorial.

1. Este convenio colectivo establece e regula as normas polas que se rexerán as relacións de carácter xurídico-laboral entre a Xunta de Galicia e o persoal que, suxeito á lexislación laboral, preste os seus servizos baixo a súa dependencia e a dos seus organismos autónomos.

2. Así mesmo, integrárase neste convenio o persoal laboral que con posterioridade á publicación deste pase a depender da Xunta de Galicia ou dos seus organismos autónomos. Para iso terase en conta o disposto no artigo 46.6º e).

3. Quedan expresamente excluídos do ámbito de aplicación deste convenio:

a) Altos cargos contratados/as de acordo co artigo 21 do Estatuto dos traballadores e demais normas concordantes.

b) Todas aquelas persoas físicas vinculadas coa Xunta de Galicia por contrato non laboral de prestación de servizos, sexa de natureza civil ou mercantil.

c) O persoal experto docente de formación ocupacional, de escolas obradoiro e de obradoiros de emprego.

d) Os/as artistas de espectáculos públicos do IGAEM.

Artigo 2º.-Vixencia e denuncia.

Este convenio entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no Diario Oficial de Galicia (DOG). Os efectos económicos terán efectos retroactivos ao 1 de xaneiro de 2008 e serán revisados, se é o caso, anualmente de acordo co disposto na Lei de orzamentos para a Comunidade Autónoma de Galicia.

A vixencia deste convenio rematará o 31 de decembro do ano 2009, prorrogándose automaticamente, a non ser que se produza denuncia

---

¹ D.O. Galicia, 3 novembro 2008, núm. 213

escrita de calquera das partes dentro dos tres últimos meses de vixencia; en tal caso, a comisión negociadora deberá reunirse dentro dos 20 días seguintes á denuncia sinalada anteriormente.

De producirse a denuncia do convenio, este prorrogarase ata a aprobación do que o substitúa.

Capítulo II. Órgano de vixilancia

Artigo 3º.-Comisión paritaria de vixilancia, interpretación e desenvolvemento do convenio. ²

1. Créase unha comisión paritaria de vixilancia, control e interpretación do convenio, que entenderá da aplicación deste. A dita comisión estará composta por un número de representantes, tanto por parte dos/as traballadores/as como da Administración da Xunta de Galicia, equivalente ao número de consellerías existentes máis un. Os/as representantes dos/as traballadores/as serán designados polas organizacións sindicais negociadoras deste convenio, de acordo co artigo 85.3º e) do Estatuto de traballadores A Xunta de Galicia comprométese a facilitar os locais onde terán lugar as reunións de traballo, así como a realizar as tarefas burocráticas.

A comisión reunirse a pedimento dunha das partes no prazo de 15 días e, con carácter extraordinario, cando as circunstancias así o fagan preciso.

A constitución da comisión paritaria realizarase no prazo máximo dun mes, contado desde o día seguinte ao da publicación do convenio no Diario Oficial de Galicia. A relación de membros que a compoñen seralle comunicada por escrito, no prazo de cinco días a partir da súa sinatura, ao secretario ou secretaria da comisión negociadora.

Os acordos tomaranse por unanimidade de entre ambas as dúas representacións e serán recollidos en acta, dándosele a debida publicidade nos taboleiros de anuncios dos centros e dependencias da Xunta de Galicia. Ao mesmo tempo deberán publicarse no DOG, excepto os acordos que afecten a traballadores/as de xeito individual e os que así decida a comisión paritaria.

Os ditos acordos vinculan ambas as dúas partes nos mesmos termos que este convenio e incorporaranse a el como anexo.

Cando existan discrepancias referidas á interpretación xurídica das materias contidas neste acordo, as partes poderán nomear de mutuo

---

² Ap. 1 modificado polo Anexo .A) 1 da Resolución de 5 de agosto 2010
Ap. 2 f) suprimido polo Anexo .B) 2 da Resolución de 5 de agosto 2010

acordo unha persoa mediadora que, unha vez aceptado o cargo, terá a obriga de presentar no prazo de 48 horas o seu ditame.

As partes deberán manifestar o seu posicionamento con respecto ao ditame, por escrito de xeito razoado, no prazo máximo de dez días.

2. Correspóndelle á comisión:

- a) A interpretación da totalidade do articulado ou cláusulas do convenio.
- b) A vixilancia do pactado.
- c) A facultade de conciliación previa naquelas cuestións que lle sexan sometidas de común acordo polas partes.
- d) Asegurar a non-discriminación da muller, controlando a igualdade de trato, os posibles abusos, agresións de orde sexual, laborais, físicas ou psíquicas, tanto por parte dos compañeiros de traballo, como por parte dos superiores.
- e) Ser oída con anterioridade á publicación da oferta de emprego público.
- f) Aprobar ou denegar, se é requirido polo órgano competente das consellerías ou polo Comité Intercentros, as solicitudes sobre reclasificación profesional que impliquen cambio de todo o colectivo dun oficio dunha categoría dun grupo a outro, tal e como figura no anexo II.

Denunciado o convenio, e ata que non se inicien novas negociacións, a comisión paritaria continuará exercendo as súas funcións verbo do contido normativo deste.

A comisión paritaria, a través da Dirección Xeral da Función Pública, poderá solicitar toda clase de información relacionada coas cuestións da súa competencia, información que a Administración facilitará cando o solicite unha das partes.

Os/as representantes do persoal e da Administración na comisión paritaria poderán ser asistidos nas reunións por un asesor/a técnico/a, con voz e sen voto.

3. A comisión paritaria elaborará o seu propio regulamento de funcionamento.

Capítulo III. Estabilidade no emprego e incompatibilidades

Artigo 4º.-Estabilidade no emprego.

De conformidade co principio de estabilidade no emprego, os contratos de traballo abrangidos neste convenio entenderanse pactados por tempo indefinido, coas excepcións legalmente establecidas.

A Xunta de Galicia, con carácter previo, solicitará informe dos delegados de persoal ou comité de empresa respectivo, e se é o caso, do Comité Intercentros, cando se acorde a amortización de prazas vacantes. Tal informe deberá ser emitido no prazo máximo de 12 días.

O rexistro de persoal, mensualmente, facilitaralles ás organizacións sindicais máis representativas, comités de empresas e delegados/as de persoal, razón das altas e baixas que houbese durante o período.

Artigo 5º.-Incompatibilidades.

Ao persoal laboral da Xunta de Galicia aplicaráselle o réxime de incompatibilidades, de acordo coas normas estatais e autonómicas sobre a materia.

En concreto, deberase ter presente o cumprimento da dilixencia exixida no artigo 10 da Lei 53/1984, do 26 de decembro, de incompatibilidades do persoal ao servizo das administracións públicas en relación co artigo 13 do Real decreto 598/1985, do 30 de abril.

A opción dun/dunha traballador/a incurso en incompatibilidade que renunciase ao seu posto na organización da Xunta de Galicia, non se verá limitada polo prazo mínimo de antigüidade que, para efectos de excedencia, exige este convenio colectivo.

A percepción dos complementos retributivos previstos no artigo 26º deste convenio quedará sometida ao réxime de incompatibilidades previsto na Lei 53/1984 e no Real decreto 598/1985.

Capítulo IV. Provisión de vacantes e acceso á condición de persoal laboral

Artigo 6º.-Relación de postos de traballo.

Son postos de traballo reservados ao persoal laboral os que así se determinen nas correspondentes relacións de postos de traballo.

No anexo II do convenio figuran as categorías do persoal laboral que integran cada grupo, así como as categorías análogas ou similares que, se é o caso, se inclúen en cada nova categoría.

Para a elaboración e publicidade das relacións de postos de traballo do persoal laboral terase en conta o disposto no artigo 27 do Decreto

lexislativo 1/2008, do 13 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da Lei da función pública de Galicia (DOG do 13 de xuño).

Artigo 7º.-Provisión de vacantes. ³

1. Os postos de traballo que, segundo a correspondente relación de postos de traballo, deban ser desempeñados por persoal laboral, proveranse polos procedementos regulados neste artigo.

A Administración da Xunta de Galicia facilitará a mobilidade do persoal que desexa ser trasladado a outras administracións. A partir da sinatura deste convenio a Xunta de Galicia procurará asinar acordos recíprocos con outras administracións que permitan reservar dun xeito parcial ata chegar ao límite do 5% total das prazas vacantes do persoal laboral fixo da Xunta para a súa provisión en concursos de traslados por persoal laboral fixo ao servizo doutras administracións públicas. Unha vez que a Xunta de Galicia teña asegurada a reciprocidade, comunicarllo á comisión paritaria.

A comisión paritaria propoñerá á Dirección Xeral da Función Pública a integración do persoal laboral doutras administracións que solicite ser trasladado a esta no grupo e categoría das existentes neste convenio que se considere máis axeitada segundo as funcións que desenvolva na súa administración de orixe e as funcións das categorías do persoal laboral da Xunta de Galicia.

A eficacia desta previsión terá lugar no momento en que se publique no DOG a oportuna modificación da RPT correspondente.

A Administración da Xunta de Galicia facilitará tamén a mobilidade por razón de violencia de xénero ás mulleres vítimas, de conformidade co establecido no artigo 82 do Estatuto básico do empregado público.

2. Provisión definitiva:

a) Concurso de traslados.

a.1.1 A provisión de postos de traballo mediante o sistema de concurso realizarase logo de convocatoria pública para o efecto na cal, entre outros aspectos, se fará constar:

-Vacantes que se ofertan e requisitos para o seu desempeño.

-Fase ou fases de resultas, de ser o caso.

-Baremo de méritos aplicable a cada convocatoria No primeiro concurso de traslados que se convoque despois da entrada en vigor deste convenio,

³ Ap. 2 modificado polo Anexo .C) 3.1 da Resolución do 5 de agosto 2010

respectarase a preferencia dos/as traballadores/as que ocupen provisionalmente un posto de traballo ao abeiro do artigo 7.4 c) e, en segundo lugar, do artigo 7.4 b) do IV Convenio colectivo único.

No primeiro concurso de traslados que se convoque despois da entrada en vigor deste convenio, respectarase a preferencia dos/as traballadores/as que ocupen provisionalmente un posto de traballo ao abeiro do artigo 7. 4 c) e, en segundo lugar, do artigo 7.4 b) do IV convenio colectivo único.

-Requisitos que deben reunir os/as interesados/as para participar no concurso. En todo caso, terán a condición de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia cun mínimo de dous anos desde que os/as interesados/as accedesen á praza que veñan desempeñando con carácter definitivo, agás que esta se provea polo sistema de libre designación. Exceptúase deste requisito o persoal que se atope en excedencia voluntaria por incompatibilidade na categoría desde a que concursa.

-Terán preferencia nas resultas dos concursos de traslados os/as traballadores/as que fagan constar razóns de reunificación familiar na súa solicitude e que o xustifiquen convenientemente. Para tales efectos, enténdese que hai reunificación familiar cando, como consecuencia do concurso, ambos os dous cónxuxes ou parella de feito coincidan nos seus respectivos traballos, na mesma localidade ou en localidade de concello limítrofe ou en distancias non superiores a 30 km. Estas circunstancias cando sexan alegadas pola persoa solicitante terán que xustificarse documentalmente xunto coa súa solicitude.

-Nos concursos posteriores ao do 2010 o persoal laboral poderá concursar a todas as categorías do mesmo grupo sempre que o/a interesado/a posúa a titulación e demais requisitos para poder participar. No concurso que se convocará no ano 2010 esta medida aplicárase na segunda fase de resultas aos laborais do grupo V unha vez que se publique o nomeamento das/dos traballadores/as da oferta de emprego público de 2005, dada a situación extraordinaria de destino provisional deste colectivo. Para estes efectos negociáranse as bases específicas que o posibiliten establecéndose a prelación da antigüidade e méritos en atención á afinidade funcional das categorías a que se concorra vista a proposta presentada polo grupo de traballo técnico.

-Prazo para presentar as instancias.

a.2. A convocatoria dos concursos de traslados será realizada pola persoa titular da consellería competente en materia de función pública.

a.3. Transcorrido o prazo para a presentación de instancias/ou solicitudes, estas serán vinculantes para o/a petionario/a e os destinos adxudicados serán irrenunciabes, agás que se obtivese outro destino mediante

convocatoria pública antes de rematar o prazo da toma de posesión. Así mesmo, e con carácter excepcional poderase renunciar á participación no concurso, antes de rematado o prazo de reclamacións das listas provisionais, sempre que exista causa de forza maior debidamente acreditada que, en todo caso, será libremente apreciada pola comisión de valoración.

a.4. Para a resolución das convocatorias de concursos de traslados a persoa titular da consellería competente en materia de función pública nomeará unha ou varias, segundo os casos, comisións de valoración, que terán a seguinte composición:

-Un/unha presidente/a, que será a persoa titular da Dirección Xeral da Función Pública ou persoa en quen delegue.

-Un/unha secretario/a, con voz e sen voto.

-Un máximo de cinco vogais.

Estas comisións terán a categoría primeira das previstas no Decreto 144/2001, do 7 de xuño, ou norma que o substitúa.

a.5. A resolución dos concursos, igual que as súas convocatorias, será publicada no Diario Oficial de Galicia pola consellería competente en materia de función pública ou órgano en que aquela delegue.

a.6. Os traslados derivados da participación nun concurso terán en todo caso carácter voluntario e, en consecuencia, non xerarán dereito á percepción de indemnización ningunha.

a.7. O persoal laboral que ocupe postos de traballo obtidos por concurso poderá ser removido deles por desaparición do posto como consecuencia dunha modificación da relación de postos de traballo correspondente, ou por falta de capacidade para o seu desempeño manifestada por rendemento insuficiente que non comporte inhibición. Neste caso, a remoción efectuarase logo dun expediente contradictorio mediante resolución motivada da Dirección Xeral da Función Pública, contando co informe previo do Comité Intercentros.

O persoal afectado pola remoción como consecuencia da desaparición do posto derivada dunha modificación da relación de postos de traballo correspondente quedará á disposición do/a secretario/a xeral ou órgano competente en materia de persoal da consellería respectiva, quen lle atribuirá o desempeño provisional dun posto correspondente á súa categoría profesional na mesma localidade do posto do que é removido. Se isto non é posible, a comisión paritaria propondrá que sexa destinado a un posto de traballo correspondente á súa categoría profesional na localidade

máis próxima á do posto de que foi removido. Aos postos e ao persoal daráselle o tratamento regulado no punto b.2 deste artigo, tendo preferencia para cubrir as vacantes correspondentes á súa categoría profesional que se inclúan no primeiro concurso de traslados. No suposto de que houber varias peticións para un mesmo destino, a súa adxudicación realizarase de acordo coa seguinte orde de prelación:

1. Antigüidade laboral do/a petionario/a.
2. Número de fillos/as ou conviventes ata o segundo grao de parentesco.
3. Que o cónxuxe ou parella de feito fose trasladado con carácter forzoso a un posto de traballo que implicase cambio de domicilio.

a.8. Unha vez resolto o concurso previsto para o ano 2010 coa finalidade de facer efectivos os concursos anuais do persoal laboral, implantarase un concurso de traslados permanentemente aberto, que terá como mínimo unha periodicidade semestral. As vacantes ofertaranse a medida que se vaian producindo, e a elas poderán concorrer todos aqueles laborais fixos da Xunta de Galicia, que pertencen ao mesmo grupo e posúan a titulación e demais requisitos indispensables para o desempeño do posto de traballo. Para a efectividade deste concurso tanto a oferta de prazas como a solicitude de participación nel efectuaranse por medios telemáticos e non haberá fase de resultas. No baremo establecerase a prelación da antigüidade e méritos en atención á afinidade funcional das categorías. A implantación desta modalidade de concurso iniciárase polo grupo ou grupos que determine pola Dirección Xeral da Función Pública, vista a proposta presentada polo grupo de traballo técnico e negociada no órgano competente.

b) Libre designación.

Só poderán cubrirse polo sistema de libre designación con convocatoria pública entre persoal laboral os postos de traballo de directores/as e subdirectores/as de centros e responsables de área, os postos do persoal destinado na residencia oficial do presidente da Xunta de Galicia, así como aqueles outros de carácter directivo ou de especial responsabilidade para os que, excepcionalmente, así se determine nas relacións de postos de traballo cos mesmos criterios que se segue para este tipo de postos no ámbito da función pública de Galicia.

b.1. A convocatoria de libre designación, que fará a consellería respectiva a que pertence o posto ou postos convocados e se publicará no Diario Oficial de Galicia, conterá, entre outros extremos:

-Os postos convocados e os requisitos requiridos para o seu desempeño.

-O prazo para a presentación de instancias.

-Requisitos que deben reunir os/as interesados/as na convocatoria. En todo caso, terán a consideración de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia.

b.2. O persoal que sexa destinado a un posto de libre designación poderá ser removido del con carácter discrecional. Neste caso, quedará á disposición da persoa titular da secretaría xeral da consellería respectiva, quen lle encomendará, con carácter provisional, o desempeño dun posto correspondente á súa categoría profesional. Se isto non é posible, a comisión paritaria propondrá que sexa destinado a un posto de traballo correspondente á súa categoría profesional na súa localidade ou na máis próxima á do posto de que foi removido. Os postos así cubertos deberán incluírse no seguinte concurso de traslados e os/as que se atopen nesta situación están obrigados a participar no devandito concurso e a solicitar todos os postos que, correspondendo á súa categoría, se convoquen.

3. Prazo posesorio.

Resoltas as convocatorias de concurso ou libre designación, as consellerías procederán, no prazo de tres días, a cesar os/as adxudicatarios/as dos postos convocados, os/as cales disporán, para tomaren posesión, dun prazo de tres días, se o destino do novo posto radica na mesma localidade da residencia habitual do concursante ou dun mes se radica en localidade distinta e supón un cambio efectivo de residencia debidamente xustificada do traballador/a. Se na data de cesamento ou de inicio do cómputo do prazo posesorio o persoal está gozando dun período de licenza, vacacións ou permiso, o cómputo destes comezará ao día seguinte da reincorporación ao posto de traballo.

O prazo posesorio considerarase, para todos os efectos, como de servizo activo.

4. Adxudicación de posto a traballadores/as declarados/as en situación de incapacidade permanente total.

Cando un/unha traballador/a sexa declarado/a polo órgano competente en situación de incapacidade permanente total, poderá adxudicárselle un posto compatible coa súa nova situación e respecto do cal o/a interesado/a cumpra cos requisitos fixados na correspondente relación de postos de traballo. Para estes efectos, entenderase que cumpre os requisitos cando posúa a titulación académica requirida para o acceso á categoría, do mesmo ou inferiores grupos ao da súa, á cal estea reservada o posto de traballo.

Para poder facer efectiva esta modalidade será precisa a concorrencia dos seguintes extremos:

-Instancia dirixida á Dirección Xeral da Función Pública en que se solicite a adxudicación dun posto compatible coa súa situación de incapacidade permanente total.

-Certificado, do organismo competente, de que o/a interesado/a se atopa en situación de incapacidade permanente total.

-Informe de compatibilidade emitido polo equipo de valoración de incapacidades.

-Informe favorable da comisión paritaria.

-Autorización da Dirección Xeral da Función Pública.

Procurarase que a vacante sexa do mesmo centro ou, se é o caso, na mesma localidade, onde o traballador/a presta os seus servizos. No caso de non haber vacante pura, ocuparase a última ocupada por un/ha interino/a no seu centro ou localidade de traballo e, no caso de empate, a vacante ocupada polo/a interino/a con menor antigüidade na Xunta de Galicia nos anteriores.

Se non existe ningún posto adecuado dentro da categoría a que pertence o/a afectado/a, poderá ser adscrito/a, polo procedemento anteriormente exposto, a outro dunha categoría integrada no mesmo grupo ou en grupo inferior, sempre e cando reúna os requisitos exixidos.

Os postos cubertos polo procedemento derivado da situación de incapacidade permanente total terán, en todo caso, natureza de cobertura definitiva.

5. Provisión temporal ou provisional.

Os postos de traballo reservados ao persoal laboral da Xunta de Galicia poderán proveirse, con carácter temporal ou provisional, con persoal laboral fixo nos seguintes supostos:

a) Adscrición temporal.

Os postos de traballo vacantes, cando a súa provisión se considere urxente e inaprazable, poderán ser provistos mediante esta figura sempre que concorran as seguintes circunstancias:

-Informe vinculante da consellería de destino do/a traballador/a cando o posto que se provexa por este sistema dependa doutra consellería.

-O/a traballador/a deberá pertencer á mesma categoría e reunir os requisitos que, para o desempeño do posto de traballo, exixa a correspondente relación de postos de traballo.

-No caso de existiren varias persoas solicitantes nas mesmas circunstancias, adxudicarase atendendo preferentemente á antigüidade nas administracións públicas.

-A adscrición terá unha duración máxima dun ano prorrogable por outro se persisten as circunstancias que a motivaron.

-A adscrición temporal terá, en todo caso, carácter voluntario para o/a traballador/a.

-Será competente para autorizar a adscrición a Dirección Xeral da Función Pública. Da autorización darase traslado inmediato ao Comité Intercentros, especificando as causas que a motivaron.

-Esta adscrición temporal poderá ser solicitada en calquera momento antes do informe da consellería.

b) Contratación de persoal laboral temporal.

b.1. Os postos de traballo vacantes que non se provexan polos sistemas regulados no punto 4 deste artigo e se considere necesaria a súa provisión poderán cubrirse mediante a contratación de persoal laboral temporal.

Para a contratación deste persoal laboral non poderá acudirse ás empresas de traballo temporal.

Para iso seguirase o seguinte procedemento:

1. Chamarase, segundo a categoría de que se trate, a primeira persoa aspirante da lista elaborada ao abeiro do Decreto 37/2006, do 2 de marzo, ou do sistema de contratación temporal vixente en cada momento.

2. De non existiren listas elaboradas para o efecto, solicitarase da oficina pública do Servizo Público de Emprego, de xeito xenérico, un mínimo de tres traballadores/as en situación de desemprego, por cada unha das vacantes que se pretenda cubrir. Así mesmo, no taboleiro de anuncios da consellería ou centro de que se trate, daráselle publicidade á citada petición, na cal deberá constar o número de prazas, os requisitos que hai que cumprir e o prazo de presentación de instancias, co fin de que os/as interesados/as nas vacantes ofertadas poidan participar no proceso selectivo que se realice para o efecto. A composición do órgano de selección será a regulada no artigo 11º. O tribunal, unha vez constituído,

aprobará as bases da convocatoria que rexerá o proceso de que se trate. Na selección aplicarase o baremo que figura como anexo III deste convenio.

As vacantes provistas polos procedementos fixados na alínea a) anterior incluíranse, necesariamente, no primeiro concurso de traslados que se convoque.

b.2. Nos supostos en que haxa que acudir á modalidade contractual de acumulación de tarefas, o contrato poderase formalizar por un período de ata nove meses dentro dun período de doce, estes traballadores terán os mesmos dereitos económicos e laborais que os/as demais traballadores/as do mesmo centro de traballo.

Artigo 8º.-Acceso á condición de laboral fixo. ⁴

1. O acceso ás distintas categorías de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia realizarase, logo de convocatoria pública realizada para o efecto, mediante concurso-oposición.

2. O concurso-oposición consistirá na superación das probas correspondentes así como na posesión previa, debidamente valorada, de determinadas condicións de formación, méritos ou niveis de experiencia. En todo caso, será necesario, para superar o proceso selectivo, superar a fase de oposición.

3. O órgano competente para convocar as probas de acceso será a consellería competente en materia de función pública; as bases das convocatorias negociaranse no órgano competente oída/as a/s proposta/s do grupo de traballo técnico.

Artigo 9º.-Quenda de promoción interna e cambio de categoría.

1. Nas convocatorias de acceso reservarase un mínimo do 50% das vacantes ofertadas para cubrir pola quenda de promoción interna. A Administración adoptará as medidas necesarias para promover a composición equilibrada entre sexos no persoal laboral.

2. Para participar nesta quenda os/as interesados/as deberán reunir os seguintes requisitos:

-Posuír, polo menos, dous anos de antigüidade como persoal laboral fixo da Xunta de Galicia na categoría desde a que se accede, no caso de persoal fixo discontinuo os períodos de suspensión do contrato contarase como antigüidade para estes efectos.

---

⁴ Ap. 3 modificado polo Anexo .C) 3.2 da Resolución do 5 de agosto 2010

-Os demais que, con carácter xeral, se fixen na correspondente convocatoria.

3. As persoas aspirantes da quenda de promoción interna terán convocatorias distintas e separadas e serán eximidos dalgunhas das probas previstas para a quenda libre.

4. As vacantes non cubertas por esta quenda acumularanse á quenda de acceso libre.

Artigo 10º.-Convocatorias.

1. Será competente para realizar as convocatorias de acceso á condición de laboral fixo o conselleiro/a competente en materia de función pública.

2. Nas convocatorias incluíranse, en todo caso, os seguintes extremos:

-Número de vacantes ofertadas por categorías e requisitos que, para participaren no proceso selectivo correspondente a cada categoría, deben reunir as persoas aspirantes.

-Número de vacantes que, do total ofertado, se reservan para a quenda de promoción interna.

-Sistema de selección, forma de desenvolvemento das probas e valoración destas.

-Baremo de méritos aplicable.

-Prazo para a presentación de instancias.

Nas convocatorias públicas para persoal de novo ingreso garantirase unha reserva do 7% dos postos ofertados nas ditas convocatorias, para as persoas cuxo grao de minusvalidez sexa do 33% ou superior, e acrediten a compatibilidade co desempeño das tarefas e funcións correspondentes, segundo se determine regulamentariamente.

Artigo 11º.-Tribunais de selección. ⁵

1. Os órganos de selección serán colexiados e a súa composición deberá axustarse aos principios de imparcialidade e profesionalidade dos seus membros e paridade entre mulleres e homes. Os tribunais de selección estarán formados por un número non superior a sete membros. Para formar parte dos tribunais será necesario posuír unha titulación académica de igual ou superior nivel á solicitada como requisito ás persoas aspirantes. O persoal de elección ou de designación política, os/as funcionarios/as

⁵ Ap. 1 párr. 2º modificado polo Anexo .C) 3.3 da Resolución do 5 de agosto 2010

interinos/as, os/as laborais temporais e o persoal eventual non poderán formar parte dos órganos de selección. A pertenza aos órganos de selección será sempre a título individual, non se poderá ter esta en representación ou por conta de ninguén.

A Xunta de Galicia acordará coas organizacións sindicais, dentro do respecto á legalidade vixente, as formas de colaboración que no marco do convenio colectivo fixen a actuación das organizacións sindicais no desenvolvemento dos procesos selectivos.

2. Tódolos membros do tribunal actuarán con voz e voto.

3. O tribunal non poderá declarar que superou o proceso selectivo un número superior de aspirantes ao de prazas ofertadas.

4. Os membros dos tribunais deberán absterse de formar parte deles cando concorran as circunstancias previstas no artigo 28 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común e notificaranllo ao órgano convocante. As persoas aspirantes poderán recusalos de acordo co artigo 29 da mencionada lei.

5. Os tribunais poderán dispoñer a incorporación aos seus traballos de asesores/as especialistas para todas ou algunhas das probas. Os ditos asesores/as limitaranse ao exercicio das súas especialidades técnicas, con base exclusivamente nas cales colaborarán co órgano de selección.

Artigo 12º.-Resolución.

1. Concluído o proceso selectivo, o tribunal remitiralle ao órgano convocante a proposta de aspirantes que o superaron para proceder ao seu nomeamento.

De existir máis dun tribunal, será o designado como nº 1 o encargado de recibir as propostas de aprobados dos demais, elaborar a proposta conxunta de aspirantes que superaron o proceso selectivo e elevala ao órgano convocante para o seu nomeamento.

2. Recibida a proposta remitida polo tribunal, o órgano convocante elevará a definitiva a proposta e publicaraa no DOG.

a) As persoas aspirantes incluídas na proposta publicada no DOG disporán dun prazo de 20 días para presentaren, na Dirección Xeral da Función Pública, a documentación acreditativa de cumpriren os requisitos exixidos na convocatoria.

b) Os/as que dentro do prazo indicado, salvo os casos de forza maior apreciada pola Dirección Xeral da Función Pública, non presenten a

documentación acreditativa de cumpriren os requisitos exixidos na correspondente convocatoria, non poderán ser nomeados persoal laboral fixo da Xunta de Galicia e quedarán anuladas todas as súas actuacións, sen prexuízo da responsabilidade en que poderían incorrer por falsidade na súa instancia.

c) Na resolución pola que se publique a proposta definitiva poderán incluírse os postos vacantes que se lles oferten ás persoas aspirantes que superaron o proceso selectivo, con indicación dos requisitos necesarios para o seu desempeño.

d) Rematado o prazo, o órgano convocante resolverá o seu nomeamento como persoal laboral da Xunta de Galicia na categoría que corresponda. Esta resolución publicarase no DOG.

Así mesmo, de utilizarse a previsión a que se refire o punto 2º.3 deste artigo, na resolución de nomeamento incluírse o destino adxudicado a cada aspirante. Esta adxudicación farase tendo en conta os seguintes extremos:

-Terán preferencia para a adxudicación de destinos as persoas aspirantes provenientes da quenda de promoción interna e, dentro destes, a preferencia virá dada pola orde de prelación resultante do proceso selectivo.

-Adxudicado destino ás persoas aspirantes da quenda de promoción interna, adxudicaráselles aos da quenda libre segundo a orde de prelación destes.

e) Os postos de traballo adxudicados, cos requisitos e as condicións que se regulan neste capítulo, ao persoal de novo ingreso e ao que superase procesos selectivos pola quenda de promoción interna, terán natureza de destino definitivo, todo isto de acordo co disposto no artigo 7º.2 deste convenio.

Artigo 13º.-Toma de posesión.

1. Concluído o procedemento regulado nos artigos anteriores o persoal nomeado laboral fixo da Xunta de Galicia e adxudicatario dos seus respectivos postos de traballo disporá do prazo dun mes para tomar posesión do seu destino.

2. Os modelos de contrato axustaranse á lexislación vixente.

3. A este persoal, rematado o período de proba, expediráselle un documento acreditativo da súa condición de laboral da Xunta de Galicia.

Artigo 14º.-Período de proba.

O período de proba será o seguinte:

- a) Para as categorías incluídas nos grupos I e II, tres meses.
- b) Para as categorías incluídas no grupo III, dous meses.
- c) Para as categorías incluídas nos grupos IV e V, un mes.

Durante o período de proba o/a traballador/a terá os mesmos dereitos e obrigas que o persoal fixo do cadro de persoal da súa mesma categoría profesional, agás os derivados da resolución de relación laboral, que se poderá producir por petición de calquera das partes durante o seu transcurso. As situacións de IT interrompen o período de proba.

En caso de que non se supere o período de proba, a Administración notificarallo ó/a traballador/a por escrito motivado, dando coñecemento ao comité de empresa ou aos/as delegados/as de persoal. A rescisión durante este período non dará dereito a indemnización ningunha.

Capítulo V. Organización e dirección do traballo

Artigo 15º.-Traballos de superior e inferior categoría.

Ademais do establecido no artigo 39 do Estatuto dos traballadores, teranse en conta os seguintes principios:

1. A realización de traballos de categoría superior ou inferior responderá a necesidades excepcionais e perentorias e durará o tempo mínimo imprescindible. En todo caso, terán preferencia os/as traballadores/as do centro, aos cales lles terán en conta os requisitos establecidos no convenio para a promoción interna e os ascensos.

A ser posible, comunicaráselle ao/a traballador/a, por escrito, con 48 horas de antelación e, en todo caso, con anterioridade ao inicio do cambio de posto de traballo. Ofreceráselle ao persoal do centro, coa requirida publicidade e adxudicándoa pola antigüidade na Xunta de Galicia entre as persoas solicitantes.

2. A ocupación dun posto de traballo en réxime de desempeño de funcións de categoría superior non poderá exceder de seis meses consecutivos ou dez alternos. Transcorrido o período citado, e persistindo as mesmas circunstancias, o desempeño das funcións realizarase por rotación semestral, no suposto de existir máis dun/dunha traballador/a que reúna os requisitos e a capacidade necesarios da categoría que se vai cubrir, sempre que se desenvolvan as funcións adecuadamente. O límite de seis meses

consecutivos ou dez alternos non será aplicable cando non sexa posible a rotación por non existiren no centro de traballo outros/as traballadores/as que reúnan as condicións necesarias de acordo co disposto neste punto.

A praza deixada vacante por estes/as traballadores/as ou polos/as seus/súas substitutos/as cubrirase por contratación temporal, de acordo co establecido no artigo 7º deste convenio.

Non poderán asignarse funcións de categoría superior en praza vacante cando exista unha solicitude de reincorporación dun/dunha excedente desa categoría superior.

3. A realización de funcións de categoría superior requirirá autorización expresa da Dirección Xeral da Función Pública. Se a urxencia na cobertura da vacante non permite a autorización previa, requirirase que, no prazo de quince días, a Dirección Xeral da Función Pública ratifique o citado desempeño.

Da autorización ou ratificación daráselle conta ao Comité Intercentros.

4. Os postos de traballo cubertos polo procedemento regulado neste artigo incluíranse, necesariamente, no primeiro concurso de traslados que se convoque, agás que a praza se atope reservada ao seu titular.

5. O simple desempeño dunha categoría superior non consolidará o salario nin a categoría superior nin terá a consideración de mérito para o acceso pola quenda de promoción interna. O único procedemento válido para consolidar unha categoría superior é o de superar o correspondente proceso selectivo nos termos regulados no capítulo IV deste convenio.

6. O/a traballador/a só poderá realizar traballos da categoría inmediatamente inferior á súa durante un só período non superior a trinta días consecutivos, sen prexuízo do establecido no número 2º do artigo 39 do Estatuto dos traballadores.

7. Ao persoal que realice traballos de inferior ou superior categoría respectaráselle as condicións máis favorables e beneficiosas, tanto salariais como laborais, sen que en ningún caso se lles diminúan as súas percepcións económicas.

Transcorrido o período citado, o/a traballador/a non poderá volver ocupar un posto de categoría inferior ata que transcorra un ano.

As consellerías afectadas comunicaranlles aos comités de empresa ou, se é o caso, delegados de persoal todas as modificacións que se produzan, recollidas en cada un dos números anteriores.

Artigo 16º.-Organización do traballo.

Conforme a lexislación vixente, a organización do traballo é facultade da Xunta de Galicia e a súa aplicación práctica correspóndelles ás persoas titulares das distintas unidades orgánicas dos ámbitos administrativos afectados por este convenio, sen prexuízo dos dereitos e facultades de audiencia e información recoñecidos ao persoal nos artigos 40, 41, 64.1º do Estatuto dos traballadores, así como o lexislado nesta materia na Lei orgánica de liberdade sindical (LOLS).

As persoas titulares das unidades administrativas reuniranse co persoal adscrito á dita unidade, que poderá ir acompañado da súa representación sindical se así o solicita, cunha periodicidade que se determinará en cada caso coa representación do persoal do centro de traballo respectivo; todo iso para efectos de información sobre os plans de traballo e recibir suxestións verbo dos ditos plans e da maneira de asignar os traballos.

O incumprimento desta norma terá que poñerse en coñecemento dos/as representantes do persoal nos centros, co fin de que estuden as posibles responsabilidades e eleven o informe correspondente á dirección do centro para que tome as medidas oportunas. O dito informe trasladarase á comisión paritaria.

Serán dereitos e obrigas dos/as representantes do persoal:

-Participar, nos termos pactados, nos órganos paritarios, no estudo e proposta das condicións de traballo nas distintas unidades administrativas.

-Trasladar as suxestións que, en tal sentido, lles comuniquen os seus representados/as.

Artigo 17º.-Permutas.

Poderanse conceder permutas ou rotacións de posto de traballo entre dous ou máis traballadores/as, persoal fixo, cando concorran as seguintes circunstancias:

-Que contén con máis dun ano de servizos continuados na Administración.

-Que teñan idénticas categorías laborais.

-Que lles falten aos/ás traballadores/as máis de cinco anos para a xubilación.

-Que se emita informe previo favorable das xefaturas respectivas e do comité de empresa ou Comité Intercentros cando afecte a máis dun comité de empresa.

No prazo de dous anos a partir da concesión dunha permuta ou rotación, non se lle poderá autorizar outra a calquera dos/as interesados/as.

A concesión da permuta ou rotación non dará dereito ao aboamento de gastos nin de indemnizacións de ningunha clase.

A Xunta de Galicia levará a cabo as xestións precisas para que este tipo de permuta ou rotación se poida realizar con persoal laboral doutras comunidades autónomas. Estas permutas, no caso de se levaren a cabo, comunicaránselle ao Comité Intercentros.

Capítulo VI. Xornada, horario de traballo, descanso e vacacións

Artigo 18º.-Xornada de traballo.

1. Como regra xeral, a xornada de presenza e traballo efectivo será de 37 horas e 30 minutos semanais, de luns a venres, en todos os centros de traballo da Xunta de Galicia, de forma continuada en termos xerais en quendas de mañá, tarde ou noite, agás naqueles centros en que, pola natureza das súas funcións, se faga necesaria a xornada partida; a xornada máxima anual será de 1.665 horas. Non terán natureza de horas extraordinarias aquelas que, excedendo das 37.30 horas semanais, non superen as 1.665 horas anuais.

2. A dirección de cada centro, logo de autorización da consellería da que depende, e os/as representantes dos/as traballadores/as poderán negociar un horario ou unha xornada distinta á expresada no punto anterior cando, polas súas peculiaridades específicas, así se considere necesario, respectándose, en todo caso, a capacidade organizadora que lle corresponde á Xunta de Galicia.

A xornada de traballo habitual para aqueles colectivos de traballadores/as que prestan os seus servizos en quendas mañá-tarde-noite, nos centros de atención continuada, será de 7 horas de mañá, 7 horas de tarde e 10 horas de noite.

3. Para os/as traballadores/as que desenvolvan a súa actividade en centros ou lugares de traballo non fixos ou itinerantes o cómputo da xornada normal de traballo comezará a partir do lugar de reunión establecido, ou centro de control, de acordo co que dispoña a consellería correspondente, tanto na entrada coma na saída do traballo, todo isto coas excepcións previstas neste convenio.

4. Todos/as os/as traballadores/as con xornada continuada afectados por este convenio terán dereito a unha pausa retribuída de 30 minutos durante a xornada de traballo, ou de 15 minutos, de realizaren a xornada partida.

5. Respetarase o dereito adquirido legalmente determinado dos/as traballadores/as que teñan un horario e/ou unha xornada semanal laboral inferior á fixada neste artigo, todo iso sen prexuízo do disposto no punto 2 deste artigo.
6. Naqueles centros de traballo que teñan quendas, negociarase o cadro destas coa representación do persoal co fin de que as rotacións sexan equilibradas entre o persoal.
7. Cando remate unha quenda de noite entenderase que o cesamento se produce, de ser o caso, o día natural da prestación efectiva do servizo.
8. Os cambios voluntarios de quendas entre traballadores deberán ter o informe favorable da dirección do centro.
9. No prazo dun mes desde a entrada en vigor deste convenio constituirase unha comisión técnica integrada por sete membros da administración e un numero igual de membros polos asinantes deste convenio, para que no prazo de tres meses, da súa constitución, presente unha proposta de principios comúns para harmonizar as carteleiras dos distintos centros de traballo da Xunta de Galicia, que ademais acordará a determinación dos días hábiles en permisos e licenzas e o estudo dos sistemas de quendas na Xunta de Galicia.

Artigo 19º.-Descanso e festivos.

1. Descanso semanal: os/as traballadores/as terán dereito a un descanso mínimo semanal de dous días ininterrompidos que, como regra xeral, abranguerá o sábado e o domingo. Naqueles centros en que sexa necesaria a prestación de servizos nos sábados e/ou domingos poderanse establecer as previsións necesarias para que os/as traballadores/as gocen do descanso semanal anticipadamente.

O goce do descanso semanal é obrigatorio e non acumulable, agás naqueles casos en que, a pedimento do/a traballador/a e por causa xustificada, se autorice a súa acumulación. A valoración destas situacións farase conxuntamente entre a dirección e o comité de empresa ou os/as delegados/as de persoal, sendo tamén informadas as seccións sindicais.

Dadas as especiais peculiaridades dalgúns centros respectarase a capacidade organizadora da consellería de que dependan, garantindo, se é necesario, a presenza e a dotación de persoal que permita o normal funcionamento dos centros durante a xornada do sábado.

2. Domingos: un domingo inhabilita, como mínimo, a traballar o domingo seguinte.

3. Festivos: un festivo inhabilita a traballar o festivo seguinte. Poñeranse os mecanismos necesarios para que os traballadores alternen os festivos traballados cada ano natural, en relación aos festivos traballados o ano anterior. O segundo inciso deste punto terá efectividade a partir do 1 de xaneiro de 2009.

4. Os/as traballadores/as librarán como mínimo a metade dos domingos e a metade dos festivos en cómputo anual.

5. Para os servizos que haxa que prestar necesariamente en domingos e festivos establecerase un descanso adicional do 75 por 100 do tempo de prestación, agás os especificamente contratados para a fin de semana, aos que se lles compensará economicamente a maiores co 75% do salario bruto/día, por cada día traballado que sexa domingo ou festivo.

6. Todo o persoal laboral vinculado a este convenio gozará como descanso os días 24 e 31 de decembro. Se por necesidades do servizo non se puidesen gozar eses días, facilitarase un descanso equivalente no mes de xaneiro seguinte, cunha compensación adicional igual á que teñen os domingos e festivos.

7. Independentemente da xornada máxima anual, garantirase o goce do descanso adicional do tempo de prestación en domingos e festivos.

Artigo 20º.-Vacacións.

1. Todo o persoal laboral acollido a este convenio cun ano mínimo de servizos terá dereito a unhas vacacións retribuídas de duración igual á do mes natural en que se gocen. De non levar un ano de servizos, gozaranse as vacacións en proporción aos días traballados, que se calculará de acordo coa seguinte fórmula:

$$\frac{\text{Nº días traballados} \times 30}{360} = \text{días de vacacións}$$

As vacacións anuais gozaranse preferentemente no período abranguido entre o 1 de xullo e o 30 de setembro. Os/as traballadores/as poderán solicitar o fraccionamento das vacacións en dous períodos, comezando sempre nos días 1 ou 16 de cada mes, como norma xeral e rematando o 15 ou no último día do mes respectivamente. Cando a conveniencia do servizo aconselle o peche do centro, o goce das vacacións axustarase a ese período.

A distribución dos períodos de vacacións farase por acordo entre a dirección do centro e a representación do persoal e deberá terse en conta a natureza específica dos centros e o seu correcto funcionamento.

Poderase conceder, condicionado ás necesidades de servizo, o goce das vacacións en períodos mínimos dunha semana. Os ditos períodos comezarán necesariamente o luns de cada semana. Neste caso, o período acumulado non poderá superar os 30 días laborables.

O calendario de vacacións ultimarase en cada centro antes do 30 de abril de cada ano, debéndose efectuar as solicitudes antes do último día do mes de marzo, con previa articulación das preferencias do seu goce, agás naqueles casos en que se pretenda gozar as vacacións antes do 1 de xullo, facéndose entón a petición con antelación de dous meses. En todo caso, teranse en conta as preferencias que as mulleres xestantes e as persoas con responsabilidades familiares teñen consonte o establecido no artigo 43 da Lei 7/2004, do 16 de xullo, galega de igualdade de mulleres e homes.

Cando por necesidades do servizo o persoal teña que gozar obrigatoriamente as súas vacacións fóra do período establecido, as vacacións serán de 30 días laborables.

En todas as situacións de IT ou permiso de maternidade ou paternidade que coincidan coas datas en que deberán gozarse as vacacións, o goce pospoñerase ás datas posteriores á situación de alta agás que o período de baixa se iniciase con posterioridade ao principio do goce das vacacións e que este non se estenda máis alá do trinta e un de decembro do ano en curso. Se a situación de baixa se produce mentres está gozando das súas vacacións, o/a traballador/a non verá interrompido o período de goce das súas vacacións agás que a baixa por enfermidade ou accidente iguale ou supere o 50% do período vacacional xa iniciado, neste caso suspenderase o período vacacional ata a situación de alta, sempre que a baixa non se estenda mais alá do 31 de decembro do ano en curso. No caso de permiso maternal durante o goce das vacacións, suspenderanse estas, e reiniciaranse unha vez que se produza a alta (sempre que teña lugar no mesmo ano).

En todos aqueles centros que presenten unhas características específicas, no suposto de ausencia masiva de asistidos/as ou de que non se realicen actividades en calquera época do ano nas instalacións do centro, manteranse unicamente os servizos mínimos indispensables para a atención dos asistidos que permanezan neles e para o mantemento e reposición das instalacións dos centros, quedando libre de servizo o resto do persoal. A prestación dos ditos servizos mínimos distribuirase proporcionalmente entre os/as traballadores/as afectados.

As vacacións do persoal docente afectado por este convenio colectivo serán as establecidas pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria para o persoal docente dependente dela. Aqueloutras consellerías que, tendo persoal docente, necesiten establecer outras vacacións ou horario distinto do ordinario, negociarano coa representación

dos/as traballadores/as, salvo o persoal que, en tal sentido, xa o teña recoñecido legal ou convencionalmente.

Así mesmo, terán dereito a un día hábil adicional ao cumprir quince anos de servizo e engadirase un día hábil ao cumprir os vinte, vinte e cinco e trinta anos de servizo, respectivamente, ata un máximo de catro. Non se considerarán como días hábiles os sábados, sen prexuízo das adaptacións que se establezan para os horarios especiais.

Este dereito farase efectivo a partir do ano natural seguinte ao do cumprimento dos anos de servizo sinalados no parágrafo anterior.

2. Modalidade por días hábiles: o persoal laboral que escolla a modalidade de 22 días hábiles para gozar das súas vacacións, poderá facelo en períodos mínimos de cinco días hábiles consecutivos que poderán comezar calquera día da semana.

A existencia no dito período dun día inhábil intercalado non impide o seu goce.

Como regra xeral considéranse inhábiles os sábados, domingos e festivos. Agás para os/as traballadores/as a quendas, para os que só se consideran inhábiles:

- Os días de descanso semanal obrigatorio e os festivos que o/a traballador/a teña asignados nas carteleiras ou cuadrantes pendentes de gozar e os festivos que coincidan co período vacacional solicitado.

- Os días de descanso adicional por domingos ou festivos traballados antes de iniciar o período vacacional, que teñan asignados nas carteleiras ou cuadrantes durante o período vacacional.

Tal e como xa se establece nos parágrafos terceiro, cuarto e sexto do punto primeiro deste artigo o calendario de vacacións e a distribución dos períodos de vacacións realizarase tendo en conta a natureza específica dos centros e o seu correcto funcionamento así como as necesidades do servizo no senso de garantir en cada período vacacional unha mínima presenza de efectivos por departamento.

Cando a conveniencia do servizo aconselle o peche do centro, o goce das vacacións axustaranse a ese período. Se o período de peche é inferior a 22 días hábiles, outorgaranse ao/á traballador/a os días pertinentes ata cumprir os mesmos.

Capítulo VII. Licenzas e excedencias

Artigo 21º.-Licenzas e permisos con soldo. ⁶

Coa finalidade de establecer un único réxime nesta materia para todos os/as empregados/as públicos da Xunta de Galicia, esténdese ao persoal laboral vinculado por este convenio, logo de aviso e posterior xustificación (agás os asuntos propios), o réxime de permisos e licenzas vixente para o persoal funcionario derivado da regulación establecida na Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público, no Decreto legislativo 1/2008, do 13 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da Lei da función pública de Galicia e na Lei 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes, modificada pola Lei 2/2007, do 28 de marzo, do traballo en igualdade das mulleres en Galicia, segundo o anexo IV.

Non obstante, respecto ao permiso para asuntos persoais establécense as seguintes particularidades:

-O persoal laboral poderá gozalos ata o 15 de xaneiro do seguinte ano natural.

-O persoal laboral poderá acumulalos ao período de vacacións.

- Negociarase no órgano competente a extensión ao persoal laboral das licenzas e permisos que en normativas posteriores a este convenio se puidesen establecer para o persoal funcionario, oído o grupo de traballo técnico.

Artigo 21 bis. ⁷

a) Se a hospitalización ou intervención cirúrxica sen hospitalización ten cabida no concepto de accidente ou enfermidade grave, aplicarase o artigo 21 do convenio e o/a traballador/a dispoñerá de tres ou cinco días hábiles segundo o suceso teña ou non lugar na mesma localidade por familiares de 1º grao e dous ou catro días segundo o suceso teña ou non lugar na mesma localidade por familiares de 2º grao.

b) Se a hospitalización ou intervención cirúrxica sen hospitalización non ten cabida no concepto de accidente ou enfermidade grave, aplicarase o artigo 37.3.b do ET e o/a traballador/a dispoñerá de dous ou catro días hábiles segundo o suceso teña lugar ou non lugar na mesma localidade tanto por familiares de 1º como de 2º grao.

Artigo 22º.-Licenzas con soldo parcial e sen soldo.

1. Quen por razóns de garda legal teña ao seu coidado directo algún/ha menor de doce anos ou un/ha diminuído/a físico/a, psíquico/a ou sensorial,

⁶ Párr. 2º guión 3º modificado polo Anexo .C) 3.4 da Resolución do 5 de agosto 2010

⁷ Engadido polo Anexo .D) C.4 da Resolución de 5 de agosto 2010

que non desempeñe unha actividade retribuída, ou non perciban ingresos superiores ao salario mínimo interprofesional, terá dereito a unha redución da xornada de traballo, coa diminución proporcional do salario entre, polo menos, un terzo e un máximo da metade da duración daquela.

Terá o mesmo dereito quen precise encargarse do coidado directo dun familiar, ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente ou enfermidade non poida valerse por si mesmo, e que non desempeñe actividade retribuída, ou non perciban ingresos superiores ao salario mínimo interprofesional.

A redución da xornada establecida neste punto constitúe un dereito individual dos traballadores, homes e mulleres. Non obstante, se dous ou máis traballadores/as da Xunta de Galicia xerasen este dereito polo mesmo suxeito causante, poderase limitar o seu exercicio simultáneo por razóns xustificadas.

2. Licenzas sen soldo: os/as traballadores/as fixos/as que leven como mínimo un ano de servizo poderán pedir licenzas sen soldo, por un prazo non inferior a quince días e non superior a seis meses, nun intervalo de tempo de dous anos.

O/a traballador/a solicitará a licenza con, polo menos, quince días de antelación á data do inicio do goce; a Administración contestará dentro deste prazo e, de non facelo, entenderase concedido o permiso.

Artigo 23º.-Licenzas especiais e condicións de traballo nos supostos de maternidade e paternidade.

A traballadora xestante terá dereito a ocupar, durante o embarazo, un posto de traballo e/ou quenda distintos dos seus, sempre que exista tal posto e quenda alternativos e sempre que, segundo prescrición dun facultativo do sistema da sanidade pública, o seu posto ou quenda resulten nocivos para a súa saúde ou a do feto. Este cambio de posto de traballo non suporá modificación da súa categoría nin mingua dos seus dereitos económicos.

Finalizada a causa que motivou o cambio de posto de traballo, procederase á reincorporación ao seu destino orixinal.

A traballadora en estado de xestación será trasladada do seu posto de traballo, sempre que a súa permanencia poña en perigo a vida ou integridade do feto ou a súa propia.

A traballadora embarazada terá dereito a escoller a data das súas vacacións regulamentarias.

Artigo 24º.-Excedencias.

1. Para o coidado de fillos/as menores de tres anos.

Todos/as os/as traballadores/as terán dereito a unha excedencia por tempo non superior a tres anos para atender o coidado de cada fillo/a, contados desde a data de nacemento deste/a. Os/as fillos/as sucesivos darán lugar a un novo período de excedencia que, se é o caso, poñerá fin ao que se viñese gozando.

Non será preciso que o/a traballador/a esgote o tempo de excedencia para reincorporarse cando, por motivos persoais acreditados, así o solicite.

Concederáselle este mesmo dereito ao/á traballador/a respecto dos/as fillos/as adoptivos/as.

Durante o goce da excedencia para o coidado de fillos/as naturais ou adoptivos/as, ao/á traballador/a reservaráselle o posto de traballo e quenda que viñese desempeñando con carácter definitivo.

O período no que o persoal se atope nesta situación computaráselle para efectos de antigüidade.

Este réxime aplicarase tamén nos supostos de acollemento, tanto permanente como preadoptivo, contando desde a data da resolución xudicial ou administrativa

2. Para coidado de familiares.

Os/as traballadores/as tamén terán dereito a un período de excedencia, de duración non superior a dous anos para atender o coidado dun familiar, ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente, enfermidade ou discapacidade non poida valerse por si mesmo e non desempeñe actividade retribuída.

A excedencia recollida neste punto constitúe un dereito individual dos traballadores, homes ou mulleres. Non obstante, se dous ou máis traballadores/as da Xunta de Galicia xerasen este dereito polo mesmo suxeito causante, o empresario poderá limitar o seu exercicio simultáneo por razóns xustificadas.

Cando un novo suxeito causante dese dereito a un novo período de excedencia, o inicio desta dará fin á que, se é o caso, se viñese gozando.

O período en que o/a traballador/a permaneza en situación de excedencia conforme o establecido neste artigo será computable para efectos de antigüidade e o/a traballador/a terá dereito á asistencia a cursos de

formación profesional, a participación dos cales deberá ser convocada pola Xunta de Galicia, especialmente coa ocasión da súa reincorporación. Durante o primeiro ano terá dereito á reserva do seu posto de traballo. Transcorrido o dito prazo, a reserva quedará referida a un posto de traballo do mesmo grupo profesional ou categoría equivalente.

3. Voluntaria.

a) Os/as traballadores/as fixos/as, cunha antigüidade mínima dun ano na Xunta de Galicia, poderán solicitar, cunha antelación mínima de 45 días, excedencia voluntaria por un período de tempo non inferior a un ano.

Unha vez solicitada, resolverase o procedente e notificaráselle ao/á interesado/a con quince días de antelación á data do inicio proposta pola persoa interesada.

O/a traballador/a que solicite o seu reingreso terá dereito a ocupar a primeira vacante, con carácter provisional, que se produza no seu grupo e categoría, agás no caso de concorrer un excedente forzoso, que terá preferencia. Se a vacante for de inferior categoría á que antes tiña, poderá optar a ela, na espera de que xurda a que corresponda á súa categoría.

O reingreso producirase por orde de antigüidade na solicitude.

En todo caso, non se poderá solicitar nova excedencia voluntaria antes de transcorrido un ano desde a súa reincorporación.

b) Os excedentes voluntarios e os excedentes para o coidado de familiares que xa gozasen máis dun ano da dita excedencia concederáselle o reingreso ao servizo activo, de existiren vacantes, con carácter provisional, ata que obteñan destino con carácter definitivo a través do sistema de provisión de vacantes correspondente.

Os postos de traballo provistos mediante reingreso provisional incluíranse, necesariamente, no primeiro concurso de traslados que se convoque e os/as reingresados/as provisionais teñen a obriga de participar nel e solicitar todas as vacantes correspondentes á súa categoría profesional; se non o fan, serán declarados de oficio na situación de excedentes voluntarios.

Os/as reingresados/as provisionais que, participando no concurso de acordo co disposto no parágrafo anterior, non obtivesen posto de traballo, quedarán na situación prevista no artigo 7.2º b) 2.

4. Forzosa.

A excedencia forzosa ao persoal laboral, que dará dereito a conservar o posto de traballo, quenda e centro, na que se compute a antigüidade durante a súa vixencia, concederase pola designación ou elección para un cargo público que imposibilite a asistencia ao traballo. Os supostos de servizos especiais previstos na normativa da función pública galega tamén se terán en conta como criterio para a concesión da excedencia forzosa para o persoal laboral fixo da Xunta de Galicia.

O reingreso deberá efectuarse no prazo máximo de trinta días naturais a partir do cesamento no cargo. Se non solicitan o reingreso no prazo citado serán declaradas de oficio en excedencia voluntaria por interese particular.

A reincorporación producirase na mesma categoría profesional, posto de traballo e quenda que tiña o/a traballador/a ao se iniciar a devandita excedencia, computándose o tempo transcorrido para efectos de antigüidade. Este reingreso terá carácter inmediato desde o momento en que se solicite e, en todo caso, un mes despois do cesamento no cargo.

5. Excedencia voluntaria por incompatibilidade.

Procederá declarar de oficio ou por instancia de parte nesta situación ao persoal laboral fixo cando estea en servizo activo na Xunta de Galicia noutra categoría, corpo ou escala, a non ser que obtivesen a oportuna compatibilidade ou pasen a prestar servizos en organismos ou entidades do sector público e non lles corresponda quedar noutra situación.

O excedente voluntario por incompatibilidade pode solicitar o reingreso en calquera momento. Este reingreso poderá efectuarse por adscrición temporal a un posto da súa categoría condicionada ás necesidades do servizo e sempre que se reúnan os requisitos para o seu desempeño.

O excedente voluntario por incompatibilidade que cese no outro posto deberá solicitar o seu reingreso no prazo máximo de 30 días hábiles desde o dito cesamento. De non facelo así, quedaría na situación de excedencia voluntaria por interese particular.

3. Excedencia por razón de violencia sobre a muller.

As traballadoras vítimas de violencia de xénero, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terán dereito a solicitar a situación de excedencia nos termos establecidos no Decreto legislativo 1/2008, do 13 de xuño, polo que se aproba o texto refundido da Lei da función pública de Galicia.

Capítulo VIII. Condicións económicas

Artigo 25º.-Estrutura do salario.

As retribucións pagaranse mensualmente mediante nómina, na cal se reflectirán con absoluta claridade todos os aspectos retributivos, recollendo, así mesmo, todos os conceptos polos cales se produzan descontos nos haberes dos/as traballadores/as.

O modelo de nómina será obrigatoriamente igual para todo o persoal incluído no ámbito de aplicación deste convenio.

As retribucións do persoal acollido a este convenio son as reflectidas no seu anexo I, estando constituídas polo salario base e os complementos salariais que a continuación se definen:

1. Salario base: é a parte de retribución do/a traballador/a fixada para a xornada ordinaria de traballo, en función da súa categoría profesional. A súa contía figura recollida no anexo I-A por períodos anuais. Así mesmo, no anexo I-B figuran as contías que, en concepto de salario base, terán dereito a percibir, ademais das fixadas no anexo I-A, as categorías que nel se relacionan.

2. Pagas extraordinarias: todo o persoal incluído no ámbito de aplicación deste convenio terá dereito a percibir dúas pagas extraordinarias, que se aboarán co salario mensual de xuño e decembro.

A contía de cada unha das pagas será igual a unha mensualidade do salario base do convenio máis antigüidade. De non prestar os seus servizos durante os seis meses anteriores completos, o cálculo da contía da paga extraordinaria que corresponda realizárase computando cada día de servizos prestados no importe resultante de dividir a contía da paga extraordinaria que na data do seu devengo lle correspondese por un período de seis meses entre cento oitenta e un (cento oitenta e dous en anos bisestos) ou cento oitenta e catro días, no primeiro e segundo semestre respectivamente, de acordo coa seguinte fórmula:

(Salario base bruto mensual+antigüidade) × nº días traballados

181 (-182)/184

A aqueles/as traballadores/as que na entrada en vigor deste convenio veñan percibindo máis de dúas pagas extraordinarias ao ano, respectaráselle a súa actual contía, sempre que esta última supere a que lle correspondería por aplicación do disposto neste artigo.

3. Complementos salariais:

-Antigüidade.

-Complemento de funcións.

-Complemento de singularidade de posto.

-Dispoñibilidade horaria.

-Nocturnidade.

As retribucións que se teña dereito a percibir con carácter fixo e periodicidade mensual faranse efectivas por mensualidades completas e con referencia á situación e dereitos do persoal referidos ao primeiro día hábil do mes a que correspondan, salvo nos seguintes casos, que se liquidarán por días:

No mes de toma de posesión do primeiro destino na comunidade autónoma, no de reingreso ao servizo activo e no de incorporación por conclusión de licenzas sen dereito a retribución.

No mes de iniciación de licenzas sen dereito a retribución.

No mes en que se cese no servizo activo na comunidade autónoma salvo que sexa por motivos de falecemento, xubilación ou retiro.

No mes en que se modifique a xornada de traballo retribuída.

As retribucións variables e suxeitas a cambios (horas nocturnas, etc.).

Para o cálculo aplicable ás ditas retribucións, tomarase como base a totalidade das remuneracións íntegras mensuais que perciba o persoal laboral, dividida entre o número de días naturais do correspondente mes.

Artigo 26º.-Complementos salariais.

1. Antigüidade: o complemento de antigüidade será de vinte e nove euros e trinta e cinco céntimos mensuais para todos/as os/as traballadores/as, calquera que sexa a súa categoría profesional, que perfeccionen trienios a partir da entrada en vigor deste convenio. O trienio cumprido terá efectos económicos desde o primeiro día do mes seguinte a aquel no que se perfeccione, excepto se se cumpre na primeira quincena do mes, xa que neste caso os seus efectos serían desde o primeiro día do mes de cumprimento.

As cantidades que viñan percibindo os/as traballadores/as polo concepto de antigüidade antes da entrada en vigor do primeiro convenio colectivo único para o persoal laboral da Xunta de Galicia non experimentarán ningún incremento, agás no seguinte caso:

Se o importe do trienio que resulte do montante que vén percibindo o traballador pola antigüidade perfeccionada antes do 1-1-1989 fose inferior

ao valor actual do trienio, aquel incrementarase, con efectos do 1 de outubro de 1994, ata o valor actual.

Para o cómputo de trienios, consideraranse os servizos prestados en período de proba ou excedencia forzosa con cargo público. Así mesmo, teranse en conta os servizos prestados durante o tempo de duración do servizo militar ou equivalente.

Para efectos de antigüidade, e segundo o procedemento fixado pola Orde do 12 de decembro de 1990, da Consellería de Presidencia e Administración Pública, recoñeceranse os servizos prestados en calquera Administración pública con anterioridade á adquisición da condición de persoal laboral fixo ao servizo da Xunta de Galicia.

A remuneración por trienios dos/as traballadores/as a tempo parcial será proporcional á establecida para os/as traballadores/as fixos/as a xornada completa. O cómputo do tempo para a consolidación dos trienios determinarase como se fose contratado a tempo completo.

2. Complemento de funcións: é o complemento salarial que en idéntica contía, con independencia da pertenza a cada un dos grupos do convenio, retribúe o desempeño das funcións propias de cada posto de traballo.

3. Complemento de singularidade de posto: é o complemento salarial que, na contía que para cada posto de traballo, se é o caso, figura na correspondente relación de postos de traballo, retribúe as especiais dificultades materiais e técnicas que exixa o desempeño do posto de traballo, de acordo cos seguintes conceptos:

a) Especial dedicación: correspóndelle ao persoal que, polas características do seu posto de traballo teña modificacións constantes da súa xornada e/ou cumprimento do seu horario, ben en xornada partida ou en quendas que alternen cada unha das xornadas de mañá, tarde, ou mañá, tarde e noite, segundo a seguinte periodificación de quendas:

Luns-venres: quenda mañá e tarde.

Luns-venres: quenda mañá, tarde e noite.

Luns-venres: xornada partida.

Luns-domingo: quenda tarde.

Luns-domingo: quenda noite.

Luns-domingo: quenda mañá e tarde.

Luns-domingo: quenda mañá, tarde e noite.

Luns-domingo: xornada partida.

b) Responsabilidade: correspóndelle ao persoal que polo posto de traballo que ocupa, realice funcións de coordinación ou mando, ou se lle exixa unha responsabilidade de cualificada complexidade que, sen corresponder ao mando orgánico, exceda do normal exixible á súa categoría profesional, como por exemplo a condución habitual de vehículos cando non sexa función propia da categoría a que pertence o/a traballador/a.

c) Dirección: retribúe o exercicio de funcións de dirección ou subdirección dun centro de traballo. A percepción deste complemento resultará incompatible co de responsabilidade.

d) Perigosidade, toxicidade, penosidade e outras condicións especiais de posto que será efectiva a partir de sentenza xudicial firme que o recoñeza ou da súa inclusión na relación de postos de traballo.

O dereito á percepción do complemento de singularidade de posto de responsabilidade e dirección só será efectivo a partir da súa inclusión na relación de postos correspondente.

O dereito á percepción do complemento de perigosidade, toxicidade, penosidade e outras condicións especiais do posto así como o de especial dedicación será efectiva a partir de sentenza xudicial firme que o recoñeza ou da súa inclusión na relación de postos de traballo.

A contía do complemento de singularidade de posto non poderá exceder do 32% do salario base bruto en cómputo anual atribuído a cada grupo profesional na correspondente lei de orzamentos.

Este complemento determinarase para cada posto de traballo por un procedemento que se iniciará por escrito da consellería propoñente dirixido á Dirección Xeral da Función Pública, co fin de que este centro directivo convoque unha mesa co Comité Intercentros en que a consellería propoñente motivará e exporá as razóns da dita proposta.

4. Disponibilidade horaria: é o complemento que se aboará polo simple feito de estar dispoñible, estar á disposición da Administración para a realización dun traballo. A percepción deste complemento non pode supoñer aumento de xornada senón a posibilidade de que se produzan alteracións do horario xeral establecido para a Xunta de Galicia.

A dispoñibilidade horaria só dará dereito á percepción dun complemento especial e ao cobramento de indemnización por razón do servizo, conforme o regulado pola normativa de aplicación; non se poderá percibir retribución

ningunha por horas extraordinarias, se se percibe complemento de dispoñibilidade horaria por horas de presenza.

A dispoñibilidade horaria non se considerará dentro da xornada de traballo efectivo nin se computará para efectos do límite de horas extraordinarias.

Aos/ás condutores/as, no tempo de traballo efectivo, seralles de aplicación a xornada normal de traballo e os límites establecidos para as horas extraordinarias.

No suposto de retirada do carné de conducir por autoridade xudicial ou gubernativa, os/as condutores/as non sufrirán mingua salarial básica ningunha, salvo que a dita retirada sexa debida a imprudencia temeraria ou a conducir baixo os efectos do alcohol.

A percepción da dispoñibilidade horaria só será posible cando figure expresamente recoñecida para o posto de que se trate na correspondente relación de postos de traballo.

Así mesmo, cando existan razóns que así o xustifiquen, nas relacións de postos de traballo poderá asignárselles dispoñibilidade horaria a postos de traballo reservados a categorías distintas ás de condutores/as e cos mesmos dereitos e obrigas.

As horas de presenza, no suposto de condutores alleos ao Parque Móbil da Xunta de Galicia, non poderán ser ocasionais, senón permanentes e recoñecidas pola autoridade competente.

5. Nocturnidade: o período de tempo abranguido entre as 22 horas e as 6 horas da mañá, salvo que o salario se establecese atendendo a que o traballo sexa nocturno pola súa propia natureza, considerárase na súa totalidade nocturno, e na súa totalidade festivo ou domingo cando se inicie a xornada na véspera de domingo ou festivo. O salario correspondente á xornada de traballo realizada no período determinado anteriormente incrementarase un 30%, en concepto de complemento de nocturnidade, sobre o salario que corresponda á xornada ordinaria, aboándosele soamente ao persoal que realice a xornada completa dentro da quenda; en caso contrario, será proporcional ao tempo investido de xornada nocturna. Este complemento seralle aboado, así mesmo, ao persoal afectado durante o período das súas vacacións ordinarias.

Naqueles centros de traballo en que, por razóns de organización, a quenda de noite finalice despois das seis horas, o complemento de nocturnidade estenderase, unicamente para efectos económicos, ata a terminación da dita quenda.

Establécese, para efectos do cálculo do complemento de nocturnidade, a seguinte fórmula de indemnización por este concepto e por hora nocturna traballada:

Valor do complemento por hora nocturna:

$$\text{Salario bruto anual} \times 0,30 = \frac{30\% \text{ hora nocturna}}{1.665}$$

Este complemento deberalles ser aboado aos vixilantes nocturnos e aos gardas de noite que non o viñan percibindo, así como a todos/as os/as traballadores/as que desempeñen as súas funcións durante o período nocturno, sempre que o seu salario non fose calculado tendo en conta o incremento pola natureza nocturna do posto de traballo.

No suposto daqueles centros en que pola distribución de quendas sexa posible determinar o número de horas nocturnas que realizará o/a traballador/a ao longo do ano, para efectuar o pagamento e coa finalidade de facilitar a xestión, poderase transformar o dito complemento nunha percepción fixa de carácter mensual procedendo da seguinte forma:

1º Determinar o cálculo do número de horas anuais que realice o/a traballador/a durante o período nocturno, que é o comprendido entre as 22.00 horas e as 6.00 horas da mañá.

2º Valor mensual= Valor hora × nº anual de horas nocturnas

12

A cada traballador/a que realice a súa xornada en horario nocturno proporcionaráselle café ou bebida quente.

Artigo 27º.-Horas extraordinarias.

As horas extraordinarias son aquelas horas ou fraccións que excedan da xornada normal de traballo e teñan un carácter excepcional.

Tenderase a reducir ao mínimo imprescindible as horas extraordinarias que non se deban a imprevistos e teñan un carácter excepcional.

Como norma xeral a realización de horas extraordinarias terá sempre un carácter voluntario.

O seu límite será de 80 en cómputo anual.

A dirección do centro ou organismo informará mensualmente os/as delegados/as de persoal ou comités de empresa sobre o número de horas extraordinarias que se van realizar, especificando as causas, distribución, sesións e relacións nominais do persoal laboral que as realiza e dos efectivamente realizados.

Sempre que a organización do traballo o permita, as horas extraordinarias compensaranse por tempo de descanso.

Para compensar por tempo de descanso as horas extraordinarias, computaranse cada unha destas por 1 hora e 45 minutos de descanso en días laborables, e 2 horas e 15 minutos en domingo e festivos.

Poderanse acumular eses tempos de descanso ata constituíren xornadas completas, que nunca se poderán sumar aos períodos de vacacións e permisos ordinarios pactados no calendario laboral de cada centro.

Para efectos económicos, o valor da hora extraordinaria será o resultante de incrementar nun 75% o valor da hora ordinaria. O seu cálculo farase coa fórmula seguinte:

$$\text{Hora extra} = \frac{\text{Salario bruto anual} \times 1,75}{1.665 \text{ horas}}$$

Para as horas extraordinarias que se fagan en domingos ou festivo o coeficiente multiplicador será de 2,25.

Artigo 28º.-Axudas de custos e desprazamentos.

Enténdese por axuda de custos a indemnización económica diaria que se lle debe pagar a un/unha traballador/a como compensación dos gastos de mantenza e aloxamento que deba realizar a consecuencia dun desprazamento motivado por orde dos órganos directivos correspondentes.

A contía da axuda de custos, sen exclusión de domingos e festivos, se é o caso, incluído o día de retorno, será a especificada para o grupo III dos funcionarios e aplicarase nas mesmas condicións que a estes, segundo o regulado no Decreto 144/2001, do 7 de xuño (DOG nº 122, do 25 de xuño) ou disposición que o substitúa.

Cando un/unha traballador/a se desprace no vehículo propio terá dereito á indemnización por quilómetro fixada polo dito decreto ou texto que o substitúa, sempre que para isto se conte coa autorización e a orde de desprazamento. Para os desprazamentos ao estranxeiro, a contía será igual que a establecida para os funcionarios do grupo III. Estas contías estarán

suxeitas ás modificacións que, con carácter xeral, se establezan para o resto do persoal da Xunta de Galicia.

Artigo 29º.-Dereito a comedor.

Naqueles centros que contén con servizo de comedor, xestionado directamente pola Administración, garántese o dereito a utilizalo; será gratuíto a partir do 1 de febreiro de 2009 para o persoal que preste servizos no centro sempre que se atope en xornada de traballo ao remate da súa quenda do seguinte xeito: o persoal en quenda de mañá terá dereito ao xantar, o de quenda de tarde á cea, e o da quenda de noite a bebidas frías e quentes.

O persoal laboral da Consellería de Educación poderá usalo nos termos establecidos no Decreto 10/2007, do 25 de xaneiro e ordes de desenvolvemento.

Artigo 30º.-Incapacidade temporal.

En caso de baixa por IT ou situación de risco durante o embarazo, a Xunta de Galicia, a través da consellería correspondente, incrementará o subsidio económico da Seguridade Social ata acadar a contía igual á base de cotización do traballador do mes anterior a aquel en que se produza a baixa.

Nos centros de asistidos as situacións de incapacidade temporal derivadas de enfermidade común, enfermidade profesional, accidente de traballo, accidente non laboral ou maternidade, nas que a duración previsible sexa dun mes ou superior, cubriranse inmediatamente por contratos de interinidade de acordo co sistema de contratación temporal previsto no artigo 7.5º b) deste convenio, mentres dure esta situación.

Excepcionalmente e por necesidades do servizo, este límite poderá ser inferior.

A duración do contrato de interinidade virá determinada pola ausencia do/a substituído/a e aquela será idéntica a esta, cesando o/a substituto/a ao terminar a dita situación, sen dereito a indemnización ningunha.

Non obstante o anterior, o réxime será o seguinte:

1. Ausencias por enfermidade común ou accidente non laboral de un a tres días de duración: seguirase o seguinte procedemento:

a) Ausencias dun día: o persoal afectado comunicará a súa ausencia á unidade de persoal, órgano ou persoa responsable, preferentemente dentro da primeira hora de xornada, salvo causas de forza maior que impidan a

comunicación e/ou xustificarase posteriormente cun informe dun facultativo médico. Sen prexuízo de que en casos de ausencias reiteradas se poida producir unha constatación dun feito que desvirtúe a causa alegada polo traballador/a. De non producirse a comunicación e/ou xustificación pertinente, descontarase dos haberes o día en que se faltou.

b) Ausencias de dous ou tres días: nestes casos, segundo o disposto na Orde do 19-6-1997 (BOE do 24 de xuño), deberase presentar o parte médico expedido polos servizos médicos oficiais no prazo de tres días, contados a partir da data de expedición do parte.

De non entregarse tal parte, descontaranse dos haberes os días en que se faltou. Poderase recorrer contra estas deducións perante a xurisdición laboral.

En ambos os dous casos, a Xunta de Galicia poderá practicar as inspeccións médicas oportunas, segundo o disposto no artigo 20 do Estatuto dos traballadores.

2. Ausencias por accidente de traballo, enfermidade profesional, maternidade, enfermidade común e accidente non laboral, de máis de tres días de duración.

Nestes casos o/a traballador/a percibirá o 100% do seu salario ordinario desde o primeiro día de baixa e ata o termo da IT, sempre que se cumpran os requisitos exixidos na Orde do 19-6-1997.

Capítulo IX. Beneficios sociais

Artigo 31º.-Formación e perfeccionamento profesional.

1. O persoal afectado por este convenio terá dereito a ver facilitada a realización de estudos académicos ou profesionais.

2. A Xunta de Galicia, a través da Escola Galega da Administración Pública, realizará cursos de formación e as actividades que cumpran para perfeccionar e actualizar os coñecementos profesionais do seu persoal laboral.

3. Respecto ao disposto no punto 2 e co obxecto de facilitar a asistencia a estes cursos ou actividades, o/a traballador/a terá dereito a que se lle reduza a xornada ordinaria de traballo no número de horas precisas para a asistencia a eles, sen mingua da súa remuneración.

Artigo 32º.-Ocio, recreo, cultura e deportes.

1. Os/as traballadores/as incluídos/as no ámbito do convenio terán dereito a utilizar de forma gratuíta as bibliotecas dos diferentes centros ou servizos, así como as instalacións deportivas de uso público xestionadas pola Xunta de Galicia, nas condicións que se establezan para o seu uso e que non interfiran na xestión e nas actividades normais dos centros. Os comités de empresa ou delegados/as de persoal terán acceso ás relacións de libros que existan na biblioteca.

Cada centro de traballo terá asignada anualmente unha cantidade para adquisición de novos libros, que será establecida de acordo cos/coas representantes dos/as traballadores/as, dentro das posibilidades orzamentarias.

Para asegurar a efectividade de tal dereito nas instalacións non xestionadas directamente pola Xunta de Galicia, nos novos contratos de xestión que se concerten establecerase unha cláusula que permita a efectividade deste dereito.

2. Os salóns de actos poderán ser utilizados polos/as traballadores/as para poñer en práctica os diversos proxectos culturais, todo isto sempre e cando non interfira nas actividades normais da Administración.

Artigo 33º.-Orientación sobre planificación familiar e revisións médicas.

1. A Xunta de Galicia practicará os seguintes recoñecementos médicos:

a) Unha vez ao ano, a todo o persoal.

b) Periódicos e específicos, ao persoal ao que, pola súa actividade, se considere necesario.

c) A todo o persoal de novo ingreso, antes de incorporarse ao posto de traballo.

d) Revisión xinecolóxica voluntaria.

e) Revisión urolóxica voluntaria nos termos que se estableza.

Co fin de atender o cumprimento dos distintos puntos, a Xunta de Galicia porá os medios ou correrá co gasto necesario para facilitarlle ao/á traballador/a a súa asistencia aos centros de recoñecemento cando estean en localidade distinta a aquela onde o/a traballador/a presta os seus servizos.

2. Con carácter xeral, a Xunta de Galicia facilitará o acceso dos/as traballadores/as aos seguintes servizos:

- a) Planificación familiar.
- b) Consello xenético.
- c) Consello prenatal.

Artigo 34º.-Xubilación e fomento de emprego.

1. Modalidades de xubilación:

a) Xubilación forzosa.

Co fin de contribuír á realización dunha política de promoción de emprego, a xubilación, para o persoal laboral da Xunta de Galicia, terá carácter de forzosa ao cumprir o traballador/a a idade de 65 anos.

Aqueles/as traballadores/as que, ao chegaren a esta idade, non teñan cumprido o período mínimo de cotización á Seguridade Social para causaren dereito á referida prestación, poderán continuar prestando servizos ata cumpriren o citado período de cotización, momento en que se causará baixa de xeito inmediato.

b) Xubilación especial.

De conformidade co Real decreto 1194/1985, do 17 de xullo (BOE do 20 de xullo), para o caso de que os/as traballadores/as con 64 anos se queiran acoller á xubilación co 100 por 100 dos dereitos, a Xunta de Galicia substituirá o que se xubile dese xeito por calquera traballador/a que se atope inscrito como desempregado na correspondente oficina de emprego e nas listas que, se é o caso, se elaboren, mediante un contrato da mesma natureza que a do extinguido.

No caso de que a contratación se decida con carácter indefinido, deberá levarse a cabo de conformidade co regulado no capítulo IV deste convenio.

c) Xubilación voluntaria.

O persoal laboral poderá xubilarse voluntariamente de acordo cos requisitos establecidos no réxime da Seguridade Social ao que pertenza.

2. No momento da xubilación, o persoal laboral suxeito a este convenio percibirá unha gratificación consistente en tres mensualidades do salario.

3. No prazo de dous meses da entrada en vigor deste convenio constituirase un grupo de traballo, composto por sete representantes da Administración e igual número polos asinantes deste convenio, coa finalidade de establecer propostas sobre a xubilación anticipada e parcial.

Artigo 35º.-Política de axuda a discapacitados físicos, psíquicos e sensoriais.

Todo/a traballador/a que teña baixo a súa dependencia directa e legal e vivindo ás súas expensas consorte, fillos/as e ascendentes de primeiro grao de consanguinidade ou afinidade que sexan discapacitados físicos, psíquicos ou sensoriais recoñecidos como tales polos órganos competentes na materia e sempre que os ingresos do/a discapitado/a non superen o salario mínimo interprofesional en cómputo anual, percibirá unha axuda de 180 euros mensuais por cada discapacitado. Así mesmo, terán o mesmo dereito cando exerzan a tutela dunha persoa coa que teñan ou non vínculo familiar.

Artigo 36º.-Indemnización por invalidez e morte por accidente de traballo ou enfermidade profesional.

O persoal acollido a este convenio terá dereito a un seguro que ampare a invalidez ou morte do traballador/a por accidente ou enfermidade profesional, percibindo os seus beneficiarios unha cantidade non inferior a 30.000 euros.

Artigo 37º.-Fondo de axuda para anticipos.

O persoal acollido a este convenio, dentro das previsións orzamentarias, poderá solicitar anticipos por importe de dúas mensualidades dos seus haberes líquidos, que se devolverán nun prazo de catorce meses como máximo.

Artigo 38º.-Complemento das pensións de viuvez e orfandade.

A morte do/a traballador/a que preste os seus servizos na Xunta de Galicia no momento do seu falecemento, ou que se atope nalgún dos supostos de suspensión do contrato de traballo recollidos no artigo 45 do Estatuto dos traballadores e posúa o período de carencia exixido polas disposicións vixentes, poderá dar lugar ao recoñecemento dos seguintes complementos:

1. Complemento de garantía de salario real. Serán beneficiarios deste complemento os/as viúvos/as ou persoa que se atopase ligada de forma permanente por análoga relación de afectividade co/a causante, con fillos/as a cargo menores de 21 anos de idade, ou a que fixe a normativa vixente da Seguridade Social ou orfos/as absolutos/as, sempre que non posúan ingresos, de calquera tipo, superiores ao salario mínimo interprofesional vixente en cada momento.

A contía será igual á diferenza entre o salario bruto, constituído este polos conceptos recollidos nos artigos 25º, 26º e 27º deste convenio, percibido

como media nos 12 meses anteriores ao mes do feito causante, e a suma das pensións de viuvez e orfandade xeradas polo/a traballador/a a consecuencia do falecemento.

Este complemento será fixo no tempo ata o momento da súa extinción, que terá lugar como consecuencia das seguintes causas:

- Cumprimento da maioría de idade dos fillos/as ao seu cargo ou a idade que fixe a normativa específica da Seguridade Social.

- Percepción, por parte do/a viúvo/a ou persoa que estea ligada de forma permanente por análoga relación de afectividade co/a causante e os fillos/as a cargo, de ingresos superiores ao salario mínimo interprofesional vixente en cada momento.

- As causas xerais de extinción das pensións de viuvez e orfandade recollidas na lexislación da Seguridade Social.

Se a morte se produce por accidente de traballo ou enfermidade profesional contraída durante o seu servizo á Administración, non se exixirá antigüidade ningunha para o cobramento dos complementos citados, percibindo os beneficiarios o salario bruto, sempre que non existan outros ingresos superiores ao salario mínimo vixente en cada momento e coas mesmas causas de extinción que as establecidas no parágrafo anterior.

2. Complemento de garantía do salario mínimo interprofesional.

Nas situacións non previstas no punto 1 garantirase en todo caso un complemento sobre a pensión que asigne a Seguridade Social que iguale en cada momento o salario mínimo interprofesional.

Naqueles supostos en que o/a traballador/a tivese unha xornada reducida, este complemento reducirase en proporción á xornada realizada.

Estes complementos concederanse con efectos desde a data en que a Seguridade Social recoñeza as pensións.

O beneficiario virá obrigado a comunicar calquera cambio das circunstancias de carácter familiar ou económicas das que dan lugar ao recoñecemento do complemento.

Capítulo X. Seguridade e hixiene

Artigo 39º.-Seguridade e hixiene.

A Xunta de Galicia comprométese a cumprir estritamente as disposicións vixentes en materia de prevención de riscos e seguridade no traballo, de

conformidade co establecido na Lei 31/1995, do 8 de novembro, de prevención de riscos laborais, no Estatuto dos traballadores e demais lexislación vixente.

Artigo 40º.-Roupa de traballo.

A Xunta de Galicia facilitaralle roupa de traballo e calzado profesional homologados e de uso obrigatorio a todo o persoal ao seu servizo cando as condicións e a natureza do traballo o requiran, tal e como se establece no acordo entre a Administración e o Comité Intercentros do 29 de febreiro de 2000, coas modificacións introducidas no seu anexo I polos acordos da Comisión Paritaria do IV convenio colectivo único para o persoal laboral da Xunta de Galicia de datas 3 de xullo de 2003, 10 de maio de 2004 e 18 de abril de 2005 (anexo V).

Artigo 41º.-Servizos médicos.

A Xunta de Galicia incluírá nos seus orzamentos as partidas económicas precisas para a dotación dos servizos médicos a que se refire o Decreto do 10 de xuño de 1959, ben constituíndo os seus propios cadros de persoal ou ben concertando as prestacións con entidades idóneas.

Artigo 42º.-Servizo e traballo.

O persoal suxeito a este convenio non poderá realizar obras por un tanto nin traballo axustado durante a súa xornada laboral.

En ningún caso se poderá obrigar ao persoal que, polo específico do seu labor, desenvolva o seu traballo ao descuberto a realizar as súas funcións cando a situación climatolóxica ou as condicións do terreo supoñan penosidade visible para o/a propio/a traballador/a. Nestes casos, paralizarase o traballo e empregaranse os/as referidos/as traballadores/as en labores propios do seu posto de traballo que se poidan realizar a cuberto.

O anterior non será de aplicación naqueles casos en que a actividade estea causada ou motivada polas citadas condicións climatolóxicas, salvo sempre o cumprimento das medidas legais sobre seguridade e hixiene.

O comité de empresa, os/as representantes dos/as traballadores/as e as direccións do persoal deberán velar polo dereito á intimidade, pola liberdade dos/as traballadores/as, e pola erradicación das condutas de acoso sexual, procurando silenciar a súa identidade.

Capítulo XI. Mobilidade

Artigo 43º.-Mobilidade xeográfica.

1. O traslado de traballadores/as que non fosen contratados/as especificamente para prestaren os seus servizos en empresas con centros de traballo móbiles ou itinerantes a un centro de traballo distinto da mesma empresa que exixa cambios de residencia requirirá a existencia de razóns económicas, técnicas, organizativas ou de produción que o xustifiquen, ou ben contratacións referidas á actividade empresarial.

Entenderase que concorren as causas a que se refire este artigo cando a adopción das medidas propostas contribúa a mellorar a situación da Administración da Xunta de Galicia a través dunha máis adecuada organización dos seus recursos que favoreza a satisfacción do servizo público que, en cada caso, teña encomendado.

A decisión de traslado deberalle ser notificada pola Xunta de Galicia ao/á traballador/a, así como aos/ás seus/súas representantes legais, cunha antelación mínima de trinta días á data da súa efectividade.

Notificada a decisión de traslado, o/a traballador/a terá dereito a optar entre o traslado, percibindo unha compensación por gastos, ou a extinción do seu contrato, percibindo unha indemnización de vinte días de salario por ano de servizo, rateándose por meses os períodos de tempo inferiores a un ano e cun máximo de doce mensualidades. A compensación a que se refire o primeiro suposto comprenderá tanto os gastos propios como os dos familiares ao seu cargo, nos termos que se conveña entre as partes, que nunca será inferior a:

a) Ao aboamento dos gastos de viaxe do seu cónxuxe ou persoa que estea ligada de forma permanente por análoga relación de afectividade, que conviva con el e ás súas expensas, e a unha indemnización de tres axudas de custos da súa categoría por cada membro da familia que efectivamente se traslade.

b) A unha cantidade global de 3.305,57 euros, en caso de que a Administración lle facilite unha vivenda.

c) Se a Administración non lle facilita vivenda, ao/á traballador/a aboaráselle unha cantidade global de 6.611,13 euros, máis un 20 por 100 por cada persoa que viva ás súas expensas.

d) Para os/as fillos/as dos/as traballadores/as afectados/as por este convenio e que cursen estudos de educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato, a administración, dentro da normativa vixente, comprométese a xestionar ante a Consellería de Educación e Ordenación Universitaria a consecución de prazas escolares en centros oficiais.

Sen prexuízo da executividade do traslado no prazo de incorporación citado, o/a traballador/a que, non tendo optado pola extinción do seu contrato, se mostre desconforme coa decisión empresarial, poderá impugna-la ante a xurisdición competente. A sentenza declarará o traslado xustificado ou inxustificado e, neste último caso, recoñecerá o dereito do/a traballador/a a ser reincorporado/a ao centro de traballo de orixe.

Cando, con obxecto de eludir as previsións contidas no punto seguinte deste artigo, a Xunta de Galicia realice traslados en períodos sucesivos de noventa días en número inferior aos limiares alí sinalados, sen que concorran causas novas que xustifiquen tal actuación, estes novos traslados consideraranse efectuados en fraude de lei e serán declarados nulos e sen efecto.

2. O traslado a que se refire o número anterior deberá ir precedido dun período de consultas cos/as representantes legais dos/as traballadores/as, de duración non inferior a quince días, cando afecte a totalidade do centro de traballo, sempre que este ocupe a máis de cinco traballadores/as, ou dun período de noventa días, cando sen afectar a totalidade do centro de traballo, comprenda un número de traballadores/as de, polo menos:

-Dez traballadores/as, nas empresas que ocupen menos de cen traballadores/as.

-O dez por cento do número de traballadores/as da empresa naquelas que ocupen entre cen e trescentos/as traballadores/as.

-Trinta traballadores/as nas empresas que ocupen trescentos/as ou máis traballadores/as.

O dito período de consultas deberá versar sobre as causas motivadoras da decisión empresarial e a posibilidade de evitar ou reducir os seus efectos, así como sobre as medidas necesarias para atenuar as súas consecuencias para os/as traballadores/as afectados.

A apertura do período de consultas e as posicións das partes tras as súas conclusións deberanlle ser notificadas á autoridade laboral para o seu recoñecemento. Durante o período de consultas, as partes deberán negociar de boa fe, con vistas á consecución dun acordo.

O dito acordo requirirá a conformidade da maioría dos membros do comité ou comités de empresa, dos/as delegados/as de persoal, se é o caso, ou de representacións sindicais, se as houber, que, no seu conxunto, representen a maioría daqueles.

Tras a finalización do período de consultas, a Xunta de Galicia notificaralles aos/ás traballadores/as a súa decisión sobre o traslado, que se rexerá para todos os efectos polo disposto no número 1 deste artigo.

Non obstante o sinalado no parágrafo anterior, a autoridade laboral, á vista das posicións das partes e sempre que as consecuencias económicas ou sociais da medida así o xustifiquen, poderá ordenar a ampliación do prazo de incorporación a que se refire o número 1 deste artigo e a conseguinte paralización da efectividade do traslado por un período de tempo que, en ningún caso, poderá ser superior a seis meses.

Contra as decisións a que se refire este número poderase reclamar en conflito colectivo, sen prexuízo da acción individual prevista no número 1 deste artigo. A interposición do conflito paralizará a tramitación das accións individuais iniciadas ata a súa resolución.

O acordo cos/as representantes legais dos/as traballadores/as no período de consultas entenderase sen prexuízo do dereito dos/as traballadores/as afectados ao exercicio da opción prevista no parágrafo 4 do número 1 deste artigo.

3. Se por traslado un dos cónxuxes cambia de residencia, o outro, se é traballador/a da Xunta de Galicia, terá dereito ao traslado á mesma localidade, de haber posto de traballo.

4. Os/as representantes dos/as traballadores/as terán prioridade de permanencia nos postos de traballo a que se refire este artigo.

Capítulo XII. Dereitos sindicais

Artigo 44º.-Delegados/as de persoal e comités de empresa.

Os/as delegados/as de persoal e os membros dos comités de empresa, sen prexuízo das competencias, funcións e dereitos en xeral recoñecidos polas disposicións legais, terán os seguintes dereitos específicos:

1. Os membros dos comités de empresa e os/as delegados/as de persoal dispoñerán, avisando previamente, sempre que sexa posible, con 24 horas á dirección do centro de traballo, de tempo retribuído para realizaren xestións conducentes á defensa dos intereses do persoal. As horas mensuais necesarias para cubrir esta finalidade fíxanse de conformidade coa seguinte escala:

-Centros de ata 250 traballadores/as: 35 horas.

-Centros de 251 a 500 traballadores/as: 50 horas.

-Centros de 501 traballadores/as en diante: 60 horas.

2. Os membros dos comités de empresa e os/as delegados/as de persoal poderán ser substituídos/as durante as súas horas sindicais, mediante aviso previo con 24 horas de antelación, se ten carácter ordinario, e sen aviso previo, se ten carácter de urxencia.

De non realizarse a substitución, en ningún caso quedará limitado o dereito dos/as representantes do persoal a realizaren as súas actividades sindicais.

3. Coñecer e consultar o rexistro de accidentes de traballo e as súas causas. Terán acceso ao cadro horario, do que recibirán unha copia. Tamén accederán aos modelos TC-1 e TC-2 das cotizacións á Seguridade Social, ao calendario laboral, aos orzamentos dos centros, a un exemplar da memoria anual do centro e a calquera outro documento relacionado coas condicións de traballo que afecten o persoal.

4. Poñerase á súa disposición un local adecuado, provisto de teléfono, correo electrónico, caso de que se dispoña de material informático e do correspondente mobiliario, para que poidan desenvolver as súas actividades sindicais, deliberar entre si e comunicarse cos/as seus/súas representados/as, facilitándose o material de oficina preciso.

5. Poderán utilizar fotocopiadoras, multicopistas e demais aparellos de reprografía para uso da súa administración interna.

6. Facilitaráselle os taboleiros de anuncios necesarios para que, baixo a súa responsabilidade, coloquen todos os avisos e comunicacións que deban efectuar e consideren pertinentes, sen máis limitacións que as expresamente sinaladas pola lei. Os ditos taboleiros instalaranse en lugares claramente visibles para permitir que a información chegue ao persoal.

7. Os comités de empresa e os/as delegados/as de persoal poderán acordar a acumulación das horas sindicais dos seus membros, nun ou en varios deles ou entre membros de distintos comités de empresa no ámbito autonómico, de acordo co seguinte réxime:

A comunicación da acumulación deberá facerse por escrito, con autorización tanto do cedente como do cesionario, dirixíndoa á Dirección Xeral da Función Pública e á dirección do centro respectivo.

Non se poderán acumular nin sumar as horas non utilizadas nun mes para outro mes.

O crédito horario é de carácter persoal, retribuído, mensual e para o exercicio exclusivo de funcións de representación.

Como excepción ao principio xeral de non participación do crédito horario, neste convenio acórdase a posibilidade da súa acumulación parcial, coas seguintes puntualizacións:

-A cesión e conseguinte acumulación parcial será, como mínimo, do 50 por 100 do crédito horario de que se dispoña.

-A duración mínima da acumulación parcial será de seis meses, e deberase comunicar cunha antelación, polo menos, de 20 días ao seu goce.

8. Os membros do comité de empresa e os/as delegados/as de persoal terán, ademais das garantías recollidas neste convenio, as establecidas nas alíneas a), b) e c) do artigo 68 do Estatuto dos traballadores, desde o momento da súa proclamación como candidatos e ata dous anos despois do cesamento no seu cargo.

9. Os comités de empresa e os/as delegados/as de persoal recibirán, conxunta e puntualmente, por conta da Xunta de Galicia, un exemplar do Diario Oficial de Galicia, coa frecuencia das súas aparicións/ou acceso á internet que lles permita a dita consulta da forma que se estableza nos seus centros de traballo.

10. Realización de asembleas:

a) Os comités de empresa e os/as delegados/as de persoal dispoñerán dun mínimo de 20 horas anuais para este fin. As asembleas convocadas e cunha duración máxima de media hora, antes do inicio ou do final da xornada, non serán computadas, ben que, con este carácter só poderán convocarse como máximo dúas asembleas mensuais. Para tal fin, a Administración facilitará os locais adecuados en cada centro de traballo.

Os convocantes garantirán en todo momento a prestación dos servizos que se realicen durante as asembleas, así como a orde destas.

En ambos os dous supostos, o aviso previo, con antelación de 24 horas, que se deberá facer perante a dirección do centro ou servizo, deberá ir acompañado da orde do día que se vai tratar na reunión.

b) Cando en determinados casos, pola existencia de varias quendas de traballo, non se poida reunir simultaneamente a totalidade do cadro de persoal, as asembleas parciais das diferentes quendas considéranse, para estes efectos, como unha asemblea. Poderanse, así mesmo, celebrar asembleas convocadas polo 20 por 100 do cadro de persoal do centro.

As asembleas celebraranse en locais facilitados pola Xunta de Galicia para tal fin.

c) A Xunta de Galicia aboará os gastos de desprazamento ou as indemnizacións dos membros do comité de empresa ou dos/as delegados/as de persoal polas súas reunións periódicas, así como por aquelas que sexan convocadas pola Xunta de Galicia.

A Xunta de Galicia dotará os comités de empresa dun orzamento anual para actividades sindicais ou para a compra de libros de consulta, de acordo coa táboa indicada máis abaixo.

Os comités de empresa recibirán, a través da unidade administrativa que xestione o dito orzamento, a subvención que lles corresponda segundo a táboa abaixo establecida.

Así mesmo, cada comité de empresa terá a obriga de levar un libro de contabilidade onde se reflictan as entradas e saídas de diñeiro referente á dita subvención.

-Comité de empresa de 5 membros: 300,51 euros anuais.

-Comité de empresa de 9 membros: 390,66 euros anuais.

-Comité de empresa de 11 ou máis membros: 540,91 euros anuais.

Estas contías incrementaranse na porcentaxe que anualmente se incrementa o capítulo II dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 45º.-Das seccións sindicais, dos/as delegados/as sindicais e dos/as afiliados/as. ⁸

1. Das seccións sindicais:

Sen prexuízo do disposto na Lei 11/1985, do 2 de agosto, de liberdade sindical (LOLS), as seccións sindicais pertencentes a unha central sindical que obtivesen máis dun 10 por 100 dos membros do respectivo comité de empresa terán nos centros de traballo os seguintes dereitos:

a) A un número de delegados/as sindicais, previstos no artigo 10.2º da LOLS, conforme a seguinte escala:

-De 1 a 100 traballadores/as: 1.

-De 101 a 500 traballadores/as: 3.

-De 501 a 750 traballadores/as: 4.

---

⁸ Ap. 2 modificado polo Anexo .C) 3.5 da Resolución do 5 de agosto 2010

-De 751 en diante: 5.

b) A dispoñer dun local sindical, que compartirán co comité de empresa, en centros con máis de 50 traballadores/as, provisto de teléfono, conexión á internet, de mobiliario e do material de oficina necesario para desenvolver a súa actividade representativa.

Nos centros de traballo de menos de 50 traballadores/as, estas seccións sindicais poderán utilizar o mesmo local do que, se é o caso, dispoñan os/as delegados/as de persoal, facilitándolles tamén os materiais de oficina precisos para o desenvolvemento da súa actividade representativa.

c) Realización de asembleas:

A realización de asembleas fóra e dentro da xornada de traballo queda establecida nos mesmo termos en que se configura este dereito para os comités de empresa.

2. Dos/as delegados/as sindicais:

Os/as delegados/as sindicais a que se refire a alínea a) do punto anterior terán dereito, sen prexuízo do establecido na LOLS no seu artigo 10.3º, aos seguintes dereitos e garantías:

a) Co fin de dotar as organizacións sindicais de máis flexibilidade e operatividade no exercicio da acción sindical que lles é atribuída por lei, mediante as seccións sindicais que se poidan constituír, no ámbito deste convenio, acórdase articular un marco de acción sindical sobre a base dos seguintes principios:

a.1. Os créditos horarios que poidan corresponder aos/as delegados/as sindicais de cada unha das organizacións sindicais poden acumularse nunha bolsa única correspondente ao ámbito territorial de Galicia.

a.2. O total de crédito horario resultante da acumulación citada no punto 1 pode ser libremente distribuído por cada unha das organizacións sindicais por medio da designación de delegados/as sindicais.

a.3. A designación de delegados/as sindicais e as modificacións sobre asignación individual de créditos horarios e sobre acumulación de horas deben notificarse expresamente á Dirección Xeral da Función Pública cun mínimo de 30 días de anticipación.

a.4. Cada unha dos/as delegados/as sindicais que fose designado poderá dispoñer do crédito horario que lle corresponda:

-Utilizando persoalmente o crédito que lle corresponda.

-Cedendo total ou parcialmente o crédito horario a outro/a delegado/a sindical.

-Cedendo total ou parcialmente o crédito horario á bolsa de ámbito territorial de Galicia da organización sindical a que pertenza.

a.5. O dereito dos/as delegados/as sindicais a gozar do crédito horario correspondente prodúcese aos 30 días de entregar á Dirección Xeral de Función Pública por parte do sindicato correspondente unha copia da acta de constitución ou de modificación da sección sindical, previamente rexistrada na oficina pública da delegación provincial do ámbito territorial afectado.

a.6. Cada organización sindical poderá constituír unha bolsa de horas de ámbito correspondente ao territorio, que pode estar integrada polas horas que corresponden aos seus membros dos comités de empresa, delegados/as de persoal e as que corresponden aos seus delegados/as sindicais. En ningún caso se superará o crédito horario total que lle corresponde á organización sindical.

b) A representación aos/ás afiliados/as da sección sindical en todas as xestións necesarias perante a dirección respectiva, e a seren oídos por esta no tratamento daqueles problemas de carácter colectivo que afecten o persoal, en xeral, e aos/ás afiliados/as do sindicato, en particular.

c) A seren informados e oídos pola empresa con carácter previo:

-Acerca de despedimentos e sancións que afecten os/as afiliados/as ao sindicato.

-En materia de reestruturación do cadro de persoal, regulacións de emprego, traslado de traballadores/as, cando revistan carácter colectivo ou individual, ou do centro de traballo en xeral, e sobre calquera proxecto ou acción administrativa que poida afectar ao persoal.

-Sobre a implantación ou revisión de sistemas de organización do traballo.

d) Terán acceso á mesma información e documentación que a empresa deba poñer á disposición do comité de empresa, de acordo co regulado a través da lei, estando obrigados a gardar sxiilo profesional nas materias en que legalmente proceda.

e) Posuirán as mesmas garantías e dereitos que a lei e o convenio colectivo lles recoñecen aos membros do comité de empresa.

3. Dos/as afiliados/as.

Os/as afiliados/as a unha sección sindical que reúnan os requisitos establecidos no parágrafo primeiro do punto 1 deste artigo terán os seguintes dereitos:

a) A obtenen permisos sen soldo durante o tempo que pasen a ocupar postos de responsabilidade sindical con plena dedicación en ámbito superior ao centro de traballo. Este permiso terá unha duración mínima de seis meses e, ao rematar, o/a traballador/a será reincorporado/a na mesma quenda e condicións de traballo.

b) Un 10 por 100 dos/as afiliados/as a unha destas seccións sindicais terán dereito a permisos sen retribucións cando se cumpran os seguintes requisitos:

-Que exista a comunicación previa por parte da comisión executiva do respectivo sindicato, cursada coa necesaria antelación.

-Que non supere os 20 días ao ano por afiliado/a, nin os 200 anuais para o conxunto do 10 por 100 de afiliados/as de cada sección sindical.

c) A que se lle desconte na súa nómina o importe da cota sindical que corresponda, coa conformidade previa do/a afiliado/a. A Administración transferirá as cantidades retidas á conta bancaria que designe cada sindicato, facilitándolle mensualmente á correspondente sección sindical a relación nominal das retencións realizadas.

Artigo 46º.-Comité intercentros.

1. Ao abeiro do disposto no artigo 63.3º do Estatuto dos traballadores, constituirase un comité intercentros, cun máximo de 13 membros, pertencentes aos comités de empresa e delegados/as de persoal dos centros de traballo contidos no artigo 1º deste convenio.

A súa composición será proporcional, de acordo co establecido no referido artigo do Estatuto dos traballadores.

2. As normas de funcionamento aprobaranse por maioría absoluta, na primeira sesión na que se constitúa o dito órgano de representación.

3. Cada un dos membros do Comité Intercentros dispoñerá dun máximo de 100 horas mensuais, excluídas as derivadas da súa condición de membro de comité de empresa ou de delegado/a de persoal ou sindical, para dedicarse ás súas funcións representativas; as ditas horas poderanse acumular noutros membros do Comité Intercentros, noutros/as delegados/as electos/as ou na bolsa de horas.

O cómputo total de horas acumuladas nun/nunha delegado/a para optar a unha liberación sindical será de cento trinta e cinco horas de crédito horario.

4. A Xunta de Galicia aboará os gastos de desprazamento e as axudas de custos dos membros do Comité Intercentros, sempre que fosen orixinados por razón das reunións convocadas previamente polo dito órgano de representación, así como as que fosen convocadas pola Xunta de Galicia.

5. Terán á súa disposición un local sindical na sede dos servizos centrais da Xunta de Galicia, conxunto co do comité de empresa e seccións sindicais, adecuado e apto para a súa propia representación, con material de oficina, medios mecánicos, mobiliario, teléfonos, etc. Así mesmo, recibirán un exemplar do DOG coa frecuencia da súa publicación.

A Xunta de Galicia dotará o Comité Intercentros dun orzamento anual de 601,01 euros, para actividades sindicais ou para a compra de libros de consulta.

6. Entre as súas competencias están as seguintes:

a) Negociación do convenio colectivo, elección dos suplentes e asesores/as da comisión negociadora e aprobación do anteproxecto correspondente, sempre que así o decida, polo menos, o cincuenta e un por cento dos seus membros; todo isto, sen prexuízo das atribucións que a este respecto se lle recoñezan na LOLS e no Estatuto dos traballadores e outras instancias sindicais.

b) Elección dos/as representantes do persoal na comisión paritaria de vixilancia e interpretación do convenio, respectando a proporcionalidade existente no Comité Intercentros e sempre que este asinase o convenio colectivo.

c) Elección dos membros aos cales lles corresponda representar o persoal en todas as comisións creadas a partir da comisión paritaria, ou noutras comisións recollidos neste convenio, respectando a proporcionalidade existente no Comité Intercentros.

d) O Comité Intercentros estará facultado para solicitar conflito colectivo e para interpoñer calquera tipo de reclamación, así como para solicitar a declaración de folga legal.

e) O Comité Intercentros negociará coa Administración as condicións de adscrición de calquera colectivo a este convenio, con ocasión da súa integración por razóns de transferencia.

f) Tratamento nunha mesa cos/as representantes da Administración das ofertas de emprego segundo as necesidades de recursos humanos previstos con anterioridade á súa publicación segundo se establece no estatuto básico do empregado público.

Capítulo XIII. Réxime disciplinario

Artigo 47º.-Réxime disciplinario.

1. A imposición de sancións por faltas graves e moi graves, requirirá a realización dun expediente disciplinario, no cal o procedemento, a tramitación e os termos son os seguintes:

a) Cando a Administración coñeza da comisión de feitos presuntamente constitutivos de falta grave ou moi grave, será acordada a incoación, se é o caso, de expediente disciplinario polo responsable ou director/a do centro ou dependencia onde o/a traballador/a preste os seus servizos ou, pola autoridade que normativamente en cada momento teña asignada tal competencia. O dito acto, que se lle deberá comunicar por escrito ao comité de empresa e mais ao/á interesado/a, interromperá os prazos legais de prescrición de faltas e infraccións.

b) No propio acto de incoación de expediente acordarase o nomeamento e designación de instrutor/a do procedemento, quen ordenará a práctica de cantas dilixencias sexan adecuadas para a determinación e comprobación dos feitos e, en particular, de cantas probas poidan conducir ao seu esclarecemento e á determinación das responsabilidades susceptibles de sanción.

O/a instrutor/a, como primeiras actuacións, procederá a recibir declaración do/a presunto/a inculpado/a e a realizar cantas dilixencias se deduzan da comunicación ou denuncia que motivou a incoación do expediente e do que aquel alegou na súa declaración.

Todos os organismos e dependencias da Administración están obrigados a facilitarlle ao/á instrutor/a os antecedentes e informes necesarios, así como os medios persoais e materiais que precise para o desenvolvemento da súa actuación.

c) Nun prazo non superior a dous meses desde o inicio do expediente, o/a instrutor/a proporalle á autoridade competente o arquivo das actuacións, ou procederá á elaboración dun prego de cargos, que lle será notificado respectivamente, segundo o caso, ao/á interesado/a, ao comité de empresa, aos delegados de persoal do centro ou á sección sindical correspondente.

O prego de cargos incluírá os feitos imputados con expresión, se é o caso, da falta presuntamente cometida e das sancións que poidan ser de aplicación. O/a instrutor/a poderá, por causas xustificadas, solicitar a ampliación do prazo referido.

d) O prego de cargos notificaráselle ao/á inculpado/a e concederáselle un prazo de quince días para que poida contestalo coas alegacións que considere convenientes para a súa defensa achegando, así mesmo, cantos documentos considere de interese. Neste trámite deberá solicitar, se o considera conveniente, a práctica das probas que para a súa defensa crea necesarias.

e) Contestado o prego ou transcorrido o prazo sen facelo, o/a instrutor/a poderá acordar a práctica das probas solicitadas que xulgue oportunas, así como a de todas aquelas que considere pertinentes. Para a práctica das probas disporase do prazo dun mes.

O/a instrutor/a poderá denegar a admisión e a práctica das probas para investigar cuestións que considere innecesarias, debendo motivar a denegación, sen que contra esta resolución caiba recurso do/a inculpado/a.

Os feitos relevantes para a resolución do procedemento poderán acreditarse por calquera medio de proba admisible en dereito.

f) Cumpridas as dilixencias previstas neste artigo daráselle vista do expediente ao/á inculpado/a con carácter inmediato para que no prazo de 10 días alegue o que vexa pertinente para a súa defensa e achegue cantos documentos considere de interese. Facilitaráselle unha copia completa do expediente ao/á inculpado/a cando este así o solicite.

g) O/a instrutor/a formulará dentro dos vinte días seguintes a proposta de resolución, da que se lle dará traslado ao comité de empresa ou aos/ás delegados/as de persoal, así como ao/á interesado/a, na cal fixará con precisión os feitos probados, motivando, se é o caso, a denegación das probas propostas polo/a inculpado/a, e fará a valoración xurídica dos feitos, determinando, se procede, a falta cometida, a responsabilidade do/a traballador/a e a sanción que xulgue procedente impoñer.

A proposta de resolución notificaráselle ao/á interesado/a, para que no prazo de dez días poida alegar ante o/a instrutor/a todo canto considere pertinente para a súa defensa.

Oído o/a inculpado/a ou transcorrido o prazo sen que haxa ningunha alegación, remitiráselle con carácter inmediato o expediente completo ao órgano que acordou a incoación do procedemento, o cal llo remitirá ao órgano competente para que proceda a ditar a resolución que corresponda

ou, se é o caso, ordenaralle ao/á instrutor/a a práctica das dilixencias que considere necesarias.

Desta resolución daráselle conta ao/á interesado/a, ao comité de empresa do seu centro e á sección sindical á que pertenza, de ser o caso.

h) Daráselle traslado da resolución definitiva á comisión paritaria do convenio, para os meros efectos estatísticos e de información.

i) A omisión do procedemento aquí descrito determinará a nulidade do expediente, cando produza indefensión do interesado.

2. A sanción de faltas que non precisen a incoación de expediente disciplinario comunicaráselle ao comité de empresa respectivo, con tres días hábiles de antelación á súa notificación ao/á interesado/a.

3. As infraccións ou faltas cometidas polos/as traballadores/as, derivadas de incumprimentos contractuais, poderán ser leves, graves ou moi graves.

3.a. Faltas leves:

3.a.1. A incorrección cos superiores xerárquicos, cos/as compañeiros/as e co público en xeral.

3.a.2. A neglixencia e o descoido no cumprimento do traballo.

3.a.3. A presentación extemporánea de partes de baixa ou de confirmación, en tempo superior a dous días, desde a data da súa expedición regular, a non ser que por causa de forza maior se probe a imposibilidade de facelo.

3.a.4. De tres a cinco faltas de puntualidade ao mes, respectándose o réxime existente para efectos de cómputo en cada centro de traballo. Non obstante as faltas de puntualidade poderán supoñer a dedución proporcional de retribucións.

3.a.5. A neglixencia no coidado e na conservación dos materiais e utensilios de traballo, do mobiliario e dos locais onde se presten os servizos.

3.a.6. A falta de asistencia inxustificada durante un día ao mes, a non ser que se probe a imposibilidade de facelo por causa de forza maior.

3.a.7. O incumprimento dos deberes e obrigas do/a traballador/a, sempre que non deban ser cualificados como falta moi grave ou grave.

3.b. Faltas graves:

3.b.1. A indisciplina ou a desobediencia relacionada co seu traballo, e o incumprimento dos deberes previstos nas alíneas a), b) e c) do artigo 5 do Estatuto dos traballadores.

3.b.2. A desconsideración co público, compañeiros/as e subordinados/as no desempeño das tarefas encomendadas, sempre que non sexa falta leve, así como a grave falta de consideración cos administrados ou o abuso da autoridade no exercicio do cargo.

3.b.3. A falta de asistencia ao traballo sen causa xustificada durante dous ou tres días ao mes, a non ser que se probe a imposibilidade de facelo por causa de forza maior.

3.b.4. A presentación extemporánea dos partes de confirmación de baixa, en tempo superior a sete días, desde a data da súa expedición regular, a non ser que se probe a imposibilidade de facelo por causa de forza maior.

3.b.5. O abandono do traballo sen causa xustificada por tempo superior a dous días nun mes.

3.b.6. A simulación de enfermidade ou accidente que supoñan a incapacidade laboral transitoria por tempo inferior a tres días. Entenderase, en todo caso, que existe falta cando o/a traballador/a declarado de baixa por un dos motivos indicados realice traballos de calquera clase por conta propia ou allea. Así mesmo, entenderase incluída neste punto toda acción ou omisión do traballador realizada para prolongar a baixa por enfermidade ou accidente.

3.b.7. A colaboración ou o encubrimento de faltas doutros/as traballadores/as, en relación cos seus deberes de puntualidade, asistencia e utilización dos mecanismos de control.

3.b.8. Máis de cinco faltas de puntualidade nun mes, respectándose o réxime existente para efectos de cómputo en cada centro de traballo.

3.b.9. A reiteración na comisión de faltas leves, agás as de puntualidade inferiores a cinco faltas leves, nun prazo de seis meses, aínda que sexan de distinta natureza, todo isto dentro dun mesmo trimestre e aínda que fosen sancionadas.

3.b.10. A diminución continuada e voluntaria no rendemento de traballo normal ou pactado.

3.b.11. As condutas constitutivas de delito doloso relacionadas co servizo ou que lles causen dano á Administración ou administrados.

3.b.12. Causar danos graves nos locais, no material ou nos documentos dos servizos.

3.b.13. O incumprimento dos prazos ou outras disposicións de procedemento en materia de incompatibilidades, cando non supoñan mantemento dalgunha situación de incompatibilidade.

3.b.14. A grave perturbación do servizo.

3.b.15. Actos que atenten contra a dignidade dos/as traballadores/as ou da Administración.

3.b.16. As accións ou omisións dirixidas a evadir os sistemas de control de horarios ou a impedir que sexan detectados os incumprimentos inxustificadas das xornadas de traballo.

3.c. Faltas moi graves:

3.c.1. O incumprimento de deber de fidelidade á Constitución e ao Estatuto de autonomía no exercicio da función pública.

3.c.2. Toda actuación que supoña discriminación por razón de raza, sexo, relixión, lingua, opinión, lugar de nacemento, veciñanza, ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.

3.c.3. O abandono de servizo.

3.c.4. Adopción de acordos manifestamente ilegais que lles causen un prexuízo grave á Administración ou aos cidadáns.

3.c.5. A publicación ou utilización indebida de segredos oficiais así declarados por lei ou clasificados como tales.

3.c.6. A obstaculización do exercicio das liberdades públicas e dereitos sindicais.

3.c.7. A participación en folgas ilegais.

3.c.8. Os incumprimentos das obrigas de atender os servizos esenciais en caso de folga.

3.c.9. Os actos limitativos da libre expresión de pensamento, ideas e opinións.

3.c.10. Ter sido sancionado pola comisión de tres faltas graves nun período dun ano.

3.c.11. A fraude, a deslealdade e o abuso de confianza nas xestións e no desempeño das funcións encomendadas.

3.c.12. Máis de tres faltas ao mes de asistencia non xustificadas, a non ser que se probe a imposibilidade de facelo por causa de forza maior.

3.c.13. A indisciplina e a desobediencia de carácter grave.

3.c.14. Os malos tratos de palabra ou obra cos/as traballadores/as de superior e inferior categoría, compañeiros/as e público.

3.c.15. O acoso sexual, máxime cando vai acompañado de abuso de autoridade ao ser efectuado por un/unha superior/a contra unha subordinado/a.

3.c.16. O incumprimento ou abandono das normas e medidas de seguridade e hixiene no traballo, cando deles deriven graves riscos ou danos para o propio traballador/a e/ou terceiros.

3.c.17. A simulación de enfermidade ou accidente que supoñan unha incapacidade ou baixa por un tempo de tres ou máis días. Entenderase, en todo caso, que existe falta moi grave cando o/a traballador/a declarado/a en baixa por un dos motivos indicados realice traballos de calquera clase por conta propia ou allea. Así mesmo, entenderase incluída neste punto toda acción ou omisión do/a traballador/a realizada para prolongar a baixa por enfermidade ou accidente.

3.c.18. A reiteración na comisión de faltas graves, aínda que sexan de distinta natureza, dentro dun mesmo trimestre, agás as de puntualidade.

3.c.19. O exercicio de actividades privadas ou públicas sen solicitar e obter autorización de compatibilidade do órgano competente para iso.

4. As sancións que poderán impoñerse, en función da cualificación das faltas, serán as seguintes:

a) Por faltas leves:

-Amoestación verbal ou por escrito.

-Suspensión de emprego e soldo ata por dous días.

b) Por faltas graves:

-Suspensión de emprego e soldo de dous a quince días.

-Suspensión do dereito de concorrer a probas selectivas ou concursos de ascensos por un período de un ano.

c) Por faltas moi graves:

-Suspensión de emprego e soldo de dezaseis días a dezoito meses.

-Inhabilitación para o ascenso por un período de ata un máximo de dous anos.

-Traslado forzoso sen indemnización.

-Despedimento.

5. Serán órganos competentes para a imposición das sancións disciplinarias:

a) O Consello da Xunta, por proposta do/a conselleiro/a competente en materia de función pública, para impoñer o despedimento.

b) As persoas titulares da consellería ou do organismo autónomo en que estea destinado o/a traballador/a, para impoñeren as sancións por faltas graves e moi graves.

Se a sanción se impón pola comisión de faltas en materia de incompatibilidades en relación coas actividades desenvolvidas en diferentes consellerías, a facultade corresponderalle ao/a conselleiro/a competente en materia de función pública.

c) Os directores xerais e os/as delegados/as provinciais, respecto do persoal dependente da súa dirección xeral ou delegación provincial, para a imposición de sancións por faltas leves.

6. Os/as xefes/as ou superiores que toleren ou encubran as faltas dos seus subordinados incorrerán en responsabilidade e sufrirán a corrección ou sanción que se considere procedente, tendo en conta a que se lle impoña ao autor e a intencionalidade, perturbación para o servizo, atentado á dignidade da Xunta de Galicia e reiteración ou reincidencia da dita tolerancia ou encubrimento.

7. Non se considerará falta de ningún tipo a negativa a realizar traballos de categoría distinta á específica de cada traballador/a, salvo cando medien circunstancias de excepcional necesidade.

Todo/a traballador/a poderá dar conta por escrito, a través dos seus representantes, dos actos que supoñan faltas de respecto á súa intimidade ou á consideración debida á súa dignidade humana ou laboral. A Xunta de

Galicia, a través do órgano directivo a que estea adscrito o/a interesado/a, abrirá a oportuna información e instruirá, se é o caso, o expediente disciplinario que proceda.

O aquí exposto tamén será de aplicación cando se lesionen dereitos dos/as traballadores/as recoñecidos neste convenio e na normativa vixente, e deriven prexuízos notorios de orde material para eles.

8. Os prazos de prescrición das faltas e das sancións son os establecidos no artigo 97 da Lei 7/2007, do 12 de abril, do Estatuto básico do empregado público, que se aplica co carácter de disposición de dereito necesario ao persoal laboral das administracións públicas.

9. A cancelación do expediente de faltas e sancións producírase aos tres meses para as faltas leves, ao ano, para as graves e aos dous anos, para as moi graves.

10. No non previsto neste capítulo aplicarase o disposto no Regulamento de réxime disciplinario dos/as funcionarios/as ao servizo da Xunta de Galicia.

11.No caso de despedimento declarado improcedente dun/dunha laboral fixo/a da Xunta de Galicia, como consecuencia do establecido neste capítulo, a opción de indemnización ou readmisión corresponderalle ao dito traballador nos prazos establecidos no Estatuto dos traballadores.

21. A LEI 31/1995, DO 8 DE NOVEMBRO, DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS: CAPÍTULOS I A IV.

LEI 31/1995, DO 8 DE NOVEMBRO DE PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS¹

CAPÍTULO PRIMEIRO. Obxecto, ámbito de aplicación e definicións

Artigo 1. Normativa sobre prevención de riscos laborais

A normativa sobre prevención de riscos laborais está constituída por esta lei, as súas disposicións de desenvolvemento ou complementarias e cantas outras normas, legais ou convencionais, conteñan prescricións relativas á adopción de medidas preventivas no ámbito laboral ou susceptibles de as producir no dito ámbito.

Artigo 2. Obxecto e carácter da norma

1. Esta lei ten por obxecto promover a seguranza e a saúde dos traballadores mediante a aplicación de medidas e o desenvolvemento das actividades necesarias para a prevención de riscos derivados do traballo.

Para tales efectos, esta lei establece os principios xerais relativos á prevención dos riscos profesionais para a protección da seguranza e da saúde, a eliminación ou diminución dos riscos derivados do traballo, a información, a consulta, a participación equilibrada e a formación dos traballadores en materia preventiva, nos termos sinalados nesta disposición.

Para o cumprimento dos ditos fins, esta lei regula as actuacións que deberán desenvolver as administracións públicas, así como os empresarios, os traballadores e as súas respectivas organizacións representativas.

2. As disposicións de carácter laboral contidas nesta lei e nas súas normas regulamentarias terán, en todo caso, o carácter de dereito necesario mínimo indispoñible, podendo ser melloradas e desenvolvidas nos convenios colectivos.

Artigo 3. Ámbito de aplicación²

1. Esta lei e as súas normas de desenvolvemento serán de aplicación tanto no ámbito das relacións laborais reguladas no texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, como no das relacións de carácter administrativo ou estatutario do persoal civil ao servizo das administracións públicas, coas peculiaridades que, neste caso, se recollen nesta lei ou nas súas normas de desenvolvemento. Iso sen prexuízo do cumprimento das obrigas específicas que se establecen para fabricantes, importadores e subministradores, e dos dereitos e obrigas que se poidan derivar para os traballadores autónomos. Igualmente, serán aplicables ás sociedades cooperativas, constituídas de acordo coa lexislación que lles sexa de

¹ BOE n. 269, do 10 de novembro de 1995.

² Ap. 1 modificado por disp. final 2.1 da Lei 31/2006, de 18 de outubro.

Ap. 2 modificado por disp. final 2.1 da Lei 31/2006, de 18 de outubro.

aplicación, nas que existan socios cunha actividade que consista na prestación do seu traballo persoal, coas particularidades derivadas da súa normativa específica.

Cando nesta lei se faga referencia a traballadores e empresarios, entenderanse tamén comprendidos nestes termos, respectivamente, dunha parte, o persoal civil con relación de carácter administrativo ou estatutario e a Administración pública para a que presta servizos, nos termos expresados na disposición adicional terceira desta lei e, doutra, os socios das cooperativas a que se refire o parágrafo anterior e as sociedades cooperativas para as que prestan os seus servizos.

2. Esta lei non será de aplicación naquelas actividades cunhas particularidades que o impidan no ámbito das funcións públicas de:

- Policía, seguranza e resguardo aduaneiro.
- Servizos operativos de protección civil e peritaxe forense nos casos de grave risco, catástrofe e calamidade pública.

Non obstante, esta lei inspirará a normativa específica que se dite para regular a protección da seguranza e a saúde dos traballadores que prestan os seus servizos nas indicadas actividades.

3. Nos centros e establecementos militares será de aplicación o disposto nesta lei, coas particularidades previstas na súa normativa específica.

Nos establecementos penitenciarios adaptaranse a esta lei aquelas actividades que polas súas características xustifiquen unha regulación especial, o que se levará a efecto nos termos sinalados na Lei 7/1990, do 19 de xullo, sobre negociación colectiva e participación na determinación das condicións de traballo dos empregados públicos.

4. Esta lei tampouco será de aplicación á relación laboral de carácter especial do servizo do fogar familiar. Non obstante o anterior, o titular do fogar familiar está obrigado a coidar de que o traballo dos seus empregados se realice nas debidas condicións de seguranza e hixiene.

Artigo 4. Definicións

Para efectos desta lei e das normas que a desenvolvan:

1.º Entenderase por «prevención» o conxunto de actividades ou medidas adoptadas ou previstas en todas as fases de actividade da empresa co fin de evitar ou diminuír os riscos derivados do traballo.

2.º Entenderase como «risco laboral» a posibilidade de que un traballador sufra un determinado dano derivado do traballo. Para cualificar un risco desde o punto de vista da súa gravidade, valoraranse conxuntamente a probabilidade de que se produza o dano e a gravidade deste.

3.º Consideraranse como «danos derivados do traballo» as enfermidades, patoloxías ou lesións sufridas con motivo ou ocasión do traballo.

4.º Entenderase como «risco laboral grave e inminente» aquel que resulte probable racionalmente que se materialice nun futuro inmediato e poida supor un dano grave para a saúde dos traballadores.

No caso de exposición a axentes susceptibles de causaren danos graves á saúde dos traballadores, considerarase que existe un risco grave e inminente cando sexa probable racionalmente que se materialice nun futuro inmediato unha exposición aos ditos axentes da que se poidan derivar danos graves para a saúde, mesmo cando estes non se manifesten de forma inmediata.

5.º Entenderanse como procesos, actividades, operacións, equipamentos ou produtos «potencialmente perigosos» aqueles que, en ausencia de medidas preventivas específicas, orixinen riscos para a seguranza e a saúde dos traballadores que os desenvolven ou utilizan.

6.º Entenderase como «equipamento de traballo» calquera máquina, aparello, instrumento ou instalación utilizados no traballo.

7.º Entenderase como «condición de traballo» calquera característica deste que poida ter unha influencia significativa na xeración de riscos para a seguranza e a saúde do traballador. Quedan especificamente incluídas nesta definición:

a) As características xerais dos locais, instalacións, equipamentos, produtos e demais útiles existentes no centro de traballo.

b) A natureza dos axentes físicos, químicos e biolóxicos presentes no ambiente de traballo e as súas correspondentes intensidades, concentracións ou niveis de presenza.

c) Os procedementos para a utilización dos axentes citados anteriormente que inflúan na xeración dos riscos mencionados.

d) Todas aqueloutras características do traballo, incluídas as relativas á súa organización e ordenación, que inflúan na magnitude dos riscos a que estea exposto o traballador.

8.º Entenderase por «equipamento de protección individual» calquera equipamento destinado a ser levado ou suxeitado polo traballador para que o protexa dun ou varios riscos que poidan ameazar a súa seguranza ou a súa saúde no traballo, así como calquera complemento ou accesorio destinado para tal fin.

CAPÍTULO II. Política en materia de prevención de riscos para protexer a seguranza e a saúde no traballo

Artigo 5. Obxectivos da política³

1. A política en materia de prevención terá por obxecto a promoción da mellora das condicións de traballo dirixida a elevar o nivel de protección da seguranza e a saúde dos traballadores no traballo.

A dita política levarase a cabo por medio das normas regulamentarias e das actuacións administrativas que correspondan e, en particular, as que se regulan neste capítulo, que se orientarán á coordinación das distintas administracións públicas competentes en materia preventiva e a que se harmonicen con elas as actuacións que, conforme esta lei, correspondan a suxeitos públicos e privados; para este fin:

a) A Administración xeral do Estado, as administracións das comunidades autónomas e as entidades que integran a Administración local prestaranse cooperación e asistencia para o eficaz exercicio das súas respectivas competencias no ámbito do previsto neste artigo.

b) A elaboración da política preventiva levarase a cabo coa participación dos empresarios e dos traballadores a través das súas organizacións empresariais e sindicais máis representativas.

2. Para os fins previstos no punto anterior, as administracións públicas promoverán a mellora da educación en materia preventiva nos diferentes niveis de ensino e de maneira especial na oferta formativa correspondente ao sistema nacional de cualificacións profesionais, así como a adecuación da formación dos recursos humanos necesarios para a prevención dos riscos laborais.

No ámbito da Administración xeral do Estado, establecerase unha colaboración permanente entre o Ministerio de Traballo e Seguranza Social e os ministerios que correspondan, en particular os de Educación e Ciencia e de Sanidade e Consumo, co obxecto de establecer os niveis formativos e as especializacións idóneas, así como a revisión permanente destas ensinanzas, co fin de as adaptar ás necesidades existentes en cada momento.

3. Do mesmo modo, as administracións públicas fomentarán aquelas actividades desenvolvidas polos suxeitos a que se refire o punto 1 do artigo 2, co obxecto da mellora das condicións de seguranza e saúde no traballo e a redución dos riscos laborais, a investigación ou fomento de novas formas de protección e a promoción de estruturas eficaces de prevención.

Para iso poderán adoptar programas específicos dirixidos a promover a mellora do ambiente de traballo e o perfeccionamento dos niveis de protección. Os programas poderanse instrumentar a través da concesión

---

³ Ap. 4 engadido pola disp. adic. 12.1 da Lei Orgánica 3/2007, de 22 de marzo.

Ap. 5 engadido por art. 8.1 da lei 25/2009, de 22 de decembro

dos incentivos que regulamentariamente se determinen, que se destinarán especialmente ás pequenas e medianas empresas.

4. As administracións públicas promoverán a efectividade do principio de igualdade entre mulleres e homes, considerando as variables relacionadas co sexo tanto nos sistemas de recollida e tratamento de datos coma no estudo e investigación xerais en materia de prevención de riscos laborais, co obxectivo de detectar e previr posibles situacións en que os danos derivados do traballo poidan aparecer vinculados co sexo dos traballadores.

Artigo 6. Normas regulamentarias

1. O Goberno, a través das correspondentes normas regulamentarias e logo de consulta ás organizacións sindicais e empresariais máis representativas, regulará as materias que a continuación se relacionan:

a) Requisitos mínimos que deben reunir as condicións de traballo para a protección da seguranza e a saúde dos traballadores.

b) Limitacións ou prohibicións que afectarán as operacións, os procesos e as exposicións laborais a axentes que entrañen riscos para a seguranza e a saúde dos traballadores. Especificamente, poderase establecer o sometemento destes procesos ou operacións a trámites de control administrativo, así como, no caso de axentes perigosos, a prohibición do seu emprego.

c) Condicións ou requisitos especiais para calquera dos supostos recollidos no punto anterior, tales como a existencia dun adestramento ou formación previa ou a elaboración dun plan no que se conteñan as medidas preventivas que se van adoptar.

d) Procedementos de avaliación dos riscos para a saúde dos traballadores, normalización de metodoloxías e guías de actuación preventiva.

e) Modalidades de organización, funcionamento e control dos servizos de prevención, considerando as peculiaridades das pequenas empresas, co fin de evitar obstáculos innecesarios para a súa creación e desenvolvemento, así como capacidades e aptitudes que deban reunir os mencionados servizos e os traballadores designados para desenvolver a acción preventiva.

f) Condicións de traballo ou medidas preventivas específicas en traballos especialmente perigosos, en particular se para estes están previstos controis médicos especiais, ou cando se presenten riscos derivados de determinadas características ou situacións especiais dos traballadores.

g) Procedemento de cualificación das enfermidades profesionais, así como requisitos e procedementos para a comunicación e información á autoridade competente dos danos derivados do traballo.

2. As normas regulamentarias indicadas no punto anterior axustaranse, en todo caso, aos principios de política preventiva establecidos nesta lei, manterán a debida coordinación coa normativa sanitaria e de seguranza industrial e serán obxecto de avaliación e, se é o caso, de revisión periódica, de acordo coa experiencia na súa aplicación e o progreso da técnica.

Artigo 7. Actuacións das administracións públicas competentes en materia laboral

1. En cumprimento do disposto nesta lei, as administracións públicas competentes en materia laboral desenvolverán funcións de promoción da prevención, asesoramento técnico, vixilancia e control do cumprimento polos suxeitos comprendidos no seu ámbito de aplicación da normativa de prevención de riscos laborais, e sancionarán as infraccións á dita normativa, nos seguintes termos:

a) Promovendo a prevención e o asesoramento que deberán desenvolver os órganos técnicos en materia preventiva, incluídas a asistencia e cooperación técnica, a información, divulgación, formación e investigación en materia preventiva, así como o seguimento das actuacións preventivas que se realicen nas empresas para a consecución dos obxectivos previstos nesta lei.

b) Velando polo cumprimento da normativa sobre prevención de riscos laborais mediante as actuacións de vixilancia e control. Para estes efectos, prestarán o asesoramento e a asistencia técnica necesarios para o mellor cumprimento da dita normativa e desenvolverán programas específicos dirixidos a lograr unha maior eficacia no control.

c) Sancionando o incumprimento da normativa de prevención de riscos laborais polos suxeitos comprendidos no ámbito de aplicación desta lei, conforme o previsto no seu capítulo VII.

2. As funcións das administracións públicas competentes en materia laboral que se sinalan no punto 1 continuarán a ser desenvolvidas, no referente aos traballos en minas, canteiras e túneles que exixan a aplicación de técnica mineira, aos que impliquen fabricación, transporte, almacenamento, manipulación e utilización de explosivos ou o emprego de enerxía nuclear, polos órganos específicos previstos na súa normativa reguladora.

As competencias previstas no punto anterior enténdense sen prexuízo do establecido na lexislación específica sobre produtos e instalacións industriais.

Artigo 8. Instituto Nacional de Seguranza e Hixiene no Traballo

1. O Instituto Nacional de Seguranza e Hixiene no Traballo é o órgano científico técnico especializado da Administración xeral do Estado que ten

como misión a análise e o estudo das condicións de seguranza e saúde no traballo, así como a promoción e o apoio á mellora delas. Para iso establecerá a cooperación necesaria cos órganos das comunidades autónomas con competencias nesta materia.

O Instituto, en cumprimento desta misión, terá as seguintes funcións:

a) Asesoramento técnico na elaboración da normativa legal e no desenvolvemento da normalización, tanto a nivel nacional como internacional.

b) Promoción e, se é o caso, realización de actividades de formación, información, investigación, estudo e divulgación en materia de prevención de riscos laborais, coa adecuada coordinación e colaboración, se é o caso, cos órganos técnicos en materia preventiva das comunidades autónomas no exercicio das súas funcións nesta materia.

c) Apoio técnico e colaboración coa Inspección de Traballo e Seguranza Social no cumprimento da súa función de vixilancia e control, prevista no artigo 9 desta lei, no ámbito das administracións públicas.

d) Colaboración con organismos internacionais e desenvolvemento de programas de cooperación internacional neste ámbito, facilitando a participación das comunidades autónomas.

e) Outras que sexan necesarias para o cumprimento dos seus fins e que lles sexan encomendadas no ámbito das súas competencias, de acordo coa Comisión Nacional de Seguranza e Saúde no Traballo regulada no artigo 13 desta lei, coa colaboración, se é o caso, dos órganos técnicos das comunidades autónomas con competencias na materia.

2. O Instituto Nacional de Seguranza e Hixiene no Traballo, no marco das súas funcións, velará pola coordinación, apoiará o intercambio de información e as experiencias entre as distintas administracións públicas e, especialmente, fomentará e prestará apoio á realización de actividades de promoción da seguranza e da saúde polas comunidades autónomas.

Así mesmo, prestará, de acordo coas administracións competentes, apoio técnico especializado en materia de certificación, ensaio e acreditación.

3. En relación coas institucións da Unión Europea, o Instituto Nacional de Seguranza e Hixiene no Traballo actuará como centro de referencia nacional, garantindo a coordinación e transmisión da información que deberá facilitar a escala nacional, en particular respecto á Axencia Europea para a Seguranza e a Saúde no Traballo e a súa rede.

4. O Instituto Nacional de Seguranza e Hixiene no Traballo exercerá a secretaría xeral da Comisión Nacional de Seguranza e Saúde no Traballo, prestándolle a asistencia técnica e científica necesaria para o desenvolvemento das súas competencias.

Artigo 9. Inspección de Traballo e Seguranza Social⁴

1. Correspóndelle á Inspección de Traballo e Seguranza Social a función da vixilancia e control da normativa sobre prevención de riscos laborais.

En cumprimento desta misión, terá as seguintes funcións:

a) Vixiar o cumprimento da normativa sobre prevención de riscos laborais, así como das normas xurídico-técnicas que incidan nas condicións de traballo en materia de prevención, aínda que non tivesen a cualificación directa de normativa laboral, propóndolle á autoridade laboral competente a sanción correspondente, cando comprobase unha infracción á normativa sobre prevención de riscos laborais, de acordo co previsto no capítulo VII desta lei.

b) Asesorar e informar as empresas e os traballadores sobre a maneira máis efectiva de cumprir as disposicións das que ten encomendada a vixilancia.

c) Elaborar os informes solicitados polos xulgados do Social nas demandas deducidas ante eles nos procedementos de accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

d) Informar a autoridade laboral sobre os accidentes de traballo mortais, moi graves ou graves, e sobre aqueloutros en que, polas súas características ou polos suxeitos afectados, se considere necesario o dito informe, así como sobre as enfermidades profesionais nas que concorran as ditas cualificacións e, en xeral, nos supostos en que aquela o solicite respecto do cumprimento da normativa legal en materia de prevención de riscos laborais.

e) Comprobar e favorecer o cumprimento das obrigacións asumidas polos servizos de prevención establecidos nesta lei.

f) Ordenar a paralización inmediata de traballos cando, ao xuízo do inspector, se advirta a existencia de risco grave e inminente para a seguranza ou a saúde dos traballadores.

2. As administracións xeral do Estado e das comunidades autónomas adoptarán, nos seus respectivos ámbitos de competencia, as medidas necesarias para garantir a colaboración pericial e o asesoramento técnico necesarios á Inspección de Traballo e Seguranza Social que, no ámbito da Administración xeral do Estado, serán prestados polo Instituto Nacional de Seguranza e Hixiene no Traballo.

Estas administracións públicas elaborarán e coordinarán plans de actuación, nos seus respectivos ámbitos competenciais e territoriais, para

---

⁴ Ap. 2 modificado por art. 1.1 de Ley 54/2003.

Ap. 3 engadido polo art. 1.2 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.

Ap. 4 engadido polo art. 1.3 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.

contribuíren ao desenvolvemento das actuacións preventivas nas empresas, especialmente as de mediano e pequeno tamaño e as de sectores de actividade con maior nivel de risco ou de sinistralidade, a través de accións de asesoramento, de información, de formación e de asistencia técnica.

No exercicio de tales cometidos, os funcionarios públicos das citadas administracións que exerzan labores técnicos en materia de prevención de riscos laborais a que se refire o parágrafo anterior, poderán desempeñar funcións de asesoramento, información e comprobatorias das condicións de seguranza e saúde nas empresas e centros de traballo, co alcance sinalado no punto 3 deste artigo e coa capacidade de requirimento a que se refire o artigo 43 desta lei, todo iso na forma que se determine regulamentariamente.

As referidas actuacións comprobatorias programaraas a respectiva Comisión Territorial da Inspección de Traballo e Seguranza Social a que se refire o artigo 17.2 da Lei 42/1997, do 14 de novembro, ordenadora da Inspección de Traballo e Seguranza Social para a súa integración no plan de acción en seguranza e saúde laboral da Inspección de Traballo e Seguranza Social.

3. Cando das actuacións de comprobación a que se refire o punto anterior se deduza a existencia de infracción, e sempre que mediase incumprimento de previo requirimento, o funcionario actuante remitirá informe á Inspección de Traballo e Seguranza Social, no cal se recollerán os feitos comprobados, para efectos de que se levante a correspondente acta de infracción, se así procedese.

Para estes efectos, os feitos relativos ás actuacións de comprobación das condicións materiais ou técnicas de seguranza e saúde recollidos en tales informes gozarán da presunción de certeza a que se refire a disposición adicional cuarta, punto 2, da Lei 42/1997, do 14 de novembro, ordenadora da Inspección de Traballo e Seguranza Social.

4. As actuacións previstas nos dous puntos anteriores estarán suxeitas aos prazos establecidos no artigo 14, punto 2, da Lei 42/1997, do 14 de novembro, ordenadora da Inspección de Traballo e Seguranza Social.

Artigo 10. Actuacións das administracións públicas competentes en materia sanitaria.

As actuacións das administracións públicas competentes en materia sanitaria referentes á saúde laboral levaranse a cabo a través das accións e en relación cos aspectos sinalados no capítulo IV do título I da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade, e disposicións ditadas para o seu desenvolvemento.

En particular, corresponderalles ás administracións públicas citadas:

a) Establecer medios adecuados para a avaliación e o control das actuacións de carácter sanitario que realicen nas empresas os servizos de prevención actuantes. Para iso, establecerán as pautas e os protocolos de actuación, oídas as sociedades científicas, aos que se deberán someter os citados servizos.

b) Implantar sistemas de información adecuados que permitan a elaboración, xunto coas autoridades laborais competentes, de mapas de riscos laborais, así como a realización de estudos epidemiolóxicos para a identificación e prevención das patoloxías que poidan afectar a saúde dos traballadores, así como facer posible un rápido intercambio de información.

c) Supervisar a formación que, en materia de prevención e promoción da saúde laboral, deba recibir o persoal sanitario actuante nos servizos de prevención autorizados.

d) Elaborar e divulgar estudos, investigacións e estatísticas relacionados coa saúde dos traballadores.

Artigo 11. Coordinación administrativa

A elaboración de normas preventivas e o control do seu cumprimento, a promoción da prevención, a investigación e a vixilancia epidemiolóxica sobre riscos laborais, accidentes de traballo e enfermidades profesionais determinan a necesidade de coordinar as actuacións das administracións competentes en materia laboral, sanitaria e de industria para unha máis eficaz protección da seguranza e a saúde dos traballadores.

No marco da dita coordinación, a Administración competente en materia laboral velará, en particular, para que a información obtida pola Inspección de Traballo e Seguranza Social no exercicio das funcións atribuídas a esta no punto 1 do artigo 9 desta lei sexa posta en coñecemento da autoridade sanitaria competente para os fins dispostos no artigo 10 desta lei e no artigo 21 da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade, así como da Administración competente en materia de industria, para os efectos previstos na Lei 21/1992, do 16 de xullo, de industria.

Artigo 12. Participación de empresarios e traballadores

A participación de empresarios e traballadores, a través das organizacións empresariais e sindicais máis representativas, na planificación, programación, organización e control da xestión relacionada coa mellora das condicións de traballo e a protección da seguranza e saúde dos traballadores no traballo é principio básico da política de prevención de riscos laborais, que desenvolverán as administracións públicas competentes nos distintos niveis territoriais.

Artigo 13. Comisión Nacional de Seguranza e Saúde no Traballo

1. Créase a Comisión Nacional de Seguranza e Saúde no Traballo como órgano colexiado asesor das administracións públicas na formulación das políticas de prevención e órgano de participación institucional en materia de seguranza e saúde no traballo.
2. A Comisión estará integrada por un representante de cada unha das comunidades autónomas e por igual número de membros da Administración xeral do Estado e, paritariamente con todos os anteriores, por representantes das organizacións empresariais e sindicais máis representativas.
3. A Comisión coñecerá as actuacións que desenvolvan as administracións públicas competentes en materia de promoción da prevención de riscos laborais, de asesoramento técnico e de vixilancia e control a que se refiren os artigos 7, 8, 9 e 11 desta lei, e poderá informar e formular propostas en relación coas ditas actuacións, especificamente no referente a:
  - Criterios e programas xerais de actuación.
  - Proxectos de disposicións de carácter xeral.
  - Coordinación das actuacións desenvolvidas polas administracións públicas competentes en materia laboral.
  - Coordinación entre as administracións públicas competentes en materia laboral, sanitaria e de industria.
4. A Comisión adoptará os seus acordos por maioría. Para tal fin, os representantes das administracións públicas terán cada un un voto e dous os das organizacións empresariais e sindicais.
5. A Comisión contará cun presidente e catro vicepresidentes, un por cada un dos grupos que a integran. A presidencia da Comisión corresponderalle ao secretario xeral de Emprego e Relacións Laborais, e a vicepresidencia atribuída á Administración xeral do Estado recaerá no subsecretario de Sanidade e Consumo.
6. A secretaría da Comisión, como órgano de apoio técnico e administrativo, recaerá na dirección do Instituto Nacional de Seguranza e Hixiene no Traballo.
7. A Comisión Nacional de Seguranza e Saúde no Traballo funcionará en pleno, en comisión permanente ou en grupos de traballo, conforme a normativa que estableza o regulamento interno que elaborará a propia comisión.

No non previsto nesta lei e no regulamento interno a que fai referencia o parágrafo anterior, a comisión rexerese pola Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

CAPÍTULO III. Dereitos e obrigas

Artigo 14. Dereito á protección fronte aos riscos laborais⁵

1. Os traballadores teñen dereito a unha protección eficaz en materia de seguranza e saúde no traballo.

O citado dereito supón a existencia dun correlativo deber do empresario de protección dos traballadores fronte aos riscos laborais.

Este deber de protección constitúe, igualmente, un deber das administracións públicas respecto do persoal ao seu servizo.

Os dereitos de información, consulta e participación, formación en materia preventiva, paralización da actividade en caso de risco grave e inminente e vixilancia do seu estado de saúde, nos termos previstos nesta lei, forman parte do dereito dos traballadores a unha protección eficaz en materia de seguranza e saúde no traballo.

2. En cumprimento do deber de protección, o empresario deberá garantir a seguranza e a saúde dos traballadores ao seu servizo en todos os aspectos relacionados co traballo. Para estes efectos, no marco das súas responsabilidades, o empresario realizará a prevención dos riscos laborais mediante a integración da actividade preventiva na empresa e a adopción de cantas medidas sexan necesarias para a protección da seguranza e a saúde dos traballadores, coas especialidades que se recollen nos artigos seguintes en materia de plan de prevención de riscos laborais, avaliación de riscos, información, consulta e participación e formación dos traballadores, actuación en casos de emerxencia e de risco grave e inminente, vixilancia da saúde, e mediante a constitución dunha organización e dos medios necesarios nos termos establecidos no capítulo IV desta lei.

O empresario desenvolverá unha acción permanente de seguimento da actividade preventiva co fin de perfeccionar de maneira continua as actividades de identificación, avaliación e control dos riscos que non se puidesen evitar e os niveis de protección existentes e disporá o necesario para a adaptación das medidas de prevención sinaladas no parágrafo anterior ás modificacións que poidan experimentar as circunstancias que incidan na realización do traballo.

3. O empresario deberá cumprir as obrigas establecidas na normativa sobre prevención de riscos laborais.

4. As obrigas dos traballadores establecidas nesta lei, a atribución de funcións en materia de protección e prevención a traballadores ou servizos da empresa e o recurso ao concerto con entidades especializadas para o desenvolvemento de actividades de prevención complementarán as

---

⁵ Ap. 2 modificado polo art. 2.1 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.

accións do empresario, sen que por iso o eximan do cumprimento do seu deber nesta materia, sen prexuízo das accións que poida exercer, se é o caso, contra calquera outra persoa.

5. O custo das medidas relativas á seguranza e á saúde no traballo non deberá recaer de ningún modo sobre os traballadores.

Artigo 15. Principios da acción preventiva

1. O empresario aplicará as medidas que integran o deber xeral de prevención previsto no artigo anterior, conforme os seguintes principios xerais:

a) Evitar os riscos.

b) Avaliar os riscos que non se poidan evitar.

c) Combater os riscos na súa orixe.

d) Adaptar o traballo á persoa, en particular no que respecta á concepción dos postos de traballo, así como á elección dos equipamentos e os métodos de traballo e de produción, de cara a, en particular, atenuar o traballo monótono e repetitivo e a reducir os seus efectos na saúde.

e) Ter en conta a evolución da técnica.

f) Substituír o perigoso polo que entrañe pouco ou ningún perigo.

g) Planificar a prevención, buscando un conxunto coherente que integre nela a técnica, a organización do traballo, as condicións de traballo, as relacións sociais e a influencia dos factores ambientais no traballo.

h) Adoptar medidas que antepoñan a protección colectiva á individual.

i) Darlles as debidas instrucións aos traballadores.

2. O empresario tomará en consideración as capacidades profesionais dos traballadores en materia de seguranza e de saúde no momento de lles encomendar as tarefas.

3. O empresario adoptará as medidas necesarias co fin de garantir que só os traballadores que reciben información suficiente e adecuada poidan acceder ás zonas de risco grave e específico.

4. A efectividade das medidas preventivas deberá prever as distraccións ou imprudencias non temerarias que o traballador puidese cometer. Para a súa adopción teranse en conta os riscos adicionais que puidesen implicar determinadas medidas preventivas, as cales só se poderán adoptar cando a magnitude dos ditos riscos sexa substancialmente inferior á dos que se pretende controlar e non existan alternativas máis seguras.

5. Poderán concertar operacións de seguro que teñan como fin garantir como ámbito de cobertura a previsión de riscos derivados do traballo, a empresa respecto dos seus traballadores, os traballadores autónomos respecto a eles mesmos e as sociedades cooperativas respecto aos seus socios cando a actividade destes consista na prestación do seu traballo persoal.

Artigo 16. Plan de prevención de riscos laborais, avaliación dos riscos e planificación da actividade preventiva⁶

1. A prevención de riscos laborais deberase integrar no sistema xeral de xestión da empresa, tanto no conxunto das súas actividades coma en todos os niveis xerárquicos desta, a través da implantación e aplicación dun plan de prevención de riscos laborais a que se refire o parágrafo seguinte.

Este plan de prevención de riscos laborais deberá incluír a estrutura organizativa, as responsabilidades, as funcións, as prácticas, os procedementos, os procesos e os recursos necesarios para realizar a acción de prevención de riscos na empresa, nos termos que regulamentariamente se establezan.

2. Os instrumentos esenciais para a xestión e aplicación do plan de prevención de riscos, que poderán ser levados a cabo por fases de forma programada, son a avaliación de riscos laborais e a planificación da actividade preventiva a que se refiren os parágrafos seguintes:

a) O empresario deberá realizar unha avaliación inicial dos riscos para a seguranza e saúde dos traballadores, tendo en conta, con carácter xeral, a natureza da actividade, as características dos postos de traballo existentes e dos traballadores que os deban desempeñar. Igual avaliación se deberá facer con ocasión da elección dos equipos de traballo, das substancias ou preparados químicos e do acondicionamento dos lugares de traballo.

A avaliación inicial terá en conta aqueloutras actuacións que deban desenvolverse de conformidade co disposto na normativa sobre protección de riscos específicos e actividades de especial perigosidade.

A avaliación será actualizada cando cambien as condicións de traballo e, en todo caso, someterase a consideración e revisarse, se for necesario, con ocasión dos danos para a saúde que se producen.

Cando o resultado da avaliación o fixese necesario, o empresario realizará controis periódicos das condicións de traballo e da actividade dos traballadores na prestación dos seus servizos, para detectar situacións potencialmente perigosas.

---

⁶ Ap. 2 bis engadido por artigo 8.2 de lei 25/2009, de 22 de decembro
Ap. 2 modificado polo art. 2.2 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.
Ap. 1 modificado polo art. 2.2 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.
Rúbrica modificada por art. 2.2 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.

b) Se os resultados da avaliación prevista na alínea a) puxesen de manifesto situacións de risco, o empresario realizará aquelas actividades preventivas necesarias para eliminar ou reducir e controlar tales riscos. As ditas actividades serán obxecto de planificación polo empresario, incluíndo para cada actividade preventiva o prazo para a levar a cabo, a designación de responsables e os recursos humanos e materiais necesarios para a súa execución.

O empresario deberá asegurarse da efectiva execución das actividades preventivas incluídas na planificación, efectuando para iso un seguimento continuo dela.

As actividades de prevención deberán ser modificadas cando aprecie o empresario, como consecuencia dos controis periódicos previstos na alínea a) anterior, a súa inadecuación aos fins de protección requiridos.

2 bis. As empresas, en atención ao número de traballadores e á natureza e perigosidade das actividades realizadas, poderán realizar o plan de prevención de riscos laborais, a avaliación de riscos e a planificación da actividade preventiva de forma simplificada, sempre que isto non supoña unha redución do nivel de protección da seguridade e a saúde dos traballadores e nos termos que regulamentariamente se determinen.

3. Cando se teña producido un dano para a saúde dos traballadores ou cando, con ocasión da vixilancia da saúde prevista no artigo 22, aparezan indicios de que as medidas de prevención resultan insuficientes, o empresario levará a cabo unha investigación ao respecto, co fin de detectar as causas destes feitos.

Artigo 17. Equipamentos de traballo e medios de protección

1. O empresario adoptará as medidas necesarias co fin de que os equipamentos de traballo sexan adecuados para o traballo que se deba realizar e convenientemente adaptados para tal efecto, de forma que garantan a seguranza e a saúde dos traballadores ao utilízalos.

Cando a utilización dun equipamento de traballo poida presentar un risco específico para a seguranza e a saúde dos traballadores, o empresario adoptará as medidas necesarias co fin de que:

a) A utilización do equipamento de traballo quede reservada aos encargados da dita utilización.

b) Os traballos de reparación, transformación, mantemento ou conservación sexan realizados polos traballadores especificamente capacitados para iso.

2. O empresario deberalles proporcionar aos seus traballadores equipamentos de protección individual adecuados para o desempeño das

súas funcións e velar polo uso efectivo deles cando, pola natureza dos traballos realizados, sexan necesarios.

Os equipamentos de protección individual deberanse utilizar cando os riscos non se poidan evitar ou non se poidan limitar suficientemente por medios técnicos de protección colectiva ou mediante medidas, métodos ou procedementos de organización do traballo.

Artigo 18. Información, consulta e participación dos traballadores

1. Co fin de lle dar cumprimento ao deber de protección establecido nesta lei, o empresario adoptará as medidas adecuadas para que os traballadores reciban todas as informacións necesarias en relación:

a) Cos riscos para a seguranza e a saúde dos traballadores no traballo, tanto aqueles que afecten á empresa no seu conxunto como a cada tipo de posto de traballo ou función.

b) Coas medidas e actividades de protección e prevención aplicables aos riscos sinalados no punto anterior.

c) Coas medidas adoptadas de conformidade co disposto no artigo 20 desta lei.

Nas empresas que contén con representantes dos traballadores, a información a que se refire este punto seralles facilitada polo empresario aos traballadores a través dos ditos representantes; non obstante, deberá ser informado directamente cada traballador dos riscos específicos que afecten o seu posto de traballo ou función e das medidas de protección e prevención aplicables aos ditos riscos.

2. O empresario deberá consultar os traballadores, e permitirlles a súa participación, no marco de todas as cuestións que afecten a seguranza e a saúde no traballo, de conformidade co disposto no capítulo V desta lei.

Os traballadores terán dereito a lle efectuar propostas ao empresario, así como aos órganos de participación e representación previstos no capítulo V desta lei, dirixidas á mellora dos niveis de protección da seguranza e a saúde na empresa.

Artigo 19. Formación dos traballadores

1. En cumprimento do deber de protección, o empresario deberá garantir que cada traballador reciba unha formación teórica e práctica, suficiente e adecuada, en materia preventiva, tanto no momento da súa contratación, calquera que sexa a modalidade ou duración desta, como cando se produzan cambios nas funcións que desempeñe ou se introduzan novas tecnoloxías ou cambios nos equipamentos de traballo.

A formación deberá estar centrada especificamente no posto de traballo ou función de cada traballador, adaptarse á evolución dos riscos e á aparición doutros novos e repetirse periodicamente, se for necesario.

2. A formación a que se refire o punto anterior deberase impartir, sempre que sexa posible, dentro da xornada de traballo ou, no seu defecto, noutras horas pero co desconto naquela do tempo investido nela. A formación poderá ser impartida pola empresa mediante medios propios ou concertándoa con servizos alleos, e o seu custo non recaerá en ningún caso sobre os traballadores.

Artigo 20. Medidas de emerxencia

O empresario, tendo en conta o tamaño e a actividade da empresa, así como a posible presenza de persoas alleas a ela, deberá analizar as posibles situacións de emerxencia e adoptar as medidas necesarias en materia de primeiros auxilios, loita contra incendios e evacuación dos traballadores, designando para iso o persoal encargado de pór en práctica estas medidas e comprobando periodicamente, se é o caso, o seu correcto funcionamento. O citado persoal deberá posuír a formación necesaria, ser suficiente en número e dispor do material adecuado, en función das circunstancias antes sinaladas.

Para a aplicación das medidas adoptadas, o empresario deberá organizar as relacións que sexan necesarias con servizos externos á empresa, en particular en materia de primeiros auxilios, asistencia médica de urxencia, salvamento e loita contra incendios, de forma que quede garantida a súa rapidez e eficacia.

Artigo 21. Risco grave e inminente

1. Cando os traballadores estean ou poidan estar expostos a un risco grave e inminente con ocasión do seu traballo, o empresario estará obrigado a:

a) Informar, o antes posible, a todos os traballadores afectados acerca da existencia do dito risco e das medidas adoptadas ou que, se é o caso, se deban adoptar en materia de protección.

b) Adoptar as medidas e dar as instrucións necesarias para que, en caso de perigo grave, inminente e inevitable, os traballadores poidan interromper a súa actividade e, se fose necesario, abandonar de inmediato o lugar de traballo. Neste suposto, non se lles poderá exixir aos traballadores que continúen a súa actividade mentres persista o perigo, salvo excepción debidamente xustificada por razóns de seguranza e determinada regulamentariamente.

c) Dispor o necesario para que o traballador que non se poida pór en contacto co seu superior xerárquico, ante unha situación de perigo grave e inminente para a súa seguranza, a doutros traballadores ou a de terceiros á empresa, estea en condicións, tendo en conta os seus coñecementos e

medios técnicos postos á súa disposición, de adoptar as medidas necesarias para evitar as consecuencias do dito perigo.

2. De acordo co previsto no punto 1 do artigo 14 desta lei, o traballador terá dereito a interromper a súa actividade e abandonar o lugar de traballo, en caso necesario, cando considere que a dita actividade entraña un risco grave e inminente para a súa vida ou a súa saúde.

3. Cando no caso a que se refire o punto 1 deste artigo, o empresario non adopte ou non permita a adopción das medidas necesarias para garantir a seguranza e a saúde dos traballadores, os representantes legais destes poderán acordar, por maioría dos seus membros, a paralización da actividade dos traballadores afectados polo dito risco. Tal acordo seralles comunicado de inmediato á empresa e á autoridade laboral, a cal, no prazo de vinte e catro horas, anulará ou ratificará a paralización acordada.

O acordo a que se refire o parágrafo anterior poderá ser adoptado por decisión maioritaria dos delegados de prevención cando non resulte posible reunir coa urxencia requirida o órgano de representación do persoal.

4. Os traballadores ou os seus representantes non poderán sufrir ningún prexuízo derivado da adopción das medidas a que se refiren os puntos anteriores, a menos que obrasen de mala fe ou cometesen negligencia grave.

Artigo 22. Vixilancia da saúde

1. O empresario garantiralles aos traballadores ao seu servizo a vixilancia periódica do seu estado de saúde en función dos riscos inherentes ao traballo.

Esta vixilancia só se poderá levar a cabo cando o traballador preste o seu consentimento. Deste carácter voluntario só se exceptuarán, logo de informe dos representantes dos traballadores, os supostos nos que a realización dos recoñecementos sexa imprescindible para avaliar os efectos das condicións de traballo sobre a saúde dos traballadores ou para verificar se o estado de saúde do traballador pode constituír un perigo para el, para os demais traballadores ou para outras persoas relacionadas coa empresa ou cando así estea establecido nunha disposición legal en relación coa protección de riscos específicos e actividades de especial perigosidade.

En todo caso, deberase optar pola realización daqueles recoñecementos ou probas que lle causen as menores molestias ao traballador e que sexan proporcionais ao risco.

2. As medidas de vixilancia e control da saúde dos traballadores levaranse a cabo respectando sempre o dereito á intimidade e á dignidade da persoa do traballador e a confidencialidade de toda a información relacionada co seu estado de saúde.

3. Os resultados da vixilancia a que se refire o punto anterior serán comunicados aos traballadores afectados.

4. Os datos relativos á vixilancia da saúde dos traballadores non poderán ser usados con fins discriminatorios nin en prexuízo do traballador.

O acceso á información médica de carácter persoal limitarase ao persoal médico e ás autoridades sanitarias que leven a cabo a vixilancia da saúde dos traballadores, sen que se lle poida facilitar ao empresario ou a outras persoas sen consentimento expreso do traballador.

Non obstante o anterior, o empresario e as persoas ou órganos con responsabilidades en materia de prevención serán informados das conclusións que se deriven dos recoñecementos efectuados en relación coa aptitude do traballador para o desempeño do posto de traballo ou coa necesidade de introducir ou mellorar as medidas de protección e prevención, co fin de que poidan desenvolver correctamente as súas funcións en materia preventiva.

5. Nos supostos en que a natureza dos riscos inherentes ao traballo o faga necesario, o dereito dos traballadores á vixilancia periódica do seu estado de saúde deberá ser prolongado alén da finalización da relación laboral, nos termos que regulamentariamente se determinen.

6. As medidas de vixilancia e control da saúde dos traballadores levaraa a cabo persoal sanitario con competencia técnica, formación e capacidade acreditada.

Artigo 23. Documentación⁷

1. O empresario deberá elaborar e conservar á disposición da autoridade laboral a seguinte documentación relativa ás obrigas establecidas nos artigos anteriores:

a) Plan de prevención de riscos laborais, conforme o previsto no punto 1 do artigo 16 desta lei.

b) Avaliación dos riscos para a seguranza e a saúde no traballo, incluído o resultado dos controis periódicos das condicións de traballo e da actividade dos traballadores, do acordo co disposto na alínea a) do punto 2 do artigo 16 desta lei.

c) Planificación da actividade preventiva, incluídas as medidas de protección e de prevención que hai que adoptar e, se é o caso, material de protección que deba utilizarse, de conformidade coa alínea b) do punto 2 do artigo 16 desta lei.

---

⁷ Ap. 1 a) modificado polo art. 2.3 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.

Ap. 1 b) modificado polo art. 2.3 da Lei 54/2003, de 12 de decembro

Ap. 1 c) modificado polo art. 2.3 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.

d) Práctica dos controis do estado de saúde dos traballadores previstos no artigo 22 desta lei e conclusións obtidas deles nos termos recollidos no último parágrafo do punto 4 do citado artigo.

e) Relación de accidentes de traballo e enfermidades profesionais que lle causasen ao traballador unha incapacidade laboral superior a un día de traballo. Nestes casos o empresario realizará, ademais, a notificación a que se refire o punto 3 deste artigo.

2. No momento de cesación da súa actividade, as empresas deberanlle remitir á autoridade laboral a documentación sinalada no punto anterior.

3. O empresario estará obrigado a lle notificar por escrito á autoridade laboral os danos para a saúde dos traballadores ao seu servizo producidos con motivo do desenvolvemento do seu traballo, conforme o procedemento que se determine regulamentariamente.

4. A documentación a que se fai referencia neste artigo deberá tamén ser posta á disposición das autoridades sanitarias co obxecto de que estas poidan cumprir co disposto no artigo 10 desta lei e no artigo 21 da Lei 14/1986, do 25 de abril, xeral de sanidade.

Artigo 24. Coordinación de actividades empresariais⁸

1. Cando nun mesmo centro de traballo desenvolvan actividades traballadores de dúas ou máis empresas, estas deberán cooperar na aplicación da normativa sobre prevención de riscos laborais. Para tal fin, establecerán os medios de coordinación que sexan necesarios en canto á protección e prevención de riscos laborais e a información sobre estes aos seus respectivos traballadores, nos termos previstos no punto 1 do artigo 18 desta lei.

2. O empresario titular do centro de traballo adoptará as medidas necesarias para que aqueloutros empresarios que desenvolvan actividades no seu centro de traballo reciban a información e as instrucións adecuadas, en relación cos riscos existentes no centro de traballo e coas medidas de protección e prevención correspondentes, así como sobre as medidas de emerxencia de aplicación, para o seu traslado aos seus respectivos traballadores.

3. As empresas que contraten ou subcontraten con outras a realización de obras ou servizos correspondentes á propia actividade daquelas e que se desenvolvan nos seus propios centros de traballo deberán vixiar o cumprimento polos ditos contratistas e subcontratistas da normativa de prevención de riscos laborais.

4. As obrigas consignadas no último parágrafo do punto 1 do artigo 41 desta lei serán tamén de aplicación, respecto das operacións contratadas,

---

⁸ Ap. 6 engadido polo art. 3 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.

nos supostos en que os traballadores da empresa contratista ou subcontratista non presten servizos nos centros de traballo da empresa principal, sempre que tales traballadores deban operar con maquinaria, equipamentos, produtos, materias primas ou útiles proporcionados pola empresa principal.

5. Os deberes de cooperación e de información e instrución recollidos nos puntos 1 e 2 serán de aplicación respecto dos traballadores autónomos que desenvolvan actividades nos ditos centros de traballo.

6. As obrigas previstas neste artigo serán desenvolvidas regulamentariamente.

Artigo 25. Protección de traballadores especialmente sensibles a determinados riscos

1. O empresario garantirá de maneira específica a protección dos traballadores que, polas súas propias características persoais ou estado biolóxico coñecido, incluídos aqueles que teñan recoñecida a situación de discapacidade física, psíquica ou sensorial, sexan especialmente sensibles aos riscos derivados do traballo. Para tal fin, deberá ter en conta os ditos aspectos nas avaliacións dos riscos e, en función destas, adoptará as medidas preventivas e de protección necesarias.

Os traballadores non serán empregados naqueles postos de traballo nos que, por mor das súas características persoais, estado biolóxico ou pola súa discapacidade física, psíquica ou sensorial debidamente recoñecida, poidan eles, os demais traballadores ou outras persoas relacionadas coa empresa pórse en situación de perigo ou, en xeral, cando se encontren manifestamente en estados ou situacións transitorias que non respondan ás exixencias psicofísicas dos respectivos postos de traballo.

2. Igualmente, o empresario deberá ter en conta nas avaliacións os factores de risco que poidan incidir na función de procreación dos traballadores e traballadoras, en particular pola exposición a axentes físicos, químicos e biolóxicos que poidan exercer efectos mutaxénicos ou de toxicidade para a procreación, tanto nos aspectos da fertilidade coma do desenvolvemento da descendencia, co obxecto de adoptar as medidas preventivas necesarias.

Artigo 26. Protección da maternidade⁹

1. A avaliación dos riscos a que se refire o artigo 16 desta lei deberá comprender a determinación da natureza, o grao e a duración da exposición das traballadoras en situación de embarazo ou parto recente a axentes, procedementos ou condicións de traballo que poidan influír

---

⁹ Ap. 2 párr. 1º modificado pola disp. adic. 12.2 da Ley Orgánica 3/2007, de 22 de marzo.
Ap. 4 modificado pola disp. adic. 12.2 da Lei Orgánica 3/2007, de 22 de marzo.
Modificado polo art. 10 da Lei 39/1999, de 5 de novembrp.

negativamente na saúde das traballadoras ou do feto, en calquera actividade susceptible de presentar un risco específico. Se os resultados da avaliación revelasen un risco para a seguranza e a saúde ou unha posible repercusión sobre o embarazo ou a lactación das citadas traballadoras, o empresario adoptará as medidas necesarias para evitar a exposición ao dito risco, a través dunha adaptación das condicións ou do tempo de traballo da traballadora afectada. As ditas medidas incluírán, cando resulte necesario, a non realización de traballo nocturno ou de traballo a quendas.

2. Cando a adaptación das condicións ou do tempo de traballo non resultase posible ou, a pesar de tal adaptación, as condicións dun posto de traballo puidesen influír negativamente na saúde da traballadora embarazada ou do feto, e así o certifiquen os servizos médicos do Instituto Nacional da Seguranza Social ou das mutuas, en función da entidade coa que a empresa teña concertada a cobertura dos riscos profesionais, co informe do médico do Servizo Nacional da Saúde que asista facultativamente a traballadora, esta deberá desempeñar un posto de traballo ou función diferente e compatible co seu estado. O empresario deberá determinar, logo de consulta cos representantes dos traballadores, a relación dos postos de traballo exentos de riscos para estes efectos.

O cambio de posto ou función levarase a cabo de conformidade coas regras e criterios que se apliquen nos supostos de mobilidade funcional e terá efectos ata o momento en que o estado de saúde da traballadora permita a súa reincorporación ao anterior posto.

No suposto de que, mesmo aplicando as regras sinaladas no parágrafo anterior, non existise posto de traballo ou función compatible, a traballadora poderá ser destinada a un posto non correspondente ao seu grupo ou á categoría equivalente, aínda que conservará o dereito ao conxunto de retribucións do seu posto de orixe.

3. De o dito cambio de posto non resultar técnica ou obxectivamente posible, ou non se poder razoablemente exixir por motivos xustificadas, poderase declarar o paso da traballadora afectada á situación de suspensión do contrato por risco durante o embarazo, recollida no artigo 45.1.d) do Estatuto dos traballadores, durante o período necesario para a protección da súa seguranza ou da súa saúde e mentres persista a imposibilidade de se reincorporar ao seu posto anterior ou a outro posto compatible co seu estado.

4. O disposto nos números 1 e 2 deste artigo será tamén de aplicación durante o período de lactación natural, se as condicións de traballo puidesen influír negativamente na saúde da muller ou do fillo e así o certifican os servizos médicos do Instituto Nacional da Seguranza Social ou das mutuas, en función da entidade coa cal a empresa teña concertada a cobertura dos riscos profesionais, co informe do médico do Servizo Nacional de Saúde que asista facultativamente a traballadora ou o seu fillo. Poderá, así mesmo, declararse o pase da traballadora afectada á situación

de suspensión do contrato por risco durante a lactación natural de fillos menores de nove meses considerada no artigo 45.1.d) do Estatuto dos traballadores, se se dan as circunstancias previstas no número 3 deste artigo.

5. As traballadoras embarazadas terán dereito a se ausentaren do traballo, con dereito a remuneración, para a realización de exames prenatais e técnicas de preparación ao parto, logo de aviso ao empresario e xustificación da necesidade da súa realización dentro da xornada de traballo.

Artigo 27. Protección dos menores

1. Antes da incorporación ao traballo de mozos menores de dezoito anos, e previamente a calquera modificación importante das súas condicións de traballo, o empresario deberá efectuar unha avaliación dos postos de traballo que van ser desempeñados por eles, co fin de determinar a natureza, o grao e a duración da súa exposición, en calquera actividade susceptible de presentar un risco específico ao respecto, a axentes, procesos ou condicións de traballo que poidan pór en perigo a seguranza ou a saúde destes traballadores.

Para tal fin, a avaliación terá especialmente en conta os riscos específicos para a seguranza, a saúde e o desenvolvemento dos mozos derivados da súa falta de experiencia, da súa inmadurez para avaliar os riscos existentes ou potenciais e do seu desenvolvemento aínda incompleto.

En todo caso, o empresario informará os ditos mozos e os seus pais ou titores que interviñesen na contratación, conforme o disposto na letra b) do artigo 7 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores aprobado polo Real decreto lexislativo 1/1995, do 24 de marzo, dos posibles riscos e de todas as medidas adoptadas para a protección da súa seguranza e saúde.

2. Tendo en conta os factores anteriormente sinalados, o Goberno establecerá as limitacións á contratación de mozos menores de dezoito anos en traballos que presenten riscos específicos.

Artigo 28. Relacións de traballo temporais, de duración determinada e en empresas de traballo temporal

1. Os traballadores con relacións de traballo temporais ou de duración determinada, así como os contratados por empresas de traballo temporal, deberán gozar do mesmo nivel de protección en materia de seguranza e saúde que os restantes traballadores da empresa na que prestan os seus servizos.

A existencia dunha relación de traballo das sinaladas no parágrafo anterior non xustificará en ningún caso unha diferenza de trato polo que respecta

ás condicións de traballo, no relativo a calquera dos aspectos da protección da seguranza e a saúde dos traballadores.

Esta lei e as súas disposicións de desenvolvemento aplicaranse plenamente ás relacións de traballo sinaladas nos parágrafos anteriores.

2. O empresario adoptará as medidas necesarias para garantir que, con carácter previo ao inicio da súa actividade, os traballadores a que se refire o punto anterior reciban información acerca dos riscos aos que vaian estar expostos, en particular no relativo á necesidade de cualificacións ou aptitudes profesionais determinadas, á exixencia de controis médicos especiais ou á existencia de riscos específicos do posto de traballo que se vai cubrir, así como sobre as medidas de protección e prevención fronte a eles.

Os ditos traballadores recibirán, en todo caso, unha formación suficiente e adecuada ás características do posto de traballo que se vai cubrir, tendo en conta a súa cualificación e experiencia profesional e os riscos aos que vaian estar expostos.

3. Os traballadores a que se refire este artigo terán dereito a unha vixilancia periódica do seu estado de saúde, nos termos establecidos no artigo 22 desta lei e nas súas normas de desenvolvemento.

4. O empresario deberá informar os traballadores designados para se ocuparen das actividades de protección e prevención ou, se é o caso, o servizo de prevención previsto no artigo 31 desta lei da incorporación dos traballadores a que se refire este artigo, na medida necesaria para que poidan desenvolver de forma adecuada as súas funcións respecto de todos os traballadores da empresa.

5. Nas relacións de traballo a través de empresas de traballo temporal, a empresa usuaria será responsable das condicións de execución do traballo en todo o relacionado coa protección da seguranza e a saúde dos traballadores. Corresponderalle, ademais, á empresa usuaria o cumprimento das obrigas en materia de información previstas nos puntos 2 e 4 deste artigo.

A empresa de traballo temporal será responsable do cumprimento das obrigas en materia de formación e vixilancia da saúde que se establecen nos puntos 2 e 3 deste artigo. Para tal fin, e sen prexuízo do disposto no parágrafo anterior, a empresa usuaria deberá informar a empresa de traballo temporal, e esta os traballadores afectados, antes da adscrición deles, acerca das características propias dos postos de traballo que se van desempeñar e das cualificacións requiridas.

A empresa usuaria deberá informar os representantes dos traballadores nela da adscrición dos traballadores postos á disposición pola empresa de

traballo temporal. Os ditos traballadores poderanse dirixir a estes representantes no exercicio dos dereitos recoñecidos nesta lei.

Artigo 29. Obrigas dos traballadores en materia de prevención de riscos

1. Correspóndelle a cada traballador velar, segundo as súas posibilidades e mediante o cumprimento das medidas de prevención que en cada caso sexan adoptadas, pola súa propia seguranza e saúde no traballo e pola daqueloutras persoas ás que lles poida afectar a súa actividade profesional, por mor dos seus actos e omisións no traballo, de conformidade coa súa formación e as instrucións do empresario.

2. Os traballadores, conforme a súa formación e seguindo as instrucións do empresario, deberán, en particular:

1.º Usar adecuadamente, de acordo coa súa natureza e os riscos previsibles, as máquinas, aparellos, ferramentas, substancias perigosas, equipamentos de transporte e, en xeral, calquera outros medios cos que desenvolven a súa actividade.

2.º Utilizar correctamente os medios e equipamentos de protección facilitados polo empresario, de acordo coas instrucións recibidas deste.

3.º Non pór fóra de funcionamento e utilizar correctamente os dispositivos de seguranza existentes ou que se instalen nos medios relacionados coa súa actividade ou nos lugares de traballo nos que esta teña lugar.

4.º Informar de inmediato o seu superior xerárquico directo, e os traballadores designados para realizaren actividades de protección e de prevención ou, se é o caso, o servizo de prevención, acerca de calquera situación que, ao seu xuízo, entrañe, por motivos razoables, un risco para a seguranza e a saúde dos traballadores.

5.º Contribuír ao cumprimento das obrigas establecidas pola autoridade competente co fin de protexer a seguranza e a saúde dos traballadores no traballo.

6.º Cooperar co empresario para que este poida garantir unhas condicións de traballo que sexan seguras e non entrañen riscos para a seguranza e a saúde dos traballadores.

3. O incumprimento polos traballadores das obrigas en materia de prevención de riscos a que se refiren os puntos anteriores terá a consideración de incumprimento laboral para os efectos previstos no artigo 58.1 do Estatuto dos traballadores ou de falta, se é o caso, conforme o establecido na correspondente normativa sobre réxime disciplinario dos funcionarios públicos ou do persoal estatutario ao servizo das administracións públicas. O disposto neste punto seralles igualmente aplicable aos socios das cooperativas cando a súa actividade consista na

prestación do seu traballo, coas precisións que se establezan nos seus regulamentos de réxime interno.

CAPÍTULO IV. Servizos de Prevención

Artigo 30. Protección e prevención de riscos profesionais¹⁰

1. En cumprimento do deber de prevención de riscos profesionais, o empresario designará un ou varios traballadores para se ocupar da dita actividade, constituirá un servizo de prevención ou concertará o dito servizo cunha entidade especializada allea á empresa.

2. Os traballadores designados deberán ter a capacidade necesaria, dispor do tempo e dos medios precisos e ser suficientes en número, tendo en conta o tamaño da empresa, así como os riscos a que están expostos os traballadores e a súa distribución nela, co alcance que se determine nas disposicións a que se refire a letra e) do punto 1 do artigo 6 desta lei.

Os traballadores a que se refire o parágrafo anterior colaborarán entre si e, se é o caso, cos servizos de prevención.

3. Para a realización da actividade de prevención, o empresario deberalles facilitar aos traballadores designados o acceso á información e á documentación a que se refiren os artigos 18 e 23 desta lei.

4. Os traballadores designados non poderán sufrir ningún prexuízo derivado das súas actividades de protección e prevención dos riscos profesionais na empresa. En exercicio desta función, os ditos traballadores gozarán, en particular, das garantías que para os representantes dos traballadores establecen as alíneas a), b) e c) do artigo 68 e o punto 4 do artigo 56 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores.

Esta garantía alcanzará tamén os traballadores integrantes do servizo de prevención, cando a empresa decida constituílo de acordo co disposto no artigo seguinte.

Os traballadores a que se refiren os parágrafos anteriores deberán gardar sxiilo profesional sobre a información relativa á empresa á que teñan acceso como consecuencia do desempeño das súas funcións.

5 Nas empresas de ata dez traballadores, o empresario poderá asumir persoalmente as funcións sinaladas no número 1, sempre que desenvolva de forma habitual a súa actividade no centro de traballo e teña a capacidade necesaria, en función dos riscos a que estean expostos os traballadores e a perigosidade das actividades, co alcance que se determine nas disposicións a que se refire o artigo 6.1.e) desta lei..

---

¹⁰ Ap. 5 modificado polo artigo 8.3 da lei 25/2009 de 22 de decembro
Ap. 7 engadido polo artigo 8.4 da lei 25/2009 de 22 de decembro

6. O empresario que non tivese concertado o servizo de prevención cunha entidade especializada allea á empresa deberá someter o seu sistema de prevención ao control dunha auditoría ou avaliación externa, nos termos que regulamentariamente se determinen.

7. As persoas ou entidades especializadas que pretendan desenvolver a actividade de auditoría do sistema de prevención deberán contar cunha única autorización da autoridade laboral, que terá validez en todo o territorio español. O vencemento do prazo máximo do procedemento de autorización sen que se notificase resolución expresa ao interesado permitirá entender desestimada a solicitude por silencio administrativo, co obxecto de garantir unha adecuada protección dos traballadores

Artigo 31. Servizos de prevención¹¹

1. Se a designación de un ou varios traballadores fose insuficiente para a realización das actividades de prevención, en función do tamaño da empresa, dos riscos a que están expostos os traballadores ou da perigosidade das actividades desenvolvidas, co alcance que se estableza nas disposicións a que se refire a letra e) do punto 1 do artigo 6 desta lei, o empresario deberá recorrer a un ou a varios servizos de prevención propios ou alleos á empresa, que colaborarán cando sexa necesario.

Para o establecemento destes servizos nas administracións públicas terase en conta a súa estrutura organizativa e a existencia, se é o caso, de ámbitos sectoriais e descentralizados.

2. Entenderase como servizo de prevención o conxunto de medios humanos e materiais necesarios para realizar as actividades preventivas co fin de garantir a adecuada protección da seguranza e a saúde dos traballadores, asesorando e asistindo para iso o empresario, os traballadores e os seus representantes e os órganos de representación especializados. Para o exercicio das súas funcións, o empresario deberalle facilitar ao dito servizo o acceso á información e á documentación a que se refire o punto 3 do artigo anterior.

3. Os servizos de prevención deberán estar en condicións de proporcionar á empresa o asesoramento e apoio que precise en función dos tipos de risco nela existentes e no referente:

a) Ao deseño, implantación e aplicación dun plan de prevención de riscos laborais que permita a integración da prevención na empresa.

b) Á avaliación dos factores de risco que poidan afectar a seguridade e a saúde dos traballadores nos termos previstos no artigo 16 desta lei.

¹¹ Ap. 3 a) modificado polo. 4.1 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.
Ap. 3 c) modificado polo art. 4.2 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.
Aps. 3 modificado polo art. 8.5 da lei 25/2009, de 22 de decembro
Aps. 5 modificado polo art. 8.6 da lei 25/2009, de 22 de decembro
Aps. 6 engadido polo art. 8.7 da lei 25/2009, de 22 de decembro

c) Á planificación da actividade preventiva e á determinación das prioridades na adopción das medidas preventivas e a vixilancia da súa eficacia.

d) Á información e formación dos traballadores, nos termos previstos nos artigos 18 e 19 desta lei.

e) Á prestación dos primeiros auxilios e plans de emerxencia.

f) Á vixilancia da saúde dos traballadores en relación cos riscos derivados do traballo.

Se a empresa non levar a cabo as actividades preventivas con recursos propios, a asunción das funcións respecto das materias descritas neste número só poderá ser feita por un servizo de prevención alleo. O anterior entenderase sen prexuízo de calquera outra atribución legal ou regulamentaria de competencia a outras entidades ou organismos respecto das materias indicadas.

4. O servizo de prevención terá carácter interdisciplinario, e os seus medios deberán ser apropiados para cumprir as súas funcións. Para iso, a formación, a especialidade, a capacitación, a dedicación e o número de compoñentes destes servizos, así como os seus recursos técnicos, deberán ser suficientes e adecuados ás actividades preventivas que se van desenvolver, en función das seguintes circunstancias:

a) Tamaño da empresa.

b) Tipos de risco aos que se poidan encontrar expostos os traballadores.

c) Distribución de riscos na empresa.

5. Para poder actuar como servizos de prevención, as entidades especializadas deberán ser obxecto dunha acreditación pola autoridade laboral, que será única e con validez en todo o territorio español, mediante a comprobación de que reúnen os requisitos que se establezan regulamentariamente e logo de aprobación da autoridade sanitaria en canto aos aspectos de carácter sanitario.

Entre estes requisitos, as entidades especializadas deberán subscribir unha póliza de seguro que cubra a súa responsabilidade na contía que se determine regulamentariamente e sen que aquela constitúa o límite da responsabilidade do servizo

6. O vencemento do prazo máximo do procedemento de acreditación sen terse notificado resolución expresa ao interesado permitirá entender desestimada a solicitude por silencio administrativo, co obxecto de garantir unha adecuada protección dos traballadores

Artigo 32. Actuación preventiva das mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social.¹²

As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da Seguridade Social non poderán desenvolver directamente as funcións correspondentes aos servizos de prevención alleos. Iso sen prexuízo de que poidan participar con cargo ao seu patrimonio histórico nas sociedades mercantís de prevención constituídas para este único fin, nos termos e condicións que se establezan nas disposicións de aplicación e desenvolvemento.

Art. 32 bis. Presenza dos recursos preventivos¹³

1. A presenza no centro de traballo dos recursos preventivos, calquera que sexa a modalidade de organización dos ditos recursos, será necesaria nos seguintes casos:

a) Cando os riscos se poidan ver agravados ou modificados no desenvolvemento do proceso ou da actividade, pola concorrencia de operacións diversas que se desenvolvan sucesiva ou simultaneamente e que fagan preciso o control da correcta aplicación dos métodos de traballo.

b) Cando se realicen actividades ou procesos que regulamentariamente sexan considerados como perigosos ou con riscos especiais.

c) Cando a necesidade da dita presenza sexa requirida pola Inspección de Traballo e Seguranza Social, se as circunstancias do caso así o esixisen debido ás condicións de traballo detectadas.

2. Considéranse recursos preventivos, aos que o empresario poderá asignar a presenza, os seguintes:

a) Un ou varios traballadores designados da empresa.

b) Un ou varios membros do servizo de prevención propio da empresa.

c) Un ou varios membros do ou dos servizos de prevención alleos concertados pola empresa.

Cando a presenza sexa realizada por diferentes recursos preventivos, estes deberán colaborar entre si.

3. Os recursos preventivos a que se refire o punto anterior deberán ter a capacidade suficiente, dispor dos medios necesarios e ser suficientes en número para vixiar o cumprimento das actividades preventivas, debendo permanecer no centro de traballo durante o tempo en que se manteña a situación que determine a súa presenza.

---

¹² Engadido por disp. final 6 da Lei 32/2010, do 5 de agosto

¹³ Engadido polo art. 4.3 da Lei 54/2003, de 12 de decembro.

4. Non obstante o sinalado nos puntos anteriores, o empresario poderá asignar a presenza de forma expresa a un ou varios traballadores da empresa que, sen formaren parte do servizo de prevención propio nin seren traballadores designados, reúnan os coñecementos, a cualificación e a experiencia necesarios nas actividades ou procesos a que se refire o punto 1 e contén coa formación preventiva correspondente, como mínimo, ás funcións do nivel básico.

Neste suposto, tales traballadores deberán manter a necesaria colaboración cos recursos preventivos do empresario.

22. LEI 53/1984, DO 26 DE DECEMBRO, DE INCOMPATIBILIDADES DO PERSOAL AO SERVIZO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS.

LEI 53/1984, DO 26 DE DECEMBRO, DE INCOMPATIBILIDADES DO PERSOAL AO SERVIZO DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS.¹

A nova regulación das incompatibilidades contida nesta lei parte, como principio fundamental, da dedicación do persoal ao servizo das administracións públicas a un só posto de traballo, sen máis excepcións que as que demande o propio servizo público, respectando o exercicio das actividades privadas que non poidan impedir ou menoscabar o estrito cumprimento dos seus deberes ou comprometer a súa imparcialidade ou independencia.

A operatividade dun réxime xeral de incompatibilidades exige, como o fai a lei, un enfoque uniforme entre as distintas administracións públicas que lles garanta, ademais, aos interesados un tratamento común entre elas.

A lei cumpre, nesta materia, o mandato dos artigos 103.3 e 149.1.18 da Constitución.

Por outra banda, a regulación desta lei exige dos servidores públicos un esforzo testemuñal de exemplaridade ante os cidadáns, constituíndo neste sentido un importante avance cara á solidariedade, á moralización da vida pública e á eficacia da Administración.

CAPÍTULO PRIMEIRO. PRINCIPIOS XERAIS

Artigo 1

1. O persoal comprendido no ámbito de aplicación desta lei non poderá compatibilizar as súas actividades co desempeño, por si ou mediante substitución, dun segundo posto de traballo, cargo ou actividade no sector público, salvo nos supostos previstos nela.

Só para os efectos desta lei, considerarase actividade no sector público a desenvolvida polos membros electivos das asembleas lexislativas das comunidades autónomas e das corporacións locais, polos altos cargos e restante persoal dos órganos constitucionais e de todas as administracións públicas, incluída a Administración de xustiza, e dos entes, organismos e empresas dependentes delas, entendéndose comprendidas as entidades colaboradoras e as concertadas da Seguridade Social na prestación sanitaria.

2. Ademais, non se poderá percibir, salvo nos supostos previstos nesta lei, máis dunha remuneración con cargo aos orzamentos das administracións públicas e dos entes, organismos e empresas dependentes delas ou con cargo aos dos órganos constitucionais, ou que resulte da aplicación de

---

¹ BOE 4/1985, do 4 de xaneiro de 1985

arancel, nin exercer opción por percepcións correspondentes a postos incompatibles.

Para os efectos do parágrafo anterior, entenderase por remuneración calquera dereito de contido económico derivado, directa ou indirectamente, dunha prestación ou servizo persoal, sexa a súa contía fixa ou variable e o seu devengo periódico ou ocasional.

3. En calquera caso, o desempeño dun posto de traballo polo persoal incluído no ámbito de aplicación desta lei será incompatible co exercicio de calquera cargo, profesión ou actividade, público ou privado, que poida impedir ou menoscabar o estrito cumprimento dos seus deberes ou comprometer a súa imparcialidade ou independencia.

CAPÍTULO II. ÁMBITO DE APLICACIÓN

Artigo 2²

1. Esta lei será de aplicación:

a) Ao persoal civil e militar ao servizo da Administración do Estado e dos seus organismos públicos.

b) Ao persoal ao servizo das administracións das comunidades autónomas e dos organismos delas dependentes, así como das súas asembleas lexislativas e órganos institucionais.

c) Ao persoal ao servizo das corporacións locais e dos organismos delas dependentes.

d) Ao persoal ao servizo de entes e organismos públicos exceptuados da aplicación da lei de entidades estatais autónomas.

e) Ao persoal que desempeñe funcións públicas e perciba as súas retribucións mediante arancel.

f) Ao persoal ao servizo da Seguridade Social, das súas entidades xestoras e de calquera outra entidade ou organismo dela.

g) O persoal ao servizo de entidades, corporacións de dereito público, fundacións e consorcios cuxos orzamentos se doten ordinariamente en máis dun 50 por cento con subvencións ou outros ingresos procedentes das administracións públicas

g) Ao persoal ao servizo de entidades, corporacións de dereito público, fundacións e consorcios cuxos orzamentos se doten ordinariamente en

---

² Ap. a) e g) modificados por disp. final 3.1 da Lei 7/2007, de 12 de abril

máis dun 50 por cento con subvencións ou outros ingresos procedentes das administracións públicas.

h) Ao persoal que preste servizos en empresas en que a participación do capital, directa ou indirectamente, das administracións públicas sexa superior ao 50 por 100.

i) Ao persoal ao servizo do Banco de España e das institucións financeiras públicas.

j) Ao restante persoal a que resulte de aplicación o réxime estatutario dos funcionarios públicos.

2. No ámbito delimitado no número anterior entenderase incluído todo o persoal, calquera que sexa a natureza xurídica da relación de emprego.

CAPÍTULO III. ACTIVIDADES PÚBLICAS

Artigo 3

1. O persoal comprendido no ámbito de aplicación desta lei só poderá desempeñar un segundo posto de traballo ou actividade no sector público nos supostos previstos nela para as funcións docente e sanitaria, nos casos a que se refiren os artigos 5 e 6 e nos cales, por razón de interese público, determinen o Consello de Ministros, mediante real decreto, ou o órgano de goberno da comunidade autónoma, no ámbito das súas respectivas competencias; neste último suposto a actividade só se poderá prestar en réxime laboral, a tempo parcial e con duración determinada, nas condicións establecidas pola lexislación laboral.

Para o exercicio da segunda actividade será indispensable a autorización previa e expresa de compatibilidade, que non suporá modificación de xornada de traballo e horario dos dous postos e que se condiciona ao seu estrito cumprimento en ambos.

En todo caso, a autorización de compatibilidade efectuarase en razón do interese público.

2. O desempeño dun posto de traballo no sector público delimitado no 2º parágrafo do número 1 do artigo 1 é incompatible coa percepción de pensión de xubilación ou retiro por dereitos pasivos ou por calquera réxime de Seguridade Social público e obrigatorio.

A percepción das pensións indicadas quedará en suspenso polo tempo que dure o desempeño do dito posto, sen que iso afecte as súas actualizacións.

Por excepción, no ámbito laboral será compatible a pensión de xubilación parcial cun posto de traballo a tempo parcial.

Artigo 4 ³

1. Poderase autorizar a compatibilidade, cumpridas as restantes exixencias desta lei, para o desempeño dun posto de traballo na esfera docente como profesor universitario asociado en réxime de dedicación non superior á de tempo parcial e con duración determinada.

2. Ao persoal docente e investigador da universidade poderá autorizárselle, cumpridas as restantes exixencias desta lei, a compatibilidade para o desempeño dun segundo posto de traballo no sector público sanitario ou de carácter exclusivamente investigador en centros de investigación do sector público, incluíndo o exercicio de funcións de dirección científica dentro dun centro ou estrutura de investigación, dentro da área de especialidade do seu departamento universitario, e sempre que os dous postos veñan regulamentariamente autorizados como de prestación a tempo parcial.

Reciprocamente, a aqueles que desempeñen un dos definidos como segundo posto no parágrafo anterior poderáselles autorizar a compatibilidade para desempeñaren un dos postos docentes universitarios a que se fai referencia.

Así mesmo, aos profesores titulares de escolas universitarias de Enfermaría poderáselles autorizar a compatibilidade para o desempeño dun segundo posto de traballo e no sector público sanitario nos termos e condicións indicados nos parágrafos anteriores.

Igualmente, aos catedráticos e profesores de música que presten servizo nos conservatorios superiores de música e nos conservatorios profesionais de música poderáselles autorizar a compatibilidade para o desempeño dun segundo posto de traballo no sector público cultural nos termos e condicións indicados nos parágrafos anteriores.

3. A dedicación do profesorado universitario será en todo caso compatible coa realización dos traballos a que se refire o artigo 11 Lei de reforma universitaria, nos termos previstos nela.

Artigo 5 ⁴

1. Por excepción, o persoal incluído no ámbito de aplicación desta lei poderá compatibilizar as súas actividades co desempeño dos cargos electivos seguintes:

---

³ Ap. 2 modificado pola disp. final 1.1 da Lei 14/2011, do 1 de xuño
Párrafo 4 do apartado 2 engadido por disp. adicional 12 dla Lei 13/1996, de 30 de decembro

⁴ Modificado polo art. 39 da Lei 14/2000 do 29 de decembro

a) Membros das asembleas lexislativas das comunidades autónomas, salvo que perciban retribucións periódicas polo desempeño da función ou que por elas se estableza a incompatibilidade.

b) Membros das corporacións locais, salvo que desempeñen nelas cargos retribuídos en réxime de dedicación exclusiva.

2. Nos supostos comprendidos neste artigo só se poderá percibir a retribución correspondente a unha das dúas actividades, sen prexuízo das axudas de custo, indemnizacións ou asistencias que correspondan pola outra. No entanto, nos supostos de membros das corporacións locais na situación de dedicación parcial a que fai referencia o artigo 75.2 da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, poderanse percibir retribucións por tal dedicación sempre que a desempeñen fóra da súa xornada de traballo na Administración, e sen superar en ningún caso os límites que con carácter xeral se establezan, de ser o caso. A Administración en que preste os seus servizos un membro dunha corporación local en réxime de dedicación parcial e esta última deberán comunicarse reciprocamente a súa xornada en cada unha delas e as retribucións que perciban, así como calquera modificación que se produza nelas.

Artigo 6⁵

1. Sen prexuízo do previsto no artigo 4.3, excepcionalmente poderá autorizarse ao persoal incluído no ámbito desta lei a compatibilidade para o exercicio de actividades de investigación de carácter non permanente, ou de asesoramento científico ou técnico en supostos concretos, que non correspondan ás funcións do persoal adscrito ás respectivas administracións públicas.

Tal excepción acreditarase pola asignación da encarga en concurso público, ou por requirir especiais cualificacións que soamente teñan persoas afectadas polo ámbito de aplicación desta lei.

2. O persoal investigador ao servizo dos organismos públicos de investigación, das universidades públicas e doutras entidades de investigación dependentes das administracións públicas poderá ser autorizado para prestar servizos en sociedades creadas ou participadas por eles nos termos establecidos nesta lei e na Lei 14/2011, do 1 de xuño, da ciencia, a tecnoloxía e a innovación, polo Ministerio da Presidencia ou polos órganos competentes das universidades públicas ou das administracións públicas.».

---

⁵ Modificado pola disp. final 1.2 da Lei 14/2011, do 1 de xuño

Artigo 7⁶

1. Será requisito necesario para autorizar a compatibilidade de actividades públicas que a cantidade total percibida por ambos os postos ou actividades non supere a remuneración prevista nos orzamentos xerais do Estado para o cargo de director xeral, nin supere a correspondente ao principal, estimada en réxime de dedicación ordinaria, incrementada:

- Nun 30 por 100, para os funcionarios do grupo A ou persoal de nivel equivalente.

- Nun 35 por 100, para os funcionarios do grupo B ou persoal de nivel equivalente.

- Nun 40 por 100, para os funcionarios do grupo C ou persoal de nivel equivalente.

- Nun 45 por 100, para os funcionarios do grupo D ou persoal equivalente.

- Nun 50 por 100, para os funcionarios do grupo E ou persoal equivalente.

A superación destes límites, en cómputo anual, require en cada caso acordo expreso do Goberno, órgano competente das comunidades autónomas ou pleno das corporacións locais con base en razóns de especial interese para o servizo.

2. Os servizos prestados no segundo posto ou actividade non se computarán para os efectos de trienios nin de dereitos pasivos, e a cotización poderase suspender para este último efecto. As pagas extraordinarias, así como as prestacións de carácter familiar, só se poderán percibir por un dos postos, calquera que sexa a súa natureza.

3.

Artigo 8

O persoal incluído no ámbito de aplicación desta lei que en representación do sector público pertenza a consellos de administración ou órganos de goberno de entidades ou empresas públicas ou privadas, só poderá percibir as axudas de custo ou as indemnizacións que correspondan pola súa asistencia a eles, axustándose na súa contía ao réxime xeral previsto para as administracións públicas. As cantidades devengadas por calquera outro concepto serán ingresadas directamente pola entidade ou empresa na tesouraría pública que corresponda.

---

⁶ Ap. 3 derogado pola disp. der. única k) do Real decreto lexislativo 1/1994, do 20 de xuño

Non se poderá pertencer a máis de dous consellos de administración ou órganos de goberno a que se refire o número anterior, salvo que excepcionalmente se autorice para supostos concretos mediante acordo do Goberno, órgano competente da comunidade autónoma ou pleno da corporación local correspondente.

Artigo 9

A autorización ou denegación de compatibilidade para un segundo posto ou actividade no sector público corresponde ao Ministerio da Presidencia, por proposta da Subsecretaría do departamento correspondente, ao órgano competente da comunidade autónoma ou ao pleno da corporación local a que figure adscrito o posto principal, logo de informe, de ser o caso, dos directores dos organismos, entes e empresas públicas.

A dita autorización require, ademais, o informe favorable previo do órgano competente da comunidade autónoma ou pleno da corporación local, conforme a adscrición do segundo posto. De os dous postos corresponderen á Administración do Estado, emitirá este informe a Subsecretaría do departamento a que corresponda o segundo posto.

Artigo 10

Os que accedan por calquera título a un novo posto do sector público que conforme esta lei resulte incompatible co que viñesen desempeñando, deberá optar por un deles dentro do prazo de toma de posesión.

Na falta de opción no prazo sinalado, entenderase que optan polo novo posto e pasarán á situación de excedencia voluntaria naqueles en que viñesen desempeñando.

De se tratar de postos susceptibles de compatibilidade, logo de autorización, deberán instala nos dez primeiros días do aludido prazo de toma de posesión; entenderase este prorrogado mentres non recaia resolución.

CAPÍTULO IV. ACTIVIDADES PRIVADAS

Artigo 11

1. De acordo co disposto no artigo 1.3 desta lei, o persoal comprendido no seu ámbito de aplicación non poderá exercer, por si ou mediante substitución, actividades privadas, incluídas as de carácter profesional, sexan por conta propia ou baixo a dependencia ou ao servizo de entidades ou particulares que se relacionen directamente coas que desenvolva o departamento, organismo ou entidade onde estivese destinado.

Exceptúanse da dita prohibición as actividades particulares que, en exercicio dun dereito legalmente recoñecido, realicen para si os directamente interesados.

2. O Goberno, por real decreto, poderá determinar, con carácter xeral, as funcións, postos ou colectivos do sector público, incompatibles con determinadas profesións ou actividades privadas, que poidan comprometer a imparcialidade ou independencia do persoal de que se trate, impedir ou menoscabar o estrito cumprimento dos seus deberes ou prexudicar os intereses xerais.

Artigo 12

1. En todo caso, o persoal comprendido no ámbito de aplicación desta lei non poderá exercer as actividades seguintes:

a) O desempeño de actividades privadas, incluídas as de carácter profesional, sexa por conta propia ou baixo a dependencia ou ao servizo de entidades ou particulares, nos asuntos en que estea a intervenir, interviñese nos dous últimos anos ou teña que intervenir por razón do posto público.

Inclúense en especial nesta incompatibilidade as actividades profesionais prestadas a persoas ás cales se estea obrigado a atender no desempeño do posto público.

b) A pertenza a consellos de administración ou órganos reitores de empresas ou entidades privadas, sempre que a súa actividade estea directamente relacionada coas que xestione o departamento, organismo ou entidade en que preste os seus servizos o persoal afectado.

c) O desempeño, por si ou por persoa interposta, de cargos de toda clase en empresas ou sociedades concesionarias, contratistas de obras, servizos ou subministracións, arrendatarias ou administradoras de monopolios, ou con participación ou aval do sector público, calquera que sexa a configuración xurídica daquelas.

d) A participación superior ao 10 por 100 no capital das empresas ou sociedades a que se refire o parágrafo anterior.

2. As actividades privadas que correspondan a postos de traballo que requiran a presenza efectiva do interesado durante un horario igual ou superior á metade da xornada semanal ordinaria de traballo nas administracións públicas só se poderán autorizar cando a actividade pública sexa unha das enunciadas nesta lei como de prestación a tempo parcial.

Artigo 13

Non se lles poderá recoñecer ningunha compatibilidade para actividades privadas a aqueles aos cales se lles autorizase a compatibilidade para un segundo posto ou actividade públicos, sempre que a suma de xornadas de ambos sexa igual ou superior á máxima nas administracións públicas.

Artigo 14

O exercicio de actividades profesionais, laborais, mercantís ou industriais fóra das administracións públicas requirirá o recoñecemento previo de compatibilidade.

A resolución motivada pola cal se recoñece a compatibilidade ou se declara a incompatibilidade, que se ditará no prazo de dous meses, corresponde ao Ministerio da Presidencia, por proposta do subsecretario do departamento correspondente; ao órgano competente da comunidade autónoma ou ao pleno da corporación local, logo de informe, de ser o caso, dos directores dos organismos, entes e empresas públicas.

Os recoñecementos de compatibilidade non poderán modificar a xornada de traballo e horario do interesado e quedarán automaticamente sen efecto en caso de cambio de posto no sector público.

Os que se encontren autorizados para o desempeño dun segundo posto ou actividade públicos deberá instar o recoñecemento de compatibilidade con ambos.

Artigo 15

O persoal a que se refire esta lei non poderá invocar ou facer uso da súa condición pública para o exercicio de actividade mercantil, industrial ou profesional.

CAPÍTULO V. DISPOSICIÓNS COMÚNS

Artigo 16⁷

1. Non se lles poderá autorizar ou recoñecer compatibilidade ao persoal funcionario, ao persoal eventual e ao persoal laboral cando as retribucións complementarias que teñan dereito a percibir da alínea b) do artigo 24 deste estatuto inclúan o factor de incompatibilidade ao retribuído por arancel e ao persoal directivo, incluído o suxeito á relación laboral de carácter especial de alta dirección.

2. Para os efectos do disposto neste artigo, a dedicación do profesorado universitario a tempo completo ten a consideración de especial dedicación.

---

⁷ Ap. 4 engadido polo art. 34 da Lei 31/1991, de 30 decembro
Ap. 1 modificado pola disp. final 3.2 da Lei 7/2007, de 12 de abril

3. Exceptúanse da prohibición enunciada no número 1 as autorizacións de compatibilidade para exercer como profesor universitario asociado nos termos do número 1 do artigo 4º, así como para realizar as actividades de investigación ou asesoramento a que se refire o artigo 6º desta lei, salvo para o persoal docente universitario a tempo completo.

4. Así mesmo, por excepción e sen prexuízo das limitacións establecidas nos artigos. 1.3, 11, 12 e 13 desta lei, poderáselle recoñecer compatibilidade para o exercicio de actividades privadas ao persoal que desempeñe postos de traballo que comporten a percepción de complementos específicos, ou concepto equiparable, cuxa contía non supere o 30 por 100 da súa retribución básica, excluídos os conceptos que teñan a súa orixe na antigüidade.

Artigo 17

1. Os delegados do Goberno nas comunidades autónomas, en relación ao persoal dos servizos periféricos de ámbito rexional, e os gobernadores civís respecto ao dos servizos periféricos provinciais, exercerán as facultades que esta lei lles atribúe aos subsecretarios dos departamentos respecto do persoal da Administración civil do Estado e dos seus organismos autónomos e da Seguridade Social.

2. As referencias ás facultades que esta lei lles atribúe ás subsecretarías e órganos competentes das comunidades autónomas entenderanse referidas ao reitor de cada universidade, en relación ao persoal ao servizo dela, no marco do respectivo estatuto.

Artigo 18

Todas as resolucións de compatibilidade para desempeñar un segundo posto ou actividade no sector público ou o exercicio de actividades privadas se inscribirán nos rexistros de persoal correspondentes. Este requisito será indispensable, no primeiro caso, para que se lles poidan acreditar haberes aos afectados polo dito posto ou actividade.

Artigo 19

Quedan exceptuadas do réxime de incompatibilidades desta lei as actividades seguintes:

- a) As derivadas da administración do patrimonio persoal ou familiar, sen prexuízo do disposto no artigo 12 desta lei.
- b) A dirección de seminarios ou o ditado de cursos ou conferencias en centros oficiais destinados á formación de funcionarios ou profesorado, cando non teñan carácter permanente ou habitual nin supoñan máis de

setenta e cinco horas ao ano, así como a preparación para o acceso á función pública nos casos e nas formas que regulamentariamente se determinen.

c) A participación en tribunais cualificadores de probas selectivas para ingreso nas administracións públicas.

d) A participación do persoal docente en exames, probas ou avaliacións distintas das que habitualmente lles corresponda, na forma regulamentariamente establecida.

e) O exercicio do cargo de presidente, vogal ou membro de xuntas reitoras de mutualidades ou padroados de funcionarios, sempre que non sexa retribuído.

f) A produción e creación literaria, artística, científica e técnica, así como as publicacións derivadas daquelas sempre que non se orixinen como consecuencia dunha relación de emprego ou de prestación de servizos.

g) A participación ocasional en coloquios e programas en calquera medio de comunicación social; e

h) A colaboración e a asistencia ocasional a congresos, seminarios, conferencias ou cursos de carácter profesional.

Artigo 20

1. O incumprimento do disposto nos artigos anteriores será sancionado conforme o réxime disciplinario de aplicación, sen prexuízo da executividade da incompatibilidade en que se incorrese.

2. O exercicio de calquera actividade compatible non servirá de excusa ao deber de residencia, á asistencia ao lugar de traballo que requira o seu posto ou cargo nin ao atraso, neglixencia ou descoido no seu desempeño. As correspondentes faltas serán cualificadas e sancionadas conforme as normas que se conteñan no réxime disciplinario aplicable, e quedará automaticamente revogada a autorización ou recoñecemento de compatibilidade se na resolución correspondente se cualifica de falta grave ou moi grave.

3. Os órganos aos cales competa a dirección, inspección ou xefatura dos diversos servizos coidarán baixo a súa responsabilidade de previr ou corrixir, de ser o caso, as incompatibilidades en que poida incorrer o persoal. Corresponde á Inspección Xeral de Servizos da Administración pública, ademais da súa posible intervención directa, a coordinación e o impulso da actuación dos órganos de inspección mencionados en materia de incompatibilidades, dentro do ámbito da Administración do Estado, sen

prexuízo dunha recíproca e adecuada colaboración coas inspeccións ou unidades de persoal correspondentes das comunidades autónomas e das corporacións locais.

DISPOSICIÓNS ADICIONAIS

Disposición adicional primeira

Coa excepción do artigo 3.2, as situacións de incompatibilidade que se produzan por aplicación desta lei enténdense con respecto dos dereitos consolidados ou en trámite de consolidación en materia de dereitos pasivos ou de pensións de calquera réxime de Seguridade Social, que quedarán condicionados, de ser o caso, aos niveis máximos de percepción ou de actualización que se poidan establecer.

Disposición adicional segunda

Toda modificación do réxime de incompatibilidades desta lei conterá unha redacción completa das normas afectadas.

Disposición adicional terceira

O Consello Superior da Función Pública informará cada seis meses as Cortes Xerais das autorizacións de compatibilidades concedidas en todas as administracións públicas e nos entes, organismos e empresas dependentes delas.

Para estes efectos, as distintas administracións públicas deberán dar traslado ao mencionado Consello Superior das autorizacións de compatibilidade inscritas nos seus correspondentes rexistros.

Disposición adicional cuarta

1. Os órganos da Administración do Estado que regulamentariamente se sinalen e os de goberno das comunidades autónomas poderán determinar, con carácter xeral, no ámbito da súa competencia, os postos de traballo do sector público sanitario susceptibles de prestación a tempo parcial, mentres non se proceda á regulación desta materia por norma con rango de lei.

2. Ata que se dite a norma aludida, a dirección dos distintos centros hospitalarios desempeñarse en réxime de plena dedicación, sen posibilidade de simultanear esta función con algunha outra de carácter público ou privado.

3. Os órganos a que se refire o número 1 poderán determinar, así mesmo, con carácter xeral e no ámbito da súa competencia, os postos de carácter

exclusivamente investigador dos centros públicos de investigación susceptibles de prestación a tempo parcial.

Disposición adicional quinta

Autorízase o Goberno para adaptar no prazo de seis meses, por proposta do Ministerio de Defensa, de acordo co de Interior, polo que se refire á Garda Civil, as disposicións desta lei á estrutura e funcións específicas das Forzas Armadas.

Disposición adicional sexta

O Goberno e os órganos competentes das comunidades autónomas ditarán as normas precisas para a execución desta lei, asegurando a necesaria coordinación e uniformidade de criterios e procedementos.

Disposición adicional sétima

As novas incompatibilidades xeradas por virtude desta lei terán efectividade no ámbito docente a partir do 1 de outubro de 1985.

Disposición adicional oitava

O réxime de incompatibilidades do persoal incluído no ámbito de aplicación desta lei que teña a condición de deputado ou senador das Cortes Xerais será o establecido na futura Lei electoral e mentres tanto será de aplicación o réxime vixente na actualidade.

Disposición adicional novena

A incompatibilidade a que se refire o artigo 3.2 desta lei non será de aplicación aos profesores universitarios eméritos.

DISPOSICIÓNS TRANSITORIAS

Disposición transitoria primeira

Ao persoal que por virtude desta lei incorra en incompatibilidades seranlle de aplicación as normas seguintes:

a) Cando a incompatibilidade se produza por desempeño de máis dun posto no sector público, deberá optar por un deles no prazo de tres meses, contado a partir da entrada en vigor desta lei.

De se tratar de funcionarios, na falta de opción no prazo sinalado entenderase que optan polo posto correspondente ao grupo superior, e se o fosen do mesmo, polo de maior antigüidade.

En canto a todo o persoal laboral, así como ao non funcionario da Seguridade Social, entenderase referida a opción ao posto dotado con maior retribución básica.

En ambos os casos pasarán á situación de excedencia nos demais postos que viñesen ocupando.

b) Se a opción referida se realiza dentro do primeiro mes e a retribución íntegra do posto polo cal opte non supera a cifra que como retribución mínima se fixa nos orzamentos xerais para o exercicio 1984, incrementada nun 50 por 100, poderase compatibilizar o segundo posto ou actividade do sector público que viñese desempeñando na data de entrada en vigor desta lei por un prazo máximo e improrrogable de tres anos e nas condicións previstas nela. No caso de o posto compatibilizado corresponder a contratación temporal, o prazo aludido non poderá exceder, ademais, o tempo que reste no seu desempeño.

A resolución pola cal se autoriza ou se denega a dita compatibilidade adoptarase dentro dos tres meses seguintes á entrada en vigor desta lei.

Disposición transitoria segunda ⁸

Queda exceptuada do réxime de incompatibilidades desta lei a actividade titorial nos centros asociados da Universidade Nacional de Educación a Distancia, salvo para o persoal indicado nos artigos 13 e 16 desta lei e sempre que non afecte o horario de traballo, ata que se modifique o réxime da dita actividade.

Disposición transitoria terceira

1. Sen prexuízo do disposto nos artigos. 11 e 12, así como na disposición transitoria 5ª, ata o 30 setembro 1985 o persoal sanitario poderá compatibilizar dous postos de traballo no sector público, de os vir desempeñando con anterioridade ao 1 de xaneiro de 1983, ou de ter obtido autorización expresa con posterioridade, sempre que non se produza entre eles coincidencia de horario e non fosen incompatibles en 1 de xaneiro de 1983, ben que unha remuneración o será en concepto de soldo e a outra como gratificación, efecto para o cal deberán formular os afectados a oportuna opción nos termos que regulamentariamente se determinen.

A dita compatibilidade quedará anulada cando, como consecuencia de reordenación asistencial e racionalización de funcións de calquera dos postos, se aumente o seu horario ata alcanzar a xornada ordinaria das administracións públicas ou se estableza o réxime de xornada partida para aqueles que viñeren desenvolvendo a súa actividade en xornada continuada ordinaria, que deberán optar por un dos postos no prazo de tres

---

⁸ Queda sen efecto polo Real Decreto 2005/1986, de 25 de setembro

meses desde a efectividade da modificación. Se o fixer polo posto reordenado garantiráselle, polo período transitorio aludido, o importe total de retribucións que viñese percibindo polos dous postos compatibilizados.

2. Sen prexuízo, así mesmo, do disposto nos artigos 11 e 12, a partir do 1 de outubro de 1985 quedarán anuladas todas as compatibilidades aludidas no número anterior cando con anterioridade un dos postos se viñese desempeñando en réxime de xornada ordinaria, e deberase optar por un deles no prazo de tres meses contado a partir da dita data.

Tamén se producirá a citada anulación de compatibilidade cando, con posterioridade ao 1 de outubro de 1985 e en virtude de reordenación, un dos postos pasase a ser de xornada ordinaria, debéndose realizar a mesma opción no prazo de tres meses a partir da efectividade daquela e sendo de aplicación desde a data citada en primeiro lugar o disposto no artigo 13.

3. Unha vez realizada calquera das opcións indicadas nesta disposición transitoria, pasarase automaticamente no outro posto á situación de excedencia.

Na falta de opción nos prazos sinalados, entenderase que opta polo posto de xornada ordinaria e pasará á situación de excedencia no outro posto. Se ambos fosen de xornada ordinaria, polo de grupo superior, e se o fosen do mesmo, polo de maior nivel. En canto ao persoal laboral e ao non funcionario da Seguridade Social, entenderase referida a opción ao posto dotado con maior retribución básica.

Disposición transitoria cuarta

Ata que se estableza a regulación dos hospitais universitarios, a actividade docente dos catedráticos e profesores de facultades de Medicina e Farmacia e de escolas universitarias de Enfermaría non precisarán autorización de compatibilidade para a súa actividade asistencial complementaria nos centros hospitalarios da universidade ou concertados con ela, e poderán desempeñar as ditas actividades, no seu conxunto, en réxime de dedicación completa ou a tempo parcial.

Disposición transitoria quinta

Os funcionarios dos corpos especiais ao servizo da sanidade local que deben prestar asistencia sanitaria aos beneficiarios da Seguridade Social, nas condicións legalmente establecidas, continuarán prestando as mesmas funcións e devengando as remuneracións que figuran nos orzamentos do Estado e da Seguridade Social ata que se reestructuren os corpos ou funcións aludidos, aínda que unha remuneración o será en concepto de soldo e a outra como gratificación, efecto para o cal deberán formular os

afectados a oportuna opción nos termos que regulamentariamente se determinen.

En todo caso garantiráselles, a título persoal, ata o 30 de setembro de 1985, o importe da media mensual das retribucións percibidas nos dous postos nos doce meses anteriores á entrada en vigor desta lei.

Disposición transitoria sexta

O previsto no artigo 12.2 desta lei non será de aplicación aos farmacéuticos titulares obrigados a ter oficina de farmacia aberta na propia localidade en que exercen a súa función.

Disposición transitoria sétima⁹

Ata que se revise o réxime xurídico dos médicos do Rexistro Civil, o exercicio da súa actividade como tales poderase compatibilizar, logo de autorización, con outro posto no sector público, sempre que non impida ou menoscabe o estrito cumprimento dos seus deberes e sen prexuízo do disposto no capítulo IV.

Disposición transitoria oitava

O disposto no artigo 3.2 desta lei non lles será de aplicación, en canto á pensión de retiro, aos funcionarios integrados nas administracións públicas ao abeiro das leis do 15 de xullo de 1952, do 28 de decembro de 1963 e do 17 de xullo de 1958, salvo cando no posto administrativo que desempeñen perciban o total das retribucións que lle correspondan.

Disposición transitoria novena¹⁰

A incompatibilidade a que se refire o artigo 3.2 aplicarase igualmente ás pensións de orfandade.

DISPOSICIÓN DERRADEIRAS

Disposición derradeira primeira

As anteriores normas desta lei consideraranse bases do réxime estatutario da función pública, ditadas ao abeiro do artigo 149.1 18ª da CE, coa excepción das contidas nos preceptos seguintes: artigo 17.1; disposición adicional 5ª e disposición transitoria 7ª.

Disposición derradeira segunda

---

⁹ Derogada pola disp. derog. única da Lei Orgánica 7/1992, de 20 novembro

¹⁰ Suprimida polo art. 5.9 da Lei 40/2007, de 4 de decembro

O réxime de incompatibilidades do persoal das Cortes Xerais regularase polo estatuto a que se refire o artigo 72.1 da CE, que se axustará a esta lei.

Disposición derradeira terceira

1. No prazo de tres meses desde a entrada en vigor desta lei quedarán sen efecto as autorizacións de compatibilidade concedidas para o desempeño de cargos, postos ou actividades públicos.

Os susceptibles de autorización conforme esta lei deberanse axustar ao previsto nela.

O disposto nos parágrafos anteriores deste número entenderase sen prexuízo do previsto na disposición adicional 7ª e nas disposicións transitorias 3ª, 4ª, 5ª e 7ª.

2. A adecuación ás normas desta lei dos recoñecementos de compatibilidade de actividades privadas, efectuados con anterioridade á súa entrada en vigor, realizarase na forma que regulamentariamente se determine.

DISPOSICIÓN DERROGATORIA

Disposición derogatoria

Quedan derogadas todas as disposicións con rango de lei ou inferior, sexan de carácter xeral ou especial, en canto se opoñan ao disposto nesta lei, e quedan subsistentes as incompatibilidades máis rigorosas establecidas para persoal determinado de acordo coa especial natureza da súa función.

**23. LEI 3/1985, DO 12 DE ABRIL,
DO PATRIMONIO DA
COMUNIDADE AUTÓNOMA
GALEGA:
TÍTULOS I A III.**

LEI 5/2011, DO 30 DE SETEMBRO, DO PATRIMONIO DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA.¹

IMPORTANTE:

1) ESTA LEI DERROGA NA SÚA TOTALIDADE A LEI 3/1985, DO 12 DE ABRIL, DO PATRIMONIO DA COMUNIDADE AUTÓNOMA GALEGA (DISPOSICIÓN DERROGATORIA ÚNICA).

2) ESTA LEI ENTRARÁ EN VIGOR AO MES DA SÚA PUBLICACIÓN NO DIARIO OFICIAL DE GALICIA (DISPOSICIÓN DERRADEIRA SEGUNDA. ENTRADA EN VIGOR).

TÍTULO I. TRÁFICO XURÍDICO DOS BENS E DEREITOS DEMANIAIS

Capítulo I. Afectacións e desafectacións

Sección 1.ª Afectacións

Artigo 7. A afectación e as súas formas.

1. A afectación determina a vinculación dos bens e dereitos patrimoniais a un uso xeral ou a un servizo público de competencia da Comunidade Autónoma de Galicia, e a súa conseguinte integración no dominio público.
2. A afectación realizaraa o órgano competente en virtude de acto expreso, agás que derive dunha norma con rango de lei.
3. Producen os mesmos efectos que a afectación expresa os feitos e actos seguintes:
  - a) A utilización pública, notoria e continuada durante un ano, pola Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, polas entidades públicas instrumentais ou polos órganos estatutarios, de bens e dereitos da súa titularidade para un uso xeral ou para un servizo público de competencia da Comunidade Autónoma.

---

¹ DOG do 24 de outubro de 2011, núm. 203

Dacordo coa Nota aclaratoria sobre sobre as normas de dereito positivo obxecto do primeiro exercicio publicada por la Dirección Xeral de Función Pública:

“Trala publicación da nova normativa, será obxecto de exame a totalidade do articulado da Lei 5/2011, estruturada en oito títulos, quedando igualmente excluídas as disposicións adicionais e transitorias, así como a disposición derogatoria e as disposicións finais.”.

b) A adquisición de bens e dereitos por prescripción adquisitiva, de conformidade coas regras de dereito privado, cando os actos posesorios vinculen o ben ou dereito ao uso xeral ou a un servizo público.

c) A adquisición de bens e dereitos por expropiación forzosa, suposto no que os bens ou dereitos adquiridos se entenderán afectados ao fin determinante da declaración de utilidade pública ou interese social, sempre que se destinen de maneira efectiva ao cumprimento del.

d) A adquisición de bens e dereitos a título oneroso sen exercicio da potestade expropiatoria para o cumprimento dun fin de uso xeral ou de servizo público de competencia da Comunidade Autónoma de Galicia.

e) A adquisición de bens e dereitos a título gratuito baixo condición ou modo da súa afectación a un fin determinado de uso xeral ou de servizo público de competencia da Comunidade Autónoma de Galicia.

f) A aprobación polo Consello da Xunta de programas ou plans de actuación xeral, ou proxectos de obras ou servizos de competencia da Comunidade Autónoma de Galicia, cando deles resulte a vinculación de bens ou dereitos determinados a fins de uso xeral ou de servizo público de competencia da Comunidade Autónoma.

g) A adscrición de bens e dereitos patrimoniais a entidades públicas instrumentais, nos termos previstos na sección 4.ª do capítulo II deste título.

4. A consellaría ou entidade pública instrumental que teña coñecemento dos feitos ou realice actuacións das previstas no punto anterior debe comunicalo á consellaría competente en materia de patrimonio para a súa adecuada regularización.

5. En ningún caso se entenderá producida a afectación dos bens e dereitos pola simple cualificación urbanística dos usos destes.

Artigo 8. Órganos competentes para a afectación de bens e dereitos.

1. A afectación dos bens e dereitos do patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia será acordada de oficio pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por iniciativa propia ou por petición da consellaría ou entidade interesada na afectación.

2. A afectación dos bens e dereitos das entidades públicas instrumentais será acordada polo órgano unipersonal de goberno, agás que se destinen ao cumprimento de fins ou funcións que non sexan da súa competencia, en

que será acordada de oficio pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por iniciativa propia ou por petición da consellaría ou entidade interesada e logo do informe da entidade pública instrumental titular dos bens ou dereitos.

Sección 2.ª Afectacións secundarias

Artigo 9. Afectacións secundarias.

1. Os bens e dereitos afectados ao cumprimento dos fins ou servizos das consellarías e das entidades públicas instrumentais poden ser obxecto dunha ou varias afectacións secundarias, sempre que os diversos fins concorrentes sexan compatibles entre si.
2. A afectación secundaria será acordada pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por iniciativa propia ou por petición da consellaría ou entidade interesada na afectación secundaria, e logo do informe da consellaría ou entidade titular da afectación principal.
3. A concorrencia de diversas afectacións respecto dun mesmo ben ou dereito non altera a adscrición orgánica esixida pola afectación principal, sen prexuízo do exercicio de competencias accesorias polas consellarías ou entidades públicas instrumentais titulares das afectacións secundarias. Para tal efecto, a orde que acorde a afectación secundaria determinará as facultades que lles corresponden ás diferentes consellarías ou entidades públicas instrumentais respecto da administración, xestión, conservación, e colaboración na protección e defensa dos bens e dereitos afectados.
4. De xurdiren discrepancias entre as consellarías ou entidades públicas instrumentais interesadas, decidirá o Consello da Xunta, logo do informe da consellaría competente en materia de patrimonio, logo da audiencia dos órganos ou entidades interesadas.

Sección 3.ª Desafectacións

Artigo 10. Desafectación dos bens e dereitos de dominio público.

1. Os bens e dereitos demaniais perden esta condición, e adquiren a de patrimoniais, nos casos nos que se produza a súa desafectación, por deixar de destinarse a un uso xeral ou a un servizo público de competencia da Comunidade Autónoma de Galicia.
2. Agás nos supostos previstos nesta lei, a desafectación deberá realizarse sempre de forma expresa.

3. Os bens inmobles e os dereitos reais da Administración xeral da Comunidade Autónoma afectados ao cumprimento dos fins ou servizos das consellarías e das entidades públicas instrumentais serán desafectados de oficio pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por iniciativa propia, logo do informe da consellaría á que estean adscritos os bens ou dereitos, ou por petición desta.

A administración, xestión e conservación dos inmobles e dereitos desafectados de titularidade da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia corresponderá á consellaría competente en materia de patrimonio.

4. Os bens inmobles e os dereitos reais de titularidade das entidades públicas instrumentais serán desafectados polo órgano unipersoal de goberno, sen prexuízo de que, cando non sexan necesarios para o cumprimento dos seus propios fins, se incorporarán ao patrimonio da Administración xeral, de conformidade co disposto no artigo 26 desta lei.

5. A desafectación dos bens mobles adquiridos polas consellarías ou afectados ao cumprimento dos fins ou servizos daquelas é competencia da persoa titular da respectiva consellaría, sen prexuízo do disposto nos artigos 79.2 e 84.3 desta lei. No caso de que os bens mobles sexan titularidade das entidades públicas instrumentais, a desafectación será acordada polo órgano unipersoal de goberno.

Unha vez que os bens adquiran a condición de patrimoniais, seguirán sendo xestionados polas respectivas consellarías e entidades públicas instrumentais.

Capítulo II. Adscricións e desadscricións

Sección 1.ª Adscricións e desadscricións internas e obras

Artigo 11. Adscricións e desadscricións de bens e dereitos demaniais.

1. A adscrición regulada nesta sección é o acto polo que se atribúe a unha consellaría ou entidade pública instrumental o uso, administración, xestión, conservación e colaboración na protección e defensa de bens e dereitos demaniais, sen cambio na titularidade ou na cualificación xurídica dos bens e dereitos.

Nos inmobles adscritos que formen parte de edificios constituídos en réxime de propiedade horizontal, a adscrición conferirá facultades representativas nas xuntas de propietarios, agás que a consellaría competente en materia de patrimonio, pola índole do asunto, decida

constituírse como parte en representación da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Poderán adscribirse bens e dereitos demaniais ás consellarías e entidades públicas instrumentais, cando sexan necesarios para o cumprimento dos fins atribuídos á súa competencia.

3. A adscrición poderá ser expresa ou ter carácter implícito ou tácito. A adscrición estará implícita na afectación ao dominio público. A afectación implícita ou tácita comportará a adscrición orgánica do ben ou dereito á consellaría ou entidade pública instrumental correspondente.

4. A consellaría competente en materia de patrimonio adoptará as medidas que considere oportunas para a adecuada conservación dos bens e dereitos e a súa efectiva aplicación aos fins expresados no acordo de adscrición.

5. Cando o uso dun ben ou dereito adscrito a unha consellaría ou entidade pública instrumental resulte innecesario para o cumprimento dos seus propios fins, deberá comunicarse á consellaría competente en materia de patrimonio, para a adopción das medidas que sexan procedentes conforme esta lei.

6. Cando a consellaría competente en materia de patrimonio teña coñecemento da existencia dalgún ben ou dereito que non estea aplicando unha determinada consellaría ou entidade pública instrumental á finalidade para a que foi afecto, solicitará información sobre esta situación. No caso de que non exista un proxecto de actuación concreto, poderá desadscribir ou, se é o caso, desafectar aquel polo procedemento previsto neste título, sen prexuízo do disposto no artigo 26 para as entidades públicas instrumentais.

Artigo 12. Adscricións compartidas.

Os bens e dereitos demaniais poderán ser obxecto dunha ou máis adscricións sempre que a utilización conxunta non resulte incompatible e se manteña a mesma afectación.

Artigo 13. Órganos competentes para a adscrición e desadscripción de bens e dereitos.

1. A adscrición e desadscripción de bens e dereitos demaniais da Comunidade Autónoma de Galicia ás diferentes consellarías e entidades públicas instrumentais será acordada de oficio pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por iniciativa propia ou por petición da consellaría ou entidade interesada.

2. A desafectación dos bens e dereitos do dominio público significará a súa desadscripción orgánica, agás no suposto do artigo 10.5 desta lei.

Artigo 14. Discrepancias.

De xurdiren discrepancias entre as distintas consellarías e entidades públicas instrumentais sobre a administración, xestión, conservación e colaboración na protección e defensa dun ben ou dereito, decidirá a consellaría competente en materia de patrimonio, logo da audiencia dos órganos interesados.

Artigo 15. Contratos de obras en inmobles de natureza demanial.

Nos expedientes de contratación relativos a obras sobre inmobles nos que a Administración xeral da Comunidade Autónoma teña titularidades xurídicas que impliquen a súa incorporación ao patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia, requirirase a emisión dun certificado do que se desprenda a dispoñibilidade do inmovible necesaria para a execución das obras. Os termos e o procedemento para a emisión deste certificado determinaranse regulamentariamente.

Sección 2.ª Reestruturacións orgánicas

Artigo 16. Cambios de adscripción por reestruturación orgánica.

1. Nos casos de reestruturación orgánica entenderase que os bens e dereitos continúan vinculados aos mesmos fins, funcións ou servizos, e consideraranse adscritos ao órgano ou entidade pública instrumental ao que se lle atribúan as respectivas competencias, sen necesidade de declaración expresa.

2. As consellarías ou as entidades públicas instrumentais ás que queden adscritos os bens ou dereitos comunicarán á consellaría competente en materia de patrimonio o cambio de adscripción orgánica operado, para que se proceda a tomar razón del no Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma.

Se a adaptación da situación patrimonial á reforma orgánica producida esixe unha distribución dos bens entre varias consellarías ou entidades, esta comunicación débese cursar co acordo expreso de todas elas. Na falta de acordo, cada consellaría ou entidade remitirá á consellaría competente en materia de patrimonio unha proposta de distribución dos bens, e a persoa titular da devandita consellaría resolverá en último termo sobre a adscripción.

Sección 3.ª Adscripcións a outras administracións públicas

Artigo 17. Adscrición a favor doutras administracións públicas.

1. Os bens e dereitos do patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia poden ser adscritos a outras administracións públicas para os mesmos fins determinantes da afectación, e sen cambio da titularidade nin da cualificación xurídica deles.
2. A adscrición será acordada de oficio pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por petición do órgano competente da administración interesada, e logo do informe da consellaría ou entidade pública instrumental que teña adscrito o ben ou dereito.
3. As normas previstas nos artigos 19, 20 e 21 serán aplicables na adscrición a favor doutras administracións públicas.
4. A entrega da posesión dos bens e dereitos comprendidos na adscrición regulada neste artigo farase constar na correspondente acta.
5. Os gastos e tributos que xeren os bens ou dereitos obxecto da adscrición serán en todo caso de conta da administración beneficiaria dela.

Sección 4.ª Adscrición e desadscrición de bens e dereitos patrimoniais a entidades públicas instrumentais

Artigo 18. Adscrición de bens e dereitos patrimoniais a entidades públicas instrumentais.

1. Os bens e dereitos patrimoniais da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia poderán ser adscritos ás entidades públicas instrumentais para a súa vinculación directa a un servizo da súa competencia ou para o cumprimento dos seus fins propios. En ambos os dous casos, a adscrición leva implícita a afectación do ben ou dereito, que pasará a integrarse no dominio público.
2. Igualmente, os bens e dereitos propios dunha entidade pública instrumental poden ser adscritos ao cumprimento de fins propios doutra.
3. A adscrición será acordada de oficio pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por iniciativa propia ou por petición da entidade pública instrumental interesada.

Artigo 19. Carácter finalista da adscrición.

1. Os bens e dereitos deben destinarse ao cumprimento dos fins que motivaron a súa adscrición, e na forma e coas condicións que, de ser o caso, se establezan no correspondente acordo. A alteración posterior

destas condicións debe ser autorizada expresamente pola consellaría competente en materia de patrimonio.

2. A consellaría competente en materia de patrimonio verificará a aplicación dos bens e dereitos ao fin para o que foron adscritos, e pode adoptar para estes efectos cantas medidas sexan necesarias.

3. Respecto dos bens e dereitos que teñan adscritos, corresponde ás entidades públicas instrumentais o exercicio das facultades de administración, xestión, conservación e colaboración na protección e defensa.

Artigo 20. Desadscripción por incumprimento do fin.

1. Se os bens ou dereitos adscritos non son destinados ao fin previsto dentro do prazo que, de ser o caso, se fixase, ou deixan de selo posteriormente, ou se incumpre calquera outra condición establecida para a súa utilización, a consellaría competente en materia de patrimonio poderá cursar un requirimento á entidade á que se adscribiron os bens ou dereitos para que se axuste no seu uso ao sinalado no acordo de adscripción. De non ser atendido o requirimento, a persoa titular da devandita consellaría procederá á desadscripción dos bens ou dereitos mediante orde.

2. Igual opción se dará no caso de que a entidade que teña adscritos os bens ou dereitos non exerza as competencias que lle corresponden de acordo co artigo anterior.

3. No caso de que se proceda á desadscripción dos bens por incumprimento do fin, o titular do ben ou dereito pode esixir o valor dos detrimentos experimentados por eles, actualizados ao momento no que se produza a desadscripción, ou o custo da súa rehabilitación, logo de taxación.

Artigo 21. Desadscripción por innecesariedade dos bens ou dereitos.

1. Cando os bens ou dereitos adscritos deixen de ser necesarios para o cumprimento dos fins que motivaron a adscripción, procederase á súa desadscripción.

2. Para estes efectos, a consellaría competente en materia de patrimonio incoará e tramitará o correspondente procedemento, por propia iniciativa ou en virtude da comunicación que, comprobada a innecesariedade de tales bens ou dereitos, está obrigada a cursar a entidade que os tiver adscritos. A persoa titular da devandita consellaría adoptará a resolución procedente.

Artigo 22. Recepción dos bens.

A desadscrición, que levará implícita a desafectación, requirirá, para a súa efectividade, da recepción formal do ben ou dereito.

Capítulo III. Mutacións demaniais

Artigo 23. Mutación demanial.

1. A mutación demanial é o acto en virtude do cal se efectúa a desafectación dun ben ou dereito do patrimonio da Comunidade Autónoma, con simultánea afectación a outro uso xeral, fin ou servizo público.
2. A mutación demanial implica a modificación dos fins específicos aos que os bens ou dereitos se vinculan e, de ser o caso, a alteración da adscrición orgánica deles, sen transferencia de titularidade nin cambio da súa cualificación xurídica.
3. A mutación demanial debe efectuarse de forma expresa.

Artigo 24. Órganos competentes para a mutación demanial.

1. A mutación demanial dos bens inmoables e dereitos reais de titularidade da Administración xeral da Comunidade Autónoma afectados ao cumprimento dos fins ou servizos das consellarías será acordada de oficio pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por iniciativa propia ou por petición da consellaría interesada, logo do informe da consellaría á que estean adscritos os bens ou dereitos.
2. A mutación de destino dos bens inmoables e dereitos reais propios das entidades públicas instrumentais para o cumprimento dos seus fins propios será acordada polo órgano unipersoal de goberno.

A mutación de destino de bens inmoables e dereitos reais propios das entidades públicas instrumentais ou adscritos a estas para o cumprimento de fins, funcións ou servizos das consellarías, ou doutras entidades públicas instrumentais, será acordada de oficio pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por proposta conxunta das entidades ou órganos interesados.
3. A mutación de destino dos bens móbiles adquiridos polas consellarías ou entidades públicas instrumentais, ou afectados ao cumprimento dos seus fins, funcións e servizos, será acordada polos propios departamentos ou entidades interesadas nela cando non produza cambio de adscrición. No caso de alteración da adscrición, a competencia corresponderá á consellaría competente en materia de patrimonio.

Artigo 25. Mutación demanial a favor doutras administracións públicas.

1. Os bens e dereitos de titularidade da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia afectados ao cumprimento dos fins ou servizos das consellarías e das entidades públicas instrumentais poderán afectarse a outros usos ou servizos públicos de competencia doutras administracións públicas, sen transferencia de titularidade nin cambio da súa cualificación xurídica.
2. A mutación demanial a favor doutras administracións públicas efectuaráase de oficio a persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio mediante orde, por petición do órgano competente da administración interesada, e logo do informe da consellaría ou entidade pública instrumental que tiver adscritos os bens ou dereitos obxecto dela. Será aplicable o disposto nos artigos 19, 20 e 21 desta lei.
3. A entrega da posesión dos bens e dereitos comprendidos na mutación demanial regulada neste artigo farase constar na correspondente acta.
4. Os gastos e tributos que xeren os bens ou dereitos obxecto da mutación demanial regulada neste artigo serán en todo caso de conta da administración beneficiaria dela.

Capítulo IV. Incorporación ao patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia de bens inmoables e dereitos reais das entidades públicas instrumentais

Artigo 26. Incorporación de bens e dereitos.

1. Os bens inmoables e os dereitos reais das entidades públicas instrumentais que non lles sexan necesarios para o cumprimento dos seus fins incorporaranse ao patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma. A incorporación de bens e dereitos demaniais supón a desafectación deles.
2. Son aplicables á incorporación as normas sobre desadscripción por innecesariedade dos bens ou dereitos previstas no artigo 21 desta lei.

Artigo 27. Excepcións á incorporación.

1. Exceptúanse do disposto no artigo anterior, e, en consecuencia, poderán ser alleados polas entidades públicas instrumentais, os bens adquiridos por elas co propósito de devolvelos ao tráfico xurídico privado de acordo cos seus fins peculiares.

2. Así mesmo, no caso das entidades públicas instrumentais que, en virtude de norma con rango de lei, teñan atribuídas facultades para o alleamento dos seus bens, a persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio pode acordar a non incorporación do ben ou dereito ao patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia se non é necesario para o cumprimento dos seus fins. Neste suposto a entidade titular quedará facultada para proceder ao seu alleamento, ou, de ser o caso, á súa cesión gratuíta, logo da desafectación, consonte o previsto nesta lei.

Artigo 28. Incorporación por supresión de entidades públicas instrumentais.

1. No caso de supresión de entidades públicas instrumentais, a incorporación dos seus bens e dereitos ao patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia efectuarase en virtude da disposición que estableza a devandita supresión. A consellaría da que dependa a entidade comunicará a supresión dela á consellaría competente en materia de patrimonio, e xuntaralle unha relación dos seus bens e dereitos.

2. A inscrición no rexistro da propiedade practicarase coa presentación da disposición en virtude da cal se produciu a supresión da entidade.

Capítulo V. Cambio de titularidade de bens inmoables e dereitos demaniais

Artigo 29. Transmisión de titularidade.

1. A titularidade dos bens inmoables e dereitos demaniais do patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia poderá ser transmitida a outras administracións públicas, para os mesmos fins determinantes da afectación ou para outros fins de uso xeral ou de servizo público de competencia da administración pública receptora dos bens ou dereitos.

2. A competencia para acordar o cambio de titularidade de bens inmoables ou dereitos demaniais determinarase consonte as normas establecidas nesta lei para atribuír a competencia para o alleamento dos bens ou dereitos patrimoniais. O cambio de titularidade realizarase por petición da administración interesada e logo do informe da consellaría ou entidade pública instrumental que tiver adscritos os bens ou dereitos, de non ser esta a competente para acordalo.

3. O cambio de titularidade formalizarase en documento administrativo que asinarán entre un representante da consellaría competente en materia de patrimonio e un da administración beneficiaria.

4. No caso de que os bens ou dereitos dos que se transmite a titularidade deixen de estar destinados ao fin de uso xeral ou de servizo público determinante da transmisión, procederá a reversión deles ao patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia, que se rexerá polas normas sobre desadscrición por incumprimento do fin e innecesariedade dos bens ou dereitos previstas na sección 4.ª do capítulo II deste título.

Artigo 30. Depuración física e xurídica de bens inmobles e dereitos.

Antes da transmisión da titularidade dun ben ou dereito, procederase a depurar a situación física e xurídica deste, practicándose o deslindamento se for necesario e inscribíndoo correctamente no rexistro da propiedade se aínda non o estiver.

TÍTULO II. UTILIZACIÓN DOS BENS E DEREITOS DEMANIAIS

Capítulo I. Disposición xeral

Artigo 31. Necesidade de título habilitante.

1. Ninguén pode, sen título que o autorice, outorgado pola autoridade competente, ocupar bens de dominio público do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia ou utilízalos en forma que exceda o dereito de uso que, de ser o caso, corresponde a todos.

2. As autoridades autonómicas responsables da tutela e defensa do dominio público vixiarán o cumprimento do establecido no punto anterior e, de ser o caso, actuarán contra aqueles que, carecendo de título, ocupen bens de dominio público ou se beneficien dun aproveitamento especial sobre eles, exercitando se for preciso as facultades e prerrogativas previstas nesta lei.

3. As concesións e autorizacións sobre bens de dominio público rexeranse pola lexislación especial reguladora daquelas e, na falta de normas especiais ou no caso de insuficiencia destas, polas disposicións desta lei. Non son precisos os títulos previstos nesta lei cando un contrato regulado pola lexislación de contratos do sector público habilite para a ocupación dun ben demanial como medio instrumental necesario para o cumprimento dunha función ou a realización da actividade.

Capítulo II. Utilización dos bens destinados ao uso xeral

Artigo 32. Tipos de uso dos bens destinados ao uso xeral.

1. Na utilización dos bens destinados ao uso xeral considérase:

a) Uso común, o que corresponde por igual e de forma indistinta a todos os cidadáns, de modo que o uso duns non impide o dos demais interesados.

b) Uso privativo, o que determina a ocupación dunha porción do dominio público de modo que se limite ou exclúa a utilización deste por outros interesados.

2. O uso común estimarase:

a) Xeral, cando non concorran circunstancias singulares.

b) Especial, cando o uso implique un aproveitamento especial do dominio público que, sen impedir o uso común, supoña a concorrencia de circunstancias tales como a súa perigosidade ou intensidade, a preferencia nos casos de escaseza, a obtención dunha rendibilidade singular ou outras semellantes que determinen un exceso de utilización ou un menoscabo sobre o uso que lles corresponde a todos.

Artigo 33. Títulos habilitantes.

1. O uso común xeral non está suxeito a autorización e pode realizarse libremente, sen outras limitacións que as derivadas da súa natureza e as establecidas nos actos de afectación ou adscrición e nas disposicións que resulten aplicables.

2. O uso común especial está suxeito a autorización ou a concesión, se a súa duración é superior a catro anos ou se efectúa con obras ou instalacións fixas.

3. O uso privativo require o previo outorgamento dun título axeitado á súa natureza, de conformidade coas seguintes regras:

a) Cando a ocupación se efectúe unicamente con instalacións desmontables ou bens mobles e a súa duración inicial non sexa superior a catro anos, estará suxeito a autorización.

b) Cando a ocupación se efectúe con obras ou instalacións fixas ou por prazo inicial superior a catro anos, estará suxeito a concesión.

Artigo 34. Reservas demaniais.

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia pode reservar para si o uso exclusivo de bens da súa titularidade destinados ao uso xeral para a realización de fins da súa competencia, cando existan razóns de utilidade pública ou interese xeral que o xustifiquen.

2. A duración da reserva limitarase ao tempo preciso para o cumprimento dos fins para os que se acorde.

3. A declaración de reserva efectuarase por acordo do Consello da Xunta, que debe publicarse no Diario Oficial de Galicia e inscribirse no rexistro da propiedade.

4. A reserva prevalece fronte a calquera outro posible uso dos bens e leva implícita a declaración de utilidade pública e a necesidade de ocupación, para efectos expropiatorios, dos dereitos preexistentes que resulten incompatibles con ela.

Capítulo III. Utilización dos bens e dereitos destinados a un servizo público

Artigo 35. Bens e dereitos destinados á prestación de servizos públicos.

A utilización dos bens e dereitos destinados á prestación dun servizo público de competencia da Comunidade Autónoma de Galicia supéditase ao disposto nas normas reguladoras deste e, subsidiariamente, réxese polo disposto nesta lei.

Artigo 36. Ocupación de espazos en edificios administrativos.

1. A ocupación por terceiros de espazos en edificios administrativos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia pode admitirse, con carácter excepcional, cando se efectúe para dar soporte a servizos dirixidos ao persoal destinado neles e ao público visitante, como cafetarías, oficinas bancarias, caixeiros automáticos, oficinas postais ou outros análogos, ou para a explotación marxinal de espazos non necesarios para os servizos administrativos.

2. Esta ocupación non pode entorpecer ou menoscabar a utilización do inmovible polos órganos ou unidades aloxados nel, e deberá estar amparada pola correspondente autorización, se se efectúa con bens mobles ou instalacións desmontables, concesión, se se produce por medio de instalacións fixas, ou por un contrato que permita a ocupación, formalizado de acordo co previsto na lexislación de contratos do sector público.

Artigo 37. Autorizacións especiais de uso en precario sobre bens afectados ou adscritos.

1. Con carácter excepcional, e sempre que non resulten necesarios para o desenvolvemento das actividades propias, poderase autorizar por un prazo máximo dun ano, prorrogable por outro, o uso temporal dos bens do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia a persoas físicas ou

xurídicas para a realización, sen ánimo de lucro, de actividades que satisfagan fins públicos e non resulten contraditorias coa afectación do ben.

2. Estas autorizacións especiais serán outorgadas pola persoa titular da consellaría, ou polo órgano unipersoal de goberno da entidade pública instrumental, que teñan afectados ou adscritos organicamente os bens, logo do informe favorable do centro directivo competente en materia de patrimonio.

3. As autorizacións en todo caso entenderanse outorgadas en precario, e poderán revocarse libremente en calquera momento, sen que o interesado teña dereito a ningunha indemnización.

4. Non están suxeitas ás limitacións contidas no punto 1 deste artigo as autorizacións de uso por un prazo inferior a un mes, ou para a organización de conferencias, seminarios, presentacións ou outros eventos análogos.

5. O órgano competente debe fixar no acto de autorización tanto as condicións de utilización do inmovible, establecendo o necesario para que non interfira no uso ordinario do inmovible polo órgano ou entidade que o teña afectado ou adscrito, como a contraprestación que deberá satisfacer o solicitante, consonte o establecido no punto 5 do artigo 40 desta lei.

Capítulo IV. Autorizacións e concesións demaniais

Artigo 38. Condicións das autorizacións e concesións.

A persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio regulará as condicións xerais para o outorgamento de categorías determinadas de autorizacións e concesións sobre bens e dereitos do patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, que serán publicadas no Diario Oficial de Galicia. Na falta delas, as autorizacións e concesións demaniais deben axustarse ás condicións que aprobe a persoa titular da consellaría á que se encontren adscritos organicamente os bens ou da que dependan as entidades públicas instrumentais que sexan os seus titulares ou os teñan adscritos, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de patrimonio, que será igualmente preceptivo e vinculante cando se pretenda establecer excepcións ás condicións aprobadas con carácter xeral por ela.

Artigo 39. Autorizacións demaniais.

1. As autorizacións demaniais outorgaranse directamente aos solicitantes que reúnan as condicións requiridas, agás que, por calquera circunstancia, se encontre limitado o seu número, caso no que se outorgarán en réxime de concorrencia, e, se isto non for procedente por non ter que valorarse

condicións especiais nos solicitantes, mediante sorteo, se outra cousa non estiver establecida nas condicións polas que se rexen.

2. Non son transmisibles as autorizacións demaniais para cuxo outorgamento se deban ter en conta circunstancias persoais do autorizado ou cuxo número se encontre limitado, agás que as condicións polas que se rexen admitan a súa transmisión.

3. As autorizacións demaniais outórganse por tempo determinado. O seu prazo máximo de duración, incluídas as prórrogas, é de catro anos.

4. As autorizacións demaniais poden ser revogadas unilateralmente polo órgano que as outorgou en calquera momento por razóns de interese público, sen xerar dereito a indemnización, cando resulten incompatibles con condicións xerais aprobadas con posterioridade, produzan danos no dominio público, impidan a utilización do ben para actividades de maior interese público ou menoscaben o uso xeral.

5. As autorizacións demaniais poden ser gratuítas, outorgarse con contraprestación ou con condicións ou estar suxeitas á taxa por utilización privativa ou aproveitamento especial de bens de dominio público regulada na Lei 6/2003, do 9 de decembro.

Serán gratuítas as autorizacións cando a utilización privativa ou o aproveitamento especial de bens de dominio público non leve aparelado unha utilidade económica para a persoa autorizada ou, aínda existindo esa utilidade, a utilización ou o aproveitamento supoña condicións ou contraprestacións para o beneficiario que anulen ou fagan irrelevante aquela.

6. Regulamentariamente determinaranse o contido necesario do acordo de autorización de uso de bens e dereitos demaniais e o réxime de garantías esixible ao solicitante.

Artigo 40. Concesións demaniais.

1. O outorgamento das concesións demaniais efectuarase en réxime de concorrencia. Non obstante, pode acordarse o outorgamento directo cando concorran os supostos previstos no artigo 77 desta lei ou cando se dean circunstancias excepcionais, debidamente xustificadas.

2. En ningún caso poden ser titulares de concesións demaniais as persoas nas que concorra algunha das prohibicións de contratar reguladas na lexislación de contratos do sector público. Cando, posteriormente ao outorgamento da concesión, o titular desta incorra nalgunha das devanditas prohibicións de contratar, producirase a extinción da concesión.

3. Calquera que for o procedemento seguido para a adxudicación, unha vez outorgada a concesión demanial debe procederse á súa formalización en documento administrativo. Este documento é título suficiente para inscribir a concesión no rexistro da propiedade.

4. As concesións outórganse por tempo determinado. O seu prazo máximo de duración, incluídas as prórrogas, non pode exceder os setenta e cinco anos, agás que se estableza outro menor nas normas especiais que resulten aplicables.

5. As concesións demaniais poden ser gratuítas, outorgarse con contraprestación ou con condicións ou estar suxeitas á taxa por utilización privativa ou aproveitamento especial de bens de dominio público regulada na Lei 6/2003, do 9 de decembro.

Serán gratuítas as concesións cando a utilización privativa ou o aproveitamento especial de bens de dominio público non leve aparellada unha utilidade económica para o concesionario ou, aínda existindo esa utilidade, a utilización ou o aproveitamento supoña condicións ou contraprestacións para o beneficiario que anulen ou fagan irrelevante aquela.

Artigo 41. Órganos competentes para o outorgamento de autorizacións e concesións demaniais.

1. A competencia para o outorgamento de autorizacións e concesións sobre bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia que non veña especificamente determinada por unha norma con rango de lei corresponde á persoa titular da consellaría á que se atopen adscritos, ou ben ao órgano unipersoal de goberno da entidade pública instrumental titular ou á que se atopen adscritos os bens ou dereitos.

O outorgamento da autorización ou concesión requirirá informe previo e favorable da consellaría competente en materia de patrimonio.

2. Regulamentariamente desenvolverase o procedemento de outorgamento de autorizacións e concesións demaniais.

Artigo 42. Extinción das autorizacións e concesións demaniais.

As autorizacións e concesións demaniais extínguense polas seguintes causas:

a) Morte ou incapacidade sobrevida do titular da autorización ou concesionario individual, ou extinción da personalidade xurídica.

- b) Falta de autorización previa nos supostos de transmisión ou modificación, por fusión, absorción ou escisión, da personalidade xurídica do usuario ou concesionario.
- c) Caducidade por vencemento do prazo.
- d) Rescate da concesión, logo da indemnización ou revogación unilateral da autorización.
- e) Renuncia do titular.
- f) Falta de pagamento da taxa ou calquera outro incumprimento grave das obrigas do titular, declarado polo órgano que outorgou a autorización ou concesión.
- g) Desaparición do ben ou esgotamento do aproveitamento.
- h) Desafectación do ben, caso no que se procederá á liquidación da autorización ou concesión consonte o previsto nesta lei.
- i) Mutuo acordo.
- j) Calquera outra causa prevista nas condicións xerais ou particulares polas que se rexan.

Artigo 43. Destino das obras construídas polos concesionarios á extinción do título.

1. Cando se extinga a concesión, as obras, construcións e instalacións fixas existentes sobre o ben demanial deben ser demolidas polo titular da concesión ou, por execución subsidiaria, pola administración a custa do concesionario, a menos que o seu mantemento fose previsto expresamente no título concesional ou que a autoridade competente para outorgar a concesión así o decida.
2. En tal caso, as obras, construcións e instalacións serán adquiridas gratuitamente e libres de cargas e gravames pola administración titular do ben.
3. No caso de rescate anticipado da concesión, o titular será indemnizado polo prexuízo material ocasionado pola extinción anticipada. Os dereitos dos acredores hipotecarios cuxa garantía apareza inscrita no rexistro da propiedade na data na que se produza o rescate serán tidos en conta para determinar a contía e os receptores da indemnización.
4. Os acredores hipotecarios serán notificados da apertura dos expedientes que se sigan para extinguir a concesión por incumprimento das súas

cláusulas ou condicións, para que poidan comparecer en defensa dos seus dereitos e, de ser o caso, propoñan un terceiro que poida substituír o concesionario que veña incumprindo as cláusulas da concesión.

Artigo 44. Liquidación de autorizacións e concesións demaniais sobre bens ou dereitos desafectados.

1. Á proposta de desafectación de bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia sobre os que existan autorizacións ou concesións debe achegarse a oportuna memoria xustificativa da conveniencia ou necesidade da supresión do carácter de dominio público do ben ou dereito e dos termos, condicións e consecuencias desta supresión sobre as autorizacións ou concesións implicadas.

2. As autorizacións e concesións demaniais existentes sobre bens e dereitos desafectados extinguiranse consonte as seguintes regras:

a) Declararase a caducidade daquelas nas que se cumprise o prazo para o seu gozo ou respecto das cales a administración reservase para si a facultade de libre rescate sen sinalamento de prazo.

b) Respecto das restantes, irase ditando a súa caducidade a medida que venzan os prazos establecidos nos correspondentes acordos.

3. Mentres non se proceda á súa extinción, manteranse con idéntico contido as relacións xurídicas derivadas destas autorizacións e concesións, rexéndose polo dereito privado.

4. Cando os bens ou dereitos desafectados pertencen ao patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, corresponde á persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio declarar a caducidade das relacións xurídicas derivadas das autorizacións e concesións outorgadas cando os bens eran de dominio público. Neste caso, corresponde a esta mesma consellaría esixir os dereitos e cumprir as obrigas que deriven destas relacións xurídicas, mentres manteñan a súa vixencia.

5. A persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio pode acordar a expropiación dos dereitos se considera que o seu mantemento durante o termo da súa vixencia legal prexudica o ulterior destino dos bens ou os fai desmerecer considerablemente para efectos do seu alleamento.

Artigo 45. Dereito de adquisición preferente.

1. Cando se acorde o alleamento oneroso de bens ou dereitos patrimoniais, os titulares de dereitos vixentes sobre eles que resulten de concesións

outorgadas cando os bens ou dereitos tiñan a condición de demaniais teñen dereito preferente á súa adquisición. A adquisición concretarase no ben ou dereito, ou na parte deste, obxecto da concesión, sempre que sexa susceptible de alleamento.

2. Este dereito pode ser exercido dentro dos vinte días naturais seguintes a aquel no que se lles notifiquen en forma que faga fe a decisión de allear o ben ou dereito, o prezo e as demais condicións esenciais da transmisión. No caso de falta de notificación, ou se o alleamento se efectúa en condicións distintas das notificadas, o dereito poderase exercer dentro dos trinta días naturais seguintes a aquel no que se inscriba o alleamento no rexistro da propiedade.

3. O dereito de adquisición preferente non xurdirá no caso de cesión gratuíta do ben ou dereito, por calquera negocio xurídico, a favor de administracións públicas, entidades delas dependentes, fundacións ou institucións públicas, ou entidades internacionais. Neste suposto, os que reciban os bens ou dereitos sobre os que recaian os dereitos establecidos a favor de beneficiarios de autorizacións ou concesións poderán liberalos, ao seu cargo, nos mesmos termos que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia. Se se produce a reversión dos bens ou dereitos cedidos, os cesionarios non terán ningún dereito por razón das indemnizacións satisfeitas con motivo daquela liberación.

TÍTULO III. XESTIÓN PATRIMONIAL

Capítulo I. Réxime xurídico dos negocios patrimoniais

Artigo 46. Modos de adquirir e contratos privados.

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais poderán adquirir bens e dereitos por calquera dos modos previstos no Código civil, así como nas demais normas do ordenamento xurídico.

2. As adquisicións de bens e dereitos a título oneroso efectuaranse libres de toda carga, gravame ou afectación, se así o esixe o cumprimento directo dos fins determinantes da súa adquisición. Con todo, poden subsistir aquelas limitacións a título de autorización ou concesión que teñan un exercicio que resulte compatible co fin da adquisición.

3. Os contratos que se formalicen ao abeiro deste título terán a consideración de contratos privados.

Artigo 47. Liberdade de pactos.

1. Os contratos, convenios e demais negocios xurídicos sobre os bens e dereitos patrimoniais están suxeitos ao principio de liberdade de pactos. A administración pública pode, para a consecución do interese público, concertar os negocios xurídicos previstos neste título, así como aqueles outros que entenda conveniente, ademais de estipular as cláusulas e condicións precisas, sempre que todos eles non sexan contrarios ao ordenamento xurídico ou aos principios de boa administración.

2. O procedemento para poder chegar a formalizar os correspondentes negocios xurídicos determinarase regulamentariamente. No caso de que nel se redacten pregos de condicións, deberán ser obxecto de informe pola Asesoría Xurídica da Xunta de Galicia ou polo órgano ao que corresponda o asesoramento xurídico da entidade pública instrumental.

Artigo 48. Formalización.

1. Os negocios xurídicos de adquisición ou alleamento de bens inmobles e dereitos reais formalizaranse en escritura pública. Os arrendamentos e demais negocios xurídicos de explotación de inmobles que sexan susceptibles de inscrición no rexistro da propiedade formalizaranse en escritura pública cando vaian ser inscritos naquel. Os gastos xerados serán de conta da parte que solicite a citada formalización.

2. As cesións gratuítas de bens inmobles ou dereitos reais formalizaranse en documento administrativo, que será título suficiente para a súa inscrición no rexistro da propiedade cando o cesionario sexa outra administración pública, consonte o establecido pola lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas.

3. Corresponde á persoa titular do centro directivo competente en materia de patrimonio, ou ao funcionario en quen delegue, a formalización dos contratos e demais negocios xurídicos sobre bens e dereitos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia aos que se refire esta lei.

4. Corresponde ao órgano unipersoal de goberno da entidade pública instrumental, ou ao funcionario en quen delegue, a formalización dos contratos e demais negocios xurídicos sobre os seus bens e dereitos.

5. O arancel notarial que deba satisfacer a administración pública pola formalización dos negocios patrimoniais reducirase na porcentaxe prevista na normativa arancelaria notarial.

Artigo 49. Taxacións periciais e informes técnicos.

1. As taxacións, informes técnicos e demais actuacións periciais que se deban realizar para o cumprimento do disposto nesta lei deben explicitar

os parámetros nos que se fundamentan, e poden ser efectuadas por persoal técnico dependente da consellaría ou entidade que administre os bens ou dereitos ou que solicite a súa adquisición ou arrendamento, ou por técnicos facultativos da consellaría competente en materia de patrimonio. Estas actuacións pódense igualmente encargar a sociedades de taxación debidamente inscritas no Rexistro de Sociedades de Taxación do Banco de España e empresas legalmente habilitadas, con suxeición ao establecido na lexislación de contratos do sector público.

2. As actuacións anteriores deben ser en todo caso aprobadas pola consellaría competente en materia de patrimonio ou, no caso de entidades públicas instrumentais, polo órgano competente para concluír o negocio correspondente.

3. As taxacións teñen un prazo de validez de dous anos, contados desde a súa aprobación, agás nos supostos excepcionais nos que a duración do procedemento administrativo no que deban producir efectos teña unha duración superior, nos que o prazo de validez das taxacións se prorrogará ata a finalización do procedemento.

Capítulo II. Adquisicións

Sección 1.ª Adquisicións a título oneroso

Artigo 50. Órganos competentes para a adquisición de inmobles ou dereitos sobre eles.

1. Na Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia a competencia para adquirir a título oneroso bens inmobles e dereitos sobre eles corresponde á consellaría competente en materia de patrimonio.

Esta competencia pode exercela por propia iniciativa, cando o coide conveniente para atender as necesidades que existan, ou por petición da consellaría interesada, xustificada mediante a memoria correspondente.

2. A adquisición de inmobles ou dereitos sobre eles polas entidades públicas instrumentais será efectuada polos órganos superiores colexiados de goberno, logo do informe favorable do centro directivo competente en materia de patrimonio, sobre a procedencia, oportunidade e características esenciais do negocio xurídico pretendido, no marco dos criterios xerais de xestión integral do patrimonio. Non se precisará este informe cando os bens e dereitos sexan adquiridos co propósito de devolvelos ao tráfico xurídico patrimonial de acordo cos seus fins peculiares.

3. Cando o importe da adquisición do ben ou dereito individualizado sexa superior a 3.000.000 de euros, requirirá autorización do Consello da Xunta,

por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio, ou da entidade pública instrumental que pretenda a adquisición.

4. O importe da adquisición poderá ser obxecto de aprazamento, con suxeición aos trámites previstos na normativa aplicable en materia económico-financeira.

Artigo 51. Procedementos para a adquisición de inmobles ou dereitos sobre eles.

1. A adquisición de bens inmobles ou dereitos sobre eles realizarase mediante procedementos que garantan o respecto dos principios de igualdade, publicidade e concorrência, agás nos seguintes supostos, nos que se pode acudir á adquisición directa sen publicidade:

a) Peculiaridades ou singularidades do ben, que se xustificarán expresamente no expediente de adquisición. En todo caso, serán considerados como singulares os bens catalogados de interese histórico-patrimonial.

b) Cando o vendedor sexa outra administración pública ou, en xeral, calquera persoa xurídica de dereito público ou privado pertencente ao sector público.

c) Cando for declarado deserto o procedemento promovido con publicidade para a adquisición, e sempre que non se modifiquen as condicións orixinais do contrato, agás o prezo e a superficie, que poderán alterarse nun 10%.

d) Cando a adquisición se efectúe en virtude do exercicio dun dereito de adquisición preferente.

e) Cando a adquisición se efectúe no estranxeiro.

f) Cando o valor de taxación do ben ou dereito sexa inferior a 50.000 euros.

2. Nos casos de adquisición previstos nas alíneas b) e f) recadarase un mínimo de tres ofertas sempre que as circunstancias o permitan.

3. Os gastos derivados da adquisición serán satisfeitos polas partes consonte a normativa vixente.

4. As adquisicións de bens e dereitos a título oneroso mediante procedementos que garantan o respecto dos principios de igualdade, publicidade e concorrência requirirán que o inmovible transmitido se atope correcta e previamente inscrito no rexistro da propiedade. No caso de

adquisición directa de inmobles, requirirase que estes sexan susceptibles de inscrición no rexistro da propiedade, establecéndose como condición resolutoria do negocio xurídico a imposibilidade de inscrición a nome da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 52. Adquisición de edificios en construción.

A adquisición de inmobles en construción pola Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e polas súas entidades públicas instrumentais, coa obriga do vendedor de finalizar as obras de construción conforme o proxecto técnico aprobado pola consellaría competente en materia de patrimonio ou, se é o caso, pola entidade pública instrumental, pode acordarse excepcionalmente por causas debidamente xustificadas e sempre que se cumpran os seguintes requisitos:

- a) O valor do solo e da parte do edificio xa edificada debe ser superior ao da porción pendente de construción.
- b) A adquisición debe acordarse por un prezo determinado ou determinable segundo parámetros certos, sen que en ningún caso poida ser superior aos prezos de mercado. Nel especificarase o valor do solo e da parte do edificio xa edificada, así como o da porción pendente de construción.
- c) No momento do asinamento da escritura pública de adquisición, sen prexuízo dos aprazamentos que se poidan concertar, só se pode aboar o importe correspondente ao solo e á obra realizada, segundo certificación dos servizos técnicos correspondentes.
- d) O resto do prezo pódese aboar no momento da entrega do inmovible ou contra as correspondentes certificacións de obra conformadas polos servizos técnicos.
- e) O prazo previsto para a súa terminación e entrega á administración adquirente non pode exceder os dous anos, agás que o Consello da Xunta autorice un prazo superior.
- f) O vendedor debe garantir suficientemente a entrega do edificio terminado no prazo e condicións pactados.
- g) O adquirente debe establecer os mecanismos necesarios para asegurar que o inmovible se axusta ás condicións estipuladas.

Artigo 53. Adquisición de bens e dereitos por redución de capital ou de fondos propios.

A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais poden adquirir bens e dereitos por redución de

capital de sociedades ou de fondos propios de entidades públicas instrumentais.

Artigo 54. Adquisición de bens mobles.

A adquisición de bens mobles pola Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e polas entidades públicas instrumentais réxese pola lexislación de contratos do sector público.

Artigo 55. Adquisición de dereitos de propiedade incorporal.

1. A adquisición de dereitos de propiedade incorporal será acordada pola consellaría ou pola entidade pública instrumental competente por razón da materia, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de patrimonio.

2. Estas adquisicións comunicaranse á consellaría competente en materia de patrimonio, nos termos establecidos no artigo 108 desta lei.

3. En canto non sexa incompatible coa natureza destes dereitos, é aplicable a estas adquisicións o establecido nesta lei para a adquisición de inmoables e dereitos sobre eles.

4. Cando a adquisición de dereitos de propiedade incorporal teña lugar en virtude de contratos administrativos, aplicarase o disposto na lexislación de contratos do sector público. A adquisición destes dereitos por medio de convenios de colaboración axustarase ás súas normas especiais e ao establecido nos propios convenios.

Sección 2.ª Adquisicións a título gratuito

Artigo 56. Adquisicións a título gratuito.

1. As disposicións a título gratuito realizadas a favor de Galicia ou dalgún dos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia entenderanse referidas a esta última. Neste caso respectarase a vontade do dispoñente, destinándose os bens ou dereitos a servizos propios dese órgano, sempre que isto for posible e sen prexuízo das condicións ou cargas modais ás que puiden estar supeditada a disposición.

As disposicións por causa de morte a favor de órganos ou entidades da Comunidade Autónoma de Galicia que desaparezan na data na que se abra a sucesión entenderanse feitas a favor dos que, dentro do ámbito autonómico galego, asuman as súas funcións e, na súa falta, a favor da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Corresponderá á persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio aceptar, mediante orde, as herdanzas testadas, os legados e as doazóns a favor da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, agás os casos nos que a competencia estea atribuída a outro órgano pola lexislación especial que resulte aplicable.

As herdanzas intestadas deferidas a favor da Comunidade Autónoma de Galicia entenderanse aceptadas directamente por imposición da lei, logo da firmeza da resolución xudicial que declare a sucesión legal.

As doazóns de bens mobles nas que a persoa doadora sinalase o fin ao que deban de destinarse aquelas serán aceptadas polo titular da consellaría competente por razón da materia.

Son competentes para aceptar as disposicións a título gratuito a favor das entidades públicas instrumentais os órganos unipersoais de goberno.

3. En todo caso, a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais só poden aceptar as herdanzas testadas, os legados ou as doazóns que supoñan gastos ou estean sometidos a algunha condición ou modo onerosos se o valor do gravame imposto non excede o valor do que se adquire, segundo taxación pericial realizada consonte as normas do artigo 49 desta lei. Non se considerarán condicións ou modos onerosos os investimentos que se teñan que realizar para dar ao ben o destino de uso xeral ou de servizo público que fixe o cedente ou doador.

4. A aceptación das herdanzas entenderase feita sempre a beneficio de inventario.

5. Se se adquiren os bens ou dereitos baixo condición ou modo da súa afectación permanente a determinados destinos, entenderase cumprida e consumada se durante trinta anos serviron a tales destinos, aínda que logo deixen de estalo por circunstancias sobrevidas de interese público. Este prazo comezará a contarse desde o momento da transmisión gratuita, con independencia da administración que aceptou o ben ou dereito.

6. Os que, por razón do seu cargo ou emprego público, teñan noticia da existencia de disposición testamentaria, oferta de doazón ou expectativa de sucesión legal intestada deferible a favor da Comunidade Autónoma de Galicia teñen a obriga de poñelo en coñecemento da consellaría competente en materia de patrimonio.

Igual obriga corresponderá, no caso de herdanzas intestadas, aos propietarios, arrendadores e responsables das vivendas, centros ou residencias nos que finase a persoa causante, ao seu administrador, representante legal ou mandatario.

Artigo 57. Reversións e retrocesións.

As reversións de bens e dereitos adquiridos a título gratuito apreciaráanse, cando se producese o feito que xera a reversión, os órganos que resulten competentes para a súa adquisición.

As retrocesións de bens e dereitos adscritos á Comunidade Autónoma acordarás o Consello da Xunta, por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio.

Sección 3.ª Adquisicións por exercicio de potestades públicas

Artigo 58. Adquisicións derivadas do exercicio da potestade expropiatoria.

1. As adquisicións que se produzan no exercicio da potestade expropiatoria rexeranse pola súa normativa específica.
2. O ofrecemento e a tramitación dos dereitos de reversión e, se é o caso, a formalización destes cando proceda serán efectuados pola consellaría ou pola entidade pública instrumental que tramitase a expropiación, aínda que aqueles fosen adscritos con posterioridade a outra distinta. Para estes efectos, esta comunicará á consellaría ou á entidade pública instrumental que tramitase a expropiación o acaecemento do suposto que dea orixe ao dereito de reversión.

O recoñecemento do dereito de reversión leva implícita a desafectación do ben ou dereito a que se refira. Non obstante, ata que se proceda á execución do acordo, corresponde á consellaría ou entidade pública instrumental á que estea adscrito organicamente o ben ou dereito obxecto da reversión prover o necesario para a súa defensa e conservación.

Artigo 59. Adquisicións derivadas de adxudicacións acordadas en procedementos de execución.

1. A adxudicación de bens ou dereitos en procedementos de execución a favor da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia requirirá autorización expresa do centro directivo competente en materia de patrimonio.
2. Nos procedementos administrativos ou xudiciais de execución dos que se poidan seguir adxudicacións de bens e dereitos a favor da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, o letrado da Xunta de Galicia ou o órgano instrutor do procedemento poñerá inmediatamente en coñecemento da consellaría competente en materia de patrimonio a apertura dos prazos para pedir a adxudicación dos bens

embargados, co fin de que o referido órgano acorde o que proceda sobre a oportunidade de solicitar esta adxudicación.

Capítulo III. Arrendamento de inmobles

Artigo 60. Órganos competentes para o arrendamento de inmobles.

1. Corresponde á consellaría competente en materia de patrimonio arrendar os bens inmobles que a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia precise para o cumprimento dos seus fins, por petición, de ser o caso, da consellaría interesada. Igualmente a consellaría competente en materia de patrimonio acordará a súa resolución, novación e prórroga. Non se necesitará a adopción dunha resolución expresa de prórroga cando esta figure expresamente no contrato ou nos supostos de tácita recondución regulados no Código civil.

Será competente para arrendar, resolver, novar ou prorrogar contratos que afecten inmobles situados no estranxeiro e que precise a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia a consellaría competente en materia de relacións exteriores.

2. O arrendamento de bens inmobles polas entidades públicas instrumentais, así como a prórroga, novación ou resolución anticipada dos correspondentes contratos, é competencia do órgano unipersonal de goberno, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de patrimonio, sobre a procedencia, oportunidade e características esenciais do negocio xurídico pretendido, no marco dos criterios xerais de xestión integral do patrimonio.

3. A concertación dun alugamento por importe superior a 40.000 euros mensuais, impostos incluídos, requirirá autorización do Consello da Xunta, por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio ou da entidade pública instrumental que pretenda o alugamento.

Artigo 61. Procedemento para o arrendamento de inmobles.

1. Os arrendamentos de bens inmobles concertaranse mediante procedementos que garantan o respecto dos principios de igualdade, publicidade e concorrência, agás nos seguintes supostos, nos que se poden concertar de modo directo:

a) Peculiaridades ou singularidades do ben, que se xustificarán expresamente no expediente.

b) Urxencia da contratación resultante de acontecementos imprevisibles.

c) Cando o arrendador sexa outra administración pública ou, en xeral, calquera persoa xurídica de dereito público ou privado pertencente ao sector público.

d) Cando o inmovible se sitúe no estranxeiro.

e) Cando a renda mensual do arrendamento non sexa superior a 2.000 euros e a duración del non exceda un ano.

2. Cando se contrate un arrendamento dun inmovible de conformidade coas alíneas c), d) e e), recadarase, de ser posible, un mínimo de tres ofertas.

3. Cando se concerte o arrendamento do inmovible directamente por razón da contía, a tramitación do expediente só requirirá a aprobación do gasto e a incorporación a este do contrato. O dito arrendamento non poderá ser obxecto de prórroga nin poderá concertarse directamente outro contrato con outro inmovible para a mesma finalidade pretendida orixinariamente.

4. Os arrendamentos non poderán incluír cláusulas indemnizatorias derivadas da finalización do contrato, con excepción dos supostos de resolución anticipada. Ademais, os contratos pactados cunha duración superior aos cinco anos deberán incluír cláusulas que permitan a resolución anticipada del, sen necesidade do aboamento total da renda pactada.

5. Nas contratacións de arrendamentos de bens inmoables, poderán adquirirse compromisos de gastos para exercicios posteriores aínda que a execución do contrato non se inicie no exercicio corrente, mediante a tramitación anticipada prevista na lexislación de contratos do sector público.

Artigo 62. Utilización do ben arrendado.

1. Os contratos de arrendamento que formalicen a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais concertaranse con expresa mención de que o inmovible arrendado poderá ser utilizado por calquera órgano da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das súas entidades públicas instrumentais.

2. Unha vez concertado o arrendamento e agás nos inmoables situados no estranxeiro, a consellaría competente en materia de patrimonio no ámbito da Administración xeral determinará mediante resolución o órgano ou a entidade á que se adscribe o inmovible arrendado, especificando os dereitos e obrigas que debe asumir.

3. Cando a consellaría competente en materia de patrimonio teña coñecemento da existencia dalgún inmovible arrendado que non se estea

dedicando á finalidade para o que foi adscrito, poderá desadscribir este e destinar o inmovible a outros fins ou resolver o contrato.

En todo caso, cando sexa necesaria a realización de obras no inmovible arrendado, e transcorra o prazo dun ano desde a data da resolución de adscrición sen que se produza a efectiva ocupación e dedicación do inmovible ao fin para o que se concertou o arrendamento, a consellaría competente en materia de patrimonio poderá poñelo á disposición doutras consellarías ou entidades públicas instrumentais ou acordar a súa resolución.

Artigo 63. Resolución anticipada do contrato.

1. Cando a consellaría ou entidade pública instrumental que ocupe o inmovible arrendado prevexa deixalo libre con anterioridade ao prazo pactado ou á expiración das prórrogas legais ou contractuais, comunicarllo á consellaría competente en materia de patrimonio cunha antelación mínima de tres meses á data prevista para o desaloxo.

2. De consideralo procedente, a consellaría competente en materia de patrimonio dará traslado da dita comunicación ás diferentes consellarías, que poderán solicitar a posta á disposición do inmovible. A persoa titular da devandita consellaría resolverá sobre a consellaría ou entidade que deba ocupar este.

Capítulo IV. Explotación dos bens e dereitos patrimoniais

Artigo 64. Órganos competentes para a explotación.

1. A explotación dos bens e dereitos patrimoniais da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia cuxo alleamento non sexa previsible e sexan susceptibles de aproveitamento rendible será acordada pola persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio.

2. Os órganos unipersoais de goberno das entidades públicas instrumentais determinarán a forma de explotación dos bens e dereitos patrimoniais que sexan propiedade destas.

Artigo 65. Formas de explotación dos bens ou dereitos patrimoniais.

1. A explotación dos bens ou dereitos patrimoniais pode efectuala directamente a administración titular deles ou a través de calquera negocio xurídico, típico ou atípico.

2. A atribución do uso de bens ou dereitos patrimoniais por prazo inferior a un mes ou para a organización de conferencias, seminarios, presentacións

ou outros eventos non se suxeitará aos requisitos deste capítulo. O órgano competente fixará no acto de autorización tanto as condicións da utilización como a contraprestación que deberá, se é o caso, satisfacer o solicitante.

Artigo 66. Explotación directa de bens ou dereitos patrimoniais mediante entidade pública instrumental ou sociedade mercantil.

1. A explotación directa dos bens ou dereitos patrimoniais propiedade da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia pódese encomendar a unha entidade pública instrumental ou a unha sociedade mercantil de capital integramente pertencente á Administración xeral da Comunidade Autónoma ou ás súas entidades públicas instrumentais.

2. O órgano competente para acordar a posta en explotación dos bens ou dereitos fixará as condicións desta e adoptará as medidas conducentes á entrega do ben á entidade ou sociedade á que se encomende a súa explotación, así como as de vixilancia do exacto cumprimento das condicións impostas.

Artigo 67. Contratos de explotación de bens ou dereitos patrimoniais.

1. Os contratos para a explotación dos bens e dereitos patrimoniais adxudicaranse por procedementos que garantan o respecto dos principios de igualdade, publicidade e concorrência, agás que, polas peculiaridades do ben, a limitación da demanda, a urxencia resultante de acontecementos imprevisibles ou a singularidade da operación, proceda a adxudicación directa. As circunstancias determinantes da adxudicación directa deberán xustificarse suficientemente no expediente.

2. Os contratos para a explotación dos bens ou dereitos patrimoniais non poden ter unha duración superior a vinte anos, incluídas as prórrogas. Por petición do adxudicatario pódese prorrogar o contrato por un prazo que non exceda a metade do inicial, se o resultado da explotación fixer aconsellable esta medida.

3. A subrogación dun terceiro nos dereitos e obrigas do adxudicatario require a autorización expresa do órgano competente para adxudicar o contrato. O suxeito que se subroga debe reunir os mesmos requisitos que se lle esixiron para contratar ao adxudicatario. Exceptúanse da aplicación destas normas os supostos de subrogación forzosa legalmente previstos.

4. Pódense concertar contratos de arrendamento con opción de compra sobre inmobles do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia con suxeición ás mesmas normas de competencia e procedemento aplicables aos alleamentos.

Artigo 68. Administración e explotación de propiedades incorporais.

1. Corresponde á consellaría competente por razón da materia a administración e explotación das propiedades incorporais da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, agás que se lle encomende a outra consellaría ou entidade pública instrumental ou sociedade mercantil de capital integramente pertencente á Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia.
2. O órgano unipersoal de goberno das entidades públicas instrumentais é o órgano competente para dispoñer a administración e explotación das propiedades incorporais das que aquelas sexan titulares.
3. A utilización de propiedades incorporais que, por aplicación da lexislación especial, entren no dominio público non devengará ningún dereito a favor da Administración xeral da Comunidade Autónoma.

Capítulo V. Alleamento e gravame

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 69. Bens e dereitos alleables.

1. Os bens e dereitos patrimoniais da Comunidade Autónoma de Galicia que non sexan necesarios para o exercicio das competencias e funcións propias da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, ou das entidades públicas instrumentais, poden ser alleados conforme as normas establecidas neste capítulo.
2. Non obstante, pódese acordar o alleamento de bens do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia con reserva do uso temporal destes cando, por razóns excepcionais debidamente xustificadas, resulte conveniente para o interese público. Esta utilización temporal pódese instrumentar a través da formalización de contratos de arrendamento ou calquera outro que habilite para o uso dos bens alleados, simultáneos ao negocio de alleamento e sometidos ás mesmas normas de competencia e procedemento que este.

Artigo 70. Pagamento aprazado do prezo de venda.

O órgano competente para allear os bens ou dereitos pode admitir o pagamento aprazado do prezo de venda, por un período non superior a dez anos e sempre que o pagamento das cantidades aprazadas se garanta suficientemente mediante condición resolutoria explícita, hipoteca, aval bancario, seguro de caución ou outra garantía suficiente usual no mercado. O xuro de aprazamento non pode ser inferior ao xuro legal do diñeiro.

Artigo 71. Imposición de cargas e gravames.

Non se poden impoñer cargas ou gravames sobre os bens ou dereitos patrimoniais da Comunidade Autónoma de Galicia senón cos requisitos esixidos para o seu alleamento.

Artigo 72. Taxación.

A venda de todos os bens ou dereitos patrimoniais da Comunidade Autónoma esixirá unha taxación pericial previa para determinar o seu valor de mercado nos termos establecidos no artigo 49.

Artigo 73. Trámites previos.

Antes do alleamento dun ben inmovible ou dereito real, procederase a depurar a situación física e xurídica deste, practicándose o deslindamento se for necesario e inscribíndoo no rexistro da propiedade se aínda non o estiver. Non obstante, pódense allear sen suxeición a estas normas os bens resultantes de segregacións ou reparcelacións doutros de titularidade de quen os allee, ou en trámite de inscrición, deslindamento ou suxeitos a cargas ou gravames, sempre que estas circunstancias se poñan en coñecemento do adquirente e sexan aceptadas por este.

Sección 2.ª Alleamento de inmoables ou dereitos reais

Artigo 74. Órganos competentes para o alleamento.

1. O órgano competente para allear os bens inmoables ou dereitos reais pertencentes á Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia é a persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio.
2. Son competentes para acordar o alleamento dos bens inmoables e dereitos reais pertencentes ás entidades públicas instrumentais os órganos superiores colexiados de goberno, sen prexuízo do disposto no artigo 26 desta lei.
3. Nos supostos previstos nos dous puntos anteriores, cando o valor do ben ou dereito, segundo taxación, exceda os 3.000.000 de euros, o alleamento debe ser autorizado polo Consello da Xunta, por proposta da persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio, ou da entidade pública instrumental.

Artigo 75. Procedemento e formas de alleamento.

1. O procedemento de alleamento de bens inmoables ou dereitos reais iniciaraos sempre de oficio o órgano competente para acordar o alleamento, xustificándose debidamente no expediente que o ben ou dereito non é

necesario para o uso xeral ou o servizo público nin resulta conveniente a súa explotación.

2. O alleamento dos bens inmobles ou dereitos reais pódese realizar mediante poxa pública, por concurso ou por adxudicación directa.

O alleamento realizarase por bens individualizados ou mediante lotes.

Artigo 76. Formas de alleamento.

1. A forma ordinaria de alleamento de bens inmobles ou dereitos reais do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia é a poxa pública. Pódese acordar o alleamento de bens inmobles ou dereitos reais do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia por concurso cando aqueles, pola súa situación, natureza ou características, sexan adecuados para atender as directrices derivadas das políticas públicas e, en particular, da política de vivenda.

2. A poxa realizarase á alza, podendo ser en acto público ou con presentación de ofertas en sobre pechado e apertura en acto público; poderase acudir igualmente a sistemas de poxa electrónica.

3. O tipo da poxa será fixado polo órgano competente para a incoación e tramitación do procedemento de acordo coa taxación aprobada consonte as normas do artigo 49 desta lei.

4. No caso de que a adxudicación resulte falida por non se poder formalizar o contrato por causa imputable ao adxudicatario, o alleamento poderase realizar a favor do licitador que presente a seguinte oferta máis vantaxosa.

Artigo 77. Alleamento por adxudicación directa.

Pódese acordar o alleamento de bens inmobles ou dereitos reais do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia por adxudicación directa nos seguintes supostos:

a) Cando o adquirente sexa outra administración pública ou, en xeral, calquera persoa xurídica de dereito público ou privado pertencente ao sector público.

b) Cando o adquirente sexa unha entidade sen ánimo de lucro, declarada de utilidade pública ou interese social.

c) Cando sexa declarada deserta a poxa promovida para o alleamento ou esta resulte falida como consecuencia do incumprimento das súas obrigas por parte do adxudicatario, sempre que non transcorrese máis dun ano desde a súa formalización. Neste caso, as condicións do alleamento non

poden ser inferiores ás anunciadas previamente ou a aquelas nas que se producise a adxudicación.

d) Cando se trate de terreos que pola súa forma ou pequena extensión resulten inedificables, predios rústicos que non cheguen a constituír unha superficie economicamente explotable ou non sexan susceptibles de prestar unha utilidade acorde coa súa natureza, e a venda se efectúe a un propietario estremeiro.

Cando concorran varios interesados con igual dereito, resolverase a favor do mellor ofertante, sen prexuízo do posterior dereito de retracto regulado no Código civil.

e) Cando a venda se efectúe a favor de quen posúa un dereito de adquisición preferente recoñecido por disposición legal.

f) Cando por razóns excepcionais se considere conveniente efectuar a venda a favor do ocupante do inmovible.

g) Cando o valor de taxación do ben non exceda os 6.000 euros e se incorporen tres ofertas ao procedemento sempre que sexa posible.

Artigo 78. Alleamento de bens e dereitos litixiosos.

1. Pódense allear bens inmoables ou dereitos reais litixiosos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia, sempre que se observen os seguintes requisitos:

a) No caso de alleamento en poxa pública, no prego de bases farase mención expresa e detallada do obxecto, partes e referencia do litixio concreto que afecta o ben ou dereito e deberase prever a plena asunción, por quen resulte adxudicatario, dos riscos e consecuencias que deriven do litixio.

b) Nos supostos legalmente previstos de alleamento por adxudicación directa, deberá constar no expediente documentación acreditativa de que o adquirente coñece o obxecto e o alcance do litixio e de que coñece e asume as consecuencias e os riscos derivados de tal litixio.

En ambos os dous casos, a asunción polo adquirente das consecuencias e dos riscos derivados do litixio figurará necesariamente na escritura pública en que se formalice o alleamento.

2. Se o litixio se suscita unha vez iniciado o procedemento de alleamento e este se encontra nunha fase na que non é posible o cumprimento do establecido no punto anterior, retrotraeranse as actuacións ata a fase que permita o seu cumprimento.

3. O ben ou dereito considerarase litixioso desde que o órgano competente para o alleamento teña constancia formal do exercicio, ante o órgano xurisdiccional que proceda, da acción correspondente e do seu contido.

Sección 3.ª Alleamento doutros bens e dereitos

Artigo 79. Alleamento de mobles.

1. A competencia para allear os bens mobles do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia corresponde ao titular da consellaría que os teña adscritos ou ao órgano unipersoal de goberno da entidade pública instrumental á que pertencen, sen prexuízo do disposto no artigo 26 desta lei.

2. A resolución de alleamento implica a desafectación dos bens.

3. O alleamento de bens mobles do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia terá lugar ordinariamente mediante poxa pública á alza ou á baixa, sen prexuízo do disposto nesta lei e na Lei de contratos do sector público para os supostos de pagamento en especie.

O alleamento realizarase por bens individualizados ou mediante lotes.

4. Malia o anterior, o alleamento pode efectuarse de forma directa cando se dean os supostos previstos para a venda directa de bens inmobles, nos casos que sexan aplicables.

5. As normas reguladoras das poxas de bens inmobles serán aplicables con carácter supletorio.

Artigo 80. Alleamento de dereitos de propiedade incorporal.

1. O alleamento de dereitos de propiedade incorporal será acordado pola consellaría ou pola entidade pública instrumental competente por razón da materia, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de patrimonio.

2. No suposto previsto no punto anterior, cando o valor do dereito, segundo taxación, exceda os 3.000.000 de euros, o alleamento debe ser autorizado polo Consello da Xunta, por proposta da persoa titular da consellaría competente por razón da materia ou da entidade pública instrumental competente.

3. O alleamento de dereitos de propiedade incorporal do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia terá lugar ordinariamente mediante poxa pública. Malia o anterior, o alleamento pode efectuarse de forma directa

cando concorra algún dos supostos de alleamento por adxudicación directa dos bens inmobles e dos dereitos reais recollidos no artigo 77 desta lei.

4. Aplicaranse supletoriamente ás poxas destes dereitos as normas establecidas para as poxas de bens inmobles.

Sección 4.ª Permuta de bens e dereitos

Artigo 81. Requisitos e procedemento para a permuta de bens e dereitos.

1. Os bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia poden ser permutados cando por razóns debidamente xustificadas no expediente resulte conveniente para o interese público e a diferenza de valor entre os bens ou dereitos que se trate de permutar, segundo taxación, non sexa superior ao 50% dos que o teñan maior. Se a diferenza for maior, o expediente tramitarase como adquisición ou alleamento segundo o caso, con pagamento de parte do prezo en especie.

2. A permuta pode ter por obxecto bens futuros sempre que sexan determinables.

3. As normas reguladoras do alleamento serán aplicables á permuta de bens e dereitos.

4. O órgano competente para a permuta pode instar á presentación de ofertas de inmobles ou dereitos para permutar, mediante un acto de invitación ao público ao que se lle dará difusión a través do medio que se considere adecuado.

No caso de presentación de ofertas a través do procedemento previsto neste punto, a selección do adxudicatario realizarase de acordo co establecido no prego de condicións previamente elaborado.

5. A diferenza de valor entre os bens que se vaian permutar pode ser aboada en metálico ou mediante a entrega doutros bens ou dereitos de natureza distinta.

Sección 5.ª Cesión gratuíta de bens e dereitos

Artigo 82. Suxeitos e contido da cesión.

1. Os bens e dereitos patrimoniais da Comunidade Autónoma de Galicia poden ser cedidos gratuitamente para a realización de fins de utilidade pública ou interese social a outras administracións públicas, fundacións públicas e entidades sen ánimo de lucro, sempre que a súa afectación ou explotación non se xulgue previsible.

2. As entidades públicas instrumentais só poden ceder gratuitamente os bens ou dereitos da súa propiedade cando teñan atribuídas facultades para o seu alleamento e non se considere procedente a súa incorporación ao patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma.

3. A cesión pode ter por obxecto a propiedade do ben ou dereito, o seu usufruto ou só o seu uso. En todos os casos, a cesión comporta para o cesionario a obriga de destinar os bens ao fin expresado no correspondente acordo.

4. Cando a cesión teña por obxecto a propiedade de bens inmobles ou dereitos reais, só poderán ser cesionarios o Estado e as entidades locais.

5. As cesións de vehículos a terceiros só poderán ter por obxecto a transmisión da propiedade. O órgano competente para a cesión tramitará a correspondente baixa en tráfico conforme o disposto na lexislación específica.

Artigo 83. Órganos competentes para a cesión.

1. A cesión de bens inmobles ou dereitos reais da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia corresponderá á persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio.

2. A cesión de bens inmobles ou dereitos reais das entidades públicas instrumentais será acordada polo órgano competente para o seu alleamento, sen prexuízo do disposto no artigo 26 desta lei.

3. A cesión de bens mobles do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia é competencia do titular da consellaría que teña a adscrición do ben ou do órgano unipersoal de goberno da entidade pública instrumental ao que pertencen, sen prexuízo do disposto no artigo 26 desta lei.

Artigo 84. Procedemento da cesión.

1. As peticións de cesión gratuíta de bens ou dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia dirixiranse ao órgano competente para adoptar a cesión, se se trata de bens ou dereitos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, e á entidade pública instrumental, se se trata de bens ou dereitos desta.

2. A petición indicará o ben ou dereito cuxa cesión se solicita e o fin ou fins a que se destinará, así como que se conta cos medios necesarios para o cumprimento dos fins previstos.

3. O acordo de cesión de bens mobles leva implícita a desafectación dos bens.

Artigo 85. Vinculación ao fin dos bens ou dereitos cedidos.

1. Os bens e dereitos obxecto da cesión só se poden destinar aos fins que a xustifican, e na forma e coas condicións que se establezan no correspondente acordo.

O acordo de cesión expresará o fin ou fins concretos aos que o cesionario debe destinar o ben ou dereito obxecto de cesión, así como as condicións ás que se someta.

2. Corresponde á consellaría competente en materia de patrimonio e, se é o caso, ao órgano unipersoal de goberno da entidade pública instrumental verificar a aplicación dos bens e dereitos ao fin para o que foron cedidos, podendo adoptar para isto cantas medidas sexan necesarias.

3. Para estes efectos, e sen prexuízo doutros sistemas de control que se poidan arbitrar, os cesionarios de bens inmoables ou dereitos reais deben remitir cada tres anos á consellaría competente en materia de patrimonio ou á entidade pública cedente a documentación que acredite o destino dos bens.

4. Cando os mobles cedidos fosen destinados ao fin previsto durante un prazo de catro anos, entenderase cumprido o modo, agás que outra cousa estea establecida no pertinente acordo.

Artigo 86. Resolución.

1. Se os bens cedidos non se aplican ao fin sinalado dentro do prazo inicialmente fixado no acordo ou deixan de estar con posterioridade, se se descoidan ou utilizan con grave quebrantamento ou se incumpren as condicións do acordo, considerarase resolta a cesión e os bens reverterán á administración ou entidade cedente.

2. Serán por conta do cesionario o detrimento ou a deterioración sufridos polos bens cedidos, sen que sexan indemnizables os gastos nos que incorra para cumprir as cargas ou condicións impostas.

3. A resolución da cesión será declarada polo órgano competente para o seu outorgamento.

4. Na resolución que declare a extinción da cesión determinarase, se é o caso, a indemnización polas deterioracións que sufrisen os bens, logo da determinación da súa contía mediante taxación pericial.

Artigo 87. Inscripción no rexistro da propiedade.

Consonte o establecido pola lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas, a resolución pola que se declare a extinción da cesión e a reversión do ben ou dereito será título suficiente para a súa inscrición no rexistro da propiedade ou nos rexistros que procedan.

TÍTULO IV. PATRIMONIO EMPRESARIAL

Artigo 88. Concepto e réxime patrimonial.

1. O patrimonio empresarial da Comunidade Autónoma de Galicia estará constituído polas accións, títulos, valores, obrigas, obrigas convertibles en accións, participacións societarias, dereitos de subscripción preferente, contratos financeiros de opción, contratos de permuta financeira, créditos participativos e outros susceptibles de ser negociados en mercados secundarios organizados que sexan representativos de dereitos da Administración xeral da Comunidade Autónoma, das entidades públicas instrumentais, das sociedades mercantís públicas autonómicas e das sociedades reguladas no artigo 102.2 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico.

Tamén formarán parte do patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia os fondos propios das entidades públicas empresariais, expresivos da achega de capital da Administración xeral, que se rexistrarán na contabilidade patrimonial da Administración xeral da Comunidade Autónoma como o capital achegado para a constitución destes organismos. Estes fondos xeran a favor da Administración xeral dereitos de participación na repartición das ganancias da entidade e no patrimonio resultante da súa liquidación.

2. As entidades públicas empresariais axustarán a xestión do seu patrimonio a esta lei. No non previsto nela, axustaranse ao dereito privado, agás en materia de bens demaniais, nos que serán aplicables as disposicións reguladoras destes bens.

3. As sociedades mercantís públicas autonómicas, así como as sociedades previstas no artigo 102.2 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, axustarán a xestión do seu patrimonio ao dereito privado, sen prexuízo das disposicións desta lei que lles resulten expresamente aplicables.

Artigo 89. Reestruturación do patrimonio empresarial da Comunidade Autónoma de Galicia.

1. O Consello da Xunta, por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio, pode acordar a incorporación de accións ou participacións sociais de titularidade da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia a entidades públicas instrumentais ou ás sociedades referidas no

artigo 88.1 desta lei. Igualmente, o Consello da Xunta pode acordar, por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio, e logo do informe favorable da consellaría interesada, a incorporación de accións ou participacións sociais de titularidade das entidades públicas instrumentais ou das sociedades referidas no artigo 88.1 desta lei á Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia.

Estas operacións non están suxeitas ao procedemento de alleamento a título oneroso de títulos representativos do capital.

2. Para os efectos do disposto neste artigo, a Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais ou as sociedades referidas no artigo 88.1 desta lei adquirirán o pleno dominio das accións recibidas desde a adopción do acordo correspondente, cuxa copia será título acreditativo da nova titularidade, xa sexa para os efectos do cambio das anotacións en conta e en accións nominativas como para os efectos de calquera outra actuación administrativa, societaria e contable que sexa preciso realizar. As participacións accionariais recibidas rexistraranse na contabilidade do novo titular polo mesmo valor neto contable que tiñan no anterior titular na data do devandito acordo, sen prexuízo das correccións valorativas que procedan ao final do exercicio.

3. As operacións de cambio de titularidade e reordenación interna do patrimonio empresarial da Comunidade Autónoma de Galicia que se realicen en execución deste artigo non están suxeitas á lexislación do mercado de valores nin ao réxime de oferta pública de adquisición, e non dan lugar ao exercicio de dereitos de tanteo, retracto ou calquera outro dereito de adquisición preferente que estatutaria ou contractualmente poidan posuír sobre estas participacións outros accionistas das sociedades das que sexan transferidas as participacións ou, de ser o caso, terceiros a esas sociedades, nos mesmos termos previstos na lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas para o sector público empresarial da Administración xeral do Estado.

4. A mera transferencia e reordenación de participacións societarias que se realice en aplicación desta norma non pode ser entendida como causa de modificación ou de resolución das relacións xurídicas que manteñan tales sociedades.

5. As transmisións patrimoniais, operacións societarias e actos derivados, directa ou indirectamente, da aplicación do disposto nos puntos anteriores, así como as achegas de fondos ou ampliacións de capital, están exentas de calquera tributo autonómico ou local. Igualmente, os aranceis dos notarios e rexistradores da propiedade e mercantís que interveñan nas transmisións, operacións e actos mencionados reduciranse na mesma contía establecida na lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas para o patrimonio empresarial da Administración xeral do Estado.

Artigo 90. Achegas de bens e dereitos.

1. O Consello da Xunta poderá acordar a achega, por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio e por iniciativa da consellaría ou entidade pública instrumental interesada, de bens e dereitos patrimoniais da Administración xeral da Comunidade Autónoma ou das entidades públicas instrumentais ás sociedades referidas no artigo 88.1 desta lei e ás entidades públicas empresariais.

2. Nestes casos, o informe de expertos independentes previsto na lexislación mercantil substituirase por un informe de taxación nos mesmos termos previstos para as sociedades mercantís estatais na lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas.

Artigo 91. Utilización de bens do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia.

A consellaría competente en materia de patrimonio, por petición da sociedade interesada e logo do informe da consellaría da que dependa, pode permitir a utilización polas sociedades referidas no artigo 88.1 desta lei de bens e dereitos do patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades públicas instrumentais para o cumprimento dos fins e a xestión dos servizos públicos que teñan encomendados, por calquera dos medios previstos nesta lei.

Artigo 92. Inventario patrimonial.

1. As sociedades referidas no artigo 88.1 desta lei formarán un inventario dos bens e dereitos dos que sexan titulares ou utilicen, procedendo á súa remisión á consellaría competente en materia de patrimonio no primeiro trimestre de cada ano.

2. A consellaría competente en materia de patrimonio pode ditar instrucións respecto da formación e actualización deste inventario.

Artigo 93. Adquisición de títulos representativos do capital.

1. A adquisición pola Administración xeral da Comunidade Autónoma de títulos representativos do capital, cotas ou partes alícuotas de sociedades, así como de futuros ou opcións, corresponde ao Consello da Xunta, por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio, oída a consellaría interesada por razón da materia.

2. A adquisición por unha entidade pública instrumental ou polas sociedades referidas no artigo 88.1 desta lei de títulos representativos do capital, cotas ou partes alícuotas de sociedades, así como de futuros ou opcións, será autorizada polo Consello da Xunta, por proposta da

consellaría competente en materia de patrimonio, oída a sociedade ou entidade pública instrumental interesada por razón da materia.

Corresponde acordar esta adquisición nas entidades públicas instrumentais ao órgano superior colexiado de goberno.

3. A adquisición pode realizarse en mercados secundarios organizados ou fóra destes, de conformidade coa lexislación vixente, e por calquera acto ou negocio xurídico.

4. Cando os títulos ou valores coticen nalgún mercado secundario organizado, o prezo de adquisición será o prezo de cotización que estableza o mercado no momento e data da operación. No caso contrario, o acordo de adquisición por compra determinará o procedemento para fixar o importe dela, que non poderá superar o seu valor teórico segundo os métodos de valoración comunmente aceptados.

5. A adquisición de obrigas convertibles en accións, dereitos de subscrición preferente, créditos participativos e outros títulos análogos efectuarase, no que non resulte incompatible coa natureza da operación, de conformidade co previsto nos puntos anteriores.

6. A formalización no nome da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia das adquisicións reguladas neste artigo corresponde á persoa titular do centro directivo competente en materia de patrimonio ou á persoa en quen delegue.

Artigo 94. Custodia de títulos valor.

Os títulos valor ou os resgardos de depósito correspondentes serán custodiados pola consellaría competente en materia de patrimonio.

Artigo 95. Alleamento de títulos representativos do capital.

1. O alleamento de títulos representativos do capital, cotas ou partes alícuotas de sociedades corresponde ao Consello da Xunta, por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio, logo da audiencia da consellaría interesada por razón da materia.

2. O alleamento por unha entidade pública instrumental de títulos representativos do capital, cotas ou partes alícuotas de sociedades será autorizado polo Consello da Xunta, por proposta da consellaría competente en materia de patrimonio, logo da audiencia da entidade pública instrumental interesada por razón da materia.

Corresponde acordar este alleamento nas entidades públicas instrumentais ao órgano superior colexiado de goberno.

3. O alleamento de valores representativos do capital de sociedades mercantís autonómicas que sexan de titularidade da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou das entidades públicas instrumentais poderase realizar en mercados secundarios organizados, ou fóra destes, de conformidade coa lexislación vixente e por medio de calquera acto ou negocio xurídico.

4. Cando os títulos ou valores coticen nalgún mercado secundario organizado, o prezo de alleamento será o prezo de cotización que estableza o mercado no momento e data da operación. Noutro caso, o órgano competente para o alleamento determinará a forma desta, que pode ser o concurso ou a poxa pública, agás que se acorde motivadamente a adxudicación directa, cando concorra algún dos seguintes supostos:

a) Existencia de limitacións estatutarias á libre transmisibilidade das accións, ou existencia de dereitos de adquisición preferente.

b) Cando o adquirente sexa calquera persoa xurídica de dereito público ou privado pertencente ao sector público.

c) Cando for declarada deserta unha poxa ou esta resulte falida como consecuencia do incumprimento das súas obrigas por parte do adxudicatario. Neste caso a venda directa deberá efectuarse no prazo dun ano desde o desenvolvemento da poxa, e as súas condicións non poderán diferir das publicitadas para a poxa ou daquelas nas que se producise a adxudicación.

d) Cando a venda se realice a favor da propia sociedade nos casos e coas condicións e requisitos establecidos na lexislación mercantil.

5. O alleamento de obrigas e títulos análogos efectuarase, no que non sexa incompatible coa natureza da operación, de conformidade co previsto nos puntos anteriores.

6. A formalización no nome da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia dos alleamentos regulados neste artigo corresponde á persoa titular do centro directivo competente en materia de patrimonio ou á persoa en quen delegue.

TÍTULO V. XESTIÓN E OPTIMIZACIÓN NA UTILIZACIÓN DOS EDIFICIOS ADMINISTRATIVOS

Capítulo I. Normas xerais

Artigo 96. Edificios administrativos.

1. Terán a consideración de edificios administrativos os seguintes:

a) Os edificios e locais da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades públicas instrumentais afectados a usos administrativos de carácter xeral, tanto se se trata de oficinas como de dependencias auxiliares destas.

b) Os destinados a outros servizos públicos que se determinen regulamentariamente.

c) Os edificios do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia que sexan susceptibles de ser destinados aos fins expresados nas alíneas anteriores, independentemente do uso ao que sexan dedicados.

2. Para os efectos previstos neste título, asimílanse aos edificios administrativos os terreos adquiridos pola Administración xeral da Comunidade Autónoma e as entidades públicas instrumentais para a construción de inmoables destinados a algún dos fins sinalados nas alíneas a) e b) anteriores.

Capítulo II. Principios de xestión e competencias

Artigo 97. Principios de xestión.

1. Na xestión dos edificios administrativos serán observados os principios de eficacia, eficiencia, racionalización e sustentabilidade, procurando a optimización dos investimentos e avaliando, en cada actuación, a incidencia ou o impacto que a súa implantación podería xerar no desenvolvemento urbano e na calidade dos servizos que se van prestar.

2. A planificación global e integrada dos programas de actuación destinados a satisfacer as necesidades de inmoables destinados a usos administrativos e o establecemento de criterios xerais e uniformes de asignación e utilización de espazos corresponderán á consellaría competente en materia de patrimonio.

Artigo 98. Competencias.

1. Corresponderán á consellaría competente en materia de patrimonio a construción e a reforma de elementos comúns e a gran reparación ou a rehabilitación de inmoables destinados a albergar edificios administrativos de uso compartido ou espazos adscritos a máis dunha consellaría ou entidade pública instrumental, así como cando as ditas obras afecten a imaxe unificada do edificio, no referido ás súas características técnicas e construtivas.

2. A construción, a reforma, a gran reparación ou a rehabilitación de edificios administrativos destinados a albergar os servizos centrais ou territoriais, calquera que sexa o seu ámbito, pertencentes a unha

consellaría ou entidade pública instrumental serán competencia do órgano que as promova.

Con carácter previo á aprobación do proxecto técnico no que se defina a actuación, este deberá ser obxecto de informe favorable pola consellaría competente en materia de patrimonio, co obxecto de garantir a aplicación dos principios xerais de xestión de inmobles, a uniforme aplicación de criterios xerais de planificación de espazos e usos administrativos e a imaxe unificada do edificio.

3. A realización de obras de reforma, conservación e restauración de espazos adscritos a unha consellaría ou entidade pública instrumental, nun edificio administrativo de uso compartido, será da súa competencia, logo do informe favorable da consellaría competente en materia de patrimonio.

4. A realización de todo tipo de obras en inmobles destinados á prestación dos servizos das respectivas consellarías ou entidades públicas instrumentais será competencia do órgano que as promova, que deberá adoptar as medidas oportunas para garantir que os instrumentos técnicos que as definan observen as prescricións xerais sobre utilización de espazos e imaxe corporativa, xeral e do propio servizo, se é o caso, de conformidade coa normativa reguladora.

5. A contratación dos servizos xerais relativos ao mantemento, conservación e análogos correspondentes a edificios de uso compartido, así como servizos da mesma natureza destinados a edificios administrativos non compartidos, que presenten ou poidan implicar economías de escala corresponderá á consellaría competente en materia de presidencia.

TÍTULO VI. RELACIÓNS INTERADMINISTRATIVAS

Capítulo I. Convenios entre administracións públicas

Artigo 99. Contido dos convenios.

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais poden formalizar convenios con outras administracións públicas ou con persoas xurídicas de dereito público ou de dereito privado pertencentes ao sector público, co fin de ordenar as relacións de carácter patrimonial entre elas nun determinado ámbito ou de realizar actuacións comprendidas nesta lei en relación cos bens e dereitos dos seus respectivos patrimonios.

2. Os convenios patrimoniais poden conter cantas estipulacións se consideren necesarias ou convenientes para a ordenación das relacións patrimoniais entre as partes que interveñan, sempre que non sexan

contrarias ao interese público, ao ordenamento xurídico ou aos principios da boa administración.

3. A conclusión de calquera convenio patrimonial requirirá o informe previo da Asesoría Xurídica da Xunta de Galicia ou do órgano ao que corresponda o asesoramento xurídico da entidade pública instrumental.

4. Os convenios patrimoniais de natureza declarativa non producirán efectos de carácter patrimonial en tanto non sexan tramitados os correspondentes procedementos que sexan esixibles consonte esta lei.

5. A formalización dun convenio patrimonial de natureza executiva requirirá a necesaria tramitación previa dos procedementos específicos previstos nesta lei para cada negocio xurídico patrimonial. Unha vez asinados, constituirán título suficiente para inscribir no rexistro da propiedade ou noutros rexistros as operacións previstas neles, consonte o establecido pola lexislación xeral do patrimonio das administracións públicas.

Artigo 100. Órganos competentes para a formalización de convenios patrimoniais.

1. A competencia para formalizar convenios patrimoniais sobre bens e dereitos do patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia corresponde á persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio.

2. Os órganos unipersoais de goberno das entidades públicas instrumentais poden formalizar convenios sobre bens e dereitos do seu patrimonio.

3. As persoas titulares das diferentes consellarías e os órganos unipersoais de goberno das entidades públicas instrumentais poden formalizar convenios para a ordenación das facultades que lles correspondan sobre os bens e dereitos que teñan adscritos organicamente, logo do informe favorable do centro directivo competente en materia de patrimonio.

Capítulo II. Réxime de xestión urbanística dos bens públicos

Artigo 101. Comunicación de actuacións urbanísticas.

1. Sen prexuízo das publicacións que foren preceptivas, a aprobación inicial, a provisional e a definitiva dos instrumentos de planeamento urbanístico que afecten bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia serán notificadas polo concello á consellaría competente en materia de patrimonio ou á entidade pública instrumental titular deles.

2. Os prazos para formular alegacións ou interpoñer recursos, de ser o caso, fronte aos actos que deban ser obxecto de comunicación comezarán a contarse desde a data da recepción dela.

3. No caso de que se produza unha modificación de uso nos instrumentos de planeamento urbanístico que afecte bens e dereitos de titularidade da Comunidade Autónoma de Galicia fóra dos supostos previstos no punto 1, será preceptiva a notificación do dito feito á consellaría competente en materia de patrimonio ou ao órgano unipersoal de goberno das entidades públicas instrumentais, segundo proceda.

Artigo 102. Execución do planeamento.

1. As cesións e demais operacións patrimoniais sobre bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia que deriven da execución do planeamento réxense polo disposto na lexislación urbanística, con estrita aplicación do principio de equidistribución de beneficios e cargas. Son órganos competentes para acordalas os mesmos previstos nesta lei para a operación patrimonial de que se trate.

2. A incorporación da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades públicas instrumentais a actuacións de execución do planeamento, coa achega de bens inmoables ou dereitos sobre eles pertencentes ao patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia, esixe adhesión expresa da consellaría competente en materia de patrimonio ou da entidade pública instrumental. Corresponde a estes mesmos órganos a realización dos distintos actos que requira a participación nas devanditas actuacións de execución do planeamento.

Cando nestas actuacións urbanísticas estean afectados bens ou dereitos demaniais, será necesaria, con carácter previo á adhesión, a desafectación deles.

Artigo 103. Réxime urbanístico dos inmoables do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia.

En ningún caso a cualificación que o planeamento urbanístico outorgue aos bens inmoables do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia determinará por si mesma a afectación ou desafectación deles ao dominio público.

TÍTULO VII. PROTECCIÓN E DEFENSA DO PATRIMONIO DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA

Capítulo I. Obriga de protexer e defender o patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia

Artigo 104. Obriga de protección e defensa.

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais están obrigadas a protexer e defender os seus respectivos patrimonios por calquera dos medios previstos pola lexislación vixente e, en particular, investigando e inventariando os bens e dereitos que os integran, promovendo as anotacións e inscricións rexistras que procedan, exercendo as potestades administrativas orientadas á súa defensa e interpoñendo as accións administrativas e xudiciais que sexan pertinentes.

2. Toda persoa, física ou xurídica, pública ou privada, que teña ao seu cargo bens ou dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia estará obrigada a velar pola súa custodia, conservación e defensa e, se é o caso, pola súa adecuada utilización e cumprimento dos fins para os que foron destinados, e será responsable dos danos, prexuízos e incumprimentos sobrevidos, pola súa perda, deterioración ou inadecuado uso ou destino.

Artigo 105. Deber de colaboración.

1. As autoridades, os funcionarios e o persoal en xeral ao servizo de calquera administración pública de Galicia, e das entidades públicas instrumentais, están obrigados a colaborar na protección e defensa dos bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia. Para tal efecto, deben facilitar aos órganos competentes en materia de patrimonio cantos datos, documentos ou informes lles sexan requiridos, poñer no seu coñecemento os feitos que poidan ser lesivos para a integridade física ou xurídica destes bens e dereitos e prestar auxilio en cantos labores sexan precisos para unha axeitada protección e defensa deste patrimonio.

2. O persoal ao servizo doutras administracións públicas e das súas entidades, os notarios e rexistradores da propiedade e os cidadáns en xeral colaborarán na protección e defensa dos bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia nos termos que se establecen na lexislación xeral en materia de patrimonio das administracións públicas respecto da cooperación na defensa dos patrimonios públicos e, de ser o caso, na normativa sectorial aplicable que así o impoña.

3. A Policía Autonómica de Galicia colaborará na protección e defensa do patrimonio da Comunidade Autónoma e prestará a asistencia que se precise para a execución forzosa dos actos que se diten nesta materia, sen prexuízo da cooperación do resto de Forzas e Corpos de Seguridade.

Capítulo II. Medios de protección dos bens e dereitos públicos

Sección 1.ª Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma de Galicia

Artigo 106. Concepto.

1. O Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma de Galicia é o instrumento de apoio á xestión patrimonial no que se deixa constancia de todos os bens e dereitos que integran o patrimonio da Comunidade Autónoma, incorporando os datos necesarios para á súa identificación e os que resulten precisos para reflectir a súa situación xurídica, as limitacións que poida ter a súa disposición e o destino ou uso ao que estean a ser dedicados.

O labor de inventario comprende a valoración dos bens e dereitos inventariados, determinada consonte o establecido polo artigo 49 desta lei.

As operacións patrimoniais relativas aos bens e dereitos que deben formar parte do Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma terán constancia na contabilidade pública de forma individual ou agregada, segundo dispoña a normativa contable.

2. Quedan excluídos do Inventario xeral os bens e dereitos que sexan adquiridos co propósito de devolvelos ao tráfico xurídico patrimonial de acordo cos seus fins peculiares ou para cumprir cos requisitos sobre provisións técnicas obrigatorias, así como os bens de natureza consumible de vida útil inferior a un ano. Tampouco serán obxecto de inventario aqueles bens mobles que teñan un valor unitario inferior ao límite que fixe a consellaría competente en materia de patrimonio.

3. As accións e os títulos representativos do capital de sociedades mercantís propiedade da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades públicas instrumentais quedarán reflectidos na correspondente contabilidade patrimonial, de acordo cos principios e coas normas que lles sexan aplicables, e incluíranse nun inventario de carácter auxiliar que deberá estar coordinado co sistema de contabilidade patrimonial.

4. O Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma de Galicia non ten a consideración de rexistro público e os datos reflectidos nel, así como os resultados da súa agregación ou explotación estatística, constitúen información de apoio para a xestión interna e a definición de políticas da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades públicas instrumentais. Estes datos non producen efectos fronte a terceiros nin poden ser utilizados para facer valer dereitos fronte á Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia ou ás entidades públicas instrumentais.

5. Regulamentariamente estableceranse as condicións e os termos nos que os terceiros poden ter acceso aos datos do Inventario xeral de bens e dereitos.

Artigo 107. Competencias, estrutura e organización.

1. A formación e actualización do Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma de Galicia estará a cargo da consellaría competente en materia de patrimonio. As consellarías e as entidades públicas instrumentais actuarán como órganos auxiliares, debendo manter actualizados os seus datos e remitirlos para a súa inclusión á consellaría competente en materia de patrimonio. Tamén deberán colaborar neste labor os terceiros que, de acordo coas disposicións desta lei, poidan dispoñer dun título habilitante para o uso de bens públicos.

2. As normas relativas á elaboración, actualización e soporte do Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma de Galicia determinaranse regulamentariamente.

3. A consellaría competente en materia de patrimonio levará directamente o inventario correspondente aos seguintes bens e dereitos da Comunidade Autónoma, xa sexan demaniais ou patrimoniais:

a) Os bens inmobles e dereitos reais de titularidade da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia.

b) Os dereitos de arrendamento e calquera outro de carácter persoal en virtude dos cales se lle atribúa á Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia o uso ou gozo de inmobles alleos.

c) Os valores mobiliarios e os títulos representativos de accións e participacións no capital de sociedades mercantís ou de obrigas emitidas por estas.

4. As consellarías levarán o inventario dos bens mobles adquiridos ou utilizados por estas e dos dereitos de propiedade incorporal xerados pola súa actividade, ou dos que teñan encomendada a administración e xestión, sen prexuízo doutros rexistros, catálogos ou inventarios de bens e dereitos que estean obrigadas a levar en virtude de normas especiais.

5. Cada entidade pública instrumental debe formar e levar o inventario dos bens e dereitos da súa titularidade.

6. Os inventarios que, consonte o establecido nos puntos anteriores, deben formar e levar as consellarías e as entidades públicas instrumentais forman parte do Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma de Galicia e garantírase a súa plena actualización e funcionamento integrado.

Artigo 108. Custodia de títulos.

1. A custodia dos documentos, escrituras públicas e títulos que acrediten, representen ou materialicen bens e dereitos do patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, a que fai referencia o punto 3 do artigo anterior, correspóndelle á consellaría competente en materia de patrimonio. Non obstante, os soportes dos títulos derivados de procedementos de expropiación forzosa para obras de infraestruturas hidráulicas, de transporte e de estradas, ou de expedientes de reorganización da propiedade, custodiaranse na consellaría que os promova, sen prexuízo do seu directo acceso pola consellaría competente en materia de patrimonio para o desenvolvemento das actividades que lle son propias neste ámbito.

A custodia dos documentos, escrituras públicas e títulos que acrediten, representen ou materialicen bens mobles e dereitos de propiedade incorporal corresponderá a cada consellaría competente por razón da materia, de conformidade co disposto no punto 4 do artigo anterior. No caso dos dereitos de propiedade incorporal, as consellarías deberán remitir unha copia á consellaría competente en materia de patrimonio.

2. A custodia dos títulos relativos a bens e dereitos dos patrimonios das entidades públicas instrumentais correspóndelle a estas, debendo remitir copia á consellaría competente en materia de patrimonio dos relativos aos seus bens inmoables, agás daqueles que, de acordo co disposto no artigo 106.2, queden excluídos do inventario.

Sección 2.ª Réxime rexistral

Artigo 109. Inscripción e anotación rexistral dos bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia.

1. Os bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia susceptibles de inscrición, tanto demaniais como patrimoniais, deberán inscribirse nos correspondentes rexistros da propiedade. Non obstante, a inscrición será potestativa no caso de arrendamentos inscribibles consonte a lexislación hipotecaria.

2. A inscrición no rexistro da propiedade axustarase ao establecido na lexislación hipotecaria e na normativa de aplicación xeral ao patrimonio das administracións públicas.

Por certificación administrativa poderanse cancelar as inscricións a favor da Comunidade Autónoma logo de que quede acreditada a inexistencia actual ou imposible localización física do inmovible. Igualmente, a certificación administrativa ou a orde estimatoria dunha reclamación previa ao exercicio de accións civís será título bastante para proceder á rectificación da

inscrición existente a favor da Comunidade Autónoma sobre un ben ou dereito, cando se recoñecese mellor dereito ou preferencia do título dun terceiro.

3. As comunicacións que de acordo coa lexislación xeral en materia de patrimonio das administracións públicas deben de realizar os rexistradores da propiedade para a promoción da inscrición dos bens e dereitos públicos, por excesos de cabida e inmatriculación de predios estremeiros con outros pertencentes á Administración xeral da Comunidade Autónoma, efectuaranse á persoa titular do centro directivo competente en materia de patrimonio. No caso das entidades públicas instrumentais, a comunicación dirixirase ao órgano unipersoal de goberno.

Con independencia do sinalado no parágrafo anterior e da xenérica obriga de colaboración na protección e defensa do patrimonio da Comunidade Autónoma, os concellos de Galicia darán inmediata conta aos titulares dos órganos indicados no parágrafo anterior dos edictos remitidos polos rexistros da propiedade con motivo da inmatriculación ou exceso de cabida de predios estremeiros con outros do patrimonio da Comunidade Autónoma.

Artigo 110. Competencia.

1. Os bens e dereitos de titularidade da Administración xeral da Comunidade Autónoma inscribíraos no rexistro da propiedade a nome da Comunidade Autónoma de Galicia a consellaría competente en materia de patrimonio. Tamén corresponderá a esta consellaría a presentación das altas, baixas e modificacións na descrición de inmobles no rexistro administrativo do catastro inmobiliario.

2. Non obstante, corresponderá á consellaría que adquirise para o patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma un ben ou dereito, no exercicio da potestade expropiatoria ou no desenvolvemento de procedementos de reorganización da propiedade, a súa inscrición no rexistro da propiedade e incorporación ao catastro inmobiliario, todo isto sen prexuízo da realización do disposto nos artigos 107 e 108 desta lei, para os efectos do seu inventario e custodia de títulos.

3. As inscricións, as anotacións e as altas noutros rexistros a nome da Comunidade Autónoma de Galicia corresponderán á consellaría que adquirise o ben ou dereito para o patrimonio da Administración xeral da Comunidade Autónoma, sen prexuízo da realización do disposto nos artigos 107 e 108 para efectos do seu inventario e custodia de títulos.

4. Os bens e dereitos de titularidade das entidades públicas instrumentais serán inscritos por estas ao seu propio nome. Unha certificación de cada inscrición, anotación ou alta no rexistro correspondente será remitida á

consellaría competente en materia de patrimonio, xunto cunha certificación gráfico-descriptiva do catastro no caso de tratarse de inmobles.

Artigo 111. Actos declarativos con transcendencia rexistral.

1. Os actos de declaración de obra nova, mellora e división horizontal de predios urbanos, así como os de agrupación, división, agregación e segregación de bens inmobles da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, serán acordados pola consellaría competente en materia de patrimonio.
2. Respecto dos bens inmobles das entidades públicas instrumentais, as actuacións reguladas por este artigo serán acordadas polo órgano unipersoal de goberno.

Sección 3.ª Aseguramento

Artigo 112. Aseguramento.

1. Os bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia estarán cubertos por póliza de aseguramento cando veña establecido legalmente, así como cando se considere conveniente polo seu valor histórico-artístico, económico ou doutra índole.
2. Os concesionarios, cesionarios, usufrutuarios e titulares en xeral de dereitos de uso ou aproveitamento sobre os bens ou dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia poderán ser obrigados a asegurar estes bens e dereitos de acordo co que se estableza no correspondente título habilitante.

Capítulo III. Defensa dos bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 113. Defensa dos bens e dereitos.

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais presentarán as accións xudiciais e desenvolverán as actuacións administrativas que sexan pertinentes para a defensa do seu patrimonio, e dispoñerán das seguintes facultades e prerrogativas:

- a) Inspeccionar os bens e dereitos dos seus patrimonios e investigar a situación daqueles que presumiblemente lles pertencen.
- b) Deslindar en vía administrativa os inmobles da súa titularidade.

c) Recuperar de oficio a posesión sobre os seus bens e dereitos.

d) Desafiuzar en vía administrativa os posuidores dos inmobles demaniais, unha vez extinguido o título que ampara a súa tenza.

2. De acordo co establecido na normativa estatal, contra os actos administrativos ditados en exercicio destas facultades e potestades non se admitirán accións interditais ou para a tutela sumaria da posesión das previstas na Lei de axuízamento civil, e só poderán ser obxecto de recurso ante a orde xurisdiccional contencioso-administrativa por infracción das normas sobre competencia e procedemento, logo de que se esgotase a vía administrativa.

3. Os que polo exercicio destas potestades se consideren prexudicados no seu dereito de propiedade ou noutros de natureza civil poderán interpoñer as accións pertinentes ante a xurisdición civil, logo de que presentasen a reclamación previa en vía administrativa prevista na normativa básica estatal en materia réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

4. Cando na tramitación de calquera procedemento administrativo resulten implicados bens ou dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia, deberase solicitar informe ao órgano competente para a súa defensa, de conformidade co seguinte artigo desta lei.

A falta de realización deste trámite nos procedementos de competencia da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, e das entidades públicas instrumentais, determinará a nulidade de pleno dereito do acto que se dite, se se trata de bens ou dereitos de dominio público, e a súa anulabilidade, se son de carácter patrimonial.

Reglamentariamente establecerase un procedemento para dilucidar os conflitos nos que sobre bens ou dereitos da Comunidade Autónoma poidan concorrer diferentes intereses ou utilidades, públicas ou sociais, na tramitación de expedientes administrativos pola Administración xeral da Comunidade Autónoma ou polas entidades públicas instrumentais.

Artigo 114. Competencia para a defensa dos bens e dereitos.

1. A interposición de reclamacións, requirimentos, recursos e calquera outra actuación administrativa en defensa do patrimonio inmobiliario da Administración xeral da Comunidade Autónoma e o exercicio das facultades e prerrogativas enunciadas no artigo anterior correspóndenlle á consellaría competente en materia de patrimonio, agás que, para determinados bens ou dereitos, legalmente se atribúa o exercicio das facultades dominicais a outro departamento ou, en concreto, algunha das competencias enunciadas.

Corresponderalle á persoa titular de cada consellaría o exercicio das actuacións administrativas en defensa do patrimonio mobiliario e demais dereitos adscritos, así como a potestade de desafuizamento en relación cos bens que teña en adscripción.

2. Nas entidades públicas instrumentais, correspóndelle ao órgano unipersoal de goberno a competencia para exercer as facultades e prerrogativas de defensa do seu patrimonio.

3. As entidades públicas empresariais que por lei teñan que adecuar a súa actividade ao ordenamento xurídico privado só poden exercer as potestades enumeradas no artigo anterior para a defensa dos seus bens e dereitos demaniais.

4. A representación e a defensa xudicial do patrimonio da Comunidade Autónoma corresponden á Asesoría Xurídica da Xunta de Galicia ou ao órgano de asesoramento xurídico da entidade pública instrumental.

5. Calquera persoa pode pedir o exercicio de actuacións en defensa dos bens e dereitos da Comunidade Autónoma de Galicia, sen prexuízo da valoración da súa procedencia.

Sección 2.ª Inspección e investigación de bens e dereitos

Artigo 115. Facultade de inspección e investigación.

A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais teñen a facultade de inspeccionar o seu patrimonio e de investigar a situación dos bens e dereitos que presumiblemente formen parte del, co fin de determinar a súa titularidade, de non lles constar de modo certo.

Artigo 116. Procedemento de inspección.

1. A inspección de bens e dereitos do patrimonio da Comunidade Autónoma para a súa identificación ou para a comprobación do seu estado de conservación, uso ou destino pódese efectuar en calquera momento, sen prexuízo do seu anuncio previo, de ser procedente ou considerarse oportuno, e da necesidade de obter a pertinente autorización xudicial cando afecte a intimidade das persoas ou a inviolabilidade do domicilio e non se acepte voluntariamente a súa execución.

2. A resistencia á inspección determinará a súa execución forzosa, logo de apercibimento, para o que se poderán impoñer tres multas coercitivas sucesivas do 3, 7 e 15% do valor de inventario dos bens ou dereitos que se pretendan inspeccionar. De persistir a resistencia á execución, ou de considerarse máis conveniente por razóns de eficacia ou urxencia,

procederá a súa execución forzosa subsidiaria e, se é o caso, a directa compulsión sobre as persoas, para o que se poderá solicitar o auxilio das Forzas e Corpos de Seguridade.

Artigo 117. Procedemento de investigación.

1. O procedemento de investigación iniciárase de oficio, ben por iniciativa propia, por comunicación ou por denuncia. Do acordo de inicio do expediente ou, se é o caso, da súa inadmisibilidade, darase traslado ao denunciante.
2. O procedemento de investigación pode levar aparellada, se é preciso, a inspección dos bens ou dereitos afectados nos termos previstos polo artigo anterior.
3. Se o procedemento de investigación non for resolto e non for notificada a súa resolución no prazo de dous anos contados desde o día seguinte ao do acordo de iniciación, caducará, e acordarase o arquivo das actuacións.
4. Regulamentariamente desenvolverase este procedemento, garantindo os principios de publicidade e contradición.

Artigo 118. Premio por denuncia.

1. Ás persoas que, non estando obrigadas legalmente a colaborar na protección e defensa do patrimonio da Comunidade Autónoma, promovan a investigación denunciando a existencia de bens e dereitos dos que non se teña coñecemento e que presumiblemente pertencen ao patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia, e presenten xustificación polo menos indiciaria da súa descrición e presumible titularidade, recoñeceráselles, cando esta resulte acreditada, o dereito a percibir un premio do 10% do importe co que figure definitivamente valorado o ben ou dereito no Inventario xeral de bens e dereitos da Comunidade Autónoma.
2. A resolución do expediente decidirá o que proceda respecto do dereito e aboamento do premio correspondente, que, en todo caso, se devengará unha vez que o ben ou dereito se incorporase definitivamente ao patrimonio da Comunidade Autónoma, tendo a súa pacífica posesión. Transcorrido o prazo establecido para a resolución do procedemento sen que se notificase a resolución ao denunciante, este poderá entender desestimado o seu dereito ao premio.

Sección 3.ª Deslindamento

Artigo 119. Potestade de deslindamento.

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as entidades públicas instrumentais poden deslindar os bens inmobles dos seus patrimonios doutros pertencentes a terceiros, cando os límites entre eles sexan imprecisos.

2. Consonte o establecido pola lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas, unha vez iniciado o procedemento administrativo de deslindamento, e mentres dure a súa tramitación, non se poderá instar a procedemento xudicial con igual pretensión.

Artigo 120. Procedemento de deslindamento.

1. O procedemento iniciárase de oficio, por iniciativa propia ou por petición dos titulares de dereitos reais de predios estremeros, que, en todo caso, se comprometerán a sufragar todos os custos xerados no procedemento. Para o cobramento destes gastos poderase acudir á vía de constrinximento.

A petición de deslindamento resolverase no prazo de seis meses desde a súa recepción no órgano competente para acordar o inicio do procedemento; no caso contrario, o peticionario deberá entender a falta de interese público na incoación do expediente.

2. O acordo de iniciación do procedemento comunicárase ao rexistro da propiedade a fin de que, se o inmovible estiver inscrito, se practique anotación marxinal ao asento de inscrición e, se é o caso, na dos estremeros afectados ou, na falta de inmatriculación, se estenda anotación de suspensión.

3. O prazo máximo para resolver o procedemento de deslindamento é de dezoito meses, contado desde a data do acordo de iniciación. Transcorrido este prazo sen que se ditase e notificase a correspondente resolución, caducará o procedemento, e acordarase o arquivo das actuacións.

4. Unha vez que o acordo resolutorio do deslindamento sexa firme, e se resulta necesario, procederase ao amolloamento, coa intervención dos interesados que o soliciten, e inscribírase no rexistro da propiedade nos termos previstos no artigo seguinte.

5. Regulamentariamente desenvolverase o procedemento de deslindamento, coas necesarias garantías de publicidade e contradición.

Artigo 121. Inscrición.

1. Se o predio deslindado estiver inscrito no rexistro da propiedade, firme o acordo resolutorio, inscribírase o deslindamento administrativo.

2. Consonte o establecido pola lexislación xeral de patrimonio das administracións públicas, a resolución aprobatoria do deslindamento é título suficiente para a inmatriculación do ben no rexistro da propiedade, sempre que cumpra co resto de requisitos esixidos pola lexislación hipotecaria.

Sección 4.ª Recuperación posesoria

Artigo 122. Potestade de recuperación posesoria.

1. A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as súas entidades públicas instrumentais poden recuperar por si mesmas a posesión indebidamente perdida sobre os bens e dereitos dos seus patrimonios. Tamén poderán exercer esta potestade sobre bens e dereitos que se incorporen aos seus patrimonios por sucesión na posición xurídica do transmitente, cando a posesión sexa perdida polo seu anterior titular.

2. Se os bens e dereitos cuxa posesión se trata de recuperar teñen a condición de demaniais, a potestade de recuperación poderá exercerse en calquera momento.

3. Se se trata de bens e dereitos patrimoniais, a recuperación da posesión en vía administrativa require que a iniciación do procedemento fose notificada antes de que transcorra o prazo dun ano, contado desde o día seguinte ao da usurpación. Pasado ese prazo, para recuperar a posesión destes bens deberanse exercer as accións correspondentes ante os órganos da orde xurisdiccional civil.

Artigo 123. Procedemento de recuperación posesoria.

1. O procedemento de recuperación posesoria iniciárase de oficio. O prazo máximo para resolver o procedemento será de seis meses. Transcorrido este prazo sen que se ditase e notificase a correspondente resolución, caducará o procedemento, e acordarase o arquivo das actuacións.

2. A resolución do procedemento, ademais de acordar, se procede, a devolución do ocupado e a restitución ou compensación do danado ou alterado, poderá determinar a indemnización correspondente polos prexuízos ocasionados pola indebida tenza, incluíndo os gastos orixinados na tramitación do procedemento e, en todo caso, o valor da utilidade que reportase, podendo facerse efectivos estes importes polo procedemento de constrinximento.

3. A resolución pola que se acorde a recuperación posesoria é inmediatamente executiva. No caso de resistencia ao seu cumprimento voluntario, logo de apercibimento, poderá ser executada forzosamente a través da imposición de tres multas coercitivas sucesivas do 3, 7 e 15% do

valor dos bens ocupados, reiteradas por períodos non inferiores a dez días ata a total realización do resolto.

De persistir a resistencia á execución, ou de considerarse máis conveniente por razóns de eficacia ou urxencia, procederá a súa execución forzosa subsidiaria e, se é o caso, a directa compulsión sobre as persoas, para o que se poderá solicitar o auxilio das Forzas e Corpos de Seguridade.

4. Regulamentariamente desenvolverase o procedemento regulado neste artigo, coa necesaria garantía de contradición.

Sección 5.ª Desafiuzamento administrativo

Artigo 124. Potestade de desafiuzamento.

A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e as súas entidades públicas instrumentais poderán recuperar en vía administrativa a posesión dos seus bens demaniais cando decaian ou desaparezan o título, as condicións ou as circunstancias que lexitimaban a súa ocupación por terceiros. Tamén poderán exercer esta potestade sobre bens e dereitos que se incorporen aos seus patrimonios por sucesión na posición xurídica do transmitente, cando a posesión sexa perdida polo seu anterior titular.

Artigo 125. Procedemento de desafiuzamento.

1. O procedemento de desafiuzamento iniciárase de oficio. O prazo máximo para resolver é de seis meses. Transcorrido este prazo sen que se ditase e notificase a correspondente resolución, caducará o procedemento, e acordarase o arquivo das actuacións.

2. O exercicio da potestade de desafiuzamento exercerase, en todo caso, logo da declaración da extinción ou caducidade do título que outorgaba o dereito de utilización dos bens de dominio público.

3. A resolución do procedemento, ademais de acordar, se procede, a devolución do detido e a restitución ou compensación do danado ou alterado, poderá determinar a indemnización correspondente polos prexuízos ocasionados pola indebida tenza, incluíndo os gastos orixinados na tramitación do procedemento e, en todo caso, o valor da utilidade que reportase, podendo facerse efectivos os seus importes polo procedemento de constrinximento.

4. A resolución pola que se acorde a recuperación posesoria é inmediatamente executiva. No caso de resistencia ao seu cumprimento voluntario, logo de apercibimento, poderá ser executada forzosamente a través da imposición de tres multas coercitivas sucesivas do 3, 7 e 15% do

valor dos bens detidos, reiteradas por períodos non inferiores a dez días ata a total realización do resolto.

De persistir a resistencia á execución, ou de considerarse máis conveniente por razóns de eficacia ou urxencia, procederá a súa execución forzosa subsidiaria e, se é o caso, a directa compulsión sobre as persoas, para o que se poderá solicitar o auxilio das Forzas e Corpos de Seguridade.

5. Regulamentariamente desenvolverase o procedemento regulado neste artigo.

TÍTULO VIII. RÉXIME SANCIONADOR

Artigo 126. Responsabilidades.

1. Incorrerán en infracción administrativa as persoas físicas ou xurídicas que dolosa ou negligentemente causen danos ou prexuízos nos bens ou dereitos da Comunidade Autónoma de Galicia, os ocupen, utilicen, reteñan ou alteren indebidamente, ou incumpran os deberes aos que veñen obrigadas para con eles, de acordo co tipificado neste título.

2. As responsabilidades derivadas destas infraccións serán esixibles en vía administrativa a través de procedemento sancionador, no que se concretarán as sancións impositivas e, se é o caso, e con independencia das anteriores, a indemnización polos prexuízos causados, a restitución ou reposición do danado ou alterado e a extinción da relación xurídica coa Comunidade Autónoma de Galicia. Na cuantificación dos prexuízos incluírase, en todo caso, o valor do obtido irregularmente polo infractor.

3. Se os responsables das infraccións están sometidos ao réxime do persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, tramitarase o expediente disciplinario correspondente.

4. O réxime sancionador establecido neste título ten carácter subsidiario respecto do establecido na lexislación especial que poida resultar aplicable a determinados bens e dereitos.

Artigo 127. Infraccións.

1. Son infraccións moi graves:

a) A produción de danos e prexuízos ou a obtención irregular de beneficios a partir de bens de dominio público da Comunidade Autónoma, cando o seu importe supere a cantidade de 100.000 euros.

b) A usurpación de bens de dominio público, cando o valor de taxación do usurpado sexa superior a 300.000 euros.

c) As condutas constitutivas de infraccións graves cando sexan cometidas por unha persoa sancionada con carácter firme no ano anterior por unha ou máis infraccións graves.

2. Son infraccións graves:

a) A produción de danos e prexuízos ou a obtención irregular de beneficios a partir de bens de dominio público da Comunidade Autónoma, cando o seu importe supere a cantidade de 3.000 euros e non exceda os 100.000 euros.

b) A usurpación de bens de dominio público, cando o valor de taxación do usurpado non exceda os 300.000 euros.

c) O incumprimento das obrigas de custodia, conservación, defensa e adecuada utilización e destino establecidas no artigo 104.2 desta lei.

d) A realización de obras, traballos ou outras actuacións non autorizadas en bens de dominio público.

e) A retención de bens de dominio público unha vez extinguido o título que lexitima a súa ocupación.

f) O uso común especial ou o uso privativo de bens de dominio público sen a correspondente autorización ou concesión.

g) O uso de bens de dominio público obxecto de autorización ou concesión sen suxeitarse ao seu contido ou para fins distintos dos que motivaron o seu outorgamento.

h) A utilización de bens inmoables cedidos gratuitamente para fins distintos dos previstos no acordo de cesión.

i) As actuacións sobre bens afectos a un servizo público que impidan ou dificulten gravemente a súa normal prestación.

j) As actuacións que obstaculicen o normal desenvolvemento da tramitación dos procedementos iniciados para a protección e defensa do patrimonio da Comunidade Autónoma.

k) O falseamento da información subministrada á administración en cumprimento de deberes impostos por esta lei, sen prexuízo doutras responsabilidades nas que se poida incorrer.

l) As condutas constitutivas de infraccións leves cando sexan cometidas por unha persoa sancionada con carácter firme no ano anterior por unha ou máis infraccións leves.

3. Son infraccións leves:

- a) A produción de danos e prexuízos ou a obtención irregular de beneficios a partir de bens de dominio público da Comunidade Autónoma, cando o seu importe non exceda os 3.000 euros.
- b) O incumprimento das disposicións que regulan a utilización dos bens destinados a un servizo público polos usuarios deste.
- c) O incumprimento das disposicións que regulan o uso común xeral dos bens de dominio público.
- d) O incumprimento dos deberes de comunicación, colaboración e cooperación establecidos nesta lei non cualificados como infracción grave.

Artigo 128. Sancións.

1. As infraccións tipificadas no artigo anterior sancionaranse coas seguintes multas:

- a) Infraccións leves: multa de 300 ata 3.000 euros.
- b) Infraccións graves: multa de 3.001 ata 30.000 euros.

A obstaculización do normal desenvolvemento dos procedementos iniciados para a protección e defensa do patrimonio da Comunidade Autónoma sancionárase con multa entre 300 e 30.000 euros.

- c) Infraccións moi graves: multa de 30.001 ata 600.000 euros.

A sanción poderá incrementarse ata o triplo do valor do dano ou da perda ocasionada ou do beneficio indebidamente obtido, cando estes superen os 600.000 euros.

2. Para graduar a contía das multas atenderase o importe dos danos ou prexuízos causados, o valor dos bens ou dereitos afectados, o beneficio obtido polo infractor, a persistencia ou reiteración nos feitos e o grao de culpabilidade ou intencionalidade do infractor.

3. A comisión das infraccións tipificadas non poderá resultar máis beneficiosa para o infractor que o cumprimento das normas infrinxidas. Para tal fin, a contía das multas poderá incrementarse ata o dobre do valor do beneficio derivado da comisión da infracción.

4. O recoñecemento dos feitos polo infractor e a dilixente adopción de medidas correctoras no prazo que se sinale no correspondente requirimento permitirán atenuar a multa ata a metade do seu importe.

Tamén poderá reducirse a contía da sanción ata un 50% atendendo as circunstancias económicas do infractor, cando así o solicite e presente, por propia iniciativa ou por requirimento do órgano instrutor, a documentación acreditativa correspondente. Regulamentariamente determinarase o indicador económico para a ponderación desta redución.

Ambas as dúas reducións son compatibles e sucesivamente acumulables para a fixación da contía da sanción.

5. No caso de reincidencia nun prazo de tres anos en infraccións graves, ou en cinco anos en moi graves, poderase declarar a inhabilitación do infractor, por un prazo de un a cinco anos, para ser titular de autorizacións e concesións ou contratar con calquera administración pública galega.

Artigo 129. Competencias sancionadoras.

Corresponde a imposición das sancións tipificadas nesta lei:

- a) Ao Consello da Xunta, por proposta da persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio, no caso de sancións por infraccións moi graves.
- b) Á persoa titular da consellaría competente en materia de patrimonio, no caso de sancións por infraccións graves do artigo 127.2 previstas nas letras b), c) cando a conduta non se poida tipificar noutra letra, h) e j).
- c) Á persoa titular da consellaría que teña adscritos os bens ou dereitos, no caso de sancións pola infracción grave prevista na letra j) se a infracción deriva dun procedemento de desafuizamento administrativo, así como polo resto de infraccións previstas no artigo 127.2 e 3, agás as tipificadas no seu punto 2, letra k), e punto 3, letra d), en que corresponderá a súa adopción ao titular da consellaría que solicitase a colaboración ou cooperación ou sexa a destinataria da actuación.
- d) Ao órgano unipersoal de goberno das entidades públicas instrumentais, no caso de infraccións cometidas sobre os bens e dereitos dos seus patrimonios e sobre aqueloutros que teñan adscritos, neste último suposto, agás que teñan a cualificación de moi graves.

Artigo 130. Prescripción.

1. As infraccións tipificadas nesta lei prescriben nos seguintes prazos, que se contan desde a comisión do feito, o cesamento da conduta, cando esta for continuada no tempo, ou a manifestación do dano, se esta non for inmediata:

- a) Un ano, no caso das infraccións leves.

- b) Tres anos, no caso das infraccións graves.
- c) Catro anos, no caso das infraccións moi graves.

2. As sancións impostas polas infraccións tipificadas nesta lei prescriben nos seguintes prazos, que se contan desde o día seguinte a aquel no que adquira firmeza en vía administrativa a resolución sancionadora:

- a) Un ano, no caso das sancións impostas por infraccións leves.
- b) Tres anos, no caso das sancións impostas por infraccións graves.
- c) Catro anos, no caso das sancións impostas por infraccións moi graves.

Artigo 131. Procedemento sancionador.

En todo o non previsto neste título, na tramitación dos procedementos sancionadores polas infraccións tipificadas nesta lei observaranse os principios e o procedemento establecido con carácter xeral na normativa autonómica galega sobre o exercicio da potestade sancionadora e, na súa falta, na lexislación xeral relativa á materia.

Artigo 132. Execución.

1. O importe das sancións e o cumprimento das obrigas pecuniarias contraídas en virtude das responsabilidades derivadas do disposto neste título poderán ser esixidos polo procedemento de execución forzosa mediante constrinximento sobre o patrimonio do infractor.

2. Autorízase a imposición de tres multas coercitivas sucesivas do 3, 7 e 15% do valor do retido, danado ou alterado, para a execución forzosa das obrigas aparelladas de restitución ou reposición que se poidan acordar adicionalmente á sanción e á indemnización correspondentes.

De persistir a resistencia á execución, ou de considerarse máis conveniente por razóns de eficacia ou urxencia, procederá a súa execución forzosa subsidiaria e, se é o caso, a directa compulsión sobre as persoas, para o que se poderá solicitar o auxilio das Forzas e Corps de Seguridade.

3. No caso do incumprimento dos deberes de colaboración e cooperación establecidos nesta lei, ou cando se obstaculice o desenvolvemento da tramitación dos procedementos iniciados para a protección e defensa do patrimonio da Comunidade Autónoma, ou se impida ou dificulte a prestación dun servizo público, poderase impoñer multa coercitiva de entre 5 e 100 euros por día de atraso na achega dos datos, documentos ou informes que sexan requiridos, ou no desistimento das actitudes obstrutivas ou impeditivas, sen prexuízo de que, de considerarse máis

conveniente por razóns de eficacia ou urxencia, se proceda á directa compulsión sobre as persoas que impidan ou dificulten a normal prestación do servizo público.

Artigo 133. Feitos constitutivos de infracción penal.

1. Cando na tramitación de procedementos administrativos en materia patrimonial se descubran indicios racionais de infracción penal, darase conta aos servizos xurídicos correspondentes para que, se é o caso, poñan os feitos en coñecemento do Ministerio Fiscal.
2. A sanción penal que se impoña, de ser o caso, excluírá o exercicio da potestade sancionadora da administración, sen prexuízo da esixencia das responsabilidades que correspondan polos danos e perdas causados, agás que a resolución xudicial conteña pronunciamento sobre a indemnización por estes conceptos.

24. LEI 9/2007, DO 13 DE XUÑO, DE SUBVENCÍONS DE GALICIA: TÍTULOS PRELIMINAR, I, II E III.

TEMA 24. LEI 9/2007, DO 13 DE XUÑO, DE SUBVENCÍONS DE GALICIA: TÍTULOS PRELIMINAR, I, II E III.

TÍTULO PRELIMINAR. DISPOSICIÓN XERAIS

CAPÍTULO I. DO ÁMBITO DE APLICACIÓN DA LEI

Artigo 1. Obxecto

Esta Lei ten por obxecto a regulación do réxime xurídico propio das subvencións cuxo establecemento e xestión lles corresponde á Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, organismos e demais entidades vinculadas ou dependentes desta, así como tamén ás entidades locais de Galicia, incluídos os organismos e entidades dependentes delas.

Artigo 2. Concepto

1. Enténdese por subvención, para os efectos desta Lei, toda disposición dineraria realizada pola Administración da Comunidade Autónoma, ou por unha entidade vinculada ou dependente dela, a favor de persoas públicas ou privadas, e que cumpra os seguintes requisitos:

a) Que a entrega se realice sen contraprestación directa dos beneficiarios.

b) Que a entrega estea suxeita ao cumprimento dun determinado obxectivo, á execución dun proxecto, á realización dunha actividade, á adopción dun comportamento singular, xa realizados ou por desenvolver, ou á concorrencia dunha situación, e o beneficiario debe cumprir as obrigas materiais e formais que se establecesen.

c) Que o proxecto, a acción, a conduta ou a situación financiada teña por obxecto o fomento dunha actividade de utilidade pública ou interese social ou a promoción dunha finalidade pública.

2. Non teñen o carácter de subvencións:

a) As prestacións previstas no artigo 2.4 da Lei 38/2003, do 17 de novembro, Xeral de Subvencións, destinadas a persoas físicas, e as prestacións autonómicas de natureza similar a estas ou de carácter asistencial.

b) Os beneficios fiscais a favor dos usuarios de bens e de servizos públicos aplicables nos prezos correspondentes.

c) As achegas dinerarias a favor doutras administracións e a favor dos organismos e das entidades dependentes da Administración da

Comunidade Autónoma sometidos ao ordenamento autonómico destinadas a financiar global ou parcialmente a súa actividade con carácter indiferenciado.

d) As achegas dinerarias a favor doutras administracións públicas ou das súas entidades dependentes, establecidas mediante norma legal ou regulamentaria e destinadas a financiar actividades da súa competencia ou impostas por unha norma emanada da administración outorgante.

3. Serán aplicables os preceptos desta Lei aos actos ou negocios xurídicos que de acordo coa súa verda deira natureza impliquen a concesión de subvencións consonte o disposto no apartado primeiro deste artigo, con independencia da forma ou denominación que lle desen as partes.

Artigo 3. Ámbito de aplicación

1. A lei é aplicable ás subvencións establecidas ou xestionadas por:

a) A Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia.

b) Os organismos autónomos e as entidades de dereito público do artigo 12.1.b) do Decreto Lexislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei de Réxime Financeiro e Orzamentario de Galicia.

c) As entidades locais de Galicia, incluídos os organismos e entes dependentes delas.

2. Serán aplicables os principios de xestión contidos no artigo 5.2 desta Lei e os de información aos que fai referencia o artigo 16 ás achegas dinerarias sen contraprestación que realicen os demais entes vinculados ou dependentes da Xunta de Galicia e das entidades locais galegas. En todo caso, as achegas gratuítas terán relación directa co obxecto da actividade contido na norma de creación ou nos seus estatutos. A concesión destas achegas deberá axustarse ás normas de procedementos elaboradas polas entidades en aplicación dos citados principios.

3. As subvencións establecidas pola Unión Europea, o Estado ou outro ente público, cuxa xestión lle corresponda, total ou parcialmente, á Administración da Comunidade Autónoma, así como o financiamento complementario das ditas subvencións que poida outorgar esta administración, rexeranse polo réxime xurídico do ente que as estableza, sen prexuízo da aplicación das normas de organización e procedemento propios da Administración da Comunidade Autónoma.

En calquera caso, esta Lei aplicarase con carácter supletorio respecto da normativa reguladora das subvencións financiadas pola Unión Europea.

Artigo 4. Exclusiones do ámbito material de aplicación

1. Quedan excluídos do ámbito de aplicación desta Lei os seguintes supostos:

a) Os premios que se outorguen sen previa solicitude do beneficiario.

b) As subvencións previstas na lexislación de réxime electoral e na lexislación de financiamento dos partidos políticos, as subvencións aos grupos parlamentarios do Parlamento de Galicia e as achegas percibidas polos grupos políticos das entidades locais, que se rexerán pola súa normativa específica.

2. Os créditos concedidos a particulares sen xuro ou con xuro inferior ao do mercado así como as subvencións aos xuros dos créditos concedidos a particulares rexeranse pola súa normativa específica e no seu defecto polas prescricións desta Lei que sexan axeitadas á natureza de tales operacións, en particular, os principios xerais, os requisitos e as obrigas de beneficiarios e entidades colaboradoras e o procedemento de concesión.

CAPÍTULO II. DISPOSICIÓNS COMÚNS ÁS SUBVENCIÓNS PÚBLICAS

Artigo 5. Principios xerais

1. Os órganos da administración que propoñan o establecemento de subvencións, con carácter previo, deberán concretar nun plan estratéxico de subvencións os obxectivos e efectos que se pretenden coa súa aplicación, o prazo necesario para a súa consecución, os custos previsibles e as súas fontes de financiamento, e supeditaranse, en todo caso, ao cumprimento dos obxectivos de estabilidade orzamentaria.

2. A xestión das subvencións a que se refire esta Lei realizarase de acordo cos seguintes principios:

a) Publicidade, transparencia, concorrência, obxectividade, igualdade e non discriminación.

b) Eficacia no cumprimento dos obxectivos fixados pola administración outorgante.

c) Eficiencia na asignación e utilización dos recursos públicos.

Artigo 6. Requisitos para o outorgamento das subvencións

1. Naqueles casos nos que, de acordo co disposto nos artigos 87 a 89 do Tratado constitutivo da Unión Europea, deban comunicarse os proxectos para o establecemento, a concesión ou a modificación dunha subvención

deberán notificárselle á Comisión Europea de acordo co disposto no artigo 10 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común, nos termos que se establezan regulamentariamente.

2. Con carácter previo ao outorgamento das subvencións, deberán aprobarse as bases reguladoras de concesión nos termos establecidos nesta Lei.

3. As bases reguladoras de cada tipo de subvención publicaranse no «Diario Oficial de Galicia» e na páxina web do órgano concedente.

4. Adicionalmente, o outorgamento dunha subvención debe cumprir os seguintes requisitos:

a) A competencia para outorgala do órgano administrativo concedente.

b) A existencia de crédito axeitado e suficiente para atender as obrigas de contido económico que derivan da concesión da subvención.

c) A tramitación do procedemento de concesión de acordo coas normas que resulten aplicables.

d) A fiscalización previa dos actos de contido económico, nos termos previstos no Decreto legislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei de Réxime Financeiro e Orzamentario de Galicia.

e) A aprobación do gasto polo órgano competente.

Artigo 7. Órganos competentes para a concesión de subvencións

1. Os conselleiros, os presidentes ou directores dos organismos autónomos e os órganos reitores dos demais entes, de acordo coas súas leis de creación ou normativa específica dentro do seu ámbito de competencia, serán competentes para conceder subvencións.

2. Non obstante, requirirá autorización do Consello da Xunta a concesión de subvencións que superen a contía de 3.000.000 de euros por beneficiario. A autorización non implicará a aprobación do gasto, que lle corresponderá en todo caso ao órgano competente para a concesión da subvención.

3. As facultades dos órganos competentes para a concesión de subvencións poderán ser desconcentradas ou delegadas nos termos fixados nas normas sobre a atribución e o exercicio de competencias.

4. A competencia para conceder subvencións nas entidades locais

correspóndelles aos órganos que a teñan atribuída na súa normativa específica.

Artigo 8. Beneficiarios

1. Terá a consideración de beneficiario de subvencións a persoa que deba realizar a actividade que fundamentou o seu outorgamento ou que se atope na situación que lexitima a súa concesión.

2. Cando o beneficiario sexa unha persoa xurídica, e sempre que así se prevexa nas bases reguladoras, os membros asociados do beneficiario que se comprometan a efectuar a totalidade ou parte das actividades que fundamentan a concesión da subvención en nome e por conta do primeiro terán igualmente a consideración de beneficiarios.

3. Cando se prevexa expresamente nas bases reguladoras, poderán acceder á condición de beneficiario as agrupacións de persoas físicas ou xurídicas, públicas ou privadas, as comunidades de bens ou calquera outro tipo de unidade económica ou patrimonio separado que, aínda carecendo de personalidade xurídica, poidan levar a cabo os proxectos, as actividades ou os comportamentos ou se atopen na situación que motiva a concesión da subvención.

Cando se trate de agrupacións de persoas físicas ou xurídicas, públicas ou privadas sen personalidade, deberán facerse constar expresamente, tanto na solicitude coma na resolución de concesión, os compromisos de execución asumidos por cada membro da agrupación, así como o importe de subvención que se vai aplicar por cada un deles, que terán igualmente a consideración de beneficiarios. En calquera caso, deberá nomearse un representante ou apoderado único da agrupación, con poderes suficientes para cumprir as obrigas que, como beneficiario, lle corresponden á agrupación. Non poderá disolverse a agrupación ata que transcorra o prazo de prescrición previsto nos artigos 35 e 63 desta Lei.

Artigo 9. Entidades colaboradoras

1. Será entidade colaboradora aquela que, actuando en nome e por conta do órgano concedente para todos os efectos relacionados coa subvención, lles entregue e distribúa os fondos públicos aos beneficiarios cando así se estableza nas bases reguladoras, ou colabore na xestión da subvención sen que se produza a previa entrega e distribución dos fondos recibidos. Estes fondos en ningún caso se considerarán integrantes do seu patrimonio.

Igualmente terán esta condición os que sendo denominados beneficiarios conforme a normativa comunitaria teñan encomendadas, exclusivamente, as funcións enumeradas no parágrafo anterior.

2. Poderán ser consideradas entidades colaboradoras os organismos e demais entes públicos, as sociedades mercantís participadas íntegra ou maioritariamente polas administracións públicas, os organismos ou entes de dereito público e as asociacións ás que se refire a disposición adicional quinta da Lei 7/1985, do 2 de abril, Reguladora das Bases do Réxime Local, así como as demais persoas xurídicas públicas ou privadas que reúnan as condicións de solvencia e eficacia que se establezan.

3. A Administración xeral do Estado, outras comunidades autónomas e as corporacións locais poderán actuar como entidades colaboradoras das subvencións concedidas pola Comunidade Autónoma de Galicia ou os seus organismos públicos e demais entes que teñan que axustar a súa actividade ao dereito público. De igual forma, e nos mesmos termos, a Comunidade Autónoma e os seus organismos públicos poderán actuar como entidades colaboradoras respecto das subvencións concedidas pola Administración xeral do Estado, outras comunidades autónomas e as corporacións locais.

Artigo 10. Requisitos para obter a condición de beneficiario ou entidade colaboradora

1. Poderán obter a condición de beneficiario ou entidade colaboradora as persoas ou entidades que se atopen na situación que fundamenta a concesión da subvención ou nas que concorran as circunstancias previstas nas bases reguladoras e na convocatoria.

2. Non poderán obter a condición de beneficiario ou entidade colaboradora das subvencións reguladas nesta Lei as persoas ou entidades nas que concorra algunha das circunstancias seguintes, salvo que pola natureza da subvención se exceptúe pola súa normativa reguladora:

a) Ser condenadas mediante sentenza firme á pena de perda da posibilidade de obter subvencións ou axudas públicas.

b) Solicitar a declaración de concurso, ser declarados insolventes en calquera procedemento, acharse declarados en concurso, estar suxeitos a intervención xudicial ou ser inhabilitados conforme a Lei concursal sen que conclúa o período de inhabilitación fixado na sentenza de cualificación do concurso.

c) Dar lugar, por causa da que fosen declarados culpables, á resolución firme de calquera contrato subscrito coa administración.

d) Estar incurso a persoa física, os administradores das sociedades mercantís ou aqueles que exerzan a representación legal doutras persoas xurídicas nalgún dos supostos de incompatibilidades que estableza a normativa vixente.

e) Non acharse ao corrente no cumprimento das obrigas tributarias ou fronte á Seguridade Social ou ter pendente de pagamento algunha outra débeda coa Administración pública da Comunidade Autónoma nos termos que regulamentariamente se determinen.

f) Ter a residencia fiscal nun país ou territorio cualificado regulamentariamente como paraíso fiscal.

g) Non acharse ao corrente de pagamento de obrigas por reintegro de subvencións nos termos que regulamentariamente se determine.

h) Ser sancionado mediante resolución firme coa perda da posibilidade de obter subvencións segundo esta Lei ou a Lei Xeral Tributaria.

Non poderán acceder á condición de beneficiarios as agrupacións previstas no segundo parágrafo do apartado 3 do artigo 8 desta Lei cando concorra algunha das prohibicións anteriores en calquera dos seus membros.

3. En ningún caso poderán obter a condición de beneficiario ou entidade colaboradora das subvencións reguladas nesta Lei as asociacións incursas nas causas de prohibición previstas nos apartados 5 e 6 do artigo 4 da Lei Orgánica 1/2002, do 22 de marzo, Reguladora do Dereito de Asociación.

Tampouco poderán obter a condición de beneficiario ou entidade colaboradora as asociacións respecto das que se suspendeu o procedemento administrativo de inscrición por atoparse indicios racionais de ilicitude penal, en aplicación do disposto no artigo 30.4 da Lei Orgánica 1/2002, en tanto non recaia resolución xudicial firme en cuxa virtude poida practicarse a inscrición no correspondente rexistro.

4. As prohibicións contidas nas letras b), d), e), f) e g) do apartado 2 e no apartado 3 deste artigo apreciaranse de forma automática e subsistirán mentres concorran as circunstancias que, en cada caso, as determinen.

5. As prohibicións contidas nas letras a) e h) do apartado 2 deste artigo apreciaranse de forma automática.

O alcance da prohibición será o que determine a sentenza ou resolución firme. Na súa falta, o alcance fixarase de acordo co procedemento determinado regulamentariamente, sen que poida exceder de cinco anos no caso de que a prohibición non derive de sentenza firme.

6. A apreciación e o alcance da prohibición contida na letra c) do apartado 2 deste artigo determinaranse de acordo co establecido no artigo 21, en relación co artigo 20.c) do Texto Refundido da Lei de Contratos das Administracións Públicas, aprobado polo Real Decreto Lexislativo 2/2000, do 16 de xuño.

7. A xustificación por parte das persoas ou entidades de non estar incursos nas prohibicións para obter a condición de beneficiario ou entidade colaboradora, sinaladas nos apartados 2 e 3 deste artigo, poderá realizarse mediante testemuño xudicial, certificados telemáticos ou transmisións de datos, de acordo co establecido na normativa correspondente ou mediante certificación administrativa, segundo os casos. O dito documento poderá ser substituído por unha declaración responsable.

Artigo 11. Obrigas dos beneficiarios

Son obrigas do beneficiario:

a) Cumprir o obxectivo, executar o proxecto, realizar a actividade ou adoptar o comportamento que fundamenta a concesión das subvencións.

b) Xustificar ante o órgano concedente ou a entidade colaboradora, se é o caso, o cumprimento dos requisitos e das condicións, así como a realización da actividade e o cumprimento da finalidade que determinen a concesión ou o gozo da subvención.

c) Someterse ás actuacións de comprobación, que efectuará o órgano concedente ou a entidade colaboradora, se é o caso, así como a calquera outra actuación, sexa de comprobación e control financeiro, que poidan realizar os órganos de control competentes, tanto autonómicos coma estatais ou comunitarios, para o que se achegará canta información lle sexa requirida no exercicio das actuacións anteriores.

d) Comunicarlle ao órgano concedente ou á entidade colaboradora a obtención doutras subvencións, axudas, ingresos ou recursos que financien as actividades subvencionadas, así como a modificación das circunstancias que fundamentasen a concesión da subvención.

Esta comunicación deberá efectuarse no momento no que se coñeza e, en todo caso, con anterioridade á xustificación da aplicación dada aos fondos percibidos.

e) Acreditar con anterioridade a que se dite a proposta de resolución de concesión que se encontra ao corrente no cumprimento das súas obrigas tributarias e fronte á Seguridade Social e que non ten pendente de pagamento ningunha outra débeda coa Administración pública da Comunidade Autónoma, na forma que se determine regulamentariamente, e sen prexuízo do establecido na disposición adicional décimo oitava da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común.

f) Dispoñer dos libros contables, rexistros dilixenciados e demais documentos debidamente auditados nos termos esixidos pola lexislación

mercantil e sectorial aplicable ao beneficiario en cada caso, así como cantos estados contables e rexistros específicos sexan esixidos polas bases reguladoras das subvencións, coa finalidade de garantir o axeitado exercicio das facultades de comprobación e control.

g) Conservar os documentos xustificativos da aplicación dos fondos recibidos, incluídos os documentos electrónicos, en tanto poidan ser obxecto das actuacións de comprobación e control.

h) Adoptar as medidas de difusión contidas no apartado 3 do artigo 15 desta Lei.

i) Proceder ao reintegro dos fondos percibidos nos supostos previstos no artigo 33 desta Lei.

Artigo 12. Obrigas das entidades colaboradoras

Son obrigas da entidade colaboradora:

a) Entregarlles aos beneficiarios os fondos recibidos de acordo cos criterios establecidos nas bases reguladoras da subvención e no convenio suscrito coa entidade concedente.

b) Comprobar, se é o caso, o cumprimento e a efectividade das condicións ou dos requisitos determinantes para o seu outorgamento, así como a realización da actividade e o cumprimento da finalidade que determinen a concesión ou o gozo da subvención.

c) Xustificar a entrega dos fondos percibidos ante o órgano concedente da subvención e, se é o caso, entregar a xustificación presentada polos beneficiarios.

d) Someterse ás actuacións de comprobación que respecto da xestión dos devanditos fondos poida efectuar o órgano concedente, así como calquera outra de comprobación e control financeiro que poidan realizar os órganos de control competentes, tanto estatais coma comunitarios, para o que se achegará canta información lle sexa requirida no exercicio das actuacións anteriores.

Artigo 13. Convenio de colaboración con entidades colaboradoras

1. Formalizarase un convenio de colaboración entre o órgano administrativo concedente e a entidade colaboradora no que se regularán as condicións e obrigas asumidas por esta.

2. O convenio de colaboración deberá conter, como mínimo, os seguintes extremos:

- a) Definición do obxecto da colaboración e da entidade colaboradora.
- b) Identificación da normativa reguladora especial das subvencións que van ser xestionadas pola entidade colaboradora.
- c) Prazo de duración do convenio de colaboración.
- d) Medidas de garantía que sexa preciso constituír a favor do órgano administrativo concedente, medios de constitución e procedemento de cancelación.
- e) Requisitos que debe cumprir e facer cumprir a entidade colaboradora nas diferentes fases do procedemento de xestión das subvencións.
- f) En caso de colaboración na distribución dos fondos públicos, determinación do período de entrega dos fondos á entidade colaboradora e das condicións de depósito dos fondos recibidos ata a súa entrega posterior aos beneficiarios.
- g) En caso de colaboración na distribución dos fondos públicos, condicións de entrega aos beneficiarios das subvencións concedidas polo órgano administrativo concedente.
- h) Forma de xustificación por parte dos beneficiarios do cumprimento das condicións para o outorgamento das subvencións e dos requisitos para a verificación desta.
- i) Prazo e forma da presentación da xustificación das subvencións achegada polos beneficiarios e, en caso de colaboración na distribución dos fondos públicos, de acreditación por parte da entidade colaboradora da entrega dos fondos aos beneficiarios.
- j) Determinación dos libros e rexistros contables específicos que debe levar a entidade colaboradora para facilitar a axeitada xustificación da subvención e a comprobación do cumprimento das condicións establecidas.
- k) Obriga de reintegro dos fondos no suposto de incumprimento dos requisitos e das obrigas establecidas para a concesión da subvención e, en todo caso, nos supostos regulados no artigo 33 desta Lei.
- l) Obriga da entidade colaboradora de someterse ás actuacións de comprobación e control previstas na letra d) do artigo 12 desta Lei.
- m) Compensación económica que, se é o caso, se fixe a favor da entidade colaboradora.

3. Cando a Administración xeral do Estado, a administración doutras

comunidades autónomas ou as corporacións locais actúen como entidades colaboradoras, a Administración da Comunidade Autónoma ou os organismos públicos vinculados ou dependentes dela subscribirán con aquelas os correspondentes convenios nos que se determinen os requisitos para a distribución e entrega dos fondos e os criterios de xustificación e de rendición de contas.

4. Cando as entidades colaboradoras sexan persoas suxeitas a dereito privado, seleccionaranse previamente mediante un procedemento sometido aos principios de publicidade, concorrência, igualdade e non discriminación e a colaboración formalizarase mediante convenio, salvo que por obxecto da colaboración resulte de aplicación plena o Texto Refundido da Lei de Contratos das Administracións Públicas aprobado polo Real Decreto Legislativo 2/2000, do 16 de xuño.

O contrato, que incluíra necesariamente o contido mínimo previsto no apartado 2 deste artigo, así como o que resulte preceptivo de acordo coa normativa reguladora dos contratos administrativos, deberá facer mención expresa ao sometemento do contratista ao resto das obrigas impostas ás entidades colaboradoras por esta Lei.

Artigo 14. Bases reguladoras da concesión das subvencións

1. Sen prexuízo de que o Consello da Xunta determine os criterios básicos, os órganos concedentes establecerán con carácter previo á disposición dos créditos as bases reguladoras aplicables á concesión.

As citadas bases serán obxecto de publicación no «Diario Oficial de Galicia» e na páxina web do órgano concedente, e conterán, como mínimo, os seguintes extremos:

a) Definición precisa do obxecto da subvención.

b) Requisitos que deberán reunir os beneficiarios para a obtención da subvención e, se é o caso, dos membros das entidades previstas no apartado 2 e segundo parágrafo do apartado 3 do artigo 8, prazo e forma de acreditarlos e prazo e forma nos que deben presentarse as solicitudes.

c) Criterios obxectivos de adxudicación da subvención e, se é o caso, ponderación deles.

d) Contía individualizada da subvención ou criterios para a súa determinación.

e) Procedemento de concesión da subvención.

f) Órganos competentes para a ordenación, instrución e resolución do

procedemento de concesión e prazo no que será notificada a resolución.

g) Composición, se é o caso, do órgano colexiado avaliador previsto no artigo 21 desta Lei.

h) Prazo e forma de xustificación por parte do beneficiario do cumprimento da finalidade para a que se concedeu a subvención ou a axuda pública e da aplicación dos fondos percibidos.

i) No suposto de prever a posibilidade de realizar aboamentos á conta e anticipados, prazos, modo de pagamento e réxime particular de garantías que, se é o caso, deban achegar os beneficiarios, así como aquelas outras medidas de garantía a favor dos intereses públicos que poidan considerarse precisas.

j) Obriga do reintegro, total ou parcial, da subvención ou da axuda pública percibida no suposto de incumprimento das condicións establecidas para a súa concesión.

k) Obriga do beneficiario de facilitar toda a información que lle sexa requirida pola Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, polo Tribunal de Contas e polo Consello de Contas no exercicio das súas funcións de fiscalización e control do destino das subvencións.

l) Se é o caso, condicións de solvencia e eficacia que teñan que reunir as entidades colaboradoras.

m) Circunstancias que, como consecuencia da alteración das condicións tidas en conta para a concesión da subvención, poderán dar lugar á modificación da resolución.

n) Criterios de graduación dos posibles incumprimentos de condicións impostas con motivo da concesión das subvencións. Estes criterios resultarán aplicables para determinar a cantidade que finalmente teña que percibir o beneficiario ou, se é o caso, o importe que vai reintegrar, e deberán responder ao principio de proporcionalidade.

ñ) Información aos interesados da existencia do Rexistro Público de Subvencións e dos extremos previstos no artigo 5 da Lei Orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de Protección de Datos de Carácter Persoal.

Así mesmo, deberán prever a posibilidade de que os interesados fagan constar o seu dereito a que non se fagan públicos os seus datos cando concorra algunha das causas previstas na letra d) do apartado 2 do artigo 15 desta Lei.

o) Expresión dos recursos que procedan contra a resolución da concesión,

con indicación do órgano administrativo ou xudicial perante o que teñan que presentarse, prazo para interpoñelos e demais requisitos esixidos pola normativa xeral aplicable.

p) Compatibilidade ou incompatibilidade con outras subvencións ou axudas para a mesma finalidade, procedentes de calquera outra administración ou de entes públicos ou privados, nacionais, da Unión Europea ou de organismos internacionais.

2. As bases reguladoras deberán prever o uso e a aplicación de medios telemáticos nos procedementos de concesión e xustificación das axudas e subvencións e de presentación e resolución de recursos sobre elas. Nestes supostos deberán indicar os trámites que poden ser cumpridos por esta vía e os medios electrónicos e sistemas de comunicación utilizables, que deberán axustarse ás especificacións establecidas pola consellaría competente en materia de economía e facenda.

Artigo 15. Publicidade das subvencións concedidas

1. Os órganos administrativos concedentes publicarán no «Diario Oficial de Galicia» as subvencións concedidas con expresión da convocatoria, o programa e crédito orzamentario ao que se imputen, o beneficiario, a cantidade concedida e a finalidade ou as finalidades da subvención.

Igualmente, farano na correspondente páxina web oficial nos termos previstos no artigo 13.4 da Lei 4/2006, do 30 de xuño, de Transparencia e Boas Prácticas na Administración Pública Galega.

2. Non será necesaria a publicación nos seguintes supostos:

a) Cando as subvencións públicas teñan asignación nominativa nos orzamentos.

b) Cando o seu outorgamento e a súa contía, a favor de beneficiario concreto, resulten impostos en virtude de norma de rango legal.

c) Cando os importes das subvencións concedidas, individualmente consideradas, sexan de contía inferior a 3.000 euros. Neste suposto, as bases reguladoras deberán prever a utilización doutros procedementos que, de acordo coas súas especiais características, contía e número, aseguren a publicidade dos beneficiarios destas e deberán, en todo caso, publicarse na páxina web oficial do órgano administrativo concedente nos termos establecidos na Lei 4/2006, do 30 de xuño, de Transparencia e Boas Prácticas na Administración Pública Galega.

d) Cando a publicación dos datos do beneficiario en razón do obxecto da subvención poida ser contraria ao respecto e salvagarda do honor e á

intimidade persoal e familiar das persoas físicas en virtude do establecido na Lei Orgánica 1/1982, do 5 de maio, de Protección Civil do Dereito ao Honor, á intimidade persoal e familiar e á propia imaxe, e sexa previsto na súa normativa reguladora.

3. Os beneficiarios deberán dar a axeitada publicidade do carácter público do financiamento de programas, actividades, investimentos ou actuacións de calquera tipo que sexan obxecto de subvención, nos termos regulamentariamente establecidos.

Artigo 16. Rexistro Público de Subvencións

1. O Rexistro de Axudas, Subvencións e Convenios, e mais o de Sancións, creados nos artigos 44 e 45 da Lei 7/2005, do 29 de decembro, de Orzamentos Xerais da Comunidade Autónoma para o ano 2006, terán o contido e a forma que regulamentariamente se determinen.

2. O Rexistro Público de Subvencións haberá de servir, polo menos, aos seguintes fins:

a) A ordenación e o coñecemento da actividade subvencional da Comunidade Autónoma.

b) A coordinación coas bases de datos establecidas pola Unión Europea, a Administración xeral do Estado e outras entidades públicas.

c) A elaboración de estudos e análise sobre a actividade subvencional da Comunidade Autónoma.

d) A colaboración cos órganos e institucións de control deste tipo de actividade.

3. Os suxeitos previstos no artigo 3 desta Lei deberán facilitarlle á consellaría competente en materia de economía e facenda información sobre as subvencións por eles xestionadas nos termos previstos regulamentariamente.

Artigo 17. Financiamento das actividades subvencionadas

1. A normativa reguladora da subvención poderá esixir un importe de financiamento propio para cubrir a actividade subvencionada. A achega de fondos propios ao proxecto ou acción subvencionada terá que ser acreditada nos termos previstos no artigo 28 desta Lei.

2. A normativa reguladora da subvención determinará o réxime de compatibilidade ou incompatibilidade para a percepción doutras subvencións, axudas, ingresos ou recursos para a mesma finalidade,

procedentes de calquera administración ou entes públicos ou privados, estatais, da Unión Europea ou de organismos internacionais, sen prexuízo do disposto no apartado seguinte.

3. O importe das subvencións en ningún caso poderá ser de tal contía que, illadamente ou en concorrencia con outras subvencións, axudas, ingresos ou recursos, supere o custo da actividade subvencionada.

4. Toda alteración das condicións tidas en conta para a concesión da subvención, e en todo caso a obtención concorrente doutras achegas fóra dos casos permitidos nas normas reguladoras, poderá dar lugar á modificación da resolución de concesión, nos termos establecidos na normativa reguladora da subvención.

5. Os rendementos financeiros que se xeren polos fondos librados aos beneficiarios incrementarán o importe da subvención concedida e aplicaranse igualmente á actividade subvencionada, salvo que, por razóns debidamente motivadas, se dispoña o contrario nas bases reguladoras da subvención.

Este apartado non será aplicable nos supostos nos que o beneficiario sexa unha administración pública.

Artigo 18. Réxime de garantías

O réxime das garantías, os medios de constitución, o depósito e a cancelación que teñan que constituír os beneficiarios ou as entidades colaboradoras estableceranse regulamentariamente.

TÍTULO I. PROCEDEMENTOS DE CONCESIÓN E XESTIÓN DAS SUBVENCIONES

CAPÍTULO I. DO PROCEDEMENTO DE CONCESIÓN

Artigo 19. Procedementos de concesión

1. O procedemento ordinario de concesión de subvencións tramitarase en réxime de concorrencia competitiva.

Para efectos desta Lei, terá a consideración de concorrencia competitiva o procedemento mediante o cal a concesión das subvencións se realiza a través da comparación das solicitudes presentadas, co fin de establecer unha prelación entre estas de acordo cos criterios de valoración previamente fixados nas bases reguladoras e na convocatoria e adxudicar, co límite fixado na convocatoria dentro do crédito dispoñible, aquelas que obtivesen maior valoración en aplicación dos citados criterios.

2. As bases reguladoras poderán excepciónar do requisito de fixar unha orde de prelación entre as solicitudes presentadas que reúnan os requisitos establecidos cando, polo obxecto e a finalidade da subvención, non sexa necesario realizar a comparación e prelación das solicitudes presentadas nun único procedemento ata o esgotamento do crédito orzamentario coas garantías previstas no artigo 31.4 desta Lei.

3. Excepcionalmente, sempre que así se prevexa nas bases reguladoras, o órgano competente procederá ao rateo, entre os beneficiarios da subvención, do importe global máximo destinado ás subvencións.

4. Poderán concederse de forma directa as seguintes subvencións:

a) As previstas nominativamente nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma nos termos recollidos nos convenios e na normativa reguladora destas subvencións.

b) Aquelas cuxo outorgamento ou contía lles veñan impostos á administración por unha norma de rango legal, que seguirán o procedemento de concesión que lles resulte aplicable de acordo coa súa propia normativa.

c) Con carácter excepcional, aqueloutras subvencións nas que se acrediten razóns de interese público, social, económico ou humanitario, ou outras debidamente xustificadas que dificulten a súa convocatoria pública.

CAPÍTULO II. DOS PROCEDIMENTOS DE CONCESIÓN EN RÉXIME DE CONCORRENCIA COMPETITIVA

Artigo 20. Iniciación

1. O procedemento para a concesión de subvencións iníciase de oficio, no caso de concesión en réxime de concorrència competitiva, agás nos supostos que regula o artigo 19.2 desta Lei.

2. A iniciación de oficio realizarase sempre mediante convocatoria aprobada polo órgano competente, que desenvolverá o procedemento para a concesión das subvencións convocadas segundo o establecido neste capítulo e de acordo cos principios da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común, e terá necesariamente o seguinte contido:

a) Indicación da disposición que estableza, se é o caso, as bases reguladoras e do diario oficial no que está publicada, salvo que en atención á súa especificidade estas se inclúan na propia convocatoria.

b) Créditos orzamentarios aos que se lles imputa a subvención e contía

total máxima das subvencións convocadas dentro dos créditos dispoñibles ou, no seu defecto, contía estimada das subvencións.

- c) Obxecto, condicións e finalidade da concesión da subvención.
- d) Expresión do réxime no que se efectuará a concesión.
- e) Requisitos para solicitar a subvención e forma de acreditarlos.
- f) Indicación dos órganos competentes para a instrución e resolución do procedemento.
- g) Prazo de presentación de solicitudes, ás que lles serán aplicables as previsións contidas no apartado 3 deste artigo.
- h) Prazo de resolución e notificación.
- i) Documentos e informacións que deben achegarse á petición.
- j) Se é o caso, posibilidade de reformulación de solicitudes de conformidade co disposto no artigo 25 desta Lei.
- k) Indicación de se a resolución pon fin á vía administrativa e, no caso contrario, órgano ante o que se interpoñerá recurso de alzada.
- l) Criterios de valoración das solicitudes, se é o caso. Avaliarase, en todo caso, o emprego da lingua galega na realización de actividades ou condutas para as que se solicita a axuda.
- m) Prazo de xustificación da subvención.
- n) Medio de notificación ou publicación, de conformidade co previsto no artigo 59 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común.

3. As solicitudes dos interesados acompañarán os documentos e as informacións determinados na norma ou convocatoria, salvo que os documentos esixidos xa estivesen en poder de calquera órgano da administración actuante; neste caso o solicitante poderá acollerse ao establecido na letra f) do artigo 35 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común, sempre que se faga constar a data e o órgano ou a dependencia nos que foron presentados ou, se é o caso, emitidos, e cando non transcorresen máis de cinco anos desde a finalización do procedemento ao que correspondan.

Nos supostos de imposibilidade material de obter o documento, o órgano

competente poderá requirirlle ao solicitante a súa presentación, ou, no seu defecto, a acreditación por outros medios dos requisitos aos que se refire o documento, con anterioridade á formulación da proposta de resolución.

A presentación da solicitude de concesión de subvención polo interesado comportará a autorización ao órgano xestor para solicitar as certificacións que deban emitir a Axencia Estatal da Administración Tributaria, a Tesouraría Xeral da Seguridade Social e a consellaría competente en materia de economía e facenda da Xunta de Galicia, cando así se prevexa nas bases reguladoras.

Non obstante, o solicitante poderá denegar expresamente o consentimento, debendo presentar entón a certificación nos termos previstos regulamentariamente.

4. Para efectos do disposto nos apartados anteriores, a normativa reguladora da subvención poderá admitir a substitución da presentación de determinados documentos por unha declaración responsable do solicitante.

Neste caso, con anterioridade á proposta de resolución de concesión da subvención deberase requirir a presentación da documentación que acredite a realidade dos datos contidos na citada declaración, nun prazo non superior a quince días.

5. Se a solicitude non reúne os requisitos establecidos na norma de convocatoria, o órgano competente requirirá ao interesado para que a repare no prazo máximo e improrrogable de dez días, e indicarlle que se non o fixese se lle terá por desistido da súa solicitude, logo de resolución que deberá ser ditada nos termos previstos no artigo 71 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común.

Artigo 21. Instrución

1. A instrución do procedemento de concesión de subvencións correspóndelle ao órgano que se indique na convocatoria.

2. O órgano competente para a instrución realizará de oficio cantas actuacións estime necesarias para a determinación, o coñecemento e a comprobación dos datos en virtude dos cales se debe formular a proposta de resolución.

3. As actividades de instrución comprenderán:

a) Petición de cantos informes estime necesarios para resolver ou que sexan esixidos polas normas que regulan a subvención. Na petición farase constar, se é o caso, o carácter determinante daqueles informes que sexan

preceptivos. O prazo para a súa emisión será de dez días, salvo que o órgano instructor, atendendo ás características do informe solicitado ou do propio procedemento, solicite a súa emisión nun prazo menor ou maior, sen que neste último caso poida exceder de dous meses.

b) Cando no prazo sinalado non se emitise o informe cualificado por disposición legal expresa como preceptivo e determinante, ou, se é o caso, vinculante, poderá interromperse o prazo dos trámites sucesivos.

c) Avaliación das solicitudes ou peticións, efectuada conforme os criterios, as formas e as prioridades de valoración establecidos na norma reguladora da subvención ou, se é o caso, na convocatoria.

A norma reguladora da subvención poderá prever a posibilidade de establecer unha fase de preavaliación na que se verificará o cumprimento das condicións impostas para adquirir a condición de beneficiario da subvención.

4. Unha vez avaliadas as solicitudes, o órgano instructor deberá emitir informe no que se concrete o resultado da avaliación efectuada.

No suposto de que as bases previsen a existencia dun órgano avaliador diferente do instructor, será este o competente para emitir o informe previsto no parágrafo anterior. O órgano instructor elevaralle o informe xunto coa proposta de resolución ao órgano de resolución.

Cando as bases reguladoras así o establezan, o órgano instructor, á vista do expediente e, se é o caso, do informe do órgano avaliador, formulará a proposta de resolución provisional, debidamente motivada, que se lles deberá notificar aos interesados na forma que estableza a convocatoria, e concederá un prazo de dez días para presentar alegacións.

Poderase prescindir do trámite de audiencia cando non figuren no procedemento nin sexan tidos en conta outros feitos nin outras alegacións e probas que as aducidas polos interesados. Neste caso, a proposta de resolución formulada terá o carácter de definitiva.

Examinadas as alegacións aducidas se é o caso polos interesados, formularase a proposta de resolución definitiva, que deberá expresar o solicitante ou a relación de solicitantes para os que se propón a concesión da subvención, e a súa contía, e especificaranse a súa avaliación e, se é o caso, os criterios de valoración seguidos para efectuala.

O expediente de concesión de subvencións conterá o informe do órgano instructor no que conste que da información que ten no seu poder se desprende que os beneficiarios cumpren todos os requisitos necesarios para acceder a elas.

5. A proposta de resolución definitiva notificaráselles aos interesados que fosen propostos como beneficiarios na fase de instrución unicamente cando a dita notificación sexa obrigada segundo o previsto nas bases reguladoras.

Notificada a resolución definitiva polo órgano competente, os interesados propostos como beneficiarios dispoñerán dun prazo de dez días para a súa aceptación, transcorrido o cal sen que se producise manifestación expresa se entenderá tacitamente aceptada.

6. As propostas de resolución provisional e definitiva non crean dereito ningún a favor do beneficiario proposto fronte á administración mentres non se lle notificase a resolución de concesión.

Artigo 22. Procedemento abreviado

As subvencións cuxa concesión se realice polo procedemento previsto no artigo 19.2 desta Lei poderán tramitarse por un procedemento abreviado no que a proposta de concesión lla formulará ao órgano concedente directamente o órgano instrutor, que unicamente deberá comprobar a concorrencia dos requisitos requiridos para conceder a subvención, polo que non intervirá en ningún caso o órgano avaliador ao que se refire o artigo anterior.

Artigo 23. Resolución

1. Unha vez aprobada a proposta de resolución definitiva, e de acordo co previsto no artigo 89 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común, e, se é o caso, na correspondente norma ou convocatoria, o órgano competente resolverá o procedemento.

2. A resolución motivarase de conformidade co que dispoñan as bases reguladoras da subvención, polo que deben, en todo caso, quedar acreditados no procedemento os fundamentos da resolución que se adopte.

3. A resolución, ademais de conter o solicitante ou a relación de solicitantes aos que se lles concede a subvención, fará constar, se é o caso, de maneira expresa, a desestimación do resto das solicitudes.

4. O prazo máximo para resolver e notificar a resolución do procedemento non poderá exceder de nove meses, salvo que unha norma con rango de lei estableza un prazo máximo ou así veña previsto na normativa da Unión Europea. O prazo computarase a partir da publicación da correspondente convocatoria, salvo que esta pospoña os seus efectos a unha data posterior.

No suposto de subvencións tramitadas por outras administracións públicas

nas que lles corresponda a resolución á Administración da Xunta de Galicia ou ás entidades de dereito público vinculadas ou dependentes desta, este prazo computarase a partir do momento no que o órgano outorgante dispoña da proposta ou da documentación que a norma reguladora da subvención determine.

5. O vencemento do prazo máximo sen que sexa notificada a resolución lexitima aos interesados para entender desestimada por silencio administrativo a solicitude de concesión da subvención.

Artigo 24. Notificación da resolución

A resolución do procedemento notificaráselles aos interesados de acordo co previsto no artigo 58 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común. A práctica da dita notificación ou publicación axustarase ás disposicións contidas no artigo 59 da citada Lei.

Artigo 25. Reformulación das solicitudes

1. Cando a subvención teña por obxecto o financiamento de actividades que vaia desenvolver o solicitante e o importe da subvención da proposta de resolución provisional sexa inferior ao que figura na solicitude presentada, poderase instar do beneficiario, se así se prevé nas bases reguladoras, a reformulación da súa solicitude para axustar os compromisos e as condicións á subvención outorgable.

2. Unha vez que a solicitude mereza, de ser o caso, a conformidade da comisión de valoración, remitiráselle o actuado ao órgano competente para que dite a resolución.

3. En calquera caso, a reformulación de solicitudes deberá respectar o obxecto, as condicións e a finalidade da subvención, así como os criterios de valoración establecidos respecto das solicitudes ou peticións.

CAPÍTULO III. DO PROCEDEMENTO DE CONCESIÓN DIRECTA

Artigo 26. Concesión directa

1. A resolución de concesión e, se é o caso, os convenios a través dos cales se canalicen estas subvencións establecerán as condicións e os compromisos aplicables de conformidade co disposto nesta Lei.

Os convenios serán o instrumento habitual para canalizar as subvencións previstas nominativamente.

2. As propostas de acordo ou resolución de concesión, ou o instrumento do

convenio que se autorice a subscribir, deberán axustarse ás previsións contidas nesta Lei, salvo no que afecte a aplicación dos principios de publicidade e concorrência, e conterán como mínimo os seguintes extremos:

a) Definición do obxecto das subvencións, con indicación do carácter singular delas e as razóns que acreditan o interese público, social, económico ou humanitario e aquelas que xustifican a dificultade da súa convocatoria pública.

b) Réxime xurídico aplicable.

c) Beneficiarios e modalidades de axuda.

d) Réxime de xustificación da aplicación dada ás subvencións polos beneficiarios e, se é o caso, polas entidades colaboradoras.

3. A concesión de subvencións por importe superior a 150.000 euros, ou o que determinen as leis anuais de orzamentos, requirirá a autorización previa do Consello da Xunta de Galicia.

CAPÍTULO IV. DO PROCEDEMENTO DE XESTIÓN E XUSTIFICACIÓN DE SUBVENCIÓNS

Artigo 27. Subcontratación das actividades subvencionadas polos beneficiarios

1. Para os efectos desta Lei, enténdese que un beneficiario subcontrata cando concerta con terceiros a execución total ou parcial da actividade que constitúa o obxecto da subvención. Queda fóra deste concepto a contratación daqueles gastos nos que teña que incorrer o beneficiario para a realización por si mesmo da actividade subvencionada.

2. O beneficiario unicamente poderá subcontratar, total ou parcialmente, a actividade cando a normativa reguladora da subvención así o prevexa. A actividade subvencionada que o beneficiario subcontrate con terceiros non excederá da porcentaxe que se fixe nas bases reguladoras da subvención. No suposto de que tal previsión non figure, o beneficiario poderá subcontratar ata unha porcentaxe que non exceda do 50 por 100 do importe da actividade subvencionada.

En ningún caso poderán subcontratarse actividades que, aumentando o custo da actividade subvencionada, non acheguen valor engadido ao seu contido.

3. Cando a actividade concertada con terceiros exceda do 20 por 100 do importe da subvención e o dito importe sexa superior a 60.000 euros, a

subcontratación estará sometida ao cumprimento dos seguintes requisitos:

- a) Que o contrato se subscriba por escrito.
  - b) Que a súa subscrición a autorice previamente a entidade concedente da subvención na forma que se determine nas bases reguladoras.
4. Non poderá fraccionarse un contrato co obxecto de diminuír a súa contía e eludir o cumprimento dos requisitos esixidos no apartado anterior.
5. Os contratistas quedarán obrigados soamente ante o beneficiario, que asumirá a total responsabilidade da execución da actividade subvencionada fronte á administración.
6. Para efectos do previsto no apartado anterior, os beneficiarios serán responsables de que na execución da actividade subvencionada concertada con terceiros se respecten os límites que se establezan na normativa reguladora da subvención en canto á natureza e contía de gastos subvencionables, e os contratistas estarán suxeitos ao deber de colaboración previsto no artigo 45 desta Lei para permitir a axeitada verificación do cumprimento dos ditos límites.
7. En ningún caso poderá concertar o beneficiario a execución total ou parcial das actividades subvencionadas con:
- a) Persoas ou entidades incursas nalgunha das prohibicións do artigo 10 desta Lei.
  - b) Persoas ou entidades que percibisen outras subvencións para a realización da actividade obxecto de contratación.
  - c) Intermediarios ou asesores nos que os pagamentos se definan como unha porcentaxe de custo total da operación, agás que o dito pagamento estea xustificado con referencia ao valor de mercado do traballo realizado ou dos servizos prestados.
  - d) Persoas ou entidades vinculadas co beneficiario, salvo que concorran as seguintes circunstancias:
    - 1ª) Que a contratación se realice de acordo coas condicións normais de mercado.
    - 2ª) Que se obteña a previa autorización do órgano concedente nos termos que se fixen nas bases reguladoras.
  - e) Persoas ou entidades solicitantes de axuda ou subvención na mesma convocatoria e programa que non obtivesen subvención por non reunir os

requisitos ou non alcanzar a valoración suficiente.

Artigo 28. Xustificación das subvencións

1. A xustificación do cumprimento das condicións impostas e da consecución dos obxectivos previstos no acto de concesión da subvención documentarase da maneira que se determine regulamentariamente, podendo revestir a forma de conta xustificativa do gasto realizado ou acreditarse o dito gasto por módulos ou mediante a presentación de estados contables, segundo se dispoña na normativa reguladora.

2. O rendemento da conta xustificativa constitúe un acto obrigatorio do beneficiario ou da entidade colaboradora, na que se deben incluír, baixo responsabilidade do declarante, os xustificantes de gasto ou calquera outro documento con validez xurídica que permitan acreditar o cumprimento do obxecto da subvención pública. A forma da conta xustificativa e o seu prazo de rendemento virán determinados polas correspondentes bases reguladoras das subvencións públicas.

A falta de previsión das bases reguladoras, a conta deberá incluír declaración das actividades realizadas que foron financiadas coa subvención e o seu custo, co detalle de cada un dos gastos incorridos, e a súa presentación realizarase, como máximo, no prazo de tres meses desde a finalización do prazo para a realización da actividade.

3. Os gastos acreditaranse mediante facturas e demais documentos de valor probatorio equivalente con validez no tráfico xurídico mercantil ou con eficacia administrativa, nos termos establecidos regulamentariamente.

A acreditación dos gastos tamén poderá efectuarse mediante facturas electrónicas, sempre que cumpran os requisitos esixidos para a súa aceptación no ámbito tributario.

Reglamentariamente, establecerase un sistema de validación e estampillado de xustificantes de gasto que permita o control da concorrencia de subvencións.

4. Cando o beneficiario estea suxeito ao réxime de contabilidade empresarial, a presentación das contas do exercicio onde se reflectan as operacións relacionadas coa subvención concedida, elaboradas segundo normas de contabilidade recollidas nas disposicións aplicables, constituirán un medio de xustificación.

5. Nas subvencións concedidas a outras administracións públicas ou entidades vinculadas ou dependentes daquelas e ás universidades, a xustificación poderá consistir na certificación da intervención ou do órgano que teña atribuídas as facultades de control da toma de razón en

contabilidade e do cumprimento da finalidade para a que foi concedida.

6. Cando as actividades fosen financiadas, ademais de coa subvención, con fondos propios ou outras subvencións ou recursos, deberá acreditarse na xustificación o importe, a procedencia e a aplicación de tales fondos ás actividades subvencionadas.

7. No suposto de adquisición de bens inmoables, ademais dos xustificantes establecidos no apartado 3 deste artigo, debe achegarse certificado de taxador independente debidamente acreditado e inscrito no correspondente rexistro oficial.

8. Os membros das entidades previstas no apartado 2 e segundo parágrafo do apartado 3 do artigo 8 desta Lei virán obrigados a cumprir os requisitos de xustificación respecto das actividades realizadas en nome e por conta do beneficiario, do modo que se determina nos apartados anteriores. Esta documentación formará parte da xustificación que vén obrigado a render o beneficiario que solicitou a subvención.

9. As subvencións que se concedan en atención á concorrencia dunha determinada situación no perceptor non requirirán outra xustificación que a acreditación por calquera medio admisible en dereito da dita situación previamente á concesión, sen prexuízo dos controis que puidesen establecerse para verificar a súa existencia.

10. O incumprimento da obriga de xustificación da subvención nos termos establecidos neste capítulo ou a súa xustificación insuficiente levará aparelado o reintegro nas condicións previstas no artigo 33 desta Lei.

Artigo 29. Gastos subvencionables

1. Considéranse gastos subvencionables, para os efectos previstos nesta Lei, aqueles que de xeito indubidable respondan á natureza da actividade subvencionada e se realicen no prazo establecido polas diferentes bases reguladoras das subvencións. En ningún caso o custo de adquisición dos gastos subvencionables poderá ser superior ao valor de mercado.

2. Salvo disposición expresa en contrario nas bases reguladoras das subvencións, considerarase gasto realizado o que foi efectivamente pagado con anterioridade á finalización do período de xustificación determinado pola normativa reguladora da subvención.

3. Cando o importe do gasto subvencionable supere a contía de 30.000 euros no suposto de custo por execución de obra, ou de 12.000 euros no suposto de subministración de bens de equipo ou prestación de servizos por empresas de consultaría ou asistencia técnica, o beneficiario deberá solicitar como mínimo tres ofertas de diferentes provedores, con carácter

previo á contratación do compromiso para a prestación do servizo ou a entrega do ben, salvo que polas especiais características dos gastos subvencionables non exista no mercado suficiente número de entidades que o subministren ou presten, ou salvo que o gasto se realizase con anterioridade á solicitude da subvención.

A elección entre as ofertas presentadas, que deberán achegarse na xustificación, ou, se é o caso, na solicitude da subvención, realizarase de conformidade con criterios de eficiencia e economía, e deberá xustificarse expresamente nunha memoria a elección cando non recaia na proposta económica máis vantaxosa.

4. No suposto de adquisición, construción, rehabilitación e mellora de bens inventariables, seguiranse as seguintes regras:

a) As bases reguladoras fixarán o período durante o cal a persoa beneficiaria deberá destinar os bens ao fin concreto para o que se concedeu a subvención, que non poderá ser inferior a cinco anos en caso de bens inscribibles nun rexistro público, nin a dous anos para o resto de bens.

No caso de bens inscribibles nun rexistro público, deberá facerse constar na escritura esta circunstancia, así como o importe da subvención concedida, debendo ser obxecto estes extremos de inscrición no rexistro público correspondente.

b) O incumprimento da obriga de destino referida na letra anterior, que se producirá en todo caso co alleamento ou o gravame do ben, será causa de reintegro, nos termos establecidos no artigo 33, quedando o ben afecto ao pagamento do reintegro calquera que sexa o seu posuidor, salvo que resulte ser un terceiro protexido pola fe pública rexistral ou se xustifique a adquisición dos bens con boa fe e xusto título ou en establecemento mercantil ou industrial, en caso de bens mobles non inscribibles.

5. Non se considerará incumplida a obriga de destino referida no anterior apartado cando:

a) Tratándose de bens non inscribibles nun rexistro público, fosen substituídos por outros que sirvan en condicións análogas ao fin para o que se concedeu a subvención e este uso se manteña ata completar o período establecido, sempre que a substitución fose autorizada pola administración concedente.

b) Tratándose de bens inscribibles nun rexistro público, o cambio de destino, alleamento ou gravame sexa autorizado pola administración concedente. Neste suposto, o adquirente asumirá a obriga de destino dos bens polo período restante e, no suposto de incumprimento desta, do

reintegro da subvención.

6. As bases reguladoras das subvencións establecerán, se é o caso, as regras especiais que se consideren oportunas en materia de amortización dos bens inventariables.

Non obstante, o carácter subvencionable do gasto de amortización estará suxeito ás seguintes condicións:

a) Que as subvencións non contribúisen á compra dos bens.

b) Que a amortización se calcule de conformidade coas normas de contabilidade xeralmente aceptadas.

c) Que o custo se refira exclusivamente ao período subvencionable.

7. Os gastos financeiros, os gastos de asesoría xurídica ou financeira, os gastos notariais e rexistrais e os gastos periciais para a realización do proxecto subvencionado e os de administración específicos son subvencionables se están directamente relacionados coa actividade subvencionada e son indispensables para a axeitada preparación ou execución desta, e sempre que así se prevexa nas bases reguladoras. Con carácter excepcional, os gastos de garantía bancaria poderán ser subvencionados cando así o prevexa a normativa reguladora da subvención.

En ningún caso serán gastos subvencionables:

a) Os xuros debedores das contas bancarias.

b) Os xuros, as recargas e as sancións administrativas e penais.

c) Os gastos de procedementos xudiciais.

8. Os tributos son gasto subvencionable cando a persoa beneficiaria da subvención os aboa efectivamente.

En ningún caso se consideran gastos subvencionables os impostos indirectos cando sexan susceptibles de recuperación ou compensación nin os impostos persoais sobre a renda.

9. Os custos indirectos formarán parte da xustificación da subvención, sempre que as bases reguladoras así o prevexan, sempre que se imputasen polo beneficiario á actividade subvencionada na parte que razoablemente corresponda de acordo con principios e normas de contabilidade xeralmente admitidas e, en todo caso, na medida na que tales custos correspondan ao período no que efectivamente se realiza a

actividade.

Artigo 30. Comprobación de subvencións

1. O órgano concedente comprobará a axeitada xustificación da subvención, así como a realización da actividade e o cumprimento da finalidade que determinen a concesión ou o gozo da subvención.

2. Nas subvencións de capital superiores a 60.000 euros, no seu cómputo individual, destinadas a investimentos en activos tanxibles, será requisito imprescindible a comprobación material do investimento polo órgano concedente, e quedará constancia no expediente mediante acta de conformidade asinada, tanto polo representante da administración coma polo beneficiario.

A comprobación material definida no parágrafo anterior poderáselle encomendar a outro órgano distinto do que concedeu a subvención.

3. Excepcionalmente, a comprobación material poderase substituír por unha xustificación documental que constate de forma razoable e suficiente a realización da actividade subvencionada.

4. A entidade colaboradora, se é o caso, realizará, en nome e por conta do órgano concedente, as comprobacións previstas.

5. A administración concedente poderá comprobar o valor de mercado dos gastos subvencionables por un ou varios dos seguintes medios:

a) Prezos de mercado.

b) Cotizacións de mercados nacionais e estranxeiros.

c) Estimación por referencia aos valores recollidos nos rexistros oficiais de carácter fiscal.

d) Ditame de peritos da administración.

e) Taxación pericial contraditoria.

f) Calquera outro medio de proba admitido en dereito.

CAPÍTULO V. DO PROCEDIMENTO DE XESTIÓN ORZAMENTARIA

Artigo 31. Procedemento de aprobación do gasto e pagamento

1. Con carácter previo á convocatoria da subvención ou á súa concesión directa, deberá efectuarse a aprobación do gasto nos termos previstos no

Decreto Lexislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei de Réxime Financeiro e Orzamentario de Galicia.

2. Non poderán outorgarse subvencións por contía superior á que se determine na convocatoria sen que se realice unha nova convocatoria, salvo que se produza o incremento dos créditos derivado de:

a) Unha xeración, ampliación ou incorporación de crédito.

b) A existencia de remanentes doutras convocatorias financiadas con cargo ao mesmo crédito ou a créditos incluídos no mesmo programa ou en programas do mesmo servizo.

3. A resolución de concesión da subvención levará aparellada a aprobación do compromiso do gasto correspondente.

4. Cando o procedemento administrativo establecido non leve aparellado o esgotamento do crédito nun só acto de concesión, senón que a súa disposición se realice en actos sucesivos, o órgano xestor deberá publicar, na forma que regulamentariamente se estableza, o esgotamento da partida orzamentaria asignada e a inadmisión de posteriores solicitudes destinadas a participar del, salvo que proceda o previsto no apartado 2 deste artigo.

5. O pagamento da subvención realizarase logo de xustificación, polo beneficiario, da realización da actividade, do proxecto, do obxectivo ou da adopción do comportamento para o que se concedeu nos termos establecidos na normativa reguladora da subvención.

Producirase a perda do dereito ao cobramento total ou parcial da subvención no suposto de falta de xustificación ou de concorrencia dalgunha das causas previstas no artigo 33 desta Lei.

6. Cando a natureza da subvención así o xustifique, poderán realizarse pagamentos a conta. Os devanditos pagamentos a conta poderán supoñer a realización de pagamentos fraccionados que responderán ao ritmo de execución das accións subvencionadas, e aboaranse por contía equivalente á xustificación presentada.

Tamén se poderán realizar pagamentos anticipados que supoñerán entregas de fondos con carácter previo á xustificación, como financiamento necesario para poder levar a cabo as actuacións inherentes á subvención.

Sen prexuízo do seu desenvolvemento regulamentario, a devandita posibilidade e o réxime de garantías deberán establecerse, se é o caso, expresamente nas bases reguladoras da subvención.

En ningún caso poderán realizarse pagamentos anticipados a beneficiarios

cando se solicitase a declaración de concurso, fosen declarados insolventes en calquera procedemento, se atopen declarados en concurso, estean suxeitos a intervención xudicial ou fosen inhabilitados conforme a Lei Concursal 22/2003, do 9 de xullo, sen que conclúise o período de inhabilitación fixado na sentenza de cualificación do concurso, fosen declarados en quebra, en concurso de acredores, insolvente fallido en calquera procedemento ou suxeito a intervención xudicial, se iniciase expediente de quitación e espera ou de suspensión de pagamentos ou se presentase solicitude xudicial de quebra ou de concurso de acredores, mentres, se é o caso, non fosen rehabilitados. A realización de pagamentos a conta ou pagamentos anticipados, así como o réxime de garantías, deberán preverse expresamente na normativa reguladora da subvención.

7. Non poderá realizarse o pagamento da subvención en tanto o beneficiario non se atope ao corrente no cumprimento das súas obrigas tributarias e fronte á Seguridade Social e non teña pendente de pagamento ningunha outra débeda coa Administración pública da Comunidade Autónoma ou sexa debedor por resolución de procedencia de reintegro.

As normas reguladoras das subvencións poderán establecer un réxime simplificado de acreditación destas circunstancias nos seguintes casos:

a) As outorgadas a favor da Comunidade Autónoma e das súas sociedades públicas e fundacións do sector público autonómico, así como dos órganos estatutarios de Galicia.

b) As outorgadas a favor das universidades.

c) As outorgadas a favor das corporacións locais e dos seus organismos autónomos.

d) As bolsas e axudas destinadas expresamente a financiar estudos en centros de formación públicos ou privados, cando as perciban directamente as persoas individuais beneficiarias.

e) As subvencións con cargo aos créditos orzamentarios do capítulo IV, «Transferencias correntes», destinadas a familias e institucións sen fins de lucro.

f) As que non superen os 3.000 euros individualmente e se concedan con cargo aos créditos orzamentarios do capítulo VII, «Transferencias de capital», destinadas a familias e institucións sen fins de lucro.

g) As que se concedan con cargo aos programas orzamentarios nos que así se sinala na correspondente lei de orzamentos.

h) Aquelas axudas ou subvencións nas que, por concorrer circunstancias

debidamente xustificadas, derivadas da natureza, do réxime ou da contía da subvención, así se estableza mediante orde da consellaría competente en materia de economía e facenda.

i) As subvencións destinadas a financiar proxectos ou programas de acción social e cooperación internacional que se concedan a entidades sen fins lucrativos, así como a federacións, confederacións ou agrupacións delas.

TÍTULO II. DO REINTEGRO DE SUBVENCÍONS

CAPÍTULO I. DO REINTEGRO

Artigo 32. Invalidez da resolución de concesión

1. Son causas de nulidade da resolución de concesión:

a) As indicadas no artigo 62.1 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común.

b) A carencia ou insuficiencia de crédito, de conformidade co establecido no artigo 57 do Decreto Lexislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei de Réxime Financeiro e Orzamentario de Galicia.

2. Son causas de anulabilidade da resolución de concesión as demais infraccións do ordenamento xurídico e, en especial, das regras contidas nesta Lei, de conformidade co disposto no artigo 63 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común.

3. Cando o acto de concesión incorrese nalgún dos supostos mencionados nos apartados anteriores, o órgano concedente procederá á súa revisión de oficio ou, se é o caso, á declaración de lesividade e ulterior impugnación, de conformidade co establecido nos artigos 102 e 103 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común.

4. A declaración xudicial ou administrativa de nulidade ou anulación levará aparellada a obriga de devolver as cantidades percibidas.

5. Non procederá a revisión de oficio do acto de concesión cando concorra algunha das causas de reintegro previstas no artigo seguinte.

Artigo 33. Causas de reintegro

1. Tamén procederá o reintegro das cantidades percibidas e a esixencia do xuro de demora correspondente desde o momento do pagamento da subvención ata a data na que se acorde a procedencia do reintegro, nos seguintes casos:

a) Obtención da subvención falseando as condicións requiridas para iso ou ocultando aquelas que o impedisén.

b) Incumprimento total ou parcial do obxectivo, da actividade ou do proxecto ou non adopción do comportamento que fundamentan a concesión da subvención.

c) Incumprimento da obriga de xustificación ou a xustificación insuficiente, nos termos establecidos no artigo 28 desta Lei, e se é o caso nas normas reguladoras da subvención.

d) Incumprimento da obriga de adoptar as medidas de difusión contidas no apartado 3 do artigo 15 desta Lei.

e) Resistencia, escusa, obstrución ou negativa ás actuacións de comprobación e control financeiro previstas nos artigos 11 e 12 desta Lei, así como o incumprimento das obrigas contables, rexistrais ou de conservación de documentos cando diso derive a imposibilidade de verificar o emprego dado aos fondos percibidos, o cumprimento do obxectivo, a realidade e regularidade das actividades subvencionadas, ou a concorrencia de subvencións, axudas, ingresos ou recursos para a mesma finalidade, procedentes de calquera administración ou entes públicos ou privados, estatais, da Unión Europea ou de organismos internacionais.

f) Incumprimento das obrigas impostas pola administración ás entidades colaboradoras e aos beneficiarios, así como dos compromisos por estes asumidos, con motivo da concesión da subvención, sempre que afecten ou se refiran ao modo no que se conseguen os obxectivos, se realiza a actividade, se executa o proxecto ou se adopta o comportamento que fundamenta a concesión da subvención.

g) Incumprimento das obrigas impostas pola administración ás entidades colaboradoras e aos beneficiarios, así como dos compromisos por estes asumidos, con motivo da concesión da subvención, distintos dos anteriores, cando diso derive a imposibilidade de verificar o emprego dado aos fondos percibidos, o cumprimento do obxectivo, a realidade e regularidade das actividades subvencionadas, ou a concorrencia de subvencións, axudas, ingresos ou recursos para a mesma finalidade, procedentes de calquera administración ou entes públicos ou privados, estatais, da Unión Europea ou de organismos internacionais.

h) Adopción, en virtude do establecido nos artigos 87 a 89 do Tratado da

Unión Europea, dunha decisión da cal derive unha necesidade de reintegro.

i) Nos demais supostos previstos na normativa reguladora da subvención.

2. Cando o cumprimento polo beneficiario ou, se é o caso, pola entidade colaboradora se aproxime de modo significativo ao cumprimento total e acrediten estes unha actuación inequivocamente tendente á satisfacción dos seus compromisos, a cantidade que se vai reintegrar virá determinada pola aplicación dos criterios enunciados na letra l) do apartado 1 do artigo 14 desta Lei.

3. Igualmente, no suposto previsto no apartado 3 do artigo 17 desta Lei procederá o reintegro do exceso obtido sobre o custo da actividade subvencionada, así como a esixencia do xuro de demora correspondente.

Artigo 34. Natureza dos créditos que se van reintegrar e dos procedementos para a súa esixencia

1. As cantidades que se van reintegrar terán a consideración de ingresos de dereito público, e resultará aplicable para o seu cobramento o previsto no Decreto Lexislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei de Réxime Financeiro e Orzamentario de Galicia.

2. O xuro de demora aplicable en materia de subvencións será o xuro legal do diñeiro incrementado nun 25 por 100, salvo que a Lei de Orzamentos Xerais do Estado estableza outro diferente e do previsto para os fondos procedentes da Unión Europea na súa lexislación específica.

3. O destino dos reintegros dos fondos da Unión Europea terá o tratamento que se é o caso determine a normativa comunitaria.

4. Os procedementos para a esixencia do reintegro das subvencións terán sempre carácter administrativo.

Artigo 35. Prescrición

1. Prescribirá aos catro anos o dereito da administración a recoñecer ou liquidar o reintegro.

2. Este prazo computarase, en cada caso:

a) Desde o momento no que venceu o prazo para presentar a xustificación por parte do beneficiario ou da entidade colaboradora.

b) Desde o momento da concesión, no suposto previsto no apartado 9 do artigo 28.

c) No suposto de que se establecesen condicións ou obrigas que debesen ser cumpridas ou mantidas por parte do beneficiario ou da entidade colaboradora durante un período determinado de tempo, desde o momento no que venceu o dito prazo.

3. O cómputo do prazo de prescrición interromperase:

a) Por calquera acción da administración, realizada con coñecemento formal do beneficiario ou da entidade colaboradora, que conduza a determinar a existencia dalgunha das causas de reintegro.

b) Pola interposición de recursos de calquera clase, pola remisión do tanto de culpa á xurisdición penal ou pola presentación de denuncia ante o ministerio fiscal, así como polas actuacións realizadas con coñecemento formal do beneficiario ou da entidade colaboradora no curso dos ditos recursos.

c) Por calquera actuación fidedigna do beneficiario ou da entidade colaboradora conducente á liquidación da subvención ou do reintegro.

Artigo 36. Obrigados ao reintegro

1. Os beneficiarios e as entidades colaboradoras, nos casos previstos no artigo 33 desta Lei, deberán reintegrar a totalidade ou parte das cantidades percibidas máis os correspondentes xuros de demora, sen prexuízo do disposto na letra b) do apartado 5 do artigo 29 desta Lei. Esta obriga será independente das sancións que, se é o caso, resulten esixibles.

2. Os membros das persoas e entidades previstas no apartado 2 e no segundo parágrafo do apartado 3 do artigo 8 desta Lei responderán solidariamente da obriga de reintegro do beneficiario en relación coas actividades subvencionadas que se comprometesen a efectuar.

Responderán solidariamente da obriga de reintegro os representantes legais do beneficiario cando este carecese de capacidade de obrar.

Responderán solidariamente os membros, partícipes ou cotitulares das entidades ás que se refire o apartado 3 do artigo 8 en proporción ás súas respectivas participacións, cando se trate de comunidades de bens ou calquera outro tipo de unidade económica ou patrimonio separado.

3. Responderán subsidiariamente da obriga de reintegro os administradores das sociedades mercantís, ou aqueles que exerzan a representación legal doutras persoas xurídicas, que non realizasen os actos necesarios que fosen da súa incumbencia para o cumprimento das obrigas infrinxidas, adoptasen acordos que fixesen posibles os incumprimentos ou consentisen os de quen deles dependan.

Así mesmo, os que exerzan a representación legal das persoas xurídicas, de acordo coas disposicións legais ou estatutarias que lles resulten aplicables, que cesasen nas súas actividades responderán subsidiariamente en todo caso das obrigas de reintegro destas.

4. No caso das sociedades ou entidades disoltas e liquidadas, as súas obrigas de reintegro pendentes transmitiráselles aos socios ou partícipes no capital que responderán delas solidariamente e ata o límite do valor da cota de liquidación que se lles adxudicase.

5. No caso de falecemento do obrigado ao reintegro, a obriga de satisfacer as cantidades pendentes de restitución transmitiráselles aos seus habente-causas, sen prexuízo do que estableza o dereito civil común, foral ou especial aplicable á sucesión para determinados supostos, en particular para o caso de aceptación da herdanza a beneficio de inventario.

CAPÍTULO II. DO PROCEDEMENTO DE REINTEGRO

Artigo 37. Competencia para a resolución do procedemento de reintegro

O órgano concedente será o competente para esixir do beneficiario ou da entidade colaboradora o reintegro de subvencións mediante a resolución do procedemento regulado neste capítulo, cando aprecie a existencia dalgún dos supostos de reintegro de cantidades percibidas establecidos no artigo 33 desta Lei, sen prexuízo das facultades atribuídas a outros órganos para a execución do acordo.

Artigo 38. Procedemento de reintegro

1. O procedemento de reintegro de subvencións rexerase polas disposicións xerais sobre procedementos administrativos contidas no título VI da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común, sen prexuízo das especialidades que se establecen nesta Lei e nas súas disposicións de desenvolvemento.

2. O procedemento de reintegro de subvencións iniciárase de oficio por acordo do órgano competente, ben por propia iniciativa, ben como consecuencia de orde superior, por petición razoada doutros órganos ou por denuncia. Tamén se iniciará a consecuencia do informe de control financeiro emitido pola Intervención Xeral da Comunidade Autónoma.

3. Na tramitación do procedemento garantírase, en todo caso, o dereito do interesado á audiencia.

4. Cando o procedemento de reintegro se inicie como consecuencia de

informe de control financeiro da intervención xeral e, como consecuencia do trámite de audiencia, o órgano xestor se vaia separar do ditame do informe de control, antes de ditar a resolución do procedemento, formulará discrepancia de acordo co procedemento que se determine regulamentariamente.

5. O prazo máximo para resolver e notificar a resolución do procedemento de reintegro será de doce meses desde a data do acordo de iniciación. O dito prazo poderá suspenderse e ampliarse de acordo co previsto nos apartados 5 e 6 do artigo 42 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común.

Se transcorre o prazo para resolver sen que se notificase resolución expresa, producirase a caducidade do procedemento, sen prexuízo de continuar as actuacións ata a súa terminación e sen que se considere interrompida a prescrición polas actuacións realizadas ata a finalización do citado prazo.

6. A resolución do procedemento de reintegro poñerá fin á vía administrativa.

Artigo 39. Retención de pagamentos

1. Unha vez acordada a iniciación do procedemento de reintegro, como medida cautelar, o órgano concedente pode acordar, por iniciativa propia ou dunha decisión da Comisión Europea ou por proposta da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, a suspensión dos libramentos de pagamento das cantidades pendentes de lle aboar ao beneficiario ou á entidade colaboradora, sen superar, en ningún caso, o importe que fixen na proposta ou resolución de iniciación do expediente de reintegro, cos xuros de demora devengados ata aquel momento.

2. A imposición desta medida cautelar debe acordarse por resolución motivada, que se lle debe notificar ao interesado, con indicación dos recursos pertinentes.

Así mesmo, comunicaráselle ao órgano competente para a ordenación de pagamentos, que fará efectiva a retención do pagamento ata o importe obxecto de retención.

3. En todo caso, procederá a suspensión se existen indicios racionais que permitan prever a imposibilidade de obter o resarcimento, ou se este pode verse frustrado ou gravemente dificultado e, en especial, se o perceptor fai actos de ocultación, gravame ou disposición dos seus bens.

4. A retención de pagamentos estará suxeita, en calquera dos supostos

anteriores, ao seguinte réxime xurídico:

a) Debe ser proporcional á finalidade que se pretende conseguir e en ningún caso debe adoptarse se pode producir efectos de difícil ou imposible reparación.

b) Debe manterse ata que se dite a resolución que pon fin ao expediente de reintegro, e non pode superar o período máximo que se fixe para a súa tramitación, incluídas prórrogas.

c) Malia o disposto no parágrafo anterior, debe levantarse cando desaparezan as circunstancias que a orixinaron ou cando o interesado propoña a substitución desta medida cautelar pola constitución dunha garantía que se considere suficiente.

Artigo 40. Compensación de débedas

Nos supostos e cos requisitos que se establezan regulamentariamente, poderán extinguirse total ou parcialmente por compensación as débedas de natureza pública a favor da facenda da Comunidade Autónoma que se atopen en fase de xestión recadatoria, tanto voluntaria coma executiva, cos créditos recoñecidos por aquela en favor do debedor.

TÍTULO III. DO CONTROL FINANCEIRO DE SUBVENCIONS

Artigo 41. Control financeiro de subvencións

O control financeiro de subvencións exercerase sobre:

a) As subvencións da Unión Europea percibidas pola Administración da Comunidade Autónoma de Galicia ou polos organismos ou as entidades vinculadas ou dependentes daquela.

b) Os beneficiarios e, se é o caso, as entidades colaboradoras por razón das subvencións outorgadas pola Comunidade Autónoma de Galicia e os organismos ou as entidades vinculadas ou dependentes daquela con cargo aos orzamentos da Comunidade Autónoma de Galicia ou aos fondos da Unión Europea.

Artigo 42. Competencia para o exercicio do control financeiro de subvencións

1. A competencia para exercer o control de subvencións correspóndelle á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, sen prexuízo das funcións que a Constitución española e as leis lles outorgan ao Tribunal de Contas e ao Consello de Contas de Galicia e do disposto no artigo 3 desta Lei.

2. Para a realización do control financeiro, a Intervención Xeral da Comunidade Autónoma poderá demandar a colaboración de empresas privadas de auditoría, nas mesmas condicións ca as establecidas no artigo 107.4 do Decreto Lexislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei de Réxime Financeiro e Orzamentario de Galicia, para o control financeiro ordinario, e correspóndelle á intervención xeral, en todo caso, a realización daquelas actuacións que supoñan o exercicio de potestades administrativas.

Artigo 43. Compatibilidade entre controis realizados por diversos órganos

1. As actuacións de control efectuadas polos diversos órganos competentes na materia de calquera das administracións interesadas no procedemento de concesión da subvención serán compatibles entre si.

2. A Intervención Xeral da Comunidade Autónoma promoverá cantas actuacións estean ao seu alcance para que as actividades que vaian realizar os diversos órganos competentes, sen menoscabo das actuacións e dos obxectivos do control, se efectúen da forma máis eficaz, evitando duplicidades e actuacións redundantes, sen valor engadido.

Artigo 44. Obxecto do control financeiro de subvencións

1. O control financeiro de subvencións da Unión Europea percibidas pola Administración da Comunidade Autónoma de Galicia ou polos organismos ou as entidades vinculadas ou dependentes daquela verificará o cumprimento das normas establecidas nas disposicións comunitarias.

No cumprimento da normativa comunitaria, os órganos de control poderán levar a cabo controis e verificacións dos procedementos de xestión dos distintos órganos xestores que interveñan na concesión, xestión e pagamento das axudas cofinanciadas con fondos comunitarios, que permitan garantir a correcta xestión financeira dos fondos comunitarios.

2. O control financeiro de subvencións terá como obxecto verificar:

a) A axeitada e correcta obtención da subvención por parte do beneficiario.

b) O cumprimento por parte de beneficiarios e entidades colaboradoras das súas obrigas na xestión e aplicación da subvención.

c) A axeitada e correcta xustificación da subvención por parte de beneficiarios e entidades colaboradoras.

d) A realidade e a regularidade das operacións que, de acordo coa

xustificación presentada por beneficiarios e entidades colaboradoras, foron financiadas coa subvención.

e) O axeitado e correcto financiamento das actividades subvencionadas, nos termos establecidos no apartado 3 do artigo 17 desta Lei.

f) A existencia de feitos, circunstancias ou situacións non declaradas á administración por beneficiarios e entidades colaboradoras e que puidesen afectar o financiamento das actividades subvencionadas, a axeitada e correcta obtención, utilización, gozo ou xustificación da subvención, así como a realidade e regularidade das operacións con ela financiadas.

3. O control financeiro das subvencións poderá abranger:

a) O exame de rexistros contables, contas ou estados financeiros e a documentación que os soporte de beneficiarios e entidades colaboradoras.

b) O exame de operacións individualizadas e concretas relacionadas ou que puidesen afectar as subvencións concedidas.

c) A comprobación de aspectos parciais e concretos dunha serie de actos relacionados ou que puidesen afectar as subvencións concedidas.

d) A comprobación material dos investimentos financiados.

e) As actuacións concretas de control que deban realizarse conforme o que en cada caso estableza a normativa reguladora da subvención e, se é o caso, a resolución de concesión.

f) Calquera outra comprobación que resulte necesaria en atención ás características especiais das actividades subvencionadas.

4. O control financeiro poderá estenderse ás persoas físicas ou xurídicas ás que se atopen asociados os beneficiarios, así como a calquera outra persoa susceptible de prestar un interese na consecución dos obxectivos, na realización das actividades, na execución dos proxectos ou na adopción dos comportamentos.

Artigo 45. Obriga de colaboración

1. Os beneficiarios, as entidades colaboradoras e os terceiros relacionados co obxecto da subvención ou coa súa xustificación estarán obrigados a prestarlles colaboración e facilitarlles canta documentación sexa requirida, no exercicio das funcións de control, á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, así como aos órganos que, de acordo coa normativa comunitaria, teñan atribuídas funcións de control financeiro, a cuxo fin terán as seguintes facultades:

a) O libre acceso á documentación obxecto de comprobación, incluídos os programas e arquivos en soportes informáticos.

b) O libre acceso aos locais de negocio e demais establecementos ou lugares nos que se desenvolva a actividade subvencionada ou se permita verificar a realidade e regularidade das operacións financiadas con cargo á subvención.

c) A obtención de copia ou a retención das facturas, dos documentos equivalentes ou substitutivos e de calquera outro documento relativo ás operacións nas que se deduzan indicios da incorrecta obtención, emprego ou destino da subvención.

d) O libre acceso á información das contas bancarias nas entidades financeiras onde se poida efectuar o cobramento das subvencións ou con cargo ás que se poidan realizar as disposicións dos fondos.

2. A negativa ao cumprimento desta obriga considerárase resistencia, escusa, obstrución ou negativa para os efectos previstos no artigo 33 desta Lei, sen prexuízo das sancións que, se é o caso, puidesen corresponder.

3. As autoridades, calquera que sexa a súa natureza, así como os xefes ou directores de oficinas públicas, organismos autónomos e outros entes de dereito público e quen, en xeral, exerza funcións públicas ou desenvolva o seu traballo nas ditas entidades deberán prestarlles a debida colaboración e apoio aos funcionarios encargados da realización do control financeiro de subvencións.

4. Os xulgados e tribunais deberán facilitarlle á administración, de oficio ou por requirimento desta, cantos datos con transcendencia na aplicación de subvencións se desprendan das actuacións xudiciais das que teñan coñecemento, respectando, se é o caso, o segredo das dilixencias sumariais.

Artigo 46. Do persoal controlador

1. No exercicio do control financeiro, o funcionario encargado pola Intervención Xeral da Comunidade Autónoma de realizalo será considerado axente da autoridade.

2. A Asesoría Xurídica da Xunta deberá prestar a asistencia xurídica que, se é o caso, lles corresponda aos funcionarios que, como consecuencia da súa participación en actuacións de control financeiro de subvencións, sexan obxecto de citacións por órgano xurisdiccional.

3. O persoal controlador que realice o control financeiro de subvencións deberá gardar a confidencialidade e o segredo respecto dos asuntos que

coñezan por razón do seu traballo.

4. Os datos, informes ou antecedentes obtidos no exercicio do dito control soamente poderán utilizarse para os fins asignados a este, servir de fundamento para a esixencia de reintegro e, se é o caso, para poñer en coñecemento dos órganos competentes os feitos que poidan ser constitutivos de infracción administrativa, responsabilidade contable ou penal.

5. Cando na práctica dun control financeiro o funcionario encargado aprecie que os feitos acreditados no expediente puidesen ser susceptibles de constituír unha infracción administrativa ou de responsabilidades contables ou penais deberao poñer en coñecemento da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma para efectos de que, se procede, lle remita o actuado ao órgano competente para a iniciación dos oportunos procedementos.

Artigo 47. Do procedemento de control financeiro

1. O exercicio do control financeiro de subvencións adecuarase ao plan anual de auditorías e ás súas modificacións, debidamente motivadas, que aprobe anualmente a Intervención Xeral da Comunidade Autónoma.

O plan comprenderá os beneficiarios e, se é o caso, as entidades colaboradoras sobre as que se realizarán os controis financeiros, e o seu alcance.

Non obstante, non será necesario incluír no plan de auditorías e actuacións de control financeiro da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma as comprobacións precisas que soliciten outros estados membros en aplicación de regulamentos comunitarios sobre beneficiarios perceptores de fondos comunitarios.

2. A iniciación das actuacións de control financeiro efectuarase mediante a súa notificación aos órganos, aos organismos ou ás entidades obxecto de control e aos beneficiarios e, se é o caso, ás entidades colaboradoras, na que se indicará a natureza e o alcance das actuacións que se van desenvolver, a documentación que nun principio debe poñerse á súa disposición e os demais elementos que se consideren necesarios. Os beneficiarios e, se é o caso, as entidades colaboradoras deberán ser informados, á iniciación das actuacións, dos seus dereitos e das súas obrigas no curso delas. Estas actuacións serán comunicadas, igualmente, aos órganos xestores das subvencións.

Se durante o transcurso do control se producise unha modificación que afecte o alcance das actuacións, esta modificación seralles comunicada igualmente a todos os suxeitos interesados.

3. Cando no desenvolvemento do control financeiro se determine a existencia de circunstancias que puidesen dar orixe á devolución das cantidades percibidas por causas distintas ás previstas no artigo 33, poñeranse os feitos en coñecemento do órgano concedente da subvención, que deberá informar sobre as medidas adoptadas, e a intervención xeral poderá acordar a suspensión do procedemento de control financeiro.

A suspensión do procedemento deberá notificárselle ao beneficiario ou á entidade colaboradora.

4. A finalización da suspensión, que en todo caso se lle deberá notificar ao beneficiario ou á entidade colaboradora, producirase cando:

a) Unha vez adoptadas polo órgano concedente as medidas que, ao seu xuízo, resulten oportunas, estas serán comunicadas ao órgano de control.

b) Se, transcorridos tres meses desde o acordo de suspensión, non se comunicase a adopción de medidas por parte do órgano xestor.

5. Cando no exercicio das funcións de control financeiro se deduzan indicios da incorrecta obtención, destino ou xustificación da subvención percibida, a Intervención Xeral da Comunidade Autónoma poderá acordar a adopción das medidas cautelares que se estimen precisas co obxecto de impedir a desaparición, destrución ou alteración das facturas, documentos equivalentes ou substitutivos e de calquera outro documento relativo ás operacións nas que tales indicios se manifesten.

As medidas serán proporcionadas ao fin que se persiga.

En ningún caso se adoptarán aquelas que poidan producir un prexuízo de difícil ou imposible reparación.

6. O órgano que fixese o control deberá emitir informe escrito comprensivo dos feitos postos de manifesto e das conclusións que deles deriven. Este informe terá carácter provisional e remitiráselles tanto ao órgano xestor coma ao beneficiario da subvención ou á entidade colaboradora co fin de que poidan formular durante un prazo de quince días as alegacións que estimen oportunas.

Transcorrido o prazo emitírase informe definitivo, que incluírá as alegacións recibidas do beneficiario ou da entidade colaboradora e as alegacións do órgano xestor, así como as observacións do órgano de control sobre estas.

Se non se recibiron alegacións, o informe provisional elevarase a definitivo.

O informe definitivo será remitido ao órgano xestor e ao beneficiario ou á entidade colaboradora. O informe enviado ao beneficiario ou á entidade

colaboradora non incluíra as conclusións referentes á xestión realizada polo órgano xestor, nin as recomendacións que delas deriven.

7. Cando o órgano concedente, en aplicación do disposto no apartado 4 anterior, comunicase a iniciación de actuacións que puidesen afectar a validez do acto de concesión, a finalización do procedemento de control financeiro de subvencións producírase mediante resolución da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma na que se declarará a improcedencia de continuar as actuacións de control, sen prexuízo de que, unha vez recaída en resolución que declara a validez total ou parcial do acto de concesión, se puidesen volver iniciar as actuacións.

8. As actuacións de control financeiro sobre beneficiarios e, se é o caso, entidades colaboradoras deberán de concluír no prazo máximo de doce meses contados desde a data de notificación a aqueles do inicio delas. O citado prazo poderá ser ampliado, co alcance e os requisitos que se determinen regulamentariamente, cando nas actuacións concorran algunha das seguintes circunstancias:

a) Que se trate de actuacións que revistan especial complexidade.

b) Cando no transcurso das actuacións se descubra que o beneficiario ou a entidade colaboradora ocultaron información ou documentación esencial para un adecuado desenvolvemento do control.

Para os efectos do prazo previsto, non se computarán as dilacións imputables ao beneficiario ou á entidade colaboradora, se é o caso, nin os períodos de interrupción xustificada que se especifiquen regulamentariamente.

c) No suposto do control financeiro sobre axudas da Unión Europea.

Artigo 48. Documentación das actuacións de control financeiro

1. As actuacións de control financeiro documentaranse en dilixencias, para reflectir feitos relevantes que se poñan de manifesto no seu exercicio, e en informes que terán o contido e a estrutura e cumpriran os requisitos que se determinen regulamentariamente.

2. Tanto as dilixencias coma os informes terán natureza de documentos públicos e farán proba dos feitos que motiven a súa formalización, salvo que se acredite o contrario.

3. Os informes seranlles notificados aos beneficiarios ou ás entidades colaboradoras obxecto de control.

Unha copia do informe seralle remitido ao órgano xestor que concedeu a

subvención e sinalarase, se é o caso, a necesidade de iniciar expedientes de reintegro e sancionador.

Artigo 49. Efectos dos informes de control financeiro

1. Cando no informe emitido pola Intervención Xeral da Comunidade Autónoma se recolla a procedencia de reintegrar a totalidade ou parte da subvención, o órgano xestor deberá comunicarlle á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma no prazo dun mes a partir da recepción do informe de control financeiro a incoación do expediente de reintegro ou a discrepancia coa súa incoación, que deberá ser motivada.

Neste último caso, a Intervención Xeral da Comunidade Autónoma poderá emitir informe de actuación dirixido ao órgano xestor. O procedemento de tramitación dos informes de actuación será desenvolvido regulamentariamente.

2. No caso de que manifestase a súa conformidade, deberá acordar, con base no referido informe e no prazo dun mes, a iniciación do procedemento de reintegro, notificándolla así ao beneficiario ou á entidade colaboradora.

3. Durante o mes seguinte ao fin de cada trimestre, o órgano xestor informará á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma das actuacións realizadas durante o trimestre respecto dos procedementos iniciados, así como daqueles que nese período fosen terminados.

No mesmo prazo, os órganos de recadación competentes remitiranlles a cada órgano xestor e á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma información sobre a xestión recadadora realizada sobre aqueles expedientes de reintegro que se atopasen pendentes de xestión no devandito período e sobre aqueles expedientes que se finalizaron.

4. No caso de que nos informes se poña de manifesto a existencia doutras irregularidades non constitutivas de reintegro, o órgano xestor deberá comunicar con periodicidade cuatrimestral as actividades desenvolvidas referentes a estas.

5. Se nos informes se poñen de manifesto outras conclusións ou recomendacións non constitutivas de irregularidade, o órgano xestor deberá comunicar con periodicidade cuatrimestral as actividades desenvolvidas en relación con estas.

**25. DECRETO LEXISLATIVO
1/1999, DO 7 DE OUTUBRO,
POLO QUE SE APROBA O
TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE
RÉXIME FINANCEIRO E
ORZAMENTARIO DE
GALICIA:TÍTULOS PRELIMINAR
A VI.**

DECRETO LEGISLATIVO 1/1999, DE 7 DE OUTUBRO, POLO QUE SE APROBA O TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE RÉXIME FINANCEIRO E ORZAMENTARIO DE GALICIA: TÍTULOS PRELIMINAR A VI¹

TÍTULO PRELIMINAR

Principios xerais

Artigo 1º.-Concepto.

1. A Facenda pública de Galicia está constituída polo conxunto de dereitos e obrigas de contido económico e financeiro dos que a súa titularidade lle corresponde á Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Constitúen materias propias da Facenda pública de Galicia, con independencia da normativa que as regule, as seguintes:

a) O procedemento orzamentario nas súas distintas fases de elaboración, xestión e liquidación.

b) O sistema de contabilidade a que debe someterse a actuación económica dos órganos competentes do sector público galego.

c) O réxime do seu patrimonio.

d) A contratación en réxime de dereito administrativo.

e) A regulación dos seus ingresos de dereito público e privado.

f) As normas de asignación e xestión dos recursos públicos e o control de eficacia e eficiencia no seu emprego.

g) O endebedamento e a concesión de avais e outras garantías.

h) A organización e regulación da Tesourería.

i) Os procedementos xerais de funcionamento dos órganos responsables da Facenda pública galega.

j) As prerrogativas da Facenda pública galega e as responsabilidades derivadas da actuación dos seus órganos e do persoal ó seu servicio.

k) Calquera outra que tivese relación co contido da Facenda pública galega.

---

¹ Publicado no DOG num. 214, do 5 de novembro de 1999

Artigo 2º.-Criterios e fins.

1. A distribución e xestión dos recursos públicos realizarase tendo en conta criterios de eficacia e eficiencia.
2. A acción do Goberno para a prestación de servizos públicos e a dotación de infraestruturas públicas básicas e sociais da Comunidade farase conforme os principios de equidade, solidariedade e equilibrio territorial.

Artigo 3º.-Normativa reguladora.

1. Constitúe o obxecto desta lei a regulación da actividade económico-financeira da Comunidade Autónoma de Galicia, sen prexuízo do que se dispoña noutras leis especiais.
2. A actividade económico-financeira da Comunidade Autónoma de Galicia rexerase:
  - a) Por esta lei e polas demais leis especiais e normas concordantes que sobre a materia dicte o Parlamento de Galicia.
  - b) Polas leis de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.
  - c) Polas normas regulamentarias que se dicten no desenvolvemento desta lei.
3. Terán carácter supletorio as demais normas do ordenamento xurídico administrativo e, no seu defecto, o dereito privado respectando a prelación de normas do dereito civil galego.
4. As leis anuais de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma poderán conter normas relacionadas coa súa actividade económico-financeira con vixencia permanente ou con vixencia temporal superior ó período anual ó que estas correspondan.

Cando nas ditas normas legais concorra algunha destas circunstancias deberá terse en conta o seguinte:

- a) De tratarse de normas de vixencia permanente, establecerase así de forma expresa, incluíndo, se é o caso, a táboa de derogacións motivada pola entrada en vigor da nova norma legal.
- b) De tratarse de normas de vixencia temporal, definirase con precisión o seu prazo de vixencia e as normas de ordenamento xurídico que quedan afectadas, así como os efectos sobre estas á entrada en vigor da nova normativa ó longo do prazo no que esta sexa aplicable.

Artigo 4º.-Principios orzamentarios e control.

1. A actividade económico - financeira da Comunidade Autónoma de Galicia estará sometida ó réxime de orzamento anual e ós principios de control interno, de contabilidade e de unidade de caixa que se determinan nesta lei.

2. Tódalas actividades que dean lugar ó recoñecemento de dereitos e obrigas de contido económico ou ó manexo de fondos públicos deberán estar controladas ou intervidas conforme as normas desta lei e sometidas ó réxime de rendemento de contas ó Consello de Contas e ó Tribunal de Contas, de acordo coas disposicións que os regulan.

3. A Intervención Xeral da Comunidade Autónoma será o órgano encargado da execución das funcións de control interno e de contabilidade reguladas nesta lei.

A Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo cos procedementos legais establecidos, poderá esixírllle-las indemnizacións económicas que sexan procedentes ós responsables da custodia e do manexo dos fondos públicos polos prexuízos que puidesen ocasionar, con independencia das demais responsabilidades de carácter civil, penal ou disciplinario en que puidesen incurrir.

Artigo 5º.-Reserva legal.

Regularanse por lei do Parlamento de Galicia as seguintes materias:

a) Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma e a concesión de créditos extraordinarios e suplementos de créditos da Xunta de Galicia e dos organismos autónomos nos termos recollidos nesta lei.

b) O establecemento, a modificación ou a supresión dos seus propios tributos e das exencións e bonificacións que os afecten.

c) O establecemento, a modificación e a supresión das recargas sobre os impostos do Estado.

d) A emisión e o réxime da débeda pública e demais operacións de crédito.

e) O réxime de patrimonio da Comunidade Autónoma.

f) A creación e supresión dos organismos autónomos nos termos que se prevén nesta lei.

g) Os convenios e acordos de cooperación con outras comunidades autónomas previstos no artigo 35 do Estatuto de autonomía.

h) O réxime e a concesión de avais e outras garantías pola Comunidade Autónoma.

i) A coordinación orzamentaria das deputacións provinciais de Galicia, en concordancia coa Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.

j) As demais materias relativas á Facenda pública galega que, segundo as leis, se deban regular con este rango.

Artigo 6º.-Competencia do Consello da Xunta.

Será competencia do Consello da Xunta no marco das materias reguladas nesta lei:

a) A determinación das directrices básicas de política económica e financeira, de acordo co Estatuto de autonomía de Galicia.

b) A elaboración dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

c) A autorización dos gastos que segundo as leis requiran a súa aprobación.

d) A aprobación dos regulamentos para a súa aplicación.

e) Calquera outra que precise coñecemento ou aprobación da Xunta e a competencia da cal non lle estea reservada ó Parlamento de Galicia.

Artigo 7º.-Competencia da Consellería de Economía e Facenda.

Será competencia da Consellería de Economía e Facenda:

a) A administración, xestión e recadación dos dereitos da Facenda da Comunidade Autónoma.

b) A ordenación de pagamentos nos termos establecidos na presente lei.

c) A elaboración do anteproxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

d) O control de eficacia e eficiencia respecto dos obxectivos previstos nos orzamentos xerais da Comunidade.

e) O exercicio directo das demais funcións de control interno reguladas nesta lei e a dirección e execución da contabilidade pública.

f) A execución ou dirección da política económica e financeira aprobada pola Xunta, na forma que esta determine.

g) O desenvolvemento das actividades inherentes ó exercicio da tutela financeira sobre os entes locais, que ten atribuída a Comunidade no artigo 49º do Estatuto de autonomía.

h) As funcións executivas en materia de ordenamento e control das institucións de crédito corporativo público e territorial e das caixas de aforro que operen no seu territorio, nos termos previstos no artigo 30º do Estatuto de autonomía.

i) As demais funcións e competencias que lle asigne a normativa legal vixente.

Artigo 8º.-Competencia das consellerías.

Será competencia das consellerías:

a) A elaboración do seu anteproxecto de orzamento.

b) A administración e xestión dos créditos para gastos incluídos nos orzamentos e que estean adscritos a elas.

c) A autorización dos gastos propios da consellería, agás que aquela estea reservada ó Consello da Xunta.

d) A proposta do pagamento de obrigas á Consellería de Economía e Facenda.

e) As demais que lles confira a normativa legal vixente.

Artigo 9º.-Competencia dos organismos autónomos.

1. Son funcións dos organismos autónomos da Comunidade Autónoma no ámbito das súas respectivas competencias:

a) A elaboración do seu anteproxecto de orzamentos de gastos e ingresos.

b) A administración, xestión e recadación dos seus propios dereitos económicos.

c) A autorización dos gastos contidos nos seus orzamentos e a ordenación dos seus pagamentos.

d) As demais que lles atribúan as normas legais vixentes.

2. O previsto no número 1 anterior enténdese sen prexuízo do que puidese establecerse no uso do disposto no artigo 11º.2.

Artigo 10º.-Prerrogativas.

Á Comunidade Autónoma de Galicia, no exercicio das competencias ás que se refire a esta lei, corresponderanlle en todo momento as mesmas prerrogativas e idéntico trato fiscal que a lei teña establecidos para o Estado.

Artigo 11º.-Organismos autónomos.²

1. Para o exercicio da actividade económico-financeira, a Comunidade Autónoma de Galicia, no seo da súa propia Administración pública, poderá crear organismos autónomos.

Os organismos autónomos son entes institucionais de dereito público que realizan funcións ou actividades da competencia da Comunidade Autónoma en réxime de descentralización administrativa. Terán personalidade xurídica e patrimonio propios, independentes dos da Xunta de Galicia, e poderán ser de dúas clases:

a) Organismos autónomos comerciais, industriais, financeiros ou análogos, que serán aqueles que realicen de forma principal actividades desta natureza ou calquera outra de carácter mercantil.

b) Organismos autónomos administrativos, que serán todos aqueles nos que non concorra ningunha das circunstancias indicadas na alínea anterior.

2. A creación e supresión dos organismos autónomos realizarase por lei.

3. Ós organismos autónomos seranlles aplicables os preceptos desta lei e os demais que se dicten sobre materias non reguladas nela, e gozarán das prerrogativas e dos beneficios fiscais que se establezan nas leis para as entidades públicas de tal natureza.

Artigo 12º.-Sociedades públicas autonómicas.³

1. Son sociedades públicas da Comunidade Autónoma de Galicia para os efectos desta lei:

² Derogado por disp. derog. .1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

³ Derogado por disp. derog. .1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

a) As sociedades mercantís no capital das cales exista participación maioritaria, directa ou indirecta, da Comunidade ou dos seus organismos autónomos e as demais entidades de dereito público da Comunidade Autónoma.

b) As entidades de dereito público con personalidade xurídica propia que por lei teñan que adecua-la súa actividade ó ordenamento xurídico privado.

2. As sociedades públicas da Comunidade Autónoma de Galicia rexeranse polas normas de dereito mercantil, civil ou laboral, agás nas materias nas que lles sexa aplicable a esta lei.

3. A creación das sociedades ás que se refire a letra a) do número 1 anterior, así como os actos de adquisición ou perda da posición maioritaria, medida esta nos termos indicados na dita letra, requirirán acordo do Consello da Xunta.

4. A actividade das sociedades públicas galegas coordinaraa a Administración da Facenda pública da Comunidade, nos termos previstos nas leis.

Artigo 13º.-Convenios, acordos e transferencias.

1. Nos convenios con outras comunidades autónomas para a xestión e prestación de servizos da súa exclusiva competencia, e nos acordos de cooperación que se subscriban a teor do disposto nos números 1 e 2 do artigo 35º do Estatuto de autonomía, deberán establecerse as cláusulas precisas para asegurar en todo momento a aplicación desta lei no caso de que se proceda a comprometer recursos da Facenda pública galega para o seu desenvolvemento.

2. Nos casos en que, conforme o disposto no artigo 36º do Estatuto de autonomía, se lle transfiran ou deleguen á Comunidade Autónoma facultades e competencias non asumidas nel, que pola súa natureza dean orixe ó manexo e á distribución dos fondos públicos, seranlle aplicables á xestión financeira dos ditos fondos os preceptos desta lei, sen prexuízo das formas de control que reserve o Estado para si.

TÍTULO I. DO CONTIDO DA FACENDA DA COMUNIDADE

Capítulo I. Dos recursos

Artigo 14º.-Recursos da Facenda autonómica.

Constitúen dereitos económicos da Facenda pública galega:

1. Os rendementos dos impostos, das taxas e das contribucións especiais que estableza a Comunidade Autónoma.
2. Os rendementos dos tributos cedidos polo Estado.
3. A participación nos ingresos do Estado por impostos directos e indirectos, incluídos os monopolios fiscais.
4. As dotacións para a nivelación dos servizos mínimos.
5. O importe dos prezos derivados dos servizos prestados pola Comunidade ou pola concesión de canons por aproveitamentos especiais, xa sexan de propia creación ou como consecuencia de traspasos dos servizos estatais.
6. Os ingresos procedentes do Fondo de Compensación Interterritorial ou doutros fondos de análoga natureza.
7. As recargas sobre impostos estatais.
8. Calquera outra asignación a favor da Comunidade Autónoma recollida nos orzamentos xerais do Estado ou nos doutros entes públicos.
9. O produto da emisión da débeda pública e do recurso ó crédito.
10. Os rendementos do patrimonio da Comunidade Autónoma.
11. Os legados, as doazóns e calquera outro ingreso de dereito privado.
12. O produto das multas e sancións impostas no ámbito da súa competencia.
13. Se é o caso, as participacións que establezan as leis nos ingresos por tributos do Estado para recupera-los custos sociais producidos por actividades contaminantes ou que deteriorenen o medio ambiente ou que xeren riscos de especial gravidade para o medio físico e humano de Galicia.
14. As subvencións que poida recibir a Comunidade Autónoma.
15. Calquera outro recurso de dereito público ou privado que obteña ou lle corresponda á Comunidade Autónoma.

Artigo 15º.-Destino.

Os recursos da Comunidade Autónoma galega e de cada un dos seus organismos autónomos estarán destinados a satisfacer o conxunto das súas

obrigas respectivas, salvo que por lei se estableza a súa afectación para fins determinados.

Artigo 16º.-Administración dos recursos.

1. A administración xeral dos recursos da Facenda pública galega, así como a dirección e a coordinación xeral dos seus procedementos, correspóndenlle á Consellería de Economía e Facenda, cos controis que a lei estableza.

2. Na mesma forma, correspóndelles ós órganos rectores dos organismos autónomos e demais entes públicos con personalidade xurídica propia a administración dos recursos específicos que lles correspondan para o cumprimento dos seus fins.

3. As persoas ou entidades que teñan ó seu cargo a administración dos recursos da Facenda pública galega dependerán da Consellería de Economía e Facenda ou dos órganos de administración dos organismos autónomos, e demais entes públicos, en todo o relativo á súa xestión, aplicación e rendemento de contas.

4. Estarán obrigadas á prestación de fianza aquelas persoas ou entidades que manexen fondos ou valores públicos, na contía e forma que determinen as disposicións regulamentarias.

Artigo 17º.-Xestión dos tributos.

1. A xestión, incluíndo tódalas fases do procedemento, dos tributos propios da Comunidade Autónoma, dos impostos cedidos e das recargas sobre impostos do Estado que poida establece-la Comunidade Autónoma axustarase:

a) Ás disposicións do Estatuto de autonomía.

b) Ó disposto na presente lei.

c) Ás demais leis do Parlamento de Galicia.

d) Ás disposicións regulamentarias aprobadas pola Xunta en desenvolvemento desta lei e demais leis citadas.

e) Ás normas de desenvolvemento que as leis ou os regulamentos lle autoricen dictar ó conselleiro de Economía e Facenda.

f) Á Lei xeral tributaria e ás disposicións dictadas no seu desenvolvemento, coa consideración de dereito supletorio nos casos nos que sexa preceptiva a súa aplicación.

2. Na xestión dos tributos cedidos polo Estado terase en conta ademais o que dispoña a correspondente normativa.

Artigo 18º.-Dispoñibilidade de bens e dereitos.

1. A xestión dos bens patrimoniais e dos seus rendementos, tanto da Comunidade Autónoma coma dos seus organismos autónomos, axustarase ó disposto nas leis do Parlamento de Galicia aplicables en cada caso.

2. Non poderán ser alleados, gravados nin arrendados os dereitos da Facenda da Comunidade Autónoma, salvo nos supostos e nas condicións previstas nas leis.

3. Tampouco se concederán exencións, condonacións, rebaixas nin moratorias no pagamento dos dereitos a favor da Facenda pública galega, salvo nos casos e na forma que se determinen nas leis.

Artigo 19º.-Garantías⁴.

1. Para realiza-lo cobro dos tributos e demais recursos de dereito público que lle correspondan, a Facenda pública galega estará en posesión das prerrogativas legalmente establecidas, gozando en todo momento das mesmas facultades e garantías cás demais administracións públicas de ámbito estatal ou territorial.

2. As providencias de constrinximento acreditativas do descuberto ante a Facenda da Comunidade das débedas por tributos e demais ingresos de dereito público, expedidas polos funcionarios competentes segundo os regulamentos, serán títulos suficientes para iniciar o seu cobramento pola vía de constrinximento e terán a mesma forza executiva que a sentenza xudicial para proceder contra os bens e os dereitos dos debedores.

3. A efectividade dos dereitos da Facenda da Comunidade non recollidos no número 1 do artigo 21º esixirase de acordo coas normas de procedemento aplicables en cada caso.

Artigo 20º.-Suspensión do procedemento de constrinximento.

1. En ningún caso se poderán suspender os procedementos administrativos de constrinximento en virtude de recursos interpostos polos interesados, se non se realiza o pagamento do débito, se consigna o seu importe ou se garante este na forma regulamentariamente establecida.

2. Se contra os ditos procedementos se establecesen reclamacións en concepto de tercería ou por outra acción de carácter civil, por persoa que non teña ningunha responsabilidade coa Facenda da Comunidade en

⁴ Apartado 2 modificado polo artigo 19 da lei 9/2004, de 29 de decembro

virtude de obriga ou xestión propia ou transmitida, suspenderanse os ditos procedementos só na parte que se refira ós bens ou dereitos controvertidos, unha vez que se efectuase o seu embargamento ou, se é o caso, a súa anotación preventiva no rexistro público correspondente, e substanciárase este incidente na vía administrativa como trámite previo á xudicial.

3. Cando as reclamacións formuladas en vía administrativa fosen denegadas, proseguirá o procedemento de constrinximento a non ser que da execución poidan derivarse prexuízos de imposible ou difícil reparación; en tal caso a Administración pública poderá acorda-la suspensión daquel, sempre que se adopten as medidas regulamentarias de aseguramento dos respectivos créditos.

4. Así mesmo poderá suspenderse o procedemento de constrinximento sen os requisitos establecidos no punto I deste artigo se o interesado demostra que existiu no seu prexuízo erro material ou aritmético na determinación da débeda que se lle esixa.

5. Poderán aprazarse ou fraccionarse as cantidades debidas á Facenda da Comunidade nos casos e cos procedementos que regulamentariamente se establezan. As ditas cantidades devengarán xuros de demora e deberán garantirse excepto nos casos seguintes:

a) Cando sexan inferiores á cifra que, por norma xurídica de rango suficiente, fixe a Consellería de Economía e Facenda.

b) Cando o debedor careza de bens ou créditos suficientes para garanti-la débeda e a execución do seu patrimonio afectase ó mantemento da capacidade productiva e do nivel de emprego da actividade do sector económico respectivo, ou ben producise graves crebas para o interese da Comunidade Autónoma, se así o acorda o conselleiro de Economía e Facenda.

Artigo 21º.-Xuros de demora⁵.

1. As cantidades debidas á Facenda da Comunidade Autónoma devengarán intereses de demora desde o día seguinte ó do seu vencemento. Inclúense neste apartado as cantidades recadadas a través de entidades colaboradoras, contas restrinxidas, oficinas liquidadoras e demais entidades recadadoras por conta da Facenda da Comunidade que non sexan ingresadas polas ditas entidades na Tesourería nos prazos establecidos.

2. Agás o establecido en leis especiais, o xuro de mora resultará da aplicación, para cada ano ou período dos que integran o período de cálculo,

⁵ Modificado polo artigo 3 da lei 8/1999, de 30 de decembro
Apartado 2 modificado polo artigo 10 da lei 14/2004, de 29 de decembro

do xuro legal fixado na Lei de orzamentos do Estado para os devanditos exercicios.

Artigo 22º.-Integridade da Facenda.

1. Non se poderá transixir sobre os dereitos da Facenda da Comunidade, nin someter a arbitraxe as contendas que se susciten respecto deles, senón mediante decreto acordado pola Xunta de Galicia.

2. A subscrición pola Facenda da Comunidade dos acordos de convenios en procesos concursais previstos na Lei de axuizamento civil e na Lei de suspensión de pagamentos requirirá unicamente autorización do conselleiro de Economía e Facenda.

3. Os actos e contratos realizados en prexuízo da Facenda da Comunidade polos que resulten debedores dela serán rescindibles conforme as disposicións legais que lles sexan aplicables.

Artigo 23º.-Prescripción⁶.

1. Salvo o establecido polas leis reguladoras dos diferentes recursos, prescribirá ós cinco anos o dereito da Facenda da Comunidade:

a) A recoñecer ou liquidar créditos ó seu favor, computándose o citado prazo desde o día no que o dereito puido exercitarse.

b) Ó cobro dos créditos recoñecidos ou liquidados, que se contará desde a data da súa notificación ou, se esta non fose preceptiva, desde o seu vencemento.

2. En todo caso, o prazo de prescripción a que se refire o punto anterior será de catro anos para tódolos recursos derivados dos tributos propios da Comunidade Autónoma.

3. A prescripción quedará interrompida:

a) Pola interposición de reclamacións ou recursos de calquera clase, pola remisión do tanto de culpa á xurisdición penal ou pola presentación de denuncia.

b) Por calquera actuación do obrigado conducente ó recoñecemento, á liquidación ou ó pagamento da débeda.

c) Por calquera acción administrativa, realizada con coñecemento formal do obrigado, conducente ó recoñecemento, á liquidación ou ó cobramento da débeda»

---

⁶ Apartado 3.a) modificado polo artigo 11 da lei 14/ 2004 de 24 de decembro
Apartado 3 modificado polo artigo 15 da lei 7/2002, de 27 de decembro

4. Os dereitos declarados prescritos serán dados de baixa en contas, logo da tramitación do oportuno expediente, no que, se é o caso, se declarasen as responsabilidades a que houberse lugar, salvo que procedese a súa tramitación en peza separada na forma disposta no título VI desta lei.

5. Autorízase o conselleiro de Economía e Facenda para que poida dispoñer da non liquidación de débedas ou a anulación e baixa en contabilidade de débedas xa liquidadas cando a súa execución resulte antieconómica. Para estes efectos, a dita consellería determinará previamente o límite cuantitativo no que se considere que se produce tal efecto.

Capítulo II. Das obrigas

Artigo 24º.-Nacemento e esixibilidade.

1. As obrigas económicas da Comunidade e dos seus organismos autónomos nacen da lei, dos negocios xurídicos e dos actos e feitos que, conforme a dereito, as xeren.

2. O pagamento das obrigas só lle será esixible á Facenda da Comunidade na medida que resulte da execución dos seus orzamentos, de sentencia xudicial firme ou de operacións de Tesourería legalmente autorizadas.

3. Cando as ditas obrigas teñan por causa prestacións ou servicios á Administración da Comunidade, o pagamento non poderá realizarse mentres o acredor non cumpra ou garanta, conforme a lei, a súa respectiva obriga.

Artigo 25º.-Inembargabilidade.

1. Os tribunais, xuíces e autoridades administrativas non poderán despachar nin dictar mandamento de execución ou providencia de embargamento contra os dereitos, fondos, valores e demais bens da Facenda da Comunidade.

2. O cumprimento das resolucións que determinen obrigas a cargo da Comunidade ou dos seus organismos autónomos corresponderalle exclusivamente á autoridade administrativa que sexa competente.

Se non existise crédito no orzamento en vigor ou fose insuficiente o dispoñible, solicitarase do Parlamento dentro dos tres meses seguintes á notificación da resolución, a concesión dun crédito extraordinario ou dun suplemento de crédito.

Artigo 26º.-Xuros.

Se o pagamento das obrigas da Comunidade non se lle fixese efectivo ó acredor no prazo dos tres meses seguintes ó día da notificación da resolución xudicial ou do recoñecemento da propia obriga, este terá dereito ó aboamento dos correspondentes xuros de demora sobre a cantidade debida ó tipo establecido no número 2 do artigo 21º sempre que reclame por escrito o cumprimento da obriga.

Artigo 27º.-Prescrición.

1. Salvo o establecido nas leis especiais, prescribirán ós cinco anos:

a) O dereito ó recoñecemento ou á liquidación de toda obriga, computándose o prazo desde o momento no que esta sexa esixible conforme a dereito.

b) O dereito a esixi-lo pagamento das obrigas recoñecidas ou liquidadas. O prazo contarase desde a data de notificación do recoñecemento ou da liquidación da respectiva obriga.

2. O pedimento por escrito do recoñecemento ou do cumprimento da obriga, ou da efectividade do seu pagamento, por parte dos acredores lexítimos, ou dos que se subroguen nos seus dereitos, mediante a presentación dos documentos xustificativos do seu dereito, interromperá a prescrición, segundo o disposto no Código civil, salvo o establecido en leis especiais.

3. As obrigas que prescribisen serán dadas de baixa nas contas respectivas, logo de tramitación do oportuno expediente.

TÍTULO II. DAS OPERACIÓNS DE ENDEBEDAMENTO

Capítulo I: Das operacións de endebedamento

Artigo 28º.-Endebedamento.

Constitúe o endebedamento público os capitais tomados a préstamo pola Xunta de Galicia ou polos seus organismos autónomos. A emisión de débeda pública ou a concertación doutras operacións de crédito, a súa administración, conversión ou extinción, así como a prescrición dos capitais e dos seus xuros, regularanse polas disposicións desta lei.

Artigo 29º.-Denominación e autorización.

1. As operacións de crédito e a emisión de débeda pública poderanas levar a cabo a Comunidade ou os seus organismos autónomos, recibindo no primeiro caso a denominación de «Débeda da Comunidade Autónoma de Galicia» e no segundo a de «Débeda dos organismos autónomos».

2. O endebedamento, tanto da Comunidade Autónoma coma dos seus organismos autónomos, terá que ser autorizado por lei, a cal, sen prexuízo de fixar calquera outra característica das operacións de endebedamento por realizar, deberá sinala-lo importe máximo autorizado. A Xunta de Galicia poderá determinar ó longo do período de autorización límites inferiores ó dito importe se así o aconsellasen circunstancias de política económica.

Artigo 30º.-Destino.

1. A débeda e demais operacións de crédito concertadas pola Comunidade ou polos seus organismos autónomos por prazo superior a un ano destinaranse exclusivamente ó financiamento de gastos de capital.

2. A contía das anualidades de amortización, incluído capital e xuros, non poderá exceder do 25% dos ingresos correntes previstos nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma en cada ano.

Artigo 31º.-Débeda de Tesourería.

1. No endebedamento que a Comunidade Autónoma leve a cabo con persoas físicas ou xurídicas para atender necesidades transitorias de Tesourería, calquera que sexa a forma como se documente, o prazo de reembolso será inferior a un ano.

Na lei de orzamentos de cada ano autorizarase o límite máximo destas operacións para cada exercicio.

2. O produto da débeda de Tesourería a que se refire o número anterior contabilizarase independentemente nas contas de operacións do Tesouro. Os gastos e xuros que motive seranlle imputados ó orzamento da Comunidade antes do peche do exercicio, e á devandita débeda seralle aplicable, de proceder, o establecido nos artigos 38º e 39º desta lei.

3. En todo caso, a partir do momento no que o montante total anual destas operacións transitorias exceda do 5% do estado de gastos, deberáselle dar conta trimestralmente ó Parlamento da evolución daquelas.

Artigo 32º.-Importe máximo.

1. Nas autorizacións de endebedamento incluídas na Lei de orzamentos xerais da Comunidade e noutras leis especiais, o importe máximo autorizado deberá entenderse, agás disposición contraria, como variación neta da posición debedora da Comunidade ou de cada un dos organismos autónomos ós que a dita autorización se refira, computada ó remate do período ó que se estenda a autorización.

2. Queda excluído do disposto no parágrafo anterior a débeda de Tesourería a que se refire o artigo 31º.

Artigo 33º.-Autorización da emisión ou contracción.

1. As emisións de débeda pública ou operacións de crédito que realicen a Comunidade ou os seus organismos autónomos terán que ser autorizadas, en todo caso, polo conselleiro de Economía e Facenda dentro dos límites sinalados pola lei, ó que lle corresponderá así mesmo autoriza-las súas características técnicas e o seu tipo de xuro, se estes non fosen determinados pola súa lei de creación.

Tales actos de endebedamento, cando este teña un prazo de vencemento superior a un ano, poderán ser formalizados dentro do exercicio orzamentario no que a lei autorice a súa creación ou do exercicio seguinte.

2. Cando se trate de conseguir unha mellor administración da débeda pública emitida ou das operacións de crédito formalizadas, a Xunta de Galicia, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, poderá acordala súa conversión ou renegociación, e daralle conta ó Parlamento de Galicia dentro dos trinta días seguintes e sempre que non se altere o equilibrio financeiro daquelas, nin se prexudiquen, se é o caso, os dereitos económicos dos posuidores.

Artigo 34º.-Contabilización.

Sen prexuízo do disposto no artigo 36º, o produto das emisións continuas de títulos de pagamento ou calquera outro título emitido pola Comunidade Autónoma con vencemento igual ou inferior a dezoito meses, así como o importe das amortizacións destes, contabilizaranse independentemente en contas de Tesourería, aplicándose o saldo neto das ditas operacións, ó remate do exercicio orzamentario, ó orzamento da Comunidade.

Os gastos por xuros ou de calquera outra natureza derivados da súa emisión ou amortización aplicaranse ó orzamento seguindo as normas xerais determinadas nesta lei.

Artigo 35º.-Subscrición e transmisión.

1. A débeda pública poderá estar representada por títulos-valores ou calquera outro documento que formalmente a recoñeza.

2. Na subscrición e transmisión da débeda pública negociable só será preceptiva a intervención de fedatario público cando aquela estea representada por títulos valores e así o dispoña a lexislación aplicable a estes. Non será preceptiva, en todo caso, para as operacións con títulos de pagamento ou títulos análogos emitidos pola Comunidade ou os seus

organismos autónomos nos que os títulos-valores se extingan pola súa transformación en anotacións en conta.

Artigo 36º.-Aplicación orzamentaria.

O produto que se obteña da débeda pública e demais operacións de crédito, así como a súa amortización e xuros, aplicarase ó orzamento da Comunidade ou dos seus organismos autónomos correspondentes, sen prexuízo do disposto no artigo 34º.

Artigo 37º.-Competencia e atribucións do conselleiro de Economía e Facenda.

Coas limitacións que se derivan do contido do presente capítulo, facúltase o conselleiro de Economía e Facenda para:

1. Proceder a autoriza-la emisión ou contracción de débeda pública e demais operacións de crédito da Comunidade ou dos seus organismos autónomos respectivos, determinando a súa representación en títulos-valores, títulos de pagamento ou outros documentos que formalmente a recoñezan; sinalar ou concerta-lo seu prazo, tipo de xuro e demais características; e formalizar, se é o caso, en representación da Comunidade Autónoma, tales operacións, podendo delega-la dita representación nun funcionario da consellería cando a formalización da operación se realice no estranxeiro.
2. Utilizar para a colocación de emisións de débeda pública calquera técnica financeira relativa á súa oferta, xuros, prazo ou calquera outra condición delas, sempre que o seu uso non represente a creación de situacións distintas ás derivadas das prácticas usualmente aceptadas nos mercados financeiros.
3. Proceder de acordo coas condicións da emisión ou da contracción, ou de mutuo acordo cos acredores, ó reembolso anticipado total ou parcial da débeda pública ou dos préstamos concertados ou á modificación dalgunha das súas condicións cando a situación do mercado ou outras circunstancias así o aconsellen.
4. Calquera outra operación usual no mercado financeiro, sempre que non prexudique os acredores ou se realice de común acordo con estes e non estea expresamente excluída pola normativa aplicable.
5. Encomendárlle-lo exercicio das facultades expostas nos números anteriores en relación coa débeda pública emitida ou contraída polos organismos autónomos ós seus correspondentes órganos rectores.

Artigo 38º.-Beneficios.

1. A débeda pública da Comunidade gozará dos mesmos beneficios cá débeda pública do Estado e suxeitarase ás demais normas que lle sexan aplicables segundo a súa modalidade e características, e conforme o previsto polas leis.

2. Os títulos ó portador da débeda pública que fosen roubados ou furtados, ou que sufrisen extravío ou destrución, seralles aplicable o procedemento previsto pola lexislación mercantil, agás que se dictasen procedementos administrativos especiais que total ou parcialmente substituísen a aquel.

Artigo 39º.-Prescripción.

A obriga de reembolso dos capitais da débeda pública e o pagamento dos seus xuros prescribirán de acordo co procedemento e cos prazos establecidos pola normativa vixente para a débeda pública do Estado.

Capítulo II. Das garantías

Artigo 40º.-Garantía por aval.

1. A Comunidade Autónoma poderá afianza-las obrigas derivadas de créditos concertados por persoas naturais ou xurídicas, públicas ou privadas, con domicilio social en Galicia, mediante o outorgamento do correspondente aval da Tesourería, na forma establecida nesta lei.

2. Os citados avais autorizaraos a Xunta de Galicia, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, e serán publicados no Diario Oficial de Galicia.

Artigo 41º.-Importe.

O importe máximo dos avais que poderá concede-la Comunidade Autónoma durante o ano será determinado na Lei de orzamentos xerais da Comunidade.

Artigo 42º.-Beneficiarios.

1. A Comunidade Autónoma poderá avala-las operacións de crédito que a favor dos seus organismos autónomos, sociedades públicas e corporacións locais sitas no seu territorio concedan as entidades de crédito legalmente establecidas.

Así mesmo poderalles prestar un segundo aval ás empresas privadas que teñan fixado o seu domicilio social ou a radicación dos seus negocios en Galicia.

2. Os créditos avalados na forma indicada no número anterior, no caso de que os beneficiarios sexan empresas privadas, soamente poderán ter como finalidade financia-la creación, reconversión e reestructuración de medianas e pequenas empresas que, mediante a presentación dun plan económico-financeiro, demostren a capacidade e o dimensionamento necesario para facer viable a súa continuidade. Neste suposto cada aval individualizado non poderá exceder do 2% do límite global autorizado na Lei de orzamentos xerais da Comunidade.

3. A Intervención Xeral da Comunidade Autónoma controlará a debida aplicación dos créditos avalados.

Trimestralmente daráselle conta ó Parlamento dos avais existentes, dos novos avais concedidos e, se é o caso, dos riscos efectivos ós que a Tesourería da Comunidade lles tivese que facer fronte.

Artigo 43º.-Obrigas.

1. Os avais outorgados pola Comunidade Autónoma terán carácter subsidiario e obrigarán á súa Tesourería polo importe do principal e dos xuros só no caso de non poder satisfacelos o debedor principal ou o primeiro avalista.

2. Poderá convirirse a renuncia ó beneficio de excusión previsto no artigo 1.830º do Código civil se se garantisen créditos concertados polos seus organismos autónomos e entes públicos, corporacións locais existentes no seu territorio ou, para cada caso, se se autorizase a dita renuncia por lei do Parlamento de Galicia.

3. Os avais outorgados pola Comunidade Autónoma documentaranse na forma na que regulamentariamente se determine e devengarán a favor da súa Tesourería a comisión que para cada caso se estableza.

Artigo 44º.-Autorización legal.

Para a concesión de calquera outra forma de aval da non prevista no presente capítulo será precisa autorización mediante a correspondente lei, a que determinará polo menos a identidade dos avalados e o límite e prazo do correspondente aval.

Artigo 45º.-Avais dos organismos autónomos.

1. Os organismos autónomos e entes públicos poderán prestar avais dentro do límite máximo fixado con esta finalidade para cada exercicio pola correspondente lei de orzamentos xerais, sempre que os beneficiarios sexan sociedades públicas ou mercantís no capital das cales participen.

Dos avais que concedan, así como da situación dos existentes, deberán renderlle conta anual á Consellería de Economía e Facenda.

Sen embargo, o Instituto Galego de Promoción Económica poderá conceder avais, dentro do límite máximo fixado, a aquelas empresas privadas, participadas ou non por este instituto, e para aquelas operacións que reúnan as condicións e cumpran os requisitos que se establezan por acordo do Consello da Xunta de Galicia por proposta da Consellería de Economía e Facenda. O citado acordo publicárase no Diario Oficial de Galicia.

Así mesmo, ós avais concedidos en virtude deste artigo deberá dárseles publicidade no Diario Oficial de Galicia.

2. Os avais así concertados cumprirán as condicións establecidas no artigo 43º.1 desta lei, salvo acordo da Xunta no que autorice a renuncia do beneficio de excusión previsto no artigo 1.830º do Código civil.

TÍTULO III. DOS ORZAMENTOS XERAIS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA

Capítulo I: Contido e aprobación

Artigo 46º.-Concepto⁷.

1. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma constitúen a expresión cifrada, conxunta e sistemática:

a) Das obrigas que, como máximo, se poderán recoñecer e os dereitos que se prevexan liquidar por parte da Comunidade e dos seus organismos autónomos durante o exercicio orzamentario.

b) Dos obxectivos que se pretendan conseguir coa utilización dos recursos financeiros consignados neles.

c) Das estimacións dos fluxos financeiros das sociedades públicas.

d) Da totalidade dos gastos e ingresos dos demais entes públicos.

e) Dos beneficios fiscais estimados.

2. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma enmarcaranse nun escenario plurianual que conteña as liñas básicas da actuación a medio prazo do sector público galego.

3. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma presentaranse e aprobaranse de forma que os estados de gastos non superen os recursos totais previstos nos respectivos estados de ingresos.

⁷ Apartado 4 modificado polo artigo 13 da Lei 9/2003, de 23 de decembro

4. Logo de autorización do conselleiro de Economía e Facenda poderán xestionarse como operacións extra orzamentarias aquelas nas que a actividade da Comunidade, dos seus organismos autónomos e das sociedades públicas autonómicas de carácter non mercantil se limite á realización de funcións de intermediación na súa xestión.

Artigo 47º.-O exercicio orzamentario.

O exercicio orzamentario coincidirá co ano natural e a el imputaráselle:

- a) Os dereitos liquidados no seu transcurso, calquera que sexa o período ó que correspondan.
- b) As obrigas recoñecidas ata o 31 de decembro do correspondente exercicio, como consecuencia de adquisicións, obras, subministracións, prestacións de servicios ou outro tipo de gastos realizados con cargo ós créditos respectivos dentro do correspondente ano natural, sen prexuízo do disposto no punto 2 do artigo 60º.

Artigo 48º.-Contido⁸.

1. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma estarán integrados:

- a) Polo orzamento da Comunidade.
- b) Polos orzamentos dos organismos autónomos.
- c) Polos orzamentos das axencias públicas autonómicas.
- d) Polos orzamentos de explotación e de capital das sociedades mercantís do artigo 12 desta lei e daquelas nas que concorran os requisitos determinados polo Sistema Europeo de Contas para integrarse no sector da administración pública autonómica de Galicia.
- e) Polos orzamentos dos entes públicos aos que fai referencia o artigo 12 desta lei.
- f) Polos orzamentos de explotación e capital das fundacións do sector público autonómico nas que concorran os requisitos determinados polo Sistema Europeo de Contas para integrarse no sector da administración pública autonómica de Galicia.
- g) Polos orzamentos dos consorcios nos que concorran os requisitos determinados polo Sistema Europeo de Contas para integrarse no sector da administración pública autonómica de Galicia.

---

⁸ Modificado polo artigo único da lei 3/2009, de 23 de xuño

h) En todo caso, polos orzamentos das demais entidades que estean clasificadas como administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia de acordo coas normas do Sistema Europeo de Contas, salvo as universidades públicas.

2. Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma conterán:

a) Os estados de gastos, nos que se especificarán na forma establecida os créditos necesarios para darlles cumprimento ás obrigas.

b) Os estados de ingresos, nos que se detallarán as estimacións dos dereitos económicos que se liquidarán durante o exercicio orzamentario.

c) Os estados financeiros dos organismos autónomos comerciais, industriais ou financeiros aos que fai referencia o artigo 11 desta lei.

d) Os estados financeiros das sociedades públicas autonómicas, entes de dereito público e demais entidades con personalidade xurídica propia que formen parte do sector administracións públicas, segundo o Sistema Europeo de Contas

Artigo 49º.-Estructura.

Os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma axustaranse, en canto á súa estrutura, ás seguintes regras:

Primeira.

a) Os estados de gastos confeccionaranse aplicando unha clasificación funcional por programas. Así mesmo, as clasificacións orgánica e económica informarán, respectivamente, sobre o axente que realiza o gasto e a súa natureza.

b) Para cada programa de gasto estableceranse os obxectivos que se pretenden conseguir cos recursos que se lle asignen, así como sempre que sexa posible os indicadores de seguimento que se consideren adecuados para analiza-lo grao de consecución dos destes.

c) Presentaranse con separación os gastos correntes e os gastos de capital, e a súa clasificación económica rexerese polos seguintes criterios:

1. Nos créditos para gastos correntes distinguíranse os de funcionamento dos servizos, os gastos financeiros e as transferencias correntes.

2. Nos créditos para gastos de capital distinguiranse os de investimentos reais, as transferencias de capital e as variacións de activos e pasivos financeiros.

Segunda.

Os estados de ingresos presentarán unha clasificación económica distinguindo os correspondentes a operacións correntes e a operacións de capital.

Artigo 50º.-Competencias das consellerías.

1. Correspóndelle á Consellería de Economía e Facenda determinar con carácter xeral as estruturas básicas dos orzamentos e os demais estados financeiros correspondentes á Comunidade, ós seus organismos autónomos e ós demais entes e sociedades públicas.
2. As distintas consellerías adoptarán as ditas estruturas básicas e desenvolveranas en función das súas propias necesidades de xestión e das dos organismos autónomos, entes e sociedades públicas a elas adscritas.
3. Os obxectivos e indicadores de seguimento ós que fai referencia o artigo 49º. Primeira. b) estableceranos as consellerías, os organismos autónomos e demais entes públicos, de acordo coa Consellería de Economía e Facenda.

Artigo 51º.-Elaboración dos orzamentos xerais.

O procedemento para a elaboración dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma axustarase ás seguintes normas:

1. Os órganos estatutarios da Comunidade Autónoma e as consellerías remitiranlle á de Economía e Facenda antes do 1 de xullo os seus respectivos estados de gastos debidamente documentados e axustados ás normas que lles sexan aplicables e ás directrices establecidas pola Xunta.
2. Dentro do mesmo prazo e coas mesmas formalidades indicadas no punto anterior, cada unha das consellerías remitirá:
  - a) Os anteproxectos de orzamentos de gastos e ingresos dos organismos autónomos que teñan adscritos, formando un só orzamento para cada organismo, incluíndo nos que teñan carácter comercial, industrial ou financeiro os estados financeiros a que fai referencia o artigo 82º da presente lei
  - b) Os anteproxectos de orzamentos de ingresos e gastos dos entes públicos ós que fai referencia o artigo 12º desta lei que lle estean

adscritos.c) Os anteproxectos de orzamentos de explotación e capital das sociedades públicas que teñan adscritas.

3. O anteproxecto de orzamento de ingresos da Comunidade Autónoma no que se recolla a estimación dos recursos derivados das súas fontes xerais de financiamento elaborarao a Consellería de Economía e Facenda.

4. Tendo en conta os estados de ingresos e gastos mencionados e o marco macroeconómico no que se conteña a previsible actividade económica do exercicio orzamentario seguinte, a Consellería de Economía e Facenda formulará o anteproxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma e someterao a acordo da Xunta.

5. Xunto co anteproxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma remitiráselle ó Consello da Xunta a seguinte documentación:

a) A conta consolidada dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

b) Unha memoria explicativa do seu contido e das principais diferencias existentes neles en relación co orzamento en vigor.

c) A liquidación dos orzamentos do ano anterior e un avance dos do exercicio corrente.

d) Un informe económico e financeiro

e) Un anexo de investimentos reais, que conterà a valoración dos proxectos de investimento público que se van realizar e a súa distribución territorial. No caso de investimentos plurianuais, indicárase o investimento de cada ano.

Dentro do dito anexo de investimentos reais distinganse os proxectos de investimento en vinculantes e non vinculantes. Os créditos destinados a proxectos de investimento ós que se lles dea carácter vinculante non poderán destinarse ó financiamento doutros proxectos, agás por autorización do conselleiro de Economía e Facenda. Trimestralmente comunicaráselle á Comisión 3ª, de Economía, Facenda e Orzamentos, do Parlamento de Galicia a relación das autorizacións realizadas, no caso de as haber.

f) Un anexo de transferencias.

g) Un anexo de persoal.

Artigo 52º.-Remisión ó Parlamento.

O proxecto de lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma, xunto coa documentación establecida no número 5 do artigo anterior, remitiráselle ó Parlamento de Galicia antes do 20 de outubro, para os efectos do artigo 53º.1 do Estatuto de autonomía de Galicia.

Artigo 53º.-Orzamentos das deputacións provinciais.

A Xunta remitiralle igualmente ó Parlamento de Galicia os orzamentos das deputacións provinciais, para os efectos previstos na disposición adicional terceira do Estatuto de autonomía e na Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.

Artigo 54º.-Prórroga dos orzamentos xerais.

Se a lei de orzamentos xerais non fose aprobada polo Parlamento de Galicia antes do primeiro día do exercicio económico no que teña que aplicarse, consideraranse automaticamente prorrogados os do exercicio inmediato anterior.

1. A Consellería de Economía e Facenda poderá elaborar, se é o caso, os correspondentes estados de gastos nos que se detallarán os importes dos créditos prorrogados. Os ditos importes serán o resultado de realizar nos créditos iniciais do orzamento prorrogado as operacións seguintes:

a) Excluíranse aqueles gastos que correspondan a actuacións que deban quedar ultimadas ó finaliza-lo exercicio os orzamentos do cal se prorrogan, así como aqueles que non se consideren necesarios para o exercicio que se inicia.

b) Nos indicados estados de gastos incluíranse aqueles créditos que correspondan a actuacións de urxente iniciación ou cobertura, sempre que teñan cabida dentro das baixas motivadas polo indicado na alínea a) anterior.

c) O conselleiro de Economía e Facenda determinará qué modificacións orzamentarias das realizadas durante o exercicio os orzamentos do cal se prorrogan se consolidarán nos estados de gastos a que fai referencia a alínea a).

2. Durante o período de prórroga seralles aplicable ós estados de gastos resultantes do disposto no número anterior o contido no capítulo II deste título III.

3. Unha vez aprobados os orzamentos xerais da Comunidade procederase a imputarlles a estes as operacións realizadas durante o período de prórroga, de acordo coas instrucións que para o efecto dicte a Consellería de Economía e Facenda.

No caso de non existir nos orzamentos aprobados créditos ós que lles imputar expedientes de gasto tramitados durante o período de prórroga, a consellería ou o organismo autónomo afectado propoñeralle á Consellería de Economía e Facenda aqueles créditos do orzamento aprobado con cargo ós cales deberá efectuarse a imputación.

4. A Consellería de Economía e Facenda confeccionará así mesmo os estados de ingresos que terán vixencia durante o período de prórroga e que se elaborarán en función das previsións que poidan derivarse ben da liquidación dos orzamentos de ingresos do exercicio prorrogado ou de calquera outro dato válido para sustenta-las ditas previsións, sempre que non supoña a introducción de ningún cambio na normativa legal vixente durante o exercicio do cal se prorroga o orzamento.

5. O texto da Lei de orzamentos correspondente ós que se prorrogan tamén se prorrogará nos seus propios termos, excepto aquelas disposicións que polas súas propias características só puidesen ter exclusiva vixencia durante o respectivo ano natural.

Artigo 55º.-Dereitos e obrigas recoñecidas⁹.

1. Os dereitos liquidados e as obrigas recoñecidas aplicaranse ós orzamentos polo seu importe íntegro, quedando prohibido atender obrigas mediante minoración dos dereitos que se van liquidar ou xa ingresados, a non ser por autorización expresa dunha lei.

2. Exceptúanse do disposto no punto anterior as devolucións de ingresos que se declaren indebidos por tribunal ou autoridade competentes e o reembolso do custo das garantías achegadas polos contribuíntes para obter a suspensión cautelar do pagamento de débedas tributarias impugnadas, en canto estas sexan declaradas improcedentes e a dita declaración adquiera firmeza.

3. Para os efectos deste artigo entenderase por importe íntegro o que resulte despois de aplica-los beneficios fiscais que sexan procedentes, os que deberán ser obxecto de contabilización independente. O importe dos beneficios fiscais que afecten ós tributos propios da Comunidade Autónoma incluíranse na lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

Capítulo II. Dos créditos e das súas modificacións

Artigo 56º.-Autorización de créditos.

1. Os créditos consignados nos estados de gastos destinaranse exclusivamente ás finalidades específicas para as que foron autorizados pola lei de orzamentos ou polas modificacións aprobadas conforme esta lei.

⁹ Apartado 2 modificado polo artigo 4 da lei 8/1999, de 30 de decembro

2. Os créditos autorizados nos programas de gastos teñen carácter limitativo e vinculante no nivel de concepto. Sen embargo, os créditos destinados a gastos de persoal, excepto os que se refiren a incentivos ó rendemento, e os gastos en bens correntes e servicios terán carácter vinculante no nivel de artigo.

3. No orzamento correspondente ós servicios transferidos do Insalud a vinculación anterior entenderase referida ós seus grupos de programas, atendidos o alcance e grao de pormenor da súa estrutura na citada clasificación, en tanto en canto a dita estrutura difira da establecida con carácter xeral para a Comunidade Autónoma.

4. En todo caso terán carácter vinculante, co nivel de desagregación económica co que aparezan nos estados de gastos, os créditos destinados a atencións protocolarias e representativas e os declarados ampliáveis conforme o artigo 64º desta lei.

Artigo 57º.-Nulidade de obrigas.

1. Non poderán adquirirse compromisos de gastos por contía superior ó importe dos créditos figurados os estados de gastos, sendo nulos de pleno dereito os actos administrativos e as disposicións xerais con rango inferior a lei que infrinxan a expresada norma, sen prexuízo das responsabilidades a que haxa lugar.

2. Exceptúanse do disposto no número 1 anterior aqueles compromisos de gastos que regulamentariamente se determinen, cando a imputación corresponda a créditos ampliáveis ou que se adquiran como consecuencia das necesidades propias do normal funcionamento dos servicios e o seu importe exacto sexa de difícil previsión por corresponder a obrigas de tracto sucesivo.

Artigo 58º.-Gastos plurianuais¹⁰.

1. Poderán adquirirse compromisos de gastos de carácter plurianual, aínda que a súa execución deba iniciarse no exercicio seguinte, cando o seu contido coincida cos que a seguir se especifican:

a) Investimentos e transferencias de capital.

b) Transferencias correntes derivadas de normas con rango de lei, ou que se concedan a través de convocatorias ou do asinamento de convenios, logo da autorización do compromiso plurianual por parte do Consello da Xunta.

---

¹⁰ Apartados 1 e 3 modificados pola disposición final 1.1 da lei 16/2008, de 23 de decembro
Apartado 6 modificado polo artigo 21 da lei 3/2002, de 29 de abril
Ap. 8 engadido por art. 11 da Lei 15/2010, de 28 de decembro

c) Gastos en bens e servizos cuxa contratación baixo as modalidades establecidas na Lei de contratos do sector público non poida ser estipulada ou resulte antieconómica por prazo que comprenda un só exercicio orzamentario.

d) Arrendamentos de bens inmobles que vaian ser utilizados por organismos ou servizos da comunidade autónoma.

e) Cargas financeiras derivadas de operacións de endebedamento da Comunidade ou dos seus organismos autónomos.

f) Activos financeiros.

g) Convenios con universidades e outras institucións ou centros docentes cando aqueles deban executarse durante cursos académicos coincidentes con dous exercicios orzamentarios.

2. A autorización ou realización dos gastos de carácter plurianual subordinarase ós créditos que para cada exercicio se consignen nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

3. O número de exercicios aos que se poden aplicar os gastos incluídos nas letras a), b), c), f) e g) do número 1 non poderá ser superior a catro.

O gasto que nestes casos se comprometa con cargo a exercicios futuros non poderá exceder o resultado de lle aplicar ao crédito inicial, a nivel de concepto, as seguintes porcentaxes: no exercicio inmediato seguinte o 70%, no segundo exercicio o 60% e nos exercicios terceiro e cuarto o 50%. Tampouco poderá ser inferior ao 10% do importe total do expediente de gasto, en ningún dos anos aos que se estenda a súa execución material, agás, se é o caso, no derradeiro exercicio.

O total dos importes comprometidos con cargo a exercicios futuros no conxunto dos conceptos que definen un nivel de vinculación non poderá superar as porcentaxes arriba indicadas, calculadas sobre o crédito inicial dese conxunto de conceptos

Nos contratos de obra de carácter plurianual, con excepción dos realizados baixo a modalidade de aboamento total do prezo, efectuarase unha retención adicional de crédito do 10 % do importe de adxudicación, no momento en que esta se realice. Esta retención aplicarase ao exercicio en que finalice o prazo fixado no contrato para a terminación da obra ou ao seguinte, segundo o momento en que se prevexa realizar o pagamento da certificación final. Estas retencións computarán dentro das porcentaxes establecidas neste artigo.

4. Tamén poderá ser diferido o pagamento do prezo de compra das adquisicións de bens inmobles cando o importe exceda de 350 millóns de pesetas, sen que en ningún caso o desembolso inicial no momento de asina-la da escritura poida ser inferior ó 30% do prezo, podendo distribuírse libremente o resto ata en catro anualidades sucesivas ós respectivos vencementos dentro das limitacións do punto anterior.

5. Con independencia do establecido nos números anteriores para os programas e proxectos de gastos de capital que se especifiquen nas leis de orzamentos, poderán adquirirse compromisos de gastos que teñan que estenderse a exercicios futuros ata o importe que para cada unha das anualidades se determine.

Para estes efectos, cando nos créditos orzamentarios se encontren incluídos proxectos das características sinaladas anteriormente, as porcentaxes a que se refire o número 3 deste artigo aplicaranse sobre os ditos créditos, una vez deducida a anualidade correspondente a estes proxectos.

6. O Consello da Xunta, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, poderá modifica-las porcentaxes sinaladas no número 3 deste artigo e os importes que se fixen conforme o disposto no número 5, así como modifica-lo número de anualidades en casos especialmente xustificados, por petición da correspondente consellería e logo dos informes que se xulguen oportunos, e, en todo caso, do da dirección xeral competente en materia de orzamentos.

Este procedemento será igualmente de aplicación no caso dos contratos de obras que se efectúen baixo a modalidade de aboamento total deles, segundo o previsto no artigo 99.2 do texto refundido da Lei de contratos das administracións públicas, aprobado polo Real decreto lexislativo 2/2000, do 16 de xuño, ben se pacte o aboamento total do prezo dunha soa vez ou se fraccione en distintas anualidades, que non poderán ser superiores a dez desde a data fixada para a conclusión das obras.

7. Os compromisos de gastos de carácter plurianual a que fai referencia o presente artigo serán adecuadamente contabilizados de forma independente.

8. O Consello da Xunta, por proposta da persoa titular da consellería competente en materia de facenda, poderá establecer unhas porcentaxes de límite de compromiso de gasto a exercicios futuros inferiores, logo da xustificación da súa necesidade, para garantir a senda de estabilidade orzamentaria comprometida no marco orzamentario plurianual.

Artigo 59º.-Anulación de créditos.

1. Os créditos destinados a atender gastos que no último día do exercicio orzamentario non estean afectados ó cumprimento de obrigas recoñecidas quedarán anulados de pleno dereito, salvo as excepcións recollidas no artigo 71º da presente lei.

2. Malia o indicado no número anterior, a anulación de créditos que por disposición legal teñan o carácter de incorporables non impedirá a continuación da tramitación en forma provisional de expedientes de gastos con base nos mesmos, condicionados a que ó dictarse o acordo de autorización do compromiso de gasto exista crédito adecuado e suficiente.

En ningún caso esta tramitación provisional poderá xerar dereitos a favor de terceiros.

Artigo 60º.-Regulación de obrigas¹¹.

1. Con cargo ós créditos consignados nos estados de gastos só poderán contraerse obrigas derivadas de adquisicións, obras, prestacións de servicios e demais gastos en xeral que fosen realizados no ano natural do correspondente exercicio orzamentario.

2. Sen embargo, aplicaráselles ós créditos do orzamento vixente no momento da expedición de ordes de pagamento as seguintes obrigas:

a) As que resulten do recoñecemento e da liquidación de atrasos a favor do persoal que perciba as súas retribucións con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

b) As derivadas de compromisos de gastos debidamente adquiridos en exercicios anteriores.

c) As que teñan a súa orixe en sentencias xudiciais.

Naqueles casos nos que non exista crédito adecuado no exercicio corrente, por iniciativa da consellería correspondente, o conselleiro de Economía e Facenda poderá determina-los créditos ós que se lles deberá imputa-lo pagamento destas obrigas

Artigo 61º.-Normativa aplicable.

1. As modificacións dos créditos orzamentarios axustaranse ó disposto nesta lei e nas leis anuais de orzamentos.

2. Todo acordo de modificación orzamentaria deberá indicar expresamente, ademais da sección ou ente público a que se refira, o programa, servicio ou organismo autónomo, artigo, concepto e subconcepto, se é o caso,

¹¹ Apartado 2 modificado polo artigo 4 da lei 5/2000, de 28 de decembro

afectados por ela, incluso naqueles casos nos que o crédito se consigne ou sexa vinculante no nivel de artigo.

As limitacións establecidas no artigo 68º desta lei entenderanse referidas no nivel de concepto para aqueles casos nos que a vinculación establecida o sexa no nivel de artigo.

A correspondente proposta de modificación orzamentaria deberá expresar ineludiblemente a súa incidencia na consecución dos obxectivos previstos, así como as razóns que a xustifican.

Artigo 62º.-Créditos extraordinarios e suplementos.

1. Cando deba realizarse algún gasto con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma que non poida demorarse ata o exercicio seguinte e non exista crédito nos estados de gastos, ou sexa insuficiente e non ampliable o consignado, o conselleiro de Economía e Facenda, logo de informe da dirección xeral competente en materia de orzamentos, someterá ó acordo da Xunta, para a súa remisión ó Parlamento, un proxecto de lei de concesión dun crédito extraordinario no primeiro caso ou dun suplemento de crédito no segundo, no que se especificarán necesariamente os recursos con que se financiará o gasto que por estas causas se xera, e o detalle do concepto orzamentario que se debe crear ou que é suplementado.

2. Malia o indicado no punto anterior, se a necesidade de crédito extraordinario ou de suplemento de crédito se produce nun organismo autónomo e estes non supoñen aumento nos créditos do orza mento da Comunidade Autónoma, observaranse as seguintes normas:

a) A súa concesión será facultade do conselleiro de Economía e Facenda se o seu importe non excede do 5% do orzamento de gastos do organismo autónomo correspondente, e da Xunta de Galicia cando, superando a dita porcentaxe, non excede o 10% do citado orzamento de gastos. As ditas porcentaxes aplicaranse de forma conxunta e acumulada para ámbalas dúas clases de modificacións de crédito e ó longo do mesmo exercicio orzamentario.

b) No expediente de modificación orzamentaria emitirá informe a consellería á que estea adscrito o organismo autónomo que o promova, xustificando debidamente a necesidade e urxencia do gasto e propoñendo os recursos con que se financiará o incremento que se propón.

c) A Xunta de Galicia daralle conta trimestralmente ó Parlamento de Galicia dos créditos extraordinarios e suplementos de crédito concedidos ó abeiro do previsto na alínea a) deste número.

Artigo 63º.-Anticipos de Tesourería.

A Xunta de Galicia, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, poderá excepcionalmente conceder anticipos de Tesourería para atender gastos inaprazables, ata un límite do 2% dos créditos autorizados pola Lei de orzamentos xerais da Comunidade, nos seguintes casos:

a) Cando, dentro da tramitación do expediente de crédito extraordinario ou suplemento de crédito, recaese acordo favorable da Xunta para remitirllle ó Parlamento o correspondente proxecto de lei.

b) Cando se promulgue unha lei na que se establezan obrigas que para o seu cumprimento sexa precisa a concesión dun crédito extraordinario ou dun suplemento de crédito.

c) Se o Parlamento de Galicia non aprobase o proxecto de lei de concesión de crédito extraordinario ou do suplemento de crédito, o importe do anticipo de Tesourería será cancelado mediante minoración nos créditos que ocasionen menor trastorno nos servizos públicos da respectiva consellería ou organismo autónomo.

Artigo 64º.-Créditos ampliáveis.

1. Malia o disposto nos artigos 56º e 57º desta lei, terán excepcionalmente a condición de créditos ampliáveis:

a) Aqueles que se especifiquen de maneira singular na lei de orzamentos xerais da Comunidade Autónoma e coas condicións que nela se determinen.

b) Os que se destinen a cubri-los gastos dos servizos traspasados pola Administración do Estado, cando sexan ampliadas as transferencias nas respectivas materias e polo importe do custo efectivo de tódalas ampliacións, mentres este non se integre na base de cálculo para obter a porcentaxe da participación nos ingresos do Estado.

c) As cotas de Seguridade Social e a prestación familiar, así como as achegas que, se é o caso, lle corresponda efectuar á Comunidade Autónoma ó réxime de previsión social dos seus funcionarios.

d) Os que se destinen ó pagamento de xuros, amortizacións do principal e gastos derivados da débeda pública emitida pola Comunidade Autónoma ou a operacións de crédito concertadas por ela.

e) Os créditos destinados á cobertura de necesidades de toda orde motivadas por sinistros, catástrofes ou outros de recoñecida urxencia, correspondentes a gastos en bens correntes e de servizos.

f) Os destinados ó pagamento de produtos farmacéuticos procedentes de receitas médicas.

g) Os créditos dos que a súa execución corresponda a unha consellería e que a súa contía se module pola achega doutras consellerías ou organismos autónomos, logo de retención do crédito correspondente nos estados de gasto afectados. A estes créditos non lles serán aplicables as limitacións a que se refire o artigo 68º desta lei.

2. O expediente de ampliación de créditos deberá establece-la fonte de financiamento da dita ampliación, distinguindo se este se financia con retencións noutros créditos, con maiores recursos que se vaian obter, con remanente de Tesourería, con endebedamento dentro dos límites autorizados ou con outras formas de financiamento que non entrañen déficit orzamentario.

Artigo 65º.-Competencias do Consello da Xunta.

1. Correspóndelle ó Consello da Xunta, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, e por iniciativa das consellerías correspondentes:

a) Autorizar transferencias de créditos entre programas incluídos en distinto grupo de función, correspondentes a servicios ou organismos autónomos dunha mesma consellería.

b) Autorizar transferencias de créditos entre un ou varios programas incluídos na mesma función, correspondentes a servicios ou organismos autónomos de diferentes consellerías.

c) Autorizar transferencias de crédito entre programas incluídos en distintas funcións, correspondentes a servicios ou organismos autónomos de diferentes consellerías, sempre que se trate de reorganizacións administrativas ou que se produzan como consecuencia da aplicación dos recursos procedentes do Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional ou do Fondo Social Europeo.

d) Autorizar transferencias de créditos por proposta do conselleiro de Economía e Facenda das dotacións non utilizadas nos programas das distintas seccións do orzamento ós distintos conceptos do programa de imprevistos e funcións non clasificadas, habilitando os créditos que sexan necesarios para a súa posterior reasignación.

2. De cada modificación acordada en virtude do disposto neste artigo daráselle conta de modo singular, no prazo máximo de trinta días, á Comisión de Economía, Facenda e Orzamentos, con remisión de copia do correspondente expediente.

Artigo 66º.-Facultades da Consellería de Economía e Facenda.

Correspóndenlle ó conselleiro de Economía e Facenda, ademais das competencias xenéricas atribuídas ós titulares das consellerías, as seguintes de carácter específico:

a) Resolve-los expedientes de modificacións orzamentarias, nos supostos nos que estes estean atribuídos ós titulares das distintas consellerías e exista discrepancia na consellería respectiva co informe da Intervención Delegada.

b) Autorizar transferencias de crédito entre un ou varios programas incluídos na mesma ou distinta función, dentro do mesmo grupo de funcións, correspondentes a servicios ou organismos autónomos dunha mesma consellería, coa creación de novos conceptos orzamentarios, se isto fose preciso.

c) Autorizar transferencias de créditos desde o programa de imprevistos e funcións non clasificadas ós conceptos e artigos dos demais programas de gasto, calquera que sexa a función ou sección a que corresponda.

A consellería ou o organismo autónomo que solicite a transferencia deberá xustifica-la imposibilidade de atende-las insuficiencias mediante reaxuste dos seus créditos. Para tal efecto deberá procederse a unha revisión de conxunto dos oportunos programas de gasto, poñendo de manifesto as desviacións que na consecución dos obxectivos previstos motivaría a modificación orzamentaria proposta.

d) Introducir, logo de informe da consellería correspondente, as variacións que sexan precisas nos orzamentos de servicios transferidos do Inerso e do Insalud, co obxecto de adaptalos ós resultantes da aprobación polas Cortes Xerais dos orzamentos xerais da Seguridade Social.

e) Autoriza-las incorporacións de crédito previstas no artigo 71º desta lei.

f) Autoriza-las xeracións de crédito previstas nos artigos 69º e 70º desta lei.

g) Autoriza-las ampliacións de crédito cando estes teñan tal carácter por disposición de lei.

h) Introducir nos estados de gastos as modificacións precisas para adecua-los créditos afectados por transferencias finalistas procedentes dos orzamentos xerais da Administración do Estado e das comunidades europeas, e os demais recursos de igual carácter e procedencia. Esta autorización implicará o aumento ou a diminución das consignacións

previstas, así como a incorporación ou creación dos correspondentes conceptos orzamentarios se así procede.

Artigo 67º.-Facultades dos conselleiros.

1. Os titulares das consellerías poderán autorizar, logo de informe da Intervención Delegada correspondente, as transferencias de créditos entre diferentes conceptos do capítulo II, dun mesmo programa, correspondentes a un mesmo ou diferente servizo ou organismo autónomo dependente da consellería, sempre que non afecten a créditos de atencións protocolarias ou representativas, nin supoñan desviación na consecución dos obxectivos previstos para o programa respectivo.

En tanto o capítulo II teña carácter limitativo e vinculante no nivel de artigo, esta autorización comporta a creación, se é o caso, de novos conceptos orzamentarios dos previstos na clasificación económica.

2. En caso de discrepancia co informe emitido pola intervención delegada sobre a modificación orzamentaria proposta, remitiráselle o expediente á Consellería de Economía e Facenda para os efectos previstos no artigo 66º a) da presente lei.

3. Os presidentes dos órganos estatutarios da Comunidade Autónoma terán as mesmas competencias establecidas neste artigo en relación coas modificacións orzamentarias do seu respectivo orzamento, sen prexuízo do principio de autonomía orzamentaria do Parlamento de Galicia.

4. En todo caso, unha vez autorizadas as modificacións orzamentarias incluídas nos números 1 e 3, remitiránselle á dirección xeral competente en materia de orzamentos da Consellería de Economía e Facenda, para instrumenta-la súa execución.

Artigo 68º.-Limitacións¹².

1. As transferencias de crédito de calquera clase estarán suxeitas ás seguintes limitacións:

a) Non afectarán ós créditos ampliáveis nin ós extraordinarios concedidos durante o exercicio.

b) Non poderán minorarse os créditos incorporados como consecuencia de remanentes de exercicios anteriores nin os que fosen incrementados con suplementos ou transferencias, agás cando afecten a créditos de persoal.

---

¹² Apartado 3 modificado pola lei 7/2002, de 27 de decembro
Ap. 3 modificado por art. 5 de Ley 5/2000, de 28 de diciembre

c) Non poderán incrementarse créditos que como consecuencia doutras transferencias fosen obxecto de minoración, agás cando afecten a créditos de persoal.

2. Respecto do orzamento dos servizos transferidos do Insalud as limitacións contidas nas alíneas b) e c) anteriores entenderanse referidas ós orzamentos totais da entidade xestora, aínda cando estes se desenvolvan de modo descentralizado a través dos distintos centros de gastos.

3. As anteriores limitacións non afectarán as transferencias de créditos que se refiran ó programa de imprevistos e funcións non clasificadas ou realizadas ó amparo do artigo 60.2 desta lei, nin serán aplicables cando se trate de créditos modificados como consecuencia de reorganizacións administrativas, de acordos de transferencias de servizos ou que amparen gastos financiados exclusivamente ou cofinanciados con transferencias finalistas do Estado ou con fondos da Unión Europea

4. Os créditos correspondentes a financiamento condicionado estarán suxeitos ás limitacións específicas que lles sexan aplicables; de non existir estas seralles aplicable o determinado no número 1 deste artigo.

Artigo 69º.-Xeración de crédito¹³.

1. Poderán xerar crédito nos estados de gastos dos orzamentos os ingresos efectivos, os dereitos liquidados e os compromisos firmes de ingresos derivados das seguintes operacións:

a) Achegas doutras administracións públicas ou de persoas físicas ou xurídicas para financiar gastos que pola súa natureza estean comprendidos nos fins ou obxectivos encomendados á Comunidade Autónoma ou ós seus organismos autónomos.

b) Alleamento de bens da Comunidade ou dos seus organismos autónomos.

c) Prestación de servizos.

d) Reembolso dos préstamos destinados a atencións sociais e á promoción e ó fomento da actividade económica e cultural de Galicia.

e) Créditos do exterior para financiar investimentos públicos.

2. As xeracións de crédito a que se fai referencia no número anterior unicamente poderán realizarse polo exceso de ingresos sobre as cifras

¹³ Apartado 2 modificado pola disposición final 1.2 da lei 16/2008, de 23 de decembro
Apartado 3 modificado polo artigo 6 da lei 5/2000, de 28 de decembro

inicialmente orzadas, e cando deriven de operacións incluídas na alínea c) destinaranse unicamente a cubrir gastos da mesma natureza que os que se orixinaron pola prestación do servizo.

3. As xeracións de crédito efectuaranse no mesmo exercicio no que se produciu o ingreso, agás cando teña lugar no último trimestre do ano ou cando se trate de fondos procedentes da Unión Europea ou da Administración central do Estado, casos nos que se poderá xerar crédito no exercicio seguinte, sempre que se xustifique a imposibilidade de ter tramitada a xeración no mesmo exercicio no que se produciu o ingreso. Neste caso, o límite ó que se refire o punto anterior entenderase referido ó orzamento de orixe.

Artigo 70º.-Reposición.

Os ingresos derivados do reintegro de pagamentos indebidos con cargo a créditos orzamentarios poderán repoñer estes últimos nas condicións que se establezan regulamentariamente.

Artigo 71º.-Incorporacións.

1. Malia o disposto no artigo 59º desta lei, poderán incorporarse ós estados de gastos do orzamento correspondente ó exercicio inmediato seguinte:

a) Os créditos extraordinarios e os suplementos de crédito, así como as transferencias de crédito, que se concedesen ou autorizasen, respectivamente, no último mes do exercicio orzamentario e que, por causas xustificadas, non puidesen ser utilizados durante este.

b) Os créditos que recollan compromisos de gastos anteriores ó último mes do exercicio orzamentario e que non puidesen executarse á fin do exercicio económico por causas xustificadas.

Será preciso que tales compromisos de gastos acadasen a fase de disposición en contabilidade antes do último mes do exercicio.

c) Os créditos destinados a operacións de capital.

d) Os créditos autorizados en función da efectiva recadación de dereitos afectados a estes.

e) Os créditos xerados polas operacións enumeradas no artigo 69º desta lei.

2. Os remanentes incorporados segundo o previsto no número anterior unicamente poderán ser aplicados dentro do exercicio orzamentario no que a incorporación se acorde, a excepción dos que correspondan a créditos

financiados polo Fondo de Compensación Interterritorial ou por fondos ou subvencións finalistas procedentes da Unión Europea ou doutras administracións públicas, que poderán ser incorporados en canto persista o dereito á percepción do ingreso que os financia.

Nos supostos a) e b) do dito número a incorporación farase para os mesmos gastos que motivaron en cada caso a concesión, a autorización e o compromiso.

3. Os créditos correspondentes a financiamento condicionado serán incorporables de acordo coa normativa que lles sexa aplicable en cada caso. De non existir esta, rexeranse polas normas desta lei.

4. O conselleiro de Economía e Facenda poderá acordar, con carácter xeral, a incorporación automática ó exercicio seguinte dos créditos a que se refire a alínea d) do número 1 anterior.

5. Das incorporacións a que se refiren os números 1 e 3 daráselle conta ó Parlamento.

Capítulo III: Execución e liquidación

Artigo 72º.-Autorización de gasto.

1. Correspóndelles ós órganos estatutarios, agás o que establezan outras leis aplicables, ós conselleiros e demais órganos da Comunidade Autónoma que tivesen dotacións diferenciadas nos seus estados de gastos autorizarlos gastos referentes ós servizos ó seu cargo, excepto nos casos reservados polas leis á competencia da Xunta de Galicia, así como autorizarlos actos de disposición de créditos e de recoñecemento de obrigas, e propoñerlle ó conselleiro de Economía e Facenda a ordenación dos correspondentes pagamentos.

2. Coa mesma reserva legal correspóndelles ós presidentes ou directores dos organismos autónomos da Comunidade a autorización e disposición de gastos e créditos, respectivamente, o recoñecemento de obrigas e o ordenamento dos pagamentos que lles correspondan a estes.

3. Regulamentariamente, o Consello da Xunta de Galicia poderá establecer as competencias e os trámites que debe realizar directamente a Consellería de Economía e Facenda, respecto da contabilidade e da tesourería para os organismos autónomos e entes que polas súas características se estime oportuno sen prexuízo da normativa que lles sexa aplicable.

4. As facultades ás que se fai referencia neste artigo poderán ser obxecto de delegación ou desconcentración nos termos que regulamentariamente se estableza.

Artigo 73º.-Fases do gasto.

A xestión económica e financeira dos dereitos e créditos incluídos nos orzamentos da Comunidade Autónoma e dos seus organismos autónomos estruturarase de acordo coas seguintes fases:

a) Orzamento de gastos.

1. A autorización do gasto, que é o acto en virtude do cal a autoridade competente acorda a realización dun gasto, calculado en forma certa ou aproximada, reservando para tal fin a totalidade ou unha parte do crédito orzamentario legalmente destinado a garanti-lo cumprimento das obrigas que poidan ser consecuencia daquel, tida en conta a súa natureza económica.

2. A disposición, que é o acto en virtude do que se acorda, concerta ou determina, segundo os casos, despois de cumprir-las trámites que de acordo co dereito procedan, a contía concreta que debe alcanza-lo compromiso económico para a realización de todo tipo de prestacións.

Cos actos de disposición queda formalizada a reserva do crédito por un importe e unhas condicións exactamente determinados.

3. O recoñecemento da obriga, que é a operación de contraer en contas os créditos esixibles contra a Comunidade de Galicia que deban acreditarse como contraprestación económica derivada dos acordos, dos concertos ou das normas resolutorias que determinen a disposición dun crédito, unha vez realizada e xustificada adecuadamente a correspondente prestación e efectuada a pertinente liquidación.

4. O ordenamento do pagamento, que é a operación en virtude da cal o ordenador competente, logo de proposta de pagamento realizada por quen recoñeceu a existencia da obriga, expide a orde de pagamento contra a Tesourería da Comunidade a favor do respectivo acredor.

b) Orzamento de ingresos.

1. O compromiso de ingresos, que é o acto con base no que se recoñece en contas o dereito a liquidar un determinado recurso por unha contía certa se se cumpren aquelas condicións e trámites que se prevexan nas normas legais aplicables.

2. O contraído do recurso, que é o acto polo que se liquida este e se recoñece en contas o dereito definitivo á súa percepción pola súa exacta contía.

3. A recadación do recurso, que constitúe o proceso polo que a Tesourería da Comunidade fai líquido e ingresa nas súas caixas o importe deste.

Artigo 74º.-Ordenación xeral dos pagamentos.

1. A ordenación xeral de pagamentos da Comunidade correspóndelle ó conselleiro de Economía e Facenda, podendo delega-la dita competencia de acordo cos procedementos legais aplicables.

2. Co obxecto de facilita-lo servizo de ordenamento de pagamentos, poderanse establecer ordenamentos secundarios baixo a dependencia do conselleiro de Economía e Facenda ou da autoridade na que delegue as súas competencias sobre a materia.

3. Os servizos e as funcións dos ordenamentos de pagamentos dispoñeranse regulamentariamente por proposta do conselleiro de Economía e Facenda.

Artigo 75º.-Plan de disposición.

A expedición de ordes de pagamento con cargo ó orzamento da Comunidade e dos seus organismos autónomos deberá axustarse ó plan que sobre disposición de fondos da Tesourería estableza anualmente a Consellería de Economía e Facenda.

Artigo 76º.-Tramitación.

1. As ordes de pagamento expediranse unha vez que se xustifícase documentalmente ante o órgano competente para recoñecer-la respectiva obriga a realización da prestación ou o dereito do acredor, conforme os acordos polos que no seu día se autorizaron e comprometeron os correspondentes gastos.

2. Os ordenadores de pagamentos poderán recibir-las propostas e libralas correspondentes ordes de pagamento mediante a utilización de procesos informáticos. Neste suposto a documentación xustificativa do gasto realizado poderá quedar naqueles centros nos que se recoñeceron as correspondentes obrigas, para a súa posterior inclusión, se é o caso, na Conta Xeral da Comunidade Autónoma ou para a súa posta á disposición dos órganos de control competentes.

3. Nos casos establecidos no número anterior, ós ordenadores de pagamentos non lles serán esixibles responsabilidades que procedan de

trámites anteriores á súa participación no proceso de xestión orzamentaria, considerándose nestes casos que a referencia que no artigo 122º e seguintes desta lei se fai ás responsabilidades dos ordenadores de pagamento se entenderá referida ós órganos que recoñezan as obrigas ou propoñan o ordenamento do pagamento.

Artigo 77º.-Pagamentos para xustificar.

1. Terán o carácter de pagamentos para xustificar os fondos librados para atender gastos que non poidan ir acompañados da documentación xustificativa a que se fai referencia no artigo anterior.

2. Poderán expedirse ordes de pagamento para xustificar nos supostos seguintes:

a) Cando os documentos xustificativos non poidan achegarse antes de efectuar a proposta de pagamento.

b) Cando se considere conveniente a utilización deste sistema para axilizar significativamente a xestión dos créditos.

c) Cando as ordes de pagamento teñan por obxecto satisfacer gastos en localidades onde non existan dependencias do organismo autónomo de que se trate.

3. A Consellería de Economía e Facenda, oídas as consellerías, logo de informe da Intervención Xeral, establecerá as normas xerais que regulen a expedición de ordes de pagamento para xustificar, así como os seus límites cuantitativos e os conceptos orzamentarios ós que son aplicables.

4. As ordes de pagamento cursadas co carácter de para xustificar aplicaranse ós créditos orzamentarios que correspondan e os seus perceptores quedarán obrigados a xustificar a aplicación das cantidades recibidas no prazo de tres meses, estando suxeitos ó réxime de responsabilidades previsto nesta lei. Nos casos excepcionais poderá concederse unha prórroga adicional por outro período igual para formalizar en todo ou en parte a citada xustificación.

5. No curso dos dous meses seguintes á data de recepción da documentación xustificativa a que se refiren os números anteriores, o órgano competente procederá á aprobación ou ó reparo da conta rendida.

6. Non terán a condición de pagamentos para xustificar as provisións de fondos de carácter permanente que se realicen a pagadorías, caixas e habilitacións para a atención de gastos periódicos ou repetitivos. Estes anticipos de caixa fixa terán a consideración de operacións extraorzamentarias e a súa contía global non poderá exceder do 10% do

capítulo destinado a gastos correntes en bens e servicios do orzamento vixente en cada momento. Regulamentariamente, ordenarase o procedemento de concesión de anticipos de caixa fixa, a súa xustificación e imputación ó orzamento e demais aspectos relacionados con eles.

Artigo 78º.-Axudas e subvencións¹⁴.

1. Para a concesión de axudas e subvencións con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma aplicaranse criterios de publicidade, concorrência e obxectividade.

Sen prexuízo de que a Xunta determine os criterios básicos, as consellerías correspondentes establecerán con carácter previo á disposición dos créditos as bases reguladoras aplicables á concesión. O seu coñecemento público asegurase na forma que se considere máis adecuada e deberán ser, en todo caso, publicadas no Diario Oficial de Galicia.

As citadas bases conterán como mínimo os seguintes extremos:

a) Obxecto da subvención.

b) Requisitos que deben reuni-los beneficiarios para a obtención da axuda ou das subvencións e forma de acreditarlos.

c) Prazo e forma de xustificación por parte do beneficiario da aplicación definitiva dos fondos recibidos, incluso os librados, se é o caso, en concepto de anticipos. d) Forma e prazos de concesión da subvención, así como a posibilidade de conceder anticipos dela.

2. Non será aplicable o disposto no número anterior cando as axudas ou subvencións teñan asignación nominativa nos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma ou a súa concesión e contía lle sexan esixibles en virtude de normas de rango legal.

3. A obtención concorrente de subvencións ou axudas outorgadas por outras administracións ou entes públicos ou privados, nacionais ou internacionais, poderá dar lugar á modificación da resolución da concesión.

En ningún caso o importe das subvencións ou axudas concedidas poderá ser de tal contía que, illadamente ou en concorrência coas concedidas por outras administracións ou entes públicos ou privados, nacionais ou internacionais, supere o custo da actividade subvencionada que debe desenvolver-lo beneficiario, nin supere o límite legalmente establecido para cada zona do territorio galego.

---

¹⁴ Derogado pola disposición derogatoria 2.a) da lei 9/2007, de 13 de xuño

4. Os perceptores de subvencións ou axudas con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma estarán obrigados a xustificar a aplicación dos fondos recibidos nos prazos e nas condicións establecidos na resolución da concesión.

5. Procederá o reintegro da axuda ou subvención percibida e mailos xuros de demora nos seguintes casos:

a) Incumprimento da obriga de xustificación.

b) Obtención da subvención sen reuni-los requisitos esixidos nas bases reguladoras para a súa concesión.

c) Incumprimento da finalidade para a que a subvención foi concedida.

As cantidades que se vaian reintegrar terán a consideración de ingresos de dereito público, resultando da aplicación para a súa cobranza o previsto nos artigos 19º a 23º desta lei.

Malia o determinado nos puntos anteriores, por lei de orzamentos poderanse establecer condicións e criterios concretos en atención á escasa contía das axudas que se van conceder.

Artigo 79º.-Infraccións, sancións e réxime de responsabilidades¹⁵

Un. Infraccións.

Constitúen infraccións administrativas en materia de axudas e subvencións públicas as seguintes condutas, cando nelas interveña calquera forma de culpa:

1. Constitúen infraccións moi graves:

a) A obtención dunha axuda ou subvención con falsificación das condicións requiridas para a súa concesión ou ocultación das que a impedisen ou limitasen.

b) A non aplicación, en todo ou en parte, das cantidades ou dos bens recibidos para os fins para os que a axuda ou a subvención foi concedida, sempre que non se procedese á súa devolución sen previo requirimento.

c) A resistencia, a escusa, a obstrución ou a negativa ás actuacións de control previstas, respectivamente, nos apartados 4 e 6 do artigo 78 desta lei, cando disto derive a imposibilidade de verificar o emprego dado aos fondos percibidos, o cumprimento da finalidade e da realidade e regularidade das actividades subvencionadas ou a concorrencia de

¹⁵ Derogado por [disp. derog. única.2 a\)](#) de [Ley 9/2007, de 13 de junio](#)

subvencións, axudas, ingresos ou recursos para a mesma finalidade procedentes de calquera outra administración ou ente público ou privado, nacionais, da Unión Europea ou de organismos internacionais.

d) A falta de entrega, por parte das entidades colaboradoras, cando así se estableza, aos beneficiarios dos fondos recibidos de acordo cos criterios previstos nas bases reguladoras da subvención.

e) As demais condutas tipificadas como infraccións moi graves na normativa da Unión Europea en materia de subvencións.

2. Constitúen infraccións graves:

a) O incumprimento da obriga de comunicarlle ao órgano concedente ou á entidade colaboradora a obtención de subvencións, axudas públicas, ingresos ou recursos para a mesma finalidade, á que se refire a letra e) do parágrafo catro do artigo 78 desta lei.

b) O incumprimento das condicións establecidas con alteración substancial dos fins para os que a subvención foi concedida.

c) A falta de xustificación do emprego dado aos fondos recibidos logo de transcorrer o prazo establecido para a súa presentación. d) A obtención da condición de entidade colaboradora con falsificación dos requisitos requiridos nas bases reguladoras da subvención ou ocultación dos que a impedisen.

e) O incumprimento por parte da entidade colaboradora da obriga de verificar, se é o caso, o cumprimento e a efectividade das condicións ou dos requisitos determinantes para o outorgamento das subvencións cando disto derive a obriga de reintegro.

f) As demais condutas tipificadas como infraccións graves na normativa da Unión Europea en materia de subvencións.

3. Constitúen infraccións leves os incumprimentos das obrigas recollidas nesta lei e nas bases reguladoras de subvencións cando non constitúan infraccións graves ou moi graves e non operen como elemento de graduación da sanción. En particular, constitúen infraccións leves as seguintes condutas:

a) A presentación fóra de prazo das contas xustificativas da aplicación dada aos fondos percibidos.

b) A presentación de contas xustificativas inexactas ou incompletas.

c) O incumprimento das obrigas formais que, ao non estaren previstas de forma expresa no resto de parágrafos deste artigo, sexan asumidas como consecuencia da concesión da subvención, nos termos establecidos regulamentariamente.

d) O incumprimento de obrigas de índole contable ou rexistral, en particular:

1. A inexactitude ou a omisión dunha ou varias operacións na contabilidade e nos rexistros legalmente exixidos.

2. O incumprimento da obriga de levar ou conservar a contabilidade, os rexistros legalmente establecidos, os programas e arquivos informáticos que lles sirvan de soporte e os sistemas de codificación utilizados.

3. Levar contabilidades diversas que, referidas a unha mesma actividade e exercicio económico, non permitan coñecer a verdadeira situación da entidade.

4. A utilización de contas con significado distinto do que lles corresponde, segundo a súa natureza, que dificulte a comprobación da realidade das actividades subvencionadas.

e) O incumprimento das obrigas de conservación de xustificantes ou documentos equivalentes.

f) O incumprimento por parte das entidades colaboradoras das obrigas establecidas no apartado 6 do artigo 78 desta lei que non estean previstas de forma expresa no resto de apartados deste artigo.

g) A resistencia, a obstrución, a escusa ou a negativa ás actuacións de control financeiro.

Enténdese que existen as circunstancias cando o responsable das infraccións administrativas en materia de subvencións, debidamente notificado para o efecto, realizase actuacións tendentes a dilatar, empecer ou impedir as actuacións dos funcionarios da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma no exercicio de funcións de control financeiro.

Entre outras, constitúen resistencia, obstrución, escusa ou negativa as seguintes condutas:

1. Non achegar ou non facilitar o exame de documentos, informes antecedentes, libros, rexistros, ficheiros, xustificantes, asentos de contabilidade, programas e arquivos informáticos, sistemas operativos e de control e calquera outro dato obxecto de comprobación.

2. Non atender ningún requirimento.

3. A incomparecencia, agás causa xustificada, no lugar e tempo sinalado.

4. Negar ou impedir indebidamente a entrada ou a permanencia en locais de negocio e demais establecementos ou lugares nos que existan indicios probatorios para a correcta xustificación dos fondos percibidos polo beneficiario ou pola entidade colaboradora ou da realidade e regularidade da actividade subvencionada.

5. As coaccións ao persoal controlador que realice o control financeiro.

h) O incumprimento da obriga de colaboración por parte das persoas ou entidades ás que se refire o apartado 11 do artigo 78 desta lei, cando disto derive a imposibilidade de contrastar a información facilitada polo beneficiario ou pola entidade colaboradora.

i) As demais condutas tipificadas como infracción leve na normativa da Unión Europea en materia de subvencións.

Dous. Sancións.

1. As infraccións administrativas serán sancionadas de forma acumulativa de acordo coa seguinte escala:

A) Infraccións moi graves:

a) Multa do dobre ao triplo da cantidade indebidamente obtida ou, no caso de entidade colaboradora, dos fondos recibidos.

b) A perda, tanto no suposto de beneficiario coma de entidade colaboradora, durante o prazo de tres a cinco anos, do dereito a obter axudas ou subvencións da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia ou a ser designados como entidade colaboradora.

c) Prohibición, durante un prazo de tres a cinco anos, de asinar contratos coa Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia.

B) Infraccións graves:

a) Multa do tanto ao duplo da cantidade indebidamente obtida ou, no caso de entidade colaboradora, dos fondos recibidos.

b) A perda, tanto no suposto de beneficiario coma de entidade colaboradora, durante o prazo dun a tres anos, do dereito a obter axudas ou subvencións da Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia ou a ser designados como entidade colaboradora.

c) Prohibición, durante un prazo dun a tres anos, de asinar contratos coa Administración pública da Comunidade Autónoma de Galicia.

C) Infraccións leves:

a) Multa fixa entre 75 e 6.000 euros.

b) Multa de ata o tanto da cantidade indebidamente obtida ou do importe da cantidade non xustificada ou, no caso de entidade colaboradora, dos fondos recibidos.

2. As sancións das infraccións administrativas previstas neste artigo graduaranse en atención á existencia de intencionalidade, participación e beneficio obtido, á transcendencia social e natureza dos prexuízos causados e á reincidencia na comisión de infraccións.

3. As sancións ás que se refire o parágrafo anterior enténdense sen prexuízo da obriga de reintegro prevista no artigo 78.10 desta lei, así como das indemnizacións de danos e perdas que puidesen exixirse e, se é o caso, da responsabilidade penal.

Tres. Prescrición de infraccións e sancións.

As infraccións prescribirán no prazo de catro anos, contado desde o día no que a infracción se producise.

As sancións prescribirán no prazo de catro anos, contado desde o día seguinte a aquel no que adquirise firmeza a resolución pola que se impuxo a sanción.

O prazo de prescrición interromperase consonte o establecido no artigo 132 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

A prescrición aplicarase de oficio, sen prexuízo de que poida ser solicitada a súa declaración polo interesado.

Catro. Réxime de responsabilidades.

1. Serán responsables da obriga de reintegro os beneficiarios ou, se é o caso, as entidades colaboradoras nos termos e casos previstos no apartado 10 do artigo 78 desta lei.

Os membros das persoas e das entidades previstas no parágrafo segundo e cuarto do apartado 4 do artigo 78 desta lei responderán solidariamente da obriga de reintegro do beneficiario en relación coas actividades subvencionadas que se comprometesen a efectuar.

Responderán solidariamente da obriga de reintegro os representantes legais do beneficiario cando este carecese de capacidade de obrar.

Responderán solidariamente os membros, os partícipes ou os cotitulares das entidades ás que se refire o parágrafo cuarto do apartado 4 do artigo 78 desta lei en proporción ás súas respectivas participacións, cando se trate de comunidades de bens ou calquera outro tipo de unidade económica ou patrimonio separado.

2. Serán responsables das infraccións administrativas en materia de subvencións as persoas físicas ou xurídicas, públicas ou privadas, así como os entes sen personalidade aos que se refire o parágrafo cuarto do apartado 4 do artigo 78 desta lei, que por acción ou omisión incorran nos supostos tipificados como infraccións nesta lei, e, en particular, as seguintes:

a) Os beneficiarios de subvencións, así como os membros das persoas ou das entidades previstas nos parágrafos segundo e cuarto do apartado 4 do artigo 78 desta lei, en relación coas actividades subvencionadas que se comprometesen a realizar.

b) As entidades colaboradoras.

c) O representante legal dos beneficiarios de subvencións que carezan de capacidade de obrar.

d) As persoas ou as entidades relacionadas co obxecto da subvención ou a súa xustificación obrigadas a prestaren colaboración e facilitaren canta documentación lles sexa requirida en cumprimento do disposto no apartado 11 do artigo 78 desta lei.

Responderán solidariamente da sanción pecuniaria os membros, os partícipes ou os cotitulares das entidades ás que se refire o parágrafo terceiro do apartado 4 do artigo 78 desta lei en proporción ás súas respectivas participacións, cando se trate de comunidades de bens ou calquera outro tipo de unidade económica ou patrimonio separado.

3. Serán responsables subsidiariamente da obriga de reintegro e das sancións pecuniarias os administradores ou aqueles que teñan a representación legal das persoas xurídicas, de acordo coas disposicións legais ou estatutarias que lles resulten aplicables, que non realizen os actos necesarios que fosen da súa incumbencia para o cumprimento das obrigas infrinxidas, adoptasen acordos que fixesen posibles os incumprimentos ou consentisen os de quen deles dependa.

Así mesmo, os que teñan a representación legal das persoas xurídicas, de acordo coas disposicións legais ou estatutarias que lles resulten aplicables,

que cesasen nas súas actividades responderán subsidiariamente en todo caso das obrigas de reintegro destas.

4. No caso de sociedades ou entidades disoltas e liquidadas, as súas obrigas de reintegro e sancións pendentes transmitiránelles aos socios ou partícipes no capital, que responderán delas solidariamente e ata o límite do valor da cota de liquidación que se lles adxudicase ou debese adxudicar.

5. No caso de sociedades ou entidades disoltas e liquidadas nas que a lei non limita a responsabilidade patrimonial dos socios, os partícipes ou os cotitulares, as sancións pendentes transmitiránelles a estes, que quedarán obrigados solidariamente ao seu cumprimento.

6. As accións ou as omisións tipificadas nesta lei non darán lugar á responsabilidade por infracción administrativa en materia de subvencións nos seguintes supostos:

a) Cando se realicen por quen careza de capacidade para obrar.

b) Cando concorra forza maior.

c) Cando deriven dunha decisión colectiva, para quen salvase o seu voto ou non asistise á reunión na que se tomou aquela.

7. A responsabilidade derivada das infraccións extinguese polo pagamento ou o cumprimento da sanción, por prescripción ou por falecemento.

Cinco. Órganos competentes para o exercicio da potestade sancionadora.

1. Será competente para a resolución do procedemento sancionador, nas infraccións leves e graves, o titular do departamento que concedese a axuda ou a subvención ou ao que estivese adscrito o órgano concedente. A resolución das infraccións moi graves, así como a daquelas subvencións que autorizase, calquera que fose a cualificación xurídica da infracción, é competencia do Consello da Xunta.

2. A imposición das sancións efectuarase mediante expediente administrativo, no que, en todo caso, se lle dará audiencia ao interesado antes de ditar o acordo correspondente, e que será tramitado consonte o disposto na lexislación de carácter xeral que regule o procedemento sancionador. Os acordos de imposicións de sancións poñerán fin á vía administrativa.

3. O expediente iniciarase de oficio, como consecuencia da actuación investigadora desenvolvida polo órgano concedente ou pola entidade colaboradora, así como das actuacións de control financeiro efectuadas

pola Intervención Xeral da Comunidade Autónoma e dos procedementos fiscalizadores do Tribunal de Contas e do Consello de Contas.

4. Nos supostos nos que a conduta puidese ser constitutiva de delito, a administración pasará o tanto de culpa á xurisdición competente e acordará a suspensión do procedemento sancionador ata que recaia resolución xudicial firme, teña lugar o sobresemento ou o arquivo das actuacións ou se produza a devolución do expediente polo Ministerio Fiscal. A pena imposta pola autoridade xudicial excluírá a imposición de sanción administrativa se se lle impuxo ao mesmo suxeito polos mesmos feitos e idéntico fundamento aos considerados no procedemento sancionador. De non estimarse a existencia de delito, a administración iniciará ou continuará o expediente sancionador con base nos feitos que os tribunais considerasen probados.

5. No non previsto neste artigo, será aplicable o establecido na lexislación xeral sobre potestade sancionadora vixente en cada momento».

Con independencia da súa contía e antes de que se proceda á tramitación da fase de proposta de pagamento realizadas por quen recoñeceu a existencia da obriga, os beneficiarios das subvencións terán que acreditar que se atopan ó corrente das súas obrigas tributarias e sociais e que non teñen pendente de pagamento ningunha débeda, por ningún concepto, coa Administración pública da Comunidade Autónoma.

Artigo 80º.-Liquidación.

1. O orzamento de cada exercicio liquidarase en canto á recadación de dereitos liquidados e ó pagamento de obrigas recoñecidas ata o 31 de decembro do ano natural correspondente, e quedarán a cargo da Tesourería da Comunidade Autónoma os dereitos pendentes de cobro e as obrigas pendentes de pagamento segundo as súas respectivas contraccións.

2. Non obstante, aplicaranse ó exercicio corrente os ingresos procedentes de dereitos liquidados que non sexan esixibles no momento do pechamento do exercicio orzamentario en virtude do aprazamento, dos fraccionamentos e das moratorias legalmente concedidos, así como os que se encontren dentro do prazo legal para realiza-lo ingreso en período voluntario. Neste suposto, deberase proceder a dar de baixa os indicados dereitos nas contas xustificativas da xestión de recursos imputables ó exercicio que se cerra, antes da súa inclusión nas contas do exercicio seguinte.

3. Os demais ingresos que se realicen unha vez cerrado o exercicio orzamentario respectivo quedarán desafectados do destino específico que, se é o caso, lles correspondese, sen prexuízo do seu recoñecemento e nova

afectación con cargo ó orzamento do exercicio en curso, naqueloutros supostos que así se determinen.

Artigo 81º.-Remanentes de Tesourería.

1. O remanente de Tesourería da Comunidade ou de cada un dos seus organismos autónomos administrativos con referencia a un exercicio orzamentario determinado estará formado pola suma das disponibilidades líquidas e mailos dereitos recoñecidos pendentes de cobro, menos as obrigas recoñecidas pendentes de pagamento, segundo a situación que os mesmos presenten ata o 31 de decembro do exercicio anterior.

2. Entenderase por remanente de Tesourería dispoñible aquel que non estea afectado ó financiamento específico de determinados gastos.

O remanente de Tesourería dispoñible poderá afectarse na súa totalidade ou en parte ó financiamento do orzamento inicial de gastos ou ó financiamento de modificacións orzamentarias, unha vez que sexa suficientemente comprobada a súa dispoñibilidade.

3. A diferenza que en cada momento exista entre o remanente dispoñible e o afectado ó financiamento do orzamento inicial ou de modificacións orzamentarias ó longo do exercicio constituirá o remanente líquido.

4. No caso de resultar un remanente de Tesourería negativo ó longo do exercicio, o organismo autónomo afectado instruirá o oportuno expediente de modificación orzamentaria ante a Consellería de Economía e Facenda, no que se propoñerá a baixa naqueles créditos que considere adecuados para o financiamento daquel.

No orzamento que non sexa de organismos autónomos, o Consello da Xunta, por proposta da Consellería de Economía e Facenda, dará de baixa créditos das distintas consellerías. De non ser posible, no orzamento seguinte compensaranse con menores gastos.

Capítulo IV: Normas de especial aplicación para os organismos autónomos de carácter comercial, industrial, financeiro ou análogo

Artigo 82º.-Orzamentos dos organismos autónomos.

1. Dos orzamentos dos organismos autónomos comerciais, industriais, financeiros ou análogos formarán parte os seguintes estados financeiros:

a) Conta de operacións comerciais.

b) Conta de explotación.

c) Estado demostrativo da variación do fondo de manobra.

d) Cadro de financiamento.

2. O resultado que se derive dos estados financeiros correspondentes ás alíneas a) e c) do número anterior terá o adecuado reflexo no orzamento de ingresos do organismo autónomo respectivo.

3. As operacións propias da actividade específica destes organismos, recollidas na conta de operacións comerciais, non estarán sometidas ó réxime de limitacións establecido no artigo 56º desta lei para os créditos incluídos nos estados de gastos dos seus orzamentos.

4. A Consellería de Economía e Facenda establecerá as estruturas dos estados financeiros indicados adaptados ás súas distintas especialidades, así como os criterios xerais que se aplicarán para a imputación de gastos á conta de operacións comerciais, segundo o principio xeral de que, agás os gastos xerais de persoal, se lle poderán imputar a esta todos aqueles gastos que forman parte directa ou indirectamente do custo dos produtos vendidos, dos servizos prestados ou dos bens producidos.

5. O exercicio orzamentario coincidirá co ano natural, sen prexuízo dos axustes necesarios cando as operacións que realice o organismo autónomo estean vinculadas a un ciclo productivo distinto que non poderá ser superior a doce meses.

Capítulo V: Normas de especial aplicación ás sociedades públicas

Artigo 83º.-Programas de sociedades públicas.

1. As sociedades a que se refire o número 1 do artigo 12º desta lei elaborarán anualmente un programa de actuación, investimentos e financiamento e a súa finalidade será a de mostra-la planificación xeral da súa actividade a un nivel de agregación adecuado que permita aprecia-los obxectivos que vai conseguí-la sociedade a medio prazo e no ano económico correspondente ó exercicio orzado.

2. A estrutura dos programas de actuación, investimentos e financiamento determinaraa a Consellería de Economía e Facenda e terá, polo menos, o seguinte contido:

a) Un estado no que se recollan os investimentos reais e financeiros que se prevexan dentro dun marco plurianual.

b) Un estado no que, para o mesmo período, se conteñan as súas fontes de financiamento, con especificación das achegas de calquera clase que se prevexan recibir da Comunidade ou dos seus organismos autónomos.

c) Unha exposición dos obxectivos que se deben acadar no dito período plurianual e das características básicas da súa actividade económica.

d) Unha memoria da avaliación económica dos investimentos programados durante o período.

3. Estas sociedades elaborarán ademais, anualmente, un orzamento de explotación, que detallará o contido da súa conta de explotación, e un orzamento de capital, no que se especificarán as orixes e a aplicación dos seus fondos.

4. Os orzamentos de capital mencionados no número anterior recollerán cun maior detalle as cifras contidas na primeira anualidade do programa de actuación, investimentos e financiamento, adaptando as ditas cifras ás posibilidades reais de financiamento que resulten do proceso de elaboración orzamentaria.

As estimacións contidas nos orzamentos de explotación e de capital das sociedades públicas remitiráselle, para o seu coñecemento e aprobación, ó Parlamento de Galicia formando parte dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

As sociedades públicas que se creen ó longo do exercicio adaptarán a súa actividade durante a parte do ano natural correspondente ó que prevexa o seu programa de actuación, investimentos e financiamento.

5. As variacións nos orzamentos a que se refire o número 3 deste artigo que non afecten a subvencións dos orzamentos xerais da Comunidade Autónoma e que supoñan incremento ou diminución nos gastos de persoal, investimentos reais ou financeiros e endebedamento neto sobre as inicialmente previstas serán autorizadas polo conselleiro de Economía e Facenda cando o seu importe non exceda do 10% de cada unha das clases de gastos antes indicados que se propoñan modificar, e pola Xunta de Galicia nos demais casos.

6. A estrutura básica dos orzamentos de explotación e capital establecerá a Consellería de Economía e Facenda e desenvolverá cada sociedade en función das súas necesidades seguindo as directrices do plan de contabilidade aplicable.

Artigo 84º.-Prazo e tramitación.

1. As sociedades públicas ás que se refire este capítulo elaborarán antes do 15 de maio de cada ano o programa de actuación, investimentos e financiamento que irá acompañado dunha memoria explicativa do contido do programa e das modificacións introducidas na programación plurianual en relación cos que se encontren en vigor.

No caso das sociedades a que se refire a letra a) do número 1 do artigo 12º desta lei, que se encontren en relación con outra ou outras sociedades das que sexan socios en calquera dos supostos previstos no artigo 42º do Código de comercio, deberán presenta-lo programa de forma consolidada coas ditas sociedades.

No suposto das sociedades a que se refire a letra b) do número 1 do artigo 12º desta lei, que sexan titulares da maioría das accións dunha ou varias sociedades, deberán presenta-lo programa consolidado coas ditas sociedades.

Non están obrigadas a presenta-lo programa de actuación, investimentos e financiamento aquelas sociedades das previstas na letra a) do número 1 do artigo 12º desta lei que, de acordo coa Lei de sociedades anónimas, poidan presentar balance abreviado, agás que reciban subvencións de explotación ou capital con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma.

2. Os programas a que se refire o número 1 anterior someteranse á aprobación da Xunta de Galicia antes do 1 de xullo de cada ano, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, considerándose condicionadas as achegas, figuradas neles con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma, ás resultantes da tramitación e definitiva aprobación destes.

3. A Xunta daralle conta ó Parlamento de Galicia dos principios que informan os programas de actuación das sociedades públicas galegas.

Artigo 85º.-Remisión.

Os orzamentos de explotación e capital que se teñan que elaborar de acordo co disposto no número 3 do artigo 83º desta lei seranlle remitidos polas correspondentes sociedades públicas á consellería da que dependan, que llos remitirá á de Economía e Facenda xunto co resto da documentación para a elaboración do anteproxecto de lei de orzamentos xerais a que fai referencia o artigo 51º desta lei.

Estes orzamentos de explotación e capital irán acompañados:

a) Dunha memoria xustificativa do seu contido con indicación de obxectivos.

b) Da liquidación dos do exercicio anterior e un avance de liquidación dos do corrente.

c) Do balance pechado do exercicio anterior, o avance do exercicio corrente e o provisional do exercicio ó que os ditos orzamentos correspondan.

Artigo 86º.-Supostos macroeconómicos.

1. Os convenios que a Comunidade Autónoma estableza coas sociedades públicas galegas ou participadas, ou con outras que, aínda non dependendo dela, sexan beneficiarias de avais ou reciban subvencións con cargo ós seus orzamentos xerais, incluírán, en calquera caso, as cláusulas correspondentes ás seguintes materias:

a) Supostos macroeconómicos e sectoriais que sirvan de base ó contido do convenio.

b) Obxectivos da política de persoal, rendibilidade, produtividade ou reestructuración técnica da explotación económica, así como os métodos de avaliación daquelas.

c) Achegas ou avais da Comunidade ou dos seus organismos autónomos.

d) Procedementos para adapta-los obxectivos acordados ás variacións que se produzan no respectivo medio económico.

e) Control pola Comunidade Autónoma da execución do convenio e da posterior explotación económica.

2. A subscrición do convenio non exclúe a elaboración e execución do programa e dos orzamentos de explotación e de capital a que se refire o artigo 83º desta lei.

TÍTULO IV. DA TESOURERÍA

Artigo 87º.-Concepto.

1. Constitúen a Tesourería da Comunidade Autónoma de Galicia tódolos recursos financeiros, sexan diñeiro, valores, créditos e os demais produtos das operacións de endebedamento da Comunidade e dos seus organismos autónomos que se xeren tanto por operacións orzamentarias coma extraorzamentarias.

2. As dispoñibilidades da Tesourería e as variacións que poidan sufrir están suxeitas ó réxime de intervención e deben ser rexistradas de conformidade coas normas de contabilidade pública. Poderán establecerse procedementos especiais de anotación en conta para aqueles movementos internos de efectivo entre as distintas contas operativas da Tesourería que determine o conselleiro de Economía e Facenda.

Artigo 88º.-Funcións.

Son funcións propias da Tesourería:

a) A xestión recadatoria dos recursos e o pagamento das obrigas da Comunidade e dos seus organismos autónomos.

b) Instrumentar e servir ó principio de unidade de caixa, mediante a centralización de tódolos fondos e valores xerados por operacións orzamentarias e extraorzamentarias.

c) Distribuír no tempo e no territorio as dispoñibilidades diñeirarias para a satisfacción puntual das obrigas da Comunidade.

d) Velar pola obtención da axeitada rendibilidade dos recursos dispoñibles da Comunidade sen menoscabo dos fins propios da Tesourería.

e) Responder dos avais contraídos pola Comunidade conforme as disposicións desta lei.

f) As demais funcións que se deriven ou relacionen coas anteriores enumeradas.

Artigo 89º.-Situación dos fondos da Comunidade Autónoma.

1. Con carácter xeral a Tesourería da Comunidade situará os fondos públicos no Banco de España ou nas entidades de crédito e aforro galegas ou que operen en Galicia, en contas das que, en todo caso, posuirá a titularidade.

2. A Tesourería da Comunidade poderá instrumentar todas aquelas operacións activas que considere convenientes para mante-la adecuada rendibilidade dos fondos ó seu cargo, guiada en todo caso polo principio de seguridade na súa colocación.

3. O réxime xeral de autorizacións para a situación e colocación de fondos, a natureza das contas, o control e a disposición dos fondos e dos servizos de colaboración que se vaian concertar coas entidades financeiras indicadas no parágrafo anterior establecerao a Consellería de Economía e Facenda.

Artigo 90º.-Situación dos fondos dos organismos autónomos.

1. Os fondos dos organismos autónomos situaranse en contas diferenciadas coa autorización expresa da Consellería de Economía e Facenda e baixo o control da Tesourería, utilizando rúbricas que conteñan a denominación xeral de «Organismos autónomos da Comunidade Autónoma de Galicia», tendo a consideración, para tódolos efectos, de fondos da propia Tesourería.

2. Os ditos fondos poderán estar situados no Banco de España ou noutras entidades de crédito e aforro galegas ou que operen en Galicia, necesitando autorización expresa da Consellería de Economía e Facenda para a apertura de cada conta e para a determinación das súas condicións de funcionamento, logo de solicitude motivada, que poderá ordena-la súa cancelación ou suspende-la súa utilización se se comprobase que non subsisten as condicións que motivaron a autorización de apertura.

3. As entidades financeiras indicadas no punto anterior teñen para coa Tesourería da Comunidade Autónoma, á súa solicitude, as mesmas obrigas de información que para coas consellerías e cos organismos autónomos titulares das contas abertas nelas.

4. A Consellería de Economía e Facenda poderá propoñerlle ó Consello da Xunta que as operacións de ingreso e de ordenación e realización material do pagamento dos organismos autónomos e dos entes públicos a que fai referencia a alínea b) do punto 1 do artigo 12º desta lei se realicen pola Tesourería da Xunta, para o cal se establecerá o correspondente procedemento.

Artigo 91º.-Ingresos e medios de pagamento.

1. Os ingresos a favor da Tesourería poderán realizarse no Banco de España, nas caixas da propia Tesourería ou nas que se habiliten nos organismos autónomos e nas entidades colaboradoras daquela.

2. Os medios de pagamento admisibles polas caixas da Tesourería poderán consistir en diñeiro de curso legal, cheques nominativos, xiros, transferencias ou calquera outro medio de pagamento legalmente establecido. A Consellería de Economía e Facenda establecerá as condicións que terán que cumprir e o momento no que en cada caso se producirá a liberación da débeda.

3. A Tesourería poderá darlles cumprimento ás súas obrigas por calquera dos medios de pagamento a que se fai referencia no parágrafo anterior.

Artigo 92º.-Fluxos financeiros.

Para unha mellor xestión da Tesourería e unha adecuada análise do seu funcionamento, deberase elaborar trimestralmente un cadro de seguimento dos fluxos financeiros derivados da actividade da Comunidade e dos seus organismos autónomos, no marco das previsións dun orzamento monetario.

TÍTULO V: DO CONTROL INTERNO E DA CONTABILIDADE

Capítulo I: Do control interno

Sección primeira: Aspectos xerais

Artigo 93º.-Control interno da actividade económico-financeira.

1. O control interno da actividade económico-financeira da Comunidade, dos seus organismos autónomos e entes públicos e das sociedades públicas exercerao a Intervención Xeral, sen prexuízo das competencias do Consello de Contas de Galicia e, se é o caso, do Tribunal de Contas.
2. A Intervención Xeral da Comunidade Autónoma exercerá as súas funcións de control interno con plena autonomía respecto dos órganos responsables da xestión controlada.

Artigo 94º.-O seu exercicio.

1. O exercicio do control interno realizarase a través da función interventora e do control financeiro.
2. A función interventora ten por obxecto controlar tódolos actos, documentos e expedientes da Comunidade e dos seus organismos autónomos dos que puidesen derivarse dereitos e obrigas de contido económico, así como os ingresos e pagamentos que deles se deriven e, en xeral, a recadación, o investimento ou a aplicación dos fondos públicos, co fin de asegurar que a xestión dos órganos controlados se axuste ás disposicións aplicables a cada caso.
3. O control financeiro exercerao a Intervención Xeral de conformidade co previsto en cada caso e na forma que regulamentariamente se estableza respecto dos servizos da Comunidade, dos organismos autónomos, dos entes públicos e das sociedades públicas para comproba-lo seu adecuado funcionamento tanto no aspecto organizativo coma no económico-financeiro.

Así mesmo exercerase o control financeiro respecto das sociedades mercantís, empresas, entidades e particulares por razón das subvencións, créditos, avais e demais axudas da Comunidade ou dos seus organismos autónomos, concedidos con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade. Neste caso o control financeiro terá por obxecto comproba-la adecuada e correcta obtención e utilización das indicadas subvencións e axudas e mailo cumprimento dos obxectivos que con elas se pretenden alcanzar.

4. Malia o disposto na alínea 3 deste artigo, por acordo da Xunta de Galicia, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, poderá establecerse o control interno realizado a través da función interventora en organismos autónomos, sociedades e entes públicos.

Sección segunda: Da función interventora

Artigo 95º.-Fases.

1. A función interventora exercerase a través das seguintes fases:

a) A fiscalización ou intervención previa de todo acto, documento ou expediente susceptible de producir dereitos e obrigas de contido económico ou movemento de fondos e valores.

b) A intervención formal do ordenamento do pagamento.

c) A intervención material do pagamento.

d) A intervención da aplicación das cantidades destinadas a obras, subministracións, adquisicións e servizos, que comprenderá o exame documental e, se é o caso, a comprobación material.

2. Son inherentes á función interventora as seguintes competencias:

a) Interpoñer recursos e reclamacións nos supostos recollidos nas disposicións vixentes.

b) Solicitar dos órganos competentes o asesoramento xurídico ou os informes técnicos que se precisen en función da natureza do acto, documento ou expediente intervido, así como os antecedentes e documentos necesarios para o exercicio da dita función.

Artigo 96º.-Principios.

1. A función interventora exercerase conforme os principios de autonomía funcional, exercicio desconcentrado, xerarquía interna e actuación contradictoria.

2. O exercicio da función interventora organizarase de forma desconcentrada a través das intervencións delegadas situadas ou próximas ós órganos sometidos a control. O interventor xeral da Comunidade poderá avoga-lo exercicio da función respecto de calquera acto ou expediente que estime oportuno.

Reglamentariamente establecerase a competencia dos interventores delegados do interventor xeral da Comunidade.

Artigo 97º.-Intervención limitada¹⁶.

---

¹⁶ Lei 13/2004, de 29 decembro, artigo 33:" A contía á que se refire o artigo 97.1 do texto refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia, aprobado polo Decreto lexislativo 1/1999, do 7 de outubro, queda establecida en 6.600 euros para o ano 2005" Art. 97.1 modificado pola lei 9/2003 de 23 de decembro

1. Non estarán sometidos a intervención previa:

a) Os gastos de obras, de xestión de servizos públicos, de subministración, de consultoría e asistencia e dos servizos, por importe inferior ó que de se-lo caso se estableza na Lei de orzamentos de cada ano.

b) Os de carácter periódico e demais de tracto sucesivo, unha vez intervido o gasto correspondente ó período inicial do acto ou contrato do que se deriven ou as súas modificacións, así como aqueloutros gastos que de acordo coa normativa vixente se fagan efectivos a través do sistema de anticipos de caixa fixa.

c) Tampouco estarán suxeitas a intervención previa as subvencións que figuren nos orzamentos con asignación nominativa.

2. A Xunta de Galicia poderá acordar, logo de informe da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma, que a intervención previa en cada unha das consellerías ou nos seus distintos servizos, organismos autónomos ou sociedades e entes públicos se limite a comproba-los extremos seguintes:

a) A existencia de crédito orzamentario e que este é o adecuado á natureza do gasto ou da obriga que se propón contraer.

Nos casos en que se trate de contraer compromisos de gastos de carácter plurianual comprobarase, ademais, se se cumpre o preceptuado no artigo 58º desta lei.

b) Que as obrigas ou gastos as xeran órganos competentes.

c) Aqueloutros extremos que, pola súa transcendencia no proceso de xestión, determine o Consello da Xunta, por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, logo de informe da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma.

Os interventores delegados poderán formula-las observacións complementarias que consideren convenientes, sen que estas teñan, en ningún caso, efectos suspensivos na tramitación dos expedientes correspondentes.

3. O disposto no número anterior non será de aplicación respecto das obrigas ou dos gastos de contía indeterminada e daqueles outros que deban ser aprobados polo Consello da Xunta.

4. As obrigas ou os gastos sometidos á fiscalización limitada a que se refire o número 2 deste artigo serán obxecto doutra plena con posterioridade, exercida sobre unha mostra representativa dos actos, documentos ou expedientes que deron orixe á referida fiscalización, mediante a aplicación

de técnicas de mostraxe ou auditoría, co fin de verificar que se axustan ás disposicións aplicables en cada caso e determina-lo grao de cumprimento da legalidade na xestión dos créditos.

Os interventores delegados que realicen as fiscalizacións con posterioridade deberán emitir informe escrito no que fagan constar cantas observacións e conclusións se deduzan delas. Estes informes remitiráselle ó titular da consellería para que formule, se é o caso, e no prazo de quince días, as alegacións que considere oportunas, e posteriormente elevaráselle á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma.

A Intervención Xeral da Comunidade Autónoma daralles conta ó Consello da Xunta e ós centros directivos que resulten afectados dos resultados máis importantes da fiscalización realizada con posterioridade, e, se é o caso, propoñerá as actuacións que resulten aconsellables para asegurar que a administración dos recursos públicos se axuste ás disposicións aplicables en cada caso.

5. Con independencia do disposto no número anterior, o conselleiro de Economía e Facenda, por proposta do interventor xeral da Comunidade Autónoma, poderá acordar en que casos a función interventora será exercida sobre unha mostra e non sobre o total de actos, documentos ou expedientes suxeitos á intervención previa.

A Intervención Xeral determinará nestes casos os procedementos que se deban aplicar para a selección, a identificación e o tratamento da mostra de procedemento.

6. A fiscalización previa dos dereitos será substituída pola inherente á toma de razón en contabilidade, e estableceranse as actuacións comprobatorias posteriores que determine a Intervención Xeral da Comunidade Autónoma.

Artigo 98º.-Documentación e prazo.

1. A Intervención exercerá a función interventora á vista do expediente orixinal completo unha vez reunidos tódolos xustificantes e emitidos os informes preceptivos e que estea, polo tanto, en disposición de que se dicte acordo por quen corresponda.

2. O expediente será fiscalizado no prazo de dez días contados a partir do seguinte ó da data de recepción, que se reducirá a cinco días computados de igual forma cando se declarase urxente a tramitación do expediente ou se aplicase o réxime especial de fiscalización previsto no número 2 do artigo 97º.

3. Cando a Intervención faga uso da facultade a que se refire a alínea b) do número 2 do artigo 95º, suspenderase o prazo mencionado no número 2

anterior, debendo darlle conta da dita circunstancia ó órgano xestor proponente do gasto.

Artigo 99º.-Reparos e reclamacións.

1. Se a Intervención se manifestase en desacordo co fondo ou coa forma dos actos, expedientes ou documentos examinados, deberá formula-los seus reparos por escrito. Os ditos reparos deberán ser motivados con razoamentos fundados en normas que apoien o criterio sustentado e deberán conter tódalas obxeccións realizadas ó expediente.

2. Cando a desconformidade se refira ó recoñecemento ou á liquidación de dereitos a favor da Facenda da Comunidade Autónoma, as observacións formularanse en notas de reparos e, en caso de subsistir a discrepancia, mediante a interposición dos recursos ou das reclamacións que procedan.

Artigo 100º.-Suspensión do expediente.

1. Se os reparos afectan a autorización e disposición de gastos, o recoñecemento de obrigas ou o ordenamento de pagamentos, orixinarase a suspensión da tramitación do expediente, ata que aqueles non sexan emendados nos seguintes casos:

a) Cando se baseen na insuficiencia ou inadecuación do crédito ó que se lle propoña imputa-lo gasto, a obriga ou o pagamento.

b) Cando se aprecien graves irregularidades na documentación xustificativa das ordes de pagamento ou non se acredite suficientemente o dereito do perceptor.

c) Cando o gasto se lle propoña a un órgano que careza de competencia para a súa aprobación.

d) Cando se omitan no expediente requisitos ou trámites que se consideren esenciais a xuízo da Intervención ou cando esta estime que a continuación do procedemento lles puidese causar crebas económicas á Comunidade Autónoma ou a un terceiro.

e) Cando o reparo sexa consecuencia de comprobacións de materiais de obras, subministracións, adquisicións e servizos.

2. A Intervención poderá fiscalizar favorablemente, malia os defectos que se observen no expediente, sempre que os requisitos ou os trámites incumpridos non sexan esenciais.

Nestes supostos a eficacia da fiscalización quedará condicionada á reparación daqueles defectos con anterioridade á aprobación do

expediente. O órgano xestor remitiralle á Intervención a documentación xustificativa de que se repararon os ditos defectos.

De non repara-lo órgano xestor os defectos indicados, para a continuación do expediente considerárase formulado o correspondente reparo. O previsto neste número non será aplicable naqueles supostos nos que a fiscalización previa se realice de forma limitada, de conformidade co disposto no número 2 do artigo 97º da presente lei.

Artigo 101º.-Discrepancia.

1. Cando o órgano ó que se dirixa o reparo o acepte, deberá repara-las deficiencias observadas e remitirle de novo as actuacións á Intervención.
2. Cando o órgano xestor non acepte o reparo deducido, formulará discrepancia, que deberá ser motivada con citas dos preceptos legais nos que sustente o seu criterio.

A discrepancia resolverase da seguinte forma:

- a) Se o reparo fose formulado por unha intervención delegada, corresponderalle á Intervención Xeral da Comunidade coñecer da discrepancia, e a súa resolución será obrigada para aquela.
- b) Se o reparo fose formulado pola Intervención Xeral da Comunidade ou esta confirmase en todo ou en parte o dunha intervención delegada e subsista a discrepancia, corresponderalle á Xunta de Galicia adoptar unha resolución definitiva.

Artigo 102º.-Omisións.

1. Nos supostos nos que, de acordo co disposto neste capítulo, a fiscalización previa da aprobación do gasto ou do recoñecemento da obriga fosen preceptivas e se omitisen, non se poderá recoñecer-la obriga, nin tramita-lo pagamento nin intervir favorablemente estas actuacións ata que se coñeza ou resolva a dita omisión nos termos previstos neste artigo.
2. Se o interventor xeral da Comunidade ou os seus delegados ó coñecer un expediente observasen algunha das omisións indicadas no número anterior manifestaranllo á autoridade que iniciase aquel e emitirán ó mesmo tempo a súa opinión respecto da proposta, co fin de que, unindo este informe ás actuacións, poida o titular da consellería de que aquela proceda somete-lo actuado á decisión da Xunta de Galicia para que adopte a resolución a que houbese lugar.

Este informe, que non terá natureza de fiscalización, poñerá de manifesto, como mínimo, os seguintes extremos:

-As infraccións do ordenamento xurídico que, a xuízo do interventor, se producen no momento no que se adoptou o acto de aprobación do gasto sen fiscalización ou intervención previa.

-As prestacións que se realizan como consecuencia do dicto acto.

-A posibilidade e conveniencia de revisión dos actos dictados con infracción do ordenamento.

Os interventores delegados daranlle conta do seu informe á Intervención Xeral da Comunidade Autónoma no momento da súa emisión.

3. Se o titular da consellería acordase somete-lo expediente á decisión da Xunta de Galicia, comunicarllo ó conselleiro de Economía e Facenda, por conducto da Intervención Xeral da Comunidade, con dez días de antelación á reunión do Consello no que se coñeza o asunto.

Ó expediente unirase unha memoria que inclúa unha explicación da omisión da preceptiva fiscalización ou intervención previa e, se é o caso, as observacións que estime convenientes respecto do informe da Intervención.

A Secretaría do Consello comunicarlle á Consellería correspondente, á de Economía e Facenda e á Intervención Xeral da Comunidade o acordo adoptado sobre o expediente para a súa toma de razón e cumprimento nos seus propios termos.

Sección terceira: Do control financeiro

Artigo 103º.-Finalidade e principios.

1. O control financeiro ó que se refire o artigo 94º desta lei ten por finalidade procurar que a xestión económico-financeira do sector público galego se adecúe ós principios de legalidade, economía, eficacia e eficiencia.

2. O control financeiro exercerase con plena autonomía e independencia respecto das autoridades e entidades das que se controle a súa xestión, e poderá realizarse en réxime ordinario ou en réxime permanente.

3. O control financeiro exercerase mediante a realización de auditorías ou outros tipos de control de conformidade co que se estableza regulamentariamente.

Artigo 104º.-Auditorías e clases.

1. As auditorías a que se refire o artigo anterior consistirán na comprobación posterior da actividade económico-financeira do ente controlado, realizada de forma sistemática e mediante a aplicación de determinados procedementos de revisión a operacións ou actos singulares seleccionados para o efecto.

2. As ditas auditorías, en función dos obxectivos e do alcance que para cada control se establezan, poderán ser das seguintes clases:

a) Auditoría financeira, que terá por obxecto a emisión dun dictame sobre se a información contable do órgano controlado se presenta de acordo cos principios, cos criterios e coas normas contables que sexan aplicables.

b) Auditoría de cumprimento, que ten por obxecto determinar se na xestión das operacións que dean lugar a dereitos e obrigas de contido económico, na xestión dos ingresos e pagamentos e mais na recadación, custodia, investimento ou aplicación en xeral dos recursos se cumpriu coa legalidade e coas normas e directrices, internas ou externas, que resulten aplicables.

c) Auditoría operativa, o obxecto da cal é a avaliación da eficacia e a eficiencia alcanzadas na xestión dos recursos públicos adscritos a unha entidade para o cumprimento dos seus obxectivos. Este sistema de auditoría será o utilizado para a avaliación do grao de cumprimento dos obxectivos físicos e financeiros previstos nos programas de gasto.

d) Auditorías de sistemas e procedementos, a finalidade das cales é recomendar e propoñer melloras e modificacións parciais ou xerais, nos procedementos de xestión económico-financeira, sobre a base das posibles debilidades ou disfuncionalidades detectadas na súa revisión.

Artigo 105º.-Iniciación e desenvolvemento.

1. O control financeiro ordinario iniciárase por acordo do interventor xeral da Comunidade, quen delimitará a clase e o alcance do control que se vai efectuar, e desenvolverase directamente por medio de funcionarios ou equipos de control destacados temporalmente para o efecto e dirixido por interventores dependentes do interventor xeral.

2. O control financeiro permanente realizarase de acordo coas seguintes características:

a) Exercerao a Intervención Xeral da Comunidade a través das intervencións delegadas nos servicios, organismos, sociedades e entes públicos nos que se encontre establecido este réxime de control, sen prexuízo das actuacións de control ordinario que, con carácter excepcional e alcance limitado, poida realizar directamente o citado centro directivo.

b) As actuacións e os traballos necesarios para o seu desenvolvemento efectuaranse de forma permanente e continuada ó longo dos diferentes exercicios, e non se requirirá acordo expreso da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma para a súa iniciación.

c) As ditas actuacións realizaranse, como regra xeral, sobre a base do principio de proximidade temporal respecto da actividade ou dos actos obxecto de control.

d) A Intervención Delegada encargada do control financeiro permanente deberá recibir información permanente, actualizada e detallada da actividade obxecto de control, dos seus obxectivos e do avance no seu cumprimento, na forma e coa periodicidade que a dita oficina determina, co fin de ter un coñecemento completo dela.

Artigo 106º.-Ámbito de aplicación.

1. O control financeiro permanente será aplicable nos seguintes entes do sector público de Galicia, sempre que, de conformidade co disposto no número 4 do artigo 94º desta lei, non estea establecida a función interventora:

a) Os organismos autónomos da Comunidade de carácter industrial, comercial, financeiro ou análogo.

b) O ente público Radiotelevisión de Galicia.

c) As consellerías, servicios, organismos autónomos de carácter administrativo, sociedades e entes públicos, calquera que sexa a súa denominación e forma xurídica, en que así se determine, de conformidade co previsto no punto seguinte.

2. A aplicación do réxime de control financeiro permanente ás consellerías, servicios, organismos, sociedades e entes nos que actualmente non se encontre establecido efectuarase:

a) Mediante orde do conselleiro de Economía e Facenda por proposta da Intervención Xeral da Comunidade, nos supostos de consellerías, servicios ou organismos autónomos nos que xa exista Intervención Delegada.

b) Mediante acordo da Xunta por proposta do conselleiro de Economía e Facenda, nos supostos de servicios, sociedades ou entes públicos nos que non exista Intervención Delegada da Intervención Xeral da Comunidade.

3. A relación de dependencia e as condicións de funcionamento dos interventores delegados no exercicio do control financeiro permanente serán as mesmas cás vixentes para a función interventora.

4. Para a aplicación do disposto neste artigo as intervencións delegadas encargadas do control financeiro permanente poderán requirir información referida a:

- a) Dereitos e obrigas, compras e vendas.
- b) Investimentos e outros contratos.
- c) Cobros e pagamentos.
- d) Composición e detalle de saldos en contabilidade.
- e) Operacións que se vaian realizar ou en curso de especial significación ou importancia.
- f) Existencias de fondos, de materiais e de bens de calquera natureza.
- g) Calquera outro aspecto financeiro ou organizativo que se considere de interese en atención ás características do ente controlado.

As intervencións delegadas deberán recibir un exemplar das contas e doutros estados anuais, así como dos que se elaboren con outra periodicidade, e terán acceso directo ós sistemas de información dos que se deriven as ditas contas e estados.

5. Se no exercicio do control financeiro permanente se puxesen de manifesto graves irregularidades, daráselle conta á Intervención Xeral, propondo, se é o caso a substitución dese procedemento de control polo exercicio da función interventora.

6. Os interventores delegados deberán elaborar para cada ente un plan anual de actuación, que se someterá á aprobación da Intervención Xeral da Comunidade.

O dito plan conterá o detalle das actuacións que se van realizar e o seu calendario de execución, así como a periodicidade dos informes e das datas previstas de emisión.

Os plans de actuación incluírán, en todo caso, a realización de:

- a) Auditoría permanente de cumprimento.
- b) Revisións de rexistros e procedementos contables e das existencias e dos movementos de fondos.
- c) Auditoría financeira das contas anuais.

d) Auditoría de programas sobre o nivel de realización de obxectivos e análises das causas das desviacións.

Os citados plans incluírán ademais, se procede, a realización doutras auditorías operativas, de sistemas e procedementos ou outros tipos de control dos previstos no artigo 104º desta lei, nos casos e co alcance nos que así se determine.

Artigo 107º.-Plan anual de auditorías.

1. O control financeiro ordinario enmarcará a súa actuación nun plan anual de auditorías que se debe realizar en cada exercicio, a elaboración do cal lle corresponde á Intervención Xeral da Comunidade.

2. O plan comprenderá as entidades sobre as que se realizarán controis financeiros de carácter ordinario no exercicio económico a que se refira, con indicación, en cada caso, do tipo de control que se debe realizar e do seu alcance.

3. O plan terá carácter aberto e poderá ser modificado para a realización de controis específicos, en atención ós medios dispoñibles e por outras razóns debidamente ponderadas.

4. Para o desenvolvemento do control financeiro ordinario, a Intervención Xeral da Comunidade poderá solicita-la colaboración de empresas privadas de auditorías, que deberán axustarse ás normas e instrucións que determine o dito centro directivo.

Para solicita-la dita colaboración será necesaria unha orde do conselleiro de Economía e Facenda, na que se especificará a insuficiencia dos servizos da Intervención Xeral da Comunidade que xustifique a dita colaboración.

Artigo 108º.-Resultado e informes.

1. Do resultado das actuacións de control financeiro ordinario ou permanente emitirase informe coa estrutura, co procedemento e co contido que regulamentariamente se determine.

2. Os informes derivados das actuacións de control financeiro ordinario elevaránselle á Intervención Xeral da Comunidade para a súa remisión ó conselleiro de Economía e Facenda e ós órganos responsables e de tutela dos servizos ou organismos controlados.

3. Os informes que teñan a súa orixe en actuacións de control financeiro permanente remitiráselle ó titular da xestión e ademais á Intervención Xeral da Comunidade cando estes teñan un carácter xeral ou fosen realizados por algunha circunstancia especial.

Capítulo II: Da contabilidade

Artigo 109º.-Réxime.

1. A administración da Comunidade Autónoma, dos seus organismos autónomos e das sociedades públicas de Galicia queda sometida ó réxime de contabilidade pública nos termos previstos nesta lei.
2. A suxeición ó réxime de contabilidade pública comporta a obriga de renderlles contas das respectivas operacións e transaccións económicas, calquera que sexa a súa natureza, ó Tribunal de Contas e ó Consello de Contas de Galicia.
3. O disposto no parágrafo anterior éelles aplicable ó emprego dos fondos para xustificar e ó das transferencias correntes e de capital con cargo ós orzamentos xerais da Comunidade Autónoma, calquera que sexa o seu perceptor.
4. As obrigas que se determinen no presente artigo entenderanse sen prexuízo das facultades que a Constitución lle confire ó Tribunal de Contas.

Artigo 110º.-Competencias da Consellería de Economía e Facenda.

É competencia da Consellería de Economía e Facenda a organización da contabilidade pública ó servizo dos seguintes fins:

- a) Rexistra-la execución dos orzamentos xerais da Comunidade nas súas distintas fases.
- b) Coñece-lo movemento e a situación da Tesourería.
- c) Reflecti-las variacións, a composición e a situación do patrimonio da Comunidade e do inventario de bens afectados ós fins dos organismos autónomos e das sociedades públicas.
- d) Proporcionárlle-los datos necesarios para a formación e o rendemento da Conta Xeral da Comunidade, así como das demais contas, estados e documentos que deban elaborarse ou remitirse ó Consello de Contas de Galicia e ó Tribunal de Contas.
- e) Facilita-los datos e outros antecedentes necesarios para a confección das contas económicas do sector público estatal.
- f) Rende-la información económica e financeira que sexa necesaria para a toma de decisións tanto na orde política coma na de xestión.

Artigo 111º.-Funcións da Intervención Xeral como centro directivo.

A Intervención Xeral da Comunidade Autónoma é o centro directivo da contabilidade pública de Galicia e correspóndenlle as seguintes funcións:

- a) Someter á decisión do conselleiro de Economía e Facenda o Plan de contabilidade pública de Galicia, ó que se adaptarán os organismos, as corporacións e as demais entidades comprendidas no sector público de Galicia, mantendo a debida coordinación co Plan xeral de contabilidade pública.
- b) Promove-lo exercicio da potestade regulamentaria no tocante á determinación da estrutura, xustificación, tramitación e rendemento de contas, informes e demais documentos relativos á contabilidade pública, podendo dictar para o efecto circulares e instrucións polos procedementos que se determinen nas leis e nos regulamentos.
- c) Aproba-os plans parciais ou especiais de contabilidade pública que se elaboren conforme o Plan de contabilidade pública de Galicia, ou o Plan xeral de contabilidade do sector privado, respecto das sociedades públicas.
- d) Inspecciona-la contabilidade de toda clase de organismos públicos da Comunidade Autónoma.

Artigo 112º.-Funcións como centro xestor.

1. Como centro xestor da contabilidade pública, correspóndelle á Intervención Xeral:

- a) Forma-la Conta Xeral da Comunidade Autónoma e elabora-la memoria que a acompaña.
- b) Preparar e examina-las contas que se lles deban render ó Consello de Contas de Galicia e ó Tribunal de Contas, e formula-las observacións que, se é o caso, se estimen necesarias.
- c) Solicita-la presentación de contas, estados e outros documentos suxeitos a exame crítico.
- d) Centraliza-la información deducida da contabilidade das corporacións, organismos, entidades e demais axentes que integran o sector público de Galicia.
- e) Elabora-las contas económicas do sector público de Galicia, de acordo co sistema de contas en vigor para todo o Estado.
- f) Vixiar e impulsa-las actividades das oficinas de contabilidade de tódolos organismos e servicios da Comunidade.

2. Tódolos informes e dictames económico-contables que deban emitilas entidades sometidas ó réxime de contabilidade pública deberán ser solicitados a través da Intervención Xeral da Comunidade Autónoma.

3. Para os efectos previstos neste artigo, o rendemento de toda clase de contas polos procedementos ordinarios deberase realizar a través da Intervención Xeral.

Artigo 113º.-Soporte documental.

A contabilidade pública levarase en libros, rexistros e contas, segundo os procedementos técnicos establecidos que sexan máis convenientes pola índole das operacións e das situacións que neles deban anotarse, sen prexuízo de que as sociedades públicas se axusten ás disposicións do Código de comercio, ás que se dicten no seu desenvolvemento e ó Plan xeral de contabilidade vixente para as empresas españolas.

Artigo 114º.-Contadantes.

Serán contadantes das contas que teñan que renderse ó Consello de Contas de Galicia e, se é o caso, ó Tribunal de Contas:

a) Os funcionarios que teñan ó seu cargo a xestión dos ingresos e a realización dos gastos, así como as demais operacións da Administración da Comunidade.

b) Os presidentes ou directores dos organismos autónomos, sociedades públicas e demais entes que conforman o sector público de Galicia.

c) Os particulares que, excepcionalmente, administren, recaden ou custodien fondos ou valores da Comunidade, sen prexuízo de que sexan intervidas as respectivas operacións.

d) Os perceptores das transferencias a que se refiren os artigos 78º e 109º.3 desta lei.

Artigo 115º.-Forma e prazos.

As contas e a documentación que se lles deban render ó Consello de Contas de Galicia e ó Tribunal de Contas formaranse e cerraranse por períodos trimestrais, excepto as correspondentes ós organismos autónomos, sociedades públicas e demais entes que conforman o sector público de Galicia, que o serán anualmente.

Artigo 116º.-Sociedades públicas, entes e organismos.

A contabilidade pública das sociedades públicas, entes e organismos queda sometida á verificación ordinaria e extraordinaria a cargo dos funcionarios dependentes do interventor xeral da Comunidade e dos que, se é o caso, designe o Tribunal de Contas ou o Consello de Contas.

Artigo 117º.-Publicidade e información.

1. A Consellería de Economía e Facenda publicará no Diario Oficial de Galicia os seguintes datos trimestrais:

a) Do movemento do tesouro por operacións orzamentarias e extraorzamentarias, e da súa situación.

b) Das operacións de execución do orzamento da Comunidade Autónoma e das súas modificacións.

c) Das demais que se consideren de interese.

2. Os organismos autónomos, as entidades públicas e as sociedades mercantís con participación maioritaria da Xunta remitiranlle trimestralmente á Consellería de Economía e Facenda un estado da súa situación financeira, de acordo coa estrutura que esta determine.

3. Trimestralmente, o conselleiro de Economía e Facenda daralle conta á Comisión 3ª, de Economía, Facenda e Orzamentos, do estado de execución orzamentaria.

Capítulo III: Da conta xeral da Comunidade

Artigo 118º.-Documentación.

1. A Conta Xeral da Comunidade Autónoma de Galicia comprenderá tódalas operacións orzamentarias, patrimoniais e de Tesourería levadas a cabo durante o exercicio e constará dos seguintes documentos:

a) Conta da Administración da Comunidade.

b) Conta dos organismos autónomos de carácter administrativo.

c) Conta dos organismos autónomos de carácter industrial, comercial, financeiro ou análogo.

d) Conta das sociedades públicas e demais entes públicos.

e) Conta do patrimonio da Comunidade e dos seus organismos autónomos.

2. Achegaráselle á Conta Xeral un estado no que se reflecta o movemento e

a situación dos avais concedidos pola Comunidade Autónoma e polas súas sociedades públicas.

Artigo 119º.-Formación.

A Conta da Administración da Comunidade formarase con base nos estados e documentos que determine a Consellería de Economía e Facenda e, en particular, polos seguintes:

1. A liquidación do orzamento, especificando os créditos iniciais e as súas modificacións, así como a liquidación dos estados de ingresos e gastos nas súas distintas fases de xestión orzamentaria.
2. Un estado demostrativo dos compromisos de gastos adquiridos con cargo a exercicios futuros, facendo uso do disposto no artigo 58º desta lei.
3. Un estado demostrativo da evolución e situación dos valores que se deben cobrar e das obrigas que se deben pagar procedentes de exercicios anteriores.
- 4.-A Conta Xeral de Tesourería que poña de manifesto a súa situación e as operacións realizadas durante o exercicio.
5. A Conta Xeral do endebedamento público.
6. O resultado do exercicio económico, que recollerá a determinación do superávit, o déficit ou nivelación da liquidación do orzamento, o remanente de Tesourería resultante e a variación dos activos e pasivos financeiros.

Artigo 120º.-Organismos autónomos.

1. Coas contas rendidas polos organismos autónomos e demais documentos que se lle deban render ó Consello de Contas de Galicia e ó Tribunal de Contas, a Intervención Xeral da Comunidade elaborará estados anuais agregados que permitan ofrecer unha visión global da xestión realizada no exercicio pola totalidade daqueles.
2. Á Conta Xeral da Comunidade Autónoma unirase unha memoria na que se demostre o grao de cumprimento dos obxectivos previstos para cada un dos programas de gasto.
3. A Consellería de Economía e Facenda establecerá a estrutura e o contido das contas e estados a que fai referencia o número 1 anterior, así como das contas que deban rende-los demais entes do sector público de Galicia.

Artigo 121º.-Revisión e aprobación.

1. A Conta Xeral da Comunidade de cada ano formarase antes do 31 de agosto do ano seguinte ó que se refire e remitirase logo de acordo da Xunta ó Consello de Contas de Galicia e ó Tribunal de Contas dentro dos dous meses seguintes á súa formación.
2. A Conta Xeral da Comunidade Autónoma deberá ser aprobada polo Parlamento de Galicia para efectos de dar cumprimento ó disposto na alínea b) do artigo 10 do Estatuto de autonomía.

TÍTULO VI: DAS RESPONSABILIDADES

Artigo 122º.-Suxeitos responsables.

1. As autoridades, os funcionarios e os empregados da Comunidade Autónoma en calquera dos seus servicios, organismos autónomos, entes públicos ou sociedades públicas que, por dolo, culpa ou negligencia adopten resolucións, executen accións ou incorran en omisións con infracción das disposicións desta lei, estarán obrigados a indemnizar á Facenda da Comunidade polos danos e perdas que sexan consecuencia daqueles, con independencia da responsabilidade penal ou disciplinaria que lles poida corresponder.
2. Estarán suxeitos á obriga de indemnizar á Facenda da Comunidade, ademais das autoridades, dos funcionarios e dos empregados ós que se fai referencia no número 1 anterior, os interventores, tesoureiros e ordenadores de pagamentos que, con dolo, culpa, negligencia ou ignorancia inescusable, non salvasen a súa actuación no correspondente expediente mediante observación escrita acerca da improcedencia ou ilegalidade do acto ou resolución.

Iso deixando a salvo o disposto no artigo 76º.3, da presente lei.

3. A responsabilidade de quen participe na resolución ou no acto será mancomunada, excepto cando concorra dolo, no que será solidaria.

Artigo 123º.-Tipificación das infraccións.

Constitúen infraccións que dan orixe á obriga de indemnizar segundo determina o artigo anterior:

- a) Incorrer no alcance ou malversación na administración de fondos da Comunidade.
- b) Administra-los recursos e demais dereitos da Facenda da Comunidade incumprindo as normas reguladoras da súa xestión, liquidación, inspección, recadación ou ingreso nas caixas da Tesourería.

c) Comprometer gastos e ordenar pagamentos sen crédito suficiente ou infrinxindo doutro modo as disposicións legais aplicables á execución e xestión dos orzamentos e das operacións de Tesourería.

d) Dar lugar a pagamentos indebidos ó liquida-las obrigas ou ó expedir documentos en virtude das funcións que se teñan encomendadas.

e) Non render contas regulamentarias esixidas ou presentadas con graves defectos.

f) Non xustifica-la aplicación dos fondos a que se refire o artigo 77º desta lei.

g) Calquera outro acto ou resolución dictada con infracción do disposto nesta lei ou da normativa aplicable á xestión e administración do patrimonio.

Artigo 124º.-Instrucción e resolución.

1. Sen prexuízo das competencias e do coñecemento dos feitos por parte do Consello de Contas de Galicia e do Tribunal de Contas, a responsabilidade polos actos, omisións e resolucións tipificados no artigo anterior será determinada e esixida mediante expediente administrativo instruído ó interesado.

2. O acordo de incoación, o nomeamento de xuíz instructor e a resolución do expediente corresponderanlle á Xunta cando se trate de persoas que, de conformidade co ordenamento vixente, teñan a condición de autoridade e ó conselleiro de Economía e Facenda nos demais casos.

3. Na tramitación do expediente daráselles audiencia ós interesados e a súa resolución conterá o pronunciamento sobre os danos e perdas causados ós bens e dereitos da Facenda da Comunidade, impoñéndolles ós responsables a obriga de indemnizar na contía e no prazo que se determine.

Artigo 125º.-Execución.

1. Os danos e perdas declarados na resolución do expediente a que se refire o artigo anterior terán a consideración de dereitos da Facenda da Comunidade, gozarán do réxime previsto no artigo 19º desta lei e poderá procederse ó seu cobro, se é o caso, pola vía de constrinximento.

2. A Facenda da Comunidade terá dereito a esixi-lo xuro previsto no artigo 21º desta lei sobre o importe dos alcances, malversacións, danos e perdas ós seus bens e dereitos, desde o día no que estes se causasen.

3. Cando, a consecuencia da insolvencia dos obrigados que deben indemnizar, haxa que proceder contra os responsables subsidiarios declarados como tales no expediente, os intereses a que fai referencia o punto anterior seránlles esixidos desde a data na que fosen requiridos para realiza-lo pagamento.

Artigo 126º.-Dilixencias previas.

Tan pronto como se teña noticia dun alcance, malversación, dano ou prexuízo á Facenda da Comunidade, ou transcorresen os prazos sinalados no artigo 77º desta lei sen que se xustificasen as ordes de pagamento ás que o este se refire, os superiores xerárquicos dos presuntos responsables e os ordenadores de pagamentos, respectivamente, instruirán as dilixencias previas oportunas e adoptarán, con igual carácter, as medidas necesarias para asegura-los dereitos da Facenda da Comunidade, dándolles conta inmediata ó Consello de Contas de Galicia, ó conselleiro de Economía e Facenda e, se é o caso, ó Tribunal de Contas, para que procedan de acordo coas súas competencias e conforme os procedementos establecidos.

26. LEI 8/1985, DO 13 DE AGOSTO, DE ELECCIÓNS AO PARLAMENTO DE GALICIA: TÍTULOS I A V.

LEI 8/1985, DO 13 DE AGOSTO, DE ELECCIÓNS AO PARLAMENTO DE GALICIA.¹: TÍTULOS I A V

Título I. Disposicións xerais

Capítulo I. Electores

Artigo 2

1. Son electores os que, ostentando a condición de galegos conforme ó artigo 3 do Estatuto de Autonomía, sexan maiores de idade e gocen do dereito de sufraxio activo.

2. Para o exercicio do dereito de sufraxio é indispensable a inscrición no censo electoral.

Capítulo II. O censo electoral

Artigo 3

Nas eleccións ó Parlamento de Galicia rexerá o censo electoral único referido ás catro circunscricións electorais da Comunidade Autónoma.

Capítulo III. Elixibilidade²

Artigo 4

1. Serán elixibles os cidadáns que, tendo a condición de electores, non estean incurso nalgunha das causas de inelixibilidade recollidas na lexislación electoral xeral.

2. Son inelixibles tamén:

a) O conselleiro maior e os conselleiros do Consello de Contas de Galicia.

b) O valedor do pobo e os seus vicevaledores.

c) Os alcaldes, presidentes de Deputación e deputados provinciais.

d) Os secretarios xerais técnicos e os directores xerais das consellerías, os directores dos gabinetes da Presidencia e das consellerías, así como os altos cargos de libre designación da Xunta de Galicia nomeados por decreto da Xunta.

---

¹ DO Galicia 16 agosto 1985.

² Modificado polo art. Único 1º da Lei 15/1992 de 30 de decembro.

e) Os presidentes e directores xerais ou asimilados dos organismos autónomos dependentes da Comunidade Autónoma de Galicia, agás que a dita presidencia a exerza un membro do Consello do Goberno.

f) Os delegados xerais da Xunta, os delegados provinciais ou territoriais das consellerías e os secretarios das súas delegacións.

g) O director xeral da Compañía de Radio-Televisión de Galicia, os directores das súas sociedades e os seus delegados territoriais.

h) O delegado territorial da TVE en Galicia, así como os directores dos centros de radio e televisión que dependan de entes públicos.

i) Os membros da Policía Autónoma en activo.

j) O presidente, vicepresidente, ministros e secretarios de Estado do Goberno central.

k) Os parlamentarios das assembleas doutras comunidades autónomas.

l) Os membros dos consellos de goberno das demais comunidades autónomas, así como os cargos de libre designación dos citados consellos.

m) Os que exerzan funcións ou cargos conferidos e remunerados por un Estado estranxeiro.

Artigo 5

1. A calificación das inelixibilidades establecidas no artigo anterior, verificarase de conformidade co Réxime Xeral Electoral.

2. Quen formando parte dunha candidatura accedese a un cargo ou función declarada inelixible, deberalle comunicar esta situación á correspondente Xunta Electoral, quedando excluído da candidatura.

Capítulo IV. Incompatibilidades

Artigo 6³

1. As causas de inelixibilidade sono tamén de incompatibilidade.

---

³ Ap. 2 modificado polo art. único 2º da Lei 15/1992 de 30 de decembro.
Ap. 3 b) párrafo 2º engadido polo art. único 2º da Lei 15/1992. de 30 de decembro
Ap. 4 engadido polo art. único 2º da Lei 15/1992. de 30 de decembro
Ap. 5 engadido polo art. único 2º da Lei 15/1992. de 30 de decembro
Ap. 6 engadido polo art. único 2º da Lei 15/1992. de 30 de decembro
Ap. 7 engadido polo art. único 2º da Lei 15/1992. de 30 de decembro

2. A condición de deputado do Parlamento de Galicia é incompatible coa de parlamentario europeo, deputado do Congreso e senador, salvo os senadores elididos en representación da Comunidade Autónoma.

3. Así mesmo son incompatibles:

a) Os membros do Consello de Administración da Compañía de Radio-Televisión de Galicia.

b) Os Presidentes de Consellos de Administración, Conselleiros, Administradores, Directores Xerais, Xerentes e cargos equivalentes de entes públicos e empresas de participación pública maioritaria, calquera que sexa a súa forma, incluídas as Caixas de Aforro de fundación pública.

Os cargos ós que se refire o parágrafo anterior non constituirán causa de incompatibilidade cando se posúan por representación sindical ou pola súa condición de membro do Goberno autónomo ou de Corporación local.

4. O mandato dos deputados do Parlamento de Galicia é con co desempeño de actividades privadas, salvo nos supostos seguintes:

a) As actividades de xestión ou dirección ante a Administración Pública galega, os seus entes ou organismos autónomos en asuntos que teñan que resolver estes, que afecten directamente á realización dalgún servizo público ou que estean encamiñados á obtención de subvencións ou avales públicos. Exceptúanse as actividades particulares que, en exercicio dun dereito recoñecido, realicen os directamente interesados, así como as subvencións ou os avales dos que a súa concesión derive da aplicación regradada do disposto nunha norma de carácter xeral.

b) A actividade de contratista ou fiador de obras, servizos ou subministracións públicos que se paguen con fondos da Comunidade Autónoma ou o desempeño de cargos que leven anexas funcións de dirección ou representación en compañías ou empresas que se dediquen ás devanditas actividades.

c) A celebración con posterioridade á data da súa elección como deputado de concertos de prestación de servizos de asesoramento ou de calquera outra índole, con titularidade individual ou compartida, en favor da Administración pública galega.

d) A participación superior ó dez por cento, adquirida en todo ou en parte, con posterioridade á data da súa elección como deputado, agás que fose por herdanza, en empresas ou sociedades que teñan concertos de obras, servizos ou subministracións con entidades do sector público.»

5. Os deputados que desempeñen, por si ou mediante substitución, calquera outro posto, profesión ou actividade, públicos ou privados, por conta propia ou allea, retribuídos mediante soldo, salario, arancel, honorarios ou calquera outra forma, só percibirán, con cargo ós presupostos do Parlamento de Galicia, as indemnizacións e axudas de custo que sexan correspondentes para o cumprimento da súa función.

6. Garantiráselle-la reserva de posto ou praza de destino, nas condicións que determinen as normas específicas de aplicación, ós deputados que, como consecuencia da súa dedicación parlamentaria, estean na situación de excedencia voluntaria ou servicios especiais.»

7. Os deputados deberán formular declaración de tódalas actividades que poidan constituír causa de incompatibilidade con-vixente e de calquera outra actividade que lles proporcione ou poida proporcionar ingresos económicos, así como dos seus bens patrimoniais, tanto ó adquiriren coma ó perderen a súa condición de parlamentarios, así como cando modifiquen as súas circunstancias.

As declaracións sobre actividades e bens formularanse por separado conforme o modelo que aprobe a Mesa do Parlamento e inscribíranse nun Rexistro de Intereses, que estará baixo a dependencia directa do presidente da Cámara.

O contido do Rexistro de Intereses terá carácter público, a excepción do que se refire a bens patrimoniais.

Artigo 7

1. Ningún electo poderá adquiri-la condición de Deputado se está incurso nalgunha causa de incompatibilidade.

2. O Deputado galego que aceptase un cargo, función ou situación constitutiva de incompatibilidade, cesará na situación de Deputado.

Título II. Sistema electoral

Artigo 8

De acordo co artigo 11.4 do Estatuto de Autonomía de Galicia a circunscrición electoral será a provincia.

Artigo 9

1. O número de Deputados do Parlamento de Galicia fíxase en 75.

2. A cada unha das catro provincias de Galicia correspóndelle un mínimo inicial de 10 Deputados.

3. Os 35 Deputados restantes distribúense entre as provincias en proporción á súa poboación, conforme ó seguinte procedemento:

a) Obtense unha cuota de reparto resultante de dividir por 35 a cifra total da poboación de dereito das provincias de Galicia.

b) Adxudícase a cada unha das catro provincias tantos Deputados como resulten, en números enteiros, de dividi-la poboación de dereito provincial pola cuota de reparto.

c) Os Deputados restantes distribúense asignando un a cada unha das provincias, o cuociente das cales, obtido conforme ó apartado anterior, teña unha fracción decimal maior.

4. O Decreto de convocatoria debe especifica-lo número de Deputados que se elixirá en cada circunscrición, de acordo co disposto neste artigo.

Artigo 10⁴

A atribución de escaños en función dos resultados do escrutinio realízase de acordo coas seguintes regras:

a) Non se teñen en conta aquelas candidaturas que non obtiveron, cando menos, o cinco por cento dos votos válidos emitidos na circunscrición.

b) Ordénanse de maior a menor, nunha columna, as cifras e os votos obtidos polas restantes candidaturas.

c) Divídese o número de votos obtido por cada candidatura por 1, 2, 3, etc., ata un número igual de escaños correspondentes á circunscrición, formándose un cadro semellante ó que aparece no exemplo práctico que se recolle na correspondente disposición adicional.

Os escaños atribúenselles ás candidaturas que obteñan os cocientes maiores no cadro, atendendo á súa orde decrecente.

d) Cando na relación de cocientes coincidan dous correspondentes a distintas candidaturas, o escano atribuíráselle á que obtivese maior número total de votos. De haber dous candidatos con igual número de votos, o primeiro empate resolverase por sorteo e os sucesivos de maneira alternativa.

---

⁴ Modificado polo artigo único 3º da Lei 15/1992 do 30 de decembro.

e) Os escanos correspondentes a cada candidatura adxudícanse aos candidatos incluídos nela, pola orde de colocación na que aparezan.

Artigo 11

En caso de falecemento, incapacidade ou renuncia dun Deputado en calquera momento da lexislatura o escano será atribuído ó seguinte da mesma lista atendendo á súa orde de colocación.

Título III. Convocatoria de eleccións

Artigo 12⁵

1. A convocatoria de eleccións ó Parlamento de Galicia realizarase mediante decreto.
2. O decreto de convocatoria sinalará a data das eleccións, que se deberán celebrar entre o quincuagésimo cuarto e o sesaxésimo día posterior á convocatoria, a duración da campaña electoral, así como a data constitutiva do Parlamento, que terá lugar dentro do prazo de un mes, contado desde o día da celebración das eleccións.
3. Salvo no suposto de disolución anticipada, o decreto de convocatoria expedirase o vigésimo quinto día anterior á expiración do mandato do Parlamento.
4. O decreto de convocatoria publicarase o día seguinte da súa expedición no Diario Oficial de Galicia e entrará en vigor o mesmo día da súa publicación.

Título IV. Xuntas electorais

Artigo 13

1. A administración electoral correspóndelles á Xunta Electoral de Galicia, ás Xuntas Provinciais e de Zona e ás mesas electorais.
2. A Xunta Electoral de Galicia terá a súa sede na do Tribunal Superior de Xusticia.

Artigo 14⁶

1. A Xunta Electoral de Galicia é un órgano permanente e está composto por:

⁵ Modificado polo artigo único 4º da Lei 15/1992 do 30 de decembro.

⁶ Ap. 1.d) modificado polo art. único 5º da Lei 15/1992 do 30 de decembro
Ap. 2.b) modificado polo art. único 5º da Lei 15/1992 do 30 de decembro

- a) Presidente: o Presidente do Tribunal Superior de Xusticia de Galicia.
- b) Vicepresidente: o elixido polos vocais, de entre os de orixe xudicial, na sesión constitutiva que se celebrará a convocatoria do Secretario.
- c) Catro Vocais, Maxistrados do Tribunal Superior de Xusticia.
- d) Catro vocais, profesores en activo das facultades de Dereito, de Ciencias Políticas ou de Socioloxía das universidades de Galicia.

2. As designacións dos vocais, no non previsto polo apartado anterior, realizaranse nos noventa días seguintes á sesión constitutiva do Parlamento, conforme ás seguintes normas:

- a) Os Maxistrados do Tribunal Superior de Xusticia serán designados por sorteo efectuado perante o Presidente do Tribunal.
- b) Os profesores das facultades de Dereito, de Ciencias Políticas ou de Socioloxía serán designados por proposta conxunta dos partidos, federacións, coalicións ou agrupacións de electores con representación no Parlamento.

Cando a proposta non teña lugar no prazo establecido no parágrafo primeiro deste apartado, a Mesa do Parlamento, oídas as forzas políticas presentes na Cámara, procederá á súa designación, en consideración á representación existente nela.

Artigo 15

- 1. Os membros da Xunta Electoral de Galicia serán nomeados por Decreto ó comenzo de cada lexislatura e continuarán o seu mandato ata a toma de posesión da nova Xunta Electoral.
- 2. O Secretario da Xunta Electoral de Galicia é o Letrado Maior do Parlamento. Participa con voz e sen voto nas súas deliberacións e custodia a documentación correspondente á Xunta Electoral.

Artigo 16

O Parlamento poñerá a disposición da Xunta Electoral de Galicia os medios persoais e materiais para o exercicio das súas funcións.

Artigo 17

- 1. Os membros da Xunta Electoral de Galicia son inamovibles e só poderán ser suspendidos por delitos ou faltas electorais, mediante expediente incoado pola propia Xunta en virtude de acordo da maioría absoluta dos

seus componentes, sen prexuício do procedemento xudicial correspondente.

2. No suposto previsto no número anterior, así como no caso de renuncia xustificada e aceptada polo Presidente, procederase á substitución dos membros da Xunta Electoral da Comunidade Autónoma conforme ás seguintes regras:

a) O Vicepresidente e os Vocais serán substituídos polos mesmos procedementos previstos para a súa designación.

b) O Letrado Maior do Parlamento será substituído polo Letrado máis antigo, e, en caso de igualdade, polo de maior idade.

Artigo 18⁷

Ademais das competencias establecidas na lexislación vixente, correspóndelle á Xunta Electoral de Galicia:

a) Cursarlles instrucións de obrigado cumprimento ás xuntas provinciais na materia electoral obxecto desta lei.

b) Resolver, con carácter vinculante, as consultas que lle elevan as xuntas provinciais na mesma materia.

c) Revocar de oficio, en calquera momento, ou por instancia de parte interesada, dentro dos prazos previstos no artigo 21 da Lei orgánica do réxime electoral xeral, as decisións da xuntas provinciais, cando se opoñan á interpretación da normativa electoral realizada pola Xunta Electoral de Galicia.

d) Unifica-los criterios interpretativos das xuntas provinciais na aplicación da normativa electoral.

e) Aprobar, por proposta da Administración da Xunta, os modelos de actas de constitución de mesas electorais, de escrutinio, de sesión, de escrutinio xeral e de proclamación de electos. Tales modelos deberán permiti-la expedición instantánea de copias das actas, mediante documentos autocopiativos e outros procedementos análogos.

f) Resolve-las queixas, reclamacións e recursos que se lle dirixan conforme a presente lei ou calquera outra disposición que lle atribúa esa competencia.

g) Exercer potestade disciplinaria sobre tódalas persoas que interveñan con carácter oficial nas operacións electorais.

---

⁷ Modificado polo artigo único 6º da Lei 15/1992 do 30 de decembro.

h) Corrixi-las infraccións que se sempre que non sexan constitutivas de delicto, e impoñer multas ata a contía de 250.000 ptas.

i) Expedírlle-las credenciais ós deputados nos supostos de vacantes por falecemento, incapacidade e renuncia unha vez terminado o mandato das xuntas electorais provinciais.

j) Aplicar e garanti-lo dereito do uso gratuíto de espazos nos medios de comunicación de propiedade pública, no suposto previsto nos artigos 27, 28 e 29 da presente lei, e en xeral garanti-lo exercicio das liberdades públicas durante o proceso electoral.

Título V. Procedemento electoral

Capítulo I. Representantes das candidaturas perante a administración electoral

Artigo 19

1. Os partidos, federacións, coalicións e agrupacións que pretendan concorrer ás eleccións ó Parlamento de Galicia, designarán ás persoas que deban representalos perante a administración electoral, como representantes xerais ou de candidaturas.

2. Os representantes xerais actúan en nome dos partidos, federacións, coalicións e agrupacións concorrentes.

3. Os representantes das candidaturas sono dos candidatos incluídos nelas.

Ó seu domicilio, ou ó lugar que designen a eses efectos, remitiránselle-las notificacións, escritos e emprazamentos dirixidos pola administración electoral ós candidatos, dos que reciben, pola soa aceptación da candidatura, un apoderamento xeral para actuar en procedementos xudiciais en materia electoral.

Artigo 20

1. Ós efectos previstos no artigo anterior, os partidos, federacións, coalicións e agrupacións que pretendan concorrer ás eleccións ó Parlamento de Galicia designarán por escrito, perante a Xunta Electoral de Galicia, un representante xeral, antes do noveno día posterior á convocatoria de eleccións. O mencionado escrito deberá expresa-la aceptación da persoa designada.

2. Cada un dos representantes xerais designará, antes do undécimo día posterior á convocatoria, perante a Xunta Electoral de Galicia, os

representantes das candidaturas que o seu partido, federación, coalición ou agrupación presente en cada unha das circunscricións electorais.

3. No prazo de dous días a Xunta Electoral de Galicia comunicaralles

ás Xuntas Electorais Provinciais os nomes dos representantes das candidaturas correspondentes á súa circunscrición.

4. Os representantes das candidaturas presentaranse persoalmente perante as respectivas Xuntas Provinciais, para acepta-la súa designación, antes do décimo quinto día posterior á convocatoria de eleccións.

Capítulo II. Presentación e proclamación de candidatos

Artigo 21

1. Para as eleccións ó Parlamento de Galicia, a Xunta Electoral competente para tódalas actuacións previstas en relación á presentación e proclamación de candidatos é a Xunta Electoral Provincial.

2. Cada candidatura presentarase mediante lista de candidatos.

3. Para presentar candidaturas, as agrupacións de electores precisarán, cando menos, a sinatura do un por cento dos inscritos no censo electoral de circunscricións.

4. As candidaturas presentadas e as candidaturas proclamadas das catro circunscricións de Galicia publicaranse no Diario Oficial de Galicia.

Artigo 22

1. A presentación de candidatos deberase realizar mediante listas que deben incluír tantos candidatos coma cargos a elixir e, ademais, un número de suplentes non superior a cinco.

2. En calquera caso, as listas deberán conte-lo número exacto de escanos que deban ser cubertos, sen que se poida admitir ningunha lista que non cumpra tal requisito.

3. As Xuntas Electorais Provinciais inscribirán a candidatura facendo consta-la data e hora de presentación da mesma. Expedirán documento acreditativo deste trámite se se lles solicita.

Artigo 23

As candidaturas electorais non poderán ser obxecto de modificación unha vez presentadas, agás no prazo establecido para a reparación de

irregularidades e só por pasamento ou renuncia do titular, operando automaticamente a reparación pola orde dos suplentes, agás que o representante dixese outra cousa.

Capítulo III. Campaña electoral

Artigo 24

Enténdese por campaña electoral, a efectos desta Lei, o conxunto de actividades lícitas levadas a cabo polos candidatos, partidos, federacións, coalicións ou agrupacións en orde á captación de sufraxios.

Artigo 25⁸

1. A campaña electoral terá unha duración non inferior a quince días nin superior a vinteún.
2. Terminará, en todo caso, ás cero horas do día inmediatamente anterior ó da votación.
3. Durante a campaña electoral os poderes públicos da Comunidade Autónoma de Galicia poderán realizar unha campaña institucional destinada a informar e fomenta-la participación dos electores na votación, sen influír na orientación de voto. Queda prohibida a utilización polos partidos políticos, federacións, coalicións ou agrupacións que concurran ás eleccións dos elementos identificativos da campaña institucional, dos que serán informados con anterioridade ó inicio da mesma.
4. A propaganda e os actos de campaña electoral axustaranse ó disposto na Lei orgánica do réxime electoral xeral.

Capítulo IV. Utilización dos medios da Compañía de Radio-Televisión de Galicia

Artigo 26

Non se poderán contratar espazos de publicidade electoral nos medios de comunicación da Compañía de Radio-Televisión de Galicia.

Artigo 27⁹

1. Durante a campaña electoral os partidos, federacións, coalicións ou agrupacións que concorran ás eleccións teñen dereito a espazos gratuítos de propaganda nas emisoras de televisión e radio da Compañía de RTVG, conforme o establecido neste artigo e nos seguintes.

⁸ Modificado polo artigo único 7º da Lei 15/1992 do 30 de decembro.

⁹ Modificado polo artigo único 8º da Lei 15/1992 do 30 de decembro.

2. A distribución dos mencionados espacios faise en función do número total de votos obtidos por cada partido, federación ou coalición nas anteriores eleccións ó Parlamento de Galicia.

3. Se as eleccións ó Parlamento de Galicia se celebran simultaneamente coas eleccións municipais, para a distribución de espacios nas emisoras da Compañía de RTVG só se teñen en conta os resultados das anteriores eleccións ó dito Parlamento.

Artigo 28

1. A Xunta Electoral de Galicia é a autoridade competente para distribuí-los espacios gratuítos de propaganda electoral que se emitan polos medios de comunicación da Compañía de RTVG a proposta da Comisión a que se refire o apartado seguinte deste artigo.

2. A Comisión de Control Electoral de RTVG será designada pola Xunta Electoral da Comunidade Autónoma de Galicia e estará integrada por un representante de cada partido, federación, coalición e agrupación que concorran ás eleccións convocadas ó Parlamento e contén con representación no mesmo. Os devanditos representantes votarán ponderadamente de acordo coa composición do Parlamento.

Artigo 29¹⁰

1. A distribución do tempo gratuito de propaganda electoral en cada medio de comunicación da Compañía de RTVG e nos distintos ámbitos de programación que estes teñan efectuaranse con- forme ó seguinte baremo:

A) Na TVG:

a) Dez minutos para os partidos, federacións e coalicións que non concorreron ou non obtiveron representación nas anteriores eleccións ó Parlamento de Galicia.

b) Vinte minutos para aqueles que, obténdoa, non acadaron o cinco por cento do total de votos válidos emitidos na Comunidade Autónoma.

c) Trinta minutos para os partidos, federacións e coalicións que obtiveron representación nas anteriores eleccións ó Parlamento de Galicia e acadaron entre o cinco e o quince por cento do total de votos a que se fai referencia no apartado precedente.

d) Corenta e cinco minutos para os partidos, federacións e coalicións que obtiveron representación nas anteriores eleccións ó Parlamento de

---

¹⁰ Modificado polo artigo único 9º da Lei 15/1992 de 30 de decembro.

Galicia e acadaron, polo menos, un quince por cento do total de votos a que se fai referencia no parágrafo b).

B) Na Radio Galega:

a) Trinta minutos para os partidos, federacións e coalicións que non concorreron ou non obtiveron representación nas anteriores eleccións ó Parlamento de Galicia.

b) Corenta minutos para aqueles que, obténdoa, non acadaron o cinco por cento do total de votos válidos emitidos na Comunidade Autónoma.

c) Sesenta minutos para os partidos, federacións e coalicións que obtiveron representación nas anteriores eleccións ó Parlamento de Galicia e acadaron entre o cinco e o quince por cento do total de votos a que se fai referencia no apartado precedente.

d) Oitenta minutos para os partidos, federacións e coalicións que obtiveron representación nas anteriores eleccións ó Parlamento de Galicia e acadaron, polo menos, un quince por cento do total de votos a que se fai referencia no parágrafo b).

2. O dereito ós tempos de emisión gratuíta, enumerados no apartado anterior, só lles corresponde ós partidos, federacións e coalicións que presenten candidatura, cando menos, en tres circunscricións electorais da Comunidade Autónoma.

3. As agrupacións de electores que se federen para realizar propaganda nos medios da Compañía de Radio-Televisión de Galicia terán dereito a quince minutos en Televisión de Galicia e corenta minutos na Radio Galega de emisión, se cumpren o requisito de presentación de candidaturas esixido no apartado 2 precedente deste mesmo artigo.

4. Para a determinación do momento e da orde e emisión dos espazos gratuítos de propaganda electoral a que se refire este artigo, a Xunta Electoral de Galicia terá en conta as preferencias dos partidos, federacións ou coalicións en función do número de votos que obtiveron nas anteriores eleccións ó Parlamento de Galicia.

Capítulo V. Papeletas e sobres electorais

Artigo 30

1. As Xuntas Electorais Provinciais son os órganos competentes para aproba-lo modelo oficial das papeletas correspondentes á súa circunscrición.

2. A Xunta de Galicia asegurará a dispoñibilidade das papeletas e dos sobres de votación conforme ó disposto no artigo seguinte, sen prexuício da súa eventual confección polos grupos políticos que concorran ás eleccións.

Artigo 31

1. A confección das papeletas e os sobres de votación iníciase inmediatamente despois da proclamación de candidatos.

2. Se contra a proclamación de candidatos se interpoñen recursos perante o órgano xudicial contencioso-administrativo competente na provincia, a confección das papeletas correspondentes posponse na circunscrición electoral onde se interpuxeron, ata a resolución destes recursos.

3. As primeiras papeletas confeccionadas entregaránselle á Delegación do Goberno para o seu envío ós residentes ausentes que viven no estranxeiro.

4. Os Delegados Xerais da Xunta aseguran a entrega de papeletas e sobres en número suficiente ás mesas electorais, polo menos unha hora antes do momento no que se deba iniciar a votación.

Artigo 32

As papeletas electorais destinadas á elección de Deputados ó Parlamento de Galicia deben expresa--las indicacións seguintes:

a) Denominación, sigla e símbolo do partido, federación, coalición ou agrupación de electores que presente a candidatura.

b) Os nomes e apelidos dos candidatos e dos suplentes, segundo a súa orde de colocación, así como, no seu caso, a condición de independente dos candidatos que concorran con tal carácter ou, no caso de coalicións, a denominación do partido ó que pertenza cada un se así se esixiu para a presentación da lista.

Capítulo VI. Interventores e apoderados

Artigo 33

1. O representante de cada candidatura pode nomear, ata tres días antes da elección, dous interventores por cada mesa electoral, para que comproben que a votación se desenvolve conforme ás normas establecidas.

2. Para ser designado interventor é esixible a condición de elector de acordo co artigo 2 da presente Lei, debendo pertencer á circunscrición

electoral na que se atope a mesa na que vaia desempeña-las súas funcións.

3. O nomeamento farase mediante a expedición de credenciais talonarias, coa data e sinatura ó pé do nomeamento.

4. As follas talonarias por cada interventor deberán estar divididas en catro partes: unha como matriz para conserva-la o representante; a segunda entregaraa o interventor como credencial; a terceira e cuarta serán remitidas á Xunta de Zona, para que esta faga chegar unha delas á mesa electoral de que formen parte e outra á mesa na que teñan dereito a votar para a súa exclusión da lista electoral.

5. As credenciais de nomeamento de interventores enviaranse ás Xuntas de Zona ata o mesmo terceiro día anterior ó da votación.

6. As Xuntas de Zona farán a remisión ás mesas de maneira que obren no seu poder no momento de constituírse as mesmas o día da votación.

7. Para integrarse na mesa o día da votación, comprobarase que a credencial é conforme coa folla talonaria que se atopa en poder da mesa. De non ser así ou de non existir folla talonaria poderá dársele posesión, consignando o incidente na acta.

Neste caso, sen embargo, o interventor non poderá votar na mesa na que estea acreditado.

Se o interventor concorre sen a súa credencial, unha vez que a mesa recibiu a folla talonaria, logo de comproba-la súa identidade, permitiráselle integrarse na mesa, tendo, neste caso, dereito a votar na mesma.

Artigo 34

1. Os interventores, como membros das mesas, colaborarán no bo funcionamento do proceso de votación e escrutinio velando co Presidente e os vocais para que as actas electorais se realicen de acordo coa lei.

2. Os interventores poderán:

a) Solicitar certificación da acta de constitución da mesa e da acta xeral da sesión ou dun extremo determinado delas. Non se expedirá máis de unha certificación por candidatura.

b) Reclamar sobre a identidade dun elector, o que deberá realizar publicamente.

c) Anotar, se o desexa, nunha lista numerada de electores, o nome e número de orde en que emiten os seus votos.

d) Pedir durante o escrutinio a papeleta lida polo presidente, para o seu exame.

e) Formula-las protestas e reclamacións que coide oportunas, tendo dereito a facelas constar na acta xeral da sesión.

Artigo 35

1. O representante de cada candidatura pode outorgar poder a favor de calquera cidadán, maior de idade, que se atope en pleno uso dos seus dereitos civís e políticos co obxecto de ostenta-la representación da candidatura nos actos e operacións electorais.

2. O apoderamento formalízase perante notario ou perante o secretario da Xunta Electoral Provincial ou de Zona, os cales expiden a correspondente credencial conforme ó modelo oficialmente establecido.

Artigo 36

Os apoderados teñen as mesmas facultades que os interventores, se ben deberán votar na sección e mesa que lles corresponda conforme á súa inscrición no censo.

Artigo 37

Os apoderados deben mostrár-lle-las súas credenciais e mailo seu Documento Nacional de Identidade ós membros das mesas electorais e demais autoridades competentes.

Capítulo VI bis. Do escrutinio¹¹

Artigo 37 bis.¹²

1. As xuntas electorais provinciais realizarán o escrutinio xeral o oitavo día seguinte ao da votación.

2. O escrutinio deberá realizarse na forma prevista na Lei orgánica do réxime electoral xeral e concluírá non máis tarde do décimo primeiro día posterior ás eleccións.

Capítulo VII. Dos deputados proclamados

---

¹¹ Engadido polo artigo único da Lei 12/2004, do 7 de decembro

¹² Engadido polo artigo único da Lei 12/2004, do 7 de decembro

Artigo 38

A presidencia da Xunta Electoral de Galicia remitiralle ó Parlamento a lista de parlamentarios proclamados nas circunscricións electorais.

27. LEI 6/1984, DO 5 DE XUÑO, DO VALEDOR DO POBO DE GALICIA: TÍTULOS I A V.

LEI 6/1984 DE XUÑO, DO VALEDOR DO POBO DE GALICIA¹: TÍTULOS I A V

Título I²: Status da institución

Capítulo I: Carácter, elección, nomeamento e cesamento

Artigo 1³

1 O Valedor do Pobo é o alto comisionado do Parlamento de Galicia para a defensa, no ámbito territorial da Comunidade Autónoma, os dereitos fundamentais e as liberdades públicas recoñecidos a Constitución e para o exercicio as demais funcións que esta lle atribúe

2. A actividade do Valedor do Pobo extenderase á tutela dos dereitos individuais e colectivos emanados do Estatuto de Autonomía, en especial, os sancionados no seu Título Preliminar.

3. Para estes fins, e en exercicio das funcións que lle encomendan o Estatuto de autonomía e a presente lei, o Valedor do Pobo poderá supervisar a actividade da Administración da Comunidade Autónoma galega e dos seus entes e empresas públicas ou dependentes, así como a da Administración local naquelas materias que son competencia da nosa Comunidade.

Artigo 2

1. O Valedor do Pobo será elidido polo Parlamento de Galicia para un período de cinco anos.

2. A proposta de candidato ou candidatos a Valedor do Pobo será realizada pola Comisión de Peticións

ó Pleno do Parlamento de Galicia. A estes efectos será suficiente a maioría simple para a adopción de acordos da Comisión.

3. Proposto o candidato ou candidatos, convocarase, nun prazo non inferior a 15 días, o Pleno do Parlamento para que proceda á elección. Será designado quen obtivese unha votación favorable das tres quintas partes dos membros do Parlamento.

---

¹ DOG 14 de xullo de 1984

² Enunciados do título I e do capítulo I modificados polo artigo segundo da lei 3/1994, de 18 de xullo

³ Apartados 1 e 3 modificados polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

4. No suposto de que ningún candidato acadase a maioría establecida no apartado anterior, procederase pola Comisión de Peticións, no prazo máximo dun mes, á formulación de sucesivas propostas seguidas das correspondentes votacións ata a obtención da maioría sinalada.

Artigo 3

1. Poderá ser elixido Valedor do Pobo calquera cidadán que goce da condición política de Galego, se encontre no pleno disfrute dos seus dereitos civís e políticos e coñeza os idiomas oficiais de Galicia.

2. O nomeamento do Valedor do Pobo será acreditado polo Presidente do Parlamento e publicado no *Diario Oficial de Galicia*.

3. O Valedor do Pobo tomará posesión do seu cargo ante a Mesa do Parlamento, dentro dos quince

días seguintes á publicación do seu nomeamento. Prestará xuramento ou promesa de fiel cumprimento das súas funcións.

Artigo 4

1. A Comisión de Peticións do Parlamento de Galicia será a encargada das relacións co Valedor

do Pobo e informará ó Pleno en cantas ocasións sexa necesario.

2. O Valedor do Pobo dirixirase, de ordinario, ó Parlamento a través do Presidente do mesmo.

Artigo 5⁴

1. O Valedor do Pobo de Galicia cesará por algunhas das seguintes causas:

1.ª) Por renuncia.

2.ª) Por expiración do prazo do seu nomeamento.

3.ª) Por morte ou incapacidade sobrevida.

4.ª) Por notorio incumprimento das obrigas e deberes do seu cargo.

5.ª) Por ser condenado, mediante sentenza firme, por delito doloso.

2. O Presidente do Parlamento declarará a vacante do cargo nos supostos de morte, renuncia ou expiración do prazo do mandato.

---

⁴ Apartados 3 e 4 modificados polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

Nos outros casos, decidirá o Pleno do Parlamento pola maioría establecida das tres quintas partes dos embros do Parlamento, mediante debate e previa audiencia do interesado.

3. Vacante o cargo, iniciárase, no prazo non superior a un mes, o procedemento para a elección dun novo Valedor do Pobo. Se a causa do cesamento fose a expiración do seu nomeamento, o Valedor do Pobo seguirá no desempeño do seu cargo con prórroga de funcións ata que se produza a nova elección.

4. Nos demais supostos, a Comisión de Peticións poderá acordar por maioría simple, mentres non se cubra a vacante, o desempeño das funcións do Valedor do Pobo polos vicevaledores, interinamente, na súa propia orde..

Capítulo II: Prerrogativas e incompatibilidades

Artigo 6

1. O Valedor do Pobo de Galicia non estará suxeito a mandato imperativo ningún. Non recibirá instrucións de ningunha autoridade. Desempeñará as súas funcións con autonomía e segundo o seu criterio.

2. O Valedor do Pobo gozará das prerrogativas e garantías necesarias para o cumprimento da súa función, de acordo coa legislación vixente

Artigo 7

1. A condición de Valedor do Pobo é incompatible con todo mandato representativo, cargo político ou actividade de propaganda política; coa permanencia en servizo activo de calquera Administración Pública; coa condición de membro de Partido Político ou co desempeño de funcións directivas nun Partido, Sindicato, Asociación ou Fundación, ou co emprego ó servizo dos mesmos; co exercicio das carreiras xudicial e fiscal ou de calquera actividade profesional, xudicial, mercantil ou laboral.

2. O Valedor do Pobo deberá cesar na situación de incompatibilidade na que se atope antes de tomar posesión do cargo. No caso contrario entenderase que non acepta o nomeamento.

3. No suposto de incompatibilidade sobrevida entenderase que renuncia ó cargo na data na que se producise aquela.

Título II: Medios persoais e materiais

Capítulo I⁵: Vicevaledores e persoal

⁵ Enunciados modificado polo artigo segundo da lei 3/1994, de 18 de xullo

Artigo 8⁶

1. O Valedor do Pobo estará auxiliado por ata un máximo de tres vicevaledores ou vicevaledoras, nos que poderá delegar as súas funcións e que o substituirán no exercicio delas de acordo coa orde que se estableza no seu nomeamento, segundo o disposto no artigo 5º.4 desta lei.

2. Un dos vicevaledores ou unha das vicevaledoras será designado ou designada para o exercicio das funcións previstas no capítulo V do título I da Lei de saúde de Galicia, e para estes efectos terán a consideración de vicevaledor ou vicevaledora do paciente

Artigo 9⁷

1. 1. A Comisión de Peticións, por iniciativa dos grupos parlamentarios, proporalle ó valedor do pobo o nomeamento dos vicevaledores. Correspóndelle ó valedor do pobo o seu nomeamento e mailo seu cesamento

2. O nomeamento e cese dos Vicevaledores serán publicados no *Diario Oficial de Galicia*.

3. Os vicevaledores deberán reuni- -las condicións establecidas no artigo 3.1, gozarán durante o exercicio das súas funcións de tódalas prerrogativas e garantías recoñecidas no artigo 6 e estarán sometidos ó réxime de incompatibilidades preceptuado no artigo 7 da presente lei

Artigo 10⁸

1. O persoal ó servizo do Valedor do Pobo considerarase persoal ó servizo do Parlamento mentres permaneza no exercicio das súas funcións. Dependerá orgánica, funcional e disciplinariamente do Valedor do Pobo e rexerase polas normas de réxime interior previstas na disposición adicional e, con carácter supletorio, polo Estatuto de persoal do Parlamento de Galicia.

2. O cadro de persoal será aprobado pola Mesa do Parlamento por proposta do Valedor do Pobo. Dentro do dito cadro o valedor poderá designar libremente os asesores necesarios para o exercicio das súas funcións e con suxeición ós límites presupostarios. O demais persoal deberá reuni-la condición previa de funcionario de calquera das administracións públicas e poderá ser adscrito á súa oficina por libre designación ou por concurso público segundo a relación de postos de traballo.

---

⁶ Modificado pola disposición final 1 da lei 8/2008, de 10 de xullo

⁷ Apartado 1 modificado polo artigo único da lei 1/ 2002, de 26 de marzo

⁸ Modificado polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

3. Os funcionarios provenientes das administracións públicas galegas, parlamentaria, local e da Comunidade Autónoma, adscritos á oficina do Valedor do Pobo, terán dereito a ser declarados na situación administrativa de servizos especiais na súa Administración de orixe, agás os que se incorporen por concurso público, que pasaran á situación prevista no artigo 54 da Lei da función pública de Galicia.»

Artigo 11

Os Vicevaledores e os asesores adscritos á oficina do Valedor do Pobo cesarán automaticamente no momento da toma de posesión dun novo Valedor do Pobo nomeado polo Parlamento.

Capítulo II: Dotación económica

Artigo 12⁹

1. A dotación económica necesaria para o funcionamento da institución constituirá unha partida do presuposto do Parlamento de Galicia e a súa elaboración correspóndelle ó Valedor do Pobo. Remitiráselle á Mesa do Parlamento para a súa aprobación e integración no presuposto do Parlamento.

2. A autorización dos gastos e a ordenación dos pagamentos corresponderanlle ó Valedor do Pobo, e poderá delegalas nun vicevaledor, e os réximes de contabilidade, intervención, contratación e adquisición de bens e dereitos serán os que rexan no Parlamento de Galicia..

Título III: Do procedemento

Capítulo I: Atribucións e facultades

Artigo 13¹⁰

O Valedor do Pobo, de oficio ou a instancia de parte, poderá iniciar e proseguir calquera investigación sobre:

a) Os actos e as resolucións da Administración pública da Comunidade Autónoma e dos seus axentes.

b) Os actos e as resolucións da Administración local, incluídos os seus organismos autónomos, así como as empresas e entes públicos ou participados que dela dependan, no ámbito das competencias que lle correspondan á Comunidade Autónoma, de conformidade co Estatuto de autonomía e coa legislación vixente.

⁹ Modificado polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

¹⁰ Modificado polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

c) Os servizos xestionados por persoas físicas ou xurídicas mediante concesión administrativa e, en xeral, calquera organismo ou entidade pública ou privada que realice funcións de servizo público e se atope suxeita a calquera tipo de tutela naquilo que afecte ás materias integradas nas competencias da Comunidade Autónoma, de conformidade co establecido no Estatuto de autonomía de Galicia e na lexislación vixente.

d) Se é o caso, as materias que sexan obxecto de transferencia ou delegación, ó abeiro do que dispoñen os apartados primeiro e segundo do artigo 150 da Constitución, tanto no caso de que a Comunidade Autónoma as administre como asunto propio coma no suposto de administración comisionada

Artigo 14

1. Toda persoa natural ou xurídica que invoque un interese lexítimo poderá dirixirse ó Valedor do

Pobo sen restricción nin limitación ningunha.

2. Os deputados individualmente, e as Comisións do Parlamento de Galicia relacionadas coa defensa dos dereitos e liberdades públicas, poderán solicita-la intervención do Valedor do Pobo en tódalas cuestións atribuídas á súa competencia.

3. A Comisión de Peticións poderá ademais transmitirlle as que reciba nos termos do artigo 48 do Regulamento do Parlamento Galego.

4. Ningunha autoridade administrativa, no ámbito da súa competencia, poderá presentar queixas perante o Valedor do Pobo.

Artigo 15

1. A actividade do Valedor do Pobo de Galicia non se verá interrompida nos casos en que o

Parlamento non se encontre reunido, fose disolto ou expire o seu mandato. Nos citados casos o Valedor do Pobo de Galicia dirixirase á Deputación Permanente da Cámara.

2. A declaración dos estados de excepción ou sitio non interromperá a actividade do Valedor do Pobo, nin o dereito dos cidadáns de acceder ó mesmo, sen prexuício do disposto nos artigos 55 e 116 da Constitución.

Artigo 16¹¹

---

¹¹ Apartados 1 y 3 modificados polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo
Apartado 4 suprimido polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

1. O Valedor do Pobo, de oficio ou a instancia de parte, poderá supervisa-la actividade da Administración da Comunidade Autónoma galega para garanti-lo respecto dos dereitos comprendidos no título I da Constitución e o seu sometemento pleno á lei e ó dereito. Con este mesmo fin poderá asemade supervisa-la actividade da Administración local no ámbito das competencias que o Estatuto de autonomía e a lexislación vixente lle confiren á Comunidade Autónoma.
2. As facultades atribuídas ó Valedor do Pobo extenderanse igualmente de maneira especial á defensa dos dereitos e principios rectores que dimanan do título preliminar do Estatuto de Autonomía de Galicia.
3. Respecto das demais administracións públicas exercerá as funcións que lle correspondan dentro dos principios de coordinación, cooperación e colaboración establecidos no artigo 12 da Lei orgánica 3/1981, do 6 de abril, e na Lei 36/1985, do 6 de novembro
4. Cando para o exercicio das súas funcións necesite a colaboración de institucións análogas doutras Comunidades, a petición dirixirase ó Defensor do Pobo a través do Presidente do Parlamento.

Capítulo II: Tramitación das queixas

Artigo 17

As queixas que o Valedor do Pobo reciba referidas ó funcionamento da Administración de Justicia de Galicia deberá dirixilas ó Ministerio Fiscal e ó Consello do Poder Xudicial, sen prexuício de incluílas no informe ó Parlamento.

Artigo 18¹²

1. Toda queixa dirixida ó Valedor do Pobo deberá ser formulada por escrito no que conste a identificación, o domicilio ou o enderezo do petionario e se relate o feito que a motiva. Irá subscrita ou asinada polo solicitante, que pode pedir que a súa solicitude sexa confidencial.
2. Acusarase recibo de toda queixa que sexa rexistrada.
3. As queixas ó Valedor do Pobo deberanse presentar no prazo dun ano cumprido a partir do coñecemento dos feitos.
4. A actuación do Valedor do Pobo e a dos seus colaboradores será gratuíta para o interesado

---

¹² Apartado 1 modificado polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

5. Non será preceptiva a intervención ou asistencia de Letrado nin Procurador.

Artigo 19

O Valedor do Pobo tramitará ou rexeitará as queixas recibidas.

Neste último suposto, mediante escrito motivado no que se poderá informar ó interesado do máis oportuno en Dereito á súa actuación.

Artigo 20

O Valedor do Pobo de Galicia non entrará no exame individual daquelas queixas sobre as que estea pendente resolución judicial e suspenderao se, iniciada a actuación, se interpuxese por persoa interesada demanda ou recurso ante os Tribunais Ordinarios ou o Tribunal Constitucional. Isto non impedirá, sen embargo, a investigación sobre os problemas xerais plantexados nas queixas presentadas.

En calquera caso velará porque a Administración resolva expresamente, no tempo e na forma, as peticións e recursos que lle fosen formulados.

Artigo 21

O Valedor do Pobo de Galicia rexeitará as queixas anónimas e poderá rexeitar aquelas nas que se advirta mala fe, carencia de fundamento, inexistencia de pretensión, así como aquelas outras das que a tramitación irroque prexuício ó lexítimo dereito de terceira persoa.

As súas resolucións non serán susceptibles de recurso.

Artigo 22¹³

1. Admitida a trámite unha queixa, o Valedor do Pobo promoverá a oportuna investigación sumaria e informal. En todo caso, informará ó Organismo ou Dependencia administrativa do contido substancial da solicitude, recabando cantos datos coide pertinentes que terán que serlle remitidos no prazo de quince días, a non ser que a complexidade do asunto aconselle, ó seu criterio, outro maior.

2. A negativa ou neglixencia de calquera organismo, funcionario ou dos seus superiores responsables ó envío dos informes solicitados poderá ser considerada polo Valedor do Pobo de Galicia como hostil e entorpecedora das súas funcións, facéndoa pública de inmediato e destacando tal cualificación no seu informe anual ou especial, se é o caso, ó Parlamento. Tamén poñerá os ditos feitos en coñecemento do seu superior xerárquico,

---

¹³ Apartado 2 modificado polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

informando sobre o seu comportamento por se fose susceptible de corrección disciplinaria

Capítulo III: Tramitación da investigación

Artigo 23

No exercicio das súas funcións, o Valedor do Pobo, os seus adxuntos ou persoa na que delegue, poderá personarse en calquera Centro ou Dependencia da Administración Pública da Comunidade Autónoma Galega, dos seus entes e empresas públicas dependentes da mesma ou afectos a un servizo público, para a comprobación de datos, realización de entrevistas persoais, estudo de expedientes e documentos relacionados co motivo da súa actuación sen que se lle poida nega-lo exame da documentación interesada, excepto nos casos taxativamente establecidos pola Lei.

Artigo 24

1. Cando a queixa que se vaia investigar afectase á conduta das persoas ó servizo da Administración Pública Galega, en relación coa función que desempeñan, o Valedor do Pobo de Galicia dará conta da mesma ó afectado e ó seu inmediato superior ou Organismo de que aquel dependese.
2. O afectado responderá por escrito e coa aportación de cantos documentos e testemuños coide oportunos, no prazo que lle fose fixado, que en ningún caso será inferior a dez días, podendo ser prorrogado a instancia de parte pola metade do concedido. O Valedor do Pobo de Galicia poderá comproba-la súa veracidade e propoñer ó funcionario afectado unha entrevista ampliatoria de datos. Os funcionarios que se negasen a isto poderán ser requeridos por aquel para que manifestaren por escrito as razóns que justifiquen tal decisión.
3. O superior xerárquico ou organismo que prohiba ó funcionario ás súas ordes ou servizo responder á requisitoria do Valedor do Pobo de Galicia ou entrevistarse con el, deberá manifestalo por escrito debidamente motivado, dirixido ó funcionario e ó propio Valedor do Pobo de Galicia. Este dirixirá en adiante cantas necesarias ó referido superior xerárquico.
4. A información que no curso dunha investigación poida aportar un funcionario a través do seu testemuño persoal terá o carácter de reservada sen prexuício do disposto na Lei de Enxuciamiento riminal sobre a denuncia de feitos que puidesen revestir carácter elictivo.

Artigo 25

Cando o Valedor do Pobo, por razón do exercicio das funcións propias do seu cargo, teña coñecemento dunha conducta ou feito presumiblemente delictivo comunicarallo ó Ministerio Fiscal de quen poderá solicitar información sobre o estado de tramitación no que se encontren as actuacións iniciadas á súa instancia.

Capítulo IV: Deber de colaboración

Artigo 26

1. Os poderes públicos de Galicia están obrigados a presta-lo auxilio e cooperación que lles sexan demandados polo Valedor do Pobo nas súas investigacións e actuacións.

2. Nos supostos en que a obtención de datos ou a prestación de auxilio resultase preciso obtelas fóra do ámbito territorial da Comunidade Autónoma, o Valedor do Pobo poderá solicitalos do Defensor do Pobo ou doutras Institucións similares de acordo cos principios de coordinación e cooperación establecidos na Lei Orgánica 3/81, do 6 de abril.

Artigo 27

Se as autoridades, funcionarios ou axentes dificultasen ou empecesen a actuación do Valedor do Pobo, dos seus adxuntos ou delegados, aquel dará conta ó superior xerárquico e, no seu caso, ó Ministerio Fiscal para o exercicio das accións que poidan proceder, recollendo tales actitudes nos seus informes ó Parlamento de Galicia.

Capítulo V: Gastos causados a particulares

Artigo 28

Os gastos efectuados ou os prexuícios materiais, causados ós particulares que non promovesen a queixa, ó seren chamados a informar polo Valedor do Pobo, serán compensados con cargo ó seu presuposto unha vez xustificadas debidamente.

Capítulo VI: Das Resolucións

Artigo 29¹⁴

1. O Valedor do Pobo poderá suxerirlle á Administración pública a modificación dos criterios utilizados na produción dos seus actos e resolucións.

---

¹⁴ Modificado polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

2. Esta actuación de mediación,, así como a tramitación dunhareclamación, non interromperán os prazos establecidos para os diferentes procedementos administrativos

Artigo 30

Se o Valedor do Pobo de Galicia, como consecuencia das súas investigacións, chegase ó convencemento de que o cumprimento rigoroso dunha norma pode provocar situacións inxustas ou prexudiciais para os administrados, poderá suxerir ó Parlamento de Galicia ou á Administración a modificación da mesma.

Artigo 31

O Valedor do Pobo poderá instar das autoridades administrativas competentes o exercicio das súas facultades de inspección e sanción se as actuacións se realizaron con ocasión de servicios prestados por particulares en virtude de acto administrativo habilitante.

Artigo 32

1. O Valedor do Pobo, con motivo das súas investigacións, poderá formular ás autoridades e funcionarios das Administracións Públicas advertencias, recomendacións, recordatorios dos seus deberes legais e suxerencias para a adopción de novas medidas.

2. Estes funcionarios e autoridades deberán responder sempre por escrito e no prazo dun mes.

Artigo 33

1. Se formuladas as súas recomendacións, non obtivese desposta ou, nun prazo razoable, non se producise unha medida adecuada ó suxerido, o Valedor do Pobo poderá poñerlos antecedentes do escrito e as recomendacións efectuadas en coñecemento do Conselleiro do Departamento afectado ou da máxima autoridade da Administración Pública Galega.

2. Se tampouco obtivese unha xustificación adecuada incluírá tal asunto no seu informe anual ou especial, con mención dos nomes das autoridades ou funcionarios que persistan naquela actitude, especialmente nos casos nos que, considerando o Valedor do Pobo que era posible unha solución positiva, esta non se consegue.

Capítulo VII: Modificacións e notificacións

Artigo 34¹⁵

O Valedor do Pobo informará ó interesado ou, se é o caso, ó deputado ou ás comisións a que se refire o artigo 14 desta lei do resultado das súas investigacións, así como da resposta que lle dese a Administración ou os funcionarios implicados, agás que pola súa natureza aqueles fosen consideradas, de acordo coa lei, de carácter reservado ou declaradas secretas. Así mesmo, cando acorde non intervir, informará razoando a súa decisión

Artigo 35

Cando as actuacións practicadas ostren que a queixa se orixinou resumiblemente por abuso, arbitrariedade, discriminación ou erro, eglixencia ou omisión dun funcionario, Valedor do Pobo dirixirase interesado, facéndolle consta-lo seu criterio ó respecto, e ó eu superior xerárquico, formulando as suxerencias que estime oportunas.

Título IV¹⁶: Dos informes ó Parlamento

Artigo 36

1. O Valedor do Pobo dará conta anualmente ó Parlamento da xestión realizada nun informe que presentará ante o mesmo no período ordinario de sesións.
2. Cando a gravidade ou urgencia dos feitos o aconsellen, poderá presentar un informe extraordinario dirixido á Deputación Permanente do Parlamento se este non estivese reunido ou se encontrase disolto.
3. Os informes anuais e, no seu caso, os extraordinarios serán publicados.

Artigo 37¹⁷

1. O Valedor do Pobo de Galicia no seu informe anual dará conta do número de tipos de queixas presentadas, daquelas que foron rexeitadas e as súas causas, así como das que foron obxecto de investigación e o resultado da mesma, con especificación das suxerencias ou recomendacións admitidas pola Administración Pública Galega.
2. No informe non constarán datos persoais que permitan a pública identificación dos interesados no procedemento investigador, sen prexuízo do disposto no artigo 27 da presente lei

---

¹⁵ Modificado polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

¹⁶ Enunciado modificado polo artigo segundo da lei 3/1994, de 18 de xullo

¹⁷ Apartado 2 modificado polo artigo 1 da lei 3/1994, de 18 de xullo

3. Nos casos especialmente graves, o Valedor do Pobo poderá destacar no seu informe anual a persistencia nunha actitude hostil ou entorpecedora ó seu labor de calquera Organismo, funcionario ou persoa ó servizo da Administración Pública, no seu ámbito de competencias.
4. O informe conterá igualmente un anexo, destinado ó Parlamento de Galicia, no que se fará consta-la liquidación do presuposto da Institución no período que corresponda.
5. Un resume do informe será exposto oralmente polo Valedor do Pobo ante o Pleno do Parlamento

Título V¹⁸: Das relacións con Defensor do Pobo e cos comisionados de parlamentos ou de assembleas lexislativas autonómicas

Artigo 38

1. Correspóndelle ó Valedor do Pobo o exercicio das facultades de investigación en relación coas institucións e cos organismos referidos no artigo 13, sen prexuízo das que lle poidan corresponder ó Defensor do Pobo en virtude do artigo 12 da Lei orgánica 3/1981, do 6 de abril, e do artigo 2 da Lei 36/1985, do 6 de novembro.
2. O Valedor do Pobo poderá concertar co Defensor do Pobo acordos de coordinación e colaboración entrámbalas dúas institucións, segundo o previsto nas mencionadas leis.

Para a validez e vixencia de tales acordos, será preceptiva a súa ratificación pola Comisión de Peticións do Parlamento de Galicia. Estes acordos publicaranse no *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* e no *Diario Oficial de Galicia*.

3. Cando o valedor reciba queixas ou denuncias referentes a ámbitos das administracións públicas que non son competencia da Comunidade Autónoma galega, daralle conta delas ó Defensor do Pobo. Notificaralle igualmente de oficio aquelas infraccións ou irregularidades que el observase

Artigo 39

O Valedor do Pobo, de oficio ou a instancia de parte, poderá dirixirse motivadamente ó Defensor do Pobo solicitándolle que este, en defensa de lexítimos intereses dos cidadáns e sempre que o considere oportuno:

- a) Interpoña ou exercite o recurso de inconstitucionalidade ou o de amparo.

---

¹⁸ Título engadido polo artigo segundo da lei 3/1994, de 18 de xullo

b) Dirixa recomendacións ós órganos xerais do Estado cando as deficiencias no funcionamento dos órganos ou das entidades a que se refire o artigo 13 desta lei deriven de normas de competencia estatal ou sexan originadas polo deficiente funcionamento da Administración central do Estado.

Artigo 40

O Valedor do Pobo poderá dirixirse ós comisionados parlamentarios doutras comunidades autónomas cando necesite a súa colaboración para o exercicio das súas funcións. Así mesmo, para coordinar actuacións conxuntas que excedan do ámbito territorial.

28. LEI 9/1995, DO 10 DE NOVEMBRO, DO CONSELLO CONSULTIVO DE GALICIA: TÍTULOS I A VI.

LEI 9/1995, DO 10 DE NOVEMBRO, DO CONSELLO CONSULTIVO DE GALICIA¹: TÍTULOS I A VI

TÍTULO I. DISPOSICIÓN XERAIS

Artigo 1. Natureza e sede.

1. Créase o Consello Consultivo de Galicia, como órgano superior consultivo da Xunta de Galicia.
2. A súa sede radicará na cidade de Santiago de Compostela, sede das institucións autonómicas.

Artigo 2. Autonomía.

1. No exercicio das súas funcións, o Consello Consultivo de Galicia velará pola observancia da Constitución, do Estatuto de autonomía e do resto do ordenamento xurídico.
2. O Consello Consultivo de Galicia, no exercicio das súas funcións, gozará de plena autonomía orgánica e funcional, en garantía da súa obxectividade e independencia.
3. Os asuntos dictaminados polo Consello Consultivo de Galicia non lle poderán ser remitidos, para informe ulterior, a ningún outro órgano ou organismo da Comunidade Autónoma.

Artigo 3. Consultas e dictames.

1. A consulta ó Consello Consultivo de Galicia será preceptiva cando así o estableza esta lei ou outra norma de igual rango, e facultativa no resto dos casos.
2. Agás que por lei se dispoña expresamente o contrario, o seu dictame será non vinculante e de carácter estritamente xurídico, sen entrar en valoracións de oportunidade ou conveniencia, a non ser que así lle sexa solicitado expresamente polo órgano consultante.
3. As disposicións e resolucións sobre asuntos dictaminados polo Consello Consultivo de Galicia cando sexa preceptiva a súa intervención nelas, se se tomaren de acordo co seu dictame, expresaranse coa fórmula «... de acordo co dictame do Consello Consultivo de Galicia», e se non se tomaren de acordo co dictame daquel, coa de «... oído o Consello Consultivo de Galicia».

---

¹ DO Galicia, 29 novembro de 1995.

TÍTULO II. COMPOSICIÓN

Artigo 4. Membros natos e membros electivos do Consello Consultivo de Galicia.²

1. O Consello Consultivo de Galicia está integrado por conselleiras e conselleiros natos e conselleiras e conselleiros electivos.

2. Son conselleiras e conselleiros natos as ex presidentas e os ex presidentes da Xunta de Galicia.

3. Son conselleiras e conselleiros electivos as cinco persoas nomeadas por decreto da presidenta ou do presidente da Xunta de Galicia, oído o Consello da Xunta, entre:

a) Xuristas de recoñecido prestixio, con máis de dez anos de experiencia profesional efectiva.

b) Altos cargos e funcionarias e funcionarios das administracións públicas, coa licenciatura en dereito, con máis de dez anos de experiencia.

4. As conselleiras e os conselleiros natos exercerán o seu mandato por un período de seis anos, se tiveron a condición de presidenta ou presidente durante catro ou menos anos, ou por un período de doce anos, se tiveron a condición de presidenta ou presidente durante máis de catro anos.

O mandato non será renovable agás no caso de seren nomeados conselleiras ou conselleiros electivos. Durante o tempo do seu mandato serán inamovibles, agás nos supostos establecidos nesta lei.

5. As conselleiras e os conselleiros electivos exercerán o seu mandato por un período de seis anos, renovable unha soa vez, agás o establecido na alínea 2 do artigo 7 para o suposto das vacantes. Durante o tempo do seu mandato serán inamovibles, agás nos supostos establecidos nesta lei.

6. Os membros natos do Consello Consultivo de Galicia teñen dereito ás honras e ás precedencias protocolarias que lles correspondan na súa condición de ex presidentas ou ex presidentes da Xunta de Galicia.

Os membros electivos do Consello Consultivo de Galicia teñen dereito ás honras e ás precedencias protocolarias que se sinalen regulamentariamente.

7. Os membros natos e electivos teñen dereito ás remuneracións, polo exercicio das súas funcións, que se fixen nos orzamentos xerais da comunidade autónoma.

---

² Modificado polo art. 1.1 da Lei 12/2007 de 27 de xullo.

Artigo 4 bis. Procedemento de incorporación dos membros natos³.

1. A incorporación como membro nato do Consello Consultivo de quen ocupou a Presidencia da Xunta de Galicia producirase dentro do período dun ano desde a data de publicación do seu cesamento como tal. Durante este tempo a ex presidenta ou o ex presidente deberá formalizar o seu desexo de se incorporar ao Consello Consultivo e formular declaración de non estar incurso en causa de incompatibilidade.

2. A incorporación poderase demorar, por petición da persoa interesada, mentres esta ocupe un cargo público incompatible coa pertenza ao Consello Consultivo. Ao producirse o cesamento no devandito cargo, a ex presidenta ou o ex presidente disporá dun novo prazo, de tres meses, para formalizar a súa incorporación ao Consello Consultivo.

Se o cesamento no cargo incompatible estivese motivado pola incorporación a outro cargo público igualmente incompatible coa condición de membro do Consello Consultivo, o prazo de tres meses para formalizar a referida solicitude de incorporación como membro nato computarase desde o cesamento neste último.

3. O mandato dos membros natos do Consello Consultivo de Galicia poderase interromper como consecuencia do seu nomeamento para un cargo público declarado incompatible. Para os efectos da súa reincorporación ao Consello Consultivo polo tempo que lle quede de mandato, observarase o disposto na alínea anterior.

Artigo 5. Elección de presidente e designación de secretario.⁴

1. O Consello Consultivo de Galicia terá un presidente elixido por e entre as conselleiras e os conselleiros electivos en votación secreta e por maioría absoluta, na forma prevista no artigo 10. O presidente ou a presidenta terá a súa representación para todos os efectos.

2. Estará asistido por un secretario xeral, con voz pero sen voto, pertencente ó corpo de letrados do propio Consello. Exercerá as funcións que lle atribúa o regulamento orgánico.

Artigo 6. Perda da condición.

Os conselleiros perderán a condición de tales:

a) Por renuncia.

b) Por extinción do seu mandato ó expira-lo prazo.

³ Engadido polo art. 1.2 da Lei 12/2007 de 27 de xullo.

⁴ Ap. 1 modificado polo artigo 1.3 da Lei 12/2007 de 27 de xullo.

- c) Por incapacidade permanente declarada por resolución xudicial firme.
- d) Por incompatibilidade sobrevida.
- e) Por inhabilitación xudicial para o exercicio de cargo público declarada en sentenza firme.
- f) Por condena por delicto doloso en sentenza firme.
- g) Por incumprimento grave das obrigas de conselleiro.
- h) Por falecemento.

Artigo 7. Procedemento e vacantes.⁵

1. O cesamento será dictado polo presidente da Xunta. Nos supostos previstos nos apartados d) e g) do artigo anterior será preciso o acordo favorable do Consello tomado por maioría absoluta dos seus membros, logo de audiencia do interesado.
2. As vacantes de membros electivos do Consello Consultivo cubriranse consonte o previsto no artigo 4.3, e polo tempo que quede de mandato.

Artigo 8. Suspensión.

Os conselleiros poderán ser suspendidos nas súas funcións en caso de inculpación ou procesamento por delicto doloso, atendendo a gravidade dos feitos, por acordo da maioría absoluta dos membros do Consello.

Artigo 9. Incompatibilidades.

1. A condición de conselleiro será incompatible con:
  - a) A de deputado do Parlamento de Galicia.
  - b) A de membro do Congreso dos Deputados ou do Senado.
  - c) A de maxistrado do Tribunal Constitucional.
  - d) A de defensor do pobo, valedor e vicevaledor do pobo ou cargos homónimos dunha Comunidade Autónoma.
  - e) A de membro do Consello de Contas.
  - f) A de calquera cargo político ou administrativo do Estado, comunidades autónomas ou entidades locais.

---

⁵ Ap. 2 modificado polo artigo 1.4 da Lei 12/2007 de 27 de xullo.

g) Funcións directivas en partidos políticos, sindicatos de traballadores ou asociacións de empresarios.

h) Cargos de toda índole en empresas concesionarias, contratistas, arrendatarios ou administradores de obras ou servicios públicos, calquera que sexa o seu ámbito territorial.

i) A de membro de calquera órgano asesor da Xunta.

j) O exercicio das carreiras xudicial ou fiscal ou da avogacía.

k) Calquera actividade profesional ou mercantil.

2. Será compatible co exercicio da actividade docente ou investigadora, logo de expresa declaración de compatibilidade polo presidente do Consello.

3. Se concorrese algunha causa de incompatibilidade en quen sexa designado conselleiro antes de tomar posesión do cargo e non constase a súa renuncia no que motivase a incompatibilidade, entenderase que renuncia ó posto de conselleiro se non toma unha decisión no prazo de dez días, o que así decretará o presidente, cumpríndose o disposto no artigo 7.1 para tal evento. En ámbolos casos procederase a unha nova designación consonte o artigo 7.2.

Artigo 10. Elección da presidenta ou do presidente e substitucións.

⁶

1. Na primeira reunión do consello, cando estea vacante a presidencia, os seus membros electivos procederán á elección do seu titular de entre eles, mediante votación secreta e por maioría absoluta. No caso de non se obter esta, as conselleiras e os conselleiros electivos procederán a unha segunda votación, na que tan só serán elixibles aquelas conselleiras e conselleiros máis votadas e votados na primeira votación. Nesta segunda votación resultará elixido quen obteña maior número de votos. A proposta comunicaráse á presidenta ou ao presidente da Xunta, quen procederá ao seu nomeamento mediante decreto por un período de seis anos, ao termo dos cales só poderá ser reelixido para un novo mandato.

2. No caso de ausencia ou enfermidade, ou mentres dure a vacante por cesamento da presidenta ou do presidente, exercerá as súas funcións a conselleira ou o conselleiro electivo máis antigo, e de a antigüidade ser a mesma, o de máis idade.

TÍTULO III. COMPETENCIA

---

⁶ Modificado polo artigo 1.5 da Lei 12/2007 de 27 de xullo.

Artigo 11. Consultas e dictames preceptivos.⁷

O Consello Consultivo de Galicia será consultado preceptivamente nos supostos seguintes:

- a) Proxectos de reforma do Estatuto de autonomía de Galicia.
- b) Proxectos de lexislación delegada a que se refire o artigo 10.1.a) do Estatuto de autonomía de Galicia.
- c) Convenios e acordos de cooperación con outras comunidades autónomas, consonte os artigos 145.2, inciso primeiro, da Constitución e 35.1 e 2 do Estatuto de autonomía de Galicia.
- d) Regulamentos que se dicten en execución de leis, así como as súas modificacións.
- e) Conflictos de atribucións que se susciten entre as diversas consellerías e entre outros altos organismos e institucións da Comunidade Autónoma.
- f) Recursos administrativos de revisión.
- g) Revisión de oficio ou por petición do interesado dos actos administrativos na forma establecida na Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.
- h) Nulidade, interpretación e resolución dos contratos administrativos na forma establecida na Lei de contratos do Estado e de réxime local.
- i) Nulidade, interpretación, modificación e extinción de concesións administrativas calquera que sexa o seu obxecto, nos casos en que así o esixan as normas aplicables.
- j) Reclamacións de responsabilidade patrimonial de cuantía superior a 1.500 euros.
- k) A creación ou supresión de municipios, así como a alteración de termos municipais.
- l) Cesamento dos seus membros, en todo caso.
- m) En xeral, en todos aqueles supostos en que así o estableza unha lexislación específica.

Artigo 12. Solicitude de dictames.

---

⁷ Ap. j) modificado pola disp. final 3 da Lei 16/2008, de 23 decembro.

1. En asuntos de competencia da Xunta de Galicia o dictame do Consello Consultivo de Galicia será solicitado polo presidente da Xunta.
2. Corresponderalles ós presidentes das entidades locais solicita-lo dictame do Consello Consultivo de Galicia naqueles supostos en que a lexislación o requira.

Artigo 13. Dictames facultativos.

O presidente da Xunta, o Consello, os conselleiros e os presidentes dos organismos e entes públicos poderán solicitar dictame do Consello Consultivo de Galicia sobre aqueles asuntos non incluídos no artigo precedente cando a especial transcendencia do asunto así o requira.

Artigo 14. Memoria anual.

O Consello Consultivo de Galicia elevará anualmente unha memoria de actividades ó Consello da Xunta na que se expresará a actividade desenvolvida no período anterior, así como as suxerencias que se coiden oportunas, tendentes a mellora-la actuación administrativa da Comunidade Autónoma.

TÍTULO IV. FUNCIONAMENTO

Artigo 15. Atribucións do pleno e das seccións.⁸

1. O Consello Consultivo de Galicia actuará en pleno e en seccións.
2. Correspóndelle ao pleno emitir ditame sobre os asuntos comprendidos nas alíneas a), b), c), d), e), k) e l) do artigo 11, e ás seccións sobre os restantes.
3. No caso dos ditames facultativos, a competencia atribúeselle ao pleno, e este poderalle asignar a unha sección a elaboración dunha proposta para a súa posterior elevación a aquel.

Artigo 16. Número e composición das seccións.⁹

1. O Consello Consultivo de Galicia, agás para os asuntos que son competencia do Pleno, funcionará a través de seccións.
2. Regulamentariamente, determinarase o número de seccións e a distribución dos asuntos entre elas procurando a homoxeneidade das materias atribuídas a cada unha.

---

⁸ Modificado polo artigo 1.6 da Lei 12/2007 de 27 de xullo

⁹ Ap. 3 modificado polo artigo 1.7 da Lei 12/2007 de 27 de xullo.

3. As seccións estarán compostas por conselleiras e conselleiros electivos. O número mínimo de membros de cada sección será de tres, e cada unha estará presidida por un deles, coa asistencia dun letrado

Artigo 17. Adopción de acordos.¹⁰

1. Nas reunións do Pleno do Consello Consultivo de Galicia requirirase, para a validez das deliberacións e dos acordos, a presenza do presidente ou de quen legalmente o substitúa, dun número de membros que co presidente constitúan maioría absoluta e a do secretario xeral ou de quen faga as súas veces.

2. Os acordos tomaranse por maioría absoluta dos membros que constitúan o Consello; en caso de empate, decidirá o voto de calidade do presidente.

3. En caso de discrepancias co acordo adoptado, o ou os conselleiros discrepantes poderán formular por escrito, no prazo que regulamentariamente se determine, o seu voto particular razoado, que se xuntará ó dictame.

4. Os membros natos do Consello Consultivo de Galicia actuarán con voz pero sen voto, en consecuencia, non se computará a súa asistencia para os efectos do quórum de constitución e adopción de acordos. Malia o anterior, actuarán con voz e voto na emisión de ditames facultativos ou na daqueles nos que sexan solicitadas do órgano consultivo valoracións de oportunidade ou conveniencia, e nestes casos computarase a súa asistencia para os efectos de quórum de constitución e adopción de acordos.

Sen prexuízo do establecido no parágrafo anterior, os membros natos do Consello Consultivo de Galicia non poderán tomar parte na discusión e na elaboración dos ditames preceptivos ou facultativos en relación con asuntos que estivesen en tramitación no Parlamento de Galicia.

Título V. Procedemento

Artigo 18. Prazos para a emisión de dictames.

1. O Consello Consultivo deberá emiti-los seus dictames no prazo de un mes a partir do momento da recepción da solicitude; transcorrido este prazo, entenderase que non existe ningunha obxección á cuestión suscitada.

2. Cando na orde de remisión do expediente se fixer constar motivadamente a urxencia do dictame, o prazo será de quince días, agás

---

¹⁰ Ap. 4 engadido polo artigo 1.8 da Lei 12/2007 de 27 de xullo.

que o presidente da Xunta, atendendo a materia e urxencia do asunto, fíxase outro menor, que nunca será inferior a dez días.

Artigo 19. Documentación.

1. O órgano consultante deberalle facilitar ó Consello tanta documentación precise para dictaminar sobre a cuestión suscitada.
2. O Consello, a través do seu presidente, e por acordo daquel, poderá solicitarlle ó órgano ou á institución consultante que se complete a documentación con cantos antecedentes, informes e probas coide necesarios, mesmo co parecer dos organismos ou persoas que tivesen competencia nas cuestións relacionadas co asunto obxecto do dictame; neste suposto interromperanse os prazos previstos no artigo 18 ata que sexa cuberta a solicitude.

Artigo 20. Audiencias e informes.

1. Poden ser oídos ante o Consello os directamente interesados nos asuntos motivadores da consulta, ben por acordo do Consello por petición deles, ben de oficio.
2. Por conducto do órgano consultante, ou directamente, pode o Consello solicitar informe, oral ou escrito, daqueles organismos ou persoas que tivesen notoria competencia técnica nas cuestións solicitadas nas materias relacionadas co obxecto da consulta.

TÍTULO VI. PERSOAL

Artigo 21. Dos letrados e das súas funcións.

1. O Consello Consultivo estará asistido polo seu propio corpo de letrados.
2. Os letrados do Consello terán como misión o estudo, a preparación e a redacción dos proxectos de dictame sobre os asuntos sometidos á consulta del, así como daqueles que, sendo adecuados ó seu carácter, se determinen no regulamento.
3. O Consello elixirá entre os letrados un secretario xeral, que será nomeado polo seu presidente e terá a xefatura do persoal, sen prexuízo das facultades daquel, e será substituído, en caso de ausencia, por outro letrado designado polo presidente.
4. Os letrados terán as incompatibilidades establecidas con carácter xeral para os funcionarios das administracións públicas e non poderán exercer función ningunha, agás a docencia ou investigación que se consideren

compatibles e cando non prexudiquen a boa marcha do Consello e sempre logo de autorización do seu presidente.

Artigo 22. Selección de letrados.

Os postos de traballo de letrados serán cubertos na forma seguinte:

a) Dúas terceiras partes, por oposición libre, na forma que regulamentariamente se determine, entre licenciados en dereito.

b) Un tercio, por concurso entre funcionarios da escala de letrados da Xunta de Galicia, así como xuristas funcionarios de carreira que exerzan a súa actividade sometidos a unha relación de dereito público.

Artigo 23. Da adscrición doutro persoal.

O resto das prazas do persoal serán cubertas por funcionarios da Administración da Comunidade, de acordo co cadro de persoal que o Consello Consultivo lle propoña á Xunta.

29. LEI 6/1985, DO 24 DE XUÑO, DO CONSELLO DE CONTAS: TÍTULOS I A III.

LEI 6/1985, DO 24 DE XUÑO, DO CONSELLO DE CONTAS¹: TÍTULOS I A III

Título I. Competencias

Artigo 1. Competencias.

1. O Consello de Contas de Galicia, como órgano de fiscalización das contas e da xestión económico- financeira e contable, exercerá a súa función en relación coa execución dos programas de ingresos e gastos do sector público da Comunidade Autónoma.

2. Depende directamente do Parlamento de Galicia e exerce as súas funcións con plena independencia e sometemento ó ordenamento xurídico.

Artigo 2. Ámbito de actuación.

Os efectos desta Lei, compoñen o sector público da Comunidade Autónoma:

a) A Administración Autonómica e os seus organismos autónomos.

b) As Entidades Locais e os seus organismos autónomos, así como as empresas públicas dependentes das mesmas, no ámbito competencial das institucións de autogoberno.

c) As empresas públicas, calquera que sexa a súa forma xurídica, dependentes da Administración Autonómica.

d) As Corporacións a que se refire o número 29 do artigo 27 do Estatuto de Autonomía de Galicia.

Artigo 3. Réxime interior.

Correspóndelle ó Consello de Contas a competencia para todo o concernente ó goberno e ó réxime interior do mesmo e ó persoal ó seu servizo. Deberá elabora-lo seu proxecto de presupostos, que se integrará nos xerais da Comunidade Autónoma, nunha Sección específica diferenciada, para que sexa sometido á aprobación do Parlamento de Galicia.

Artigo 4. Fiscalización.

Son funcións do Consello de Contas de Galicia:

---

¹ *Diario Oficial de Galicia* núm. 130, do 9.7.1985.

a) Fiscaliza-la actividade económico- financeira do sector público de Galicia, velando para que se axuste ó ordenamento xurídico e ó principio de racionalidade, determinada por criterios de eficiencia e economía.

b) Fiscaliza-las subvencións, os créditos e as axudas con cargo ós presupostos dos entes públicos galegos, así como os avais e exencións fiscais directas e persoais concedidas por aqueles entes, xa sexan percibidas por persoas físicas ou xurídicas.

c) Fiscaliza-los contratos celebrados pola Administración Autonómica e outros entes do sector público de Galicia nos casos en que se estableza así ou que o Consello de Contas o considere conveniente.

d) Fiscaliza-la situación e as variacións do patrimonio da Comunidade Autónoma de Galicia e demais entes públicos galegos.

e) Fiscaliza-los créditos extraordinarios e suplementos de créditos, así como as incorporacións, ampliacións, transferencias e demais modificacións dos créditos presupostarios galegos.

f) Emitir dictames e consultas que en materia de contabilidade pública e de xestión económico- -financeira lle soliciten as Institucións e os entes públicos galegos.

g) Analiza-la utilización dos recursos disponibles atendendo ó menor custo na realización do gasto e formula-las propostas tendentes a melloralos servizos prestados polo sector público de Galicia.

h) Fiscaliza-lo grado de cumprimento dos obxectivos propostos nos diversos programas presupostarios e nas memorias das subvencións, créditos, axudas e dos avais, e indicar, no seu caso, as causas de

incumprimento.

Artigo 5. Enxuciamento².

1. Se no exercicio da súa función fiscalizadora o Consello de Contas advertise a existencia de indicios de responsabilidade contable, instruirá o oportuno procedemento xurisdiccional e dará traslado das correspondentes actuacións ó Tribunal de Contas para que este efectúe o enxuciamento das mesmas.

---

² Pola Sentencia do Tribunal Constitucional 18/1991, do 31 de xaneiro (BOE supl. ó núm. 4), declarouse a inconstitucionalidade e conseguinte nulidade do inciso «instruirá o oportuno procedemento xurisdiccional» do artigo 5.1.

2. Así mesmo, en materia de enxuciamento contable, realizará tódalas funcións que lle delegue o Tribunal de Contas, de acordo co que prevé a Lei Orgánica 2/82, do 12 de maio.

Título II: Organización e funcionamento

Capítulo I: Organización

Artigo 6. Órganos.

Son órganos do Consello de Contas:

- 1) O Pleno
- 2) O Conselleiro Maior
- 3) A Comisión de Goberno
- 4) As Seccións:
  - a) De fiscalización
  - b) De enxuciamento
- 5) A Secretaría Xeral

Artigo 7. O Pleno³.

1. O Pleno estará integrado por cinco Conselleiros, dos que un será o Conselleiro maior.

2. O Pleno quedará validamente constituído cando estean presentes tres dos seus membros e os acordos serán adoptados por maioría dos presentes.

3. Correspóndelle ó Pleno:

- a) Exerce-la función fiscalizadora de acordo coas disposicións desta Lei.
- b) Adopta-las disposicións necesarias para cumprir-los fins que esta Lei lle encomenda ó Consello de Contas.
- c) Aproba-lo Proxecto de Presuposto.
- d) Aprobar tódolos informes, memorias, propostas, dictames e consultas que formulen os órganos competentes do Consello de Contas.

---

³ Apartados 1, 2 e 4 modificados polo artigo 1 da lei 4/1986, do 26 de decembro

e) Propo-lo nomeamento dun dos seus membros para o cargo de Conselleiro Maior.

f) Resolve-los conflitos de atribucións e cuestións de competencia entre os diversos órganos do Consello de Contas.

g) Designa-los Presidentes das Seccións.

h) Nomea-lo Secretario Xeral.

i) Plantexa-los conflitos que afectan ás competencias ou atribucións do Consello.

l) Decidir sobre a instrucción do procedemento a que se refire o n.º 1 do artigo 5 desta Lei.

ll) As demais funcións que por lei se lle encomende.

4. O Pleno será convocado polo Conselleiro maior a iniciativa propia ou sempre que o soliciten polo menos dous dos seus membros.

Artigo 8. O Conselleiro Maior.

1. O Conselleiro Maior será nomeado por un período de tres anos polo Presidente da Xunta, a proposta do Pleno de entre os seus membros.

2. O Conselleiro Maior cesará no seu cargo: por expiración do período do seu mandato, por renuncia, por invalidez permanente que o incapacite para o exercicio da súa función, ou cando perda a súa condición de Conselleiro.

3. O Conselleiro Maior será substituído provisionalmente en caso de

ausencia e enfermidade, así como no suposto de vacante, ata que se produza o novo nomeamento, polo Conselleiro de maior antigüidade de entre os que integran a Comisión de Goberno, dirimíndose a substitución, en caso de empate, en favor do Conselleiro de maior idade.

4. Son atribucións do Conselleiro Maior:

a) Representar ó Consello de Contas.

b) Convocar e presidi-lo Pleno e a Comisión de Goberno asím como decidir co seu voto de calidade en caso de empate.

c) Exerce-la xefatura superior do persoal.

d) Dispo-los gastos propios do Consello e a contratación de obras, bens, servicios, subministros e demais prestacións necesarias para o seu funcionamento.

e) Resolve-las demais cuestións de carácter interno non asignadas a outros órganos do Consello.

f) As demais que lle recoñeza a lei.

Artigo 9. A Comisión de Goberno.

1. A Comisión de Goberno está constituída polo Conselleiro Maior e os Conselleiros de Contas Presidentes de Sección.

2. Correspóndelle á Comisión de Goberno:

a) Establece-lo réxime de traballo do persoal.

b) Distribuí-los asuntos entre as Seccións.

c) Exerce-las funcións relativas ó nomeamento e contratación do persoal, goberno e administración en xeral.

d) Exerce-la potestade disciplinaria respecto ó persoal de acordo coas normas de réxime interior.

e) Nomea-los Delegados Instructores.

f) As outras facultades que o Pleno lle delegue para a maior eficacia no exercicio das funcións propias do Consello.

Artigo 10. As Seccións.

1. Á Sección de Fiscalización corresponderalle a verificación da contabilidade das entidades do sector público de Galicia e o exame e a comprobación das súas contas. Organizarase en departamentos sectoriais ó fronte de cada un dos cales estará un Conselleiro.

2. Á Sección de Enxuciamiento correspóndelle, no marco establecido polo artigo 5 desta Lei, a instrución dos procedementos xurisdiccionais e o enxuciamiento das responsabilidades contables daqueles que teñen ó seu cargo caudais ou efectos públicos conforme ás funcións do Consello de Contas.

3. Os Presidentes das Seccións serán designados polo Pleno para un período de tres anos.

Artigo 11. A Secretaría Xeral.

1. O Secretario Xeral desempeñará as funcións conducentes ó adecuado exercicio das competencias governativas do Pleno da Comisión de Goberno e do Conselleiro Maior en todo o relativo ó réxime interior do Consello de Contas.
2. O Secretario Xeral velará especialmente pola redacción das Actas das Sesións do Pleno e da Comisión de Goberno, formará o anteproxecto de presuposto e o proxecto de memoria anual que se deban someter ó Pleno.

Capítulo II: Funcionamento

Sección 1.ª: Os membros do Consello

Artigo 12. : Os Conselleiros⁴.

1. Os Conselleiros, en número de cinco, son designados polo Parlamento mediante votación por maioría de tres quintas partes, para un período de seis anos. Se se producisen vacantes, cubriranse de acordo co establecido anteriormente e polo tempo que reste de mandato.
2. Os Conselleiros de Contas son independentes e inamovibles e serán elixidos entre Conselleiros do Tribunal de Contas, Censores Xurados de Contas, Maxistrados, Fiscais, funcionarios públicos pertencentes a Corpos que esixen a titulación académica superior, e entre licenciados en Dereito, en Ciencias Económicas, en Ciencias Empresariais e Intendentes Mercantís de recoñecida competencia con máis de doce anos de exercicio profesional.
3. Non poderán ser designados Conselleiros de Contas os que, nos dous anos anteriores, estivesen comprendidos nalgún dos supostos que se citan a seguir:
  - a) As autoridades ou funcionarios que teñen ó seu cargo a xestión, inspección ou intervención dos ingresos e gastos do sector público de Galicia.
  - b) Os Presidentes, Directores e membros dos Consellos de Administración de organismos autónomos e das empresas integradas no sector público de Galicia.
  - c) Os particulares que, excepcionalmente, administren, recaden ou custodien fondos ou valores públicos.
  - d) Os perceptores das subvencións con cargo a fondos públicos.

---

⁴ Apartado 1 modificado polo artigo 2 da lei 4/1986, do 26 de decembro

e) Calquera outra persoa que teña a condición de contadante perante o Consello de Contas.

f) Os beneficiarios de avais ou exencións fiscais directas e persoais concedidas por calquera dos entes indicados no artigo 2.

Artigo 13. Incompatibilidades.

1. Os membros do Consello de Contas estarán suxeitos ás mesmas causas de incapacidade, incompatibilidade e prohibicións establecidas para os Xuíces na Lei Orgánica do Poder Xudicial.

2. A condición de membro do Consello de Contas de Galicia é incompatible con:

a) A de Deputado do Parlamento de Galicia ou de calquera outro Parlamento Autonómico.

b) A de Deputado do Congreso dos Deputados.

c) A de Senador.

d) A de membro do Tribunal de Contas.

e) A de Valedor do Pobo.

f) A de Defensor do Pobo.

g) Calquera cargo político ou administrativo do Estado, das Comunidades Autónomas e das Entidades Locais ou dos seus organismos autónomos, das empresas públicas, calquera que sexa a súa forma xurídica.

h) O exercicio de funcións directivas ou executivas en partidos políticos, centrais sindicais, organizacións empresariais e Colexios Profesionais.

i) A de membro de calquera dos órganos asesores da Xunta de Galicia.

l) O exercicio da súa profesión ou de calquera outra actividade remunerada.

3. Se a designación recaese nalgunha das persoas ás que se refire o apartado anterior, antes de tomar posesión, deberá renunciar ó seu cargo ou función.

4. O nomeamento dos membros do Consello de Contas implicará, no seu caso, a declaración do interesado na situación de servizos especiais ou equivalente na carreira ou Corpo de procedencia.

Artigo 14. Abstención e recusación.

Para os Conselleiros rexen as causas de abstención e de recusación seguintes:

a) Ter interés persoal no asunto ou na empresa ou entidades interesadas, ou ter cuestión litigiosa pendente ou relación de servizo con algún interesado.

b) Ter parentesco de consanguinidade ata o cuarto grado ou de afinidade ata o segundo grado con calquera dos contadantes ou administradores das entidades indicadas no artigo 2.

c) Ter amizade íntima ou enesmistade manifesta con algunha das persoas sinaladas no apartado anterior.

Artigo 15. Responsabilidade.

A responsabilidade disciplinaria do Conselleiro Maior e dos Conselleiros deberá ser establecida polas normas de réxime interior do Consello de Contas.

Artigo 16. Perda da condición.

Os membros do Consello de Contas de Galicia perden a súa condición polas seguintes causas:

a) Por morte ou por renuncia presentada e aceptada polo Parlamento.

b) Por extinción do mandato ó expira-lo término.

c) Por incapacidade declarada por decisión xudicial firme.

d) Por inhabilitación para o exercicio dos dereitos políticos declarada por decisión judicial firme.

e) Por condena en sentenza firme a causa de delito.

f) Por incumprimento das obrigas do cargo, conforme ás normas de réxime interior do Consello de Contas.

Sección 2.ª: Persoal ó servizo do Consello

Artigo 17. Réxime xeral.

1. O persoal ó servizo do Consello de Contas, integrado por funcionarios con titulación axeitada, sen prexuício das normas especiais que lle sexan

de aplicación, estará suxeito ó réxime xeral da Función Pública e ás súas incompatibilidades.

2. O desempeño da Función Pública no Consello de Contas será incompatible con calquera outra función, destino ou cargo, así como co exercicio profesional e coa intervención en actividades industriais, mercantís ou profesionais, mesmo as consultivas e as de

Artigo 18. Comisionados.

1. O Consello de Contas poderá comisionar a expertos que teñan titulación adecuada ó obxecto de inspeccionar, revisar e comprobar documentación, libros, metálico, valores, bens e existencias das Entidades do sector público galego, ou para practica-la función prevista no apartado b) do artigo 4 desta Lei, e, en xeral, para comproba- la realidade das operacións reflexadas nas súas contas e emiti- -los informes correspondentes.

2. Non poderán ser comisionados os que incorran nalgún dos supostos a que se refire o número 3 do artigo 12.

Sección 3.ª: Documentación e memoria anual

Artigo 19. : Documentación das actuacións.

1. O resultado da fiscalización farase constar por medio de mocións ou notas dirixidas á Autoridade, Organismo ou Entidade ás que afecten e de memorias ordinarias ou extraordinarias, que se elevarán ó Parlamento de Galicia, con remisión de copias á Xunta de Galicia e mais ás indicadas Autoridades, Organismos e Entidades afectadas e publicaranse no *Diario Oficial de Galicia*.

2. O Consello de Contas fará constar cantas infraccións, abusos ou prácticas irregulares observase, con indicación da responsabilidade en que, ó seu xuício, se incorrese e das medidas para esixila.

3. O Consello de Contas poderá emitir en calquera momento, a petición do Parlamento ou por iniciativa propia, informes ou memorias relativas ás funcións sinaladas nesta Lei.

Artigo 20. Memoria anual.

1. O Consello de Contas de Galicia deberá elaborar e elevar ó Parlamento unha memoria das súas actividades, que comprenderá a análise da Conta Xeral da Comunidade Autónoma e das demais do sector público de Galicia. Extenderase, ademais, á fiscalización da xestión económica da Comunidade e do sector público galego e comprenderá, entre outros, os seguintes extremos:

a) Observancia da Constitución, do Estatuto de Autonomía de Galicia, das Leis reguladoras dos ingresos e gastos do sector público de Galicia e, en xeral, das normas que afectan á actividade económico- financeira e contable do mesmo.

b) Cumprimento das previsións e da execución dos Presupostos da Comunidade Autónoma, das Entidades Locais e demais entidades suxeitas á súa fiscalización.

c) Racionalidade na execución do gasto público baseado en criterios de eficacia e economía.

d) Execución dos programas de actuación, inversións e financiación e demais plans ou previsións que rexan a actividade das empresas públicas e das empresas vinculadas á Comunidade Autónoma, así como o emprego ou aplicación de subvencións con cargo ó presuposto da Comunidade Autónoma e das exencións fiscais directas e persoais concedidas.

2. O Consello de Contas proporá as medidas a adoptar, no seu caso, para a mellora da xestión económico financeira do sector público de Galicia.

3. Así mesmo, a memoria anual conterá un informe das actividades xurisdiccionais do Consello durante o exercicio correspondente.

Sección 4.ª. Relacións entre o Consello de Contas e o Parlamento

Artigo 21. Comisión parlamentaria.

Unha Comisión parlamentaria encargarse das relacións do Parlamento co Consello de Contas.

Artigo 22. As contas do Consello.

O exame das contas do Consello de Contas correspóndelle ó Parlamento de Galicia, ó que se lle deberán trasladar con esta finalidade como un anexo na memoria anual a que se refire o artigo 20 da presente Lei.

Título III. Garantías, normas e procedementos para asegura-la rendición de contas

Artigo 23. Deber de colaboración.

1. Tódalas entidades a que se refire o artigo 2 colaborarán co Consello de Contas no exercicio das funcións deste, estando obrigadas a subministrarlle cantos datos, estados, documentos, antecedentes ou informes lles solicite. Cando a normativa vixente estableza a obrigatoriedade da censura xurada

de contas para determinadas Entidades do sector público, aportarase o correspondente informe ó Consello.

2. O incumprimento dos requirimentos do Consello poderán supo-la aplicación das sancións legalmente establecidas. Se os requirimentos se refiren á reclamación de xustificantes de inversións ou gastos públicos e non son cumpridos no prazo solicitado, iniciárase de oficio o oportuno expediente de reintegro.

O Consello de Contas porá en coñecemento do Parlamento de Galicia a falta de colaboración dos obrigados a prestarlla.

3. Trasladaranse ó Consello de Contas as auditorías practicadas polos servicios competentes da Administración Autonómica ou baixo a dirección da Xunta de Galicia.

Artigo 24. Procedemento.

1. Os procedementos para o exercicio da función fiscalizadora impulsaranse de oficio en tódolos seus trámites.

A iniciativa correspóndelles ó propio Consello e ó Parlamento de Galicia.

2. Os requirimentos de inhibición feitos ó Consello de Contas non producirán a suspensión do respectivo procedemento.

Artigo 25. Presentación das contas.

1. O Consello de Contas, por delegación do Parlamento de Galicia, procederá ó exame e comprobación da conta xeral da Comunidade Autónoma dentro do prazo de seis meses, a partir da data na que se rendese. O Pleno dictará a declaración definitiva que lle mereza para elevala ó Parlamento coa oportuna proposta, dando traslado á Xunta de Galicia, a cal deberá dispo-la publicación das conclusións no *Diario Oficial de Galicia*.

2. As Entidades Locais deberán emiti-las contas de cada exercicio, directamente, ó Consello, antes do 31 de xullo do ano seguinte ó do remate do exercicio.

O Consello de Contas debe formar e uni-la conta xeral das Entidades Locais, que debe ser recoñecida polo Parlamento.

3. Á conta xeral da Comunidade Autónoma acompañarase a conta xeral de operacións realizadas polas Corporacións a que se refire o número 29 do artigo 27 do Estatuto de Autonomía de Galicia.

Artigo 26. Contadantes.

Serán contadantes nas que se deban render ó Consello de Contas:

a) Os funcionarios e demais persoal das Entidades do sector público galego que teñan ó seu cargo a xestión dos ingresos e gastos públicos, así como as demais operacións de administración.

b) Os Presidentes ou Directores dos organismos autónomos e empresas públicas a que se refire o artigo 2 desta Lei.

c) Os particulares que, excepcionalmente, administren, recaden ou custodien fondos ou valores da Comunidade Autónoma, sen prexuício de que sexan intervidas as respectivas operacións; e

d) Os perceptores das subvencións correntes a que se refire o artigo 58, apdo. 3, e artigo 85, apdo. 3, da Lei 3/1984, do 3 de abril, de Xestión Económica e Financeira Pública de Galicia.

Artigo 27. Medios de apremio.

1. Os medios de apremio que o Consello poderá empregar gradualmente para asegura-la rendición de contas e o mellor cumprimento das súas funcións, son:

a) O requirimento, entendéndose por tal a orde que se comunique polo Consello fixando o prazo para o cumprimento dun servizo.

b) A imposición de multas coercitivas.

c) A formación de oficio da conta retrasada e dos estados ou documentos que se pidan, a cargo e risco do apremiado.

2. En calquera caso, e sen prexuício de deducir tanto de culpa por desobediencia ós efectos de instrución do proceso penal, o Consello de Contas poderá propor á autoridade ou órgano competente de que dependa o contadante a apertura do procedemento sancionador.

Artigo 28. Multas coercitivas.

1. No caso de incumprimento dos requirimentos efectuados, o Consello de Contas poderá impor multas ata a contía dun mes dos seus haberes ós funcionarios, e para os particulares ata a cantidade de 100.000 pesetas, pola primeira vez, e de ata dous meses ou 500.000 pesetas, respectivamente, en caso de reincidencia.

2. Se o requirido ó pagamento fose persoal ó servizo das entidades a que se refire o artigo 2 e non o fíxese efectivo, ordenárase ó habilitado ou pagador que, baixo a súa responsabilidade, faga efectivo o importe da mesma deducindo da primeira mensualidade que lle corresponda percibir ou das sucesivas, se excedese, na cantidade que legalmente poida ser descontada.
3. Cando o apremiado sexa un particular, o Consello, para efectividade da multa, procederá ó seu cobro en voluntaria e, de non se efectuar o pagamento, en vía executiva, aplicando as normas da Comunidade Autónoma que regulen a recadación dos seus tributos, e, no seu defecto, as normas estatais. A estes efectos, a correspondente certificación de descuberto será expedida polo Secretario Xeral do Consello de Contas.
4. De toda imposición de multa a altos cargos ou persoal das Administracións Autonómica, Local ou Corporativa darase conta á autoridade da que dependan, expondo as causas que determinasen o devandito medio de apremio, para que, sen prexuício da exacción da multa polo Consello de Contas, adopte aquelas outras medidas que coide convenientes.

30. LEI 12/2006, DO 1 DE DECEMBRO, DE FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO: CAPÍTULOS I A IX.

LEI 12/2006, DO 1 DE DECEMBRO, DE FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO: CAPÍTULOS I A X¹

CAPÍTULO I. DISPOSICIÓNS XERAIS

Artigo 1.-Obxecto da lei.

Esta lei ten por obxecto regular as fundacións de interese galego, de competencia da Comunidade Autónoma de Galicia, de acordo co disposto no artigo 27.26 do Estatuto de autonomía de Galicia.

Artigo 2.-Concepto.

1. Son fundacións de interese galego aquelas organizacións constituídas sen fin de lucro que, por vontade dos seus creadores, teñan afectado de modo duradeiro o seu patrimonio á realización de fins de interese xeral para Galicia e desenvolvan principalmente as súas actividades e teñan o seu domicilio no territorio da comunidade autónoma.

2. Sen prexuízo do disposto na alínea precedente, as fundacións de interese galego poderán establecer relacións instrumentais con terceiros en diferente ámbito territorial.

Artigo 3.-Réxime xurídico.

As fundacións de interese galego rexeranse pola vontade da persoa fundadora, polos seus estatutos e, en todo caso, pola lei.

Artigo 4.-Fins e beneficiarios.

1. As fundacións ás que se refire esta lei deberán perseguir fins de interese xeral, como poden ser: os de defensa dos dereitos humanos, das vítimas do terrorismo, de actos violentos e doutros acontecementos catastróficos, a asistencia social e a inclusión social; fins cívicos, educativos, culturais -e, particularmente, a promoción, o fomento e a difusión da lingua e da cultura galegas-, científicos, deportivos, sanitarios, laborais, de fortalecemento institucional de Galicia, de cooperación para o desenvolvemento, de promoción do voluntariado, de apoio á igualdade de oportunidades entre homes e mulleres, de promoción da acción social, de defensa do medio natural de Galicia, e de fomento da economía social e de desenvolvemento da economía produtiva de Galicia, de promoción e de atención ás

---

¹ DO Galicia 19 decembro 2006, núm. 242

persoas en risco de exclusión por razóns físicas, sociais ou culturais, de promoción dos valores constitucionais, estatutarios e de defensa dos principios democráticos, de fomento da tolerancia, de desenvolvemento da sociedade da información, ou de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico e outros fins de interese xeral para Galicia que sexan de análoga natureza.

2. A finalidade fundacional debe beneficiar a colectividades xenéricas de persoas. Terán esta consideración os colectivos de traballadores dunha ou de varias empresas e os seus familiares.

3. Non se poderán constituír en ningún caso fundacións coa finalidade principal de destinar as súas prestacións ao fundador ou aos membros do padroado, aos cónxuxes ou a persoas ligadas con análoga relación de afectividade, ou aos seus parentes ata o cuarto grao inclusive, así como ás persoas xurídicas singularizadas que non persigan fins de interese xeral. Non obstante, poderán ser beneficiarios das actividades da fundación sempre que formen parte das colectividades xenéricas de persoas destinatarias da finalidade fundacional.

4. Non se inclúen na alínea anterior as fundacións cuxa finalidade exclusiva ou principal sexa a conservación e a restauración de bens do patrimonio cultural galego ou do patrimonio histórico español, sempre que cumpran as exixencias establecidas pola normativa autonómica e estatal, en particular, respecto dos deberes de visita e exposición pública dos devanditos bens.

Artigo 5.-Personalidade xurídica.

1. As fundacións reguladas por esta lei terán personalidade xurídica desde a inscrición da escritura pública da súa constitución no Rexistro de Fundacións de Interese Galego da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. A inscrición só poderá ser denegada, mediante resolución motivada, cando a escritura de constitución non se axuste ás prescricións da lei.

3. Só aquelas entidades inscritas no Rexistro de Fundacións de Interese Galego poderán utilizar a denominación de Fundación de Interese Galego.

Artigo 6.-Denominación.

1. A denominación das fundacións axustarase ás seguintes regras:

a) Deberá figurar a palabra «Fundación», e non poderá coincidir ou asemellarse de maneira que poida crear confusión con ningunha outra previamente inscrita nos rexistros de fundacións.

b) Non se poderán incluír termos ou expresións que resulten contrarios ás leis ou que poidan vulnerar os dereitos fundamentais das persoas.

c) Non se poderá formar exclusivamente co nome de España, de Galicia, das demais comunidades autónomas ou das entidades locais, nin utilizar o nome de organismos oficiais ou públicos, tanto nacionais coma internacionais, agás que se trate do propio das entidades fundadoras.

d) A utilización do nome ou do pseudónimo dunha persoa física ou da denominación ou do acrónimo dunha persoa xurídica distintos do fundador deberá contar co seu consentimento expreso ou, no caso de ser incapaz, co do seu representante legal.

e) Non se poderán adoptar denominacións que fagan referencia a actividades que non correspondan cos fins fundacionais ou induzan a erro ou confusión respecto da natureza ou a actividade da fundación.

f) Observaranse as prohibicións e as reservas de denominación previstas na lexislación vixente.

2. Non se admitirá ningunha denominación que incumpra calquera das regras establecidas na alínea anterior ou conste que coincide con ou se asemella á dunha entidade preexistente inscrita noutro rexistro público ou á dunha denominación protexida ou reservada a outras entidades públicas ou privadas pola súa lexislación específica.

Artigo 7.-Domicilio.

1. Deberán estar domiciliadas na Comunidade Autónoma de Galicia as fundacións de interese galego que desenvolvan principalmente as súas actividades dentro do seu territorio.

2. As fundacións terán o seu domicilio estatutario no lugar onde se encontre a sede do seu padroado ou ben no lugar onde se leven a cabo principalmente as súas actividades.

Artigo 8.-Fundacións estranxeiras.

1. As fundacións estranxeiras que pretendan exercer as súas actividades de forma estable e desenvolvan principalmente as súas actividades no territorio da comunidade autónoma deberanse inscribir no Rexistro de Fundacións de Interese Galego, así como manter unha delegación no seu territorio, que constituirá o seu domicilio para os efectos desta lei.

2. A fundación estranxeira que pretenda a súa inscrición deberá acreditar perante o devandito rexistro que foi constituída segundo a súa lei persoal.

A inscrición poderase denegar cando non se acredite a circunstancia sinalada no parágrafo anterior, así como cando os fins non sexan de interese xeral de acordo co ordenamento autonómico.

3. As delegacións en Galicia de fundacións estranxeiras estarán sometidas ao protectorado ao que se refire o capítulo VII desta lei, polo que se lles aplicará o réxime xurídico previsto para as fundacións de interese galego.

4. As fundacións estranxeiras que contraveñan os requirimentos establecidos neste artigo non poderán utilizar a denominación de «Fundación».

CAPÍTULO II. CONSTITUCIÓN DA FUNDACIÓN

Artigo 9.-Capacidade para fundar.

1. Poderán constituír fundacións as persoas físicas e as persoas xurídicas, sexan estas públicas ou privadas.

2. As persoas físicas requirirán da capacidade para disporen gratuitamente, inter vivos ou mortis causa, dos bens e dos dereitos nos que consista a dotación.

3. As persoas xurídicas de índole asociativa requirirán o acordo expreso do órgano competente para disporen gratuitamente dos seus bens, consonte os seus estatutos ou a lexislación que lles sexa aplicable. As de carácter institucional deberán contar co acordo expreso do seu órgano reitor.

4. As persoas xurídico-públicas terán capacidade para constituír fundacións, agás que as súas normas reguladoras establezan o contrario.

Artigo 10.-Modalidades de constitución.

1. A fundación poderase constituírse por actos inter vivos ou mortis causa.
2. A constitución da fundación por acto inter vivos realizarase mediante escritura pública, co contido que determina o artigo seguinte.
3. A constitución da fundación por acto mortis causa realizarase testamentariamente, cumpríndose no testamento os requisitos establecidos no artigo seguinte para a escritura de constitución.
4. Se na constitución dunha fundación por acto mortis causa o testador se limitase a establecer a súa vontade de crear unha fundación e de dispor dos bens e dos dereitos da dotación, a escritura pública na que se conteñan os demais requisitos exixidos por esta lei será outorgada polo testamenteiro e, no seu defecto, polos herdeiros testamentarios. No caso de estes non existiren ou de contraviren esta obriga, a escritura será outorgada polo protectorado ao que fai referencia o artigo 47 desta lei, logo de autorización xudicial.

Artigo 11.-Escritura de constitución.

A escritura de constitución dunha fundación deberá conter, polo menos, os seguintes extremos:

- a) Nome, apelidos, idade e estado civil do fundador ou fundadora, ou dos fundadores ou fundadoras, se son persoas físicas, e a súa denominación ou razón social, se son persoas xurídicas. En ambos os dous casos, a súa nacionalidade, o domicilio e o número de identificación fiscal.
- b) A vontade de constituír unha fundación.
- c) A dotación, a valoración e mais a forma e a realidade da súa achega.
- d) Os estatutos da fundación, cuxo contido se axustará ás prescricións do artigo seguinte.
- e) A identificación das persoas que integran o padroado, así como a súa aceptación, no caso de se efectuar no momento fundacional.

Artigo 12.-Estatutos.

1. Nos estatutos da fundación farase constar:

- a) A denominación da entidade.
- b) Os fins fundacionais.
- c) As principais actividades encamiñadas ao cumprimento dos devanditos fins.
- d) O domicilio da fundación e o ámbito territorial no que desenvolverá principalmente as súas actividades.
- e) As regras básicas para a aplicación dos recursos co fin de cumprir os fins fundacionais e para determinar as persoas beneficiarias.
- f) A composición do padroado, as regras para a designación e a substitución dos seus membros, as causas do cesamento, as súas atribucións e mais a forma de deliberar e de adoptar acordos.
- g) As causas da súa disolución e o destino dos bens e dos dereitos resultantes da súa liquidación.
- h) Calquera outra disposición e condición lícita que a persoa fundadora ou as persoas fundadoras queiran establecer.

2. Toda disposición dos estatutos da fundación ou manifestación da vontade do fundador ou fundadora que sexa contraria á lei considerarase por non posta, agás que afecte a súa validez constitutiva. Neste último caso, non procederá inscribir a fundación no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

Artigo 13.-Dotación da fundación.

1. A dotación, que poderá consistir en bens e dereitos de calquera clase, terá que ser adecuada e suficiente para o cumprimento dos fins fundacionais. Presumirase suficiente a dotación cuxo valor económico alcance os 30.000 euros.

Cando a dotación sexa de inferior valor, a persoa fundadora deberá xustificar a súa adecuación e suficiencia aos fins fundacionais mediante a presentación do primeiro programa de actuación, xunto cun estudo económico que acredite a súa viabilidade coa utilización exclusiva dos devanditos recursos.

2. Se a achega é en cartos, poderase efectuar en forma sucesiva. En tal caso, o desembolso inicial será, polo menos, do 25 por cento, e o resto deberase facer efectivo nun prazo non superior a cinco anos, contados desde o outorgamento da escritura pública de constitución da fundación.

Se a achega non é en cartos, deberase incorporar á escritura de constitución a taxación realizada por un experto independente.

Nun e noutro caso, deberase acreditar ou garantir a realidade das achegas perante o notario autorizante, nos termos que regulamentariamente se establezan.

3. Aceptarase como dotación o compromiso de achegas de terceiros, sempre que a devandita obriga conste en títulos dos que comportan execución.

4. Formarán tamén parte da dotación os bens e os dereitos de contido patrimonial que durante a existencia da fundación acheguen en tal concepto a persoa fundadora ou terceiras persoas, ou que afecte o padroado, con carácter permanente, aos fins fundacionais.

5. Non se considerará en ningún caso dotación o mero propósito de recadar donativos.

Artigo 14.-Fundacións en proceso de formación.

1. Ao ser outorgada a escritura fundacional, e mentres se procede á inscrición no Rexistro de Fundacións de Interese Galego, o padroado da fundación realizará, ademais dos actos necesarios para a inscrición, unicamente aqueloutros que resulten indispensables para a conservación do seu patrimonio e os que non admitan demora sen prexuízo para a fundación, os cales se entenderán automaticamente asumidos por esta cando obteña personalidade xurídica.

2. Despois de transcorrer seis meses desde o outorgamento da escritura pública fundacional sen que os patróns instasen a inscrición no Rexistro de Fundacións de Interese Galego, o protectorado disporá o cesamento dos patróns, que responderán solidariamente das obrigas contraídas no nome da fundación e polos prexuízos que ocasione a falta de inscrición.

Así mesmo, o protectorado procederá a nomear novos patróns, logo de autorización xudicial, que asumirán a obriga de inscribir a fundación no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

CAPÍTULO III. GOBERNO DA FUNDACIÓN

Artigo 15.-Padroado.

1. En toda fundación deberá existir, coa denominación de padroado, un órgano de goberno e de representación dela, que adoptará os seus acordos por maioría nos termos establecidos nos estatutos.

2. Correspóndelle ao padroado cumprir os fins fundacionais e administrar con dilixencia os bens e os dereitos que integran o patrimonio da fundación, mantendo o seu rendemento e a súa utilidade.

Artigo 16.-Composición do padroado.

1. O padroado é un órgano colexiado que estará integrado polo número de membros que determinen os seus estatutos, cun mínimo de tres. O padroado contará cun presidente.

2. Ao presidente do padroado, que deberá ser un membro del, correspóndelle presidir as xuntanzas do padroado e dirixir os debates, así como representar a fundación perante todo tipo de persoas ou entidades, agás naqueles supostos concretos nos que o padroado delegue tal representación nalgún dos seus membros ou outorgue un poder notarial para tal efecto.

3. Así mesmo, o padroado debe nomear un secretario, cargo que poderá recaer nunha persoa allea a aquel, caso no que terá voz pero non voto, e a quen lle corresponderá a certificación dos acordos do padroado co visto e praxe do presidente.

4. O fundador ou os fundadores que sexan persoas físicas poderán reservar para si con carácter vitalicio o exercicio de todas as competencias asignadas ao órgano de goberno da fundación. Neste caso, a persoa fundadora deberá exercer as súas funcións dándolle conta previamente o padroado. Este poderá exercer a acción de responsabilidade fronte a aquel nos termos establecidos no artigo 22. No suposto de seren varias as persoas fundadoras, entenderase que actúan sempre mancomunadamente, a non ser que os estatutos ou a escritura de constitución da fundación mencionen outro sistema de administración.

Artigo 17.-Capacidade dos membros do padroado.

1. Poderán ser membros do padroado da fundación tanto as persoas físicas coma as xurídicas.
2. As persoas físicas que sexan membros do padroado deberán ter plena capacidade de obrar, e non poderán estar inhabilitadas para o exercicio de cargos públicos.
3. Os membros do padroado que sexan persoas xurídicas deberán nomear a persoa ou as persoas físicas que os representen, de acordo coas súas normas de funcionamento, os cales deben deixar constancia da súa aceptación nas formas previstas no artigo 19 desta lei.
4. O cargo de membro do padroado que recaia nunha persoa física deberá ser exercido persoalmente. Non obstante, poderá actuar no seu nome e representación outro membro do padroado designado por el. Esta actuación será sempre para actos concretos e deberase axustar ás instrucións que, de ser o caso, o representado formule por escrito.
5. No suposto de que o membro do padroado o sexa por razón do cargo que ocupe, poderá actuar no seu nome a persoa á que legalmente lle corresponda a súa substitución.

Artigo 18.-Delegación e apoderamentos.

1. Agás prohibición expresa dos estatutos da fundación, o padroado poderá delegar as súas facultades nun ou en máis dos seus membros, con funcións mancomunadas, solidarias ou colexiadas segundo se determinen. Non serán, en ningún caso, delegables:
  - a) A aprobación das contas anuais e do plan de actuación.
  - b) A modificación dos estatutos.
  - c) O acordo de fusión, extinción ou liquidación da fundación.
  - d) Todos aqueles actos que requiran autorización do protectorado.
2. Sempre que o volume de xestión ou calquera outra circunstancia o aconselle, o padroado poderá acordar constituír comisións formadas polo número de membros do padroado que determine e coa denominación que crea conveniente. Nas devanditas comisións poderanse delegar as funcións e as competencias que o padroado

considere oportuno, coas limitacións previstas na alínea 1 deste artigo.

3. O padroado, de así o preveren os estatutos, poderá crear outros órganos, como consellos asesores e de estudo, para o mellor desenvolvemento das funcións que lle correspondan, coas excepcións previstas na alínea 1 deste artigo. A constitución destes órganos deberáselle notificar ao protectorado.

4. Así mesmo, o padroado poderá outorgar ou revogar poderes xerais e especiais, agás que os estatutos dispoñan o contrario.

5. No Rexistro de Fundacións de Interese Galego deberánse inscribir os nomeamentos e os cesamentos dos membros do padroado, as delegacións, os apoderamentos xerais e a súa revogación, así como os órganos creados ao amparo das alíneas segunda e terceira deste artigo, consonte as condicións e os requisitos que se establezan regulamentariamente.

Artigo 19.-Aceptación.

1. Os membros do padroado iniciarán a súa xestión despois de aceptaren o cargo. Tal aceptación formalizarase dalgunha das seguintes formas:

a) Na propia carta fundacional ou en escritura pública independente.

b) En documento privado, con sinatura lexitimada por un fedatario público.

c) Mediante comparecencia realizada para tal efecto no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

d) Perante o padroado, acreditándose mediante certificación expedida polo secretario co visto e praxe do presidente.

2. En todo caso, a aceptación notificaráselle formalmente ao protectorado e inscribirse no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

Artigo 20.-Duración do cargo de patrón.

O cargo de patrón terá a duración que se estableza nos estatutos ou na carta fundacional.

Artigo 21.-Dereitos e deberes dos membros do padroado.

1. Son dereitos dos membros do padroado:

a) Recibir a convocatoria que conteña a orde do día e asistir ás xuntanzas dos órganos dos que formen parte.

b) Exercer o seu dereito de voto.

c) Obter a información precisa para o cumprimento das súas funcións.

2. Son deberes dos membros do padroado, ademais dos que os estatutos poidan establecer, os seguintes:

a) Cumprir e facer cumprir fielmente os fins fundacionais, de acordo co disposto nesta lei, na lexislación estatal aplicable e nos estatutos da fundación.

b) Administrar os bens e os dereitos que integran o patrimonio da fundación, mantendo plenamente o rendemento, a utilidade e a produtividade deles, segundo os criterios económico-financeiros dun bo xestor.

c) Asistir ás xuntanzas do padroado e velar pola legalidade dos acordos que nelas se adopten.

d) Realizar os actos necesarios para inscribir a fundación no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

Artigo 22.-Responsabilidade dos patróns.

1. Os patróns deberán desempeñar o seu cargo coa dilixencia dun representante leal.

2. Os patróns responderán solidariamente fronte á fundación dos danos e das perdas que causen por actos contrarios á lei ou aos estatutos, ou polos actos realizados sen a dilixencia coa que deben desempeñar o cargo. Quedarán exentos de responsabilidade os que votasen en contra do acordo e os que proben que, non intervindo na súa adopción e execución, descoñecían a súa existencia ou, coñecéndoa, fixeron todo o conveniente para evitar o dano ou, polo menos, se opuxeron expresamente a aquel.

3. A acción de responsabilidade iniciaran, perante a autoridade xudicial e en nome da fundación:

a) O propio órgano de goberno da fundación, logo de acordo motivado, na adopción do cal non participará o patrón ou os patróns afectados.

b) O protectorado, nos termos establecidos no artigo 47.

c) Os patróns disidentes ou ausentes, nos termos da alínea 2 deste artigo, así como a persoa fundadora cando non fose patrón.

Artigo 23.-Gratuidade do cargo de patrón.

1. Os membros do padroado exercerán o seu cargo gratuitamente, sen que poidan percibir ningunha retribución, nin en cartos nin en especie, por desempeñaren as súas funcións. Non obstante, terán dereito a ser resarcidos dos gastos debidamente xustificadas que o cargo lles ocasione no exercicio da súa función.

2. Agás que a persoa fundadora dispuxese o contrario, o padroado poderalles fixar unha retribución adecuada a aqueles membros do padroado que lle presten á fundación servizos distintos dos que implica o desempeño das funcións que lles corresponden como membros do padroado, do que se lle dará conta ao protectorado no prazo máximo dun mes.

Artigo 24.-Substitución, cesamento e suspensión do cargo de patróns.

1. A substitución dos patróns producirase na forma prevista nos estatutos. Cando isto non fose posible procederase de conformidade co disposto no artigo 41 desta lei, e o protectorado queda facultado, ata que a modificación se produza, para a designación da persoa ou das persoas que integren provisionalmente o órgano de goberno e representación da fundación.

2. De ser o número de patróns nalgún momento inferior a tres, os subsistentes, nun prazo de trinta días, deberán restablecer o número mínimo de patróns ou, nos dez días seguintes a rematar o devandito prazo, deberanllo comunicar ao protectorado, que poderá exercer calquera das seguintes opcións:

a) Concederlle un prazo novo ao padroado para que restableza o número dos seus membros.

b) Completar por si mesmo o número mínimo de patróns.

c) Instar a extinción da fundación, só se se apreciase a súa inviabilidade.

3. De faltar nalgún momento da vida da fundación todos os membros do padroado, por calquera causa, o protectorado, cando coñeza isto, deberá nomear novos patróns ou ben instar a extinción da fundación.

4. O cesamento dos patróns dunha fundación producirase nos supostos seguintes:

a) Por morte ou declaración de falecemento da persoa física, así como por extinción da persoa xurídica.

b) Por incapacidade, inhabilitación ou incompatibilidade, de acordo co establecido na lei.

c) Por cesamento no cargo por razón do cal foron nomeados os membros do padroado.

d) Por non desempeñar o cargo coa dilixencia prevista na alínea 1 do artigo 22, de así ser declarado por resolución xudicial.

e) Por resolución xudicial que acolla a acción de responsabilidade polos actos mencionados no artigo 22.2 desta lei.

f) Por transcorreren seis meses desde o outorgamento da escritura pública fundacional sen instar a inscrición no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

g) Por transcorrer o período do seu mandato, de teren sido nomeados por tempo determinado.

h) Por renuncia, que poderá levarse a cabo por calquera dos medios e mediante os trámites previstos para a aceptación.

i) Polas causas establecidas validamente para o cesamento nos estatutos.

5. A suspensión dos patróns poderá ser acordada cautelarmente polo xuíz cando se interpoña contra eles a acción de responsabilidade.

6. A substitución, o cesamento e a suspensión dos patróns inscribiranse no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

Artigo 25.-Xestión da fundación.

Dentro dos límites establecidos nesta lei, o padroado, se así está previsto nos seus estatutos, poderalle encargar o exercicio da xestión ordinaria ou administrativa das súas actividades a un xerente ou cargo semellante, que poderá ser unha persoa física ou xurídica, pero sempre con solvencia técnica acreditada respecto diso, e coa remuneración axustada ás funcións desempeñadas.

CAPÍTULO IV. RÉXIME ECONÓMICO DA FUNDACIÓN

Artigo 26.-Patrimonio das fundacións.

O patrimonio da fundación está formado por todos os bens, dereitos e obrigas susceptibles de valoración económica que integren a dotación, así como por aqueles que adquira a fundación con posterioridade á súa constitución, aféctense ou non á dotación.

Artigo 27.-Administración e disposición do patrimonio.

A administración e a disposición do patrimonio das fundacións correspóndenlle ao padroado e faranse consonte o estipulado nos seus estatutos e con suxeición ao establecido nesta lei e nas demais disposicións aplicables.

Artigo 28.-Publicidade do patrimonio.

Os bens ou os dereitos que integran o patrimonio das fundacións deberán figurar ao seu nome e constar nos seus inventarios.

Os que sexan susceptibles de inscrición inscribíranse nos rexistros correspondentes.

Os fondos públicos e os valores mobiliarios deberán ser depositados ao seu nome en establecementos financeiros.

O órgano de goberno promoverá, baixo a súa responsabilidade, a inscrición ao nome da fundación dos bens e dos dereitos que integran o seu patrimonio nos rexistros públicos correspondentes.

Artigo 29.-Alleamento e gravame.

1. O alleamento e o gravame dos bens e dos dereitos que formen parte da dotación ou estean directamente vinculados ao cumprimento dos fins fundacionais, así como aqueles cuxo importe, con

independencia do seu obxecto, sexa superior ao 20 por cento do activo da fundación que resulte do último balance aprobado, deberanlle ser comunicados polo padroado ao protectorado no prazo máximo dun mes, contado desde o día seguinte ao da súa realización.

Enténdese que os bens e os dereitos da fundación están directamente vinculados ao cumprimento dos fins fundacionais cando tal vinculación está contida nunha declaración de vontade expresa, xa sexa do fundador, do padroado da fundación ou da persoa física ou xurídica, pública ou privada, que realice unha contribución voluntaria á fundación, e sempre respecto dos bens e dos dereitos achegados ou nos que se materialicen as contribucións percibidas.

Así mesmo, a vinculación á que se refire o parágrafo anterior poderase realizar por resolución motivada do protectorado ou da autoridade xudicial.

2. Os restantes alleamentos ou gravames faranse constar anualmente na memoria presentada ao protectorado.

3. Os alleamentos ou os gravames aos que se refire este artigo faranse constar anualmente no Rexistro de Fundacións de Interese Galego ao remate do exercicio económico.

4. O protectorado poderá exercer as accións de responsabilidade que correspondan contra os patróns cando os acordos do padroado fosen lesivos para a fundación nos termos previstos na lei.

Artigo 30.-Herdanzas e doazóns.

1. A aceptación de herdanzas pola fundación entenderase feita sempre a beneficio de inventario. Os patróns serán responsables fronte á fundación da perda do beneficio de inventario polos actos aos que se refire o artigo 1024 do Código civil.

2. A aceptación de legados con cargas ou doazóns onerosas ou remuneratorias e a repudiación de herdanzas, doazóns ou legados sen cargas seranlle comunicadas polo padroado ao protectorado no prazo máximo dos dez días hábiles seguintes, e este poderá exercer as accións de responsabilidade que correspondan contra os patróns de os actos do padroado seren lesivos para a fundación, nos termos previstos nesta lei.

CAPÍTULO V. FUNCIONAMENTO E ACTIVIDADE DA FUNDACIÓN

Artigo 31.-Principios de actuación das fundacións.

As fundacións deberán actuar de acordo cos seguintes principios:

- a) Destinar efectivamente o patrimonio e as súas rendas, de acordo con esta lei e cos estatutos da fundación, aos seus fins fundacionais.
- b) Dar información suficiente dos seus fins e actividades para que sexan coñecidos polos seus eventuais beneficiarios e os demais interesados.
- c) Actuar con criterios de imparcialidade e non-discriminación na determinación dos seus beneficiarios.
- d) Respetar o código de conduta das entidades sen ánimo de lucro.

Artigo 32.-Funcionamento.

- 1. A organización, o funcionamento e o réxime de adopción de acordos das fundacións axustaranse ao disposto nos seus estatutos e, de ser o caso, ás normas de réxime interno que para tal efecto aprobe o seu órgano de goberno, con suxeición ao preceptuado no ordenamento xurídico vixente.
- 2. As fundacións deberán contar cun libro de actas que recolla as actas das reunións do padroado e das comisións que teñan delegadas funcións e competencias deste, asinadas polo secretario e co visto e prace do presidente. O libro de actas deberá estar legalizado nos termos establecidos na alínea 7 do artigo 36.

Artigo 33.-Financiamento.

- 1. A fundación poderá ser financiada por calquera medio lícito.
- 2. A fundación, para o desenvolvemento das súas actividades, financiarase cos rendementos que proveñan do seu patrimonio e, de ser o caso, con aqueloutros procedentes das axudas, as subvencións, as doazóns, as herdanzas e os legados, realizados por persoas físicas ou xurídicas, sexan públicas ou privadas.
- 3. As fundacións poderán desenvolver actividades económicas cuxo obxecto estea relacionado cos fins fundacionais ou sexan complementarias ou accesorias delas, con sometemento ás normas reguladoras da defensa da competencia.

Ademais, poderán intervir en calquera actividade económica a través da súa participación en sociedades, consonte o previsto nas seguintes alíneas.

4. As fundacións poderán participar en sociedades mercantís nas que non se responda persoalmente das débedas sociais. Cando esta participación sexa maioritaria deberallo comunicar ao protectorado en canto tal circunstancia se produza. Así mesmo, as fundacións con participación igual ou superior ao 20 por cento nestas sociedades deberán informar o protectorado, a través da memoria anual, da devandita participación.

5. Se a fundación recibise por calquera título, quer como parte da dotación inicial quer nun momento posterior, algunha participación en sociedades nas que deba responder persoalmente das débedas sociais, deberá allear a devandita participación, agás que, no prazo máximo dun ano, se produza a transformación de tales sociedades noutras nas que quede limitada a responsabilidade da fundación.

6. Para tal efecto, enténdese por participación maioritaria aquela que represente máis do 50 por cento do capital social ou dos dereitos de voto, polo que se computarán tanto as participacións maioritarias que se adquiran nun único acto coma as adquisicións sucesivas de participacións minoritarias cuxa acumulación dea lugar a que a fundación ocupe unha posición dominante na sociedade da que se trate.

Artigo 34.-Obtención de ingresos.

As fundacións poderán obter ingresos polas actividades que desenvolvan ou polos servizos que lles presten aos seus beneficiarios, sempre que:

- a) Non desvirtúe o interese xeral para a comunidade autónoma.
- b) Non sexan contrarios á vontade fundacional.
- c) Non implique unha limitación inxustificada do ámbito dos seus posibles beneficiarios.

Artigo 35.-Destino dos ingresos das fundacións.

1. Deberase destinar á realización dos fins fundacionais polo menos o 70 por cento das rendas e dos ingresos obtidos, por calquera título ou

causa, logo de deducir os gastos realizados para a obtención de tales rendas e ingresos.

2. Para calcular os gastos realizados para a obtención das rendas e dos ingresos aos que se refire a alínea anterior poderase deducir, de ser o caso, a parte proporcional dos gastos por servizos exteriores, dos gastos de persoal, doutros gastos de xestión, dos gastos financeiros e dos tributos, excluindo do devandito cálculo os gastos realizados para cumprir os fins estatutarios.

3. Deberase destinar a incrementar a dotación ou as reservas, segundo o acordo do padroado, o resto de rendas e ingresos que non se deban destinar a cumprir a obriga establecida na alínea 1 deste artigo, unha vez deducidos os gastos de administración, cuxa contía máxima se determinará regulamentariamente.

Os gastos de administración serán aqueles directamente ocasionados aos órganos de goberno pola administración dos bens e dos dereitos que integran o patrimonio da fundación, e aos que os membros do padroado teñen dereito a ser reembolsados por desempeñaren o seu cargo, segundo o disposto nesta lei.

4. Para o cálculo das rendas e dos ingresos aos que se refire a alínea 1 deste artigo non se incluírán as contribucións ou as doazóns recibidas en concepto de dotación patrimonial, no momento da constitución ou nun momento posterior, nin as ganancias obtidas na transmisión de bens ou dereitos afectados á dotación fundacional, sempre que se reinvestan en bens dotacionais.

Así mesmo, non se incluírán os ingresos obtidos na transmisión onerosa de bens inmoables nos cales a entidade desenvolva a actividade propia do seu obxecto ou finalidade específica, sempre que o importe da citada transmisión se reinvesta en bens inmoables nos que concorra a devandita circunstancia.

5. O prazo máximo previsto para cumprir a obriga contida na alínea 1 deste artigo será de catro exercicios económicos a partir do momento da súa obtención, e o inicial será o seguinte a aquel no que se xeraron.

Artigo 36.-Contabilidade.

1. As fundacións levarán unha contabilidade ordenada e axeitada á súa actividade, que permita un seguimento cronolóxico das

operacións realizadas. Para iso levarán necesariamente un libro diario e un libro de inventarios e contas anuais.

2. O padroado da fundación elaborará, en referencia ao anterior exercicio económico, as contas anuais, que comprenden o balance de situación, a conta de resultados e a memoria. Estes documentos forman unha unidade e deben ser redactados con claridade e mostrar a imaxe fiel do patrimonio, da situación financeira e dos resultados da fundación. O exercicio económico coincidirá co ano natural, a non ser que nos estatutos se estableza un período anual diferente.

No balance de situación expresaranse os bens e os dereitos que conforman o activo da entidade e as obrigas e os fondos propios que forman o seu pasivo.

A conta de resultados comprenderá os ingresos e os gastos do exercicio e, por diferenza, o seu resultado.

A memoria completará, ampliará e comentará a información contida no balance de situación e na conta de resultados, relativa ao último exercicio cerrado, e deberá incluír:

a) Unha descrición das actividades fundacionais realizadas, nos termos que regulamentariamente se desenvolvan.

b) Un inventario dos elementos patrimoniais, cuxo contido se desenvolverá regulamentariamente, onde conste a valoración dos bens, os dereitos e as obrigas da fundación integrantes do seu balance.

c) O detalle do grao de cumprimento das regras establecidas no artigo 35 desta lei.

d) Información relativa á liquidación do plan de actuación do exercicio rematado, onde se especifique o grao exacto de cumprimento deste, diferenciando entre ingresos e gastos e mais describindo os recursos empregados, a súa procedencia, o número de beneficiarios en cada unha das distintas actuacións realizadas e os convenios que, de ser o caso, se levasen a cabo con outras entidades para o cumprimento da finalidade fundacional.

e) Información sobre as variacións patrimoniais e os cambios nos órganos de goberno, dirección e representación da fundación durante o exercicio.

f) O cadro de financiamento.

g) O detalle das sociedades participadas, con indicación da porcentaxe de participación.

3. Os documentos referidos ás contas anuais deberanse elaborar seguindo os modelos, as normas e os criterios establecidos na adaptación sectorial do Plan xeral de contabilidade para as entidades sen fins lucrativos.

4. As fundacións poderán presentar as súas contas anuais nos modelos abreviados cando cumpran os requisitos establecidos respecto diso para as sociedades mercantís. A referencia ao importe neto da cifra anual de negocios, establecida na lexislación mercantil, entenderase realizada ao importe do volume anual de ingresos pola actividade propia máis, de proceder, a cifra de negocios da actividade mercantil.

5. Nos termos que se determinen regulamentariamente poderase establecer un modelo simplificado de contabilidade daquelas fundacións no que, ao pechamento do exercicio, se cumpran polo menos dúas das seguintes circunstancias:

a) Que o total das partidas do activo non supere 150.000 euros. Para estes efectos entenderase por total activo o total que figura no modelo de balance.

b) Que o importe do volume anual de ingresos pola actividade propia máis, de ser o caso, o da cifra de negocios da súa actividade mercantil sexa inferior a 150.000 euros.

c) Que o número medio de traballadores empregados durante o exercicio non sexa superior a 5.

6. A contabilidade das fundacións axustarase ao disposto no Código de comercio, cando realicen actividades económicas, e deberán presentar contas anuais consolidadas cando a fundación se atope en calquera dos supostos previstos no citado código para a sociedade dominante.

7. Os libros que deberán levar as fundacións, descritos na alínea 1 deste artigo, teñen que ser legalizados polo Rexistro de Fundacións de Interese Galego. Estes libros poderanse legalizar antes de ser utilizados ou ben despois de realizar os asentos e as anotacións por procedementos informáticos e outros pertinentes. Neste último caso,

téñense que legalizar dentro do prazo de presentación das contas anuais do ano correspondente.

Artigo 37.-Auditoría.

1. Someteranse a auditoría externa as contas anuais das fundacións cando, durante dous exercicios consecutivos, concorran na data de pechamento delas, polo menos, dúas das seguintes circunstancias:

a) Que o total das partidas de activo sexa superior a 2.400.000 euros.

b) Que o importe neto do volume anual de ingresos pola actividade propia máis, de ser o caso, o da cifra de negocios da súa actividade mercantil sexa superior a 2.400.000 euros.

c) Que o número de traballadores empregados durante o exercicio sexa superior a 50.

d) Que o valor das vendas e dos gravames de bens e de dereitos da fundación realizados durante o exercicio económico supere o 50 por cento do valor total do seu patrimonio.

2. As fundacións que se atopen no primeiro exercicio económico desde a súa constitución ou fusión cumprirán o disposto na alínea anterior se reúnen, no momento do pechamento do devandito exercicio, polo menos dúas das catro circunstancias que se especifican.

3. Tamén se someterán a auditoría externa aquelas contas que, a xuízo do padroado da fundación ou do protectorado, presenten circunstancias especiais que o aconsellen en relación coa contía do patrimonio ou co volume de xestión. No suposto de que sexa o protectorado o que solicite a realización da auditoría externa das contas anuais da fundación, deberá emitir unha xustificación onde conste o motivo dela, e nomeará auditores de acordo co establecido regulamentariamente.

4. A auditoría contratarase e realizarse segundo establece a Lei 19/1988, do 12 de xullo, de auditoría de contas, e a lexislación complementaria, polo que os auditores disporán dun prazo mínimo dun mes, a partir do momento no que lles entregasen as contas anuais formuladas, para realizaren o informe de auditoría.

5. Estes informes presentaráselle ao protectorado tras a súa emisión ou xunto coa presentación das contas anuais. O protectorado, logo do seu exame e a comprobación da súa adecuación á normativa vixente, depositaraas no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

Artigo 38.-Aprobación e presentación das contas.

1. As contas anuais serán aprobadas polo padroado dentro dos seis meses seguintes á data de pechamento do exercicio, e serán asinadas polo presidente ou pola persoa á cal, conforme os estatutos da fundación ou o acordo adoptado polos seus órganos de goberno, lle corresponda formulalas.

2. As contas anuais presentaráselle ao protectorado no prazo dos vinte días hábiles, contados desde a súa aprobación polo padroado, acompañadas de certificación do secretario. De ser o caso, achegarase o informe da auditoría.

3. Non poderán percibir subvencións nin axudas públicas da Xunta de Galicia aquelas fundacións que non cumpran coa obriga de lle presentar as contas ao protectorado.

4. Para comprobar o cumprimento dos requisitos exixidos na documentación presentada, o protectorado poderá, en calquera momento, dirixirlle requirimentos ao padroado da fundación para que, no prazo sinalado, achegue a documentación acreditativa correspondente.

5. O protectorado, tras examinar e comprobar a súa adecuación formal á normativa vixente, depositaraas no Rexistro de Fundacións de Interese Galego. Calquera persoa poderá obter información dos documentos depositados, nos termos establecidos regulamentariamente.

6. O protectorado, no xeito establecido no artigo 50, tenlle que solicitar á autoridade xudicial que ordene a intervención temporal da fundación que non presente as contas anuais durante dous exercicios consecutivos. Mentres que a autoridade xudicial non dite resolución ao respecto, o protectorado non pode inscribir ningún documento relativo á fundación que se lle presente, agás o cesamento de patróns, a revogación de delegacións de facultades, a revogación ou a renuncia de poderes, a extinción da fundación, os nomeamentos de liquidadores e os asentos ordenados pola autoridade xudicial.

7. A obriga de lle presentar as contas anuais ao protectorado, a súa anotación posterior e o depósito no Rexistro de Fundacións de Interese Galego establecerase, con independencia da obriga de depositar as mencionadas contas no rexistro mercantil, nos casos nos que así o dispoña a regulación deste.

Artigo 39.-Plan de actuación.

1. O padroado elaborará e remitiralle ao protectorado, nos últimos tres meses de cada exercicio, un plan de actuación, no que queden reflectidos os obxectivos, as actividades que se prevexan desenvolver durante o exercicio seguinte, unha previsión das partidas de ingresos e gastos calculados e mais unha memoria explicativa do mesmo plan de actuación.

2. Este plan de actuación deberáselle presentar ao protectorado acompañado da certificación de aprobación por parte do padroado da fundación, que as depositará no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

Artigo 40.-Autocontratación.

Os membros do padroado poderán contratar coa fundación, xa sexa en nome propio ou dun terceiro, do que lle darán conta ao protectorado.

CAPÍTULO VI. MODIFICACIÓN DOS ESTATUTOS. FUSIÓN, ESCISIÓN E EXTINCIÓN DA FUNDACIÓN

Artigo 41.-Modificación dos estatutos.

1. O padroado poderá acordar a modificación dos estatutos da fundación sempre que resulte conveniente polo interese desta, agás que a persoa fundadora o prohibise.

2. Cando as circunstancias que presidiron a constitución da fundación variasen, de maneira que esta non poida actuar satisfactoriamente de acordo cos seus estatutos, o padroado deberá acordar a súa modificación, agás que para este suposto o fundador prevese a extinción da fundación.

3. Se o padroado non lle dá cumprimento ao previsto na alínea anterior, o protectorado requirirao para que o cumpra, e no caso contrario solicitará da autoridade xudicial que resolva sobre a procedencia da modificación de estatutos requirida.

4. A modificación ou a nova redacción dos estatutos deberá ser formalizada en escritura pública e inscrita no Rexistro de Fundacións de Interese Galego. A modificación da nova redacción dos estatutos acordada polo padroado teralle que ser comunicada ao protectorado, que só se poderá opor por razóns de legalidade, no prazo máximo de tres meses, contado desde a citada notificación.

Artigo 42.-Fusión.

1. As fundacións, sempre que non o prohibise o fundador, poderanse fusionar logo de o acordaren os respectivos padroados, o que se lle comunicará ao protectorado, coa achega dunha memoria acreditativa das circunstancias que aconsellan a fusión fronte a outras posibles alternativas e da información das condicións pactadas coas fundacións afectadas.

2. A fusión de fundacións responderá á conveniencia de cumprir mellor os fins fundacionais e poderase realizar:

a) Pola absorción doutra ou doutras que se extinguen.

b) Pola creación dunha nova fundación, á cal se lle transmitirán en bloque os patrimonios das fusionadas que se extinguen.

3. O protectorado poderase opor á fusión por razóns de legalidade e mediante un acordo motivado, no prazo máximo dun mes, que comezará a contar desde a notificación a el dos respectivos acordos das fundacións interesadas. O protectorado poderá comunicar en calquera momento, dentro deste prazo e de forma expresa, a súa conformidade ao acordo de fusión.

4. A fusión requirirá o outorgamento de escritura pública e a inscrición no Rexistro de Fundacións de Interese Galego. A devandita escritura pública conterá os estatutos da fundación resultante da fusión, así como a identificación dos membros do seu primeiro padroado. Se da fusión resulta unha nova fundación cuxa inscrición constitutiva corresponda inscribir no Rexistro de Fundacións de Interese Galego, deberanse efectuar simultaneamente as inscricións de extinción por fusión e de constitución da nova entidade.

5. Cando unha fundación resulte incapaz de alcanzar os seus fins, o protectorado poderaa requirir para que se fusione con outra de fins análogos que manifestase perante o protectorado a súa vontade favorable á devandita fusión, sempre que o fundador non o prohibise.

Fronte á oposición daquela, o protectorado poderalle solicitar á autoridade xudicial que ordene a referida fusión.

Artigo 43.-Escisión.

1. A escisión ou a creación doutra ou doutras fundacións mediante a segregación dunha parte ou de varias partes do seu patrimonio, que se lle transmite a outra ou a outras fundacións, exige que non conste a vontade contraria do fundador e que se xustifique o mellor cumprimento dos fins fundacionais da escindida.

2. A escisión con creación dunha nova fundación requirirá o acordo motivado do padroado, o que se lle comunicará ao protectorado, e o cumprimento do previsto nesta lei para constituír unha fundación.

3. A escisión con transmisión do escindido a outra ou a outras fundacións xa existentes require o acordo motivado dos padroados respectivos, o outorgamento da escritura pública, a autorización do protectorado e a inscrición no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

4. En calquera caso de escisión, o protectorado poderase opor por razóns de legalidade e mediante un acordo motivado no prazo máximo dun mes, que comezará a contar desde que se lle notificase o acordo de escisión. O protectorado poderá comunicar en calquera momento, dentro do devandito prazo e de forma expresa, a súa conformidade co acordo de escisión.

Artigo 44.-Causas e formas de extinción.

1. A fundación extinguirase:

a) Cando expire o prazo polo que foi constituída.

b) Cando se realizase integramente o fin fundacional.

c) Cando sexa imposible realizar o fin fundacional, sen prexuízo do disposto nos artigos 41 e 42 desta lei.

d) Cando así resulte da fusión e da escisión ás que se refiren os artigos anteriores.

e) Cando concorra calquera outra causa prevista no acto constitutivo ou nos estatutos.

- f) Cando concorra calquera outra causa establecida nas leis.
2. No suposto da alínea 1.a), a fundación extinguirase de pleno dereito.
3. Nos supostos das alíneas 1.b), c) e e), a extinción da fundación requirirá o acordo do padroado ratificado polo protectorado. Se non houbese acordo do padroado ou este non fose ratificado polo protectorado, a extinción da fundación requirirá a resolución xudicial motivada, que poderá ser instada polo protectorado ou polo padroado, segundo os casos.
4. No suposto da alínea 1.d), requirirase que se cumpran os requisitos establecidos nos artigos 42 e 43 desa lei.
5. No suposto da alínea 1.f), requirirase unha resolución xudicial motivada.
6. O acordo de extinción ou, de ser o caso, a resolución xudicial inscribiranse no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

Artigo 45.-Destino dos bens no caso de extinción.

1. Aos bens e aos dereitos resultantes da liquidación dunha fundación extinguida daráselles o destino previsto polo fundador ou decidido polo padroado cando teña recoñecida esta facultade na carta fundacional.
2. De non existir previsión do fundador nin facultade do padroado, corresponderalle ao protectorado destinar tales bens e dereitos ás fundacións, ás entidades non lucrativas privadas ou ás entidades públicas que persigan fins de interese xeral, que desenvolvan principalmente as súas actividades en Galicia e que teñan afectados os seus bens, incluso no suposto de disolución, á consecución de tales fins.

Artigo 46.-Liquidación.

1. A extinción da fundación, agás nos supostos nos cales teña lugar como consecuencia dunha fusión, determinará a apertura do procedemento de liquidación, que deberá ser realizado polo padroado co control e o asesoramento do protectorado. No caso de inexistencia do padroado, o protectorado designará de oficio os liquidadores.

2. O padroado -como órgano de liquidación- deberá realizar as seguintes actuacións:

a) Confección do inventario e do balance de situación da fundación na data de inicio do procedemento de liquidación.

b) Finalización das operacións de xestión que estaban iniciadas ao acordar a extinción, así como de novas que se deban levar a cabo coas limitacións previstas.

c) Cobramento de créditos pendentes, cancelación de débedas cos acredores de todo tipo e pola orde de prelación establecida.

d) Calquera outra actuación que sexa conveniente ou necesaria para os interesados no procedemento.

3. O protectorado poderalle solicitar ao órgano de liquidación información periódica do proceso e información adicional da documentación facilitada, e deberá impugnar perante o xuíz ou o tribunal competente os actos de liquidación que considere contrarios ao ordenamento ou aos estatutos, logo do requirimento de emenda nos casos nos que se dea esta posibilidade.

4. Tras seren aprobadas as actuacións de liquidación polo padroado e de adxudicar o haber resultante, de acordo co previsto no artigo anterior, estas seranlle comunicadas ao protectorado, que verificará as cancelacións e promoverá as inscricións que procedan, entre elas a extinción da fundación, no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

CAPÍTULO VII. O PROTECTORADO

Artigo 47.-O protectorado.

1. O protectorado é o órgano administrativo de asesoramento, apoio técnico e control das fundacións que velará polo exercicio correcto do dereito de fundación e pola legalidade da súa constitución e funcionamento.

2. O protectorado será exercido polos departamentos da Xunta de Galicia que teñan atribuídas as competencias correspondentes aos fins das fundacións. De estaren atribuídas as competencias sobre os fins fundacionais a varios departamentos da Xunta de Galicia, o protectorado será exercido polo departamento competente en materia de fundacións.

3. O protectorado exerce as funcións que lle atribúe esta lei e a demais lexislación aplicable, respecto das fundacións inscritas no Rexistro de Fundacións de Interese Galego.

Artigo 48.-Funcións.

1. Son funcións do protectorado:

a) Asesorar as fundacións que se atopen en proceso de constitución sobre a normativa aplicable ao devandito proceso e as fundacións xa inscritas sobre aquelas cuestións que se refiren tanto ao seu réxime xurídico, económico-financeiro e contable coma ás actividades que cómpre realizar en cumprimento dos seus fins.

b) Informar sobre a adecuación e a suficiencia da dotación e sobre a idoneidade dos fins das fundacións en proceso de constitución.

c) Velar polo cumprimento adecuado dos fins fundacionais de acordo coa vontade do fundador e tendo en conta a consecución do interese xeral, así como interpretar, suplir e integrar a vontade do fundador cando fose necesario, conforme esta lei.

d) Velar pola integridade, a suficiencia e o rendemento do patrimonio fundacional e verificar se os recursos económicos das fundacións foron aplicados para cumprir os fins fundacionais, nos termos previstos nos estatutos e na lexislación vixente, podendo solicitar do padroado a información necesaria para tal efecto.

e) Difundir a existencia e as actividades das fundacións.

f) Exercer provisionalmente as funcións do padroado de por calquera motivo faltaren todas as persoas chamadas a integralo, así como nos supostos de intervención temporal acordados polo órgano xudicial competente designar novos membros do padroado ou, nos casos establecidos na lexislación, instar a extinción da fundación.

g) Exercer a acción de responsabilidade dos membros do padroado nos supostos establecidos nesta lei.

h) Garantir a legalidade das modificacións estatutarias, das fusións e das extincións das fundacións, instando, de ser o caso, as accións xudiciais correspondentes.

i) Impugnar os actos e os acordos do padroado contrarios ao ordenamento xurídico vixente, ao establecido nos estatutos ou ao interese xeral.

j) Controlar o proceso de liquidación das fundacións.

k) Procurar a utilización efectiva e adecuada da denominación «Fundación» e denunciar, de ser o caso, perante a autoridade competente a súa utilización por outra clase de entidades.

l) Resolver as solicitudes de autorización ou de aprobación que, consonte o disposto nesta lei, a precisen.

m) Cooperar, ao servizo do interese xeral e da sociedade civil, coas asociacións de fundacións ou con outros entes análogos.

n) Calquera outra función que se lle atribúa nesta lei e no ordenamento xurídico vixente.

No exercicio das funcións ás que se refiren as alíneas anteriores solicitarase asesoramento ao Servizo de Igualdade cando fose necesario ou conveniente para os efectos de integrar activamente a dimensión da igualdade de oportunidades entre homes e mulleres, e, especialmente, cando as funcións de protectorado se exerzan respecto dunha fundación entre cuxas finalidades se atope o apoio á igualdade de oportunidades entre homes e mulleres.

2. En todo caso, o protectorado está lexitimado para exercer a correspondente acción de responsabilidade polos actos relacionados no artigo 22.2 e para instar o cesamento dos membros do padroado no suposto previsto na alínea d) do artigo 24.4.

Así mesmo, está lexitimado para impugnar os actos e os acordos do padroado que sexan contrarios aos preceptos legais ou estatutarios polos que se rexe a fundación.

3. De o protectorado apreciar a existencia de indicios de ilicitude penal na actividade dunha fundación, remitiralle testemuño ao ministerio fiscal ou ao órgano xurisdiccional competente e comunicaralle esta circunstancia á fundación interesada.

Artigo 49.-Réxime das autorizacións.

1. As autorizacións que, de acordo con esta lei, lle corresponda efectuar ao protectorado entenderanse concedidas de non se recibir

resolución expresa no prazo dun mes, contado desde a presentación da solicitude. O prazo para resolver interromperase cando a solicitude non reúna os requisitos necesarios ou non se presente debidamente documentada e o protectorado así o considere mediante acto motivado que lle notificará ao padroado. O prazo comezará a contar de novo desde o momento no que tales defectos ou omisións fosen reparados.

2. Os certificados que deba emitir o protectorado no curso dos diferentes procedementos, así como os de acreditación de todo tipo de feitos e circunstancias que soliciten os interesados, deberanse expedir no prazo de dez días desde a recepción da solicitude.

Artigo 50.-Intervención temporal.

1. Se o protectorado advertise unha irregularidade grave na xestión económica que poña en perigo a subsistencia da fundación ou unha desviación grave entre os fins fundacionais e a actividade realizada, requirirá do padroado, unha vez oído este, a adopción das medidas que considere pertinentes para a corrección daquela.

2. Se o requirimento ao que se refire a alínea anterior non fose atendido no prazo que para o efecto se sinale, o protectorado poderalle solicitar á autoridade xudicial que acorde, logo de audiencia do padroado, a intervención temporal da fundación. Despois de ser autorizada xudicialmente a intervención da fundación, o protectorado asumirá todas as atribucións legais e estatutarias do padroado durante o tempo que determine o xuíz. A intervención quedará alzada ao rematar o prazo establecido, agás que se acceda a prorrogala mediante unha nova resolución xudicial.

3. A resolución xudicial que acorde a intervención temporal da fundación inscribirase no Rexistro de Fundacións de Interese Galego. Así mesmo, será inscrita a demanda que se interpoña para solicitar aquela.

Artigo 51.-Recursos.

Contra os acordos do protectorado suxeitos a dereito administrativo poderase interpor recurso na vía administrativa e, de ser o caso, perante a xurisdición contencioso-administrativa.

CAPÍTULO VIII. O REXISTRO DE FUNDACIÓNS DE INTERESE GALEGO

Artigo 52.-Rexistro de fundacións.

1. O Rexistro de Fundacións de Interese Galego será único para toda a Comunidade Autónoma de Galicia e estará adscrito á consellaría competente en materia de fundacións.

Sen prexuízo da unicidade á que se refire o parágrafo anterior, o rexistro contará con tantas seccións como departamentos integren a Xunta de Galicia, en cada un dos cales se levará un rexistro auxiliar.

2. A estrutura e o funcionamento do Rexistro de Fundacións de Interese Galego, así como os prazos de inscrición, serán determinados regulamentariamente.

3. A inscrición das fundacións, que deberá conter os requisitos exixidos no artigo 11 desta lei, requirirá, en todo caso, un informe favorable do protectorado, en canto á idoneidade dos fins de interese galego e á determinación da suficiencia da dotación.

4. Serán funcións do rexistro:

a) A inscrición das fundacións declaradas de interese galego e dos actos inscribibles descritos no artigo 54 desta lei e na demais normativa vixente.

b) O depósito e o arquivo da documentación á que se refiren esta lei e as súas normas regulamentarias.

c) A legalización dos libros que deban levar as fundacións reguladas nesta lei.

d) Comunicarlle ao rexistro de fundacións de competencia estatal, para constancia e publicidade xeral, as inscricións de constitución de fundacións ou, de ser o caso, de extinción delas.

e) Calquera outra función que se lle atribúa regulamentariamente.

Artigo 53.-Principios rexistrais.

1. O Rexistro único de Fundacións de Interese Galego será público. A publicidade dos actos inscritos farase efectiva mediante a certificación dos asentos expedida polo responsable do rexistro, mediante nota simple informativa ou copia compulsada dos asentos e dos documentos depositados no rexistro. Só as certificacións terán carácter de documento público.

2. Os documentos orixinais depositados e os arquivados poderán ser consultados logo de se identificar o solicitante e acreditar o seu interese, consonte o previsto na normativa vixente en materia de protección de datos.

3. Os actos inscritos no rexistro presúmense válidos e o protectorado consideraraos para fundamentar as súas decisións. Respecto dos documentos depositados e dos arquivados que non causasen inscrición tan só se presumirá a súa regularidade formal.

4. Os actos suxeitos a inscrición no rexistro e non inscritos non prexudicarán a terceiros de boa fe. A boa fe do terceiro presúmese mentres non se probe que coñecía o acto suxeito á inscrición e non inscrito.

5. Todas as actividades rexistrais poderanse facer en calquera dos dous idiomas oficiais no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia.

6. Cando o rexistro encontre indicios racionais de ilicitude penal na constitución dunha fundación, este ditará unha resolución motivada e remitiralle toda a documentación ao ministerio fiscal ou ao órgano xurisdiccional competente. Así mesmo, comunicaralle esta circunstancia á fundación interesada e quedará suspendido o procedemento de inscrición ata que sexa dada unha resolución xudicial firme.

7. No rexistro levarase unha sección de denominacións, polo que se informará das que vaian adoptando as fundacións inscritas no Rexistro Estatal de Fundacións, consonte o disposto no artigo 36.3 da Lei 50/2002, do 26 de decembro.

8. O disposto neste artigo enténdese sen prexuízo da normativa reguladora doutros rexistros públicos existentes.

Artigo 54.-Actos inscritibles.

No Rexistro único de Fundacións de Interese Galego débese deixar constancia dos actos e dos documentos seguintes:

a) A carta fundacional.

b) Os estatutos e os acordos de modificación.

- c) O nomeamento, a suspensión, o cesamento e a renuncia dos membros do padroado e, de proceder, dos liquidadores.
- d) As delegacións de facultades, a súa revogación e os apoderamentos xerais.
- e) A constitución, a modificación, a fusión, a escisión e a extinción de fundacións.
- f) A adquisición, o alleamento, o gravame e o arrendamento de bens nos supostos establecidos nesta lei.
- g) A delegación das fundacións sometidas a outra lexislación que actúan en Galicia.
- h) As accións de responsabilidade contra os membros do padroado e a resolución xudicial correspondente.
- i) Con carácter preventivo, as intervencións temporais e as solicitudes de intervención temporal sobre as fundacións, que serán canceladas automaticamente no caso de seren concedidas ou denegadas por parte da autoridade xudicial.
- j) Calquera outro que se estableza nesta lei, na súa normativa de desenvolvemento e no ordenamento xurídico vixente.
- k) A prórroga de fundacións constituídas por un prazo determinado.

Artigo 55.-Obrigatoriedade da inscrición.

A inscrición no Rexistro de Fundacións de Interese Galego é obrigatoria para todas as fundacións definidas no artigo 2 e para as estranxeiras que teñan unha delegación aberta nesta comunidade.

CAPÍTULO IX. DO CONSELLO SUPERIOR DE FUNDACIÓNS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA

Artigo 56.-Consello Superior de Fundacións.

1. Créase o Consello Superior de Fundacións da Comunidade Autónoma de Galicia, adscrito á consellaría competente en materia de fundacións, como órgano consultivo.
2. Regulamentariamente estableceranse a estrutura e a composición do Consello Superior de Fundacións da Comunidade Autónoma de

Galicia, no cal estarán representadas a Administración da Xunta de Galicia e as fundacións obxecto desta lei, atendendo á existencia de asociacións de fundacións con implantación en Galicia.

Artigo 57.-Funcións.

Serán funcións do Consello Superior de Fundacións da Comunidade Autónoma de Galicia:

- a) Asesorar, informar e ditaminar, cando así se solicite, sobre calquera disposición legal ou regulamentaria que afecte directamente as fundacións.
- b) Formularlle as propostas que considere convenientes, neste ámbito, á consellaría competente en materia de fundacións.
- c) Planificar e propor as actuacións necesarias para promover e fomentar as fundacións de interese galego.
- d) As demais funcións que lle poidan atribuír as disposicións vixentes.

CAPÍTULO X. DAS FUNDACIÓNS DO SECTOR PÚBLICO DE GALICIA

Artigo 58.-Concepto.²

1. Enténdese por fundacións do sector público de Galicia aquelas fundacións constituídas maioritariamente ou na súa totalidade por achegas da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, os seus organismos públicos e as demais entidades ou empresas do sector público autonómico ou aquelas cuxos ingresos proveñan maioritariamente de subvencións con cargo aos orzamentos da comunidade autónoma, sempre que neste último caso a comunidade autónoma forme parte dos seus órganos de goberno ou de dirección.

2. As fundacións do sector público de Galicia integrarán activamente, na súa organización e nas súas actividades, a dimensión da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes en todos os ámbitos e a todos os niveis.

Artigo 59.-Creación e extinción.³

---

² Derogado por disp. derogatoria 1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

³ Derogado por disp. derogatoria 1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

1. A creación e a extinción das fundacións do sector público da Comunidade Autónoma de Galicia, a adquisición e a perda da representación maioritaria, así como a modificación dos seus estatutos, deberán ser autorizadas por acordo do Consello da Xunta, que determinará as condicións xerais que deben cumprir todos estes actos e designará a persoa que deba actuar por ela no acto de constitución e, de ser o caso, o seu representante ou representantes no padroado.

2. No expediente de autorización incluírase unha memoria, que deberá ser informada polo departamento da Xunta de Galicia que exerza as competencias correspondentes aos fins da fundación, na cal se xustifiquen suficientemente as razóns polas que se considera que existirá unha mellor consecución dos fins de interese xeral perseguidos a través dunha fundación que mediante outras formas xurídicas previstas na normativa vixente.

3. Deberase presentar, igualmente, unha memoria económica, que requirirá o informe da consellaría competente en materia de economía, na cal se xustificará a suficiencia da dotación inicialmente prevista para comezar a actividade da fundación e, de ser o caso, os compromisos futuros que garantan a súa continuidade.

4. O Parlamento poderá exercer o control da creación deste tipo de fundacións, nos termos establecidos no seu regulamento, dentro do control da acción da Xunta de Galicia.

Artigo 60.-Réxime xurídico.⁴

1. As fundacións do sector público da comunidade autónoma non poderán exercer potestades públicas. Unicamente poderán realizar actividades relacionadas co ámbito competencial das entidades fundadoras, que deberán contribuír á consecución dos fins delas, sen que isto supoña a asunción da titularidade das súas competencias, agás previsión legal expresa.

2. O protectorado destas fundacións exercerao o departamento da Xunta de Galicia que exerza as competencias correspondentes aos fins da fundación.

3. As fundacións públicas cuxa dotación fundacional fose totalmente achegada pola Xunta de Galicia, ou nas cales esta teña un control análogo ao que exerce sobre os seus propios servizos ou unidades, terán a consideración de medio propio e instrumental para os efectos

---

⁴ Derogado por disp. derogatoria 1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

previstos no artigo 3 da Lei de contratos das administracións públicas. Nestes casos, a Xunta de Galicia poderalles encomendar a execución de obras, subministracións ou servizos públicos da súa competencia. As encomendas instrumentaranse a través de encargos de realización obrigatoria, cuxa execución supervisará o ente encomendante. Nos casos nos que para a efectividade da encomenda a fundación pública precisase prestacións por parte de terceiros, a súa adxudicación quedará sometida á Lei de contratos das administracións públicas nos termos previstos nesta lei.

4. En materia de orzamentos, contabilidade e auditoría de contas, as fundacións previstas neste capítulo rexeranse polo disposto no Decreto legislativo 1/1999, do 7 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de réxime financeiro e orzamentario de Galicia.

Artigo 61.-Contratación.⁵

1. Á contratación de persoal ao servizo das fundacións reguladas neste título seranlle aplicables as disposicións da Lei de función pública de Galicia e das normas regulamentarias que a desenvolvan relativas a:

a) Composición e funcionamento dos tribunais ou das comisións de selección.

b) Bases das convocatorias.

c) Probas de selección.

En todo caso, respectaranse os principios de igualdade, mérito, capacidade e publicidade da convocatoria. A consellaría competente en materia de función pública deberá emitir informe previo sobre o contido das bases da convocatoria.

2. En materia de contratación de obras, de subministracións, de servizos ou de asistencia será aplicable o disposto na lexislación de contratos das administracións públicas.

Artigo 62.-Control financeiro.⁶

As fundacións reguladas neste capítulo estarán suxeitas ao control financeiro que realizará a Intervención Xeral da Comunidade

---

⁵ Derogado por disp. derogatoria 1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

⁶ Derogado por disp. derogatoria 1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

Autónoma, sen prexuízo das competencias que nesta materia lle correspondan ao Consello de Contas de Galicia.

Artigo 63.-Principios e procedementos en materia de subvencións.⁷

Seránlles aplicables na súa integridade ás fundacións do sector público de Galicia os principios e os procedementos previstos na Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións.

Seralles aplicable ás fundacións do sector público de Galicia o previsto na disposición adicional décimo sexta da Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións.

---

⁷ Derogado por disp. derogatoria 1 da Lei 16/2010, de 17 de decembro

31. TRATADO DA UNIÓN EUROPEA: TÍTULOS I A II.

TRATADO DA UNIÓN EUROPEA: TÍTULOS I A III

TÍTULO I. DISPOSICIÓNS COMÚNS

Artigo 1

Polo presente tratado, as Altas Partes contratantes constitúen entre si unha Unión Europea, a partir deste momento denominada «Unión», á que os Estados membros lle atribúen competencias para alcanzar os seus obxectivos comúns.

O presente tratado constitúe unha nova etapa no proceso creador dunha unión cada vez máis estreita entre os pobos de Europa, na cal as decisións serán tomadas da forma máis aberta e próxima aos cidadáns que sexa posible.

A Unión fundaméntase no presente tratado e no Tratado de Funcionamento da Unión Europea (a partir deste momento, denominados «os tratados»). Ambos os dous tratados teñen o mesmo valor xurídico. A Unión substituirá e sucederá a Comunidade Europea.

Artigo 2

A Unión fundaméntase nos valores de respecto da dignidade humana, liberdade, democracia, igualdade, Estado de Dereito e respecto dos dereitos humanos, incluídos os dereitos das persoas pertencentes a minorías. Estes valores son comúns aos Estados membros nunha sociedade caracterizada polo pluralismo, a non discriminación, a tolerancia, a xustiza, a solidariedade e a igualdade entre mulleres e homes.

Artigo 3

1. A Unión ten como finalidade promover a paz, os seus valores e o benestar dos seus pobos.

2. A Unión ofrecerá aos seus cidadáns un espazo de liberdade, seguridade e xustiza sen fronteiras interiores, no que estea garantida a libre circulación de persoas, conxuntamente con medidas adecuadas en materia de control das fronteiras exteriores, asilo, inmigración e de prevención e loita contra a delincuencia.

3. A Unión establecerá un mercado interior. Obrará a prol do desenvolvemento sustentable de Europa baseado nun crecemento económico equilibrado e na estabilidade dos prezos, nunha economía social de mercado altamente competitiva, tendente ao pleno emprego e

ao progreso social e nun nivel elevado de protección e mellora da calidade do medio. Así mesmo, promoverá o progreso científico e técnico.

A Unión combaterá a exclusión social e a discriminación e fomentará a xustiza e a protección sociais, a igualdade entre mulleres e homes, a solidariedade entre as xeracións e a protección dos dereitos do neno.

A Unión fomentará a cohesión económica, social e territorial e a solidariedade entre os Estados membros.

A Unión respectará a riqueza da súa diversidade cultural e lingüística e velará pola conservación e o desenvolvemento do patrimonio cultural europeo.

4. A Unión establecerá unha unión económica e monetaria cuxa moeda é o euro.

5. Nas súas relacións co resto do mundo, a Unión afirmará e promoverá os seus valores e intereses e contribuirá á protección dos seus cidadáns. Contribuirá á paz, á seguridade, ao desenvolvemento sustentable do planeta, á solidariedade e ao respecto mutuo entre os pobos, ao comercio libre e xusto, á erradicación da pobreza e á protección dos dereitos humanos, especialmente os dereitos do neno, así como ao estrito respecto e ao desenvolvemento do dereito internacional, en particular o respecto dos principios da Carta das Nacións Unidas.

6. A Unión perseguirá os seus obxectivos polos medios apropiados, de acordo coas competencias que se lle atribúen nos tratados.

Artigo 4

1. De conformidade co disposto no artigo 5, toda competencia non atribuída á Unión nos tratados correspóndelles aos Estados membros.

2. A Unión respectará a igualdade dos Estados membros ante os tratados, así como a súa identidade nacional, inherente ás estruturas fundamentais políticas e constitucionais destes, tamén no referente á autonomía local e rexional. Respectará as funcións esenciais do Estado, especialmente as que teñen por obxecto garantir a súa integridade territorial, manter a orde pública e salvagardar a seguridade nacional. En particular, a seguridade nacional seguirá sendo responsabilidade exclusiva de cada Estado membro.

3. Conforme ao principio de cooperación leal, a Unión e os Estados membros respectaranse e asistiranse mutuamente no cumprimento das misións derivadas dos tratados.

Os Estados membros adoptarán todas as medidas xerais ou particulares apropiadas para asegurar o cumprimento das obrigas derivadas dos tratados ou resultantes dos actos das institucións da Unión.

Os Estados membros axudaranlle á Unión no cumprimento da súa misión e absteranse de toda medida que poida poñer en perigo a consecución dos obxectivos da Unión.

Artigo 5

1. A delimitación das competencias da Unión réxese polo principio de atribución. O exercicio das competencias da Unión réxese polos principios de subsidiariedade e proporcionalidade.

2. En virtude do principio de atribución, a Unión actúa dentro dos límites das competencias que lle atribúen os Estados membros nos tratados para lograr os obxectivos que estes determinan. Toda competencia non atribuída á Unión nos tratados correspóndelles aos Estados membros.

3. En virtude do principio de subsidiariedade, nos ámbitos que non sexan da súa competencia exclusiva, a Unión intervirá só en caso de que, e na medida en que, os obxectivos da acción pretendida non poidan ser alcanzados de xeito suficiente polos Estados membros, nin no ámbito central nin no ámbito rexional e local, senón que poidan alcanzarse mellor, debido á dimensión ou aos efectos da acción pretendida, a escala da Unión.

As institucións da Unión aplicarán o principio de subsidiariedade, de conformidade co Protocolo sobre a aplicación dos principios de subsidiariedade e proporcionalidade. Os parlamentos nacionais velarán polo respecto do principio de subsidiariedade, conforme ao procedemento establecido no mencionado protocolo.

4. En virtude do principio de proporcionalidade, o contido e a forma da acción da Unión non excederán do necesario para alcanzar os obxectivos dos tratados.

As institucións da Unión aplicarán o principio de proporcionalidade, de conformidade co Protocolo sobre a aplicación dos principios de subsidiariedade e proporcionalidade.

Artigo 6

1. A Unión recoñece os dereitos, liberdades e principios enunciados na Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea do 7 de decembro de 2000, tal como foi adaptada o 12 de decembro de 2007 en Estrasburgo,

que terá o mesmo valor xurídico que os tratados. As disposicións da Carta non ampliarán en modo ningún as competencias da Unión tal como se definen nos tratados.

Os dereitos, liberdades e principios enunciados na Carta interpretaranse conforme ás disposicións xerais do título VII da Carta polas que se rexe a súa interpretación e aplicación e teranse debidamente en conta as explicacións a que se fai referencia na Carta, que indican as fontes das devanditas disposicións.

2. A Unión adherirase ao Convenio Europeo para a Protección dos Dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais. Esta adhesión non modificará as competencias da Unión que se definen nos tratados.

3. Os dereitos fundamentais que garante o Convenio Europeo para a Protección dos Dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais e os que son froito das tradicións constitucionais comúns aos Estados membros formarán parte do dereito da Unión como principios xerais.

Artigo 7

1. A proposta motivada dun terzo dos Estados membros, do Parlamento Europeo ou da Comisión, o Consello, por maioría de catro quintos dos seus membros e logo de aprobación do Parlamento Europeo, poderá constatar a existencia dun risco claro de violación grave por parte dun Estado membro dos valores considerados no artigo 2. Antes de proceder a esta constatación, o Consello oírí o Estado membro de que se trate e polo mesmo procedemento poderá dirixirlle recomendacións.

O Consello comprobará de xeito periódico se os motivos que levaron a tal constatación seguen sendo válidos.

2. O Consello Europeo, por unanimidade e por proposta dun terzo dos Estados membros ou da Comisión e logo de aprobación do Parlamento Europeo, poderá constatar a existencia dunha violación grave e persistente por parte dun Estado membro dos valores considerados no artigo 2, tras invitar o Estado membro de que se trate a que presente as súas observacións.

3. Cando se efectúe a constatación contemplada no punto 2, o Consello poderá decidir, por maioría cualificada, que se suspendan determinados dereitos derivados da aplicación dos tratados ao Estado membro de que se trate, incluídos os dereitos de voto do representante do Goberno do devandito Estado membro no Consello. Ao proceder á devandita suspensión, o Consello terá en conta as posibles consecuencias desta para os dereitos e obrigas das persoas físicas e xurídicas.

As obrigas do Estado membro de que se trate derivadas dos tratados continuarán, en calquera caso, sendo vinculantes para o devandito Estado.

4. O Consello poderá decidir posteriormente, por maioría cualificada, a modificación ou a revogación das medidas adoptadas, de conformidade co punto 3, como resposta a cambios na situación que motivou a súa imposición.

5. As modalidades de voto que, para os efectos do presente artigo, serán de aplicación para o Parlamento Europeo, o Consello Europeo e o Consello establécense no artigo 354 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

Artigo 8

1. A Unión desenvolverá cos países veciños relacións preferentes, co obxectivo de establecer un espazo de prosperidade e de boa veciñanza baseado nos valores da Unión e caracterizado por unhas relacións estreitas e pacíficas fundadas na cooperación.

2. Para os efectos do punto 1, a Unión poderá celebrar acordos específicos cos devanditos países. Estes acordos poderán incluír dereitos e obrigas recíprocos, así como a posibilidade de realizar accións en común. A súa aplicación será obxecto dunha concertación periódica.

TÍTULO II. DISPOSICIÓNS SOBRE OS PRINCIPIOS DEMOCRÁTICOS

Artigo 9

A Unión respectará en todas as súas actividades o principio da igualdade dos seus cidadáns, que se beneficiarán por igual da atención das súas institucións, órganos e organismos. Será cidadá da Unión toda persoa que teña a nacionalidade dun Estado membro. A cidadanía da Unión engádese á cidadanía nacional sen substituíla.

Artigo 10

1. O funcionamento da Unión baséase na democracia representativa.

2. Os cidadáns estarán directamente representados na Unión a través do Parlamento

Europeo.

Os Estados membros estarán representados no Consello Europeo polo seu xefe de Estado ou de Goberno e no Consello polos seus gobernos, que

serán democraticamente responsables, ben ante os seus parlamentos nacionais, ben ante os seus cidadáns.

3. Todo cidadán ten dereito a participar na vida democrática da Unión. As decisións serán tomadas da forma máis aberta e próxima posible aos cidadáns.

4. Os partidos políticos a escala europea contribuirán a formar a conciencia política europea e a expresar a vontade dos cidadáns da Unión.

Artigo 11

1. As institucións daranlles aos cidadáns e ás asociacións representativas, polas canles apropiadas, a posibilidade de expresar e de intercambiar publicamente as súas opinións en todos os ámbitos de actuación da Unión.

2. As institucións manterán un diálogo aberto, transparente e regular coas asociacións representativas e a sociedade civil.

3. Co obxecto de garantir a coherencia e a transparencia das accións da Unión, a Comisión Europea manterá amplas consultas coas partes interesadas.

4. Un grupo de, polo menos, un millón de cidadáns da Unión, que sexan nacionais dun número significativo de Estados membros, poderá tomar a iniciativa de invitar a Comisión Europea, no marco das súas atribucións, a que presente unha proposta axeitada sobre cuestións que estes cidadáns estimen que requiren un acto xurídico da Unión para os fins da aplicación dos tratados.

Os procedementos e as condicións preceptivos para a presentación dunha iniciativa deste tipo fixaranse de conformidade co parágrafo primeiro do artigo 24 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

Artigo 12

Os parlamentos nacionais contribuirán activamente ao bo funcionamento da Unión, para o cal:

a) serán informados polas institucións da Unión e recibirán notificación dos proxectos de actos legislativos da Unión, de conformidade co Protocolo sobre o labor dos parlamentos nacionais na Unión Europea;

- b) velarán por que se respecte o principio de subsidiariedade, de conformidade cos procedementos establecidos no Protocolo sobre a aplicación dos principios de subsidiariedade e proporcionalidade;
- c) participarán, no marco do espazo de liberdade, seguridade e xustiza, nos mecanismos de avaliación da aplicación das políticas da Unión no devandito espazo, de conformidade co artigo 70 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea, e estarán asociados ao control político de Europol e á avaliación das actividades de Eurojust, de conformidade cos artigos 88 e 85 do devandito tratado;
- d) participarán nos procedementos de revisión dos tratados, de conformidade co artigo 48 do presente tratado;
- e) serán informados das solicitudes de adhesión á Unión, de conformidade co artigo 49 do presente tratado;
- f) participarán na cooperación interparlamentaria entre os parlamentos nacionais e co Parlamento Europeo, de conformidade co Protocolo sobre o labor dos parlamentos nacionais na Unión Europea.

TÍTULO III. DISPOSICIÓNS SOBRE AS INSTITUCIÓNS

Artigo 13

1. A Unión dispón dun marco institucional que ten como finalidade promover os seus valores, perseguir os seus obxectivos, defender os seus intereses, os dos seus cidadáns e os dos Estados membros, así como garantir a coherencia, a eficacia e a continuidade das súas políticas e accións.

As institucións da Unión son:

- O Parlamento Europeo,
- O Consello Europeo,
- O Consello,
- A Comisión Europea (denominada a partir deste momento «Comisión»),
- O Tribunal de Xustiza da Unión Europea,
- O Banco Central Europeo,
- O Tribunal de Contas.

2. Cada institución actuará dentro dos límites das atribucións que lle confiren os tratados, conforme aos procedementos, condicións e fins establecidos nestes. As institucións manterán entre si unha cooperación leal.
3. As disposicións relativas ao Banco Central Europeo e ao Tribunal de Contas, así como as disposicións detalladas sobre as demais institucións, figuran no Tratado de Funcionamento da Unión Europea.
4. O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión estarán asistidos por un Comité Económico e Social e por un Comité das Rexións, que exercerán funcións consultivas.

Artigo 14

1. O Parlamento Europeo exercerá, conxuntamente co Consello, a función lexislativa e a función orzamentaria. Exercerá funcións de control político e consultivas, nas condicións establecidas nos tratados. Elixirá o Presidente da Comisión.
2. O Parlamento Europeo estará composto por representantes dos cidadáns da Unión. O seu número non excederá de setecentos cincuenta, máis o Presidente. A representación dos cidadáns será decrecentemente proporcional, cun mínimo de seis deputados por Estado membro. Non se lle asignará a ningún Estado membro máis de noventa e seis escanos.

O Consello Europeo adoptará por unanimidade, a iniciativa do Parlamento Europeo e coa súa aprobación, unha decisión pola que se fixe a composición do Parlamento Europeo conforme aos principios a que se refire o parágrafo primeiro.

3. Os deputados ao Parlamento Europeo serán elixidos por sufraxio universal directo, libre e secreto, para un mandato de cinco anos.
4. O Parlamento Europeo elixirá o seu Presidente e a Mesa de entre os seus **deputados**.

Artigo 15

1. O Consello Europeo daralle á Unión os impulsos necesarios para o seu desenvolvemento e definirá as súas orientacións e prioridades políticas xerais. Non exercerá función lexislativa ningunha.
2. O Consello Europeo estará composto polos xefes de Estado ou de Goberno dos Estados membros, así como polo seu Presidente e polo Presidente da Comisión. Participará nos seus traballos o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade.

3. O Consello Europeo reunirase dúas veces por semestre por convocatoria do seu Presidente. Cando a orde do día o esixa, os membros do Consello Europeo poderán decidir contar, cada un deles, coa asistencia dun ministro e, no caso do Presidente da Comisión, coa dun membro da Comisión. Cando a situación o esixa, o Presidente convocará unha reunión extraordinaria do Consello Europeo.

4. O Consello Europeo pronunciarase por consenso, agás cando os tratados dispoñan outra cousa.

5. O Consello Europeo elixirá o seu Presidente por maioría cualificada para un mandato de dous anos e medio, que poderá renovarse unha soa vez. En caso de impedimento ou falta grave, o Consello Europeo poderalle poñer fin ao seu mandato polo mesmo procedemento.

6. O Presidente do Consello Europeo:

a) presidirá e impulsará os traballos do Consello Europeo;

b) velará pola preparación e a continuidade dos traballos do Consello Europeo, en cooperación co Presidente da Comisión e baseándose nos traballos do Consello de Asuntos Xerais;

c) esforzarse por facilitar a cohesión e o consenso no seo do Consello Europeo;

d) ao termo de cada reunión do Consello Europeo, presentaralle un informe ao Parlamento Europeo. O Presidente do Consello Europeo asumirá, no seu rango e condición, a representación exterior da Unión nos asuntos de política exterior e de seguridade común, sen prexuízo das atribucións do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade.

O Presidente do Consello Europeo non poderá exercer mandato nacional ningún.

Artigo 16

1. O Consello exercerá, conxuntamente co Parlamento Europeo, a función lexislativa e a función orzamentaria. Exercerá funcións de definición de políticas e de coordinación, nas condicións establecidas nos tratados.

2. O Consello estará composto por un representante de cada Estado membro, de rango ministerial, facultado para comprometer o Goberno do Estado membro ao que represente e para exercer o dereito de voto.

3. O Consello pronunciárase por maioría cualificada, agás cando os tratados dispoñan outra cousa.

4. A partir do 1 de novembro de 2014, a maioría cualificada definirase como un mínimo do

55% dos membros do Consello que inclúa polo menos quince deles e represente a Estados membros que reúnan, como mínimo, o 65% da poboación da Unión.

Unha minoría de bloqueo estará composta por, polo menos, catro membros do Consello, a falta do cal a maioría cualificada se considerará alcanzada.

As demais modalidades reguladoras do voto por maioría cualificada establécense no punto 2 do artigo 238, do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

5. As disposicións transitorias relativas á definición da maioría cualificada que serán de aplicación ata o 31 de outubro de 2014, así como as aplicables entre o 1 de novembro de 2014 e o

31 de marzo de 2017, estableceranse no Protocolo sobre as disposicións transitorias.

6. O Consello reunirase en diferentes formacións, cuxa lista se adoptará de conformidade co artigo 236 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

O Consello de Asuntos Xerais velará pola coherencia dos traballos das diferentes formacións do Consello. Preparará as reunións do Consello Europeo e garantirá a súa actuación subseguinte, en contacto co Presidente do Consello Europeo e da Comisión.

O Consello de Asuntos Exteriores elaborará a acción exterior da Unión atendendo ás liñas estratéxicas definidas polo Consello Europeo e velará pola coherencia da acción da Unión.

7. Un Comité de Representantes Permanentes dos gobernos dos Estados membros encargárase de preparar os traballos do Consello.

8. O Consello reunirase en público cando delibere e vote sobre un proxecto de acto lexislativo. Con este fin, cada sesión do Consello dividirase en dúas partes, dedicadas respectivamente ás deliberacións sobre os actos lexislativos da Unión e ás actividades non lexislativas.

9. A presidencia das formacións do Consello, con excepción da de Asuntos Exteriores, será desempeñada polos representantes dos Estados membros no Consello mediante un sistema de rotación igual, de conformidade coas condicións establecidas no artigo 236 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

Artigo 17

1. A Comisión promoverá o interese xeral da Unión e tomará as iniciativas axeitadas con este fin. Velará por que se apliquen os tratados e as medidas adoptadas polas institucións en virtude destes. Supervisará a aplicación do dereito da Unión baixo o control do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. Executará o orzamento e xestionará os programas. Exercerá, así mesmo, funcións de coordinación, execución e xestión, de conformidade coas condicións establecidas nos tratados. Con excepción da política exterior e de seguridade común e dos demais casos previstos polos tratados, asumirá a representación exterior da Unión. Adoptará as iniciativas da programación anual e plurianual da Unión, co fin de alcanzar acordos interinstitucionais.

2. Os actos legislativos da Unión só poderán adoptarse por proposta da Comisión, agás cando os tratados dispoñan outra cousa. Os demais actos adoptaranse por proposta da Comisión, cando así o establezan os tratados.

3. O mandato da Comisión será de cinco anos.

Os membros da Comisión serán elixidos en razón da súa competencia xeral e do seu compromiso europeo, de entre personalidades que ofrezan plenas garantías de independencia.

A Comisión exercerá as súas responsabilidades con plena independencia. Sen prexuízo do disposto no punto 2 do artigo 18, os membros da Comisión non solicitarán nin aceptarán instrucións de ningún Goberno, institución, órgano ou organismo. Absteranse de todo acto incompatible coas súas obrigas ou co desempeño das súas funcións.

4. A Comisión nomeada entre a data de entrada en vigor do Tratado de Lisboa e o 31 de outubro de 2014 estará composta por un nacional de cada Estado membro, incluídos o seu Presidente e o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, que será un dos seus Vicepresidentes.

5. A partir do 1 de novembro de 2014, a Comisión estará composta por un número de membros correspondente aos dous terzos do número de Estados membros, que incluírá o seu Presidente e o Alto Representante

da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, a menos que o Consello Europeo decida por unanimidade modificar o devandito número.

Os membros da Comisión serán seleccionados de entre os nacionais dos Estados membros mediante un sistema de rotación estritamente igual entre os Estados membros que permita ter en conta a diversidade demográfica e xeográfica do conxunto dos devanditos Estados. Este sistema será establecido por unanimidade polo Consello Europeo, de conformidade co artigo 244 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea.

6. O Presidente da Comisión:

- a) definirá as orientacións conforme ás cales a Comisión desempeñará as súas funcións;
- b) determinará a organización interna da Comisión, velando pola coherencia, eficacia e colexialidade da súa actuación;
- c) nomeará Vicepresidentes, distintos do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, de entre os membros da Comisión. Un membro da Comisión presentará a súa dimisión se llo pide o Presidente. O Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade presentará a súa dimisión, conforme ao procedemento establecido no punto 1 do artigo 18, se llo pide o Presidente.

7. Tendo en conta o resultado das eleccións ao Parlamento Europeo e tras manter as consultas apropiadas, o Consello Europeo proporalle ao Parlamento Europeo, por maioría cualificada, un candidato ao cargo de Presidente da Comisión. O Parlamento Europeo elixirá o candidato por maioría dos membros que o compoñen. Se o candidato non obtén a maioría necesaria, o Consello Europeo propondrá no prazo dun mes, por maioría cualificada, un novo candidato, que será elixido polo Parlamento Europeo polo mesmo procedemento.

O Consello, de común acordo co Presidente electo, adoptará a lista das demais personalidades que se propoña nomear como membros da Comisión. Estas serán seleccionadas, a partir das propostas presentadas polos Estados membros, de acordo cos criterios enunciados no parágrafo segundo do punto 3 e no parágrafo segundo do punto 5.

O Presidente, o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade e os demais membros da Comisión someteranse colexiadamente ao voto de aprobación do Parlamento Europeo. Sobre a base da devandita aprobación, a Comisión será nomeada polo Consello Europeo, por maioría cualificada.

8. A Comisión terá unha responsabilidade colexiada ante o Parlamento Europeo. O Parlamento Europeo poderá votar unha moción de censura contra a Comisión, de conformidade co artigo 234 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea. Se se aproba a devandita moción, os membros da Comisión deberán dimitir colectivamente dos seus cargos e o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade deberá dimitir do cargo que exerce na Comisión.

Artigo 18

1. O Consello Europeo nomeará por maioría cualificada, coa aprobación do Presidente da Comisión, o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade. O Consello Europeo poderalle poñer fin ao seu mandato polo mesmo procedemento.

2. O Alto Representante estará á fronte da política exterior e de seguridade común da Unión. Contribuirá coas súas propostas a elaborar a devandita política e executaraa como mandatario do Consello. Actuará do mesmo modo en relación coa política común de seguridade e defensa.

3. O Alto Representante presidirá o Consello de Asuntos Exteriores.

4. O Alto Representante será un dos Vicepresidentes da Comisión. Velará pola coherencia da acción exterior da Unión. Encargarase, dentro da Comisión, das responsabilidades que lle incumben a esta no ámbito das relacións exteriores e da coordinación dos demais aspectos da acción exterior da Unión. No exercicio destas responsabilidades dentro da Comisión, e exclusivamente polo que respecta a estas, o Alto Representante estará suxeito aos procedementos polos que se rexe o funcionamento da Comisión, na medida en que iso sexa compatible cos puntos 2 e 3.

Artigo 19

1. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea comprenderá o Tribunal de Xustiza, o Tribunal Xeral e os tribunais especializados. Garantirá o respecto do dereito na interpretación e aplicación dos tratados.

Os Estados membros establecerán as vías de recurso necesarias para garantir a tutela xudicial efectiva nos ámbitos cubertos polo dereito da Unión.

2. O Tribunal de Xustiza estará composto por un Xuíz por Estado membro. Estará asistido por Avogados Xerais.

O Tribunal Xeral disporá polo menos dun Xuíz por Estado membro.

Os Xuíces e Avogados Xerais do Tribunal de Xustiza e os Xuíces do Tribunal Xeral serán elixidos de entre personalidades que ofrezan plenas garantías de independencia e que reúnan as condicións consideradas nos artigos 253 e 254 do Tratado de Funcionamento da Unión Europea. Serán nomeados de común acordo polos gobernos dos Estados membros para un período de seis anos. Os Xuíces e Avogados Xerais saíntes poderán ser nomeados de novo.

3. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea pronunciarase, de conformidade cos tratados:

- a) sobre os recursos interpostos por un Estado membro, por unha institución ou por persoas físicas ou xurídicas;
- b) con carácter prexudicial, a petición dos órganos xurisdiccionais nacionais, sobre a interpretación do dereito da Unión ou sobre a validez dos actos adoptados polas institucións;
- c) nos demais casos previstos polos tratados.

32. TRATADO DE FUNCIONAMENTO DA UNIÓN EUROPEA: PRIMEIRA PARTE, SEGUNDA PARTE; TÍTULOS I, II, III, IV E VIII DA TERCEIRA PARTE E SEXTA PARTE.

TRATADO DE FUNCIONAMENTO DA UNIÓN EUROPEA

PRIMEIRA PARTE. PRINCIPIOS

Artigo 1

1. O presente tratado organiza o funcionamento da Unión e determina os ámbitos, a delimitación e as condicións de exercicio das súas competencias.

2. O presente tratado e o Tratado da Unión Europea constitúen os tratados sobre os que se fundamenta a Unión. Estes dous tratados, que teñen o mesmo valor xurídico, designaranse coa expresión «os tratados».

TÍTULO I. CATEGORÍAS E ÁMBITOS DE COMPETENCIAS DA UNIÓN

Artigo 2

1. Cando os tratados lle atribúan á Unión unha competencia exclusiva nun ámbito determinado, só a Unión poderá legislar e adoptar actos xuridicamente vinculantes, mentres que os Estados membros, en canto tales, unicamente poderán facelo se son facultados pola Unión ou para aplicar actos da Unión.

2. Cando os tratados lle atribúan á Unión unha competencia compartida cos Estados membros nun ámbito determinado, a Unión e os Estados membros poderán legislar e adoptar actos xuridicamente vinculantes no devandito ámbito. Os Estados membros exercerán a súa competencia na medida en que a Unión non exerza a súa. Os Estados membros exercerán de novo a súa competencia na medida en que a Unión decida deixar de exercer a súa.

3. Os Estados membros coordinarán as súas políticas económicas e de emprego segundo as modalidades establecidas no presente tratado, para cuxa definición a Unión disporá de competencia.

4. A Unión disporá de competencia, de conformidade co disposto no Tratado da Unión Europea, para definir e aplicar unha política exterior e de seguridade común, incluída a definición progresiva dunha política común de defensa.

5. En determinados ámbitos e nas condicións establecidas nos tratados, a Unión disporá de competencia para levar a cabo accións co fin de apoiar, coordinar ou complementar a acción dos Estados membros, sen por iso substituír a competencia destes nos devanditos ámbitos.

Os actos xuridicamente vinculantes da Unión adoptados en virtude das disposicións dos tratados relativas a eses ámbitos non poderán levar consigo harmonización ningunha das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

6. O alcance e as condicións de exercicio das competencias da Unión determinaranse nas disposicións dos tratados relativas a cada ámbito.

Artigo 3

1. A Unión disporá de competencia exclusiva nos ámbitos seguintes:

- a) a unión aduaneira;
- b) o establecemento das normas sobre competencia necesarias para o funcionamento do mercado interior;
- c) a política monetaria dos Estados membros cuxa moeda é o euro;
- d) a conservación dos recursos biolóxicos mariños dentro da política pesqueira común;
- e) a política comercial común.

2. A Unión disporá tamén de competencia exclusiva para a celebración dun acordo internacional cando a devandita celebración estea prevista nun acto lexislativo da Unión, cando sexa necesaria para permitirlle exercer a súa competencia interna ou na medida en que poida afectar a normas comúns ou alterar o seu alcance.

Artigo 4

1. A Unión disporá de competencia compartida cos Estados membros cando os tratados lle atribúan unha competencia que non corresponda aos ámbitos mencionados nos artigos 3 e 6.

2. As competencias compartidas entre a Unión e os Estados membros aplicaranse aos seguintes ámbitos principais:

- a) o mercado interior;
- b) a política social, nos aspectos definidos no presente tratado;
- c) a cohesión económica, social e territorial;
- d) a agricultura e a pesca, con exclusión da conservación dos recursos biolóxicos mariños;

- e) o medio ambiente;
- f) a protección dos consumidores;
- g) os transportes;
- h) as redes transeuropeas;
- i) a enerxía;
- j) o espazo de liberdade, seguridade e xustiza;
- k) os asuntos comúns de seguridade en materia de saúde pública, nos aspectos definidos no presente tratado.

3. Nos ámbitos da investigación, o desenvolvemento tecnolóxico e o espazo, a Unión disporá de competencia para levar a cabo accións, en particular destinadas a definir e a realizar programas, sen que o exercicio desta competencia poida ter por efecto impedirlles aos Estados membros exercer a súa.

4. Nos ámbitos da cooperación para o desenvolvemento e da axuda humanitaria, a Unión disporá de competencia para levar a cabo accións e unha política común, sen que o exercicio desta competencia poida ter por efecto impedirlles aos Estados membros exercer a súa.

Artigo 5

1. Os Estados membros coordinarán as súas políticas económicas no seo da Unión. Con este fin, o Consello adoptará medidas, en particular as orientacións xerais das devanditas políticas.

Aplicaranse disposicións particulares aos Estados membros cuxa moeda é o euro.

2. A Unión tomará medidas para garantir a coordinación das políticas de emprego dos Estados membros, en particular definindo as orientacións das devanditas políticas.

3. A Unión poderá tomar iniciativas para garantir a coordinación das políticas sociais dos Estados membros.

Artigo 6

A Unión disporá de competencia para levar a cabo accións, co fin de apoiar, coordinar ou complementar a acción dos Estados membros. Os ámbitos destas accións serán, na súa finalidade europea:

- a) a protección e a mellora da saúde humana;
- b) a industria;
- c) a cultura;
- d) o turismo;
- e) a educación, a formación profesional, a xuventude e o deporte;
- f) a protección civil;
- g) a cooperación administrativa.

TÍTULO II. DISPOSICIÓNS DE APLICACIÓN XERAL

Artigo 7

A Unión velará pola coherencia entre as súas diferentes políticas e accións, tendo en conta o conxunto dos seus obxectivos e observando o principio de atribución de competencias.

Artigo 8

En todas as súas accións, a Unión fixará o obxectivo de eliminar as desigualdades entre o home e a muller e promover a súa igualdade.

Artigo 9

Na definición e execución das súas políticas e accións, a Unión terá en conta as esixencias relacionadas coa promoción dun nivel de emprego elevado, coa garantía dunha protección social axeitada, coa loita contra a exclusión social e cun nivel elevado de educación, formación e protección da saúde humana.

Artigo 10

Na definición e execución das súas políticas e accións, a Unión tratará de loitar contra toda discriminación por razón de sexo, raza ou orixe étnica, relixión ou conviccións, discapacidade, idade ou orientación sexual.

Artigo 11

As esixencias da protección do medio deberán integrarse na definición e na realización das políticas e accións da Unión, en particular co obxecto de fomentar un desenvolvemento sustentable.

Artigo 12

Ao definirse e executarse outras políticas e accións da Unión, teranse en conta as esixencias da protección dos consumidores.

Artigo 13

Ao formular e aplicar as políticas da Unión en materia de agricultura, pesca, transporte, mercado interior, investigación e desenvolvemento tecnolóxico e espazo, a Unión e os Estados membros terán plenamente en conta as esixencias en materia de benestar dos animais como seres sensibles, respectando ao mesmo tempo as disposicións legais ou administrativas e os costumes dos Estados membros relativos, en particular, a ritos relixiosos, tradicións culturais e patrimonio rexional.

Artigo 14

Sen prexuízo do artigo 4 do Tratado da Unión Europea e dos artigos 93, 106 e 107 do presente tratado, e á vista do lugar que os servizos de interese económico xeral ocupan entre os valores comúns da Unión, así como do seu papel na promoción da cohesión social e territorial, a Unión e os Estados membros, conforme ás súas competencias respectivas e no ámbito de aplicación dos tratados, velarán por que os devanditos servizos actúen conforme a principios e condicións, en particular económicos e financeiros, que lles permitan cumprir o seu labor. O Parlamento Europeo e o Consello establecerán os devanditos principios e condicións mediante regulamentos, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, sen prexuízo da competencia que lles incumbe aos Estados membros, dentro do respecto aos tratados, para prestar, encargar e financiar os devanditos servizos.

Artigo 15

1. Co fin de fomentar unha boa gobernación e de garantir a participación da sociedade civil, as institucións, órganos e organismos da Unión actuarán co maior respecto posible ao principio de apertura.
2. As sesións do Parlamento Europeo serán públicas, así como as do Consello nas que este delibere e vote sobre un proxecto de acto lexislativo.
3. Todo cidadán da Unión, así como toda persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro, terá dereito a

acceder aos documentos das institucións, órganos e organismos da Unión, calquera que sexa o seu soporte, conforme aos principios e ás condicións que se establecerán de conformidade co presente punto.

O Parlamento Europeo e Consello, conforme ao procedemento legislativo ordinario, determinarán mediante regulamentos os principios xerais e os límites, por motivos de interese público ou privado, que regulan o exercicio deste dereito de acceso aos documentos.

Cada unha das institucións, órganos ou organismos garantirá a transparencia dos seus traballos e elaborará no seu regulamento interno disposicións específicas sobre o acceso aos seus documentos, de conformidade cos regulamentos considerados no parágrafo segundo.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea, o Banco Central Europeo e o Banco Europeo de Investimentos só estarán suxeitos ao presente punto cando exerzan funcións administrativas.

O Parlamento Europeo e o Consello garantirán a publicidade dos documentos relativos aos procedementos legislativos nas condicións establecidas polos regulamentos considerados no parágrafo segundo.

Artigo 16

1. Toda persoa ten dereito á protección dos datos de carácter persoal que lle concirnan.

2. O Parlamento Europeo e o Consello establecerán, conforme ao procedemento legislativo ordinario, as normas sobre protección das persoas físicas respecto do tratamento de datos de carácter persoal polas institucións, órganos e organismos da Unión, así como polos Estados membros no exercicio das actividades comprendidas no ámbito de aplicación do dereito da Unión e sobre a libre circulación destes datos. O respecto das devanditas normas estará sometido ao control de autoridades independentes.

As normas que se adopten en virtude do presente artigo entenderanse sen prexuízo das normas específicas previstas no artigo 39 do Tratado da Unión Europea.

Artigo 17

1. A Unión respectará e non prexulgará o estatuto recoñecido nos Estados membros, en virtude do dereito interno, ás igrexas e ás asociacións ou comunidades relixiosas.

2. A Unión respectará así mesmo o estatuto recoñecido, en virtude do dereito interno, ás organizacións filosóficas e non confesionais.

3. Recoñecendo a súa identidade e a súa achega específica, a Unión manterá un diálogo aberto, transparente e regular coas devanditas igrexas e organizacións.

SEGUNDA PARTE. NON DISCRIMINACIÓN E CIDADANÍA DA UNIÓN

Artigo 18

No ámbito de aplicación dos tratados, e sen prexuízo das disposicións particulares previstas nestes, prohibirase toda discriminación por razón da nacionalidade.

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, poderán establecer a regulación necesaria para prohibir as devanditas discriminacións.

Artigo 19

1. Sen prexuízo das demais disposicións dos tratados e dentro dos límites das competencias atribuídas á Unión por estes, o Consello, por unanimidade, conforme a un procedemento lexislativo especial, e logo de aprobación do Parlamento Europeo, poderá adoptar accións axeitadas para loitar contra a discriminación por motivos de sexo, de orixe racial ou étnica, relixión ou conviccións, discapacidade, idade ou orientación sexual.

2. Malia o disposto no punto 1, o Parlamento Europeo e o Consello poderán adoptar, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, os principios básicos das medidas da Unión de estímulo, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros, para apoiar as accións dos Estados membros emprendidas, co fin de contribuír á consecución dos obxectivos enunciados no punto 1.

Artigo 20

1. Créase unha cidadanía da Unión. Será cidadán da Unión toda persoa que teña a nacionalidade dun Estado membro. A cidadanía da Unión engádese á cidadanía nacional sen substituíla.

2. Os cidadáns da Unión son titulares dos dereitos e están suxeitos aos deberes establecidos nos tratados. Teñen, entre outras cousas, o dereito:

a) de circular e residir libremente no territorio dos Estados membros;

- b) de sufraxio activo e pasivo nas eleccións ao Parlamento Europeo e nas eleccións municipais do Estado membro no que residan, nas mesmas condicións que os nacionais do devandito Estado;
- c) de acollerse, no territorio dun terceiro país no que non estea representado o Estado membro do que sexan nacionais, á protección das autoridades diplomáticas e consulares de calquera Estado membro nas mesmas condicións que os nacionais do devandito Estado;
- d) de lle formular peticións ao Parlamento Europeo, de recorrer ao Valedor do Pobo Europeo, así como de dirixirse ás institucións e aos órganos consultivos da Unión nunha das linguas dos tratados e de recibir unha contestación nesa mesma lingua.

Estes dereitos exerceranse nas condicións e dentro dos límites definidos polos tratados e polas medidas adoptadas en aplicación destes.

Artigo 21

1. Todo cidadán da Unión terá dereito a circular e a residir libremente no territorio dos Estados membros, con suxeición ás limitacións e condicións previstas nos tratados e nas disposicións adoptadas para a súa aplicación.
2. Cando unha acción da Unión resulte necesaria para alcanzar este obxectivo, e a menos que os tratados preveren os poderes de acción ao respecto, o Parlamento Europeo e o Consello poderán adoptar, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, disposicións destinadas a facilitar o exercicio dos dereitos contemplados no punto 1.
3. Para os efectos contemplados no punto 1, e salvo que os tratados establezan poderes de actuación para iso, o Consello poderá adoptar, conforme a un procedemento lexislativo especial, medidas sobre seguridade social ou protección social. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Artigo 22

1. Todo cidadán da Unión que resida nun Estado membro do que non sexa nacional terá dereito a ser elector e elixible nas eleccións municipais do Estado membro no que resida, nas mesmas condicións que os nacionais do devandito Estado. Este dereito exercerase sen prexuízo das modalidades que o Consello adopte, por unanimidade, conforme a un procedemento lexislativo especial, e logo de consulta ao Parlamento Europeo; as devanditas modalidades poderán establecer excepcións cando así o xustifiquen problemas específicos dun Estado membro.

2. Sen prexuízo do disposto no punto 1 do artigo 223 e nas normas adoptadas para a súa aplicación, todo cidadán da Unión que resida nun Estado membro do que non sexa nacional terá dereito a ser elector e elixible nas eleccións ao Parlamento Europeo no Estado membro no que resida, nas mesmas condicións que os nacionais do devandito Estado. Este dereito exercerase sen prexuízo das modalidades que o Consello adopte, por unanimidade, conforme a un procedemento lexislativo especial, e logo de consulta ao Parlamento Europeo; as devanditas modalidades poderán establecer excepcións cando así o xustifiquen problemas específicos dun Estado membro.

Artigo 23

Todo cidadán da Unión poderá acollerse, no territorio dun terceiro país no que non estea representado o Estado membro do que sexa nacional, á protección das autoridades diplomáticas e consulares de calquera Estado membro, nas mesmas condicións que os nacionais do devandito Estado. Os Estados membros tomarán as disposicións necesarias e establecerán as negociacións internacionais requiridas para garantir a devandita protección.

O Consello poderá adoptar, conforme a un procedemento lexislativo especial e logo de consulta ao Parlamento Europeo, directivas nas que se establezan as medidas de coordinación e de cooperación necesarias para facilitar a devandita protección.

Artigo 24

O Parlamento Europeo e o Consello adoptarán mediante regulamentos, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, as disposicións relativas aos procedementos e condicións preceptivos para a presentación dunha iniciativa cidadá no sentido do artigo 11 do Tratado da Unión Europea, incluído o número mínimo de Estados membros dos que han de proceder os cidadáns que a presenten.

Todo cidadán da Unión terá o dereito de petición ante o Parlamento Europeo, de conformidade co disposto no artigo 227.

Todo cidadán da Unión poderá dirixirse ao Defensor do Pobo instituído en virtude do disposto no artigo 228.

Todo cidadán da Unión poderá dirixirse por escrito a calquera das institucións, órganos ou organismos considerados no presente artigo ou no artigo 13 do Tratado da Unión Europea nunha das linguas mencionadas no punto 1 do artigo 55 do devandito tratado e recibir unha contestación nesa mesma lingua.

Artigo 25

Cada tres anos, a Comisión informará o Parlamento Europeo, o Consello e o Comité Económico e Social sobre a aplicación das disposicións da presente parte. O devandito informe terá en conta o desenvolvemento da Unión.

Sobre a devandita base, e sen prexuízo das restantes disposicións dos tratados, o Consello, por unanimidade, conforme a un procedemento lexislativo especial, e logo de aprobación do Parlamento Europeo, poderá adoptar disposicións encamiñadas a completar os dereitos enumerados no punto 2 do artigo 20. As devanditas disposicións entrarán en vigor cando sexan aprobadas polos Estados membros, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

TERCEIRA PARTE. POLÍTICAS E ACCIÓNS INTERNAS DA UNIÓN

TÍTULO I. MERCADO INTERIOR

Artigo 26

1. A Unión adoptará as medidas destinadas a establecer o mercado interior ou a garantir o seu funcionamento, de conformidade coas disposicións pertinentes dos tratados.
2. O mercado interior implicará un espazo sen fronteiras interiores, no que a libre circulación de mercadorías, persoas, servizos e capitais estará garantida de acordo coas disposicións dos tratados.
3. O Consello, por proposta da Comisión, definirá as orientacións e condicións necesarias para asegurar un progreso equilibrado no conxunto dos sectores considerados.

Artigo 27

No momento de formular as súas propostas encamiñadas á consecución dos obxectivos enunciados no artigo 26, a Comisión terá en conta a importancia do esforzo que determinadas economías, que presenten un nivel de desenvolvemento diferente, terán que realizar para o establecemento do mercado interior e poderá propoñer as disposicións axeitadas.

Se as devanditas disposicións adoptasen a forma de excepcións, deberán ter carácter temporal e perturbar o menos posible o funcionamento do mercado interior.

TÍTULO II. LIBRE CIRCULACIÓN DE MERCADORÍAS

Artigo 28

1. A Unión comprenderá unha unión aduaneira, que abranguerá a totalidade dos intercambios de mercadorías e que implicará a prohibición, entre os Estados membros, dos dereitos de aduana de importación e exportación e de calquera exacción de efecto equivalente, así como a adopción dun arancel aduaneiro común nas súas relacións con terceiros países.

2. As disposicións do artigo 30 e as do capítulo 3 do presente título aplicaranse aos produtos orixinarios dos Estados membros e aos produtos procedentes de terceiros países que se atopen en libre práctica nos Estados membros.

Artigo 29

Consideraranse en libre práctica nun Estado membro os produtos procedentes de terceiros países respecto dos cales se cumprisen, no devandito Estado membro, as formalidades de importación e se percibisen os dereitos de aduana e calquera outra exacción de efecto equivalente esixible, sempre que non se beneficiasen dunha devolución total ou parcial destes.

CAPÍTULO 1. UNIÓN ADUANEIRA

Artigo 30

Quedarán prohibidos entre os Estados membros os dereitos de aduana de importación e exportación ou exacción de efecto equivalente. Esta prohibición aplicarase tamén aos dereitos de aduana de carácter fiscal.

Artigo 31

O Consello, por proposta da Comisión, fixará os dereitos do arancel aduaneiro común.

Artigo 32

No cumprimento das funcións que lle son atribuídas no presente capítulo, a Comisión guiarase por:

- a) a necesidade de promover os intercambios comerciais entre os Estados membros e terceiros países;
- b) a evolución das condicións de competencia dentro da Unión, na medida en que a devandita evolución teña por efecto o incremento da capacidade competitiva das empresas;

c) as necesidades de abastecemento da Unión en materias primas e produtos semielaborados, procurando que non se falseen, entre os Estados membros, as condicións de competencia dos produtos acabados;

d) a necesidade de evitar perturbacións graves na vida económica dos Estados membros e garantir un desenvolvemento racional da produción e unha expansión do consumo na Unión.

CAPÍTULO 2. COOPERACIÓN ADUANEIRA

Artigo 33

Dentro do ámbito de aplicación dos tratados, o Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, adoptarán medidas destinadas a fortalecer a cooperación aduaneira entre os Estados membros e entre estes e a Comisión.

CAPÍTULO 3. PROHIBICIÓN DAS RESTRICIÓN S CUANTITATIVAS ENTRE OS ESTADOS MEMBROS

Artigo 34

Quedarán prohibidas entre os Estados membros as restricións cuantitativas á importación, así como todas as medidas de efecto equivalente.

Artigo 35

Quedarán prohibidas entre os Estados membros as restricións cuantitativas á exportación, así como todas as medidas de efecto equivalente.

Artigo 36

As disposicións dos artigos 34 e 35 non serán obstáculo para as prohibicións ou restricións á importación, exportación ou tránsito xustificadas por razóns de orde pública, moralidade e seguridade públicas, protección da saúde e vida das persoas e animais, preservación dos vexetais, protección do patrimonio artístico, histórico ou arqueolóxico nacional ou protección da propiedade industrial e comercial. Non obstante, tales prohibicións ou restricións non deberán constituír un medio de discriminación arbitraria nin unha restrición encuberta do comercio entre os Estados membros.

Artigo 37

1. Os Estados membros adecuarán os monopolios nacionais de carácter comercial, de modo que quede asegurada a exclusión de toda discriminación entre os nacionais dos Estados membros respecto das condicións de abastecemento e de mercado.

As disposicións do presente artigo aplicaranse a calquera organismo mediante o cal un Estado membro, de dereito ou de feito, directa ou indirectamente, controle, dirixa ou inflúa sensiblemente nas importacións ou nas exportacións entre os Estados membros. Tales disposicións aplicaranse igualmente aos monopolios cedidos polo Estado a terceiros.

2. Os Estados membros absteranse de calquera nova medida contraria aos principios enunciados no punto 1 ou que restrinja o alcance dos artigos relativos á prohibición dos dereitos de aduana e das restricións cuantitativas entre os Estados membros.

3. En caso de que un monopolio de carácter comercial implique unha regulación destinada a facilitar a comercialización ou a mellorar a rendibilidade dos produtos agrícolas, deberán adoptarse as medidas necesarias para asegurar, na aplicación das normas do presente artigo, garantías equivalentes para o emprego e o nivel de vida dos produtores interesados.

TÍTULO III. AGRICULTURA E PESCA

Artigo 38

(antigo artigo 32 TCE)

1. A Unión definirá e aplicará unha política común de agricultura e pesca.

O mercado interior abranguerá a agricultura, a pesca e o comercio dos produtos agrícolas. Por produtos agrícolas enténdense os produtos da terra, da gandaría e da pesca, así como os produtos de primeira transformación directamente relacionados con aqueles. Entenderase que as referencias á política agrícola común ou á agricultura e a utilización do termo «agrícola» abranguen tamén a pesca, atendendo ás características particulares deste sector.

2. Salvo disposición en contrario dos artigos 39 a 44, ambos os dous inclusive, as normas previstas para o establecemento ou o funcionamento do mercado interior serán aplicables aos produtos agrícolas.

3. Os produtos aos que serán de aplicación os artigos 39 a 44, ambos os dous inclusive, son os que figuran na lista do anexo I.

4. O funcionamento e o desenvolvemento do mercado interior para os produtos agrícolas deberán ir acompañados do establecemento dunha política agrícola común.

Artigo 39

1. Os obxectivos da política agrícola común serán:

a) incrementar a produtividade agrícola, fomentando o progreso técnico, asegurando o desenvolvemento racional da produción agrícola, así como o emprego óptimo dos factores de produción, en particular, da man de obra;

b) garantir así un nivel de vida equitativo á poboación agrícola, en especial mediante o aumento da renda individual dos que traballan na agricultura;

c) estabilizar os mercados;

d) garantir a seguridade dos abastecementos;

e) asegurarlle ao consumidor subministracións a prezos razoables.

2. Na elaboración da política agrícola común e dos métodos especiais que esta poida levar consigo, deberase ter en conta:

a) as características especiais da actividade agrícola que resultan da estrutura social da agricultura e das desigualdades estruturais e naturais entre as distintas rexións agrícolas;

b) a necesidade de efectuar gradualmente as oportunas adaptacións;

c) o feito de que, nos Estados membros, a agricultura constitúe un sector estreitamente vinculado ao conxunto da economía.

Artigo 40

1. Para alcanzar os obxectivos previstos no artigo 39, créase unha organización común dos mercados agrícolas.

Segundo os produtos, esta organización adoptará unha das formas seguintes:

a) normas comúns sobre a competencia;

b) unha coordinación obrigatoria das diversas organizacións nacionais de mercado;

c) unha organización europea do mercado.

2. A organización común establecida baixo unha das formas indicadas no punto 1 poderá comprender todas as medidas necesarias para alcanzar os obxectivos definidos no artigo 39, en particular, a regulación de prezos, as subvencións á produción e á comercialización dos diversos produtos, os sistemas de almacenamento e de compensación de remanentes, os mecanismos comúns de estabilización das importacións ou exportacións.

A organización común deberá limitarse a conseguir os obxectivos enunciados no artigo 39 e deberá excluír toda discriminación entre produtores ou consumidores da Unión.

Calquera política común de prezos deberá basearse en criterios comúns e en métodos uniformes de cálculo.

3. Para permitir que a organización común a que fai referencia o punto 1 alcance os seus obxectivos, poderanse crear un ou máis fondos de orientación e de garantía agrícolas.

Artigo 41

(antigo artigo 35 TCE)

Para alcanzar os obxectivos definidos no artigo 39, poderán preverse, no ámbito da política agrícola común, medidas tales como:

a) unha eficaz coordinación dos esforzos emprendidos nos sectores da formación profesional, investigación e divulgación de coñecementos agronómicos, que poderá comprender proxectos ou institucións financiados en común;

b) accións comúns para o desenvolvemento do consumo de determinados produtos.

Artigo 42

As disposicións do capítulo relativo ás normas sobre a competencia serán aplicables á produción e ao comercio dos produtos agrícolas só na medida determinada polo Parlamento Europeo e o Consello, no marco das disposicións e de acordo co procedemento previsto no punto 2 do artigo 43, tendo en conta os obxectivos enunciados no artigo 39.

O Consello, por proposta da Comisión, poderá autorizar a concesión de axudas:

a) para a protección das explotacións desfavorecidas por condicións estruturais ou naturais;

b) no marco de programas de desenvolvemento económico.

Artigo 43

1. A Comisión presentará propostas relativas á elaboración e execución da política agrícola común, incluída a substitución das organizacións nacionais por algunha das formas de organización común previstas no punto 1 do artigo 40, así como á aplicación das medidas especificadas no presente título.

Tales propostas deberán ter en conta a interdependencia das cuestións agrícolas mencionadas no presente título.

2. O Parlamento Europeo e o Consello establecerán, conforme ao procedemento lexislativo ordinario e logo de consulta ao Comité Económico e Social, a organización común dos mercados agrícolas prevista no punto 1 do artigo 40, así como as demais disposicións que resulten necesarias para a consecución dos obxectivos da política común de agricultura e pesca.

3. O Consello, por proposta da Comisión, adoptará as medidas relativas á fixación dos prezos, ás exaccións, ás axudas e ás limitacións cuantitativas, así como á fixación e repartición das posibilidades de pesca.

4. Nas condicións previstas no punto 1, poderanse substituír as organizacións nacionais de mercado pola organización común prevista no punto 1 do artigo 40:

a) cando a organización común lles ofrezca aos Estados membros que se opoñan a esta medida e dispoñan dunha organización nacional para a produción de que se trate garantías equivalentes para o emprego e o nivel de vida dos produtores interesados, tendo en conta o ritmo das posibles adaptacións e das necesarias especializacións; e

b) cando a devandita organización asegure que os intercambios dentro da Unión se produzan en condicións análogas ás existentes nun mercado nacional.

5. En caso de que se cree unha organización común para determinadas materias primas, sen que exista aínda unha organización común para os correspondentes produtos transformados, tales materias primas utilizadas nos produtos transformados destinados á exportación a terceiros países poderán ser importadas do exterior da Unión.

Artigo 44

(antigo artigo 38 TCE)

Cando nun Estado membro un produto estea suxeito a unha organización nacional de mercado ou a calquera regulación interna de efecto equivalente que afecte a situación competitiva dunha produción similar noutro Estado membro, os Estados membros aplicarán un gravame compensatorio á entrada deste produto procedente do Estado membro que posúa a organización ou a regulación anteriormente citadas, a menos que o devandito Estado aplique xa un gravame compensatorio á saída do produto.

A Comisión fixará o importe dos devanditos gravames na medida necesaria para restablecer o equilibrio e poderá autorizar igualmente a adopción doutras medidas nas condicións e modalidades que determine.

TÍTULO IV. LIBRE CIRCULACIÓN DE PERSOAS, SERVIZOS E CAPITALS

CAPÍTULO 1. TRABALLADORES

Artigo 45

1. Quedará asegurada a libre circulación dos traballadores dentro da Unión.

2. A libre circulación suporá a abolición de toda discriminación por razón da nacionalidade entre os traballadores dos Estados membros, con respecto ao emprego, á retribución e ás demais condicións de traballo.

3. Sen prexuízo das limitacións xustificadas por razóns de orde pública, seguridade e saúde públicas, a libre circulación dos traballadores implicará o dereito:

- a) de responder a ofertas efectivas de traballo;
- b) de desprazarse libremente para este fin no territorio dos Estados membros;
- c) de residir nun dos Estados membros co obxecto de exercer nel un emprego, de conformidade coas disposicións legais, regulamentarias e administrativas aplicables ao emprego dos traballadores nacionais;
- d) de permanecer no territorio dun Estado membro despois de exercer nel un emprego, nas condicións previstas nos regulamentos establecidos pola Comisión.

4. As disposicións do presente artigo non serán aplicables aos empregos na Administración pública.

Artigo 46

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario e logo de consulta ao Comité Económico e Social, adoptarán, mediante directivas ou regulamentos, as medidas necesarias co fin de facer efectiva a libre circulación dos traballadores, tal como queda definida no artigo 45, en especial:

- a) asegurando unha estreita colaboración entre as administracións nacionais de traballo;
- b) eliminando aqueles procedementos e prácticas administrativas, así como os prazos de acceso aos empregos dispoñibles, que resulten da lexislación nacional ou de acordos celebrados con anterioridade entre os Estados membros, cuxo mantemento supoña un obstáculo para a liberalización dos movementos dos traballadores;
- c) eliminando todos os prazos e demais restricións previstos nas lexislacións nacionais ou nos acordos celebrados con anterioridade entre os Estados membros, que lles impoñan aos traballadores dos demais Estados membros condicións distintas das impostas aos traballadores nacionais para a libre elección dun emprego;
- d) establecendo os mecanismos adecuados para poñer en relación as ofertas e as demandas de emprego e facilitar o seu equilibrio en condicións tales que non poñan en grave perigo o nivel de vida e de emprego nas diversas rexións e industrias.

Artigo 47

Os Estados membros facilitarán, no marco dun programa común, o intercambio de traballadores novos.

Artigo 48

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, adoptarán, en materia de seguridade social, as medidas necesarias para o establecemento da libre circulación dos traballadores, creando, en especial, un sistema que permita garantirilles aos traballadores migrantes por conta allea e por conta propia, así como aos seus dereito habentes:

- a) a acumulación de todos os períodos tomados en consideración polas distintas lexislacións nacionais para adquirir e conservar o dereito ás prestacións sociais, así como para o cálculo destas;
- b) o pagamento das prestacións ás persoas que residan nos territorios dos Estados membros.

Cando un membro do Consello declare que un proxecto de acto lexislativo dos previstos no parágrafo primeiro prexudica aspectos importantes do seu sistema de seguridade social, como o seu ámbito de aplicación, custo ou estrutura financeira, ou afecta o equilibrio financeiro do devandito sistema, poderá solicitar que o asunto se lle remita ao Consello Europeo, en cuxo caso quedará suspendido o procedemento lexislativo ordinario. Logo de deliberación e nun prazo de catro meses a partir da devandita suspensión, o Consello Europeo:

- a) devolveralle o proxecto ao Consello, co que se porá fin á suspensión do procedemento lexislativo ordinario, ou ben
- b) non se pronunciará ou pediralles á Comisión que presente unha nova proposta. En tal caso, o acto proposto inicialmente considerarase non adoptado.

CAPÍTULO 2. DEREITO DE ESTABLECEMENTO

Artigo 49

No marco das disposicións seguintes, quedarán prohibidas as restricións á liberdade de establecemento dos nacionais dun Estado membro no territorio doutro Estado membro. A devandita prohibición estenderase igualmente ás restricións relativas á apertura de axencias, sucursais ou filiais polos nacionais dun Estado membro establecidos no territorio doutro Estado membro.

A liberdade de establecemento comprenderá o acceso ás actividades non asalariadas e o seu exercicio, así como a constitución e xestión de empresas e, especialmente, de sociedades, tal como se definen no parágrafo segundo do artigo 54, nas condicións fixadas pola lexislación do país de establecemento para os seus propios nacionais, sen prexuízo das disposicións do capítulo relativo aos capitais.

Artigo 50

1. Para os efectos de alcanzar a liberdade de establecemento nunha determinada actividade, o Parlamento Europeo e o Consello decidirán, mediante directivas, conforme ao procedemento lexislativo ordinario e logo de consulta ao Comité Económico e Social.

2. O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión exercerán as funcións que lles atribúen as disposicións precedentes, en particular:

- a) ocupándose, en xeral, con prioridade, das actividades nas que a liberdade de establecemento contribúa de xeito especialmente útil ao desenvolvemento da produción e dos intercambios;
- b) asegurando unha estreita colaboración entre as administracións nacionais competentes, co fin de coñecer as situacións particulares, dentro da Unión, das distintas actividades afectadas;
- c) eliminando aqueles procedementos e prácticas administrativas que resulten da lexislación nacional ou de acordos celebrados con anterioridade entre os Estados membros, cuxo mantemento supoña un obstáculo para a liberdade de establecemento;
- d) velando por que os traballadores asalariados dun dos Estados membros, empregados no territorio doutro Estado membro, poidan permanecer no devandito territorio para emprender unha actividade non asalariada, cando cumpran as condicións que lles serían esixibles se entrasen no citado Estado no momento de querer iniciar a devandita actividade;
- e) facendo posible a adquisición e o aproveitamento de propiedades inmobles situadas no territorio dun Estado membro por un nacional doutro Estado membro, na medida en que non se contraveñan os principios establecidos no punto 2 do artigo 39;
- f) aplicando a supresión progresiva das restricións á liberdade de establecemento, en cada rama de actividade contemplada, tanto no que respecta ás condicións de apertura, no territorio dun Estado membro, de axencias, sucursais ou filiais, como ás condicións de admisión do persoal da sede central nos órganos de xestión ou de control daquelas;
- g) coordinando, na medida necesaria e co obxecto de facelas equivalentes, as garantías esixidas nos Estados membros ás sociedades definidas no parágrafo segundo do artigo 54, para protexer os intereses de socios e terceiros;
- h) asegurándose de que as condicións para o establecemento non resulten falseadas mediante axudas outorgadas polos Estados membros.

Artigo 51

As disposicións do presente capítulo non se aplicarán, no que respecta ao Estado membro interesado, ás actividades que, no devandito Estado,

estean relacionadas, aínda que só sexa de xeito ocasional, co exercicio do poder público.

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, poderán excluír determinadas actividades da aplicación das disposicións do presente capítulo.

Artigo 52

1. As disposicións do presente capítulo e as medidas adoptadas en virtude destas non prexulgarán a aplicabilidade das disposicións legais, regulamentarias e administrativas que prevexan un réxime especial para os estranxeiros e que estean xustificadas por razóns de orde pública, seguridade e saúde públicas.

2. O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, adoptarán directivas para a coordinación das mencionadas disposicións.

Artigo 53

1. Co fin de facilitar o acceso ás actividades non asalariadas e o seu exercicio, o Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, adoptarán directivas para o recoñecemento mutuo de diplomas, certificados e outros títulos, así como para a coordinación das disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos Estados membros relativas ao acceso ás actividades por conta propia e ao seu exercicio.

2. En canto ás profesións médicas, paramédicas e farmacéuticas, a progresiva supresión das restricións quedará subordinada á coordinación das condicións esixidas para o seu exercicio nos diferentes Estados membros.

Artigo 54

As sociedades constituídas de conformidade coa lexislación dun Estado membro e cuxa sede social, administración central ou centro de actividade principal se atope dentro da Unión quedarán equiparadas, para os efectos de aplicación das disposicións do presente capítulo, ás persoas físicas nacionais dos Estados membros.

Por sociedades enténdense as sociedades de dereito civil ou mercantil, mesmo as sociedades cooperativas, e as demais persoas xurídicas de dereito público ou privado, con excepción das que non persigan un fin lucrativo.

Artigo 55

Os Estados membros aplicaranlles aos nacionais dos demais Estados membros o trato de nacional no que respecta á súa participación financeira no capital das sociedades definidas no artigo 54, sen prexuízo da aplicación das restantes disposicións dos tratados.

CAPÍTULO 3. SERVIZOS

Artigo 56

No marco das disposicións seguintes, quedarán prohibidas as restricións á libre prestación de servizos dentro da Unión para os nacionais dos Estados membros establecidos nun Estado membro que non sexa o do destinatario da prestación.

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, poderán estender o beneficio das disposicións do presente capítulo aos prestadores de servizos que sexan nacionais dun terceiro Estado e se atopen establecidos dentro da Unión.

Artigo 57

Conforme aos tratados, consideraranse como servizos as prestacións realizadas normalmente a cambio dunha remuneración, na medida en que non se rexan polas disposicións relativas á libre circulación de mercadorías, capitais e persoas.

Os servizos comprenderán, en particular:

- a) actividades de carácter industrial;
- b) actividades de carácter mercantil;
- c) actividades artesanais;
- d) actividades propias das profesións liberais.

Sen prexuízo das disposicións do capítulo relativo ao dereito de establecemento, o prestador dun servizo poderá, co obxecto de realizar a devandita prestación, exercer temporalmente a súa actividade no Estado membro onde se leve a cabo a prestación, nas mesmas condicións que lles impoña ese Estado aos seus propios nacionais.

Artigo 58

1. A libre prestación de servizos, en materia de transportes, rexerase polas disposicións do título relativo aos transportes.
2. A liberalización dos servizos bancarios e de seguros vinculados aos movementos de capitais realizarase en harmonía coa liberalización da circulación de capitais.

Artigo 59

1. Para os efectos de alcanzar a liberalización dun servizo determinado, o Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario e logo de consulta ao Comité Económico e Social, decidirán mediante directivas.
2. As directivas previstas no punto 1 referiranse, en xeral, con prioridade, aos servizos que inflúan de forma directa nos custos de produción ou cuxa liberalización contribúa a facilitar os intercambios de mercadorías.

Artigo 60

Os Estados membros esforzaranse por proceder a unha liberalización dos servizos máis ampla que a esixida en virtude das directivas adoptadas en aplicación do punto 1 do artigo 59, se a súa situación económica xeral e a do sector afectado llo permiten.

A Comisión dirixirá, para este fin, recomendacións aos Estados membros interesados.

Artigo 61

En tanto non se supriman as restricións á libre prestación de servizos, cada un dos Estados membros aplicará tales restricións, sen distinción de nacionalidade ou residencia, a todos os prestadores de servizos a que se refire o parágrafo primeiro de artigo 56.

Artigo 62

As disposicións dos artigos 51 a 54, ambos os dous inclusive, serán aplicables ás materias reguladas polo presente capítulo.

CAPÍTULO 4. CAPITAL E PAGAMENTOS

Artigo 63

1. No marco das disposicións do presente capítulo, quedan prohibidas todas as restricións aos movementos de capitais entre Estados membros e entre Estados membros e terceiros países.
2. No marco das disposicións do presente capítulo, queda prohibida calquera restrición sobre os pagamentos entre Estados membros e entre Estados membros e terceiros países.

Artigo 64

1. O disposto no artigo 63 entenderase sen prexuízo da aplicación a terceiros países das restricións que existan o 31 de decembro de 1993, de conformidade co dereito nacional ou co dereito da Unión en materia de movementos de capitais, con destino a terceiros países ou procedentes deles, que supoñan investimentos directos, incluídos os inmobiliarios, o establecemento, a prestación de servizos financeiros ou a admisión de valores nos mercados de capitais. Respecto das restricións existentes en virtude da lexislación nacional en Bulgaria, Estonia e Hungría, a data aplicable será o 31 de decembro de 1999.
2. Aínda que procurando alcanzar o obxectivo da libre circulación de capitais entre Estados membros e terceiros países no maior grao posible, e sen prexuízo do disposto nos demais capítulos dos tratados, o Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, adoptarán medidas relativas aos movementos de capitais, con destino a terceiros países ou procedentes deles, que supoñan investimentos directos, incluídos os inmobiliarios, o establecemento, a prestación de servizos financeiros ou a admisión de valores nos mercados de capitais.
3. Malia o disposto no punto 2, só o Consello, conforme a un procedemento lexislativo especial, por unanimidade e logo de consulta ao Parlamento Europeo, poderá establecer medidas que supoñan un retroceso no dereito da Unión respecto da liberalización dos movementos de capitais con destino a terceiros países ou procedentes deles.

Artigo 65

1. O disposto no artigo 63 aplicarase, sen prexuízo do dereito dos Estados membros, a:
  - a) aplicar as disposicións pertinentes do seu dereito fiscal que distingan entre contribuíntes cuxa situación difira con respecto ao seu lugar de residencia ou con respecto aos lugares onde estea investido o seu capital;

b) adoptar as medidas necesarias para impedir as infraccións ao seu dereito e normativas nacionais, en particular en materia fiscal e de supervisión prudencial de entidades financeiras, establecer procedementos de declaración de movementos de capitais para os efectos de información administrativa ou estatística ou tomar medidas xustificadas por razóns de orde pública ou de seguridade pública.

2. As disposicións do presente capítulo non serán obstáculo para a aplicación de restricións do dereito de establecemento compatibles cos tratados.

3. As medidas e os procedementos a que se fai referencia nos puntos 1 e 2 non deberán constituír nin un medio de discriminación arbitraria nin unha restrición encuberta da libre circulación de capitais e pagamentos, tal e como a define o artigo 63.

4. A falta de medidas de aplicación do punto 3 do artigo 64, a Comisión ou, a falta dunha decisión da Comisión, dentro dun período de tres meses a partir da solicitude do Estado membro interesado, o Consello poderá adoptar unha decisión que declare que as medidas fiscais restritivas adoptadas por un Estado membro con respecto a un ou varios terceiros países deben considerarse compatibles cos tratados, na medida en que as xustifique un dos obxectivos da Unión e sexan compatibles co correcto funcionamento do mercado interior. O Consello pronunciarase por unanimidade a instancia dun Estado membro.

Artigo 66

Cando en circunstancias excepcionais os movementos de capitais con destino a terceiros países ou procedentes deles causen, ou ameacen causar, dificultades graves para o funcionamento da unión económica e monetaria, o Consello, a proposta da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo, poderá adoptar respecto a terceiros países, por un prazo que non sexa superior a seis meses, as medidas de salvagarda estritamente necesarias.

TÍTULO VIII. POLÍTICA ECONÓMICA E MONETARIA

Artigo 119

1. Para alcanzar os fins enunciados no artigo 3 do Tratado da Unión Europea, a acción dos Estados membros e da Unión incluírá, nas condicións previstas nos tratados, a adopción dunha política económica que se baseará na estreita coordinación das políticas económicas dos Estados membros, no mercado interior e na definición de obxectivos comúns e que se levará a cabo de conformidade co respecto ao principio dunha economía de mercado aberta e de libre competencia.

2. Paralelamente, nas condicións e segundo os procedementos previstos nos tratados, a dita acción suporá unha moeda única, o euro, a definición e a aplicación dunha política monetaria e de tipos de cambio única cuxo obxectivo primordial sexa manter a estabilidade de prezos e, sen prexuízo do devandito obxectivo, o apoio á política económica xeral da Unión, de conformidade cos principios dunha economía de mercado aberta e de libre competencia.

3. As devanditas accións dos Estados membros e da Unión implican o respecto dos seguintes principios reitores: prezos estables, finanzas públicas e condicións monetarias sólidas e balanza de pagamentos estable.

CAPÍTULO 1. POLÍTICA ECONÓMICA

Artigo 120

Os Estados membros levarán a cabo as súas políticas económicas de cara a contribuír á realización dos obxectivos da Unión, definidos no artigo 3 do Tratado da Unión Europea, e no marco das orientacións xerais contempladas no punto 2 do artigo 121. Os Estados membros e a Unión actuarán respectando o principio dunha economía de mercado aberta e de libre competencia, favorecendo unha eficiente asignación de recursos e de conformidade cos principios enunciados no artigo 119.

Artigo 121

1. Os Estados membros considerarán as súas políticas económicas como unha cuestión de interese común e coordinaranas no seo do Consello, conforme ao disposto no artigo 120.

2. O Consello, sobre a base dunha recomendación da Comisión, elaborará un proxecto de orientacións xerais para as políticas económicas dos Estados membros e da Unión e presentaralle un informe ao respecto ao Consello Europeo.

Sobre a base do informe do Consello, o Consello Europeo debaterá unhas conclusións sobre as orientacións xerais das políticas económicas dos Estados membros e da Unión.

Conforme a estas conclusións, o Consello adoptará unha recomendación na que establecerá as devanditas orientacións xerais. O Consello informará da súa recomendación o Parlamento Europeo.

3. Co fin de garantir unha coordinación máis estreita das políticas económicas e unha converxencia sostida dos resultados económicos dos Estados membros, o Consello, baseándose en informes presentados pola

Comisión, supervisará a evolución económica de cada un dos Estados membros e da Unión, así como a coherencia das políticas económicas coas orientacións xerais contempladas no punto 2 e procederá regularmente a unha avaliación global.

Para os efectos desta supervisión multilateral, os Estados membros informarán a Comisión acerca das medidas importantes que adoptaran en relación coa súa política económica, así como de todos os demais aspectos que consideren necesarios.

4. Cando, conforme ao procedemento establecido no punto 3, se comprobe que a política económica dun Estado membro contradí as orientacións xerais mencionadas no punto 2 ou pode poñer en perigo o correcto funcionamento da unión económica e monetaria, a Comisión poderá dirixirlle unha advertencia ao devandito Estado membro. O Consello, por recomendación da Comisión, poderá dirixir as recomendacións necesarias ao Estado membro de que se trate. O Consello, por proposta da Comisión, poderá decidir facer públicas as súas recomendacións.

Para os efectos do presente punto, o Consello pronunciarase sen tomar en consideración o voto do membro do Consello que represente o Estado membro de que se trate.

A maioría cualificada dos demais membros do Consello definirase de conformidade coa letra a) do punto 3 do artigo 238.

5. O presidente do Consello e a Comisión informarán o Parlamento Europeo acerca dos resultados da supervisión multilateral. Se o Consello fai públicas as súas recomendacións, poderase invitar o seu Presidente a que compareza ante a comisión competente do Parlamento Europeo.

6. O Parlamento Europeo e o Consello poderán adoptar mediante regulamentos, conforme ao procedemento legislativo ordinario, normas relativas ao procedemento de supervisión multilateral contemplado nos puntos 3 e 4.

Artigo 122

1. Sen prexuízo dos demais procedementos establecidos nos tratados, o Consello, por proposta da Comisión, poderá decidir, cun espírito de solidariedade entre Estados membros, medidas axeitadas á situación económica, en particular se xorden dificultades graves na subministración de determinados produtos, especialmente no ámbito da enerxía.

2. En caso de dificultades ou en caso de serio risco de dificultades graves nun Estado membro, ocasionadas por catástrofes naturais ou

acontecementos excepcionais que o devandito Estado non poida controlar, o Consello, por proposta da Comisión, poderá acordar, en determinadas condicións, unha axuda financeira da Unión ao Estado membro en cuestión. O presidente do Consello informará o Parlamento Europeo acerca da decisión tomada.

Artigo 123

1. Queda prohibida a autorización de descubertos ou a concesión de calquera outro tipo de créditos polo Banco Central Europeo e polos bancos centrais dos Estados membros, denominados a partir deste momento «bancos centrais nacionais», en favor de institucións, órganos ou organismos da Unión, gobernos centrais, autoridades rexionais ou locais ou outras autoridades públicas, organismos de dereito público ou empresas públicas dos Estados membros, así como a adquisición directa a estes de instrumentos de débeda polo Banco Central Europeo ou os bancos centrais nacionais.

2. As disposicións do punto 1 non afectarán as entidades de crédito públicas que, no marco da provisión de reservas polos bancos centrais, deberán recibir por parte dos bancos centrais nacionais e do Banco Central Europeo o mesmo trato que as entidades de crédito privadas.

Artigo 124

Queda prohibida calquera medida que non se basee en consideracións prudenciais que estableza un acceso privilexiado ás entidades financeiras para as institucións, órganos ou organismos da Unión, gobernos centrais, autoridades rexionais, locais ou outras autoridades públicas, organismos de dereito público ou empresas públicas dos Estados membros.

Artigo 125

1. A Unión non asumirá nin responderá dos compromisos dos gobernos centrais, autoridades rexionais ou locais ou outras autoridades públicas, organismos de dereito público ou empresas públicas dos Estados membros, sen prexuízo das garantías financeiras mutuas para a realización conxunta de proxectos específicos. Os Estados membros non asumirán nin responderán dos compromisos dos gobernos centrais, autoridades rexionais ou locais ou outras autoridades públicas, organismos de dereito público ou empresas públicas doutro Estado membro, sen prexuízo das garantías financeiras mutuas para a realización conxunta de proxectos específicos.

2. Se fose necesario, o Consello, a proposta da Comisión e logo de consulta ao Parlamento Europeo, poderá especificar as definicións para a

aplicación das prohibicións a que se refiren os artigos 123 e 124 e o presente artigo.

Artigo 126

1. Os Estados membros evitarán déficits públicos excesivos.
2. A Comisión supervisará a evolución da situación orzamentaria e do nivel de endebedamento público dos Estados membros, co fin de detectar erros manifestos. En particular, examinará a observancia da disciplina orzamentaria, de acordo cos dous criterios seguintes:
  - a) se a proporción entre o déficit público previsto ou real e o produto interior bruto supera un valor de referencia, a menos:
    - que a proporción descendese substancial e continuadamente e chegase a un nivel que se aproxime ao valor de referencia,
    - que o valor de referencia se supere só excepcional e temporalmente e a proporción se manteña próxima ao valor de referencia;
  - b) se a proporción entre a débeda pública e o produto interior bruto supera un valor de referencia, a menos que a proporción diminúa suficientemente e se aproxime a un ritmo satisfactorio ao valor de referencia.

Os valores de referencia especifícanse no Protocolo sobre o procedemento aplicable en caso de déficit excesivo, anexo aos tratados.

3. Se un Estado membro non cumpre os requisitos dun destes criterios ou de ambos os dous, a Comisión elaborará un informe no que tamén se terá en conta se o déficit público supera os gastos públicos de investimento, así como todos os demais factores pertinentes, incluída a situación económica e orzamentaria a medio prazo do Estado membro.

A Comisión tamén poderá elaborar un informe cando considere que, aínda que se cumpran os requisitos inherentes aos criterios, existe o risco dun déficit excesivo nun Estado membro.

4. O Comité Económico e Financeiro emitirá un ditame sobre o informe da Comisión.
5. Se a Comisión considerase que un Estado membro presenta ou pode presentar un déficit excesivo, remitiralle un ditame ao devandito Estado membro e informará diso o Consello.

6. O Consello, sobre a base dunha proposta da Comisión, considerando as posibles observacións que formule o Estado membro de que se trate, e tras unha valoración global, decidirá se existe un déficit excesivo.

7. Cando o Consello, de conformidade co punto 6, decida declarar a existencia dun déficit excesivo, adoptará sen demora inxustificada, sobre a base dunha recomendación da Comisión, as recomendacións dirixidas ao Estado membro de que se trate para que este lle poña fin a esta situación nun prazo determinado. Salvo o disposto no punto 8, as ditas recomendacións non se farán públicas.

8. Cando o Consello comprobe que non se seguiron efectivamente as súas recomendacións no prazo fixado, o Consello poderá facelas públicas.

9. Se un Estado membro persistise en non levar a efecto as recomendacións do Consello, este poderá decidir que se lle formule unha advertencia ao devandito Estado membro para que adopte, nun prazo determinado, as medidas dirixidas á redución do déficit que o Consello considere necesaria para lle poñer remedio á situación.

En tal caso, o Consello poderá esixirlle ao Estado membro de que se trate a presentación de informes conforme a un calendario específico para examinar os esforzos de axuste do devandito Estado membro.

10. No marco dos puntos 1 a 9 do presente artigo, non poderá exercerse o dereito de recurso previsto nos artigos 258 e 259.

11. Se un Estado membro incumpre unha decisión adoptada de conformidade co punto 9, o Consello poderá decidir que se aplique ou, se é o caso, que se reforce unha ou varias das seguintes medidas:

- esixirlle ao Estado membro de que se trate que publique unha información adicional, que o Consello deberá especificar, antes de emitir obrigas e valores;
- recomendarlle ao BEI que reconsidere a súa política de empréstitos respecto do Estado membro en cuestión;
- esixir que o Estado membro de que se trate efectúe ante a Unión un depósito sen remuneración de xuros por un importe apropiado, ata que o Consello considere que se corrixiu o déficit excesivo;
- impoñer multas dunha magnitude apropiada.

O presidente do Consello informará o Parlamento Europeo acerca das decisións tomadas.

12. O Consello derrogará algunha ou a totalidade das súas decisións ou recomendacións mencionadas nos puntos 6 a 9 e 11 cando considere que o déficit excesivo do Estado membro en cuestión se corrixiu. Se anteriormente o Consello fixo públicas as súas recomendacións, fará, en canto sexa derogada a decisión adoptada en virtude do punto 8, unha declaración pública na que se afirme que o déficit excesivo deixou de existir no Estado membro en cuestión.

13. Polo que respecta ás decisións ou recomendacións do Consello mencionadas nos puntos 8, 9, 11 e 12, o Consello pronunciarase sobre a base dunha recomendación da Comisión.

Cando o Consello adopte as medidas contempladas nos puntos 6 a 9, 11 e 12, o Consello pronunciarase sen tomar en consideración o voto do membro do Consello que represente o Estado membro de que se trate.

A maioría cualificada dos demais membros do Consello definirase de conformidade coa letra a) do punto 3 do artigo 238.

14. No Protocolo sobre o procedemento aplicable en caso de déficit excesivo anexo aos tratados recóllense disposicións adicionais relacionadas coa aplicación do procedemento descrito no presente artigo.

O Consello, por unanimidade, conforme a un procedemento legislativo especial, e logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Central Europeo, adoptará as disposicións apropiadas que substituirán o mencionado protocolo.

Sen prexuízo das restantes disposicións do presente punto, o Consello, a proposta da Comisión e logo de consulta ao Parlamento Europeo, fixará normas de desenvolvemento e definicións para a aplicación das disposicións do mencionado protocolo.

CAPÍTULO 2. POLÍTICA MONETARIA

Artigo 127

1. O obxectivo principal do Sistema Europeo de Bancos Centrais, denominado a partir deste momento SEBC, será manter a estabilidade de prezos. Sen prexuízo deste obxectivo, o SEBC apoiará as políticas económicas xerais da Unión, co fin de contribuír á realización dos obxectivos da Unión establecidos no artigo 3 do Tratado da Unión Europea. O SEBC actuará de acordo co principio dunha economía de mercado aberta e de libre competencia, fomentando unha eficiente asignación de recursos de conformidade cos principios expostos no artigo 119.

2. As funcións básicas que se levarán a cabo a través do SEBC serán:
- definir e executar a política monetaria da Unión,
  - realizar operacións de divisas coherentes coas disposicións do artigo 219,
  - posuír e xestionar as reservas oficiais de divisas dos Estados membros,
  - promover o bo funcionamento dos sistemas de pagamento.

3. O disposto no terceiro guión do punto 2 entenderase sen prexuízo da posesión e xestión de fondos de manobra en divisas por parte dos gobernos dos Estados membros.

4. O Banco Central Europeo será consultado:

- sobre calquera proposta de acto da Unión que entre no seu ámbito de competencia,
- polas autoridades nacionais acerca de calquera proxecto de disposición legal que entre no seu ámbito de competencias, pero dentro dos límites e nas condicións establecidas polo Consello conforme ao procedemento previsto no punto 4 do artigo 129.

O Banco Central Europeo poderá presentarlle ditames ás institucións, órganos ou organismos da Unión ou ás autoridades nacionais pertinentes acerca de materias que pertencen ao ámbito das súas competencias.

5. O SEBC contribuirá á boa xestión das políticas que leven a cabo as autoridades competentes con respecto á supervisión prudencial das entidades de crédito e á estabilidade do sistema financeiro.

6. O Consello, mediante regulamentos adoptados conforme a un procedemento lexislativo especial, por unanimidade e logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Central Europeo, poderá encomendarlle ao Banco Central Europeo tarefas específicas respecto de políticas relacionadas coa supervisión prudencial das entidades de crédito e outras entidades financeiras, con excepción das empresas de seguros.

Artigo 128

1. O Banco Central Europeo terá o dereito exclusivo de autorizar a emisión de billetes de banco en euros na Unión. O Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais poderán emitir billetes. Os billetes

emitidos polo Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais serán os únicos billetes de curso legal na Unión.

2. Os Estados membros poderán realizar emisións de moeda metálica en euros, para as cales será necesaria a aprobación do Banco Central Europeo en canto ao volume de emisión. O Consello, por proposta da Comisión e logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Central Europeo, poderá adoptar medidas para harmonizar os valores nominais e as especificacións técnicas de todas as moedas destinadas á circulación, na medida necesaria para a súa boa circulación dentro da Unión.

Artigo 129

1. O SEBC será dirixido polos órganos reitores do Banco Central Europeo, que serán o Consello de Goberno e o Comité Executivo.

2. Os Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo, denominados a partir deste momento «Estatutos do SEBC e do BCE», figuran nun protocolo anexo aos tratados.

3. Os artigos 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1.a) e 36 dos Estatutos do SEBC e do BCE poderán ser modificados polo Parlamento Europeo e o Consello, de acordo co procedemento lexislativo ordinario. Pronunciaranse ben sobre a base dunha recomendación do Banco Central Europeo e logo de consulta á Comisión, ben a proposta da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo.

4. O Consello, ben a proposta da Comisión e logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Central Europeo, ben sobre a base dunha recomendación do Banco Central Europeo e logo de consulta ao Parlamento Europeo e á Comisión, adoptará as disposicións contempladas nos artigos 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 e 34.3 dos Estatutos do SEBC e do BCE.

Artigo 130

No exercicio das facultades e no desempeño das funcións e obrigas que lles asignan os tratados e os Estatutos do SEBC e do BCE, nin o Banco Central Europeo, nin os bancos centrais nacionais, nin ningún dos membros dos seus órganos reitores poderán solicitar ou aceptar instrucións das institucións, órganos ou organismos da Unión, nin dos gobernos dos Estados membros, nin de ningún outro órgano. As institucións, órganos ou organismos da Unión, así como os gobernos dos Estados membros, comprométense a respectar este principio e a non tratar de influír nos membros dos órganos reitores do Banco Central Europeo e dos bancos centrais nacionais no exercicio das súas funcións.

Artigo 131

Cada un dos Estados membros velará por que a súa lexislación nacional, incluídos os estatutos do seu banco central nacional, sexa compatible cos tratados e cos Estatutos do SEBC e do BCE.

Artigo 132

1. Para o exercicio das funcións encomendadas ao SEBC, o Banco Central Europeo, conforme ás disposicións dos tratados e nas condicións previstas nos Estatutos do SEBC e do BCE:

- elaborará regulamentos na medida en que iso sexa necesario para o exercicio das funcións definidas no primeiro guión do artigo 3.1 e nos artigos 19.1, 22 ou 25.2 dos Estatutos do SEBC e do BCE e nos casos que se establezan nos actos do Consello mencionados no punto 4 do artigo 129;
- tomará as decisións necesarias para o exercicio das funcións encomendadas ao SEBC polos tratados e polos Estatutos do SEBC e do BCE;
- formulará recomendacións e emitirá ditames.

2. O Banco Central Europeo poderá decidir facer públicas as súas decisións, recomendacións e ditames.

3. Dentro dos límites e nas condicións adoptados polo Consello conforme ao procedemento establecido no punto 4 do artigo 129 o Banco Central Europeo, estará autorizado a lles impoñer multas e pagamentos periódicos de penalización ás empresas que non cumplan coas súas obrigas respecto dos regulamentos e decisións deste.

Artigo 133

Sen prexuízo das atribucións do Banco Central Europeo, do Parlamento Europeo e do Consello establecerán, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, as medidas necesarias para a utilización do euro como moeda única. As devanditas medidas adoptaranse logo de consulta ao Banco Central Europeo.

CAPÍTULO 3. DISPOSICIÓNS INSTITUCIONAIS

Artigo 134

1. Co fin de promover a coordinación das políticas dos Estados membros en todo o necesario para o funcionamento do mercado interior, créase un Comité Económico e Financeiro.

2. O Comité Económico e Financeiro terá as seguintes funcións:

- emitir ditames, ben a petición do Consello ou da Comisión, ben por iniciativa propia, destinados ás devanditas institucións;

- seguir a situación económica e financeira dos Estados membros e da Unión e informar regularmente o Consello e a Comisión, especialmente sobre as relacións financeiras con terceiros países e con institucións internacionais;

- colaborar, sen prexuízo do disposto no artigo 240, na preparación dos traballos do Consello a que se refiren os artigos 66 e 75, os puntos 2, 3, 4 e 6 do artigo 121, os artigos 122, 124, 125 e 126, o punto 6 do artigo 127, o punto 2 do artigo 128, os puntos 3 e 4 do artigo 129, o artigo 138, os puntos 2 e 3 do artigo 140, o artigo 143, os puntos 2 e 3 do artigo 144 e o artigo 219 e levar a cabo outras tarefas consultivas e preparatorias que lle encomende o Consello;

- examinar, polo menos unha vez ao ano, a situación relativa aos movementos de capitais e á liberdade de pagamentos, tal e como resulten da aplicación dos tratados e das medidas adoptadas polo Consello. Este exame comprenderá todas as medidas relativas aos movementos de capitais e aos pagamentos. O Comité informará a Comisión e o Consello sobre o resultado deste exame.

Os Estados membros, a Comisión e o Banco Central Europeo designarán cada un deles un máximo de dous membros do Comité.

3. O Consello, a proposta da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo e ao Comité mencionado no presente artigo, establecerá as normas de desenvolvemento relativas á composición do Comité Económico e Financeiro. O presidente do Consello informará o Parlamento Europeo sobre tal decisión.

4. Ademais das funcións expostas no punto 2, se houber e mentres haxa Estados membros acollidos a unha excepción conforme ao artigo 139, o Comité supervisará a situación monetaria e financeira e o sistema xeral de pagamentos dos devanditos Estados membros e informará regularmente ao respecto o Consello e a Comisión.

Artigo 135

Respecto dos asuntos comprendidos no ámbito de aplicación do punto 4 do artigo 121, do artigo 126, agás o seu punto 14, do artigo 138, do punto 1 do artigo 140, do parágrafo primeiro do punto 2 do artigo 140, do punto 3 do artigo 140, e do artigo 219, o Consello ou un Estado membro poderán solicitar da Comisión que presente unha recomendación ou unha proposta segundo sexa pertinente. A Comisión examinará a solicitude e presentaralle sen demora as súas conclusións ao Consello.

CAPÍTULO 4. DISPOSICIÓNS ESPECÍFICAS PARA OS ESTADOS MEMBROS CUXA MOEDA É O EURO

Artigo 136

1. Co fin de contribuír ao correcto funcionamento da unión económica e monetaria e de conformidade coas disposicións pertinentes dos tratados, o Consello adoptará, conforme ao procedemento que corresponda dos considerados nos artigos 121 e 126, con excepción do procedemento establecido no punto 14 do artigo 126, medidas relativas aos Estados membros cuxa moeda é o euro para:

- a) reforzar a coordinación e a supervisión da súa disciplina orzamentaria;
- b) elaborar as orientacións de política económica referentes aos devanditos Estados, velando por que sexan compatibles coas adoptadas para o conxunto da Unión, e garantir a súa vixilancia.

2. Unicamente participarán nas votacións sobre as medidas contempladas no punto 1 os membros do Consello que representen os Estados membros cuxa moeda é o euro.

A maioría cualificada dos devanditos membros definirase de conformidade coa letra a) do punto 3 do artigo 238.

Artigo 137

As modalidades das reunións entre os ministros dos Estados membros cuxa moeda é o euro establécense no Protocolo sobre o Eurogrupo.

Artigo 138

(antigo artigo 111, punto 4, TCE)

1. Para garantir a posición do euro no sistema monetario internacional, o Consello adoptará, a proposta da Comisión, unha decisión pola que se determinen as posicións comúns sobre as cuestións que revistan especial interese para a unión económica e monetaria nas institucións e

conferencias financeiras internacionais competentes. O Consello pronunciárase logo de consulta ao Banco Central Europeo.

2. O Consello poderá adoptar, a proposta da Comisión, as medidas adecuadas para contar cunha representación única nas institucións e conferencias financeiras internacionais. O Consello pronunciárase logo de consulta ao Banco Central Europeo.

3. Unicamente participarán nas votacións sobre as medidas contempladas nos puntos 1 e 2 os membros do Consello que representen os Estados membros cuxa moeda é o euro.

A maioría cualificada dos devanditos membros definírase de conformidade coa letra a) do punto 3 do artigo 238.

CAPÍTULO 5. DISPOSICIÓNS TRANSITORIAS

Artigo 139

1. Os Estados membros sobre os que o Consello non decidise que cumpren as condicións necesarias para a adopción do euro denominaranse a partir deste momento «Estados membros acollidos a unha excepción».

2. As seguintes disposicións dos tratados non se aplicarán aos Estados membros acollidos a unha excepción:

a) adopción das partes das orientacións xerais das políticas económicas que afecten a zona do euro de forma xeral (punto 2 do artigo 121);

b) medios estritos para remediar os déficits excesivos (puntos 9 e 11 do artigo 126);

c) obxectivos e funcións do SEBC (puntos 1, 2, 3 e 5 do artigo 127);

d) emisión do euro (artigo 128);

e) actos do Banco Central Europeo (artigo 132);

f) medidas relativas á utilización do euro (artigo 133);

g) acordos monetarios e outras medidas relativas á política de tipos de cambio (artigo 219);

h) designación dos membros do Comité Executivo do Banco Central Europeo (punto 2 do artigo 283);

i) decisións polas que se determinen posicións comúns sobre cuestións que revistan especial interese para a unión económica e monetaria nas institucións e conferencias financeiras internacionais competentes (punto 1 do artigo 138);

j) medidas para contar cunha representación única nas institucións e conferencias financeiras internacionais (punto 2 do artigo 138).

Por conseguinte, nos artigos citados nas letras a) a j) entenderase por «Estados membros» os Estados membros cuxa moeda é o euro.

3. Os Estados membros acollidos a unha excepción e os seus bancos centrais nacionais estarán excluídos dos dereitos e obrigas no marco do SEBC, de conformidade co capítulo IX dos Estatutos do SEBC e do BCE.

4. Os dereitos de voto dos membros do Consello que representen os Estados membros acollidos a unha excepción quedarán suspendidos cando o Consello adopte as medidas previstas nos artigos citados no punto 2, así como nos casos seguintes:

a) recomendacións dirixidas aos Estados membros cuxa moeda é o euro no marco da supervisión multilateral, incluídas as recomendacións relativas aos programas de estabilidade e as advertencias (punto 4 do artigo 121);

b) medidas relativas aos déficits excesivos que afecten os Estados membros cuxa moeda é o euro (puntos 6, 7, 8, 12 e 13 do artigo 126).

A maioría cualificada dos demais membros do Consello definírase de conformidade coa letra a) do punto 3 do artigo 238.

Artigo 140

1. Unha vez cada dous anos como mínimo, ou a petición de calquera Estado membro acollido a unha excepción, a Comisión e o Banco Central Europeo presentaranlle informes ao Consello acerca dos avances que realizen os Estados membros acollidos a unha excepción no cumprimento das súas obrigas en relación coa realización da unión económica e monetaria. Estes informes incluírán un exame da compatibilidade da lexislación nacional de cada un destes Estados membros, incluídos os estatutos do seu banco central nacional, co artigo 130 e o artigo 131, así como cos Estatutos do SEBC e do BCE. Estes informes examinarán tamén a consecución dun alto grao de converxencia sustentable, atendendo ao cumprimento dos seguintes criterios por parte de cada un dos Estados membros:

- o logro dun alto grao de estabilidade de prezos, que deberá quedar de manifesto a través dunha taxa de inflación que estea próximo á de, como máximo, os tres Estados membros máis eficaces en canto á estabilidade de prezos;
- as finanzas públicas deberán atoparse nunha situación sustentable, o que quedará demostrado en caso de conseguirse unha situación do orzamento sen un déficit público excesivo, definido de conformidade co disposto no punto 6 do artigo 126;
- o respecto, durante dous anos como mínimo, sen que se produza depreciación fronte ao euro, das marxes normais de flutuación que establece o mecanismo de tipos de cambio do sistema monetario europeo;
- o carácter duradeiro da converxencia conseguida polo Estado membro acollido a unha excepción e da súa participación no mecanismo de tipos de cambio deberá verse reflectido nos niveis de tipos de xuro a longo prazo.

Os catro criterios mencionados no presente punto e os períodos pertinentes durante os cales deberán respectarse os devanditos criterios explicitanse nun protocolo anexo aos tratados. Os informes da Comisión e do Ime deberán tomar en consideración así mesmo os resultados da integración dos mercados, a situación e a evolución das balanzas de pagamentos por conta corrente e un estudo da evolución dos custos laborais unitarios e doutros índices de prezos.

2. Tras consultar o Parlamento Europeo e unha vez debatida a cuestión no Consello Europeo, o Consello, por proposta da Comisión, decidirá que Estados membros acollidos a unha excepción reúnen as condicións necesarias conforme aos criterios expostos no punto 1 e suprimirá as excepcións dos Estados membros de que se trate.

O Consello pronunciarase tras recibir unha recomendación dunha maioría cualificada dos seus membros que represente os Estados membros cuxa moeda é o euro. Os devanditos membros pronunciaranse nun prazo de seis meses a partir da recepción polo Consello da proposta da Comisión.

A maioría cualificada dos devanditos membros, a que se refire o parágrafo segundo, definirase de conformidade coa letra a) do punto 3 do artigo 238.

3. Se, conforme ao procedemento establecido no punto 2, se decide poñer fin a unha excepción, o Consello, por unanimidade dos Estados membros cuxa moeda é o euro e do Estado membro de que se trate, a proposta da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo, fixará

irrevogablemente o tipo ao que o euro substituirá a moeda do Estado membro de que se trate, así como as restantes medidas necesarias para a introdución do euro como moeda única no Estado membro de que se trate.

Artigo 141

1. En caso de que haxa Estados membros acollidos a unha excepción, e ata que os haxa, e sen prexuízo do punto 1 do artigo 129, o Consello Xeral do Banco Central Europeo mencionado no artigo 44 dos Estatutos do SEBC e do BCE constituirase como terceiro órgano decisorio do Banco Central Europeo.

2. Mentres haxa Estados membros acollidos a unha excepción, o Banco Central Europeo, no que se refire a eses Estados membros:

- reforzará a cooperación entre os bancos centrais nacionais,
- reforzará a coordinación das políticas monetarias dos Estados membros co fin de garantir a estabilidade de prezos,
- supervisará o funcionamento do mecanismo de tipos de cambio,
- celebrará consultas sobre asuntos que sexan competencia dos bancos centrais nacionais e que afecten a estabilidade das entidades e mercados financeiros,
- exercerá as antigas funcións do Fondo Europeo de Cooperación Monetaria, que anteriormente asumira o Instituto Monetario Europeo.

Artigo 142

Cada Estado membro acollido a unha excepción considerará a súa política de cambio como unha cuestión de interese común. Os Estados membros terán en conta ao facelo as experiencias adquiridas mediante a cooperación no marco do mecanismo de tipos de cambio.

Artigo 143

1. En caso de dificultades ou de ameaza grave de dificultades na balanza de pagamentos dun Estado membro acollido a unha excepción, orixinadas por un desequilibrio global da devandita balanza ou polo tipo de divisas de que dispoña, que poidan, en particular, comprometer o funcionamento do mercado interior ou a realización da política comercial común, a Comisión procederá sen demora a examinar a situación do devandito Estado, así como a acción que este emprendese ou poida emprender conforme ao disposto nos tratados, para o que recorrerá a

todos os medios que estean ao seu alcance. A Comisión indicará as medidas cuxa adopción lle recomenda ao Estado interesado.

Se a acción emprendida por un Estado membro acollido a unha excepción e as medidas suxeridas pola Comisión resultasen insuficientes para superar as dificultades xurdidas ou a ameaza de dificultades, a Comisión recomendaralle ao Consello, logo de consulta ao Comité Económico e Financeiro, a concesión de asistencia mutua e os métodos pertinentes.

A Comisión deberá informar regularmente o Consello sobre a situación e a súa evolución.

2. O Consello concederá a devandita asistencia mutua e adoptará directivas ou tomará decisións para determinar as condicións e modalidades desta. A asistencia mutua poderá revestir, en particular, a forma de:

- a) unha acción concertada ante outras organizacións internacionais ás que poidan recorrer os Estados membros acollidos a unha excepción;
- b) medidas necesarias para evitar desviacións do tráfico comercial, cando o Estado membro acollido a unha excepción que estea en dificultades manteña ou restableza restricións cuantitativas respecto de terceiros países;
- c) concesión de créditos limitados por parte doutros Estados membros, cando estes dean o seu consentimento.

3. Se o Consello non aprobase a asistencia mutua recomendada pola Comisión ou se a asistencia mutua aprobada e as medidas adoptadas fosen insuficientes, a Comisión autorizará o Estado membro acollido a unha excepción que atravesese dificultades para que adopte medidas de salvagarda nas condicións e modalidades que ela determine.

O Consello poderá revogar a devandita autorización e modificar as súas condicións e modalidades.

Artigo 144

1. En caso de crise súbita na balanza de pagamentos e de non tomar inmediatamente unha decisión de acordo co establecido no punto 2 do artigo 143, o Estado membro acollido a unha excepción poderá adoptar, con carácter preventivo, as medidas de salvagarda necesarias. As devanditas medidas deberán producir a menor perturbación posible no funcionamento do mercado interior e non poderán ter maior alcance ca o estritamente indispensable para superar as dificultades que xurdan subitamente.

2. A Comisión e os demais Estados membros deberán ser informados das devanditas medidas de salvagarda, como moito, no momento da súa entrada en vigor. A Comisión poderá recomendarlle ao Consello a concesión dunha asistencia mutua conforme ao previsto no artigo 143.

3. Logo de recomendación da Comisión e logo de consulta ao Comité Económico e Financeiro, o Consello poderá decidir que o Estado membro interesado modifique, suspenda ou suprima as medidas de salvagarda antes mencionadas.

SEXTA PARTE. DISPOSICIÓNS INSTITUCIONAIS E FINANCEIRAS

TÍTULO I. DISPOSICIÓNS INSTITUCIONAIS

CAPÍTULO 1. INSTITUCIÓNS

SECCIÓN PRIMEIRA. O PARLAMENTO EUROPEO

Artigo 223

1. O Parlamento Europeo elaborará un proxecto encamiñado a establecer as disposicións necesarias para facer posible a elección dos seus membros por sufraxio universal directo, de acordo cun procedemento uniforme en todos os Estados membros ou de acordo con principios comúns a todos os Estados membros.

O Consello establecerá as disposicións necesarias por unanimidade conforme a un procedemento lexislativo especial, logo de aprobación do Parlamento Europeo, que se pronunciará por maioría de membros que o compoñen. As devanditas disposicións entrarán en vigor unha vez que sexan aprobadas polos Estados membros, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

2. O Parlamento Europeo establecerá mediante regulamentos adoptados por propia iniciativa, conforme a un procedemento lexislativo especial, o estatuto e as condicións xerais de exercicio das funcións dos seus membros, logo de ditame da Comisión e con aprobación do Consello. Toda norma ou condición relativas ao réxime fiscal dos membros ou dos antigos membros decidiranse no Consello por unanimidade.

Artigo 224

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, establecerán mediante regulamentos o estatuto dos partidos políticos a escala europea, aos que se fai referencia no punto 4 do artigo 10 do Tratado da Unión Europea e, en particular, as normas relativas ao seu financiamento.

Artigo 225

Por decisión da maioría dos membros que o compoñen, o Parlamento Europeo poderá solicitarlle á Comisión que presente as propostas oportunas sobre calquera asunto que a xuízo daquel requira a elaboración dun acto da Unión para a aplicación dos tratados. Se a Comisión non presenta proposta ningunha, comunicaralle as razóns ao Parlamento Europeo.

Artigo 226

En cumprimento dos seus labores e a petición da cuarta parte dos membros que o compoñen, o Parlamento Europeo poderá constituír unha comisión temporal de investigación para examinar, sen prexuízo das competencias que os tratados lles confiren a outras institucións ou órganos, alegacións de infracción ou de mala administración na aplicación do dereito da Unión, salvo que dos feitos alegados estea coñecendo un órgano xurisdiccional, ata que conclúa o procedemento xurisdiccional.

A existencia da comisión temporal de investigación rematará coa presentación do seu informe. O Parlamento Europeo determinará as modalidades de exercicio do dereito de investigación mediante regulamentos adoptados por propia iniciativa, conforme a un procedemento lexislativo especial, logo de aprobación do Consello e da Comisión.

Artigo 227

Calquera cidadán da Unión, así como calquera persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro, terá dereito a lle presentar ao Parlamento Europeo, individualmente ou asociado con outros cidadáns ou persoas, unha petición sobre un asunto propio dos ámbitos de actuación da Unión que lle afecte directamente.

Artigo 228

1. O Parlamento Europeo elixirá un Valedor do Pobo Europeo, que estará facultado para recibir as reclamacións de calquera cidadán da Unión ou de calquera persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro, relativas a casos de mala administración na acción das institucións, órganos ou organismos da Unión, con exclusión do Tribunal de Xustiza da Unión Europea no exercicio das súas funcións xurisdiccionais. Instruírá estas reclamacións e informará ao respecto.

No desempeño da súa misión, o Valedor do Pobo levará a cabo as investigacións que considere xustificadas, ben por iniciativa propia, ben

sobre a base das reclamacións recibidas directamente ou a través dun membro do Parlamento Europeo, salvo que os feitos alegados sexan ou fosen obxecto dun procedemento xurisdiccional. Cando o Valedor do Pobo comprobe un caso de mala administración, porao en coñecemento da institución, órgano ou organismo interesado, que disporá dun prazo de tres meses para lle expoñer a súa posición ao Valedor do Pobo. Este remitiralle a continuación un informe ao Parlamento Europeo e á institución, órgano ou organismo interesado. A persoa de quen emane a reclamación será informada do resultado destas investigacións.

O Valedor do Pobo presentaralle cada ano ao Parlamento Europeo un informe sobre o resultado das súas investigacións.

2. O Valedor do Pobo será elixido despois de cada elección do Parlamento Europeo para toda a lexislatura. O seu mandato será renovable.

A petición do Parlamento Europeo, o Tribunal de Xustiza poderá destituír o Valedor do Pobo se este deixase de cumprir as condicións necesarias para o exercicio das súas funcións ou se cometese unha falta grave.

3. O Valedor do Pobo exercerá as súas funcións con total independencia. No exercicio de tales funcións non solicitará nin admitirá instrucións de ningún Goberno, institución, órgano ou organismo. Durante o seu mandato, o Valedor do Pobo non poderá desempeñar ningunha outra actividade profesional, sexa ou non retribuída.

4. O Parlamento Europeo fixará, mediante regulamentos adoptados por propia iniciativa, conforme a un procedemento lexislativo especial, o estatuto e as condicións xerais de exercicio das funcións do Valedor do Pobo, logo de ditame da Comisión e con aprobación do Consello.

Artigo 229

O Parlamento Europeo celebrará cada ano un período de sesións. Reunirase sen necesidade de convocatoria previa o segundo martes de marzo.

O Parlamento Europeo poderá reunirse en período parcial de sesións extraordinario a petición da maioría dos membros que o compoñen, do Consello ou da Comisión.

Artigo 230

A Comisión poderá asistir a todas as sesións do Parlamento Europeo e comparecerá ante este se así o solicita.

A Comisión contestará oralmente ou por escrito todas as preguntas que lle sexan formuladas polo Parlamento Europeo ou polos seus membros.

O Consello Europeo e o Consello comparecerán ante o Parlamento Europeo nas condicións fixadas polo regulamento interno do Consello Europeo e polo do Consello.

Artigo 231

Salvo disposición en contrario dos tratados, o Parlamento Europeo decidirá por maioría dos votos emitidos.

O regulamento interno fixará o quórum.

Artigo 232

O Parlamento Europeo establecerá o seu propio regulamento interno por maioría dos membros que o compoñen.

Os documentos do Parlamento Europeo publicaranse na forma prevista nos tratados e no devandito regulamento.

Artigo 233

O Parlamento Europeo procederá á discusión, en sesión pública, do informe xeral anual que lle presentará á Comisión.

Artigo 234

O Parlamento Europeo, en caso de que se lle someta unha moción de censura sobre a xestión da Comisión, só poderá pronunciarse sobre a devandita moción unha vez transcorridos tres días como mínimo dende a data da súa presentación e en votación pública.

Se a moción de censura é aprobada por maioría de dous terzos dos votos emitidos que representen, pola súa vez, a maioría dos deputados que compoñen o Parlamento Europeo, os membros da Comisión deberán dimitir colectivamente dos seus cargos e o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade deberá dimitir do cargo que exerce na Comisión. Permanecerán nos seus cargos e continuarán despachando os asuntos de administración ordinaria ata que sexan substituídos de conformidade co artigo 17 do Tratado da Unión Europea. En tal caso, o mandato dos membros da Comisión designados para substituílos expirará na data en que expiraría o mandato dos membros da Comisión obrigados a dimitir colectivamente dos seus cargos.

SECCIÓN SEGUNDA. O CONSELLO EUROPEO

Artigo 235

1. En caso de votación, cada membro do Consello Europeo poderá actuar en representación dun só dos demais membros.

O punto 4 do artigo 16 do Tratado da Unión Europea e o punto 2 do artigo 238 do presente tratado aplicaranse ao Consello Europeo cando se pronuncie por maioría cualificada. O Presidente do Consello Europeo e o Presidente da Comisión non participarán nas votacións do Consello Europeo cando este se pronuncie por votación.

A abstención dos membros presentes ou representados non obstará a adopción dos acordos do Consello Europeo que requiran unanimidade.

2. O Consello Europeo poderá invitar o Presidente do Parlamento Europeo a comparecer ante el.

3. O Consello Europeo pronunciarase por maioría simple nas cuestións de procedemento e para a aprobación do seu regulamento interno.

4. O Consello Europeo estará asistido pola Secretaría Xeral do Consello.

Artigo 236

O Consello Europeo adoptará por maioría cualificada:

a) unha decisión pola que se estableza a lista das formacións do Consello, distintas da de Asuntos Xerais e da de Asuntos Exteriores, de conformidade co punto 6 do artigo 16 do Tratado da Unión Europea;

b) unha decisión relativa á presidencia das formacións do Consello, con excepción da de Asuntos Exteriores, de conformidade co punto 9 do artigo 16 do Tratado da Unión Europea.

SECCIÓN TERCEIRA. O CONSELLO

Artigo 237

O Consello reunirse por convocatoria do seu Presidente, a iniciativa deste, dun dos seus membros ou da Comisión.

Artigo 238

1. Cando deba adoptar un acordo por maioría simple, o Consello pronunciarase por maioría dos membros que o compoñen.

2. Malia o disposto no punto 4 do artigo 16 do Tratado da Unión Europea, a partir do 1 de novembro de 2014, a reserva das disposicións fixadas no Protocolo sobre as disposicións transitorias, cando o Consello non actúe por proposta da Comisión ou do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, a maioría cualificada definirase como un mínimo do 72% dos membros do Consello que represente a Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación da Unión.

3. A partir do 1 de novembro de 2014, a reserva das disposicións fixadas no Protocolo sobre as disposicións transitorias, naqueles casos en que, en aplicación dos tratados, non todos os membros do Consello participen na votación, a maioría cualificada definirase como segue:

a) A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan, como mínimo, o 65% da poboación dos devanditos Estados.

Unha minoría de bloqueo estará composta polo menos polo número mínimo de membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro e, a falta deste, a maioría cualificada considerárase alcanzada.

b) Malia o disposto na letra a), cando o Consello non actúe por proposta da Comisión ou do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, a maioría cualificada definirase como un mínimo do 72% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan, como mínimo, o 65% da poboación dos devanditos Estados.

4. As abstencións dos membros presentes ou representados non impedirán a adopción dos acordos do Consello que requiran unanimidade.

Artigo 239

En caso de votación, cada membro do Consello poderá actuar en representación dun só dos demais membros.

Artigo 240

1. Un comité composto por representantes permanentes dos gobernos dos Estados membros encargárase de preparar os traballos do Consello e de realizar as tarefas que este lle confíe. O Comité poderá adoptar decisións de procedemento nos casos establecidos polo regulamento interno do Consello.

2. O Consello estará asistido por unha Secretaría Xeral, que estará baixo a responsabilidade dun Secretario Xeral nomeado polo Consello.

O Consello decidirá por maioría simple a organización da Secretaría Xeral.

3. O Consello pronunciarase por maioría simple nas cuestións de procedemento e para a aprobación do seu regulamento interno.

Artigo 241

O Consello, por maioría simple, poderá pedirlle á Comisión que proceda a efectuar todos os estudos que el considere oportunos para a consecución dos obxectivos comúns e que lle someta as propostas pertinentes. Se a Comisión non presenta proposta ningunha, comunicarlle as razóns ao Consello.

Artigo 242

O Consello, por maioría simple, establecerá, logo de consulta á Comisión, os estatutos dos comités previstos nos tratados.

Artigo 243

O Consello fixará os soldos, as axudas de custo e as pensións do Presidente do Consello Europeo, do Presidente da Comisión, do Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, dos membros da Comisión, dos presidentes, membros e Secretarios do Tribunal de Xustiza da Unión Europea e do Secretario Xeral do Consello. Fixará tamén calquera outro emolumento de carácter retributivo.

SECCIÓN CUARTA. A COMISIÓN

Artigo 244

De conformidade co punto 5 do artigo 17 do Tratado da Unión Europea, os membros da Comisión serán elixidos mediante un sistema de rotación establecido por unanimidade polo Consello Europeo, baseado nos principios seguintes:

a) Trataranse os Estados membros en condicións de rigorosa igualdade no que se refire á determinación da orde correspondente e do período de permanencia dos seus nacionais na Comisión; polo tanto, a diferenza entre o número total dos mandatos que exerzan nacionais de dous determinados Estados membros nunca poderá ser superior a un.

b) Con suxeición ao disposto na letra a), cada unha das sucesivas comisións constituirase de forma que reflicta de xeito satisfactorio a diversidade demográfica e xeográfica do conxunto dos Estados membros.

Artigo 245

Os membros da Comisión absteranse de todo acto incompatible co carácter das súas funcións. Os Estados membros respectarán a súa independencia e non intentarán influír neles no desempeño das súas funcións.

Os membros da Comisión non poderán, mentres dure o seu mandato, exercer ningunha outra actividade profesional, retribuída ou non. No momento de asumir as súas funcións, comprometeranse solemnemente a respectar, mentres dure o seu mandato e aínda despois de finalizar este, as obrigas derivadas do seu cargo e, en especial, os deberes de honestidade e discreción, en canto á aceptación, unha vez rematado o seu mandato, de determinadas funcións ou beneficios. En caso de incumprimento das devanditas obrigas, o Tribunal de Xustiza, a instancia do Consello, por maioría simple, ou da Comisión, poderá, segundo os casos, declarar o seu cesamento nas condicións previstas no artigo 247 ou a privación do dereito do interesado á pensión ou de calquera outro beneficio substitutivo.

Artigo 246

Á parte dos casos de renovación periódica e falecemento, o mandato dos membros da Comisión concluírá individualmente por dimisión voluntaria ou cesamento.

O membro dimisionario cesado ou falecido será substituído polo resto do seu mandato por un novo membro da mesma nacionalidade, nomeado polo Consello, de común acordo co Presidente da Comisión, logo de consulta ao Parlamento Europeo e conforme aos criterios establecidos no parágrafo segundo do punto 3 do artigo 17 do Tratado de Unión Europea.

O Consello, por unanimidade e por proposta do Presidente da Comisión, poderá decidir que non cabe tal substitución, en particular cando quede pouco tempo para que remate o mandato do devandito membro.

En caso de dimisión, cesamento ou falecemento, o Presidente será substituído polo tempo que falte para rematar o mandato. Para a súa substitución, será aplicable o procedemento previsto no parágrafo primeiro do punto 7 do artigo 17 do Tratado da Unión Europea.

En caso de dimisión voluntaria, cesamento ou falecemento, o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade

será substituído polo resto do seu mandato, de conformidade co punto 1 do artigo 18 do Tratado da Unión Europea.

En caso de dimisión voluntaria de todos os membros da Comisión, estes permanecerán nos seus cargos e continuarán despachando os asuntos de administración ordinaria ata que sexan substituídos, polo resto do seu mandato, de conformidade co artigo 17 do Tratado da Unión Europea.

Artigo 247

Todo membro da Comisión que deixe de reunir as condicións necesarias para o exercicio das súas funcións ou que cometese unha falta grave poderá ser cesado polo Tribunal de Xustiza, a instancia do Consello, por maioría simple, ou da Comisión.

Artigo 248

Sen prexuízo do punto 4 do artigo 18 do Tratado da Unión Europea, as responsabilidades que lle incumben á Comisión serán estruturadas e repartidas entre os seus membros polo Presidente, de conformidade co disposto no punto 6 do artigo 17 do devandito tratado. O Presidente poderá reorganizar a repartición das devanditas responsabilidades ao longo do seu mandato. Os membros da Comisión exercerán as funcións que lles atribúa o Presidente baixo a autoridade deste.

Artigo 249

1. A Comisión establecerá o seu regulamento interno, co obxecto de asegurar o seu funcionamento e o dos seus servizos. A Comisión publicará o devandito regulamento.
2. A Comisión publicará todos os anos, polo menos un mes antes da apertura do período de sesións do Parlamento Europeo, un informe xeral sobre as actividades da Unión.

Artigo 250

Os acordos da Comisión adoptaranse por maioría dos seus membros.

O seu regulamento interno fixará o quórum.

SECCIÓN QUINTA. O TRIBUNAL DE XUSTIZA DA UNIÓN EUROPEA

Artigo 251

O Tribunal de Xustiza actuará en Salas ou en Gran Sala, de conformidade coas normas establecidas ao respecto no Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Cando o estatuto así o dispoña, o Tribunal de Xustiza tamén poderá actuar en Pleno.

Artigo 252

O Tribunal de Xustiza estará asistido por oito Avogados Xerais. Se o Tribunal de Xustiza o solicitase, o Consello, por unanimidade, poderá aumentar o número de Avogados Xerais.

A función do Avogado Xeral consistirá en presentar publicamente, con toda imparcialidade e independencia, conclusións motivadas sobre os asuntos que, de conformidade co Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea, requiran a súa intervención.

Artigo 253

Os Xuíces e os Avogados Xerais do Tribunal de Xustiza, elixidos entre personalidades que ofrezan absolutas garantías de independencia e que reúnan as condicións requiridas para o exercicio, nos seus respectivos países, das máis altas funcións xurisdiccionais ou que sexan xurisconsultos de recoñecida competencia, serán designados de común acordo polos gobernos dos Estados membros por un período de seis anos, tras consultar o comité a que se refire o artigo 255.

Cada tres anos terá lugar unha renovación parcial dos Xuíces e Avogados Xerais, nas condicións establecidas no Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Os Xuíces elixirán de entre eles o Presidente do Tribunal de Xustiza por un período de tres anos. O seu mandato será renovable.

Os Xuíces e os Avogados Xerais saíntes poderán ser novamente designados.

O Tribunal de Xustiza nomeará o seu Secretario e establecerá o estatuto deste.

O Tribunal de Xustiza establecerá o seu Regulamento de procedemento. O devandito regulamento requirirá a aprobación do Consello.

Artigo 254

O número de Xuíces do Tribunal Xeral será fixado polo Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. O estatuto poderá dispoñer que o Tribunal Xeral estea asistido por Avogados Xerais. Os membros do Tribunal Xeral serán elixidos entre persoas que ofrezan absolutas garantías de independencia e que posúan a capacidade necesaria para o exercicio de altas funcións xurisdicionais. Serán designados de común acordo polos gobernos dos Estados membros por un período de seis anos, tras consultar o comité a que se refire o artigo 255. Cada tres anos terá lugar unha renovación parcial. Os membros saíntes poderán ser novamente designados.

Os Xuíces elixirán de entre eles o Presidente do Tribunal Xeral por un período de tres anos. O seu mandato será renovable.

O Tribunal Xeral nomeará o seu Secretario e establecerá o estatuto deste.

O Tribunal Xeral establecerá o seu Regulamento de procedemento de acordo co Tribunal de Xustiza. O devandito regulamento requirirá a aprobación do Consello.

Salvo disposición en contrario do Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea, as disposicións dos tratados relativas ao Tribunal de Xustiza serán aplicables ao Tribunal Xeral.

Artigo 255

Constituirase un comité para que se pronuncie sobre a idoneidade dos candidatos para o exercicio das funcións de Xuíz e Avogado Xeral do Tribunal de Xustiza e do Tribunal Xeral, antes de que os gobernos dos Estados membros procedan aos nomeamentos, de conformidade cos artigos 253 e 254.

O comité estará composto por sete personalidades elixidas de entre antigos membros do Tribunal de Xustiza e do Tribunal Xeral, membros dos órganos xurisdicionais nacionais superiores e xuristas de recoñecida competencia, un dos cales será proposto polo Parlamento Europeo. O Consello adoptará unha decisión pola que se establezan as normas de funcionamento do comité, así como unha decisión pola que se designen os seus membros. O Consello pronunciarase por iniciativa do Presidente do Tribunal de Xustiza.

Artigo 256

1. O Tribunal Xeral será competente para coñecer en primeira instancia dos recursos considerados nos artigos 263, 265, 268, 270 e 272, con excepción dos que se atribúan a un tribunal especializado creado en virtude do artigo 257 e dos que o estatuto reserve ao Tribunal de Xustiza.

O estatuto poderá establecer que o Tribunal Xeral sexa competente noutras categorías de recursos.

Contra as resolucións ditadas polo Tribunal Xeral, en virtude do presente punto, poderá interpoñerse recurso de casación perante o Tribunal de Xustiza limitado ás cuestións de dereito, nas condicións e dentro dos límites fixados no estatuto.

2. O Tribunal Xeral será competente para coñecer dos recursos que se interpoñan contra as resolucións dos tribunais especializados.

As resolucións ditadas polo Tribunal Xeral en virtude do presente punto poderán ser reexaminadas con carácter excepcional polo Tribunal de Xustiza, nas condicións e dentro dos límites fixados no estatuto, en caso de risco grave de que se vulnere a unidade ou a coherencia do dereito da Unión.

3. O Tribunal Xeral será competente para coñecer das cuestións prexudiciais, formuladas en virtude do artigo 267, en materias específicas determinadas polo estatuto.

Cando o Tribunal Xeral considere que o asunto require unha resolución de principio que poida afectar a unidade ou a coherencia do dereito da Unión, poderá remitir o asunto ante o Tribunal de Xustiza para que este resolva.

As resolucións ditadas polo Tribunal Xeral sobre cuestións prexudiciais poderán ser reexaminadas con carácter excepcional polo Tribunal de Xustiza, nas condicións e dentro dos límites fixados no estatuto, en caso de risco grave de que se vulnere a unidade ou a coherencia do dereito da Unión.

Artigo 257

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, poderán crear tribunais especializados adxuntos ao Tribunal Xeral, encargados de coñecer en primeira instancia de determinadas categorías de recursos interpostos en materias específicas. O Parlamento Europeo e o Consello pronunciaranse mediante regulamentos, ben a proposta da Comisión e logo de consulta ao Tribunal de Xustiza, ben a instancia do Tribunal de Xustiza e logo de consulta á Comisión.

O regulamento polo que se cree un tribunal especializado fixará as normas relativas á composición do devandito tribunal e precisará o alcance das competencias que se lle atribúan.

Contra as resolucións ditadas polos tribunais especializados poderá interpoñerse ante o Tribunal Xeral recurso de casación limitado ás cuestións de dereito ou, cando o regulamento relativo á creación do tribunal especializado así o considere, recurso de apelación referente tamén ás cuestións de feito.

Os membros dos tribunais especializados serán elixidos entre persoas que ofrezan absolutas garantías de independencia e que posúan a capacidade necesaria para o exercicio de funcións xurisdicionais. Serán designados polo Consello por unanimidade.

Os tribunais especializados establecerán o seu Regulamento de procedemento de acordo co Tribunal de Xustiza. O devandito regulamento requirirá a aprobación do Consello.

Salvo disposición en contrario do regulamento polo que se cree o tribunal especializado, as disposicións dos tratados relativas ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea e as disposicións do Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea serán aplicables aos tribunais especializados. O título I do estatuto e o seu artigo 64 aplicaranse en todo caso aos tribunais especializados.

Artigo 258

Se a Comisión estimase que un Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados, emitirá un ditame motivado ao respecto, despois de lle ofrecer ao devandito Estado a posibilidade de presentar as súas observacións.

Se o Estado de que se trate non se ativese a este ditame no prazo determinado pola Comisión, esta poderá recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Artigo 259

Calquera Estado membro poderá recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, se estimase que outro Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados.

Antes de que un Estado membro interpoña, contra outro Estado membro, un recurso fundado nun suposto incumprimento das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados, deberá someter o asunto á Comisión.

A Comisión emitirá un ditame motivado, unha vez que os Estados interesados teñan a posibilidade de formular as súas observacións por escrito e oralmente en procedemento contradictorio.

Se a Comisión non emitise o ditame no prazo de tres meses dende a data da solicitude, a falta de ditame non será obstáculo para poder recorrer ao Tribunal.

Artigo 260

1. Se o Tribunal de Xustiza da Unión Europea declarase que un Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados, o dito Estado estará obrigado a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal.

2. Se a Comisión estimase que o Estado membro afectado non adoptou as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal poderá someter o asunto ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, despois de lle ofrecer ao devandito Estado a posibilidade de presentar as súas observacións. A Comisión indicará o importe da suma a tanto alzado ou da multa coercitiva que deba ser pagada polo Estado membro afectado e que considere adaptado ás circunstancias.

Se o Tribunal declarase que o Estado membro afectado incumpriu a súa sentenza, poderá impoñerlle o pagamento dunha suma a tanto alzado ou dunha multa coercitiva.

Este procedemento entenderase sen prexuízo do disposto no artigo 259.

3. Cando a Comisión presente un recurso ante o Tribunal de Xustiza da Unión Europea en virtude do artigo 258 por considerar que o Estado membro afectado incumpriu a obriga de informar sobre as medidas de transposición dunha directiva adoptada conforme a un procedemento lexislativo, poderá, se o considera oportuno, indicar o importe da suma a tanto alzado ou da multa coercitiva que deba ser pagada polo devandito Estado e que considere adaptado ás circunstancias.

Se o Tribunal comproba a existencia do incumprimento, poderá impoñerlle ao Estado membro afectado o pagamento dunha suma a tanto alzado ou dunha multa coercitiva dentro do límite do importe indicado pola Comisión. A obriga de pagamento producirá efecto na data fixada polo Tribunal na sentenza.

Artigo 261

Os regulamentos adoptados conxuntamente polo Parlamento Europeo e o Consello, e polo Consello, en virtude das disposicións dos tratados, poderán atribuírle ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea unha competencia xurisdiccional plena respecto das sancións previstas nos devanditos regulamentos.

Artigo 262

Sen prexuízo das restantes disposicións dos tratados, o Consello, por unanimidade, conforme a un procedemento legislativo especial e logo de consulta ao Parlamento Europeo, poderá adoptar disposicións destinadas a lle atribuír ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, na medida en que o Consello determine, a competencia para resolver litixios relativos á aplicación dos actos adoptados sobre a base dos tratados polos que se crean títulos europeos de propiedade intelectual ou industrial. As devanditas disposicións entrarán en vigor cando sexan aprobadas polos Estados membros, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

Artigo 263

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea controlará a legalidade dos actos legislativos, dos actos do Consello, da Comisión e do Banco Central Europeo que non sexan recomendacións ou ditames, e dos actos do Parlamento Europeo e do Consello Europeo destinados a producir efectos xurídicos fronte a terceiros. Controlará tamén a legalidade dos actos dos órganos ou organismos da Unión destinados a producir efectos xurídicos fronte a terceiros.

Para tal fin, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para pronunciarse sobre os recursos por incompetencia, vicios substanciais de forma, violación dos tratados ou de calquera norma xurídica relativa á súa execución, ou desviación de poder, interpostos por un Estado membro, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente nas mesmas condicións para pronunciarse sobre os recursos interpostos polo Tribunal de Contas, polo Banco Central Europeo e polo Comité das Rexións, co fin de salvagardar prerrogativas destes.

Toda persoa física ou xurídica poderá interpoñer recurso, nas condicións previstas nos parágrafos primeiro e segundo, contra os actos dos que sexa destinataria ou que lle afecten directa e individualmente e contra os actos regulamentarios que lle afecten directamente e que non inclúan medidas de execución.

Os actos polos que se crean os órganos e organismos da Unión poderán prever condicións e procedementos específicos para os recursos presentados por persoas físicas ou xurídicas contra actos dos devanditos órganos ou organismos destinados a producir efectos xurídicos fronte a eles.

Os recursos previstos no presente artigo deberán interpoñerse no prazo de dous meses a partir, segundo os casos, da publicación do acto, da súa notificación ao recorrente ou, a falta diso, dende o día en que este tivese coñecemento deste.

Artigo 264

Se o recurso fose fundado, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea declarará nulo e sen valor nin efecto ningún o acto impugnado.

Non obstante, o Tribunal indicará, se o considera necesario, aqueles efectos do acto declarado nulo que deban ser considerados como definitivos.

Artigo 265

En caso de que, en violación dos tratados, o Parlamento Europeo, o Consello Europeo, o Consello, a Comisión ou o Banco Central Europeo se abstivesen de pronunciarse, os Estados membros e as demais institucións da Unión poderán recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, co obxecto de que declare a devandita violación. O presente artigo aplicarase, nas mesmas condicións, aos órganos e organismos da Unión que se absteñan de pronunciarse.

Este recurso soamente será admisible se a institución, órgano ou organismo de que se trate fosen requiridos previamente para que actúen. Se transcorrido un prazo de dous meses, a partir do devandito requirimento, a institución, órgano ou organismo non define a súa posición, o recurso poderá ser interposto dentro dun novo prazo de dous meses.

Toda persoa física ou xurídica poderá recorrer en queixa ao Tribunal, nas condicións sinaladas nos parágrafos precedentes, por non lle dirixir unha das institucións, ou un dos órganos ou organismos da Unión un acto distinto dunha recomendación ou dun ditame.

Artigo 266

A institución, órgano ou organismo do que emane o acto anulado, ou cuxa abstención fose declarada contraria aos tratados, estarán obrigados a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Esta obriga enténdese sen prexuízo da que poida resultar da aplicación do parágrafo segundo do artigo 340.

Artigo 267

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para pronunciarse, con carácter prexudicial:

- a) sobre a interpretación dos tratados;
- b) sobre a validez e a interpretación dos actos adoptados polas institucións, órganos ou organismos da Unión.

Cando se formule unha cuestión desta natureza ante un órgano xurisdiccional dun dos Estados membros, o dito órgano poderá pedirlle ao Tribunal que se pronuncie sobre esta, se considera necesaria unha decisión ao respecto para poder emitir a súa sentenza.

Cando se formule unha cuestión deste tipo nun asunto pendente ante un órgano xurisdiccional nacional, cuxas decisións non sexan susceptibles de ulterior recurso xudicial de dereito interno, o dito órgano estará obrigado a someter a cuestión ao Tribunal.

Cando se formule unha cuestión deste tipo nun asunto pendente ante un órgano xurisdiccional nacional en relación cunha persoa privada de liberdade, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea pronunciarase coa maior brevidade.

Artigo 268

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para coñecer dos litixios relativos á indemnización por danos a que se refiren os parágrafos segundo e terceiro do artigo 340.

Artigo 269

O Tribunal de Xustiza será competente para pronunciarse sobre a legalidade dun acto adoptado polo Consello Europeo ou polo Consello en virtude do artigo 7 do Tratado da Unión Europea, soamente a petición do Estado membro obxecto da constatación do Consello Europeo ou do Consello e unicamente no que se refire ao respecto das disposicións de procedemento establecidas no citado artigo.

Esta petición deberá presentarse no prazo dun mes a partir da constatación. O Tribunal pronunciarase no prazo dun mes a partir da data da petición.

Artigo 270

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para pronunciarse sobre calquera litixio entre a Unión e os seus axentes dentro

dos límites e nas condicións que estableza o Estatuto dos funcionarios da Unión e o réxime aplicable aos outros axentes da Unión.

Artigo 271

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente, dentro dos límites que a continuación se sinalan, para coñecer dos litixios relativos:

- a) ao cumprimento das obrigas dos Estados membros que se derivan dos Estatutos do Banco Europeo de Investimentos. O Consello de Administración do Banco terá, a este respecto, as competencias que o artigo 258 lle atribúe á Comisión;
- b) aos acordos do Consello de Gobernadores do Banco. Calquera Estado membro, a Comisión e o Consello de Administración do Banco poderán interpoñer recurso nesta materia, nas condicións previstas no artigo 263;
- c) aos acordos do Consello de Administración do Banco. Só poderán interpoñer recurso contra tales acordos os Estados membros ou a Comisión, nas condicións establecidas no artigo 263 e unicamente por vicio de forma no procedemento previsto nos puntos 2, 5, 6 e 7 do artigo 19 dos estatutos do Banco;
- d) ao cumprimento por parte dos bancos centrais nacionais das obrigas que se derivan dos tratados e dos Estatutos do SEBC e do BCE. O Consello de Goberno do Banco Central Europeo disporá a este respecto, fronte aos bancos centrais nacionais, dos poderes que o artigo 258 lle reconece á Comisión respecto dos Estados membros. Se o Tribunal declarase que un banco central nacional incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude dos tratados, o dito banco estará obrigado a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal.

Artigo 272

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para xulgar, en virtude dunha cláusula compromisoria contida nun contrato de dereito público ou de dereito privado celebrado pola Unión ou pola súa conta.

Artigo 273

O Tribunal de Xustiza será competente para pronunciarse sobre calquera controversia entre Estados membros relacionada co obxecto dos tratados, se a devandita controversia lle é sometida en virtude dun compromiso.

Artigo 274

Sen prexuízo das competencias que os tratados lle atribúen ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, os litixios nos que a Unión sexa parte non poderán ser, por tal motivo, subtraídos á competencia das xurisdicións nacionais.

Artigo 275

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea non será competente para pronunciarse sobre as disposicións relativas á política exterior e de seguridade común nin sobre os actos adoptados sobre a base destas.

Non obstante, o Tribunal de Xustiza será competente para controlar o respecto do artigo 40 do Tratado da Unión Europea e para pronunciarse sobre os recursos interpostos nas condicións consideradas no parágrafo cuarto do artigo 263 do presente tratado e relativos ao control da legalidade das decisións adoptadas polo Consello, en virtude do capítulo 2 do título V do Tratado da Unión Europea polas que se establezan medidas restritivas fronte a persoas físicas ou xurídicas.

Artigo 276

No exercicio das súas atribucións respecto das disposicións dos capítulos 4 e 5 do título V da terceira parte relativas ao espazo de liberdade, seguridade e xustiza, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea non será competente para comprobar a validez ou a proporcionalidade de operacións efectuadas pola policía ou outros servizos con funcións coercitivas dun Estado membro, nin para pronunciarse sobre o exercicio das responsabilidades que lles incumben aos Estados membros respecto do mantemento da orde pública e da salvagarda da seguridade interior.

Artigo 277

Aínda que expire o prazo previsto no parágrafo sexto do artigo 263, calquera das partes dun litixio no que se cuestione un acto de alcance xeral adoptado por unha institución, órgano ou organismo da Unión poderá recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea alegando a inaplicabilidade do devandito acto polos motivos previstos no parágrafo segundo do artigo 263.

Artigo 278

Os recursos interpostos ante o Tribunal de Xustiza da Unión Europea non terán efecto suspensivo. Non obstante, o Tribunal poderá, se estima que as circunstancias así o esixen, ordenar a suspensión da execución do acto impugnado.

Artigo 279

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea poderá ordenar as medidas provisionais necesarias nos asuntos de que estea a coñecer.

Artigo 280

As sentenzas do Tribunal de Xustiza da Unión Europea terán forza executiva nas condicións que establece o artigo 299.

Artigo 281

O Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea fixarase nun protocolo independente.

O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario, poderán modificar as disposicións do Estatuto, a excepción do seu título I e o seu artigo 64. O Parlamento Europeo e o Consello pronunciaranse ben a petición do Tribunal de Xustiza e logo de consulta á Comisión, ben por proposta da Comisión e logo de consulta ao Tribunal de Xustiza.

SECCIÓN SEXTA. O BANCO CENTRAL EUROPEO

Artigo 282

1. O Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais constituirán o Sistema Europeo de Bancos Centrais (SEBC). O Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais dos Estados membros cuxa moeda é o euro, que constitúen o Eurosistema, dirixirán a política monetaria da Unión.

2. O SEBC estará dirixido polos órganos reitores do Banco Central Europeo. O obxectivo principal do SEBC será manter a estabilidade de prezos. Sen prexuízo deste obxectivo, prestaralles apoio ás políticas económicas xerais da Unión para contribuír á consecución dos obxectivos desta.

3. O Banco Central Europeo terá personalidade xurídica. Corresponderalle en exclusiva autorizar a emisión do euro. Será independente no exercicio das súas competencias e na xestión das súas finanzas. As institucións, órganos e organismos da Unión e os gobernos dos Estados membros respectarán esta independencia.

4. O Banco Central Europeo adoptará as medidas necesarias para desempeñar os seus labores conforme aos artigos 127 a 133 e 138 e ás condicións establecidas nos Estatutos do SEBC e do BCE. Conforme aos devanditos artigos, os Estados membros cuxa moeda non sexa o euro e

os bancos centrais destes manterán as súas competencias no ámbito monetario.

5. Nos ámbitos que entren dentro das súas atribucións, consultarase o Banco Central Europeo sobre todo proxecto de acto da Unión e sobre todo proxecto de normativa a escala nacional; o Banco poderá emitir ditames.

Artigo 283

1. O Consello de Goberno do Banco Central Europeo estará formado polos membros do Comité Executivo do Banco Central Europeo e os gobernadores dos bancos centrais nacionais dos Estados membros cuxa moeda sexa o euro.

2. O Comité Executivo estará composto polo Presidente, o Vicepresidente e outros catro membros.

O Presidente, o Vicepresidente e os demais membros do Comité Executivo serán nomeados polo Consello Europeo, por maioría cualificada, de entre persoas de recoñecido prestixio e experiencia profesional en asuntos monetarios ou bancarios, sobre a base dunha recomendación do Consello e logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

O seu mandato terá unha duración de oito anos e non será renovable.

Só poderán ser membros do Comité Executivo os nacionais dos Estados membros.

Artigo 284

1. O Presidente do Consello e un membro da Comisión poderán participar, sen dereito de voto, nas reunións do Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

O Presidente do Consello poderá someter unha moción á deliberación ao Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

2. Invitarase o Presidente do Banco Central Europeo a que participe nas reunións do Consello nas que se delibere sobre cuestións relativas aos obxectivos e funcións do SEBC.

3. O Banco Central Europeo remitiralles un informe anual sobre as actividades do SEBC e sobre a política monetaria do ano precedente e do ano en curso ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión, así como ao Consello Europeo. O Presidente do Banco Central Europeo

presentaralles o devandito informe ao Consello e ao Parlamento Europeo, que poderá proceder a un debate xeral sobre esa base.

O Presidente do Banco Central Europeo e os restantes membros do Comité Executivo, a petición do Parlamento Europeo ou por iniciativa propia, poderán ser oídos polas comisións competentes do Parlamento Europeo.

SECCIÓN SÉTIMA. O TRIBUNAL DE CONTAS

Artigo 285

A fiscalización, ou control de contas da Unión, será efectuada polo Tribunal de Contas.

O Tribunal de Contas estará composto por un nacional de cada Estado membro. Os membros do Tribunal exercerán as súas funcións con plena independencia, en interese xeral da Unión.

Artigo 286

1. Os membros do Tribunal de Contas serán elixidos entre personalidades que pertencen ou pertencesen nos seus respectivos Estados ás institucións de control externo ou que estean especialmente cualificadas para esta función. Deberán ofrecer absolutas garantías de independencia.

2. Os membros do Tribunal de Contas serán nomeados para un período de seis anos. O Consello, logo de consulta ao Parlamento Europeo, adoptará a lista de membros establecida de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro. O mandato dos membros do Tribunal de Contas será renovable.

Os membros elixirán de entre eles o Presidente do Tribunal de Contas por un período de tres anos. O seu mandato será renovable.

3. No cumprimento das súas funcións, os membros do Tribunal de Contas non solicitarán nin aceptarán instrucións de ningún Goberno nin de ningún organismo. Absteranse de realizar calquera acto incompatible co carácter das súas funcións.

4. Os membros do Tribunal de Contas non poderán, mentres dure o seu mandato, exercer ningunha outra actividade profesional, retribuída ou non. No momento de asumir as súas funcións, comprometeranse solemnemente a respectar, mentres dure o seu mandato e mesmo despois de finalizar este, as obrigas derivadas do seu cargo e, en especial, os deberes de honestidade e discreción en canto á aceptación,

unha vez rematado o seu mandato, de determinadas funcións ou beneficios.

5. Á parte dos casos de renovación periódica e falecemento, o mandato dos membros do Tribunal de Contas concluírá individualmente por dimisión voluntaria ou cesamento declarado polo Tribunal de Xustiza, de conformidade co disposto no punto 6.

O interesado será substituído polo tempo que falte para rematar o mandato.

Salvo en caso de cesamento, os membros do Tribunal de Contas permanecerán no seu cargo ata a súa substitución.

6. Os membros do Tribunal de Contas só poderán ser relevados das súas funcións ou privados do seu dereito á pensión ou de calquera outro beneficio substitutivo se o Tribunal de Xustiza, a instancia do Tribunal de Contas, declarase que deixan de reunir as condicións requiridas ou de cumprir as obrigas que dimanan do seu cargo.

7. O Consello fixará as condicións de emprego e, en particular, os soldos, axudas de custo e pensións do Presidente e dos membros do Tribunal de Contas. Fixará tamén calquera outro emolumento de carácter retributivo.

8. As disposicións do Protocolo sobre os privilexios e as inmunidades da Unión Europea aplicables aos Xuíces do Tribunal de Xustiza da Unión Europea serán igualmente aplicables aos membros do Tribunal de Contas.

Artigo 287

1. O Tribunal de Contas examinará as contas da totalidade dos ingresos e gastos da Unión. Examinará tamén as contas da totalidade dos ingresos e gastos de calquera órgano ou organismo creado pola Unión, na medida en que o acto constitutivo do devandito órgano ou organismo non exclúa o devandito exame.

O Tribunal de Contas presentaralles ao Parlamento Europeo e ao Consello unha declaración sobre a fiabilidade das contas e a regularidade e legalidade das operacións correspondentes que será publicada no Diario Oficial da Unión Europea. A devandita declaración poderá completarse con observacións específicas sobre cada un dos ámbitos principais da actividade da Unión.

2. O Tribunal de Contas examinará a legalidade e a regularidade dos ingresos e gastos e garantirá unha boa xestión financeira. Ao facelo informará, en particular, de calquera caso de irregularidade.

O control dos ingresos efectuarase sobre a base das liquidacións e das cantidades entregadas á Unión.

O control dos gastos efectuarase sobre a base dos compromisos asumidos e os pagamentos realizados. Ambos os dous controis poderán efectuarse antes do peche das contas do exercicio orzamentario considerado.

3. O control levarase a cabo sobre a documentación contable e, en caso necesario, nas dependencias correspondentes das outras institucións da Unión, nas dependencias de calquera órgano ou organismo que xestione ingresos ou gastos en nome da Unión e nos Estados membros, incluídas as dependencias de calquera persoa física ou xurídica que perciba fondos do orzamento. Nos Estados membros, o control efectuarase en colaboración coas institucións nacionais de control ou, se estas non posúen as competencias necesarias, cos servizos nacionais competentes. O Tribunal de Contas e as institucións nacionais de control dos Estados membros cooperarán con espírito de confianza e mantendo a súa independencia. Tales institucións ou servizos comunicaranlle ao Tribunal de Contas se teñen a intención de participar no mencionado control.

As outras institucións da Unión, calquera órgano ou organismo que xestione ingresos ou gastos en nome da Unión, calquera persoa física ou xurídica que perciba fondos do orzamento e as institucións nacionais de control ou, se estas non posúen as competencias necesarias, os servizos nacionais competentes, comunicaranlle ao Tribunal de Contas, a instancia deste, calquera documento ou información necesarios para o cumprimento da súa misión.

Respecto da actividade do Banco Europeo de Investimentos na xestión dos ingresos e gastos da Unión, o dereito de acceso do Tribunal ás informacións que posúe o Banco rexerase por un acordo celebrado entre o Tribunal, o Banco e a Comisión. En ausencia do devandito acordo, o Tribunal terá, non obstante, acceso ás informacións necesarias para o control dos ingresos e gastos da Unión xestionados polo Banco.

4. O Tribunal de Contas elaborará, despois do peche de cada exercicio, un informe anual. O devandito informe seralles transmitido ás institucións da Unión e publicado no Diario Oficial da Unión Europea, acompañado das respostas destas institucións ás observacións do Tribunal de Contas.

O Tribunal de Contas poderá, ademais, presentar en calquera momento as súas observacións, que poderán consistir en informes especiais sobre cuestións particulares e emitir ditames, a instancia dunha das demais institucións da Unión.

O Tribunal de Contas aprobará os seus informes anuais, informes especiais ou ditames por maioría dos membros que o compoñen. Non obstante, poderá crear no seu seo Salas para aprobar determinadas categorías de informes ou de ditames nas condicións previstas polo seu regulamento interno.

O Tribunal de Contas asistirá o Parlamento Europeo e o Consello no exercicio da súa función de control da execución do orzamento.

O Tribunal de Contas elaborará o seu regulamento interno. O devandito regulamento requirirá a aprobación do Consello.

CAPÍTULO 2. ACTOS XURÍDICOS DA UNIÓN, PROCEDEMENTOS DE ADOPCIÓN E OUTRAS DISPOSICIÓNS

SECCIÓN PRIMEIRA. ACTOS XURÍDICOS DA UNIÓN

Artigo 288

Para exercer as competencias da Unión, as institucións adoptarán regulamentos, directivas, decisións, recomendacións e ditames.

O regulamento terá un alcance xeral. Será obrigatorio en todos os seus elementos e directamente aplicable en cada Estado membro.

A directiva obrigará o Estado membro destinatario en canto ao resultado que deba conseguirse e deixaralles, non obstante, ás autoridades nacionais a elección da forma e dos medios.

A decisión será obrigatoria en todos os seus elementos. Cando designe destinatarios, só será obrigatoria para estes.

As recomendacións e os ditames non serán vinculantes.

Artigo 289

1. O procedemento lexislativo ordinario consiste na adopción conxunta polo Parlamento Europeo e o Consello, por proposta da Comisión, dun regulamento, unha directiva ou unha decisión. Este procedemento defínese no artigo 294.

2. Nos casos específicos previstos polos tratados, a adopción dun regulamento, unha directiva ou unha decisión, ben polo Parlamento Europeo coa participación do Consello, ben polo Consello coa participación do Parlamento Europeo, constituirá un procedemento lexislativo especial.

3. Os actos xurídicos que se adopten mediante procedemento legislativo constituirán actos legislativos.

4. Nos casos específicos previstos polos tratados, os actos legislativos poderán ser adoptados por iniciativa dun grupo de Estados membros ou do Parlamento Europeo, por recomendación do Banco Central Europeo ou a petición do Tribunal de Xustiza ou do Banco Europeo de Investimentos.

Artigo 290

1. Un acto legislativo poderá delegar na Comisión os poderes para adoptar actos non legislativos de alcance xeral que completen ou modifiquen determinados elementos non esenciais do acto legislativo.

Os actos legislativos delimitarán de forma expresa os obxectivos, o contido, o alcance e a duración da delegación de poderes. A regulación dos elementos esenciais dun ámbito estará reservada ao acto legislativo e, polo tanto, non poderá ser obxecto dunha delegación de poderes.

2. Os actos legislativos fixarán de forma expresa as condicións ás que estará suxeita a delegación, que poderán ser as seguintes:

a) o Parlamento Europeo ou o Consello poderán decidir revogar a delegación;

b) o acto delegado non poderá entrar en vigor se o Parlamento Europeo ou o Consello formularon obxeccións no prazo fixado no acto legislativo.

Para os efectos das letras a) e b), o Parlamento Europeo pronunciarase por maioría dos membros que o compoñen e o Consello farao por maioría cualificada.

3. No título dos actos delegados figurará o adxectivo «delegado» ou «delegada».

Artigo 291

1. Os Estados membros adoptarán todas as medidas de dereito interno necesarias para a execución dos actos xuridicamente vinculantes da Unión.

2. Cando se requiran condicións uniformes de execución dos actos xuridicamente vinculantes da Unión, estes conferiranlle competencias de execución á Comisión ou, en casos específicos debidamente xustificadas e nos previstos nos artigos 24 e 26 do Tratado da Unión Europea, ao Consello.

3. Para os efectos do punto 2, o Parlamento Europeo e o Consello establecerán previamente, mediante regulamentos adoptados conforme ao procedemento lexislativo ordinario, as normas e principios xerais relativos ás modalidades de control, por parte dos Estados membros, do exercicio das competencias de execución pola Comisión.

4. No título dos actos de execución figurará a expresión «de execución».

Artigo 292

O Consello adoptará recomendacións. Pronunciarase por proposta da Comisión en todos os casos en que os tratados dispoñan que o Consello adopte actos por proposta da Comisión. Pronunciarase por unanimidade nos ámbitos nos que se require a unanimidade para a adopción dun acto da Unión. A Comisión, así como o Banco Central Europeo nos casos específicos previstos polos tratados, adoptarán recomendacións.

SECCIÓN SEGUNDA. PROCEDEMENTOS DE ADOPCIÓN DOS ACTOS E OUTRAS DISPOSICIÓNS

Artigo 293

1. Cando, en virtude dos tratados, o Consello se pronuncie por proposta da Comisión, unicamente poderá modificar a proposta por unanimidade, salvo nos casos contemplados nos puntos 10 e 13 do artigo 294, nos artigos 310, 312 e 314 e no parágrafo segundo do artigo 315.

2. En tanto que o Consello non se pronuncie, a Comisión poderá modificar a súa proposta mentres duren os procedementos que conduzan á adopción dun acto da Unión.

Artigo 294

1. Cando nos tratados, para a adopción dun acto, se faga referencia ao procedemento lexislativo ordinario, aplicarase o procedemento seguinte.

2. A Comisión presentaralles unha proposta ao Parlamento Europeo e ao Consello.

Primeira lectura

3. O Parlamento Europeo aprobará a súa posición en primeira lectura e transmitiraa ao Consello.

4. Se o Consello aproba a posición do Parlamento Europeo, adoptarase o acto de que se trate na formulación correspondente á posición do Parlamento Europeo.

5. Se o Consello non aproba a posición do Parlamento Europeo, adoptará a súa posición en primeira lectura e transmitirla ao Parlamento Europeo.

6. O Consello informará cumpridamente o Parlamento Europeo das razóns que o levaron a adoptar a súa posición en primeira lectura. A Comisión informará cumpridamente da súa posición o Parlamento Europeo.

Segunda lectura

7. Se, nun prazo de tres meses a partir da devandita transmisión, o Parlamento Europeo:

a) aproba a posición do Consello en primeira lectura ou non toma decisión ningunha, o acto de que se trate considerase adoptado na formulación correspondente á posición do Consello;

b) rexeita, por maioría dos membros que o compoñen, a posición do Consello en primeira lectura, o acto proposto considerase non adoptado;

c) propón, por maioría dos membros que o compoñen, emendas á posición do Consello en primeira lectura, o texto así modificado transmitirase ao Consello e á Comisión, que ditaminará sobre as devanditas emendas.

8. Se nun prazo de tres meses a partir da recepción das emendas do Parlamento Europeo, o Consello, por maioría cualificada:

a) aproba todas estas emendas, o acto de que se trate considerase adoptado;

b) non aproba todas as emendas, o Presidente do Consello, de acordo co Presidente do Parlamento Europeo, convocará o Comité de Conciliación nun prazo de seis semanas.

9. O Consello pronunciarase por unanimidade sobre as emendas que sexan obxecto dun ditame negativo da Comisión.

Conciliación

10. O Comité de Conciliación, que estará composto polos membros do Consello ou polos seus representantes e por un número igual de membros que representen o Parlamento Europeo, terá por misión alcanzar, no prazo de seis semanas a partir da súa convocatoria, un acordo por maioría cualificada dos membros do Consello ou os seus representantes e por maioría dos membros que representen o Parlamento Europeo, sobre un texto conxunto baseado nas posicións do Parlamento Europeo e do Consello en segunda lectura.

11. A Comisión participará nos traballos do Comité de Conciliación e tomará todas as iniciativas necesarias para propiciar un achegamento entre as posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

12. Se, nun prazo de seis semanas a partir da súa convocatoria, o Comité de Conciliación non aproba un texto conxunto, o acto proposto considerarase non adoptado.

Terceira lectura

13. Se, neste prazo, o Comité de Conciliación aproba un texto conxunto, o Parlamento Europeo e o Consello disporán cada un de seis semanas a partir da devandita aprobación para adoptar o acto de que se trate conforme ao devandito texto, pronunciándose o Parlamento Europeo por maioría dos votos emitidos e o Consello por maioría cualificada. No seu defecto, o acto proposto considerarase non adoptado.

14. Os períodos de tres meses e de seis semanas considerados no presente artigo poderán ampliarse, como máximo, nun mes e dúas semanas respectivamente, por iniciativa do Parlamento Europeo ou do Consello.

Disposicións particulares

15. Cando, nos casos previstos polos tratados, un acto legislativo se someta ao procedemento legislativo ordinario por iniciativa dun grupo de Estados membros, por recomendación do Banco Central Europeo ou a instancia do Tribunal de Xustiza, non se aplicarán o punto 2, a segunda frase do punto 6 nin o punto 9.

Nestes casos, o Parlamento Europeo e o Consello transmitiránlle á Comisión o proxecto de acto, así como as súas posicións en primeira e segunda lecturas. O Parlamento Europeo ou o Consello poderán pedir o ditame da Comisión ao longo de todo o procedemento e a Comisión poderá ditaminar así mesmo por propia iniciativa. A Comisión tamén

poderá, se o considera necesario, participar no Comité de Conciliación de conformidade co punto 11.

Artigo 295

O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión levarán a cabo consultas recíprocas e organizarán de común acordo a forma da súa cooperación. Para tal efecto e dentro do respecto dos tratados, poderán celebrar acordos interinstitucionais que poderán ter carácter vinculante.

Artigo 296

Cando os tratados non establezan o tipo de acto que deba adoptarse, as institucións decidirán en cada caso conforme aos procedementos aplicables e ao principio de proporcionalidade.

Os actos xurídicos deberán estar motivados e referiranse ás propostas, iniciativas, recomendacións, peticións ou ditames previstos polos tratados.

Cando se lles presente un proxecto de acto lexislativo, o Parlamento Europeo e o Consello absteranse de adoptar actos non previstos polo procedemento lexislativo aplicable ao ámbito de que se trate.

Artigo 297

1. Os actos lexislativos adoptados conforme ao procedemento lexislativo ordinario serán asinados polo Presidente do Parlamento Europeo e polo Presidente do Consello.

Os actos lexislativos adoptados conforme a un procedemento lexislativo especial serán asinados polo Presidente da institución que os adopte.

Os actos lexislativos publicaranse no Diario Oficial da Unión Europea. Entrarán en vigor na data que eles mesmos fixen ou, a falta desta, aos vinte días da súa publicación.

2. Os actos non lexislativos adoptados en forma de regulamentos, directivas e decisións, cando estas últimas non indiquen destinatario, serán asinados polo Presidente da institución que os adoptase.

Os regulamentos, as directivas que teñan por destinatarios a todos os Estados membros, así como as decisións que non indiquen destinatario, publicaranse no Diario Oficial da Unión Europea. Entrarán en vigor na data que eles mesmos fixen ou, a falta dela, aos vinte días da súa publicación.

As demais directivas, así como as decisións que indiquen un destinatario, notificaránselles aos seus destinatarios e producirán efecto en virtude da devandita notificación.

Artigo 298

1. No cumprimento das súas funcións, as institucións, órganos e organismos da Unión apoiaranse nunha Administración europea aberta, eficaz e independente.

2. Dentro do respecto ao estatuto e ao réxime adoptados conforme ao artigo 336, o Parlamento Europeo e o Consello establecerán as disposicións para tal efecto, mediante regulamentos adoptados conforme ao procedemento lexislativo ordinario.

Artigo 299

Os actos do Consello, da Comisión ou do Banco Central Europeo que lles impoñan unha obriga pecuniaria a persoas distintas dos Estados serán títulos executivos.

A execución forzosa rexerase polas normas de procedemento civil vixentes no Estado en cuxo territorio se leve a cabo. A orde de execución será consignada, sen outro control que o da comprobación da autenticidade do título, pola autoridade nacional que o Goberno de cada un dos Estados membros haberá de designar ao respecto e cuxo nome lles deberá comunicar á Comisión e ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Cumpridas estas formalidades a instancia do interesado, este poderá promover a execución forzosa conforme ao dereito interno, recorrendo directamente ao órgano competente.

A execución forzosa só poderá ser suspendida en virtude dunha decisión do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. Non obstante, o control da conformidade a dereito das medidas de execución será competencia das xurisdicións nacionais.

CAPÍTULO 3. ÓRGANOS CONSULTIVOS DA UNIÓN

Artigo 300

1. O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión estarán asistidos por un Comité Económico e Social e por un Comité das Rexións, que exercerán funcións consultivas.

2. O Comité Económico e Social estará composto por representantes das organizacións de empresarios, de traballadores e doutros sectores representativos da sociedade civil, en particular nos ámbitos socioeconómico, cívico, profesional e cultural.
3. O Comité das Rexións estará composto por representantes dos entes rexionais e locais que sexan titulares dun mandato electoral nun ente rexional ou local ou que teñan responsabilidade política ante unha asemblea elixida.
4. Os membros do Comité Económico e Social e do Comité das Rexións non estarán vinculados por ningún mandato imperativo. Exercerán as súas funcións con plena independencia, en interese xeral da Unión.
5. As normas contempladas nos puntos 2 e 3, relativas á natureza da composición destes comités, serán revisadas periodicamente polo Consello para ter en conta a evolución económica, social e demográfica na Unión. O Consello, por proposta da Comisión, adoptará decisións para tal efecto.

SECCIÓN PRIMEIRA. O COMITÉ ECONÓMICO E SOCIAL

Artigo 301

O número de membros do Comité Económico e Social non excederá de trescentos cincuenta. O Consello adoptará por unanimidade, a proposta da Comisión, unha decisión pola que se estableza a composición do Comité.

O Consello establecerá as axudas de custo dos membros do Comité.

Artigo 302

1. Os membros do Comité serán nomeados para un período de cinco anos. O Consello adoptará a lista de membros establecida de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro. O mandato dos membros do Comité será renovable.

2. O Consello pronunciarase logo de consulta á Comisión. Poderá solicitar a opinión das organizacións europeas representativas dos diferentes sectores económicos e sociais e da sociedade civil aos que lles concirnan as actividades da Unión.

Artigo 303

O Comité designará de entre os seus membros o Presidente e a Mesa, por un período de dous anos e medio.

Establecerá o seu regulamento interno.

O Comité será convocado polo seu Presidente, a instancia do Parlamento Europeo, do Consello ou da Comisión. Tamén poderá reunirse por propia iniciativa.

Artigo 304

O Comité será consultado polo Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión, nos casos previstos nos tratados. Estas institucións poderán consultalo en todos aqueles casos en que o consideren oportuno. Poderá tomar a iniciativa de emitir un ditame cando o xulgue oportuno.

Se o estimasen necesario, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión fixaranlle ao Comité un prazo para a presentación do seu ditame, que non poderá ser inferior a un mes a partir da data da notificación que, para tal fin, se lle curse ao Presidente. Transcorrido o prazo fixado sen recibirse o ditame, poderá prescindirse deste.

O ditame do Comité seralles remitido ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión, xunto cunha acta das deliberacións.

SECCIÓN SEGUNDA. O COMITÉ DAS REXIÓNS

Artigo 305

O número de membros do Comité das Rexións non excederá de trescentos cincuenta.

O Consello adoptará por unanimidade, por proposta da Comisión, unha decisión pola que se estableza a composición do Comité.

Os membros do Comité, así como un número igual de suplentes, serán nomeados para un período de cinco anos. O seu mandato será renovable. O Consello adoptará a lista de membros e suplentes establecida, de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro. Ao termo do mandato mencionado no punto 3 do artigo 300 en virtude do cal fosen propostos, o mandato dos membros do Comité concluirá automaticamente e serán substituídos para o período restante do devandito mandato segundo o mesmo procedemento. Ningún membro do Comité poderá ser simultaneamente membro do Parlamento Europeo.

Artigo 306

O Comité das Rexións designará de entre os seus membros o Presidente e a Mesa, por un período de dous anos e medio.

Establecerá o seu regulamento interno.

O Comité será convocado polo seu Presidente, a instancia do Parlamento Europeo, do Consello ou da Comisión. Tamén poderá reunirse por propia iniciativa.

Artigo 307

O Comité das Rexións será consultado polo Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión, nos casos previstos nos tratados e en calquera outro, en particular aqueles que afecten a cooperación transfronteiriza, en que unha destas institucións o considere oportuno.

Se o estimasen necesario, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión fixaranlle ao Comité un prazo para a presentación do seu ditame, que non poderá ser inferior a un mes a partir da data da notificación que, para tal fin, se lle curse ao Presidente. Transcorrido o prazo fixado sen recibirse o ditame, poderá prescindirse deste.

Cando o Comité Económico e Social sexa consultado en aplicación do artigo 304, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión informarán o Comité das Rexións desta solicitude de ditame. O Comité das Rexións poderá emitir un ditame ao respecto cando estime que hai intereses rexionais específicos en xogo.

Poderá emitir un ditame por propia iniciativa cando o considere conveniente.

O ditame do Comité seralles remitido ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión, xunto coa acta das deliberacións.

CAPÍTULO 4. O BANCO EUROPEO DE INVESTIMENTOS

Artigo 308

O Banco Europeo de Investimentos terá personalidade xurídica.

Serán membros do Banco Europeo de Investimentos os Estados membros.

Os Estatutos do Banco Europeo de Investimentos figuran nun protocolo anexo aos tratados. O Consello, por unanimidade, conforme a un procedemento legislativo especial, a petición do Banco Europeo de Investimentos e logo de consulta ao Parlamento Europeo e á Comisión, ou por proposta da Comisión, logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Europeo de Investimentos, poderá modificar os estatutos do Banco.

Artigo 309

O Banco Europeo de Investimentos terá por misión contribuír ao desenvolvemento equilibrado e estable do mercado interior en interese da Unión, recorrendo aos mercados de capitais e aos seus propios recursos. Para tal fin, o Banco facilitará, mediante a concesión de empréstitos e garantías e sen perseguir fins lucrativos, o financiamento, en todos os sectores da economía, dos proxectos seguintes:

- a) proxectos para o desenvolvemento das rexións máis atrasadas;
- b) proxectos que tendan á modernización ou reconversión de empresas ou á creación de novas actividades inducidas polo establecemento ou o funcionamento do mercado interior que, pola súa amplitude ou natureza, non poidan ser enteiramente financiados cos diversos medios de financiamento existentes en cada un dos Estados membros;
- c) proxectos de interese común a varios Estados membros que, pola súa amplitude ou natureza, non poidan ser enteiramente financiados cos diversos medios de financiamento existentes en cada un dos Estados membros.

No cumprimento da súa misión, o Banco facilitará o financiamento de programas de investimento en combinación con accións dos fondos estruturais e outros instrumentos financeiros da Unión.

TÍTULO II. DISPOSICIÓNS FINANCEIRAS

Artigo 310

1. Todos os ingresos e gastos da Unión deberán estar comprendidos nas previsións correspondentes a cada exercicio orzamentario e consignados no orzamento.

O Parlamento Europeo e o Consello establecerán o orzamento anual da Unión conforme ao artigo 314.

O orzamento deberá estar equilibrado en canto a ingresos e gastos.

2. Os gastos consignados no orzamento serán autorizados para todo o exercicio orzamentario anual, de conformidade co regulamento a que se refire o artigo 322.

3. A execución de gastos consignados no orzamento requirirá a adopción previa dun acto xuridicamente vinculante da Unión que outorgue un fundamento xurídico á súa acción e á execución do

correspondente gasto, de conformidade co regulamento a que se refire o artigo 322, salvo nas excepcións que estableza o devandito regulamento.

4. Co fin de garantir a disciplina orzamentaria, a Unión non adoptará actos que poidan incidir de xeito considerable no orzamento sen dar garantías de que os gastos derivados dos devanditos actos poidan ser financiados dentro do límite dos recursos propios da Unión e dentro do marco financeiro plurianual a que se refire o artigo 312.

5. O orzamento executarase de acordo co principio de boa xestión financeira. Os Estados membros e a Unión cooperarán para que os créditos consignados no orzamento se utilicen de acordo co devandito principio.

6. A Unión e os Estados membros, de conformidade co artigo 325, combaterán a fraude e calquera outra actividade ilegal que prexudique os intereses financeiros da Unión.

CAPÍTULO 1

RECURSOS PROPIOS DA UNIÓN

Artigo 311

A Unión dotarase dos medios necesarios para alcanzar os seus obxectivos e para levar a cabo as súas políticas.

Sen prexuízo do concurso doutros ingresos, o orzamento será financiado integramente con cargo aos recursos propios.

O Consello adoptará, conforme a un procedemento lexislativo especial, por unanimidade e logo de consulta ao Parlamento Europeo, unha decisión que estableza as disposicións aplicables ao sistema de recursos propios de Unión. Neste contexto poderanse establecer novas categorías de recursos propios ou suprimir unha categoría existente. A devandita decisión só entrará en vigor unha vez que sexa aprobada polos Estados membros, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

O Consello fixará, mediante regulamentos adoptados conforme a un procedemento lexislativo especial, as medidas de execución do sistema de recursos propios da Unión sempre que así o dispoña a decisión adoptada conforme ao parágrafo terceiro. O Consello pronunciarase logo de aprobación do Parlamento Europeo.

CAPÍTULO 2. MARCO FINANCEIRO PLURIANUAL

Artigo 312

1. O marco financeiro plurianual terá por obxecto garantir a evolución ordenada dos gastos da Unión dentro do límite dos seus recursos propios.

Establecerase para un período mínimo de cinco anos.

O orzamento anual da Unión respectará o marco financeiro plurianual.

2. O Consello adoptará, conforme a un procedemento lexislativo especial, un regulamento que fixe o marco financeiro plurianual. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo, que se pronunciará por maioría dos membros que o compoñen.

O Consello Europeo poderá adoptar por unanimidade unha decisión que lle permita ao Consello pronunciarse por maioría cualificada cando adopte o regulamento considerado no parágrafo primeiro.

3. O marco financeiro fixará os importes dos límites máximos anuais de créditos para compromisos, por categoría de gastos, e do límite máximo anual de créditos para pagamentos. As categorías de gastos, cuxo número deberá ser limitado, corresponderán aos grandes sectores de actividade da Unión.

O marco financeiro establecerá calquera outra disposición axeitada para o bo desenvolvemento do procedemento orzamentario anual.

4. Se, ao vencemento do marco financeiro anterior, non se adoptou o regulamento do Consello polo que se establece un novo marco financeiro, prorrogaranse os límites máximos e as demais disposicións correspondentes ao último ano daquel ata que se adopte o devandito acto.

5. Durante o procedemento conducente á adopción do marco financeiro, o Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión adoptarán todas as medidas necesarias para facilitar a devandita adopción.

CAPÍTULO 3. ORZAMENTO ANUAL DA UNIÓN

Artigo 313

O exercicio orzamentario comezará o 1 de xaneiro e finalizará o 31 de decembro.

Artigo 314

O Parlamento Europeo e o Consello establecerán o orzamento anual da Unión conforme a un procedemento legislativo especial, atendendo ás disposicións seguintes.

1. Cada institución, agás o Banco Central Europeo, elaborará, antes do 1 de xullo, un estado de previsións dos seus gastos para o exercicio orzamentario seguinte. A Comisión reunirá estas previsións nun proxecto de orzamento, que poderá conter previsións diverxentes.

Este proxecto comprenderá unha previsión de ingresos e unha previsión de gastos.

2. A Comisión presentaralles ao Parlamento Europeo e ao Consello unha proposta que conteña o proxecto de orzamento, como moito o 1 de setembro do ano que precede o da súa execución.

A Comisión poderá modificar o proxecto de orzamento durante o procedemento, ata a convocatoria do Comité de Conciliación contemplado no punto 5.

3. O Consello adoptará a súa posición sobre o proxecto de orzamento e transmitiralla ao Parlamento Europeo, como moito o 1 de outubro do ano que precede o da execución do orzamento. Informará cumpridamente o Parlamento Europeo das razóns que o levasen a adoptar a súa posición.

4. Se, nun prazo de corenta e dous días dende a devandita transmisión, o Parlamento Europeo:

- a) aproba a posición do Consello, o orzamento quedará adoptado;
- b) non se pronuncia, o orzamento considerarase adoptado;
- c) aproba emendas por maioría dos membros que o compoñen, o proxecto así emendado será transmitido ao Consello e á Comisión. O Presidente do Parlamento Europeo, de acordo co Presidente do Consello, convocará sen demora o Comité de Conciliación. Non obstante, se nun prazo de dez días a partir da transmisión do proxecto o Consello lle comunica ao Parlamento Europeo que aproba todas as súas emendas, o Comité de Conciliación non se reunirá.

5. O Comité de Conciliación, que estará composto polos membros do Consello ou polos seus representantes e por un número igual de membros que representen o Parlamento Europeo, terá por misión alcanzar, nun prazo de vinte e un días a partir da súa convocatoria, un acordo por maioría cualificada dos membros do Consello ou os seus representantes e por maioría dos membros que representen o Parlamento Europeo, sobre

un texto conxunto baseado nas posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

A Comisión participará nos traballos do Comité de Conciliación e tomará todas as iniciativas necesarias para propiciar un achegamento entre as posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

6. Se, no prazo de vinte e un días mencionado no punto 5, o Comité de Conciliación alcanza un acordo sobre un texto conxunto, o Parlamento Europeo e o Consello disporán cada un de catorce días a partir da data do devandito acordo para aprobar o texto conxunto.

7. Se no prazo de catorce días mencionado no punto 6:

a) O Parlamento Europeo e o Consello aproban o texto conxunto ou non adoptan decisión ningunha, ou se unha destas institucións aproba o texto conxunto mentres que a outra non adopta decisión ningunha, o orzamento considerarase definitivamente adoptado de conformidade co texto conxunto, ou ben

b) o Parlamento Europeo, por maioría dos membros que o compoñen, e o Consello rexeitan o texto conxunto, ou se unha destas institucións rexeita o texto conxunto mentres que a outra non adopta decisión ningunha, a Comisión presentará un novo proxecto de orzamento, ou ben

c) o Parlamento Europeo, por maioría dos membros que o compoñen, rexeita o texto conxunto mentres que o Consello o aproba, a Comisión presentará un novo proxecto de orzamento, ou ben

d) o Parlamento Europeo aproba o texto conxunto mentres que o Consello o rexeita, o Parlamento Europeo poderá, nun prazo de catorce días a partir da data do rexeitamento do Consello, decidir por maioría dos membros que o compoñen e tres quintas partes dos votos emitidos que confirma na súa totalidade ou en parte as emendas a que se refire a letra c) do punto 4. Se non se confirma unha emenda do Parlamento Europeo, manterase a posición adoptada no Comité de Conciliación con respecto á liña orzamentaria obxecto da emenda. O orzamento considerarase definitivamente adoptado sobre esta base.

8. Se, no prazo de vinte e un días mencionado no punto 5, o Comité de Conciliación non alcanza un acordo sobre un texto conxunto, a Comisión presentará un novo proxecto de orzamento.

9. Cando conclúa o procedemento establecido no presente artigo, o Presidente do Parlamento Europeo declarará que o orzamento quedou definitivamente adoptado.

10. Cada institución exercerá as competencias que lle atribúe o presente artigo dentro do respecto aos tratados e aos actos adoptados en virtude destes, en particular en materia de recursos propios da Unión e de equilibrio entre os ingresos e os gastos.

Artigo 315

Se, ao iniciarse un exercicio orzamentario, aínda non se adoptou definitivamente o orzamento, os gastos poderán efectuarse mensualmente por capítulos, segundo o disposto no regulamento adoptado en virtude do artigo 322, dentro do límite da doceava parte dos créditos consignados no capítulo correspondente do orzamento do exercicio precedente, sen que poida superarse a doceava parte dos créditos previstos para o mesmo capítulo no proxecto de orzamento.

O Consello, por proposta da Comisión, poderá autorizar gastos que excedan da doceava parte, sempre que se respecten as restantes condicións establecidas no parágrafo primeiro, de conformidade co regulamento adoptado en virtude do artigo 322. Comunicaralle inmediatamente a súa decisión ao Parlamento Europeo.

A decisión a que se refire o parágrafo segundo deberá prever as medidas necesarias en materia de recursos para a aplicación do presente artigo, respectando os actos mencionados no artigo 311.

A devandita decisión entrará en vigor aos trinta días da súa adopción, a menos que dentro dese prazo o Parlamento Europeo decida, por maioría dos membros que o compoñen, reducir os gastos.

Artigo 316

Nas condicións que se determinen en aplicación do artigo 322, os créditos que non correspondan a gastos de persoal e que queden sen utilizar ao final do exercicio orzamentario só poderán ser prorrogados ata o exercicio seguinte.

Os créditos especificaranse por capítulos, que agruparán os gastos segundo a súa natureza ou destino e subdividiranse de conformidade co regulamento adoptado en virtude do artigo 322.

Os gastos do Parlamento Europeo, do Consello Europeo e do Consello, da Comisión, así como do Tribunal de Xustiza da Unión Europea figurarán en partidas separadas do orzamento, sen prexuízo dun réxime especial para determinados gastos comúns.

CAPÍTULO 4. EXECUCIÓN DO ORZAMENTO E APROBACIÓN DA XESTIÓN

Artigo 317

A Comisión, baixo a súa propia responsabilidade e dentro do límite dos créditos autorizados, executará o orzamento en cooperación cos Estados membros de conformidade coas disposicións dos regulamentos adoptados en virtude do artigo 322, conforme ao principio de boa xestión financeira. Os Estados membros cooperarán coa Comisión para garantir que os créditos autorizados se utilizan de acordo co principio de boa xestión financeira.

O regulamento determinará as obrigas de control e auditoría dos Estados membros na execución do orzamento, así como as responsabilidades que diso se derivan. Establecerá, así mesmo, as responsabilidades e as formas específicas de participación de cada institución na execución dos seus propios gastos.

Dentro do orzamento, a Comisión poderá transferir créditos de capítulo a capítulo ou de subdivisión a subdivisión, cos límites e nas condicións que estableza o regulamento adoptado en virtude do artigo 322.

Artigo 318

A Comisión presentaralles cada ano ao Parlamento Europeo e ao Consello as contas do exercicio pechado relativas ás operacións do orzamento. Ademais, remitiralles un balance financeiro do activo e pasivo da Unión.

A Comisión presentaralles, así mesmo, ao Parlamento Europeo e ao Consello un informe de avaliación das finanzas da Unión baseado nos resultados obtidos, en particular, en relación coas indicacións dadas polo Parlamento Europeo e o Consello en virtude do artigo 319.

Artigo 319

1. O Parlamento Europeo, por recomendación do Consello, aprobará a xestión da Comisión na execución do orzamento. Para tal fin, examinará, despois do Consello, as contas, o balance financeiro e o informe de avaliación mencionados no artigo 318, o informe anual do Tribunal de Contas, acompañado das respostas das institucións controladas ás observacións do Tribunal de Contas, a declaración de fiabilidade a que se refire o parágrafo segundo do punto 1 do artigo 287 e os informes especiais pertinentes do Tribunal de Contas.

2. Antes de aprobar a xestión da Comisión, ou con calquera outra finalidade relacionada co exercicio das atribucións desta en materia de execución do orzamento, o Parlamento Europeo poderá solicitarlle explicacións á Comisión sobre a execución dos gastos ou o funcionamento dos sistemas de fiscalización financeira. A Comisión

facilitaralle ao Parlamento Europeo, a instancia deste, toda a información necesaria.

3. A Comisión fará todo o necesario para lles dar efecto ás observacións que acompañen as decisións de aprobación da xestión e as demais observacións do Parlamento Europeo relativas á execución dos gastos, así como aos comentarios que acompañen as recomendacións de aprobación adoptadas polo Consello.

A instancia do Parlamento Europeo ou do Consello, a Comisión informará acerca das medidas adoptadas como consecuencia das devanditas observacións e comentarios e, en particular, acerca das instrucións impartidas aos servizos encargados da execución do orzamento. Os devanditos informes enviaranse tamén ao Tribunal de Contas.

CAPÍTULO 5. DISPOSICIÓNS COMÚNS

Artigo 320

O marco financeiro plurianual e o orzamento anual estableceranse en euros.

Artigo 321

A Comisión poderá transferir á moeda dun dos Estados membros os activos que posúa na moeda doutro Estado membro, na medida necesaria para que poidan ser utilizados para os fins que lles asignan os tratados, sempre que informe diso as autoridades competentes dos Estados membros interesados. A Comisión evitará, na medida do posible, proceder a tales transferencias se posúe activos dispoñibles ou realizables nas moedas que precise.

A Comisión relacionarase con cada un dos Estados membros por intermedio da autoridade que estes designen. Para a execución das operacións financeiras, a Comisión recorrerá ao banco de emisión do Estado membro interesado ou a outra institución financeira autorizada por este.

Artigo 322

1. O Parlamento Europeo e o Consello adoptarán mediante regulamentos, conforme ao procedemento lexislativo ordinario e tras consultar o Tribunal de Contas:

a) as normas financeiras polas que se determinarán, en particular, as modalidades de establecemento e execución do orzamento, así como os referentes á rendición e censura de contas;

b) as normas polas que se organizará o control da responsabilidade dos axentes financeiros, en particular dos ordenadores de pagamentos e dos contables.

2. O Consello, por proposta da Comisión, logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Tribunal de Contas, fixará as modalidades e o procedemento conforme aos cales deberán poñerse á disposición da Comisión os ingresos orzamentarios previstos no réxime de recursos propios da Unión e definirá as medidas que deban aplicarse para lles facer fronte, se é o caso, ás necesidades de tesouraría.

Artigo 323

O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión velarán por que a Unión dispoña dos medios financeiros que lle permitan cumprir as súas obrigas xurídicas fronte a terceiros.

Artigo 324

Por iniciativa da Comisión, convocaranse reunións periódicas dos Presidentes do Parlamento Europeo, do Consello e da Comisión no marco dos procedementos orzamentarios contemplados no presente título. Os Presidentes adoptarán todas as medidas necesarias para propiciar a concertación e o achegamento das posicións das institucións que presiden, co fin de facilitar a aplicación do presente título.

CAPÍTULO 6. LOITA CONTRA A FRAUDE

Artigo 325

1. A Unión e os Estados membros combaterán a fraude e toda actividade ilegal que afecte os intereses financeiros da Unión mediante medidas adoptadas en virtude do disposto no presente artigo, que deberán ter un efecto disuasorio e ser capaces de ofrecer unha protección eficaz nos Estados membros e nas institucións, órganos e organismos da Unión.

2. Os Estados membros adoptarán para combater a fraude que afecte os intereses financeiros da Unión as mesmas medidas que para combater a fraude que afecte os seus propios intereses financeiros.

3. Sen prexuízo doutras disposicións dos tratados, os Estados membros coordinarán as súas accións encamiñadas a protexer os intereses financeiros da Unión contra a fraude. Para tal fin, organizarán, xunto coa Comisión, unha colaboración estreita e regular entre as autoridades competentes.

4. O Parlamento Europeo e o Consello, conforme ao procedemento lexislativo ordinario e logo de consulta ao Tribunal de Contas, adoptarán as medidas necesarias nos ámbitos da prevención e loita contra a fraude que afecte os intereses financeiros da Unión, de cara a ofrecer unha protección eficaz e equivalente nos Estados membros e nas institucións, órganos e organismos da Unión.

5. A Comisión, en cooperación cos Estados membros, presentaralles anualmente ao Parlamento

Europeo e ao Consello un informe sobre as medidas adoptadas para a aplicación do presente artigo.

TÍTULO III. COOPERACIÓNS REFORZADAS

Artigo 326

As cooperaciónns reforzadas respectarán os tratados e o dereito da Unión.

As cooperaciónns reforzadas non prexudicarán o mercado interior nin a cohesión económica, social e territorial. Non constituirán un obstáculo nin unha discriminación para os intercambios entre Estados membros, nin provocarán distorsións de competencia entre eles.

Artigo 327

As cooperaciónns reforzadas respectarán as competencias, os dereitos e as obrigas dos Estados membros que non participen nelas. Estes non impedirán que as apliquen os Estados membros que participen nelas.

Artigo 328

1. As cooperaciónns reforzadas estarán abertas a todos os Estados membros no momento en que se establezan, sempre e cando se respecten as posibles condicións de participación establecidas na decisión de autorización. Tamén o estarán en calquera outro momento, sempre e cando se respecten, ademais das mencionadas condicións, os actos xa adoptados neste marco.

A Comisión e os Estados membros que participen nunha cooperación reforzada procurarán fomentar a participación do maior número posible de Estados membros.

2. A Comisión e, se é o caso, o Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade informarán periodicamente o Parlamento Europeo e o Consello sobre a evolución das cooperaciónns reforzadas.

Artigo 329

1. Os Estados membros que desexen establecer entre si unha cooperación reforzada en calquera dos ámbitos contemplados nos tratados, con excepción dos ámbitos de competencia exclusiva e da política exterior e de seguridade común, dirixirán á Comisión unha solicitude, na que precisarán o ámbito de aplicación e os obxectivos da cooperación reforzada prevista. A Comisión poderá presentarlle ao Consello unha proposta neste sentido. Se non presenta ningunha proposta, a Comisión comunicaralles os motivos aos Estados membros interesados.

A autorización considerada no parágrafo primeiro para levar a cabo unha cooperación reforzada será concedida polo Consello por proposta da Comisión e logo de aprobación do Parlamento Europeo.

2. A solicitude dos Estados membros que desexen establecer entre si unha cooperación reforzada no marco da política exterior e de seguridade común dirixirase ao Consello. Será transmitida ao Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade, para que este ditamine acerca da coherencia da cooperación reforzada prevista coa política exterior e de seguridade común da Unión, así como á Comisión, para que esta ditamine, en particular, sobre a coherencia da cooperación reforzada prevista coas demais políticas da Unión. Transmitirase, así mesmo, ao Parlamento Europeo a título informativo.

A autorización de levar a cabo unha cooperación reforzada concederase mediante decisión do Consello, que se pronunciará por unanimidade.

Artigo 330

Todos os membros do Consello poderán participar nas súas deliberacións, pero unicamente participarán na votación os membros do Consello que representen os Estados membros que participan nunha cooperación reforzada.

A unanimidade estará constituída unicamente polos votos dos representantes dos Estados membros participantes.

A maioría cualificada definirase de conformidade co punto 3 do artigo 238.

Artigo 331

1. Todo Estado membro que desexe participar nunha cooperación reforzada xa existente nun dos ámbitos previstos no punto 1 do artigo 329 notificarállelo ao Consello e á Comisión.

A Comisión confirmará a participación do Estado membro de que se trate nun prazo de catro meses a partir da recepción da devandita notificación. Fará constar, se é o caso, que se cumpren as condicións de participación e adoptará as medidas transitorias necesarias para a aplicación dos actos xa adoptados no marco da cooperación reforzada.

Non obstante, se a Comisión considera que non se cumpren as condicións de participación, indicará as disposicións necesarias para iso e establecerá un prazo para reconsiderar a solicitude. Ao termo do devandito prazo, reconsiderará a solicitude conforme ao procedemento establecido no parágrafo segundo. Se a Comisión considera que seguen sen cumprirse as condicións de participación, o Estado membro de que se trate poderá someter a cuestión ao Consello, que deberá pronunciarse sobre a solicitude. O Consello pronunciarase de conformidade co artigo 330. Poderá adoptar, así mesmo, por proposta da Comisión, as medidas transitorias mencionadas no parágrafo segundo.

2. Todo Estado membro que desexe participar nunha cooperación reforzada xa existente no marco da política exterior e de seguridade común notificarállelo ao Consello, ao Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade e á Comisión.

O Consello confirmará a participación do Estado membro de que se trate, logo de consulta ao Alto Representante da Unión para Asuntos Exteriores e Política de Seguridade e despois de comprobar, se é o caso, que cumpre as condicións de participación. O Consello, a proposta do Alto Representante, poderá adoptar así mesmo as medidas transitorias necesarias para a aplicación dos actos xa adoptados no marco da cooperación reforzada. Non obstante, se o Consello estima que non se cumpren as condicións de participación, indicará as disposicións necesarias para iso e establecerá un prazo para reconsiderar a solicitude de participación.

Para os efectos do presente punto, o Consello pronunciarase por unanimidade e de conformidade co artigo 330.

Artigo 332

Os gastos resultantes da aplicación dunha cooperación reforzada que non sexan os gastos administrativos ocasionados ás institucións serán sufragados polos Estados membros participantes, a menos que o Consello, por unanimidade de todos os seus membros e logo de consulta ao Parlamento Europeo, decida outra cousa.

Artigo 333

1. Cando unha disposición dos tratados que poida aplicarse no marco dunha cooperación reforzada estableza que o Consello debe pronunciarse por unanimidade, este poderá adoptar por unanimidade, de conformidade co disposto no artigo 330, unha decisión que estableza que se pronunciará por maioría cualificada.
2. Cando unha disposición dos tratados que poida aplicarse no marco dunha cooperación reforzada estableza que o Consello debe adoptar os actos correspondentes conforme a un procedemento lexislativo especial, o Consello poderá adoptar por unanimidade, de conformidade co disposto no artigo 330, unha decisión que estableza que se pronunciará conforme ao procedemento lexislativo ordinario. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.
3. Os puntos 1 e 2 non se aplicarán ás decisións que teñan repercusións militares ou no ámbito da defensa.

Artigo 334

O Consello e a Comisión velarán pola coherencia das accións emprendidas no marco dunha cooperación reforzada, así como pola coherencia das devanditas accións coas políticas da Unión e cooperarán para tal efecto.